

वीर सेवा मन्दिर
दिल्ली

५४५

क्रम संख्या

२११

देव

काल नं०

खण्ड

वीर सेवा मंडल द्वारा प्रमाणित

जनसंख्या नं०

५७५

॥

JAINA GURJARA POETS

SECOND PART.

[A Descriptive Catalogue of Jaina Poets of
Gujarati Language with their works of
Vikrama 18th Century].

Collected and Compiled by

Mohanlal Dalichand Desai,

B. A. LL. B.

Advocate High Court Bombay.

[Compiler of Jaina Rasamala-Supplement, Jaina Aitibasika Rasamala, Jina-Deva-Darshana, Jaina Kavya Pravesha, Jaina Gurjara Poets Part I, Annotator of Naya-Karnika, Translator of Epistles of Swami Vivekanand, Editor of the late 'Jaina S. Conference Herald' and 'Jaina-Yuga'. Member of 'Sahitya Sansad' and of Committees of several Jaina Institutions.]

SAMVAT 1987

VEERAT 2457

A. D. 1931

Publishers : Shri Jaina S. Conference Office, BOMBAY.

Price Three Rupees.

**Printed by Farikh Devidas Chhaganlal
at The Diamond Jubilee Printing Press
Salapose Road, AHMEDABAD.**

FIRST EDITION 1000 COPIES.

**Published by
Mohanlal Bhagwandas Jhaveri, B.A., LL.B.
Solicitor,
Ranchhodbhai Raichand Jhaveri
Joint General Secretaries,
Shri Jaina Shwetambara Conference
20, Pydhownie, BOMBAY.**

જૈન ગૂર્જર કવિઓ

બીજો ભાગ

[વિક્રમ અઢારમા શતકના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની
તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી.]

સંગ્રાહક અને સંપ્રયોજક

મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈ

બી. એ. એલ્. એલ્. બી.

પ્રિન્સિપલ હાઈકોર્ટ મુંબઈ.

[જૈનશાસનાળા-પૂરવળી, જૈન ઐતિહાસિક શાસનાળા, જિનદેવદર્શન,
સામાયિકસૂત્ર, જૈનકાવ્યપ્રવેશ, નયકશ્લોકા આદિના લેખક-વિવેચક, વિવેકાનંદના
પત્રોના અનુવાદક, ગત 'જૈન શ્વેત કોન્ફરન્સ હોટેલ' અને 'જૈનયુગ'ના તંત્રી,
'સાહિત્યસંસદ'ના તેમજ અનેક જૈનસંસ્થાની સમિતિઓના સભ્ય.]

વિ. સં. ૧૯૮૭

વીરાત્ ૨૪૫૭

ઇ. સ. ૧૯૩૧

પ્રકાશક—શ્રી જૈન શ્વેત કોન્ફરન્સ ઓફિસ-મુંબઈ.

કિંમત ત્રણ રૂપીઆ.

શ્રી હાયમંડ ન્યુબિલિ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
શ્રીમદેવીદાસ છગનલાલે હાથે
સલાયોસ રોડ અમદાવાદ

આવૃત્તિ ૧લી પ્રત ૧૦૦૦

પ્રકાશક
શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ ઓફિસ તરફથી
રણછોડભાઈ રાયચંદ ઝવેરી
મોહનલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરી, સોલિસિટર
સ્થાનિક જનરલ સેક્રેટરીઓ
૨૦, પાયધુની, મુંબઈ.

ૐ નિવેદન

આ ગ્રંથનો પ્રથમ ભાગ શ્રીમતી જૈન ચેતામ્બર કૉન્ફરન્સ તરફથી વિ. સં. ૧૯૮૨માં બહાર પડી ગયો તે માટે તેના કાર્યવાહકોને ધન્યવાદ ધટે છે. તેમાં વિક્રમ તેરમાથી સત્તરમા સૈકા સુધીના કવિઓ અને તેમની કૃતિઓની મેં નોંધ કરી છે અને તેની પ્રસ્તાવના તરીકે ૩૨૦ પાનાંનો ‘જૂની ગૂજરાતીનો ઇતિહાસ’ એ નામનો મેં લખેલો નિબંધ પ્રકટ કરવામાં આવ્યો છે. તે સંબંધી જુદા જુદા વિદ્વાનો અને પત્રકારોના અભિપ્રાયો આ બીજા ભાગના પરિશિષ્ટ પાંચમામાં આપવામાં આવેલા છે, તે પરથી તેની આંતરિક કિંમત જનતાને જણાશે.

વિશેષમાં પ્રસિદ્ધ સાક્ષરવર્ચ શ્રી આનંદશંકર આપુભાઈ ધ્રુવે નડીઆદની ગૂજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખ તરીકેના ભાષણમાં મારા સંબંધે નીચેના ઉદ્ગાર કાઢ્યા હતા:—

‘જૂની ગૂજરાતી અને અપભ્રંશના ગ્રંથોનો ઉદ્ધાર કરવામાં ચમનલાલ દલાલનો વિદ્વતાભર્યો પરિશ્રમ જગજગદેર છે. તે ઉપરાંત મોહનલાલ દલીચંદ શાહે (? દેશાઈએ) પણ આ દિશામાં બહુ ઉપયોગી સેવા કરી છે.

x   x   x   x

‘મુનિ જિનવિજયજી મોહનલાલ દલીચંદ વગેરે જૈન ભાઈઓ જૂની ગૂજરાતી અને અપભ્રંશ યુગના પડ ઉકેલવા મથી રહ્યા છે.’

રા. હીરાલાલ ત્રિભોવનદાસ પારેખ B. A.એ હમણાં બહાર પડેલી ‘કવીશ્વર દલપતરામ હસ્તલિખિત પુસ્તકસંગ્રહની સૂચિ’ તૈયાર કરી તેના પ્રવેશકમાં જણાવ્યું છે કે:—

‘એમણે (દી. બા. કેશવલાલ ભાઈએ) તો ગુજરાતી ભાષાનું મૂળ છેક હેમચંદ્રના અપભ્રંશના સૂત્રોમાં લગભગ તેરમા સૈકા સુધી

ખોલ્યું છે; અને એ અભિપ્રાય વળુદવાળો છે, એમ સ્વ. દલાલે ચૌદમઃ સૈકાના પ્રાચીન ગુર્જર કાવ્યોનો સંગ્રહ ગા. ઓ. ગ્રંથમાળામાં છપાવ્યો છે તેપરથી, તેમજ “ જૈન ગુર્જર કવિઓ ” ભા. ૧ માં રા. મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈએ સં. ૧૨૪૧ ની ‘ બાહુબળી (? ભરતેશ્વર બાહુબલિ) રાસ’ની હાથપત નોંધી છે, તે આધારે-કહી શકાય.

x

x

x

x

‘ અદ્યાપિ અન્યત્ર વિશાળ સાહિત્ય જૈન ભંડારોમાં સુરક્ષિત પડેલું હશે. તે કેટલું સમૃદ્ધ, વિસ્તૃત, બહોળું ખેડાયેલું, અને એવું વિવિધ જાતનું છે, કે જેનો કંઈક ખ્યાલ આવવા અમે વાચકબંધુને શ્રીયુત મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ સંપાદિત ‘ જૈન ગુર્જર કવિઓ-ભા. ૧ ’ એ નામની હાથપ્રતોની યાદી જોવાની લલામણુ કરીશું.

x

x

x

x

‘ આપણે જોઈ ગયા છીએ કે ગુજરાતી ભાષાનું મૂળ છેક વિક્રમના બારમા સૈકા સુધી ગયેલું છે, અને તેરમા સૈકાની કેટલીક જૈન કૃતિઓ મોજુદ છે, એમ રા. મોહનલાલ સંપાદિત જૈનગુર્જર કવિઓ-ભાગ ૧ માંની યાદી વાંચતાં જણાય છે. પ્રસ્તુત સંગ્રહમાંની હાથપ્રતોમાં પણ નરસિંહ મહેતા પૂર્વેના જૈન ગ્રંથો નોંધાયેલા જણાશે.’

શ્રી અંબાલાલ બુલાખીરામ જાની B. A. એ પોતે સંપાદિત કરેલ ‘ વિષ્ણુ-ભીમકૃત હરિલીલા ષોડશ કલા ’ના પોતાના વિદ્વતાભર્યા વિસ્તૃત ઉપોદ્ગાતમાં આ સંગ્રહ ગ્રંથનો ઉદ્દેશ્ય એવી રીતે કર્યો છે કે-‘ જુઓ સાક્ષરશ્રી મોહનલાલ દલીચંદ સંયોજન તેમજ સંવિધાન-પુરઃસ્તર રચી પ્રકટ કરેલો મહામૂલો-મહાભારત સૂચિગ્રંથ “ જૈન ગુર્જર કવિઓ ” ભાગ ૧ લો.’

ઉક્ત પ્રથમ ભાગ છપાવા દરમ્યાન અને છપાયા પછી અત્યાર સુધી આ સંગ્રહને બે તેટલો સંપૂર્ણ કરવા માટે બુદ્ધિ બુદ્ધિ રચનાએ રહેલા ભંડારો જોવા તપાસવાની સતત મહેનત મારા તરફથી ચાલુ રહી છે. તે ભંડારોનો અત્ર ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે. સં. ૧૯૮૨ની વિજ્યા દશમીએ ખંભાત જવા મુંબઈથી નીકળી ત્યાં દશેક દહાડા સ્થિતિ કરી ત્યાંના 'વિજયનેમિ સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર'માંના ભંડાર અને ત્યાંની જૈનશાળામાંના મુનિ શ્રી લાવણ્યવિજયનો ભંડાર—એ બેમાંના ભાષાના કાવ્યગ્રંથો—રાસ ચોપાઈ આદિ હસ્તલિખિત ગ્રંથો જોવાની તક મળી હતી અને કેટલુંક નવીન સાહિત્ય મળી આવ્યું હતું. આ માટે શેઠ મૂળચંદ પાનાચંદ, શેઠ કસ્તૂરચંદ અમરચંદ શેઠ નાનજી અમરચંદ વગેરેનો ઉપકાર માનું છું. આ ઉપરાંત ત્યાં રા. હીરાલાલે રા. કેશવલાલ ભોગીલાલ દ્વારા શ્રી શાંતિનાથના મંદિરમાં રહેલ તાડપત્રાના ભંડારનું દર્શન કરવાનો સુપ્રસંગ પ્રાપ્ત કરાવ્યો હતો તે માટે તેમનો ઉપકૃત છું.

સં. ૧૯૮૩ની મેની છૂટીમાં પાટણ શ્રી ભોગીલાલ હાલાભાઈને ત્યાં રહી ત્યાંના ફેફલીયા વાડાના, સંઘના તથા સાગર ઉપાશ્રયના ભંડારો ત્યાં પંદરેક દિન નિવાસ કરી જોયા તપાસ્યા. તે માટે શેઠ ભોગીલાલનો પરમ ઉપકાર સ્વીકારું છું. ત્યાંથી અનેક સામગ્રી ઉક્ત ગ્રંથમાં આવેલ કૃતિઓની ત્રુટિઓ પૂર્ણ કરવામાં મળી. આ સંગ્રહ-ગ્રંથમાં મૂકાયેલ કૃતિઓમાં મુખ્યત્વે પ્રવર્તક શ્રીમત્ કાંતિવિજય જિનવિજય આદિની સહાયથી પાટણના ભંડારોમાંની કૃતિઓની અંતિમ પ્રશસ્તિઓ લગભગ આવી ગઈ હતી, તે તેનાં આદિનાં મંગલાચરણો વગેરે નહોતાં લખાયાં તે અત્ર લખી લેવામાં આવ્યાં અને એ રીતે તે સંગ્રહ તેટલો સંપૂર્ણ બની શક્યો. નવિન બહુ જૂઠું હતું. વિશેષમાં ગૂંજરાતનું એક વખતનું છસો સાતસો વર્ષ સુધીનું પાટનગર, જૈન મુસદ્દી અને મંત્રીઓનું કાર્યક્ષેત્ર અને એક મુખ્ય જૈન શહેર એવા આ પાટણ જોવાનું સદ્ભાગ્ય પહેલ પ્રથમ પ્રાપ્ત થયું.

અકટોબરની છૂટીમાં સુરતમાં શ્રેષ્ઠ શ્રવણચંદ સાકરચંદ ઝવેરીના મિત્ર શેઠ હુરાભાઈ નવલચંદ ઝવેરીને ત્યાં રહી ત્યાંના જૈન ગ્રંથ-ભંડારો નામે શ્રી સીમંધર સ્વામીના મંદિરાંતર્ગત જૂનો ભંડાર, વડા ચૌદાના ઉપાશ્રયનો ભંડાર, વડા ચૌદાનો બીજો-મારા મિત્ર રા. ડાહ્યાભાઈ મોતીચંદ વડીલ B. A. LL. B. હસ્તકનો ભંડાર, શ્રી મોહનલાલજી જૈન શ્વે. જ્ઞાનભંડાર, જિનદત્તસૂરિ ભંડાર અને જૈનાનંદ પુસ્તકાલય ભંડાર જોયા. શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ મંદિર તથા સગરામપુરાના ઉપાશ્રયમાંની થોડી પ્રતો પણ જોઈ. આ જોવા કારવવામાં ઉક્ત શેઠ હુરાભાઈ, રા. ડાહ્યાભાઈ વડીલ, શેઠ ચુનીલાલ ગુલામચંદ દાલીઆ, રા. મગનલાલ બદામી વડીલ, શેઠ બાલુભાઈ ઉત્તમચંદ, રા. ડાકોર-ભાઈ, શેઠ પાનાભાઈ બચુભાઈ, રા. પોપટલાલ પુંજભાઈ, શેઠ રતનચંદ ખીમચંદ આદિએ જે સહાય આપી છે તે માટે તે સર્વેનો આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગ ભાદ્રપદ-આશ્વિન ૧૯૮૩ નો અંક 'પાટણ અને સુરતની જ્ઞાનયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ. ૪-૫.)

સં. ૧૯૮૪ માં નાતાલની રજમાં અમદાવાદ જઈ શ્રી વીર-વિજયના અપાસરાનો ભંડાર રા. અમૃતલાલ ચુનીલાલ દ્વારા જોવાની સુપ્રસિદ્ધ આગેવાન રા. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી B. A. LL. B. વડીલે ગોઠવણ કરી આપી, ને તે ભંડારના સાચવનાર શેઠ મણિલાલ ગોકળદાસ જકાભાઈએ પૂરી સગવડતા કરી આપી તે માટે તે બધાનો ઉપકાર. ત્યાં ચાર દિવસ કાર્ય કર્યા પછી પાલજીપુરમાં શ્રી જિનવિજય અને પં. સુખલાલ સાથે જઈ ત્યાંના સુપ્રસિદ્ધ શેઠ (હાલ ૨૧૦) ચંદુલાલ કોઠારીને ત્યાં ઉતરી ત્યાંના ડાયરાના અપાસરાનો ભંડાર મુનિ ધીરવિજયની સહાયથી જોવાનું સદ્ભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું ને પછી આરાસણના ભવ્ય અને ઉત્તમ શિલ્પકલાની મૂર્તિસમાં જૈનમંદિરોની તીર્થયાત્રા કરી ત્યાંના શિલાલેખો શ્રી જિનવિજયની મહત્વ કૃપા અને વિદ્વતાના ચેતથી ઉતારી લીધા. (વિશેષ માટે

જુઓ જૈનયુગનો પોષ ૧૯૮૪ નો અંક-તેમાં 'અમારી જ્ઞાનયાત્રા તથા તીર્થયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ. ૧૩૨-૧૩૪ તથા 'અમારો પ્રવાસ' એ નામનો પંડિત સુખલાલજીનો લેખ પૃ. ૧૩૯ થી ૧૪૫) આ વર્ષની મેની છૂટીમાં ખેડા જઈ શ્રીયુત રતિલાલ મોહનલાલ દલાલને ત્યાં ઉતરી ત્યાંના અગ્રેસર શેઠ બાલુભાઈ મોહનલાલના દ્વારા મોટા મંદિરમાં આવેલો પુસ્તક ભંડાર (નં. ૧), મુનિ ભાગ્યરત્ન પાસેનો ગ્રંથભંડાર (નં. ૨), રસુલપરામાં ભાવસાર શ્રાવકોથી વહીવટ કરાતા દેરાસરમાંનો ગ્રંથભંડાર (નં-૩) અને ત્યાંની સુમતિરત્ન જૈન લાયબ્રેરીમાંના ત્રણ દાખડા તેના મંત્રી અને 'ખેડા વર્તમાન'ના તંત્રી રા. સોમચંદ પાનાચંદ શેઠની કૃપાથી તપાસ્યા. આ કાર્યમાં મુનિ ભાગ્યરત્નની સહાય ખાસ નોંધવા જેવી છે. તેમના હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગના સં. ૧૯૮૪ ના જ્યેષ્ઠના તથા આષાઢ-શ્રાવણના અંકમાં 'અમારો ખેડાનો જ્ઞાનપ્રવાસ' પૃ. ૩૫૪-૩૫૬, ૪૦૧ અ-૪૦૯). નડીઆદમાં અક્ટોબર ૨૬-૨૮ તારીખે ભરાયેલી નવમી ગૂજરાતી સાહિત્ય પરિષદમાં ભાગ લઈ પછી રાજકોટમાં રા. ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી પાસેનાં હસ્તલેખિત પુસ્તકો પૈકી થોડાંની ઉપયોગી પ્રશસ્તિઓ ઉતારી. (જૈનયુગ કાર્તિક-માગસર સં. ૧૯૮૫ નો અંક 'અમારો પ્રવાસ' પૃ. ૧૬૩-૧૬૫).

સં. ૧૯૮૫ માં કલકત્તાના આગેવાન બાલુશ્રી પૂરણચંદ નાહર M. A. B. L. ની કૃપાથી પોતે મહામહેનત અને પુષ્કળ દ્રવ્યના વ્યયથી ત્યાં સ્થાપેલ ગુરુગ્રાંથકુમારી લાયબ્રેરી (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગનો સં. ૧૯૮૫ ના ભાદ્રપદથી ૧૯૮૬ ના કાર્તિક સુધીનો અંક પૃ. ૧૧૫-૧૧૬) માંથી વેળરનું કેટલોગ, પોતે કરેલ પ્રશસ્તિ-સંગ્રહ અને કેટલીક પ્રતો પ્રાપ્ત થઈ, તેમાંથી ઉપયોગી નોંધ કરી લીધી. અક્ટોબરની છુટીમાં વઢવાણ કેંપવાળા રા. રતિલાલ લખમી-ચંદ શાહ સાથે ઝીંજીવાડા જઈ ત્યાં શ્રી ઉમેદ-ખાંતિ જૈન જ્ઞાનમંદિર-

માંની હસ્તલિખિત ૪૨૭ પ્રતો પૈકી ભાષામાં લખાયેલ રાસ ચોપાઈ આદિ જ્ઞેષ્ઠ લીધાં તેમાંથી મારા સંગ્રહમાં આવેલ રાસ વગેરેથી કાંઈ નવીન ન સાંપડ્યું, છતાં તેમાં આપેલી લેખક (લહીયા)ની પ્રશસ્તિઓ વગેરે ઉતારી લીધું. (વિશેષ માટે જુઓ ‘અમારો જ્ઞાનપ્રવાસ ૧ ઝીંજુવાડા’-એ નામનો લેખ જૈનયુગ ભાદ્રપદ ૮૫-કાર્તિક ૮૬ નો અંક પૃ. ૧૦૭-૧૧૧, અને આષાઢ-શ્રાવણ ૧૯૮૬ નો અંક પૃ. ૪૨૭-૪૩૦) ત્યાં છએક દિવસ રહી વીરમગામ મુપ્રસિદ્ધ આગેવાન વકીલ શ્રી છોટાલાલ ત્રિકમલાલને ત્યાં ત્રણ દિવસ વાસો કરી તેમની સહાયતાથી ત્યાંની લાયબ્રેરીની થોડી પ્રતો, તથા સંઘના ભંડારની પ્રતો જ્ઞેષ્ઠ લીધી.

સ્વ. મુનિશ્રી ભક્તિવિજયજીના શિષ્ય મુનિ જશવિજયે મારા પર છૂટક છૂટક અનેક નાની કૃતિઓ મોકલી અને તેમના આદેશથી ઇસ્ટરની છુટ્ટીમાં વડોદરા રાજ્ય પાંચમી પુસ્તકાલય પરિપદ પાટણ તરફથી આમંત્રણ આવતાં પુનઃ પાટણ જઈ તે પરિપદ તરફથી ભરાયેલા પ્રદર્શનનો (જૈનયુગ વૈશાખ-જેઠ ૧૯૮૬નો અંક પૃ. ૩૭૬-૩૮૨) અને ઉક્ત મુનિશ્રીની પાસેના ગ્રંથસંગ્રહનો અનેકવિધ લાભ લીધો. ઉક્ત મુનિ જશવિજય અનેક પુસ્તકોની શોધ ખોળ કરી સંગ્રહ કર્યો જાય છે અને તેના ખપીને આનંદપૂર્વક વિના સંકોચે સહાય આપતા રહે છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ ઘટે છે. મારા પર તેમની ઘણી કૃપા છે તેથી તેમના સંગ્રહનો લાભ થઈ રહ્યો છું ને હજુ પણ ઠંઠ સુધી લઈ શકીશ. તેમનું ઋણ જૂલી શકાય તેમ નથી.

પ્રથમ ભાગ બહાર પડ્યા પછી ચાર વર્ષે આ બીજો ભાગ પ્રકટ થાય છે. તેમાં અઢારમી સદીમાંના લગભગ ૧૮૦ જૈન કવિઓ અને તેમની કૃતિઓ ચારસો ઉપરાંતની ૫૮૯ પૃષ્ઠ માં નોંધ લીધી છે. આ બંને ભાગ છપાતા હતા તે દરમિયાન ને તે છપાયા પછી જે કંઈ પ્રાપ્ત થતું ગયું તે સર્વે ત્રીજા ભાગમાં પ્રથમ ૧૯ મા અને ૨૦ મા સૈકાના કવિઓ અને કૃતિઓનો નિર્દેશ કર્યા.

પછી મૂકવામાં આવશે. પ્રથમ ભાગ પ્રમાણેજ આ ભાગની યોજના રાખવામાં આવી છે. 'સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ' આ ભાગમાં પ્રથમ ભાગ અનુસાર બીજાના ઉમેરા સહિત જૂની મૂકી છે.

અઢારમી સદીના કવિઓની કૃતિઓ સુધીમાં આ બીજો ભાગ પૂરો થાય છે. તેમાં આપેલા ક્રમ પ્રમાણે કવિઓની અનુક્રમણિકા પ્રથમ આપી છે અને અંતે વિક્રમ ૧૮મા શતકની ગદ્યકૃતિઓની નોંધ કરી ચાર અનુક્રમણિકાઓ આપવામાં આવી છે. (૧) કવિઓની. (૨) મોટી કૃતિઓની (૩) નાની કૃતિઓની-એ ત્રણ અક્ષરાનુક્રમે, તથા (૪) સંવત્ત્વાર અનુક્રમણિકા જોડવામાં આવી છે કે જેથી કોઈપણ હકીકત મેળવતાં સરળતા થાય.

ત્યાર પછી પાંચ પરિશિષ્ટો આપવામાં આવેલ છે. ૧ લામાં જૈન કથાનામકોષ છે કે જેમાં દશેક કથાગ્રંથોમાં સાંપડતી જૈન કથાઓ તેના લખ્ધરથળ સહિત આપેલ છે. આજ પ્રમાણે હવે પછીના ભાગમાં બીજા કથાગ્રંથોના ઉલ્લેખવાળી કથાઓના નામનો કોષ અપાશે. ૨ જામાં જૈન ગચ્છોની ગુરૂપદ્માવલીઓ કે જેમાં ખરતર, તથા તપા ગચ્છોના ગચ્છનાયકોની પરંપરા ક્રમાનુક્રમે તે તે દરેકની શાખા સાથે આપવામાં આવી છે. ૩ જામાં વિધિપદ્ધ ગચ્છ-અચ્છ ગચ્છની પદ્માવલી છે, ૪ થામાં રાજાવલી મૂકી છે કે જેમાં ગુજરાતના બહાદુરશાહ સુધીના રાજાઓનો ક્રમ સંવત્ત્વાર સં. ૧૫૮૭ સુધીનો આપ્યો છે. આ ચારે આપણને કોઈપણ કવિ થા તેની કૃતિમાં સંવત્ત્વો નિર્દેશ ન હોય પણ અમુક ગચ્છ-નાયકના કે રાજાના રાજ્યમાં રચ્યાનો નિર્દેશ હોય તો તે પરથી તેના કાલનો નિર્ણય કરવામાં સહાયશ્રુત થાય છે. ૫ મામાં અગાઉ કહ્યા પ્રમાણે પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો છે.

આ ભાગમાં (પ્રસ્તાવના તરીકે) 'જૈનો અને તેમનું સાહિત્ય' એ સંબંધી મારો લખેલો એક વિસ્તૃત નિબંધ પ્રથમ ભાગના નિવેદનમાં જણાવ્યા પ્રમાણે આપવાનો વિચાર હતો પરંતુ તેને સપ્રમાણ

સંશોધિત વર્ધિત આકારમાં પુનઃ લેખાદ્ય કરી મૂકવાનો અને ખાસ કરી જૈન આગમ-સાહિત્યનો ઇતિહાસ ઉમેરવાનો મારા સહૃદય મિત્રો અને ખાસ કરી મારા સહૃદય રા. મોહનલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરીનો આગ્રહ થતાં તેમ કરવાનો અથાગ પરિશ્રમ આરંભ્યો. તેનું નામ 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ' રાખી શ્રીમન્ મહાવીર પ્રભુના આગમ-સાહિત્યથી શરૂ કરી એક એક પ્રકરણ લખાતું ગયું, સાત સાત પ્રકરણોનો એક વિભાગ કરવામાં આવ્યો, ને જેમ જેમ તૈયાર થાય તેમ તેમ ૫૦-૧૦૦ પૃષ્ઠ છાપવા મોકલાતાં ગયાં ને તેનું કદ વધી પડ્યું. મૂળ ધારેલાં ત્રણથી ચારસો પૃષ્ઠ, ને થઇ ગયાં તેથી લગભગ બમણાં, એટલે છ વિભાગમાં હીરવિજય સૂરિના સમય સુધીનાં ૫૬૦ પૃષ્ઠ છપાઈ ગયાં ત્યારે તે ઇતિહાસને જૂદાજૂદ પુસ્તક રૂપે બહાર પાડવો યોગ્ય થશે એમ સમજતાં અદારમી સદીના કવિઓનો આ બીજો ભાગ કે જે ક્યારનો (સને ૧૯૨૮ ના સપ્ટેમ્બર પહેલાં) છપાઈ ગયો હતો તે હાલ પુસ્તક રૂપે તુરત પ્રકટ કરી દેવામાં આવે છે. તેની ઉક્ત પ્રસ્તાવના-જૈન સાહિત્યનો ઇતિહાસ હવે પછી થોડા માસમાં જુદા પુસ્તક રૂપે બહાર પડશે; અને ત્યારે સ્વેતામ્બર જૈનોએ આર્ય સંસ્કૃતિની લબ્ધ ઇમારતમાં કેટલો સુંદર ફાળો આપ્યો છે તે જણાશે.

પ્રથમ અને બીજા ભાગમાં 'પ્રેસ'ના દોષ વગેરેથી ઘણી રખ-લનાઓ રહી ગઈ છે તેનું શુદ્ધિપત્રક સ્થાનાભાવને લીધે આમાં અપાયેલ નથી તે, તેમાં અત્યાર સુધીના શોધખોળને પરિણામે થયેલા સુધારા વધારા વગેરે, તેમજ ખાસ કરી જૈનોએ ગૂજરાતી સાહિત્યમાં આપેલો ફાળો-શતકવાર કવિઓની કાવ્ય પ્રસાદી વગેરે ઘણી ઉપયુક્ત બાબતો ત્રીજા ભાગમાં આપવાનો મારો મનોરથ છે.

ગૂજરાતને ચરણે પ્રથમ ભાગ ધરતાં મેં જે આશા રાખી હતી તે ધણે અંશે ફલિત થઈ છે તેથી વીસ વર્ષના મારા પરિશ્રમના ફલરૂપે તૈયાર થયેલ આ બીજા ભાગની કદર પણ સમસ્ત ગૂજરાત

એકલે ગૂજરાત-મહાગૂજરાત અવશ્ય કરશે એવી ખાત્રી ભરી આશા છે. આ પ્રકટ કરવામાં આપણી મહાસંસ્થાનામે શ્રીમતી જૈન શ્વેતાંબ્વર કોન્કર-સને જૈન શ્વેં સમાજ અચૂક ધન્યવાદ આપશે અને તેનું ઋણી ગૂજરાતી સાહિત્ય પોતાના અસ્તિત્વ સુધી રહેશે.

પ્રથમ ભાગ અને આ બીજો ભાગ-બંને થઇને વિક્રમ તેરમીથી અદારમી સદીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની જે નોંધ કરે છે તે પરથી અત્યાર સુધી ગૂજરાતી સાહિત્યના પદ્ધતિસર સંબંધી જે જે સિદ્ધાંતો (theories) યા અનુમાનો બંધાયેલા હતાં તેમાંનાં ઘણાં સ્વતઃ ઊડી જાય છે-ને કેટલાકમાં પરિવર્તન કે વૃદ્ધિ કરવામાં પ્રામાણિકતા સિદ્ધ થાય છે. આ સર્વથી ક્રાંતિકારક સ્થિતિ ઉપસ્થિત થવાથી આશ્ચર્યચકિત થવાનું નથી. જેમ જેમ શોધખોળ થતી જાય, ને તેને પરિણામે જૂનું ઉપલબ્ધ થતું જાય તેમ તેમ પૂર્વકાલે વિશ્વમાન ઉપલબ્ધ સામગ્રી અને સાહિત્ય પરથી ધડેલાં અનુમાનોમાં શુદ્ધિ કે હાનિવૃદ્ધિ કરવીજ પડે એ કુદરતી છે. તેમ કરવામાં સાંપ્રદાયિક મોહ કે પ્રાંતિક યા કોમી અભિનિવેશ અંતરાયજૂત થવો ન ધટે. સાહિત્યની માલેકી સાર્વજનિક છે અને તેને તો ગમે તે સ્થળેથી પ્રાપ્ત થતાં વધાવવુંજ જોઇએ.

આ વક્તવ્યને સમર્થન કરતું રા. હીરાલાલ ત્રિં પારેખનું નીચેનું કથન સમસ્ત ગૂજરાતના સાહિત્યપ્રેમીઓ લક્ષમાં રાખશે:—

“જૈન સાહિત્ય અને બ્રાહ્મણ સાહિત્ય, એ સંજોગવશાત્ પડેલા કૃત્રિમ ભેદો છે. ભાષા અને સાહિત્યની દૃષ્ટિએ, એ બંને સાહિત્યોનો પદ્ધતિસર અને ઐતિહાસિક રીતે અભ્યાસ થવાની જરૂર છે; તે પરથી બંને સાહિત્યની વિવિધતા અને સમૃદ્ધિનો પરસ્પર સંબંધ, એક બીજા ઉપર થયેલી અસર, દરેકની વિશિષ્ટતા અને પ્રજ્ઞના ઉત્કર્ષમાં દરેકે શો હિસ્સો આપેલો છે, તે બધાની સરખામણી અને તુલના કરવાનું અને તપાસવાનું, બની આવશે. તેથી એ કૃત્રિમ ભેદને હવે વિશેષ અવકાશ કે ઉત્તેજન ન આપતાં, સઘળું

(૧૪)

સાહિત્ય એકજ ભાષાસાહિત્યની દૃષ્ટિએ અવલોકાય અને તેના યોજનાપૂર્વક અભ્યાસ થાય, એ ઇચ્છિત યોગ્ય અને ઇષ્ટ છે. '

એમ થતાં ગૂજર્ સાહિત્યરૂપી મહાવૃક્ષ અનેક રીતે અને અનેક દિશામાં ફૂલ્યું ફાલ્યું થઇ ભારતના-ખલ્લે જગતના સાહિત્યમાં પોતાનું અસ્થિત મૂલ્ય અંકાવશે. જય હો ગૂજર્ સાહિત્યનો !

ત્રીજો માળે, તવાવાલા બિલ્ડિંગ,
લોહારચાલ-મુંબઈ.
તા. ૭-૧-૩૧ શુક્રવાર,
પોષ વદ ૩ સં. ૧૯૮૭.

મોહનલાલ દલિયંદ દેશાઈ.

સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ.

+	આ ચિન્હ મુદ્રિત-છપાયેલ કૃતિ સૂચવે છે.
?	આ પ્રશ્નચિન્હ સંકા-સંદેહ સૂચવે છે.
૧. ૨, ૩	એ પહેલો બીજો ત્રીજો ભાગ મા નંબર સૂચવે છે.
અનંત.	અનંતનાથજીનું જન મંદિર, માંડવી મુંબઈમાંનો ભંડાર
અમ૦	અમદાવાદ
અમર.	અમરવિજય મુનિ-સીનોર કે ડભોઇમાંનો ભંડાર.
અં.	અંચલ ગચ્છીય
આ.	(૧) આગમિક ગચ્છીય (૨) આચરે, આસપાસ.
આં.	આંચલિક ગચ્છીય.
આ. ક.	શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પાલીતાણામાંની પેઢીમાં જે સ્વ૦ અંબાલાલ ચુનીલાલનો જ્ઞાનભંડાર સોંપાયેલો તે ભંડાર.
ઉ.	(૧) ઉપાધ્યાય (૨) ઉપાશ્રય.
ઉદય.	ઉદયપુર
ઋ૦	ઋષિ.
એપિ. ઇંડિ.	એપિગ્રાફિકા ઇંડિકા.
ઐ.	ઐતિહાસિક.
ઐ. રા. સં.	ઐતિહાસિક રાસ સંગ્રહ (પ્ર૦ યશોવિજય ગ્રંથભાણ ભાવનગર.)
કચ્છી દ. ઓ.	કચ્છી દશા ઓસવાલ પાઠશાલા, માંડવી મુંબઈ.
ક. વિ.	કલ્યાણવિજય મુનિ.
ખ.	ખરતર ગચ્છ.
ખં.	ખંભાતના ભંડાર.
ગ૦	(૧) ગચ્છ (૨) ગણી.

- ખા. મારીમા ધરનો ભંડાર.
- ગુ. વિ. ગુલાબવિજયજી પંન્યાસ કે જે અમદાવાદમાં વીરવિજયના ઉપાશ્રયમાં રહે છે તેમની પાસેનો તેમનો ભંડાર અમદાવાદ.
- ગો. ના. ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી રાજકોટ.
- ચૈત્ય. આ. સં. ચૈત્યવંદન સ્તુતિ સ્તવનાદિ સંગ્રહ. ભાગ ત્રણ પ્ર૦ સિવનાથ હુંખાજી જૈન પુસ્તકાલય ૪૯ વેતાલપેઠ, પૂના.
- ચં. ચંચલ બહેનનો ભંડાર, ફનાશાની પોળ, હરકોર શેઠાણીની હવેલી, અમદાવાદ.
- ગે. રે. ડૉ. ગેરિનોની જૈન રેપર્ટરી (ફ્રેંચ ભાષામાં).
- ચિ. ડા. (સદગત) ચિમનલાલ ડાહ્યાભાઈ દલાલ M. A.
- ચો. ચોપાઇ.
- જિ. શ્રીજીનવિજય સંપાદિત પ્રાચીન જૈન લેખ સંગ્રહ.
- જેસ. જેસલમેરનો ભંડાર.
- જૈ. જૈન.
- જૈ. એ. ઈ. જૈન એસોશિયેશન ઓફ ઈડિયા મુંબઇ હસ્તકનો ભંડાર.
- જૈ. ગૂ. કે. જૈન ગૂજર્ કવિઓ.
- જૈ. પ્ર. જૈન પ્રબોધ પ્ર. ભીમશી માણેક.
- જૈ. શા. જૈનશાળા.
- ડે. ડેહલાના અપાસરાનો ભંડાર અમદાવાદ, તથા
- જા. ડે. એટલે બીજો ભંડાર (રત્નવિજયજીનો ભંડાર) કે જે હમણાં તેમાં સોંપાયેલો છે તે વહીવટ કર્તા શેઠ મંગળદાસ તારાચંદ ઝવેરી-દોસીવાડાની પોળમાં અમદાવાદ.
- ડા. ત્રિ. ડૉ. ત્રિભુવનદાસ લહેરચંદ શાહ.
- ત. તપાગચ્છ.
- દા. દાખડો.
- દિ. દિમંબર

દે. લા. શેઠ દેવચંદ લાલચંદ પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ સુરત.

દે. લા. પુ. લા. " " " લાયબ્રેરી "

ધો. } ધોરાજી સ્વ. માણેકચંદજીએ સંગ્રહેલ સર્વજ્ઞ મહાવીર
ધો. સ. ભં. } જૈન પુસ્તક ભંડાર.

નં. નંબર

ના. (૧) નાનચંદજી યતિનો શાંતિનાથ મંદિર, પામધુની
મુંબઈમાંનો ભંડાર (૨) નાહર પૂરણચંદજીના જૈન
લેખ સંગ્રહ.

પા. ૧, પા. ૨ પા. ૩ પાટણના ભંડારો એક બે ને ત્રણ એમ જૂદા
પાડવા માટે જણાવેલ છે; પણ તે દરેક કયો છે તે
બરાબર જાણી શકાયું નથી.

પં. (૧) પંક્તિ (૨) પંચાસ-પંડિત.

પૂ. અ. જુઓ રા. પૂ. અ.

પૌ. પૌર્ણમિક-પૂનમિયા ગચ્છના.

પ્ર. (૧) પ્રકાશિત, પ્રકાશક-પ્રકટકર્તા (૨) પ્રતિમા. પી. } પિંપલ ગચ્છીય

પ્રા. તી. સં. પ્રાચીન તીર્થમાલા સંગ્રહ (પ્ર૦ યશોવિજય ગ્રંથમાલા,
ભાવનગર)

પ્ર. કા. પ્રવર્તક શ્રી કાંતિવિજયજી પાસેનો ભંડાર નરસિંહજીની
પોળમાં, વડોદરા

„ છાણી. છાણીમાં તેમનો ભંડાર.

પ્રે. ૨. શેઠ પ્રેમચંદ રતનજી ભાવનગર પાસેનો સંગ્રહ.

બા. બાળાવબોધ-ટપો. (ગૂજરાતી ભાષામાં અનુવાદ)

બાલ. યતિ બાલચંદ, ખામગાંવ.

બી. ડી. ભાઉદાજી

બુ. બુદ્ધિસાગર સુરિ પ્રયોજિત જૈન ધાતુપ્રતિમા લેખ સંગ્રહ.

ભ. ભરૂચમાંનો ભંડાર.

ભા. (૧) ભાગ (૨) ભાદ્રપદ માસ.

ભં. ભંડાર.

- બા. } બાવનગરનો ભંડાર. ડાસાભાઈ અભેચંદ્રનો જેન સંધનો
 બાવ. } ભંડાર.
- બી. મા. ભીમશી માણેક હાલ ખારીઆ બિલ્ડિંગ પાયધુની મુંબઈ.
- મ. કી. (સ્વ) મનસુખલાલ કિરતચંદ.
- મ. બ. (સ્વ) મણિભાઈ ખંડારભાઈ વ્યાસ.
- માણેક. માણેકવિજય યતિ ઇંદોરનો ભંડાર.
- માં. માંગરોલના સંધ હસ્તકનો ઉપાશ્રયમાંનો ભંડાર.
- મિશ્ર. મિશ્ર બંધુઓ.
- મો. મોરબી સંધનો ભંડાર.
- મો. સેં. લા. શ્રી મોહનલાલજી સેંટ્રલ લાયબ્રેરી, પાંજરા પોળ ગલી
 લાલબાગ મુંબઈ.
- ર. રચના, રચ્યા.
- રતન. રતનવિજયનો ભંડાર, અમદાવાદ કે જે હાલ હેલ્લાના
 અપાસરાના ભંડાર સાથે રાખવામાં આવેલ છે તે તેનું
 નામ જ છે. પણ મૂકેલ છે. જુઓ છે.
- રા. રાસ.
- રા. પૂ. અ. રાજકોટ શ્રી પૂજ્યના અપાસરાનો ભંડાર સ્વ. યતિ
 નાનચંદ્રના શિષ્ય મોહનલાલ હસ્તકનો.
- રા. એ. સો. રાયલ એશિયાટિક સોસાયટી. ટાઉન હોલ મુંબઈ.
- લ. લખ્યા.
- લા. લાવણ્યવિજય મુનિનો જૈનશાળા ખંભાતનો ભંડાર.
- લિ. લિખિત, લિપિકૃત.
- લીં. લીંબડીનો ભંડાર (આ કાઠિયાવાડમાં મોટામાં મોટો
 ભંડાર છે)
- લે. લેખક.
- લોં. લોંકાગચીય.
- વ. રા. વર્ધમાન રામજી હેમરાજ શેઠનો માળો માંડવી મુંબઈ, યા
 હાથ-નલીયા.

(૧૯)

વ. સેં.	વડોદરા સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરી જુઓ સેં. લા.
વડો.	વડોદરા.
વા.	વાચક = ઉપાધ્યાય.
વિ.	વિક્રમ.
વિ. ધ.	(સ્વ.) વિજયધર્મસૂરિનો ભંડાર કે જે હાલ વિજયધર્મ-લક્ષ્મી લાયબ્રેરી, બેલનગંજ આગ્રામાં રાખવામાં આવ્યો છે.
વિ. ને.	વિજયનેમિ સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર-ખંભાત.
વિદ્યા.	વિદ્યાવિજય મુનિ તે સ્વ. વિજયધર્મ સૂરીના શિ.
વી. પા.	વીરભાઈ પાઠશાળા પાલીતાણા.
વૌ.	વૌલ્યુમ-પુસ્તક.
શિ.	શિષ્ય.
શુ.	શુદ્ધિ, શુક્રપક્ષે.
શ્લો.	શ્લોક.
સ.	સત્કાર્ય.
સ. મા. બી.	સત્યામાળા બીમશી માણેકની પ્રકટ કરેલ.
સં.	(૧) સંવત્ (૨) સંસ્કૃત ભાષા. (૩) સંગ્રહ.
સાગર ભં.	સાગરગચ્છનો ઉપાશ્રય મણિયાતી પાડો-પાટણમાંનો ભંડાર
સૂ.	સૂરિ.
સ્ત.	સ્તવન.
સ્વ.	સ્વર્ગવાસ, સ્વર્ગસ્થ.
સેં. લા.	સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરી, વડોદરા. જુઓ વ. સેં.
હા. ભં.	શેઠ હાલાભાઈ મગનલાલ જ્યાં રહેતા તે ફેફલીયાવાડા પાટણનો ભંડાર.
હં.	હંસવિજયજી પંન્યાસનો ભંડાર, નરસિંહજીની પોળમાં વડોદરા,
ક્ષ.	ક્ષમાકલ્યાણકૃત ખરતર ગચ્છની પટ્ટાવલી.

અનુક્રમણિકા.

૫૪

નિવેદન	(૫)
સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ	(૧૫)
જૈન ગૂર્જર કાવ્યો	[૫૪ ૧ થી ૫૮૯]
વિક્રમ અઢારમી સદી	

(પ્રથમ પચીસી સં. ૧૭૦૧-૨૫)

૨૮૮ આનંદધન (પૃ. ૧ થી ૩) ૨૮૯ વિનયવિજય (૪-૨૦) ૨૯૦
યશોવિજય (૨૧-૫૬) ૨૯૧ મતિસાગર ૨૯૨ જ્ઞાનસાગર
(૫૭-૮૦) ૨૯૨ ક મતિસાર ૨૯૩ જિનહર્ષ (૮૧-૧૧૯) ૨૯૪
લખ્ધિવિજય ૨૯૫ આણંદ ૨૯૬ રાજહર્ષ ૨૯૭ જયસોમ ૨૯૮
માનવિજય (૧), ૨૯૯ તેજમુનિ ૩૦૦ લખ્ધોદય ૩૦૧ વીરવિજય (૧)
૩૦૨ પદ્મમુનિ ૩૦૩ સુમતિદંસ ૩૦૪ ઈન્દ્રસૌભાગ્ય ૩૦૫ અલયસોમ
૩૦૬ ઉત્તમસાગર ૩૦૭ આણંદવર્દન ૩૦૮ વૃદ્ધિવિજય (૧), ૩૦૯
નયપ્રમોદ, ૩૦૯ અ અમીચંદ, ૩૧૦ ગજકુશલ ૩૧૧ પદ્મચંદ્ર
૩૧૨ પદ્મવિજય (૨), ૩૧૩ કેસરકુશલ ૩૧૪ વિદ્યાશયિ, ૩૧૫
જયરંગ (જેતસી), ૩૧૬ રાજસાર, ૩૧૭ મેરૂલાલ (માહાવજી),
૩૧૮ કેસરકુશલ જુઓનાં. ૩૧૩, ૩૧૯ જ્ઞાનકુશલ, ૩૨૦ શુભવિજય
(૨), ૩૨૦ ક સૌભાગ્યવિજય (૧) ૩૨૧ કાતિવિજય ૩૨૨ તિલક-
સાગર, ૩૨૩ હસ્તિશયિ, ૩૨૪ ઉદયસુરિ, ૩૨૫ જિનદાસ શ્રાવક,
૩૨૬ મેઘવિજય, ૩૨૭ મેરૂવિજય, ૩૨૮ મહિમાઉદય, ૩૨૯ મહિમા-
સુરિ, ૩૩૦ વીરવિમલ, ૩૩૧ સુમતિરંગ, ૩૩૨ સુમતિવલ્લભ, ૩૩૩
વિનીતકુશલ, ૩૩૪ સુરજી, ૩૩૫ માનવિજય (૨), ૩૩૬ લાલવર્ધન
(લાલચંદ્ર), ૩૩૭ પરમસાગર, ૩૩૮ માનસાગર, ૩૩૯ તત્ત્વવિજય
(૧), ૩૪૦ ગુણસાગર, ૩૪૧ સમયપીર્તિ, ૩૪૧ક મહેશ. પૃ. ૧-૨૩૦

(ખીજી પચીશી સં. ૧૭૨૬-૫૦)

૩૪૨ યશોનંદ, ૩૪૩ માનવિજય (૩), ૩૪૪ ધર્મમંદિર (૨૩૪-૨૪૩),
 ૩૪૫ જિનદેવસૂરિ, ૩૪૬ જિનદત્તસૂરિ, ૩૪૭ લક્ષ્મીવલ્લભ, ૩૪૮
 હેમરાજ આવક, ૩૪૯ જીતવિજય, ૩૫૦ હીરાણુંદ (હીરમુનિ), ૩૫૧
 વિજયસૂરિ, ૩૫૨ લક્ષ્મીવિજય, ૩૫૩ માનવિજય (૪), ૩૫૪ વીરજી,
 ૩૫૫ ઉદયવિજય, ૩૫૬ કુશલધીર, ૩૫૬ કેનકનિધાન, ૩૫૭ મતિ-
 કુશલ, ૩૫૮ ઉદયસમુદ્ર, ૩૫૯ વૃદ્ધિવિજય (૨), ૩૬૦ અમૃતસાગર
 (૧), ૩૬૧ કર્મસિંહ (૨), ૩૬૧ક જિનરંગસૂરિ, ૩૬૨ વિવેક-
 વિજય (૨), ૩૬૩ તત્ત્વહંસ, ૩૬૪ વિશુધવિજય, ૩૬૫ નિત્યસૌભાગ્ય,
 ૩૬૫ક માન, ૩૬૫ખ ક્ષમાસાગર, ૩૬૬ આણુંદ, ૩૬૭ ખેતો,
 ૩૬૮ સુખસાગર, ૩૬૮ શાંતિદાસ આવક, ૩૬૯ જયસાગર, ૩૭૦
 વિનિતવિજય, ૩૭૦ક માણિક્યસાગર (?) ૩૭૧ સુરવિજય. ૩૭૨
 પદ્મનિધાન, ૩૭૩ જિનવિજય (૧), ૩૭૩ક નિત્યવિજય, ૩૭૪
 તેજસિંહ, ૩૭૫ ચંદ્રવિજય (૧), ૩૭૬ ચંદ્રવિજય (૨), ૩૭૭
 તેજપાલ, ૩૭૭ક જ્ઞાનકીર્તિ, ૩૭૭ખ રામચંદ, ૩૭૮
 જ્ઞાનવિમલસૂરિ (૩૦૮-૩૩૮), ૩૭૯ હેમસૌભાગ્ય, ૩૮૦
 ધર્મવર્દન (ધર્મસિંહ), ૩૮૧ વિનયલાભ, ૩૮૨ દેવવિજય (૨),
 ૩૮૩ દયાતિલક, ૩૮૪ નયનશેખર, ૩૮૫ રચિરવિમલ, ૩૮૫ક
 કેશવદાસ, ૩૮૫ ખ આણુંદરચિ, ૩૮૬ અજીતચંદ, ૩૮૬ક ભાતુ
 (જી) વિજય, ૩૮૭ કેનકવિદાસ, ૩૮૮ આનંદસૂરિ, ૩૮૯ હરખચંદ
 સાધુ, ૩૯૦ લક્ષ્મીરતન, ૩૯૧ લક્ષ્મીરતનસૂરિ, ૩૯૨ તિલકચંદ, ૩૯૨
 ક પ્રાગજી, ૩૯૨ખ અમરવિજય, ૩૯૨ગ જીવરાજ, ૩૯૩
 કીર્તિસાગરસૂરિ શિષ્ય, ૩૯૪ જ્ઞાનસાગર (૨), ૩૯૫ જ્ઞાનસાગર-
 શિષ્ય, ૩૯૬ કુશલસાગર (કેશવ), ૩૯૭ દીપસૌભાગ્ય, ૩૯૮ અમર-
 ચંદ, ૩૯૯ શીલવિજય, ૪૦૦ યશોવર્દન, ૪૦૧ ઋપલસાગર (૧),
 ૪૦૧ક વિનિતવિમલ, ૪૦૨ સુમતિવિજય, ૪૦૩ કમલહર્ષ, ૪૦૪
 ઉદયરતન (૩૮૬-૪૧૫), ૪૦૫ દીપ્તિ(પ)વિજય (૧), ૪૦૫ક વિમલ-
 વિજય, ૪૦૬ સૌભાગ્યવિજય (૨), ૪૦૬ક હિમ્મત. પૃ. ૨૩૦-૪૨૦

(૨૨)

(ત્રીજી પચીસી સં. ૧૭૫૧-૭૫)

૪૦૭ જિનવિજય (૨), ૪૦૮ ખાલ, ૪૦૯ વિનયચંદ્ર,
૪૧૦ પ્રીતિસાગર, ૪૧૧ ગોરીદાસ આવક, ૪૧૨ મોહન-
વિજય (૪૨૮-૪૪૨), ૪૧૩ કેસરવિમલ, ૪૧૪ દાનવિજય,
૪૧૪ ક જસવંતસાગર, ૪૧૪ ખ કાહનજી, ૪૧૫ લક્ષ્મણ (૨),
૪૧૬ નેમવિજય (૪૪૯-૪૫૫), ૪૧૬ ક ખેમચંદ. ૪૧૭ લક્ષ્મી-
વિનય, ૪૧૮ લખિંધવિજય (૨), ૪૧૯ ગંગમુનિ, ૪૨૦ જિનસુંદર-
સૂરિ, ૪૨૧ આંજલ્યપતિ, ૪૨૧ ક કીર્તિવિજય, ૪૨૨ નેમિદાસ
આવક, ૪૨૩ તેજસિંહ (૨), ૪૨૪ કાન્તિવિમલ, ૪૨૫ જીવસાગર,
૪૨૬ કીસન (કૃષ્ણદાસ), ૪૨૭ દેવચંદ્ર (૪૭૩-૪૯૬), ૪૨૮
લાધાસાહ, ૪૨૯ દેવવિજય (૩), ૪૩૦ ભાવરત્ન (૨)-ભાવપ્રભસૂરિ
(૫૦૩-૫૧૧) ૪૩૧ વેળીરામ, ૪૩૨ સુખસાગર, ૪૩૩ લખિંધસાગર
(૨), ૪૩૪ ચતુર, ૪૩૫ જિનસુખસૂરિ ૪૩૬ ગંગવિજય (૫૧૭-
૫૨૧), ૪૩૭ રામવિજય (૧), ૪૩૮ ઋદ્ધિવિજય, ૪૩૯ વલ્લભકુ-
શન, ૪૪૦ કાંતિવિજય (૨) પૃ. ૪૨૦-૫૩૩.

(ચોથી પચીસી સં. ૧૭૭૬-૧૮૦૦)

૪૪૧ કેસર, ૪૪૨ રંગવિજ્ઞાસ, ૪૪૨ ક ખેમચંદ, ૪૪૩
પુણ્યવિજ્ઞાસ, ૪૪૪ જ્ઞાનવિજય, ૪૪૫ નિત્યલાલ (૫૩૭-
૫૪૨), ૪૪૬ ન્યાયસાગર, ૪૪૭ રામવિજય (૨), ૪૪૮ રંગવિજય,
૪૪૯ ગજવિજય, ૪૫૦ જિનેન્દ્રસાગર, ૪૫૧ માણિકવિજય, ૪૫૨
તિલકસૂરિ, ૪૫૩ હિંદયસમુદ્ર, ૪૫૩ ક કુશલસિંહ, ૪૫૪ હંસરત્ન,
૪૫૫ શાંતસૌભાગ્ય, ૪૫૬ જિનવિજય (૩), ૪૫૭ માણિકવિજય,
૪૫૮ જિનવિજય (૪), ૪૫૮ ક રત્નનાથ, ૪૫૯ જ્ઞાનસાગર-ઉદ-
યસાગરસૂરિ (૫૭૪-૫૮૧), ૪૬૦ ત્રિલોકસિંહ, ૪૬૧ અમર,
૪૬૨ રામચંદ (૨), ૪૮૩ ગુણવિજ્ઞાસ, ૪૬૪ પુણ્યરત્ન (૨), ૪૬૫
મહિમાવર્ધન, ૪૬૫ ઉદયસાગરસૂરિ (૨), ૪૬૬ સત્યસાગર. ૫૩૩-૫૮૯.

વિક્રમ ૧૮ મા શતકની ગદ્યકૃતિઓ	૫૯૦-૫૯૪
૧ કવિઓની અનુક્રમણિકા	૫૯૫-૫૯૬
૨ કૃતિઓની અનુક્રમણિકા	૫૯૬-૬૦૫
૩ નાની કૃતિઓની અનુક્રમણિકા	૬૦૫-૬૧૦
૪ સંવતવાર અનુક્રમણિકા	૬૧૧-૬૩૮
પરિશિષ્ટ ૧ જૈન કથા નામ કોષ	૬૩૯-૬૬૦
" ૨ જૈન ગઝલોની ગુરૂપદ્યાવલીઓ	
(૧) ખરતરગઝલની પદ્યાવલી	૬૬૪-૬૬૧
૧ ક ચોથી ખરતર વેગડશાખાની પદ્યપરંપરા	૬૬૨-૬૬૩
૧ બ પાંચમી શાખા પિપ્પલક ખરતરની પરંપરા	૬૬૩-૬૬૭
૧ ગ આઠમી શાખા જિનસાગરસૂરિની પદ્યપરંપરા	૬૬૭-૭૦૦
(૨) તપાગઝલની પદ્યાવલી	૭૦૧-૭૩૧
૨ ક વૃક્ષ (પૌશાલિકા) તપાગઝલની પદ્યાવલી	૭૩૧-૭૪૨
૨ બ લઘુપૌશાલિક " "	૭૪૩-૭૪૮
૨ ગ વિજયાણુંદસરિ (આણુંદસુર) ગઝલશાખા	૭૪૮-૭૫૩
૨ ધ તપાગઝલ વિમલશાખા પદ્યાવલી	૭૫૩-૭૫૪
૨ હ " સાગરશાખા "	૭૫૫-૭૫૬
૨ ચ નાગપુરીય તપાગઝલની "	૭૫૭-૭૬૪
,, ૩-વિધિપદ્ય ગઝલ-અન્વયલગઝલની પદ્યાવલી	૭૬૫-૭૭૯
,, ૪-રાજવલી	૭૮૦-૭૮૯
,, ૫-જૈનગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો	૭૮૯-૮૨૨

જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

બીજો ભાગ.

વિક્રમ અઠારમી સદી.

૨૮૮ આનન્દધન (લાલાનંદજી)

(૫૪૨) ચોવીશી-૨૪ જિનનાં સ્તવન.

આનાપર મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી, જ્ઞાનવિમલસૂરિ અને જ્ઞાનસાર-
મુનિ એ ત્રણેએ બાલાવબોધ-ટપ્પા રચ્યા છે. યશોવિજયજીએ ૨૨ સ્તવનપર
કર્ચો છે તેથી મૂલ તેમનાં ૨૨ સ્તવન છે એમ સિદ્ધ થાય છે; પાછ-
ળથી બે અન્યકૃત ઉમેરાયાં છે. જ્ઞાનવિમલ અને જ્ઞાનસાર એ બંનેના-
માંથી સારબૂત લઈ શ્રાવક બીમસી માણેકે ટપ્પાસહિત ૨૪ સ્તવન આ-
નંદધન ચોવીસી એ નામથી પ્રકટ કરેલ છે.

—પત્ર ૧૧—૧૪ આ. ક.

ટપ્પાસહિત—લિ. સં. ૧૮૭૩ ભાદ્રપદ વદ ૬ રવિ સૂર્યપૂર
વરબંદરે સાગરમંછિઅ પં. ન્યાયાસૌભાઅ ગણીભિ: લિ. —પત્ર ૨૬ વી.
પા.; પત્ર ૨૬—૧૫ આ. ક. કે જેમાં ટપ્પાકાર આદિમાં કહે છે કે:—

ચિદાનંદમય જિનવર, સદા મુદા ધરિપ્રેમ,
પ્રણમી પરમ પ્રમોદસુ, જગનાયક જગખેમ. ૧
જિનગુણ થુતિ કરતા થકાં, એ જન જિન હુયાય,
તે ભણી જિનગુણ કીર્તના, કરતા પાપ પુલાય. ૨

(૫૪૩) બહોતેરી—અધ્યાત્મપદ-બહોતેરી.

ચોડાં પદ ટ્યાસહિત—લ. સં. ૧૯૦૭ જેઠ સુદ ૭ રવિ લિખિત
જેસો મનોરદાસ રતલાંમ (રતનપુરિ) મધ્યે અંબાલાલજી આત્માર્થે.

૧૭—૧૫ આ. ક.

આ પણ આનંદધન બહોતેરી તરીકે મૂળ શા બીમસી માણેકે
પ્રસિદ્ધ કર્યા છે. બધાં મળી ૧૦૧૭ આનંદધનનાં પદો તરીકે હાલમાં
ગણાયાં છે. તેમાંનાં ટ્રેટલાંક (૫૦ પદ) પર શ્રીયુત મોતીચંદ ગિરધરલાલ
કાપડીઆ સાલીરીટરે વિવેચન કરેલ છે તે આનંદધનપદરતનાવળી
પ્રથમ વિભાગ એ નામથી જૈન ધર્મપ્રસારક સભા ભાવનગરે છપાવેલ
છે. તેમજ શ્રીયુદ્ધિસાગરજીએ બધાંપર વિવેચન કરેલું છે તે આનંદધન
પદસંગ્રહ—ભાવાર્થ એ નામથી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળે પ્રકટ કરેલ
છે. ખરતરગચ્છાધ્ય કૃપાચંદજી મુનિશ્રીનું એમ કહેવું છે કે જ્ઞાનસારજીએ
આનંદધનજી બહોતેરીનાં આળીશ પદો ઉપર ટપો—આલાવખોધ લખ્યો
છે અને તેની પ્રત મોટી મારવાડમાં જયતારણ ગામમાં છે.—૧૯૧૨ નો
ગ્રન્થુ. દ્રેષ્ટુ. અંક યુદ્ધિપ્રમા.

આનંદધન આ નામ પોતાનું રાખી ૨૪ નહિ પણ ખરી રીતે
પ્રથમનાં ૨૨ જિનસ્તવનો અને અધ્યાત્મપદ બહોતેરી—આવીશી અને
બહોતેરી જે અધ્યાત્મ કવિએ રચેલ છે તેનું નામ લાભાનંદજી હતું.
તે પ્રાયઃ તપાગચ્છના હતા, અને કોઈ કંઈ છે કે ખરતરગચ્છના
હતા. પણ ગચ્છ પ્રત્યે જરાપણ ગોહ નહોતો અને ઉલટું ગચ્છના
બેદોશી હાનિજ થાય છે તે પ્રત્યક્ષ સ્વીકારતા હતા. જુઓ
“ ગચ્છના બેદ બહુ નયણ નીલાલતાં, તત્તવની વાત કરતાં ન લાજે;
ઉદરભરણાદિ નિજ કાજ કરતાં થકાં, મોહ નડીઆ કલિકાળ રાજે”
અનંતનાથ સ્ત૦— તેમનાં સ્તવનો અને પદો એટલાં બધાં સરલ,
છતાં એટલા બધા ગૂઢ ગંભીર આશયવાળાં છે કે દરેક તેને સૂત્રમાફક
મોઢે કરી તેપર પોતપોતાનાં બાળ્ય, દીકા કે અર્થ કરી આનંદ અનુભવે
તેમ છે. તે દરેકની મીમાંસા કરતાં તે કવિના સંબંધમાં ઘણું મળી
આવે છે. તેઓ તે સમયમાં એક આદર્શ યોગી—મહાવીર પ્રભુ કે જેમને

દીર્ઘ તપસ્વી એ નામ આપેલું સાર્થક છે તેના યોગીપુત્ર હતા.—અનુભવી આગમજ્ઞાતા તત્ત્વજ્ઞાની હતા. કવિ તરીકે તેમની સ્પષ્ટ, સાથે ગૂઢાશયવાળી વાણી, તેનાં પદોની સુશ્લિષ્ટતા—પદલાલિત્ય મનને મુગ્ધ કરે તેમ છે. કપ્પીર નાનકાદિનાં પદો કરતાં પણ તેમનાં પદો ચડી જાય તેમ છે. પ્રકૃત્વ વિકસિત કમલ જેવું આત્મજ્ઞાન સ્થળે સ્થળે દેખાય છે. ખરા વૈરાગ્યની સુગંધ જ્યાં ત્યાં પ્રસરે છે; વિચારની વિશાલતા હૃદયની ઉદ્ધરતા મહા સુધારકને જાણે તેવી છે. જુઓ પદ ‘કોઈ રામ કહે રહેમાન કહે કોઈ...’ તેમના સંબંધી અનેક ચમત્કારિક વાતો સાંભળવામાં આવે છે. (આ સર્વ સંબંધી જાણુવા માટે જુઓ રા. મોતીચંદ ગિરધરલાલ કાપડિયાએ તૈયાર કરેલ આનંદધન પદ્ય રતનાવળી પ્રથમ વિભાગની પ્રસ્તાવના, સ્વ. શ્રી યુદ્ધિસાગરજી દૃત આનંદધન પદ્યસંગ્રહની પ્રસ્તાવના, જૈન કાવ્યદોહનમાં સ્વ. શ્રી મનસુખલાલ સ્વજી મહેતાએ લખેલી પ્રસ્તાવના, મારો અંગ્રેજીમાં શ્રીમદ્ યશોવિજયજી પર નિબંધ. વગેરે.)

આમ છતાં પણ વિશ્વસનીય હકીકતો આ યોગી કવિ સંબંધી જળવાઈ નથી, કારણ કે તેઓ કોઈ આચાર્યની પદવી પામેલા નહોતા. તેમજ કોઈ ગ્રંથ લખી તેમાં ગોતાની લાંબી પ્રશસ્તિ પોતે આપવાની કાળજી રાખે તેવા ને નહોતા. તેની મસ્તીમાં નામ-કીર્તિને સ્થાન નહોતું. છતાં પણ યશોવિજયજીએ તેમના પર ખનાવેલી આદરપદની સ્તુતિ—‘અદ્વરમી પદી’ પરથી જાણાય છે કે યશોવિજયજીએ તેમનો પરિચય લીધો હતો અને ‘પારસ સંગ લોહા જે ફરસત, કંચન હોતહી તાકે કસ, આનંદધનકે સંગ સુજસહી મિલે જય, તય આનંદ સમ ભયો સુજસ’ એમ યશોવિજયજી મુક્તકંઠે સ્વીકારે છે. તેમનો ઉત્તરવયમાં મોટા ભાગે મેડતામાં વાસ હતો; અને ત્યાંજ દેહત્યાગ થયો હોય. ત્યાં એક પડી ગયેલ ખડેરને આનંદધનજીનો ઉપાશ્રય એમ કહેવામાં આવે છે. ત્યાંના લોકો કહે છે કે આ ઉપરાંત મેડતામાં આનંદધનજીનો સ્તૂપ (મૃત્યુસ્તંભ) હતો પણ તેનો પત્તો મળતો નથી. તેઓ સત્તરમી સદીના મધ્યભાગ સુધી હતા એ હકીકત અનુમાનથી પુષ્ટ થાય તેમ છે.

જ્ઞાનસારજી જણાવે છે કે સં. ૧૮૨૫ થી આનન્દધન ચોવીશી-
પર મેં વિચાર કરવા માંડ્યાં. સં. ૧૮૬૬ સુધી પણ વિચારતાં—વાંચતાં
અનુભવતાં એ 'ચોવીશી' યથાર્થ ન સમગ્રજ્ઞ શકી, છેવટતો હવે તો
તેહ પડશે, માટે જેટલું જેમ સમગ્રજ્ઞ છે તેમ તો લખું એમ કહી
સં. ૧૮૬૬ માં વર્તમાનમાં જે ભીમસી માણેકદારા અર્થ પ્રસિદ્ધ થયા
છે તેવા લગભગ લખ્યા. ને તે બાદરવા શુદ્ધિ ૧૪ ના દિવસે પૂર્ણ કર્યા.
તેમાં પોતે જણાવે છે કે:—

આશય આનન્દધન તણો, અતિ ગંભીર ઉદાર,

બાલક બાંધ પસારીને, કહે ઉદ્ધિ વિસ્તાર.

૨૮૯ વિનયવિજયજી*.

(૫૪૪) + સૂર્યપુર ચૈત્યપરિપાટી સં. ૧૬૮૯ (સુરતનાં મંદિરોનું વર્ણન)

આદિ—

પૂજ્યએ પૂજ્યએ પ્રથમ તિથંકરએ, ત્રિભુવન ત્રિભુવનદીપક દેવ તો
સેવ કરું મન રંગરયું એ, સૂરતિ સૂરતિ—પુર સિણગાર કે

પૂજ્યએ પ્રથમ તીથંકરએ.

*

*

*

*

* (વિનયવિજયજીના ગુરૂ કીર્તિવિજય સંબંધમાં જણાવવાનું કે
વીરમગામમાં વીરજીમલિક નામનો એક વજીર રહેતો હતો તે જાતે પોર-
વાલ હતો અને પોતાની સાથે કાયમને માટે પાંચસો ઘોડેસ્વારો રાખતો
હતો. વીરજીનો પુત્ર સહસકરણ મલિક થયો તે પણ પ્રસિદ્ધ હતો. અને
મહમ્મુદશાહ (રાજ્યકાલ ઈ. સ. ૧૫૩૬ થી ૧૫૫૪) બાદશાહનો મંત્રી
હતો. સહસકરણને ગોપાલજી, અને કલ્યાણજી નામના પુત્રો હતા. એક
પુત્રી પણ હતી. ગોપાલજીએ બ્રહ્મચર્ય સેવી સાધુસમાગમ રાખી દીક્ષા
લેવાની ઇચ્છા કરી. અમદાવાદ જામ હીરવિજયસરિ પાસે દીક્ષા લીધી અને
સાથે પોતાના ભાઈ કલ્યાણજી તથા બહેનને પણ દીક્ષાનો વિચાર કરા-

અતે—

તપગચ્છ હીર સમાન ગણુધર વિજયસિંહ સૂરિંદ એ
તસ ગચ્છભૂષણતિલક વાયક કીર્તિવિજય સુખકંદ એ,
તસ ચરણુ સેવક વિનય ભગતંધ યુષ્ઠા શ્રી જિનરાજ એ,
સસિકલા સંવત વર્ષ વસુનિધિ કલ્યા વંછિત કાજ એ. ૧૪

—પ્રા. તી. સં. ૪. ૧૮૯-૧૯૪.

વરાળી દીક્ષા લેવડાળી. ગોપાલજીનું નામ સોમવિજય રાખ્યું કે જે પછીથી પ્રસિદ્ધ ઉપાધ્યાય થયા, કલ્યાણજીનું નામ કીર્તિવિજય રાખ્યું કે જે પછીથી ઉપાધ્યાય અને આપણા કવિના ગુર થયા. ખહેતનું નામ વિમલશ્રી રાખ્યું. આ વખતે સાથે સાથે શાહ ગણુજીનામના ગૃહસ્થે, ધનવિજયે અને તેની સાથે તેના બે ભાઇ કમલ અને વિમલ તથા તેમના માતપિતાએ, તથા તે ઉપરાંત સદ્યવચ્છ ભણુશાળી, પદ્મવિજય, દેવવિજય અને વિજયહર્ષ મળીને એકઠર અઢારે દીક્ષા લીધી. જીઓ સૂરીશ્વર અને સત્રાદ્ ૪. ૨૧૭-૨૧૮. આ કીર્તિવિજયથી બીજા કીર્તિવિજય કે જેણે વિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી ને જે વિજયસિંહસૂરિના સંસારપક્ષે ભાઇ થાય ને જેને સં. ૧૬૭૦ માં પંડિતપદ મળ્યું હતું તે જીદા છે. આપણા કવિ વિનયવિજયના પિતાનું નામ તેજપાલ અને માતાનું રાજશ્રી હતું, તેમણે સંસ્કૃતમાં કલ્પસત્રપર સુખમોધિકા નામની ટીકા સં. ૧૬૯૬ જેઠ સુદ ૨ ગુરને દિને, લોકપ્રકાશ નામનો મહા ગ્રંથ સં. ૧૭૦૮ જેઠ શુદ્ધ ૫ જીનાગઢમાં, હૈમલધુપ્રક્રિયાનો વ્યાકરણ ગ્રંથ સં. ૧૭૧૦ માં સ્વોપજ ટીકા સહિત રાધનપુરમાં, નયકર્ણિકા નામનો નયપર ૨૩ શ્લોકનો ટુકો અલ્પગ્રંથ દીવમાં, અને શાંતિસુધારસ ભાવના નામનો જીદા જીદા રાગોમાં સંસ્કૃતમાં ૧૬ ભાવનાઓ પરનો ગ્રંથ રચેલા છે. સંસ્કૃતમાં એક વિરૂપિ નામે આનંદલેખ વિજયાનંદસૂરિ પર સં. ૧૬૯૪ માં લખેલી છે તે અપ્રસિદ્ધ છેને જેની પ્રત મુનિશ્રી અમરવિજયજી પાસે છે; અને પછીથી વિજયપ્રભસૂરિ પર લખેલી બીજી વિરૂપિ નામે ઈંદુદત્ત જોધપુરથી પોતાના આચાર્ય પર સુરત મોકલી છે તેમાં આખું, સિદ્ધપુર.

(૫૪૪ ક) નેમિનાથ ભ્રમરગીતા સ્તવન સં. ૧૭૦૬ ભાષ્ય, (૨૭ કડી)

આદિ—

દ્વહા.

સમુદ્રવિજય કુલિતિલઉ, માતા શિવાદેવી નંદ,

બાલશ્રક્ષયારિ સદા, નમીધ નેમિનિર્ણુદ.

૧

અમદાવાદ, વડોદરા, ભરૂચ અને પછી સુરતનું સુંદર વર્ણન કર્યું છે. તે પ્રાચીન કાવ્યમાળામાં પ્રકટ થયું છે. તે માટે જુઓ વિરામિત્રિવેણી-શ્રી જિનવિજયજીવૃત. તેમનો એક શિલાલેખ મળ્યો છે તે આ પ્રમાણે છે:— સં. ૧૭૧૦ ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૬ ગુરૂને દિને શેત્રુંજય ઉપર ઉગ્રસેન (આગ્રાશહેર) વાસી ઓસવાલ જાતીય વૃદ્ધશાખીય અને કુહાડગોત્રીય સાં વર્ધમાન (સ્ત્રી વાલ્હાદે)ના પુત્ર સાં માનસિંહ, રાયસિંહ, કનકસેન, ઉગ્રસેન અને નરપભદ્રાસ આદિએ સા. જગત્સિંહ અને જીવણદાસ પ્રમુખ પુત્રાદિ પરિવાર સહિત પોતાના પિતા (વર્ધમાન)ના વચનથી તેના પુત્ર માટે આ સહજકૃત તીર્થ કરાવ્યું અને પોતાનીજ પ્રતિષ્ઠામાં પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. તપગચ્છાચાર્ય શ્રી હીરવિજયસૂરિના પદ્ધર આચાર્ય વિજયસેનસૂરિના શિષ્ય વિજયદેવસૂરિ અને વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી, હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી કીર્તિવિજયગણિના શિષ્ય ઉપાધ્યાય વિનય-વિજયજીએ એની પ્રતિષ્ઠા કરી. આ કાર્યમાં શેત્રુંજય તીર્થ સંબંધી કાર્યોની દેખરેખ રાખનાર પંડિત શાંતિવિજય ગણિ, દેવવિજયગણિ અને મેઘવિજયગણિએ સહાયતા કરી છે. આ લેખ અતરવસહી ટુકમાં આવેલા શેઠ નરમી કેશવજીના મંદિરના ગર્ભાગારની બહારના મંડપમાં, દક્ષિણ દિશા તરફની દિવાલ ઉપર એક શિલાપટમાં ૪૩ પંક્તિમાં કોતરેલો છે. શેત્રુંજયના શિલાલેખોમાં, આ સાથી આધુનિક છે.” જુઓ લેખાંક ૩૨ પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ-શ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત.

આના સંબંધમાં કેટલીક દંતકથાઓ છે તે માટે મેં વિસ્તારથી નયકણિકાની મારી પ્રસ્તાવનામાં વિનયવિજયજીનું ચરિત્ર આપ્યું છે

તીર્થકર આવીસમો, યાદવ કુલિ શિશુગાર,
રાજમતી મનિ વાલહો, કરણુરસ ભંગાર.
મુનિમનપંકજ ભમરલો, ભવભય ભેદણહાર,
ભમરગીત ટોડર કરી, પૂજૂં બંધૂ મોનારિ.

૩

હાલ કાગની.

પ્રણુમીઅ સરસતી વરસતી, વચન સુધારસ માર.
નેમિ જિણેસર ગાઈછ, પાઈઈ હરપ અપાર.
જન લેછ જવ આવીઆ, યાદવ તોરણુ આરિ,
ગોષિ ચઢી તવ નિરપઈ, હરખે રાગુલ નારિ.

૪

x

x

x

x

અંતે—

હૂહો.

નેમજી રાગુલ પ્રીતિ પાલી, વિરહની વેદના સવ ટાલી,
સુખ ધણાં મુગતિનાં વેગિ દીધાં, નેમના વિનયથી કાજ સીધાં. ૨૫

કાગ.

શ્રી વિનયદેવ સૂરિધર તપગછનો શિશુગાર,
શ્રી વિનયસિંહ સૂરીશ્વર જયવંતા તસ પટોધાર.
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો પામી ચરણ પસાય,
યદુપતિના ઈમ વાચક વિનયવિજય ગુણ ગાય.

૨૬

તેમાં જુઓ.) તેમણે કેટલાક ગ્રંથો જ્ઞાનકોશમાં પોતાની માતાના શ્રેય-
સર્થે મૂક્યા હતા એમ જણાય છે. આ પૈકી બે ગ્રંથોની પ્રતિઓ પાટ-
ણના હાલાભાઈ ભંડારમાં દાખલ ૬૨ અને ૧૨ માં હાલ મોજુદ છે.
તેમાં પહેલી જૂદી જૂદી કથાઓની પાનાં ૩૯ ની પ્રતિ છે અને બીજી
જ્ઞાતાધર્મ કથાના મૂળની પ્રતિ પાનાં ૯૬ ની છે તે દરેકની અંતે સ્વહ-
સ્ત લિખિત કારિકાનો એ શ્લોક છે કે:—

શ્રો કોર્તિવિજય વાચક શિષ્યોપાધ્યાય વિનયવિજયેન ।
નિજજનનો શ્રેયોઽયં ચિત્કોશે પ્રતિરિયં મુક્તા ॥ ૧ ॥

ભેદ સંયમતણા ચિત્ત આણો માન સંવતતણું એહ જાણો,
વરસ છત્રીસનો વર્ગમૂલ, ભાદ્રવે પ્રભુ યુષ્યો સાનુકૂલ. ૨૭

—એ પત્રમાં બીજી કૃતિઓ સાથે થઈ કુલ પત્ર ૭-૧૨. સં.

લા. વડો. નં. ૪૭૫૪. ના. ભં.

—આમાં નેમિરાજમતિનું વર્ણન છે. સા. ભં. પાટણ.

(૫૪૫) પદ્માવલિ સજ્જાય. સં. ૧૭૧૦ પદ્મી.

આદિ—

અહ્માણી વાણી દિઓ, આણી અધિક સનેહ,	
હું સેવક છું તહમ તણો, મન અવધારો તેહ.	૧
ગુણ ભોલીસ ગણધર તણા, જિહ્વા કરિસિ પવિત્ર,	
ગંગાજલ પરિ નિરમલા, જેહના સરસ ચરિત્ર.	૨
ગુણ પરિ વાડી વેલિનું, મૂલ નમું મહાવીર,	
ફલદાયક તેહ જેહથી, પસરિ ગૂંદિર ગંભીર.	૩
દંદ્રિભૂતિ આદિ નમું, ગુરૂ ગણધર દગ્યાર,	
સચલ સૂત્ર જેણિં રચ્યાં, જિન શાસન જયકાર.	૪
ગણધરમાંહિ પાંચમો, નમો મુધર્મા સ્વામિ,	
પાટપરંપર જેહની, વર્તિ ગુણ અભિરામ.	૫

* * * *

ચારપદી જંબૂધી તે હીરવિજયસુરિ સુધીની પરંપરા આવે છે
તેમાં પોતાના ગુરૂ કીર્તિવિજય સંબંધી હકીકત નીચે પ્રમાણે આપે છે:—

વલી જુઓ ગુરૂની પુણ્યાઈ, ગોપાલ નઈ કલ્યાણ,
મલિક સહસકરણના, કુંગર ધર્મ મર્મના જાણ,
બાર વરિસ કુંગર ગોપાલધ, અધિકી કીધી વાત,
જંબૂપરિ લીધું ચોથું વ્રત, દુઃખ આણઈ મનિ તાત. ૬૧
અનુમતિ નવિ પામઇ, માય બાપની તેહ,
લૂખઇ મનિ વસિઆ, સિવ કુમાર પરિ ગેહ,

પણિ કેતે વરસે માય બાપ અભાવઈ,
દિખ્યાનિં હેતિં રાજનગરમાંહિ આવઈ,

ત્રુટક.

રાજનગરિ આવ્યા ભગનીપતિ સહા હનુઆ આવ્યાસિં.

વસતા પુરૂષ ધણ્યાનિં કીધો સંયમનો ઉલ્હાસ,
છ મહિના ફૂલેકે ફૂરીઆ ધન છત્રીસ હજાર,
રૂપધઆ ત્યારઈ ખરયાણા, દીખ્યામહોત્સવસાર.

૬૨

જગગુરૂનઈ હાથઈ, સાથઈ જણુ અઢાર,
દોષ બધવ ભગનિ, ત્રિણિ ત્રિભુવન સાર,
સાધવી વિમલશ્રી, સોમવિજય ઉવઝાય,
શ્રી કીર્તિવિજય ગુર, હુયા વાયકરાય.

ત્રુટક.

હુઆ વાયક શિષ્ય જોહના, વલી અનેક યતેરા,
શ્રી કલ્યાણુવિજય વાયક યુધ, રામભાંણુ ગુર કેરા,
દ્રણિપરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોલા કીધી,
ભાદ્રવા સુદિ ઇચ્ચારસ દિવસઈ, ઝિનામાંહિ સીધી.

૬૩

પછી વિજયસેનસૂરિ, વિજયદેવસૂરિ, અને વિજયપ્રભસૂરિની હકી-
કત આપી છે, પછી છેવટે.

કલસ.

એ વીર જિનવર પદ્દતીપક, મોહજીપક ગણુધરા,
કલ્યાણુકારણુ દુષ્પનિવારણુ, વરણુવ્યા જગિ જયકરા,
હીરવિજયસૂરિ સીસ સુંદર, કીર્તિવિજય ઉવઝાય એ,
તસ સીસ ઇમ નિસદીસ ભાવધ, વિનય ગુરુગુણ ગાય એ. ૭૨
—આમાં વિજયપ્રભસૂરિ પદ્ધર સ્થાપ્યા એ વાત છે અને તે

બીના સં. ૧૭૧૦ માં બની તેથી આ સઝાય તે સં. ૧૭૧૦ પછી
રચાયેલી સિદ્ધ થાય છે.

(૫૪૬)+ ઉપધાન સ્તવન.

(ઉપ એટલે પાસે-ગુરુ પાસે, અને ધાન એટલે ધારણ કરવું-
નવકાર આદિ સૂત્રોને શાસ્ત્રોક્ત વિધિ મુજબ ગુરુને સુખેથી ગ્રહણ કરવાં-
એમ ઉપધાનનો અર્થ છે. ઉપધાન વહન કરવાથી જિનાત્માનું આરાધન,
તપથી કર્મશોષણ, અસારભૂત શરીરમાંથી સારગ્રહણ, શ્રુતભક્તિ, ઇન્દ્રિય-
નિરોધ, કષાયનો સંવર, ધર્મધ્યાન આદિ અનેક લાભ થાય છે એમ
અતાવ્યું છે.)

આદિ—

ઢાલ ૧ લી-દેશી તુટકની.

શ્રી વીર જિજ્ઞેશ્વર સુપરેં દીર્ઘ ઉપદેશ,
સુણે બાર પરપદા, નહિ પ્રમાદ પ્રવેશ,
સુણુજોરે આવક જો વહિઈ ઉપધાન,
નવકાર ગણ્યા તો સુઝે સુગુણ નિધાન.

૧

*

*

*

*

અંતે—

કલસ.

શ્રી વીર જિજ્ઞેશ્વર ઉપધાન વિધિ ઉમ ભવિકહિત હેતે કહે,
મહાનિશિથ સિદ્ધાંતમાંહે સુલભભોધિ સદ્વહે,
આરાધીએ ઉપધાન વહેતાં આરે ભેદે ધર્મ એ,
દાનશીલ તપભાવ સુભગ તે પામીએ શિવશર્મ એ.
અઘટઘાટ શરીર હોય તે ઘાટમાંહે આવે ઘણો,
ખમાસમણ મુહપતિ કિરિયા જાણે વિધિ શ્રાવકતણો.
ઉપધાનના ગુણ કહું કેતા કહેતાં નાવે પારએ,
હોય સદ્ગુણ શ્રાવકતણી કિરીઆ ઉપધાને નિરધારએ.
તપગચ્છનાયક સુમતિદાયક શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ એ,
પુન્ય પ્રતાપે અધિક દિનદિન જગત જનસ જગીશએ,
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવગ્રાય સેવક વિનય ધણિપરે વિનવે,
દેવાધિદેવા ધર્મહેવા દેજો મુઝ ભવોભવે.

૧

૨

૩

—પ્ર૦ ઉપધાનવિધિમાં પ્ર. શા કુંવરજી આણુંદજી ભાવનગર.

(૫૪૭)+ ધર્મનાથ સ્તવન. લઘુ ઉપમિતિ ભવપ્રપંચ સ્તવન. સં.

૧૭૧૬ સૂરતમાં

આદિ—

દ્વહા.

ચિદાનંદ ચિત્ત ચિંતવું, તીથકર ચોવીસ

જગઉપકારી જગતગુરૂ, જ્યોતિરૂપ જગદીશ.

૧

આપે આપ વિચારતાં, લહીએ આપ સ્વરૂપ,

પ્રગટે મમતા તૂણ છપે, સમતા અમૃતકુંપ.

૨

અંત—

સત્તરિસો સોલોત્તરઈ, સૂરતિ રહી ચુમાસ,

તવન રચ્યુ મઈ અદ્યમતિ, આતમજ્ઞાન પ્રકાશ.

૧૩૭

શ્રી વિજયદેવસૂરિંદ પાટિ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ,

શ્રી કીર્તિવજય વાચકતણે, વિનયવિજય રસપૂરિ.

૧૩૮

(પ્ર. કા.)

૬-૧૨ આ. ક. લિ૦ સં. ૧૭૨૯ માધ વદિ ૪ રવિ.

પાનાં. ૬. પ્રે. ૨.

(૫૪૭ક) નેમિનાથ આરંભાસ સ્ત. (કુક ૨૭) સં. ૧૭૨૮ રાનેરમાં

(ઓધવ માધવનઈ કહો-એ દેશી.)

આદિ—

પંથીઅડોરે સંદેસડો, કહયો નેમને એમ

છટકી છેહ ન દીજીષ, નવ ભવનો પ્રેમ. પંચિઅડોરે

માગસિર માસઈ મોહિઉ, મોહનીએ મન,

ચિતમાંહિં લાગી ચટપટી, ભાવઈ ઉઠક ન અન્ન. પં.

૨.

x

x

x

x

અંત—

નેમિ રાગુલ બેહુ મિલ્યાં પામ્યાં સુખ અનંત

વિનય સદા સુખ પાંમીઈ, ભજતાં ભગવંત,

૨૬

સંવત સતર અઢાવીસઘ, રહી રાંતેર ચોમાસ,

રાજુલ નેમિ સદેસડો, ગાયો હરખ ઉલ્લાસ.

૨૭

(તીર્થમાલા સાથે—પ્ર. કા.)

(૫૪૮)+ પુણ્યપ્રકાશ (આરાધના)નું સ્તવન. સં. ૧૭૨૯ રાંતેર
ચોમાસું વિજયદશમી.

આદિ—

ઢાલ.

સકલ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય,

સહગુરુ સામિણિ સરસતિ, પ્રેમે પ્રણમું પાય.

૧

ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણે, નંદન ગુણગંભીર,

શાસનનાયક જગિ જયો, વહ્નમાન વડવીર.

૨

*

*

*

*

અંતે—

કલશ.

ધ્યમ તરણતારણ સુખકારણ દુખનિવારણ જગ જયો,

શ્રી વીરજિનવર યુણતાં અધિક પુનિ ઉલટ થયો,

શ્રી વિજયદેવસૂરિંદ પઠધર તીરથ જંગમ ધણિ જંગે

તપગહપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સૂરિ તેજે ઝગમગે.

શ્રી હીરવિજયસૂરિ શીષ વાચક શ્રી કીર્તિવિજય સુરતજ

તસુ શિષ્ય વાચક વિનયવિનયે યુણ્યો જિન ચોવીસમો.

સંવત સતરે ઉગણત્રીશમે રહિ રાંતેર ચોમાસયે

વિજયદશમિ વિજયકારણ કીયો ગુણ અભ્યાસયે.

નરભવઆરાધન સિદ્ધિસાધન સુકૃતલીલવિલાસયે

નિર્જરા હેતે તવન રચિલે નામે પુણ્યપ્રકાશયે.

—પ્ર૦ સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૧૮ થી ૨૨૫

(૫૪૮ક) ૧૪ ગુણસ્થાનક વીર સ્ત.

આદિ—

ચોપાપ

વીર જિનેસર પ્રણુમીય, શાસનનાયક સિદ્ધિદાય,

ગુણકાંણા અનુગતિ આચાર, કહિરયું શાસ્ત્રતણે અનુસાર.

૧

*

*

*

*

અંતે—

શ્રી વિજયદેવ સ્મરિષ્ટ સોહાકરણુ, શ્રી વિજયપ્રભસ્મરિ તપગચ્છરાજ,
શ્રી વિજયરત્નસૂરી તાસ પટ પ્રગટીયા, લહી જસવાસ સોભાગ તાજ. ૬
જગતગુર હીરગુર શિષ્યગુણ રમણનિધિ, કીર્તિવરવિજય ઉવઝાયરાયા,
સીસ તસ વિનય ઉવઝાયધમ ભક્તિસું, બણીય ગુણહંણુ શ્રીવીરગાયા. ૭૩

૩—૧૭ આ. ક.

—સુશ્રાવિકા ધનકુંઝર બાઇ પઠનાર્યે સંવત્ ૧૮૦૭ ના વર્ષે
બાદવા વદિ ૮ બુધે લપિત. (પાછળથી બીજાએ ઉમેર્યું છે, સાવક
વેલજી નાથા પઠનાર્યે ચરેવાસી શ્રી કછદેશનો ગામ સ્ત્રીદાણુ મધે સંવત.
૧૯૧૬ નો વરષે.) ૪—૧૩ અનંત.

(૫૪૯)+ છ આવશ્યક સ્તવન.

આદિ—

હુહા.

ચૌવીસઈ જિન ચિંતવી ચતુર ચેતના કાજ.

આવશ્યક જિણું ઉપદેશ્યા, તે ગુણસૂં જિનરાજ.

અંતે—

કલસ.

તપગચ્છનાયક મુગતિદાયક, શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વરો,

તસ પટ્ટીપક મોહજીપક, શ્રી વિજયપ્રભ સ્મરિગણધરો,

શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાય સેવક, વિનયવિજય વાચક કહે,

પડાવશ્યક જોહ આરાધે, તેહ સિવસંપદ લહે.

—પ્ર. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૧૫ થી ૨૧૮

(૫૫૦)+ પંચકારણ (પંચસમવાય) સ્તવ—સ્વાદ્વાદ સૂચક મહાવીર

સ્તવ સં. ૧૭૩૨.

આદિ—

હુહા.

સિદ્ધારથસુત વંદીઈ, જગદીપક જિનરાજ

વસ્તુતત્ત્વ સવિ જાણીઈ, જસ આગમથી આજ.

*

*

*

*

અતે—

કલશ.

ધ્વિ ધર્મનાયક મુગતિદાયક વીર જિનવર સંયુષ્ઠો,
 સેં સતર સંવત વહિલોચન વર્ષ હર્ષ ધરી ધણો,
 શ્રી વિજયદેવ સૂરીંદ પટધર શ્રી વિજયપ્રભસૂરીંદ એ,
 શ્રી કીર્તિવિજય વાયક સીસ છણિપરેં, વિનય કહે આણુંદએ. ૫૮
 —પંચબોલકારણુ સ્ત. સં. ૧૮૮૫ ભાદ્રવા શુ. ૧૦ ૨-૧૮
 આ. ક. ૪-૧૨ આ. ક., પ્ર. કા. નં. ૭૯
 પ્ર૦ રતનસમુચ્ચય પૃ. ૧૯૦, ચૈત્ય૦ આદિ સં. ભા. ૩ પૃ. ૬૫
 સગ્ગન સન્મિત્ર પૃ. ૩૨૪ થી ૩૨૯

(૫૫૦૬)+ આદિનાથ વિનતિ.

આદિ—

પ્રણમી સદ્ગુરુ પાએ, શેત્રુંગ ધણી, શ્રી રિસહેસર વીનવું એ.
 ત્રિભોવનનાયક દેવ, સેવક વિનતિ, આદેસર અવધારીએ.

x x x x

અતે—

શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયરે સેવક છણિપરે, વિનય કરીને વિનવું એ. ૩૦
 પ્ર. કા., ૩-૧૨ માં. પ્ર૦ સગ્ગવપદ સં. પૃ. ૯૩

(૫૫૦૭)+ પચ્ચખાણુની સ. ૨ દાલની.

આદિ—

ધૂર સમરૂં સામિનિ સરસતી, સરસ વચન અમૃત વરસતી,
 પચ્ચખાણુનો ભણીશ વિચાર, જે સિદ્ધાંતે બોલ્યા સાર. ૧

x x x x

અતે—

આહાર એહ વિચાર ભણી, પચ્ચખાણુ સુધા ધરો,
 શ્રી કીર્તિવિજય વાયક સીસ છણિપરે, વિનયસયલ સંપત્તિ વરો. ૧૭
 —પ્ર૦ પંચ પ્રતિક્રમણુ સૂત્ર. જૈ. શ્રે. મંડળ પૃ. ૫૨૫-૫૨૭.

(૫૫૦૧)+ આંખિલ સ.

આદિ—

સમરી શ્રુતદેવી સારદા, સરસ વચન વર આપે સદા,
આંખિલ તપનો મહિમા ધણો, ભવિજન ભાવયદ્રી તે સુણો. ૧

અતે—

આંખિલ તપ ઉત્કૃષ્ટો કલ્હો, વિધનવિઝારણુ કારણુ લલ્હો,
વાચક કીર્તિવિનય સુપસાય, ભાષે વિનયવિનય ઉવઝાય. ૧૧

(૫૫૧૨)+ વિનયવિલાસ સુંદર ૩૭ પદોનો સંગ્રહ.

૫૦ બી. મા., સઝાયપદ સંગ્રહ.

(૫૫૧૬)+ ભગવતીસૂત્ર સઝાય. સં. ૧૭૩૮ રાનેર ચોમાસું.

આદિ— કપુર હોયે અતિ ઉજલોરે-એ દેશી.

વંદિ પ્રેમસ્થું રે, પૂછે ગૌતમ સ્વામ
વીર જિનવર હિત કરીરે, અરથ કહે અભિરામ રે ૧
ભવિક સુણજ્યો ભગવર્ધ અંગ, મનઆણી ઉછંગરે ભ૦

અતે—

સંવત સતર અડઝીસમેરે રહ્યા રાનેર ચોમાસ,
સંધે સૂત્ર એ સાંભલ્યું રે, પાચ્યો મન ઉલ્લાસ. ભ૦ ૧૭
વિધિ સઘલી એ સાયવીરે, પૂજા ભક્તિ અપાર,
અંગપુંજણા સાયબ્યારે, શક્તિતણો અનુસારે. ભ૦ ૧૮
કીર્તિવિનય ઉવઝાયનોરે, સેવક કરેરે સઝાય,
એણીપરે ભગવતી સૂતનારે, વિનયવિનય ગુણગાયરે. ભ૦ ૧૯

—મારી પાસે છે. આ. ક. સઝાય પદ સં. ૫. ૧૬૩.

પાઠાંતર—પૂજા ભક્તિ પ્રભાવનાજી, તપ કિરિયા સુવિચાર
વિધિ એમ સઘલો સાયબ્યારે, સમયતણે અનુસારે.

(૫૫૨) અધ્યાત્મગીતા (ગાથા સંખ્યા ૨૪૨ શ્લોક ૩૩૦)

(૫૫૩)+ ચોવિસી—૨૪ જિનપર ૨૪ સ્તવન.

આદિ— જીવીલે લાલન એ દેશી.

શત્રુન્ન શિરશેહર દુખહર આદિજિણુંદ, સોભાગી સુંદર
મરદેવીનો નદન, સુખસુરતરનો કંદ, રમો મનમદિર.

૧

* * * *

અતે— વીરજિનસ્તં

ભોલીડા હંસારે વિષય ન રાચીયે—એ દેશી.

સ્મિદ્ધારથનારે નંદન વીનવું, વીનતડી અવધાર,
ભવમંડપમારે નાટક નાચીયો, હવે મુજ દાન દેવડાવ
હવે મુજ પાર ઉતાર.

સિ. ૧

* * * *

વાચકશેખર કીર્તિવિજય ગુરૂ, પામી તાસ પસાય
ધર્મ તણેરસ જિનચોવીસમા વિનયવિજય ગુણુગાય.
—ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

સિ. ૫

(પંચક્ર) વીશી—૨૦ વિહરમાન જિનપર ૨૦ સ્તં

આદિ—

કેદારો-નયરી વિનીતામાંહી તુમ છો રાચારે—એ દેશી.

પહેલા શ્રીમંધર સ્વામી સ્તં

સીમંધર સ્વામી સુણુજો વિનતિ કીજેરે, સ્વામી વિનતિ કીજે.

દરિસણુ દયા કરી અહને દીજેરે, સ્વામી.

x x x x

અતે—

કલશ

રાગ ધન્યાશ્રી-નયરી અયોધ્યાથી સંચરોએ—એ દેશી.

વંછિત દાયક સુરતરએ, વિહરમાન જિન વીશ,

નમો ભવિ ભાવશુંરે.

રિક્કિસિદ્ધ સવિ સંપન્નેએ, પૂજે મનહ જગીશ-નમો

* * * *

શીળદેવ પંડિત રમ્યોએ, એકવીશ ઠાણું જોહ
તે જોઇ અનુક્રમ કહ્યોએ, શ્રી જિનવરનો એહ. નમો ૯
બીજે ગ્રંથે દેખીએ એ, નામ ક્રમપદ ફેર,
તે પણ સાચા જિન વિનાએ, કુણુ દાખે શુદ્ધ શેર. નમો ૧૦
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયનોએ, વિનય વદે કરજોડ. ન.
શ્રી જિનના ગુણુ ગાવતાં એ, લહિછે મંગલ દોડ. નમો ૧૧

—૯-૧૧ આ. ક.

શાશ્વતજિન ભાષ. (ઉપરની વીંશી સાથે આ એક પ્રતમાં મૂક્યું છે)
અંતે

કીરતિવિજય ઉવઝાય કેરો, લહીછે પુણ્યપસાય,
સાસતાજિન થુણુઈ ધણિપરિ, વિનયવિજય ઉવઝાય. મેરે. ૯

—પં. શ્રી સંઘવિજયગણિ શિ. પં. ખેમાવિજય ગણિના લિં
ગણિ રૂપવિજય વાચનાર્થ તે વીંશીની પ્રત. ૧૫—૧૧. આ. ક.

૨૮૯-૨૯૦ વિનયવિજય અને યશોવિજય.

(૫૫૫)+ શ્રીપાલ રાસ. સં. ૧૭૩૮.

આદિ—

દોહા.

કદપવેલિ કવિયણુ તણી, સરસતિ કરી સુપસાય,
સિદ્ધચક્ર ગુણુ ગાવતાં, પૂર મનોરથ માય. ૧
અલિયવિધન સવિ ઉપશમે, જપતાં જિનચોવીશ,
નમતાં નિજગુરૂ પયકમલ, જગમાં વધે જગીશ. ૨
ગુરૂ ગૌતમ રાજગૃહી, આઘ્યા પ્રભુ આદેશ,
શ્રીમુખ શ્રેણિક પ્રમુખને, ધણિપરિ દે ઉપદેશ. ૩
ઉપગારી અરિહંત પ્રભુ, સિદ્ધ ભજે ભગવંત,
આચાર્ય ઉવઝાય તિમ, સાધુ સકલ ગુણુવંત. ૪

દર્શન દુર્લભ જ્ઞાન ગુણ, ચારિત્ર તપ સુવિચાર,
સિદ્ધચક્ર એ સેવતાં, પામીજેં ભવપાર. ૫

ઘડિભવ પરભવ એહથી, સુખ સંપદ સુવિશાલ,
રોગ શોગ રૌરવ ટલે, જિમ નરપતિ શ્રીપાલ. ૬

પૂછે શ્રેણિકરાય પ્રભુ, તે કુણુ પુણ્યપવિત્ર,
દીંદ્રભૂતિ તવ ઉપદિશે, શ્રી શ્રીપાલચરિત્ર. ૭

(સિદ્ધચક્ર એટલે અર્હત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, દર્શન,
જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપ એ નવ પદ:-આ નવપદના સેવનથી શ્રીપાલ
રાજા કેટલી બધી મહત્તા પામ્યો એનું ચારિત્ર આમાં છે.)

x x x x

અતે—

તે તરીયારે ભાષ તે તરીયા એ દેશી.

તપગચ્છનંદન સુરતર પ્રગટયા, હીરવિજય ગુરરાયાળ
અકબરસાહ જસ ઉપદેસેં, પડહ અમારિ વગ્યાળ. ૧

હેમસૂરિ જિનશાસન મુદ્રાઈ, હેમ સમાન કહાયાળ,
નસો હીરો જે પ્રભુ હોતાં, શાસનસોહ ચઢાયાળ. ૨

તાસપદ પૂર્વાચલ ઉદયો, દિનકરતુલ્ય પ્રતાપળ,
ગંગાજલ નિર્મલ જસ કીરતિ, સધલેં જગમાંહે વ્યાપિળ. ૩

સાહસભામાંહિં વાદે કરીનેં, જિનમત ધિરતા થાપીળ,
બહુ આદર જસ સાહેં દીધો, બીરદ સવાઈ આપીળ. ૪

શ્રી વિજયદેવસૂરી પટધારી, ઉદયા બહુ ગુણવંતાળ,
નસ નામ દસ દિશિ છેં આનું, જે મહિમાઈ મહંતાળ. ૫

શ્રી વિજયપ્રભ તસ પાટધારી, સૂરિ પ્રતાપેં જાજેળ,
એહ રાસની રચના કિધી, સુંદર તેહનેં રાજેળ. ૬

સૂરી હીરગુરની બહુ કિરતિ, કીર્તિવિજય ઉવઝાયાળ,
સીસ તાસ શ્રી વિનયવિજયવર, વાયક સુગુણ સુહાયાળ. ૭

- વિદ્યા વિનયવિવેક વિચક્ષણુ, લક્ષણુ લક્ષિત દેહાજી,
સોભાગી ગીતારથ સારથ, સંગત સખરસ નેહાજી. ૮
- સંવત્ સત્તર અડત્રીસા વરણે, રહી રાંનેર ચોમાસુંજી,
સંઘતણુ આગ્રહથી માંડયો, રાસ અધિક ઉલ્લાસેજી. ૯
- સાર્થ સમશત ગાથા (૭૫૦) વિરચી, પૂહતા તે સુરસોકેજી,
તેહના ગુણુ ગાવે છે ગોરી, મલી મલી થોકે થોકેજી. ૧૦
- તસ વિશ્વાસભાજન તસ પૂરણુ, પ્રેમ પવિત્ર કહાયાજી,
શ્રી નયવિજયવિમુખ પદ્મસેવક, સુજસવિજય ઉવગયાજી. ૧૧
- ભાગ થાકતો પૂરણુ કીધો, તાસ વચન સકેતેજી,
તિથેં વલી સમકીત દષ્ટિ જે નર, તેહ તણુઈ હિત હેનેંજી. ૧૨
- જે ભાવઈ એ ભણુસ્યેં ગુણુસ્યેં, તસ ઘર મંગલમાલાજી
બધુર સિંધુર સુંદર મંદિર, મણીમય ઝાકઝમાલજી. ૧૩
- દેહ સખલ મસનેહ પરિ છે, રંગ અભંગ રસાલાજી
અનુક્રમે તેહ મહોદય પદવી, લહેસ્યઈ જ્ઞાન વિશાલાજી. ૧૩
- (૭૫૦ ગાથા મુઢી વિનયવિજયજીએ રાસ રાંનેરમાં રચ્યો, પછી
તેઓ સં. ૧૭૩૮ માં સ્વર્ગસ્થ થયા ને રાસ અપૂર્ણુ રહ્યો એટલે તેમના
પ્રીતિપાત્ર એવા યશોવિજયજી મહોપાધ્યાયે બાકીનો ભાગ પૂરો કર્યો.)
- છતિ શ્રી મહોપાધ્યાય વિનયવિજય ગણિ વિરચિતે પ્રાકૃતબધે
મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયગણિ વિરચિતે શ્રીપાલ ચરિત્રે પ્રાકૃતબધ
ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણુ મિતિ. ૪ સંવત્ ૧૮૧૫ વર્ષે કાર્તિક માસે શુકલ-
પક્ષે દ્વીતીયા તિથૌ ગુરૌ વારે અનુર્માસિક સ્થિતૌ. મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮
શ્રી શ્રી સુંદરસૌભાગ્ય ગણિ શિષ્ય સકલપંડિત પ્રવર પંડિત શ્રી ૫ શ્રી
ખૂશાલસૌભાગ્યગણિ તસ્ય શિષ્ય પયપંકસરોરહ સેવિત-રંગસૌભા-
ગ્યક્ષીખીતાયં શ્રી શ્રીપાલરાસ સંપૂર્ણુ-શ્રીભવતુ પૃ. ૫૧ પં. ૧૪ આ. ક.

—અંથ ગાથા સર્વ અંથ ચોપઇ ૧૯૦૦ સંવત્ ૧૮૮૩ રા શાકે
૧૭૪૮ પ્રવર્તમાને કાર્તિકમાસે શુકલપક્ષે દશમ્યાં તિથૌ ગુરૌ લિખિતમ્
૯૪-૧૧ પોષ્ટલાલ પ્રાગજી કરાંચીવાળા પાસે.

—સંવત્ ૧૮૮૦ ના વર્ષે કલ્યાણનમાસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયાતીથૈ ચંદ્રવાસરે લખીકૃતઃ—શ્રી ચલોડાનયરે. શ્રી જીરાઉલા પાર્શ્વનાથજી પ્રાસાદાન્ શ્રી કલ્યાણમસ્તુ. આતો ચોથો ખંડ પાનાં ૩૭-૧૫ મારી પાસે છે. પ્ર૦ ભીમશી માણેક.

(૨૯૦) યશોવિજય (જશવિજય)

[ત૦ કલ્યાણવિજય-લાભવિજય-જીતવિજય-નયવિજય શિષ્ય].

આ કવિ તાર્કિકશિરોમણિ, પ્રખર વિદ્વાન્ અને ધુરંધર પ્રભાવક થયા છે. હેમચંદ્રાચાર્ય પછી સર્વશાસ્ત્ર પારંગત, સૂક્ષ્મદષ્ટા અને જીહ્વિ-નિધાન યશોવિજયજી જેવા જૈનશાસનમાં કોઈ થયેલ નથી. તેમના સંબંધમાં લખતા પહેલાં તેમના પ્રગુરુ ગુરુ કલ્યાણવિજયજી માટે હકીકત મળી છે કે ગૂજરાતના પલખડી નામના ગામમાં પ્રાગ્વંશી સંઘવી આજડના પૌત્ર નામે રાજસીના પુત્ર ચિરપાલને ગૂજરાતના ક્ષલતાન મહમદશાહે (૧ લો બેગડો) લાલપુર ગામ ભેટ આપ્યું. તે ચિરપાલે સં. ૧૫૬૩ માં લાલપુરમાં જિનમંદિર બંધાવ્યું. તે ચિરપાલના પૌત્ર હરખાશાને બાર્યા નામે પુજીથી ઠાકરશી નામે પુત્ર સં. ૧૬૦૧ આશી વદ ૫ સોમવારે જન્મ્યો. તે ઠાકરશીને સં. ૧૬૧૬ ના વૈશાખ વદ ૨ ને દિને ત. હીરવિજયસૂરિએ મહેસાણામાં દીક્ષા આપી કલ્યાણવિજય નામ આપ્યું, અને સં. ૧૬૨૪ ના ફાગણ વદ ૭ ને દિવસે પાટણમાં વાચકપદ (ઉપાધ્યાયપદ) આપ્યું. વ્યાખ્યાનકળા ધણી સરસ હતી અને ચારિત્ર ઉત્તમ પાળતા તેથી લોકોપર સારી છાપ પાડી શકતા. તેમણે રાજપીપળામાં રાજા વચ્છત્રિવાદીની સભામાં આલ્મજી-પંડિતોને જીત્યા હતા. તેમણે ગૂજરાત, માલવ વગેરે દેશોમાં બહુ વિહાર કરી અનેક તીર્થોની યાત્રા કરવા ઉપરાંત પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. (લાલ જયપુર રાજ્યના) વૈરાટ નગરમાં અકબરના અધિકારી ઈંદ્રરાજે કરાવેલા ઈંદ્રવિહાર નામે ભવ્ય પ્રાસાદોમાં પાર્શ્વનાથની બિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી હતી સં. ૧૬૪૪. આ પ્રસાદોમાંનું હાલ પાર્શ્વનાથ મંદિર કહેવાય છે તે

દ્વિગંધરોના તાબામાં છે. આ પ્રાસાદની પ્રશસ્તિ કલ્યાણુવિજયના એક પ્રમુખ વિદ્વાન શિષ્ય અને આપણા આ સુપ્રસિદ્ધ જૈન તાર્કિક અને મહાન લેખક યશોવિજય ઉપાધ્યાયના ગુરુ પંડિત નયવિજયના ગુરુ લાભવિજય ગણિએ રચી હતી. (જુઓ વૈરાટનો લેખ નં. ૩૭૯ પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ મુનિશ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત.) ત્યાર પછી કલ્યાણુ-વિજયજીએ ગુજરાતમાં વિહાર કર્યો.

હીરવિજયસૂરિના સ્વર્ગવાસ થયા પછી તેજ સાલમાં એટલે સં. ૧૬૫૨ ના માગશર વદ ૨ ને સોમવારે તેમના ભક્ત ખંભાતના સંઘવી ઉદયકરજી વિજયસેનસૂરિના હાથે મહોપાધ્યાય કલ્યાણુવિજય અને પંડિત ધનવિજયજીની વિધમાનતામાં હીરવિજયસૂરિનાં પગલાંની પ્રતિષ્ઠા સિદ્ધાયલ ઉપર સ્થાપના કરી પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. (વિશેષ માટે જુઓ સં. ૧૬૫૫ માં તેમના શિષ્ય જયવિજયજીએ (નં. ૧૯૨) રચેલો કલ્યાણુવિજય રાસ-મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા ભા. ૧ લામાં પ્રકટ થયેલ છે. અને સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ ૫ ૯૬ અને ૨૪૨ થી ૨૪૫. આ કલ્યાણુવિજયજીએ ધર્મસાગરજીના ઝખડામાં પાટણમાં સારો ભાગ લીધો હતો. જુઓ ઐ. રા. સં. ભાગ ૪ થો હવે ઉપરોક્ત લાભવિજય ચૈયાકરજી ચૂડામણિ હતા, અને તેઓ અકબર બાદશાહને મળવા હીરવિજયસૂરિ પોતાના ૧૩ સાધુઓ સાથે ગયા તે પૈકી એક હતા. ૫. ૧૦૯ સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ.)

યશોવિજયજી મહાપુરુષ-જ્ઞાનપુંજ પ્રતાપી પ્રખર વિદ્વાન યર્ષાયા તે નિઃશંક વાત છે. શ્રીમદ્ હરિભદ્રસૂરિ જેવા વિદ્વાન જૈનશાસનમાં એકજ છે, અને તેમની પછી લગભગ એકહજાર વર્ષ પછી આ યશો-વિજયજી જૈનશાસનના સદ્ભાગ્યે અદ્ધારમી સદીમાં થયા. તેમણે પોતાના પવિત્ર જન્મથી કષ્ટ ભૂમિ, કષ્ટ જાતિ અને કયા કુળને અલંકૃત કર્યું હતું એની કાંઈપણ સત્ય હકીકત હજી સુધી જાણવામાં આવી નથી, તેમજ ક્યારે દીક્ષા લીધી, ક્યારે ન્યાયાચાર્યાદિ પદ પામ્યા અને કઈકઈ વખતે શી શી શાસન-સેવાઓ બજાવી, ઇત્યાદિ વૃત્તાંત પણ અનુપલ-

બંધન છે; અર્થાત્ જૈનશાસનના આ મહાન્ વિચારક, પ્રભાવક અને ક્ષિત્સુદ્રના પવિત્ર જીવનની વિસ્તૃત ચર્ચાથી ધણાભાગે આપણે અત્યાતજ ધીએ. આવા એક અસાધારણ મહાત્માના મહાન્ અને જગત્સંગળકર જીવનથી અપરિચિત રહેવું પડે તે શોચનીય છે. જો તેઓશ્રી મૂળ પરંપરામાં પદ્ધતર આચાર્ય થયા હોત તો તો તેમના સંબંધમાં થોડાધણે ઉલ્લેખ-એટલે દેશ, જાતિ, માતાપિતાનાં નામો તથા દીક્ષા વગેરેની સાલો ઇત્યાદિ પદ્ધવલિમાંથી અવશ્ય મળી આવત, પરંતુ તેઓશ્રી ઉપાધ્યાય પદ્ધથી વિલુપિત થયેલા હોવાથી પદ્ધવલિમાં તત્સંબંધે કોઈપણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી.

છતાં પણ ‘સુજસવેલી-ભાસ’ એ નામની હુંક કૃતિ તેમના સંબંધે પોતાની ભક્તિ દાખવવા કે ભાવિ પ્રગ્નના ઉપકાર માટે-ગમે તે કારણે પાટણના સંઘના આગ્રહથી કાંતિવિજય નામના મુનિવરે યશોવિજયજીના ગુણગણનો પરિચય આપવા રચી છે, પણ દુર્ભાગ્યે સંપૂર્ણ પ્રત હાથ ન લાગતાં પાટણના ભંડારમાંના તૂટક પાનાંઓમાંથી એકજ પત્ર મળ્યો છે; તે પણ છેવટનો એક પત્ર મળ્યો છે; તે પરથી સત્ય અને વાસ્તવિક હકીકત જે મળી છે તે એટલીજ કે-તેઓ જયગાન માનારા એવા યાચક (ભોજક) અને ચારણભાટ આદિના ટોળાથી તથા સકલ-સંઘ સમુદાયથી વીંટાયેલા અમદાવાદ નાગપુરીય સરાહ (હાલ જેને નાગોરી સરાય કહે છે તે) પધાર્યા. ક્યાંથી અને શું કરીને પધાર્યા તે હકીકત આગલા અનુપલબ્ધ પત્રમાં હોવી ઘટે, પણ એમતો સમજાય છે કે કોઈ વિપક્ષી સાથે મહાન્ વિજય મેળવીને પધાર્યા હોય; તેમની કીર્તિ સાંભળી લાંના સુઆ મહત્તત્ત્વાન (ગુજ્જરપતિ)ને જેવાની હોંસ થઈ, અને તેના કથનથી યશોવિજયે અદ્વાર અવધાન કરી બતાવ્યાં જેથી ખાને ધણે ‘ખુશી’ થઈ તેમની પ્રશંસા કરી આડંબરથી વાળતે ગાળતે સ્થાનકમાં પધરાવ્યા. જિનશાસનની ઉન્નતિ-ખાસ તપગમ્હના સાધુની શોભા વધી અને તેમની ‘અક્ષોભ પંડિત’ તરીકે ખ્યાતિ થઈ. ‘સકલસંઘે શ્રી વિજયદેવસૂરિને વિનતિ કરી કે તેઓ બહુશ્રુત લાયક-

અને અન્ય અનુપમ વિદ્વાન હોવાથી ત્યાં રહેવા દેવા, અને પદ આપવું. ગચ્છપતિ નાયકે પણ એમજ ધાર્યું. પંડિતજી (યશોવિજયજી)એ સ્થાનક તપ-વીસ સ્થાનકની ઓળીનો તપ વિધિપૂર્વક આદર્યો. શુદ્ધ સર્વે-ગથી પાળી સંયમ શુદ્ધ કર્યો; તે વખતે જયસોમ (આગળ જુઓ નં.) આદિ પંડિત મંડળે તેમનાં ‘ અદોષ ચરણ ’ સેવ્યાં. ઓળીતપ પૂર્ણ થયા પછી વિજયપ્રભસૂરિએ સં. ૧૭૧૮ માં વાચક-ઉપાધ્યાયનું પદ તેમને આપ્યું. કાંતિવિજયજી તેમના ગુણનું વર્ણન કહે છે કે:—

હાલ—આજ અમારે આંગણીયે—એ દેશી.

શ્રી યશોવિજય વાચકતણા, હું તો ન લહું ગુણ વિસ્તારો રે,
ગંગાજલ કણિકા થકી, એહના અધિક અછે ઉપગારો રે. શ્રી. ૧

વચન રચન સ્યાદ્વાદનાં, નયનિગમ આગમ ગંભીરોરે,
ઉપનિષદા જિમ વેદના, જસ કવિ ન લહે કોઈ ધીરોરે. શ્રી. ૨

શીતલ પરમાનંદિની, શુચિ વિમલસ્વરૂપા સાચીરે,
જેહની રચના ચંદ્રિકા, રસિયા જણ સેવે રાચીરે. શ્રી. ૩

લઘુખાંધવો હરિભદ્રનો, કલિયુગમાં એ થયો ખીજેરે,
છતા યથારથ ગુણ સુણી, કવિયણ બુધ કો મત ખીજેરે. શ્રી. ૪

પછી યશોવિજયનો સ્વર્ગવાસ ડોઠો યોમાસું સં. ૧૭૪૩ માં
રહ્યા હતા ત્યારે થયું હતું તે જણાવે છે:—

સતર ત્રયાશે યોમાસું રહ્યા, પાક નગર ડબ્બાઈરે,
તિહાં સુરપદવી અણસરી, અણસણ કરી પાતય ઘોઈરે. શ્રી. ૫

સીત તલાઈ પાખતી, તિહાં થૂમ અછે. મસરોરે,
તે માંહિથી ધ્વનિ ન્યાયની, પ્રગટે નિજ દિવસિં પડુરોરે. શ્રી. ૬

વળી ગુણગાન કરે છે કે:—

સવેગી સિરસેહરો, ગુરૂ જ્ઞાનરચણો દરિયોરે,
કુમતતિમિર ઉચ્છેદિવા, એતો બાલાઈણ દિનકરિયોરે. શ્રી. ૭

પછી પોતે લખવાનું કારણ આપી સુજસવેલિ નામા ભાસ પૂરી
કરે છે કે:—

શ્રી પાટણના સંઘનો, લહી અતિ આગ્રહ સુવિશેષિરે,
સોભાવી ગુણ કુલાડિ, ઈમ સુજસવેલી મહેં લેષિરે. શ્રી. ૮

ઉત્તમ ગુણ ઉદભાવતા, મહેં પાવન કીધી જીહારે,
કાંતિ કહે જસ વેલડી, સુણતાં હુઈ ધન ધન દીહારે. શ્રી. ૯

ઉભોઈમાં તેઓ સ્વર્ગવાસ થયા પછી ત્યાં સમાધિસ્તૂપમાં તેમના
કોઈ શિષ્યે સં. ૧૭૪૫ માં કરેલી છે તેનો લેખ ઘસાયેલો પણ હાલ
મોજૂદ છે:—

(૧) સંવત્ ૧૭૪૫ વર્ષે ॥ શા ॥ ૧૬૧૧

(૨) પ્રવર્તમાને માર્ગશીર્ષ માસે શુકલપક્ષે એકાદશી તિથૌ ॥ છ ॥

(૩) શ્રી શ્રી હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય ૧ પં । શ્રી કલ્યાણવિજયગ

(૪) શિષ્ય ૧ પં । શ્રી લાભવિજય ગ । શિષ્ય પં । શ્રી જીતવિ-

જય ગ । સોદર

(૫) સતીર્થ ૧ પં । શ્રી નયવિજય ગ । શિષ્ય ૧ પં । શ્રી જસવિજય

(૬) ગણીનાં પાદુકા કારાપિતા । પ્રતિષ્ઠિતા ડયં ।

(૭) તચ્ચરણસેવક...વિજયગણિના શ્રી રાજનગરે ॥

આ લેખ અમદાવાદમાં સં. ૧૭૪૫ માં કોતરાવેલો ને ઉભોઈમાં
લઈ જઈ સ્થાપિત કરેલો. આ પરથી સં. ૧૭૪૫ ની સાલ તેમના
સ્વર્ગગમનની અત્યાર સુધીમાં ગણાતી, તે બ્રમણ હતી એમ સિદ્ધ થયું છે.

તેમના જીવનની કેટલીક ઘટનાઓ અંતરંગ પ્રમાણથી મળી આવે
છે તેનો ઉલ્લેખ કરીશું. સંસ્કૃતમાંના પોતાના તર્કભાષામાં પ્રશસ્તિરૂપે
જણાવે છે કે “ કાશીમાં પ્રથમતો પાંડિતોએ પોતાને ‘ ન્યાયવિશારદ ’
નામનું ખિરદ આપ્યું હતું અને પાછળથી બ્યારે સો (૧૦૦) ગ્રંથો
રચ્યા ત્યારે ‘ ન્યાયાચાર્ય ’ નું મહાન પદ આપવામાં આવ્યું. ” આ
ન્યાયાચાર્ય પદ આપાવનાર આ સો ગ્રંથો કયા તેનો તો હજી સુધી કાંઈ
પણ પત્તો મળતો નથી કારણકે જે ગ્રંથો હાલ મળે છે તે પ્રાયઃ કરીને
બધા કાશીથી આ દેશમાં આવ્યા પછીના કરેલા છે. કાશીમાં રચેલું
એકપણ પુસ્તક હજી સુધી હસ્તગત થયું નથી. આ ઉપરાંત ‘ ભાષાર-

હસ્ય' નામના સ્વરચિત સં. ગ્રંથમાં પ્રારંભે કરેલા ઉલ્લેખથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ “ રહસ્ય ” પદવડે અંકિત એવા એકસો આઠ (૧૦૮) ગ્રંથ રચવા ઇચ્છ્યા હતા. આમાંથી કેટલા રચ્યા તે સંબંધે કાંઈપણ હકીકત મળી નથી. માત્ર આમાંના ભાષારહસ્ય, ઉપદેશ રહસ્ય અને નયરહસ્ય નામના ત્રણજ ગ્રંથો મળ્યા છે.

પાટણના એક ભંડારમાં એક છુટક પાનાપર કોઈએ ‘ સંવત્ ૧૭૬૭ વર્ષે કાતી શુદ્ધિ ૨ દિને પત્તન મધ્યે ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય કૃત ગ્રંથ ’ આવા મથાળાવાળી નોંધમાં અગ્યાર ગ્રંથોની ટીપ એ પ્રમાણે છે કે:-૧ વીરસ્તવટીકા શ્લોક સં. ૧૨૦૦૦, ૨ સિદ્ધાંતમંજરી ટીકા ૩ અલંકાર ચૂડામણિ ટીકા ૧૪૦૦૦, ૩, કાવ્યપ્રકાશ ટીકા, ૫ અનેકાંત વ્યવસ્થા ૮૦૦૦, ૬ તત્ત્વલોક વિવરણ, ૭ જ્ઞાનાર્ણવ, ૮ વેદાંતનિર્ણય, ૯ તત્ત્વાર્થટીકા, ૧૦ કૂપદટ્ટાંત વિશદ્યકરણ, ૧૧ આનંદ-ધન બાવીસી બાલાવબોધ. આ સિવાય બીજા અલભ્ય ગ્રંથોનાં નામ ભંડારની ટીપોમાંથી જે જાણવામાં આવ્યા છે તે આ છે:

૧૨ અધ્યાત્મોપદેશ ૧૩ આત્મખ્યાતિ ૧૪ હંદશ્ચૂડામણિ ટીકા ૧૫ જ્ઞાનસારચૂલિ: ૧૬ તત્ત્વત્રિવેક ૧૭ ત્રિસૂત્ર્યાલોક વિધિ: ૧૮ પ્રમા-રહસ્ય ૧૯ સ્યાદ્વાદ રહસ્ય ૨૦ માર્ગપરિશુદ્ધિ ૨૧ વિચારખિંદુ ૨૨ વિધિવાદ ૨૩ શઙ્ક પ્રકરણ ૨૪ મંગલવાદ ૨૫ દ્રવ્યાલોક ૨૬ પતંજલ યોગસૂત્ર ચતુર્થપાદવૃત્તિ ૨૭ સિદ્ધાન્તતર્કપરિષ્કાર ૨૮ ચતુર્વિંશતિ જિન (ઐદ્ર) સ્તુતય: આ પૈકી સુભાગ્યે નં. ૯ નો અમુક ભાગ મળી આવ્યો છે ને હાલ તે છપાયો છે. નં. ૨૬ નો આખો ગ્રંથ મળી આવ્યો ને તે પંડિત સુખબ્રાહ્મણની ગૂંજશાલી ટીકા સહિત આત્માનંદ સભાએ છપાવ્યો છે.

હવે નં. ૧૧ સિવાયના સર્વ ગ્રંથો સંસ્કૃતમાં જણાય છે. નં. ૧૧ પરથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ આનંદધન યોગિનિ (જુઓ નં. ૨૮૮) ના સુપ્રસિદ્ધ અને ગંભીરવિચારપૂર્ણ ૨૨ સૂત્રોના આલા-વબોધ કર્યો છે. તે અતિ મહત્ત્વની કૃતિ હોવાથી તેને શ્રેષ્ઠ ગ્રંથ ગણવામાં આવે છે. તે અતિ મહત્ત્વની કૃતિ હોવાથી તેને શ્રેષ્ઠ ગ્રંથ ગણવામાં આવે છે. તે અતિ મહત્ત્વની કૃતિ હોવાથી તેને શ્રેષ્ઠ ગ્રંથ ગણવામાં આવે છે.

સુગંધ મેળવા બરોબર છે. જો તે અંથ મળે તો આનંદધનજીના જીવન સંબંધમાં અને ઉપાધ્યાયજીની તેમના પ્રતિ પ્રીતિ-ભક્તિના વિષયે જાણવાજોની ચોક્કસ હકિકતો મળી શકે. આનંદધનજી પ્રત્યે પોતાની ભક્તિ તેમનાપર આઠ પદની અષ્ટપદી રચી બતાવી આપી છે. તેમાંનું નમુનારૂપ 'આનંદધનકે સંગ મુજસહી મિલે જળ્ય તબ આનંદસમ ભયો મુજસ, પારસ સંગ લોહા જો ફરસત, કંચન હોતહો તાકે કસ.' આ સિવાય લબ્ય ગૂજરાતી કૃતિઓનું સૂચિપત્ર આમાં આપ્યું છે, જ્યારે લબ્ય સંસ્કૃત્તાદિ અથો નીચે પ્રમાણે છે:-

જૈન તર્કપરિભાષા, નયપ્રદીપ, નયોપદેશ, નયરહસ્ય, જ્ઞાનખિંદુ, અધ્યાત્મસાર, અધ્યાત્મોપનિષદ, યતિલક્ષણ સમુચ્ચય, અધ્યાત્મમતખંડન યાત્રે અધ્યાત્મમતપરીક્ષા, દેવધર્મપરીક્ષા, પ્રતિમાશતક, ભાષારહસ્ય, ગુરુ-તત્ત્વનિર્ણય, વૈરાગ્યકલ્પલતા, ઉપદેશરહસ્ય, જ્ઞાનસાર, ન્યાયખંડન ખાંધ, ન્યાયલોક, અષ્ટસહસ્રી ટીકા, દ્વાત્રિંશિકા, શાસ્ત્રવાર્તા સમુચ્ચય પર ટીકા નામે સ્વાદવાદ કલ્પલતા, આ સર્વ મુદ્રિત છે અને પરમાત્મ દર્શન પંચ-વિંશતિકા, પરમજ્યોતિ: પંચવિંશતિકા, મુદ્રિત છે. અમુદ્રિત પણ લબ્ય એવા અથો પોઢશક વૃત્તિ, કર્મપ્રકૃતિ ટીકા, ધર્મપરીક્ષા સવૃત્તિ, પંચનિ-ર્ગ્ય પ્રકરણ, પ્રતિમાસ્થાપન ન્યાય, મુક્તાશુકિત, સામાચારી પ્રકરણ સવૃત્તિ, સ્તોત્રો.

ગણ, ગચ્છ અને સંઘના રક્ષણાર્થે તેમની ઉન્નતિ માટે અને પર-સ્પરનો પ્રેમભાવ સાચવવા માટે શ્રી હીરવિજય, વિજયસેન, વિજયદેવ, વિજયપ્રભ આદિ સૂરિઓએ જુદી જુદી વખતે શાસનપત્રો અને મર્યાદા પટ્ટો કાઢ્યા હતા તેમ ઉપાધ્યાયજી મહારાજે પણ સુવિહિત પ્રવૃત્તિ પ્રગટ કરવા માટે અને જિનશાસનની શુદ્ધતા જાહેર કરવા માટે આત્માર્થી અને પરિણુત સમવાયયોગ્ય શાસનપત્રો પ્રકટ કર્યા હોય એમ જણાય છે. એ નિઃસંશય વાત છે કે ઉપાધ્યાયજી સ્વસમયમાં અદ્વિતીય કર્મ-યોગી-શ્રમણ અને સુવિહિત જનના અતિ ઉચ્ચનેતા હતા. તેમના જેવા વિદ્વાન સહનશીલ, કર્તવ્યપરાયણ, શાસનરસિક અને સત્યમાર્ગ પ્રકાશક

‘અમણ’ સ્વસમયમાં શું પરંતુ સેકંડો વર્ષમાં કોઈ થયેલ નથી એવું સ્પષ્ટ દીસી આવે તેમ છે. આવી સ્થિતિમાં પોતે ગચ્છનાયક ન હોવા છતાં તેના જેવી આદ્યો અને મર્યાદાઓ બધી તો તેમાં નવાઈ જેવું કશું નથી. આતું એક શાસનપત્ર સં. ૧૭૩૮ ના વૈશાખ સુદ ૭ ગુરતું બનતા સુધી ખુદ પોતાના હાથનું લખેલું મુનિશ્રી જિનવિજયજીને પ્રાપ્ત થયેલું તે પોતે પ્રકટ કર્યું છે. (જુઓ તેમનો લેખ વીરાત્ ૨૪૪૨ પોષ પુ. ૧૩. અ. ૬ આત્માનંદ પ્રકાશમાં પ્રકટ થયેલો તે, કે જેનાપરથી ઉપરની હકીકત લીધી છે.) તેમની શિષ્ય પરંપરા ચાલી છે. તેમના શિષ્ય તત્ત્વવિજયે (જુઓ નં. આગળ) અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ સં. ૧૭૨૪ માં રચ્યો છે. વળી તેમના ગુણવિજય કે જેના સુમતિવિજય કે જેના ઉત્તમવિજય કે જેના પ્રતાપવિજય થયા કે જેણે યશોવિજયકૃત સીમંધર સ્વામીનું સ્તવન લખ્યું છે. તેમણે પોતામાટે વિશેષ લખ્યું નથી છતાં જાણુસ્વામીના રાસના મંગલાચરણમાં જણાવ્યું છે કે શારદાનો જય ગંગાપાસે ધરનાં તે તુઠી હતી-તકકાવ્યનો વર આપ્યો હતો અને બાપાપર પ્રભુત્વ આપ્યું હતું.

પપદ+સમુદ્રવહાણ સંવાદ સં. ૧૭૦૦

આદિ—

શ્રી નવખંડ અખંડ ગુણ, નમી પાસ ભગવન્ત;	
કરશું કૌતુક કારણે, વાહણ સમુદ્ર વૃત્તાન્ત.	૧.
એહમાં વાહણ સમુદ્રનાં, વાદ વચન વિસ્તાર;	
સાંભલતાં મન ઉલ્લસે, જિમ વસંત સહકાર.	૨
મોટાં નાનાં સાંભલો, મત કરો ગુમાન;	
ગર્વ કર્યો રચણાયરે, ટાળ્યો વાહણે નિદાન.	૩
વાદ હુઓ કિમ એહને, માંહોમાંહે અપાર,	
સાવધાન થઈ સાંભલો, તે સવિ કહું વિચાર.	૪

x

x

x

x

અતે—

એ ઉપદેશ રચ્યો ભલો હો, ગર્વભાગ હિતકાળ;
તપગચ્છબ્રહ્મણ સોભતા, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિરાજ. ૬૦ ૧૭

શ્રી નયવિજય વિપ્રુધતણો હો, સીસ ભણે ઉલ્લાસ.
એ ઉપદેસે જે રહે, તે પામે મુજસવિલાસ. ૬૦ ૧૮

મુનિ વિપ્રુધ સંવત જાણી એહો તે હર્ષ પ્રમાણ;
કવિ જસવિજયે એ રચ્યો, ઉપદેસ ચલો સુપ્રમાણ, ૬૦ ૧૯

—ઘટિ યાનપત્રયાદરપત્યોઃ પરસ્પરં પ્રશસ્ય સંવાદાલાપઃ સમાપ્તઃ
પ્ર૦ મુદ્ધિસાગરજી કૃત ભજન પદસંગ્રહ ભાગ ૪ થો પૃ. ૨૦૧ થી ૨૩૨
(પપ૭) દ્રવ્યગુણ પર્યાયનો રાસ. સં. ૧૭૧૧

આદિ

શ્રી ગુરુ જીવિજય મનિધરી, શ્રી નયવિજય મુગુરુ આદરી,
આતમ અર્થાનંદી ઉપકાર, કરૂં દ્રવ્ય અનુયોગ વિચાર. ૧

વિના દ્રવ્યઅનુયોગ વિચાર, ચરણ કરણનો નહીં કો સાર,
સંમતિ અંધર્ધી ભાષિલું ધરિયું, તેતો યુધજન મનમાં વરયું. ૨

* * * *

પાલણુપુર ભંડારની મૂલ ને તલાલીન પ્રતિમાં દેશી કર્તાએ કે
લેખકે પાછળથી મૂકેલી જોવામાં આવે છે—નામે તે બલીઆ ભાઈ તે
બલીઆ, લાલ રીધભનો વંસ રણાગર અને કોસંબીયાપૂ નયરી સોહિ;
બાકી માટે મારગ મૂક્યો છે; પણ પાછળથી મૂકેલી નથી.)

x x x x

અતે—

લાલ ૧૭ ધન્યાસરી.

તપગચ્છનંદન સુરતર પ્રગટયો, હીરવિજય સૂરીદો;
સકલ સૂરિમાં જે સોભાગી, જિમ તારામાં ચંદોરે. હમચડી. ૧

તાસ પાટિ વિજયસેન સૂરીસર, યાન રણાનો દરિલ;
સોહિસભામાં જે જસ પાંખ્યો, વિજયવંત ગુણ ભરિઓરે. ૬૦ ૭૨

તાસપાટ વિજયદેવ સુરિસર, મહિમાવંત નિરીહો;
 તાસપાટ વિજયસિંહ સુરિસર, સકલ સુરિમાં લીહોજી. ૬૦ ૭૩
 તે ગુરના ઉત્તમ ઉદમથી, ગીતારથ ગુણ વાધ્યો;
 તસ હિતસીખ તણે અનુસારે, જ્ઞાનયોગ એ સાધ્યોરે. ૬૦ ૭૪
 જસ ઉદમ ઉત્તમ મારગનો, ભલે ભાવથી લહીઈ;
 જસ મહિમા મહિમાઈ વદિતો, તસ ગુણ કેમ ન ગહીઈરે. ૬૦ ૭૫
 કલ્યાણવિજય વડવાયક, હીરવિજય ગુરસીસો;
 ઉદ્યો જસ ગુણ સંતતિ ગાવે, સુરકિન્નર નિસદીસોરે. ૬૦ ૭૬
 ગુરશ્રી લાભવિજય વડ પાંડત, તાસ સીસ સોભાગી;
 શ્રુતવ્યાકરણાદિક બહુ અંશે, નિત્યે જસમતિ લાગીરે. ૬૦ ૭૭
 શ્રીગુર જીતવિજય તસ સીસો, મહિમાવંત મહતો;
 શ્રી નયવિજય વિપુલ ગુર બ્રાતા, તાસ મહા ગુણવંતોરે. ૬૦ ૭૮
 જે ગુર સ્વપર સમય અભ્યાસે, બહુ ઉપાય કરી કાસી;
 સમ્યગ્દર્શન સુરચિ સુરભિતા, મુઝમતિ શુભ ગુણવાસીરે. ૬૦ ૮૦
 જસસેવા સુપસાયે સહજે, ચિંતામણિ મેં લહિઓ;
 તસ ગુણ ગાઘ સકું કિમ સમ્રલા, ગાવાને ગહગહિઓરે. ૬૦ ૮૧
 તે ગુરનિ ભગતિ શુભશક્તિ, વાણી એહ પ્રકાશી;
 કવિ જશવિજય ભણે એ ભણુજો, દિનદિન બહુ અભ્યાસીરે. ૬૦ ૮૨

કલશ.

ધમ દ્રવ્યગુણ પર્યાય કરી, જેહ વાણી વિસ્તરી,
 ગતપાર ગુર સંસાર સાગર, તરણ તારણ તરવરી (વરતરી);
 તે એહ ભાખી સુજન મધુકર, રમણ સુરતરમંજરી,
 શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ સેવક, જશવિજય બુધ જય કરી. ૨૮૩
 —ધતિશ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી જશોવિજયગણિ કૃતે દ્રવ્યગુણ
 પર્યાય રાસ સંપૂર્ણમિદં.

ધ્યેયમુચિતપદાર્થોલ્લાપન શ્રાવ્ય શોભા,
 બુધજન હિતહેતુ ભાવના પુણ્ય વાટી;

અનુદિનમિત એવ ધ્યાન પુષ્પૈરદારૈ—

ભવતુ ચરણ પૂજા જૈન વાગદેવતાયાઃ—

સં. ૧૮૧૭ ભાદ્ર ૦ વ ૯ ભોમે લિ ૦ ગણિ અમૃતવિજયેન.
મુનિસુવ્રત પ્રસાદત્-૫૬-૯.—સ્વોપસ આ લા ૦ સહિત ભ.

(ટપો સ્વોપસ લાગે છે કારણ કે તેમાં **પેદ્ર શ્રેણિનતં નત્વા-**
એમ એદ્ર અક્ષરથી શરૂ થતો પ્રથમારંભે શ્લોક છે કે જે યશોવિજયનો
દરેક સંસ્કૃતાદિ અંથમાં જોવામાં આવે છે.)

—સં. ૧૭૧૧ વર્ષે પંડિત જસવિજયગણિના વિરચિત: સંઘવી
હાંસા કૃતે આસાદ માસે, શ્રી સિદ્ધપુર નગરે, લિખિત શ્રોમદ્વારક
શ્રી વિજયદેવ સૂરિ રાજ્યે પં. નયવિજયેન. શ્રી સિદ્ધપુર નગરે પ્રથમાદર્શ: ।
સકલ વિયુધજનચેતશ્ચમહારકારકો યં રાસઃ સકલ સાધુજનૈ-રહ્યસ-
નીયઃ—શ્રેયોસ્તુ સંઘાય. ૧૧-૧૫, પાલણપુર ભંડાર. [આ પ્રતિ
કવિના સમયનીજ હોવાથી પૂર્ણ વિશ્વસનીય છે. અતે સં. ૧૭૧૧ માં
આ કૃતિ થઈ ને સિદ્ધ કરે છે. લેખક નયવિજય, કવિના ગુરૂજ સંભવે છે.]

—સ. ૧૮૧૧ કા. કૃષ્ણ ૫ કર્મવાટયાં સોમે ટપા સહિત.
૫૮-૬ લી ૦ પ્ર ૦ ૨. ભા ૦ ૧ લો.
(૫૫૮) સાધુવંદણા સં. ૧૭૨૧ વિજયાદશમી-ખંભાતમાં.

આદિ—

પ્રણમું શ્રી ઋષભાદિ જિણેસર સુવણ દિણેસર દેવ,
સુરવર કિન્નર વિદ્યાધર જેહની સારદી સેવ;
પુડરીક પમુહાવલિ વંદુ ગણધર મહિમા ગેહ,
જેહનું નામ ગોત્ર પણિ સુણતાં લહિઈ સુખ અછેહ.

અતે—

ખંભનયરમાં રહિય ચોમાસું, સાધુતણા ગુણ ગાયારે,
સંવત સતર ઇકવીસા વરસે, વિજય દશમી સુખ પાયારે.
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ વિરાજમ્, તપાગચંકેરા રાયારે;
તસ રાજેભવિજન હિતકાજર્ષ, કાધો એહ સઝાયરે.

શ્રી કલ્યાણવિજયવર વાયક, તપ ગજ ગયણદિણ્દારે;
 તાસ સીસ શ્રી લાભવિજય ખુધ, આગળ કૈરવ ચંદારે.
 તાસ સીસ શ્રી જીતવિજય ખુધ, શ્રી નયવિજય મુણિંદારે;
 વાયક જસવિજયઈ તસ સીસઈ, ગણ્યા સાધુ ગુણવંદારે. ૯૯
 ને ભાવે એ ભણસ્યે ગુણસ્યઈ, તસ ધર મંગલભાલારે;
 સુકુમાલા બાલા ગુણવિશાલા મોટા મણિમય ચાલારે.
 બેટા બેટી બધુર સિંધુર ધણુ કણુ કંચણુ કોડિરે;
 અનુકમે શિવલક્ષ્મી તે લહિસ્યે સુકૃત સંપદા જોડિરે. ૧૦૦

કલશ.

ધમ આઠ દાલ રસાલ મંગલ હુંઆ આઠ સુહામણા,
 વરનાણુ દંસણુ ચરણુ શુચિ ગુણ ક્રિયાં મુનિગુણ ભામણાં;
 ને એહ ભણસ્યઈ તાસ ફલસ્યઈ, ત્રિદશતર ધર આંગણુ.
 શ્રી નયવિજય ખુધ ચરણસેવક, જસવિજય વાયક ભણે. ૧૦૧

—સં. ૧૯૨૩ અસાડ સુ. ૪ શુક, લિ૦ વ્યાસ કામેશ્વર શીવ-
 લાલ સ્થંભનપુર મધ્યે. ૫-૧૪ આ. ક.

(૫૫૯) પ્રતિક્રમણ હેતુગર્ભિત સ્વાધ્યાય. સં. ૧૭૨૨ મુરતમાં ચોમાસું
 આદિ— દોહા. (૧૯ દાલમાં)

શ્રી જિનવર પ્રણમી કરી, પામી સુગુર પસાય;
 હેતુ ગર્ભ પડિક્રમણનો, કરશું સરસ સજ્જાય. ૧
 સહજ સિદ્ધ જિનવચન છે, હેતુરચિને હેતુ;
 દેખાડે મન રીજવા, ને છે પ્રવચનકેતુ. ૨
 જસ ગોઠેં હિત ઉલ્લસે. તિહાં કહીને હેતુ;
 રીઝે નહીં જૂઝે નહીં, તિહાં હુધ હેતુ અહેતુ. ૩
 હેતુ યુક્તિ સમન્વયીયે, ને છોડી સવિ ધંધે,
 તેહિજ હિત તુમે જાણુજો, આ અપવર્ગ સંખંધે. ૪

હાલ ૧૯. ટોડરમલ્લ જીત્યોરે—એ દેશી.

અતે—

હેતુ ગર્ભ પૂરો હુઆરે, પહોતા મનના કોડ,	
વૈરાગ બલ જીતીયુંરે;	
દલિય ને દુર્જન દેખતારે, વિધ્નની કોડા કોડ.	વૈં ૧
ગદ્ય આપદા સંપદારે, આવી હોડાહોડી;	વૈં ૦
મજજન માંહે મલપતારે, ચાલે મોડા મોડી.	વૈં ૨
જિમ જિમ વરસી દાનમારે, નર કર જોડા જોડી;	વૈં ૦
તિમ સદગુરુ દ્વિગદેશમારે, વચન ત્રિચારયું કોડી.	વૈં ૩
લીયો લિયો ઘેરમાં મોહરાપરે, હરખ્યો મુંઝ મરોડી;	વૈં ૦
અશુભ પ્રકૃતિ સેના દલીરે, શુભની તો નહિ ઝોડી.	વૈં ૪
કર્મ વિવર વર પોલીયોરે, પોલી દીયે છે છોડી;	વૈં ૦
તખત વખત હવે પામયુંરે, હુકમ રહી દોડા દોડી.	વૈં ૫
સૂરત યોમાસું રહીરે, વાચક જસ કરી જોડી;	વૈં ૦
યુગયુગ મુનિ વિધુ વસરેરે (૧૭૨૨), દેઓ મંગલ કોડી.	વૈં ૬
(આ કાવ્ય અંતનું કવિની આત્મદક્ષા બતાવે છે.)	

(૫૬૦) ૧૧ અંગની સજાચ. સં. ૧૭૨૨ સુરતમાં.

આદિ—

(દરેક અંગપર સજાચ છે. પછી કલશ છે.)

કોઇલો પરવત ધૂધલો રે લો. એ દેશી.

આચારાંગ પહેલું કહ્યુંરે લો, અંગ ધગ્યાર મઝારરે ચતુરનર;

અદારહજાર પદે જિહારે લો, દાખ્યો મુનિ આચાર રે. ચં ૧

x

x

x

x

અંત—

કલશ. ટોડરમલ્લ જીત્યોરે—એ દેશી.

અંગ અગીયારે સાંભલ્યારે, પુહતા મનના કોડ,

ટોડરમલ્લ જીત્યોરે—

ગઘ આપદા સંપદા મિથી એ, આવી હોડાહોડ.	ટા૦ ૧
દલિયેં તે દુર્જન દેખતાં રે, વિધનની કોડાકોડ,	ટા૦
સજ્જનમાંહિ મલપત રે, ચાલે મોડામોડ.	ટા૦ ૨
જિમ જિમ વરસી દાનમાં રે, ન કરે ઉડાઉડ,	ટા૦
તિમ સદ્યુર ઉપદેશમારે, વચન વિચારશું ઠોડ,	ટા૦ ૩
કર્મવિવર ચર પોલીયોરે, પોલે દીયે છે છોડ,	ટા૦
તખત વખત બલ પામશુંરે, હુઈ રહ્યા દોડાદોડ.	ટા૦ ૪
માત બગોઈ મંગલ પિતારે, રૂપચંદ્રભાઈ ઉદાર,	ટા૦
માણુકશાયેં કાંઈ સાંભલ્યારે, વિવિશું અંગ અચ્ચાર.	ટા૦ ૫
યુગ યુગ મુનિવિદ્યુ સંવચ્છરે રે, શ્રી જસવિજય ઉવચ્ચાય,	ટા૦
સુરત ચોમાસું રહીરે, કીધો એ સુપસાય.	ટા૦ ૬

૫૬૧ મૌન એકાદશીના ૧૫૦ કલ્યાણુકનું સ્તવન. સં. ૧૭૩૨
દિવાલી ચોમાસામાં ખંભાતમાં.

ઢાલ ૧. છઠી ભાવના મન ધરો—એ દેશી.

આદિ—

હુર પ્રણમું જિન મહરસી, સમરૂં સરસતિ ઉલ્લસી,	
ધસમસી, મુજ મતિ જિન ગુણ ગાયવાએ.	૧
હરિ પૂછે જિન ઉપદેશી, પરવ તે મૌન એકાદશી;	
મન વસિ, અહનિસિ તે ભવિલોકને એ.	૨
x x x x	

અંત—

ઢાલ ૧૨.

x x x x	
શ્રી વિજયપ્રભ સુરીસ્વર રાજે, દિનદિન અધિક જગીસજી,	
ખંભ નયર રહી ચોમાસો, સંવત સત્તર બ(છ)ત્રીસેજી,	
દોહસો કલ્યાણુકનું ગુણુજું, ઇમ મેં પૂરણુ કીધુંજી.	
દુઃખ ચુરણુ દીવાલી દિવસેં, મનવંછિત ફલ લીધુંજી.	૩

શ્રી કલ્યાણવિજય વર વાયક, વાદીમતંગજસિંહોજી;
 તાસ શિષ્ય શ્રી લાભવિજય ખુબ, પંડિત માંહિલિહોજી.
 તાસ શિષ્ય શ્રી જિતવિજય ખુબ, શ્રી નયવિજય સોભાગીજી;
 વાયક જશવિજયે તસ શિષ્યે, યુણીઆ જિન વડભાગીજી, ૪
 એ ગણણો જે કહે કરશે તે શિવરમણિ વરશેજી,
 તરસે ભવ હરસે સવિ પાતિક નિજ આતમ ઉધરશેજી.
 ખાર ઢાઝ જે નિત સમરસે ઉચિત કાજ આચરશેજી;
 સુદૃત મહોદય સુજસ મહોદય, લીલા તે આદરશેજી. ૫

કલશ.

એ ખાર ઢાલ રસાણ ખારહ માવના તર મંજરી,
 વર ખાર અંગ વિવેક પદ્મવ ખારવત સોભાકરી,
 ઇમ ખાર તપ વિધ સાર સાધન, ધ્યાન જિનગુણ અનુસરી,
 શ્રી નયવિજયખુબ ચરણસેવક, જસવિજય જયશ્રી વરી.

પ્ર૦ સગ્રાયપદ સ્તવનસંગ્રહ.

પ્ર૦ સજ્જનસન્મિત્ર પૃ. ૨૪૦ થી ૨૪૫

(૫૬૨)+ સમકિતના પટસ્થાન સ્વરૂપની ચોપદ્ય. અર્થ (ટપ્પા)
 સહિત. સં. ૧૭૩૩ ચોમાસું-છદ્મપુરમાં.

આદિ—

ઈંદ્રશ્રેણિનતં નવા વીરતત્ત્વાર્થદેશિનમ્,
 સમ્યક્ત્વસ્થાન પટકસ્ય, ભાષેયં ટિપ્પતે મયા. ૧
 વીતરાગ પ્રણમી કરી, સમરી સરસતિ માત,
 કહિશું ભવિહિત કારણે, સમકિતના અવદાત. ૨
 દર્શન મોહ વિનાશથી, જે નિરમલ ગુણઢાણ,
 તે સમકિત તસ ગણિયે, સષેપે પટ ઢાણ. ૩

*

*

*

*

અતે—

જિનશાસન રત્નાકરમાંથી, લઘુકપદિકા માનેજી,
ઉદ્ધરિઉં એહ ભાવ યથારથ, આપ સકતિ અનુમાનેજી,
પણુ એહને ચિંતામણિ સરિખા, રતન ન આવે તોલેજી,
શ્રી નયવિજય વિબુધપપસેવક, વાચક જસ ઈમ બોલેજી,

—કૃતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચતુષ્પદી સમાપ્તા. લોકગિરાસમર્થિત નય
પ્રસ્થાન પટ્ટસ્થાનક વ્યાખ્યા સંઘમુદે યશોવિજય શ્રી વાચકાનાં કૃતિ:

અર્થ—(જિનશાસન કે૦) પ્રકરણુ પરિસમાસેં એટલે જિનશાસન-
૩૫ રત્નાકર તે માંહેથી એ પટ્ટસ્થાનક ભાવ ઉદ્ધરિઉં, એ ઉદ્ધાર અંધ
યથાર્થ છે. જિનશાસન રત્નાકરને લેખે એ અંધ લઘુકપદિકા માન છે,
અને રત્નાકરનો અનેક રત્ને ભર્યો છે. એ ઉપમા ગર્વ પરિહારને અર્થે
કરી છે. પણુ શુભ ભાવ એવા વિચારિયેં તો ચિંતામણી સરખા રત્ન
પણુ એને તોલે નાવે. અંધકર્તા ગુરુ નામાંકિત યશ એવું પોતાનું નામ
કહે છે, એટલે શ્રી નયવિજય વિબુધના પદનો સેવક વાચક શ્રી યશો-
વિજય ઉપાધ્યાય એણિપરેં બોલે છે. ૧૨૪.

કૃતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચોપદી સમાપ્તા. શ્રી રાજનગર એટલે અહમદા-
વાદ નગરને વિષે તિહા પ્રસિદ્ધ જે હુમએકિસ્તુત શ્રી તારાયદ નામના
તેની પ્રાર્થનાયકી લોકઆપાર્યેં કરી નયપ્રસ્થાન એટલે નયમાર્ગ તેણે કરી
પટ્ટસ્થાનકની વ્યાખ્યા શ્રી સંઘને હર્ષને કાળેં શ્રી યશોવિજયજીની
કૃતિ જાણુવી.

(પ્ર. જૈનકથા રત્નકોષ ભાવ પૃ. ૨૮૨ થી ૩૧૯).

ટપ્પાવગરની પ્રત લ. ૧૯૨૫, ૯-૧૨ આ. કા,

ટપ્પાવાળી પ્રત (અંધાઅંધ સૂત્ર ટીકા મિલિને ૧૦૦૦ શ્લોક છે)

પાનાં ૨૮-૧૩ આ. ક.

એક પ્રતમાં નીચે પ્રમાણેનો શ્લોક ક્તારો છે.

શ્રેયો રાજવિરાજિ રાજનગર પ્રખ્યાત હેમાંગબૂ,

તારાયદ કૃતાર્થના પરિહૃત વ્યાસંગરંગસ્પૃશ્નાં,

એષા લોક ગિરા સમથિત નય પ્રસ્થાન પટસ્થાનકઃ
 વ્યાખ્યા સંધુદેય યશોઽવિનય શ્રી વાયકાનાં કૃતિઃ ૧૨૫
 સં. ૧૮૮૨ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૭ ગુરૌ લિખિતા શ્રી શિવપુરી
 મધ્યે ૧૬ પત્ર પ્ર. કા. નં. ૬૭૮.

(૫૬૩)+ મહાવીર સ્તવન. હુંડી સ્તં ૧૫૦ ગાથાનું (હુંડકમતખંડન)
 સં. ૧૭૩૩ વિજયાદશમી દિવસપુરમાં.

આદિ—

પ્રણમી શ્રી ગુરના પયપંકજ યુણ્ણસ્યું વીરજિણ્ણંદ,
 દવણ નિખેષ પ્રમાણ પંચાંગી, પરખી લહું આણ્ણંદરે.
 જિનજી તુજ આણુ શિર વહીઈ.

* * * *

અંતે—

કલશ.

વર્તમાન સાસનનો સ્વામી આમીકર સમ દેહોજી,
 વીર જિણેસર મે ધમ યુણ્ણિઓ, મન ધરિ ધર્મ સનેહોજી,
 એહ તવન જે ભણુસ્યે ગુણુસ્યે, તસ ધરિ મંગલમાલાજી,
 સમકિત ભાણુ હુસ્યે ધટ તેહને, પરગટ ઝાકઝમાલાજી. ૧

અરથ એહના છે અતિસૂક્ષ્મ તે ધારો ગુર પાસેજી,
 ગુરસેવા કરતાં લહીઈ, અનુભવ નિત અભ્યાસેજી,
 જે બદ્ધુત ગુર ગીતારથ આગમના અનુસારજી,
 તેહને પૂછી સંસય ટાલો, એ હિતસીખ છે સારીજી. ૨

હંદલપુરમાં રહિય ચોમાસું, ધરમ ધ્યાન સુખ પાયાજી,
 સંવત સત્તરે તેત્રીસા વરષે, વિજયદસમી મનભાયાજી,
 શ્રી વિજયપ્રભ સૂરી સવાયા, વિજયરતન યુવરાયાજી,
 તસ રાજે ભવિજનહિત કાજે, ધમ મેં જિનગુણુ ગાયાજી. ૩

શ્રી કલ્યાણુવિજય વર વાયક તપગણ બચણુ દીણ્ણંદજી,
 તાસ સીસ શ્રી લાભવિજય પુષ્પ ભવિજન કૈરવંચંદાજી,

તાસ સીસ શ્રી જીતવિજય યુધ શ્રી નયવિજય મુણુંદાજી,
વાંચક જસવિજય તસ સીસેં, યુણિયા વીર જીણુંદાજી. ૪
દોસી મૂલા સુત સુવિવેકી, દોસી મેધા હેતેજી,
એહ તવન મે કીધું સુંદર, શ્રુત અક્ષર સંકેતેજી,
એ જિન ગુણ સુરતરનો પરિમલ, અનુભવતો તે લહેસ્યેજી,
ભમર પરે જે અરથી હુછને, ગુરૂ આંણા સિર વહેસ્યેજી. ૫

—વીરજિન વિચારસ્તવન સં. ૧૮૪૯ પદ્મવિજયના ટપા સહિત.

ટપા સહિત પ્રત ૨૦. ૧૨ આ. ક. ૧૧-૧૧ માં.

—મૂલ પ્રકટ થયેલ છે. ચૈત્ય આદિ સંગ્રહ ભાગ ૩ પૃ. ૩૩૧-

૪૪૫. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૨૮૮ થી ૨૯૯.

—ટપા સાથે પ્રકટ થયેલ છે પ્રકરણ રતનાકર ભાગ ૩ જો કે
જેમાં યશોવિજયજીએ કાગળ ખંભાતમાંથી જેસલમેરના આવક પર
લખ્યો હતો તે પણ આપેલ છે—તેમાં કેવલીભુક્તિ સંબંધી તેમજ
બીજી ચર્ચા છે.

(૫૬૪)+ નિશ્ચય વ્યવહારવિવાદ શ્રી શાંતિ જિનસ્તો

સં. ૧૭૩૨ ૬ હાલમાં.

આદિ—

નદિ યમુનાકે તીર ઉડે દોય પંખીયારે—એ દેશી.

શાંતિ જિનેસર કેસર, અરચિત જગધણીરે કે અ.

સેવા કીજે સાહિબ, નિત નિત તુમ તણીરે કે નિ.

અંતે—

કલસા.

ધમ સકલ સુખકર દૂરિત ભયહર શાંતિ જિનવર મેં સ્તબ્ધો,

યુગભવન સંયમમાન વર્ષે ચિત હર્ષે વીનબો,

વિજયપ્રભસૂરિરાજરાજે સુકૃત કાજે નય કહી,

શ્રી નયવિજય યુધ શિષ્ય વાચક યશોવિજય જયસિરી લહી.

—૪-૧૩ જૈ. એ. નં. ૧૨૮૭.

—૪-૧૨ આ. ક,

નપ્ર. સત્રાયપદ સ્તવન સંગ્રહ.—ચૈત્ય ૦ આદિ સં. ભા. ૩ પૃ. ૪૪૫ થી ૪૪૯.

(૫૬૪ ક.) સંયમશ્રેણિ વિચાર સં

આદિ—

પ્રણમી શ્રી ગુરના ચરણાંબુજ, સમરી સારદ માત,
સંયમશ્રેણિ વિચાર કહેસ્યું, સુણુયો યે અવદાત.

૧

અતે—

વીતરાગ આણા સિંહાસન, પુણ્યપ્રકૃતિનો પાયો,

જસવિજયદંત્રે અર્થહ ધર્મ ધ્યાનમાં ધ્યાયોરે.

૨૧

—સ્વોપન્ન ટપાસહિત ઉપરાંત સંયમશ્રેણિ પ્રરૂપણાના નામે ગદમાં.

૮—૧૦ આ. ક.

(૫૬૪ ક થી ૫૬૪ ચ.) ઉપરની સંયમશ્રેણિ વિચાર સ, ઇંદ્રભૂતિભાસ,

અગ્નિભૂતિભાસ, વાયુભૂતિગીત, વ્યક્તગણધર સ., સુધર્મા સ.

એકત્રિત. ૪-૧૨ આ. ક.

(૫૬૫) + સીમંધર સ્વામી સ્તં ૦ (૧૨૫ ગાથાનું) ૧૧ હાલ

સકલ પંડિત શિરોવતંસ મુકુટાયમાન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ઉત્તમ-
વિજયગ. શ્રી પરમ ગુરવે નમઃ ।

આદિ— હાલ—એકદિન દાસી દોડતી—એ દેશી.

સ્વામી સીમંધર વીનતી, સાંભલો માહરી દેવરે,

નાહરી આંણુ હું શિર ધરું, આદરું તાહરી સેવરે.

સ્વા.

કુચુરની વાસના પાસમાં, હિરણુ પરિ જે પડ્યા લોકરે,

તેહને શરણુ તુમ વિણુ નહિ, ટલવલેં બાપડા ફેડરે.

સ્વા.

અતે— હાલ ૧૧ (શાંતિ સુધારસ કુંડમાં—એ દેશી)

કલશ

મમ સયલ સુખકર દુરિત ભયકર, વિમલ લક્ષણુ ગણુધરો,

પ્રણુ અરજ અમર નરિંદ વંદિત વીનવ્યા સીમંધરો,

નિજ નાદ તર્જિત મેધગર્જિત ધૈર્ય નિર્જિત મંદરો,

શ્રી નયવિજયખુધ ચરણુસેવક જસવિજય વાયક જયકરો.

૨૫

ટપાસહિત પ્રત. ૨૫. ૧૦ આ. ક., ૬-૧૫ માં.

સં. ૧૮૭૬ માગ. શુ. ૩ લિ. મોતીવિજય પાલણપુર મધ્યે
૬-૧૪ ધો., ૭-૧૨ મારી પાસે છે. પ્ર૦ પ્રકરણ રત્નાકર ભા. ૩ જો
-સજ્જન સન્મિત પૃ. ૨૯૯ થી ૩૦૯.

—ઇતિશ્રી સકલ વાયક શિરોમણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૫ શ્રી
યશોવિજયગણિ વિરચિતાયાં શ્રી સોમંધર સ્વામી વિરુપ્તિ સંપૂર્ણ લિખિતા
ય મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ શિષ્ય પંડિત શીરોમણિ
પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ગુણવિજય ગ. તચ્છિષ્ય પંડિત શિરોવત્સ
પંડિત ૧૭ ઉપાધ્યાય શ્રી સુમતિવિજય ગણિતચ્ચરણપંકજેષુ ભૃંગાય-
માન પ. પ્રતાપવિજયેન શ્રી મીયાનગરે શા હરપચંદ પઠનાથે શ્રી. ૮-૧૨
જ. એ. નં. ૧૩૨૮.

(૫૬૬)+ આઠદષ્ટિ સ૦

આદિ—

શિવસુખકારણ ઉપદિશી, યોગતણી અડદિરે,
તે ગુણ થુણી જિન વીરના કરસ્યુ ધર્મની પુઠીરે
વીર જિતેસર દેસના

અંતે—લોક પૂરયો નિજ નિજ ઇચ્છા યોગભાવ ગુણ રમણેજી
શ્રી નયવિજય ખુબ પયસેવક, વાયક જસનઈ વમણેજી. ૮

લિ૦ સં. ૧૮૦૭ શક ૧૬૭૩ ચૈત્ર વદી ૧૧ ગુરૌ પં. હસ્તિ-
સાગર ગણિ શિ. મુનિ અમૃતસાગરેણુ. સા. અભયચંદ પઠનાથે
૪-૧૩ આ. ક.

આ પર જ્ઞાનવિમલસરિએ ટપ્પો લખ્યો છે. તેઓ જણાવે છે કે શ્રી
નયવિજય પંડિતના વાયકોપાધ્યાય શ્રી યશવિજય ગ. કાશીમેં ન્યાય
વિશારદ એહવું બિરદ પામ્યા તેહના વચનથી ઈમ જાણીવું એહવું લખ્યું
છે, જૂઓ જ્ઞાનવિમલ. (આ સગ્રાપમાં હરિભદ્ર સરિના યોગદષ્ટિ સમુચ્ચય
પરથી સુંદર ભાવાનુવાદ કરેલો છે.)

(૫૬૬ ક.)+ અહાગીતા— ૩૦ કડી સં. ૧૭૩૮ ખંભાત
આદિ—

સમરીય સરસતી વિશ્વમાતા, હોયે કવિરાજ જસ ધ્યાન ધ્યાતા.

કરિય રંગ રસ ભરિ અહાગીતા, વરણું જંબુ ગુણ જગવદીતા. ૧

x

x

x

x

અંતે—

ખંભનગર યુષ્યા ચિત્ત હરખે, જંબુ વસુભુવન મુનિચંદ વરખે,
શ્રી નયવિજય યુધ સુગર સીસ, કહે અધિક પુરયો મનય જગીસ. ૩૦

—૫. ૨૬૦ થી ૨૬૫ બુ. ભજન૦ ભાગ ૪ થો.

(૫૬૭) જંબૂરાસ સં. ૧૭૩૯ ખંભાતમાં ચોમાસું.

આદિ—

શારદ સાર દયા કરો આપો વચન સુરંગ	
તૂં તૂઠી મુઝ ઉપરેં જાપ કરત ઉપગંગ	૧
તર્ક કાવ્યનો તેં તદ્દા દીધો વર અભિરામ	
ભાષા પણિ કરિ કદ્વતર, શાખા સમ પરિણામ	૨
હે માત ! નચાવે કુકવિ તુઝ ઉદર ભરણુને કાજિ	
હંતો સદ્ગુણ પદિ ત્રવી પૂણું છું મત લાજિ	૩
તંબૂ ધર્મ સુસાથનો કંબૂ દક્ષિણા વત	
અંબૂ ભવદવ ઉપશમે જંબૂ ચરિત પવિત	૪
પવિત્ર કરે જે સાંભળ્યું ત્રિભુવન જંબૂચરિત	
આખિલપણિ મુઝ વાણિ તે કરસ્યેં રસેં પવિત્ર	૫
અમૃત પારણું કાંનું ભવિજનનેં હિત હેત	
કરતાં મુઝ મંગલ હુયો એ ભારતિ સકેત	૬
શ્રી નયવિજય વિયુષ્મતાણું નામ પરમ છે મંત	
તેહની પણિ સાંનિધિ લહી કીજે એ વૃત્તાંત	૭

*

*

*

*

અતે—

ઢાલ ધન્યાશ્રી

વરસ પંચાસે મનહ ઉલ્લાસેં ત્રત લેઈ દુરિત નિવારજી
સ્વામી સુધર્મા પંચમ ગણધર સુખ જલધર જગતારેજી
ત્રીસ વરસ કરી વીરની સેવા પછે વીર નિર્વાણજી,
બાર વરસ હ્રદસ્થજ વિચર્યા આઠ તે કેવલનાંણેજી. ૧
પૂર્ણ શત આયુ પ્રમાણે નાણિ નિજપદ થાપેજી
જંબૂ ગણધર તિહુણ સુખકર કીરતિ દહદશ વ્યાપેજી
જિનશાસન સોહે મનમોહે ભવિપ્રાણિ પડિમોહેજી
શમરતિ કામ ગવિ સોદોહે ગુણપદવિ આરોહેજી ૨
વીર નિર્વાણથી ચોસઠ વરસેં પ્રભવસ્વામિ પદ સ્થાપેજી
અક્ષય પદ પામ્યા ગુરૂ જંબૂ અષ્ટ કરમ તરૂ કાપિજી
હોઈ સમાધિ ઉપાધિ ન બાધે આધિ બાધિ સવી જાઈજી
ગુણ ગાતો એહવા મુનિવરના જ્યોતિસું જ્યોતિ મિલાઈજી ૩
એહવા ગુરૂના ગુણ કિમ વીસરે જે જગમાં છે તાજીજી
ગુરૂ ગુણ ગાતાં સવિ સિદ્ધિ લહિઈ નિતનિત મંગલ દિવાજીજી
જંબૂ ગુણુનો એ રાસ રસાલો યુગતાયુગતિ ઢાલેજી
જિ ભણુસ્યેં તે નિત પાતિક હણુસ્યેં લહસ્યેં મંગલમાલાંજી ૪
કમલ વદન સુખસદન વિચક્ષણ આતમ અરથી પ્રાણિજી
પૂરણ જિનશાસન શ્રદ્ધા ગુણ નિર્મલ કોમલ વાંણિજી
રમ્યો રાસ એ ભણુ સુણણથી તેહ તણેં હિત કાજેજી
શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર પટધર વિજયપ્રભ સૂરિરાજેજી ૫
શ્રી કુસ્માણવિજયવર વાચક સુંદર હીરસીસ સિર હીરાજી
તાસ શિષ્ય શ્રી લ્હાભવિજય ખુધ સાયરપરિં ગંભીરાજી
તાસ શીસ શ્રી જીતવિજય ખુધ શ્રી નયવિજય ગુરૂ ભાયાજી
વાચક જસવિજયેં તસ સીસેં જંબૂ એ ગુણ એ ગાયાજી ૬
નંદ તત્વ મુનિ ઉડુપતિ સંખ્યા વરસતણી એ ધારોજી
ખંભ નયરમાંહિ રહિઅ ચોખાસું રાસ રમ્યો છે સારોજી

ભાવ એહના મનમાંહિ આણિ હિત જાણિ ભવિ પ્રાણીજી,
નિત્ય અભ્યાસેં સુજસ વિલાસેં આદરજ્યો જિનવાંણીજી. ૭

—સં. ૧૮૫૫ માહ વદ ૧૨ દિનેર્ક વારે. ૪૭-૧૩ લીં.

—ઇતિશ્રી જાંબુ સ્વામી પ્રાકૃત પ્રબંધેન મહોપાધ્યાય શ્રી યશો-
વિજય ગણિ વિરચિતાયાં પંચ ખડેન રાસ વિરચિતેન સમામાનિ.
શ્રી:—સંવત ૧૮૫૧ વરષે માસોત્તમ માસે જ્યેષ્ઠમાસે શુક્લપક્ષે શુદ્ધ
૧૦ રવીવાસરે લખીતં ઋષ્ય રાઘવજી રામચંદ્રજી શ્રી ભાવનગર બિંદરે
લખ્યો છે. ગ્રંથાગ્રંથ ઠાલ દુહા સર્વે મીલીને સંખ્યા શ્લોક ચૌદસે છે
તથા આંક સંખ્યાયે ૧૪૦૦ છે. ઇતિ અધિકાર સમામાનિ. શુભંભવતુ,
શ્રી:—૬૪-૧૦ ભાવ.

—કવિની હસ્તવિખિત પ્રતિ પ્ર. કાન્તિવિજયજી પાસે છે. જુઓ
તેનો ઉલ્લેખ મુનિ કલ્યાણવિજયજીએ અમદાવાદ ગુજરાતી સાહિત્ય
પરિપક્ષના રીપોર્ટમાં પ્રકટ થયેલા પોતાના લેખમાં કર્યો છે.

—૨૩-૧૯ આ૦ ક૦

પ્ર૦ ભાવનગર જૈનધર્મ હિતેન્દ્ર સભા.

(૫૬૮)+ દિક્ષટ ૮૪ બોલ.

[દ્વિઅંબર અને શ્વેતાંબર જૈનોની માન્યતા જે નાની નાની ૮૪
બાબતોમાં ભિન્ન પડે છે તે સંબંધી આ ભાષામાં કાવ્ય છે.]

આદિ—

છપય છંદ.

સુગુણુ જ્ઞાન શુભ ધ્યાન, દ્વાન વિધિ ધર્મપ્રકાશક,
સુધટમાન પરમજ્ઞ આન જસ મુર્ગતિ અભ્યાસક,
કુમત વૃદ્ધ તમકંદ ચંદ પરિ દંદ નિકાસક,
રચિ અમંદ મકરંદ સંત આનંદ વિકાસક,
જસ વચન રચિર ગંભીર નય, દિક્ષટ કપટ દુહાર સમ,
જિન વર્દમાન સો વદિયે, વિમલ જ્યોતિ પૂરન પરમ.

અતે—

હેમરાજ પાડે કિયે બોલ ચુરાશી ફેર,
 યા વિધિ હમ બાપા વચન, તાકો મત કિય નેર. ૧૫૮
 હૈ દિકપટકે વચનમેં, ઐર દોષ શત સાખ,
 કેતે કાસે કારિયે ભુજત દધિ ઉર માખ. ૧૫૯
 પંડિત સાચો સદ્વહૈ, મૂરખ મિથ્યા વંગ,
 કહતે સો આચાર હૈ, જન ન ત્યજૈ નિજ ઢંગ. ૧૬૦
 સત્ય વચન જો સદ્વહૈ, ગહૈ સાધુકો સંગ,
 વાચક જસ કહ સો લહૈ, મંગલ રંગ અભંગ. ૧૬૧

—પ્રકરણ રતનાકર ભા. ૧ લો.

—પત્ર ૪ શ્લો. ૧૬૧ નં ૬૪ દા. ૨૩ લીં.

(૫૬૯)+ સમાધિશતક.

[દિ. પ્રભાચંદ્ર સૂરિના સમાધિશતક—સમાધિતંત્ર નામનો સો શ્લોકના ઉત્તમ અંચનો બાપામાં સો દૂહામાં કવિએ અનુવાદ કર્યો છે.)

આદિ—

સમરી ભગવતિ ભારતી, પ્રજુમી જિન જગમધુ;
 કેવલ આતમબોધકો, કરશું સરસ પ્રબધ. ૧
 x x x x

અતે—

ગાન વિમાન ચારિત્ર પવિ, નંદન સહજ સમાધ;
 મુનિ સુરગતિ સમતા શયિ, રંગે રમે અગાધ, ૧૦૧
 કવિ જશવિજયેં એ રચ્યો, દોષિક શ્લોક પ્રમાણ,
 એહ ભાવ જો મન ધરૈ, સો પાવૈ કલ્યાણ. ૧૦૨
 પ્ર૦ પ્રકરણ રતનાકર ભા. ૧.

(૫૭૦)+સમતાશતક.

આદિ—

દોહા.

સમતા ગંગા મગનતા, ઉદસીનતા જાત,
 ચિદાનંદ જયવંત હો, કેવલ બાહુ પ્રભાત. ૧
 x x x x

અતે—

બહુત ગ્રંથ નય દેખિકે, મહાપુરૂષ કૃત સાર,
 વિજયસિંહ સૂરી કિઓ, સમતા શતકો હાર. ૧૦૩
 ભાવત જાકું તત્ત્વ મન, હો સમતા રસ લીન,
 જય પ્રગટે તુઝ સહજ સુખ, અનુભવ ગમ્ય અહીન ૧૦૪
 કવિ યશવિજય શું શીખ એ, આપ આપકું દેત,
 સઃમ્યશતક ઉદ્ધાર કરિ, હેમવિજય મુનિ હેત. ૧૦૫
 પ્ર. ૨. ભા. ૧

(આ અને ઉપરોક્ત સમાધિશતક દોહા અને માનવિજયજીનો સાતનય પર રાસ એ ત્રણે કૃતિ એક પ્રતમાં છે. તેમાં લખ્યા સંવત્ર ૧૮૦૨ વર્ષે કાર્તિક માસે શુકલપક્ષે ૭ સપ્તમી દિવસે રવીવારે લિખિત સંધવી કૃતેચંદ સૂરસંઘ શ્રી પાટણ મધ્યે એમ છેવટે છે. પત્ર ૧૩-૧૩ પ્ર. કા. નં. ૬૭૭).

(૫૬૧)+સીમધર સ્વામી વિનતિ રૂપ ૩૫૦ ગાથાનું સ્તવન.
 આદિ—

ઢાલ પહેલી, એ છંડિ કિહાં રાખી-એ દેશી.
 શ્રી સીમધર સાહિબ આગે, વિનતડી એક કીજે,
 મારગ શુદ્ધ મયા કરી મુઝને, મોહન મૂરતિ દીજેરે,
 -જિનજી, વિનતડી અવધારો. ૧
 ચાલે સૂત્ર વિરહા ચારે, ભાષે સૂત્ર વિરહ,
 એક કહેં અમે મારગ રાખું, તે કેમ માનું શુદ્ધરે. જિનજી. ૨
 x x x x

અતે— ઢાલ ૧૭ કડખાની દેશી.

આજ જિનરાજ મુજ કાજ સિદ્ધાં સવે, વીનતી માહરી ચિત્ત ધારી.
 x x x x

વડ તપાગચ્છનંદન વને સુરતર, હીરવિજયો જયો સૂરિરાયા,
 તાસ પાટે વિજયસેન સૂરીસર, નિત નમે નરપતિ જાસ પાયા.

આજ. ૯ (૩૪૯)

તાસ પાટે વિજયદેવ સૂરીસર, પાટ તસ ગુર વિજયસિંહ ઘેરી,
જસ હિત શીખથી માર્ગ એ અનુસર્યો, નેહથી સવિ ટલી કુમતિ-
ચેરી આજ. ૧૭ (૩૫૦)

હીર ગુર સીસ અવતંસ મોટો હુઓ, વાચકાં રાજ કલ્યાણવિજયો,
હેમગુર સમવડે શબ્દ અનુશાસને, સીસ તસ વિપુલવર

લાભવિજયો. આજ. ૧૧

શીસ તસ જીતવિજયો જયો વિપુલવર, નયવિજય વિપુલ તસ
સુગુર ભાયા,

રહિય કાશીમઠે નેહથી મેં ભલે, ન્યાય દર્શન વિપુલ ભાવ પાયા.
આજ. ૧૨

નેહથી શુદ્ધ લહિયેં સકલ નય નિપુણ, સિદ્ધસેનાદિ

કૃત શાસ્ત્રભાવા,

તેહ એ સુગુર કરણાપ્રભો તુઝ સુગુણ, વયણ

રચણાયરી મુઝ નાવા. આજ. ૧૩

કલસ.

૪મ સકલ સુખકર દુરિત ભયહર સ્વામી શ્રીમંધર તણી,
એ વીનતિ જે સુણે ભાવેં તે લહે લીલા ધણી,
શ્રી નયવિજય યુધયરણ સેવક જશવિજય યુધ આપણી,
રચિ શક્તિ સારૂ પ્રગટ કીધી શાસ્ત્ર મર્યાદા ભણી.

[આ સ્તવન કવિના સમયની સ્થિતિ બતાવનાર તથા કવિની મનોદશા દર્શાવનાર છે. તેથી ઉપદેશકોને ધણો પાઠ લેવાનો છે. આ પર ઉત્તમવિજયના શિષ્ય પદ્મવિજયે સં. ૧૮૩૦ માં બાલાવબોધ-વાર્તિક (૮ઓ) લખ્યો છે].

[આ સ્તવન પર કવિના સમકાલીન જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ ૮ઓ-ગૂજરાતી કાવ્યમાં બાલાવબોધ લખ્યો છે તેની બે પ્રતો પાલીતાણામાં આણંદજી કલ્યાણજી પેઢીમાંના બંડારમાં ૮૬-૧૩, અને ૬૬-૧૫

છે. જુઓ જ્ઞાનવિભલ.]—ઉપરની છેલ્લી પ્રશસ્તિ પર આ પ્રમાણે તે ટાખામાં જણાવ્યું છે કે:—

“ વડતપાગચ્છ રૂપ નંદનવનને વિષઈ સુરતરે સરિખો કલ્પવૃક્ષ સમાન શ્રી હીરવિજયસુરિ જયવંતા પ્રવર્તો. આચાર્યમાંહઈ રાજ સમાન છઈ. તાસ પાટઈ વિજયસેન સૂરી આચાર્ય થયા. જેહના ચરણકમલ નરપાત ઠાકુર તે પ્રણમઈ છઈ—જિહાંગીર પાતિસાહે સવાઇ જગદગુરૂ ધતિ મિરદ દીધઉ. ૩૪૯. તસ પદ પ્રભાવક શ્રી વિજયદેવ સુરિ થયો. તેહનઈ પાટઈ શ્રી વિજયસિંહ સુરિ ગચ્છભાર ધુરિધર વા ધોરી વૃષભ સમાન થયા જેહની હિત શિષ્યા થકી આરા પામીનઈ એ સવેગમાર્ગ શુદ્ધ કથન યથા સમયઈ શક્તિનઈ અનુસારઈ સંયમ માર્ગ પાલવાનો ખપ તે સવેગ માર્ગ આદર્શઉ. જેહ સવેગ માર્ગ અંગીકરણથી કુમત કુચર કથન શ્રવણરૂપ ચોરી તીર્થકર અદ્વતાદિકની ટલી મીટી ગઈ ૩૫૦. તે શ્રી હીરવિજયસુરિ તેહના શિષ્ય માહિ અવતંસ શિરોમણિ સમાન મોટો પ્રધાન થયો. વાચક ઉપાધ્યાયનઈ વિષઈ રાજ સમાન કલ્યાણવિજય નામા હેમાચાર્ય સરિખ શબ્દાનુશાસન હૈમ વ્યાકરણાદિકઈ કરી થયા. તેહના શિષ્ય પંડિત પ્રધાન લામવિજય વ્યાકરણી થયા. તેહના શિષ્ય જીત મર્યાદા જાણુ જીતવિજયનામા પંડિત પ્રધાન થયા. તેહના ગુરૂ ભાઈ એક ગુરૂના શિષ્ય નરવિજય પંડિત થયા કાસીમાંહિ મઠનઈ વિષઈ વિદ્યાના આશ્રમઈ જેહથી ભલા મનોહર ન્યાયદર્શન નૈયાયિક દર્શન નામ મહા મોટા ભાવ પામ્યા પર સમય શાસ્ત્રના જાણુ થયા. વલી જે ગુરૂના પ્રતાપથકી પામ્યા સકલનય નિપુણુ સર્વ શાસ્ત્રના ડાહ્યાણુના ભંડારરૂપ એહવા જે સિદ્ધિસેનાદિ કૃત નિષ્પાદિત જે ગ્રંથ સંમત્યાદિક તેહના ભાવ જાણીઈ તેહવા જે સુગુરૂની કૃપા તે કેહવી છઈ હે પ્રભો તુમહારા સુગુણુ જે વચનરૂપ રતનાકર સમુદ્ર તેહ પાર પામવાનઈ તે ગુરૂની કૃપા આહરઈ નાવા બેડીસમાન છઈ. રૂપક કાલ સાતમો પૂરો થયો ૧૭. હવે સ્તવનરૂપ પ્રસાદને વિષે કલશરૂપ છંદ કહે છઈ. ઇણુધ પ્રકારે સકલ સુખનો કારક દુરતિ કુમતનો જે

ભયનો હરણુહાર એહવો નાયક શ્રી સીમંધર સ્વામિ સાહિબની એ વીનતીનાં વચનભાવ આણી જે સાંભલઇ તથા મનમાંહિ અનુભવ આણી બણુઈ તે ધણી લીલા લક્ષ્મી માનપૂજાદિકની પામઈ શોભાઈ. સહિત એહવા જે શ્રી નયવિજય પંડિત તેહના જે ચરણ કમલ તેહનો સેવક શ્રી જસવિજયનામા પંડિત તેણુઈ પોતાની રૂચિ આત્માનો ભાવ સંવિસ્ટ માર્ગનો અનુભવ પ્રકટ કરીયો, પરના ઉપગારને કાજઈ એ સ્તવન સાંભલે તેહનઈ કુમતિ પરાભવ ન થાઈ પોતાની મતિ સાર શાસ્ત્રમર્યાદાની રીતિ સાંભલી ધણા લોક લોકસંજ્ઞાના ગહિલા છે તે ઝાહા થાઈ. ૩૫૪ (૫છી માટે જુઓ જ્ઞાનવિમલસૂરિના આ પર ટ્યા સંબંધમાં)

પ્ર૦ પ્રકરણ રત્નાકર ભાગ ૧ લો ટ્યા સહિત.

પ્ર૦ સજ્જનસન્નિત્ર પૃ. ૨૫૯ થી ૨૮૮. મૂળ

(૫૬૨-૫૭૪)+ ચોવીશી ત્રણ.

(૫૭૨) ચોવીશી પહેલી-આદિ-મહાવિદેહ ક્ષેત્ર સોહામણું-એ દેશી.

જગજીવન જગવાલ હો, મરદેવીનો નંદ લાલરે,

મુખ દીઠે મુખ ઉપજે, દરિસણ અતિહિ આણુંદ લાલરે. જગ. ૧

*

*

*

*

અતે—

વર્ધમાન જિન સ્તવન. રાગ ધન્યાશ્રી.

તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારોરે,

વાચક યશ કહે માહરે, તું જીવજીવન આધારોરે—

ગિરઆરે ગુણ તુમ તણા.

(૫૭૩) બીજી ચોવીશી.

આદિ—

ઋષભ જિનંદા ઋષભ જિનંદા, તું સાહિય હું છું તુજ બંદા,

તુજશું પ્રીતિ બની મુજ સાચી, મુજ મન તુજ ગુણશું રહું માચી. ૧

*

*

*

*

અતે—

મહાવીર સ્તવન.

વચણ અરજ સુણી પ્રભુ મનમંદિર આવિયારે,
 આપે તૂઠા તૂઠા ત્રિભુવન ભાણુરે,
 શ્રી નયવિજય વિપુષ પય સેવક ધમ ભણુરે,
 તેણે પામ્યા પામ્યા કોડ કલ્યાણુરે—
 દુખ ટલીયાં મુખ દીઠે મુજ સુખ ઉપન્યારે.

(૫૭૪) ત્રીજી ચોવીશી.

આદિ— આજ સખી શંખેસરો—એ દેશી.

ઋષભ દેવ નિતુ વંદીયે, શિવ સુખનો દાતા,
 નાભિ નૃપતિ જેહનો પિતા, મરદેવી માતા.

x

x

x

x

અતે—

વીરસ્તવન. રાગ ધન્યાસી.

ચરણ તુઝ શરણમેં ચરણ ગુણ નિધિ યહ્વા,
 ભવ તરણ કરણ દમ સરમ દાખો,
 હાથ જોડી કહે જસવિજય પુષ ધરિયું,
 દેવ નિજ ભુવનમાં દાસ રાખો—

—આજ જિનરાજ મુઝ કાજ સીધાં સવે.

પ્ર૦ સઝાયપદ સ્તવન સંગ્રહ, તથા ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

(૫૭૫)+ વીશી.

આદિ—

છડર આંખા આંખલિરે—એ દેશી.

પૂખલવધ વીજઈ જયોરે, નયરી પુંડરગણિ સાર,
 શ્રી શ્રીમંધર સાહીયારે, રાય શ્રેયાંસકુમાર
 જિણુંદરાય ધરજ્યો ધરમ સનેહ.

૧

*

*

*

*

અતે—

શરણ ત્રાણ આલંબન જિનજી, કોઇ નહિં તસ તોલે,
 શ્રી નયવિજય વિપુષવર સેવક, વાંચક જસ ધમ ખોલેરે.

૯

—સં. ૧૮૮૩ આસો સુદ ૧૩ બૃહસ્પતિવાર આમ બસુ મધ્યે
ચાતુર્માસ રહીને પત્ર લખ્યા છે. લિ. મુ. રાજવિજય ગ. પં, ચતુરસત્કેન
આર્ષ પ્રેમકુંવર સુઆવિકાર્યે ગામ ઊંઝા વાસ્તવ્ય-૨૦૧. ૬-૧૫ ધો.

(૫૭૬)+ સમ્યક્ત્વના ૬૭ બોલની સઝાય.

આદિ—

દોહા.

સુકૃતવલ્લિ કાદંબિની, સમરી સરસતિ માત;

સમકિત સડસઠ બોલની, કહિશું મધુરી વાત.

૧

x

x

x

x

અંત—

ધણિપરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે સમકિત આરાહેરે,

રાગદ્વેષ ટાલી મન વાલી, તે સમસુખ અવગાહેરે

જેહનું મન સમકિતમાં નિશ્ચળ, કોઇ નહી તસ તોલેરે

શ્રી નયવિજય વિપ્રુધ પયસેવક, વાચક જસ ધમ બોલેરે. ૬૮

૭-૧૨ મારી પાસે છે.

(૫૭૭)+ ૧૮ પાપસ્થાનકની સઝાય. (દરેક પર એક એમ
૧૮ સઝાય છે).

આદિ—

કપૂર હોયે અતિ ઉજલોરે-રેશી.

પાપ સ્થાનક પહિલું કલ્યુરે, હિંસા નામ દુરંત

મારે જે જગ-જીવનેરે, તે લહે મરણ અનંતરે

પ્રાણી જિન વાણી ધરો ચિત્ત—

x

x

x

x

અંતે—

મહોઠાઇ શી હોય ગુણ પાપે, ગુણ પ્રભુ સમકિત દાખેજી;

શ્રી નયવિજય વિપ્રુધપય સેવક, વાચક જસ ધમ બાખેજી.

(૫૭૭ ક.)+ અમૃતવેલીની સજઝાય (હિત શિક્ષા સઝાય)

આદિ—

ચેતનગાન અણુઆલીયેં, ટાલીયેં મોહ સંતાપરે

ચિતકુંડ મડોલતું વાલીયેં, પાલીયેં સહજ ગુણ આપરે. એ. ૧

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી નયવિજય ગુરુ શિષ્યની, શીખડી અમૃત વેલરે
એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે સુચર શંભરેલરે ૨૯

(૫૭૭ ખ.)+ ચાર આહારની સજાયા.

આદિ—

અરીહંત પદ ધ્યાતો થકો—એ દેશી.

સમરૂં ભગવતી ભારતી, પ્રણમી ગુરુ ગુણવતોરે.

સ્વાદીમ જેહ વિહારમાં, સુજે તે કહું કંતોરે;

—શ્રી જિનવચન વિચારીએ.

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી નયવિજય સુગુર તણા, લેઉ પસાય ઉદારરે,

વાચક જસ સિઝાય રચી, એ સેવક સુવિચારરે. શ્રી. ૨૦

(૫૭૭ ગ.)+ કુગુરુપર સ્વાધ્યાય.

આદિ—

છેડો ના જી—એ દેશી

શુદ્ધ સંવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે;

બાહ્ય પ્રકારે કિરિયા પાલે, અભ્યંતરથી ચૂકે.

કપટી કહિયા એહ જિણુદે. ૧

x

x

x

x

અંતે—

આપમતીનો સંગ તજીને, સાધુવચને રહિયેં;

વાણી વાચક જસ એમ બોલે, જિનાશા સિર ગ્રહિયેં. ૨૮

(કવિના સમયની સ્થિતિ સાધુ માટેની જણાવેલી છે)

—ચૈત્ય૦ આદિ સં. બા. ૩ પૃ. ૩૯૮.

(૫૭૭ ધ)+ સુગુરુપર સ્વાધ્યાય. (૪ લાલમાં)

આદિ—

રૂપભનો વંશ રચણાયર—એ દેશી.
સદગુરુ એહવા સેવિયે, જે સંયમ ગુણુ રાતારે;
નિજસમ જગજન જાણુતા, વીર વચનને ધ્યાતારે,
સદગુરુ એહવા સેવિયે.

x x x x

અંતે—

શુદ્ધ પ્રરૂપક સાધુ નમીજે, શરણુ તેહનું કીજેરે;
તાસ વચન અનુસારે રહી, ચિદાનંદ ફલ લીજેરે. તે ૪૦

સિરિ ણયવિજય ગુરુણં પસાય માસજ્જ સયલ કમ્મકરે,
મણિયા ગુણા ગુરુણં સાહુણ જસસિણપ પ. તે ૪૧

(૫૭૮)+ જશવિલાસ— (પ્ર. સગાય પદ સ્તવન સંગ્રહ)

આમાં ૭૫ સુંદર ઉત્તમ ભાવમય પદો છે.

(૫૭૯)+ આનંદધનજીની સ્તુતિ રૂપ અષ્ટપદી.

[અધ્યાત્મી આનંદધનજી કવિના સમકાલીન હતા, તેમના સમા-
ગમથી પોતાને અધ્યાત્મ દશા જાગવા રૂપી ઉત્તમ લાભ મળ્યો હતો, તેના
આનંદમાં તે મહાત્માની સ્તુતિ રૂપે પદ કવિએ રચ્યાં છે. તે પૈકી પ્રથમ
પદની આદિ કડી આ છે:-]

આદિ—

રાગ કાનડો.

મારગ ચલત ચલત ગાત, આનંદધન પ્યારે,

રહત આનંદ ભરપૂર—મારગ.

તાકો સરૂપ ભૂપ ત્રિહું લોકધે ન્યારો,

બરણત મુખપર નૂર—મારગ.

અંત—

અંતનું આઠમું પદ. રાગ કાનડો તાલ.

આનંદ ધનકે સંગ સુજસહી મિલે જળ,

તથ આનંદ સમ ભયો સુજસ.
 પારસ સંગ લોહા જો ફરસત,
 કંચન હોતહી તાકે કસ—આનંદ. ૧
 ખીર નીર જો મિલ રહે આનંદ,
 જસ સુમતિ સખી કે સંગ.
 ભયો હે એક રસ, ભવ અપાર્થ સુજસ મિલાસ;
 ભયે સિદ્ધ સ્વરૂપ લીયે ધસ મસ—આનંદ. ૨
 આ બધું સઝાય પદ રતવન સંગ્રહમાં છપાયું છે.

(૫૮૦)+ પંચ પરમેષ્ઠી ગીતા.

આદિ—

પ્રણમીર્થ પ્રેમરત્ન વિશ્વત્રાતા, સમરીર્થ સારદા સુકવિમાતા,
 પંચ પરમેષ્ઠી ગુણ ગુણુણ કીજે, પુણ્ય ભંડાર સુપરિ ભરીજે. ૧
 x x x x

અંતે—

પંચ પરમેષ્ઠી ગુણ ગણ પ્રતીતા, જિન ચિદાનંદ મોજે ઉદીતા,
 શ્રી યશોવિજય વાયક પ્રણીતા, તેહ એ સાર પરમેષ્ઠી ગીતા.
 —પૃ. ૧૭૩ થી ૧૮૫ પુ. કૃત ભજન પદ સંગ્રહ ભાગ ૪ થો.

(૫૮૧)+ સીમંધર સ્વામીનું ૪૨ ગાથાનું રત્ન ૪ ઢાળનું (નિશ્ચય
 વ્યવહારનય ગર્ભિત).

આદિ—

શ્રી સીમંધર સાહિત્ય આગે વિનતિરે, મન ધરી નિર્મલ ભાવ,
 કીજે કીજે લીજે લાહો ભવતણોરે. ૧
 x x x x

અંતે—

કલશ

ધમ વિમલ કેવલજ્ઞાન દિનકર, સકલ ગુણ રચણાયરો,
 અકલંક અકલ નિરીહ નિર્મળ, વિનવ્યો સીમંધરો.

શ્રી વિજયપ્રભ સુરિરાજ રાજે, વિકટ સંકટ ભય હરો;
શ્રી નયવિજય બુધ શિષ્ય વાયક, જસવિજય જય જય કરો.

—ઉપદેશ માળામાં; સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૩૧૪ થી ૩૧૭.

—ચૈત્ર આદિ સં. ભા. ૩ પૃ, ૪૪૫ થી ૪૪૯; ૨-૧૨ આ. ક.

(૫૮૨)+ કુચુરની સઝાય (૭ ઢાલમાં)

આદિ—

સેવો સદગુર ગુણ નિરધારી, ઈહભવ પરભવ જે ઉપગારી,
વર્નો કુચુર સમય અનુસારે, પાસત્યાદિક પંચ પ્રકારે.

x

x

x

x

અંતે—

રાત્રી છે કેવલી કલ્પ, એ કલ્પ ભાષ્યનો જલ્પ;
જે શુદ્ધ કથક ગુણધારી, તે સદગુરની બલિહારી.

પસો કુચુર સઝાપ જિનવયણાઓ ફુંડ મળિયો
સિરિ જયવિજય મુળોળ સોસેજ જણાણ ચોદદા ।

+ઋષભ જિનસ્ત૦ (૩ ચોવીસી ઉપરાંત) ૯ કડી.

ઢાલ કડખાની.

આદિ—ઋષભ જિનરાજ મુજ આજદહિન અતિ ભલો,
ગુણુનિલો જેણુ તું નયન દીઠો;

અંત—ગંગ સમ રંગ તુઝ કીર્તિ કલ્લોલને,
રવિ થકી અધિક તપ તેજ તાળો.

નયવિબુધ સેવક હું આપરો જસ કહે,

અથ મોહિં બહુ નિવાળો. ઋષભ. ૯

—પૃ. ૧૯૭ ૨૮૮ પુ. ભજન ભાગ ૪.

+શીતલ જિનસ્ત. ૬ કડી.

રામ અડાણો.

આદિ—શીતલ જિન મોહિ ધ્યારા, શીતલ જિન મોહિ ધ્યારા;

અંત—જસ કહે જન્મ મરણ ભય ભાગો, તુમ નામે ભવ પારા, શી. ૬
(ઉપર મુજબ પૃ. ૧૯૯)

+નવપદ પૂજા—(આ શ્રીપાળ રાસમાંની ઢાળોમાંથી છે) વિવિધ પૂજા
સંગ્રહ. ભી. મા.

+જિન સહસ્ત્ર નામ વર્ણન છંદ—૨૧ કડી.

ભુજંગ પ્રયાત વ્રત.

આદિ—

જગન્નાથ જગદીશ જગન્નથુ નેતા, ચિદાનંદ ચિત્તંદ ચિન્મૂર્તિ ચેતા,
મહામોહ ભેદી અમાયી અવેદી, તથાગત તથારૂપ ભવભય ઉચ્છેદી.

x

x

x

x

અતે—

દશ્યાં સિદ્ધ જિનનાં કલાં સહસ્ત્ર નામ,
રહો શબ્દ ઝગડો લહો શુદ્ધ ધામ.

ગુરુ શ્રી નયવિનય બુધ ચરણુ સેવી,
કહે શુદ્ધ પદમાંહિ નિજ દૃષ્ટિ દેવી.

૨૧

—ચૈત્ય ૦ આદિ સં. ભાગ. ૨. પૃ. ૨૦૨ થી ૨૦૫.

+ચડતી પડતીની સઝાય. અથવા સંવિજ્ઞપક્ષીય વદન ચપેટા.

આદિ—ચડ્યા પડ્યાનો અંતર સમઝી, સમ પરિણામે રહીએરે;
ચોડો પિણુ જિહાં ગુણુ દેખીને, તિહાં અતિ મહુગદીએરે.

લોકા ભોલવીયા મત લૂલો.

૧

અતે—

તે માટે જ્ઞાનાધિક વચને, રહી ક્રિયા જે કરસ્યે;

અધ્યાતિમ પરિણતિ પરિપાકે, તે ભવસાયર તરસ્યેરે. લો. ૪૦

વાચક જસવીજયે એ દાખી, સીખ સર્વનર્થ સાચી,

પિણુ પરણુમસ્યે તેહતણે મનિ જેહની મતિ નવી કાચીરે. લો. ૪૧

—મતિ શ્રી સંવિજ્ઞ પક્ષીય વદન ચપેટા સ્વાધ્યાય સમાપ્ત.

+હરિયાળી.

આદિ— કહેજો પંડિત કોણુ એ નારી.

+યતિધર્મ બત્રીશી—અથવા સંયમ બત્રીસી.

આદિ—ભાવ જતિ તેહને કહો, જહાં દશવિધ જતિ ધર્મ,

કપટ ક્રિયામાં મ્હાલતા, મહીયા બાંધે કર્મ. ૧

અંતે—વાચક જસવિજયે કહી, એહ મુનિ હિત વાત,

એહ ભાવ જે મન ધરે, તે પામે શિવ સાથ.

પ્ર૦ જૈ. હિતોપદેશ ભાગ, ૨-૩;

તથા સજ્જન સન્મિત્ર પૃ. ૫૨૪ થી ૫૨૭.

+સ્થાપના કુલક. સ૦

આદિ—પૂરવ નવમાંથી ઉધ્ધરી, જિમ ભાખે શ્રી ભદ્રાબાહુરે;

સ્થાપનાકલ્પ અમે કહું, તિમ સાંભળજો સહુ સાહુરે. ૧

x x x x

અંતે—જેહ વસ્તુમાં થાપિયે, દક્ષિણ આવર્તે તેહરે;

તે અખૂટ સધગ્રં હોયે, કહે વાચક યશ ગુણુગેહરે. ૧૫

+પંચ પ્રતિકમણુ સ્. જૈ. શ્રે. મં. પૃ. ૫૨૭

+સંયમ શ્રેણીની સ૦

(૫૮૩) કુમતિખંડન-૧૦ મતસ્તવન. સં. ૧૭૩૨ પોશ શુદ્ધ.

આદિ—

દુહા.

સુખદાયક ધોવીશમો, પ્રણમી તેહના પાય;

ગુરુ પદ પંકજ ચિત ધરી, શ્રુતદેવી શારદમાય. ૧

ત્રણુ તત્ત્વ સ્વરૂપ છે, આત્મતત્ત્વ ધરેય;

દેવતત્ત્વ ગુરુતત્ત્વરે, ધર્મતત્ત્વ જ્યોં લેય. ૨

અસ પરીક્ષા કારણે, શુદ્ધ શુદ્ધ સરૂપ;

કહીશું તે ભવી સાંભળો, ભાખ્યો ત્રિભુવન ભૂપ. ૩

x x x x

આ પછી (૧) વીરાત્ ૯૦૯ માં દ્વિગંબર મત, (૨) વિ. સં. ૧૧૬૯ માં પૂનમીઆ, (૩) સં. ૧૨૧૨ માં ખરતર (૪) (સં. ૧૫૦૮) લોકામત, (૫) સં. ૧૫૬૪ કડવાનો મત, (૬) સં. ૧૫૭૦ માં વીજમત, (૭) (સં. ૧૫૭૨) પાસચંદ મત, (૮) પછી શાંતિદાસથી સાગરગચ્છ પછી (૯) નયવિમલ (જ્ઞાનવિમલ સૂરિ), ૧૦ બાણચંદ જેવા આમ દશ મત પ્રત્યે વિરોધ બતાવી સૂત્ર પ્રમાણે સામાચારી કરવા ને તપગચ્છતી સામાચારી સુંદર ગણવા કહે છે. છેવટે

અતે—

કલ્પશ.

ત્રિશલા તે નંદન ત્રિજગવંદન વર્ધમાન જિનેશ્વરો,
મેં શુદ્ધ પામી અંતરજમી વીનવ્યો અલવેસરો.
સકલ સુખ કરતા હકૃત હરતા જગતતારણ જગગુર,
યુગભવન સંયમ પોસ માસે શુકલ સમમી સુખ કર.
તપગચ્છ રાજ સુજસ તામ શ્રીવિજયપ્રભ દિનકર સમે,
નયવિજય સુપસાય વાયક જસવિજય જય શિરિ નમે.

—દશમતાધિકારે વર્ધમાન સ્તવન સમાપ્ત. આની નકલ મારી પાસે છે. આ સ્તવન પ્રસિદ્ધ યશોવિજયજીને નામે કોઈએ ચડાવ્યું હાગે છે અને તેનું અંતરંગ પ્રમાણ એ છે કે (૧) આ સ્તવનમાં ‘ પુન્ય વિહણા પુનમીઆ, ‘ ખર સરીખા ખરતર ’ વગેરે શબ્દો તેઓશ્રી ન કાઢે (૨) ‘ જ્ઞાનવિમલ સૂરિ ધર્યુરે અવિનીતે એ નામ ’ એમ આ સં. ૧૭૩૨ માં રચેલા ગણાતા સ્તવનમાં જણાવ્યું છે પણ તે સમયવિરોધવાળું કથન છે. જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ એ નામ સં. ૧૭૪૮ માં એટલે યશોવિજયજીના સ્વર્ગગમન (સં. ૧૭૪૩) પછી પાંચ વર્ષે નયવિમલજીએ ધાર્યું હતું. છતાં પણ તેમના નામપર ચડેલું માટે તેમના નામ નીચે અત્ર મૂક્યું છે.)

૨૯૧ મતિસાગર.

(૫૮૪) ખંજાત તીર્થમગ્ધા. સં. ૧૭૦૧.

૨૯૨ જ્ઞાનસાગર. (અં. ગજસાગર સૂરિ-લલિતસાગર-
માણિક્યસાગરશિ૦)

(૫૮૫)+ શુકરાજ રાસ—સં. ૧૭૦૧ વદ ૧૩ સોમવાર.

આદિ—

દૂહા.

સકલ સિદ્ધિ દાતાવર, શ્રી યુગ આદિ જિણુંદ;	
શેત્રુંજય સિરસેહરો, પ્રણમું પરમાણુંદ.	૧
બ્રહ્માણી વરદાયકા, ત્રિભોવન જગ વિખ્યાત,	
પ્રણમું હું શ્રુતદેવતા, કવિજન કેરી માત.	૨
વલી પ્રણમું ગુર ગચ્છ ધણી, શ્રી ગજસાગર સૂરિ;	
નામિં નવનિધિ સંપન્નઈ, સંકટ જાઈ દૂરિ.	૩
તાસ સીસ પંડિત પ્રવર, દિનકર પરિ સોહન;	
લલિતસાગર લક્ષ્મીનીસો, પ્રણમ્યાં પાતિક જત.	૪
તસ સીસ દિન દિન દીપતા, શ્રુતનિધિ ગુણ ગંભીર;	
માણિક્યસાગર સદ્ગુર, પ્રણમું સાહસ ધીર.	૫
ગુરપ્રસાદ કવીજન કવેં કાવ્ય છંદ પ્રસ્તાર;	
સરસવતેં મેરૂ કરેં, એ મોટો ઉપગાર.	૬
ગુરપ્રણમી સરસતિ નમી, કહું શુકરાજ આખ્યાન;	
તિણિ પુંડરગિરિનો કીઓ, શેત્રુંજય અભિધાન.	૭
જસુ ચરિત સુણતાં થકાં, પાતિક દૂર પલાય,	
સુર સાનિધિ કરઈ તેહની, ધરિ લક્ષ્મી ધિર થાય.	૮
તાસુ ચરિત સુણ્યો ભવિક, એક ચિત્ત અભિરામ;	
કિમ શેત્રુંજય તિણું કીઉ, કવણુ નાંમ કુંણુ ગામ.	૯

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસી પાસ જિણુંદ જુહારીઈ—એ દેશી.
શ્રી વિધિ પખિ ગજરાજયા, શ્રી ગજસાગર સૂરિસોરે;
તસ પાટિ શ્રી પૂન્યરત્ન સૂરીસર, દિનદિન અધિક જગીસોરે. ૧૦મ.

- વર્તમાન તેસ પાટિ પ્રભાવક શ્રી ગુણુરત્ન સૂરીદોરે;
 દિનપ્રતિં અધિક પ્રતાપ સવાઈ, પ્રતપો જિહાં ચંદ્રદિણુદોરે. ૧૧૫.
- શ્રી ગજસાગર સુરિવર કેરા, શિષ્ય પંડિત સુખકારીરે;
 લલિતસાગર બદ્ધ ગુણિં સોભિત, પંચ મહાવ્રત ધારીરે. ૧૨૫.
- તસુ સીસ ભાણિકસાગર ઉદ્યા, શ્રુત દિનકર તેજ પ્રકાશોરે;
 તે ગુરુ સુપસાઈ કહીઓ, મેં શુક્યરિત લવલેસોરે. ૧૩૫.
- અંધીકું આછું જે ભાગીઉં, તે મીઝા દુકડ હોયોરે;
 હું જડમતિ શિરોમણિ અછું, પંડિત તુમે સોધી જોયોરે. ૧૪૫.
- શ્રી શુકરાજ ચરિતમં, નથી દીક્ષાનો અધિકારોરે;
 મેં શ્રાદ્ધવિધિથી આંણીઓ, દીક્ષાનો વિસ્તારોરે. ૧૫૫.
- સંવત સત્તર એકોત્તરે શ્રી પાટણ નયર મઝારિરે;
 સૂચી કૃષ્ણપક્ષ તેરસ દિનિં, નક્ષત્ર પુષ્ય શશીવારે. ૧૬૫.
- ચોથો ખંડ પૂરો થયો, પૂગી મનચી આસોરે,
 જ્ઞાનસાગર કહિ સંખને, હોયો લીલ વિલાસોરે. ૧૭૫.
- શ્રી ગોડીપાસ પસાઉલે, પૂરણ થયો શુક રાસોરે;
 એકવીસમી ધન્યાસીઈ, ઢાલ ગાતાં અતિ ઉલ્લાસોરે. ૧૮૫.
- ઓગણસઠિ નઈ ચૌદસિં એ અંધાકર પરમાણોરે;
 દહા દેસી નેં ચોપદ સુભાષિત સહીત સુખણોરે. ૧૯૫.

—સર્વગાથા ૪૨૫ સુભાષિત ૯ શ્લોક સંખ્યા ૬૭૫ ચતુર્થ ખંડે.
 ચારેખંડે સર્વગાથા ૯૦૫ અંધાઅંધ શ્લોક સંખ્યા ૧૪૫૯ સં. ૧૮૫૨
 આસાઠ વિદ એકાદશ્યાં શનીવાસરે કૃષ્ણપક્ષે સકલ ભદ્રારકળ શ્રી શ્રી ૧૦૦૮
 શ્રી શ્રી વિજયધર્મ સૂરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય પં. દેવવિજયજી તત્ શિષ્ય પં.
 તીર્થવિજય ગણિ લિપીચક્ર. શ્રી મુઢીયાં મધ્યે. શ્રીરસ્તુ, કલ્યાણુમસ્તુ, શ્રી
 ભદ્રંભૂયાતુ, શુભંભવતુ શ્રી પાર્શ્વરાયજી પ્રશાદાતુ, લેખક પાઠકયો: ૪૧-
 ૧૪ અનંત.

—સં. ૧૭૯૮ ૫૩ ૩૨ શ્લો. ૧૪૫૯ છ. ૪૨ નં. ૧૨ લીં.

(૫૮૬) ધમ્મિલ રામ—સં. ૧૭૧૫ કા. શુ. ૧૩ ગુરૂ.

આદિ—

સ્વરિત શ્રી સુખદાયકા, ત્રિલુવન માતા જેહ,
પ્રણમું હૂં નિતિ પ્રેમશું, ધુરિ સરસતિ ધરી નેહ. ૧
સાનિધિ કરજો સારથ, દોલતિ દાઈ દેવિ;
કરતાં તપ ઉપરિ કથા, વદનઈ વસયો હેવિ. ૨
આણ્ણિક્યસાગર મુનિ નિપુણ, મુઝ ગુરૂ મહિમાવંત;
ચરણ નમું તમુ આહસું, વિધમાન જસવંત. ૩
કાવ્યકુંડલીયા કવિતવર, શ્લોક સવાયા બેઉ;
ગાહા ગૂઢા ગીત બહુ, યમક રૂપક બેય જેઉ. ૪
છંદ વસ્તુ ને છપ્પયા, દુઃખક દોષક બાતિ;
અડયલ મડયલ આરયા, ચૌટીઆ ચોપ્પ જાતિ. ૫
ધૂઆ દૂમેલા પધ્ધડી, અહિક પદાદિ અનેક;
બેદ ન લહું એહના બલા, વણી માત્રાદિ વિવેક. ૬
હું જડમતિ ન લાહું કિમ એ, સગવટ સખર સંવાદ;
માંડુ જેડણ મનિં ધરી, સદ્ગુરૂ દેજ્યો સાદ. ૭
નિષ્કુર નવય નિદાન તજિ, વાંછા પંચ વિનિષ્ઠ;
પરિહરિનઈ જે તપ તપઈ, સો લહે સુખ વિશિષ્ઠ. ૮

યત:—

પમ્યખાણુસ ફલં, ઇહપરલોએ અહેણ દુવિહંતુ;
ઇહલોએ ધમ્મિલાહ, દામવગ માઈ પરલોઅં, ૧

—ઈતિ આવશ્યકે પ્રજ્ઞાખ્યાનનિયુંકતૌ.

કામ ભોગ વાંછા કરી, આંખિલ તપ અભિરામ,
ભજ્યો ધમ્મિલ લહિઉ તદ્ભવિ, રાજન્સદ્ધિરો ધામ. ૯
કવણુ ધમ્મિલ કેહવા, કવણુ માય કુંણુ તાય;
કિણિ કારણિ તપ કિર્ણ, તે સુણજ્યો ચિત્ત લાય, ૧૦

અંતે—

શ્રી આવશ્યક સૂત્રમાં પચ્ચખાણુ પરભાવિરે,
 બૃહદ્ વૃત્તિ વિસ્તર કહિઓ, ધમ્મિલ સંબંધ સુભાવેરે.
 તે મેં તિલાંથી આણીઓ, લઘુ ધમ્મિલ ચરિત્રથી લીધારે;
 વ્રહ્ ચરિત્રસાહે વલી, સંબંધ એમ છઈ સીધારે.
 વલી વસુદેવની હિંડીમાં ધમ્મિલ હિંડી ધુરહીજ ભાસિરે,
 ગોતમ ઐશ્વિક આગણિ તપથી ફલપત્તિ પરકાસીરે.
 ચિહ્નું ગ્રંથ ચોકસ કરી અધિકાર ધમ્મિલનો આણ્યોરે,
 કાંઈક અધિકું ઉછું કહિઉં મિચ્છા દુક્ક મેં દાખ્યોરે.
 ધમ્મિલ વિલાસિ માધુર થકી સગવાસેં સધળી જોડીરે;
 કરજ્યો શુદ્ધ કવિયણુ તુમ્હે કહું છું હું બે કરજોડીરે.
 દેશી ચોપાઇ ને દૂહા સુભાષિત સહિત સુગણેરે;
 ગ્રંથાગર કીધો ગણી સૌલસે પાંત્રીસ પરમાણેરે.
 ગચ્છિં અમંચલિ ગુર રાજ્યા શ્રી સુમતિસાગર સ્મરિ શિષ્યોરે;
 શ્રી ગજસાગર સ્મરિવર તસુ પાટિ પુણ્યરત્ન સ્મરિ દક્ષોરે.
 પાટ પ્રભાકર તેહના વિદ્યમાન વિરાજેરે;
 ગુણરત્ન સ્મરિ ક્ષમા ગુણે વલી રીતિ વિદ્યા ગુણિં ગાજીરે.
 ગજસાગર સ્મરિ ગુર તણા પંડિત શિષ્ય પ્રતાપીરે,
 હાલીતસાગર લીલાકર જગતીર્ધ જસુ કીરતિ વ્યાપાર;
 શિષ્ય પ્રથમ સુશોભતા માણિક્યસાગર મુનિરાજેરે.
 મુરુ ગુર તે મહિમાનિયો સિધાંત સસાનિધિ કાજેરે;
 સંવત કુંથુ સંખ્યા ઘો એકે મહાવ્રત મહાતીરને જાણોરે.
 મુનિ કાર્તિક તેરસિ રેવતિ ગુરવાર સિદ્ધિ યોગ વષાણેરે;
 ત્રીજે ખંડે ત્રેવીસમી કહી હાલ થયાં કલ્યાણેરે.
 ધમ્મિલવિલાસ ધન્યાસીર્ધ પૂરણુ અડ્યો પ્રમાણેરે.
 ન્યાનસાગર કહે નેહસ્યું શ્રી સંપતે સુખ શ્રીકારોરે,
 દિનદિન દોહત દીપજ્યો સુત સંપતિ સખલ પ્રકારોરે.

—ત્રિષુ ખરેષુ મિલિત્વા સર્વ ગાથા ૧૦૦૬ સુભાષિત ૨૦
(અંથાઅં ૧૬૩૫) સંવત્ ૧૭૩૨ વર્ષે કાગુણુ સુદિ ૭ દિને કેસર-
વિજયેન લિખિતં પ્ર. કા. વડોદરા નં. ૨૬૭.—ગ૦ શ્રી વિદ્યાસાગર
લીપી કૃત્વા ઉચ્છકેન સ્તંભતીર્થ મધ્યે સં. ૧૭૨૯ વર્ષે જેઠ શુદિ
ગણેસ તિથૌ ૪૯-૧૩ દા. ૪૨ ૩૦

(૫૮૭)+ ઇલાચીકુમાર ચોપાધ સં. ૧૭૧૯ આસો શુદ ૨ બુધવાર
શેષપુરમાં.

ફહા.

આદિ— સકલ સિદ્ધિ દાઈક સદા, પ્રણુમિ જિનવર પાય
ઇલાપુત્ર ઋષિ ગાવતાં આપઈ વચન વિલાસ. ૧
વલી આહિની લીપિ ભલી, પંચમાગિ ધુરિ જેઠ,
ગણુધર પ્રણુમે જેઠનઈ હું પણિ પ્રણુમું તેહ. ૨
માણિક્યસાગર મુઝ ગુર, જ્ઞાનદક્ષિ દાતાર,
પ્રણુમું હું પય તેહના, વાણી હુઈ વિસ્તાર. ૩

*

*

*

*

આદિ—

દાલ ૧૬ રાગ ધન્યાસી.

શાંતિ જિન ભામડલે જાઉં-એ દેશી.

x

x

x

x

ગચ્છપતિ વિધિપક્ષ વિરાજઈ, ગુણુરતનસૂરિ કાજઈ, જે. ૮
લલિત સાગર ખુધ લાવણ્ય ધારિ, તસ શીષ્ય પ્રથમ સુખકારિ, જે. ૯
માણિક્યસાગર મુનિ સુપ્રકારી, મુઝ ગુર જ્ઞાન દાતારી, જે. ૧૦
તે ગુરતણા લહી સુખસાયા, મેં ઇલાપુત્ર ઋષિ ગાયા, જે. ૧૧
સૂત્ર આવશ્યકને નિરધારે, વૃંદાવત્તી અણુસારે. જે. ૧૨
વળી ઋષિમંડલમાંથી લીધું, એ અધિકાર મેં સીધું, જે. ૧૩
તિણુથી ન્યન અધિક જે ભાખ્યો, તે મિચ્છામિ દુકડ મેં ભાખ્યો, જે. ૧૪

અંથાઅંથ અખર ગુણ આણ્યો, બેસેં હગુણસકિ જાણ્યો, બે. ૧૫
(વીસે સતસકિ જાણ્યો.)

સંવત સતર ઉગણીસા વરષે, સેષપુરે મન હરષે, બે. ૧૬
આસોસુદિ દ્વિતીયા દિન સારેં, હસ્ત નક્ષત્ર બુધવારે, બે. ૧૭
જ્ઞાનસાગર ઘેં સંધ આસીસા, દિનદિન ઘુર્ધ સુજગીસા, બે. ૧૮
જસુ સાનિધિ સાધુ ચરિત પાલર્ધ, જ્ઞાનચારિત અજૂઆલેં બે. ૧૯

—પ્રતિશ્રી બાવ વિષયે ઇલાકુમાર ચોપાર્ધ લિખિતં ભુજન(ગ)રે
મુનિ સુમતિવિજય, શ્રી રસ્તુ, કલ્યાણ મસ્તુ સા ધનરાજ તનુપુત્ર સા
સેજપાલની પકન કૃતે. પ્ર. કા., માણેક.

—મુકલપંડિત શિરોમણી પં. કૃષ્ણવિનય શિ. મુનિ મોહનવિજય
લિ. સં. ૧૮૫૧ મહાવદ ૨ પા-૧૫-૧૧ આ. ક., ૭-૧૭ આ. ક.,
૧૦-૧૨ અને ૯-૧૩ વી. પા.

—સં. ૧૭૮૮ ચૈ. વ. ૩૦ રાત્રી લ. શ્રી શિવજી લિ. ૨૨
અર્થેણ નૌતનપુરે. ૫-૧૭ ધો.

આ પ્રતમાં ૯ મી ૧૦ મી કડી નથી. તેને બદલે એક કડી એ
મઠી છે કે:—

સત્ર આવશ્યક એ નિરધારી, બ્રહ્મતત્ર આણુસારી.

—સં. ૧૯૨૪ વૈશાખ શુદ્ધિ ૧૫ રાત્રિવાસરે લી. ઋષુપદે
હીરાચંદ્ર તસ્ય શીષ્ય સુરજમલ લખિતા ગ્રામ જવરા મધ્યે વાસી
ભારવાડી સોઝતકા ૧૧-૧૨ ધો,

—સર્વ સંખ્યા શ્લો. ૨૮૮ લ. પં. તેજવિજય ૪-૨૧ ગારી-
આધર; પા. ૧૮ પ્રે. ૨.

—સર્વગાથા ૧૮૭ અંથાત્ર ૨૬૭ સં. ૧૭૩૫ વર્ષે પોસ શુદ્ધિ
૨ વાર શુક્રે લિ. ૧૦-૧૧ ત્રિ. ધ.

—સં. ૧૮૦૮ વર્ષે શાકે ૧૬૭૩ પ્રવર્તમાને માહમાસે કૃષ્ણપક્ષે
૪ બુધવાસરે લં. ભુજનગર મધ્યે પૂ. ૪૦ ગોવર્દનજી તત્તુ શિ.
રાયચંદ્રજી તત્તુ શિ. ઋષિ નાથા લિ. ભુજનગરે. ૮-૧૪ રાજકોટ. પૂ. ૨૦

(૫૮૮) શાંતિનાથરાસ સં. ૧૭૨૦ કાર્તિક વદ ૧૧ રવિ, પાટણમાં.

આદિ—

દ્વંદ્વા.

સકલ સુખ સંપત્તિ કરણુ, ગડડી પાસજિણુદ,
પ્રણુમું પદ કમ્બોડીનઈ, સેવક નયણાણુદ. ૧
સરસ સંબંધ શ્રી શાંતિનો, ચક્રપર્ષ કરતાં આહિ,
સાંનિધિ કર્યો સાહિબા, અહિર કરી મનમાંહિ- ૨
વાગ વાણી પ્રણુમું વળી, વાહત જસ મરાલ,
સિદ્ધિ બુદ્ધિ હોઈ સદા, નામઈ મંગલમાલ. ૩
માણિક્સાગર મુઝગુર, અતિસયવંત અપાર,
પ્રણુમું હું પાય તેહના, વાણી હું વિસ્તાર. ૪
ઉત્તરાધ્યયન અદ્વારમઈ ચક્રીનઈ અધિકાર,
બોલ્યા આણિ બુદ્ધિ કરી, વૃત્તિ થકી વિસ્તાર. ૫
બાર ભવંતરનો ચરી, કહસ્યું મનને કોડિ,
સદગુર સુપસાઈ કરી, જોષૈં હાર્યે જોડિ. ૭

x

x

x

x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી દીઠોરે દીઠોરે વામાકો નંદન દીઠો—એ દેશી.

ઉત્તરાધ્યયન વૃત્તિથી એ મેં, સંબંધ સરસ દીપાયો,
હુંમસુરી કૃત શાંતિચરીત્ર યેં. વિધ વિધ ભાવ બણાયો. શાંતિ. ૩
ધવલધિંગ ગોડીને સાંનિધ સુખ સંપત્તિ બહુ પાયો,
પૂરણ શાંતિ પ્રભુકો કીનો, સરસ સંબંધ સવાયોરે- ૪
સંવત સતરવીસોત્તર વરસેં કાર્તિક વદિ સુખકારેરે,
એકાદસી અમૃત સિદ્ધયોગે, હસ્ત નક્ષત્ર રવિવારે. ૫
અંચલ ગણી ગિર્યા ગછપતિ, શ્રી ગજસાગર સ્થરિરે,
શ્રી પુણ્યરત્નસુરિ તિણુકે પાટે, પ્રતપ્યા પુણ્યપદ્મરે. ૬
તાસ પાટ પ્રભાકર દિનકર, દિન દિન અધિક સવાધ,
શ્રી ગુણરત્નસુરી ગછપતિ કે, સોહાસણિ ગુણ ગાંધરે. ૭

સરવ મિલિ ઇગ્યારસેં ગ્રંથાગર થયો માનોરે;
કાધી ચોંપધિ ચુંપચું શેખપુરેં શુભ થાનોરે. ૧૦
ઢાલ ઉગણુઆલીસમી ન્યાનસાગર બુધ વારે,
કહી ધન્યાસીમાં સુણો દીધ દોલતિ દીદારે. ૧૧

—૩૩-૧૩ (વિ.ધ.)

—લ. સં. ૧૭૩૪ શ્લો. ૧૧૦૦ દા. ૪૨ નં. ૧૩ લીં, પા. ૧, ચં.
—૩૩-૧૫ દા. ૪૩ નં. ૫૧ બ ડે.

(૫૮૦) ધનના અણુગાર-સ્વાધ્યાય—સં. ૧૭૨૧ શ્રાવણ સુદ ૨
ખસગામમાં.

અતે—

રહી ચોમાસિ સતર એકવીસે, શ્રી ખસગામ મઝારિણ;
શ્રાવણ સુદિ તિથિ ખીજ તિણુધ દિનિ, ભૃગુનંદન ભલધ વારણ. ૫૮
મુજગુર મુનિશ્રી માણિકસાગર, પામી તાસ પસાયણ;
ઈમ અણુગાર ધનનાના હરપઈ, ન્યાનસાગર ગુણુ ગાયણ. ૫૯
પ્ર૦ કા.

(૫૮૧)+ સ્થૂલભદ્ર નવરસો—નવ ઢાલમાં.

[આમાં શૃંગાર આદિ નવેરસના વિષય સ્થૂલભદ્ર અને કોસ્યા એ
વચ્ચેના પ્રસંગ લઈ સુંદર રીતે પ્રતિપાદિત કર્યા છે. કાવ્ય રસિક છે.]

આદિ—

રાગ કેદારે-ઉધવ સાથેં સંદેસકો ગોકલના વાસીએ.
કરી શૃંગાર કોસ્યા કહે, નાગરનારે નંદન;
મોહન ! નયણુ નિહાવરે, નાગરનારે નંદન.

x

x

x

x

પ્રથમ રાગ શૃંગારમાં, ના૦ કેદારે કર્યો રાગે ના૦
ન્યાન કહે સહુ સાભળો, ના૦ લહે સીલ રૂતનમાં ભાગે ના૦ ૭

અતે—

રાગ મેવાડો ધન્યાસી વિનય કરીજેરે ભવિયણુ ભાવસું-દેશી.

કોઆ બોલેરે સાધુજી સાંભજો, તુમને જેહ વિરહ;

વિષય વિકારનાં વચન કહ્યાં ઘણાં, ખામું ત્રિકરણુ શુદ્ધ. ૧કોશ્યા.

x

x

x

x

રાગ મેવાડેરે મિત્ર ધનાસરી, શાંતરસ નવમોરે સાર;

ન્યાનસાગર કહે શ્રી શુભિભદ્રને હું જાઉં બલીહાર. ૧૦કોશ્યા.

—આર પત્રમાં બીજી કૃતિઓ સાથે સોંલા. વડોદરા નં. ૪૭૫૪

—ના. ભં. એક ગુટકામાં.

(પદર) રામચંદ્ર લેખ પ હાળમાં. સં. ૧૭૨૩ આશો સુદ ૧૩.

આદિ—

હાલ બિંદલીની દેશી.

સ્વસ્તિ શ્રી લંકા જ્યાંહિ, આરામ પદમવન ત્યાંહિ હો, વાંચે સસિવયણી,

લખઇ રામજી વિરહનુ લેખ, સીતા ઉપરિ સુવિશેષ હો, માને વૃગનયણી. ૧

લખી લેખનિ મંદ્રડી એક, વાયુસુતનિં દીધી વિવેકિ હો, સીતા શશિવયણી,

લેખમુદ્રિકા હનુમંત જાઇ, દીયાં સીતાનિં સુપદાઇ હો, સીતા ૨

x

x

x

x

અતે—

વિરહી હોવિ વાઉલારે, ઝોણું અધિકું જેહ;

વાંચી લિખીઉં વાલહીરે, રીસ ન ધરજ્યો તેહ. વાં ૭

સત્તર ત્રેવીસઠ સહીરે, ઉજ્જવલ આસો માસિ; વાં ૦

લખ્યો લેખ તેરસિ દિનધરે, ન્યાંનસાગર ઉલ્લાસ. વાં ૮

વક્તાનું મન રંજસિરે, શ્રાતાનઠ સુપદાય; વાં ૦

વિરહી દુખ ઝોલહવિરે, હૃદય અમીરસ થાય. વાં ૯

—સુઆવિકા મીઠિઆઇ વડનાથ. ૬-૧૧ દા. ૭૦ નં. ૯ કે.

(આમાં સ્થૂલભદ્ર નવરસો પણુ છે.)

(૫૯૩) આપાઠભૂતિ રાસ સં. ૧૭૨૪ પોષ વદ ૨ ચક્રીપુરીમાં.

આદિ—

દૂહા.

સકલ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ કર, ત્રિભૂવન તિલક સમાન;	
પ્રણમું પાસ જિણેસર, નિરપમ જ્ઞાનનિધાન.	૧
ગોયમ આદર્શ ગણધરધ, જે પ્રણમી નિતમેવ;	
સાનિધકારી સારદા, તે પ્રણમું શ્રુતદેવ.	૨
માણિકસાગર મુનિ તણુઈ, ચરણે નામું સીસ;	
મુઝ ગુરૂ તે મહિમાનિલો, પ્રણમુ વીસવાવીસ.	૩
સદગુરૂના સુપસાયથી, હોવઈ સરસ સંબંધ;	
વચન વિલાસ વિશેષથી, પ્રગટ થાઈ પ્રત્યંધ.	૪
માયા પિંડ ન લ્યે જિકે, તે કહિએ નિત્યંધ;	
મુનિ મારગ સૂઝો ધરી, સાધધ શિવપુર પંથ.	૫
લંપટ સરસ આહારના, જે થાઈ અણુગાર;	
ચારિત છોડીને તિકે, માંડે ધર વિવહાર.	૬
આપાઠભૂત અતુલીબલી, વિદ્યાનો આવાસ;	
મુનિવર મોદિક લાલચઈ, પડિઉ નારી પાસ.	૭
એ ગુરૂ વચન હીયેં ધર્યો, તકિ પાંમક પ્રતિબોધ;	
માનીનઈ મુંકી વલી, તરીકિ તે થઈ જોધ.	૮

અંત—પિંડ વિશુદ્ધિની ટીકા માંહેથી એ અધિકાર મેં લીધોરે,
 વલી ઉપદેશચિંતામણિ માંહિ એમ એ સંબંધ છઈ સીધોરે. આ૦ ૪
 રસના રસમિં ઉછો અધિકકિ તિણથી જે કહીઉં જોજોરે;
 સંધતણી સાપિ મુઝ મિછા દુકડ હોજોરે. આ૦ ૫
 અંચલિ ગણિ ગિર્યા ગજનાયક, શ્રી ગુણુરત્ન સૂરિદોરે;
 તાસ પાટિ આચારય સૂરિવર, શ્રી ક્ષમારત્ન મુણિદોરે. ૭
 શ્રી ગંજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય લલિતસાગર યુધ સોહધરે;
 તાસ સીસ મુનિ માણિકસાગર, મુઝ ગુરૂ ભવિ મમ મોહધરે. ૮

તે ગુરુનંદ સુપસાય લહીનઈ, આપાઢભૂતિ ઋષિ ગાયકરે;
ઋષભદેવની ઈ સંધની સાનિધે, સરસ સંબંધ સવાયકરે. ૯

શ્રી ચક્રાપુરી ગામમાં, સંવત સતર ચઉવીસઠરે,
પોષ કૃષ્ણ દ્વિતીયા પુષ્પારકિ, સિદ્ધિ યોગિ સુજગીઠરે. ૧૦

કીધઉ પ્રત્યક્ષર ગણી, અંથાગરનંદ માનોરે;
એકાવન નંદ ત્રિલિસઈ, લખજ્યો ચિત રાખી થાનોરે. ૧૧

સ્રોલમી હાલ ધન્યાસીઈ પૂરણ ચદી પરમાણોરે;
ન્યાનસાગર કહિ સંધનઈ, નિતિ હોજ્યો પરવ કલ્યાણોરે. ૧૨

—સર્વગાથા ૨૧૮ કુલ હાલ ૧૬ ઇતિશ્રી પિંડ વિશુદ્ધિને વિષયે
આપાઢભૂતિ ચઉપઠ સંગ્રામ. ૬-૧૬ આ-ક., ૬-૨૧ લીં. અંથાઅંથ
૩૫૧ પત્ર ૧૩. હા. ભં. પાટણ ૩. ૮૩. ૮-૧૫, બાલ૦

—લિપતમખિલ દૂગ્ધાલ ભૂપાલ જન શિરોસ્તન પાતિશાહ શ્રીમત
દ્વરંગજ્યેષ્ઠ પ્રદત્ત૦ પૌષધશાલાભિધ સ્થાન સકલ પંડિત શ્રી પ શ્રી...
અમરજી શિષ્ય ગણિ પ્રેમદાસજી લિખ્યંતે આવિકા પુન્ય પ્રભાવિકા
શ્રીવીકા...જ્યેષ્ઠ. ૧૪-૧૨. અનંત. (પ્ર૦ કા૦, લીં. ડે. રત્ન. ભાવ.)

—સં. ૧૮૭૯ દ્વિતીય ચૈત્ર વદિ ૭ મી શ્રી પાટણનગરે ૧૩-૧૧
દા. ૭૦ નં. ૭૮ ડે.

—સકલ ભદ્રારક શિરોમણી ભ૦ શ્રી ૧૦ રાજસાગર સૂરિ શિ૦
સકલ પં. શિરોવતંસ પં. શ્રી ધીરસાગર ગણિ શિ૦ ગ૦ અમરસાગર
શિ૦ મુનિ કુંભરસાગરેણુ લિપીકૃતા સં. ૧૭૪૯ વર્ષે દ્વિતીય ભાદ્રવા
વદિ ૮ દિને સૂંહાલા આમે લી૦ ૧૩-૧૨ દા. ૭૦ નં. ૭૯. ડે૦

—શ્રી રાજધન્યપુરે સ૦ પંડિત શ્રી હર્ષસાગર ગણિ તત્ શિ૦
ચં. શ્રી શિવસાગર ગણિ તત્ શિ૦ મુનિ સુંદરસાગર લિ૦ સં. ૧૭૨૭
વર્ષે આવણુ વદિ ૧૪ ગુરે મિતિ સંપૂર્ણ. ૮-૧૫ દા. ૭૦ નં. ૮૦ ડે.,
૭-૧૬ નં. ૮૧ ડે.

નભાવનગરની પ્રતમાં વધારે એવું છે કે,

અંચલીકમાંહિ તિલકસૂરી કૃત, પિંડ વિસુદ્ધની વૃત્તિરે;

વિ(?)ર કથા વિશેષે ઈહાં, આંણી તસુ આણુવૃત્તિરે. ૫

રસના રસમે ઉછુ અધિકુ, તિણુથી જે કહીઉ જાળ્યોરે;

સંઘતણી સાધિં કરી તે મુઝ, મિછા દુકડ હોળ્યો. ૬

અંચલિગછિ ગિર્યા ગછનાયક લલિત સાગર બુધ સોહેરે તાસ
સીસ મુનિ માણિકસાગર...વગેરે પછી આપેલ છે કે જે મળતું આવે
છે. આમાં ગુણુરનાદિનાં નામ નથી તે પ્રત ઉતારનાર (લિપતં સદાશયિ
ગણિના છે તેથી) સદાશયિ ગણિએ જૂલથી મૂકી દીધાં લાગે છે માટે
પરંપરા બરાબર જોવા માટે આ રાસકારની બીજી પ્રશસ્તિઓ જોવી.

ભાવ. પ્રતમાં 'પત્ર ૧૧ પં. ૧૩.

(૫૯૪) પરદેશી રાજનો રાસ—સં. ૧૭૨૪ જયેષ્ઠ શુદ્ધ રવિ.
ચક્રાપુરીમાં.

રાગ ધન્યાસી પાસ જિણુંદ જૂહારીધ એ દેશી.

અતે—

છંડ હિંસા નેં કરો તુમે દયા ધરમ ભવિ પ્રાણીરે,

પરદેશી વૃપની પરેં ફલ એહનાં મીઠાં જાણીરે. ૧

કરણા ધરમ આરાધજ્યો, શ્રી વીર સહિત એ વાંણીરે,

આંણુ સહીત એકણિમનેં હૈંડામાં ભવિઅણુ આંણીરે. ૩૦ ૨

રાયપસેણી સૂત્રથી મેં અધિકાર એ ભાપૌરે,

ન્યૂન અધિક તેહથી કહૌ તે મિથ્યા દુકડડં દાષિરે. ૩૦ ૨

ગછ અંચલ ગિર્યા ગછનાયક શ્રી ગુણુરત્ન સરિંદોરે

બ્રહ્મચારી ચૂડામણી જે અબીનવ જાંબુ મુણિદોરે. ૩૦ ૪

તેહનેં પાટેં પ્રભાકર, શ્રી ક્ષમારત્ન સૂરી સોહેરે.

લલિતસાગર બૂધ લાવણ્યધારી, ભવીઅણુનાં મન મોહેરે. ૫૩.

પ્રથમ શિષ્ય તસુ પરગડા, મુઝ ગુર મહીમાવંતોરે.

માણિકસાગર મુનિવરં, તસું ચરણ પ્રસાદિં એકંતોરે. ૬૩.

શ્રી ચક્રાપૂરી ગામમાં સંવત્ સત્તર ચૈાવી(ત્રી)સેરે,
 જ્યેષ્ઠ શુક્લ તેરસિરવી વાસરે, સિદ્ધિયોગિ સુજગીસેરે. ૭૬.
 રાગ પરદેશી તથા મેં રાસ કર્યો રસ આણીરે;
 શ્રીગુરના સુપસાયથી, એ જોડિ ચઢી પરમાંણીરે. ૮૬.
 સર્વ મીલિ ધ્યાયારસ્યે એ અંચાગરનો માંનોરે;
 કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિખજો ચિત રાખી થાંનોરે. ૯૬.
 રાગ ધન્યાસરીઠી કહી એ તૈતરીસમી ઢાલોરે;
 ન્યાનસાગર બૂધ ધરમથી કહે લહીઈ મંગલમાલોરે. ૧૦૬.

—વૈજલપૂરે સં. ૧૭૯૬ વર્ષે પોશ શુદ્ધ ૮ બુધ વાસિરે. શ્રી પં.
 પ્રેમચંદ લપિકૃત્ય વાચનાર્થ. પા. ૩૬ પં. ૧૪. આ. ક.

—લ. સં. ૧૭૬૬ પત્ર ૩૫ અંથ. ૭૨૧ દા. ૪૪ નં. ૩ લીં.
 (પ૯૫) નંદિષેણુરાસ. ૧૭૨૫ કા. વ. ૮ કુંજવાર રાજનગરમાં.
 આદિ—

દુહા.

સુત સિદ્ધારથ ભૂપનો, વરધમાન જનચંદ;
 પ્રણમું તેહ પરમેસર, ઉછક પરમાણુંદ. ૧
 નંદિષેણુ મુનિવરતણા, ગાતાં ગુણુ ઉજાસિ;
 સેવક સંભારી કરી, દેયોં વચન વિલાસ. ૨
 માણિકસાગર મુનિવર, મહાસત્વી માહંત;
 પ્રણમું તેહના પદ યુગલ, મુઝ ગુર મહિમાવંત. ૩
 મહાનિસીધમાં વીરનિં, પૂછઈ ગોપમસ્વામિ;
 છઠિ અધ્યયનિં ભલો, શ્રુત મહિમા હિત કામ. ૪
 કહિઉ પ્રભૂ સૂત ભણુઈ જિકે. ચિંતિ કરઈ વપાણુ;
 અનાચાર તે આચરિ, રહિ ચારિત થિર દાણુ. ૫
 અક્ષર એક સિદ્ધાંતનો, જેહ ભણ્યા મુનિ જાણુ;
 અનાચાર તેહનાં ચરિ, સુણિ ગોપમ ગુણુષાણુ. ૬

દસ પૂરવધર દીપતો, નંદિષેણુ મુનિરાજ;
 કીમ રહિઉ ગણિકાનંધ ધરિં, મુંકી શ્રુતની લાજ. ૭
 ભોગ નિકાચિત તેહનિં, ચરમ સરીરી તેહ;
 વિણુ વેદધ કીમ નીપજધ, અસરીરી ગુણુ ગેહ. ૮
 કિમ આરિત છંડી વધી, તેણુમ્ મંડયો ધરવાસ,
 તાસ ચરિત મુણુયો ભવિકા, ધુરિથી લીલવિલાસ. ૯

x   x   x   x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી—દીકો દીઠોરે વામાકો નંદન દીકો—એ દેશી.

અંચલગમ્નિ ગિર્યા ગચ્છનાયક, જે તપ તેજ દિણ્દં;
 રાજહંસ કમલા સિરિ ઉચરિ, ગજસાગર સૂરિદોરે.
 પુણ્યરત્ન સૂરિ તેહનંધ, પાટમ વિદ્યમાન વિરાજધ;
 શ્રી ગુણુરત્ન સૂરિ ગચ્છનાયક, દોલતિવંત દિવાનધરે.
 અધિક પ્રતાપિ તેહનંધ પાટિ, આચારિજ ગુણુવંત;
 ક્ષમારત્ન સૂરિ શીલ ક્ષમા ગુણિ, સાધુ શિરોમણિ સંતરે.
 ગુરુ ગજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય, વચન સુધારસ ધારી;
 લલિતસાગર બુધ તેહ તણા શિષ્ય, મુઝગુરુ શુભ સુખકારીરે.
 માણિકસાગર મુનિનંદ એ મઈ, પાંખી ચરણ પસાય;
 ગિરિ નંદિષેણુ ઋષિ ગાયક, શ્રેણિક સુત સુખદાયરે.
 મહાનસીયમાં છઠ્ઠ અધ્યયનિં, ઇમ અધિકારધ ભાળ્યો;
 વધી ઉપદેસ માલા ઋષિમંડલ, વૃત્તિમાં વિસ્તર દાણ્યોરે.
 હેમસૂરિકૃત વીરચરિતમાં, ઇમ સંબંધ કરિઉ એહ;
 તિણુથી ન્યૂન અધિક જે ભાણિઉં, મિચ્છામી દુઃકડ તેહરે
 રહિઓ ગણિકા ધરિ તે દિન સંખ્યા, મહાનસીય છઠ્ઠમાંહિં;
 મઈ ઉપદેશમાલા ઋષિમંડલ, વૃત્તિથી આણી આહિરે.

વીર ચરિત કહિઉં નંદિપેણુ એ, દેવલોક થયો દેવ;
મહાનિસીય કહિઉં કેવલ પાંમિઉ, ભણુધ તે જિનદેવરે.
ગુણી અક્ષર ગ્રંથાગર કીનો, ચ્યારસઘં નઠં એકવીસ;
ગુણુવંતના ગુણુ લખી લખાવી, લહજ્યો યશ સુજગીસરે.
ધન્યાસીધ એ હાલ સોલમી, ન્યાનસાગર કહધ નેહધ;
એ રાસ ભણુતાં અવિચલ થાસિં, ઝહિ સિદ્ધિ નિતિ ગેહરે.
સંવત સત્તરસઘ પંચવીસઘ, રાજનગર કુજવારઠં,
કાતિવારિ આઠમિ ઉત્તરાઠં, સિદ્ધિ યોગ સ્થપકારિરે. ૭૦

સર્વગાથા ૨૮૩ દતિશ્રી નંદિપેણુ ચોપઘ સંપૂર્ણ. સંવત ૧૭૨૮
વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ દિને શ્રી જીર્ણગઢ મધ્યે, ગણિ વિનીતકુશલ
લિખિત—ભાવ૦,

ખીજી પ્રતમાં સંવત સત્તર પંચવીસા વરસઘ કારતિક વદિ કુંજ વારઠં
અષ્ટમી દિન પૂર્વા સિદ્ધિ યોગઘ રાજનગર સુખકારઠં, ધન્યાસિરિ હાળ એ
સોલમી ન્યાનસાગર કહીને હઠં, એ રાસ ભણુતાં અવિચળ થાસિ, સિદ્ધિ
રિદ્ધિ નિતિ ગેહધરે. (૨૨ પત્ર પ્ર. કા.).

—૭૦ સં. ૧૮૪૭ આષાઢ વદ ૯ સોમ ૧૪-૧૧ આ. ક.
રત્ન લીં. વિદ્યા. ૧૫-૧૩ દા. ૭૦ નં. ૭૭. ૩.

ખંભાતમાં આગમ ગચ્છીયમુનિ લક્ષ્મીરત્નેન—(ઉદયપુરભં.)

(૫૮૬) શ્રીપાલ રાસ. (સિદ્ધચક્ર વિષય) સં. ૧૭૨૬ આસો વદ ૮
ગુરુ અમદાવાદના શેખપુરમાં.

આદિ—

સકલ સુરાસુર જેહના પૂજઠં ભાવઠં પાય,	
પુરિસાદાણી પાસજી તે પ્રણમું ચિત લાય.	૧
ચક્ષિહ પૂરવમાં વહી સાર જિહો નવકાર;	
પ્રણમું તે પરમેષ્ટિ હું નવપદ નિતિ સુવિચાર.	૨
સંભારી શ્રી ગણુધરે સૂત્ર તણુધં ધુરિ જેહ,	
તે પ્રણમું શ્રુતિદેવતા નિજ મનિ આણી નેહ.	૩

માણિકસાગર મુઝ ગુર, જ્ઞાન દટિ દાતાર;
 પાત્રી જિણુ પોઢો કિયો પ્રણમું ગુણ ભંડાર. ૪
 સિદ્ધચક્ર મહિમા કહું જોહનાં નવ પદ સાર;
 આંખિલસું આરાધતાં આપે સુખ શ્રીકાર. ૫

x   x   x   x

અતે—

ઢાલ (દીઠો દીઠોરે વામાઢો નંદન એ.)

નવપદ મંત્રના ધ્યાનતો મહિમા, બારે પરપદ માંહિરે;
 જૈસોતે નૃપ શ્રેણીક આગલિ, શ્રી જીન કલ્હો કિછાંહિરે. ૧
 ભવિ સીદ્ધચક્ર આરાધો.

આંખિલ એકાસી કરિ એહતો, શીવ પદનાં સુખ સાથોરે. ભ૦ ૨

ભમસાર દેસન સુણી ઉકયો, કીયો વીર વિહાર; ભ૦ ૩

પર ઉપગારિ પ્રથવિ પાવન, કરવા જગદાધારરે. ભ૦ ૩

શ્રી રતનસેખર સૂરીસર, કૃત શ્રીપાલ ચરીત્ર; ભ૦ ૪

ગાથા બંધ થકી મેં આણ્યો, એ અધિકાર પવિત્રરે, ભ૦ ૪

તેહ થકી કાંઈ અધિકું આહું, કહેવાંહું હોઈ જોહ; ભ૦ ૫

એહ ચતુરવિધ સંધની સાષે, મીઝા દુઝડ તેહરે. ભ૦ ૫

અમંચલ ગમ્હ ઉદય કરિ દિનમણી, શ્રી ગુણુરતન સુરિંદ; ભ૦ ૬

તાસ પાટિ આચાર્ય સૂરીવર, શ્રી ક્ષમારતન મુર્છીંદરે. ભ૦ ૬

લાવન્યધારી લલિતસાગર ખુધ, તેહ તણા શીખ્ય સોહે; ભ૦ ૭

શ્રુતનિકર સુનિ માંણીકસાગર, કવિ ગુર ભવિમન મોહરે. ભ૦ ૭

મેં શ્રીપાલ નરેસર ગાયો, તે ગુરને સુપસાધ; ભ૦ ૮

ગુણુવંતના ગુણુ ભણુતાં સુણુતાં, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ધરિ થાઈરે. ભ૦ ૮

સત્તર ઇન્દ્રિયાનિ આસો, વદિ આઠિમ દિન સારરે; ભ૦ ૯

સીદ્ધયોગે કીઉ રાસ સંપૂરણુ, પૂણ્ય નક્ષત્ર ગુરવારરે. ભ૦ ૯

અંથાગર અક્ષર ગણી આણ્યો, ઇન્દ્રિયારશેં એકતીસ; ભ૦ ૧૦

લપિ લપાવિ સાધૂ શ્રાવક, લહેયો મુજસ જગીસરે. ભ૦ ૧૦

સેખપૂરમાં સુરસ સંબંધ એ, ન્યાનસાગર કલ્પે ૨ગે;

ધન્યાશરિમાં ઢાલ ચાલિસમિ, સુણ્યો સદ્ ચીત ચગેરે. ભ૦ ૧૧

—ધતિશ્રી સીદ્ધચક્ર તપ મહાત્મ્ય વિષયે શ્રી શ્રીપાલ નૃપ ચક્રપર્થ સંપૂર્ણ. સં. ૧૭૭૦ વર્ષે ભાદ્રપદ સિત રાકયાં લખિતમસ્તી શ્રીવટપદ્ર નગરે. પત્ર. ૨૧ પં. ૧૮ ભાવ.

—અં. ૧૧૩૧ શ્લોક સંખ્યા પંડિત શ્રી પશ્રી ઋદ્ધિકુશલ ગણિ ચરણસેવી. ગ૦ અમૃતકુશલેન લિપીકૃતં શ્રી નવાનગરે સંવત્ ૧૭૩૬ વર્ષે પો. શુ. ૧૧ પાનાં ૧૩ પંક્તિ ૨૦ બાલ૦]

અથાથ ૧૧૩૧ સંવત ૧૭૫૦ કાર્તિક શુ. ૨ દિને લિપીચક્રે. ૨૬-૧૩ લીં.

—પં. તત્ત્વવિજય-પં. પુણ્યવિજય ગણિ-તત્ શિ૦ રત્નવિજય લિખિતં. સં. ૧૭૯૪ પોસ વદિ ૧૩ ચાવર વાસની વાસરે ગોત્રકા મધ્યે ૩૩-૧૩ લીં.

—લ. સં. ૧૮૪૯ પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૨. પાનાં ૩૯ પ્રે. ૨.

—સુરપત્તન મધ્યે લિખિતં પં. ઋદ્ધિકુશલ ગણિના સં. ૧૭૪૦ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ દિને મુનિ સુંદરકુશલ વાચનાર્થ. ૨૦-૧૯ માં. બહુ સુંદર પ્રત છે. કવિના રચના સમયથી ૧૪ વર્ષે આ લખાઈ છે.]

—૨૫-૧૬ દા. ૭૦ નં. ૫ ડે, ૧૬-૧૯ નં. ૪; ૪૮-૧૧ નં. ૨.

—સં. ૧૬૫૨ વર્ષે કાતી શુદિ ૯ દિને ભૃગુવારે ડા. (ઝ) ટાણા મધ્યે મુનિકમલરાજ લ૦ ૧૩-૧૪ દા. ૭૦ નં. ૧૩, ડે.

—૧૧-૧૩ દા. ૭૦ નં. ૧૨ ડે. ૧૯-૧૧ નં. ૧૦, ૧૮-૧૧ નં. ૯, ૨૩-૧૧ નં. ૭, ડે.

—લિખિતો ગણિ જસવંતસાગરેણ સુઆવક શ્રી જ્ઞેસિંગજી વાચનાર્થ શ્રી આગરા મહાનગરે. ૧૭-૧૧ નં. ૧૧ ડે.

—સં. ૧૭૩૦ વર્ષે પોષ શુદિ ૧૧ ગરવારેણ લ૦ મંગલં ૧૩ -૧૩ નં. ૮ ડે.

—સં. ૧૭૩૦ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૧૦ પુષ્યે લ૦ શ્રી રાજનગર મધ્યે લખિતં ગુરૂ પ્રાસાદાત્ ૨૮-૧૫ નં. ૬ ડે.

—સકલ ભટારક શ્રી ભ૦ શ્રી. વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર તત્ શિ૦
પંડિત શ્રી ઋદ્ધિવિજય ગણિ તત્ શિ. પં. ગુણવિજય ગણિ તત્ લઘુ
આતા મુનિ તિલકવિજય લપીતં સ્વયં પઠનાથે માહ વદ અષ્ટમ્યા સૌમ્ય-
વારં. ધનિષ્ઠાયા દ્વિતીય નક્ષત્રં શ્રી વ્રાડિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદેન. ૨૧-૧૮
દા. ૭૦ નં- ૩ ડે.

—સં. ૧૭૩૨ ભાદ્રપદ સિત પંચમ્યાં તિથૌ સોમવાસરે શ્રી સેના-
પુરે. સારી શુદ્ધ અક્ષરની પ્રત ૧૮-૧૦ દા. ૪૧ નં. ૧૧ બ ડે.

—૩૦-૧૫ દા. ૪૧ નં. ૨૦ બ ડે.

—સં. ૧૭૭૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૫ પુષે સિ. રામનગરે પ્રાગ્વાટિ
જ્ઞાતિ શ્રાવિકા તેજકુંયરિ લિખાપિતા. પાઠનાથે. ૧૯-૧૧ દા. ૪૧
નં. ૨૨ બ ડે.

—૧૭-૧૧ દા, ૪૧ નં. ૧૧ બ ડે.

(૫૮૭)+ આર્દ્રકુમાર ચોપાઈ. સં. ૧૭૨૭ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૩ સોમ
લઘુ વટપદમાં.

આદિ—

દોહા.

સકલ સુરાસુર જેહના, ભાવે પૂજે પાય;	
ઋષભાદિક ચક્રવીસ હું, તે પ્રણમું જિનરાય.	૧
વલી પ્રણમું શ્રુતદેવતા, વાગીશ્વરી વિખ્યાત;	
આર્દ્રકુમાર ઋષિ ગાવતાં, મુજ મુખ વસન્તે માત.	૨
માણિકસાગર મુનિવર, મુજ ગુર મનને કોડય;	
સાનિધ્ય કરજો શિષ્યની, કહું છું જે કરજોડ.	૩
શ્રી સોહમ સ્વામે કહો, જજૂ આગલ સાર;	
આર્દ્રકુમાર ઋષિનો ભલો, સૂગડાંગે અધિકાર.	૪
તે હું આણીશ તિહાં ચક્રી, વૃત્તિ ચક્રી સુવિશેષ;	
ઉપદેશચિંતામણિ પ્રમુખ, ગ્રંથ ચરિત સવિદેખ.	૫

ચારિત્ર લેખને ચતુર, મનથી શલ્ય વિકાર;
મૂકીને પાલો બવિક, સંયમ નિરતિચાર.

૬

x x x x
દીઠો દીઠોરે વામાજનો નંદન દીઠો—એ દેશી.
x x x x

અંતે—

ઢાલ ૧૯ રાગ ધન્યાશી.

અંચલ ગચ્છ ગિર્યા ગચ્છનાયક શ્રી ગુણરતન સૂરિંદ;
અલ્પચારીમાહે ચૂડામણિ અભિનવ જંબૂ મુણિંદરે. ૮
શ્રી ક્ષમારતન સૂરિ (તસ) પાટે સોહે જિમિ દિણંદ;
નામ તિસો પરિણામે દીઠો નયણુ અમીરસચંદ. ૯
શ્રી ગજસાગર સૂરિ તણા શિષ્ય, *પડિત અધિક પ્રતાપિ;
લલિતસાગર પુત્ર લાવણ્યધારી, જગ જસુ કીરતિ વ્યાપિરે. ૧૦
પ્રથમ શિષ્ય મુનિ માણિકસાગર તેહ તણા મતિમંત;
તે ગુરને સુપસાયે ગાયો, આર્દ્રક ઋષિ ગુણવંત. ૧૧
સત્તર સત્તાવીસે ચૈત્રે સુદી તેરસ શસીવારે;
પૂર્વાશ્વિની ધ્વજયોગે લઘુ વટપદ મઝારીરે. ૧૨
એમ ઓગણીસમી ઢાલ ધન્યાશ્રી, જ્ઞાનસાગર કહી નેહિ;
ધવલધોગ ગોડીની સાનિધિ દિનપ્રતે ઢાલત ગેહરે. ૧૩

—શ્રી વિજયપ્રભસૂરીશ્વર શિષ્ય પં. પ્રેમવિજય ત. શિ. પં.
કંઠિવિજય ત. શિ. પં- રાજવિજય ત. શિ. પં. કૃષ્ણવિજય ત. શિ.
મુનિ રંગવિજય લિખિત. (૧૫ પત્ર પ્ર૦ કા.) હા. ભં. પાટણુ, લીં. ચં.

(પ્રકાશિત—શિલાજાપમાં. મુંબઈ જગદીશ્વર પ્રેમ સં. ૧૯૪૩
એલાચી કુમારનો પટ્ટાલીયોની સાથે.)

(૫૯૮) સનત્સુકી રાસ. સં. ૧૭૩૦ માગ૦ વ. ૧ મંગલ ચકા-
પુરી ગામમાં.

આદિ—

દૂહો—સોરડી.

પ્રણમું પારસનાથ, વંછિતદાયક વલ્લહો;	
હરમેં જોડિ હાથ, ધવલ ધિંગ ગોડી ધણી.	૧
કહું છું કરી મનોહાર, ચોથો ચક્કી ગાવતાં;	
શરણાગત આધાર, સાનિધ કરજો સાહિયા.	૨
ગણધર પ્રણમી જોહ, સિદ્ધાંતે શ્રુતદેવતા;	
હું પણ પ્રણમું તેહ, જિનમુખ પંકજ વાસિની.	૩
કહું છું મનરે દોડિં, આણિકસાગર મુઝગુર;	
જોપેં થાઈ જોડિ, સાનિધિ કરજો શિષ્યની.	૪
ચક્કીના અધિકાર, ઉત્તરાધ્યયન અધારમેં;	
વૃત્તિ થકી વિસ્તાર, તે હું આણિશ તિહાં થકી.	૫

x

x

x

x

અતે—અંચલ ગચ્છ ગિર્યા ગચ્છનાયક, શ્રી ગુણરત્ન સુરિદોરે;
 તાસ પાટે પ્રભાકર સુરિવર, શ્રી ક્ષમારત્ન મુણિદોરે—શ્રીજિન.
 પુધ લલિતસાગર તણા શિષ્ય પ્રથમ મુખકારીરે;
 આણિકસાગર મુનિવર, મુજ ગુર જ્ઞાન દાતારે.
 તે ગુરના સુપસાયથી, મેં ચઉથ્યો ચક્કી ગાયોરે;
 મુપભદેવને સંધની સાંનિધિ, સરસ સંબંધ સોહાયોરે.
 શ્રી ચક્રાપુરી ગામમાં, સંવત સત્તરસા ત્રીસેરે;
 મૃગશિર વદિ પડવે ભુગુવાસરે, સિદ્ધયોગી સુજગીસોરે.
 એકાવન ને સાતસે, ગ્રંથાગરથ માનોરે;
 કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિખજ્યો ચિત્ત રાખી થાનોરે.
 ધન્યાસિરીઈ એ ભલી, કહી એકત્રીશમી દાહરે;
 જ્ઞાનસાગર કહિ સાધુના, ગુણ સુણતાં અભિય રસાલોરે.

—સં. ૧૭૫૯ માગશિર સુદિ ૧૦ દિને લિખિતં પંડિત શ્રી દીપ્તિ-

વિજય શિષ્ય શ્રી ધીરવિજય ગણિ શિષ્ય ચતુરવિજય ગણિ શિષ્ય ચતુર-
વિજય શિષ્ય લાલવિજયેન લિપીકૃતં. —૨૮-૧૬-ધોરાજી ભંડાર.

—સર્વ ગ્રંથાગ્રથ ૭૫૧ લિખિતા સકલ વિદ્વજ્ઞન સભા શંગાર-
હાર સકલ પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી માનવિજય તત્ શિષ્ય ચરણ સેવક
સકલ પંડિત પ્રવર પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિમલવિજય ચરણ સેવક પં.
વીરવિજય લપિતં થાંવલા મધ્યે સંવત ૧૮૦૯ મા વર્ષે કાતિ વદિ ૧૧
એકાદશી દિને સંપૂર્ણે ભવેત્વાર શુક્રો. શ્રીરસ્તુ. શિષ્ય પં. અમીવિજય,
તત્ શિષ્ય મુ. રામવિજય મુનિ વિનોદવિજય ભાવ ચારિત્રિયા કેશવદાસ
વાચનાર્થ લપિકૃત્વા:—૧૬-૧૭ અનંત. —લ. સં. ૧૮૯૬ પત્ર ૩૧
શ્લો. ૭૫૧ દા. ૪૪ નં. ૮ લીં.

(૫૯૯) નલાયણ સં. ૧૭૨૦ આસપાસ.

(૬૦૦) ધનાચારિત્ર સં. ૧૭૨૭.

(૬૦૧) શાંખપ્રવૃત્તિ કુમાર રાસ.

(૬૦૧ કં.) જ્ઞાન છત્રીશી. સં. ૧૭૦૩.

આદિ—

દ્વહા.

જિનવર દેવ ન જાણીએ, સેવ્યા નહીં સુસાધ,
ભગવંત ધરમ ન ભેદિએ, ઇમ ભવ ભમિયડ અગાધ.

અતે—

સંવત સતર તિહોતર સમૈ. શ્રી જીનહર્ષ સૂરીસોજ;
વાચક શ્રી ગુણરતન વખાણીઈ, ન્યાન સમુદ્ર નિજ સિસોજ. સં ૩૫
કીધી એહ છત્રીસી કારણે, આવક સમકિત ખારોજ;
સુવિહિત આગ્રહ યોય સાહરે, દોસી વંશ ઉદારોજ. સં ૩૬

—આસાજ પદનાર્થ. પત્ર ૨ અમરં

(આમાંના ગુણરતનના શિષ્ય જ્ઞાનસમુદ્ર અને આપણા આ
જ્ઞાનસાગર બંને એક લાગે છે. જ્ઞાનસાગરજી પ્રશસ્તિમાં ગુણરતનજી
આવે છે. થોડો ફેરફાર હોવાનું કારણ કંઈ જીજ્ઞ હોવું ધટે.)

(૬૦૧ખ.) ઋષભ સ્ત૦ (અર્ચુદ્ધ તીર્થપ્રતિમા સંખ્યામય ચૈત્ય પરિપાટી૩૫.)

આદિ—

દેશી હડીલા વયરાની.

અમરપુદ ગઢ રળિયામણોરે, બાર જોયણુ વિસ્તારે એ ડુંગર વાર,

શિખરે ઘણુ કરી શોભતો હો લાલ,

જહાં નંદનવન સારિખો હો લાલ, વનનો કોઇ ન પારે એ ડુંગર વાર.

અંતે—

કલશ.

ધમ સંસ્તવ્યા અમરપુદ અચલ મંડન સયલ થલ જીનહર જિનવરા,

ત્રિજગનાયક સિદ્ધિદાયક દુરિત દોહગ દુખહરા,

અચલ ગચ્છ બુધ લલિતસાગર શીસ માણિકસાગર,

તસ સીસ વિનયો સેવક ન્યાનસાગર ભણે ભાવ ભગતિ ભુર.—અમર.

મહાવીર સ્ત૦, પાર્શ્વનાથ સ્ત૦ (વિદ્યા), સ્તૂત્રભદ્ર સ. પા. ૩,
રાજમતિ ગીત, વૈરાગ્ય ગીત. (વિદ્યા).

૨૯૨૬. મતિસાર (ખ૦ જિનરત્ન સૂરિ—જિનવર્ધમાન—શિ.)

(૬૦૧ગ) ધન્નાઋષિ ચક્રિપદ—સં. ૧૭૧૦ આશો સુદ ૬ ખંભાતમાં

અંતે—

દાલ ૩૧.

શ્રી જિનવર્ધન સૂરિ સવાઇ, વડ ખરતર વરદાઇજી;

કીરતિ જસ માહિ મંડલ છાઇ, સૂધી જસ કમાઇજી.

તાસ પરંપર શ્રી જિનચંદા, નવ લખ વંશ દિણંદાજી;

વંછિત પૂરણ સુરતર કંદા, સુવિહિત મુનિવર દંદાજી.

તસપદ શ્રી જિનરત્ન વિરાજે દિનદિન અધિક દિવાજેજી;

જસ દરસણુ મિથ્યામતિ ભાજે, ગુણગણુ કરિ ગુર ગાજેજી.

તસ શિષ્ય જિન વ્રધમાન જગીસે આસો સુદિ છઠિ દિવસેજી;

સંવત સત્તર દાહોતર વરસે, ખંભાઇત મન હરસેજી.

એ સંબંધ રચો મતિસારે, નવમ અંગ આણુંસારેજી;

ભવિઅણુ જણુને વાંચણુ સારે, વિસતરજો જગિસારેજી.

(પત્ર ૨૭ પ્ર. કા.) ૧૬-૧૬ આ. ક.

—સંવત્ ૧૭૧૭ વર્ષે શકે ૧૫૮૨ પ્રવર્તમાને પૌષ સુદિ સપ્તમ્યાં
ભૂગુલાસરે શ્રી સ્તંભતીર્થે તીર્થે ભદારકથી જંગમ જીમપ્રધાન શ્રી જિન-
વર્ધમાન સૂરિવિજય રાજ્યે શ્રી ખતરગચ્છે વાણ્ણરિસ શ્રી કલ્યાણસાગર
ગણિભણીનાં શિષ્ય વાચનાચાર્ય શ્રી વિદ્યાવિજય ગણિ ગજેન્દ્રાણાં શિષ્ય પં.
કીર્તિસમુદ્રેણાલેખિ. (૬૩૨ બાઇઓનો ભંડાર). —૨૩-૧૪ આગ્રાભંડાર.

(બુઝો મતિસાર-જિનસિંહ સૂરિ શિષ્ય કૃત શાલિભદ્ર રાસ સં.
૧૬૭૮ આગાઉ પૃ. ૫૦૧ પહેલો ભાગ અને મતિસાર એકજ લાગે છે
ને રાસ પણ એકજ જણાય છે. પ્રત અનેની સરખાવવાથી વિશેષ
ખબર પડે.

૨૯૩ જિનહર્ષ (ખં ગુણવર્ધન ઉ૦-સોમ ગણિ-શાંતિહર્ષશિ.

(૬૦૨) ચંદન ભલયાગિરિ ચોપદ—સં. ૧૭૦૪ વૈશાખ સુદ ૫ ગુરૂ.

આદિ—

સરસતિ મતિદાઈક નમું, ત્રિકરણ શુદ્ધિ ત્રિકાલ;	
રિદ્ધિ સિદ્ધિ દાતા સકલ સેવકજન પ્રતિપાલ.	૧
નિગગુરૂ કમ પંકજ નમું સુમતિ વચન દાતાર;	
કુમતિ હરણ તમદિન મણી અતિશયવંત ઉદાર.	૨
ચતુર વિચક્ષણ રસિક નર, શીઘ્ર વરત પ્રતિપાલ;	
સુણિજ્યો એકમના થઇ કહિસુ કયા મુવિલાસ.	૩
સીલ વડકિ સંસારમર્ષ સીયલઈ સુજસ કહાઈ,	
સીયલઈ દુખ દોહગ ટલઈ સીયલઈ સંપદ થાઈ.	૪
સીયલવંત નરનારિ જે તે પ્રતપર્ષ જાં ભાંણુ,	
મુર સાનિધિકારી હુવઇ જસ ગાવઇ રાઈરોણુ.	૫
ચંદનનૃપ ભલયાગિરી સાયર નીર કુમાર,	
સાંભલિજ્યો સહુ કો જણાં તાસુ પ્રબંધ વિચાર.	૭

x

x

x

x

અંત—અતુકમે નૃપ સુખ ભોગવી છેહડધ તજિ ભંડાર;
 નૃપનારિ ચંદણ દીપ લે સફલ કરધ અવતાર. ૧૯સ.
 વ્રત પાલિ નિરમલ ભાવસું કરિ ધરમ ધ્યાનં અભંગ;
 દિવલોક સુર સુખ પામીયા અવિચલ લીલા રંગ. ૨૦સ.
 સંવત સત્તર ચીડાતરંઈ સુભ જોગ નઈ ગુરવાર;
 વૈશાખ સુદિ પાંચિમ દિનઈ એ કીધઉ અધિકાર. ૨૧સ.
 ખરતર ગછ મહીયલ પ્રસિધ ચડરાસીયાં ગણુઈરિ;
 શ્રી જિનરતન સુરીસર સીલ સધર સુખકંદ. ૨૨સ.
 વાચનાચારિજ ગુણુ અધિક શ્રી શ્રી ગુણુવર્દન સાધુ;
 તસુ સીસ ગણિશ્રી સોમજી સુજસ ધરા જિણુ લાધ. ૨૩સ.
 સુવિનેય તસુ આખઈ ભવી પાલિજ્યો નિરમલ સીલ;
 જિનહરપ ઇણુ ભવિ સંપદા પરભવ સુખ લીલ. ૨૪સ.

—સવંગાથા ઉગર ઇતિ સીલ વિષયે ચંદણુ મલિયાગરી ચક્રપઈ
 સંપૂર્ણ. ૧૨-૧૭ બાલ.

(૬૦૩) વિદ્યાવિલાસ (રાજની) ચોપાઇ—સં. ૧૭૧૧ સુદિ ૯ ડે.
 વાચક ગુણુવર્ધન સુખદાયા, શ્રી સોમગણી સુપસાયા; એમ જિનહરપ
 ગુણુ ગાયા.....

(૬૦૪) મંગલકલશ ચોપાઇ. સં. ૧૭૨૪. મહા વદ ૯ ગુર.
 અંત—સંવત સતરેસઈ ચવદોતરંઈરે પ્રથમ અસીત નભ માસ,
 નવમી તિથી દિવસઈ ગુરવાસરે સુપ્રસાદઈ શ્રી પાસ. ૧૨સો.
 શ્રી પરતર ગચ્છ ગયણુ દિણેસરે શ્રી જિનચંદ્ર સૂરોઈ;
 પેમસી ચાવી ચીહું પંડમઈરે જાણે જસુ નરિંદ. ૧૩સો.
 વાચક શ્રી ગુણુવર્ધન ગણિ જસ નિરમલોરે તાસુ સીસ ગુણુવંત;
 ગણિશ્રી સોમ સુસીતલ સોમજ્યુંરે સાંતુ ગુણુ સોભંત. ૧૪સો.
 શાંતિહર્ષ તસુ સીસ વપાણીયેરે ઇમ જિનહરપ કહંત,
 દાલ એહ ઇકવીસમી રાગ ધન્યાસિરીરે આદરજ્યો ગુણુવંત. ૧૫સો.
 પં. જસવિજયેન આત્માર્થ.—વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર.

(૬૦૫) મત્સ્યોદર રાસ—સં. ૧૭૧૮ માદ્ર૦ શુ. ૮ બાહડમેરમાં.

અતે—શાંતિનાથ ચરિત્રીએ એ કહ્યો અધિકાર,
મછોદરનો ભલોએ, સાંભળતાં જયકાર. ધ૦ ૧૯

ગિરિ શશિ ભોજન વછરાએ, ભાદવા સુદિ સુવીચાર;
સંપૂર્ણ ચોપાઈ કહીએ આદમ તિથીવાર. ધ૦ ૨૦

શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ ચિરંજીવોએ ખરતરમછ સિણુગાર,
સુગુર સુપસાઉવે એ, બાહડમેડ મઝાર. ધ૦ ૨૧

શ્રી ગુણવર્દન ગણિવરએ વાચક પદવીધાર;
વણારસ પરવડાએ, શ્રી સોમ સુષકાર. ધ૦ ૨૨

તાસ સીસ રલીયામણાએ, શાંતિહરણ ગુણુ જન;
કહે જિનહરપસું એ તેત્રીસમી ઢાલ વખાંત. ધ૦ ૨૩

—ધતિશ્રી ધરમ વિષયે મચ્છોદર રાસ સ૦ સં. ૧૮૪૭ શક
૧૭૧૨ આસો. શુ. ૧૦ દશરાદિને રવિવારે આગમમચ્છે લક્ષ્મીરતને લિ૦
ખંભાત ખિંદરે અલંકારે માંડવીપોત્ર મધ્યે—ઋષભદેવ પ્રાસાદ—મુનિસુત્રત
પ્રસાદેન ૨૩—૧૫. આ. ક.

(૬૦૬) ૯૦૦ કન્યાની ચોપાઈ—(પિકમસેન ચરિત્રે ખાપરા

ચોર ચોપાઈ) સં. ૧૭૨૩ માહ શુદ ૧૩ પુષ. થાવર નગરીમાં.

અતે—દીપતો ગછ પરતર તણો શ્રી ષેમસાધ પરસીધ,
જિનદત વલિ જિનકુશલ ગુરે સદા કરે સાંનિધ. બ૦ ૮

તિણુ સાધ માહે પરવડી વાચક પદવી સાર,
શ્રી ગુણુવર્દન ગુણુવર સૂજસ ચિદિસી સાર. બ૦ ૯

તસ સીસ વાચક પટ ધરે શ્રી સોમ ધણી સુપ્રધાન,
નરનારિ પ્રતિ જેહની ગાવે જસુ ગુણુગાન. બ૦ ૧૦

મહિમા ધણો મહી મંડલો તસ સીસ સુગુણુ વિચાર,
બાણારસ પદ સોલેહે સાંતિહર્ષ સુષકારતો. બ૦ ૧૧

પરસાદ તિણુ સદગુર તણો એ કીધ ચોપાઈ સાર,
ઢાલ સતાવીસમી ભલી મુણુતાં હર્ષ અપાર. બ૦ ૧૨

સતરસે તેવીસમે નલભાસ સદિ પથ શુધિ,
 તિહાં એ સંપુરણ થઈ તિથિ તેરસ વાર ખુધ. ૭૦ ૧૩
 શ્રી જ્યતારણ સલહીયે નગરિ સુથિર સુષકાર,
 નાંમજ થાવર જેહનો પંડિત કરો વિચાર. ૭૦ ૧૪
 જિહાં સાધુ વર્ગ સુખિ રહેં શ્રીસંઘને સુપસાય,
 બહુ શ્રાવક શ્રાવિકા કહે ધર્મ ચિત લાય, ૭૦ ૧૫
 શ્રી જિનચંદ સુરીસર ગણપતિ ગુણભંડાર,
 તેહને રાજે કીધ એ સંપૂર્ણ અધિકાર. ૭૦ ૧૬
 —લ. સં. ૧૮૨૬.—વિવેકવિજય ભં—ઉદયપુર.

(૬૦૭)+ સીયલ નવવાડ સ. સં. ૧૭૨૯ ભા. ૧૦ ૨

અતે—ઘાત ૧૧ મી. આપ સવારથી જગસહુરે—એદેસી
 નિધિ નયણ સુર સસિ ભાદ્રપદ વદિ બિજ આલસ છંડિ
 જિન હરખ કહે વ્રતપાલજી, જ્ઞાનચારિ (વ્રતધારી) હો જુગતે (યુગતે)
 નવવાડિ-સિલ સદાલમે સેવજોરે. ૮૭

છતિ શીલની નવવાડ સંપૂર્ણ.

ફૂલા.

પદન પદાવન આતુરિ. તિનુ આત સહસ
 કામહહન મન વસકરન, ગગન ચરણ મુરકેલ. ૧
 જ્ઞાન ગરિખિ ગુર વચન, નરમ વાત નરતોષ
 એતા કમહુ ન છોડિયે, સરધા સિયલ સંતોષ ૨
 જિજ્યા, કર, કછોડિ, એ તિનુ વસ હોએ,
 સજન આલે મલપતા, દુર્જન હસે ન કોય. ૩

—લી. ગુરુ પ્રમોદ સાગરજી સં. ૧૮૨૦ કાગણ સુદ ૧૪ સોમ
 (કચ્છી દ. ઓ. પાઠ)

૯. નિધિ ૨ નયણ ૭ સુર ૧ સસિ ભાદ્રપદ એમ આ. ક. વ્રતમાં છે.
 પત્ર ૫-૧૪ લ. સં. ૧૯૧૬ શ. શુ. ૨ ૩૫ચંદ પુનમગચ્છ રતલામ નયરે.

(૬૦૮) જ્ઞાતાસૂત્ર સ્વાધ્યાય ૨૧ કુલ સં. ૧૭૩૬ ફા. વ. ૭ પાટણુ
અતે—

x

x

x

x

સતરર્ષ છત્રીસર્ષ સમઘ, ફાગુણુ વદિ સાતિમનઘ દીસ,
ભાસ રચી ઉગણીસર્ષ, અણુહિલપુર પાટણુ સુજગીસ. ૬ સ.
શ્રી પરતરગઘ ગુણનિલઉ, શ્રી જિનચંદસુરિ અવિચક્ષપાટ,
વાચક શાંતિહરષ તણુઉ, સિધ્ય પમણુઘ ચાગ્યો મહગાટ ૭ સ

—ઘતિશ્રી જ્ઞાતા સૂત્રસ્ય એકાનવિંશતિ સ્વાધ્યાયા સમાપ્તઃ સ.

૧૭૩૬ ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને શ્રી પત્તન મધ્યે શ્રીભૈવતુ. (પ્ર. કા.)

(૬૦૯)+ સમકિતસિત્તરી સ્તવન સં. ૧૭૩૬ બાદરવા

સુદ. ૧૦ પાટણુમાં >

અતે—

ઢાલ .૭

x

x

x

x

સતરર્ષો છત્રીસ સમેઘ, નભ શુદી દશમી દીસ, ભવિચલુ
સમકિત સિત્તરી એ રચીઘ, પુર પાટણુ સુજગીસભ. શ્રી.
ભણુજો ગુણુજો ભાવશુઘ, લેશો અવિચક્ષ ઓય, ભં
શાંતિહર્ષ વાચક તણુઘ, કહે જિનહર્ષ વિનેય. ભં
શ્રી જિનધર્મ આરાધિયેઘ.

(પ્રં પંચ પ્રતિકભણુ સૂત્ર જૈ. શ્રેંમ. મહેસાણા ૫. ૫૫૦)

(૬૧૦) શુકરાજ રાસ સં. ૧૭૩૭ મામં શુ. ૪ પાટણુમાં

અતે—

x

x

x

x

શ્રાદ્ધવિધિ પ્રકરણુ તપ ગચ્છ કૃત તેહથીરે શુક્રનૃપતિનો અધિકાર,
ભદ્રક સુંણુ સમકિત અક્ષય વિત્ત ઉપરેરે,—રચો રાસ શ્રીકાર મેં દીધ. ૧૨
સંવત સતરસેં સાત્રીસ સંવત્સરેં હે, મૃગસિર શુદિ ચઉથિ દીસ,
ઢાલ પંચોતર રાસ કીયો રલીયાંમણુરે, પાટણુ નયર જગીસ.—દીધ. ૧૨

ખરતરગરઘ ગયણુંગણ ચંદ સમોવડિરે, શ્રી જીનચંદ સૂરીસં,
વાચક શાંતિહરખ ગણીવર સુપસાઉલેરે, કહે જીનહરખ મુણિદ-દીધ ૧૩
—સર્વગાથા ૧૩૭૬ ઇતિશ્રી ભદ્રકલાદિ ગુણ સમ્યક્તોપરિ શ્રી
શુકરાજ રાસ સમાપ્ત. (પત્ર ૬૪ પ્ર. કા.)

(૬૧૧) શ્રીપાલરાજનો રાસ સં, ૧૭૪૦ ચૈત્ર શુ, ૭ સોમ પાટણમાં
આદિ— દ્વિષા.

શ્રી અરિહંત અનંત ગુણ. ધરિયે હીયડે ધ્યાન,
કેવલ જ્ઞાન પ્રકાસકર, દૂરિહરણ અગન્યાંન. ૧
ચક્રે રાજ ઊપરિ રહે, સિદ્ધ અનંત સમૃદ્ધિ
મુગતિ યુવતિ સુખ ભોગવઘ. દાયિક અવિચલ સિદ્ધિ. ૨
આચારિજ પય જુગ નમું, પાલે પંચાચાર
ગુણ છત્રીશ વિરાજતાં, આગમ અરથ ભંડાર, ૩
કરજોડી નીતિપ્રતિ નમું, ચોયે પદ ઉવઝાય
દાદશાંગ મુખ ઉપદિસે, ભવિયણ જણ સુખદાય. ૪
અઢીદ્વીપ માહે નમું, સાંધુ સકલ ગુણવંત
સુમતિ ગુપ્તિ સૂધી ધરે, રાખે જગના જંત. ૫
પંચ પરમેષ્ઠિ નમી કરી, આણી ભાવ વિશાલ,
શ્રી શ્રીપાલ નરિંદનો, રચિયું રાસ રસાલ. ૬
મંત્ર જંત્ર જડ ઓપધી, સાછે અવર અનેક
પિણિ નવકાર સમો ન કો, જોવો આણિ વિવેક. ૭
સિદ્ધિચક્ર આરાધયે, ગણીયે શ્રી નવકાર,
ભવસાયર તરીયે મુગમ, જઠયે મુગતિ મજાર. ૮
નવ પદનો મહિમા કહું, સાંભલજ્યો નરનારિ,
સાંભલતાં સુખ પામિયો, સકલ દુસ્થે અવતાર. ૯

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૪૯—ઈમ ધનઉ ધણનઘ પરચાવઘ—એહની
ઈમ શ્રીપાલ ચરિત્ર મનરાગે, શ્રેણિક નરવર આગેરે

કહો ગાયમગણુહર વડભાગે, સાંભલતા મન જાગેરે. ૮ ૪૦
 ઇમ જાણી નવપદ સું રાતા, સિદ્ધચક્ર જે ધ્યાતારે
 નૃપ શ્રીપાલતણી પરિ માતા, રહે સદા સુખમાતારે. ૯ ૪૦
 સંવત સતરૈસેં ચાલીસૈ, ચેત્રાદિક સુજગીસૈરે,
 સાતિમ સોમવારિ શુભ દીસૈ, પાટણુ વિસવાવીસૈરે ૧૦
 શ્રી પરતરગજ મહિમ ધારી, જિનચંદ્રસૂરિ પટધારીરે
 શાંતિહરપ વાચક સુખકારિ, તાસુ સીસ સુવિચારીરે. ૧૧
 કહે જિનહરપ ભાવિક નર સુણિજ્યો, નવપદ મહિમા સુણુજ્યોરે
 ઉગણુ પંચાસે ઢાલે ગુણિજ્યો, નિજ પાતિકવન સુણિજ્યોરે ૧૨
 —સર્વગાથા પર ઢાલ ૪૯ ઇતિશ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રીપાલ
 મહારાજની ચઉપઈ સંપૂર્ણ. શ્રી. પત્ર ૪૨ પં. ૧૧ ગુ. વિ.

(ભાવ. પ્રતમાં સં. ૧૮૪૧ ના વર્ષે શાકે ૧૭૦૬ પ્રવર્તમાને
 માધસિર વિદ ૧૮ દિને મંગલવાર શ્રી કચ્છદેશે શ્રી યુનુરા બિંદર મધ્યે
 લિપત શ્રી બૃહત્પરતર ગચ્છે શ્રી પેમ સાધાયાં સકલ ગુણુ સેષ્ટ સોભિત
 ચારિત્ર પાત્ર ચૂડામણી ગુણુગેય પાઠકૌતમ ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૮ સદાનંદજી
 તત્ શિષ્ય વાચનાચાર્ય વા. શ્રી ૧૦૭ સૌભાગ્યચંદ્રજી ગનિ તત્ શિષ્ય
 ચરણુ કમલ સેવિત ચંદ્ર ગણિણુ, શ્રી. મહાવીરજી પ્રસાદાત્ શ્રી. પોડિયા
 પેત્રપાલજી પ્રસાદાત્ મેરે મહીધર જા લગેં જાલગ ઉગે સૂર તાં લગ એ
 પોથી સદા રહેજો સુખ ભરપૂર ૧ વગેરે.)

—સર્વગાથા ૮૫ ઢાલ ૪૯ ઇતિ શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રી
 શ્રીપાલ મહારાજ ચરિત્ર ચતુષ્પદિકા સમાપ્તા સંવત ૧૭૮૩ વર્ષે મિતી
 ચેત્ર માસે શુકલપક્ષે ૧૩ દિને ૨૬-૧૫ પોપટલાલ પ્રાગજી કાળા કરાંચી-
 વાલા પાસે.

(૬૧૨) રત્નસિંહ રાજર્ષિ રાસ—સં. ૧૭૪૧ પોષ વ. ૧૧ પાટણમાં
 સુગૃહ વચનથી છણિ ભવ પર ભવ સુખ લક્ષ્યારે,

શ્રી રણસિંઘ મુણિંદ.

- તેહનારે (૨) સુણ્યાં ચરિત્ર તેહવાં કહ્યારે. ૧૦
 રતનપ્રભ સૂરિ ઉપદેશમાલ તણી કરીરે;
 રતનપ્રભી ઈણુ નામ,
 ટોકારે (૨) તેહનાઇ ધુરિએ છર્ષ વરીરે. ૧૧
 ધણિ પરિ ભવિયણુ શ્રી પ્રવચન આરાધિસ્યધરે,
 ધરિસ્યર્ધ ગુરૂની સીધ,
 તે નરરે (૨) સુગતિ મુગતિ સુખ સાધિસ્યધરે. ૧૨
 સંવત સતરર્ધ ઇકિતાલીસઘ વચ્છરધરે,
 ધખ્યારસિ વદિ પોસ.
 ખાટણુરે (૨) રાસ રચ્યઉ ભાવર્ધ પરધરે. ૧૩
 શ્રી પરતર ગછગયણુ દિવાકર દીપતઉરે,
 શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીંદ.
 કુમતીરે (૨) પ્રબલ નિસાયર જીપતઉરે. ૧૪
 એક અધિક અડત્રીસે ઢાલે સ્વર ભલધરે;
 ગાવઉ મિલિ જિનહર્ષ.
 વાચકરે (૨) શાંતિહર્ષ સુપસાઉલધરે. ૧૫

—સર્વગાથા ૭૦૯ ઢાલ ૩૯-છતિશ્રી ઉપદેશ-માલયા પ્રતિભોધિત શ્રી
 રણસિંઘ રાજર્ષિરાસ; સંપૂર્ણુ: લિખિતો જિનહર્ષેણુ શ્રી પત્તન મધ્યે. શ્રી.
 શ્રી. (પ્ર. કા.) કવિની હસ્તલિખિત,

(૬૧૩) શ્રીપાળ રાસ—(નાનો-સંક્ષિપ્ત) સં. ૧૭૪૨ ચૈત્ર વદ
 ૧૩ પાટણુમાં.

x x x x

અતે—

શ્રીપાલ ચરિત્ર નિહાલિનર્ધ, સિદ્ધચક્ર નવપદ ધાર;
 ધ્યાધર્મ તઉ સુખ પાધર્મ, જગમર્ધ જસ વિસ્તાર. ૨૯૬શ્રી.

શ્રીગચ્છ ખરતર પતિ પ્રગટ, જિનચંદ્ર સરિ સુરીસ;
 ગણિ શાંતિહર્ય વાચક તણુઉ, કહઈ જિનહર્ય સુસીસ. ૨૭૦શ્રી.
 સતરંધ બયાલીસઈ સમઈ, વદિ ચૈત્ર તેરસિ જાણુ;
 એ રાસ પાટણુમાં રચ્યઉ, સુણુતાં સદા કલ્યાણુ. ૨૭૧શ્રી.

—સંવત્ ૧૭૬૯ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવારે—શ્રી રાજનગર મધ્યે
 લિખિતં. પં. જયકલશ મુનિના શ્રી નવપદ સિદ્ધચક્ર મહિમાયાં શ્રીપાલ
 ત્વપ રાસ; સંપૂર્ણ:—(પત્ર ૧૨ પં. ૧૬ ભાવ)

—પં. સુમતિસાગર શિ૦ મુનિ વિવેકસાગર લિપીચક્રે. શ્રી વ્યાલ-
 પુર મધ્યે. સુમતિ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૬૯ ચૈત્ર સુદિ ૮ તિથૌ બુધવાસરે
 પત્ર. ૮ પં-૧૭. આ. ક.

(૬૧૪) અવંતિ સુકુમાલ સ્વાધ્યાય ૧૦૨ કરી સં. ૧૭૪૧ વૈશાખ
 સુદ ૮ શનિ

આદિ—

દ્વહા.

પાસ જિણેસર સેવિઈ, ત્રેવિસમો જિનરાય,
 વિધનવારણુ સુખકરણુ, નાંમે નવવિધ થાય. ૧
 ગુણુ ગાસુ ખાતે કરી, એવંતિસુકુમાલ,
 કાન દેઈને સાંભલો, જેમ હોય મંગલમાલ. ૨

x

x

x

x

અંત—

હાલ ૧૩ મી સુણુ બેનિ પીઉડો પરદેસી. એ દેસી.
 ભદ્રા ધરે આવી એમ બાપે, ગર્ભવતી ધરે રાખે રે,
 અન્ય વહુ પોતે ગુર સાથે, વ્રત અમૃત રસ ચાખેરે, ભદ્રા.
 પાંચ મહાવ્રત સુધા પાલે, દૂષણુ સધળા ટાળેરે,
 દુકર તપ કરિ કાયા ગાળે, કલમલ પાપ પખાલેરે. ૨ ભદ્રા.
 અંતકાલે સહુ અણુસણુ લેઈ, તણુ ઉદારિક દેહિરે,
 દેવલોકના સુખ લહેઈ, ચારિત્રના ફલ એહિરે. ૩ ભદ્રા.

કેડે ગર્ભવંતી સૂત જાયો, દેવલ તેણે કરાયોરે,
પિતા મરણની ઠામ સુહાયો, એવંતિ પામ દેવ કહાયોરે. ૪ ભદ્રા
પાસ (નાથ) જિણેસર પ્રતિમા થાપી, કુમતિલતા જડ કાપીરે;
કિરતી જોહની સધલે ત્રિભુવન વ્યાપી, સરજ તેજ જેમ પ્રતાપીરે પભદ્રા
(ધો. પ્રત)

સંવત સત્તર એકતાલીસઈ, શુકલ વૈશાખ કહીશઈરે,
વાર સનીસર આઠમી દિવસે, કીધી સઝાય (ઢાલ) જગીશેરે ૬ ભદ્રા
(પાઠાંતર) સંવત સતરસૈ ઇકતાલીસેં શુકલ આસાઢ કહીસઈરે
રાજનગર તિથિ આઠમિ દિવસઈ કીધી સઝાય જગીસઈરે. ૧૦૨
અવંતી સુકુમાલ મલ્હાવી મધુર સ્વરે ગુણુ ગાવિરે,
તે જિનહરપ દીપિ વડદાવિં, શાંતિહરપ સુખ પાવીરે. ૭
પત્ર ૬ ૧૩ ઢાળ ૬૦ ભં પાટણ ૩, ૧૦-૧૧ ધોં.

—લ૦ ઋ. કરમસી., ૪-૧૭ (મારી પાસે છે)

(૬૧૫)+ ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર રાસ સં. ૧૭૪૫ આસો શુદ્ધ ૫ પાટણમાં
અતે—

ભુતવેદ સાયર શશી, આસો શુદ્ધ પંચમી દિવસેરે,
ઉત્તમ ચરિત્ર કુમારનો મેં રાસ રચ્યો સુજગીશેરે ૧૫, સુ.
શ્રી જિનવર સુપ્રસાદથી શ્રી પાટણ નયર મઝારોરે,
ગાથા સત્યાશી પાંચશેં, ઓગણત્રીશમી ઢાલ ઉદારોરે ૧૬ સુ.
શ્રી ખરતર ગજ ગુણુનિલો, શ્રી જિનચંદ સુરીદારે,
વારાક શાંતિહર્ષ ગણિ, જીનહર્ષ સદા આણુદોરે. ૧૭ સુ.

સર્વ મળી ૫૮૫—વસ્ત્રદાન ફલ માહાત્મ્યરૂપ.

૪ પં. જિનહર્ષે શ્રી સોમસુંદર સ્વરિ શિષ્ય શ્રી જિનસુંદર સ્વરિએ
કરેલા દીવાલી કથનું ગુજરાતી વાર્તાિક રચ્યું છે સં. ૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્ર
સુદિ ૧૩ ના દિવસે લખાયેલી પ્રતિ પત્ર ૨૨ ઢા. ભં. પાટણ ૩. ૬૮
(૬૧૬)+ કુમારપાળ રાસ—૧૭૪૨ આસો શુ. ૧૦ રવિ પાટણમાં.
આદિ—

શ્રી સરસતિ ભગવતિ નમું, બુદ્ધિ તણી દત્તાર;

મૂર્ખને પંડિત કરે, કરતાં ન લાવે વાર.	૧
આગળ જે પંડિત હુઆ, વર્તમાન કહેવાય;	
વલિ પંડિત જે હોષસે, તે સરસતિ સુપસાય.	૨
મૂરખ છાલિ ચારતો, નહિ મુખ વયણુ વિલાસ;	
તેહનેં તુઠી કાલિકા, કિથો કવિ કાલિદાસ.	૩
તિમ મુઝને સુપ્રસન્ન હૂવઉ સુમતિ દિયણુ સરસતિ;	
મુઝ મન કમલ વિકાસ કરિ, હંસાસણુ દિયો મતિ.	૪
મતિ દે માતા મુઝ ભણી, હું સેવું તુઝ પાય,	
મુઝ વયણું રસ આપજે, સહુનેં જેમ સુહાય.	૫
સજન માણસ ગોઠડી, મિઠા બોલી નારિ,	
મિઠાં બોળન સરસ વયણુ, સહુને પ્યારાં ચાર.	૬
સુલલિત સરસ સુમે ત્રિયણુ, સરસતિ ધઉ તતકાલ;	
તુઝ પસાયેં વર્ણવું, કુંભારપાલ ભૂપાલ.	૭
ઋષભ ને વીર વિચેં હુઆ, ઉત્તમ નરનાં વન્દ;	
પણુ ઇણુ સરિખો જોવતાં, ન હુઓ કોઈ નરંદ.	૮
દયા પલાવી જેણુ તપ, દેશ અઢાર મઝાર;	
ઉત્તમ કારજ આદર્યો, કિધા પર ઉપગાર.	૯
જિનશાસન દિપાવિયો, કહિસ્યું તાસ ચરિત;	
સાવધાન થઇ સાંભળો, થાસેં ત્રવણુ પવિત.	૧૦

x x x x

અતે—

હાલ ૧૨૯ મી.

આર વરસારી સાહીલા ચાકરી, પધાર્યા;

તેરમે વરસ ધરિ આપાહેં, સોહાગણી.

રાણી હાલ હાલ હોરેં હુલરાષ લેધે—એ દેશી.

એહ ચરિત્રનિજ હિયડેં ધારી, લોભ તખે નર નારિ હો—

સોભાગી વયણુ ધર્મસ્થું હો ચિત લાધલે.

x x x x

રિખમ કીયો મેં રાસ નીહાલી, વિસ્તરમાંહિથી લાલી હો;
 રાસ રચ્યો નિજ મતિ સંભાળી, રસના પવિત્ર પખાલી હો. ૧૨
 સંવત સતર એંતાલીસેં આસો સુદિ જગીસેં હો;
 વિજયદશમી દિન તાપ ન દીસેં, નયર પાટણુ મન હોસેજી. ૧૩
 અધિકો ઓછો કેહવાણો હોઈ, મુઝનેં દોષ મ કોઈ હો;
 રાસ કીધો પૂર્વરાસ જોઈ, સાંભળજો મહુ કોઈ હો. ૧૪
 ખરતર ગછમાંહિ બિરાજે, શ્રી જિનચંદ સૂરિ છાજે હો;
 વાયક શાંતિહર્ષ ગણી ગાજે, એમ શાખા માંહે રાજે હો. ૧૫
 તાસ ચરણ પકેજ રસ રાતો, ભમર તણી પરેં માતો હો;
 કહે જિનહરપ હરપભર ગાતો, રાસ સહુને સુહાતોજી. ૧૬
 અઠ્યાતીસ સેં ગાયાનો દાવો, ઉપરે છિહોત્તરિ ઠાવો હો;
 રાસ રૂડી પરેં એહ મહાવો, એકશો ત્રીસ દાવે ગાવો હો. ૧૭

—સંવત અદાર ચોરાણુંઓ, વસંતમાસ સુખકાર, એકાદશી ભોમવાસરે, જયસાગર લિખનાર ૧ ભદ્રારકશ્રી વિજયાચુંદ સૂરીગચ્છે દાનાવત્ સંધાડે પંન્યાસ રાજેંવ્રવિજયજી તત્ શિં પંં માનવિજયજી, તત્ શિં પંં પં. જયવિજયજી, તત્ શિં પં. ઋદ્ધિવિજયજી તત્બ્રાતા લઘુ પં. તિર્થવિજયજી મુનિ વિરવિજયજી, પં. તીર્થવિજયજી લખાવીતં લઘુ શિં એલા રત્નચંદ પઠનાર્થ શ્રી વીજપૂર નયરે શ્રી ચિંતામણુ પાર્શ્વનાથજી તથા શાંતિનાથજીપ્રસાદાત્ સં. ૧૮૬૪ ના વર્ષે વસંતમાસ ફાલ્ગુને શુકલપક્ષે એકાદશી તિથૌ ભોમવાસેસઃ લિપિકૃતં અંચલગચ્છે પંન્યાસ શ્રી તત્ત્વસાગરજી તત્ શિં મુની જયાગ્ધિના લિપીકૃતં શ્રી લીંબડી નયરના રેવાશી તે અત્ર આવ્યા હૂંતા તેહની પાસેં લખાવી છે વાંચે તેને વંદના ૧૩૩-૧૧ ધોં, ૧૪૫-૧૧ [પાલણપુર ભં.]

—લ. સં. ૧૯૩૯ કાર્તિક વદ ૪ ભોમ પાનાં ૧૩૧ પ્રે. ૨.
 —૨૮૭૬ ગાથા ૧૩૯ દાલ અંચાય ૪૦૧૬૦ સકલ ભદ્રારક શીરો-
 મણી ભદ્રારક શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી હીરવિજય સૂરીશ્વર; તત્
 ચરણુસેવી શિષ્ય શ્રી શ્રી શ્રી પંડિત શ્રી ૧૦૭ શ્રી આણુંદવિજય

ગણી તત્ શિષ્ય પંડીત શ્રી ૧૦૫ મેરવિજય ગણી તત્ શિષ્ય મહો-
પાધ્યાય શ્રી ૧૦૩ શ્રી શ્રી શ્રી લાવણ્યવીજયગણી તત્ શિષ્ય ઉપાધ્યાય
શ્રી ૧૦૧ શ્રી શ્રી લક્ષ્મીવિજય ગણી તત્ બ્રાતૃ પં. શ્રી પંડીત શ્રી
૯૯ શ્રી જ્ઞાનવિજય ગણી તત્ શિષ્ય પંડીત શ્રી ૨૧ શ્રી નયવિજય
ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી પ્રવર કોટી શ્રી પં. શૃભવિજય
ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત, શ્રી ૧૭ શ્રી પં. પ્રેમવિજય ગણી તત્
શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૫ શ્રી પં. સુયુદ્ધિવિજય ગણી તત્ શિષ્ય
પં. શ્રી ૫ પં. ૯ નીત્યવીજયગણી તત્ બ્રાતૃ પં. શ્રી ૫ પં. રૂપવીજય
ગણી તત્ શિષ્ય પં. વીધાવિજય ગણી તત્ લઘુ બ્રાતૃ અરણ્યસેવી
ખૂશાલવીજયગણી લપીકૃત સંવત્ ૧૮૫૨ ના આશો વદી ૬ દને વાર
સસાંકવારેઃ પ્રાતુર્સમયે અરણ્ય પ્રકાસ્યે દીવસ ઘટી ૬ ચઢે લપીકૃત ૧
આદ્ય પૂસ્તકં દષ્ટં તાદસં લખીતં મયા, મમઃ સદ્ધમસદ્ધં વા મમ દોષે
ન દીયતે ૧ કનકાપૂરે પૂરે તસ્ય પૂણ્યશાલી જનાકુલે લખીતો જ્ઞાન વૃદ્ધ્યર્થ
શિષ્યાણાં પાઠ હેતવે ૧ જલાત્ રક્ષેત્ તૈલાત્ રક્ષેત્ રક્ષેત્ નીવડબંધનં,
મૂરખ હસ્તેન દાતવ્યં એવં વંદન્તી પૂસ્તકા ૧ સંવત ૧૮૫૨ ને રહી
કટોલી ચોમાસ, શાંતી જિનંદ સૂપસાઉલે પૂગી મનની હુંસ ૧ જિહાં
લગણુ મેર થીર રહે, ક્રુઅ સાયર સસી ભાંણુ, તિહાં લગે એહીજ
પૂસ્તીકા, વાંચો ચતુર સુજણુ ૧ જ્ઞાન સમે કોઠ ધન નહી, ગુર સમે
નહી જ્ઞાન, ધર્મ સખાઇ જીવને આતમજ્ઞાન પ્રમાણુ ૧ સ્થાને સિંહ
સમે રણે મૃગ સમે દેશાંતરે જાંબુકે, આહારે ગજ ભીમ સેન્ય સદશા
શ્વાનોપમા મૈથુને રૂપ મરકટ પિશાયલપિકા કૂટાક્ષરા નિદયઃ કાર્યાર્થે
બધીરા ભવંતી કુટિલા એતા ગુણા વાણિજ ૧ ઇતી શ્રી સંપૂર્ણ. શ્રી
રસ્તુ, શ્રી કલ્યાણમસ્તુઃ શ્રી શુભ ભવતું:-૧૦૩-૧૩ અનંત૦

—સં. ૧૮૨૪ ચૈત્ર વદ ૫ ગુર. ગ્રે. ૨.

—સં. ૧૯૩૧ વર્ષે આ. શુ. ૧૧ રવિવાસરે પૂર્ણક્રતા ૧૨૨
પં. ૧૨. આ. ક.

—સં. ૧૮૩૫ ચૈત્ર શુ. ૧ ૧૨૦-૧૭ ભ૦

—સં. ૧૮૫૭ પત્ર ૧૬૯ શ્લો. ૨૮૭૬ નં. ૩ ઘ. ૨૫ લીં.

—સં. ૧૮૨૧ ના વર્ષે અશ્વીન માસ કૃષ્ણપક્ષે ૮ અષ્ટમી તીથૌ ગુરુવાશરે પ્રતિ સંપૂર્ણ:—સકલ પં० શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી ચતુરસાગર ગણી તત્ શિં પં. શ્રી લાલસાગર ગણિ તત્ શિં પં. વિશેષસાગરગણી તત્ શિં શ્રી ઉમેદસાગર ગણી તત્ આત્રી પં—જનસાગરેણ લપીકૃતં—શ્રી માંડવિ ખિંદરેલીખ્યતે શ્રીશીતવ્રનાથ પ્રસાદાત્ ૮૮. ૧૫. ચાં (ચારિત્રવિજયશુકચ્છી)

—સં. ૧૮૫૭ માધ માસે શુકલપક્ષે નવમી તિથૌ ભગુવાસરે. ૧૬૯-૧૧ લીં.

પ્ર० શા. ડાહ્યાભાઈ લલુભાઈ, પ્રેમચંદ નગીનદાસ અને મોહનલાલ જયચંદ અમદાવાદ. સં. ૧૯૫૧.

(૬૧૭) અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ. ૧૭૪૪ શ્રા. વ. ૨ સોમ પાટણમાં.

અતે—

×	×	×	×
લાવચંદ સૂરીસકૃત શ્રી શાંતિનાથ ચરિત્ર;			
તે માંહિથી જોઈ લીધા, કીધઉ રાસ પવિત્ર.			૧૬
શ્લોક સાર્ધ ઇઆરસઈ, ગણિતાં ચયઉ છઈ એહ;			
ગાથા તઉ સાદા આઠસઈ, રાસ રચઉ ગુણુગેહ.			૧૭
નિધિ:વેદ રૂપિ શિશિ વચ્છરઈ, વદિ બીજ ફાગુણ માસ,			
શિશિવાર પાટણ નયરમઈ, એ મહ કીધઉ રાસ.			૧૮
ગચ્છ પરતર ગુણુ નિલય, શ્રી તીર્થકર દ્વિજપતિ;			
વિદ્વાન ગઢનાયક જયઉ, પુહવી પ્રતપઉ નિતિ.			૧૯
શ્રી શાંતિહર્ષવાચક પ્રવર, તસુ સીસ ધરિય જગીસ;			
જિનહરપ કહઈ એ રાસની, દાલ ઉગુણુચાલીસ.			૨૦

—છતિ કોષોપરિ અમરદત્ત મિત્રાણંદ રાસ સંપૂર્ણ:—શ્રી આદી-શ્વર પ્રસાદાત્ લખતં પાટણ મધ્યે; (પ્ર० કાં ૦)

(૬૧૮) ચંદન મલયાગિરિ રાસ—૧૭૪૪ આવણુ શુ. ૬ ગુરુ પાટણમાં.

અતે—

યુદ્ધગ બ્રહ્માર્જુન જલનિધિજી, ચંદ્ર સંવચર ભણિ;
 નભસિત પક્ષી વાસરધજી, સુરગુરવાર પિછાણિ. ૧૦૨૦
 રાસ રચ્ચઉ રલીયામણુઉ, દાલ થઈ ત્રેવીસ;
 ગાથા એહની ચ્યારિસધજી, ઉપરિ સમ જગીસ. ૧૧૨૦
 શ્રી પરતર ગછ ગુણુનિલકુજી, શ્રી જિનચંદ સૂરિંદ;
 વાયક શાંતિહરપ તણુઉજી, કહધ જિનહરપ મુણિંદ. ૧૨૨૦
 સાંભલિજ્યો ભણિજ્યો તુમ્હેજી, ચતુર રસિક નરનારિ;
 પાંતધ કીધઉ અછધજી, પાટણુ નયર મઝારિ. ૧૩૨૦

—છતિશ્રી સીલમહિમાયાં ચંદણ મલયાગરી ચતુષ્પદી સમાપ્તા—
 સંવત્ ૧૭૪૫ વર્ષે શ્રાવણ સુદિ ૬ દિને ગુરવારે લિખિતા જિનહરપેણુ
 શ્રીપતને. કવિની રવહસ્ત લિખિત. (પ્ર. કા.)

(૬૧૯) હુરિચંદ્ર રાસ. સં. ૧૭૪૪ આશો સુ. ૫ પાટણુમાં.

અતે—

×	×	×	×
રાસ રચ્ચઉ રલીયામણુઉ, સતરધ ચમ્મભાલીસ હો.	સાં		
આસ પાંચિમ ઊજલી, પૂગી સયલ જગીસ હો.	સાં	૧૫૬.	
શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, પરતર ગછ સિણુગાર હો.	સાં		
રાસ કીયઉ તસ રાજમાં, સુણુતાં જયજયકાર હો.	સાં	૧૬૬.	
ષેમસાષ ક્ષતિ મંડલધ, ચાવી ચ્યારે પંડ હો.	સાં		
વાયક શ્રી સોમ ગણિ તણુઉ, મહિમા વિશ્વ અપંડ હો.	સાં	૧૭૬.	
તાસસીસ વાયકવર, શાંતિહરપ ગુણુવંત હો.	સાં		
અતેવાસી તેહનઉ, કવિ જિનહરપ કહંત હો.	સાં	૧૮૬.	
ભાવદેવ સૂરિનઉ કીયઉ, પાર્શ્વનાથ ચરિત હો.	સાં		
ગર્ધ અધિકાર તિહાંચકી, રાસ રચ્ચઉ સુવિચિત હો.	સાં	૧૯૬.	
લિખિજ્યો ભણિજ્યો વાચિજ્યો, રૂડ રાસ રસાલ હો.	સાં		
ગાથા એહની સાતસધ, પરગટ પાંત્રીસ દાલ હો.	સાં	૨૦૬.	

સત્વવંત ગુણ ગાવતાં, લહીયમ સત્વ શરીર હો. સાં

કાયા ચાયમ નિરમલી, પ્રગટ હુવમ સુષ સીર હો. સાં ૨૧૬.

અણુહિલપુર પાટણ ભલઉ, સ્ત્રી તિહાં ચઉમાસ હો. સાં

રાસ રચ્યઉ હુરિચંદનઉ, સુપસાયઈ શ્રી પાસ હો. સાં ૨૨૬.

—સર્વગાથા ૭૦૧ હાલ ૩૫ ઇતિશ્રી સત્વ વિષયે રાજા હરિચંદ્ર રાસ
સમાપ્ત:—સંવત્ ૧૭૪૪ વર્ષે આસુ સુદિ ૫ દિને શ્રીપત્તન મધ્યે. શ્રી.

(૫૦ કાં)

(૬૨૦)+ હરિખળલાઝીનો રાસ—સં. ૧૭૪૬ આશી સુદ ૧
કવિની સ્વહસ્ત લિખિત. ખુધ પાટણમાં.

આદિ—

શાંતિ કરણશ્રી શાંતિજિન, અચિરાશણી નંદ;	
વિશ્વસેન નૃપકુળ કમળ, સહસકિરણ સુખકંદ.	૧
માય ઉચર આવી કરી, દેશ નિવારિ મારિ;	
શાંતિ થમ સહુ લોકને, શાંતિ નામ દિયોસાર.	૨
શ્રી શાંતિશ્વર સોલમો, જિનનાયક જિનચંદ;	
ચક્રવર્તિ વળી પાંચમો, આપે પદ મહાનંદ.	૩
સોવનવરણ સોહામણો, લંછન જાસ કુરંગ;	
ભાવઠ ભાજે નામથી, દિનદિન રંગ અમંગ.	૪
ચરણકમળ તેહના નમી, ધ્યાન હૃદય અવધારિ;	
રાસ કરે હરિખળતણો, જીવ દયા અધિકાર.	૫
માછીગર કુળ ઉપનો, પામ્યો રાજ્યભંડાર;	
સુખ ભોગવી શિવપદ લલ્લો, દયા તણો ઉપગાર.	૬
ભોગાર્યો એક માછલો, પાળી અગડ અપાર;	
વિકથા ઊધ તજ કરી, સાંભળજો નરનાર.	૭

x x x x

અતે—

હાલ ૩૨ મી—કાગળીયો કરતાર બણી શીપરે લયુરે.

x x x x

પહેલા વ્રત ઉપર આદર કરોરે, પાળો દયા દયાળ;
જીવ દયાથી સહુ સુખ પામશેરે, જિનહરિમળ ભૂપાળ. ઇમં ૧૦
સંવત સત્તર છતાળીસમેરે, આસો સુદિ જુધવાર;
પડવા દિવસે રાસ સંપૂરણ થયોરે, પાટણનગર મઝારા. ઇમં ૧૧
શ્રી ખરતર ગચ્છનાયક શોભતારે, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિંદ;
શાંતિહર્ષવાચક પદ પંકજ અલીરે, કહે જિનહર્ષ મુણિંદ. ઇમં ૧૨
પટ્ટશત ઓગણ્યાશી ગાથા થઈરે, ઢાલ થઈ બત્રીસ;
વર્ધમાન દેશનાથી કલ્હો અધિકાર એરે, સુણુજે ધરી જગીશ. ઇમં ૧૩
+૫૦ આનંદ કાવ્ય મહોદધિ-ભાગ ૩.

(૬૦૩) વિંધાવિલાસ રાસ સં. ૧૭૧૧ શ્રા. શુ. ૯ અુધ (જુઓ પૃ. (૮૨).

આદિ—

ફૂલ.

સરસતિ નિતિ આયો સુમતિ ચિતહિત ધરિ પ્રણમેવિ,
જિત તિતથી ધાનિક અચળ, શોભિત દહદિસિ દેવ. ૧
કવિયણુ નર સાંનિધિકરણુ, હરિહરણુ અજ્ઞાન,
ચરણુ ઉપમ ધરણુ ઊપાવણુ ગુણજ્ઞાન. ૨
તાસુ તણે સુપમાઉલે, કહિચું પુણ્ય ચરિત
પુણ્યથકી સુખ સંપદા, પામિજે નિત નિત, ૩
પુણ્યે સુજસ લહીજ્યે, પુણ્ય પસાયે ભોગ
પુણ્ય થકી આપદ ટલે, મિલે સયલ સંયોગ. ૪
પુન્યવંત વખાણુતાં જનમ હુવે સુક્યતથ
રસના પવિત્રપણુ લીયે, સીઝે નિજ પરમતથ. ૫
અણહુંતા ગુણુ દાખવ્યા, જહા પવિત્ર ન હોઈ
સારસનાઇ કસ લહીએ, છતા કહે ગુણુ જેહ, ૬
ઉત્તમ નરગુણુ આગસો, પોતે પુણ્ય પ્રકાશ
વિંધાવિલાસ નરવધી તણુ, સુણુજ્યો ચરિત ઉલ્લાસ. ૭

x

x

x

x

અતે—

સતરેંઘઆરોત્તર વરસે આવણુ સુદ મન હરસેજી,
બુધવાર નવમી તિથિ અવસે કીચ ચક્રપદ સરસેજી. ૧૨ જિ.

શ્રી ખરતરગઢ ગયણદિણંદા, શ્રી જિનરતન સરીંદાજી
તાસુ પસાઇ ચરિત્ર સુખકંદા, નિસુણજ્યો નરવંદાજી. ૧૩ જિ.

વાચક ગુણવર્દન સુખદાયા, શ્રી સોમગણિ સુપસાયજી
કમિ જિનહરપ પુણ્ય ગુણ ગાયા, તીસઢાલ સુખપાયાજી. ૧૪ જિ.

લિખિત અમરવિજય શ્રી ખીલાડા મધ્યે સકલ ભં વિજયદેવ
સૂરીસ્વર શિં મહોપાધ્યાય શ્રી લાવણ્યવિજય ગણી સ્વ શિષ્ય સકલ
પં શ્રી માનવિજય ગણી સ્વ શિં સકલ પં. લમ્બિધિજય ગણી
શિ. પં. શ્રી અમરવિજય ગણી લિપિદૃત. મુનિશ્રી ધનવિજય ગણી
વાચનાર્થે સં. ૧૭૫૪ વર્ષે માગસિર શુદ્ધિ દ્વિતીય દિને શુક્રવારે યેશ્રી
નક્ષત્રે શુક્રાસ યોગદિને સંપૂર્ણ. ૨૭-૧૭ દા. ૪૩ નં. ૫૭ જ ૩.

(૬૨૧)+ વીશસ્થાનકનો રાસ સં. ૧૭૪૮ વૈ. શુ. ૩

આદિ—

દોહા

સકલ સિદ્ધિ સંપતિ કરણ, હરણ તિમિર અગ્નિ,
ત્રણે કાલના જિન નમું, આણી ભાવ પ્રધાન ૧
મહાવિદેહે વિચરતા, વંદું જિનવર વીશ,
સંધ્યતુવિંધ આગલે, ધર્મ કહે જગદોશ. ૨
નમતાં નવનિધિ પામિયે, જપતાં પાતક જાય,
પૂજતાં શિવપદ દિયે, ખાંમ તણી ખલ ન્યાય. ૩
શ્રી જિનપદ પ્રાપ્તિ ભણી, હવું તપ ઉચ્છાહિ,
વીશ સ્થાનક નાંમે કહ્યું, શ્રી જિન આગમ માંહિ. ૪
ચાર ભેદ જિન ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ,
સુખારામ અમૃત જલદ, ભવદુઃખ સાયર નાવ. ૫

x

x

x

x

અતે—

કલશ રાગ ધન્યાશ્રી.

આરાહો, ભવિયલુ થાનક આરાહો,

અમિત પ્રભાવ વીશ સ્થાનક ભાખ્યા, એ સેવી હ્યો લાહોરે,

ભવિયલુ થાનક આરાહો.

૧.

x

x

x

x

અંધ વિચારામૃત સંગ્રહી, એહ રચ્યો મન ભાવો,
અધિકો ઓછો ને કોઈ ભાખ્યો, પંડિત તેહ શોધાવોરે. ભ. ૯
શ્રી ચંદ્રપ્રભ ચિતભાંહે ધારો, અભિનંદન મન ભાવો,
કુંથુ જિનેશ્વર સ્વામી કૃપાથી, અશુભ કર્મ સહુ જાવો. ભ. ૧૦
માધવ કૃષ્ણોત્તર જિન પહેલો, પારણુ દિવસ વધાવો,
ખરતરગચ્છ જિનચંદ્ર સૂરીશ્વર, દિન દિન જડતો દાવોરે ભ. ૧૧
વાચક શાંતિહર્ષ ગણિ કેરો, શિષ્ય વચન ચિત લાવો,
પુણ્યવિશાલ રાસ રસરંગે, કહે જિનહર્ષ ભલાવોરે. ભ. ૧૨
(પ્ર૦ ભીમશી માણેક.

—પાનાં ૩૦૬ કમલમુનિનો સંગ્રહ હાલ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં.

—સંવત ૧૭૬૪ વર્ષે શાકે ૧૬૨૯ પ્રવર્તમાને કાર્તિક માસે કૃષ્ણ પક્ષે ૧૩ દિને અંકવાસરે લિખિત શ્રી પત્તનનગરે પં. જયકલસ મુનિના શુભ ભૂયાત્ પા, ૯૧—૧૬ આ. ક.

(૬૨૨) મૃગાંકલેખા રાસ સં. ૧૭૪૮ આપાઠ વદ ૯ પાટણુ

અતે—

x

x

x

x

સતર અડતાલીસમેં આસાઠ વદિ નુંમિ દીસ
એ રાસ પાટણુ મેં રચ્યો, ઢાલે ઇકતાલીસ ૧૮ રા.
ગછરાજ ખરતર ગુર જયો, જિનચંદ્રસરિ સૂરોદ
શાંતિહર્ષ વાચક તણો કહે જિનહર્ષ મુણીદ. ૧૯

—શીલ વિષયે મૃગાંકલેખા સતી રાસ સં. ૧૮૧૯ પો. સુ, ૮ ગુર નવાનગર મધ્યે ઝ. પીતાંબરેણુ લી.

—સં, ૧૮૮૩ શાકે ૧૭૪૬ આશ્વિની પૂર્ણિમા શુદ્ધ ૭ ભોમે શ્રીમાંદવી મધ્યે શ્રી બાધ નાથીબાધ પદનાથે લિં ભાધ માણેકચંદ્રે જૈન નાથીબા-
ધને ભણવાને કાળે લખી છે. ૪૬—૯ પ્રે. ૨.

(૬૨૩) સુદર્શન શેઠ રાસ સં. ૧૭૪૯ બાદરવા શુ. ૧૨ શુક્ર પાટણમાં
અતે—

ચોગશાસ્ત્રની ટીકામાંહિ છધરે, એહ અવલ અધિકાર,
તે બેઠનિધ રાસ કીચક ભલઉરે, સાંભલિજ્યો નરનારી. ૧૬ કે
ગાથા રાસ તણી થઇ તીનસધરે, ઉપરિ ખ્યાસી જાણિ,
વાધાની ભાવન એ દેસી ગાઇજ્યોરે, એકવીસ ઢાલ વખાણિ ૧૭ કે.
સતર ડિગણ પંચાસઠ વચ્છરધરે, ભાદ્રવ સુદિ સુષકાર;
બારસ તિથિએ રાસ પૂરક થયઉરે, સુભ મહુરત શુક્રવાર ૧૮ કે.
શ્રી પરતર ગજનાયક ગુણનિલઉરે, શ્રી જિનચંદ સરિંદ,
વાચક શાંતિહરપ ગણિ સીસ કહઈ ઇસુરે, ઘઉં જિનહરપ

આણુંદ ૧૯ કે.

—છતિ શ્રી સુદરસન રાસ: સપૂર્ણ:—લિખિતોજિનહરેણુ શ્રી
ગ્રંથાગ્ર શ્લોક સંખ્યા પપર સર્વગાથા ૩૮૨ ઢાલ ૨૧ સંવત ૧૭૪૯
વર્ષે ભાદ્રપદ શુકલપક્ષે દ્વાદશી તિથિ પત્તાન મધ્યે કવિ સ્વહસ્ત લિખિત.

(પ્ર. કા.)

—સંવત ૧૮૦૮ વર્ષે પોસમાસે કૃષ્ણક્ષેત્ર ત્રયોદશી દિને શુક્રવારે
પાલીતાણા મધ્યે લખીત શ્રી શુભ ભવતુ ભાવ. પા. ૨૧—૧૧ આ. ક.
(૬૨૪) અજિતસેન કનકાવતિ રાસ સં. ૧૭૫૧ મહા વદિ ૪)

આદિ—

દ્વહા

વીણા પુસ્તક ધારિણી, હંસાસણિ સરસતિ,

અક્ષાણી ખલ્લા સુતા, આપો અવિચર(ર)લ મતિ. ૧

ચંદ્રલોકમલ તાહરા નમુ, પાંચું તુઝ સુપસાય,

સરસ વચન રચના રસે, સહુને આપે દાય. ૨

નૃગ કન્યા કનકાવતી, સરસ કથા છે તાસ,
અતુર નરાં મનરંજણી, સુણુતાં ચિત ઉલાસ. ૩
જે રસિયા વેધક પુરપ, ગુણીયલ કેસ ભાવ,
રસ લ્યે ભમર તણી પરે, જાણે સખલા ભાવ. ૪
રસિયા જાણે રસ વિરસ, વેધે વેધક જેહ,
મૂરખ નર પશુ સારિખા, ર્યું જાણે રસ તોહ, ૫
ભમરો જાણે રસ વિરસ, જે સેને વનરાય,
ધણુ ર્યું જાણે આપડો, જે સૂકાં લકડ ખાય, ૬
ભમર સરિખા જે ભમર, વેધક વચન રસાલ,
રાયે સરસ કથા સુણી, વિકથા તજે વિચાલ, ૭
કનકાવતી તે કિહાં થઇ, કિસો થયો અધિકાર,
સાવધાન થઇને સહુ, સાંભલજ્યો નરનારિ, ૮

અંતે—

(આર વરસારી સાહિબ ચાકરી પધાર્યા, તેરમૈ વરસૈ ઘર આવ્યા હો,
મનભોલા ઠાકુર હાલરો હુલરાયલે—એ દેશી)

ચારિત્ર પાલી મુનિવર સદગતિ બાંધી, પુન્ય પસાઈ તે તો બાંધી હો,

—ગુણવંતા રૂપિજ દેવના સુખ પાંખીયા—

ઐ સાધવી પિણુ શુદ્ધ વ્રત પાલી, દુષણુ સખલા ટાલી હો; ૧

કરિ સંલેખણુ વ્રતની સુરપુર પોહતી, જિહાં સુખ લીલા બહુ લી હો.

એકિણુ ચાનિક મિત્ર થયા તે, સુખ વિલસે દિનરાતિ હો ૨

આઉ પૂરી તિહાંથી તીનૈધ ચવિસૈ મહાવિદેહૈ ઉપજસ્યૈ હો; ૩

સુકુલ ભોગવિ ભોગ તિહાં વ્રત ગ્રહસ્યૈ, પૂરવ પાતિક દ્વહસ્યૈ હો. ૪

મુગુતૈ જસ્યૈરે તેતો સંયમપાલી, ગતિ આગતિનાં દુખ ટાલી હો. ૫

ચારિત્રના તો એહવા તુમહે ફલ જાણો, ભાવ હીયામૈ આંજી હો. ૬

આંખિલ તપથી વર્ષમાંન જિણિ વાંચી, રૂપ સંપદમાં નહી કા

ખાંખી હો; ૭

રૂપ જોધનૈ જોહનો સુરની પિણુ નારી, કનકાવતીનૈ આમૈ હારી હો.

૮

તપનો તો મહિમા એહવો ઉત્તમ જાણી, તેહસું લય લાવો રડા
પ્રાણી હો. ગુ૦

કરમ મહાવનપાવક તપ તિહાં કહિછી, ખિણુક માંહિ તે તો ઉદ્ધરીયેહો ગુ. ૬
કનકવતી એ તો કથા વખાણિ, તપ કરિઈ હિત આણિ હો, ગુ૦
કનકવતી અજિતસેનની વારતા, સાંભલતાં હોવૈ સાતા હો, ગુ૦ ૭
નિશિપતિ^૧ ખાંણુ^૫ વારિધિ (વાર) શશિ^૭ વરસૈ, યોથ અંધારી
માહની હરસૈ હો, ગુ૦

શ્રી ખરતરગઢ અધિક વિરાજૈ, શ્રી જિનચંદ સરિ રાજે હો, ગુ૦ ૮
વાચક શાંતિહરપ ગણિના, જોહની જગમૈ મહિમા હો, ગુ૦
તે સદ્ગુરનો ઉપકારજ લીધો, તેહ સુપસાઈ કાધો હો. ગુ૦ ૯
સાતસૈ અઠાવન ગાથા સનૂરી, ઢાલ ત્રેતાલીસ પૂરી હો, ગુ૦
શ્લોકની સંખ્યા એક સહસવખાણુ, ઉપરિ વલીદ યૌદ જાણુ હો. ગુ૦ ૧૦
રાસ સરસ છૈ વાંચોરે ભાઇ, કહૈ જિનહરપ સુણાઇ હો, ગુ૦
રીઝવજ્યો તુમહે લોક લુગાઇ, યાસ્યૈ લાભ સવાઇ હો. ગુ૦ ૧૧
ઇતિશ્રી અજિતસેન કનકવતી રાસ સંપૂર્ણ લિખિત.

લિખિત સકલપંડિત શિરોમણિ વિદ્વજ્જન મુગ્ધ ચૂડામણિ પંડિતા-
ધિરાજ્ય પંડિત કૃપાનિધાન પૂજ્યસ્થ વિરજ શ્રી૬શ્રી ઋષિશ્રી સુભાણુ-
જીકા નામતેવાસિના ઋષિ દયારામેણુ લિપીકૃતા: પઠનાથ ધર્મધુરધર
આણુંદ કામદેવ સમાન સુઆવક પુન્યપ્રભાવક જિનાસાપ્રતિપાલક બજુ-
સાથી અવટકે શેઠશ્રી હીરાચંદણ વાચનાથ ચિરંજીવી શ્રી સુરતિબિંદિરે,
સંવત ૧૮૩૦ ના મિતી ચૈત્ર શુદ્ધ દ્વિતીયાયાં રવિવાસરે, શ્રીલૂંકાગચ્છે શ્રી
—અંયાય ૧૦૨૪, (લી. રત્ન. ડે. બ.)

—સંવત ૧૭૬૨ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૩ વાર, ભોમે પંડિત શ્રીપત્રી
વિશેષચંદ્ર ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી વીરચંદ્ર ગણિ શિષ્ય મુનિ વાહજ
ચંદ્રેણુ લિખિત, (પ્ર. કા.)

—સંવત ૧૭૬૩ વર્ષે આગસિર વદિ ૧૧ દિન પં. કનકજેતનઇ.
રાસ દાતા થકી વિહર્યું છે. (પ્ર. કા.)

—સં. ૧૮૦૯ જ્યેષ્ઠ ૪ બૃહસ્પતિવાસરે રાંનેરઆમે પં. કૃષ્ણ-
વિજય ગણિ શિ. પં. રંગવિજયગણિ શિ. પં. ભિમવિજય ગણિ લિં
હંસવિજય વાયનાથ ૨૪-૧૬ દા. ૪૩ નં. ૪૯ જડે.

—પં. રામસાગર ગણિ શિં રૂપસાગરેણ લિં દેગામ આમે,
સં. ૧૮ (૯ ?) ૧૫ જ્યેં ૧૦ ૭ ભોગ-પા. ૨૬-૧૬ આ. ક.

—સં. ૧૮૧૭ વર્ષે ભાદ્રવા સુદ ૭ દિને વાર ભોમે લપીતાં સકલ
પંડિત શિરોમણિ પંડિતશ્રી પં. કેસરવિજય ગં તત્ શિષ્ય પં. શ્રી
કમલવિજય ગં તત્ શિષ્ય પં. મોહન લિપિતાં વલાસણા મધ્યે. ૨૭-
૧૫ (પાલણુપુર ભં.)

(૬૨૫) ગુણુકરંડ ગુણાવળી રાસ. સં. ૧૭૫૧ આસો વદિ
૨ (શશી ખાંણુ ભોજન વત્સ) પાટણમાં ત્રં. ૬૦૫ ૨૯૯ ભા. ડે.

આદિ—

દૂહા.

શ્રી અરિહંત અનંત ગુણુ. સેવે સુરનર ઈંદિ;	
પાયકમલ જસુ પ્રણુમતાં, લહીઈ પરમાણુદં.	૧
ચોવીસે જિન જગત ગુરૂ, જગજિવણુ જિનચંદં,	
જગનાયક દાયક સયલ, સેવકને સુષટંદં.	૨
કરૂણાનિધિ કાંમતિદ્વિયણુ, સકલ જીવ પ્રતિપાલ,	
ચોવીસે જિનવર નમી, સરસ્વતિ નમે ત્રિકાલ.	૩
મનવચ કાયા થીર કરિ, સેવિજે મન શુદ્ધિ,	
તો માતા સુપ્રસન યઈ, આપે નિરમલ યુદ્ધિ.	૪
‘યુદ્ધે’ જગ જસ પાંમિઈ, ‘યુદ્ધે’ સીજે કાજ,	
‘યુદ્ધે’ પ્રભુતા પાંમિઈ, ‘યુદ્ધે’ લહિઈ રાજિ.	૫
‘યુદ્ધે’ સુરનર રંજીયે, ‘યુદ્ધે’ જ વધન વિહાર,	
‘યુદ્ધવંત’ જગ જસ લિઈ, ‘યુધિ’ વડિ સંસાર.	૬
‘યુદ્ધે’ નારી ગુણાવલી, ‘ચઢયા’ બોલ પ્રમાણુ,	
‘ચાર પ્રીતમના કલ્યા, મુંકયો ખદિ’ નિજ માણુ.	૭

વાસ કયા કહેસું સરસ, ધરજ્યો રિદય મઝાર,
વિકથા ઉંધ તજ કરી, સાંભળજ્યો નરનારિ.

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૨૬ મી આપ સવારથ જગ સહુરે—એ દેશી.
સસિ ખાંણુ ભોજનસંવચ્છરે, વદિ બીજો હો આશ્વિનમાસકે,
ઢાલ છવિસે રહ્યો, પાટણુ મેં હો રૂઠો એ રાસ કે. ગુ. ૧૬
શ્રીગચ્છ પરતર ગુણુનિથો, જિનચંદ્રહો સૂરીસૂરીસકે,
શ્રી શાંતીહરપ વાયકતણો, ઇમ પમણે હો જિનહરપ સૂરીસકે. ગુ. ૧૭
—ગુણુકરંડ ઇમ વિનવે.

—ઇતિ શ્રી ગુણુકરંડ ગુણુવલી રાસ સંપૂર્ણુ:—શ્રી શાંતિજિન
પ્રસાદાત્ સકલ પંડિત શિરશેષર સકલ—પંડિત શીર મુગટામણી પંડિત
શ્રી ૧૦૮ પંશ્રી જિન વિજયગણિ તત્ શીષ્ય પ્રવર પુંડરીક સર્વગુણુ
પંડિત સર્વોત્તમ ઇહાવંત મેધાંબુધિ પંડિત શ્રી ૨૧ પં. શ્રી મુનિવિ-
જયગણી તત્ શીષ્ય ગુણુકેશ ભામિનીભાલસ્થળ તિલકાયમાન સર્વ
પંડિતામરણુ પંડિત શ્રી ૫ પંશ્રી રત્નવિજયગણિ તત્ શીષ્ય પાદ્યજ્ઞ
અમર સર્વકલા કૌશલ પંશ્રી હર્ષવિજય ગણિ તત્ ગુરુ બ્રાત્રા મું.
કાંતિવિજય ગ. લિપિં કુવે મું. ધર્મવિજય વાચનાર્થે સંવત્ ૧૮૫૦
વર્ષે ભાદ્રપદમાસે ધનપક્ષે ૭ જીવ વાસરે શ્રી વામનસ્થલી નગરે. શ્રી
પાર્શ્વનાથ પ્ર. (ભાવ. પૃ. ૨૦ પં. ૧૫).

—સં. ૧૮૪૭ જયેષ્ઠ વદિ ૬ ભોમ પં. બાતુસુંદર શિ. પં.
દુલીચંદ લિ. ખરતરગછે પાટણુ મધ્યે ૧૫-૧૭ દા. ૪૩ નં. ૬૯ જડે
બીજી પ્રતમાં આ પ્રમાણે છે:—

શ્રી ગચ્છ ખરતર ગુણુનિથો મચ્છરાજ નિણુચંદસરિ
જસુ નામથી નવનિધિ મિલેં, પ્રતપો ગુરુહો હુગ્મંસસિસર ગુ. ૧૮
જંગમ યુગપરધાન જગગુરુ નામથી નિસતાર
પ્રહુ ઉઠી પ્રણમું બાવસું કલિ જુગમેં હો ગોતમ મણુધાર. ૧૯

શ્રીમદસાધે સોભતા વા. શાંતિહરણ મુણિંદ,
તસુ સીસ કહિં જિનહર્ષ મુનિ ગુર નામે હો દિન દિન આણુંદ ૨૦
પત્ર ૨૧-૧૪ આ. ક.

—સંવત ૧૮૬૦ વર્ષે વૈશાખ સદિ ૯ દિને ભોમવારે શ્રી
ભટારક પુરંદર ભટારક શ્રી ૧૦૮ થી વિજયપ્રભસૂરિશ્વરના ચરણાન્
ચરણકમલાન્ પ્રં. ૫ શ્રી પ્રેમવિજય ગણિ શિષ્ય શ્રી પં. શ્રી ૫ સકલ
પંડીત શિરોમણી કાંતિવિજય ગણી શીષ્ય પં. શ્રી ૫ રાજવિજય ગણી
શ્રી શિષ્ય પં. શ્રી ૫ રત્નાયમણી પં. શ્રી કૃષ્ણવિજય ગણી શીષ્ય પં.
શ્રી ૫ પંડીતશ્રી ૫ રંગવિજય ગણી શીષ્ય સીસુ ચેલા રૂપચંદ લિખિતં
રાધનપૂરે મધ્યે. ૨૨-૧૩ પ્ર. કા. નં. ૩૭૧.

—લ. મુ. પુહિરતેન ૧૭-૧૭ ઝીંજુવાડા ભંડારમાં,
(૬૨૬) મહાખલ મલયસુંદરી રાસ—સં. ૧૭૫૧ આસોશુદ્
૧ શનિ પાટણ.

અંત—

શ્રી જયતિલક સૂરિશ્વર, આગમિયા ગચ્છનો પટધાર,
મલયસુંદરીનો રચો, એ ચરિત્ર જોઇ મુખકાર. મ. ૧૭
સત્તરસેં એકાવને, આસો શુદિ પડવા શશિવાર,
રાસ કીયો રળિયામણો, પાટણમેં મુણુતાં મુખકાર. ૧૮
ચોથો પ્રસ્તાવ પૂરો થયો, દાલ એહની અડતાલીસ ખાસ,
તેરસેં ચાલીસ શ્લોકનિ સંખ્યા પરિમાણે કહી જાસ. ૧૯
શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીશ્વર, અરતરગછ નાયક ગુણુદાર,
ચાયક શાંતિહર્ષ તણે શિત ભખે જિનહર્ષ વિસ્તાર. ૨૦

—પ્રથમ પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૫૧૬ શ્લો. સં. ૬૩૩ દ્વિતીય
પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૮૯૧ શ્લો. સંખ્યા ૧૧૬૫, તૃતીય પ્રસ્તાવ સર્વગાથા
૫૭૩ અંથ સંખ્યા ૭૩૭ ચતુર્થ પ્રસ્તાવ ગાથા ૧૦૨૬ અંથ સંખ્યા
૧૩૪૦ પ્રથમ ખંડની દાલ ૨૬, બીજાની ૪૨, ત્રીજાની ૨૬. ચોથે
૪૭,=સર્વ દાલ ૧૪૨ સં. ૧૮૧૨ પ્રથમ જયેષ્ઠ શુદિ ૨ દિને ચંદ્ર-
સરે પા. ૬૧-૨૩ રાજકોટ પૂ. અ.

—ધતિશ્રી મલયાસુંદરી ચરિત્રે શીલાવદ્યત પૂર્વભવ વર્ણનો નામ
ચતુર્થ પ્રસ્તાવ શ્લોક સંખ્યા ૬૦૦૦ સં. ૧૯૩૫ મીતિ ભાદ્રવા શુદ્ધ
૧૨ બીકમપુર મધ્યે. પૃ. ૧૨૮ પં. ૧૪ ગુ. ૧૦

(૬૨૭)+શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ ૧૭૫૫ આષાઢ વદિ ૫ યુધ પાટણમાં

આદિ—

વિશ્વનાથ ચરણે નમુ, વ્યક્ત અરિહન્ત	
યુગાદીશ યોગીંદ્ર પ્રભુ વિશ્વ સ્થિતિ વિચરન્ત.	૧
જન ચક્રી લખમી ધણી, ચામીકર ઘુનિ ભાંતિ,	
સ્તવના શિવ સંપત્તિ મિલે, શાન્તિકરણ શ્રી શાન્તિ.	૨
જરાસિંધ પ્રતાપહરિ, અન્દોલિત દેત્યારિ	
મથ્યો દુર્ધ કંદુર્ધનો, નમુ નેમિ બ્રહ્મચારિ.	૩
ગસ દષ્ટિ અમૃત ભરી, અહિ અહિ ઈશ્વર કાંધ,	
મુક્ત તાપ સંતાપથી, પાર્શ્વનાથ પ્રસિદ્ધ.	૪
સંશય સુરપતિ ટાલવા, મેર કંપાન્યો વીર	
ત્રિધા વીર નમિઈ ચરણુ, ગુણસાયર ગંભીર.	૫
મુક્તિ ત્રિય પુંડરીક શ્રમ, શ્રેય ત્રિય પુંડરીક,	
પુંડરીક સિર રત્ન સમ, નમું તેહ પુંડરીક.	૬
જિન મુનિ સર્વ નમી કરી, શ્રુતદેવી ધરિ ધ્યાન,	
શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્યનો રચિસું રાસ પ્રધાન.	૭
નિજ મન ધિર કરી સાંભલો, તીર્થતણા અવદાત,	
સુણતાં શ્રવણ હુર્યે પવિત્ર, વિચિ મત કરજે વાત.	૮

x

x

x

x

અતે—

શ્રી ચદુવંશ વિભૂષણ દિનમણિ, શિલાદિત્યગિરિ સ્વામિ,
સરિ ધનેશ્વર પાસિ કરાવીયો, અંથ મહાતમ નામિ. શ્રી ૧૦
સજ્જન વિદ્જ્જન મન રંજણો, કવિ કુલમાહિ પ્રસિદ્ધ,
વિનયચંદ્ર નિર્મલ ગુણમાલિકા, હીયડે વાસો કાંધ. શ્રી ૧૬

મુજને ઉઘમ તિણે કરાવીયો, રાસ રચ્યો શ્રીકાર,
 શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્ય અંથનો, લોક ભણી ઉપગાર. શ્રી૦ ૨૦
 સંવત સત્તરેસે પંચાવને, પાંચમ વદિ આષાઢ,
 રાસ સંપૂરણુ બુધવારે થયો, મેં કીધો કરિ ગાઢ શ્રી૦ ૨૧
 શ્રી ખરતર ગઢ ગયણુ સમો, શ્રી જીનચંદ સુરિંદ,
 જનસ પ્રતાપ જગતમાં વિસ્તર્યો, દરસણુ હોધ આણુંદ શ્રી૦ ૨૨
 વાયક શ્રી સોમગણિ મણિ શોભતા જાણે સહુ સંસાર,
 શાંતિહર્ષ ગણિ વાયક તેહના, શિષ્ય બહુ પરિવાર. શ્રી૦ ૨૩
 તાસ શીસ જિનહર્ષ હર્ષધરી, કીધો પૂરણુ રાસ,
 નવમે ખંડે ઢાલ ઇચ્છારમી, એ યધ પૂરણુ તાસ૦ શ્રી૦ ૨૪
 નવખંડે એ રાસ સુહામણો, હોધએ સત્તર ઢાલ,
 શ્રી પાટણુ માંહિ જીન સુપસાયથી, રચ્યો રાસ રસાલ. શ્રી૦ ૨૫
 સર્વગાથા ૬૪૫૦ સં. ૧૭૫૫ વર્ષે આષાઢ વદિ પંચમી દિને
 શ્રી પત્તન મંચે શ્રી જિનપ્રસાદત્ સૌખ્યં ભવતુ.
 —છતિશ્રો જિત્રહર્ષ વિરચિતે શત્રુંજય મહાતીર્થ મહાત્મ્ય ચતુષ્પદાં
 શ્રી પાર્શ્વનાથાદિ મહાપુરૂષ ચારિત્ર વરણુનો નામ નવમઃ ખંડઃ સમાપ્ત.....
 .....લિખિતં શ્રીમદ્ ભાવનગરે સંપૂર્ણુ કૃતં પં. ન્યાનચંદ્રેણુ શીઘ્રતર
 લિખિતમ્—પૃ. ૧૮૧ પં. ૧૫ આ. ક. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌ. ૫.
 (૬૨૮)+સત્યવિજય નિર્વાણુ રાસ સં. ૧૭૫૬ મહાસુદિ ૧૦ પાટણુમાં
 આદિ—

શ્રી જિનવરના ચરણુ જુગ, પ્રણમું ભાવ સહીત,
 વંધીત પૂરણુ કલ્પતર, પૂજીત સુરાસુર પત ૧
 સરસતી માત પસાઉલે, ગાધશિ મુનિ મહિરાણુ,
 સત્યવિજય પંચાસનું, સાંભળજ્યો નિવાંણુ. ૨

x

x

x

x

અતે—

સતર છપને સંવત્સરે મહા શુદિ દસમી. પ્રમાણુ,
 નિર્વાણુ પંચાસનો એ થયો, જિનહર્ષ સુજાણુ.

સુ. ૩૨

—વધુ માટે જુઓ મારો જૈં ૦ ઐં ૦ રાસમાળા ભાગ ૧ લો.
(૬૨૯) રત્નચૂડ મુનિરાસ સં. ૧૭૫૭ આસો શુ. ૧૩ શુક્ર પાટણમાં
અતે—

x x x x

રતનચૂડનહિ ચરિત્ર સુદાયહિ દાન સુપાત દીપાયહિરે,
દાન પ્રભાવઈ ધનસુખ પાયહિ, દાનઈ મુગતિ સિધાયહિરે. ૧૪ પૂ.
સતર સતાવન આસૂમાસૈં સુદિ તેરસિ પ્રતિભાસધરે,
શુક્રવાર કીધહિ અભ્યાસઈ, રાસ પાટણ ઉલાસધરે. ૧૫ પૂ.
ઢાલ એકત્રોસમી એ થઈ ચંગી, સાંભલિજ્યો સહુ અગીરે,
બધસિ સભામાંહિ બે સંગી, ગાવહિ ઢાલ સુરંગીરે. ૧૬ પૂ.
શ્રી પરતર ગચ્છગયણ હિણુંદા, શ્રી જિનચંદ સુરિંદારે,
વાચક શાંતિહરણ ગુણ વ્રંદા, શિષ્ય જિનહરણ મુણિંદારે. ૧૭ પૂ.

—સર્વગાથા ૬૨૭ ગ્રંથાગ્ર શ્લોક સંખ્યા ૮૬૭ ઇતિ શ્રી રત્નચૂડ

મુનિ રાસ: સંપૂર્ણ: શ્રીરસ્તુ. (પ્ર૦ કા.)

(૬૩૦) શીલવતી રાસ સં. ૧૭૫૮ ભાદરવા શુ. ૮ પાટણમાં.

સંવત સતર અઠાવનઈ, ભાદ્રિવ સુદિ આઠિમનઈ દીસ, ધ.
પાટણમાંહિ પ્રેમસું, રાસ કીધહિ મન ધરી જગીશ. ૧૭ ધ.
શ્રી પરતરગૃહ દીપતો, શ્રી જિનચંદ સુરોસર રાજ, ધ.
વાચક શાંતિહરણતણહિ, શિષ્ય પબણહિ જિનહરણ સુકાજ. ૧૮ ધ.

—ઇતિશ્રી શીલવિપયે શીલવતી રાસ સંપૂર્ણમ્—સર્વ ગાથા ૪૮૦
(પ્ર૦ કા.)

(૬૩૧) અભયકુમાર રાસ સં. ૧૭૫૮ શ્રાવણ શુ. ૫ સોમવારે પાટણમાં
આદિ—

દેશી—અલખેલાની

મગધદેશ રળીઆંમણોરે લાલ, નવલખ સંખ્યા ગામ, સુખદાધરે,
રાજગ્રહી પૂરી રૂઆડીરે લાલ, સુરપુરીથી અભિરામ, સુ. ૧ મં.
રાજ કરે રાજ તીહારે એણીક મુણની એણ સુ.
નિરમલ સમકીલ જેહનોરે ચૂકવીઈ નહિ કેણ સુ. ૨ મ.

ભગતિ કરે ભગવંતનીરે, પૂજા કરે ત્રિકાલ સુ.	
વીરવચન શ્રવણું સુણેરે, મિથ્યા મનથી ટાલ સુ.	૩ મ.
મંત્રીસર સેહરોરે નામે અભયકુમાર સુ.	
પ્રથમ પૂત્ર રાગતણોરે બુધી તણો ભંડાર સુ.	૪ મ.
x	x
x	x

અંતે—

ઢાલ ૧૧ મી (આજ નીહેજેરે થઇ રહ્યો નાહલોરે ઓ દેશી.

બીજી પિણુ તુઝ માની પ્રાર્થનારે ના કહું કિમ ઇણુ કામ,

અરે અકારણ જોહને કારણેરે, તૃપ સુત કરે સંત્રામ. ૧ બી૦

તેં એ રાજ દેતાં લીધો નહીરે, વાલ્હા તું ધનધન

વિધન ન હોજ્યો તાહરા ધર્મમાંરે, કહે શ્રેણીક રાજન ૨ બી૦

ત્રતઉછવ સઘં કરાવીઆરે, ધરતો ચિત્ત ઉલ્લાસ

ધીરાધર જિમ કંચન વરસતો, આવ્યા જિનવર પાસ. ૩ બી૦

વિધિસું દીક્ષા દીધી અભયનેરે, નંદા પિણુ ત્રત લીધ,

અંગ ઇચ્છારસ ધર મુનિવર થયોરે, ઉત્તમ કણિ કીધ. ૪ બી૦

બહુ દિન નિરવધ સંયમ પાલીયોરે, કરી સંલેખણા અંત,

ગયા સર્વાર્થસિદ્ધ અભયમુનિરે, ચવી શિવપુર પોહયંત. ૫ બી૦

સંવત સત્તર અઠાવન સંવત્છરેરે, ઉજ્જવલ શ્રાવણ માસ,

પંચમી દિન સોમવાર સોહાંમણોરે, પાટણનયર ઉલ્લાસ. ૬ બી૦

ખરતરગચ્છ જિનચંદ્રસૂરીસરે, શાંતિહર્ષ સુપસાય,

ઢાલ ઇચ્છારે અભયકુમારનારે, કહે જિનહર્ષ સુખદાય. ૭ બી૦

—સં. ૧૯૧૯ વૈ. શુ. ૧૩ દિને લ. પં. તેજવિજેજી ગારી-

યાધર આમે શ્રી શાંતિજિન પ્રસાદત—૪-૧૫ ગારીયાધર ભં.

(૬૩૨) રાત્રિભોજન પરિહારક (અમરસેન જયસેન) રાસ.

સં. ૧૭૫૯ આષાઢ વદિ ૧ પાટણમાં.

આદિ—

શ્રી શંખેશ્વર પાસ પ્રભુ, મહિમા ત્રિજગવાસ,

યક્ષ જોહનો જગતો, પૂરે વાંછિત આસ. ૧

જૂની મૂતિ જોહની, તુરત જણાવે દેહ,	
વારે ચંદ્ર પ્રભુ તણે, બિંબ ભરાયું એહ.	૨
પૂજી કેતા કાલ લગે, ભુવનપતિ ધરણેન્દ્ર,	
અહમ કરી પદમાવતી, આરાધી ગોવિંદ.	૩
જરાસિંધુયે મૂકી જરા, યાદવ કર્યા અચેત,	
પ્રભુપદ નમણે સંચીયા, દુઆ તુરત સચેત.	૪
શંખ શબ્દ પૂર્યો તદા, હર્ષ ધરી ગોપાળ,	
થાપ્યો નયર સંમેસરો, થાપ્યો પાસ દયાલ.	૫
આવે જગ સહુ જાતરા, પરતા પૂરે તાસ,	
કલિયુગ માંહે કલા વધી, મેવે સુરનર જાસ.	૬
તાસ ચરણ પ્રણમી કરી, હૈયડે ધરી કુલ્લાસ,	
કરં સ્વામી સુપસાયથી, રાત્રિ ભોજન રાસ.	૭
સાંભલજો આલસ ત્યજી, થાશે લાભ અપાર,	
રાત્રિ ભોજન વારજો, સાંભલી દોષ વિચાર.	૮
x x x x	

અતિ—

નિધિ પાંડવ ભક્ષ સંવત્સરે એ, વદિ આપાદ જગીશ,
 પૂરણ થઇ ચૌપાઇએ, પડવા કેરે દાસ—
 શ્રી ખડતરગચ્છ રાજ્યો એ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરોદ
 રતનસૂરિ પાટવીએ, દીઠાં હોયે આણંદ—સ.
 શાંતિહર્ષ વાયક તણાએ, કહે જિનહર્ષ મુર્ણીદ,
 વામેય પસાહલે એ, કીર્તિ કમલા કંદ,
 પાંટણ માંહે મેં રહ્યા એ, રાત્રિભોજન રાસ.
 પચ્ચીસ દાલે કરી એ, મુણતાં લીલ વિલાસ.

ગાથા ૪૭૭, દાલ ૨૫.

(૬૩૩) રતનસાર નૃપ રાસ—સં. ૧૭૫૯ પ્ર. શ્રાં ૫૦ ૧૧

સોમવાર પાટણમાં.

x x x x

અંતે—

રયણકુમાર ચરિત્ર શ્રવણેં સુણીરે, પાથો નિરમલ સીલ,
 સદગુરની સેવા રૂડી પરિ આદરેરે, જિમ પામો સુખ લીલ. ૧૨ ચા.
 સતરાદિમ પંચાસ નવોત્તર વચ્છરેરે, પ્રથમ શ્રાવણવદિ માસ,
 ઇશ્વારસિ સિસિવાર સુહામણેરે, પૂરણ પૂરણ થયો એ રાસ. ૧૩ ચા.
 શ્રી ખરતરગચ્છ કુમુદવનાલિ પ્રભાકરે, શ્રી જિનચંદ્ર મુણિંદ,
 શ્રી જિન રત્નસૂરિસર પાટ દીપાવિવારે, પ્રગટયેઃ ગ્લણિ દિણંદ. ૧૪ ચા.
 શ્રીશ્રી શાંતિહર્ષ વાચક સુપસાહસેરે, પાટણનયર મઝારિ,
 રાસ રચ્યો જિનહરષ સુહામણેરે, સાંભલિજ્યો નરનારિ. ૧૫ ચા.
 પ્રથમ જિણેસર આદીસર તણેરે, સુપસયેં થયો રાસ,
 ઢાલ તેત્રીસ રૂડીપરિ ગાઈજ્યોરે, ધરિ જિનહરષ ઉલાસ. ૧૬ ચા.

—સર્વગાથા ૬૦૪ ઢાલ ૩૩ ઇતિ શીલવિષયે રત્નસાર નૃપ
 સારઃ સમાપ્તઃ સંવત ૧૭૬૨ વર્ષે જ્યેષ્ઠ સુદિ ૯ દિનેં શ્રી પત્તનમધ્યે
 લિખે (પ્ર૦ કા૦)

(૬૩૪) વચર સ્વામી ઢાલખંધ સઝાય—સં. ૧૭૫૯ આસોશુ. ૧.

આદિ— જીરે જીરે સામી સમોસર્યા—એ દેશી.

અરધ ભરતમાંહિ શોભતોરે, દેશ અવંતી ઉદારોરે,

વસવા થાનિક લલિતો, સુખિયા લોક અપારોરે. ૧

ઈન્દ્રિયપુત્ર પુન્યાતમા, ધનગિરિ નામે સુહાવેરે,

કાયામન વચનેં કરી, ધર્મી ઉપમા પાવેરે. ૨

x

x

x

x

અંતે—

સત્તરસઘે નવ પંચાસઘરે પડિવા શુદિ આસો માસેરે,
 થઈ ઢાલ પન્નર ઉલાસેરે, ભણુતાં સુણુતાં સુખ યારયેરે. ૫ વ૦
 શ્રી જિનચંદ્રસૂરી ગુર ગાયારે, ખરતરગચ્છ જિણુ સોભાયારે,
 વાચક શાંતિહર્ષ પસાયારે, જિનહર્ષ વચર ગુણુગાયારે. ૬ વ૦

—ઇતિ શ્રી વચર સ્વામી ઢાલ ૧૫ સંબંધે સંપૂર્ણ સંવત
૧૮૧૭ વર્ષે શકે ૧૬૮૨ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૩ બુધવા પાટણનગરે. પ્ર. કા.

—પાટણ નગરે પંચાસરાજ પ્રસાદાત્ લિ. મોહનવિજયજી
પા. ૫-૧૪ આં ૩૦

—સં. ૧૭૮૩ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૧ દિને લં ૪-૧૮ માં.

—સકલ પંડિતોત્તમ પં. શ્રી ગુલાલવિજયજી તત્ શિષ્ય ગણી શ્રી હિત
વિજયજી લિખાવતં. પં. શ્રી ધનસોમજી સત્ક પં. જિતેન્દ્રસોમ લિખતં
ઘોતાગ્રામે સીરાહી વાસી ૩-૧૭ (મારી પાસે છેલ્લું પાતું છે.)

(૬૩૫) જંબુસ્વામી રાસ—૧૭૬૦ જેઠ વદ ૧૦ બુધ પાટણમાં.

અંતે—

શિશિ ઉદધિ કાય આકાશ વચ્છર દશમિ જ્યેષ્ઠવદિ જાણિ,

બુધવાર રાસ પૂરક થયકે, સુલિજ્યો ઉલટ આણિ. ૧૧ ધં

શ્રીગચ્છ પરતર પતિ પ્રગટ જાણો જતકે નવપંડ,

શ્રી જિનરતન સૂરીસનમ્, પાટણ આણું અવંડ. ૧૨ ધં.

શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસર, ગુર રાય પ્રતપકે એહ,

વાચક શ્રી શાંતિહરપચું, રહકે જિનહરપ સનેહ. ૧૩ ધં.

અધિકાર ચક્રયા તણી પૂરી, ઢાલ ચમ એ વીસ.

ગાથા સત્યાસી ત્રિભુસર્ગ, ગાઅઉ જિનહરપ મુનિસ. ૧૪ ધં.

સર્વગાથા ૬૮૭ ઢાલ ૨૦ ઇતિશ્રી જંબુસ્વામી ચતુષ્પદાં બુદ્ધિ
સિદ્ધિ કથા જાત્યા સ્વકિશોર કથા આમકૃતસુતકથા સોલ્લક કથા માસાહસ
શંકુનિ કથા ત્રિસુહત્ કથા વિપ્ર પુત્રી નાગશ્રી કથા લક્ષિતાંગ કથા
સપરિવાર જંબુપ્રવજ્યા પ્રભવ પ્રવજ્યા જંબુ સ્વામિ નિર્વાણુ વર્ણુનો
નામ ચતુર્થોધિકારઃ ૪ ઇતિશ્રી જંબુસ્વામિ રાસઃ સંપૂર્ણ પ્રથમાધિકારે
ગાથા ૪૭૬, દ્વિતીયાધિકારે ગાથા ૪૩ તૃતીયાધિકારે ૩૫૮ ચતુર્થાધિકારે
ગાથા ૩૯૧ સર્વ ગાથા ૧૬૫૭ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૭૫ ઢાલ ૮૦ (પ્ર. કા.)

(૬૩૬) સ્થૂલભદ્ર સ્વાધ્યાય ૧૭૫૯ આસો શુદ્ધ ૫ કુંજવાર પાટણમાં

અંતે—

*

*

*

*

નિધિખાણુ રિપિ શશિ વહરઈ, આસોજ ઉજવલ માસ,
કુંવર પાંચિમિ તિથિ ભલી, ગાયક મુનિજસ વાસ. ૫ મુ.

શ્રી ગચ્છ પરતરપતિ જયક, જિનચંદ્ર સરિ સરિદ,
શ્રી શાંતિહરય વાયક તણુક, કહધ જિનહરય મુણિંદ, ૬ મુ.

હાલ સતરધ ગાધયક, શ્રી શુભભદ્ર મુનીસ,
જિનહરય પાટણુ નગરમધ, શ્રી સંધ અધિક જગીસ. ૭ મુ.

—ધતિશ્રી શુભભદ્ર સ્વાધ્યાય:—સર્વગાથા ૧૫૧. (પ્ર૦ કા.)

(૬૩૭) વીસ વિહરમાન સ્તવનાનિ રચ્યા અને લખ્યા સં ૧૭૬૧
જ્યેષ્ઠ વદિ ૧ શનિવારે લિખિતા જિનહર્યેણુ શ્રી પત્તનમધ્યે (પ્ર૦ કા.)

(૬૩૮) નર્મદામુકરી મહાસતી સ્વાધ્યાય—સં. ૧૭૬૧.

ચૈત્ર વદિ ૪ સોમ. પાટણુમાં

અતે—

સંવત સતરઈ એકસઠઈ સમધરે, ચૈત્રકવદિ સોમવાર
ચક્રી દિવસ સઝાય સંપૂરણુ એ થયકરે, ભણિજ્યો છાં શ્રીકાર. ૭ ક.
શ્રી જિનચંદ્ર સરીસ્વર પરતર ગછ પતીરે, તાસ આણુ સુપ્રમાણુ,
વાયક શાંતિહરય સુપસાઉલધરે, કહધ જિનહરય સુગણુ. ૮ ક.

—હાલ ૨૯ ગાથા ૨૧૪ ગ્રંથાથ ૨૭૦ સંવત્ ૧૭૬૧ વર્ષે ચૈત્ર
વદિ ૪ દિને લિખિતો જિનહર્યેણુ શ્રી પત્તન મધ્યે (પ્ર. કા.
શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્તુ શ્રેયો ભવતુ સર્વદા.

(૬૩૯) આરામશોભા રાસ સં. ૧૭૬૧ જ્યેષ્ઠ શુ. ૩ પાટણુમાં
અતે—

આરામ શોભાની પરઈ, તુમે કરક જિનવર ભક્તિ,
સુખ લહક રહક સંસારમાં આગલિ પામક મુક્તિ. ૧૨ પ્રી૦

સત્તર એકસઠઈ સમધ, સુચિ જેઠિની તિથિ ત્રીજ,
એ રાસ સંપૂરણુ કીયક, થયક નિરમલ બોધિ બીજ. ૧૩ પ્રી૦

શ્રી ગચ્છ પરતર તાસ પતિ, શ્રીસુગુર જિનચંદ્ર સરિ
શ્રી શાંતિહર્ય વાયક તણુક, કહધ જિનહરય સત્તર ૧૪ પ્રી૦

એ રાસની ગાથા ચ્યારિસઘ, ઉપરઈ ઉચ્ચુલીસ,
જિનહરપ પાટણમાં રચ્યઉ, હાલ થઇ એકવીસ. ૧૫ પ્રી૦

—સર્વગાથા ૪૨૯ હાલ ૨૧ સંવત ૧૭૬૧ વર્ષે જ્યેષ્ઠ સુદિ ૩
દિવે શ્રી પત્તન મધ્યે સિખિતો જિનહર્ષેણ આરામ સોભા રાસઃ સંપૂર્ણઃ—
ધતિશ્રી સમ્યક્ત્વ પૂજા વિષયે આરામ સોભા મહાસતી રાસઃ સમાપ્તઃ
ત્રયાચ શ્લોક સંખ્યા ૫૭૪ (૫૦ કા.)

(૬૪૦) વસુદેવ રાસ ૧૭૬૨ આશો શુ. ૨ રવિવાર પાટણમાં.

અંતે—

x	x	x	x
પક્ષરસ સ્વર અંદ્રમા, આસ સુકલ તિથિ બીજ,			
રવિવર્ણ સંપુરણ થયઉ, સુણુતાં ઉપજઈ રીઝ			૫૯ યા૦
એ રાસ વસુદેવનઉ, ધ્યારસઘ ત્રેસઠિ,			
પચાસ હાલે ગાઠજ્યો, મિલિ બે જણુ એકઠ.			૬૦ યા૦
ગઢરાજ પરતર ગઢ તણુઉ, શ્રી આદિ જિનચંદ સૂરિ,			
શ્રી જિનરત્ન પટોધર, જસ પ્રતાપ પડૂર			૬૧ યા૦
વાચના ચારજ તિલક શ્રી, શ્રી સોમ ગણિવર સીસ,			
શ્રી શાંતિહરપ વાયક તણુઉ, લહધ જિનહરપ જગીસ.			૬૨ ય૦
શ્રી નેમિજિન સુપસાયથી રચ્યઉ રાસ પ્રમાણ,			
નગર પાટણ સંઘમાં, સદા કલ્યાણુ કલ્યાણુ.			૬૩ ય૦

—ધતિશ્રી વાસુદેવ રાસઃ સંપૂર્ણઃ—(૫૦ કા.) પા. ૩

(૬૪૧) સીતા સુદડી.

આદિ—

સરસત માતા વીનવું, ગણપતિ લાગૂં પાય,	
એકરજોડી વીનવું, અક્ષર દીજ્યો માય.	૧
ગાવંતા ગુણુ રામકા, બોલૂ બે કરજોડિ	
સેવક મનમે ચિંતવે, કીજ્યો પરમ કરોડી.	૨

સીતા ગુરકી સેવકર, જપૂં તે લક્ષ્મણ રામ,
સીતા હણુવંત ગાવતાં, સદ્ગુણ સદા હોય કામ. ૩
પરન્ન્યાપાલક શ્રી રામહૈ, સખ પદ્મજકે નાથ,
સેવક હંદી વીનતિ, દાય સમાવે હાથ. ૪

x   x   x   x

અતે—

કહે જિણુહરણ સીતા તણોરે, નિત પ્રણુમીજે પાયરે સુ.
સીતા નારી સુલખણીરે, તૌં સમ અવર ન કોયરે. સુ.
અગનકૂંડ પાણી કીયોરે રામ લક્ષ્મણ જોડરે. સુ. ધી૦ ૮
૪-૧૬ સચિત્ર ધો૦,

(૬૪૨) જિનપ્રતિમા દુઢકરણ હુંડી સં. ૧૭૨૫ માગશર.

આદિ—

હું બલિહારી યાદવા એ દેશી

સુઅદેવી હિયડે ધરી, સદ્ગુરુ વયણ રયણ ચિત ધારકે
રાસ ભણું રલિયામણો સૂત્રે જિનપ્રતિમા અધિકાર કે ૧
કુમતિ કદાચહ પરિહરો, મન હઠ મ કરો મૂઢ ગિમારકે
હઠ મિથ્યાત વખાણીયે મિથ્યા તે વાઘે સંસાર કે. ૨ કુ.

x   x   x   x

અતે—

સુજ મન જિન પ્રતિમા રમી, જિન પ્રતિમા માહરૈ આધારકે
સદ્વહણા મુઝ એહવી જિનવર જિન પ્રતિમા આકારકે. ૬૫ કુ.
સતરૈ સૈ ખચવીસૈ સમે હિમરિત સીતલ મૃગસિર માસકે,
રાસ કીયો રલિયામણો, જિનવર નમતાં લીલવિલાસકે. ૬૬ કુ.
શ્રી ખસ્તર ગહ ગહગહૈ શ્રી જિનચંદ્રસૂરીસ મહંતકે
વાચક શ્રી સોમગણિ તણે સુપસાયે જિનહર્ષ કહંતકે. ૬૭ કુ.

—લિ૦ પં. સૌભાગ્યવિજયેન સં. ૧૮૩૪ વૈ. સુ. ૧૨ આહિવા
નગરે. ૩-૧૪ પ્ર. કા. નં. ૩૫૩., પા. ૧.

(૬૪૩) જસરાજબાવની. સં. ૧૭૩૮ ફાગણ વદ ૭ ગુર.

આદિ—

ઝંકાર અપાર જગત આધાર સમેં નરનારી સંસાર જપેહે,
બાવની અક્ષર માહિં ધૂરાક્ષર જ્યોતિ પ્રદોતન કોટિ તપેહેં,
સિદ્ધિ નિરંજન ભેષ અલેષ સરપ નિરપ જોગેંદ્ર જપેહેં,
એસોં મહાતમ હે ઝંકાર કો પાપ જસા જાકેં નામિ ષપેહેં. ૧
નંગ ચિંતામણિ ડારિકેં પત્યર જોઉ, અહેં નર મૂરખ સોઈ,
સુંદર પાટ પટંબર અંબર છોરિકેં ઓઢણુ લેતહે લોષ,
કામદૂધા ધરતેં જૂં બિડારકેં છોરિ ગહેં મતિમંદ જિ કોષ,
ધર્મધૂં છોર અધર્મ કરેં જસરાજ ઉણે નિજ ખૂદ્ધિ વિગોષ. ૨

x

x

x

x

અંતે—

ક્ષૌર સૂસીસ મુંડાવત હે કેઇ લાંબ જડા સિર કેઈ રહાવે,
લૂંચન હાથ સં કેઇ કરે રહે મૂત દિગંબર કેઇ કહાવે,
રાષસૂં કેઈ લપેટ રહે કેઇ અંગ પંચાંગનિ માહેં તપાવે,
કષ્ટ કરે જસરાજ બહુતપેં આન વિના શિવ પંથ ન પાવે. ૫૬
સંવત સત્તર અડતીસેં માસ ફાગણમે બહુલ સાતમ દિનવાર ગુર પાએહેં,
વાચક શાંતહરપ તાહુકે પ્રથમ શિષ્ય ભલેં કે અક્ષરપર કવિત બનાએહેં,
અવસરકે વિચાર બેઠિકે સભા મઝાર કહે નરનારિનકેં મનમં સુહાયેહેં
કહે જિનહરપ પ્રતાપ પ્રબૂદ્ધકે ભઈ પુરણુ બાવની ગૂણુ ચિતકું રેઝાએ. ૫૭

—છતિ ભલે ધુવાક્ષર બાવની કરિત બંધ જસરાજ કૃત સંપૂર્ણ.

પં. જીવવિજય શિ. જસવિજય લિ૦ ધો. ૫-૧૫

મહાવીર છંદ

આદિ—શ્રી સિદ્ધારથ કુલ કમલા દીપાવણુ દિણુરાવ.

અંતે—

કલશ

ઘણી સીસ ધારીયઉ એક તુંહીજ અલવેસર,

અવર નમણુ આખડી પ્રગટ કીધી પરમેસર,

દેવ તણુકિ તું દેવ સેવ તોરી નિતિ સારું,
 મુગતિ આપી મહારાજ સદા આણા શિર ધારું,
 કરજોડી તુઝ આગલિ કહું, કમિત કમલા સુખકરણુ,
 જિનહરપ નામ તોરક જપધ, તારિ તારિ તારણુ તરણુ. ૩૬
 તું સુરવૃક્ષ સમાન તુંહીજ સુરકુંભ સમોવડિ,
 કામધેનુ કલિજીગ્ગ તુંહીજ સુરમણી તડોવડિ,
 તું દીપતક દીવાણુ આણુ તોરી આરાધું,
 વડિમ ચઢાવણુ વંસ સજસ તાહરક સરાહું.
 ધન ધન સિદ્ધારથ વૃષધરા, ધન ત્રિસલા ઉયરઈ ધર્યકિ,
 જિનહરપ જિનવર જયકિ જિણિ આતમપર ઉદ્ધર્યકિ. ૩૭

(પ્ર૦ કા.)

વાડી પાર્થનાથ (પાટણ) બૃહસ્પતિ ૨૬ કડી (આદિ-સાંધ ધન
 કહે કરજોડી, હોવાદહા, દુકૃત દૂરિ નિવારિવા મ્હારા લાલ) મારી પાસે છે.)
 સ્તવનપદ સ્વાધ્યાયાદિ સંશ્રુ.

સ્વલિખિત પ્રતનાં પત્ર ૮૦ (પ્ર૦ કા.)

(ચાર) મંગલ ગીત (અમ.)

પાર્થનાથ ધધર નીસાંણી ૪૭ સવૈયામાં.

આદિ—

સુખસંપતિદાયક નરસુર નાયક પરતિક પાસ નિથુંદાહૈ,
 જાંકી છબિ કાંતિ અનોપમ ઉપમ દીપતિ જાંણિ જિણુંદાહૈ,
 મુખ જોતિ જિગામિ જગમગિ જગમગિ પુનિમ પૂરણુ અંદાહૈ.
 સગરપ સરપ વધાણેત ભૂપસો તુંહી તય ભુવણુંદા હૈ. ૧

x

x

x

x

અંતે—

તેરી બલગક મોગ પાક વીનતી આ સુનંદાહૈ
 કહી કહી ધતોસું મુગતિ દે મોસું મેરા દિલ રીઝંદાહૈ

x

x

x

x

ધધર નીસાણી પાસ વપાણી ગુણી જિનહરપ કહંદાહૈ. ૪૭
—સં. ૧૧૮૭ વર્ષે શ્રાવણ વદિ ૧૦ ભોમદિને ૪-૧૦ ના. ભં.

ચોબોલી કથા કવિત્ત દ્વહા—કુલ ૨૧

સઝાયો.

૨૦ અસમાધિ સ્થાનક—વીસકારણ અસમાધિના, જાણઉ
૨૧ સખલા—કહઈ ચારિત્રનઈ કાબરઉ
૨૬ પાપસ્થાનક—ઐગણત્રીસ પાપ શ્રુત કેરા.
૩૧ મોહનીય સ્થાનક—થાનક ગુરૂ આરે મહા મોહણીતણા
સિદ્ધના ૩૧ ગુણુ—સિદ્ધ વિરાજઈ ગુણુ એકત્રીસહુંરે
બત્રીશયોગ સંગ્રહ—બત્રીસ યોગ સંગ્રહ કરઉ,

(પ્ર૦ કા.)

પ્રદિત સઝાયો.

પાંચમા આરા પૃ. ૩૬, પરબીવજન ૧૦૦, સુગુર પચીશી
૧૨૪, રાજમતિ (૩૯૩, સ. મા. બીક); સિદ્ધાચલ સ્તુતિ ૨૪૮ (જૈ.
પ્ર.) હંદણુઋષિ ૬૦, શ્રાવકની કરણી ૬૫ (સ. મા. બી.)

ઋષિ બત્રીશી.

આદિ—

અષ્ટાપદ શ્રી આદિ જિણુંદ, ચંપા વાસુપૂજ્ય જિણુંદ
પાવા સુગતિ ગયા મહાવીર, અરીઠ નેમિ ગિરનારસદ્વીર,
x x x x

અતે—

રિધી બત્રીસી જે નર ગુણે ભણે ભાવસું શ્રવણું સણે,
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ પાંમિ ગુણુગેહ, અજર અમર પદ લાધે તેહ. ૩૧
ઉત્તમ નમતાં લહીયે પાર, ગુણુ અહિતાં થાયે નિસ્તાર
ભાયે દુરિ કરમની કોડિ, કહિ જિનહરપ નમું કરજોડિ. ૩૨

(૩-૧૧ આ૦)

મેઘકુમાર ચોઢાલીઉં.

આદિ— શ્રી જિનવરનાં ચરણ નમી કરી, ગાઇસુ મેઘકુમારોરે.

x

x

x

x

અંતે—

૪ થી દાલ.

એકણુ ભવને આંતરે, લહિસ્યૈ ભવનો યાગ,

ઈમિ જિનહરપૈ સીસનેરે, ચૂક્યૌ આંણ્યૌ માગ ૧૦ મે૦

—સં. ૧૮૧૯ વર્ષે મિતિ આસૂ સુદિ ૧૦ દિને લિપતં પં.

ગણેશ. ૨-૧૩ મારી પાસે છે.

૨૯૪ લખિંધવિજય (ત. વિજયસિંહ-વિજયદેવ-સંજમ-
હર્ષ-ગુણહર્ષ શિ.)

(૬૪૪) ઉત્તમકુમારનો રાસ—૧૭૦૧ કાર્તિક શુ. ૧૧ ગુરૂ

આદિ—

દૂહા.

શ્રી ગુણહરપ (ગુરૂ) તણો, પામી પુણ્યપ્રભાવ,

વિષમ વિધનજલ તારવા, જે વડ અવિહડ નાવ. ૧

જિનવર મુખકમલિ વસે, પટ ભાષા મય ઉપદેહ,

બાવન અખર વિવિધ વર, રચણે ધડીયો એહ. ૨

જગજયની જગ જીવની, જગદંબા જગમુખ,

જગતારણુ જગમોહની, તુઝ સમરિ સવિ સુખ. ૩

વીણા પુસ્તકધારણી, ભગવતી ભારતિ દેવ

કવિત કંઠે સંખેપથી, હિયડે તુઝ સમરેવ. ૪

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી ઉત્તમરાયતણી મેં કચા કહી લવલેસ.

જરણુ શાસ્ત્ર તણે અતસારે દાલખંધ સુવિશેષ.

૬૭ ૬૦

- સંવત સતરશત એક ઉપરિ ૧૭૦૧ વરસિ કાતિમાસ
 ઉજ્જવલ અચાર્યો ગુરવાસરે રચ્યો રાસ ઉલ્લાસ. ૮૮ ક૦
- એણિ રાસે ઢાલ મનોહર ચ્યાર અધિક ચ્યાલીસ
 ગાહા દૂહાદિક સવે લેખે પન્નરસે ચ્યાલીસ. ૮૯ ક૦
- પંચખંડ દ્વ્યો સંપૂરણ નિજ ગુર નામ પ્રભાવે
 ભગત તણા દાલીદ દૂખ ટાલિ, સહગુર સહજ સભાવિ. ૯૦ ક૦
- ઓહો અધિકો હોવે અણુઘટો, રાસિ વયણુ વિશેષ,
 તે મિચ્છાદુકડ મુઝ હજ્યો, સુણુજ્યો સયણુ અસેસ. ૯૧ ક૦
- ઉત્તમ રાસ રસિક જન રતિકર સુઘટિત સિત પદ્યધ
 શીલે સુરભિત ચંપ કુસુમ જિમ સદલ સરપ સુગંધ. ૯૨ ક૦
- શીયલવંત વિવિધપરિ વિલસ્યો, જે ઉત્તમ નરરાય,
 દેવી પ્રારથીઓ નવી ચૂકો, જેહ વજ્રદઢ કાય. ૯૩ ક૦
- અતિ સવી છંડીને દીક્ષા, લેઈ કરી તપ સાર
 પામી સરગ મુગતિ સાધસે, અનુક્રમે જે નિરધાર ૯૪ ક૦
- તેહનો રાસ રસાલ એ રૂડો, જે સાંભલસે કંત
 તે તેહના વિહજા વાલાને મિલસે સદી નિશ્ચંત. ૯૫ ક૦
- જિહાં મંગલ કારણ હોવે ઝાઝો, જિહાં હોવે મનવિનોદ
 ધર્મ ફલાફલ સુણુવા જે મનતો સુણો એસપ્રમોદ. ૯૬ ક૦
- જિહાં પઢીયે ગુણીમેં તિહાં હોવે કુશલ કલ્યાણ,
 ભણો ગુણો તે આગલે રૂડી જે હોવે સુધડ સુમણ. ૯૭ ક૦
- શ્રી તપગજ ગયણુગણિ દિનમણિ, શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ
 વિજયસિંહસૂરિ આચારજ પ્રતપો જ્યાં રવિચંદ. ૯૮ ક૦
- તાસ ધરંપર ગુર તપ ગજપતિ વિજયદેવ સૂરિરાય,
 તાસ સોસ સંજમહર્ષાભિધ, વરપંડિત કહવાય. ૯૯ ક૦
- તામ સીસ પડિત મુગટમણિ, શ્રી ગુણુહર્ષ સુસીસ,
 લાખધિવિજય કવિ કહે કરજોડી, ધમિ હર્ષે નિસદીસ. ૧૦૦ ક૦

જિહાં થીર થઈ રહે શ્રી જિનશાસન, જિહાં તપે સુ દિલ્લિંદ
 મહ ગણમંડિત મેર મહીધર જાં દ્રુઅ તારાયંદ. ૩૦૦
 તિહાંતાઈ ઉત્તમરાયનો જાનો ઉત્તમ રાસ રસાલ,
 ભણે ગુણે નિસુણે જે ભાવે, તિહાં ધર મંગલ માલ, ૩૦૧
 તપગણ મંડલ સંજમહર્ષ સુશિષ્ય શ્રી ગુણહર્ષ સુસીસ
 લગ્નિવિનય કહે રાસ રસાલો, પ્રતપો જાં નિસદીસ.

૩૦૨ કરો.

—મુનિશ્રી કર્તુરિવિનય પન્યાસજીકી સવાઇ શ્રી પં. અમ-
 રવિનય પન્યાસજી વાચનાર્યે મુનિ પં. કેસરવિનયેન લિખિતા. ઉન્હા-
 નગરે. ૮૮-૧૫ માં.

(૬૪૫) અજાપુત્રનો રાસ સં. ૧૭૦૩ આસો શુ. ૧૦

આદિ—

ફહા.

વંદુ શ્રી જિનવર તણાં, ચરણ કમલ ઉલ્હાસ,	
જે પ્રણમતે પાંખીઈ, શિવસુખ વારેમાસ.	૧
સિદ્ધ સાધજિન ધર્મધુર, એ સવિ મંગલ મૂલ.	
સંકટ હરજે સમરતાં, હોજ્યો મુઝ અનુકુલ.	૨
જેહથી જીસ જસ પામીએં સરે મનવંછિત કાંમ,	
શ્રીગુણહર્ષ ગુરજી તણાં, જગ જયવંતું નાંમ.	૩
શ્રી સરસતી તું સારદા, ગિરવાંણી ગુણ ગેલ,	
બ્રહ્માણી બ્રહ્માડવિ, મોલો મોહનવેલિ.	૪

(સરસ્વતિની સ્તુતિ છે.)

x

x

x

x

અતે—

ઓધું અધિકુરે આગમથી કહિઉં ધટતા ધટતુરે જેનવિ સદ્વહિયું,
 નવિ સદ્વહીઉં મે અધટ ધટતું તે મિછા દુકડ દીઓ

મેં જીરણુ પુસ્તક જોઇને એ રાસ હ જોડી લીઓ
વળી અઘટ વયણુ જિકો હોઇ તે સુગુણુ ખમજો માનવી
શ્રી અન્નપુત્ર રાસ કેવલી વાત છે અતિ નવ નવી. ૧૭

અકે ગાહારે દુહા ચઉપઠ, સવિ સરવાલેરે ચઉદહે સત થઇ,
સત થઈ ચઉદહ ચોપઈ તિમ ઢાલ ઉગણુત્રીસએ
શ્રવણે સુણતાં સુખ હોઇ હીયડુ હરખં હીસે;
સંવત સતરત્રન આસુ સુદમાં દસમી શુક્રે સહી
શ્રી અન્નપુત્ર કથા સકોમલ રાસ યધે એમ કહી. ૧૮

જાં ધ્રુઅ તારારે જાં રવિચંદ્રમા, જાં લવણોદધિ લોપે નવિ સિમા,
નવિ સિમા લોપે લક્ષણુ જલનિધિ મેર પ્રમુખ મહીધરા,
જાં જૈનશાસન માહિ લીજો જૈન નામ નિરંતરા,
તાં લગે પ્રતપો શ્રી અન્નસુત રાય રાસ સોહામણો
સાંભલે સવિ સુખ સંપજો ધર હોઇ નિત વધામણાં. ૧૯

તપગચ્છ ગિરિઓરે ગુર ગુણુસાયર, જે તપ તેજેરે દેવ દિવાયર,
દિવાયર તપ તેજથી શ્રી વિજયદ્વન (દેવ) સુરિસર
તસ સીસ સંજમહર્ષ પંડિત શ્રી ગુણુહરપ મુનિસર
તસ સીસ લીલા લખખિવિજ્યાલિધ વિગુધભાવે બણે
અન્નપુત્ર નરપતિ નિષટ નિરૂપમ કીરતપટ હો રણુઝણે. ૨૦

—અન્નપુત્ર રાસસ્ય સમખંડ સં. સર્વખંડ ૭ સર્વઢાલ ૨૯ છે.
સર્વગાથા ૧૪૨૦ છે, સર્વ સલોક સંખ્યા ૩૨૨૫ છઈ એ રાસનો
અધિકાર જીરણુ અંથ પ્રમુખ શાસ્ત્ર મધ્યે વર્ણવેલો છઈ તેહથી વિશેષ
ધારવઉ સહી સં. ૧૮૮૨ વૈશાખમાસે શુકલ પક્ષે ૧૫ તિથી શ્રી
રવિવાસરે લખિત શ્રી પોરબદિર મધ્યે સા. ખીમચંદ શિવરાજ લખિત
સ્વ આત્માર્થે ૬૯-૧૫ માં.

(૬૪૬) જ્ઞાન એકાદશી સ્તો

આદિ—

વસ્તુ છંદ.

સરસતિ (૨) પદમ પશુમેવિ.

પછિનિ ગુરુનર્ધ નમે, તાર નાસ નિત્ય મન્નિ આણિઅ,

કહર્યું મુનિ એકાદશી જૈન આગમ વપાણિઅ,

આરાહત એકાદશી આણી મન આણુંદ,

સુષ સંપદ સહજિ હોઈ જાં ધ્રુઅ તારાયંદ.

૧

જિહાં તીરથ (૨) અગ્નિ શેત્રુંજ

શ્રી ગિરનારિ અઝાર તિમ સોરવાડિ ચંદાક જિણુવર,

ને સોરઠમાંદિ સખલ અવર તીર્ય પ્રણુમતિ નરવર,

નગરી મોટી દ્વારકા તિહાં માધવ નરરાય,

રાજકરઈ સુરપતિ પરિ નરપતિ પ્રણુમર્ધ પાય.

૨

x

x

x

x

અંત—

શ્રી વિજયદેવ સુરિદેવ સહગુરુ લલો, શ્રી ગુણુહરપ કવીસીસ લેશિ,

જ્ઞાન એકાદશી દિવસ મહિમા કલો, મહમલો લખધિ લીલાવિશેસિં. ૬૪

૧ સૌભાગ્ય પંચમી જ્ઞાન પંચમી સ્તો

આદિ જિણુવર (૨) સયલ જગજાંત

વંછિઅ સુહંકર પયકમલ નમવિ દેવ સારદા સમરિઅ,

તિમ નિત્ય સહગુરુ નામનઈ મુજ મનિકજિ કરિઅ ભમરીઅ,

કહિર્યું સોહમપંચમી નાણુપંચમી તિમ્મ

આરાહતઈ દુરિ હોઈ નાણુવરણી કમ્મ.

૧

અંત—

જય (૨) શ્રી સીમંધર સામી, જય નિજ્જર્જર મજગામીરે,

શ્રી ગુણુહર સેવાદલ પામી, લખધિ કહિ સિરનામીરે.

૧૨૪

અદ્ધારમી સદી.

જૈન ગૃન્થર કવિઓ.

૨ પંચકલ્યાણકાભિધ જિનસ્તં

આદિ—

દ્વહા.

ચોવીસઈ જિણુવર નમી, નિઅ ગુર ચરણુ નમેવિ,
કલ્યાણુક તિથિ જિનતણી, સુણિ ભવિઅણુ સપેવિ

x

x

x

x

અંત—

શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ સહગુર સગુણ, શ્રી ગુણહર્ષ વરવિયુધ સીસો,
પંચકલ્યાણકાભિધ તવન જિનતણું, લખધિ પભણઈ પ્રબલ જગિ

જગીસો. ૩૬

—પં. શ્રી લખિધવિજય શિ ભાવિગણિ આણુંદવિજયેન લિં
સોહીઆમે ઉપરનાં ત્રણ એક સાથે ૮-૧૭ (વિ. ધ.)

૨૯૫ આણુંદ—(ખ૦ મહિમાસાગરશિ૦)

(૬૪૭) + અહર્નક રાસ—સં ૧૭૦૨ (૧૭૦૪)

આદિ—

ઈડર આંખા આંબલીરે દેશી.

સરસતિ સામિણિ વીનવું રે, પ્રણુમી શ્રી ઋષિરાય,

સાધુ શિરોમણિ ગુણુનિલોરે, અરહનક શિરતાજ,

૧

મુનીસર ગારયું ગુણુ ગંભીર, મેશતણી પરિ ધીર. સુ. આંકણી.

અંત—

x

x

x

x

સંવત સતર ૧૭૦૨ બિડોત્તરઈ, વડ ધરતર ગઈ વાસ,

મણિ મહિમાસાગર હિત વીનવે, આણુંદપુરે કહીયો રાસ

વિલાસકિ—

ભેટિઉરે ગુરરાજ, તિણિ સાધ્યોરે આપણુડાંકાજ.

ભેટયોરે ગુરરાજ. ૯

—સં. ૧૭૪૦ વર્ષે શાકે ૧૬૦૫ પ્રવર્તમાને માસોત્તમમાસ

અશ્વની માસે શુકલપક્ષે દ્વિતીયાયાં સોમપુત્રે લિખિતં પંડિતશ્રી જ્યા-
નંદગણિ શિ. પંડિત શ્રી દેવાનંદ ગણિ તત્ શિષ્ય ગણિ વિનયાનદેન
શ્રી ધારાનગર્યાં સાધવી શ્રી રાજશ્રી વાચનાર્થે ૪-૧૩ (વિ. ધ.)
અન્યપ્રતમાં.

સંવત સત્તર ત્રિઠોત્તરી વડ ખરતરે ગચ્છવાસ,

ગણિ મહિમાસાગર ગુરુ હિતકર આજુદિરે કહીએ

રાસ વિલાસ—

—સં ૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્રમાસે તપાગચ્છે રાજધિરાજ ભદ્રારક શ્રી
ભાવરત્નસૂરિ શિષ્ય માનરત્ન લિખિત સૂર્યપુર નગરે. પ્ર. કા, પાનાં
૬ પ્રે. ૨.

—અમૃ., ખં ૧, આ. ક. પ્રકાશિત ૫. ૩૦૧ સ. મા. (બી.)

૨૯૬ રાજહર્ષ (ખ. કીર્તિરત્નસૂરિ-હર્ષવિશાલ-હર્ષ
ધર્મ-સાધુમંદિર-વિમલરંગ-લઘ્વિકલ્લોલ-લલિતકીર્તિશિ.)
બુચો સુમતિરંગ.

(૬૪૮) થાવચ્યા શુકસેલગ ચૌપાઈ સં ૧૭૦૩ માગં સુ.
૧૩ સોમ બીકાનેરમાં.

અંતે—

સંવત સતરધસૈ વરસૈ ત્રિઠોત્તરધજી વીકાનેર મઝારિ,
મોટો સંધ સદાશ્રી બીકાનેરનોજી જીવદયા પ્રતિપાલ
હિત જાણી મધ તેહતથૈ કરી આગ્રહધજી ચૌપધ કરીય રસાલ.
ગિરવાશ્રી ખરતરગજનાયક દીપતાજી શ્રી જિનરતન સૂરીસ
તેહનઈ વારઈ આગમ અનુસારધ રચીજી ઢાલ કરે પચવીસ.
સંધવાલ મંડન આચરિજ ભલોજી કીરતિરતન સૂરીશ,
ચરણ કમલ સેવધ નિતુ તેહનાજી પૂરધ મનહ જગીસ.
જેહની સાધા જિમ પાલ્લવીજી, સીસ સકલ સુવિસાલ
સોહઈ તસુ પાટૈ મુનિવર ચઢતી કલાજી, વાચક હર્ષવિશાલ.

હુષધર્મ વાયક તસુ પાટૈ જાણીયછી, સાધુમંદિર ગુણવંત,
 કિરિયા ઉત્કૃષ્ટિ જિણુ સધી આદરીજી વાયક અતિશયવંત.
 વિમલરંગતણી રહણી અતિ આકરીજી, તસુ પાટૈ સુવિશેષ
 સાધુ શિરોમણિ વિનયકલા ગુણુ આગિલાજી, સહ સરાહૈ દેષિ.
 તેહનૈ પાટછ વાયક લખધિકલોલજીરે સેવકનછ સુષદાય,
 કરિ અણુસણુ આરાધન સુરપદવી લહીજી નામછ નવનિધિ થાય.
 તસુ પાટૈ પાઠક મોટા સારા હીયછજી લલિતકીરતિ પરધાન
 આગમ અરથ વિચાર સકલ કલા જીણે ભગાજી, દિનદિન ચઢતેવા.
 તેહતણે સુપસાયૈ રાજહરપ કહછજી મુનિવરનાં ગુણુગાન,
 ભણુતાં સુણુતાં સાંભલતાં સુષ ઉપજૈજી પામીજૈ બહુમાન.
 જેહનો બાઈ પુણ્યહરપ વિધાનિલોજી સહુજાણે સંસાર
 તેહની સાંનિધિ લહિરિ કાધી ચૌપાછજી, રાજહરપ સુષકાર.

—સંવત્ ૧૭૪૩ પ્રમિતે વૈશાખ માસે ૧૨ તિથૌ પ. શ્રી. સમય
 માણિઅય ગણિભિ વ્યંશેષિ.

(ઇડરની બાઇઓનો ભંડાર).

૨૯૭ જયસોમ—(ત૦ જશસોમ શિ૦)

(૬૪૯) આરભાવનાની ૧૨ સ.-ભાવનાવેલી સ. સં. ૧૭૦૩
 શુદ્ધ ૧૩ કુંજવાર. જેસલમેરમાં.

આદિ—

પાસ જિનેસર પય નમી, સદ્ગુરને આધાર,	
ભવિયણુ જનને હિત ભણી, ભણુશું ભાવના આર.	૧
પ્રથમ અનિત્ય અશરણુપણુ, એહ સંસાર વિચાર	
એકલપણું અન્યત્વ તિમ, અશુચિ આશ્રવ ભાર.	૨
સંવર નિર્પર ભાવના, લોકસરપ સુખોધિ,	
દુલ્લહ ભાવન જિનધરમ, એણીપરે કરજી સોધિ.	૩
રસકૂપી રસ વેધિયો, લોહ થકી હોય હેમ,	
જીઉ ઈણુ ભાવન શુદ્ધ હુયે, પરમરૂપ લહે તેમ.	૪

ભાવવિના દાનાદિકાં, જાણે અલણું ધાન,
ભાવ રસાંગ મળ્યા થકી, તૂટે કરમ નિદાન.

x x x x x

અતે—

દોહા.

તપગજપતિ વિજયદેવગુર, વિજયસિંહ મુનિરાય,
શુદ્ધધર્મદાયક સદા, પ્રણમો એહના પાય.

ઢાલ ૧૩ રાગ ધન્યાશ્રી.

તુમે ભાવોરે, ભવિ ઇણીપરે ભાવના ભાવો,

તન મન વચણુ ધર્મલય લાવો, જિમ સુખ સંપદ પાવોરે.

ભ. ૩

લલના લોચન ચિત ન ડોલાવો, ધન કારણ કાંઈ ધાવો,

પ્રભુ શું તારોતાર મિલાવો, જે હોય શિવપુર જાવોરે.

કાંઈ ગર્ભાવાસ ન આવોરે.

ભ. ૨

જાંબૂની પેરેં જીવ જગાવો, વિષયથકી વિરમાવો

એ હિત શિખામણુ અમારી માની, જગ જસપડહ વળવોરે.

ભ. ૩

શ્રી જયસોમ વિયુધ વૈરાગી, જસુ જસ ચિહ્ન ખાંડ આવો,

તાસ શિષ્ય કહે ભાવના ભણુતાં, ઘર ઘર હોયે વધાવોરે.

ભ. ૪

દોહા.

ભોજનનભગુણુ વરસ શુચિ, સિત તેરસ કુંજવાર

ભગતહેતુ ભાવના ભણી, જેસલમેર મઝાર.

ભ. ૫

—પ્ર. સત્રાયપદસંગ્રહ પૃ. ૯૭ થી ૧૧૪.

—સં. ૧૭૪૦ વર્ષે કાર્તિક માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમી તિથી લખીતં.

૭-૧૨ પ્ર. કા. નં. ૪૪૯.

૧૪ ગુણુસ્થાનક સ્વાધ્યાય.

અતે—

તપગજપતિ વિજયદેવ મુનીસર કવિ જયસોમ ગુણુ વરિઆરે.

તારુ સીસ જયસોમ નમઈ તરુ જે સમરસ ગુણુ ભરિઆરે.

તિ૦

—લિ૦ પં. સદાસાગર ગણિ ભિ. સં. ૧૮૦૪ ચૈત્ર વદિ ૧૧ દિને શ્રી અજમેર મધ્યે. વિવેકવિજય બં. ઉદયપુર. પ્ર. કા. પાસે યંત્રસહિત પ્રત છે.

(વિજયદેવસૂરિ-આચાર્યપદ ૧૬૫૮ પાટણુ, બટારક પદ ૧૬૭૧ અને સ્વ. ૧૭૧૩ ઉનામાં).

જયસોમ પંડિતે સં. ૧૭૧૬ માં છએ કર્મચંદનો (ગદ્યમાં) બાલાવ-બોધ રચ્યો છે, જેની શ્લોકસંખ્યા ૧૭૦૦૦ સુમારે છે. બાલાવબોધ સ્વ. બીમસી માણેકે પ્રકરણ રત્નાકરના ૪થા ભાગમાં છપાવ્યો છે. તેમની ગુરૂ પરંપરા તપગચ્છની પદ્મ મી પાટે થયેલા આનંદવિમલસૂરીથી છે અને આ પ્રમાણે કે:—આનંદવિમલસૂરિ-તેમના સોમનિર્મળ ઉપાધ્યાય-તેમના પાકક હર્ષસોમ-તેમના યશઃસોમ અને તેમના આપણા કવિ જય-સોમ કે જેમના ઉક્ત બાલાવબોધની પ્રથમ પ્રતિ તેમના જ શિષ્ય કસ્યાણુસોમે લખી હતી. આ જયસોમ આદિ પંડિત મંડલિ પ્રસિદ્ધ યશોવિજયજીના અદોષ ચરણ સેવતી હતી.

૨૯૮ માનવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ-જયવિજય શિ.)

(૬૫૦) શ્રીપાલ રાસ ૧૭૦૨ (૪) આસો શુ. ૧૦ સોમ પીલવણમાં આદિ—

શ્રી આદીસર જિન તણા, પ્રણમું પાપારવિંદ	
આદિ ધરમ જેણુઈ ભાષીઉ, ભવિજન કમલદિણુંદ.	૧
પંચમ ચક્રિ પદ ધરણ, સોલમો જિનદેવ	
ત્રિભુવન શાંતિકરણ વિભો, શાંતિ જપો નિતમેવ.	૨
ચાદવ કુલ ઉદયાચલધ, દિનમણિ પ્રગટ્યો જેહ	
રાગુલ વલ્લભ શીલધર, નેમિ નમું ગુણગેહ.	૩
પ્રગટ પ્રભાવ પ્રભાવર, પાસ જિણુંદ દયાલ	
નામ જપતાં જેહતું, લહિએ મંગલમાલ.	૪

વર્તમાન તીરથ ધણી, વર્ધમાન ધર્મ ધ્યાન,
વર્ધમાન સુખ સંપદા, વાધધ મનિ ધર્મે માન. ૫
જિન વાણી પ્રણમી મુદા, ગુરુનર્મ કરી પ્રણામ,
સિદ્ધચક્ર મહિમા થુણુ, ભાવ ધરી અમિરામ, ૬
કાલ અનાદિ સાસતો, નવપદ નવનિધિ કાર,
ગુણુ અનંત જ્ઞાની બળ્યા, કહું નિજમતિ વિસ્તારિ. ૭

x x x x x

અંતે—

હાલ.

આજ સખિ મુજ આંગણુઠ, સુરતર ફલિયો સાર એ દેશી.
તીહાં ચવી નરમવ લહિ, ભવતુ મઠે સિવસુખસાર,
તે સુણિ વાંદિ વલ્યો, શ્રી સાધુજીરે તિહાથી કરધ વિહાર.

જપિયે ભવિ શ્રી નવપદસાર
તે તુઠોરે માનવિજ્ઞય દાતાર.
તે થુણુતારે હુયો હરપ અપાર
મુજ નિત્ય નિત્યરે હોજ્યો મંગલકાર. ૭

x x x x x

યુગ ગગન મુની શશી વરસની, આસો મુદિ દશમી શશિવાર,
રચ્યો રાસ શ્રી ચંદ્રપ્રભ પસાઉલધરે, પીલવણુ મજારિ, જપો. ૮
તપગછ નાયક જગગુર, શ્રી હીરવિજ્ઞય સૂરીંદ
અકબર જેણુઈ પ્રતિભોધિયો, જિન સાસનરે જયકાર મુણિંદ. ૯
પટિ સવાઈ શ્રી વિજયસેનસૂરિ, વાદિવંદ ગજમહસીંહ,
તસુ પટિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ, સંપ્રતિ વિચરધરે પ્રભુ અકલ અખીહ.
જપો. ૧૦

આચારિજશ્રી વિજયસિંહસૂરિ, સકલસૂરિ સિરદાર
બુધ જ્યવિજ્ઞય સિસઈ રચ્યો, માનવિજ્ઞયઈ રે લલો મુજસ અપાર.
જપો. ૧૧

મેરૂ રવિ સસિ સાગરા, તિહા લગધ ઘિર એહ રાસ,
સહુ સંઘ સદાએ વાંચયો, પહુચ્ય નિતુ નિતુરે માહરા મન તણી આસ.
જપો. ૧૨

—શ્રીમાલવદેસે સાહપુરે સં. ૧૭૧૫ વર્ષ વૈશાખ સુદિ ૭ પુષ્યે
સચિત્ર પ્રતિ પત્ર ૩૧-૧૬ સે. લા. વડો ૦ નં. ૧૧૭૧.

૨૯૯ તેજમુનિ—(લોં ૦ કર્મસિંહ-કેશવ-મહિરાજ-ટોડર
—ભીમભ શિં ૦)

(૬૫૧) ચંદ્રાન્નનો રાસ—સં. ૧૭૦૭ કાર્તિક દિવાલી સુદિ ૨
સોમવાર—રાણપુરમાં.

આદિ—

દૂહા.

શ્રી જિન શાંતિ નમું સદા, સોલસમો જિનચંદ,	
અસુખ વ્યથા આપદ હરેં, આપેં પરમાણુંદ.	૧
વીરતણો ગણધર વડો, શ્રી ગાંતમ ગુણધાર,	
ચર્ણું નમું હું તેહના, જિમ પાંમું સખ સાર.	૨
કારુમીર મુખ મંડણી, રૂપેં ઝાક ઝમાલ,	
સા સરસ્વતી પ્રણમું મુદા, આપેં વચણ રસાલ.	૩
ગુરૂ નમીયેં ગુરૂતા ભણી, ગુરૂ મોટા સંસાર,	
કોડીથી કુંજર કરે, ધન્ય ગુરૂતા ઉપગાર.	૪
ચરણ કમલ શ્રી ગુરૂતણા, જે સેવિં ચિત્ત લાય,	
ઈહ ભવ પરભવિ સુખ લહૈ, પાપતિમર સહું જાય.	૫
દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યારિ મુગતિ સોપાંન,	
શીલતણા ગુણ વર્ણવું, સંણયો સહુ સાવધાન.	૬
સીલ પ્રભાવે સખ લહો, ચંદ નરેસર રાય,	
ધુર છેહાં લગિ સાંભલો, ચરિત કહું સુખદાય.	૭

ઉંઘ બગાઈ પરહરિ છાંડિ વિગથા વાત,
નરનારી તુમહે સાંભલો, ચંદતણો અવદાત.

x x x x x

અતે—

(ઢાલ—દાંન કહિ જમ હું વડો-એ દેસી.)

ચંદ મુનીવર વંદીધ સહી, વંદતાં પાતિક જાયરે;
સંજમ પાલે નિરમલો, એને દર્શને આનંદિ થાયરે. ચંદ. ૧
એક પોતધ ને ગુણાવલી પ્રેમલા લલિત સુખાણો;
મુંમતિ પ્રધાન ચોથો વલી, કરે સંજમનો મંગાણરે. ચંદ. ૨
શિવ કુમર જે નાંટકીયો, શિવ માલા ખેંટી તાસરે;
એષ જીવે સંજમ લીધો, જિનવરજીને પાસેરે. ચંદ. ૩
વાત થઈ વિમલપુરે, ચંદરાજ સંજમ લીધારે;
વાત સૂણી સુસરેં તિહાં, નિજ મનિ વૈરાગે કીધારે. ચંદ. ૪
રાય રાણી મંત્રીસરેં તિહાં લીધો સંજમ ભારેં;
ચંદ મુનીવર સિંહ તણી પરેં મહીયલ કરેં વિહારોરે. ચંદ. ૫

x x x x

એહવા સાધતણા ગુણ ગાંતાં, લહીધ સુખજવાસોરે;
ઉત્તમ સાધ સદા સુખકારી, દર્શન દીઠે ઉલ્હાસોરે. ચંદ. ૧૩
શ્રી લૂંકા ગજ જાણીઈ, જમમાંહે પ્રગટયો તેહરે;
દયા ધર્મ તિહાંકણુ લહીઈ, સુત્રેં ચાલેં જેહરે. ચંદ. ૧૪
રૂપજીવ યુગ હરી કહીઈ, તાસ પાટે જયવંતોરે;
રૂપસીંહ દામોદર દીપે, શ્રી કર્મસીંહ મહંતોરે. ચંદ. ૧૫
તાસ પાટેં ગજનાયક સુંદર, શ્રી કેશવ ગણધારોરે;
સીલ સીરોમણિ રૂપ પુરંદર, જિન સાસણુ સિણુગારીરે. ચંદ. ૧૬
તાસ સાસણુ માહિ તામ જીઓ દયા વૈરાગી સંવેગીરે;
મારૂવાડિ જેણે પ્રતિઓધી, સહુ જાણે વડભાગીરે. ચંદ. ૧૭

તાસ શિષ્ય મહિરાજ વખાણું, ગોત્ર લોટા જસ ડાજેરે;
 તાસ સીસ તલ સૂધા ચારા, શ્રી ટોડર વિરાજેરે. ચંદ. ૧૮
 તસ સીસ સુંદર સાધ સોભાગી, તપસીનેં ગુણવતોરે;
 ઋષિ લીમજી ઉત્તમ આચારે, દરશન જેહને સંતરે. ચંદ. ૧૯
 તાસ શિષ્ય તેજ મુની ઇમ બોલે, રાસ રચ્યો મેં ખાંતિરે;
 ભવિજન ભાવ ધરીનેં સંણ્યો, દાલ આંણી બહુ ભાંતિરે. ચંદ. ૨૦
 ચરિત્ર થકી કથા જિમ ધારી, તિમ મધ કીધી જોડરે;
 અધિકા ઓઝાનો મિછા દુકડ, દેતાં કાંઈ નહી ખોડરે. ચંદ. ૨૧
 સોરઠ દેખ દેસાં સિર સોહેં, સહુ દેસાનો ટીકારે;
 નગર ભલો ગઢ કોટ સંયુતો, નામેં રાણપુર નીકારે. ચંદ. ૨૨
 સંવત સતરેસઈ સાતે કાતિક, પર્વ દીવાલી વારેં;
 શ્વેત પક્ષ દ્વિતીયાઈ સોહેં, સોમવાર છં વારે. ચંદ. ૨૩
 ચંદ્ર પ્રત્યંધ સરસ મેં કીધો, ચોઉથો ખંડ ઉદારે;
 બણસેં ગુણસેં ભાવસું, તે લહસી જમજમકારે. ચંદ. ૨૪

—ઇતિ શ્રી સીલ વિષયે પ્રેમલા લક્ષી ચંદ રામરાસ ચતુર્થખંડ
 સંપૂર્ણ. સં. ૧૭૯૫ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ તિથિ ૯ મી વાર ભોમે: ખાલા-
 પુર મિઠ્યે લિખતં પુજ્ય ઋષિ શ્રી પ. જસરાજજી તત્ સીષ્ય પુજ્ય
 ઋષિ શ્રી પ દેવચંદજી તત્ શિષ્ય લિખીકૃતં ઋષિ નાનજી. આતમા
 અર્થે: શ્રી: (૫૦ કાં)

—સંવતિ દુમુની શુકાકિ ગુપ્તિ વર્ષે ચંદ...(વિ. ધ.)
 (૬૫૨) જિતારીરાજ રાસ સં. ૧૭૨૫ વૈ. વ. ૨ બુધ સીરોહીમાં.
 આદિ—

દૂહા.

પ્રાત ઉઠી પ્રણમું સદા, શ્રી જિન ખાસ જિણુંદ;
 તાસ પસાઈ પામીઈ, સુખ શાંતિ આણુંદ. ૧
 મનિ સમરૂં હું સરસ્વતી, આપઈ અમૃત વાંણિ;
 સીસ નમાવું નિજ ગુરૂ, ગુણમણિ કેરા ખાંણિ. ૨

સાધતણા ગુણુ ગાવતાં, કાયા નિર્મલ થાય;	
કુમતિ હરઈ મતિ સંપન્નઈ, કલમપ દુરિ પુલાય.	૩
દાન સીયલ તપ ભાવના, શિવપુર મારગ ચ્યારિ;	
સીલ તણા ગુણુ વર્ણવું, જે જગમાંહિ સાર.	૪
જીતારી વૃપની કયા અતિ સુંદર સુખકાર;	
અંતકર્ણ મન મેલવી, સાંભલજ્યો નરનારિ.	૫
કુણુ દેસઈ કુંણુ પુર હુઓ, કિમ અલો સંયમ ભાર;	
નારિ પાંચસે પરહરી, તે સુણુયો અધિકાર.	૬

x

x

x

x

અતે—

શ્રી છુંકા ગજમંડળ કહીઈ શ્રી તેજસિંધ મુણિંદ.	
શ્રી પૂજ્ય શ્રી કેશવ કથ પાટિઈ, પ્રતપો જિમ દિણંદ.	૧૦ ભ.
પ્રજલ પુન્યાઈ દિન દિન ચઢતી, સહું જાણુઈ સંસાર.	
ગુણુનિધિ કરણા રસસું ભરીયો, સંધ સકલ સુખકાર.	૧૧
ઋષિ ભીમજી સિસ સાસણુ કહીઈ, જેહનો જગ જસવાસ;	
તસ શિષ્ય તેજ મુનિ ઇમ ભાસઈ, રચીયો સરસ મઈ રાસ.	૧૨
સંવત સતર રામવેદ સંખ્યા નિર્મલ વઘસાખ માસ;	
વદિ દ્વિતીયા યુધવાર વદીતો, સીરાહી નયર ઉદ્ધાસ.	૧૩
ગુરુ સુખથી જિમ કયા સુણીથી તિમ મઈ કોવી જોડિ;	
અધિક આછાનો મિછામ દોકડો, દેતાં કાંઈ નહિ ખોડ.	૧૪
સાધુ તણા ગુણુ સહજઈ મીઠા, વધી ગુંથા મનમેલ;	
દુધ પીતાં હોવઈ મીઠો, અરુ મિશ્રીનો મેલિ.	૧૫
દાલ પનરલગિં મઈ તે આણી, કહયો કંઠ બનાય;	
ભાવઈ સાધતણા ગુણુ સુણુતાં, પાતિક દુરિ પુલાય.	૧૬
નરનારી રસ નામઈ ગાયો, જિમ પામો સુખવદં,	
તેજમુનિ કહિ સાધ નામથી, મુઝ સદાહી આણુંદ.	૧૭ ભ.

—સં. ૧૭૪૬ આવણ કૃષ્ણપદ્મે દાદશીતિથૌ લિખતં ઋ. કાકુર,
આ. ફલાં આં નાંન્યાઈ તસ્ય શિષ્યણી આં કેશર પઠનાથે સૂરતિ
ખિંદરે. ૯-૧૪ દા. ૭૧ નં. ૩૧ ડે.

૩૦૦ લખધોદય ગણિ—(ખં જિનમાણિક્ય સૂરિ-વિનય-

સમુદ્ર-હર્ષવિલાસ-જ્ઞાનસમુદ્ર-જ્ઞાનરાજ ગણિ શિં)

(૬૫૩) પદ્મિની ચરિત્ર. સં. ૧૭૦૭ ચૈત્ર સુ. ૧૫ શનિ.

આદિ—

શ્રી આદિસર પ્રથમ જિન, જગપતિ જ્યોતિ સરપ;	
નિરબય પદવાસો નમૂં, અક્લ અનંત અનૂપ.	૧
ચરણ કમલ ચિતરું નમું, ચોહવીસમ જિનચંદ;	
સુખદાયક શેવક બણી, સાચો સુરતર કંદ.	૨
સુપ્રસન્ન સારદ સામિણી હોજ્યો માત હજુર;	
બુધિ દેજ્યો મુજને બહુત, પ્રગટ વચન પંડૂર.	૩
જ્ઞાતા દાતા જ્ઞાનધન, જ્ઞાનરાજ ગુરરાજ;	
તાસ પ્રસાદચક્રી કહુ, સતી ચરિત સિરતાજ.	૪
ગોરાવાદલ અતિયુણિ, સૂરવીર સિરતાજ;	
ચિત્રકોટ કીધઉ ચરીત, સાંખી ધરમ સિરતાજ.	૫
સરસ કથા નવરસ સહિત, વીર શૃંગાર વિશેષ;	
કહિરું કવિત કલ્લોલસું, પૂરવ કથા સંખેષ.	૬
પદ્મિનિ પાલ્યો સીલવ્રત, વાદલ ગોરો વીર;	
શિલવીર ગાવત સદા, પાંડમિલી ધૃત પોર.	૭

x

x

x

x

પ્રથમ ખંડની અંતે—

ગિરવો ગછ ખરતર તણેરે, જાણે સકલ જિહાંન;

ગછનાયક લાયક બડો જગમે જુગપરધાનરે.

મો. ૬

શ્રી જિનરંગ સૂરીસર, તસુ શ્રાવક સિરતાજેરે;	મો. ૭
કુલમંડલુ કટારીયા, મંત્રીસર હંસરાજેરે.	
જેહનો જસ જગિ મહમહે, કરણી સુકૃત કુખેરોરે;	મો. ૮
પરમભગત ગુર દેવરા, ખડદાતા મન મેરોરે.	
ભાઈ કુંગરસી ભલો, લધુ બંધવ ગુણુ જંદોરે;	મો. ૯
દુખીયાં દલિદેં ભંજણો, ભાગચંદ કુલચંદોરે.	
તાસુ તણે આદર કરી, સંબંધ રચ્યો તિ રસાણેરે;	મો. ૧૦
પાઠક જ્ઞાનસમુદ્ર તણો, શિષ્ય મુખી જ્ઞાનરાજેરે.	
સુપસાયે શ્રી ગુરતણુ, લખ્ધોદય ગુણુ ભાખેરે;	મો. ૧૧
પ્રથમ ખંડ પૂરો કીયો, ધરમ તણી અભિલાખેરે.	

—ધર્મશ્રી પદ્મિની ચરિત્રે દાલ ભાષાબંધે શ્રી જ્ઞાનરાજ ગણિ રાજનાં શિષ્ય મુખી મણિ પડિત લખ્ધોદયગણિ વિરચિતે કટારીયા ગોત્રી શ્રી હંસરાજ મં. શ્રી ભાગચંદ્રાનુરાધેન રાણા રતનસિંહ પદ્મિની પરણુ-યનં નામ પ્રથમ ખંડ સંપૂર્ણ.

અતે—

(દૂહા.)

સૂર કહાવેં સુભટ સહ અપણે અપણે મનન,	
દાગિ પડે દૂપ ઉદ્ધરે, તેહ કહિધં ધન ધન.	૧
સામિધરમ વાદલ સમો, દુઝે ન કોઈ હોઈ,	
ગુધિ જીતો દીલ્લીધણી, કુલ અગ્નિઆલ્યા દોય.	૨
રાણીજી છોડાવિયા, રાણી પદમણિ રાખી,	
ખીરદ વડા પાટયો વસુ, સુભટાં રાણિ સાણિ.	૩
અધ(રય)ન રાજ ચિત્રોડકો (રા), કીધો વાદલ વીર;	
નવપંડે યસ વિસ્તર્યો, રવામી ધરમી રીણુધીર.	૪
નિરભય પામૈ રાજ નિજ રતનસીંહ મહારાજ;	
સેવક વાદલ સાનિધઈ, પદમણિ સીલ પસાઈ.	૫

સર્વ ગાથા ૫૦૪

(ઢાલ ર૪ રાગ ધન્યાસી-લોકસરૂપ વિચારઉ આતમહિત બણીરે
એહની દેસી.)

સતિય સિરોમણિ પદમણિ સાચિ સીલ હીયૈરે, સુખ લહીયૈ શિરદાર
કુલ હીયષ સરદાર,
પાલ્યો કષ્ટ પંડયે જિણુ સીલ સુહામણેરે,

મન તન વચન ઉદાર. સં ૧

શ્રી રાણેજી દુર્યા મોટા કષ્ટથીરે, સુખ દૂઉ ગઢ જેહ,
વડો પવાડયો પાટયો ગોરિવાદલેજી, સીલ પ્રભાવજ જેહ. (૭૪૬) સં ૨

સીલ પ્રભાવે નાસે અરિ કરિ કેસરીરે, વિષધર જલ જલંત,
રોગ સોગ ગ્રહચોર ચરણ અલગા ટલેરે, પાતિગ દૂર પુલંત. સં ૩

શ્રી યં સુધરમા સ્વામી પાટિ પરંપરારે, સુવિહિત ગછ શિણુગાર;
શ્રી ખરતર ગચ્છી શ્રી જિનરાજસૂરિસરે, આગમ અરથ બંડાર. સં ૪

તાસ પાટિ ઉદયાચલ દીપછી દિનકરે, શ્રી જનરંગ વાપાણુ
રીઝવિયો જણુ સાહિજિહાનં દિલ્લીસરે, કરિ દિધો દુરમાણુ. મં ૫

તાસ હુકમ સંવત સતરછિડીતરધરે ૧૭૦૬, શ્રી ઉદયપૂર સુવણુ.
હિંદૂપતિ શ્રી જગતસિંહ રાણુ જહાં, રાજકરે જગભાણુ. સં ૬

તાસ તણી માતા શ્રી જાંબુવતી કહીરે, નિરમલ ગંગા નીર;
પુણ્યવંત ષટ દરસણુ સેવ કરે સદા, ધરમ મુરતિ મતિ ધીર. સં ૭

તેહ તણા પરધાન જગતમેં જાણીયેરે, અભિનવ અભયકુમાર;
કેસર મંત્રિસર સુત અરિ કરી કેસરીરે, હંસરાજ હીતકાર. સં ૮

જિનવર પૂજા હેતે જાણી પુરંદરે, કામદેવ અવતાર;
શ્રેણિકરાય તણી પરિ ગુરૂ ભગતા સહુરે, સિંહ મુગટ સિણુગાર. સં ૯

પાટ સાત પછે જિણુ દેશ મેવાડમેરે, થાપ્યો ગછ થીરથોભ;
કંઠારીયા કુલદીપક જગિ જસ જેહનોરે, શ્રી ખરતર ગછ સોભ. સં ૧૦

તસ પંધવ કુંગરસી પિણુ દીપતોરે, ભાગચંદ કુલભાણુ;
વિનયવંત ગુણુવંત સોભાગી સીરએહરોરે, વડદતા ગુણુજાણુ. સં ૧૧

તસુ આશ્રહ કરિ સંવત સતરસતોતરૈરે, ચૈત્ર પૂનિમ શનિવાર;
નવરસ સહિત સરસ સંબંધ નવૌ રચ્યોરે, નિજ ખુધિનૈ અણુહાર
(અનુસાર) સં ૧૨

શ્રી જિનમાણિક સૂરિ પ્રથમ શિષ્ય પરગડોરે વાયક વિનયસમુદ્ર;
તાસ સીસ વડ વપતિ જગતમે ગણિયૈહો, હર્ષસીલ (વિશાલ-વિલાસ),
અક્ષુદ્ર. સં ૧૩

તાસ વિનયચંદ (ચવદ) વિદ્યા ગુણ આગરે, વાણી સરસ વિલાસ;
જસનાંમિ પાકક શ્રી જ્ઞાનસમુદ્રજીરે, પરગટ તેજ પ્રકાસ. સં ૧૪
સાધુ સીરામણી સકલ વિદ્યાગુણ સોભતોરે, વાયક શ્રી જ્ઞાનરાજ;
તાસ પ્રસાદઈ સીલતણા ગુણ સંયુષ્યારે, શ્રી લખ્ખોદય હિતકાજ. સં ૧૫
સાંભિષર્મ નઘ સીલતણા ગુણ સાંભલ્યારે, પૂજૈ મનની આસ;
ઉછો અધિકો જેહ કહો કિવિચાતુરીરે, મિછા દુકડ તાસ. સં ૧૬
નવનિધી નઈ વલી અષ્ટમહાનિધિ સંપન્નધરે, દૂરિ મિટઈ દૂષદંદ;
લખ્ખિઉદય કહઈ પુત કલત્ર સુપ સંપદારે, સીલ સકલ સુરકંદ. સં ૧૭

—છતિશ્રી પદ્મની ચરિત્ર દાલ ભાષાખંધે શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી
જ્ઞાનરાજગણિ રાજનાં શિષ્ય શ્રી લખ્ખોદય ગણિ વિરચિતે કટારિયા
ગોત્રિય મંત્રી-રાજશ્રી હંસરાજ મં. શ્રી ભાગચંદ્રાનુરોધેન શ્રી ગોરાવાદલ
રિણેનય પ્રાપણો નામ તૃતીય પંડ ૩.

દૂહા.

સોરઠા સોલ અધિકસય અઠ ૮૧૬,

કવિતદ્વહા ગાથા મિલ્યાં, સુણો સુગુર મુખ પાઠ

દાલ સરસ ગુણુચાલ ૩૯ સુ. ૧

શ્લોક તણી સંખ્યાત એકાદશ શત વ્યધિકૈ,

પંચાસત નૈ સાત, અનુમાને લાલચંદ કહઈ. ૨

—છતિ પદ્મની ચોખી સંપૂર્ણ:—સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત
શ્રી ૧૦૫ શ્રી રાજકુશલ ગણિ શિષ્ય ગ૦ ઋષભકુશલ લિખિત આમેટ
નગરે સં. ૧૭૫૮ વર્ષે પત્ર ૨૯ પ્ર. કા., [વડોદરા સેં લાયબ્રેરી]

—સંવત્ ૧૭૭૩ વર્ષે વૈશાખ શુદ્ધિ ૭ દિને લિપિકૃતં ન્યાનવિજ-
યેન ભાદસોડા નગેશ ભાવ.)

—ધતિ શ્રી પદમણીકી ચક્રપદ સંપૂર્ણ સં. ૧૮૩૭ આઠ વ૦
૧૪ રવિ દુધડકા આમે દ્વિતીય પ્રહરે પં. ખુશ્વાલરમી શિ૦ શુબ્દરચિ
શિ. કનકરચિના. ૩૧-૧૫ આ. ક.

—સકલ પંડિતોત્તમ પ્રવર પધાન શિરોવંતંસ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી
કલ્યાણુસાગર ગણિ તચ્છિય પંડિત શ્રી ૫ શ્રી હર્ષસાગર ગણિ તત્સિખ્ય
પંડિતશ્રી સકલ સભાશૃંગાર શિરોમણી રત્ન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી હીર-
સાગર ગ.....શ્રીપ શ્રી ગુણુસાગરગણિ તચ્છિય પુન્યસાગરેણુ લિપિ-
તેયં સં. ૧૭૬૧ વર્ષે આશુ વદિ ૧૦ ભોમે દરીઆ મધ્યે લિપિતં.
(વિ. ધ. ભંડાર).

—સં. ૧૭૭૧ વર્ષે મિતિ આસોજ શુદ્ધિ ૨ ગુરવાસરે લિખતં
ઋપરાજ શ્રી આચાર્યજી શ્રી જસવંતજી તત્ શિ. ઋ. ગણેશજી તત્
શિ. ઋ. કેશવજી તત્ શિ. પટપ્રભાવક ઋ. જીવરાજજી તત્ શિ. ઋ.
મોહણજી પૂજિ પાટપ્રભાવકાનાં સીરોરત્ન પાઠિક ઋ. ગોમચંદ્રજી તત્
શિ. ઋ. સાંવલજીભાઈ ગાંગજીભાઈ ઠાકુરસીજી બ્રાત્રીજી હીરજી રહડઆમે
લિપિકૃતં રીષ ગાંગજી લિપિકૃતં (ચતુરવિજયગણિ પાસેની પ્રતિ. મ. બ.)

૩૦૧ વીરવિજય - (ત૦ કનકવિજય શિ.)

(૬૫૩ ક) બંભણુવાડી મહાવીર સ્તવન સં. ૧૭૦૮

વસુ-અંબર-મુનિ-શશિ (૧૭૦૮) વર્ષે વિજયસિંહ વારે કનક-
વિજય શિષ્ય વીરવિજયે માટ બાંદિર (?) માં બંભણુવાડી જિનમહાવીર
સ્તવન રચ્યું પત્ર ૪—હા. ભ. પાટણુ.

(૬૫૩ ખ) + વિજયસિંહસૂરિ નિર્વાણુ સ્વાધ્યાય સં. ૧૭૦૯

ભાદ્રવા વદિ ૬ સોમ. અમદાવાદમાં.

આદિ—

દાલ—પ્રણમું તુમ શ્રીમધરજી—એ દેશી.

સમર સરસતિ સામિની, આપો અવિચલ વાંણી
શ્રી વિજયસિંહસૂરી તણેજી, બોલીસ હું નિરવાણિ
માહરા ગુરજી તું મનમોહન વેલિ. ૧

x

x

x

x

અતિ—

સંવત સતર નવોતરધરે, અહમદપુર મઝારિ
સહુ ચોમાસું એકઠારે, શ્રાવક સમકિત ધારોરે. ૫૧

ભાદ્રવા વદિ દીપતીરે, છઠિ નઈ સોમજવાર
વાસુપૂજ્ય પસાઉલધરે, થુણિઓ એ ગણધારરે. ૫૨

ગુરપદ પંકજ ભમરસોરે, આણી મન ઉલ્લાસ
વીરવિજય મુનિ વીનવધરે, પૂરે સંધની આસોરે.
સુણિ સુણિ સાહિબ્યા એક કરં અરદાસોરે
કાં છોડ્યા નિરાસોરે, સુણિ સુણિ સાહિબ્યા સુણિ. ૫૩

—વિજયસિંહસૂરિ સ્વર્ગસ્થ સં. ૧૭૧૯ આસાદ શુદિ ૯ ને
દિને અમદાવાદમાં થયા છે ને આ સત્રાય ભાદ્રવામાં કરાયેલી છે.

પ્ર૦ જૈ. એ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય.

૩૦૨ પદ્મમુનિ.

(૬૫૪) પુણ્યસાર—સં. ૧૭૦૯

—ખં. ૧ ચં.

૩૦૩ સુમતિહંસ.

(૬૫૫) ચંદનમલયાગિરિ ચોપધ સં. ૧૭૧૧ ચૈત્ર શુ. ૧૫.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી પૂરણુ સદા શ્રી ચિંતામણિ પાસ	
પણુમિય પરમાનંદકર અવિચલ લીલ વિલાસ.	૧
વીણા પુસ્તક ધારિણી, સરસતિ શાસ્ત્ર સમૃદ્ધ,	
સરસ વચન રચના દિયો વરદાયિની બહુ પુદ્ધિ.	૨
કીડીથી કુંજર કરે સુખકારી શુભ મત્ત	
પ્રણમું પય પંકજ પ્રગટ શ્રી સદ્ગુરુ સુપ્રસન્ન.	૩
ધરમ ધુરા દૃઢ ધારિયે ધરમ અનેક પ્રકાર	
સવિહું માહે સાર છે સત્વ શીલ સંસાર.	૪
શીલે સાનધિ સુર કરે, શીલે લાભે લીલ	
શીલ સત્વ સંભાધએ દૃઢ મન હુધ વિણુ ઠીલ.	૫
ચંદન ને મલયાગરી સત્વ શીલ બે રાખિ,	
અવિચલ કીરતિ આદરી પાર્શ્વચરિની સાખિ.	૬
સાંભલયો સંબંધ એ આણી મન હઠ લોલ	
રાગ રંગ રચના વચન કવિયણુ તણા કિલોલ.	૭
x . x x x	

અંતે—

સત્વ સુદૃઢ સંબાહિધ એ, સત્વે સહુ સિદ્ધિ હોધ	
રાખ ચંદન જોધને જોધને સત્વ ધરો સહુ કોધ.	૬૮
શ્રી ખરતર ગચ્છ સોભવે હે શ્રી જિનહર્ષ સરીસ	
એ સંબંધ રચ્યો ભલે એ સુમતિહંસ તમ્હ સીસ.	૬૦
રાજસીંહ સંઘવી ભલોએ અમીપાલ વીરપાલ	
લોહા ગોત્ર દીપાવીઓ હે જયવંતરા જૂપાલ.	૭૦
અમીપાલ નંદન જ્યોહે વીરધવલ કુલચંદ	
જગધવલ બંધવ સુનુએ, પાસદત દિલિચંદ.	૭૧

આગ્રહ વીરધવલ તણુએ ચઉપધ કીધી ઉછાહ	મ૦
પારસનાથ પસાઉલધએ શ્રી ધરહાનપુર માંદિ.	મ૦ ૭૨
સંવત્ સતર ઇગ્યારા મહે ચૈત્ર પૂનિમ સુખદાય.	મ૦
સીલ તણા ગુણ ભાસિયાએ, શ્રી સુમતિહંસ ઉવગાય.	મ૦ ૭૩
સંભલતાં સંભલાવતાંએ ગુરુઆરાં ગુણુગાન,	
કુશલખેમ આનંદસ્યુંએ, લિખમી વધે નિદાન,	મ૦ ૭૪
—૮-૧૫ દા. ૪૩ નં. ૯૬ જ. ૩૦	

૩૦૪ ઇંદ્રસૌભાગ્ય (ત૦ રાજસાગર સૂરિ-વૃદ્ધિસાગર સૂરિ-
લક્ષ્મીસાગર સૂરિ-કલ્પાલુસાગર સૂરિ-સત્યસૌભાગ્ય ઉ. શિ.
(૬૫૬) જીવ વિચાર પ્રકરણ.

આદિ—

વીર જિનેસર પય નમી, કહિસ્યું જીવ વિચાર:

સિદ્ધ અનઇ સસારનાં, એ ખિહુ જીવ પ્રકાર.

૧

અતે—

તપગચ્છ મંડન વાચક નાયક, સત્યસૌભાગ્ય ગુરુરાયરે;

તાસ શિષ્ય ધણિપરે ખોલે, ઇંદ્રસૌભાગ્ય ઉવગારે.

૫૭

માલકને ભણવાને કારણે, વિરચ્યો જીવ વિચારરે;

ભણે ગણે જે ભવિયણ ભવિ, તે પામે ભવપારરે. ભવિયણ. ૫૮

ઘતિ જીવ વિચાર પ્રકરણ સંપૂર્ણ; ઘતિ સંવત્ ૧૭૫૩ વર્ષે
કાલ્યુન માસે શુકલપક્ષે દશમી તિથી શનિવાસરે લિખિતમિદં સંપૂર્ણ.

૫-૩ ૫ ૧૫ આ. ક.

[નોટ—આ ઇંદ્ર સૌભાગ્ય સં. ૧૭૪૭ સુધી અચૂક વિદ્યમાન હતાં
અને તેના શિષ્ય વીરસૌભાગ્ય અને તેના પ્રેમસૌભાગ્ય અને તેના
શાંતસૌભાગ્ય શિષ્યે સં. ૧૭૮૭ માં પાટણમાં અગડદત ઋષિની યોપામ
સં. ૧૭૮૭ માં બનાવી છે.]

૩૦૪ અ ઉત્તમચંદ (ત. વિજયદેવ સૂરિ-વિદ્યાચંદ શિ.)
(૬૫૬અ) ઉપધાનવિધિ સ્તવન. સં. ૧૭૧૧ શ્રાવણ સુ. ૧૦
ગુરૂ વીળપુર.

અતે—

બીળપુર મંડળ શ્રી જીરાકલ પાસ, મધ તાસ પસાઈ તવન રચ્યુ ઉલાસ,
ભણસઘ નઈ ગુણસઘ સાંભલસઘ નરનાર;
ઉપધાન આરાધ્યાનું ફલ બેઠાં ધર્યારિ. ૮
સંવત્ સત્તરવરસઘ એકારશ સાર;
શ્રાવણ સુદિ દશમી દિવસે ગુરૂ તે વાર,
પડિત વિદ્યાચંદ સીસ કહધ કરજેડી;
એ તવન ભણસઘ તેહ ધર સંપતિ કોડ. ૯

કલસ.

ધય પાસ જિનવર ભવિક દૂખહર વીળપુર મંડળ ધણી,
મનિ આસ પૂરધ પાપ ચૂરધ જાસિ જગિ કીરત ધણી;
તપગણ નાયક મૂગતિદાયક શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો,
વર વિપ્રુધ વિદ્યાચંદ સેવક ઉત્તમચંદ મંગલ કરો. ૧૦

—ઇતિ શ્રી ઉપધાન વિધિસ્તવન સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૮૦૧ વર્ષે મતી
પોસ વદિ ૭ ને ૦)) (પ્ર૦ કા.)

૩૦૫ અભયસોમ—(ખ૦ સાતમા જિનચંદ્રસૂરિ-
સોમસુંદર શિ૦

(૬૫૭) વૈદર્ભી ચૌપાઈ—સં. ૧૭૧૧ ચૈત્ર સુદ ૧૫.

આદિ—

પાસ જિજ્ઞેસર પરગડો, દોલતિનો દાતાર
ફલવધિ તો ઘઈ ફલવધિ, નામ જપઈ નિરધાર. ૧

સદગુર ચરણ નમું સદા ત્રિકરણ શુદ્ધ ત્રિકાલ	
પાથરથી પૂજણ નિસે કીધો નિજ તતકાલ.	૨
યાદવ કુલ મંડણ જ્યો, કિસન પ્રજૂનન કુમાર	
તાસ ત્રિયા ગુણ વરણવું, વૈદરની વિસ્તાર,	૩
જો મુઝ વચન રસન કથા સરસ કહિવાઇ	
નહી દેવાતન દેવ મધ, પીતલ મોલ ન જાય.	૪

x x x x

ધન્યાસી. દીધી ભગવંતએ દેશનારે દેશી.

x x x x

સંવત સત્તર અગ્યારોતરધંજીરે, ચૈત્રી પૂનિમ માંન	
પરતર ગચ્છાં સોહગ સંપદાજી જિનચંદ ચઢતધં વાંન.	૮
સોમસુંદર ગુર સુપસાવલધંજીરે, કહિય કથા ભરપૂર	
અભયસોમ શ્રી સંધનઈરે મંગલ કરૈ સનૂર.	૯

—ધતિ વૈદર્ભી ચતુઃષ્પાદિકા. ગ. મુક્તિવિજય-૬-૧૫ આગ્રા;

૯-૧૩ ગુ. વિ.

(૬૫૮) વિક્રમચરિત્ર ખાપરા ચોપઈ—સં. ૧૭૨૩ જેઠ. સીરોહીમાં.
આદિ—

સરસત માતા સમરીયે, નિત પ્રતિ લીજૈ નાંમ;	
ચિતમાંહે જે ચિંતવૈ તે સવિ મીઝૈ કામ.	૧
પયજીગ પ્રણમી તેહના, વિક્રમચરિત કહેસ;	
સાંનિધિ કરજ્યો માયડી, હું તુઝ વિનય વહેસ.	૨
તીર્થકર નેં કેવલી સાધુ સતી રાજાંન;	
હૂઆ ઘણા ચૌયે અરૈ, મહીયલ મોટૈ માંન.	૩
આજ વિષમ પંચમ અરૈ, લાગતૈ કલિ કાલ;	
કોઈન વિક્રમ સારિખા, ભારી બલ ભૂપાલ.	૪
આપણ કાજ અનેક દુખ, સહેસ કોઈ દાય;	
પર પીડા દ્યે પિંડમાં, સોધજ વિક્રમરાય.	૫

પીડ ગમાવે પારકી જસ આહક જગમાંહિ;
પરદુષકાતર જેહનો, જગ સહુ નામ કરાહિ.

૬

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૧૭ રાગ ધન્યાસિરી.

રાજ કરે ઉજ્જણી રાજ્યોજ, એહવો પૃથિવી એક;
જિણુ જગમઈ સાકો રાખીયોજ પટ દરસણ સુવિવેક; રાજ. ૧
પૃથિવી ઊરણ કીધી વિક્રમેજ દુખીયાં ભાંજે દુખ;
દુર્જન કંટક ભાંજે નાંખીયાંજ સયણાં કીધૌ સુખ. ૨
વીર પછે સત્તરિને ચ્યારિસેજ વધાયો વિક્રમવીર;
બાવન્ન ઉપરિ ત્રેપન્ને સહીજ નાયક નિર્ભય ધીર. ૩
એહ ચરિત્ર શ્રી વિક્રમવીરનોજ, સુણતાં નવ નિધિ થાય;
ભણતાં બહુ યુધિ ઊપજેજ, ભય ભાવઈ સવિ જાય, ૪
ચોર તણો ભય ન હુવે કદિજ, સદગુર એમ કહેઈ;
ચરિત એહ ગુર મુખથી લહીજ, વિક્રમચરિત કહેઈ. ૫
સત્તરહસૈ તેવીસે સમેજ, જેઠ માસ જગિ સાર
સીરોહી નગર સુહામણોજ, ચરિત કીધૌ સુખકાર. ૬ રા.
ખરતર ગજશ્રી જિનચંદ્ર રાજ્યોજ, સોમસુંદર ગુરરાય.
અભયસોમ રચના એ કરીજ મતિમંદિર સુખ થાઇ. ૭ રા.

—પંડિત શાંતિવિજય લિખિતા પ્રતિરિયં. (૧૭૬૮).

સંવત્ ૨૫૬૨ અબ્દિ ઇંદુવર્ષે સુઆવણુ શુકલતૃતીયાદર્યાં અર્કવારે
એષા પુસ્તિકા લિખિતા શ્રી વનગ્રામે. પાનાં ૧૨ પં. ૧૫ આશ્રાભંડાર.
(૬૫૬) વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચોપઈ, સં. ૧૭૨૪ પ્રથમ
આવાડ વદ ૧૦

આદિ—

શ્રી ગણેશાય નમઃ—

દ્વહા.

વીણા પુસ્તક ધારણી, હંસાસન કવિભાય,
પ્રહ ઉગમતે નિત નમું, સારદ તોરા પાય.

૧

દૂધ પંચાસે ખાંધીઓ, કાઈ નવો કાઠાર;	
ખાંધાં બરને કાઢતાં, કિણ્હી ન લાધો પાર.	૨
તો ફાંતી નવ નિહ હુવે, તો ફાંતી સદ્દ સિદ્ધ,	
આજ અને આગે લગે, મુરખ પંડિત કિદ્ધ.	૩
તિણુ તોને સમરી કરી, કહિસું વિક્રમ વાત;	
મેં તો ઉઘમ માંડીઓ, પૂરો કરસ્યે માત.	૪
મોને કિણ્હી ન છેતર્યો, મેં જગ ઠગ્યા અનેક,	
મોકલિ જુગ મેં છેતર્યો, રાજા વિક્રમ એક.	૫
અઝાએલે રાણી ચતુર, શીલવતી સુપકાર;	
વિક્રમ પરણી જિણુ વિધે, કથા કહિસ નિરધાર.	૬
x	x
x	x

અતે—

ઢાલ ૧૭ મી સામી સુહાકર શ્રી સેરીસે—એ દેશી.

x	x	x	x	x
અતિ ધણું હરખે વિમાન બેસી, ઉજ્જણી કુસલ ગયા,				
દેધ વધાઇ ધવલ ગાઇ, સખલ સામેલા થયા,				
રાજા પ્રજા સવિ આઇ નમીઆ, થઈ હિઆમાં રંગરલી,				
હીલાવતિચું રાય વિક્રમ ચીંતવી આસ્યા ફલી.				૩
કલિયુગમાંહિં વિક્રમરાયનો, સોહગ સુંદર મહિમા વાજનો				
જેહનઠી સાંનિધિ દેવ સદા કરે, આગલિ ઉભા આપદ અપહરે				
ત્રુટક				
અપહરે આપદ ચરિત્ર સુણતાં નાંમથી નવનિહ મિલે				
ખરતર ગછે શ્રી જિનચંદ સદ્ગુરું સેવતાં વંછિલ ફલે				
સતરૈ અઉવીસેં કિસન દશમી, આદિં આપાઠ સહી,				
વાચનાચારિજ અભયસોમે મતિમંદિર કાજે સહી.				૪

શેઠ પ્રેમચંદ રતનજી પાસેની સં. ૧૮૧૯ લિખિત પ્રતમાં નીચેનું પાઠાંતર છે:—

સતરચૌતીસે વર્ષ તે જાણ્યો, માસ આસાઠ મહિપતિ રાણ્યો;

કૃષ્ણદશમી સુગર વિચાર્યો, સંક્ષેપે કહ્યો મેં આચાર ઓ. ૮

(ત્રુટક)

આચારીજ શ્રીમનવિનોદે વાત કહી ચિતહાર્યો,

અભયસોમ ગુરપસાઈ કીયો તે જયજયકાર્યો.

—ઈતિશ્રી વિક્રમચરિત્ર સંપૂર્ણ. સંવત ૧૭૬૬ ના વર્ષે માસ વૈશાખ સુદ ૫ દને ભૈમ્યવાસરે. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ ઉદ્દેવિજય લખિતં વાસા નગરે શ્રી. છ. પાનાં ૧૫ ગુ. વિ; પાનાં ૧૫, પ્ર. કા.

—ઈતિશ્રી આંગોલા વિક્રમ ચોપાઈ સંપૂર્ણ. લિખતં વિવેક-સાગર-લાવાઆમૈ, ૧૦-૧૭ આ. ક.

—લિં ૫૫૫બાગ રક્ષી માણિક્યસાગરેણ. ૧૫-૧૨ આ. ક.

—સં. ૧૭૩૨ વર્ષ ફાગણ વદી પુનીમ દિને શનીવારે મુનિ કુતેકુશલ લિં દેવપૂરનગરે ઉદયપુર બં.

—સં. ૧૭૬૨ વૈશાખ વદ ૫ પાનાં ૮ પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૧૬ કાતિક વદ ૬ શનિવાસરે સકલ પંડિત શિરો-મણી પંડિત શ્રી મોહનવિમલ ગણી તત્ શિષ્ય ભોજવિમલેન પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૨૦ ના વર્ષે શાકે ૧૬૮૫ પ્રવર્તમાને ભાદ્રપદમાસે કૃષ્ણપક્ષે ત્રીતિય તિથૌ રવૌ વાસરે શ્રી ગોડલઆમે લિપીકૃતં. ઋષિ જુદરજી તત્ શિષ્ય કર્મસી વાયનાથે. લખીતં શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ શ્રીયોમીદં. શ્રીરસ્તુ. પા. ૯. પં. ૧૯ ભાવનગર.

—સં. ૧૮૪૪ દુતિય આવણ સુદિ ૧૩ સૂર્યવારે શ્રી મેડતાનગરે લિ. પં. જિણુવિજૈ બ્રાતા પં. આણુદવિજૈ અર્થે પત્ર ૧૭. પ્ર. કા. વડોદરા.

—સં. ૧૮૮૨ વર્ષે મિતિ જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણ તિથૌ ૧૦ ગુરવાસરે લિખતં ઋષિ: ચતુર્ભુજ સરવાડમધ્યે. ગુલાબવિજયભંડાર ઉદયપુર.

—સં. ૧૭૫૧ વૈશાખ સુદિ ૩ દિને લિ. પં. લાલચંદ્રમુનિના. ૫-૨૧ દા. ૧૩ જૈ. શા. અમદા.

(૬૬૦) માનવુંગ માનવતિ ચોપધ (ગા. ૩૦૦) સં. ૧૭૨૭

આપાદ સુદિ ૨ ગુર.

સંવત સતરે સતવીસે, સુદિ આસાદે ખીજ દિને ગુર,

ખરતર સહ ગુર જિણુ જયકર

લેહ રાજે સોહગસુંદર સુંદર.

સોમસુંદર પ્રસાદે અભયસોમ ઇણપરિ કહે

એ સરસ કેહિને કથા દાણિ,

બેદ મતિમદિર લહેધં—

ગુ. વિ.

—સં. ૧૭૮૨ મિતિ કા. સુ. ૯ બુધો લિપીત પં. સંતોષ્ય-

વિજય રણિજા મધ્યે. (ઉદય.)—વિદ્યા. લીં.

૩૦૬ ઉત્તમસાગર—(ત૦ કુશલસાગર ઉ. શિ.)

(૬૬૧) ત્રિભુવનકુમાર રાસ—સં. ૧૭૧૨ વૈશાખ સુ. ૩.

ગુર. પોરખંદરમાં

આદિ—

દૂહા—સોરઠિઆ;

શ્રી શ્રુતદેવી સાર. સમરૂં સાસન નાચિકા

પ્રણમું જિન ચોવીસ, વલી સહગુર સુખદાયિકા. ૧

મહિયલિ કોડ ઉપાય, પિણુ કર્મવસિં સફલા હુવે,

સરસ એક સંબંધ, તેહ ભણી ભણસું હવિં. ૨

દૂહા રાગ આસાઉરી.

સરસ રાસ અનેક છે, હોસ્થે વલી અનેક

ત્રિભુવનસિંહ કુમારનો, સુણયો રાસ વિવેક. ૩

એહ રાસ સુણતાં થકાં, જો નર નવિ રીઝંત

તો મુઝ વચનિ રસ નહી, કે શ્રોતા નહો ગુણવંત. ૪

એ સુણતાં ધન સંપન્ને, હોવે નવે નિધાન,

નિદ્રા વિકથા પરિહરી, સુણયો દેઈ કાન. ૫

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૪૪ રાગ પિયુડોરે ધર આવે. દેશી રાગ ધન્યાસી.
કર્મપસાયે સુખ લહેરે, ત્રિભુવનસિંહ કુમાર
એહતા ગુણુ સાધિના ગાયતાં, નવિ હોવેરે સખલો સંસારકે—
ધન ધનરે જગ હુઆ.

આજમે' ગાયોરે ત્રિભુવનસિંહ રાજકે—ધન૦

x

x

x

x

ભદ્રબાહુ ભાષિત વડોરે દેધી કુમર ચરીત્ર,
સ્તવતાં ગુણુ ગુણુનધિતણા, મિહ રચનારે કીધી સુપવિત્ર કે ધ. ૬૪૪
સંવત સતરે' આરોતરે' આષાત્રીજ ગુરવાર
રાસ રચ્યો પુર બંદિરે, જિહાં મોટારે' જિનત્રિપ્ત્ય વિહાર કિ. ૬૪૫
જણુતાં અજણુતાંરે અધિકો ઉછો જેહ,
તે મુઝ મિછામિ દૂકડં ગુણુ લીજ્યોરે' ગિર્યા ગુણુજેહ કિ. ૬૪૬
શ્રી વિજૈદેવ સૂરીસરે' તપગઢ ગયણે' તાણુ,
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસ્વરે, મેવતાં રે પર નવય નિધાન કિ, ૬૪૭
તસ સ્વચ્છ ગઢ દિપતાંરે, કુશલસાગર ઉવઝાય,
તસં સિસ ઉત્તમસાગરે' એહ ગાયોરે' ત્રિભુવનસિંહ રાય કિ. ૬૪૮
ભણુશાલિ વિરાતણોરે આગ્રહ રચ્યો એ રાસ,
આણુદ અધિક સાંભલો, એહ સુંણુતાંરે નિત લિલ વિલાસ કિ. ૬૪૯
ભાવે આણી સાંભલોરે એહ રાસ રસાલ,
ઉત્તમ મુનિ ભાવે ભણે' એહ સુંણુતાં ધર મંગલમાલ કિ. ૬૫૦

—છતિશ્રી ત્રિભુવનસિંહકુમાર રાસ સમાપ્ત. અંથાઅંથ ૬૫૦
પં ન્યાયકુશલગણિ શિ. વિદ્યાકુશલ શિ. અખયકુશલ ગણિના લિ૦
શ્રી વિજયદયા સૂરીશ્વર રાજ્યે સં. ૧૭૮૯ ચૈ. વ. ૯ સુરત બિંદરે
સુરતમંડણુ પાર્શ્વપ્રસાદેન—૧૭-૧૯ આ. ક.,

—અંથાઅંથ સર્વ ગાથા ૬૫૦ સ. ૧૭૯૪ વર્ષે આવણુ વદ

૧૩ મંદવાસરે. પં. લાલસાગર ગણિ શિ. મુનિ રાજસાગર લિપિ-
કૃતમ્ સીણુવા-આમે શ્રી વાસપૂજ્ય પ્રસાદાત્ ૨૧-૨૦ (આ.)

—લિ. સં. ૧૭૩૬ આવણ વદિ ૨ દેવપત્તનનગરે. પ્રે. ૨.

—સોહીઆમ મધ્યે સંવત ૧૭૫૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને
લિપીકૃતં ગણિ કેસરવિજયેન ૧૭-૧૬ લીં. સારી પ્રત છે.

૩૦૭ આણંદવર્દન (ખ૦)

(૬૬૨)+ચોવીશી સં. ૧૭૧૨.

આદિ—

ઋષભદેવ જિનગીત

આદિ જિણુંદ મયાકર, લાગ્યો તુમ્હશું નેહારે
દિન રયણી દિલમેં વસે, જયું આતક ચિત્ત મેહારે
બલિ જાઉં વાત સુણો મેરી. ૧

x

x

x

x

અંત—

વીરજિન ગીત-સીમધર કરો મયા-દેશી.

તું મન માન્યોરે વીરજી, ત્રિસલાનંદન દેવ

x

x

x

x

આદિત કુલગિર ચંદ્રમા, સંવત ખરતર વાણુ,
ચઉવીશે જિન વીનવ્યા, આતમહિત મન આણુ. તું.
જિન વર્ષમાન મયા કરો, ચઉવીશમા જિનરાય,
મહિમાસાગર વીનતી, આણુંદવર્દન ગુણુ ગાય. તું.

—સંવત ૧૭૫૯ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧૦ દિનો સુરતિ બિહરે
મુનિ આણુંદવિજય લખિતં. જૈ. એ. ઇ. પાસેની તીર્થમાલામાં.

૩૦૭ અ લખિધરચિ-(હર્ષરચિ શિ.)

(૬૬૨ ક) પાર્થનાથનો છંદ ૩૨ કડી. સં. ૧૭૧૨

આદિ—

જય જય જગનાથક પાર્થજિન', પ્રણતાપિલ માનવદેવ ગત',
જિન શાસન મંડન સ્વામિ જયો, તુમ દરિસન દેખી આનંદ ભયો. ૧

x   x   x   x   x

અંતે—

ગુર્જર જન પદમાંહે રાજે, ત્રિભુવન ઠકુરાઇ તુજ છાજે, ૨૯
ધમ ભાવ ભલે જિનવર ગાયો, વામાસુત દેખી બહુ સુખ પાયો,
રવિ મુનિ શશિ સંવચ્છર રજે, જયદેવસૂરમાં સુખ સંગે. ૩૦
જય શંખપુરાભિધ પાર્થ પ્રભો, સકલાર્થ સમીહિત દેહિ વિભો,
બુધ હર્ષરચિ વિજયાય મુદા, તપ લખિધરચિ મુખદાય સદા. ૩૧

કલશ.

ઇત્યં સ્તુતઃ સકલ ક્રામિત સિદ્ધ દાતા,

યક્ષાધિરાજ નત શંખપુરાધિરાજઃ ।

સ્વસ્તિ શ્રી હર્ષરચિ ધંકજ મુપ્રસાદાત્

શિષ્યેષુ લખધરચિનેતિ મુદા પ્રસન્નઃ ॥ ૩૨ ॥

જૈ. પ્ર. ૨૩૯.

૩૦૮ વૃદ્ધિવિજય ૧ (ત૦ વિજયરાજસૂરિ-ધનહર્ષ-તેના બે
રત્નવિજય અને સત્યવિજય શિ.)

(૬૬૨ ખ) જીવવિચાર સ્તવન સં. ૧૭૧૨ આસો શુ. ૧૦

રવિ ગુણદેવીમાં

આદિ—

શ્રી સરસ્વતિરે વરશતિ વચન વિલાસરે.

થુંભુસ્યુ ત્રિભુવનરે તારણ શ્રી જિનપાસરે મુણો સમરથરે સુંદર શ્રી જિનદેવ

અતે—

નયર ગુણદેવી ગુણુ વેલ વાધઈ સદા, પુષ્કરાવર્ત મેઘ પાસદેવો,
શ્રી સંઘ મંડપે વેલી તે વિસ્તરી, ઉપજે આણુંદ સુકૃત મેવો,
સંવત સસી (સા)યર ચંદ્રલોચન સ્તબ્યો, આસો સુદી દશમીરવિવાર રાજઘ,
સૂરી શિરતાજ ગુરરાજ આણુંદજી તસ પરિ સૂરિ વિનયરાજ રાજે.
ધન્ય ધન્યહર્ષગુરુ વિપુધ ચુડામણિ, જાસ દીક્ષિત જગી કીરતિ સારી,
રત્નવિનય પુધ સત્યવિનય તણો, વૃદ્ધિવિનય ભણિ આણુંદકારી.

(૮૦ ગદ્ય પ્ર. કા.) ૪. ૧૫ ધો.

—લ. સં. ૧૭૮૬ પત્ર ૬ દા. ૪૩ નં. ૨૨. લીં.

—લ. સં. ૧૬૦૦ પત્ર ૪ દા. ૪૦ લીં.

(૬૬૨ ગ) નવતત્વ વિચાર સ્તવન સં. ૧૭૧૩ કાં શુ. ગુરુ ધોધાબંદરમાં
આદિ—

રાગ સામેરી

સરસતી સરસતી સરસતી દેવી, સેવી શ્રી ગુરુ પાયરે,
વીરજિણુંદ ધૂણુચૂં ગુણુ ખાણી, જાણી વાણી પસાયરે. ૧
સદગુરુ સાચો તુમ્હ ઉપદેશરે.

x x x x

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

સંવત સતરતેરોત્તરા કાર્તિક શુદ્ધ દ્વિતીયા ગુરુવાર,
શ્રી ધોધા બંદિર જિન રતવીયો, નવખંડ પાસ આધાર રે. ૯૩
તપગચ્છ મંડળુ તરણુ તારણુ ગુરુ, વિનયાણુંદ સૂરી સોહઈ
તસ પદ્ધઈ શ્રી વિનયરાજસૂરીશ્વર, દેખી ભવિમન મોહદરે. ૯૪
ધન ધનહર્ષગુરુ ગુણુરાજઘ, છાજઈ તસ દોષ સીસરે
રત્નવિનય સત્યવિનય પુધસેવક, વૃદ્ધિ સયલ જગીસરે. ૯૫

કલસ

ધ્યે વીરજિનવર ભુવન દિનકર દિવાજઘ સવિ ભાવએ,
ધમ કહઈ ગૌતમ ગુણુ ગુણોત્તમ, તરણુ તારણુ નાવએ,

નવ તત્ત્વનિ સુણો બણો ભવિકા ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ધર આવએ,
 યુધ રત્નવિજય સત્યવિજયકેરો, વૃદ્ધિવિજય ગુણ ગાવએ. ૯૫

૫-૧૩ આ. ક.

(૬૬૩) ચાવીશી

શ્રી નયવિજય ગણિશિ, ગણિ સત્યવિજય ગણિગુરુઓ નમઃ—

આદિ—

બોલૂડ રે હંસારે વિષય ન રાચિય એ દેશી
 પ્રેમઈ પ્રણમુંરે પ્રથમ જિજ્ઞેસર, આદિસર અરિહંત
 x x x x
 યુધ નયવિજય શિશ સત્ય સુહાવધ, વૃદ્ધિવિજય
 પ્રભુ દિલમાંહિ ભાવધ લાલણુ દિ. આજિ ૩

અંતે—

રથું કહું પ્રભુ તુજ આગલિં, તું દિલ જાણુછિય દેવ,
 વૃદ્ધિવિજય કહઈ માહરધ, હોયો તુઝ પદ સેવ. ૩ વીર.

સિં ગણિ વૃદ્ધિવિજયેન આવિકા સહજ બાધ તસ્ય પુત્રી આવિકા
 ફૂલબાધ પઠણુર્થ શ્રી સૂરત બંદિરે ૬-૧૨ આ. ક.

૩૦૯ નયપ્રમોદ (અં જિનચંદ સૂરિ-હીરોદય શિં)

(૬૬૪) અર્હનકમુનિ પ્રબંધ સં. ૧૭૧૩

૩૦૯ અ અમીચંદ.

(૬૬૪અ) સિમંધર જિનવિજ્ઞાસિ. સં. ૧૭૧૩

અંતે—

કલશ

વડલીનો વાસી વ્યવહારી શુભ ચિત, ગેલાકુલ દીવો અમિચંદ સુપવિત,
 સવેગી સુધો ત્યાગી સવ સમ્યક્ત, એ તવન રચ્યુ મેં બણુવા તેહ

નિમિત્ત. ૫

સંવત સત્તરસે તેરોત્તર સુચિમાસ, શુદ્ધ સાતમ શુક્રે સ્વાતિ યોગે
 શુભ તાસ;
 સૂરિ વિનયપ્રભ રાજ્યે ચિત્ત તણે ઉલ્લાસ, નયરવાડામાહિ યુણીઓ
 રહી યોમાસ. ૬

—સાગરભં-પાટણ.

૩૧૦ ગજકુશલ (ત૦ વિનયકુશલ-દર્શનકુશલ શિ.)

(૬૬૫) ગુણાવલી ગુણકરંડ રાસ સં. ૧૭૧૪ કાર્તિક શુ. ૧૦ ગુરૂ.

આદિ—

દૂહા.

સકલ મનોરથ પૂરવે શ્રી શંખેસર પાસ;
 પરતા પૂરણ પ્રણમીઈ, લહીઈ લીલ વિલાસ-સકલ મનોરથ આસ. ૧
 સરસતિ ભગવતી ભારતી, સુખદાતા શ્રુતદેવિ;
 કાશ્મીરી મુખ મંડણી, ચરણ નમું નિત મેવ. ૨
 વીણા પુસ્તક ધારણી, પ્રણમું તેરા પાય;
 વચન સુધારસ આપજ્યો, જિમ મુઝ આનંદ થાય. ૩
 પુન્યે પરથલ સંપદા, પુન્યે પામે રાજ;
 પુન્યે જગ જસ વિસ્તરે, પુન્ય થકી સુખસાજ. ૪
 પુન્યે ધણ કણ સંપજે, પામે વંછિત ભોગ;
 રાત વેલાઉલ પુન્યથી, પુન્યે સકલ સંજગ. ૫
 પુન્યે સખાઈ જીવને, એહ ભવ પરભવ એહ;
 ગુણાવલીની પરિ સદા, પામે વંછિત તેહ. ૬

x x x x x

અંતે—

દાલ રહ ધન્યાસી.

ગાયા ગાયારે મેં સાધુતણા ગુણ ગાયા—

x x x x x

તપ ઉજવણી વિધિસ્તું કીજે, દાન સુપાત્રે દીજેરે;
રાગદ્વેષ મનમાં નાંણીજે, માણ્ય જન્મફલ લીજે.

૩

x	x	x	x
સંવત સત્તર ચૌદાતરો વરસે કાતી માસ વખાણેરે;			
સુદિ દસમી શુભ દિન ગુરુવારે રાસ ચઢ્યો પરિમાણેરે.			૫
શ્રી તપગચ્છે તેજ વિરાજે, દિન દિન અધિક દિવાજેરે;			
વિજયપ્રભ સૂરીસર રાજે, રાસ કીયો હિત કાજેરે.			૬
તસ ગચ્છ પંડિત માંહે પ્રગન, વિનયકુશલ યુધ જાણુ;			
વાદીગંજણ કેસરી સમવડ, સહુ કો કરે વખાણુ.			૭
દર્શનકુશલ પંડિત મનમોહન, તાસ સીસ ગુણુરાગી;			
ઉપશમ દરીઓ સકલ ગુણુ ભરીઓ, સાધુ ગુણુ વૈરાગી.			૮
તાસ સીસ કહે એ ચોપાઇ, 'જ્યાં લગિ ધુની તારી;			
રવિ શશિ ગગન મંડલ એ દીપે, પ્રતયો એ જયકારી.			૯
શ્રી શંખેસર પાસ પસાયે, દિન દિન દોલતિ આવે;			
ઢાલ ગુણુત્રીસમી રાગ ધન્યાસી; ગજકુશલ ગુણુ ભાવે.			૧૦
ચરિત અને વલિ જૂની ચોપઈ, કીધો રાસ મેં જોઈ;			
અધિકો ઝોછો જે મેં બાખ્યો, મિછા દુકડ સોઇ.			૧૧
જે નરનારી રંગે બણુસે, તસ ધર જયજયકારા;			
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપદ પામે, પુત્ર કલત્ર પરિવારા.			૧૨
મનવંછિત મે સંપદ પામે, સ્તવતાં એહ મુણીદા;			
ગજકુશલ પંડિત કહે મુજને, નિત નિત સુખ આણુંદા.			૧૩

—લિ. ૧૮૨૬ વૈ. માસે નૌતનપુરે રાજકોટ પૂજ્ય અ.

—સં. ૧૮૧૪ વર્ષે જ્યેષ્ઠ માસે શુકલ પક્ષે પંચમી તિથૌ રવિ-
વારે ૧૩-૧૭ લી. પ્ર. કા., વિદ્યા., માણુક.

—સરવ ગાથા પરં ૬ ઢાલ ૨૯ દાન વિષયે. સં. ૧૮૨૫ ૫૧
માસે અષાઢ વિદિ અમાવસ વાર સૂકરવાર, લિખી આગરઈ મધ્યે. શ્રી
પૂજ્ય શ્રી. ફકીરચંદ્રકે શિષ્ય જસરામજી લિપીકૃત, ૨૭-૧૨ અનંત.

—પં. ગજકુશલ ગણિ પંકજમધુકર રસમાન ત્રિમારા સિ. પં. વૃદ્ધિકુશલ લિખિત શ્રી સાતિપુર નગરે સંવત ૧૫(૧૭) ૧૬ વર્ષે મા-ગસર માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમ્યાં તિથૌ શુક્રવાસરે છે. સં. ૧૫(૧૭) ૬૬ વર્ષે શ્રાવણ માસ દન ૨ બીકાનયરે ચઉમાસે રહ્યા. સંવત ૧૮૪૪ વર્ષે શ્રાવણ સુદ દન ૧૧ લ૦ પનાસ જગ. રૂપકુશલ એલા રાજકુશલ લખી-કૃતં આમે કાણ્યા મધ્યે લખી. ૩૬-૧૦ દા. ૪૩. નં. ૭૩ ચ. ૩.

૩૧૧ પદ્મચંદ્ર (ખ૦ જિનસિંહસૂરિ તેના જિનરાજસૂરિ
અને પદ્મકીર્તિ-પદ્મરંગ શિ૦)

(૬૬૬) જંબુસ્વામી રાસ સં. ૧૭૧૪ કા. શુ. ૧૩ સરિસામાં.

આદિ—

સારદ પય પ્રણમું સદા, કવિજન કેરી માત;	
મૂરખ્યોં પંડિત કરે, કાલિદાસ વિખ્યાત.	૧
શ્રી જિનકુશલ સૂરીંદ ગુર, સિમરો હૌ નિસદીસ;	
દુખદોહગ દૂરૈ હરે, પ્રણમતાં સુજગીસ.	૨
સિદ્ધારથ કુલ રવિ સમો, મહાવીર ભગવંત;	
ચરણ નમો નિત તેહના, પૂરિ મનની ખ્યંતિ.	૩
ગૌતમાદિ ગણધર નમું, લખાધિ તણો ભંડાર;	
નામૈ નવનિધિ સંપજ, પરભવ સુખ અપાર.	૪
વલિ સદગુર હરણિ કરી, પ્રણમું ચરણ ચિતલાય;	
અનાણુ તિમિર દૂરછ કરે, નાન લોચનની દાય.	૫
ગારૂડિ વિષધરનિ યહિ. તે તો મંત્ર પ્રભાવ;	
ગુર યાતના ગુણ ગાધયે, સુગુર તણે સુપસાય.	૬
ધ્યાદિક પણુમી કરી, કહિસિ સીલ અધિકાર;	
ભાવ દાન તપ મેં વડો, સીલ રતન સિરદાર.	૭

સહસ ચઢરાસી મુનિ ભણી, પડિલાબ્યાં ફલ થાય;
 સુકલ કિસન વેષતાં, સો ફલ કહ્યો જિણુરાય. ૮
 કોડિ છન્ન વૈ કંચણુ તણી, આઠ સુંદરિ નારિ;
 જંબુ કુમર વે પરિહરી, સહ્યો સીલ અધિકાર. ૯
 તેહ તણા ગુણુ ગાવતાં, લહીયૈ પરમાણુંદ;
 સાંભલતાં સુખ સંપન્ન, દિન દિન અધિક આણુંદ. ૧૦

x x x x

અતે—

હાલ.

સીલ કહૈ જગિ હું વડો એ જાતિ;
 જંબુ સ્વામિ તણા ગુણુ ગાયા, આણી હરખ અપારોરે;
 જંબુ નામ નવનિધિ મિલૈ, વહી લહીયૈ શિવ સુખસારોરે જંબુ. ૧

x x x x

પ્રશિષ્ટ પર્વથી ઉધરિઉ, એહ સહુ અધિકારોરે;
 કેવલરાનીયઈ ભાષીયો, ઇહાં ફડ નહી લગારોરે. ૪
 સદ્વહિન્ને સૂધધ મને, મત કરિજ્યો કોઈ સદેહોરે;
 સદેહ કરસધ જે સહી, તે દુરગતિ લેહે નિસદેહોરે. ૫
 સંવત સતર્પિસૈ ચોદોતરે, કાતી માસ ઉદારોરે,
 સુકલ પક્ષ તેરસિ દિને એ કીયો ચરિત સુવિચારોરે. ૬
 સરસા પાટણુ પરગડાં, તિહાં શ્રી આદિ જિણુદોરે;
 તેહ તણૈ પરસાદથી, અંધ કીયો આણુદોરે. ૭
 શ્રી ખરતર ગછ રાજ્યો શ્રી જિણુસિંહ સુરદોરે;
 ગછ ચોરાસી સેહરો દૂયા, જાણિ દિણુદોરે. ૮
 પાતસાહિ અકખર રાજિતઈ, કાસમીર દેસ મઝારોરે;
 અમારી પલાવી તિહાં કણુઇ, સર્વ જીવાં હિતકારોરે, ૯
 દેસ ચૌપડે રખી સમો, ચાંપસી સુત સિરદારોરે.
 ચાંપલ દે ધન જનમિયો, પુરખ રતન ગણુધારોરે. ૧૦

તસુ પાટે સુરતર સમેા. શ્રી જિજ્ઞુરાજ સુરીસોરે;	
સકલ પાટ પ્રભાકર દીપતો, જાણે વિસવાવીસીસોરે.	૧૧
તસ લઘુ બંધવ દીપતો, પદમકીરતિ સુખકારોરે;	
તાસુ સીસ યુણે નીલો, આગમના ભંડારોરે.	૧૨
ચવદ વિદ્યા કરી શોભતા, મહિમા મેર સમાનોરે;	
પદમરંગ ગુર ચિરજયો, જાં લગિ ધ્રુ સસિભાનોરે.	૧૩
પદમચંદ મુનિવર કહે, સંબંધ રસાલોરે,	
જે નરનારી સાંભલે; તિહાં ધર ધરિ મંગલ માલોરે,	૧૪
વર્તમાન ગણ રાજયો, શ્રી જિજ્ઞુચંદ સુરિદોરે;	
કીરતિ મહીયલ વિસ્તરી, પ્રણમે નરના વૃદોરે.	૧૫
તેહ તણે વારે કરી, ચોપઈ મોહનવેલોરે;	
ચતુર મનમોહણ બણી, કીધી મનની કેલોરે.	૧૬
બણતાં યુણતાં એહને, લહીયે લીલ વિલાસોરે;	
સાંભલતાં સિદ્ધિ રિદ્ધિ હવધ, સફલ હોવે મન આસોરે.	૧૭
નરનારી ભાવે કરી, જે પ્રણમે નિસદીસોરે,	
ધણિ ભવ જસ શોભા લહે, વલિ પ્રભવે સુખજગીસોરે.	૧૮
ખૂડે સાહનઘ આગહ કરી, ચરિત કીયો સુખદાધરે;	
સુણતાં ને વલિ વાચતાં. રિદ્ધિ વૃદ્ધિ બહુ થાધરે.	૧૯
ચરમ કેવલી એ થયો, જાણે સહુ સંસારોરે;	
પદમચંદ મુનિવર કહે, સયલ સંધ સુખકારોરે,	૨૦

—સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૧૫૧૨ સં. ૧૮૧૭ વર્ષે ફાગણ વદી ચોદસી મંગલ વાસિરે. કસ્ટર્સ થાનકે લિ૦ દાનીરાયજી અણુગાર શ્રી પૂન્યજી રામરાયજી પ્રકાશા અર્થ-૩૭-૧૮ નં.

—સં. ૧૮૭૯ મીતી બાદરવા સુદ ૧૫ લિષતુ સેર નાગોર મધ્યે
૩૭-૧૬ નાનચંદ્રજી ભં. મુંબઈ.

૩૧૨ પદ્મવિજય ૨ (ત૦ શુભવિજય શિ૦)

૨૪ જિનનું સ્તવન. ૨૫

શ્રી વિજયાણુંદ સૂરિ ગણધર શુભવિજય બુધરાય;
તસ પદ પદ્મ નિજ શિરેધરી, જિનપદ પદ્મ ગુણ ગાય.

—ધતિ ચોવીસ જિન સ્તવન૦

સં. ૧૭૪૯ વર્ષે શાકે ૧૬૧૪ પ્રવજમાને શ્રી રાજગર મધ્યે
લિખિતં. —પ્ર. કા.

(૬૬૭) શીલપ્રકાશ રાસ સં. ૧૭૧૫ ખં. ૧

૩૧૩ કેસરકુશલ.

(૬૬૮) જગદુ પ્રખંધ રાસ સં. ૧૭૧૬

૩૧૩ અ દેવવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ શિ.)

(૬૬૮અ) સત્તરસો જિનનામ સ્ત. સં. ૧૭૧૬ મહા શુદ્ધ ૧૦

આદિ—

દુહા

કાસમેરી મુખમંડણી, પ્રણમું તોરા પાય,
સૂચર તણે પસાઉલિં, ગાર્યુંજી જિનવર રાય.
સિત્તરસો જીનવર તણા, નામ કહું નીરધાર,
સંખેપિનઈ ગાયતાં, જિમ થાયઈ જયકાર.

x

x

x

x

અંતે—

સંવત સત્તર સોલોતરે, માહ સુદિ દશમી સાર,
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સેવતાં, મેં પાંચોરે શાંતિ સુખકાર
ધમ બોલેરે દેવવિજય જયકારકેં

૫૨

૩૫૩ આ. ક. ૩.

૩૧૪ વિદ્યાર્થિ (ત. વિજયમલસૂરિ-સહજકુશલ-સકલચંદ
અને લક્ષ્મીરૂચિ-વિજયકુશલ-ઉદયરૂચિશિ.
(૬૬૯) અંદરાળ રાસ સં. ૧૭૧૧ થી ૧૭૧૭ કા. શ. ૧૩ ગુરૂ
શિરોહીમાં પૂર્યું કર્યો.

આદિ—

શ્રી જિનનાયક સમરીઈ ઋષભદેવ અરિહંત
વંછિત પૂરણ સુરતરૂ ભવભંજન ભગવંત ૧
શિવ સુખદાઈક સેવીઈ શાંતિનાથ જિનચંદ
આદવ વંશ નભોમણિ નમીઈ નેમી જિણચંદ ૨
પૂરીસાદાંણિ પરગણે શ્રી વરકાણે પાસ,
નામ જપંતાં જેહનો સદ્દલ ફલેં સવી આશ. ૩
શ્રી શંખેસર પાસજી મોટા મહિમા જ્વસ
ચિંતાગણિ ચિંતા હરિ આપઈ લીલ વિલાસ. ૪
વર્દમાન જિન વાંદિઈ વંછીત સૂખ દાતાર;
જશ પદ પંકજ નિત નમીઈ ઈંદ્રચંદ્ર સૂવિચાર. ૫
તાસ શીશ મહુલખિનિધિ ગણધર પૌતમ રવામિ
સેગ્યો સુરતદુ સારિણો, ગુણ ગિરગ્યો અભિરામ. ૬
સરસતી પાય પસાઉલેં વાધઈ ખુદ્ધિપ્રકાશ
કવિત કવેં કવિજન ભલા નવરસ વચન વિલાસ. ૭
જન ગણધર શ્રુતદેવતા સદ્ગુરૂ ચરણ પસાઇ
રાસ રચ્યો નૃપ અંદનો, સાંભળતાં સુખ થાઇ ૮
શીલ શીલ સહુકો કહિ શીલવૈનાશ્યો શીલ
શીલવંત જે જગ હોવેં, તે પામિ શિવલીલ. ૯
શીલ પ્રમાવિ અંદ નૃપ, જગ પામ્યો જયકાર
ઇમ જાણીનઇ ભવિક જન, પાલો શીલ ઉદાર. ૧૦
કવણુ અંદ તે કેહાં થયો પ્રગટ તાંમ પ્રબંધ
સાંભલજો સજન સકલ સરસ એહ સંબંધ. ૧૧

x

x

x

x

સંવત સતર ઇચ્છારોત્તરો, લિન્નમાલ સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી સપ્તશ્લા મણિ પાસ અન્નમોહન પૂરે સર્વી આશ. ૨૬
 તે શ્રી પાસ પસાઈ કરી, રચ્યો ચંદ બૂપનો ચરી,
 કાર્તિક શુદ્ધિ પાંચમ દિન સાર, મહિલે ખડે ઢાલ રસાલ. ૨૭
 પ્રથમ ખંડ પૂરો થયો, વસુધા ચંદ નરેશ પૂજ્યો
 વિદ્યાર્થિ કવિ રંગઈ કહે, શીલે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ લહે. ૨૮

—ચંદચરિત્ર આભાપુરી વર્ણન. વીરમતી ગુણાવલી મંત્રકરણ ચંદ
 શ્રવણુ વિમલપૂર્ણા ગમનં કનકરથ મિલન તદ પ્રવૃત્તિ શ્રવણુ વર્ણુનો પ્રથમ
 ખંડ સંપૂર્ણુ અસ્મિન્ ખડે ઢાલ ૧૧ સર્વ મિલને ગાથા ૩૦૯ ૩૫ ૧૧.

સંવત સતર ઇચ્છારોતરઈ લીનમાલ સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી પાસ તણુઈ સુપસાઈ, બીજો ખંડ રચ્યો સુખદાઈ
 શ્રાવણુ શુદ્ધિ પાંચમ દિન સાર, રાગ ચંદશીલ અધિકાર
 વિદ્યાર્થિ કવીયણુ ઇમ કહિ, સાંભલતાં સૂખ સંપતિ લહઈ
 તપ ગછ ગોવિંદ કુલ શણુગાર, પ્રાજ્ઞોદયે રચી બુધિ નિધાન
 તસ સેવક વિદ્યાર્થિ ભણે, શીલવંતનીઈ જાઉં ભામણુઇ.

—સર્વ ગાથા ૫૪૭ ચંદચરિત્રે કનકરથ કૂલદેવ્યા વર પ્રધાન સૂતે
 તપતિ સ્વરૂપકથન, તદ્દયાહ સ્થાપન, સકલ સામગ્રી કરણુ ચંદ્રાગમન,
 પ્રેમલા લક્ષી પાણી ગ્રહણુ કરણુ શમસ્યાસાપન વ્યાધુટયાભાપુર્ણા ગમન,
 નિશિસ્વરૂપ પૃષ્ઠન, સ્વમાત્રા કુકુટ વિષ્ણાદન, રાણી ગુણાવલી તત્ત્વાદનાદિ
 પૂર્વક વર્ણુનો નામ દ્વિતીયખંડ સંપૂર્ણુ. અસ્મિન્ ખડે ૩૫ ૧૫ ખંડ ૨

સંવત સતરે સિતરોતરે શીરોહી સહુ નગરાં શિરે
 તિહાં શ્રી ઋષભદેવ સુપસાઈ, ત્રીજો ખંડ રચ્યો સુખદાઈ
 તપગછનાઇકે તેજહિયુંદ, જમ્બકારી વિજઈપ્રભ સૂરિદ
 તસ ગછ કોવિદ કરિ કૂલસિંહ, શ્રી ઉદયે રચી વાદી શિરલીહ.
 તાસ શીશ સમતા રસપૂર વિશુધ હરપરચી પુન્યપંડૂર
 તાસ સેવક વિદ્યાર્થિ કહઈ, શીલઈ ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સુખ લહઈ

વિદ્યાર્થિ.

અદ્યક્ષી

૧૧૬

—અંદ્યરિત્રે પ્રિયસાલની સીલાધિકારે શકલાભા સ્વરૂપ કથન,
નિજશીલરક્ષણ, અભિમદકરણ, સાસનદેવી વરપ્રદાન પૂર્વક વર્ણનો નામ
તૃતીય ખંડ. અરિમન ખંડે ૭ અંચાંચ ૭ મિલને ગાથા
૧૫૧ ૩૫ ૭.

આવો એ અધિકાર નિનિયુતકરિતરે વામાનરે અંદ્યરિત્રે
શ્રી વિનયપ્રભ સરીસે અરણ્ય પ્રસાદથી મળ્યો ખંડ પૂરો થયો એ.

અંદ્યરિત્રે—ત્રીમ ખંડ

—અંદ્યરિત્રે મંત્રીપૂત્ર, વીરમતિ નામ, સારી ગુણાવલી
કુર્કુટ વ્યરતિકરકવન હેમરમગ, રેખન સુમાત મુદકરણ, વરવરણ,
વીરમતિ સમથ રાજપાલ, નટાંગમન, નાટિક પ્રદાન,
ઉપમાના કોપ કરણ, ગુણાવલી કુર્કુટાંગ, મંત્રી પ્રદાન, સાથે
સામત સૈન્ય મોચન, શિક્ષાક્રિ કરણ. પૂર્વક વર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ અરિમ-
ન ખંડે ૬૯ મી સર્વથઃ અંચાંચ ૪૧૨ રૂપભાવ ૧૭.

ત્રીમ ખંડની લગભગ સમાન. અત્ર કવિતા છે.

—અંદ્યરિત્રે નિજપુરીતો નિર્ગમન, અગ્રાલદેવ, શિક્ષકીપ, તતઃ
પોતન પુરાગમન, સીલાધર શુલક લીલાવતી સંબંધ કથન, અગ્રીય સ્વ-
રૂપ પ્રકટી કરણ, અનુક્રમેણ વિમલપુર્યાં ગમન તદ્દવર્ણન વર્ણનો નામ
પચમ ખંડ સંપૂર્ણ ૧૧ દાલ અંચાંચ ૨૬૫

અતે—

દાલ ૩૧ ધન્યાસી

ધણિયરિ અંદ્યરિત્રે ગુણ ગાથા, લાભ અનંતા પાપરિ
અભિમદકરણ, પ્રણયે મુદકરણ પાપરિ ૬૫. ૨૩૩૪
અભિમદકરણ અભિમદકરણ નિસુણે, અંદ્યરિત્રે સુભંભરે
અભિમદકરણ ૬૫૬ પાપરિ, દિનદિન અતિ ઉછરંગરે.

૩૫

જીમપ્રધાન શ્રી હીરવિજૈ ગુર, સોહમ સમ અવતારે, પાતિસાહ અકબર પ્રતિભોષક, જિનસાસણ સિણુમારે.	૩૬
તાસ પટોધર.....સુરીસરે શુદ્ધ પ્રશ્નક એક પરમ ગુર ગુણુનિધિ ગચ્છાધીસરે.	૩૭
પદ્મપ્રભાવક ગચ્છ હુરંધર, શ્રી વિનય (દેવ) મણુધારે, નામ નર્પતાં નવનિધિ લહીએ, ઉપસમ રસ બડારે.	૩૮
તાસ પટોધર વંછિત સુહંકર, ઉદ્યો અવિચલ ભણુરે; શ્રી વિનયપ્રભ સરિ પુરંદર, સુંદર ગુણુ મણિ ખાંણુરે.	૩૯
તસગચ પંડિત વડવયરાગી, સંવેગી ગુણુ ભરીયોરે; શ્રી ગુર સહજકુશલ સુખદાયક, ઉપરામ રસનો દરિયોરે,	૪૦
સાધા પંચ તિહાંથી પ્રમટી, કુશલ રૂચિ ચંદસારે; વર્દન ધર્મ ધર્મના ધોરી, સહજ ગુણે સિરદારે.	૪૧
પ્રથમ શિષ્ય શ્રી સહજકુશલના, સકલચંદ ઉવગ્રાયરે; બીજાં:શ્રી લક્ષ્મી રૂચિ પંડિત નામે નવનિધિ થાયરે,	૪૨
તાસ સીસ શુધ સંયમધારી, શ્રી વિનયકુશલ બુધધશરે, ક્રિયાવંત પંડિત કુલદોષક, તસ સીસ લધુ સીસરે.	૪૩
તસ પદ પંકજ બ્રમર બિરાજે, શ્રી ઉદયરૂચિ કવિરાયરે. કુમતિ માતાંગજ કુંભ નિવારણુ, કંઠીરવ કહેવાયરે.	૪૪
તારા સીસ સંવેગ મહોદધિ શ્રી હર્ષરૂચિ બુધ કહીયૈરે; ઉપગારીશ્રી ગુર મુઝ મિલીયા, દરશણુથી સુષ લહીયૈરે.	૪૫
વિબુધ શિરોમણિ મુગટ નગીનો, શ્રી વિદ્યારૂચિ તસુ સીસરે; ગુણુમણિ મંડિત પૂરો પંડિત, સુખદાયક સુજગીસરે.	૪૬
તસ લધુ બંધવ વિબુધ લબ્ધિરૂચિ રચ્યો ચંદનપ રાસરે; ઓછો અધિકો ને કલ્પા હુમ, મિચ્છામિદુકડ તાસરે.	૪૭
મુનિસુવ્રત જિન ચારિત્ર થકીએ, સહજ સંબંધ વખાણુયોરે; ચરિત્ર પ્રભાવક માંહીએ પિણુ, પ્રગટપણે મેં જાણુયોરે.	૪૮

દ્વહા.

સંવત સતર સતરોતરૈ કાર્તિક માસ ઉદર
સુદિ તેરસ દિન નિરમલો, બલવત્તર ગુરુવાર. ૪૮
શ્રી જિણુ પાસ પસાઉલે, એહ રચ્યો મૈ સસ,
સુકવિ લખિધરૂચિ ઇમ ભણે, સફલ ફલી સવિ આસ. ૪૦

હાલ ૩૨ રાગ સોરઠ જતનીની દેશી.

સવિ આસ ફલી મન કેરી, જિન મરૂતિ દેષી કેરી
ઇમ અંદ તણા ગુણુ ગાયા, લાભ અનંતા પાયા. ૫૧
ધન ધન શ્રી ચંદ મુણિચંદ, કેવલધર એહ દિણુદ
જશ જગમાં પ્રતાપ, કીરતિ કમલા બહુ વ્યાપ. ૫૧
જપતા જય ચાઈ સદાઇ, એ મુનિ નમીયૈ સુપદાઈ,
કહે વિદ્યારૂપિ કવિ મન રંગે, ઉલટ આણી બહુ રંગે ૫૨
તપ ગછ નાયક ગછપતિ રાજે, જેહની મહિમા જગ ગાજે,
શ્રી વિજયપ્રભુ સુરીસ ધીર, બડ બપતાવર બડવીર. ૫૩
ને સદગુરૂને આદેસૈ, સીરોહી રલા ચૈમાશે,
તહાં સબલી સાતા પામી, શ્રી સંધ સદા હિતકામી, ૫૪
તિહાં ચંદ તણા અધિકાર, રચ્યો મન ધર હર્ષ અપાર,
ભાવે નિસુણૌ ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પાવૈ નેહ. ૫૫

x x x x

એ સુણતાં સુખની કોડિ, કહે વિદ્યારૂપિ કરનેડી

x x x x

—ઇતિ શ્રી ચંદ ચરિત્રે શીલાધિકારે શ્રી શેત્રુંજય ગમન તત્ર
સ્વકીય રૂપ પ્રકટી કરણુ ૨ અનુક્રમે વ્રતઅહણુ કેવલોત્પત્તિ પ્રાપ્તિનામ
પટખંડ સંપૂર્ણ પટખંડ મિલને સર્વસંખ્યા શાસ્ત્ર સંખ્યા અથોઅંથ દોહ
હજાર નૈ પાંચસે ઇતિ સં. ૧૮૩૫ કા. વદ ૨ બૃહસ્પતિ વાર.

પા. ૪, રત્ન. અમ. ગુ. વિ.

—અરિમન ખડે દાલ ૩૨ સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૫૬૮ ૫૨ખંડ મિલને
સર્વગાથા ૨૫૦૫ સર્વ દાલ ૧૦૩ સર્વ શ્લોક સંખ્યા ૩૦૫૫ છઠ્ઠ સં.
૧૭૯૯ વર્ષે જેષ્ઠ શુદ્ધ પૂર્ણિમા ચંદ્રવાસરે શ્રી ઉમયાપૂરે લિ૦ સકલ
પંડિત શ્રી હેમરત્નજી શિ૦ તિલક રત્નજી શિ૦ વિનયરત્નેન. શ્રી પદ્મા-
વતિ સત્ય છઠ્ઠ, ૮૫-૧૩ ગારિયાધર.

ઉપરની ૫૪-મી કડી પછી ખીજી પ્રતમાં નીચે પ્રમાણે છે:—

સીરોહી નગરીહી નગરી સારી, જિહા ચતુર વસે નરનારી,
ધરમી જન ધનદ સમાન, દાતાર દીજૈ બહુમાન. ૨૩૫૪
સખસો તપગચ્છ, પ્રતપૈ તપ તેજ સદાય,
નહી કુડ કદાગ્રહકારો, જાણે કરી ચોથો આરો. ૨૩૫૫
તપગચ્છ સામગ્રી સોહૈ, દેખી સુરનર મન મોહૈ,
સાંભલતાં જેહવી આગૈ, તે નયણે દીકાં માગૈ. ૨૩૫૬
જિનહર સંખ્યા છપ્પાર, સુંદર સોભા શ્રીકાર,
સીરોહી સુખનો વાસો, આદીસર પૂરૈ આસો. ૨૩૫૭
જીરાઉલો જિન જયકારી, ભલૈ ભાવ નમૈ નરનારી,
તે પાસ તણૈ સુપસાઈ, વલિ નિજ ગુરુનૈ સુપસાઈ. ૨૩૫૮
નૃપ ચંદ તણો અધિકાર, રચ્યો મન હર્ષ ધરી અપાર,
ભાવૈ નિસુણોં ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પામૈ તેહ. ૨૩૫૯
એ સુણતાં સુખની કોડી, કહૈ વિદ્યારથિ કરજોડી. ૨૩૬૦
મોટો શ્રી ચંદ મુનિસ, તસ નામ જયું નિસદ્ધિન
એ મુનિવર જગિ ધનિ ધન્ન, શ્રી સંઘ પ્રતૈ સુપ્રસન્ન. ૨૩૬૧

—સંવત્ ૧૭૮૫ વર્ષે શાકે ૧૬૫૦ પ્રવર્તમાને માસોત્તમમાસે
કાતી માસે કૃષ્ણપક્ષે તિથી ૧૧ વાર શુક્ર લિપીકૃત્વા શ્રી પૂજ્યજી શ્રી
૧૦૮ શ્રી રત્નસાગર સૂરીંદ્રજી તત્ શિષ્યચરણ તુલ્ય ઋષ. કેસર ઋષ
શ્રી ભામજી આત્મા અર્થે લિપીકૃત્વા કપાસજી નગર મધ્યે સંપૂર્ણ સમાપ્ત.

૩૧૫ જયરંગ (જેતસી)—ખ. જિનચંદ્રસૂરિ—નયરંગ—વિમલ
વિનય—ધર્મ મંદિર—પુણ્યકલશશિ)

(૬૭૦) અમરસેન વયરસેન ચોપઈ સં. ૧૭૦૦ દીવાલી જેસલમેરમાં.

આદિ—

જિનમુખ કમલ વિલાસિની, સમરૂં સરસતિ માય;

અમર વયર ચરિત કહું, દાન પૂજ દીપાય.

૧

અંતે—

સંવત સતરંધ દેવાલી દિનધરે, જેસલમીર મઝાર;

શ્રી જિનરત્ન સૂરિ વિજય રાજધરે, શ્રી સંધ જયકાર.

૭

ગુરૂ શ્રી પુણ્યકલશ મુખસાહિબરે, સંજંધ રચ્યકે એ સુયંગ;

અધિકૃઈ ઉચ્છઈ મિચ્છામિ દુક્કરે, જંપઈ જયરંગ સુરંગ.

૮

આજ ઉચ્છવ રંગ વધામણારે, ટલીયા દુખ દોહાગ;

મુણતાં ભણતાં સરસ સંજંધ ભલધરે, અવિચલ મુખ સોહાગ.

૯

—છતિ શ્રી અમરસેન વયરસેન ચતુષદિકા સંપૂર્ણા:

૧૧-૧૫ ખી. ડી. ૨૯૬ રો. એ. સો. મુંખઈ નં. ૧૮૬૩.

(૬૭૧)+ કયવત્રા શાહનો રાસ—સં. ૧૭૨૧ વિક્રનેરમાં.

આદિ—

દૂહા.

સ્વસ્તિ શ્રી મુખસંપદા, દાયક અરિહંત દેવ,

સેવ કરૂં સુધે મને, નામ જપું નિતમેવ.

૧

સમરૂં સરસતિ સ્વામિની, પ્રણમું સદગુરૂ પામ.

કેવન્ના ચોપઈ કહું, દાનો ધર્મ દીપાય.

૨

પ્રથમ વહી દૂર મંડીઈ, શ્રી ગૌતમ સ્વામિની લખિ,

સુરગુરૂ અભેંકુમારજી, મંત્રીધરની પુદ્ધિ.

૩

અખંડ અખુટ ભંડાર સવ, શાલિભદ્રની રિદ્ધિ,

કેવન્ના સોભાગ તિમ, નામ લિયાં રિધ સિદ્ધિ,

૪

વારેં શ્રી મહાવીરનેં, શ્રી શ્રેણિક કરેં રાજ,
ભોગી ભમર એ નર હુઆ, સાર્યા આતમકાજ.

૫

અતે—

સાધુ ગુણ ગાતાં હો હીયડો ઉલસ્યેં ત્રીસમી ઢાલ રસાલ
એ કર જોડી હો જ્યરંગ ઇમ કહે, કરં વંદના ત્રિકાલ. ૧૧
ચારિત્ર પાલે હો સુધો સિંહ કયું,

રાગ ધન્યાસિરિ ઢાલ ૩૧

શાંતિ જિન ભામણે જાઉં—એ દેશી.

ધન ધન સાધુ નમું કરજોડી, જિણુ માયા મમતા છોડી. એ. ૧ ધ.
તપ જપ કરી કાયા સોસી, હોંસી સિદ્ધ પામો. એ. ૨ ધ.
મોઠો મુનિવર શ્રી કયવનો, ધન ધન સોવનવનો. એ. ૩ ધ.
ધણા વરસ ઇમ સંજમ પાલી, દૂધણુ સઘલું ટાલી. એ. ૪ ધ.
અતિચાર આલોવધ નંદી, વીર જિણેસર વંદી. એ. ૫ ધ.
અલ્પ આઉખો જાણી નાણી, લીગે અણુસણુ ભાવ આણી. એ. ૬ ધ.
ચોરાસી લખ જીવ ખમાવી, ચિહું ચરણે ચિત્ત લાવી. એ. ૭ ધ.
સુરગતિ સામા જોડયા હાથા, કુણુ લેં નરકસૂં પાયા. એ. ૮
પંડિત મરણે કારજ કીધો, ચાલ્યો પરમહંસ સીધો. એ. ૯
ભાગા બહુ ભવભવના ફેરા, દીધા સરવારથે ફેરા. એ. ૧૦
તેત્રીસ સાગર આઉ ભોગવવસ્યેં, સરવારથી ચવસ્યેં. એ. ૧૧
મહાવિદેહે નરભવ લહિસ્યેં, આઠ કરમ તીહાં દહસ્યેં. એ. ૧૨
કેવલ પામી પાર ઉતરસ્યેં, અવિચલ સિવ સુખ વરસ્યેં. એ. ૧૩
ધન ધન કયવને કરી કરણી, સુણતાં હુવે પુન્ય ભરણી. એ. ૧૪
જોગી ભોગી દુઆ નર જાગી, પિણુ એ સહુ સિંરરાજ. એ. ૧૫
ઉત્તમ સાધુતણા ગુણ ગાયા, અનંત લાભ સુખ પાયા. એ. ૧૭
દાન તણા ફલ પરતખ દેખી, ઘો દાન સુવિશેષી. એ. ૧૭
ઉપરી સુધી ભાવના ભાવો, જ્યૂં મનવંછિત પાવો. એ. ૧૮

કવિયણુ વચને રચના કાધી, સરસ ચોપઈ એ સીધી.	ખે. ૧૯
મિચ્છા દુક્રુડ અધિકે ઉછઈ, મેં દીધો શુભ સોચે.	ખે. ૨૦
૧૭૨૧ સંવત સતરસેં એકવીસેં, વીકાનેર સુજળીસેં	ખે. ૨૧ ધ.
આદીસર મૂલ નાયક સોહેં, નરનારી મન મોહેં.	ખે. ૨૨ ધ.
એ સંબંધી રચ્યો હિતકાળે, જિણુચંદ્રસુરિરાળે.	ખે. ૨૩ ધ.
ભણુતાં ગુણુતાં બહુ સુખદાઈ, સુંણુજ્યો ચિત લગાઈ.	ખે. ૨૪ ધ.
જિણુચંદ્ર (ભદ્ર) સૂરી સુખદાઈ, સુરતર સાખ સવાઈ.	ખે. ૨૫ ધ.
વાચક શ્રી નયરંગ વિખ્યાતા, વડવડા જસ અવદાતા.	ખ. ૨૬ ધ.
વિમલવિનય તસુ સીસ વિરાળેં, વાચક અધિક દિવાળે.	ખે. ૨૭ ધ.
વાચક શ્રી ધર્મમંદિર વયરાગી, તાસ સીસ વડભાગી.	ખે. ૨૮ ધ.
મહોપાધ્યાય પદવી સોહેં, સંઘતણા મનમોહે.	ખે. ૨૯ ધ.
સુગુર પુન્યકલસ સુભનામેં, જાણીતા કાંમકામે.	ખે. ૩૦ ધ.
તાસ સીસ ધમ જયરંગ બોલે, નહિ કો દાનને તોલે.	ખે. ૩૧ ધ.
દાન તણા ફલ દીસેં આવા, દિન દિન અધિક દાવે.	ખે. ૩૨ ધ.
સરસ ઢાલ ન કાઈ પડતી, ત્રોસ ઉપર ઇક ચઢતી.	ખે. ૩૩ ધ.
પૂરણુ સુણુતાં હીમડો વિકસે, ધરમરો મન ઉલસિ.	ખે. ૩૪ ધ.

ધતિ શ્રી દાનાધિકારે ક્યવન્ના શેઠ ચોપઈ સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૮૩૦ વર્ષે કાર્તિક સુદિ ૭ શુક્રે લિપિકૃત. (દે. લા.) ચં.

—પં. શ્રી રાજકુશલગણિ શિ. પં. પ્રધાન હીરકુશલ ગણિ ત. બ્રા. શ્રી મેરકુશલગણિ લિપિકૃત વેલાકૂલ બંદિરે સં. ૧૭૭૭ વર્ષે મહા સુદી ૫ શનૌ. પ્ર. કા.

—સં. ૧૮૭૯ ના વર્ષે શાકે ૧૭૪૪ પ્રવર્તમાને પ્રથમ આસો શુદ્ધ ૧૧ વાર ગુરૌ શ્રી આણંદપુર. ૨૨-૧૬ આ. ક.; ગાથા ૬૦૦ લી.; ૨૪-૧૪ ગાં.

—સં. ૧૮૨૫ (૨?) વર્ષ આસો માસે દસમ ઉતરાત આ સુકરવારા હાર સાણમ (માં) જે લખતેના નગાજી કીસીખણી તાત, વખતાજી. ૨૩-૧૫ અનંત.

—સંવત ૧૮૩૦ મિતી જ્યેષ્ઠ વદી ૯ મી વાર શણિયર થાવર લિખતં આગરા મધ્યે. ૧૩-૧૮ અનંત.

—સંવત ૧૮૩૪ માધ વદ પ્રતિપદા લોમ અમરવિજયેન લિ. (પ્ર. કા.)

પ્ર૦ સવાષ્ટ્યંદ રાયચંદ અમદાવાદ; ભીમશી માણિક મુંબઈ,

દશ શ્રાવ્ણ ગીતો—

આદિ—

પ્રથમ શ્રાવક ગીત. દાલ ખંભાની.

વાણિયગામિ ગાયાપતીરે, આણુંદ...સોહરે;

સિવનંદા તસ ભારજરે, સગુણ સતી મન મોહોરે. ૧

ધન ધનશ્રી મહાવીરજી પૂજા પધારિયાજી.

ધન ધન આણુંદ શ્રાવક કાજ સુધારિયાજી,

x x x x

અંતે—

ધન ધન શ્રાવક શ્રાવિકા, ઈમ પાલ હો પાલે વ્રતની આખડીજી,

ભાવન તેહની ભાવતાં, મન રીઝે હો રીઝે જીવ ધડી ધડીજી. ૬

વીર શ્રાવક ગુણ ગાધ્યા, લાલ માંગુ હો માંગુ સમકિત ઉલસીજી;

પુણ્યકલસ સુપસાઉ લૈ, ઈમ બોલૈ હો બોલૈ રંગ ભરિ જ્યતસીજી. ૭

—છતિશ્રી દસ શ્રાવક ગીતાનિ સમાપ્તાનિ. સંવત ૧૭૮૨ વર્ષે મિતી ભાદ્રવા વદિ ૬ દિને પં. લાપણસી લિખતં આઠ કેસર વાચનાર્થે. શ્રીરસ્તુ. ૮-૧૧ બાલચંદ્રચતિ ખાનગામ.

દશૈકાલિક સર્વ અધ્યયન ગીત.

આદિ—

દાલ દીવાલી દિન આવિયો એહની.

ધરમ મંગલ મહિમાનિલો, ધરમ સમેાં નહિ કોય;

ધરમઈ સુધધ દેવતા, ધરમે શિવ સુખ હોય.

૧ ધ.

જીવ દયા નિત પાલિયૈ, સંજમ સતર પ્રકાર;	
બારે ભેદે તપ તપૈ, ધરમ તણો એ સાર.	૨ ધ.
જિમ તરવરને કૂલડે, ભમરો રસ લે જાય;	
તિમ સતોષે આતમા, જિમ કૂલ પીડ ન થાય.	૩ ધ.
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

શ્રી સિજ્જંભવ ગણુધર એ રચ્યોજી, દશવીકાલક સૂત્ર;
 સપર આચાર પ્રરૂપો સાધનઉજી, મનક તાર્યો નિજ પૂત્ર. ૭ અં.
 સંવત સતર સતોતરમે સમૈજી, વીકાનેર મઝાર;
 પાઠક પુન્યકલસ સિખ્ય જૈતસીજી, ગીત રચ્યા સુખકાર. ૮ અં.
 —મતિ દશ વૈકાલિક દસમા અધ્યયન ગીત.

દશવૈકાલિક ચૂલિકા ગીત.

આદિ—

ઢાલ ધન્યાસિરી.

દશ વીકાલક સૂત્ર સુહામણોરે રચ્યો સજ્જંભવિ સાંમિ,

અંતે—

નવ નવ મંગલ પુન્યકલસ સદાજી, જયતસી જય જય રંગ. ૭૬
 ઉપરનાં બને સાથેની પ્રત. ૪-૧૩ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામ.

૩૧૬ રાજસાર (ખ૦ ધર્મનિધાન-ધર્મકીર્તિ-વિદ્યાસાર શિ૦)

(૬૭૨) કુલધ્વજ કુમાર રાસ. સં. ૧૭૦૪ આશો શુ. ૧૫ રવિ.

આદિ—

પારસનાથ પ્રગટ પ્રભુ, અલવેસર આધાર;
 ગોડીપુરમે ગાજતો, જપતાં હુવે જયકાર. ૧
 શારદ વલિ સમરી કરી, જોતિ રૂપ જાગમાહિ;
 કવિવણુ કઈ મુખ સિદ્ધિ કરી, પણમિપ પરમ ઉચ્છાહ. ૨

સદ્ગુરને સમરેં સદા, નિરમલ જ્ઞાન દાતાર;	
અક્ષર અક્ષર બિપજે, તે તો તસુ ઉપગાર.	૩
શીલ વડો સંસારમાં, સીલે સહુ હુવે મુખ;	
સીંઝે નારદ સીલથી, અવિહડ આગે મુખ.	૪
સીલે લીલા સંપતિ, સીતા સુદરી જોષ;	
સીલે સંકટ સવિ ટલે, પાવક પાણી હોષ.	૫
સીલે સંપતિ સંપજે, ભલા લહે સુખ ભોગ;	
કુમર કુલધ્વજ જિમ લલા, સીલ તણે સંયોગ.	૬
તેહ તણો સંયધે સહસ, સંભલિજ્યો સહુ કોષ;	
નિસતારો હુવે નામથી, લહીયે સંપતિ લોષ.	૭

x

x

x

x

અંતે—

હાલ ૧૭ મી રાગ ધન્યાસરી.

ધન ધન એહવા સાધુને ધ્યાયેરે ધર્મતણા આધાર;	
ધર્મવંતના નામે ધન મિલે, વલિ ગહગટ ધરિયાર.	૧ ધ.
સકલ જીભ મુઝ આજ એ સંપતીજી વાર વચન વિજ્ઞાન;	
ગર્યાના ગુણગણ એ ગાવતાંજી, જીવત જનમ પ્રમાણ.	૨ ધ.
ગર્યાના ગુણ કુણ ગાવી સકે રે, પિણ શાસ્ત્રતણે અનુસાર;	
મેં માહરી મતિ સાર કરીરે, વચન રમ્યા વિચાર.	૩ ધ.
સંવત સાગર નભમુનિ શશિસમે, ૧૭૦૪ એહ કીયો અધિકાર;	
આસૂ પૂનિમ આદિત વાસરે રે, સુણતાં એ સુખકાર.	૪
હાજી ખાના ડરા હરષસું રે, ચઉપી કીધી વાહ;	
રાજસાર મુનિ રંગધ કરી રે, અધિકે મન ઉચ્છાહ.	૫
શ્રી ખરતર ગણ સોભાનિયોરે, ભટારક વડભાગ;	
શ્રી જિનચંદ સરિ સદા જ્યોજી, જુગવર જગિ સૌભાગ.	૬
શિષ્ય તાસુ સારાહીયેરે, ધર્મનિધાન ઉવજાપ;	
ગુણ વિદ્યા કરિ સહુ ગૌતમ કહે રે, પંડિત સેવે પાય.	૭

તાસુ શિષ્ય વણિ તેહવારે, વાચક વિદ્યા જાણુ;	
ધરમકીરતિ ધર્મે કરી રે, વિવિધ વિચાર પ્રધાન.	૮
તાસુ શિષ્ય તે ગુરુ માહરારે, વાચક વિદ્યાસાર;	
ધર્મ સોમ બહુ શ્રુત ધર રે, જયવંતા જયકાર.	૯
સાનિધિ ગુરુ સરસતિ તણેજી, સંબંધ કીયો રસાલ;	
રાજસાર રંગે કહેજી,.....માલ.	૧૦
વર્તમાન જિનરતન સૂરીસર રે, રાજે ધરિ મન રંગ;	
ચડીપી કા એ મેલિ ચુપસુરે, સુણતાં હુવે શુભ સંગ.	૧૧

—સર્વગાથા ૨૫૩ ગ્રંથાગ્ર ૪૧૭. સર્વ દાલ ૧૭. લિખિતા
હાજીખાનડે રાયં. ૧૦-૧૫ ગોના. આ પ્રત કવિના સમયનીજ જણાય છે.

૩૧૭ મેરુલાલ=માહાવજી [આં. કલ્યાણસાગરસૂરિ-વિનય-
લાલ શિ૦]

(૬૭૩) અંદલેખા સતી રાસ. સં. ૧૭૦૫ માગશર વદ ૮ ગુરુ.
આદિ—

દૂહા પવનજાતિ.

મહકલ ગજ ઘટ મદ તરણુ, નભ સમ ગતિ નવ બોધ;	
અનિશ ઊપાશય કમ અમલ, સિંહ સુરપ સુયોધ.	૧
પદ તમ્મ નિતિ પ્રતિ પ્રેમસુ, પ્રણમું તેજ પ્રકાશ;	
નત સુર મુકુટ નિચિતામરણુ, ભગત વદઈ ધતિ ભાસ	૨
વર વિશિષ્ટ પામી વિરલ, શાસ્ત્ર જલધિ સંદર્ભ;	
પારઈ પોહચઈ તે નમું, વાણી વિદ્યા ગર્ભ.	૩
મેટક જડતા મુઝ તણી, નવરસ ઘઉં નિતિ વાણિ;	
પરમેસરિ પરસાદથી, પરબંધ ચઢિ પ્રમાણિ.	૪
મહિમનિધિ મેરુતુંગસૂરિ, વિષધર કીય વિષમોચ,	
વિમલાચલિ વિગતિં વલી, ઊલ્લવીઓ હલ્લોચ.	૫

- સો સદગુર સાનિધિ થકી, પ્રગટિત પ્રબલ પ્રમંથ;
ચતુરાં ચિતિ ચમત્કરઉ, શુક પરિ વાક્ય સંબંધ. ૬
- સજ્જન જન સંસારમાં, પરગુણુ ગ્રહણ પ્રત્યક્ષ;
દુર્ગ્ગન દેવર્ષ દોસ જિમ, કરહા કંટક ભક્ષ. ૭
- યતઃ
કર્ણામૃતં સુકતરસ વિમુચ્ય, દોષેષુ યત્નઃ સુમહાન્ ખલરયઃ;
અવેશયતે કેલિવનં પ્રવિષ્ટઃ, ક્રમેલકઃ કંટક મેવ જાલં. ૮
- તથા સત્સંગોપરિ.
પ્રીતિઃ પુરા નયનયો મનસિ પ્રમોદઃ
સાંસારિક ભ્રમણુજઃ સફલ પ્રયાસઃ ।
દુઃખોપશાંતિરધિકો ગુણુસંક્રમશ્ચ.
કિં કિં ન સંભવતિ સજ્જનસંગમેન ॥ ૯
- દુર્જનજનસંસર્ગે, સાધુજનસ્યાપિ દોષ માયાતિ;
દશમુખકૃતાપરાધે, જલનિધિ ગંભીરઅંધનં પ્રાપ. ૧૦
- ધમ દેખી આદરિ અધિક કરૂં કથા કલ્લોલ;
પ્રુદ્ધિ સારિં ખોલું કિમપિ, બહુ વિધિ બાલક બોલ. ૧૧
- સુર નર મુખનર્ધ સુરમણી, કામકુંભ કહિવાઈ,
સુરગવિ સુરશાખી લહિ, ધરમહિં જે નર ધ્યાઈ. ૧૨
- ધરમ ધરમ સહુકો ધરધ, ચ્યારજ ધરમર્ધ ચાર,
દાન શીલ તપ ભાવ દિલિ, પુહુચ્યાવધં ભવપાર. ૧૩
- ચ્યારમાંહિ ચિતિધ ધરઉ, અધિકો ભાવ ઉલ્હાસિ;
ભરતાદિક ભાવિઈ કરી, સમતારસિ શિવવાસ. ૧૪
- નિરખી એ નવમઈ ત્રતિઈ, ભણુચ્યઉં ભાગ ભગતિ;
ચંદ્રેલિ યઉપઈ સુણુઉ, ચતુર ધરી એક ચિત્ત. ૧૫
- x x x x
શાસનિ સોહ ચડાઇ સતીયેં; નિરૂપમ તારણુ નાવિ;
કરજોડી વંદું તિહુ કાલિં. મેરલાલ કહિ મન ભાવિ. ૨૮૮
- x x x x

અતે— રામ ધન્વાસિરી હાલ જયતશિરી.

અવસર બેરિ બેરિ નહિ આવઈ એ દેશીઈ.

દલિતં દ્વરાજ ઋષિ દેખો, ચંદ્રલેહિ કેવલ ચાઓ;	
પૂરવ ભવ ફલ સમરસ પોતઈ, આવાગમનિ ન આઓ,	૨૯૬
ભવિકા જન મન સમરસિં ભલાઓ.	
નરગ નિગોદ દૂરભવ નિવારી, જ્યું શિવપદના સુખ પાઓ.	૨૯૭
સામાયક સમતાસોં સાધો, આગમિ એહ અભિપ્રાયો;	
મગલમાલ લહેઓ શ્રીમાનવ, સામાયક સુપસાઓ.	૨૯૮
વિધિપક્ષ ગચ્છિ વિદ્યા વયરાગર માનઈ જન મહારાઓ;	
વાદી ગજ ધટ સિંહ વદીતો, કલ્યાન સૂરીશ કહાઓ.	૨૯૯
વાચક જસ આજાઈ વિરાજઈ, વિનયલાભ વરરાઓ.	
વદતિ તાસ સીસ દો બંધવ, મેરૂ પદમ મન ભાઓ.	૩૦૦
ચંદ્રકલા નામઈ એહ ચંડપદ, સમવટિ કીઓ સમુદાઓ;	
પદઈ ગુણુઈ સુણુઈ નર પ્રમદા, લીલા તાસુ લહાઓ.	૩૦૧
સંવત સતરસથ ઊપરિ સારઈ, વેદ સંખ્યાપદ વિદ્યાઓ;	
મગશિર માસ વદિ અઠમિમાંહિં, સુરગુર દિનઈ સુહાઓ.	૩૦૨
શાંતિનાથ સાહિબ સુપ્રસાદઈ, સંઘ સકલ સુખદાઓ;	
મુનિ મહાવજી કહિ મહીયલિમાંએ, રવિદ્રૂ તાંહિ રહાઓ.	૩૦૩

—ધર્તિશ્રી ચંદ્રલેખા સતી રાસ સગવટ બધે સંપૂર્ણતામગમત.
શ્રી હલમપુરે લિખિતં વાચક મેરૂલાલ ગણિભિ લિખિતં કૃતં મિતિ-
ભદ્રં ૧૦-૧૮ વ૦ ૨૧૦ મુંબઈ. (આ કવિની સ્વહસ્ત લિખિત પ્રતિ છે.)

(કલ્યાણસાગર સૂરિ. જન્મ ૧૬૩૩, દીક્ષા ૧૬૪૨, આચાર્ય પદ
૧૬૪૯, ગચ્છેશ્વર ૧૬૭૦, સ્વર્ગવાસ ૧૭૧૮ ભુજમાં) .

૩૧૮ કેશરકુશલ [વીરકુશલ-સૌભાગ્યકુશલ શિ.]

(૬૧૪)+ જગદુ પ્રબંધ ચોપાઈ ૨૬ કડીની. સં. ૧૭૦૬ આવણ.
સાંતલપુરમાં.

આદિ—

પાસ જિણેસર પયનમી, પ્રણમી શ્રીગુર પાય;
જગદુશા સુરલા તણા, ગુણુ ગાતાં સુખ થાય. ૧
રાગ કરણુ મરી કરી, પોહોતો અરગ મઝાર;
કંચનદાન પ્રભાવથી, પગપગ રહે મનોહાર. ૨
માનવભવ જો પામીએ, તો સહી દીજે અન્ન;
દેવલોકથી અવતર્યો, જગદુશા ધન ધન્ન. ૩

x

x

x

x

અંતે—

ઈંદ્ર ચંદ્ર કે સુરતર સાર, માનવ નહીં એ સુર અવતાર;
ધન ધન જતિ શ્રીમાલી તણી, જેહની કીરતિ ચિહ્ન દિશે જણી. ૨૪
સતર નલ પટુ આવણુ માસ, એહ સંબંધ કર્યો ઉદ્ધાસ.
શાંતલપુર ચોમાસું રહી, આવક જનને આદરે કહી. ૨૫
પંડિતમાંહે પ્રવર પ્રધાન, વીરકુશલ ગુરુ પરમ નિધાન;
સૌભાગ્યકુશલ સદ્ગુરુ સુપસાય, તાસ શિષ્ય કેશર ગુણુ ગાય. ૨૬
—પ્ર૦ ભીમશી માણેક (લીલાવતી મહિયારીના રાસ સાથે પ્રકટ કરી છે.)

૩૧૯ જ્ઞાનકુશલ—(ત૦ વિનયકુશલ-કીર્તિકુશલ શિ૦)

(૬૭૫) પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર (શંખેશ્વર પાર્શ્વ) પ્રબંધ સં. ૧૭૦૭
માગસર વદ ૪ મોહીગામમાં.

આદિ—

પં. શ્રીપશ્રી વિનયકુશલ ગણિ શિષ્ય મ૦ શ્રી ૩.
શ્રી કીર્તિકુશલ મણિ ક્રમાળ્લ યુગલેભ્યો નમઃ

પ્રથમ મોટનક છંદ.

પણુમિપય કમલ વરવિમલ નિજ ગુર તણા;
 થુણિસુ પહુ પાસના સુગુણુ સોહામણા,
 સંખપુરાધીશ તુહ સખલ મહિમા સુણી,
 હેજ ધરી હું ધર્યો કુમતિ ગતિ અવગણી. ૧
 ભૂરિ તુંધ લંધતો ભતિ આંણી ધણી;
 આવિઓ સામિ તુહ ચરણુ ભેટણુ ભણી,
 દેખી દીઘર સિરિકાર પહુ હું હર્યો;
 તામ તુહ ગુણુ થુણુ કરણુ મણુ ઉલ્લસ્યો. ૨
 આદિં દસ ભવિ ભણિસુ હું પદ્ધ પાસના,
 બિંબ ઉતપત્તિ પુણુ તિત્યની થાપના;
 હુધ અતિમ બોલી નિઅ ચિત્ત રમાડિઈ,
 દુઠ કમ્મદૈરિઉ જમ નમાડિઈ. ૩
 ચ્યારિ વર ખંડ બ્રહ્માંડ પરિ વિસ્તરેં;
 દાલ સુવિસાલસ્યું રંગ રસ બહુ તરેં,
 કરિસુ ધમ પાર્શ્વ પ્રબંધની વર્ણના;
 સુણુહ ભો ભવિજના ઉંધ આલસ વિના. ૪
 સયલ દીવો દહી મજિઝ જંબૂ ભણું;
 લંબ પિહુલ પણુઈ દીવ લખ જોઅણું.
 ભરહ પણુ સય છવીસ જોઅણુ છકલાતણું;
 તત્થપુર પોઅણું સગ્ગ સમહું ગણું. ૫

x x x x

તેહનો ખંડ પયંડ પ્રથમ પૂરણુ કર્યોરે,
 નવ ભવને અધિકારિ,
 વરસે રે વરસે રે સંવત સતર સતોતરે રે;
 આસાદાદિ વિચાર. ૩

આચાહી સિત તૃતીયા સુરગુર વાસરે રે;

બગવંત બગતિનો ભાવ,

હૂઠરે હૂઠરે હુઠ શ્રી ગુરરાજનોરે;

તવ જાણી પ્રસ્તાવ.

૪

પાર્શ્વ પ્રબંધનો ખંડ પ્રથમ આરંભીઓ રે, અનુક્રમિ પૂરણ કીધ,

તપગચ્છરે તપગચ્છરે પતિ વિજયદેવ સૂરી રાજતે રે ચિંતિત

કારજ સીધ. ૫.

પ્રાગ પુરંદર પંડિત મંડિત ગુણ મણીરે, શ્રી વિજયકુશલ કવિરાજ;

તેહનારે તેહનારે શિષ્ય શ્રી કીર્તિકુશલ કવીરે, સાધુ સકલ સિરતાજ. ૬

તસ શિષ્ય જ્ઞાનકુશલિ કહી પાર્શ્વ પ્રબંધનીરે, સતરમીએ ઢાલ;

પહિલેરે પહિલેરે ખંડે અધિકાર મેલવારે, હરખ્યા બાલ ગોપાલ. ૭

ત્રીજો ખંડ પૂરો કર્યો સં. ૧૭૦૭ આસો સુદિ આઠમે મોહી ગામમાં.

અંતે—

સંવત સતર સતોતરે ૧૭૦૭ મગસિર વદિ ચોથે ગાયોરે;

શાંતિનાથ સુપસાહસે પરમાનંદ પરિધલ પાયોરે.

શ્રી વીર પાટિ સૌધર્મ થકી પરંપરા નિઅંથ વાટિરે.

સુરિચત સુપ્રતિપદ થકી કહ્યા કૌટિક નવમે પાટિરે. ૨૬

શ્રી ચંદ્રસુરિ પટિ પનરમે ત્રીજો ચંદ્ર ગચ્છ તિહાં થઉરે;

શ્રી સામંતભદ્ર સુરિ સોલમે પટિ વનવાસી નામ ચઉથોરે. ૨૭

શ્રી વીર થકી છત્રીસમે પટિ સર્વદેવ સૂરીદરે;

નામ પંચમે વડગચ્છા સાનિધિ કરે જનસ સૂરીદરે. ૨૮

શ્રી વીર જિથુદ પરંપરઈ, ચહમાલીસમે પટિ જ્ઞાતારે;

સંવત આર પંચાસીએ વિક્રમહુતી વિખ્યાતારે. ૨૯

શ્રી જગચ્ચંદ્ર સૂરીસરે આહુડિ પરવાદી છતારે;

શક્તિકુમાર રાણો દિઆ, તપા વિરદ જગત વદીતારે. ૩૦

અનુક્રમિ ચક્રપનમે પાટિં, શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિ આચારે;
 તસ પટિ હેમવિમલ સૂરી, તસ પાટવી ગમ્છ દીપાચારે. ૩૧
 શ્રી આણુંદવિમલ સૂરી આદ્યો, તપ જપ ક્રિયા ઉચ વિહારે;
 મિથ્યાતમ નિર્ધાટીને, અનુઆદ્યો જૂતલ સારેરે. ૩૨
 ભિન્ન ભિન્ન મત મેહલીને, પરંપર શુદ્ધ પિછાંણીરે;
 શ્રાવક મારગિ આવીઆ, સુણી આણુંદવિમલ સૂરિ વાણીરે. ૩૩
 તપ વિજયદાન સૂરી, તપદે તિત્ર પ્રતાપીરે.
 શ્રી હીરવિજય સૂરી હીરલો, જસ શોભા સધલે વ્યાપીરે. ૩૪
 અકપર સાહિ જિણિ ખૂઝવ્યો, તસ ધરમ મરમ સમજાયોરે.
 રીઝયે અકપરે હીરકું, 'જગતગુર' કહી બોલાયોરે. ૩૫
 ગૌવધ ડાપર જીજ્યો, જિણિ શત્રુંજકર મેહલાયોરે;
 અંબ અકાલિ ચ્યવનકાલે, ફલ્યો પસર્યો જગિ જસવાયોરે. ૩૬
 તપદે વિજયસેન સૂરિ, જિણિ વાદજીતો દરબારિરે;
 બદ અઠાર હરાવીઆ, હજરત વિચિં લાજ વધારીરે. ૩૭
 પતિસાહી નોખતિ ધુરી, ગીત ગાન મહોત્સવે સારેરે,
 પૂજ્ય પૌસાલે પધારીઆ, ગરજ્યો ધણું તપગણ ત્યારેરે. ૩૮
 તપદે વિજયદેવ સૂરી, તે સલેમ સાહિ મનિ ભાયોરે;
 મહા જહાંગિરી તપા ઇણુ યિરૂદે, શ્રીજ સદ્મિષિ બોલાયોરે.
 માંડિવગદિ મોટિમ પાયોરે. ૩૯

તપદે વિજયસિંહ સૂરિ, સંપ્રતિ અનોપમ આચારીરે;
 યુગપ્રધાન જગિ જગતો, ચિરંજય શાસન જયકારીરે. ૪૦
 તે ગુરના તપતેજથી મનમોહન મોહી ગામેરે;
 આરંભ્યો અધિકાર એ, પૂરણુ પણિ કૃત તિણિ ઠામેરે. ૪૧
 એદપાટિં ચિત્ર કોટિં કટો, હીંદૂ પતિ સખલ દવાજેરે;
 શ્રી જગતસિંધ રાણો તપે, એ ગુણ બાંધ્યો તસ રાજેરે. ૪૨
 શ્રી વીરાત્ ચક્રપનમે પાટે, શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિ જાણ્યારે;
 કુશલભાણિક્ય શિષ્ય તેહના, યુધ વિયુધ વરે સુવખાણ્યારે. ૪૩

- તસ શિષ્ય સહજકુશલ સુધી, બુધ લક્ષ્મીરચિ શિષ્ય તાસરે;
 શ્રી વિવેકકુશલ કવિ તસ છિષ્ય, જસ સરસ સુવચન વિલાસરે. ૪૪
- તાસ શિષ્ય પ્રજ્ઞાનિધિ, સૂત્રાર્થે સવિ શ્રુત જાણેરે;
 તપ જપ ક્ષાંતિ ક્રિયા ગુણે, ગછપતિ જસ આપે વધાણેરે. ૪૫
- શ્રી વિજયકુશલ પંડિત કવિ, તપ તેજે તરણિ અનુતારે રે;
 રૂપ કલા મતિ આતુરી, પુણ્યાદય પ્રચુર પરિવારે રે. ૪૬
- શ્રી કીર્તિકુશલ કવિ તેહના, શિષ્ય સુવિહિત સાધુ મઝારે રે;
 સંત સોહાગ સુબુદ્ધિ નિધિ, પ્રજ્ઞાન્વિત અતિ અનિવારેરે. ૪૭
- જ્ઞાનકુશલ કવિ તેહના, શિષ્ય સદા સુગુણના રાગીરે;
 પાર્શ્વપ્રબંધ પ્રકાશનાં, અતિ બહુત સુમતિ ચિતિ જાગીરે. ૪૮
- પાર્શ્વ પ્રબંધ પ્રગટ કરી, સંધ ચતુર્વિધનાં સંભળાયોરે;
 ત્રિણિ અધિકાર વખાણતાં, સારે જગિ સુજસ ભણાયોરે. ૪૯
- એ સુરતર સુરધેનુ સમો, સુરધટ મણિ એ સુરવેલીરે;
 અતિ આદર આરાહતાં, આલે ધ્વજિત ફલ મેલીરે. ૫૦
- નવવિધ પરિચલ નવનવા, નિતિ મેલે સજ્જન સયોગોરે;
 પરિચલ પુત્ર પરંપરા, ભવિ ભવિ ભલા ભૂરિ સંભોગોરે. ૫૧
- ધૃતિ મતિ ગતિ વર કાંતિકલા, લક્ષણ ગુણ પ્રભુતા રાજોરે;
 વિજય વિદ્યાનય આતુરી, વાધે ભાગ્યાદિ કલાજોરે. ૫૨
- ત્રેસઠિ શલાકા પુરૂષના, અવતાર અમરપતિ ફેરારે;
 પામી પ્રભુતા ભોગવી, પુલકે જિહ્વાં નહી ભવ ફેરારે. ૫૩
- એક મના સુણુજ્યો સહ, વાત તાતિ વિચિં મત કરજોરે;
 ઇમ કરતાં જસ નવિ રચે; તે તે નિજ ધરિ સંચરજોરે. ૫૪
- જે વેધક નરનારિ હુસ્યે, તે અધવિચિં છેહ ન દેસ્યેરે;
 બ્રમર કમલિનીની પરે, સારે રસિં રસિઆ હોસ્યેરે. ૫૫
- દેશ વિદેશે વિસ્તરે, એ અતિધણું પાર્શ્વપ્રબંધોરે,
 શ્રી ગુરૂના સુપ્રસાદથી, જિમ સુરભિ કુસુમનો ગંધોરે. ૫૬

જાં સુરગિરિં સાયર શશિ સૂરા, ધ્રુવ ધ્રૂધર અંબર તારારે;
જાં વલી ત્રિભુવન થિર તપઈ, તાં તપજ્યો એ જ્યકારોરે. ૫૭
દોહ હજાર અને છસેં ઊપરિ પંચોત્તરિ આણોરે;
શ્લોક સંખ્યા એ ગ્રંથની, ચિહ્નું ખડે થઈને જાણોરે. ૫૮
એ પ્રબંધ વાંચે સુણે, તસ સેવેં બહુ સુલતાંણોરે;
ધરિ નવનિધિ ઝઘિ વૃદ્ધિ લહે, નિતિ ઉત્સવ ઝાડિ કલ્યાણોરેં ૫૯

—પાર્શ્વ પ્રબંધ સોહામણો.

—છતિ સર્વગાથા ૨૯૨. છતિ પંડિત શ્રી વિનયકુશલ ગણિ
શિષ્ય ગણિ શ્રી કીર્તિકુશલ ગણિ શિષ્ય જ્ઞાનકુશલ ગણિભિ વિરચિત
શ્રી પાર્શ્વ પ્રબંધે શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્વાધિકાર ત્રય વિષયે તૃતીય
તીર્થ સ્થાપના ઘઘિકાર વર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણ પ્રથમ ખડે
ગાથા ૫૦૧, ઢાલ ૧૭ દ્વિતીય ખંડ ગાથા ૫૭૫ ઢાલ ૧૬ તૃતીય ખડે
ગાથા ૫૧૨ ઢાલ ૧૬ ચતુર્થ ખડે ગાથા ૨૯૨ ઢાલ ૭; ખંડ ચતુર્થ
મીલને સર્વ ગાથા ૧૮૮૫ ઢાલ ૫૬ ગ્રંથાગ્રં ૨૬૭૫ છતિ શ્રી પાર્શ્વ
પ્રબંધ સંપૂર્ણ-સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧૦ ગુરૂ દિને ગણિ જ્ઞાન-
કુશલેન લિખિતા લાંબીઆં મધ્યે. પરતિ ચોત્થી ૪, સ્વચાચનાર્થ. ૮૭-
૧૩ ગો. ના, આ કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત છે.

૩૨૦ શુભવિજય (૨) (૧૦ પુણ્યવિજય-લક્ષ્મીવિજય

શિ૦)

(૬૭૬) ગજસિંહરાજનો રાસ સં. ૧૭૧૩ આસો સુ. ૫ બુધવાર
સંખેટકપુરમાં.

અંતે—

સંવત સસિ સાયર મેરૂ વન્હિ એ સંવચ્છર જાણોજી,
આશ્વિન સિત પંચમી બુધવારઈ અનુરાધા રિષ વષાંજોજી. ૬૦૦

- તપગણ પતિ શ્રી વિજયરાજ સૂરિ જોહની સખલ જગીસણ;
મહિમંડલ માંહિ વિચરંતા, મહિપતિ નામિં સીસણ. ૧
- પંડિત સકલ શિરોમણિ સુંદર, પુન્યવિજય ગુરરાયણ;
લક્ષ્મીવિજય પંડિત વર કેરા, સકલ સંધ નમિં પાયણ. ૨
- સપેટકપુર રહી ચોમાસું, શ્રી ગજસિંધ ગુણ ગાયાણ;
સીલવંત સોભાગી સુંદર, નામઈ નવનિધિ પાયાણ. ૩
- સરસ સંધ એ રાસ જાણિનિં, રચીઓ મન ઉલ્લાસણ;
શુભાવિજય કહિ સકલ સંધની, નિત નિત ફલજયો આસણ. ૪

—વિવેકવિજય પતિ ભં. ઉદયપુર.

૩૨૦ક સૌભાગ્યવિજય (૧) (ત૦ સાધુવિજય શિ૦)
(૬૭૬ક)+ વિજયદેવસૂરિ સજ્જાય. ૧૭૧૩ પછી. જૂનાગઢમાં.

આદિ—

રાગ—અસાહરી.

સરસ સુમતિ આપો મુઝ સરસતિ, વરસતી વચન વિલાસરે;
શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર સાહિબ, ગાયતાં અતિહિં ઉલ્લાસરે.

શ્રી ગુરૂ વંદો શ્રી ગુરૂ વંદો ગુરૂ મુખ પુનિમચંદોરે—

x x x x

અંતે—

દમ ત્રિજગભૂષણ દલિતદૂષણ શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો

મહિ હિદિ કલ્યાણ કારણ વાંછિત પૂરણ સુરતરો,

દામ યુષ્મો છરણગદમાંહિ અતિ ઉચ્છાહિં એ ગુરો,

આ સાધુવિજય કવિરાય સેવક સૌભાગ્યવિજય મંગલ કરો. ૫૭

૫૭ ટૂંક છે. પ્ર. જૈ. અ. ગૂર્જર કાવ્ય સંચય તથા અ. મઝા-
વમાલા ભાગ ૧.

(વિજયદેવસૂરિ સં. ૧૭૧૩ માં સ્વર્ગસ્થ થયા તેથી આ ત્યાર
પછી રચાયેલ છે)

૩૨૧ કાંતિવિજય (ત. કીર્તિવિજયના શિષ્ય-વિનયવિજય
ઉ. ના ગુરુબ્રાતા.)

(૬૭૬ ખ) સવેગ રસાયન બાવની.

આદિ—

દૂહા.

સકલ મનોરથ પૂરવઈ, શ્રી રાખેસર પાસ

કૃપા કરિં મુજ ઉપરી, આવો વચન વિલાસ.

૧

અંતે—

રંગીલે આતમા.

શ્રી ગુરુ હીર સૂરિંદના, શ્રી કીર્તિવિજય ઉવજાયા,

તેહ તણા સુપસાયથી, મેં કાધી એહ સજાયા.

રંગીલે આતમા. ૫૧

ગુરુ બ્રાતા ગુરુ સારીખા, શ્રી વિનયવિજય ઉવજાયા,

અંથ બે લાખ જેહણે કર્યો, વાદીમદ ભંજણ હાર. રં. ૫૨

સવેગ રસાયન બાવની, જે મુણે નર ને નાર,

કાંતિવિજય કહે તસ ધરે, નિત નિત મંગલમાલ. રં. ૫૩

પત્ર ૭. અમરવિજય.

(૬૭૭) મુજસવેલી (યશોવિજય ઉપાધ્યાયના ગુણ પરિચયરૂપ) સં.

૧૭૪૫ આસપાસ પાટણમાં.

(આદિનું પત્ર અખ્યું નથી.)

યાચક ચારણ ગણિ સલહીજતાણ, વીટયા સંઘ સમગ્ર,

નાગપુરીય સરાહૈં પધારિયાણ, લેતા અરથ ઉદગ્ર.

૪ વા.

કારતિ પસરી દિસિં દિસિં ઉજલીણ, વિભુષ તણી અસમાન,

રાજસભામાં કરતાં વર્ણનાણ, નિસુણે મહોત્તમાન.

૫ વા.

ગુજ્જરપતિને હુંસ હુઈ ખરીણ, જોવા વિધાવાન,

તાસ કથનથી જસ સાધેં વલીણ, અણદશ અવધાન.

૬ વા.

પેખિ આની ખાન ખુસી થયાણ, બુદ્ધિ વખાણેં નિખાપ,

આડખરચુ વાજિંત્ર વાજતેંણ, આવેં થાનિક આપ.

૭ વા.

શ્રી જિનશાસન ઉત્તતિ તીં ચક્રજી, વાધી તપગચ્છયતિ શોભ,
 ગચ્છ ચોરાસીમાં સહુ ધર્મ કહેજી, એ પંડિત અક્ષોભ. ૮ વા.
 સંધતિ સકલ મિલિં શ્રી વિજયદેવને, જી અરજી કહે કરજોડિ,
 બહુ શ્રુત એ લાયક ચક્રથે પહેજી (૧), કુણુ કરે એહની હોડિ. ૯ વા.
 ગચ્છપતિ નાયક એહવું જાણિનેજી; ધારે મનમાં આપ,
 પંડિતજી થાનક તપ વિધિરયું આદરેજી, છેદન ભવસંતાપ. ૧૦ વા.
 બીના મારગ શુદ્ધ સંવેગનેજી, ચઢેં સંયમ ચોપ,
 જયસોમાદિક પંડિત મંડલીજી, સેવેં ચરણ અદોષ. ૧૧ વા.
 એલી તપ આરાધ્યું વિધિ ચક્રીજી, તસ ફલ કરતાલિ કીંધ,
 વાચક પદવી સત્તર અદ્વારમાંજી, વિજયપ્રભ દીધ. ૧૨ વા.
 વાચક જસ નામી જગમાં એ જયોજી, સુરગુરનો અવતાર,
 સુજસવેલિ ધર્મ સુણુતાં સંપન્નેજી, કાંતિ સદા જયકાર. ૧૩ વા.
 અંતે—

—પછીની છેલ્લી ઢાલ માટે જીઓ યશોવિજય ઉપાધ્યાય કે જે
 ૧૭૪૩ માં સ્વર્ગસ્થ થયા (નં. ૨૯૦ પૃ. ૨૦) તેની નીચે આખી મૂકી છે
 છતાં છેલ્લી બે કડી અહીં મૂકવામાં આવે છે:—

શ્રી પાટણના સંધનો લહી, અતિ આગ્રહ સુવિશેષિરે,
 સોભાવી ગુણુ પુલડિં, ધર્મ સુજસવેલી મહેં લેષિરે. શ્રી. ૮
 ઉત્તમ ગુણુ ઉદ્ભાવતા, મહેં પાવન કીંધી જીહારે,
 કાંતિ કહે જસવેલડી, સુણુતાં હુધ ધન ર દીહારે. શ્રી. ૯

—ઠતિ શ્રી મન્મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજય ગણિ ગુણુ ગણુ.
 પરિચયે સુજસવેલિ નામા ભાસં । ઠાકોર મૂલચંદ પઠનાથ. મુનિશ્રી
 જિનવિજયજીનો લેખ નામે મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી પૃ. ૧૨૬
 થી ૧૨૮, વીરાત્ ૨૪૪૨ પોષ અંક આત્માનંદ પ્રકાશ.

(આ કવિ કાંતિવિજય માટે શ્રી વિનયવિજયોપાધ્યાયે (જી. નં.
 ૨૮૯ પૃ. ૪) 'હૈમ લઘુપ્રક્રિયા' વ્યાકરણુ બનાવ્યું છે એ વાત પ્રશસ્તિમાં

સં. ૧૭૨૨ ની લખેલી પ્રત પાટણના બંડારમાં છે તેમાં એક શ્લોક મુકેલો છે તે પરથી જણાય છે:—

ક્રાંતિવિજયાખ્ય ગણિનઃ પકનકૃતે કૃતધીયઃ સતીર્થ્યસ્ય ।

વિહિતોડયં યત્નઃ સફલઃ સ્તાત્સર્વપ્રકારેણ ॥

આ વ્યાકરણ જૈનધર્મ પ્ર. સ. એ પ્રકટ કરેલ છે પણ તેમાં આ શ્લોક પ્રકટ થયો નથી.

૩૨૨ તિલકસાગર (સાગરગચ્છ—રાજસાગર સૂરિ—વૃદ્ધિ-
સાગરસૂરિ—કૃપાસાગર શિ૦)

(૬૬૮) +રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ સં. ૧૭૧૫ પછી.

આદિ—

વર્ધમાન જિનવર પ્રવર, વર્ધમાન ગુણગેહ	
સકલ લોક વન સિંચવા અવલ આસાદો મેહ.	૧
સિદ્ધારથ તૃપ કુલતિલો ત્રિશલા માત મલ્હાર	
ચરમ જિનેસર ગિત ધરી રચસ્યું રાસ ઉદાર.	૨
શ્રી રાજસાગર સૂરીસર તપાગચ્છનું રાજ	
રૂડી પરિ પાલી સહી, કરી ધરમનાં કાજ.	૩
સુરવરનિં વંદાવવા, જિમ પહુતા ભગવન્ન	
તિમ સંખેપિં હું કહું, સુણયો સહુ સજ્જન.	૪

x x x x

અંતે—

વૃદ્ધિસાગર સૂરીસર રે પ્રતિપો કોડિ વરીસતો.

શ્રી સંઘ ઇમ કહિં એ

શ્રી કૃપાસાગર કવિરાજનોએ, શિષ્ય દીર્ઘ આસીસ તો. જ. પ.

ઢાલ ૨૨ મંગલ ગાવિં યુગલીઆરે—એ દેશી.

શ્રી વૃદ્ધિસાગરસૂરિ સરરે; વચરસ્વામિ અવતાર,

રૂપિં રતિપતિ જીતીઓરે, ગુણભણિ તણોરે ભંડાર
સૂરીસર મેરે મનિ વસ્યોરે. ૧

* x x x

ધંદકુંદ દિલ ઝિજલૂરે, મનિ નહી મયલ લગાર
તિલકસાગર સૂરગિરિ લગિરે, જીવયો ગણધાર. સૂ. ૭

—પ્ર. જૈ. ઐ. ગુર્જરકાવ્ય સંચય (ખં ૧)

૩૨૩ હસ્તિરૂચિ—(ત. લક્ષ્મિરૂચિ—વિજયકુશલ—ઉદયરૂચિ—
હિતરૂચિ શિ૦)

(૬૭૯) ચિત્રસેન પદ્માવતિ રાસ—સં. ૧૭૧૭ વિજયદશમી
અમદાવાદમાં

આદિ— શ્રીમદ્ ૩૦ હિતરૂચિગણિ ગુરૂચો.....

ફૂલ

શ્રી જિનપતિ પ્રણમું સદા, રંગે ઋષભ જિણુંદ,
પ્રણમેં પદ્મજ જેહના, સહજે સકલ સુરેંદ. ૧

શાંતિ કરણ વલી શાંતિ જિન, વાંછિત સુખદાતાર,
તસ સદ પંકજ હું નમું, જિમ હુઈ હરપ અપાર. ૨

શ્રી સુપેસર પાસ જિન, પ્રણત પુરંદર દેવ
અલિય વિધન દૂરે હરે, કરે જસ સુરસેવ ૩

તાસ ધ્યાન મનમાં ધરી, મહાવીર અરિહંત
મહા વિદ્યા ગુણ ગણનિયો, મહાનંદ સુખકંત. ૪

મહા જ્ઞાન ગુણોદધિ. મહા રજત સમ વાન
મહાતિશય મનોહર, મતિ ધરી સો જિન ધ્યાન ૫

તસ ગણધર ગિરિઓ ગુણ, ગૌયમ સુગુણનિધાન,
લબ્ધિ વિશેષેં પરિવર્ષો, પસર્ષો જસ ગુણવાન. ૬

તાસ ચલન પંકજ નમી, સરસતી સોવનવાન,
સમરૂં મવિ સુખ કારણેં, અગલા મુખી અભિધાન. ૭

વલી નિજગુરૂ પદ્મજ નમું, પાઠક સવિ પરધાન,	
શ્રી હિતશયિ ગુરૂ ગુણુનિલો, સોવન સુંદરવાન.	૮
જિન ગણુહર બગલામુખી, સહગુરૂનેં સુપસાય;	
રાસ રચું ચિત્રસેનનો, સાંભલતાં મુખ થાય.	૯
સીલેં સહજેં સંપદા, સીલેં લીલ વિલાસ,	
સીલેં શિવ સુખ પામીછે, સીલેં પુહચિં આસ.	૧૦
ચિત્રસેન પદ્માવતી પામાં અવિચલરાજ;	
સીલ પસાયેં તેહનાં સીધાં વાંછતકાજ.	૧૧

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ.

સિરિ તપગછ કજ દિનમણી, જયવંતારે;
 શ્રી હીરવિજય સૂરિરાજ, સાધુ ગુણુવંતારે.
 પ્રતિબોધો પાતર્યા જિણિં જ૦

કરિયા કોડિગમે ધર્મકાજ, સાં ૧

શ્રી વિજયસેન તસ પટધર જ૦ સકલ સૂરિ સિરતાજ,	સાં ૦
શમદમ વિદ્યાગુણુનિલો, જ૦ સકલ સૂરિ સિરતાજ,	સાં ૦
તસપટ દીપક જગિ જયો, જ૦ શ્રી વિજયદેવ સૂરીંદ,	સાં ૦
તપજપ કિરિયા ગુણુનિલો, જ૦ પ્રજુમું પદ અરવિંદ.	સાં ૩
તસ ગછ સવિ કવિતિલો જ૦ લક્ષ્મીરશિ કચિરાય,	
વિજયકુશલ કવિ તેહનો, સીસ ઉદયશયિ કહિવાય.	૪
શિખ્ય સત્તાવીસ તેહનેં, તપ જપ વિદ્યાવંત	
શ્રી હિતશયિ ઉપજાયનો, સીસ કરજોડિ પમણુંત.	૫
ગ્રંથાગર અક્ષર ગણ્યો, બારસયાં પંચાસ;	
શ્રી બગલામુખી સસિમુખી, ધ્યાન ધરી મનિં તાસ.	૬
સા સામિની સુપસાહેલે, સિદ્ધાંતસાર એ ગ્રંથ,	
રસિક લોક વલ્લભ રચિઓ, કહે હસ્તિશયિ નિગ્રંથ.	૭

સંવત સતર સતરોત્તરિ વિજય દશમી શુભદિનત;
 અમદાવાદ આલ્હાદસ્થું, શ્રી સંધ સહુ સુપ્રસન્ન, ૮
 સુણતાં સુખ સંપતિ ઘણી, આનંદ અધિકુ રંગ,
 દૂખ દોહગ દૂરિ ટલે, સકલ હુમ નિજઅંગ. ૯
 જાં લગિ ભુવિ રવિ ચંદ્રમા, ધ્રુ તારા આકાસ;
 તાં લગિ વટપરિ વિસ્તરો, એ અવનીતલ રાસ.
 ઢાલ ભણી એ વીસમી, શ્રી જિન ગુદી પાસ;
 શંખેશ્વર સુપસાહિતિ, પુહતી વાંછિત આસ. સાં ૧૧

કલહ.

જાં લગિ ભુવિ રવિ ગગન સુરપતિ રજનીપતિ રચણાયરો;
 તાં લગિ રસિક એ રાસ પ્રતપો જપો જિન ધર્મ જિનવરો.
 તપગમ્હિ દીપે કુમતિ જીપે ઉવઝાય હિતરિયિ હિતકરો
 તસ સીસ હુસ્તિરિયિ એમ પમણેં સકલ મંગલ જયકરો.

૪૨-૧૫ દા. ૪૩ નં. ૧૦ જ. ૩.

+ઝાંઝરીયા મુનિની સઝાય—સં. ૧૭૧૭ વિજયાદશમી.

૩૨૪ ઉદયસૂરિ (ખં વેગડશાખા ગુણસમુદ્રસૂરિ—જિનસુંદર
 સૂરિ શિ.)

(૬૮૦) સુરસુંદરી અમરકુમાર રાસ સં. ૧૭૧૯ શ્રા.

અતિ—

સવત ડિગણેપત્તર આવણુ માસે, એહ રચ્યો ઉલાસે. ૧૨
 વેગડ પરતર ગહ વિરાજે, ગુણસમુદ્રસૂરિ ગાજે. ૧૩
 વર્તમાન ગુરુગમ્હ વડધ, શ્રી જિનસુંદર સુરિદા. ૧૪
 શ્રી ઉદયસૂરિ કર ગાવે, સુખ સંપતિ સદા. ૧૫
 સંઅધ ભણસૈ વલિ સાંભલચૈ, લીલા વંછિત લહચૈ. ૧૬
 ધતિ સુરસુંદરી અમરકુમાર પ્રઅધ સંપૂર્ણ. લિખિત ૧૭૫૫
 વર્ષે ચૈત્ર સુદ ૬ ને વાર રવિવારે.

(ખરતર ગચ્છમાં જિનોદયસૂરિના સમયમાં સં. ૧૪૨૨ ના વર્ષમાં ધર્મવિલાસ ઉપાધ્યાયે આચાર્યપદ લાભ (૧) જિનેશ્વરસૂરિ નામ રાખી વેગડ શાખા કાઢી, તેની પાટે (૨) જિનશેખરસૂરિ તેની પાટે (૩) જિનધર્મસૂરિ તેની પાટે (૪) જિનચંદ્રસૂરિ તેની પાટે (૫) જિન-મેરસૂરિ તેની પાટે જિનગુણ તેની પાટે (૭) જિનેશ્વરસૂરિ તેની પાટે (૮) જિનચંદ્ર, તેની પાટે જિનસમુદ્રસૂરિ કે જેના સમયમાં તેજ શા-ખાના મહિમાહર્ષ મુનિએ આ સર્વ ગુરૂની પરંપરા ગર્ભિત ચોવીસ જિનસ્તંભ સં. ૧૭૨૨ માં ખંભાતમાં રચ્યું છે. (જુઓ જૈન શ્વે. કો. હેરદ્વનો ઐતિહાસિક ખાસ અંક જુલાઈથી અક્ટોબર ૧૯૧૫ નો પૃ. ૪૯૨ થી ૪૮૧ સુધીમાં ' ખરતરગચ્છના વેગડ શાખાની કંઈક માહિતી ' એ નામનો પં. હરગોવિન્દદાસનો લેખ.) આ છેલ્લા જિન-સમુદ્રસૂરિને જિનભદ્રસૂરિ ક્રીને શિષ્ય હતા. આ પરંપરામાં ઉપરની પ્રશસ્તિમાંના ગુણસમુદ્રસૂરિ, જિનસુંદરસૂરિ, કે ઉદયસૂરિ પૈકી કોઈ જણાતા નથી તો તેમાંથી પાટ પર નહિ પણ સાદા આચાર્યની આ શિષ્યપરંપરા હશે.)

૩૨૫ જિનદાસ શ્રાવક. (અંચલગચ્છના કલ્યાણસાગરસૂરિનો)..

(૬૮૧)+ વ્યાપારી રાસ. ૧૭૧૯. માગશર ૬ મંગળવાર.

આદિ—

દોહા.

સ્વર્ગ તણાં સુખ તે લહે, જે કરે જીવ યતન;	
આપ સમોત્તર લેખવે, તે પ્રાણી ધન્ય ધન્ય.	૧
યુગ વ્યાપારી જીવડો, બંદર ચોરાશી લાખ;	
પોહીડાણું પરવર્યો, નવ નવ નવલિ લાખ.	૨
હાટ શ્રેણી હીરે ભર્યાં, માહે માણેક લાભંત;	
સાચા લહેશો શોધી કરી, કૂડા કાચ લહંત.	૩
કાચ કૂડાંયે વોહોરિયે, સાચે સોવન સાર;	
ત્રીજે માણુક મૂલ ધણાં, ભરિયા તેણે લંડાર.	૪

x

x

x

x

અતે—

ત્રિવિધિ સંસાર તેણી પરે, જિમ એ ત્રણે વ્યાપારીરે;
 દોશી વૈરાગર જીતીયા, હાર્યો તે જૂઠું જૂઝારીરે—પુણ્યે. ૧૨
 સંવત્ સતરે ઓહામણો, ઓગણીશમે અતિસારેરે;
 માગશિર છઠ બૃગુવાસરે, એહ રચ્યો અધિકારેરે. ૧૩
 શ્રી અચલ ગચ્છે રાજ્યો, કલ્યાણસાગર સૂરિરાયારે;
 કરજોડી જિનદાસ કહે, અમે પ્રણમું તે ગુરૂ પાયારે—પુણ્યે. ૧૪

પ્ર. ભીમશી માણિક.

૩૨૬ મેઘવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ—કનકવિજય—શીલવિ-
 જય—કમલવિજય—કૃપાવિજય શિ.)

(૬૮૨)+ વિજયદેવ નિર્વાણ રાસ.

આદિ—

જિનવર નવરસ રંગવર, પ્રવચન વચન વસંત,
 સમરી અમરી સરસતી, સર્જન જનની સંત. ૧
 શ્રી ગુરૂકૃપા પ્રસાદથી, વચન લહી સવિલાસ,
 શ્રી વિજયદેવ સૂરીશના, ગાધ્યે ગુણગુણો રાસ. ૨

* * * *

અતે—

(કલશ)

તપગચ્છ રાયા સહુ સુહાયા, શ્રી જિનશાસન દિનકરો,
 શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ સાહિબ, શ્રી જોતમ સમ ગણુધરો,
 જસ પદ દીપક વાહીજીપક, વિજયપ્રભ સૂરિરાજ્યે,
 કવિ કૃપાવિજય સુશિષ્ય મેઘે, સેવિત હિત સુખકાજ્યે.

—ગુઓ વધુ માટે મારો—જૈન ઐ૦ રાસમાળા ભાગ ૧ લો
 તથા ઐ૦ સજ્જાયમાળા ભા. ૧

(૬૮૨૬)+ શ્રી પાર્શ્વનાથનામમાલા. સં. ૧૭૨૧. દીવળદેર.

આદિ—

જિનવાંણી આંણી હિઈ, પુરિસાદાણી પાસ,
જાંણી પ્રાંણી મય કર, થુણુસ્યું નિય મનિ વાસ. ૧
અમલ કમલ પરિમલ જિસો, મહિમા મહિમા જાસ,
વ્યાપઈ થાપઈ પરમપદ, અતિશય કરત ઊજાસ. ૨
કવણુરૂપ જિણુદનું, દીપઈ દેસઈ દેસ,
નામમાલ તેહની કહી, આતમ પવિત્ર કરેસ. ૩

* * * *

અતે—

તપગચ્છસુંદર મુનિપુરંદર વિજયપ્રભ સૂરિરાયએ,
તસ પુણ્યરાજઈ પંડિત છાજઈ કૃપાવિજય જસવાયએ,
તસ સીસ બંધુર દીવળદેર, મેધવિજયઈ જયકરી;
એ નામમાલા ગુણુવિશાલા રચી ગુરૂપદ અનુસરી. ૩૫

—સંવત ૧૭૨૧ વર્ષે ભદ્રારક શ્રી ૧૦૬ શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર
ચરણુસેવાં કુર્વતા અતુર્ભાસ મધ્યે પં. મેધવિજયેન કૃતા સિખિતાચ શ્રી
શત્રુજ્યાદિ તીર્થયાત્રા સંઘપતિ પદ્મકત વ સાં શ્રી નેમીદાસ સામીદાસ
વીરદાસ પઠનાર્થ.

—પ્રાં પ્રાં તી. સં. ૧૪૯ થી ૧૫૩,

[આ કવિની અન્ય કૃતિઓ ભાષામાં એ છે કે ઓવીશી, દશ-
મત રતવન તથા શાશનદીપક સંગ્રામ, જૈન ધર્મ દીપક સંગ્રામ, આદિ-
રંગવેષણા સંગ્રામ.

સંસ્કૃતમાં અનેક ગ્રંથો રચ્યા છે તેનાં નામ—દેવાનંદાબ્યુદયકાવ્ય
સં. ૧૭૨૭ સાદડીમાં, માતૃકાપ્રાસાદ સં. ૧૭૪૭ ધર્મનગરમાં, ચંદ્રપ્રભા
વ્યાકરણ સં. ૧૭૫૭ આગરા, સપ્તસંધાન મહાકાવ્ય સં. ૧૭૬૦ દિપ્પણ
સહિત, શાન્તિનાથ ચરિત્ર, તત્ત્વગીતા, ધર્મમંજૂષા, યુક્તિપ્રબોધ નાટક,

હૈમચંદ્રિકા, મેઘદૂત સમસ્યા લેખ, બક્તામરસ્તોત્ર વૃત્તિ, વલ્લભો-
પાધ્યાય (ખં ગ્જાનવિમલ શિષ્ય) કૃત વિજયદેવ માહાત્મ્ય ઉપર પ્રયો-
ગોનું પરિસ્ફોટન વગેરે, આ પરથી તે પ્રખર વિકાસ હતા એ સિદ્ધ
થાય છે.)

૩૨૭ મેરવિજય ૧ (તં વિજયદાનસૂરિ-પંડિત ગોપ-
જીગણિ-રંગવિજયગણિ શિ.)

(૬૮૩)+ વસ્તુપાલ તેજપાલનો રાસ. સં. ૧૭૨૧ ચૈત્ર શુ. ૨
કનડી વીળપુરમાં.

આદિ—

દુહા-રામગિરિ.

સકલ જિતેશ્વર પય નમી, સમરી સરસ્વતી માય,
પંચતીર્થો જિનવર નમું, મનવંછિત સુખ થાય. ૧
આદે આદિ જિનવર નમું, યુગલ્યા ધર્મ નિવાર;
મરદેવિએ જનમીઓ, પ્રથમ જિન અવતાર. ૨

(પછી શાંતિ, નેમિ, પાસ, વીરજિન એ ચારની સ્તુતિ કરી સર-
સ્વતીની સ્તુતિ કર્યા પછી.)

અલ્લાણી અલ્લાવાદિની, કવિજન કેરી માય,
વાણી આપે નિર્મલી, વસ્તુપાલ ગુણુ ગાય. ૧૦
વલી તેજપાલ એ ક્યાં હુઆ, કિમ રાખ્યું જમનામ,
ધર્મકરણી શી શી કરી, કહું માય તાય તસ દામ. ૧૧
ગુજર દેશ સોહામણો, સકલદેશ શણુગાર,
અણુહિલપુર નગરી તિહાં, ધર્મ તણો આગાર. ૧૨

*

*

*

*

અતે—

તસ પાટે દિનકર દીપતો, શ્રી હીરવિજયસૂરિ જગગુરુ જાણોરે;
સાહ અકખર પ્રતિપુઝવી, કીધા જગત્રય આક્ષાણોરે. ૧૨ વી.

- સરોવર જલ છોડાવિયાં, છોડાયાં બાનજ લાખોરે;
છોડાવ્યો જગજીઓ, શાહ અકબર જગજી ભાખ્યોરે. ૧૩
- શા કુમરા કુલે જાણિયે નાથીબાઇ કુખ મલ્હારોરે;
શ્રી વિજયદાન સૂરિ શિષ્ય કહું, હીરવિજયસૂરિ જગત્રય આધારે. ૧૪
- તસ પટ મંદિર સુંદર, શ્રી વિજયસેનસૂરિ સવાધરે;
જહાંગીર પાતશા પ્રતિપુત્રવ્યો, દૂજો હીરવિજય કહેવાયરે. ૧૫
- તસ પદ્મ તિલકસમ દીપતો, શ્રી વિજયતિલકસૂરિ ગણધારોરે;
વિજયસેનસૂરી શિષ્ય કહ્યા, તપગચ્છનો શણુગારોરે. ૧૬
- હીર જેસંગવચન રાખવા, ઉદયો અભિનવ જાણોરે;
કુમતિ કદામહ ટાલતો, શ્રી વિજયતિલકસૂરિ સુજાણોરે. ૧૭
- તસપદ્મ સુંદર શોભતા, શ્રી વિજયઆનંદસૂરિ રાયોરે;
પ્રાગવંશ પ્રભુ પ્રગટિયો, જેહને નામે નવનિધ યાયોરે. ૧૮
- કુમતિ ગજમદ મદવા, આવ્યો કેશરી સુજાણોરે;
હીર સંતતિ સોહાકર, તપગચ્છનો એ રાણોરે. ૧૯
- વીર હીર વચન મન ધરી, બોલે અમૃત વાણીરે;
વિપ્રુધ વાચક સહુ પાએ નમે, શીલ સમતા ગુરૂ વખાણીરે. ૨૦
- ગિર્યા ગુરૂ ગુણ અતિધણા, કવિ એક જીભ કેતા કહેવાયરે;
તસ પાટે ચિરંજીવો ધણું, શ્રી વિજયરાજસૂરિ રાયરે. ૨૧
- શ્રી વિજયઆનંદ પટોધર, મુખ સોહો પુનિમ ચંદોરે;
શ્રી શ્રીમાલીવંશ શોભતો, શાહ દેમા કેરો નંદોરે. ૨૨
- પાટ પટાવલિ મેં કહી, અનુક્રમે ગુણધારીરે;
હવે તપગચ્છ રાજાઓ, શ્રી વિજયરાજસૂરિ શિણુગારીરે. ૨૩
- સકલ પંડિત શિરોમણિ, નામ જપો સહુ ગુણુમાલોરે,
નામે નવનિધિ પામિયે, પંડિત ગોપજી ગણિ રસાલોરે. ૨૪
- તાસ શિષ્ય શોમા ધણી, સાધુ તણો શણુગારોરે;
વૈરાગી ગુણુ આગલો ગણિ, રંગવિજય નામે જયકારોરે. ૨૫

તસ પદ પંકજ મધુકર, સેવાનો સુખવાસીરે,
 રાસ રમ્યો રલિયામણો, પંડિત મેરવિનય ઉદાસીરે. ૨૬
 ૧૭૨૧ સંવત સત્તર એકવીસ કહુ, ચૈત્ર શુક્લ બીજ સારોરે,
 કાનડી વીજનપુર સુખ લહી, રાસ રમ્યો બુધવારોરે. ૨૭
 શ્રાવક જન સહુ આગ્રહે મેં, ચરિત્ર રમ્યો રમાલોરે;
 લઘુપ્રમંથ વસ્તુપાલ તણો, જોમ રાસ રમ્યો સુવિશાલોરે. ૨૮
 બણે ગુણે જે સાંભલે, તસ ઘર મંગલમાલોરે;
 શ્રી શાંતિજિનપસાડલે, મેર પામ્યા લક્ષી વિશાલોરે. ૨૯
 વસ્તુપાલ તેજપાલ ગુણવર્ણવ્યા, તેતો દેવગુરનો આધારોરે;
 રંગે મેરવિનય પ્રભુ વિનવે જિન નામે જયજય કારોરે.

—લિ. ૧૮૨૧ આસો વ. ૧૦ ૪૪-૧૧ લીં.; ચં.; જોસ.

(૬૮૪) નવપદ રાસ. (શ્રીપાલરાસ) સં. ૧૭૨૨ આસો. સુ. ૧૦
 ગુરૂ પલિઅડમાં.

અતે—

સિંહ કુંઅર ઋષિરાજીઓ મેં ગાયો મનિ કલ્પદાસરે,
 ભાવ સહિત વલી વાંદીઈ, મૂઝ દેયો તુમ્હ પાસરે. ૯૨ ધ.
 નવપદ મહીમા વર્ણવ્યો, હું કહિતો નમુ પરરે;
 એક જીભ કીમ કહી સકું, એતો અનંત ગુણ બંધારરે. ૯૩
 દુષિયાના દુષ તુ હરઈ, રોગ સોગ દુરિ જાયરે;
 વિષમ વિરોધ તે બાઈ બલી, નવપદ મંત્ર પસાયરે. ૯૪ ધ.
 અનેક જીવ તિં ઉધર્યા, નરનારિની કોડિરે;
 ચઉદ પૂરવધર બાણીઈ, સાશ્વતા નવપદ જોડિરે. ૯૫ ધ.
 શ્રીમતિ સીવકુમરજી જયો, જીજ્ઞાસ શ્રાવક સારરે;
 દૂંડીક પંગલ ચોર વલી, પુલંદો પુલંદો પામ્યા પારરે. ૯૬ ધ.
 જિન સાસનનો રાજીઓ, નવપદ સમો નહિ કોરરે;
 ભાવ સહિત ભાષિ ગુણિ, તેતો સિવપદ પામી સોયરે. ૯૭ ધ.

નવપદ મહીમા કહ્યો, કથા એક એક પિં સારોરે;
 રાસ રચ્યો રવીઆમણો, હુ સુખ પાયો હુઠિ જયકારે. ૯૮
 પાટ પટાઉલી દીપતી તપગચ્છનો સણગારે;
 શ્રી વિજયદાનસૂરી દૂઆ, હીરનામિં જયજય કારે. ૯૯
 શ્રી વિજયદાનસૂરી સીસ કહ્યા, પંડિત ગોપજી ગુણીરાયરે;
 ગણિ રંગવિજય સેવક સદા, એરવિજય કવિ ગુણ ગાયરે. ૧૦૦
 અધિકું ઉછું મિં જો કહું, તેતો જોયો પંડિત રાયરે;
 તે મુઠ મિછામિ દુષ્ટું, હું તો પ્રણમું દેવગુર પાયરે. ૧૦૧
 સંવત સસી સાયર ચ પ્રમાણ, નયણ સંવચ્છર જણોરે;
 આસો સુદિ દસમી ભલી, ગુરુવાર રાસ રચાણોરે. ૧૦૨
 પલિઅડપાસ મહીમા ધણો, સેવ્યો દીર્ઘ સીવપુરી વાસરે;
 રાસ રચ્યો પલીઅઢ વલી, સેવકની પૂરો આસરે. ૧૦૩ ધ.

—છતિશ્રી નવપદરાસ સંપૂર્ણ સં. ૧૭૪૦ વર્ષે શ્રાવણ સુદિ ૫
 મંગલ વાસરે.

(પા. ૨૩ પં. ૧૪ ચુ. વિ.)

(૬૮૫)+ નર્મદામુંદરી રાસ.

૩૨૮ મહિમાઉદય (ખ. જિનમાણિક્ય સૂરિ—વિનયસમુદ્ર—
 ગુણુરત્ન—રત્નવિશાલ—ત્રિભુવનસેન—મતિહંસ શિં)
 (૬૮૬) શ્રીપાલ રાસ—સં. ૧૭૨૨ માગશર (શુ) ૧૩ ગુર જહાં-
 નાપાદમાં.

આદિ—

દૂહા.

પર ઉપગારી પરમ ગુર, તારણ તરણ જિહાજ;
 પદ પહિલે પ્રણમું મુદા જગનાયક જિનરાજ. ૧

અકલ અમૂરતિ અલખગતિ શિવચુંદર લયલીલુ;	
સિદ્ધનમુ સાચે મને. પદ બીજે પરવીલુ.	૨
ત્રીજે પદ તે સમરીયે, આચારિજ અતિઝાંલુ;	
જિનશાસનમે જોહની કોઈ ન કોપે આંલુ.	૩

x

x

x

x

અતે—આજ નિહોજોરે દીસે નાહલો એહની, દેશી.

ગર્યાનાં ગુણુ મનિ શુદ્ધ ગામ્યે, લહિયે લાભ અઝેહ;	
ભવસાયર માહેં બમીયે નહી, સુખ રમીયે શિવગેહ.	૧
સતરે સદ્ય આવીસે વચ્છરે મનોહર મગસિરમાસ:	
તિથિ તેરસ ગુરવાર તણેં દિન રચિયો એ મેં રાસ.	૨
આરબો એ ગઢે ભેસેરોઝમેં પરિહરિતે પ્રમાદ;	
નગર જહાનાંઆદમાંહે થયો પૂરણુ સુગર પ્રસાદ.	૩
સુવિહિત ખરતર ગચ્છ સોહામણો સુવહીજે સંસાર,	
પંચમ ગણુધર તણીય પરંપરા અનુક્રમે પાટ ઉદાર.	૪
મોટા મુનિવર જિણુરે ગઝમેં થયાશ્રી જિનદત્ત સૂરીંદ,	
શ્રી જિનકુશલ સૂરીસર સારિખા જસુ સેવે જનવંદ.	૫
અનુક્રમે પાટે ઉદયો તેહને શ્રી જિનમાણિક્ય સૂરિ.	
પંચ નદી સાધી પરગટ જિણે પ્રગટયો સુજસ પંડૂર.	૬
જિણુરે પાટે જિણુચંદ સૂરિજી શ્રી જિનસિંહ સૂરીસ,	
સૂરિ શિરોમણિ શ્રી જિનરાજજી વિપુલામેં વાગીસ.	૭
તિણુરે પાટે દિનદિન દીપતો યુગવરશ્રી જિનરંગ;	
આચારિજ જિણુચંદ સૂરીસર જોહની આણુ અભંગ.	૮
શિષ્ય પ્રથમ જિનમાણિક્ય સૂરિના વિનયસમુદ્ર વખાંણુ;	
વડવખતા વાદી ગુણુરતનજી જેતહથા નગિ જાણુ.	૯
અંતેવાસી અનુપમ જોહના વાયક રતનવિસાલ;	
સીસ સગુણુ જનુ ત્રિભુવનસેનજી દુનિયામાહિ વયાલ.	૧૦

લઘુ ગર ભાષ લાયક જેહના લખિધવિજય ઉવજાય;	
કીડીથી મુજને કુંજર કીયો સૂત્ર અરથ સમજાય.	૧૧
સીસ સકલ શ્રી ત્રિભુવનસેનના મુનિવરશ્રી મતિહંસ;	
અંતેવાસી મહિમોદ્ધ કહે શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રશંસ.	૧૨
ચતુર વિચક્ષણુ એજે ચોપઈ બિજણાં એસી પાસ;	
વાંચે ને શ્રોતા વલિ સાંભળે પામે પરમ ઉવાસ.	૧૩

—૮૪. ૧૩ દા. ૪૧. ૩૦ અ.

૩૨૬ મહિમા સૂરિ (આગમગચ્છીય).

(૬૮૭)+ ચૈત્ય પરિપાટી સં. ૧૭૨૨ આવણુ ૩ ગુર.

આદિ—ઢાલ-ગિરથી નદીઆં ઉતરિરે લો—એ દેશી.

શ્રી વાગેશ્વરી વીનવું રે લો, કહિસું જિનગુણુઆમરે; સાહેલી.	
રથ મોટાં માનીષરે લો, જોયાં કામોકામિ રે,	સા૦ ૧
પ્રણમું હું પરમેસર રે લો, રાજનગરથી માંડિ રે,	સા૦
સંખ્યા કહું જિનબિંમની રે લો, અંગથી આલસ છાંડિરે.	સા૦ ૨

x

x

x

x

અંતે—

કાપ્રેડી એહું મંદિરિં રે લાલ, પંચોત્તરી જગદીસરે	૨-૭
સંવત એકવીસ બેરીયા, ભયભંજન ભગવંત.	૫-૬
સાહ સૂરચંદના સંધમાં લોક ધણા દાતાર,	
સૂર ધીર ગ્યાંની ભલા કરતા પર ઉપગાર.	૫-૭
ભવિજનના આદર થકી સદ્વહિણા દિલમાંહિ;	
આગમ ગચ્છપતિ ગુણનિહુ શ્રી મહિમા ગુણુગાય.	૫-૮
ભણિ ગુણિ જે સાંભળિ સીજિ વંછિત કાજ;	
યાતર સફલી તેહની પ્રણુમિ શ્રી જિનરાજ.	૫-૯

વિજય શ્રી જિનરાજની કીરતિ દેસ મઝારિ;

સૂર ધીર ઝ્યાની ભલા વાંણી અમૃતધાર.

૫-૧૦

આવીસિ આવણુ પખિ ત્રીજ ભલી ગુરવાર;

ગાડીમંડણુ ધ્યાનથી રિહિ વૃહિ ભંડાર-શ્રી સંધનિ જયકાર.

૫-૧૧

—૫૦ પ્રા. તી. સં. ૪. ૫૭ થી ૬૧

—તીર્થોની યાત્રા અમદાવાદથી કરી ગુજરાત અને મારવાડનાં
મંદિરોમાંની ખિંમ સંખ્યા ગણાવી છે. એકંદર ૧૯૦૫૨ છે.

૩૩૦ વીરવિમલ (ત૦ સિંહવિમલ કવિ-લાલવિમલ-માન-
વિજય શિ૦).

(૬૮૮) ભાવીની કર્મરેખ રાસ. સં. ૧૭૨૨ શ્રા. વ. ૫ રવિ

અંતે—

બુરહાનપુરમાં.

કાંઈક કવિજન કેલવણિ, કાંઈક શાસ્ત્ર વિચાર;

કાંઈક ગુરુ મુખ સાંભળી, બોલ્યા બોલ વિચાર.

૨૫

ઢાલ રાગ ધન્યાસી.

શ્રી મનમોહન મૂરતિ, દેવતહીં લય લાયક,

બુરહાનપુર મંડન વામાનંદન, પામી તાસ પસાયોરે,

મેં આજ પરમ સુખ પાપો.

૨૬

વીર પરંપર હીરવિજય ગુર, સાસન સોય અઢાયક,

હેમ સૂરિ જિમ રાય પ્રતિબોધી, જિનશાસન દીપાયોરે. મેં.

૨૭

તાસ પટોધર વિજયસેન સૂરિ, જગિ જસવાદ સવાયો;

વાદવિવાદ દિલીપતિ આગે, પંડિત સકલ સરાણુરે.

૨૮

દેવ તણીં પરિ વિજયદેવ ગુર, મહિમંડલિ પૂજનયક;

મુઝ મન મોહન સૂરિ સિરોમણિ રૂપાઈ માતા જ્યોરે.

૨૯

કલિયુગિ કલ્પતર સમ પ્રગટયો, વિજયપ્રભ સૂરિરાયો;

જંગમ તીરથ સંપ્રતિ ગૌતમ, મનમથ હારિ મનાયકરે,

૩૦

તાસ ગછિ ગિર્યા ગુણસાયર, સીંહવિમલ કવિરાજ,
પંડિત લાભવિમલ ગુણમંડિત, ગુરુ ગુણરાજિ વિરાજધરે. ૩૧

યુગ્મ^૨ નયન^૨ મુનિ ચંદ્ર^૧ અંક વામ ગતિ જાણી,
શ્રાવણુ વિદિ પંચમિ રવિવારધં, ઉલટ મનમાંહિ આણીરે. ૩૨

વિષ્ણુધાવતસંક માનવિજય વર અમૃત વાણિ સુહાયા,
તાસ પ્રસાદ લહી તસ સેવક, વીરવિમલ ગુણ ગાચારે.

મઈ આજ પરમ સુખ પાયા. ૩૩

—છતિ શ્રી ભાવિની કર્મરેષ રાસ સંપૂર્ણ: શ્રીરસ્તુ સં. ૧૭૨૨
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવાસરે સકલ પંડિત પરંપરા પુરંદર પંડિત
શ્રી ૫ શ્રી માનવિજય ગણિ શિષ્ય ગ૦ ધીરવિમલેન લિખિત—સુશ્રા-
વિકા કેસરદે પઠનાર્થ. શ્રીરસ્તુ. લેખક પાઠકથો: શ્રી: (પૃ. ૩૬ પં.
૧૫ ગુ-વિ.)

(૬૮૯) જંબૂસ્વામી રાસ-રત્ન.

૩૩૧ સુમતિરંગ (ખ. કીર્તિસ્તન સ્મરિ-લાવણ્યશીલ-પુણ્ય-

ધીર-જ્ઞાનકીર્તિ-ગુણપ્રભોદ-સમયકીર્તિ-ચંદ્રકીર્તિ શિ૦)

જુઓ રાજહર્ષ નં. ૨૪૬ પૃ. ૧૨૫.

(૬૯૦) પ્રબોધ ચિંતામણી રાસ-જ્ઞાનકેલા ચોપઈ-ભોહવિવે-

કની ચોપઈ. સં. ૧૭૨૨ વિજ્યાદશમી રવિ-સુલતાનમાં.

આદિ—

પરમજ્યોતિ પ્રકાશકર, પરમ પુરુષ પરતક્ષ,
પરમજ્ઞાન પરમાત્મા, અગમ રૂપ અલક્ષ. ૧

અવિનાશી અનંતગુણ, ચિદાનંદ ચિદ્રૂપ;
વંદું જે કર જોરિનધ, સુખદાયક શિવરૂપ. ૨

સમરસ ધર શ્રી શારદા, હંસાસણિ સુવિલાસ;
 મન સરવર તે નિત રહત, જોગગમ્ય જડ જાસ. ૩
 વિનયવાણુ ધારક વિમલ, પુસ્તક પાણુ ત્રિચાર;
 અમૃતરસ અગમ અરથ, ભગવતી ગુણુ ભંડાર. ૪

વાણિ સરસતિ વર્ણન (છંદ વિભંગી)

સરસતિ ગુણુસારં અતિહિ ઉદારં અગમ અપારં સુખકારં
 ત્રિભુવન જનતારં મહિમાધારં વિમલવિચારં દ્યોતારં
 હરીકૃત ગારં વિનયવિકારં કુમતિવિદ્યારં અધ્યહારં
 અરુચિતિ ચિતચારં સેવા સારં ગુણુવિસ્તારં જયકારં. ૧

કવિત ૫૮૫૬.

વસિ વાસ જિનવદનિં સાધ સરસતિ મુજ તૂડી
 જાગતિ કીડિ જરૂર પૂરી પ્રવચન જલ પૂઠી
 અવલ મગ કીય સુગમ ભરમ મિથ્યા ભય ભજીધ
 દન બીન કરી અલગ ગહન પરમાદ સગુજીધ,
 સુપ્રસાદ વાણિ સરસતી લલિ કહિસુ સંબંધ સુહામણી
 ભણિ સુમતિ સુમતિ સર્જન ભણિ ભેદ ભાવ લાડી કરી ભણી.

દૂહા.

નદા (નિંદી) સરસતીએ નહિ દેવી સરસતિ તાહિ,
 ભવિક લોક સુપ્રસાદના જિનવાણી જગમાંહિ. ૧
 અંતર ગુહિ અજાણતાં રચઈ શાસ્ત્ર વિપરીત,
 મંદિર પડતો મૂકીને ગિરિવરિ કરિવા પ્રીતિ. ૨
 નવરસ સખ જગ કહિતુ હે અનિષ્ટ અષ્ટ કરી અંધ,
 શાંતિરસ સખ તે સરસ, તે સરસ ભાખો શ્રી ભગવંત. ૩
 ચારરસ અલખામણા, કરી કુમતિ વિકાર;
 શાંતિરસ સેવે જિકો, તિણકું સુખ શ્રીકાર. ૪

અતે—

(કપૂર હોય અતિ ઉજલૂરે—એ દેશી.)

ચેતના રાણી વીનવેરે કાયા માયા ફડ,
 વક ચક આહક ધણારે ખેચર તમચર જૂડરે;
 પ્રાણી બૂલિ મ જૂઠઠ
 નર્મ ધર્મ તણો બહે મર્મરે. પ્રાણી. ૧

સિંહ સરપ ને સાકિણી રોગ સોગ સંતાપતીરે,
 તૂંબક તરવા સૂરે વિણસિ પાપને વ્યાપરે. પ્રા. ૨

એ કાયામલ કોથલીરે એહનો સંગ નિવારિ,
 તૂ નિકલંક નિરમ્મ સદારે અવિનાસી અવિકારરે. પ્રા. ૩

પુદ્ગલસુ સી પ્રીનડીરે તું વિદ્રૂપ કહાય,
 જડતાસુ જુગતો નહિરે અનંત વીરજ મહારાય. પ્રા. ૪

તાહરા હુંતા પાહરે રોકે રાખ્યો તૂં તેણ,
 તે સા પ્રતિ દૂરઠ ગયારે ચેતો ચેતન એણ. પ્રા. ૫

પરમહંસ કરી ચેતનારે રાણી વચને લાગી,
 પરમહંસ પરગટ બધરે બધન છૂટાં બાગીરે. પ્ર. ૬

x x x x

સમતા ખમતા મનિ ધરો એ કરી મમતા પરિહાર
 ચતુર ચિત ચેતીએ.

ગદન ગરથ પૂરો થયો એ આત્માનો અધિકાર.

આણી વિવેક ઉદાર—ચતુર૦

સંખવાલ કુલ સેહરો એ આચારિજ પદધારી. ચ૦

શ્રી કીર્તિરતન સરીસરએ જિનજ્ઞાસન જયકાર. ચ૦

લાવણ્યશીલ પાઠક તણો એ ચ૦ પુણ્યધીર સુસીસ,

જ્ઞાનકીર્તિ વણારસીએ ગુણપ્રભોદ સુજગીસ;

સમયકીર્તિ વાયક સદાએ હર્ષકલોત્ર પદધાર,

ચંદ્રકીર્તિ ગુણ સાંનિધિએ, શાસ્ત્ર બણીકિ શ્રીકાર. ૪

સુમતિનાથ પસાઉલિ એ શ્રી મુલતાણુ મઝારી.	૨૦
ખરતર ગચ્છ નાયક ખરો એ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ સુખકાર.	૨૦ ૫
તાસ રાજમેં કિયો એ સરસ સંબંધ શિવદાય,	
નયણુ નયણુ દ્વિપ શશિ ૧૭૨૨ સહીએ, અશ્વિનિ માસ મન બાય.	૬
વિજય વિજયદશમી દિને એ આદિતવાર ઉદાર,	
સુમતિરંગ સદા લહિએ શિવ વધુ સુખ હેત.	૭
પ્રબોધ ચિંતામણી અંથ એ ઉધરીયો ધર્મહેત.	૨૦ ૮
જ્ઞાનકલા શિવસાધના એ, એ ઇણુ ચોપઇ નામ,	૨૦
આતમ ગુણુ આરાધનાં એ, પાંચમે અવિચલ ક્ષમ.	૨૦ ૯
ગહન અરથ છે અંથનો, એ જ્ઞાની સમજે ગુજ,	૨૦
આધો પાછો જે કહ્યો એ મિચ્છામિ દુષ્કડ મુઝ.	૨૦ ૧૦
સંધ સકલ મુલતાણુનો એ સમજદાર સિરદાર,	૨૦
પારસનાથ પરસાદથી એ, દિન દિન જયજયકાર.	૨૦ ૧૧
ચાહડમલ ભલચાહસું એ, રાખેવા ધર્મરીત,	૨૦
ચાહક આહક નવલખો એ, વર્ધમાન વડચીત.	૨૦ ૧૨
ઉદમ કીધ ઉદીરણા એ, આગ્રહ જાણિ અનૂપ.	૨૦
જ્ઞાનચુંગાર એ ચોપઈ એ કીધી ધરિ ચિત ચૂંપ.	૨૦ ૧૩
સુણુતાં બણુતાં ગાવતાં એ. પૂએ મનની આસ,	૨૦
સુમતિ યુગતિ પાંમે સહી એ, આણુંદલીલ વિલાસ.	૨૦ ૧૪

૫૨૫૬.

રાખે ચાહડ ૩૫ સદા તૂ છેલ છપીયો,
કરમચંદ તમહરણુ વાંન વરધમાન વસીયો;
સહસકરણુ સારિખો સુમતિ શ્રી કરણુ સવાઇ,
જો ન ત્રિભુવનનાંહિ જેઠમલ સખલ કલાઇ.
તારાચંદ ત્રિજગ આણુંદમય ઋષભદાસ હુમ કરિ રહો,
પૃથવીરાજ આજ શિવરાજ પિણુ લીલાપતિ પદવી લહો.

—ઇતિશ્રી જ્ઞાનકલા ચોપઇ સમાપ્ત.

- વેદ રામ મુનિ સસિસમે, મૂલ ચક્રવ મુલતાંણુ,
જ્યેષ્ઠ કસિણુ પંચમિ સિતે. લિપ્ત્યે અંથ સુગ્મંણુ. ૧
- વાચક વાણી રત્ન જય, જગજીવન જગભાંણુ,
વધે લચ્છિ કીરતિ હુવે, તેજ જલધિ પરમાંણુ. ૨
- કિંદ્ય સુખશાતા હુવે, બણુતાં ગુણુતાં અંથ;
ગયણે શશિ દિનકર સમે, વિસ્તરજ્યો શિવપંથ. ૩

—સરવ સંખ્યા અંથાંચ ૧૩૫૩ સમાપ્તા—મોહવિવેકની ચક્રપદ
સમાપ્તા. ૨૩-૧૫ દા. મુ. નં. ૪૬ ઘ. ૩.

(૬૯૨) હરિકેસી સાધુસંધી. સં. ૧૭૨૭ આવણુ શુ. ૨ મંગળ.

અર્પદ—

- સાધ સકલ પ્રણમી કરી, સિવ સાધક પિણુ સાધ;
જસુ સેવા સમરણુ થરી, રહ્ય ન કો અપરાધ. ૧
- સોવાગ કુલ નક ઝોપનક, મૂલોતર ગુણુધાર;
હરિકેસી અલ નાંમ મુનિ, ભિખૂ ગુણુ ભંડાર. ૨
- જીતાઈદી પંચ જિણુ, સુમતિ પંચ કરિ સંચ;
સુધ સમાધિ વરતઈ સદા, રાગદ્રોષ નહી રંચ. ૩
- મનવચ કાયા વસિકરી, સાધુતણુધ સંયોગ;
દુખમાહે દીક્ષા ગ્રહી, ભાગે સગલો સોગ. ૪
- ટીકા મધ સંઅંધ બહુ, કહતાં વધસી અંચ;
તિણુ કારણે જિમ સૂત્રનઈ, ગુણુ ગાઈસ નિઅંચ. ૫
- જાતિમદ કરિ તે હૂયકે, હરિકેસી ચંડાલ;
અનુપમ ઉપસમ આદરી, પંચમહાવ્રત પાલ. ૬
- છઠ અઠમ નઠ પારણુધ, ગયો ગોચરી ગાંમ;
આયકે પાડક યસ કષ, જિહાં છઠ આદ્યણુ હાંમ. ૭

અતે—

સિદ્ધિ નિધિ પાંખી સહી, મુઝ વંદના ત્રિકાલ;
 ઉત્તરાધ્યયનઘ આરમઘ, અધ્યયનઘ સુવિસાલ;
 હરિકેસી બલ મહારિસી, ગુણનિધિ ગુણ ભંડાર;
 નામ થકી નવનિધિ હુવઘ, પહુચાવઘ ભવપાર. ૩

હાલ ૯ આયક આયક સમરંતા.

ગાવક ગાવકરી હરિકેસી બલ ગુણ ગાવક,
 મહા તપોધન મનસુધ સેતી તે આતમગુણ લાવકરી. ૬. ૧
 એ નિરમલ ગુણ ધ્યાન વિમલ કહિ, મુઝ મતિમઘલ કહાવક;
 ફલ સુગંધ કરો તિલ તેલનક હોત સુગંધ સુહાવકરી. ૬. ૨
 શ્રી મુલતાંણુ સુમતિ જિન સાનિધિ, આવક સખલક દાવક;
 સાર વિચાર અરથ સખ સમઝી, આતમગુણ ઉપજાવકરી. ૬. ૩
 સંવત સતરંધસંધ સતાવીસંધ આવણ માસ સુપાવક,
 સુકલપક્ષ બીજ ભૂગવારંધ, બણે ગુણિ બાવન બાવકરી. ૬. ૪
 સૂર્યંદ્ર કારતિ જગિ જૈસી વાયક વાણિ વતાવક;
 સુમતિરંગ સાધકે સમરણિ, સુખલાલ નિત પાવકરી. ૬. ૫
 —ધતિ હરિકેસી સાધુસંધિ સમાપ્તા. ૮-૧૦ સેં. લા. વડો. નં. ૨૧૬૦

૩૩૨ સુમતિવદ્દલભ (ખ. જિનધર્મસૂરિ શિ૦)

(૬૯૨) શ્રી નિર્વાણ રાસ—(ઐ૦ જિનસાગર સૂરિ પર રાસ) સં.
 ૧૭૨૦ શ્રા. શુ. ૧૫

આહિ—

સમરં સરસતિ સામિની, અવિરલ વાંણિ દે માત;
 ગુણ ગાંધસુ ગુરરાજના, સાગર સૂરિ વિખ્યાત. ૧
 સહર વીકાણો અતિ સરસ, લધિમી લાહો લેત,
 ઉસવંસમઘં પરગડા, ઓહિયરા બિરદેત. ૨

વહરાજ ધરિ ભારિજ, મિરઘાદે સુત દોષ;	
વીકો ને સાંમલ સુખી અવિચલ જોડી જોષ.	૩
શ્રી જિનસંઘ સૂરીસની, સાંમલિ દેસણે સાર;	
માત સહિત બાંધવ મિહને સંજમ લઈ સુખસાર.	૪
માણિકમાલા આવડી વિનવકલ્યાણ વિશેષ;	
સિદ્ધસેન ઈમ ત્રિહું તણા, નામ દીક્ષાના દેપિ.	૫
વાદીરાયા બણાવિઆ, હરખનંદનકરિ ચિતે;	
ચવદહ વિદ્યા સીખવી, સૂત્ર અરથ સદયુક્ત.	૬
સૂઘો સંજમ પાલતાં વિદ્યાનઉ અબ્યાસ;	
કરતાં ગીતારથ થયા, પુણ્યાઇ પરકાસ.	૭
સિદ્ધસેન અભિનવ થયો, સિદ્ધસેન અવતાર;	
ખીજા ચેલા બાપડા, સાંમલિઉ સિરદાર.	૮
શ્રી જિનચંદ સુરીસનઉ, વચન વિચારી એમ;	
આચારિજ પદ થાપના, કીધી કહિચું તેમ.	૯

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૮ ધન્યાશરી. કંઅર બલમ આવિઆએ—એહની ઢાલ.	
શ્રી જિનસાગર સરિજએ, પાટિ પ્રભાકર તેમ,	
સગુર ભલિ ગાઈયઈ,	
શ્રી જિનધર્મ સૂરીસરએ, જયવંતા જગિ એમ.	૧ સ.
દેસ પ્રદેશે વિહરતા એ, ભવિક જીવ પ્રતિભોહ;	સ.
ઉદયવંત ગછ જેહનોએ મહિયલ મોટી સોહ.	૨ સ.
ગુણગાતાં સગુર તણાએ, પૂજા મનની ખાંતિ;	સ.
મન વંછિત સહુના ફલિએ ભાંજિ મનની ખાંતિ.	૩ સ.
સંવત સતરવીસોતરઈ એ, સુમતિવલ્લભ એ રાસ.	સ.
આવણુ સુદિ પુનિમ દિનિએ, કીધો મનહ ઉલ્લાસ.	૪ સ.
શ્રી જિનધર્મ સુરીસનોએ, માથિ છિ મુઝ હાથ;	સ.

સુમતિવલ્લભ મુનિ ધમ કહધ, સુમતિસમુદ્ર શિષ્ય સાથિ. ૫ સ.

—૩. ૧૫. ઠા. ૭૦ નં. ૧૧૭ ડે.

[જિનસાગર સૂરિ—મૂળ ઓહિત્થરા ગોત્રના વીકાનેરના રહીશ શાહ વચ્છરાજ પિતા, મિરગાદે માતા સં. ૧૬૫૨ ના કાર્તિક સુદિ ૧૪ રવિ-વારે જન્મ. ચોલા મૂલ નામ. સં. ૧૬૬૧ મહા સુદિ ૭ દિને અમર-સરમાં જિનસિંહ સૂરિ પાસે દીક્ષા. શ્રીમાત્ર ચુદરા અચૂકા આવકોએ નંદી મહોત્સવ કર્યો. વાદી હર્ષનંદન ગણિએ આલપણાથી માંડી સર્વ શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરાવ્યો. સં. ૧૬૭૪ ના કાગણ સુદિ ૭ મેકતામાં સૂરિપદ અને નામ જિનસાગર સૂરિ રાખ્યું. તેજ વર્ષમાં વૈશાખ સુદિ ૧૩ શુક્રે રાજનગર (અમદાવાદ) વાસી પ્રાગ્વાટ ગાતિના સંધપતિ સોમજી પુત્ર રૂપજીએ કરાવેલા શત્રુંજય ઉપરના ચોમુખ મંદિરમાંની ઋષભાદિ જિનની ૫૦૧ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા આ સૂરિએ કરી. સં. ૧૭૨૦ ના જેઠ વદ ૩ ને દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ થયા. તેની પાટે જિનધર્મ સૂરિ આવ્યા. આનાજ ગુરમાઠ જિનરાજ સૂરિથી પદ પરંપરા થઈ ને જૂદી અને આ જિનસાગર સૂરિથી બ્રહ્મખરતર નામ ગચ્છની પરંપરા જૂદી થઈ.

જિનધર્મ સૂરિ—ભણશાલી ગોત્રના વીકાનેર વાસી સા રિણુમલ ભાર્યા રતનાદેના પુત્ર સં. ૧૬૯૮ પોષ સુદિ ૨ જન્મ, ખરહથ મૂલ નામ સં. ૧૭૧૧ માં આચાર્ય પદ. ૧૭૨૦ માં ભટ્ટારક પદ. સં. ૧૭૪૬ થાં જિનચંદ્ર સૂરિને પાટ પર નીમી લૂણકરણુસરમાં સ્વર્ગસ્થ.]

૩૩૩ વિનીતકુશલ (ત. સુમતિકુશલ—વિવેકકુશલ શિ૦)

(૬૯૩)+ શત્રુંજય તીર્થયાત્રા ૭ ઠાલ. સં. ૧૭૨૨

આદિ—

દૂહા.

સરસતિ માય મયા કરી, આપો વચન વિલાસ;

શ્રી શત્રુંજય ગિરતણું, તવન કરે ઉલ્લાસ.

શ્રી શત્રુંજય ઁહવું, જપતાં પાપ પુલાય;
 તેા જત્રા કરતાં થકાં, પુન્ય ભંડાર ભરાય. ૨
 શ્રી શત્રુંજય સંઘપતી, થયા થાસઘ ઁનેક,
 પણિ પંચમ આરઘ અધિક, રાખી સંઘવી ટેક. ૩
 સાંભળતાં ગુણ તેહના, હોઈ લાભ અપાર,
 શેત્રુંજ તીરથ સંકથા, કરતાં સુલભ સંસાર. ૪

x x x x

અંતે—

સંવત સત્તરે સાર ખાવીસમાં, જત્ર જુગતિ કરી ઁ વરષધ,
 જંગમ તીરથ જૈન શાસનપતી, વંદીયા વિજયપ્રભ સૂરી હરષધ. ૬૮

કલસ.

ધમ સ્તબ્ધો સ્વામી મુગતિગામી ઋષભ જિનવર સંકરો,
 શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિંદ સાહિબ સંપ્રતિ જોયમ ગણધરો;
 તસ ગચ્છિ પંડિત સુમતિકુશલ શિષ્ય વિવેકકુશલ વિપ્રધવરો,
 વિનીતકુશલ કહધ સેત્રુંજમંડણ આનંદ મંગલ જયકરો.
 સંઘચંડવિહ સુખકરો. ૬૯

—પ્ર૦ પ્રા. તી. સં. પૃ. ૧૫૯ થી ૧૬૫

+શત્રુંજય સ્તવ૦ સં. ૧૭૨૨ માહ સુદ ૫ યાત્રા કરી.

આદિ—

રાગ કારી.

સકલ તીરથમાં મલગોરે લાલ, સેત્રુંજ તીરથ સાર, મન મોહોરે.
 સિદ્ધ અનંતા ઇહાં હુયારે લાલ, ઁહનો મહિમા અપાર, મનમોહોરે
 સેત્રુંજ સેવો ભવિજનારે લાલ—૧

x

x

x

સંવત સત્તરે ખાવીસનીરે લાલ માહ સુદિ પંચમી સાર મન,
 સંઘસાથિં જત્રા કરીરે લાલ, સદ્ગ કર્યો જંવાર—મન. ૬

અંતે—

સુમતિકુશલ પંડિત તણોરે લાલ, વિનીતકુશલ કહધ સીસ,મન.
 સેત્રુંજમંડણ માહરી રે લાલ, પૂરો મનહજમીસ. મન. ૧૫.

[જૂનાગઢવાસી સંઘવી સહસકિરણના સાત પુત્રો પૈકી રાજસીએ સં. ૧૭૨૨ ના આસો સુદ ૧૦ ના દિને 'સંઘવી' તિલક કરાવી પૌષ વદિ ૧ ને ગુરના દિને સિદ્ધાચરનો સંઘ કાઢ્યો હતો. તે સમયે જૂનાગઢમાં નવાબ સરદારખાન રાજ્ય કરતો હતો. રાજસીના આ સંઘ સાથે દીવ, પ્રભાસપાટણ, વેરાવળ, તથા પોરબંદરના સંઘો સાથે મળી ગયા હતા. આ સંઘ વડાલ થઈ રાણપુર આવ્યો ત્યારે ત્યાં ઘોરાળ અને મઝેવડીના સંઘ પણ ભેગા થયા. પછી અઘો સંઘ પાલીતાણે આવી પહોંચ્યો. તે વખતે સંઘવીએ બોલાવવાથી વિજયપ્રભસૂરિ ૧૫૫ સાધુ સાથે પાલીતાણે પધાર્યા હતા.]

૩૩૪ સુરજી મુનિ (આંચસિક)

(૬૯૪) લીલાધર રાસ-(અ.) સં. ૧૭૨૧ પછી અમદાવાદના સંઘવીએ સૌભાગ્યસાગરગણિના ઉપદેશથી શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો હતો; આં. ગચ્છ નાયક કલ્યાણસાગર સૂરિ રાધનપુર હતા. અમદાવાદમાં ખાંન કરીને સૂઓ હતો, દિલ્લીમાં અકબર આદશાહ હતો.

આદિ

શિવમદેવ પ્રણમું સદા, મંગલદાયક દેવ,	
સુર અસુર નર વિવિહ પરિ, સારઘ અહનિસિ સેવ.	૧
સાચી દેવી શારદા, આરાધું નિસિદીસ,	
રિદ્ધિ શુદ્ધિ સુખ સંપદા, દેજ્યો માત જગીસ.	૨
ચૈત્રઘ બોલઘ કોકિલા, સાનિધિ તે સહિકાર,	
વચન વિલાસ જિજ્ઞે કરું, તે મુઠ ગુર ઉપગાર.	૩
કરણી જે હિતમ કરઘ, કલિયુગઘ ધન ધન,	
તેહ તણા ગુણ ગાયસું, સુણજો હરપિત મન.	૪
લીલાધર લીલા લહિર, ચોણું જેહનું ચિત,	
ધરમ કૃત્ય નિત્યઘ કરઘ, વાવઘ પરિવ્રજ વિત.	૫

કવણુ પિતા માતા કવણુ, કવણુ દેસ કુણુ ગામ,
કરણી તિણિ કીધી કવણુ, તે સુણુજો અભિરામ.

૬

દાલમાં.

x x x x

મુનિ સૂરજી ઈણી પરિ ભણુઈ, ચિરંજીવો એહ બાલ.

કાવ્ય નમૂનો.

દિન બાર તિહાંકણિ રહી, સંઘ સજ્યો તતકાલ,
ઉદંક અટવી ચાલીઉ, વોલાવા ધરી અસરાલ.
ઉંચા પર્વત સામટા, લાંબા વલી અછેહ,
ગિરિ ગુહર ગુફા ધણી, જાણુઈ કમજી દૂયો મેહ.
ઝરઝર ઝર નિઝર કરઈ, પલપલ પલકઈ નીર,
કોક પિકટ હુટ હુકરઈ, પ્રોષિત મન ધન પીર.
હામિ હામિ નદી વહઈ, હામિ હામિ વનરાય,
હામિ હામિ ચોકી ધરઈ, હામિ હામિ વિશ્રામ બનાય.
ગુંજઈ સોદ સાર્દૂલ ધણાં, ગુંજઈ ભમર ધમકંતિ,
ભોર સોર કરઈ ધણો, પીછ વતન ઝલકંતિ.
શશલા સૂયર સામટા, સામટા મૃગનાં યૂથ,
પેપે નયણાં માંડનઈ, સદ્ગુણનઈ મનઈ તિહાં સૂથ.
કાયર હીયાં કમકમઈ, કમકમઈ ચોર ચરદ,
અણુદાણુઈ પગિ કમકમઈ, ચમચમઈ પગમાં ભરદ.
સાતમઈ દિન આવીઆ, ઊના નદી મઝારિ,
દીધા ડેરા રંગસૌં, ઊલટ અંગિ અપાર.

વગેરે.

શેત્રુંજીથી ઉના, દેલવાડા, અબરા, વહાણુથી કોડીનાર, માંગરોલ,
પછી ગિરનાર-જૂનાગઢ (તે વખતે મીયાંસાહે દેશધણી હતો), સપ્તે-
સર પાસ, માંડલ, વીરમગામ, ને તાંથી અમદાવાદ સંઘવી સંઘ લઈ

આવ્યા. પછી જૂદ લીલાધર સંઘવી વાયક સુખલાભ કને સંયમ દીક્ષા લે છે. સ્વર્ગવાસ.

સંવત સતરપનશેતરધ બાદવા સુદિ સુવિચાર,
નિર્વાણુ લખધિ લાભ નિગ્રંથનોં, છઠિ તિથિ શુભવાર.

—સંવત ૧૭૧૫ બાદવા શુદ્ધિ ૬ ને દિને થયો. ત્યારપછી લીલા-
ધરના પુત્રે સંઘ કાઢ્યો. સં. ૧૭૨૧ માગશર સુદ ૫.

સંઘપતિ લીલાધર તણો પુત્ર પરિવાર સમૃદ્ધ.

દાન પુન્ય ઝાઝા કરઈ, લરચઈ અનર્ગલ ગિધિ.

સંઘ શ્રી ગોડી રાયનો, અર્ધુદાયલ પર્યત,

તીરથ અનેક તિહાં ભેટીઆં ભઝા, ને સુણજો એક ચીત.

સંવત સતર એકવીસે માગસિર સુદિ સુવિચાર,

તિથિ પંચમી સુખવાસરે, કીધો સંઘ ઉદાર.

—પહેલાં ગોડીપાસ, આ વખતે અમરસાગરસૂરિ વિધિપક્ષના
ગચ્છનાયક રાધનપુર, રાણુને દાણુ દીધું. પારકરદેશ જોષ સોઈ ગામ,
થરાદ પછી અર્ધુદાયલ ચઢ્યા. પાટણ—ત્યાં પંચાસરપાસ ને તારંગપુરો પાસ,
અમદાવાદ આવ્યા.

અતે—

પુન્ય પ્રતાપી સંઘપતિ આવીઆરે, અનુકમિં અમદાવાદ,
હયવર રથ સૌં પરિચર્યા રે, સહુ કો મનિ ઉલાદ. ૧

પંચ શબ્દાં વાજઘ અતિ ધણાં રે, ગુણીજન ગાવઘ ગીત.
દાન અનર્ગલ તિહાં આપીઆં રે, રાખી પૂરવ રીતિ. ૨

માહમાં માનન આવ્યા રંગસું રે, ઉચ્છવ કીધ અપાર,
ભાટ ભોજગ ધમ ભયરધ રે, હુજો જય જયકાર. ૩

સંઘ શ્રીગોડી પાર્શ્વનો રે અર્ધુદાયલ પર્યત,
તે સકલ મનોરથ સહુ ફલ્યા રે, ષર્યા, અનર્ગલ વિષ. ૪

ધર ધર રંગ વધામણાં રે, તલીયાં તોરણ બાર,
કુકુમના હાથા દીયા રે, સુહાસણુ વધાવઘ નારિ. ૫

ધરિ આગ્યા સજ્જન મિથ્યાં રે, દિન દિન વધતે પડર,
સત સ્થાપા સહુ વિસતરો રે, હુથો ચઢતે ધર. ૬
સંધપતિ લીલાધર તણાં રે, સહ પુન્યવંત,
દિન દિન દોલત ચઢતી હુજો રે, કવિતા કહઈ એક ચિત. ૭
—છતિશ્રી લીલાધર રાસ સમાપ. પૃ. ૨૫૫, પં. ૧૮ (દિ૦ લા૦)

૩૩૫ માનવિજય (૧)—(ત. વિજયસિંહસૂરિ—દેવવિજય—
જ્ઞાનવિજય—રત્નવિજય શિ.).

અંજનાસુંદરી સ્વાધ્યાય. સં. ૧૭૧૬ માં.

કરમઈ બહુ દુખ પામીયાં રે, હરિ હર નવ નઈ રામ,
સીતા સુમત્રા દૂપદી રે, કલાવંતી સતી તામ રે. ૬. ૩૪
અંજના તણા ગુણ ગાયતાં રે, મંગલીક સંપદ થાય,
શ્રી દેવવિજય ઉવઝાયનો રે, બુધ માનવિજય ગુણ ગાય રે. ૬. ૩૫
કર્મ ન છૂટઈ.

—સંવત્ ૧૭૧૬ વર્ષે પં. માનવિજય ગણિ લિખિતં.

(પ્રત ૨ પ્ર. કા.)

(૬૯૫) વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર. સં. ૧૭૨૨ ? પોપ સુ. ૮ બુધ
જેમતા ગામમાં.

અતે—(સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક—૩૮૯૨ ઉલાસ ૬ ઢાલ ૯૨.

સંવત ૧૭૨૨ સજ્જર ગુણને, વર્ષ તણો પરીમાંણેજ,
પોસ શુકલ તીથી અષ્ટમી દીવસે, બુધવાસર ગુણમાંણેજ. ૨૨
ઢાલ બાણે સર્વ સંખ્યાઈ જાણે, મહદ્ધ મતના ધારીજ,
અઢાવીસ તને ઉપર પાંસઠ, ગાથા દુહાયુત સારીજ. ૨૩
શ્રી વિજયસંઘસૂરી તપગણ દીઠો, મહિમંડણ મણિ ધારીજ,
તસ સીસ પાઠક પદ જયવતો, દેવવિજય સુખકારીજ. ૨૪
તસ શીસ જ્ઞાને ગૌતમ જેહવો, જ્ઞાનવિજય રખીરામાજ,
મસ સીસ પંડિત રત્ન વપાણું, દશ વીધ ધર્મે સોહાયાજ. ૨૫

તસ સીસ માનવીજ્ય કવી ભાષ્યો, વિક્રમ મહીપતિરાસોજી,
 જે ભવી ભાવે ભણ્યસેં સુણ્યસેં, તસ મંદીર લઈ વાસોજી. ૨૬
 શ્રી વિજયધર્મ (? પ્રભ) સૂરીસરરાજે, ગાંમ ખેમતે ગુણુ ગાયોજી,
 શ્રી સંઘ કેરાં વયણુ સુંણીને, માલવપતિ દૂલરાયોજી. ૨૭
 અધીકું ઓણું ભાણું જે હોયે, વક્તા સધારી સુધ કરજોજી,
 વિક્રમનૃપ જિમ મહીતલ મોટા, તિમ તમેં શ્રાતા સત ધરજોજી. ૨૮
 ધનનંમ મહીતલ અવચલ રેહજો, એહ સંઘે ગુણુમાલોજી,
 મો મનવંછીત પૂરણુ ઉદયો, ગાતાં એ રાસ રસાલોજી. ૨૯

—મતિ શ્રી કલિયુગે કર્ણાવતારે માહાદતાર શ્રી વિક્રમાદિત્યચરિત્રે
 પ્રકૃતઅર્ધે પંચડંડ છત્રોત્પત્તી પ્રઅર્ધે પદ્મો ઉલાસ સંપૂર્ણ. સં. ૧૮૮૨
 ના શાકે ૧૭૪૭ પ્રવર્તમાને માસૌ તથા માસે આવણુમાસે કૃષ્ણપક્ષે
 ૩ તીથૌ પુષવાસરે શ્રી પાલનપૂર નગરે શ્રી પાલવિહાર પાર્શ્વ પ્રસાદાન્
 ચતુર્માસ કૃતાલખીતં.

૩૩૬ લાભવર્ધન=લાલચંદ. (ખ. સાધુરંગ-ધર્મસુંદર-
 કમલસોમ-દાનવિનય-ગુણુવર્ધન-સોમગણિ-શાંતિહર્ષ
 શિ.) બુઝો જિનહર્ષ નં. ૨૯૩ પૃ. ૮૧.

(૬૯૬) વિક્રમ ચોપાઈ. (૯૦૦ કન્યા ચો. આપરાચોર, પંચદંડ.)
 સં. ૧૭૨૩ માધ શુ. ૧૩ પુષ જયતારણુ નગરીમાં.

આદિ—

દૂહા.

પ્રણમીય પરતીખ પાસજી, પૂરસાદાંણી જિણુંદ,
 સમરંતાં સુખ સંપદા, દિન દિન અધિક આણુંદ. ૧
 કર વીણા પુસ્તક ધરે સરસતી સુમતિ નિવાસ,
 પ્રણમંતાં નિત પાંખીયે, સરસ વચન સુવિલાસ. ૨
 નિજશુર ચરણુ કમલ નખી, ભાવ ભગતિ મન આંણુ,
 પુન્ય તણી પ્રગટી કયા, કહિસ્યું સુલલિત વાંણુ. ૩

સાહસિક સતવંતો સખલ, શૂરવીર સરદાર,	
પરદુષ્ખભંજણુ પરગણ, ધન્ય તિકે નરનાર.	૪
જે નર મન સાહસ કરી, પર ઉપગાર કરંત,	
ત્રિભુવનમેં જસ તેહનો રવિ પહિલાં ઉગંત.	૫
પર ઉપગારી પરગડો વિક્રમનર રાજનં,	
શીલવંત સિરસેહરો ન્યાઈ નિપુણ પ્રધાન.	૬
પર ઉપગારી જે થયો વિક્રમનો અધિકાર,	
સરસ કથા સંબંધ એ, સુણજ્યો અતિ સુખકાર.	૭

x

x

x

x

ઢાલને અંતે કવિએ સ્વનામ લાભવર્ધન તેમજ લાલચંદ આપેલું છે:-

પહેલી થઈ એ પુરી ઢાલ, રાગ મલ્હારે વચન રસાલ,
કહે લાભવર્ધન હવે આગલે, વાત કહું તે સુણજ્યો ભક્તે.

ઢાલ બણી એ પન્નરમી હો, રડો રાગ મલ્હાર,
લાલચંદ હવે આગલે હો, કહે તે સુણ્યો અધિકાર.

અંતે—

દીપતો ગજ શ્રી ધરતરતણાં, શ્રી જેમસાપ પ્રસિદ્ધ,	
જિનદત્ત વણિ જિનકુશલ ગુરુ, સદા કરેં સાનિદ્ધ.	ભ. ૮
તિણુ સાધામાંહિ પરગણ, વાયક પદવી ધાર,	
શ્રી ગુણુવર્ધન ગણિવર, સુજસ ચિહ્ન દ્વિસૈ સાર.	૯
તસ સીસ વાયકપદ ધર, શ્રી સૌમ ગણિ સુપ્રધાન,	
નરનારી નિત પ્રતિં જેહના, ગાવેં જસ ગુણુ ગ્યાન.	૧૦
મહિમા ઘણી મહિમંડલૈં, તસ સીસ સુગુણુ પ્રધાન (વિચાર),	
વાણારસ પદ લહીયેં, શાંતિહર્ષ સુખકાર.	૧૧
(પા૦ પામી વાણારસની પદવી)	

પરસાદ તિણુ સદગુરતથૌં, એકી ચોપઈ સાર,
ઢાલ સતાવીસમી બલી, સુણુંતાં હર્ષ અપાર. ૧૨
સતરેં સૈં તેવીસમેં નભ (આસુ) ખાસ સુદ્ધ પપ,

(પા૦ સતરેસે તેત્રીસે વરસે)

તિહાં એ સંપૂરણુ થઇ, તિથે તેરસ ખુધવાર. ૧૩

(પા૦ પંચમી તીથે એ પુરણુ કીધી વાર બસો ખુધવાર.)

ગ્રાંમ શ્રી જયતારણુ સરસ લહીઈ, નગરી સુથિર સુપકાર,
નામ યથારથ જોહનૌં, પંડિત કહૈં વિચાર. ૧૪

જિહાં સાધુવર્ગ સુધી રહૈં, શ્રી સંધનૈં સુપસાય,
બહુ ભાવ શ્રાવક શ્રાવિકા, કરૈં ધર્મ ચિતલાવ. ૧૫

ગુણુ યહૈં અવગુણુ પરિહરૈં, સદગુર સુણે ઉપદેસ,
સ્થિતિ ધરમની સહુ સાચવૈં, પુણ્યે કરૈં સુવિસેસ. ૧૬

બંભાતિ સંધને આયહ કરી, ચોપઈ કીધ ઉદાર,
સંધતણો આયહ કરીને એ રાસ રચ્યો ઉદાર.

નવનવી રીતિં ઢાલસું અતિ મીઠો અધિકાર. ભ. ૧૭

(૫૬ નવનવી ઢાલ એ નવનવ રીતચું)

શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, ગણપતિ ગુણુભંડાર,
તેહને રાજેં કીધ એ, સંપૂરણુ અધિકાર. ભ. ૧૮

શ્રવણે સુણેં બહુ ભાવસું, જે ચતુર સુધડ સુખાણુ,
કહે લાભવર્ધન તેહને સદા હોઈ કલ્યાણુ. ભ. ૧૯

છતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ચોપઈ સંપૂર્ણુ. ગુ. તિ. વિદ્યા.

—છતિ વિક્રમાદિત્ય અને નવસેં કન્યા ચક્રપાદ સંપૂર્ણુ-સં.
૧૮૨૯ શક ૧૬૯૪ આ૦ વ૦ ૧૦ વાર થાવર તૃતીય પ્રહરે લે. સંપૂર્ણુ.
પં. ચુત્રસાગર ચિરંજીવી નેમસાગર ચિ૦ શિષ્ય, કૃતેસાગર શિ. વૃદ્ધિ.
સાગરેણુ ગ્રામ ધર્ચાવધે-રાવત સાલમસિંધ રાજ્યે ગ્રં. ૭૦૦, ૧૮-૧૭
આ. ક., ૨૧-૧૫ આ. ક.

—સકલ ભટ્ટારક વિજયરત્નસુરિ-શિ૦ પં. મેધવિજય-શિ૦ કૃતે-
વિજય ગણી લિપિકૃતં. સં. ૧૮૫૩ શક-૧૭૧૮ માસોત્તમ માસે કૃષ્ણ
પક્ષે માગશીર માસે ૯ નવમી તિથો યુધવાસરે ચતુર્થ પ્રહરે-દક્ષણ દેશે
દક્ષણાત્ દિશાય-ઠીલા નય પ્રયંડા પુરાત્-પેઠ મંડઈ શ્રીમદ્વીનાથ પ્રસાદાત્
—જતી કૃતેવીજેને દક્ષણ દેશાત્ કીલ્યા પરંજ્યાત્ રાહોની હે પુસ્તીક
લેહલી અસે-૨૮-૧૬ આલ૦ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૪.

બીજી પ્રતમાં ઉમેર્યું છે કે:—

શ્રવણે સુણે બહુ ભાવસુ, જે ચતુર સુધક સુખણ,
કહે લાભવર્ધન તેહને, સદા દૂર્ધ કલ્યાણ.

—છતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય નવસે કન્યા હરણ ખાપરા ચોરનો રાસ
સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૮૭૯ ના વર્ષે મિતિ આસાદા વદિ ૭ દિને સંપૂર્ણ
લખ્યો છે. શ્રીમંદ્યય ગમ્હાધિરાજ સકલ ભટ્ટારક પુરંદર ભટ્ટારક શ્રી
શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી પૂણ્યસાગરસરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય લખીતં
મુનિ મુનિ મોતીસાગરેણ લખીકૃતા. શ્રી પાટણ નગર મધ્યે. શ્રી ફાફ-
લિયાવાડા મધ્યે. શ્રી રસ્તુ. ૧૯-૧૪ વ. રા. મુંબઈ.

(૬૯૭) ઉપપદી સં. ૧૭૧૧ મિશ્ર.

(૬૯૮) લીલાવતી રાસ સં. ૧૭૨૮ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૪.

આદિ—

દૂહા.

તેવીસમો ત્રિભુવનતિલો, જગનાયક જિનરાય,	
દાયક સિવ સુખ સાસતા, સેવે સુરનર પાય.	૧
પ્રણવિ ચરણયુગ તેહના, શ્રી સરસતિ સુપસાય,	
સીલ તણી મહિમા કરે, સુણહો ભવિક ચિત લાય.	૨
શ્રી સદ્ગુરુ ઈમ ઉપદિસે, આગમ અરથ પેખિ,	
અવર સદ્ પ્રત દેષતાં, સીલ રતન સુવીસેષિ.	૩
પાલે સીલ ભલી પરે, તે પામે સિવ સર્મ,	
મનવાંછિત ફલ સંપન્નઈ, એ જિન શાસન મમ,	૪

શીલે લીલા સંપન્ને, જું લીલાવતી નારી,
ચરિત્ર સુણો તેહનો તુમે, જું થાયે નિસ્તાર.

૫

ઢાલ પહેલી ચુનડીની.

x x x x
મેરી દેહુ લાલા ચુનડી, એ જાત કહી ઇકે ઢાલ રે,
જે ચતુર હુસી સો સમજસી, લાભવરધન વચન રસાલરે. ૧૩

x x x x
દુઝાવે હો ગજ સિંધરો છાવો મહિલમેં, એહ દેશીમેં એહ,
પૂરીય બીજી હો ઢાલ કહી ઇસીજી, લાલચંદ સસનેહ. ૧૬

x x x x
(આમ દરેક ઢાલની નીચે કોઇમાં લાભવરધન ને કોઇમાં લાલ-
ચંદ એમ આવે છે તેથી બન્ને નામ કવિનાં લાગે છે. કુલ ઢાલ ૨૮ છે)

અંતે—

ઢાલ ૨૯ રાગ જોતસરી—નાતો નેહજો એ દેશી
મહિમા સીલની તુમ્હે સૂણો ભવિક ચિતલાય.

x x x x
ખરતર ગઢમાહે ગહરો શ્રી જિનચંદ સુરિંદ,
ચાતુર ચોપડા વંસમે રે, પ્રતપે જાણિક દિનઈદ. ૪ મં
... ... વાણારસી વરીયામ,
શ્રી ગુણવરધન ગણિવર, ભલો નાંમ તિસુ પરણાંમ. ૫ મં
શિષ્ય તેહના સુપકર, વાણારસ શ્રી સોમ,
સાધુ ગુણે કરી સોભતા, સુત્રસન મુખ ક સોમ. ૬ મં
સાંતિદરખ શિષ્ય તેહના, વાયક પદવીના ધાર,
ઇણુ કલિકાલે જોવતાં એ ગોતમને અવતાર. ૭ મં
સુંદર વરણુ સોહામણારી, જણુ જણુ મુખ જસવાસ,
તે સવ્યુર સુપસાઉલે, એહ રચ્યો સંબંધ ઉલ્લાસ. ૮ મં

રાગંગી શિષ્ય તેહના, સુખવરધન સન સર સુખાંણુ,
વિનયવંત વખાણીયે, એતો સકલા સુવિહાંણુ. ૯ મં

પ્રથમ શિષ્ય તેહના બલા, જિનહર્ષ જેહનું નામ,
કહિન ક્રિયા જીજુ આદરી, ઇક તપ સંજમનું કામ. ૧૦ મં

લીલાવતીની ચોપાઇ તજિ, આલસ કરહું તયાર,
એહનું આગહ તિજુ ક્રિયો, તિજુ રચો સરસ અધિકાર. ૧૧ મં

નવ નવ નીરતી દાલસ, જે એહ ચોપી હોય,
ચમતકાર સુતરાં નરાં, સુણો હરષ ધર સહુ કોય. ૧૨ મં

સંવત સતરે સે ગયા, વલી ઉપ(ર) અઠાવીસ,
કાતિ સદ્ વ્યવસ્થા દિને, સંપૂર્ણ સજગીસ. ૧૩ મં

ચારે માસ સુખસું રહ્યા, શ્રી સંધતણે સુપસાય,
ધરમી આવક આવિકા દિન દિન અધિકા ભાવ. ૧૪ મં

તિહાં એ કીધી ચોપઇ ગાથા છસે પરમાંણુ,
ગુણતીસ દાલે બણી સુણતાં હરષ ભુજાંણુ. ૧૫ મં

સૂણે ભવણે જે ભાવસું, એ સતીતણું અધિકાર,
કહે લાભવર્ધન તેહને, ઋદ્ધ વૃદ્ધિ સુપ્રકાર. ૧૬ મં

—સર્વગાથા ૬૧૯ ઇતી શ્રી શીલ ઉપર લીલાવતીરી ચોપઈ
સંપૂર્ણ, સકલ પંડિત શિરોમણી મુગટાયમાન ચક્ર ચૂડામણિ પં. શ્રી શ્રી
૧૦૮ શ્રી શ્રી પં શ્રી કનકહંસજી ગણિ શિષ્ય બુદ્ધહંસ લિખતં સં.
૧૮૭૩ રા વૈસાખ સુદ ૯ શનીવાસરે શ્રી અમૃતવેલાયં શ્રી વગડી નગરે
શ્રી ઋષભદેવજી શાંતિનાથજી પ્રસાદાન્ બુદ્ધહંસ આત્માર્થે—શ્રી—શ્રી—રસ્તુ.
કલ્યાણમસ્તુ. શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી સરસ્વતીજી સોનોણાં જન્મ । શ્રી—૨૦—
૧૫ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામા; વિદ્યા.

(૬૯૯) ધર્મબુદ્ધિ પાપ બુદ્ધિરાસ સં. ૧૭૪૨—રત્ન.

(૭૦૦) પાંડવ ચરિત્ર ચોપઈ સં. ૧૭૬૭ વિદ્યુવાસ ગામમાં.

આદિ—

દૂહા.

- સ્વસ્તિ શ્રી સુખ સંપદા, પૂરે પારસનાથ,
નમતાં નવનિધિ સિધ મિલે, શિવપુર મેલે સાથ. ૧
- સમરૂં શ્રી શ્રુત દેવતા, વિનતિ કરૂં વિચાર,
દયા કરી દીજે દરસ, વાણીનો વિસતાર. ૨
- પાંચે પાંડવ પરગડા, સાધ સકલ ગુણધાર,
તિમ બલ છઠી દ્રુપદી, સતીયાંમેં સિરદાર. ૩
- ચરિત એહ સુણજ્યો ચતુર, સભાલોક સુવિચાર,
હરખ હીયે હો સાધાણું, પાંચેર્યો ભવપાર. ૪
- x   x   x   x
- ઢાલ કહી કેદારે ગોડી, ઢાલચંદ એ પહિલી જોડી. ૧૩
- સંવત સતરૈસ તસઠ સમૈજી વિદ્યુવાસ મઝાર,
તિહાં સંપૂરણ ચૌપાઠજી, શિષ્ય આમહ મન ધાર. ૧૧
- તીન હજારને સાતસૈજી, શ્લોક પચાસી જાણું,
માજનૈસૈજી પંચનોજી, એહ કીયો પરમાણુ. ૧૨
- પં તીનાં તાઠ કલ્યાણ, પાંચમી પાંચમી ઢાલ,
રાગ-કાલ હરૈ સોભતીજી, નવી નવી દસમૈ ચાલ. ૧૩
- પાછમે ખડે પાંચમીજી, ઢાલ રાગ મદ્દાર,
પ્રાંત કહી ધન્યાસિરીજી, ચતુરનરાં ચમતકાલ. ૧૪. ૫૧૦
- શ્રી ષરતરમઘ ગહગહૈજી, શ્રી જિનસૂખ્ય સુરિંદ,
ષેમસાધા તિહા દીપતીજી, સુજસ ઝોલૈ નરવૃંદ. ૧૫ ૫૧૦
- શ્રી સાધુરંગ પાઠક ભલાજી, ધરમસુંદર તસુ શિષ્ય,
ગણિ કમલસોમ શિષ તેહનાજી, નર પ્રણમૈ કેષ લખ્ય. ૧૬
- દ્વાનવિનય વાયક ભલાજી, અતેવાસી તાસ,
ગુણવરધન ગણિ દીપતાજી, પ્રસિદ્ધપુર જસ વાસ. ૧૭
- શ્રી સોમશિષ્ય તસુ સુંદરજી, શાંતિહર્ષ તસુ શિષ્ય,
સૌમ્યવદન સોભા ઘણીજી, ધરમધોરી પરતક્ષ. ૧૮

તે સદ્યુર સુપસાઉલેજ, કીધ મૈ ચૌપાઈ એહ,
 સૂત્ર વિશુદ્ધનિકો કલેજ, મિચ્છામિ દુકડ તેહ. ૧૯
 સાધુનાં શુદ્ધ ગુણ ગાવતાં જી, સહીય હૈવે નિસ્તાર,
 મમ જાણી મૈ વરણ્યૌજી, પાંડવનો અધિકાર. ૨૦
 કરણી નહીં તીસી માહરીજી, તેહવો નહિ તપ ધર્મ,
 પિણુ ગુણ ગાવતાં સાધુનાંજી, તૃટસી અશુભ મુઝ કર્મ. ૨૧
 લિપૈ લિપાવૈ ધ્રમ જાણિનેંજી, સુણેં સુણાવૈ જેહ,
 લાભવરધન પાઠક કહૈજી, આન નિર્મલ લહૈ તેહ. ૨૨ પાં

—છતિ શ્રી પાંડવચરિત્ર ચૌપાઈ સમાપ્તા. સર્વગાથા ૪૨૫ અંથા-
 અંથ ૪૦૦૦ સંવત્ ૧૮૨૬ માગ. સુ. ૧૫ પંડિત શ્રી દેવવલ્લભજી
 પં ગોરધનજી પ અંદ્રભાણું પં કુશલાં જેસા તેજ ભગવાન લિખત.
 શ્રી વીકાનેર મધ્યે, શ્રી રસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ. (ગુ. વિ.)

—સંવત્ ૧૮૩૨ ૨૧ વર્ષે મિતિ ચૈત્ર વદ પંચમ્યાં રાજકુમાર
 લિખત. શ્રી: ૬૮-૧૭ દા. ૧૩ નં. ૩૬ જૈ. શા. અમદાવાદ.

(જુઓ જિનહર્થ નીચે મુકેલી આજ્ઞકૃતિ નં. ૬૦૬ પૃ ૮૩-૮૪)

૩૩૭ પરમસાગર (ત૦ જયસાગર ઉ-લાવણ્યસાગર
 પં. શિ.

(૭૦૧) વિક્રમાદિત્ય રાસ સં. ૧૭૨૪ પોશ શુદ્ધિ ૧૦ ગઢવાડામાં.
 આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રકાશ કર પૂરણુ પરમ ઉલ્લાસ,
 પ્રણમું પરમાનંદ સું, પરમ શંખેસર પાસ,
 ચરમ શરીરી ચરમ જિન, શાસ ન નાગ સુધીર,
 પરમ પ્રેમ પદ પૂજસું. જગ વલ્લભ જિન વીર.

પૂજ્યે વિક્રમસેન નૃપ પામ્યો સુખ પંડુર	
તાસ ચરિત સુપરિં કહું, આણી આનંદ પૂર.	૮
સાવધાન સહુકો સુણો, વરજી વીકથા વાત,	
એ સુણતાં જો ઉંધશે, તે જાણો પશુ જાત.	૯
સંબંધ વિક્રમ ભૂપનો, મીઠો સાકર દ્રાખ	
કવિ ચતુરાઈ કેલવી, ભાષે કવિયણુ ભાખ.	૧૦
કિણુ વિધ પૂન્ય કિયો તિખે, ફલિઓ કિણે પ્રકાર,	
એક મનાં કવિયણુ કહે, સાંભણ્યો નરનારિ.	૧૧

x   x   x   x

અંતે—

રાગ ધન્યાસી. દેખો માર્છ સતર ભેદ જિન ભક્તિ—	
ગાયા ગાયારે મેં ઉત્તમના ગુણુ ગાય,	
પાસ સંખેસર પરસાદે મન વાંછિત ફળ પાચારે—	૧
મેં ઉત્તમના ગુણુ ગાયા—	
વિક્રમાદિત્ય નરેસર વિક્રમસેન મહારાય,	
તાસ સંબંધ મેં રચીડ રંગે, સદગુરુ ચરણુ પસાયા—	૨
વિક્રમાદિત્ય પ્રબંધસું જોઈ એ મેં ગ્રંથ નિપાયા,	
આદર કરીને ઉત્તમ માણસ, સુણ્યો સહુ ચિત્ત લાયા—	૩
કવિ કેલવણી કરીને કાંઈક, ઉચ્છા અધિકા બણાયા,	
મિછાદુકડ સો મુઝ હોઈ સહુની શાખે સુણાયા—	૪
નવ નવ રાગે નવનવી ભાતે એ ગ્રંથ મેં નાગ વિસાયા,	
ચતુર તણુ કર ચડચે એ તખ લહચે મૂલ સવાયા—	૫
સવત સત્તર ચોવીસા વરસે, પોસ દસમે સુખદાયા,	
પાસ જન્મ કલ્યાણુક દિવસે, પૂરણુ કરી સુખ પાયા—	૬
ગઢવાડે શ્રાવક ગુણુ રાગી, સહુકો સમકિત ધારી	
સદગુરુ સેવ કરે મન સુદ્ધે, ધર્મ તણો ભંડારી—	૭

તિણુ પુરમેં કીધો ચોમાસો, ઉદયસાગર બુધ પાસે	
સંધ આગ્રહે એ ચોપૈ કીધી, આણુંદ ધણે ઉલ્લાસે—	૮
તપગછ અંબર તણો સરીખો વિનયદેવ ગણધારી	
તાસ પાટ સંપ્રતિ ગુર પ્રતપે, શ્રી વિનયપ્રભ સુખકારી—	૯
તાસ ગછ ગુણ મણીના આગર (વિ) જયસાગર ઉવઝાયા,	
તસ પદ સેવે સુરગર સાહિબ, નામે નવનાધ પાયા—	૧૦
તાસ સીસ પંડીત જન નાયક, શ્રી જ્ઞાવણસાગર ગુરરાયા,	
મહિયલ મહિમા જેહનો પસર્યો, દિન દિન ચઢત સવાયેરે—	૧૧
તસ પદ સેવક પરમસાગર કવિ રચીયો રાસ રસાલ,	
ભાવ ધરી ચે સુણતાં ભવિયણુ, લહેસો મંગલમાલ—	૧૨
તાં લગે એ ચોપઈ થિર થાયો, જાં લગિ સુરજ ચંદો,	
રાગ ધન્યાસી દાલ ચડસઠમી પરમસાગર આણુંદો રે—	૧૩

અંચાઅંચ ૧૩૧૧ (રાજકોટ. શ્રી પૂજ્ય અપાસરો)

—લ. સં. ૧૭૭૧ પત્ર ૪૩-૧૫ બી. ડી. ૮૧ રો. એ. સો.

મુંબઇ નં. ૧૯૬૧.

—સં. ૧૮૪૪ વર્ષે માગસીર શુદ્ધ ૬ લ. હર્ષવિનય ગ. ૪૨-૧૮. માં.

—પત્ર ૩૩ હા-ભ-પાટણુ ૬૧-૧૯.

—અંચાઅંચ ૧૮૬૦ સંવત ૧૮૧૮ માહા વદ ૨ ને વાર ભોમ વાસરે શ્રીપાટણુ મધે. પાના. ૫૯-૧૪ ક. મુ.

લિખિતાય—સં. ૧૭૮૬ ના વર્ષે ચૈતી સુદિ ૫ ને દિને. મહો-પાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાલવિનય ગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાણુ-વિનય ગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી રત્નવિનય ગણિશિષ્ય પંડિત શ્રીરવિ-વિનય ગણિશિષ્ય મુનિપુશાલવિનય મુનિ જીતવિનય પદનાથ, નકુલાઈ નગરે. પત્ર ૫૬ દા. નં. ૭ સીનોરભં.

—છતી શ્રી વિક્રમસેન નરેશ્વર ચતુપદીકાસંપૂર્ણા. પં. શ્રી નાંદી-સાગરજી શિષ્ય પં. શ્રી કનકસાગર શ્રી શિષ્ય પં. શ્રી ગોતમસાગરજી

શિષ્ય શ્રી કૃપાસાગરજી પં. રત્નસાગર લીખ્યતે સં. ૧૮૨૫ જ્યેષ્ઠ સુ. ૭
શનીવાસરે. આમ ગોધાવસ મધ્યેરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુઃ (ગુઠ વિઠ)—
૪૮ પત્ર પ્ર. કા.

—સંવત ૧૮૭૪ વર્ષે ભાદ્રવા સુદિ ૧૩ દિને. (ઉદયપુરભં.)

—અંથાઅંથ ૧૮૬૦ સં. ૧૮૧૮ રા માહા વદ ૨ દને વાર
ભોમવાસરે શ્રી પાટણ મધે લખીકૃતં. પત્ર પદ. (મારી પાસેનું
છેલ્લું પાનું)

૩૩૮ માનસાગર (તઠ વિદ્યાસાગર-સહજસાગર-જિન-
સાગર-જીતસાગર શિઠ)

(૭૦૨) વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન ચો. સં. ૧૭૨૪ કાતિક
માસ. કુડે (કુવરનયર) માં.

આદિ—

દૂહા.

સુખદાતા સંખેશ્વરો, પુરમ પરમ ઉલ્લાસ	
સાનિધિ કરિજ્યો સાહિયા, અધિક ફલજ્યૂં આસ	૧
સારદ્યંદ સમોવડે વચન અનોપમ જાસ,	
સા સારદ સુપ્રસન હુક, ઘો મુઝ વચન વિલાસ.	૨
ચરણ કમલ સદગુર તણા, હું સેતું હિત આનિ,	
કાડીથી કુંજર કરૈ, તે સમવડ કો જાણિ.	૩
ગુર વિતુ ગ્યાંન ન સંપન્નૈ, મૂરખ અધે સમાન,	
હૃદયકમલને હિતકરણ, પ્રગટયે અભિનવ ભાંન.	૪
સરસ વચન સરસતિ દિગોં, ગઠિ ગઠિઃ'રે ગઠિ,	
ગુણ વર્ણવા ગરવા તણા, હું તુંઝ પૂરિસ પૂઠિ.	૫
દાન સીલ તપ ભાવનાં, ચારે જગમેં સાર,	
સરિયા છે તૌપણિ ધહાં, દાન તણો અધિકાર.	૬

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૫૧.

ઢાલ એકાવનમી ભણીએ, ઢાંન તણા અધિકાર,

માનસાગર કવી ઢાંનથી એ પામો પામો સુખ અપાર—૧૧ સું.

ઢાલ ૫૨ મી રાગ ધન્યાસી—સાલિમદ્ર ધન્નો ઝપરાયા એહની.

ઢાંન તણા ફલ અધિક દિધાયા, ભનિયને ચિત લાયાળ,
સંભલિ સંધ સદ્ સુખ પાયા, ઢાંન તણા દીલ આયાળ. ૧

વિક્રમસેન તણા ગુણુ ગાયા, અધિક અધિક ફલ પાયાળ,
ઢાંનકરણુ જગિ નામ કહાયા, પરિહરિ કોધ કપાયાળ. ૨ વિ.

નાંમઈ પાતિક દૂર પલાયા, સુધ સંપતિ થિર પાયાળ,
માતપિતા ધન એ સુત જાયા, સેવઈ સુરનર રાયાળ. ૩ દિ.

સતરસઈ અઢિવીસઈ જાંણુ, કાતિ (મૃગશિર) માસ વપાંણુ,
કુડઈ નગર રહ્યા ગુણુષાણુ ગ્રંથ ચઢ્યો પરિમાણુ. ૪ દિ.

તપગચ્છપતિ વિજયદેવ સુરિંદ્ર દીપઈ તેજ દિણુંદાળ,
તસ પટ શ્રી વિજયપ્રભ મુંણીદા, પ્રતપો જાં રવિયંદાળ. ૫ દિ.

તસ ગછપાઠકમાંહિ પુરંદર, શ્રી વિદ્યાસાગર ગુંણુસુંદરજ,
તસ સીસ સહજસાગર ગુંણુમંદિર સેવઈ સુરનર ભૂધરજ. ૬ વિ.

તસ પટ વાયક વડ વયરાગી, સુંદર રૂપ સોભાગીજ,
શ્રી જિન(જય)સાગર જિનગુણુરાગી, મહિયલ મહિમાજગીજ. ૭ વિ.

નામૈ લહીયૈ અધિક જગીસ ગુણુ કરી વિસવાવીસજ,
તસ પાટે (સીસ) જીતસાગરગણિષ્ઠશ, જીવો કોડી વરીસજ. ૮

તસ સીસ માનસાગર મતિસારંઈ, ભવિયજીનઈ હિતકારેજ,
રાસ રમ્યો મેં પર ઉપગારે, ભણુતાં જયજયકારજ. ૯

થીર રહજ્યો એ ગ્રંથ વિચારી, જ્યાં લગી ધૂરીતારીજ,
કંઠ કરી ગાર્યૈ નરનારી, સાંભલતાં સુષકારિજ. ૧૦

વિક્રમચરિત જૈ ચઉપછડીહી ગ્રંથ રમ્યો મઈ જોષજ,
અધિકો ઉછો ભાવ્યો સોષ, મિચ્છા દુકડ હોષજ. ૧૧

બાવ કરીને જે નર બણુસે, તે શિવ રમણી વરિસ્યેજી,
એ સંબધ સદા સંબલસ્યે, તાસ મનોરથ ફલસ્યેજી. ૧૨
ઢાલ બાવન (પંચાવન)મી જે મૈ ગાધ, માનસાગર સુખદાધજી,
દિનદિન અઢતૈ તેજ સત્તાધ, દિનદિન દોલતિ પાધજી. ૧૩

—છતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન નરેન્દ્રસ્ય અતુઃપદી સંપૂર્ણા.
(ગુ. વિ. વિદ્યા.)

—છતિ દાનાધિકાર...સં. ૧૭૯૩ રા માહ વદિ ૩ દિને લિપીતં
પં. જિનેન્દ્રહર્ષ લિપિકૃત્વા—ગ્રામ સાથસિ મધ્યે (૩૮-૧૫ આ. ક.)

—સં. ૧૮૪૭ વર્ષે માધ વદિ ૧૧ આદિત્યવારે પંડિત સૌભા-
અવિજે તત્ શિ. પં. હિતવિજયેન લિપિકૃતં મેદપાટદેશે મદારીયા
પરગને શ્રી તાલનગરે શ્રી ઋષભદેવજી પ્રાસાદાત્ ૩૮-૧૬ દા. ૧૩ નં.
૧૭ જૈ. શા. અમ૦

—છતિશ્રી વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન લીલાવંતીની ચોપધ સંપૂર્ણ
સમાંપતાં—શ્રી મેદપાટ દેશે મહારાગધિરાજ રાણાશ્રી સંગ્રામસિંધજી
રાજ્યે, સંવત ૧૭૭૩ વરષે વૈસાખ માસે શુકલપક્ષે ૨ તિથૌ ગુરવાસરે.
નાનાં પાનાં—ખંડિત પા-૬૫ પં. ૧૫ આ-ક.

—સં. ૧૮૫૧ માધ માસે કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ તિથૌ બૃગુવાસરે લિ.
પં. હેમરાજેન વિહારનગર મધ્યે. પા૦ ૬૪ પં. ૧૧ ધો.

—સં. ૧૮૩૬ આસો સુદ ૧૫ સર્વગાથા ૧૧૬૨ ૩૯-૧૭ ધો.

—સં. ૧૭૮૮ વરસે મતી વૈસાખ વદી ૩ પોટલાં નગરમૈ લિપી
કૃત્વા-(ઉદયપુર બં.)

(૭૦૩)+ કાન્હડ કઠિયારાનો રાસ સં. ૧૭૪૬ મારવાડના પદમા-
વતિ ગામમાં.

આદિ—

દોહા.

પારસનાથ પ્રણમું સદા, ત્રેવીશ્વરો જિનચંદ,

અલિય વિધન દૂર હરે, આપે પરમાનંદ.

વીણા પુસ્તક ધારિણી, શ્રુતદાતા શ્રુતદેવ,	
સાનિધ કર્ણે સામિની, સેવકને નિતમેવ.	૨
દાન શીલ તપ ભાવના, ઇચ્છમેં અધિકું શીલ,	
સેવે જે ભવિષ્ય સદા, ઇચ્છુ ભવ પરભવ લીલ.	૩
શીલે સુર સાનિધ કરે, શીલે સિંહ શિયાલ,	
શીલે સવિ સંકટ દલે, ફણિધર હુવે ફલભાલ.	૪
શીલે સુખ સંપદ મિલે, શીલે ભોગ રસાલ,	
કઠિયાર કાન્હડ પરે, ફલે મનોરથ માલ.	૫
કઠિયાર કાન્હડ હુવો, શીલવંત માહે લીહ,	
તાસ તણા ગુણ ગાવતાં, પાવન થાયે જીહ.	૬
ગુણ ગાઉં ગુરૂઆ તણા, સાંભલગ્ને સહુ સંત,	
શીલ કિસી પરે પાલીયું, તે દાખું દદંત.	૭

x   x   x   x

અતે—

દાલ ૯ મી વાડી પુલી અતિ બલી મન ભમરાંરે—એ દેશી.

કાન્હડ સાધુ શિરોમણિ, મન ભમરાંરે,

લાધો મુર અવતાર, લાલ મન ભમરાંરે.

x   x   x   x

નગર બહું પદમાવતી, મં મરૂધર દેશ મજાર   લા.

*ધર્મનાથ પરસાદથી મં પૂજા સત્તર પ્રકાર   લા. ૬

*આનો પાઠાંતર નીચે પ્રમાણે કરી નાંખ્યો છે. (સવાઈલાલ રાયચંદે પ્રકટ કરેલ છે તેમાં) તેનું કારણ મૂર્તિપૂજા ઉડાવવા માટે હોય તેમ જણાય છે:—

ધર્મમહિમા પરસાદથી મૂળ ગુણ ઘણાંરે પ્રકાર લા. ૬ વળી કડી ૯-૧૦-૧૧-૧૨ ઉડાવી દીધી છે ને ૧૩ મી તે ૯ કરી નાંખી છે.

વડા વસે વ્યવહારીયા મં ધન કરી ધનદ સમાન	લા.
ખ્યાગી ત્યાગી અહુ ગુણી મં દેષદરિસણુ દાન	લા. ૭
સત્તરસે સે(છે)તાલીસમે મં તિહાં કીધો ચઉભાસ	લા.
સદ્ગુરનો પરસાદથી મસ પૂગી મનની આશ	લા. ૮
શ્રી તપગછ ગુર રાજ્યો મં શ્રી વિજયપ્રભ સ્પરિંદ	લા.
તસ ગછ ગગન દિવાકર મં શ્રી વિજયરત્ન મુણિંદ	લા. ૯
તસ ગછમે મહિમાનિલો મં શ્રી જયસાગર ઉવજ્જાય	લા.
તાસ શિષ્ય શોભાકર મં જિતસાગર ગણિસય	લા. ૧૦
રાજસાગર સુખ સંપદા મં રચીયો એ અધિકાર	લા.
ઓછો અધિકો ભાખીયો મં મિચ્છામિ દુઃકડકાર	લા. ૧૧
માનસાગર સુખ સંપદા મં જિતસાગર મણિ શિષ્ય	લા.
સાધુ તણા ગુણુ ગાવતાં મં પૂગી મનહ જગીસ.	લા. ૧૨
નવમી ઢાલ સોહામણી મં ગોડી રાગ સુરંગ,	લા.
માનસાગર કહે સાંભલો મં દિનદિન વધતે રંગ	લા. ૧૩

—પ્રં (૧) ભીમશી માણેક તથા (૨) સવાઈલાલ રાયચંદ.

—શીલ વિષયે-કડીયારા કાન્હડ ચતુઃપદી સંપૂર્ણ ૫-૧૮ આ-ક.

—એક બીજી પ્રતમાં ઉપરની ૧૨ મી કડી પછી આ પ્રમાણે છે

અને ઉપરની ૧૧ મી કડી નથી.

દિગપટ કથા કોસથી, રચીયો એ અધિકાર,

અધિકો ઉછો ભાખીયો, મિચ્છા દુઃકડ સાર.

—સ. ૧૭૮૩ વર્ષે મતિ આસાઢ વદી ૧૨ ગુરવારે દિને સિધી-
કૃતં ત્રીકાનેર મધ્યે. ૮-૧૩ ના. ભં.

૩૩૬ તત્ત્વવિજય ૧ (પ્રસિદ્ધ યશોવિજય ઉપાધ્યાયના
શિષ્ય)

(૭૦૪) અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ. સં. ૧૭૨૪ સંતપંચમી ગુર.
સ્થાણી શહેરમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પહિલું પ્રણમું શારદા, વરદાતા વિખ્યાત,	
આણુંદ ધરી આદર કરી, મયા કરેયો માત.	૧
તૂ તૂહી કવિ કોડીને, સુમતિ દિધિં સુપવિત,	
તુઝ સાનિધિથી શારદા, કરસ્યું સરસ કવિત.	૨
મંદમતિને મતિ દેઈ, કર તું કોવિદ તાસ,	
બોખડ બહેરા બાપડા, તસ દિધિં વચન વિલાસ.	૩
વિનય કરી વિધિસ્યું નમું, આદીસર અરિહંત,	
શાંતિકરણુ શ્રી શાંતિજી, ભગતઈ ભળું ભગવંત.	૪
નિત વદોશ્રી નેમિજી, રાણી રાગુલ કંત,	
બ્રહ્મચારી જગવલ્લહો, મોટો એ મહંત.	૫
સાચો દેવ સંખેસરો, પુહવી મોહિં પ્રસદ,	
પરતા પૂરઈ પાસજી, નામે લહેં નવનિધિ.	૬
શાસનનાયક સમરીઈ, સમરથ સાહસ ધીર,	
ત્રિશલાનંદન તું ધણી, વંદું શ્રી જિન વીર.	૭
ગોતમ ગણુધર ગુણુનિયો, લખિધવંત સીરલીહ,	
અંગૂઠે અમૃત વસે, સાધ શિરોમણિ મિંહ.	૮
સુગુર તણું સુપસાહિયે, રચું તે રાસ રસાલ,	
સુણતાં શાતા ઉપજે, વાંચે બુદ્ધિ વિશાલ.	૯
દેવ અરિહંત દાખિઓ, ધર્મહ ચાર પ્રકાર,	
દાન શીલ તપ ભાવના, સમજો ચિત્ત મઝાર.	૧૦
દાને દોલત પામીઈ, બને સુખ શ્રીકાર,	
ભાવે ભવિયણુ સાચને, દેયો સરસ આહાર.	૧૧
દાનતણા પરભાવથી અમરદત્ત મિત્રાણુંદ,	
સુખ વિલસી સંસારનાં પાખ્યા પરમાનંદ.	૧૨
અમરદત્ત મિત્રાણુંદનો સરસ એહ સંબંધ,	
શાંતિનાથ ચરિતથી કરસ્યું એહ પ્રબંધ.	૧૩

આલસ મૂડી અંગથી અધિક ધરી ઉલ્લાસ,
સાંભલજો સજ્જનસદા. એહ અનોપમ રાસ.

૧૪

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ગઝ રાગ ધન્યાસી.

દાન તણુધિ અધિકારેં પભણું અમરદત્ત મિત્રાનંદ ચરિતોળ,
એકમનાં થઈ સુણુતાં પ્રાણી જન્મ થાઈ પવિતોળ.
શક્તિ સાર દાન દેયો ભાવે લેયો નરભવ લાહળ,
મત ખંડયો ભાવ દાનલ દેતાં ધરયો અધિક ઉચ્છાહળ.

૯૫

દાન દીધું નિઃફલ ન હુછ કોષને, વલિ વિશેષે સુપાત્રોળ,
આદર આણી દાનજ દેયો જિમ લહો તુમ્હે સુખ ગાત્રોળ.
દીધાની દે કુલ ચઢેં જાણો મચ્છર મ ધરયો કોષળ,
બખીલતાણું નામ કોષ ન લેવેં ચતુર વિચારો જોષળ.

૯૬

વેદનયણુ રજ ઋષિ વિધુ ૧૭ સંખ્યાધ એ સંવત્સર સારળ,
માસ વસંત પૂર્ણી તિથિ પંચમી ઉત્તમ સુર ગુરવારળ.
રેવતી નક્ષત્રે વિજયમુહૂર્તે વલી ચોથો રવિ યોગળ,
નિર્મલ ઉજ્જવલ પક્ષ અનોપમ શુભ મલિયા સંયોગળ.

૯૭

અભિનંદન શાંતિજિન પસાઈ રાસ રચો રસાલળ,
ચતુર તે ચ્યારે ખંડ મલીનઈ યુંદર ચોત્રીસ ઢાલળ;
ચોમાસું રહી સ્થાણી સંઘરઈ અતિહિ થઈ બિજમાલળ,
જણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં સંપદ લહીઈ મંગલમાલળ.

૯૮

પૂરવ ચરિત્રતણેં મેં મેલેં સંખંધ કર્યો વિસ્તારેળ,
હારય મ કરચો વિયુષજન વાંચી કર્યો મુઝ મતિ અનુસારેળ;
અધિકું ઓણું આણું હોઈ તે કરયો તુમે માફળ,
કરજોડીનેં કફેં છું કવિનેં વિનતડી હું આપળ.

૯૯

તપગણ ગણુ ગયણાંણુ નભોમણિ શ્રી વિજયદેવ સૂરીદાળ,
તસ પટધર કુમતિમદભંજન રંજન સુરનર ઈદાળ;

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર ઇશ્વર રીસ રહિત ગણુધારણ,
 દરિસનથી નવ નિધિ પામીજે નામે લલિયે જયકારણ. ૮૦૦
 તપગચ્છમાંહિ મહિમાધારી કીરતિ વેલિ વિસ્તારીણ,
 શ્રી નયવિજય વિષુધ વરરાજે મૂરતિ મોહની ગારીણ;
 તસ સીસ વાયક વૃંદ વિભૂષણ દૂષણ રહિત તે સોહેણ,
 શ્રી જસવિજય ઉવઝાય શિરોમણિ ભવિયણનાં મન મોહેણ. ૧
 તસ પદ પદ્મમધુકર સરીખો સેવકમાં શિરતાનણ
 આદર આણી કહી એ વાણી તત્ત્વવિજય કવિરાનણ;
 ગાહા દૂહા અદ્યક્ષત સંખ્યાઈ ઇક્ષતિ ઉપરિ વિશેષણ,
 થિર રહયો એ રાસ તિહાં લગે જિહાં લગે મેર ગિરીશણ;
 સાધુતણા ગુણ રંગે ગાતાં પુહયે મનહ જગીસણ. ૨

—સર્વ ગાથા ૮૦૨ પાં ૩૩-૧૮ લીં. રત્ન,

(૯૦૫) ચોવીશી (ચતુર્વિંશતિ જિનભાસ)

સકલ પંડિત સભા ભામિની ભાલસ્થલ તિલકાયમાન પંડિત શ્રી
 ૧૬ શ્રી તત્ત્વવિજય ગણિ તત્ત્વ બ્રાત્ર સકલગણિ ગણુમુખ્ય ગણિશ્રી ૭ શ્રી
 લક્ષ્મીવિજય ગણિચરણુકમલેભ્યો નમઃ—

આદિ— (ઇડર આંખા આંખલીરે એ દેશી.)

ઋષભ જિણુંદ મયા કરીરે, દરિસન દાખો દેવ,

અલજો છઈ મનમાં ધણોરે, કરવા તાહરી સેવ.

જિણેસર તુમ્હરથું અધિક સનેહ આંખલી.

x x x x

શ્રી જસવિજય વાયક તણોરે સીસ તત્ત્વવિજય ગુણ ગાય જિણેસર.

અંતે—

શ્રી નયવિજય કવિરાજ વિરાજઈ, શ્રી જસવિજય વાયક છાજઈ,

સેવક તત્ત્વવિજય ઇમ જંપઠ, નિતનિત નવલ દિવાજઈરે. ૫

પ્રભુ વીર જિણુંદ મઈ ગાયો.

—ધતિશ્રી મહાવીર જિનભાસ ૨૪ લિ. ગણિ પ્રેમવિજયેન
લિપીયક્રે સંવત્ ૧૭૩૫ વર્ષે પોસ વદિ ૩ દિને શ્રી વિજયપુર સ્થાહપુરે.
૮-૧૪ આ. ક.

જ્ઞાનપંચમી રતુતિ.

આદિ—

પંચરૂપ કરી સુરપતિ પ્રભુનિં મેરશિખર લેખ જવધંજી,

અંતે—

શ્રી જસવિજય પાઠક પદ્મસેવક તત્ત્વવિજય જયકારીજી.

૪

૩૪૦ ગુણુસાગર.

(૭૦૬) ચન્દનખાલા ચા. સં. ૧૭૨૪-માણિક.

૩૪૧ સમયકીર્તિ (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ-ધર્મનિધાન-શિ૦)

(૭૦૭) ભુવનાનંદ ચોપઈ સં. ૧૭૨૫ માગશર વદ ૫ શુક્ર.
આસણિ કોટમાં.

આદિ—

દૂહા.

ચક્રવીસે જિનવર ચરણુ, રિદ્ધિ સિદ્ધિ કરતાર,
નમતાં નવનિધિ સંપન્ને, નિરમલ ઘઘ મતિસાર.

૧

ગુણુ ગિરિઆ ગુરજણુ નમું, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર,
મૂરખથી પડિત કરધ, આણિ મનિ ઉપગાર.

૨

દાન તપસ્યા ભાવના, મોટા છઈ જગમાંહિ,
સીલ સમો જગિ કો નહી, પાણી પાવકેં થાહિ.

૩

સીલધ સુખ સંપત્તિ હુવધ, સીલધ જસ અભિરામ,
સીલધ જગમધ જય હુવધ, સીઝધ વંછિતકામ.

૪

ભુવનાનંદા સતી તણુઉ, સાંભલજ્યો અધિકાર,
વંછિત કારિજ સહુ કૃત્યા, સુખ લાધા શ્રીકાર.

૫

* * * *

અંતે—

ઢાલ ૧૩ ધન્યાસી.

ધસઉરે અધ્યત્તઉ મુનિવર વંદીયધ એહની.
રિપુમરદન મુનિવર ભુવના સતી, નિસદ્દિન લીજઈ નામ.

x x x x

સૂરિ શિરોમણિ વખતખલી વડા શ્રી જિનચંદ સૂરોદ,
રીહડવંશ વિભૂષણ દીપતા, સુખ ઉપમ જસુ ચંદ. ૪ રિ.
શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસ તણા સહુ શિષ્યાંમાહે સિરદાર,
પાક ધરમનિધાન સકલકલા, જ્ઞાનતણા ભંડાર. ૫ રિ.
તાસુ સીસ સવેગી સુભમતી, સમૈકારતિગણિ સીસ,
શ્રી શ્રી સોમચુર સાંનિધિ થકી, ચરિત રચ્યઉ સુજગીસ. ૬ રિ.
સુમતિધરમ સુભમતિ સુણુવા ભણી, એ કીધઉ અધિકાર,
શાસ્ત્ર દેખી શીલતરંગિણી, ભવિયજનઈ હિતકાર. ૭ રિ.
સત્તરઈ સઈ પચવીસ સંવત્સરઈ, આસણીકાટ મઝારિ,
મગસિર વદિ પાંચમિ શુક્રવાસરઈ, પુરઈ કીધઉ અધિકાર. ૮ રિ.
ઉછઉ અધિકઉ ધહાંકણિ મઠ, કલ્હઉ વિણુ ઉપયોગી ભાખિ,
ભાખી હોઇ તે મિછાદુકડં, શ્રી સંધકેરી સાખિ. ૯ રિ.
ભણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં ભાવરૂં, જતીસતી અધિકાર,
તિહાં ધરિ દિનદિન રંગ વધામણાં, વરતઈ જયજયકાર. ૧૦ રિ.

—પ્રતિશ્રી શીલ વિષયે ભુવનાનંદા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણ લિખિતા
પં. રંગવિજયેન સંવત ૧૭૩૩ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૩ દિને વિક્રમપુરે.
૮. ૧૭ પ્ર. કા. નં. ૬૬૭.

૩૪૧ ક મહેશ મુનિ.

(૭૦૭ ક) અક્ષરખત્રીશી સં. ૧૭૨૫ ઉદયપુરમાં.

આદિ—

કકા તે કિરિયા કરી, કરમ કરઉ તે ચૂર,	
કિરિયા વિણુ રે જીવડા, શિવ નગરી હુધ દૂર.	૧
ખખા કરમજ ખય કરઉ, ખિમા કરઉ મનમાંહિ,	
ખંતિ કરી સેવઉ સદા, જિણુવર દેવ ઉછાંહિ.	૨
x	x
x	x
x	x
x	x

અતે—

અક્ષર ખત્રીસી એ કહી, સંબોધન અધિકાર,	
દૂહા અરથ વિચારસે, પામઈ ભવનઉ પાર.	૩૩
સતરખ સય પચીસમઠ, સમત કીયઉ સા વખાણુ,	
ઉદયપુર ઉદય કીયઉ, મુનિ મહેસ હિત જાણુ.	૩૪
૧-૧૫ મારી પાસે છે.	

૩૪૨ યશોનંદ. (ત૦ ગુણાનંદ શિ૦)

(૭૦૮) રાજસિંહ કુમાર રાસ (નવકાર રાસ) સં. ૧૭૨૬ આશો
સુદ ૨ મંગળ.

આદી—

દૂહા.

પાસ જિણેસર પાય નમી, ત્રેવીસમો જિણુંદ,	
અલિઅ વિધન દૂરિં હરધ, આપે પરમાનંદ.	૧
સાં સારદ મનિ સમરીઈ, બુદ્ધિ તણો અથાગ,	
ચૂરખ જન પંડિત હુવઈ, તે સદ્દ તુઝ પસાય.	૨
કનક કમલ દલ પાંખડી, નિરમલ ગંગા નીર,	
ખત્રાદધિ તારણુ તરણુ ગુર, સાગર પર ગંભીર.	૩.
એ નિજ ગુર પ્રણમી કરી, સમરૂં શ્રી નવકાર,	
અસહિ અક્ષર જોહનાં, સંસાર માંહિ સાર.	૪

જિમ દધિ મથતાં નીસરાં, માંપણુ પિંડ સરૂપ,	
તિમ ચઉદ્દહ પૂર માંહિથી, એહજ મંત્ર અનૂપ.	૫
પિંગલ ચોર શૂલી ચઢ્યો, ધરે એક અરિહંત ધ્યાન,	
તતપિણુમાંહિ પામીઉ, અમરપુરી વિમાન.	૬
સાસુ શ્રીમતી મારિવા માંડ્યો એક જંગલ,	
અહિ હુંતો ને આરણ્યો, તે દૂધ ફૂલમાલ.	૭
x x x x	

અંતે—

શ્રી ગુણાનંદ ગુરૂ સીસ, જસાનંદ મન પૂગી જગીસ. ૬૧૩

ઢાલ

મહિમા શ્રી નવકારનો, યથાશક્તિ ને જાણ્યો રે,	
દેવ ગુરૂ સુપસાયથી સભા સમક્ષ વખાણ્યો રે.	૬૧૪ મં
સંવત સત્તરે છવીસમેં કરી બાદર ચઉમાસું રે,	
શ્રી જિન શાંતિ પસાઉલેં રચ્યો રાજસિંહ કુમારનો રાસ રે.	૬૧૫ મં
અધિક આણુંદ આણી કરી, આસો શુદી ૨ બીજને દહાડે રે,	
ભૂગુવારે ગુરૂ સેવના મુઝ અંથ પ્રમાણુ પુહચાડે રે.	૬૧૬ મં
તપગચ્છ ગગન દિવાકર શ્રી વિજરાજ ગણુ ધારી રે,	
નામ જપતાં જેહનું હોઇ દિનદિન લક્ષ્મી સારી રે.	૬૧૭ મં
સાસન તાસ શોભા કરે, શ્રીગુણાનંદ ગુરૂરાજ રે,	
તસ પદ પંકજ મધુવત ધમ જસાનંદ કહધ આજ રે.	૬૧૮ મં
પ્રમાદ મદ અજ્ઞાનથી કહું આણું અધિકું જેહરે,	
સહ પડિતની સાપિ સું દુકૃત મિથ્યા હોઉ તેહ રે.	૬૧૯ મં
પ્રથમ અબ્યાસ એ માહરો, પિણુ મમ કર્યો ઉપહાસ રે,	
નૂતનચંદ્ર તણી પરિ, કવિ દેખ્યો મુઝ સ્યાબ્યાસ રે.	૬૨૦ મં
રાસ રસિક રાજસિંહનો વલી મોટો શ્રી નવકાર રે,	
ભણે ગણે ને સાંભળે તસ ધરિ જય જયકાર રે.	૬૨૧ મં

૩૪૩ માનવિજય (૨) (ત૦ શાંતિવિજય શિ૦)

(૭૦૯)+ નયવિચાર (સાત નયનો) રાસ.

આદિ—

શ્રી ગુરૂ ચરણુ કમલ અનુસરી, શ્રી શ્રુતદેવી રીદ્ય ધરી,	
તત્તરચીનર્ધ બોધન કાજિ, કરૂં નયવિચરણુ ગુરૂ સાહાજિ.	૧
સૂત્ર અર્થ સવિનય સંભતિ, સંદરભિત છંદ શ્રી જિનમતિ,	
આવશ્યક નિર્યુક્તિ અશ્યું, દેખી કહિવા મન ઉલ્લસ્યું.	૨
નયેં કરીને સયલ પયત્ય, વિચારવા બોલ્યા છે તત્ય,	
નય વિચાર કરવો તે માટિ, જિમ પામો સમકિતની વાટિ,	૩
જો એણેં ન વિચારે અર્થ, તો તસ સૂત્ર ભણ્યાં સવિ વ્યર્થ,	
યુગતા યુગતિ ભાસેં વિપરીત, મહાભાષ્યેમાંહીં કહિ રીતિ.	૪
x x x x	

અંતે— ઢાલ ૧૪ કરણી કહણી તો વિણ કચી.

x   x   x   x

એહ અનોપમ ચિંતામણી સમ, શાસ્ત્ર પટકથા લેખજી,
પ્રાકૃત ભાષાદોરે ગૂંથ્યો,
ભવિરી એહમાં શાસ્ત્રે વિપરીત કહેવાયું હોય,
સોધયો સંત ગીતાર્થ સોયં. ૭૫ શ્રી.

ભણુતાં સુણુતાં હોઈ સમકિત નિરમલું,
એહ સુરમણિ સમો નયવિચાર,
સતત અભ્યાસતા હોઈ સમતા ગુણો,
એહ અનંત કલ્યાણકાર. ૯૦ શ્રી.

—ધૃતિશ્રી માનવિજય ગણિ કૃત નય વિચારનો રાસ સંપૂર્ણ.

મં. ૨૪૦ ભાવ.; પ્ર. જૈન શ્વે. કા. હેરદ્વૈ વૈશાખ ૧૯૭૩ નો અંક
૫. ૧૫૧ થી ૧૬૧.

(૭૧૦)+ ચોવીસી

આદિ—

ઋષભસ્ત.

રૂપભ જિણુંદા રૂપભ જિણુંદા, તુમ દરિયાણુ હુયે પરમાણુંદા.

અહનિશિ ધ્યાઈ તુમ દીદારા, મહિર કરીને કરજ્યો ધ્યારા. ૧

* x x x
સુમતિજિનસ્ત.

x x x x
શાંતિવિજ્ય યુધ શીશ, કહે ભવિકા જના હો લાલ.
પ્રભુનું પિંડસ્થ ધ્યાન, કરો થઈ ઇકમના હો લાલ.

* * * *

અતે—

વીરસ્ત.

જીત્યો તિમ ભગતને જીતાવે, મૂકાયો મૂકાવે,
તરણુતારણુ સમરથ છે તુંહી, માનવિજ્ય નિતુ ધ્યાવે.

—લ. સં. ૧૮૪૯ માહ વદ ૧૧ ૯-૯, ૧૦-૧૨, ૧૦-૧૩
આ. ક.

—પ્ર૦ ચોતીશીવીશી સંઘહ પૃ. ૧૭૨-૧૮૮.

+૮મદસઝાય પૃ ૧૩૮ સ. મા. ભી.

+શ્રાવકના ૨૧ ગુણુ સ. ૭ ૫ સ. મા. ભી.

+ ,, ૧૨ પ્રત સ. ૨૬૭ ,,

—સુમતિકુમતિ (જિનપ્રતિમા) સ્ત૦ સં. ૧૭૨૮ આસપાસ.

આદિ—

શ્રી જિન જિન પ્રતિમા વાંદણુના, દીસૈ અક્ષર પરગટ,
સમકીતને આલાવૈ જ્યાં જ્યાં, નહી કાંઈ મહાં કપટરે.

—કુમતિ જોવા રિદ્ય વિચારી.

અતે—

તે માટે આણુ પ્રમાણુ, નવિ કીજૈ કુચુકિત અળાંણુ,
યુધ શાંતિવિજ્યનો સીસ, માંન નાંમે સુગુરને સીસ.

—તપા ગચ્છના ભદ્રારક શ્રી વિજયાણુંદ સૂરિ શિષ્ય પંડિત શ્રી શાંતિવિજયગણિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય પંડિત સરોમણિ શ્રી માનવિજય ગણિયે સજાય કીધો—તેહનો ટપાર્થપણિ ધર્માર્થી જનની પ્રાર્થનાઈ અનેક સૂત્રની સાખ્ય લેઈનઈ ઉપાધ્યાય શ્રી માનવિજયગણિ લખ્યો સંવત્ ૧૭૨૮ વર્ષે ચૈત્ર દિ ૫ રવૌ ભદ્રારક શ્રી વિજયરાજસૂરિ રાજ્યે શુદ્ધ પ્રરપક ગીતાર્થઈ સોપવો ધર્માર્થી લોકઈ વાંચવો...૧૮ પત્ર દા. ૭૧ નં. ૭૬. ૩; પત્ર ૧૪ ની પ્રતનો નં. ૭૧ છે.

—સજાય સંઘહુની પોથી: વિનયવચનગ્રહણે રોહાપર સઃ જ્ઞાનપૂર્વકે ક્રિયા કરણે કાલા સંવેસિક પુત્ર, અંધકમુનિ, બહુશ્રુતપ્રશંસા, અનાગ્રહે અગ્નિભૂતિ વાયુભૂતિ, ચારિત્ર કલે તિષ્ઠકુરુદત્ત, ગુરુકુલવાસ, પરિણામશુદ્ધિ અધમતા, પુદ્ગલ વિચારગમિત નારદપુત્ર, પાર્શ્વસ્થવીર, લોભ વ્રતે વરણના ગતત્રુઆ, જ્ઞાનગવેષણાયાં કામોદયી, પરીક્ષાયાં ગાંગેય, સ્નેહે દેવાનંદ, જિનાશા, વ્રતારાધન, ઋગ્વુભાવી શિવરાજ ઋષિ, મહાબલ મુપિ, શ્રુતાભ્યાસ, વર્ધમાન પરિણામે શંખ, શ્યાદાન, ઉદયનઋષિ, ગૌતમ, વ્રતદહતાયાં અંબડ, ગુણપ્રશંસા, દ્વલસમકિતે ગંગદત્ત, કાર્તિકશ્રેષ્ઠી, સરલસ્વભાવે મગધીપુત્ર, સોમિલ, દક્ષતા, ગૌતમ લચ્ચૌચારણા, ૩૩ સજાય—છતિ ભગવતિ ભાસ સમાસ.

વિ. ૧૭૪૩ માગશર માસે શુકલપક્ષે પ્રતિપદા તિથૌ ભૃગુવારે; સ્તંભતીર્થવાસ્તવ્યં ચોક્સી સુમતિ તત્ સુતા ઉભયકુલ—વિશુદ્ધા બાઈ કપૂર પદનાર્થ લખાપિત. ૧૭-૧૮ આ. ક. (કર્તાના સમયની આ પ્રત છે તો કર્તાએજ લખી યા લખાવી હોય એમ જણાય છે.)

૩૪૪ ધર્મમંદિર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ—ભુવનમેરૂ—પુણ્યરત્ન
દયાકુશલશિ૦)

(૭૧૧) મુનિપતિ ચરિત્ર સં. ૧૭૨૫ પાટણમાં.

આદિ—

શ્રી જિનાયનમઃ

શ્રી સંખેસર સુખકર, નમતાં નવે નિધાન	
વિધન વિઠારણુ વીરવર વસુધા વાધ્યો વાંન.	૧
સંપ્રતિ સાસન સુર મણિ, જગ જપે જસવાસ,	
વરદાઘ વર્ધમાન જિન, દિન દિન પૂરે આસ.	૨
દૌલતિ દાતા કર દયા, —કુશલ ગુર ગુણુ ખાણિ,	
સાંનિધિ કરી સુપસાંઠિ ધરી, આપો અદભૂત વાણિ.	૩
ચરિત રચ્યો મુનિપતિ તણો, હરપૈ હરિભદ્રસૂરિ	
તિણુથી અરથ લહી કરી, રચતાં પાતિક ફરિ.	૪
ચાર કપાય જે ચોગણા, દમતાં દોહિલા હોધ	
લોભ અઢારઉં પિણુ અધિક, દશવૈકલિક જોધ.	૫
અપરંપર એ લોકમે, લોભ લહરિ દરિયાવ,	
ધન તે નર જે ઊતરે, પાંખી જિન ધર્મનાવ.	૬
લોભ લોભ લાભે નહી, જગ માંહે જન કોધ,	
નિરલોભી નિરભીક મુનિ, મુનિપતિ ગાવું સોઈ.	૭

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૧૯ મી રાગ ધન્યાસિરી. પાસજિણુંદ જુહારીયે—એ દેશી.

x x x x

ચોપાઘ કાંધી ચૂપસું, મૈ મુનિપતિ ચરિત તે જોધરે	
ઉછું અધિકું જે કલું, તસુ મિચ્છામિ દુકક હોધરે.	
ભણતાં ગુણુતાં ભાવસું, વલિ સુણુતાં સંપતિ આવે,	
દુખ દુરમતિ દૂરે ટલે, ધરિ ધરિ મંગલમાલા પાવે.	૬
શ્રી જિનધરમ સૂરીસર, જસુ દરસણુ હીયડો હીસેરે,	
તસુ રાજે સંજંધ રચ્યો, સંવત સતરે પંચવીસેરે.	૭
પાટણુમાંહે પરગડો શ્રી વાડી પાસ વિરાજેરે,	
તસુ સાંનિધિ ચોપાઈ રચી, ચતુરાને કંઠે જાજેરે.	૮

શ્રી ખરતર ગઘ પરગડા, યુગપ્રધાન શ્રી જિનચંદ્રે ભુવનમેર તસુ શિષ્ય ભલા, પંડિત જન મન આણુંદરે.	૯
વાચનાચારિજ ગુણનિલો શ્રી પુણ્યરત્ન કહીજેરે, તાસ શિષ્ય વાયકવર શ્રી દયાકુશલ સલહીજેરે.	૧૦
તાસ સીસ પંડિતવર મુનિ ધરમમંદિર ઉલ્લાસોરે, કાધી ચોપાઈ ચાહસું, વાચતાં લીલ વિલાસોરે.	૧૧
ચારે ખંડે ચોપાઈ પૈસદિ હાલે પરધાનોરે, જયસમુદ્રની હુંસસું, મુનિ થુણતાં નવેય નિધાનોરે.	૧૨

—૪૪—૧૫ દા. ૪૫ નં. ૧૪ બડે. ૩૬-૧૭ મો. સે. લા;

૧૭-૧૯ અપૂર્ણ ગો. ના.

(૭૧૨) દયા દીપિકા ચોપાઈ સં. ૧૭૪૦ મુલતાનમાં.

આદિ—

ચિદાનંદ ચિત્તમેં ધરી પ્રણમું પાસ નિણુંદ,
જગ ઉપગારી જગચુર, જ્યોતિ રૂપ સુખ કંદ.

x

x

x

x

અંતે—

પારસનાથ પસાઉલે, શ્રી મુલતાણુ નગર મઝારો રે,
આવક જિહાં સુખીયા વસે, અધ્યાતમ ગ્યાંન વિચારો રે. શ્રી. ૧૯
વર્દમાન વાર સુખી નવલપો ભાવ ભેદ જાણો રે,
ભણસાલી મીઠૂ ભલા, ધરમ ધોરી નિજકુલ ભાણો રે. શ્રી. ૨૦
આદેશ તાસ લહી કરી, જીવ જતનાતે અધિકારો રે,
ચોપઈ કરી દયાદીપકા, શિવ ગ્રંથનો લેખ વિચારો રે. શ્રી. ૨૧
સંવેગ ગજના રાજ્યા, ભદ્રારક શ્રી જિનચંદ્રો રે,
ભુવનમેર તસુ શિષ્ય ભલા, પુણ્યરતન વાયક આણુંદો રે, શ્રી. ૨૨
તાસ મીસ વાયકવર, શ્રી દયાકુસલ કહીજે રે,
ધરમમંદિર ગણિ ધમિ કહૈ, જિન ધરમથી સુખ લહીજે રે. શ્રી. ૨૩

સતરે સેં ચાલીસે વરસેં રચીયો ધરમ ધ્યાન અંગ એહો રે,
 નિવૃત્તિપણે નિશ્ચય ધરેં, આંની નર ધન ધન તેહો રે. શ્રી. ૨૪
 જવ દયા જગમેં વડી, સહુ પ્રાણીનેં સુખદાઇ રે,
 જવ દયા ધરમ કીજતાં, દિનદિન ધર હોત વધાઇ રે. શ્રી. ૨૫

—ઇતિશ્રી દયા દીપકા ચોપાઇ સમાપ્તાનિ-લિખતં પૂનમ્યા રૂપચંદ
 રતલાંમ નયરે-ચાવર્ધા બગ્ગર મધ્યે સ્થાન-સંવત ૧૯૧૪ પોષ વદ ૧૪.
 —૪-૧૮ આ-ક.—૬-૧૩ દા. ૭૦. નં ૧૧૮ ૩૦

(૭૧૩)+ પ્રયોધચિંતામણિ-મોહ વિવેકનો રાસ. સં. ૧૭૪૧
 માગશર શુ. ૧૦ સુવત્તાનમાં.

આદિ—

દૂહા.

ચિદાનંદ ચિત્ત ચાહશું, પ્રણમું પ્રથમોસ્વાસ,	
તેજ તમસ જ્યાં જિણે, લોકલોક પ્રકાશ.	૧
ગુણ અનંત ગુરૂજન તણા, દયાકુસલ ભંડાર,	
જ્ઞાન જ્ઞાન દીયે જિકે, તે પ્રણમું સુખકાર.	૨
જ્ઞાન વડું સંસારમાં, જ્ઞાનજ્યોતિ જગમાંય,	
જ્ઞાનદેવ દિલમાં ધરેં, જ્ઞાન કલ્પતર છાંય.	૩
અનંત સિદ્ધમાં જ્યોતિએ, સાધારણ મહાધામ,	
મુનિ મનપંકજમાં ધરે, સારે વંછિત કામ.	૪
જ્ઞાની પણ વચનેં કરી, કહી ન શકે જસુ પાર,	
આતમ અનુભવશું લહે, ચિદાનંદ વિસ્તાર.	૫
કર્મજાતિ બહુ વર્ગણા, ફિર રહી છે જસુ પાસ.	
પણ તેહને લાગે નહિં, જ્યું રવિ વાદલરાસ.	૬
પુણ્ય પાપથી એ નહિં, અનુપમ જ્યોતિ અભંગ,	
જન્મ કલ્પો જોગીસરે, ઉદાસીનતા સંગ.	૭
ચંદ્ર દીપમણિ બાનુની, જ્યોતિ દેશથી હોય,	
જડતા દાહકતા તિહાં, ધહાં કલંક ન કોય.	૮

લોગમાંહિ વસતાં થકાં, પહોંચાડયા ધણુપાર,	
કોડ વર્ષ કષ્ટે કરી, ન તર્થા બહુ સંસાર.	૯
કામકોષ ન રહે તિહાં, જિહાં જાગી એ જ્યોત,	
બાળબુદ્ધિ જાણે નહિ, ભવજલતારણ પોત.	૧૦
નાદવાદ તપ મૌનધર, આસન આશ નિરોધ,	
ધણુશું નર લાભે નહિ, સ્વાભાવિક એ મોધ.	૧૧
નમો નમો સરસ્વતિ ભણી, કર્મ અલુપ્તતા દૂર,	
નાભિપુત્ર શ્રદ્ધાથકી, ઉપની અનુપમ દૂર.	૧૨
નિર્મલ માનસ સર વસે, અવર મૂકી પરિવાર,	
હંસ કેલિ ત્યાં નિત કરે, સરસ્વતિ વાહન સાર.	૧૩
તે સરસ્વતિ આતમનિકટ, વહે રહે નિશદીશ,	
અવર કોઈ જાણે નહિ, ઇક જાણે યોગીશ.	૧૪
નીચ ગમન પાપાણ બહુ, જડતા જલ પ્રકાર,	
અવર નદી દૂષણ ધણાં, એ નિર્મલ નિરધાર.	૧૫
જન વાણી સરસ્વતિ કહી, ખીજ સરસ્વતિ નાંહિ,	
ભવ્ય લોક હિતકારિણી, જયવંતી જગમાંહિ.	૧૬

દાલ ૧ લી.

નમણી ખમણી ને મન ગમણી એ દેશી.

શ્રી જયશેખર* આખે સુરિન્દ્ર, સુણજો રોચક ભવિજનવંદ,	
અધ્યાતમનો એ અધિકાર, મીઠો માનું અમૃતધાર.	૧
મૂરખ મોહ દશામાં રાચે, લૌકિક ચતુર કથા કરિ માચે,	
કહી પરને જ્ઞાન દિખાવે, આપ પ્રબોધમાં કબ્બું નાવે.	૨

*આ જયશેખરસૂરિ માટે જુઓ નં. ૨૨. પૃ. તેમણે પ્રબોધચિંતામણિ ગ્રંથ સંસ્કૃતમાં રચ્યો છે કે જેનું ગૂર્જર ભાષામાં અવતરણ પોતેજ ત્રિભુવન દીપક પ્રબંધ નામથી કર્યો છે. નં. ૩૦. આ ચૈકી સંસ્કૃત ગ્રંથના વિસ્તાર રૂપે સુંદર ભાષામાં ધર્મમંદિરે પ્રસ્તુત રાસ રચ્યો છે.

પદિ ગુણુ અંથ વડાઇ પાઈ, શાન્તિ દશા મનમેં ક્ષુ નાંઈ,
જ્યું ભદ્રક ગજ મોતી ધારે, પણ તેહના ગુણુફલ ન વિચારે. ૩

x

x

x

x

અંતે—

પ્રબોધ ચિંતામણિ અંથ પ્રસિદ્ધે, શ્રી જયશેખર કીધોજી,
મોહ-વિવેક તણા અધિકારા, ગિર્વાણ વાણી સારાજી, ધન. ૧૦
મંદમતિ જે મનમેં આણે, આલસ પણ અંગ આણેજી,
તિણે એ ઢાલા ભાષા પ્રબંધે, ભવિજનને સુખ સંધેજી. ધન. ૧૧
શ્રી જિનધર્મ સૂરીશ્વર રાજે, દિન દિન અધિક દિવાજેજી,
આદેશ તાલ લહી ચોખાસા, કીધી ધર્મ ઉલ્લાસાજી. ધન. ૧૨
શ્રી મુલતાન નગરમેં સોહે, પાર્શ્વનાથ મન મોહેજી,
તાસ પસાયેં ચોપાઇ કીધી, મંગલ માલા પ્રસીધીજી. ધન. ૧૩
નવલણ વર્ધમાન વિખ્યાતા નેમિ ધરમ સાંત જ્ઞાતાજી,
ભણસાલી મિઠ ધર્મધારી, સૂરિજ સુત સુષકરીજી. ધન. ૧૪
અધ્યાતમ શૈલી મન લાઈ, સુખાનંદ સુખદાઈજી,
ધર્મ દુરંધર આવક સંગે, વાધે જ્ઞાન સુરંગેજી. ધન. ૧૫.
ઉદમ આદર એહયો જાણી, એ રચના મન આણીજી,
લાભ થયો મુઝને ધર્મ ધ્યાના, ભવિજનને વધ્યો જ્ઞાનજી. ધન. ૧૬
સત્તરસેં એકતાલે વર્ષે, ઉજ્જવલ પદ્મ શુભ દિવસેજી
માગશિર દશમી સ્થિર શુભ યોગા, ચોપાઇ થઇ સુપ્રયોગાજી. ધન. ૧૭
વડવખતી ખડતર ગણુ ઈંદિ, યુગવર શ્રી જિનચંદાજી,
ભુવનમેર ગણિ સુમતિ સુરંગા, પુજ્યતણા શીષ ચંગાજી. ધન. ૧૮
પુણ્યરતન વાયક પરધાના, તાસુ તિષ્ય બહુ નામાજી,
દયાકુશલ પાઠક પદ ધારી, સુવિહિત સાધુ વિહારીજી. ધન. ૧૯
તસુ શિષ્ય ધર્મમંદિર ગુણુ ગાવે, ચઢતી દોલત પાવેજી,
રૂપ રતન સુખ સંપતિ વાધે; જે જિન ધર્મ આરાધેજી. ધન. ૨૦

સુણુતાં ભણુતાં પાપ પલાવે, જ્ઞાન કલાદિક પાવેજી,
જે નર હોશે જાણુ પ્રવીણા, તે ઇણુ અધિકારે લીણુજી. ધન. ૨૧

x

x

x

x

છ ખડે કરી ચોપાઇ દીપે, મિથ્યા ભાવને જીપેજી,
આત્મદર્શી અર્થ કરેશી, આનંદ અંગ મહેસીજી. ધન. ૨૫

ભાવ ભક્તિ કરી ભવીજન ભણુસે, જે કોઇ આવી સુણુસેજી.

ધર્મમંદિર કહે એ પરધાના, આપે નવેઈ નિધાનાજી. ધન. ૨૬

—ઈતિશ્રી પ્રભોધચિંતામણી દાલ ભાષા બધે પડિત ધર્મસાગર
(? ધર્મમંદિર) ગણિ વિરિચિતે મોહ વિવેક સંગ્રામ મોહ પરજય
વર્ણુનો નામ પછ ખંડ:સમાપ્તે ચતુ:પદ્ધિકા. સર્વ ખંડ સંખ્યા ૬ સર્વ
દાલ સંખ્યા ૭૬ અંથાચ ૩૦૦૧. માનમિદં—શ્રી. સં-૧૮૨૮ મિતિ
પોષ વદિ ચતુર્દશી દિવસે લિખિનોયં પુસ્તક: શ્રી સૂરત મધ્યે શ્રી ૧૦૮
શ્રી જિનકુશલસૂરિ સદ્ગુર પ્રસાદાત્. પૃ. ૭૦ પં. ૧૪ આ૦ ક.; પ્ર૦
જન કાવ્ય દોહન પૃ. ૨૨૮ થી ૩૬૪.

(૭૧૪) પરમાત્મ પ્રકાશ ચોપઈ. સં. ૧૭૪૨ કા. શુ. ૪ ગુરૂ
મુલતાનમાં

આદિ—

પરમ જયોતિ પ્રણુમું સદા પરમાત્મ પરકાશ,
ચિદાનંદ લહરી જલધિ અનુપમ સુખ નિવાસ. ૧

પારસનાથ પ્રસાદ કરિ, પૂરક મુક મન આસ,
વિધન વિહારણુ વેગલા, જગ જંપઈ જસ વાસ. ૨

વંદું વીરજિણિંદ વર, જસુ આસન જયવંત,
અધ્યાત્મ અધિકાર ફલ જિહાં લાભ ધર્મ તિમંતિ. ૩

જિન વાણી સરસતી નમું, ઉજ્જલ રૂપ નિધાન,
હરષ કરો હંસ ગામિની, વાંદ વાષઇ વાન. ૪

જ્ઞાન લોચન દાયક સુગુર, પ્રણુમું પરમ પ્રતીત,
કાડીથી કુંજર કરઈ, સીખાવઈ ધર્મ નીતિ. ૫

પરમાતમ પ્રકાસ ગ્રંથ, પરમાગમ પરસિદ્ધ,
યોગેન્દ્રદેવ કીધઉ સુપરિ; સુણતા ભવિમન સિદ્ધ.
સાત દોધક કરિ વર્ણવઈ, પહિલું મંગળ કાળ,
પરમ પંચ પરમેષ્ટિ પદ, આપઈ ઉત્તમરાજ.

૬

૭

+ + + +

આનંદ રંગ વધામણા, મૈ પરમાતમ ગુણ ગાયા રે. ૨૬.
શ્રી મુલતાન નગર ભલો, જહાં શ્રાવક ચતુરસુમણો રે,
દેવ ધરમ ગુરુ રાગિયા, આદર દધ રાય નધ રાણો રે.
અધ્યાતમ-શૈલી વર્યા નવલકખા શાહ પ્રધમાનો રે,
ભણસાલી ભલા ભાવિયા, મિઠૂમલ વધતધ વાનો રે.
સાહ કણોડી પરગડા, સુખાનંદ સુલહીજે રે,
સુખિયા દાની શુભમતી લખમી દડ લાહ લીજે રે.
નેમીદાસ ધર્મદાસજી શાંતિદાસ બંધવ હોધ રે,
મિઠૂ પુત્ર સૂરિજ ભલઉ શ્રાવક શુભ ભાવુવા જોધ રે.
યે શ્રાવક આદર કરી, જોડાવી ચક્રપર્થ સારી રે.
અધ્યાતમ પંડિત સુધી, તે ચાસ્થે યહાં અધિકારી રે.
ગચ્છ બડા ખરતર બડા, થી યુગ પ્રધાન જિનચંદા રે,
ભુવનમેરુ તસુ શિષ્ય ભલા, પંડિત જન મન આનંદ રે.
તાસુ શિષ્ય વાયક વર, શ્રી પુણ્યરતન પરધાનો રે,
તાસુ શિષ્ય પાઠક વર, શ્રી દયાકુશલ બહુ માનો રે.
તાસુ શિષ્ય વાયક કહક, ધરમમંદિરગણિ સારો રે,
ચક્રપર્થ કીની ચાહસ્યૂં, અધ્યાતમનધ અધિકારો રે.
નયનવેદ મુનિ ચંદ્રમા (૧૭૪૨) એ સંવત વિક્રમ જાણો રે,
કાતી સુદી પંચમ દિનધ, ગુરુવારધ સુભ જાનો રે.

—પ્ર. કા.

—ઢાલ ૧૯ દ્વિતીયખંડે, પ્રથમખંડે ઢાલ ૧૩ સર્વ ઢાલ ૩૨ ગ્રંથ-

અંથ ૧૧૨૫ અનુમાનેન સં. ૧૭૮૭ વર્ષે મિતિ પોહ વદિ ૧૪ મૂલોકે
શ્રી વીકાનેર મખે પં. લાપણુસી લિપીકૃત સાધવી જીવાં વાંચનાથ.

૩૯-૧૧. દા. ૧૩ નં. ૧૬. જૈ. શા. અમ.

(૭૧૫) આત્મમદ પ્રકાશ.—ખં. ૧.

(૭૧૬) નવકાર રાસ. ૪ દાલ.

આદિ—

દૂહા

ચોવીસે જિનવર નમી, પંચ પરમેષી સાર,

પરમમંત્ર નવકારની, મહિમા ભાગું ઉદાર.

૧

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૪ ભરતવૃપ ભાવશું—એ દેશી.

x

x

x

x

દિન દિન અધિકી સંપદા એ. મનવંછિત સુખ ક્રય, ન.

દયાકુશલ વાચકે વરએ, ધર્મમંદિર ગુણ થાય,

નમું નવકારને એ. ૬

પ્ર. રત્નસમુચ્ચય ૫. ૪૦૯ થી ૪૧૧.

શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ બૃહત્સ્તવન—સં. ૧૭૨૮(રામ કર તુરગભૂમિ.)

અંતે—

સાચો સાહિત્ય પાસજીરે મત મૂકોરે મનથી ઉતાર,

મયા કરી મહિમાનિશોરે એ વિનતિ અમ વારવાર.

સાં

સંવત રાંભ વપાણીયે કર તુરગ ભૂમિ સુમંગ્લ,

ચૈત્રની પૂનિમ શુભ દિનૈ, મૈ ભેટયારે જોહની બહુ આણુ.

સાં

વાચનાચારિજ બાણીયે, વર દયાકુસલ ઉલ્લાસ,

મુનિ ધર્મમંદિર ઇમ કહૈ, આપેજ્યો હો સિવસુખ વરવાસ.

સાં

—સંવત ૧૮૧૮ વર્ષે મિતી કાર્તિક વદિ ૩ લિપત સિદ્ધરંગેન.

(છેલ્લું પાનુંજ મળ્યું છે. ક. મુ.)

શત્રુંજય ગીત—૫ કડી.

આદિ—સહીયાં સેતુંજ ગિરિવર ભેટીયદ રે.

અંતે—ધરમમંદિર કહમ ઇણુવિધિ કોજતાં રે, પ્રાંણી
પામઈ પરમાણુંદ રે. ૫-સ.

શત્રુંજય ગીત—૫ કડી.

આદિ—શ્રી વિમલાચલ વંદીયઈ હું વારી લાલ,

અંતે—ધરમમંદિર જિન ગાવતાં હું, દિન દિન અધિક ઉલાસ હું. ૫
(ઉપરનાં અંતે ગીત મારી પાસે છે.)

૩૪૫. જિનદેવ સૂરિ.

(૭૧૭) નંદિવેણુ મુનિ ૧૯૨૫ ચં. લી.જેસ.

૩૪૬ જિનદત્ત સૂરિ.

(૭૧૮) ધન્ના ચોપાઈ ૧૭૨૫.

૩૪૭ લક્ષ્મીવલ્લભ. (ખ. લક્ષ્મીકીર્તિ—ક્ષેત્રકીર્તિ—સોમ-
હર્ષ શિ.)

(૭૧૯) રતનહાસ ચોપાઈ ૧૭૨૫ વિંધા.

(૭૨૦) અમરકુમાર ચરિત્ર રાસ. વિંધા.

(૭૨૧) વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ—સં. ૧૭૨૭ શ. શુ. ૫.

આદિ—

પ્રણમું પાસ જિણુંદ પાય કલિયુગિ સુરતર કંદ,

સેવ કરઈ નિત જેહની પદમાવતિ ધરણુંદ.

૧

મનિ ધ્યાઉં શ્રી સારદા કવિજન કેરી માય,

જસુ પ્રસાદે પામીયે સુવચન અમિય સહાય.

૨

પ્રણમું વલિ સદગુરુ સદા જ્ઞાન નયન દાતાર,

મૂરખથી પંડિત કરે એ મોટો ઉપગાર.

૩

કહિસુ વિક્રમરાયનો ચારિત મહાયુણ ચંગ,
સુણતાં શ્રુત સુખ ઉપજે જિહાં નવરસ બહુ રંગ.

૪

x

x

x

x

અંતે—

હોઈ સંઘ સહુ સાથ સમેલા, તણ આલસ ધરમ સુણિવા વેલા,
કીધોં સંઘ શ્રવણ સુખ કાજ, વિક્રમ લુપ ચરિત કવિરાજ. ૧૧
સિદ્ધિ નેત્ર મુનિશશ હર વરપૈ, કાગુણ શુદ્ધિ પંચમિ મન હરપૈ.
શ્રી ખરતર ગછ છવિ અતિ છાજે, શ્રી જિનચંદ સુરીસર રાજે. ૧૨
શ્રી લપમિકીર્તિ ગણિ ઉવઝાયા, શ્રી પેમ કીર્તિ શાપિ સુહાયા,
દરસણ સોમહરપ પરકાસૈ, જસુ પ્રતાપ રવિ જગત વિભાસૈ. ૧૩
તાસ સીસ અતિ મન ઉછરંગે, લપમિ વલ્લભ ગણી સુખ સંગે,
છઠૈ પંદ્રે ચૌવદમિ ઢાલ, પભણી વિક્રમ જસ જયમાલ. ૧૪
ઢાલ ભણી જન સધજે કહેસી, ગુરનાં સુખથી દેસી લહેસી,
ચતુર તણો તો ચિતરંજેસી, સુધડ તણી તોં સોભા લેસી. ૧૫
શ્રી વિક્રમનોં જસ સાંભલેસી, તસુ મન વંછીત સગલા ફલસી,
કદે ન હોવૈ ચિંતા કાંઈ, અહનિસિ કિતસવ રંગ વધાઈ. ૧૬

(૧) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચદંડવૃત્ત સંપૂર્ણ સર્વ ઢાલ
૭ પ સર્વ અંચાગ્રંથ ચોપાઈ દુહા ૩૧-૬૮ શ્લોક છ. (૨) ઇતિ શ્રી
વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ ચરિત્રે પંચદંડઅનુપદ્યાં ૫૪: પંડ સમાપ્ત: સંવત્
૧૭૯૩ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ તિથૌ સોમવાસરે રાજપુર મધ્યે. ગુ. વિ.—
સં. ૧૮૦૧ વર્ષે માહ વદિ ૬ શનિ-પત્ર-૯૪-૧૩ નં. ૪૬ ૧૮૭૭-૭૮
ટે.કો.—યતિ વિવેકવિનય-ધુમટાવાળો ઉપાશ્રય-ઉદયપુરભં. માણેક.-૪૧-
૨૧ દા. ૪૧ નં. ૮૦ કે૦;—સં. ૧૭૫૨ કારતક વદ ૩ પ્રે. ૨.

—ઇતિશ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચજન ચરિત્રે ચતુષ્પદાંષઠમ
ખંડ સંપૂર્ણ. સર્વ ઢાલ ૭૫ સર્વ અંથ ૩૧૬૮ સઠલપંડિત શીરોમણી
પંડિત મુકટાયમાન પંડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી સુજ્ઞાણવિનયણ ગ૦ તત્ શિષ્ય
પં. શ્રી ૧૦૮ શ્રી હિંમતવિનયણ ગ૦ તત્ શિષ્ય હેતવિનયગણિ લિપી-

કૃતં. સંવતિ ગગનનેત્ર પર્વતચંદ્રો ૧૮૭૦ વર્ષે કાલ્પન માસે શુકલપક્ષે તિથૌ ષષ્ઠિ ભૃગુવાસરે શ્રી મોહિનગર મધ્યે શ્રી તપાગણે, મેવાડદેશે મહારાગ્નધિરાજ મહારાણ્યજી શ્રી અરિસિંધજી વિજયછત્રે, શ્રી અખાવ માતાજી કૃત્તે કીર્ત્યોજી. તૃતીય પ્રહરે સંપૂર્ણમ્. ૬૯-૧૬ આલચંદ્ર-યનિ ખાનગામ.

(૭૨૨) રાત્રી ભોજન ચઉપાઠ સં. ૧૭૩૮ વૈ. શુ. ૭ વીકાણામાં
(વીકાનેરમાં)

અંતે—

ઢાલ ૨૬ મી સુણો સુણો વિનતડી પ્રિય મોરા હો લલણા-એહની.

x

x

x

જિનકુશલ સરિ ગુર રાજી, વાજે જસુ જસવાસા હો,
તાસુ પરંપર અતેવાસી, પુહવી સુજસ પ્રકાસી હો. ૭ ભ.
વાચક ષેમકીરત બડભાગી હો, ધહાં શ્રી લક્ષ્મીકીરતિ ઉવઝાયા,
શ્રી ષેમ સાપ મુહાયા હો. ૮

પાઠક શ્રી લલિવલભ પખણુધ, ઉત્તર સેતી અપણુધ હો,
વડે નગર પરસિદ્ધ વીકાણૈ, ટેવ વ ચઉમાસારે ટાણે હો. ૯
સંવત સતરસે અડતીસે, સાતમદિન સુજગીસે હો,
માસ તાઠ વૈસિત પાપ માહે, આગમ ધુરિ અવગાહે હો. ૧૦
રાત્રી ભોજન ચઉપી મન રંગઘ, ચતુર જી કે ચિત રંગ હો,
સપરી ઢાલ કયાક જે સુણસી, ગુણિઅણુ જણુ જિ ગુણસીહો. ૧૧
લલિસી તે બે વૈભવલીલા, હુસી નહી અવહેલાજી,
શ્રી લક્ષ્મીવલ્લભ જિનસંગો ચિત અચિત યત સુચંગો હો. ૧૨

—છતિ શ્રી રાત્રિભોજન ચઉપાઠ સંપૂર્ણ સંવત ૧૮ સા. ૩૩
આરગ્ન શ્રી ૧૦૮ શ્રી કેસરજીરી, તત સિપણી લખતં ય્યાંનકૂવરી
વીકાનેર મધ્યઃ
(૫. ૧૪ ૫ ૧૪-ગુ-વિ.)

૩૪૮ હેમરાજી પંડિત. (દિગંબર) હિંદીભાષા.

(૭૨૩) નયચક્ર રાસ. સં. ૧૭૨૬.

(૭૨૪)+ભક્તામર સ્તોત્ર ભાષા-(પ્ર૦ ભી-મા.)

૩૪૯ જીતવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-વરસિંઘ ઋ- જીત-
વિજય શિ૦)

(૭૨૫) હરિબલરાસ. સં. ૧૭૨૬ પોશ દુ. ૨ શનિવાર.

આદિ—શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ— સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત શ્રી
પ શ્રી જીતવિજયગણિ ગુરુત્તમૈ નમઃ—

દ્વંડા.

સુષદાઈ સમરૂં સદા, પુરિસાદાણિ પાસ.	
જગવલ્લભ જિનવર નમું, અહનિસિ પૂરઈ આસ.	૧
આદિકરણુ આદિસરૂં, મહિમા મેરુ સમાન,	
શ્રી શેત્રુંજય ભેટતાં, વાધધ અધિકો વાન.	૨
શાંતિ જિણેસર સમરતાં, પાતિક દૂર પલાય,	
સુષ સંપતિ સવિહું મિત્રઈ, અલિય વિધન સવિ જય.	૩
યાદવકુલ રચણાયરૂં, નમિછે નેમકુમાર,	
અલ્પચારી સિરસેહરો, જપતાં જય ૨ કાર.	૪
આજ લગઈ જોહનો અછઈ, પટ પરંપર ધર્મ,	
તે નિત વીરનઈ વાંદતાં, દૂર ટલઈ સવિ કર્મ.	૫
સરસ વચન ઘો સરસતિ, માત મયા કરિ મુઝ,	
તુઠિ કવિયણુ કોડિનઈ, તિણઈ સમરી મઈ તુઝ.	૬
અલ્પસુતા જગિ જાણીઈ, સખ ભય ભંજણુહાર,	
તુઝ ગુણુ કોડિગમે અછછે, કહતાં નાવઈ પાર.	૭
મુરખ નર પંડિત હુઆ, તુઝનઈ સમરત પેવ,	
હું તુઝ પય પ્રણુમી કરી, કથા સરસ કહું હેવ.	૮

ગુર દીવો ગુર દેવતા, ગુર બાંધવ ગુર બુદ્ધિ,	
કીડીથી કુંજર કરઈ, તે સેવું મન સુદ્ધિ.	૯
પાંચે તીરથ પ્રણુમીઈ, પ્રણુમી સરસતિ માય,	
હરિબલરાસ રચું હવઈ, સદગુર નઈ પસાય.	૧૦
કિહાં જાયો કિણુ પરિ હુયો, સુષ પામ્યો કિમ તેહ,	
તે સંપેપઈ હું કહું, સાંભલજ્યો ધરી તેહ.	૧૧
હરિબલ ધીવર જાતિનો, ગુરમુખિ જિણુવત લીધ,	
દયા પ્રભાવઈ દેવતા, સાનિધ સધતે કીધ.	૧૨
x x x x	

અંતે—

ધમ સંયમ તપ જપ કરી, અંતગડ કેવલ નાણેરે,	
હરિબલ મુનિ મુગતેં ગયો, જીવદયા પરિમાણેરે.	૪૮
કરણાથી નવનિધિ લહે, જગમાંહે જસ વાવેરે,	
ઋદ્ધિ રમણી હરિબલ પરિ, પામી આતમ સાધેરે.	૪૯
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છપતિ, સીસ સંયમગુણુ બરિયોરે,	
વરસિંધ ઋષિ પંડિત બલા, ઉપશમ રસનો દરિયોરે.	૫૦
શિષ્ય શિરોમણિ તેહના, જીવવિજય ગુરારાયારે,	
હરિબલ ઋષિના ભાવયું, જીતવિજય ગુણુ ગાયારે.	૫૧
ભાષા ભુજ સંયમ વર્ષે, સંવત સંખ્યા દીધીરે,	
પોષ શશિ બીજ શનિવારે હરિબલ ચોપઈ કીધીરે.	૫૨
પડિકમણા સૂત્રવૃત્તિમાંહે, ભાષ્યો અધિકારોરે,	
જીતવિજય વિષ્ણુધે કહી ચોપઈ સંખંધ વિસ્તારોરે.	૫૩
સુણે સુણાવે ભાવસું, તસ ઘર લીલ વિજ્ઞાસોરે;	
સકલ સંધ તણી સદા, પૂરે શંખેસર આસોરે.	૫૪
—ગુણવંતા હરિબલ ધણું.	

—સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત શ્રી શ્રી ૫ શ્રી શ્રીજીતવિજય ગણિ શિષ્ય: ગણિ જસવિજયેન લિપિકૃતં શ્રી. ૨૭-૧૬ ભાવ.

—સં. ૧૮૧૫ વર્ષે શાકે ૧૬૮૦ શ્રાવણ શુદ્ધ ૫ રવિ અજીમ-ગંજમધ્યે ૪૦-૧૫ ધો.

—લિ० રવી વિજય શ્રી રાંણા વસનબ્રાત્ર પં. મોહનવિજય સ્વ-
હિતાય લિપિદૃતા શુભં ભવતુ. ગુ. વિ; માણેક.

—શ્રીમદ્રસભુજગજેન્દુ (૧૮૨૬) સંવત્સરેડશ્વયુજે માસે ધવલ-
પક્ષેડષ્ટમ્યાં કર્મવાટયાં સૌરિવાસરે શ્રીમન્નવીનપુરે સકલ વિક્રત્ શિરોવંત
ઋઋ કર્મસિંહજી તદંતેવાસી ઋઋ માનસિંહજી તદ્વલધીયબ્રાતૃણા ઋઋ
પીતાંબરેણુ ધ્યં ચતુઃપદી સમનુલિલેખ. શ્રીમદ્ વીરપદાંબુજ પ્રભાવતો.
૩૨. ૧૩ રાજકોટ. પૂ. અ.

—છદલપુર મધ્યે લખિતં પાંડિત શ્રીપ શ્રી ગુણવિજયગણિ તત્
શિષ્ય કેસરવિજય લખિતં. ૩૩-૧૮. પ્ર. કા. નં. ૯૫૫

૩૫૦ હીરાણુંદ-હીરમુનિ. (લો० ગુજરાતી ગચ્છ-વીર-
સિંહ-જેમલજી-ઝંઝણુ-તેજસીશિ.)

(૬૨૬) ઉપદેશ રત્નકોશ-કથાનકે અમૃતમુખી ચતુષ્પદી-સં.
૧૭૨૭ આસો શુદ્ધ ૨ મેદિનીપુરમાં (મેડના).

આદિ—

શ્રી આદિસરિ આદિ ધુરિ, અતિશયવંત અધીશ;	
ચક્રવીસે જિન ચોપસ્યું, વંદું વિસવા વીસ.	૧
શ્રી સીમંધર સિર ધણી, જયવંતા જિનરાજ,	
વિનય ભક્તિ વંદુ વલી, તારણુ તરણુ જિહાજ.	૨
ગૌતમ ગણુધર ગુણુ સરિસ, ભર્યાં લખધિ ભંડાર,	
પ્રહ સમ જપતાં પામીયધ, છછત વસ્ત અપાર.	૩
સમરથ સંજમ ગુણુ સરિસ, સહજધ સુષ દાતાર,	
નામ જપૂં સદગુર તણો, આંણી હરપ અપાર.	૪
સરસ વચન દો સરસ્વતી, નિરમલ આપો નાન,	
કથા કહું કૌતિક ભણી, સુણો સહુ સાવધાન.	૫
કવિ કલોલ કથા અછધ, ચતુર સુણો ચિત લાય,	
આલસ ઉંધ અલગ તળે, વિકથા તજિ વિગતાય.	૬

શ્રોતા મનિ આદર સરસ, વક્તા મનિ વિસ્તાર,
ખિલું મનિ આણુંદ ઉપજઈ, તો સરસ કથારસ સાર.

૭

x

x

x

x

અંતે— સર્વગાથા ૧૫, ઢાલ ૩૨ મી, મધુકરની.

સંવત્ સતર સતાવીસમિ, અતિ બલો આસૂ માસ લલનાં.

દ્વિતીયા તિથિ ચઢતી કલા, મંગલિક દિન ઉલ્હાસ લલનાં. ૬

મેદનીપુરવર મધિ ભણ્યો, રૂડો એ અધિકાર, ૯૦

ચતુરપણિ સુણો ચઉપઈ, ચતુર હુવઈ નરનાર. ૯૦ ૭

લૌકિ ગુજરાતી ગજઈ, સ્થિવરગુણે ચોસાંલ, ૯૦

વીરસીહ જૈમલજી સાધુ, મહા સુવિશાલ. ૯૦ ૮

ગુરૂ જંઝણુ શ્રુતકેવલી સમરથ ગણિ શિણુગાર, ૯૦

તસ્ય શિષ્ય ભાવ ધરી ભણિ, ઢાલ ખત્રીશે ઉદાર, ૯૦ ૯

શ્રી ગજનાયક તેજસી, જીવો કોડિ વરીસ, ૯૦

તાસ પસાયઈ ભણીસ હા, મુનિ હીરાણુંદ જગીસ, ૯૦ ૧૦

ભણિ સુણિ જે સંભલિ, આવક સાધ ઉદાર, ૯૦

ફલિ મનોરથ તેહના, મનવંછિત સુખ સાર. ૯૦ ૧૧

ગાથા ચ્યારસઘ જાપરિ, અષ્ટાવીસ ઉદાર, ૯૦

અમૃતમુખીની ચોપઈ, સુંદર એ અધિકાર, ૯૦ ૧૨

ગુણુ ગાવો સુખ સાધના, જિમ લહો સુખ અપાર, ૯૦

ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ આણુંદ સદા, હીર મુનિ ગુણુધાર ૯૦ ૧૩

—સર્વ ઢાલ ૩૨ સર્વ શ્લોક સંખ્યા ૭૦૦ સંપૂર્ણ લિ. પૂજ્ય પ્રવર પં. સ્થિવર ઋષિ શ્રી પ જસવંતજી તસ્ય શિષ્ય પૂજ્ય ઋષિ શ્રી પ દેદાજી તત્ શિ૦ પૂ૦ ઋ૦ શ્રી પ રામાજી તત્ પ્રસાદાત્ લિ૦ ઋ૦ મનોહરાખ્યેન. સં. ૧૭૨૯ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૭ દિને ગુંદવચ આમે લિ૦ ૯. ૧૭. (વિ. ધ.)

(૭૨૭) સાગરદત્તરાસ ૧૭૨ (૪) પ. વિનયાદશમી જાણેરમાં.

આદિ—

આસારાગે દુહા.

શ્રી આદીસર આદિ દે(વ) અતુલ્લીખલ અરિહંત,	
ચોવીસે વાંદુ ચતુર, ભયભંજણુ ભગવંત.	૧
આદ્ય સીમંધર અધિક, વિહરમાન જાણુ વીસ,	
વિનય ભક્તિ કરી વંદીછ, અતિશયવંત અધીસ.	૨
વલી ધ્યાઉ વાગેશ્વરી, વર વિદ્યા દાતાર,	
માત મયા કરિ મન સુદ્ધર્, તુઠી તારણુહાર.	૩
સદ્ગુરુ નામ જપું સદા, જસ પસાય જાણુ,	
જ્ઞાન યુધિ લહીછ ધણું, કીજઈ કોડિ કલ્યાણુ.	૪
જયવંતા સુદ્ધા યતી, અઢી દ્વીપમાં આજ,	
વલિ વલિ તેહનહ વંદીછ, ઝઘિવંત ઝઘિરાજ.	૫
ગાઉં તાસ પસાય ગુણુ, ઉગતિ અનૂપ ઉપાય,	
દાન દીઉ જિમ દેવદત્ત, ચરિત રચું ચિતલાય.	૬
ચતુર તણો ચિતરંજયણુ, કહિસુ કથા કલ્પોલ,	
કવિ રસ કૌતિક કાન દહ, એ સંભલો ઇલોલ.	૭

x x x x

અતે—

સવ ગાથા ૭૦૪ હાલ પચતાલીસમી ગુપ્તખડાની.

x x x x

સંવત વેદયુગ જાણીઈ મુનિ શશિ વર્ષ ઉદાર,	
મેદપાટમાંહે લિખ્યો, વિજઘ દશમ દિનસાર,	સુ. ૫
ગઢ જાલોરઈ યુગતસું, લેખીઉ એ અધિકાર	સુ.
અમૃત સિદ્ધ યોગઈ સહી, ત્રયોદશી દિન સાર એ,	સુ. ૬

ભવિક નર સાંભલો.

ભાદ્રવ માસ મહિમા ધણી, પૂરણુ કર્યો વિચાર,	ભ.
પંચતાલીસ હાલે સહી, ગાથા સાત સઈ સાર.	ભ. ૭
હુંકઘ ગઘ લાયક યતી, વીરસીહ જેમાલ,	ભ.
ગુરુ ઝાંઝણુ શ્રુતકેવલી, થિવર ગુણુ ચોસાલ.	ભ. ૮

સમરથ ચિવર મહા મુની, સુંદરં રૂપ ઉદાર,	ભ.
તસ સિષ ભાવ ધરી ભણુષ, સુચર તણુષ આધાર,	ભ. ૯
ઉછો અધિકો જે કલો, કવિ ચાતુરીષ કિલોલ,	ભ.
મિથ્યા દુઃકૃત તે દૂયો, જિન સાખર્ષ ચોસાલ.	ભ. ૧૦
શ્રી ગછ સજનજન નરનાર જે, સંભલી લહઇ ઉલ્હાસ,	ભ.
નરનારી ધર્માતમા, પંડિત મ કરો કો હાસ.	ભ. ૧૧
દૂરજનનઇ ન સુહાવહી, નહી આવઇ કોઇ દાય,	ભ.
માપા ચંદનના દરઇ અસુચિ તિહાં ચલિ જાય.	ભ. ૧૨
પ્યારો લાગઇ સંતનઇ, પામઇ ચિત્ત સંતોષ,	ભ.
ઢાલ ભલી ભલી સાંભલો, ચિત્તથી ટાલઉ રોષ.	ભ. ૧૩
શ્રી ગછનાયક તેજસી, જળ લગ પ્રતપો ભાણુ,	ભ.
હીર મુનિ આસીસ દઇ, હોજો કોડિ કલ્યાણુ.	ભ. ૧૪
સરસ ઢાલ સરસી કથા, સરસો સહુ અધિકાર,	ભ.
હીરમુની ચુર નામથી, આણુંદ હર્ષ ઉદાર.	ભ. ૧૫

—૩૩-૧૫ પ્ર૦ કા.

—૧૭-૧૭ દા. ૪૩ નં. ૫૬ ચ ૩.

૩૫૧ વિજયસૂરિ.

(૭૨૮) રોહિણી ચોઢાલીઉં સં. ૧૭૨૭—ભાણેક.

૩૫૨ લક્ષ્મીવિજય. (ત૦ વિમલહર્ષઉ—ગ્રીતિવિજય—પુન્ય વિજય શિ૦)

(૭૨૯) શ્રીપાલ મયણામુન્દરી રાસ. સં. ૧૭૨૭ ભાદ્ર. શુ. ૯, અંભાતમાં.

અતે—

તપગચ્છ ગયણે દિનકર સરિષો, શ્રી વિજયદાન સૂરીદાજી,
તાસ પાટ સોભાકર સુંદર, હીરવિજય મુણીદાજી.

હીરવિજયની વાણી સુણીનઇ, અકપ્પર આણુંદ પામ્યોજ;
 સકલ દેશમાં દયા પલાવઇ, ધર્મ ઉપરિ મન ચાર્યોજ. ૯૮

પાટ પ્રભાકર ગુરૂ સોભાગી, શ્રી વિજયસેન સવાઈજ,
 ઉલ્લીપતિ સાષિં વાદ કરતાં, કીરતિ જગમાં ગવાઈજ. ૯૯

દેવમૂરતિ વિજયતિલક સૂરીસર, જસ મુખ પુન્યમ ચઢોજ,
 લખધિનિધાન ગુરૂ ગૌતમ સરીષો, નેહ ધરીનઇ નીરવોજ. ૧૦૦

પાટ સોભાકર વિજયાણુંદ સૂરિ, સોભાગી સિરદારજ,
 રાય પુન્યાઢ પરિ પુન્યઈ પુરો, તપક્રીયાઈ સૂરોજ. ૧૦૧

પાટ ઉદયો જાણે ભાણો, વિજયરાજ મુણીદોજ,
 સાલિભદ્ર ધના સમોવડિ, મહિમા જસ દીણુંદોજ. ૨

પાઠક પુરંદર મૂરતિ સુંદર, નાગર પ્રણમઈ પાયજ,
 વિમલહર્ષ ગુરૂજનઈ નામઈ, ઉત્સવ અધિકા થાયજ. ૩

તાસ શિષ્ય પ્રીતિવિજય મુનિસર, જેહની સખલ જગીસજ,
 ગુરૂશ્રી પુન્યવિજયનિં પ્રેમિં, હું પ્રણમું નિસિદીસજ. ૪

સકલ મનોરથ સહિજઈ ફલીયા, સોભાગી ગુરૂ મલીઆજ,
 ભવભય ફેરા દૂરિં કરિયા, ગુરૂથિ સોભા વરિયાજ. ૫

ધંભ નયરમાં રહી ચોમાસું, રાસ સંપૂરણ કીધોજ,
 નવપદનો મહીમા ભોલંતઇ, મુખ પવિત્ર તે કીટોજ, ૬

સંયમભેદ લોચનનઇ જલધિ, એ સંવત્સર જાણોજ,
 ભાદ્રપદ સિત નવમિ મૂલ રિપહ, શશિ ધનરાસિ વષાણોજ, ૭

શ્રી શ્રીપાલ મયણુંસુંદરિનો, રાસ રચ્યો ગુણુ જાણીજ,
 ઉત્તમજનના ગુણુ ભોલંતઇ, જગ સોભા વિરચાણીજ. ૮

રંગ ભરિ એ રાસ ભણીનઇ, જિવ્હા પવિત્ર કહેયોજ,
 લક્ષ્મીવિજય કહિં ભવિકાજન, શિવ રમણી વરેયોજ. ૯

—સં. ૧૭૩૧ વરસે આસો સુદિ ૧૩ શુક્રવાર દિને, પંડિત પુન્ય
 વિજય ગણિ તત્ શિષ્ય ગ૦ લક્ષ્મીવિજય શિષ્ય ગ. શુભવિજય લિપીત.
 (છડર આધ્યોનો ભંડાર)

૩૫૩ માનવિજય (૩) (ખ૦ જિનરાજસૂરિ શિ.)

(૭૩૦) પાંડવચરિત્ર રાસ. સં. ૧૭૨૮ આસો વદ ૨ રવિ. મેડતામાં.
અંતે—

શ્રી પરતર ગચ્છ દીપતા જયવંતા શ્રી જિણ્યદોરે,
સકલગુણે સોહામણા, દરસણુથી જાવે દંદોરે. ૧૦ પાં.
વષતાંવર વિધાનિલા વલી ગુણ છત્રીસ નિધાનોરે,
ચંદ્ર નિરયો ચઢતી કલા પૂરે યશ યુગપરધાનોરે. ૧૧ પાં.
પરગટ પાટ પરંપરા ગચ્છનાયક શ્રી જિનરાજોરે,
તાસુ સીસ વાયકવર સિરિ માનવિજય શિરતાજોરે. ૧૨ પાં.
તાસુ સીસ વાયક કહે ગણિ કમલહર્ષ હિત કાજોરે,
ચઉપી પાંડવ ચરિતની તે સુણતાં ભાવક ભાજોરે. ૧૩ પાં.
પાંડવના ગુણ ગાવતાં લહીએ વિધા સુવિલાસોરે,
હરય અધિક વધતાં હુવે જગમે વાધે યશ વાસોરે. ૧૪ પાં.
મુનિ જે જીવદયા ક્ષમા પાલે ઇણિ પંચમચારોરે,
ત્રિકરણ સુધે વંદિને જાઉ તેહને બલિહારોરે. ૧૫ પાં.
સંવત સતરેસે ભલે વરસે વણિ અઢાવીસેરે,
આસૂવદ દ્વિતિયા તિથે રવિવારે અધિક જગીસેરે. ૧૬ પાં.
મોટે નગરે મેડતે શ્રી શાંતિનાથ સુપસાયેરે,
પૂરિ કીધી ચક્રપર્ધ સુણતાં થિર દોલત થાયેરે. ૧૭ પાં.

—ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર, માણેક.

૩૫૪ વીરજી (પાર્શ્વચંદ્ર-સમરચંદ્રસૂરિ-રાજચંદ્રસૂરિ-દેવ-
ચંદ્રસૂરિ શિ.)

(૭૩૧)+ કર્મવિપાક અથવા જંબૂપૃચ્છા રાસ. સં. ૧૭૨૮ પાટણ.
આદિ— દોહા.

સકલ પદારથ સર્વદા, પ્રણમું સ્યામલ પાસ,
નમિયે તેહને ગિઠિ નિત્ય, પરમાનંદ પ્રકાશ.

ગાયત્ર ગણુદર પય નમી, કર્મવિપાક વિધિ જોય,	
ફલ ભાખું કૃત કર્મનાં, સાંભલજો સહુ કોય.	૨
સોહમ સ્વામી સમોસર્યા, ચંપા નગરી માંહે,	
જાંખૂ પ્રભુ પ્રભુમી કરી, પૂજે પ્રશ્ન ઉઝાંહે.	૩
કહો ભગવન્ ધનવંત સુખી, શે કર્મે જીવ થાય,	
દારિદ્રી નિર્ધન દુઃખી, કુણુ કર્મે કહેવાય.	૪
વલતું બોલે કેવલી, સુણુ જાંખૂ સુવિચાર,	
ભણા પ્રશ્ન તેં પૂછિયા, ભવિક જીવ હિતકાર.	૫

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૧૩ મી.

શ્રી પાસચંદ સરીસર પાટે, સત્તરચંદ ગુણુધારી,	
તેહને પાટે રાજચંદસરિ, સરત સોહે સારી.	૪
શિષ્ય શિરોમણિ તેહના કહીએ, પંચમ કાલ આચારી,	
દેવચંદ વણારસિ દીપે, પ્રાગવંશ શિણુગારી.	૫
જાંખુપૃચ્છા ભણુચે ગુણુચે, સુણુશે નરને નારી,	
માનવભવને સફલ કરીને, યાશે સૂર અવતારી.	૬
સંવત સત્તર અઠાવીસે, પાટણુતગર મોઝારી,	
જાંખુપૃચ્છા રચી મેં રંગે, વીરજી મુનિ સુખકારી.	૭

(પત્ર ૧૭ પ્ર. કા.)

(પ્ર. ભીમશી માણેક.)

x

x

x

x

એક બીજી પ્રતમાં અંતે આમ છે—

અંતે—

આદરસું ઢાલ આઠમી, સુઠ સુણુતાં હોઈ આણુંદ હો. ૩૦

દેવચંદ વાયક તણો સુઠ શિષ્ય કહિં વીરચંદ હો. ૩૦ ૯

દૂહા.

દુષિં આંપ ઝરિં સદા તેહનો કહોઃ કુણુ પાપ,
પરગુણુ દેખી નવિ સકિં તેહથી આંપ અદાપ. ૧

x x x x

નારી ભરી નેં નિપજિં સુકૃત કહીઈ તાસ,
સત્યશીલ સતોષ દહ વિનય પુરૂપ વિલાસ. ૮

—(ભૂનિ પ્રત-પં૦ નેમવિજય લખોતં-પત્ર ૮-૧૪ પાલણુપુર ભં.)

—સં. ૧૯૨૪ ના કાર્તિક વદી ૧૩ રવીવાસરે લીખીત્વા ગોર
ભાખ્યંદ શ્રી પાલવીયા પ્રસાદાત્ પઠનાર્થ વૃષસાધાયાં દોસી શ્રી જીન
ભક્તિકારક ગોકલજી સુખમલજી મીદં પુસ્તકં. ૧૦-૧૨ પાલણુપુર ભં.

૩૫૫ ઉદયવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ શિ૦)

(૭૩૨) શ્રીપાલ રાસ. સં. ૧૭૨૮ દીવાળી કીસનગઢમાં.

પં. મેઘવિજય ગણિજ્યાં નમઃ

આદિ—

દૂહા.

ઉદય કરે જીત દેવતા સુપ્રસન્ન થઇ જોણુ,
અરિહંતાદિક હું જપું નવપદ અહનિશિ તેણુ. ૧

ઉદય સદા સંપતિ સવે આવે ઉચ્છવ પૂર,
સિદ્ધચક્ર આરાધતાં નિત નિત ચઢતો વર. ૨

ઉદય અનોપમ નાણુ ગુણુ દંસણુ ચરણુ રસાલ,
અરિહંતાદિક સપદા પ્રકટે પરમ વિશાલ. ૩

નવપદ જાપ જિકે જપે તિકે તપેં મહિલોષ,
અરિહંતાદિક પદ જપો, તિણિં કારણુ સહુ કોષ. ૪

સિદ્ધચક્ર મહિમા તણુ, સુણો સદ્ધ અધિકાર,
સાંભલિતાં સુખ પાંખીઈ લહીઈ જય જયકાર. ૫

નવપદ આરાધી કરી, સુખ પામ્યો શ્રીપાલ,
તિમ સાધકને સુખ હુઈ, ફલે મનોન્ય માલ. ૬

x x x x

અતે—

નવપદ મહિમા કરનેરે, કહું શ્રીપાલ ચરિત્ર,
ભણુતાં મણુતાં ભવિયણારે, હોવે પુણ્ય પવિત્ર. ૪
તપગચ્છ ગયણુ દિણેસરે, વિજયદેવ સૂરીંદ્ર,
પદ પ્રભાવક તેહનોરે, શ્રી વિજયસિંહ મુણીંદ. ૫

જિન અનેક પુહવિપતિરે, પ્રતિબોધ્યા નિજ વાણુ,
ધર્મ પમાડ્યા ભાવથી તે હુઆ ગુણુમણિ ખાણુ. ૬
દેશ મેવાડ તણો ધણીરે, જગતસિંહ મહારાણુ,
રૂપભદેવ પૂજા કરેરે તે નિસુણુચ સવખાણુ. ૭

આખેટકની આખડીરે, ચોદસ સરીખે દીહ,
ધર્મરાગે ધરે જેહનેરે, તે દેખી નિરપહ લીક. ૮
સાયર રેલે મીનનારે, ઝીઝૂવાડ ગામ,
વધ હોતા તે વારીયારે. જાણુ વિજયસિંહ ગણુસામિ. ૯

અન્ય વણુ પણુ સી મળીરે, જૈન તણા વ્યવહાર,
વિજયસિંહ ગુરૂ તે હુઆ, જાણુ હેમસૂરિ અવનાર. ૧૦
વિજયદેવ સૂરીંદનારે, ખીજા પાટવિ જેહ,
શ્રી વિજયપ્રભ ગણુધર, જે ગુણુ માણિક ગેહ. ૧૧

વખત વિરાજે જેહનુરે, જગ જાણીતું આજ,
વડ ગુરૂભાઈ જેહનારે, વિજયસિંહ ગુરૂરાજ, ૧૨
તસ સીસે ચોપાઈ લખીરે, ઉદયવિજય ઉવગ્રાય,
સાભળતાં ભવિલોકને નિત આણુંદ ઉલટ થાય. ૧૩

શ્રી વિજયસિંહ સૂરીંદના વૃદ્ધ સહોદર ધીર,
વાચક કીર્તિવિજય ગણિ હુઆ ગિરૂઆ ગુણુ ગંભીર. ૧૪

જિનવિજય પંડિત તેહનારે તેહને ક્યને એહ,
 શ્રી શ્રીપાલ નરિંદની, મેં કાંધી ચોપાઈ નેહ. ૧૫
 સત્તર અડવીસે કરીરે, ચોપાઈ એહ ઉદાર,
 દીવાલી દીવસે સુખે શ્રો, કિસનગદે જયકાર. ૧૬
 દશમી છઠા ખંડનીયે ધન્યાસીમેં ઢાલ,
 એ કહી એતલેં નીપનોરે, છકો ખંડ વિશાલ. ૧૭
 જાણુતાં સુણુતાં ભાવતાં હોવે મંગલમાલ
 જય લગ્ગી સુખ સંપદા વધી ઉચ્છવ રાજ્ય રસાલ. ૧૮

—ધતિ શ્રી તપગચ્છાધિપતિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ પદ્માલંકાર મં
 શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ઉદ્યવિજય ગણી વિરચિત
 શ્રીપાલનૃપ ચારત્ર સમાપ્ત: —હા. ભં. પાટણુ ડા. ૭૯.

—૭૫-૧૩ દા. ૪૧ નં. ૧૭ જ. ૩.

—ઢાલ ૭૭ સર્વગાથા ૨૦૫૫ સં. ૧૮૩૬ રા ફાગુણ વદિ ૭
 દિને લિખતં. પં. વિઘાહેમ રાજનગર મધ્યે—૯૧-૧૨ દા. ૪૧ નં,
 ૧૬ જ. ૩;

(૭૩૩) રોહિણી રાસ—વિજયદેવસૂરિ રાજ્ય.

—ઉદ્યવિજય ઉપાધ્યાય શિષ્ય પં. જયવિજયગણિ શિ. પં.
 ભાણુવિજય ગણિ શિ. કલ્યાણુવિજયે લિખી સં. ૧૭૮૩ વર્ષ. પત્ર પ
 હા. ભં. પાટણુ ડા. ૮૧.

(૭૩૪) મંગલકશ રાસ—રત્ન; ૩.

સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ જિનસ્તવન.

પ્રશસ્તિ પ્રાકૃતમાં છે.

પાવિય પરમ પસાયં તેસિં સિરિ વિજયસીહસૂરી,
 લું ભાવેલું સંયુલિ ઉવાયગવર ઉદ્યવિજયેલું. ૧૩૪
 પયડ પયાવ દિણિદો, ભવિચ્છપિપાણું દવિદ માકદો;
 સંખેસર જિણુયદો, સુહકદો દેઉ મેં ભદં. ૧૩૫
 ૧૭

—ઘતિ શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી પ શ્રી ઉદયવિજય ગણિકૃત સખેશ્વર પાર્શ્વનાથ જિનસ્તવનં સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૭૬૫ વર્ષે પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૫ દિને લખિતં. (પ્ર. કા.)

રાજગીતા—શખેશ્વર પાર્શ્વજિનગીત.

અંતે—

શ્રી વિજયદેવ તપગણ રાજ, શ્રી વિજયાસંહ સુગર વડ દિવાળ,
વાચક ઉદયવિજય પ્રણીતા, પાસ જિનવરતણી રાજગીતા. ૩૬

—ઘતિ રાજગીતા-પાર્શ્વજિન સ્તવન સંપૂર્ણ. (—પ્ર. કા.)

(૬૩૫) ઉત્તરાધ્યયનના ૩૬ અં ૦ ની ૩૬ સઝાય.

આદિ— પ્રવચણ દેવી ચિત ધરીળ.

પ્ર૦ સઝાયમાળા બી. મા.

—સં. ૧૭૩૬ વર્ષે ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને મંગલવાસરે લિખિતં
ઇહમદપુરે પત્ર ૧૬ અમરવિજય મીનોર.

—સંવત્ ૧૮૩૯ વર્ષે પોસ સુદિ ૫ ભોમવાસરે પં. અમીવિજય
ગં. પં. સુખ સં. લિપિકૃતં પં. રણજિતસાગરજીને અર્થે શ્રી ભીન્નમાલ
નગરે. ૧૧-૧૬ જૈ. એ. ઈ. નં. ૧૦૪૫.

અનાથિમુનિ સં આદિ-મગધદેશ રાજગ્રહિ નગરી રાજશ્રેણિક દીપેરે.

અંતે—

શ્રી વિજયદેવસૂરિ સર પાટે વિજયસિંહ મુનિ રાયરે,

ઉદયવિજય વાચક તસ બાલક સાધુતણા ગુણુ ગાયરે. ધન. ૧૩

૧-૧૧ આ. ક.

—લિ૦ નેમવિજય ઉદયપુરમધ્યે સં. ૧૮૨૮ મહા સુદ ૪ શુક.
આવિકા પુન્યપ્રભાવિકા બાઈ લાડૂ પઠનાર્થે ૨-૧૨ આ. ક.

૨૪ જિનસ્તવ ૬ા. ભં. પાટણ. દાખડો ૮૩.

૩૫૬ કુશલધીર. (ખ૦ જિનમાણિકસૂરિ—કલ્યાણધીર—
કલ્યાણલાલ શિ૦)

(૬૩૬) લીલાવતીરાસ. સં. ૧૭૨૮ સોજિત (સોજત)માં.

આદિ—

દૂહા.

આદીસર સમરિનૈ પ્રણમી સદગુર પાય,	
સતિચરિત કહિસું સુપરિ, સુણજ્યો સહુ ચિત લાય.	૧
સીલ વડો સંસારમૈ, સીલૈ લહીયૈ લીલ,	
ત્રિકરણુ સુધ તે પાલતાં, કરો રપૈ કાં ઢીલ,	૨
લધુ વેસતી લીલાવતી, રાખ્યો સીલ રતન,	
આપદ ફેડી આપણી, ધરમી કહૈ ધન ધન.	૩
આગૈ આગૈ એ હુધ, સતી વડી સંસારૈ,	
લધુ વૈધણુ લીલાવતી, નિરમલ કી સહુ નારિ.	૪
તિણિ કારણિ હું તેહનો કહુ પરબધ કર જોડિ,	
ઐતા કચપચ સહુ તજી, સુણિજ્યો આલસ છોડિ.	૫

અંતે— ઢાલ ૨૫ મી રિષમજિન પૂજ્યેએ—એહની.

ધક જીહઈ કેતા કહુંએ, સતીયતણા ગુણુઆમ,	સ.
સપેપઈ ધમિ સંથુણી એ, મઈ પૂરી મનહામ.	સ. ૬
શ્રી ષરતર ગણ રાજ્યાએ, શ્રી જિનમાણિક સૂરિ,	સ.
શિષ્ય તાસ વાચકવરએ, શ્રી કલ્યાણધીર પદૂર.	સ. ૧૦
પાટ પ્રમાકર તેહના એ, વાચક કલ્યાણલાલ	સ.
જસ પ્રતાપ જગિ જોહનો એ, વિસ્તરીગિ જિમ આમ	સ. ૧૧
તસુ પદ પંકજ મધુકર એ, શ્રી કુશલધીર ઉવઝાય,	સ.
જોડી જિણુ એ ચઉપછએ, સજ્જન જન સુષદાય.	સ. ૧૨
શ્રી સોજિતપુરમંડણો એ, શ્રી ક્રમનાથ જિણુંદ	સ.
તાસ પસામ એ રચી એ. પાંમી પરમ આણુંદ.	સ. ૧૩
સંવત વધુ જીજી લોચણુ એ (૧૭૨૮) સોજિત નગર	

મઝાર, સ. ૧૪

રાસ રચ્યો રંગઈ કરીએ, શ્રી સંધનઈ સુપકાર.	સ. ૧૪
શિષ્ય દ્રમસાગર આગ્રહઈ એ, રચ્યો સંબંધ રસાલ,	સ.
પ્રસિદ્ધ અપ્રસિદ્ધ ઇલાં અછૈંએ, સગલી પિણુવીસ દાવ.	સ. ૧૫
ચતુર રસિક ચિત ધારિજ્યોએ, નવલા જિહાં વિનોદ.	સ.
બણુતાં સુણુતાં વાંચતાં એ, પામર્યો પરંમ પ્રમોદ	સ. ૧૬

—સર્વ ગાથા ૬૦૩ પ્રતિ શ્રી સીલ પાલણુ વિપચે સતી લીલા-
વતી રાસ સંપૂર્ણમ. પં. શ્રી ૫ રંગકુશલગણિ વાચનાર્ય. સં. ૧૭૫૨
પ્રભુકુશલ-૫૮. ૧૪ પં ૧૮. ભાવ).

(૭૩૭) ભોજચરિત્ર ચોપઈ (ભોજરાજની ચોપઈ) સં. ૧૭૨૯
મહાવદ ૧૩ સોજત્રા દાનવિધય.

આદિ—

દૂહા.

શ્રી સંધેસર પાસના પાયકમલ પણમેવ,	
સદગુરુ ચરણે ચિત ધરી, વલિ સરસત સમરેવ.	૧
સાનિધીકારી વલિ સદગુરુ, પ્રણમું પરમાનંદ.	
યુગપ્રધાન જિણુદત ગુરુ, શ્રી જિનકુશલ સુરિંદ.	૨
એ સહુ મન સુધ સમરિ, દાન ધરમ દીપાય,	
કહિસુ કુતૂહલની કથા, સહુ સુણિજ્યૌ ચિત લાય.	૩
ભોજ નૃપતિ પૂરવમવે, દીધો મુનિને દાન,	
તસુ ફલ કહિસું સોહામણા, સુંણિજ્યૌ હોય સાવધાન.	૪
આગે અગેરૈ હુંવા, દાનાવલી દયાલ,	
પિણુ નશ્ક અરૈ પંચમે, કહિજૈ ભોજકૃપાલ.	૫
દુરભક્ષ વેલા દોહિલી, લહિ અવસર મન રંગ	
તજિ ભોજન મુનિને દીધૌ, ઊલટ ધરિ બહુ અંગ.	૬
રાજા ઋદ્ધિ લાવણ્યતા, મણિ માંણુક બંડાર,	
પરધલ સહુ પામ્યાં જિકે, વલિ વનિતા સું વિચાર.	૭

પ્રથમ ખંડને અંતે—

૧૩ ઢાલ.

ગછ ષરતર ગર્યા ગુણે, જિનમાણિક્યસરિ,

સિદ્ધ સાધક સિરસેહરૈ, જસતેજ પહૂર.

૧૦

તાસુ સીધ્ય સુવિહિત થયા, લુવિ અધિક ગંભીર,

વડભાગી વાયક વંદુ' શ્રી કલ્યાણધીર,

૧૧

પાટે તસુ તે' પરગડા, વાયક પદ ધાર,

કલ્યાણજ્ઞાન કીર્તે કરે, જાણે સકલ સંસાર.

૧૨

તસુ પદ પંકજ મધુકરે' શ્રી ભોજ ચરીત્ર,

કુશલધીર પાઠક લિખ્યૌ. જિહાં કથા પવિત્ર.

૧૩

પ્રથમખંડ ઇણવિધ લિખ્યૌ, સોઝિત પુરમાંહિ

સીધ્ય ક્રમસગર આગ્રહે, મન ધરીય ઉચ્છાહ.

૧૪

પ્રથમ ખંડ પુરો કીયોં, કરે અંથ એકઠ,

નિધિ ભુજ સંવચ્છરે' કાર્તિક વદિ છઠ.

૧૫

—છતિ શ્રી ભોજચરિત્રે' ચતુઃપદી મુંજ ભોજોત્પત્તિ વિપ્ર શ્રી
ધનપાલ સોમન ભોજરાજપ્રતિબોધકઃ ધનપાલ સ્વર્ગ ગમનો નામ
પ્રથમ પ્રસ્તાવઃ

દ્વહા.

જુગવર શ્રી જિનદત્ત ગુર, ઝહિ સિદ્ધિ દાતાર,

તેહ સુગુરના પાય નમી, રચુ' દ્વિતિય ખંડ હિતકાર.

૧

x x x x x

બીજા ખંડ ૪ ઢાલ અંતે.

એ પંડ પૂરણ થયો દૂખે' ચિહુ ઢાલ કરી સો રસાલ,

શ્રી કુશલધીર પાઠક કહે, સુપરિ સુંણો બાલગોપાલ.

૧૬

—છતિ ચક્રવર્તિ કથલિ (?) ભારતી વિરદ પ્રાયણો નામ દ્વિતીયો
પ્રસ્તાવ. ત્રીજા ખંડની ૮ મી ઢાલ અંતે

ત્રીજો પંડ થયો સંપૂરણ નેટ દલિસ્યે ધ્રમ એકંતરે,
કુશલધીર પાકક કહૈ સુંણિન્યૌ; જિમ કહુ સુકનો વિરતંતરે.

૧૭ ૬૦

—પૂર્વ ભવકથન પરકાયપ્રવેશવિદ્યા સિદ્ધિ નામો તૃતીયો પ્રસ્તાવ:
ચોથા ખંડની ૨૯ મી હાલ અંતે

x   x   x   x

ભોજ ચરિત રચના વિધિ ચૌપાઈ રે, ચૌથે પંડ સુવિશાલ,
પરકાયા પરવેશ વિદ્યા તણોરે, થયો પૂરણ અતહિ રસાલ. ૭ ભો.
ગછ ખરતર ગુણવંતા ગછપતીરે, શ્રી જિનભાણિકય સરિર,
પંચ નદી પંચ પીર સાધિયારે, જિણુ હાજરાહજૂરે. ૮ ભો.
પારિપતં સંત સુપરગડારે, વાયક કલ્યાણધીર,
પરમ સંવેગી પરમ શ્રુત સાગરે, ગર્યા પરમ ગંભીર. ૯ ભો.
તાસુ પાટાધર પરગડારે, ભણુસાલી કુલભાણુ,
વાયક કલ્યાણુલાભ કલાનિલૌરે, જિન પ્રતિભોધ્યા રાઉરાણુ. ૧૦ ભો.
જસુ પદપંકજ કહીયૈ મધૂકરે, શ્રી કુશલધીર ઉવગાય,
ચતુર જસનાં મનરંજન ચૌપદરે રચી એહ લવલાય. ૧૧ ભો.

—સર્વગાથા ૮૦૫. પરકાય પ્રવેશની વિદ્યાગ્રહણુ સત્યવતી
પ્રતિજ્ઞા કથન.—દેવરાજ પુત્રજન્મસચ્ચ ચતુર્થ પ્રસ્તાવ: ચત્વારોપિ પંડ
મીલને સર્વ ગાથા ૧૬૫૦ ઇતિ ચતુર્થ ખંડ:—

અંતે—

વરશચિ ઇમ ચિત ચિંતવૈ, નૃપ મુઝ દિસા નિરાસ,
થઇ બૈકો નિજ થાનિકે, વિણુ પુત્રાદિ સાતે ઉદાસ. ૧
ભોજ પ્રખંધ પ્રસિદ્ધ લુવી ભારી, સદ્ જાણે સંસારી બે.
તિણુ કારણુમે આ સુખકારી, ચૌપદ રચિ સુવિચારી બે. ૨
કહોય કથા કાકા ચિત ધારી, ભોજ ચરિત નિહારી, બે. ૩
શ્રી ખરતરગછ જાણિ દિણુદા, શ્રી જિનભાણિકય સરિદા.
તાસ સીસ વાયક વરદાઈ, કલ્યાણુધીર કહાઇ. ૪

વિનેય તાસ વાયક પદધારી, કલ્યાણલાભ હિતકારી,
 તે સદગુરના પ્રણમી પાયા, રચે કુશલધીર ઉવગ્રયા. ૫
 સંવત સતરૈસૈ ગુણત્રીસૈ, માહ વદ તેરસ દીસે,
 પંચમ પંડ થયો ઇહાં પૂરો, સોઝિત નગર સત્તરોરે. ૬

—પત્ર ૮૩ પં. ૧૩ ધો, સ. બં.

—અંથાગ્ર ૩૦૦૦ અમ.

૩૫૬ કનકનિધાન. (ખ. હંસપ્રભોદ-આરૂદત્ત શિ.)

(૭૩૮)+ રતનચૂડ વ્યવહારી રાસ. સં. ૧૭૨૮ શ્રાવણ વદ ૧૦ શુક્ર.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી સોભા સુમતિ, લીલા લખધિ ભંડાર.
 પરતા પૂરણ પ્રણમીઈ, અડવડિયાં આધાર. ૧
 પુરિસાદાણી પાસ જિણુ, જેવીસમા જિનરાજ,
 વામાનંદન સુગુણનિધિ, સારઈ વંછિત કાજ. ૨
 દાનેં જગ માંને સદ્, દાનેં દોલતિ હોય,
 ઇહ ભવિ અવિહડ સુખ હુવે, સારાહેં સહુ લોય. ૩
 જેહ તર્યા તરસેં જિકેં, સાંપ્રતિ જેહ તરંત,
 તે સદ્ દાન પ્રભાવથી, ઇમ જિનરાજ કહંત. ૪
 રતનચૂડ વ્યવહારીઓ, પુણ્યવંત પરસીદ,
 તેહ તણા ગુણ વરણવું, નામ થકી નવનિધિ. ૫
 x x x x

અંતે—

ઠાલ ૨૪-પાસ જિણુંદ જુહારીઈ—એ દેશી.

સંવત ગચવર આંખડી મુનીવર શશી ઉદારોરે (૧૭૨૮)
 શ્રાવણ વદી દશમીને દિને, ચોપઈ જેડી સુકવારોરે,
 શ્રી ખરતર ગચ્છના ધણી, ભદારક શ્રી જિનરાજોરે,

શ્રી જિનરતન સૂરીસર, ગચ્છનાયક વડ દિવાળેરે,
 યુગપ્રધાન જગિ પરગડા વિજયમાન ગચ્છરાજેરે,
 શ્રી જિનચંદ સૂરીસર, ગચ્છનાયક સિરતાળેરે,
 શ્રી જિનકુશલ પરંપરા, જિહાં કણિ મ્હોટો મુનિરાયેરે,
 વિદ્યાગુણગુણસાગર શ્રી હંસપ્રભોદ ઉવઝાયેરે,
 તાસ સીસ પાઠક જયો આરદ્ધ ગણીરાજેરે,
 તેહની સાનિધ્યે ચક્રપાઠ એતો પૂરી થમ શુભકાળેરે,
 કનકનિધાન વાયક રચી એ ચોપઈ ચોવીસ દાળેરે,
 સખર સંબંધ સોહામણો સખરી ચોપદ ચોસાગેરે. ૭૨૦
 બણુતાં ગુણુતાં વાંચતાં એતાં સુગુણુ માણુસ હરખેરે,
 રાગરતન ઝવહર બલા પાણુ જવહર માણુસ પરખેરે,
 શ્રી જિનકુશલ પસાઉલે મુજ વંછિત ચઢયા પરિમાણુરે,
 કનકનિધાન કહે હુજો, સુખ સંપત્તિ લીલ કલ્યાણુરે.

(૨૩ પત્ર પ્ર. કાં.) ઉદયપુર ભં.

—સં. ૧૭૮૮ આષાઢ સુદ ૧૪ શ્રી સમીનગરે પાનાં ૧૪ પ્રે. ૨.

—ભ૦ વિજયસિંહસૂરિ શિ. પં. શ્રી ગજવિજયગણિ શિ૦ પં.
 ગુણુવિજયગણિ પં. હિતવિજયગણિ શિ. માણુવિજય ગ. તદ્દનુજ પં.
 શ્રી જિનવિજય ગ૦ શિ. પં. કરતૂરવિજય મુ૦ મતિવિજયેન લિપીકૃતા
 શ્રી રવનગરે સુમતિનાથ પ્રસાદાત્-૧૮-૧૫.

—સંવત ૧૮૫૨ ના વર્ષે ચૈત્રાદિ દિતિયા ૨ દિવસે સતિ શુક-
 વાસરૌ યઃ ગ્રંથ સંપૂર્ણમ્ કૃતં શ્રી શ્રીપ શ્રીપ પં. ગુલાલવિજયગણિ
 તત્ શિષ્ય મુનિ માણિક્યવિજય લિપિકૃતં શ્રી ગણુપતિ મધ્યે, વૃદ્ધ
 ગણુપતિ શ્રી શ્રીશ્રીશ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી વિજયગણેન્દ્ર સૂરીસ્વર
 વિહારે લિપિકૃતં. શ્રી શ્રી રાધણુપુરેષુ ચિંતામણ્યાદિ ત્રયોદશ ચૈત્યવંદનાત્
 મીદં તત્ પુનઃ પ્રસાદાત્ મીદં ગ્રંથ સંપૂર્ણમ્—વીહારમધ્યે, ૧૮-૧૭
 જૈ. એ. ઇ.

(૫૦ ભીમશી માણેક.)

૩૫૭ મતિકુશલ (ખ૦ ગુણકીર્તિગણિ-મતિવલ્લભ શિ૦)

(૭૩૯) ચંદ્રલેખા ચોપઈ સં. ૧૭૨૮ આસો વદિ ૧૦ રવિ
પચીઆખમાં.

આદિ—

સરસતિ ભગતિં નમી કરી, પ્રણમું સદગુરૂ પાય,	
વિધનવિહારણુ સૂખકરણુ, પરસિદ્ધ એહ ઉપાય.	૧
સમરૂં ગોડી પાસળ, પરતા પુરણહાર,	
સામાયક ઉપરી સરસ, કહિંસ કયા સૂખકાર.	૨
સામાયક સૂધે કરો, ત્રિકરણુ સુદ્ધ ત્રિકાલ,	
સત્રમિત્ર સમવડિ ગણો, જિમ તૂટે જંજલ.	૩
મરદેવી ભરતાદિમુનિ, કરિ સામાયક સાર,	
કેવલ કમલ તિણિવરી, પામ્યા ભવનો પાર.	૪
સામાયક મન સુધે કરો, પામી ઠામ પવિત્ર,	
તિણુ ઉપરી તુમ્હે સાંભલો, ચંદ્રલેહા ચરિત્ર.	૫
વચનકલા તેહવી ન છે, સરસ બંધ રસાલ,	
તિણુ જાણુ સહુ એ હુસો, સાંભલતાં ખુસીયાલ.	૬
x x x x	

અંતે—

(મોરીયાની)

ઢાલ રંદ મી-વીર વખાણી રાણી ચેલણાળ એ દેશી.

x x x x	
તિમ તુમે ભવિયણુ હિત ધરીળ, સામાયક કરો શુદ્ધ.	
નિર્મલ થઇ જિમ નિસ્તરોળ, ઇમ કહિ જિન સંયુદ્ધ.	૧૦
છ છેદ્યથમિં એઅછિળ, સરસ સંબંધ રસાલ,	
ગુરુમુખ સુણિ મેં ગાઇયૌળ, બિચિમિચિ કવિયણુ ખ્યાલ.	૧૧
સંવત સિદ્ધિ કર યુનિશાશિ વદિ આસો દસમિ રવિવાર,	
શ્રી પચીયાખમેં પ્રેમશું ળ, એહ રચૌ અધિકાર.	૧૨

ખરતર ગણીપતિ સુખકરજી, શ્રી જિનચંદ્રસૂરિંદ,
 વડ જિમ વધતી શાખા ખેમનીજી, જાં ધુ રજનીશ દિણંદ. ૧૩
 સુગુણ શ્રી ગુણકીરતિ ગણીજી, વાયકપદવી ધરંત;
 તસ અતેવાસીય ચિરંજીવજી, મતિવલ્લભ મહંત.
 પ્રથમ તસ શિષ્ય અતિ પ્રેમયુજી, મતિકુશલ કહૈ એમ,
 સામાયક મન શુદ્ધ કરોજી, જય વરો ચંદ્રલેહા જિમ. ૧૫
 રતનવલ્લભ ગુણ સાંનિધેજી, એ કાઓ પ્રથમ અભ્યાસ.
 છસેં ચોવીસ ગાહા અઠૈજી, ઓગણતીસ ઢાલ ઉલાસ. ૧૬
 ભણિ ગુણિ સુણિ ભાવયુજી, ગિરઆતણા ગુણ જોહ;
 મન શુદ્ધ જિન ધર્મ જે કરૈજી, ત્રિભોવનપતિ હુવૈ તેહ. ૧૭

—હતિશ્રી સામાયક વિષયે ચંદ્રલેહા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણા. સંવત્
 ૧૭૬૦ વર્ષે દ્વિગુણિ માસે શુક્લપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ રવિવાસરે શ્રી
 પાટણપુરાંતરે શ્રી ખરતરગચ્છે શ્રી જિનસુખસૂરિ વિજયરાજ્યે આચાર્ય
 શ્રી કીર્તિરત્નસૂરિ સાધાયાં વાં હીરરાજગણિ શિષ્ય મુખ્ય શ્રી ઉદયહર્ષ-
 ગણિ તત્ત્વજ્ઞ વાં ક્ષેમવિમલેન લિપીકૃતં. શિષ્ય પં. ત્રૈલોક્યસુંદર
 મુનિ સારંગ વાચનાર્થે શ્રી.

—૧૭-૧૮ બી. ડી. ૨૯૧ રો. એ.સો મુંબઈ નં. ૧૮૯૮

—સંવત ૧૭૯૧ વરષે પોસ સુદ પૂનિમ સતીવાસરે શ્રી અચલ-
 ગચ્છે, વાં શ્રી ૫ શ્રી માહાવળગણિ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ શ્રી માણિકલાભ-
 ગણિ. શિષ્ય મુ. શ્રી સત્યલાલ લિખિતં. માડવી બિંદર મધ્યે. ૧૪-૧૯
 વ. રા. મુંબઈ.

—સર્વગા. ૬૨૪ શ્રી ચંદ્રલેહારાસ સંપૂર્ણ. લં ૧૭૭૩ આસો
 વદ ૩. (ગુ. વિ.) લીં. રત્ન. ભં.

—સર્વગા. ૬૨૪ હતિ ચંદ્રલેહા ચતુષ્પદ લિખિતાશ્રી નવીન
 નગરે શુદ્ધપ્રત ૧૬-૧૮ આં કં

—સં. ૧૭૬૬ કાં શુ ૧૦ કર્મવાટયાં નીલવાસરે. પં.
 સકલકુશલ શિં ગણિ હીરકુશલ લિપિયક્રે નિકુપનગરે. ૨૩-૧૫ આં કં

—સં. ૧૮૧૯ કાં શુ. ૧૨ શુક્રવારે સિંઝ બખત વિજયેન મકસુદાબાદ નગરે મહિમાપુર મધે ૨૬-૧૩ ધોઁ

—(ગુલાબવિજય ભં. ઉદયપુર.)

—સર્વગાથા ૬૨૧-સંવત ૧૮૨૨ ના વર્ષે આસો સુદિ ૧૦ દિને વાર ભોમે લખ્યો. સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી પ્રેમવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પંડિતશ્રી ૧૦૩ શ્રી સુખુદ્ધિ વિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. રૂપવિજયગણિ લપીકૃતં આત્મા અર્થે ૨૫-૧૫. પાલણપુર ભં.)

—૨૪-૧૫ પં. જગરૂપ સ્વ. વાયનાર્થે પાલણપુર ભં.)

—૨૮-૧૭ આગ્રા ભંડાર. ૩૨-૧૦ બાલચંદ્ર યતિ ખાનગામ.

—સં. ૧૭૮૫ આસો વદ ૧૧ શુક્ર. સકલપંડિત શ્રી વિદ્યાશયિ-ગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વિજયશયિ તત્ શિં પં. પ્રેમશયિગણિ તત્ શિં...લીપીકૃતં. તૃતીયપ્રહરે. ૨૧-૧૭ બાલં

—સર્વગાથા. ૬૨૪ સં. ૧૭૬૫ વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે દ્વાદશી વાર રવો દિને ચતુઃપદી સંપૂર્ણકૃત-લિ. મુનિ પેતર્સીહ સ્વવા-ચનાય ૧૬-૧૯ લીં.

—લિખતં ચતુરસાગરગણિ-શ્રી સાદી નગરે શ્રી. ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ સંવત્ ૧૮૩૦ રા માહ વદિ ૯ દિને શ્રી રાંણપુર પ્રસાદાત્ પરોપકારાય લિખે ને વાંચી શ્રી રસ્તુક્યાણુ મસ્તુ. શ્રી. ૧. પાનાં ૨૩-૧૪ પોપટ પ્રાગજી કાલાગલા કરાંચીવાળા પાસે.

—સં. ૧૮૫૫ વના વર્ષે આવણુ પ્રથમ શુકલપક્ષે તીથી ૧ વાર સનૌ છંદ્રી કપૂર આમે લખીતં પં. મયારતનેન. ૨૭-૧૩ ઝીંબુવાડા ભંડારમાં.

—ધતિશ્રી ચંદ્રલેહારાસ સંપૂર્ણ. સર્વ દાલ સંખ્યા ઓગણત્રીસ દાલો છે. સર્વ દાલ ૩૯ સર્વગાથા છસે ચોવીસ છે. સંવત અઢારસે નવના વર્ષે શાકે સોલ પંચોતેર પ્રવર્તમાને દક્ષણમનગતે શ્રી સૂર્યે

સરહતૌ મહાભાંગલ્યપ્રદે માસોત્તમમાસે કાર્તિકમાસે કૃષ્ણપક્ષે દશમીદિન
ગુરુવારે-પં. શ્રી. ૫ બુદ્ધિવિજય તચ્છબ્ય પં. માણીવિજય લિપીકૃતં
શ્રી. ૫ ૧૦૮ શ્રી સૌભાગ્યસૂરિ રાજ્યે શ્રી પાર્શ્વનાથને પ્રસાદે લખિતં
આત્માર્થે કુકેલુદેશે કાલે પારડી મધ્યે ચોમાસું રહિને-મહારાજ શ્રી રાજ
દુર્જનસિંધ રાજ્યે પત્ર ૩૪ અમરવિજય-સીતોર.

૩૫૮ ઉદયસમુદ્ર [૫૦ કમલ હર્ષ શિ૦]

(૭૪૦) કુલધ્વજકુમાર રાસ. સં. ૧૭૨૮ (જણાય છે)

આદિ—

દૂહા.

શ્રુતદેવિ સમર્થ સદા, પ્રણમું સદગુર પાય,	
મીઠી વાણી મુખ થકિ, પ્રગટે જસ પસાય.	૧
દાન શિયલ તપ ભાવના, ચક્રવિહ ધરમ પ્રધાન,	
શિયલ સરિખો કો નહિ, ઇમ ભાષે વર્ધમાન.	૨
શિયલે સોલેસતિ તણાં, નામ રણાં અઘાપિ,	
શિયલે નારદ વરણીયે, અંગિ ન લાગે પાપ.	૩
કુલધ્વજકુમાર તણાં વલી, શિયલે કષ્ટ પુલાય,	
તાસ ચરિત કહેતાં થકી, ઉલટ અંગ ન માય.	૪
સુણુજ્યો ભવિયણ ચિત ધરી, કુમર તણો સંબંધ,	
પુન્યકથા કૌતિક કથા, અક સોનું ને સુગંધ.	૫

x

x

x

x

અંતે— દાલ ૨૮ કમરે સોમન ચીંતવેરે-ધન્યાશ્રી.

સંબંધ કુલધ્વજ મુનિતણો એ સીલને અધિકાર,	
ગાદ્યે અધિક પ્રમોદસું, જિમ તરોયેરે લહુ હિત સંસાર.	૧
સફલ કરો ભવ આપણેરે વડભાગીરે શિવ ભાગી જોધ,	
સાધુ ચરિત અવચે સુણેરે, મનચંછિતરે સવિ સફલ હોઈ.	સ. ૨

શ્રી સોહમપાટ અનુક્રમે વિખ્યાત વેરી શાખ,
 ગણુનામ કોટિક ગુણિનિયો, ગચ્છ ખરતરે જળુષ મંડપ દ્રાખ. સ. ૩
 શ્રી જિનરતનસૂરીસર, વર પાટ પ્રગટયો ભાણુ,
 જિનવર્ધમાન સૂરીસર, મુખ નિવસેરે જસુ અવિચલ વાણિ. સ. ૪
 આદેસ તસ રહ્યા આદરે, યોમાસું અમદવાદ,
 મહાખાંન મુદખ્યતે રાજવી, તિહાં રાધરે ગાત્રે જસવાદ. સ. ૫
 જમ્બુ દાંત કર્ણુ સમેવરે, વાયા જે હરિચંદ જોષ,
 જે થંભ દિલ્હીરાજનો, શુભ ન્યાયેરે સીતાપતિ હોષ. સ. ૬
 તસુ માનનીક મહામતિ, વિવહારિયાં શિરતાજ,
 રાગી જે દેવને ગુર તણા, નિત સારે હો મન શુદ્ધિ ધર્મકાજ. સ. ૭
 શ્રી શાંતિ જિનહર વિરચીને, જિણુ કીધ ધન અવતાર,
 રાંકાં કુલ સિરસેહરો, વડભાગીરે દ્વાદશવત ધાર. સ. ૮
 રતનસી સુત મૂલજી, પારિખ ધર્મરતન,
 તાસ કથન એ ચોપધ, મનરંગેરે કીધી ધન ધન. સ. ૯
 જિનચંદસૂરિ સંતાની, કમલહરષ ગુરરાય,
 વાચનાચારિજ પદ ધરે, જસુ ભેટયાંરે ભાવહિ દૂર જાય. સ. ૧૦
 તાસ પસાયે ધમિ કહે, ઉદયસમુદ્ર ઉવજાય,
 અધિકુ ઉછો ઇહાં કલાઉ, મિછાદુકડરે હોળે શુભ ભાય. સ. ૧૧
 સીત્ર ને સમકિત ધારતાં, નર જનમ હોષ પ્રમાણુ,
 તિણુ હેત ચતુર એ ચોપધ, મિલિ ગાવોરે મુખ મધુરી વાણિ. સ. ૧૨
 ગુણુવંતના ગુણુ ગાવતાં, નિત હોષ મંગલ ચાર,
 વલિ સફલ હોષ મનકામના, પામેં ચઢતીરે પદવી શ્રીકાર. ૧૩
 સફલ કરો ભવ આપણોરે.

—ઇતિશ્રીમદ્વશ્યક વૃત્તૌ શીલાધિકારે ઉપાધ્યાય શ્રી ઉદયસમુ-
 દ્રગણિ વિરચિતં દાલ ૨૯ ભાષાત્મકં રસલહરી નામક કુલધ્વજ કેવલી
 ચરિતં સમાપ્તિમગ્ન. સં. ૧૭૨૮ વર્ષે ફાગુણમાસે શુક્લપક્ષે પ્રતિપદા
 સોમવાસરે ઉદયપુર મધ્યે. અમૃતવિજય. ૨૩-૧૩ દા. ૪૩ નં. ૩૯ બહે.

—સં. ૧૮૮૫ વર્ષે મૃગશિર માસે કૃષ્ણપક્ષે સપ્તમિ તિથૌ સૂર્ય-
વાસરે મુનિ દેવવિમલેણ લિપિકૃતા પં. તેજવિનયગણિ પં. ૩૫સત્ક
વાંચનાર્થ. ૩૫-૧૦ દા. ૪૩ નં. ૩૮ થડે

૩૫૯ વૃદ્ધિવિનય (૨) (ત૦ લાલવિનય શિ૦)

(૭૪૧)+ દશ વૈકાલિકના દશે અધ્યયનની સજ્ઞાયો.

આદિ—

પ્રથમ દુમપુષ્કા અધ્યયન.

સુત્રોત્ર નયર સોહામણું—એ દેશી.

શ્રી ગુરુપદપંકજ નમીજી, વળી ધરી ધર્મની ખુદ્ધિ,

સાધુક્રિયા ગુણ ભાખશુંજી, કરવા સમકિત શુદ્ધિ,

મુનીશ્વર ધર્મ સકલ સુખકાર

તુમે પાળો નિરતિચાર—મુનીશ્વર૦

જીવદયા સંયમ તપોજી, ધર્મ એ મંગલરૂપ,

જેહનાં મનમાં નિત્ય વસેજી, તસ નમે સુરનરભૂપ. મુ. ૨

ન કરે કુસુમ કિલામણુજી, વિચરતો જિમ તર્જદ,

સંતોષે વળી આતમાજી, મધુકર ગ્રહી મકરંદ. મુ. ૩

તેણિપરે મુનિ ધરધર ભમીજી. લેતો શુદ્ધ આહાર,

ન કરે આધા કોઇનેજી, દિયે પિંડને આધાર. મુ. ૪

પહિયે દશવૈકાલિકેજી, અધ્યયને અધિકાર,

ભાખ્યો તે આરાધતાંજી, વૃદ્ધિવિનય જયકાર. મુ. ૫

આ પછી દરેક અધ્યયન પર એક એક દાલ એમ દશ પર દશ
દાલ આપી નીચે કલશ આપી જણાવે છે કે:—

અતે—

શ્રી વિનયપ્રભ સૂરિનૈં રાજર્ષિ ખુદ લાલવિનયનઉ સીસરે,

વૃદ્ધિવિનય વિશુધઈ આચારૈં એ, ગાયો સદ્ગ જગીસઈરે. ૭

—(હા. ભં. પાટણુ.) સ. મા; ભી. ૨૭૨

કર્મસિંહ.

અદારમી સદી.

૨૭૧

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન સં. ૧૭૩૦.

પં. વીરવિજય શિષ્ય પં. લાભવિજય શિ. વૃદ્ધિવિજયે બનાવ્યો
ગાથા ૩૮.

—હા. બં. પાટણુ ડા. ૮૨

જ્ઞાનગીતા સં. ૧૭૦૬ સાંછપુરમાં.

સંપ્રતિ સોહમ સમવડ શ્રી વિજયદેવ પટ્ટધાર,
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર તપાગચ્છના સિંહુગાર;
ધીરવિજય કવિ સેવક લાભવિજય બુધ સીસ,
વૃદ્ધિવિજય કહે પાસજી ! પુરો સયલ જગીસ. ૩૪
દર્શન મુની સસી માન વર્ષે સાંછપૂર નયરમાં ચિત્ત હર્ષ,
જ્ઞાનગીતા કરી પ્રેમપૂર, પાસ પ્રભુ સંયુષ્યો ચઢત તર. ૩૫
(૩૫ પદ્ય પ્ર. કાં ૦)

૩૬૦ અમૃતસાગર (૧) (આં ૦)

(૭૪૨) રાત્રિભોજન પરિહાર રાસ. સં. ૧૭૩૦-પત્ર ૩૫ હા. ૪૦
નં. ૫૮ લીં.

૩૬૧ કર્મસિંહ (૨). (પાર્શ્વચંદ્રગચ્છીય-જયચંદ્રસૂરિ-
પ્રમોદચંદ વાચક-શિ ૦)

(૭૪૩) રોહિણીચંદ્રપદ્ય સં. ૧૭૩૦ કા. શુ. રવિ આસોરમાં.

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી જિનપય યુગ પ્રભુમિયઈ, વાસપૂજ્ય અભિધાન,
સોવનગિરિ શ્રી પાસજિણુ, મહિમા મેરે સમાન. ૧
વર્દમાન સ્વામી સધર, સાસણુનાયક સાર,
તસ ગણુધર ગૌતમ નમું, લખધિ તણુક બંડાર. ૨

શ્રી સદ્યુર સાનિધ લહી, પાંખી સગલા થોક,	
તાસ ચરણ પરસાદથી, કથા કહિસ ભવિ લોક.	૩
દાન શીઝ તપ ભાવના, ચિહ્ન કરિ શિવપુર જાપ,	
વલી વિશેષઈ તપ કરૈ, તે દુકર કહિવાય.	૪
અવદ સહસ અણુગારમેં, તપ ધનૌ અણુગાર,	
વીરજિણુંદ વપાણીયો, ઢંઢણ નેમકુમાર.	૫
દમતાં સોહિયો જમ હુવઈ, શીઝ સુદઢ મન શાપ,	
તપ કાયા કસવટિ લહઈ, ત્રિકરણ ભાવ સુભાષિ.	૬
તપ કરિ કાયા નિર્મમ્બી, તપથી રૂપ પ્રધાન,	
જગમાં તપના ફલ સમે, તપ લહિયૈ શિવ લાણ.	૭
તપ કરનઈ સુખ પાંખીયાં, તે સુણજ્યો સાવધાન,	
રોહિણી રોહિણ તપથકી, વલી અશોક રાગન,	૮
ગૌતમપૃછાનાં અંથથી, પાંખી એ અધિકાર,	
પુણ્યપાપ ફલ પૂછીયા, જિન પાસે અણુધાર.	૯
અક ઉપરી ચ્યાલીસ વલી, વીર જિણેસર પાસ.	
તિણુમેં એ ઉગુણતીસમી, કહિયઈ મન ઉલ્લાસ.	૧૦

x

x

x

x

અતે—

ઢાલ ૨૯ ધન્યાસિરી.

સાધુ શિરોમણના ગુણ ગાયા, ધ્યાન ધરી મન ભાયાળ,
અચલ અનોપમ નામ કહાયા, નિત નિત પ્રણમું પાયાળ. ૧

એહવા સાધુતણા ગુણ ગાયાળ,
પુન્ય જોગતે પાયાળ.

દિન દિન ધરમાં અધિકી માયા, હોવૈ સુજસ સવાયાળ. ૨ એ.

દુખ દાલિદ્ર દૂરૈ સવિ જાયૈ, નામૈ શિવમુખ થાયૈળ,
અશોકરાજ ઝપી મનભાયૈં, રોહિણના ગુણ ગાયૈળ. ૩ એ.

સંવચ્છર સતરૈસેં તીસૈ, કાતી માસ જગીસૈંજી.
 સદિ દશમી સુરજનેં દિવસઈ, કીધી ચઢપઢ હરસૌજી. ૪ એ.
 શ્રી પાસચંદસરિ ગચ્છ પ્રતાપી, જગનાં કીરતી આપીજી,
 પંચમકાલ સુમારગ થાપી, ભવિષ્યનઈ દિત આપીજી. ૫ એ.
 અનુકમેં પાટ પટોધર જાણો, શ્રી જયચંદસરિ વષાણોજી,
 પાટ પદમચંદ સરિ સુહામણો, જુગપ્રધાન જુગ ટાંણોજી. ૬ એ.
 આચારિજી મુનિચંદ સરિંદા, પ્રતપઈ તેજ દહ્યુદાજી,
 સેવ કરૈ સુરનર આણુંદા, નિતનિત ભાવ ધરંદાજી. ૭ એ.
 શ્રી જયચંદસરિ સીસ વિરાજૈ, ચઢતા મુજસ દિવાજૈ,
 શ્રી પ્રમોદચંદ વાયક વરગાજૈ, સધુ શિરોમણિ તાજૈજી. ૮ એ.
 તસુ શિષ્ય કરમસીદ ધમભાસઈ, પુર આચાર પ્રકાસઈજી,
 પાસ જિજ્ઞેશરનેં વેસાસઈ, કીધી જોડિ ઉલ્હાસઈજી. ૯ એ.
 એ અધિકાર જગ ભણૈ ભણાવૈ તે ધર મંગલ આવૈજી,
 સંધ ચતુરવિધિ સદા સુહાવૈ, કરમસીદ ગુણ ગાવૈજી. ૧૦ એ.
 —સં. ૧૮૧૪ શાકે ૧૬૭૮ દ્વિતીય આસો શુ. ૧૧ સોમ.
 લિ. ૨૬-૧૨ ધો.

૩૬૧ ક. જિનરંગ. (ખ૦)

(૭૪૩૬) અધ્યાત્મબાવની સં. ૧૭૩૧.

—પત્ર ૭ શ્લો. પર દાખડો ૨૩ લીં.

સૌભાગ્યપંચમી સ૦

૩૬૨ વિવેકવિજય (૨) (ત૦ વીરવિજય શિ.)

(૭૪૪) મૃગાંકલેખા સસ. સં. ૧૭૩૦ આસો શુ. ૧૦ ગુર.

આલવાના સાહપુરમાં.

આદિ—

દુહા.

- ઉદય આદિસર નાંમથી, શાંત મદા સુખકાર,
 નેમનાથ નવનિદ્ધ દીપે, પાર્શ્વ પ્રેમ દાતાર. ૧
- સાહેબ વીર સાસણુધણી, હું નિત્ય કરું પ્રણામ,
 ઉદય અધિક દિનદિન હુવે, જપતાં જેહનું નામ. ૨
- સરસ્વતી સરસ ચ્યન ઘો, વરણુવું નવરસ રૂપ,
 તે તુમચો આધાર મુઝ, સેવે સુરનર જુપ. ૩
- કવિ ત્યાં મહિમા તુઝ કરી, મુઝ વાણી મીઠાસ,
 વલી વિસેષે વિનવું, પુરે પરમેસરી આસ. ૪
- શ્રી ગુરુપાય પ્રસાદથી ચરિત્ર કરું સુપ્રસિદ્ધ,
 મૃગાંકશેષા નિર્મલ સદા, એ મેં ઉદય કીદ્ધ. ૫
- મહિમા કવિકી વિસ્તરે, વગતા વાંછિત સુપ,
 અવલ પવિત્ર શ્રોતાતણાં, ભવમય ભંજે દુપ. ૬
- સીલ સદા સુપદાય છે, સીલ સમો નહિ એકાંય,
 સીલે સુપ મૃગાંક લેહો, મુણુજો સહુ વિવેક. ૭

અંતે—

દાદ ૩૫ રામ ધનાસી.

*

x

x

x

- સુધર્મ પાટથી અનુકમે વંદુ સવિ ગણુધારોરે,
 એહ નાંમે નવનિદ્ધ સંપન્ને, જપતા હોએ જયકારોરે. સુ. ૮
- શ્રી વિરવિજય ગુરુ સુપસાયો, મૃગાંકશેષા રાસ ગાયોરે,
 શ્રી ઋણભદેવ સંધ સાનિદ્ધે, સરસ સંબંધ સચાયોરે. સુ. ૯
- સુધીયાને મુણુતાં સુપ વાદ્ધે, વિરહ ટલે વિજોગોરે,
 વિવેકવિજય સતી ગુણુ સુણ્યાં, પાંમે વાંછિત ભોગોરે. સુ. ૧૦
- સંવત સતરેત્રીષા વરષે, વિજયાદશમી ગુરુવારે,
 સાહપુર સોભીત માત્રવે, રાસ રચ્યો જયકારે. સુ. ૧૧
- ચોથો પંડ વર ચક્રપર્ધ, પુરણુ વધતે પ્રેમોરે,
 દાદ ચોત્રીસમી ધનાગ્રીર્ધ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ વરો નેમોરે. સુ. ૧૨

સતી ગુણ સરિસૌ નાંમ લેવાયે, પુત્રતણાં કદ જોહોરે,
 થુણી પ્રણમી ભાવસું, અનુમોદન્યો સહુ તેહોરે, સ. ૧૩
 ભણે ગુણે શ્રવણે સુણે, તિહાં ધરે આણુંદ પૂરોરે,
 વિવેકવિનય પ્રણુ રનેહસ્યું, સિવ સુષ પુન્ય અંકુરોરે. સ. ૧૫

ઉત્થલો

એમ સંપત્તી સ્વપ કર નમતાં સુરનર સીલવંત નર સુંદર,
 જશ જગતિ રાજે અધિક ગાજે, છાજે હ્યલ મનોહર,
 મૃગાંકલેષા ગુણુ સલેષ્યો દેખ્યાં મુઝ મન સુપકર.
 તપગણ રાજેવી સાહિયસું, વિવેક સંધ મંગલકર. ૧૫

—છતિ મૃગાંકલેષા સાગરચંદ સંબદ્ધ વર્ણુનો ચરિત્ર ખંડ ૪
 સંપૂર્ણ. લઠ સં. ૧૮૭૧ ધો. સ. બં.

૩૬૩ તત્ત્વહંસ [તત્ત્વ વિનયહંસ-મેઘાઝ્ઞિ-વિનય-તેજ-
 હંસ-તિલકહંસ શિ.]

(૭૪૫) ઉત્તમકુમાર ચોપઈ સં. ૧૭૩૧ કાર્તિક શુ. ૧૩ ગુર.
 મદાહડમાં.

આદિ—

દૂહા.

સરસતિ સાંમણિ પાય નમી, પાંમી વચનવિલાસ,
 મન વચન કાયા કરી, હું છું તાહરો દાસ. ૧

ચોવીસે જિણુવર નમું, વિહરમાન જિન વીસ,
 શ્રી શાસનપતિ ગાઘ્યે, મહાવીર જગદીસ. ૨

અતીત અનાગત વર્તમાન, જિણુવર જગ આધાર,
 ચાર તીર્થકર સાસતા, નામે જય જય કાર. ૩

ગોયમ ગણુધર પાય નમું, ગણુધર ઇચ્છારે સાર,
 મોટા મુનિવર વાંદતાં, ઉપજે હરપ અપાર. ૪

એ સહુને પ્રણુમી કરી, ઉત્તમ ચરિત કહેસ,	
કવિજન જીભ નવિ રહે, માનવફલ લહેસ.	૫
દાન સીયલ તપ ભાવના, ચારે ધર્મ પ્રકાર,	
પરણીજી તે ગાછયે, તિહાં દાનતણા અધિકાર.	૬
દાન સુપાત્રે દીજીયે, પામી જે ભવપાર,	
સાધુને દીજો સુઝતો, લાભો લગ્નિ અપાર.	૭
શાલિભદ્ર સુખસંપદા, કથવન્નો સુખભાવ,	
એહવા સુખ જે પામીયા, તે સહુ દાન પસાય.	૮
દાને રૂડા દીસીયે, દાન વડો સંસાર,	
દાન થકી સુખ સાસતા, લાભા ઉત્તમકુમાર.	૯
શ્રી ઉત્તમકુમારનો માંડીયો, મોટો એહ પ્રબંધ,	
સાંભલતા સુખ સંગજે, સરસ એહ પ્રબંધ.	૧૦

અતે—

ઢાલ ૫૧ દીડો દહોરે વામાકો નંદન એ દેશી.

રામ ધન્યાસી.

સુપાત્રદાન તણા એ મહિમા, ચારે પરપદામાંહિ,
એસીને શ્રેણિક આગલે, વીર કલો ઉચ્છાહારે;

ભવિ દાન દીજ્યો મનરંગે.

સુપાત્રદાન વિશેષે દીજે, પામે સદ્ગતિ સંગરે. ભવિં ૨

દાનતણા ફલ એહવા જાણીને, દેજ્યો દાન અપાર,
સુપાત્રદાન થકી સુખ પામ્યો, જિમ શ્રી ઉત્તમકુમારે. ભં ૩

શ્રી ચાર્યદ્ર સૂરીસર કૃત ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર,
પદ્યબંધ થકી મેં આણ્યો, એ અધિકાર પવિત્રે. ભં ૪

તેહ થકી કાઈ ઓછો અધિકો, કહિવાતો હોવે જેહ,
હોજો ચતુર્વિધ (સંધ)ની સામે, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહરે. ભં ૫

તપગચ્છ ઉદયકાર દિનમણિ સરિજો, શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ,
મોહનવેલસમ એ ગુરૂ કહિયે, પ્રણુમે સુગુણ નરજંદ. ભં ૬

તાસ પદ પ્રભાકરિ સરિખો, શ્રી વિજયપ્રભુ સ્મરિસ,	
શિવગણસાહ બાણુતો (નો) નંદન, પ્રતપો કોડિ વરીસરે.	૭
તપગચ્છમાંહિ વિષ્ણુધવર સોહો, શ્રી વિજયહંસ મુર્છાદિ,	
સમીસમ મેધાઋષિ મુનિવર, પ્રભુમે તસ જૂમાંદરે.	૮
સકલ પંડિતમાંહિ પુરંદર, શ્રી વિજય તસુ સીસ,	
તેજહંસ ગુર તેહને પાટે, સકલ વિષ્ણુધમાંહિ દિનેસરે.	૯
મેં ઉત્તમ ઋષીસર ગાયો, તેહ ગુરને સુપસાય.	
ગુણવંતના ગુણુ બળુતાં સુણુતાં, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ધર થાયરે.	૧૦
પ્રવર પંડિતમાંહિ પ્રગટિયો, કલ્પદ્રુમ અવતાર,	
તિલકહંસ ગુર વડો વૈરાગી, નામ જય જય કારરે.	૧૧
મેં ઉત્તમ ઋષી સર ગાયો.....	૧૨
શાંતિનાથ સ્વામી સુપ્રસાદ, મનોરથ ચઢ્યા પ્રમાણુ,	
સમરતાં શિવસુખ પામીજો, દિન દિન કોડિ કલ્યાણુરે.	૧૩
હિવે સમકિતનો દલ માંગી, જે શ્રી ઉત્તમકુમાર ઋષિ પાસો,	
જે તુમે પામ્યો, તે મુઝ ન દીજ્યો આસોરે.	૧૪
સંકર્મણુ શેઠતણુ સુત કહિયે, મોહણુ હરપ સુખાંણુ,	
તેહ તણુ મેં આગ્રહ કરિને, ગ્રંથ ચઢ્યો પરમાંણુરે.	૧૫
ગ્રંથાગ્રંથ અક્ષર ગિણુ આણ્યો, સોલેસે છતીસ,	
લિખિ લિખાવી સાધુ સુશ્રાઋ, લહિજ્યો મનહ જગીસરે.	૧૬
સંવત સતરૈં ઇકતીસાનો. કાતી શુદ્ધિ તેરસિ દિનસાર,	
સિદ્ધયોગ કીયોરાસ સંપૂર્ણુ શુભ નક્ષત્ર ગુરવાર.	૧૭
મહાહડ નગરમાં સરસ સંખંધ એ તત્ત્વહંસ કલ્હો મનરંગે,	
ધન્યાસિરિમાંહિ દાલ ઇકાવનમી, સુણુજો સહુ મનચંગેરે.	૧૮

—સં. ૧૯૧૬ કાર્તિક સુદિ ૧૫ લિપતં ખરતર મન્છે વા૦
રતનચંદ્રગણિ ઉપર દીડી તિસી લિપી. ૬૧-૧૧ ગો. ના.

(૩૬૪) વિબુધવિજય.

(૭૪૬) મંગલકલશ રાસ સં. ૧૭૩૨.

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી જિનપય પ્રણમું સદા, ઋષભાદિક જિન જેહ;	
ચક્રવીસે એ જિનવર નમું વાધે અધિકો નેહ.	૧
પુંડરીક ગાનમ પ્રમુખ, ચક્રેસે આવન;	
ગુણુદરિઆ ગણુધર નમું, હરણિત હોય જગ મન.	૨
હંસગમની હંસાસની, ભગવતી ભારતી માય;	
મૂરખને પંડિત કરે, પ્રણમું તેહના પાય.	૩
જ્ઞાનવંત ગુર માહરો, જ્ઞાનનયણુ દાતાર;	
તે ગુરને પ્રણમું સદા, આણી હરપ અપાર.	૪
દાન શિયળ તપ ભાવના, ધરમ એ ચાર પ્રકાર;	
પ્રથમ દાન ગુણુ વરણુવું, મંગલકલશ અધિકાર.	૫
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

શ્રી સુમતિનાથ ચરિત્ર, એ સંબધ જેહ ભક્તે ચિત	
મુજ બુદ્ધિ સાર એ રાસ, કીધો છે પ્રથમ અભ્યાસ.	૯
શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ, તસ પાટિં દોઈ મુણિંદ	
શ્રી વિજયસિંહ સૂરીસ, જયો શ્રી વિજયપ્રભસૂરીસ.	૧૦
જિન શાસન જેણિં દીપાયો, પ્રતિભોધ્યો એવાડો રાણો	
શ્રી વિજયસિંહસૂરી જાણો, જગતસંધજી રીજાયો.	૧૧
સકલ પંડિત પરધાન, પંડિત સિર મુગટ સમાન;	
શ્રી વીરવિજય કવિરાય, સીસ વિબુધ લહે સુપસાય.	૧૨

દ્વહા.

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીંદને, આદેશે ઉદાસ;	
સત્તરત્રીસે વડનગરે, ચતુર રહ્યા ચોમાસ.	૧

આણંદપુર એ નગરથી જોડવા માંડયો રાસ,
સંપૂરણ કીધો સિદ્ધપુરે, આણી મન ઉદાસ.

૨

રાગ ધવલ ધન્યાસી ઢાલ.

ગાયો ગાયોરે મેં પુણ્યવિદાસ જ ગાયો;

દાન સીધ તપ ભાવ પસાઈ, મંગલકલ્પ સુખ પાયોરે.

૧

ઢાલ ચઢિઆલીસ વચન રસાન, દાન ધરમ દીપાયો,

બણે ગુણે ને સુણે નરનારી, તસ ધરિ ઝડિ બરાયો.

૨

શશિ સાગર ને ફંત સંવચ્છરિ માધવ માસ કહેવાયો,

દ્વિતીયા પુષ્પ દિન સિદ્ધ સંયોગે અનોપમ રાસ નિપાયોરે.

૩

શ્રી વિજયદેવ સરીશ્વર પાટે કીરતિ સમ જગ છાયો,

શ્રી વિજયસિંહ સરીશ્વર સાહય, દિન દિન દોલત દાયોરે.

૪

તાસ સીસ સુંદર સોભાગી વીરવિજય કવિરાયો,

તાસ સીસ વૃદ્ધિવિજય અંધવ વિયુધવિજય સુખ પાયોરે.

૫

હસે અડસઠિ ગાથા કહિએ સરવ સંખ્યા કહિવાયો,

જિહાં લગિ ધ્રુ સશિ સાયર દિનકર તિહાં લગિં એ ચિર યાયોરે. ૬

—અદારક વિજયદેવસરીશ્વર સકલ ભ૦ વિજયપ્રભસૂરિસહ
ગુરુઓ નમઃ તત્ શિષ્ય ઉ. શ્રી વિમલવિજય ગણિ તત્ શિ. શુભવિ-
જયગણિ તત્ શિ. ગંગવિજયગણિ તત્ શિ. નયવિજયગણિ તત્ શિ.
પં. મોહનવિજયગણિ તત્ શિ. રાગવિજયગણિ-સં. ૧૮૮૯ ચૈત્ર શુક્લ.
પક્ષે તિથિ ૧ પડવે ભોમવાસરે શ્રી રાધિકાપુરે શ્રી શાંતિનાથપ્રસાદે શ્રી
તપાગચ્છે લખાવીતાં સાધુજી તેજવિજયગણી પં. ૩૫૨૬૬૯ લ૦ શ્રી
નેમવિજયગણિ તત્ શિ. લપિતં મુનિ વિદ્યાવિજય ૩૫-૧૫ દા. નં.
૪૩ ૩.

(૩૬૫) નિત્યસૌભાગ્ય [ત૦ વૃદ્ધિસૌભાગ્ય શિ૦]

(૭૪૭) નંદમત્રીશી. સં. ૧૭૩૧

શ્રી અઢારી પરમેશ્વરી નમો નમઃ—

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી આદીસર આદિકર, ચૈવીસે જિજ્ઞાસુંદ,
પ્રણમું નિત નિત પુહસમેં, આપે પરમાણુંદ. ૧
કાસમીર મુખમંડણી, કલિમેં ઇધિક પ્રતાપ,
વડગિરિવરા વડગિરવો, અવતરિ અછડી આપ. ૨
અંઆષ તુ અરણુદા, અઢારી અભિધાન,
વરવન વાડી સરપવરા ગિરવર વિવર પ્રધાન. ૩
(સરસતી વર્ણુન)

x

x

x

x

ચૈાપઠ.

નંદરાધ વધરોચન તણૌ, પરસિધ મહિયલિ પરઅંધ ધણુ,
વધરોચન મુંહનો ગુણવંત, તેહની વાત સુણુ ધરિ પંત. ૧
પુર પાડલીનયર પરસિદ્ધ, ધણુ કણુ કચંણુ રિદ્ધ સમૃધ,
મોટો દેસ ધણુ જિહાં ગામ, જન દુરભિગ્ય ન જાણુઇ નામ. ૨
પુર પટ્ટણુ પુહવી મઈ ધણુ, મનમોહન ને રસિયાંમણુ,
પાડલીપુર સમ નહી પૃથમાદિ, અછૈ હં નૌ આદિ અનાદિ. ૩

*

*

*

*

અપ્તે—

ઢાલ દાન સુપાત્રઈ શ્રાવક દીજિષ્ઠ-એ ઢાલ-ધવલ ધન્યાસી.
નવરંગી ચઉપઈ નવરસ ધણીરે, સાંભલિયો સહુ કોય,
ભણુતાં ગુણુતાં સદ્ ઈ ભાવસૂરે, સંપતિ લલિત્યઈ સોય. ૧
મોહણુવેલી ચઉપઈ મન વસી, સુણુતાં થાસ્યઈ સદ્ગુજન પુસીરે,
મૂલ પ્રમધ અછઈ મહિમંડલઈરે, નંદ્યત્રીસી નામા ચઉપઈ એ
વિરચી ચુંપસૂરે પરમેશ્વર પરણામ. ૨ મોઁ
શ્રી તપમચ્છપતિ ગુરુશુણુ ગાંજતઉરે, વચન સુધારસ જલધર
વરસતૌરે, પ્રતપઈ અશ્વમુદપૂર—૩ મોઁ

પ્રવરપ્રધાન સુપડિત પલુમૌરે, ઝીતારથ ગુણધામ,
 વૃદ્ધિસૌભાગ્ય ક્રિયાગુણ આગલૌરે, મહીમલિ પ્રગટ નામ. ૪ મો૦
 નિતસૌભાગ્ય પયંપછ ધણુપરધરે, શ્રી સારદ સુપસાય,
 ધલિ અઝારી આપ પરગડી, પ્રણમું પ્રહસમ પાય. ૫ મો૦
 અંબાઈ વડી તું અરણુદા, કારમીરી કહિવાય,
 વાણી તું વિદ્યા વાગેસ્વરીરે, માતા તું મહિમાય. ૬ મો૦
 તું માતા હું સેવક તાહરઉરે, પ્રણમું તાહરા પાય,
 નિતસૌભાગ્ય સદા આનંદ કરે, ગુણુગણુ ગુરૂઆ ગાય. ૭ મો૦

—ઇતિ શ્રી નંદરાગ્ન મંત્રવી વૈરાગ્યન ચક્રપદ સંપૂર્ણમ્. નંદ.
 બત્રીસી નામ. ઢાલ ૧૬ શ્લોક સંખ્યા ૪૦૦ અથવા સર્વ ગાથા.....
 .....આહ્યા નગરે લિખિત નિતસૌભાગ્યેન—સંવત ૧૭૩૧ વર્ષે
 માધસિતપક્ષે (કવિ હસ્ત લિખિત છે) ૬-૨૧ આ. ક.

(૭૪૮) પંચાખ્યાન ચોપદ, (કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્ર)
 સંવત ૧૭૩૧ આશો શુ. ૧૩

આદિ—

ચોપદ.

સરસતીમાત સદા મન ધરી, કથા કહું અતિ આણુંદ ધરી,
 કથા સુણ્યે કવ્યપય પરિહરો, હૃદય કમલમિં આણુંદ ધરો ૧
 x x x x

અંતે—

પાર્શ્વનાથ સુપસાયિ કરી, સરસતી મનશુદ્ધિ સમરિ કરી,
 રચ્યો તાસુ એહ ચરિત સાંભલયો એકાગર ચિત. ૪
 સંવત સતર એકત્રીસે જાણુ, (૧૭૩૧) શુદ્ધિ આશો તેરસી વખાણુ,
 સારદમાત તણિં સુપસાય, નિત્યસૌભાગ્ય અહોનિશિ ગુણુ ગાય. ૫

હૃદા.

ચોપદની ગાથા અરસેં તિણિ ઉપરિ તેપન્ની
 નિત્યસૌભાગ્ય કવિયણુ કહે, સુણુયો એહ એક મન્ન. ૬

ઢાલ ૨૫ મી દીઠો દીઠો કે વામાકો નંદ દીઠો એ દેશી,
 ગુણિયણુ એ ગુણુ ગાયો એ, સરસ પયતીસે ઢાલ.
 ચતુર સુણુજ્યો ચોપઘએ, સકલસમા મનરંજસીએ, સુણુતાં અતિ
 હિરસાલ. ચ. ૧
 ચોપઘ એ મનમોહતીએ, નવ નવ ઢાલ રસાળ,
 ચ. ૨
 કંઠ સુકંઠે ગાયતાંઓ લાગે અધિક રસાલ.
 ચ. ૩
 ચોપઘ એ ચંગી અઙ્ગએ, સગવટું કસતામ.
 ચ. ૪
 નવરસ ભાવ નવનવાએ, તેણિ કરી અભિરામ.
 ચ. ૫
 પંડિત વૃદ્ધિસૌભાગ્ય, નિત્યસૌભાગ્ય સુગણ.
 ચ. ૬
 સરસતીનિં સુપસાઉવેએ, ધરી કવિત સુધ્યાન.
 ચ. ૭
 ગુણિયણુ મિલિ ગાયજ્યો એ, અરથ સહિન અધિકાર.
 ચ. ૮
 મનરંજસી મોહુસો, સુણુતાં ચતુર સુણિ ચાર.
 ચ. ૯

—છતિ પંચાખ્યાન વિષયે કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્રં સંપૂર્ણ.

સં. ૧૭૭૦ વર્ષે આશો સુદિ ૨ દિને ગુરવાસરે સંપૂર્ણ લિખિ-
 તોડયં રાસ સકલ મહોપાધ્યાય ૧૦૮ શ્રી જિનચંદ્રગણિ શિષ્ય સકલ-
 કોવિદ કોટી કોટીર પંડિતશ્રી ૫ શ્રી જીતચંદ્રગણી શિષ્ય ગણિ યશશ્રદ્ધેશુ
 લિખિતોડયં આત્માર્થે.
 પત્ર ૧૩ અમર.

૩૬૫ક માનમુનિ.

(૭૪૮ક) સંયોગ બતીસી. સં. ૧૭૩૧

અતે—

સંવત ચંદ સમુદ સિવાક્ષ શશી યુત વર્ષ વિચારઘ તિસી
 ચૈત સિતા તસુ હકિ ગિરાપતિ માંન રચિયું સંયોગ બતીસી. ૩૨
 અમરચંદ મુની આગ્રહૈ સમર દૂધ સરસતિ
 સંયમ બતીસી રચી આજીઆંનિ ઉકતિ. ૪૨

—છતિ શ્રીમન્ માંનમુનિના વિરચિતાયાં ચતુર્થોન્મોહ સંવત્ ૧૭૬૩
 વર્ષે મતિ દ્વિતીય આસાદ સુદિ ૨ દિને વારે શનિસ્વરો (વિ. ધ.)

૩૬૫૫ ક્ષમાસાગર.

(૭૪૮૫) શત્રુજય બૃહત્સ્ત. સં. ૧૭૩૧ ચૈત્ર શુ. ૫

આદિ—

ઢાલ હડીલા વયરીની.

ધણા દીહી મનમઈ હુંતીરે, જાત કરેવા ખાંતરે, હુંગર બલો,

દેસ સોરઠમઠ સોભતઉરે લાલ

સોરઠદેસ સોહામણઉરે, તીરથ જિહાં બહુ ભાંતરે. હુંગર બલો. ૧.

x

x

x

x

અંતે—

ખીજી ઢાલ.

સંવત સતરઠકત્રીસમૈ વલિ ચૈત્રીહો સુદિ પંચમી જાણુ, સે.

શ્રી જિનધર્મ સૂરીસર, જિણુ ભેટયાહો સખલઠ મંડાણુ. સે. ૧૩

અહમઠદાવાદ ખંભાધતી, વિમલાદેહો આસખાધ ખાસ,

સંધ સાથઈ ઇમ પ્રેમસું, વવરાવ્યા હો હઠમનઠ ઉલાસ. સે. ૧૪

મનની આસ્યા સહ ફલી, રંગઠ ગાયા હો સેત્રુંજ ગિરરાય, સે.

ક્ષમાસાગર મુનિવર બણુધ, વલિ હોજ્યો સેવતાં તુમ પાય. સે. ૧૫

—મારી પાસે છે.

૩૬૬ આણંદમુનિ (લોંઠ ત્રિલોકસિંહ શિં)

(૭૪૯) ગણિતસાર. સં. ૧૭૩૧ આવણુ. દિલ્લીના લાલપુરમાં.

અંતે—

દલ્લી જહાનાખાદ વખાંણુ, અવરંગસાહ છત્રપતિ જાંણુ,

લોક વસે નિજ સુખિયા સહુ, પર ઉપગાર કરે તે બહુ. ૪૦

કાજ તિહાં છે અમદલખાદ, કોટવાલ સિદ્દી પોલાદ,

અદાલત સેખ સવેમાંન, મીર હસેની ને બહુમાંન. ૪૧

જે જે નર આવે ફરિયાદ, સુણે સહુકો વાદવિવાદ,

તુરતિ લેખ લખી આપે ધણા, ન્યાય કરે કુલ મૂલકહ તણા. ૪૨

સખર હજારીકો બાબર, આવક નાગોરી સિરદાર,

રામચંદકે નંદન ચાર, માનસંધ હરિકૃષ્ણ ઉદાર. ૪૩

લાગીરથ રૂપચંદ વિચારં, ધર્મકાળ થાનક છે સારં,
ગણિ ત્રિલોકસી ગુણભંડારં, તત્ર ચોમાસું કરિ શ્રીકારં. ૪૪
કંઠ કલા કેકિલ ઉચ્ચારં, મહીમંડલ મહિમા વિસ્તારં.

જાણુ વિચક્ષણુ ચતુર ઉદારં. સંઘ ચતુર્વિધકું સુખકારં. ૪૫
શ્રી શિવજીકે પાદિ વિરાજે, ગણિ ત્રિલોકસી ગજપતિ રાજે,
સહેર લાલપુર હે અતિ ભલા, નિજ ભગતિ શ્રાવક ગુણનિલા. ૪૬
સંવત સતર સયે એકતીસ, શ્રાવણ માસ સદ્ધ સુનગીસ,
ગણિતસાર મુનિ આનંદ કહે, ભણે ગણે સિખે સુખલહે. ૪૭

—છતિશ્રી ગણિતસાર ગ્રંથે વિદ્યાર ચાતુરી ચમત્કારાલંકારે
ગુણક સુખમંડને વિમુઘ જન મનોરંજન ગણિ ત્રિલોકસી નામાલંકૃતે
મુન્યાનંદ વિરચિતે ચતુર. [મ. બ. નો સંગ્રહ.]

(૭૫૦) હરિવંશ ચરિત્ર સં. ૧૭૩૮ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫ સોમ. રાધનપુર.
આદિ— દ્વિહા.

શ્રી સુપદાયક નેમજી, જદવ ફૂલ શણુગાર,
શ્રી હરિવંસ તિલક પ્રભુ, વંછીત વર દાતાર. ૧
સમુદ્રવિજય સુતગુણનીલો, કરણાવંત કૃપાલ,
સતિય સીવાદે નંદજી, જિવદયા પ્રતિપાલ. ૨
મુનિસુવત જિન વિસમા, બાવીસમા નેમનાથ,
શ્રી હરિવંસ વષાણુસુ, હરપે જોડી હાથ. ૩
ગુજરાતિ લોકા ગુણી, મિથ્યા ગુણભંડારં,
શ્રી ત્રિલોકસી ગજપતિ, આચારિજ અદિકાર. ૪
શ્રીગુરુને પસાઉસે, આણી મન આણુંદ,
રાસ બાણુ રવિઆમણો, ભણતાં પરમાણુંદ. ૫

* * * *

અતે— દાલ રાગ ધન્યાસી.

(આજ અહારે આંખણુડે—એ દેશી.)

શ્રી મુનિસુવત વીસમા, બાવીસમા નેમનાથોજી,

- શ્રી હરીવંસમે ઊપના, ભવિજન કીયા સનાયોછ. ૧
- શ્રી સુખદાયક નેમછ, બાલપણે અલ્યારીછ,
બદવવંસ સીરોમણી, ધન ધન રાગુલ નારીછ. શ્રી સુખ. ૨
- ધન બંધવ રહનેમછ, સંબ પ્રચુન ગુણવાંછીછ,
ગજસુકુમાલ ધીરજ ધર્મો, ભાંમા ફકમણી રાંછીછ. શ્રી. ૩
- કૃષ્ણ તણો મહિમા તણો, બલભદ્ર બહુ અધિકારછ,
ગુણ ગાયા યદુવંસના, સાંભલતાં સુખકારીછ. શ્રી. ૪
- ગુજરાતી લુકા ગચ્છનાયક, રૂપ ઋષી જીવરાજેછ,
કુંવરછ શ્રીમદ્વજ્ર, રતનાગર ઋષિરાજેછ. શ્રી. ૫
- કેશવછ શિવજીગણી, ત્રિલોકસીદ મુણિદોછ,
ઉંસવંસ અધિકી કલા. છાજહડ વંસ દિણદોછ. શ્રી. ૬
- સાહ નેતસી કુલતીલો, નવરંગદે અંગબતોછ,
મરધર મહેવા દેસના, બુધિવંત લોખ્યાતોછ. શ્રી. ૭
- વાંણી લહેર તરંગણી, સરદ મેઘસમ ગાજેછ,
જીવરાજ બંધવ વડા, ગીતારથ ગુણ છાજેછ. શ્રી. ૮
- શ્રી રાયધનપુર રંગચું, સત્તરસેં અડત્રીસછ,
કાર્તિક શુદ્ધ પુન્યમદિને, સોમવાર સુજગીસછ. શ્રી. ૯
- શ્રી ભણસાલી મુરછ, તસ સુત ભીમછ રગોછ,
નવનવ દાલ કહી તિણેં, મોછ મન ઉચ્છરગોછ. શ્રી. ૧૦
- આગ્રહ કીધો અતીધણો, વીનતી કરીય અપારોછ,
જોડાળો મન રંગચું, હરીવંસ ચરીત્ર ઉદારોછ. શ્રી. ૧૧
- પાછ ઉત્તરાધ્યયનની, દીકા અંતર વાંચીછ,
સંપ્રદાય પ્રકરણથી કેતલો સુત્રેં સાચછ. શ્રી. ૧૨
- જ્ઞાતા સમવાયંગથી અંતગડ અંગ મઝારોછ,
એહ શાસ્ત્ર અનુસારથી, રાસ કર્યો સુવિચારોછ. શ્રી. ૧૩
- અધિકો ઓછો સુગથી, આપ મતેં જે ભાખ્યોછ,
તે મુઝ મિચ્છામી દુકકં, ગીતારથની સાખ્યોછ. શ્રી. ૧૪

રાંમ રાધવ ધ્રમરામચું, હરીવંસ કુલશિલ્પગારોળ,
 મુનીમુવત જિન નેમળ, તીર્થકર સુષકારોળ. શ્રી. ૧૫
 ચોથા ખંડતણી સહી, ઢાલ કહી એકત્રીસળ,
 બણે ગુણે વાંચે સુણે, સુખ સંપતિ જગીસળ. શ્રી. ૧૬
 આચારિજ ત્રિલોકસી, ગચ્છમંડન સિલ્પગારોળ,
 આણંદળ મુની ઉચરે, સંધ સહુ જયકારોળ. શ્રી. ૧૭
 કલસ.

હરીવંસ ઉતપતી સાસ્ત્ર બહુ શ્રુતિ નેમિ જિનપતિ જગચુર,
 શ્રીકૃષ્ણ યદુપતિ ત્રિખંડ નરપતિ બંધવ બલભદ્ર સુષકર. ૧
 બામાદિ રૂકમણિ આઠ બામણી મુગતિગામણી ગાધએ,
 સંબ પુરુષોત્તમ આદિ બહુ ગુણ બણત સહુ સુખ પાધએ. ૨

—દત્તિશ્રી મુન્યાનંદ વિરચિતે શ્રી હરીવંસ ચરીત્રે અનુર્થ ખંડ
 સંપૂર્ણ: સં ૧૮૭૧ માધ વદ ૧૧ ચંદ્રવાસરે શ્રી થાનગઢમાં ૬૦
 ઋષિ વેલળ રૂપાળ પદ-૧૬ માં.

૩૬૭ ખેતો (લોં. દામોદર પૂજ્ય શિ.)

(૬૫૧) ધન્નાનો રાસ સં. ૧૭૩૨ વૈ ૦ વેરાટ (મેવાડ)માં

આદિ—

પ્રથમ નમું પ્રભૂ પાસજિણુ પોહવિ માહિ પ્રસિદ્ધ,
 ઈંદ્ર પદમાવતિ પુગવેં નામેં કરે નવનિધિ. ૧
 સાર વચન દેં સરસતિ, તું મોટી છે માય,
 તે પ્રસન્ન હોયે થકે, કરિયામાં કહિવાય. ૨
 ગુરૂ ગિરવા ગુણ આગલા, ગુરૂ વિણુ ઘેર અંધાર,
 કાઠનાવ જિમ જાણિએ સુગુરૂ ઉતારે પાર. ૩
 ધનો ધણિ ધરણિ હુઓ, પુન્યવંત પુરૂષ પ્રધાન,
 પુરવ પુન્યથી પામિયે પગ પગ પ્રગટનિધાન. ૪

કવિજન ગુણ એહના કહો સાંભલતાં સુખદાય,
શાલિભદ્રની સાંભલો પ્રગટ પોહવિમાંહિ.

૫

x x x x

અંતે—

રાગ ધન્યાસરિ.

ધન ધનો રણિયાયા, જિણુ આઠ કર્મ ખપાયા,

x x x x

શ્રી પુન હામોદર દીપતારે, પોહવિમાંહિ પ્રસિદ્ધ,
લાયક લુકે ગજ સહિરે ગજનાયકરે જસ જગમાંહિ. ધૃ ૭

તાસ સેવક સુપ્રસાદસુરે, ધના તણા ગુણ ગાય,
ખેત કવિ ખાંતે કહેરે સુણો આવકરે તુમે ચિત્તદાય. ધૃ ૮

મેહપાટમેં જાણીયેરે વાંકો ગઢ વેરાટ,
વિષમા ડુંગર વાંકડારે વિષમા છેરે સહિ ઉઘટધાટ. ધૃ ૯

સંવત ૧૭ ખતીસમેં કિધા વેસાખ માસ,
ચતુરતણા મન રિઝીયે, સાંભલતારે સહિ પોહએં આસ. ધૃ ૧૦

એ ચોપઈ ચોપસુરે સાંભલતાં સુખદાય,
ધન લખમી હોવે ધણીરે ધણી લક્ષીરે આવે ધરમાંહે. ધૃ ૧૧

જાણુ જાણી આણુસીરે, રાગા સુટલ કરિ ટાલ,
પુન્યવંત આવક સાંભલેરે, કહે સાવજીરે દયા પ્રતિપાલ. ધૃ ૧૨

મોહણુવેલી ચોપઈ, ચઠી ચતુરાને હાથ,
મિઠી મિશ્રી સારખીરે મિલે ખીરખાંડનો સાથ. ધૃ ૧૩

—સં. ૧૮૨૦ ભાદરવા સુદ ૧૧ વા. શુકર લિ. રણિ દિપા.
રામપરા મધે ૧૨-૧૫ આગ્રા ભં ૦)

૩૬૮ સુખસાગર (ત૦ કલ્યાણસાગર-સુંદરસાગર શિ.)
(૭પર) ઇદ્રસાનુપ્રિયા રત્નસુંદરી સતી ચોપઈ સં. ૧૭૩૨
ભાદ્રપદ સુદ ૮ પુષ્પવારે રેઆં ગામે (૩૫નગર ગામે.)

આદિ—

શ્રી સંપેશ્વર પાસજિન, પશુમો પય અરવિંદ;	
આસસેન તપ કુલતિલો વામાદેવી નંદ.	૧
ઇંદ્ર ઇંદ્ર નાગેંદ્ર નર, સેવા સારૈ સાર;	
પાસ સંપેસર પ્રણમતાં, સદ્ગલ હુવૈ અવતાર.	૨
ઇહ ભવિ પરભવિ સુષ હુવૈ, પામઈ લીલ વિલાસ,	
સંપતિ સંતતિ વિસ્તરઇ, પૂજ્યાં શ્રી જિન પાસ.	૩
સુભ મતિ ઘો મુઝ સરસતી, હંસવાહિની માત,	
કુમતિ કાઢિ દૂરૈ કરો, સુમતિ સમાપો માત.	૪
જગદંબા જગદીશ્વરી, ત્રિલુ જગ કેરી માય,	
વાંકેરાય વિશ્વેશ્વરી, સેવ્યાં બહુ સુષ થાય.	૫
વચન વિલાસ ઘો સરસ મુઝ, સેવકનઈ સિરદાર,	
સુગમ સાત્ર ભાષા સહિત, વરણું ચોપઇ સાર.	૬
સદ્ગુરુ અરણ્ય પ્રસાદથી, ગાવું સતી ગુણમાન,	
સરસકથા રતનસુંદરી, સુણો થઇ સોવધાન.	૭

x

x

x

x

અંતે—

સોરઠા.

ટાળ્યો વિક્રમમાન, રાખ્યો નિજ મદ માનિની,
 સીલવતી સાવધાન, રતનસુંદરી ભામિની.
 નામ લિઆં નિસતાર, બણુતાં સુણુતાં ભાવસ્યું,
 સદ્ગલ હુવૈ અવતાર, સુણુતાં ચોપઇ હરપસું.

ઢાલ ૩૧ સાલિભદ્રધનો રિપરાયા એ ઢાલ.

વીર પટોધર પાટ વિરાજૈ, તપગણપતિ ગુર હાજૈ.	
ત્રી વિજૈપ્રભ સૂરીસરરાયા, તાસ તણા નમું ખાયા.	૧
તસુ ગણ માંહિ પંડિતરાયા, કલ્યાણસાગર સુરરાયા,	
પડિમોહી કીઆ ધાવક રાયા, તાસ તણા નમું ખાયા.	૨

તસુ સીસ રવિ જિમ સહગુર સોહૈ, ભવઅણુના મન મોહૈજી,
બુધ સુદરસાગર ગુરરાયા, તાસ તણા નમું પાયાજી. ૩

બુધ સુદરસાગર ગુરરાયા, સતીતણા ગુણુ ગાયાજી,
દિન દિન વધતૈ નર સવાયા, તાસ તણા
તસુ સીસ અપણી મતિ અનુસારે, ચરિત રચો સુવિચારેજી,
પંડિત સુપસાગર ગુણુગાયા, દિન દિન સુપ સવાયાજી. ૫

સંવત સંન્યમ ગુણુ લેછજી, નરલખ્યણુ દેછજી,
ભાદવ સુદિ આઠમી બુધવારે, ગ્રંથ રચો સુપકારેજી. ૬

ઢાલ ૩૨ ચૌપઠ.

ચૌપઠ જોડી હર્ષ ધરી, વાંકેરાય મયા બહુ કરી,
સેવક નૈ સુપ સંપતિ બહુ, પૂરૈ દેવી વાંછા સહુ. ૧

ધક ચિત ધ્યાસી વાંકેરાય, તાસ ધરૈં નવનિધિ જ્યુ થાય,
પુત્ર કલત્ર ધન ધાન્યે સદા, તૂઠી આપૈ અતિ સુપ સુદા. ૨

રેઆં નગરી રલિયાંમણી, સગલાં સહરાંરી સિરમણી,
ચોસડિ દેવી મુખ્ય સમુખ્ય, ધ્યાયાંથી હોવૈ પરતખ્ય. ૩

વાંકેરાય ભવાંની સહી, સેવા સારૈ સગલી મહી,
જસ જ્યોતિ જિગામગિ ધણી, આપૈ દિનપતિ જિમ દિમમણી. ૪

સુપસાગર સેવક કવિ આસ, દિન દિન દોલતિ દેવૈ હિલાસ,
મનરી વાંછા પૂરી કરૈ, લિપમી બહુ ભંડારેં ભરેં. ૫

દિન દિન વધતૈ પુન્ય અકૂર, દિન દિન વધતૈ નર સવર,
દિન દિન વધતૈ સુખ્ય સુનાંણુ, દિન દિન વરતૈ કોડિકલ્યાણુ. ૬

દિન દિન પાવૈ શ્રીકી વેલિ, દિન દિન વરતેં રૂપારેલિ.
દિન દિન સુપસાગર કવિસાર, દિન વાધે જયજયકાર. ૭

—સં. ૧૭૩૫ વ વૈશાખ વ. ૧૪ દિને પં. સુપસાગરગણિ લિખિતં
શ્રી રૂપનગર મધ્યે ૧૩-૧૭ નાનચંદજી ભં. કવિની સ્વહસ્ત લિખિત.

(૭૫૩) ચોવીસી.

સકલ પંડિત શિરોમણિ પં. શ્રીપ શ્રી દીપસાગરગં પરમગુરુચો નમઃ

આદિ—

આદિસ્તં

રાગ સામેરી મુનિસ્થું મન માન્યો એ દેશી.
 પ્રથમ જિણેસર પ્રણમીઈ. મરદેવીછો નંદરે,
 જિનસ્થું મન માન્યો,
 નાભિ નૃપતિ કુલ મંડણો, વૃષભ લંછન જિનચંદરે જિન. ૧
 × × × ×
 દીપસાગર કવિરાયનો સુખસાગર કહે' સોસરે. ૫ જિ.

અતે—

માધવન સુપનનું ધન જીવી એ દેશી.
 ચોવીસ જિણેસર કેસર ચરચિત કાય,
 જેહના પદ સેવે' ચોવિધ દેવનિકાય.
 * * * *
 સંવેગી ગછપતિ જ્ઞાનવિમલ સૂરિરાય
 જ્ઞાનાદિક ગુણનો પામી તાસ પસાય,
 તપગચ સોભાકર દીપસા(ગ)ર કવિરાય,
 તેહનો લઘુ બાલક સુખસાગર ગુણ ગાય. ૫
 ૮-૧૩ દા. ૭૧ નં. ૯૩ કે.

(૩૬૮) શાંતિદાસ (શ્રાવક)

(૭૫૪) ગૌતમસ્વામી રાસ ૬૫ કડીનો સં. ૧૭૩૨ આશો સુદ ૧૦.

આદિ—

સરસ વચનદાયક સરસતી, અમૃત વચન મુખથી વરસતી,
 સહગુર કેરૂં કીજે ધ્યાન, અલવે આલે બુદ્ધિ નિધાન. ૧
 તીર્થંકર ચોવીસે' તણા, એકમનાં ગુણ ગાઉં ધણા,
 વિહરમાન વંદું જિન વીસ, સિદ્ધ અનંતા નામું સીસ. ૨

સુમતિ યુપતિ પાલે મન સુદ્ધ, નમું સાધ જસ નિર્મલ યુદ્ધિ,
સુઝ મતિ સાર કરું અભ્યાસ; કહ્યું જૌતમ સ્વામીનો રાસ. ૩

* * * *

અંતે—

સંવત સતર બત્રીસે લહું, આસો સુદિન દસમી કહું
કરજોડી કહે સાંતિદાસ, જૌતમ રીપી આપો સુખવાસ. ૬

—પ્રત સં. ૧૭૩૨ લી.

—સંવત ૧૮૫૨ વર્ષે દ્વિતીય બાદ્રવ સુદિ ૮ દિને લિખિત
જતિ માણુકવિજે સૂરતબિંદર મધ્યે સુદ્ધ દૃષ્ટે મ. શ્રી હિરવિજય
સૂરિસ્વરજ પ્રસાદાત્ એનમ સાહજ દેવીચંદજી વાચનાર્થે ૪-૧૨ જૈ.
એ. નં. ૧૧૩૩.

—સંવત ૧૯૩૬ ના ફાગુણ સુદી ૮ દને શ્રી વડાવલી નયરે
શ્રી મહાવીર સ્વામી પ્રસાદાત્ લખીતં. મુની પેમવીજેજી ભક્તિવિજયજી
પઠનાર્થે મુનીરાજ જૌતમસાગરજી—૪-૧૪ પ્ર. કા. નં. ૯૪૭.

૩૬૯ જયસાગર. (દિ૦ મૂલ સંઘ સરસ્વતી ગચ્છ વાદી—

ચંદ્ર—મહીચંદ્ર શિષ્ય)

(૭૫૫) અનિરૂદ્ધજી -સં. ૧૭૩૨ માગસર શુ. ૧૩ ભૃગુવાર—
હાંસોટ—સુરત.

આદિ—

રાગદેશખ.

સમરવિ સારદા સ્વામીની, પ્રણુમવિ નેમિ જિણુંદ,
કથા કહું અનિરૂદ્ધની, મને ધરી આનંદ. ૧

આવિસમો જિનવર હવો, તેહને વરિ સાર,
નારાયણ સુત જાણીયે, કામ કામ અવતાર. ૨

તેહ તણો સુત અનિરૂદ્ધ હવો, રૂપવંત ગુણવંત,
તેહ તણા ગુણ વરણુવું, સાંભલજ્યો સહુ સંત,

x * x *

અતે—

ચાલિ-કોડિ પૂરવનં આયુજ પાંખી,

સાધ્યાં રાયાં કોડિજ-એ ભાસ.

- અનિરૂદ્ધ સ્વામી મુગતિ જ પાંખી, કીધું તેહ વખાણુજ,
ભવિયણુ જણુ જે સુણુસે ભણુસે, તે પાંખે સુખ ખાંણીજ. ૧
- શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત કાંઈ નહી જાણું, નથી કરતો અભિમાનજ,
પૂર્વ સૂરિતણે અનુક્રમે કીધું, અનિરૂદ્ધરણુ આખ્યાનજ. ૨
- કવિજન દોષ માં મુઝનેં દેખે, કહું છું મુંકી માંનજ,
હીન અધિક જે એકમાહે હોવે, સોધખો તહમે સાવધાનજ. ૩
- મૂલસધે સવસ્તવીવરગચ્છે, વિધાનદ મુનિદંજ,
તસ પાટે ગોર મહ્વી સુભૂષણુ, દીઠે હોંપે આનંદજ. ૪
- લક્ષ્મીચંદ્ર મુનિ જન મોહન, વીરચંદ્ર તસ પાટજ.
જ્ઞાનભૂષણુ ગુર ગૌતમ સરિષો, સોહે વંશ લેલાટજ. ૫
- પ્રભાચંદ્ર તસ પાટે પ્રગટયો, હૈંઅડ વડિલ વિખ્યાતજ,
વાદીચંદ્ર તસ અનુક્રમિં સોહે, તેહની ધાદી વૃંદમાં વાતજ. ૬
- તેહ પાટે મહીચંદ્ર ભટારક, દીઠે જનમન મોહેજ,
મેરચંદ્ર તસ પાટે જાણો, વાંણી અમીરસ સોહેજ. ૭
- ગોર મહીચંદ્ર શિષ્ય એમ બોલે, જયસાગર બ્રહ્મચારજ,
અનિરૂદ્ધ નામે જે નિત્યે જાંપે, તેહ ધરિ જાજન્યકારજ. ૮
- હાંસોટે સિંધપરા શુભ જ્ઞાતે, લિખ્યું પત્રવિશાલજ,
જીવંધર છીતા તણે વચનેં, રચ્યું જૂજૂયેં દાલેજ. ૯
- સંવત સતરખત્રીસમાહેં, માગસિર માસ ભૃગુવારજ,
સુદિ તેરસિ રચના રચિયે, પૂણ્યત્રય થયો સારજ. ૧૦
- સુરતનયરમાહિ તહો જાણો, આદિ જિનગેહેં સારજ,
પદ્માવતી મુઝ પ્રસન્ન થઇનેં, નિત્યેં કર્યો જયજયકારજ. ૧૧

દ્વહા.

જયજયકારજ તેહ ધરેં, જેહનેં નિજ વિશ્વાસ,

પુન્ય કરોરે માંવવી, પોહોયે મનની આસ. ૧

અનિરુદ્ધરણુ જે મેં કર્યું, દુઃખરણુ એ સાર,

સાંભવતાં સુખ ઉપજે, કહે જયસાગર બ્રહ્માચાર. ૨

—છતિ ભદ્રારક શ્રી મહીયંદ્ર શિષ્ય બ્રહ્મશ્રી જયસાગર વિરચિતે
અનિરુદ્ધરણુખ્યાને અનિરુદ્ધગમન વર્ણનો નામ ચતુર્થોધિકાર; સમાપ્ત:-
૨૮-૧૫ સરસ્વતી ભવન મુંબઈ.

—સંવત ૧૭૮૧ માગસર વદિ ૫ સોમે પ્રથિરાત્રે સ્વહસ્તે
લિખિત માનરાજ પઠનાર્યે-શુભં ભવતું. ૩૫-૧૫ સ. ભ. મુંબઈ.

૩૬૯ વિનિતવિજય (ત૦ મુનિવિજય-દર્શનવિજય-

પ્રીતિવિજય ક્ષિ૦)

(૭૫૫) ૧૨૪ અતિચારમય શ્રી મહાવીરસ્ત૦ સં. ૧૭૩૨

આસો સુદ ૧૩.

અંતે—તપગચ્છ ગયણુ-દિવાકર એ, શ્રી હીરવિજય સૂરિરાય, શ્રી.

તેહના રાજિમાં દીપતા એ શ્રી મુનિવિજય ઉવચાચ. ૧૨૧ શ્રી.

તસ ચરણાંયુજ સેવતાએ કોવિદ્ભાંહિં પ્રધાન, શ્રી.

શ્રી દર્શનવિજય પ્રભુ સમરતાં એ પામીઈ નવહિ નિધાન. ૧૨૨ શ્રી.

તાસ સીસ બહુ ગુણુનિસોએ જ્ઞાન તણો ભંડાર, શ્રી

વિયુધ શ્રી પ્રીતિવિજય ગુરુએ સેવકનિં સુષકાર. ૧૨૩ શ્રી.

ભેદ સંયમ તણા ચિત ધરોએ દંત મિત સંવત સાર શ્રી

આસો સુદિ દિન તેરસિંએ તવન કર્યું જયકાર. ૧૨૪ શ્રી.

(કલસ) શ્રી વીરજિનવર ભવિકસુખકર કામિતપૂરણુ સુરતર,

તપગચ્છનાયક સુમતિદાયક શ્રી વિજયાણુંદ સૂરીસર,

તસ પાટિ સોહઈ ત્રિજગ મોહઈ શ્રી વિજયરાજ સૂરિગણુધર,

પંડિત શ્રી પ્રીતિવિજય વિનયી વિનીતવિજય મંગલકર. ૧૨૫

—ચેનસાગરજી ભં. ઉદયપુર.

૩૬૯ ક માણિક્યસાગર. (?)

(૭૫૫ ક) શ્રીપાળ રાસ. લખ્યા પ્રત સં. ૧૭૩૨. લીં. બ.

(આ રાસના કર્તા જ્ઞાનસાગર કે જે માણિક્યસાગરના શિષ્ય હતા તે લાગે છે તે રીપમાં ગુરુનું નામ આપ્યું લાગે છે. ખાત્રી માટે મૂળ રાસ જોવાની જરૂર છે. જ્ઞાનસાગર માટે જુઓ નં. ૨૯૨ પૃ. ૫૭.)

૩૭૧ સુરવિજય. (તં સિદ્ધિવિજય શિ.)

(૭૫૬) રતનપાળ રાસ. સં. ૧૭૩૨ પુરાનપુરમાં,

આદિ—

દૂષા.

શ્રી રૂપભાદિક જન નમું, વર્તમાન ચોવીસ,	
શ્રીમંધર પરમુષ નમું, વિહરમાંન વલી વીસ.	૧
પુંડરીક ગૌતમ પ્રમુખ, ગણધર હુવા ગુણવંત,	
ચઉક્કસે આવન નમું, મોટા મહીમાવંત.	૨
સમર હું શ્રી શારદા, ત્રણ જગમાંહી વિખ્યાત,	
વીણા પુસ્તક ધારણી, શુભ મતી આપઘ માત.	૩
નિજ ગુરનાંમ જપું સદા, સિદ્ધિ ઋદ્ધિ દાતાર,	
મુંડીયને પંડિત કરે, એ મોટા ઉપગાર.	૪
તાસ તણે સુપસાઉલે, રચ્યું રાસ રસાલ,	
રતનપાસ ગુણ ગાઈવા, મુંઝ મન થયો ઉજ્યાલ.	૫
દાંન સીયલ તપ ભાવના, મુગતી મારગ એ ચાર,	
રતનપાલ તણો ચરીત્ર, દાન તણો અધીકાર.	૬
કવણ પેત્ર કીણી પુરી થયો, કીમ ઈણે દીધું દાંન,	
ત્રિલા લલિ કિણ પરિલતી, તે સુણજ્યો સાવધ્યાંન.	૭

અંતે—

હાલ ૩૪ સાહ્ય મે નવિપલવ જસ્યું.

દાનપ્રત્યંધ અંધ મેં દીડો, સખરો એ અધિકાર,

મેં માહરી મતિને અનુસારે, રચિયો રાસ ઉદારરે;

ભવિયણ સુણજ્યો શ્રી જિન વાણી—

જેહથી લલિયે શિવપટરાણીરે—

દાનથી દોલત અધિકી લહિયે, દાનથી કીરત બોલે
દાનથી સદ્ કો હોએ રાગી, નહિ કોઇ દાનને તોલે—
દાનથી દૂરિજન હોઈ ભાઈ, દાનથી સહુ સગાઈ
દાનથી લહિયે યુદ્ધિ સવાઈ, દાનથી પામિયે ઠકુરાઈ—
દાન દેઇને અનુમોદો, મકરો પશ્ચાતાપ

ઉગટ આણી દાન જો દેસ્યો, તો ટક્કર્યે પાપ સંતાપરે— ૪

તપગણનાયક બહુ સુખદાયક, શ્રી વિજયાચુંદ સૂરંદરે,
શ્રી વિજયરાજસૂરી તસ પાઠે, સંપ્રતિ સોહુ મુણીંદરે. બ. ૫

તસ રાજે પંડિત ગુણવંતા, સીધીવિજય બુધરાયારે,
સંવેગીને શુદ્ધ વયરાગી, નામથી દુરીત પલાયારે. બ. ૬

તેહતણે સુપસાય લહીને, રાસ પૂરો ધમ કીધારે,
રતનપાલ તણા ગુણગાતાં, મનનેા મનોરથ સીધારે. બ. ૭

શ્રી ખરાનપૂર નગર મઝારે પીઠમાં રહ્યા ચોમાસરે,
શ્રી મનમોહન વીરપ્રસાદે રચ્યો એ મેં રાસરે. બ. ૮

ઉઠું અધિકું જો મેં બાપૂં, મીચ્છા દુકક મુખતાસરે,
ત્રીજા ખંડની ઢાલ આઠમી, મેં કહી મન ઉલાસેરે. બ. ૯

સંવત સત્તરે ખત્રીસા વર્ષે, શુભ મહુત શુભવારે,
સૂરવિજય કહે સંપૂર્ણ કીધો, રાસ ત્રીજો ખંડ ઉદારે. બ. ૧૦

વિનતિ કરું હું તુમ કરજોડિ, કોવિદ ન ચિત ધરજો,
અશુદ્ધ હોએ તે તમે શોધજો, પિયુ હાંસી મન કરજો. બ. ૧૧

ભણતાં ગુણતાં ને સાંભજતાં, થુણતાં હરખ અપાર,
ગુણગાતાં વડી ગુણવંત કેરાં, વરત્યો જયજયકાર. બ. ૧૨

—સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે શુક્રત્રયપક્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ દિને વાર સોમે
ત્રિખિતં, ગભાલદેસે મગપૂરે આમે લખીનાં મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી
શ્રી શ્રી સીધચંદ્રગણિ તત્ સીધ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી સભાચંદ્ર
ગણી તત્ સિધ્ય સકલ પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રીપ ભાગ્યચંદ્રગણી તત્

સીસુપુ સ્વાયંદેષ્ય લપીકૃતં બ્રાતા લખમીચંદ્ર વાંચનાર્થે શ્રી ભાલદેશે
પ. ૪૦ પં. ૧૨ ધો.; પત્ર ૨૮ પં. ૧૬ ધો-લિ. સં. ૧૯૫૩ ફા.
શુ. ૧ ભોમ. ખત્રી વશરામ આત્માભાઈ. ધો. પ્ર. કા. રત્ન, ભા. લીં. કે.

—સં. ૧૭૩૮ વર્ષે શ્રાવણમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૨ ગુરવાસરે લપીકૃતં.

...સકલ પંડિત લખ્યપ્રતિષ્ઠાકૃષ્ટ યશોરાજીરાજિત ગાત્ર પંડિત શ્રીપશ્વી
ધનસોમગણિ તત્ શિષ્ય ગ૦ કનકસોમન લપીકૃતં...સુઆવિકા રાજકું-
યરિ વાંચનાર્થે ઉદેપુર ગોડીજીનો ભંડાર.

—સં. ૧૮૭૯ કર્તિક શુ. ૫ બુધવાસરે ધોરાજી મધ્યે લિ.
ભાવચારિત્રીયા ઋ૦ જવેરચંદ જીવદ્ શિવજી માલજી આત્માર્થ જાડેજી
શ્રી ચંદ્રસિંધજીના રાજપમાં તથા પ્રધાન ભાઇ જુઠા ગોપાલજી તે વારે
લિખ્યું છે. ૨૬-૧૬. શ્રી પૂજ્ય અપાસરો, રાજકોટ.

૩૭૨ પદ્મનિધાન (વિજયકીર્તિ શિ.)

(૭૫૭) આરવ્રતવિચાર સં. ૧૭૩૮.

અંતે—

સંવત સતરૈ ચાતીસૈ સમઘરે સુભમહરત સુભવાર,
સદગુરને વચને કરિ આદ્યારે ધરમર્ધ જયજયકાર.

હિ વશિ૦

(કલસ)

ધમ ભાવસેંતી સુણીય સુણીય ગુર મુખિ આણિ સુધી આસતા.
જે ટાલિ દૂષણ એહ ભૂષણ ધરૈ તસુ સુષ સાસતા;
વાચનાચારિજ વિજયકીરતિ સીસ પદ્મનિધાનએ,
તસુ પાસિ ખૂરિ શ્રાવિકાયઈ ધરયા વ્રંત પરધાનએ.

સં. ૧૭૩૪ વર્ષે મિગસિર સુદિ ૩.

—વિવેકવિજયજી ભં. ઉદયપુર.

૩૭૩ જિનવિજય (૧) (ત૦ કલ્યાણવિજય-ધનવિજય
અને વિમલવિજય-કીર્તિવિજય શિ.)

(૭૫૮) જયવિજય કુંવર પ્રબંધ. સં. ૧૭૩૪ દશાડા.

આદિ—

ફા.હા.

આદિ આદિજિણેસર, પય પ્રણમી સુવિલાસ,	
યુગલાં ધર્મ નિવારિને, કીધો ધર્મ પ્રકાસ.	૧
સુખકર સાદિય શાંતિજી, પ્રણમી પુણ્યઅંકૂર,	
નામ જપતાં જોહનું, ભય નાસઈ સવિ દૂર.	૨
નમીય નેમ જિણેસર, અલ્પચારી શિરદાર,	
સમુદ્રવિજય તૃપકલતિલો, રાજિમતી ભરતાર.	૩
પુરીસાંઘણી પાસજી, મહિમાવંત મુણિંદ,	
ધરણુરાય પદ્માવતી, સેવક પય અરવિંદ.	૪
તીરથનાયક સેવીઈ, વહ્નમાન જિનરાય,	
એ પાંચે પરમેસર, હું પ્રણમું સુખદાય.	૫
શશિવચણી સરસતી નમું, વિદ્યાવર દાતાર,	
મયા કરી મુઝને દીયો, વાણીનો વિસ્તાર.	૬
નિજગુરુ અરણુ નમી કરી, નાણુ રચણુમંડાર,	
મૂરખને પંડિત કરે, નાણુ નયણુ દાતાર.	૭
સમકિત વ્રત ભવિ આદરો, છઈ સમકિત સુખદાય,	
સમકિત વિણુ નર જો કરે, તે સવિ નિષ્કલ્પ થાય.	૮
સમકિત સખહુંમાં વડો, સમકિત મોટો ધર્મ,	
સમકિતથી સુર સંપદા, સમકિતથી સવિ શર્મ.	૯

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી પદીકમણા સૂતની વૃત્તિમાં, એ અધિકાર વખાણ્યોરે,
તિહાંથી જોધને મેં સખદા, મહાં સંબંધ એ આણ્યોરે— ૪ સં.

જીમતણે વશિ ઓઘું અધિકું, જે મેં ધહિં ભણ્યુંરે,
 તે મેં શ્રી સંધ સાખિં તેહતણો હું મિચ્છાંમી હુકું બાખ્યુંરે- ૫ સં.
 અંથાગર અતુમાને કીનો સાતસયાં પચવીસોરે,
 લખી લખાવી સાધુ સુઆવક સુણનાં અધિક જગીસોરે— ૬ સં.
 સંવત સતરથોતરીસા વરસે નયર દશાડામાંહિરે,
 રાસ રચ્યો મેં સમકિત ઉપરિં, શ્રી શાંતિનાથ સુપસામરે— ૭ સં.
 તપગજનાયક સૂરિ શિરોમણી, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિરાયોરે,
 પુણ્ય પ્રતાપી જસ જગિ વ્યાપી, સકલસૂરિ સવાયોરે— ૮ સં.
 શ્રી કલ્યાણવિજય વાયકના સેવક, શ્રી ધનવિજય ઉવઝાયોરે,
 તસ આંધવ શ્રી વિમલવિજય યુધ, નામે નવનિધિ પાયોરે— ૯ સં.
 તસ સીસ પંડિતમાંહિં સોહે, કીર્તિવિજય યુધરાયોરે,
 તસ સેવક ઇણીપરિં બોલે, એ સુણતાં સંપદ થાયોરે— ૧૦ સં.
 ભણે ગણે જેહ સાંભલો, નવનિધિ હોઈ તસ ગેહિરે,
 જિનવિજય કહે સાંભલો, એ અધિકાર સનેહિરે— ૧૧ સં.

—મતિ શ્રી સમ્યક્વાધિકારે જયવિજય કુચરપ્રત્યઘે ઉપસકન-
 સિદ્ધિગમનો નામ અતુર્થાધિકાર: સંપૂર્ણમ-સં. ૧૭૬૮ કાલ્તિક શુદ્ધિ ૩
 દિને વાર શુક્રે.

૧ સમ્યક્વાધિકારે જયવિજય કુચરપ્રત્યઘે નિજગૃહાન્નિ મિતવિજય-
 રાખ્યામિ વર્ણુનો પ્રથમોધિકાર:

૨ ,, જયવિજય કુચર પ્રત્યઘે ગત વસ્તુ દ્વયપ્રાપ્તિ વર્ણુનો
 દ્વિતીયાધિકાર:

[તપગચ્છપતી નિતુસેવીએરે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ,
 તસ રાખ્યે પંડિતવરે, નામે સુખ ભરપૂરે—
 કીર્તિવિજય યુધરાયનોરે, સીસ કહે સુખકાર,
 જિનવિજય કહે સાંભલોરે, એ બીજો અધિકારરે.]

૩ સમ્યક્વાધિકારે જયવિજયકુચર પ્રત્યઘે આંધવદ્વય મિલન નિજ-
 ગૃહાગમન ખંડત્રય સાધનો નામ તૃતીયોધિકાર:

—સંવત ૧૭૬૮ નામા સકાર્તિક શુદ્ધિ ૩ દિને વાર શુકે.
૧૯-૧૭ પ્ર. કા.

૩૭૩ ક નિત્યવિજય. (ત૦ લાવણ્યવિજય શિ૦)

(૭૫૮ ક) એકાદશાંગ સ્થિરિકરણ સઝાય. સં. ૧૭૩૪.

આદિ— એહવો હુરે અનાથી-એ દેશી.

સરસ્વતિ માત નમીનઈ સદ્ગુર, ચરણે નામિ શીશ,

આચારાંગ અનોપમ ભાષણ, શ્રી વર્દમાન જગદીશરે.

ગોપમ ! સુણિ સૂષો આચાર, જિમ પામે ભવજલ પારરે. ગો સુ.

અંતે— જૈન ધર્મમાં નિજ ચિત રાખો.

તપગચ્છપતિ સોહમ સમ જે ગુર, તપ જપ સંયમ ગાનરે,
શ્રી વિજયસેન સૂરીશ પટોધર, શ્રીવિજયદેવસૂરિરાજધરે. જૈન. ૭

તાસપાટ સોહાકર સંપ્રતિ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિરાયારે,
શ્રી વિજયરત્ન સૂરીસર જગગુર, દીપણ તેજ સવાયારે. જૈન. ૮

સકલવાચકવાદી ગજ કેશરી, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાયારે,
નામ જર્પતાં જેહનું ભવિજના પાતિક દૂર પુલાયારે. જૈન. ૯

સંવત સતરચોત્રીસા વરખઈ, હરખઈ જેડી હાથરે,
નિત્યવિજયયુધ પભલુધ પ્રણિપરિ, પ્રણુમી શ્રી શાંતિનાથરે. જૈન. ૧૦

—પ્રતિ એકાદશાંગ સ્થિરીકરણ ચૂલિકારપસ્વાધ્યાય-૧૨

—લિખિતશ્ર મહોપાધ્યાય શ્રી લાવણ્યવિજય ગણિશિષ્ય સકલ-
પંડિત પ્રધાનપંડિત શ્રી ૫ શ્રી નિત્યવિજય ગણિશિષ્ય ગણિ દેવવિજ-
યેન. સંવત્ ૧૭૬૦ વર્ષે આપાઠ સુદિ ૧૧ સોમવાસરે શ્રી સૂર્યપુરવા-
સ્તવ્ય સુઆવિકા પુણ્યપ્રભાવિકા દેવ ગુરમકિતકારિકા શ્રીજ્ઞનાસ્તાપ્રતિ-
પાલિકા શ્રીસમકિતમૂળ દ્વાદશ વ્રતધારિકા-આવિકામાર્ધ મોટીકી પઠ-
નાર્થ પત્ર ૭ અમરવિજય સીતોર.

૩૭૪ તેજસિંહ—(હુંકાગચ્છ રૂપ ઋષિ-જીવાજી-જશવંત
—રૂપસિંહ-દામોદર-કર્મસિંહ-કેશવજી શિ૦)

(૭૫૮ ખ) આંતરાતું સ્તવન. સં. ૧૭૩૫.

આદિ—આદિ અનાદિ અધુના છે, અરિહંત ધર્મ અભિધાન.

અંતે—(કલશ) યોવીસ જિનતર ત્રીવીસ અંતર, પાટિ સતાવ જે થયા,
કલ્પસૂત્ર આદિ નામકામ જાણી રચી સ્તવન સેવે મેં કલ્યા.
શ્રી પૂજ્ય કેસવ શિષ્ય તેજસિંહ, જિનસાસન ધર્મ ચિતધર્મ,
એકવીસ મહસ વર્ષે સંધ ચતુરવિધ, રહે! તે કહું જિનવર્ગ. ૪૪
સંવત સતરપેતીસા સંવચ્છર નાંદસમે ચોમાસએ,
કોઠારી ઠાકુરસીની વીનતી કીધી સુત ઉલ્લાસ એ.

(૭૫૮ ગ) નેમનાથસ્ત. સં. ૧૭૧૨ ? (રૂપ અશ્વ શશિ)

આદિ—સદગુરને અર્થે નમી સમર ગોતમ સ્વામિ,

શ્રી ગુરની સેવા કરે, કેશવજી શુભ નામ.

૧

તાસ પસાયે (સાધ) સું, ખાવીસમો જિનરાય,

સામલવરણે સોમતો, નેમપ્રભૂ સુખદાય.

૨

x

x

x

x

અંતે—(કલસચો) હુંકાગચ્છ નાયક સૂખદાયક રૂપઋષિરતનકર,

તસ પાટિ પટોધર સોહે પુરંદર જીવજી જતનાકર.

તસ પાટિ પ્રધાન સંધ જાણુ વડલધૂ વખાણીએ.

જસવંત જીતો જસ ધણો, ત્રિભુવન જાણીએ —

તસ પાટિ મુનીવર રૂપસુંદર રૂપસિંધ ઋષિ પાલએ,

તસ પાટિ પટોધર સોહે દામોદર ધર્મ તણે ગોચાતએ.

તસ પાટ કર્મસીહ પાપમય ખીહ સકલ ગુણે કરી જાણુએ,

તસ પાટ પટોધર સોહે શ્રી ગુર, કેસવજી વખાણીએ.

શ્રી રૂપ સુંદર ધરમ ધુરંધર શ્રી પતિજી ગણધારએ,

તસ શિષ તેજસિંહ સ્તવન રચ્યો, વડોદરા મઝારએ. ૫

સંવત ૩૬૨૨૨૨(સ)સી સહી દીવો સો પ્રલસારમે,
શ્રી નેમ પ્રભૂજીની સ્તુતિ કીધી, સંધ સહુ જયજયકારમે. ૬

શાંતિજિનસ્તવન. સં. ૧૭૩૩ બુદ્ધરાનપુરમાં.

આદિ—સાંતિ નમી કહું સાંતિનો, સંખેપી સુસંખંધ,
જંબૂભરત માહિ ભલો હસ્તનાગપુર બદ્ધ. ૧

x x x x

અંતે—કલસલો-૩૫જીવર હરી યુગજસ રૂપસિંહ દામોદર,
કર્મસિંધ કેસવશિષ્ય તેજસિંધ શાંતિજિન નામ ચિતધરો.
સંવત સતરત્રેત્રીસા સવંછર યુરાહાનપુર ચોમાસમે,
સોની વજેરાજ સુત વૃધમાન કીધી વીનતિ બુધ પ્રકાશમે.

ઋષભજિનસ્ત. સં. ૧૭૨૭ ચૈત્ર સુ. ૧૫ જલોરમાં,

આદિ—

સકલ ગુણે સિદ્ધ પ્રણુમીને હો ધ્યાઈ ઋષભજિનબુંદ.

x x x

અંતે—

સંવત સતર સતાવીસે ચૈત્ર માસે હો તિથ પૂનમ જાંણુ,
શ્રી પૂજ્ય કેસવ નામથી ગણિ તેજસિંધ હો સદા કોડિકલ્યાણુ. ૪
મંનતસિંહની વિનતિ સ્તવન કીધો હો વર હીરાવેધ,
ગઢ જલોર સુહામણો ભણુતા હો થાયે નવનિધ. ૫

૨૪ જિનસ્ત. સં. ૧૭૩૪ રતનપુરીમાં.

આ. સુવિધિજિણેસર સુંદરે સુવધતણો કરતારરે, જિણુંદરાય,
અં. સંવત સતર ચોત્રીસા વર્ષે રતનપૂરી માહે હરખેરે.
મુહતા કોઠારીને સાહ સવાધ સંધ સકલ સુખદાધરે,
ગણિ તેજસિંહજી જિનગુણુ ગાયા, સહસમલજી કરાયારે—

વીરસ્ત સં. ૧૭૩૩.

આ. ચોવીસમો જિનસાસનકો પાત.

સીમંધર સ્વામી સ્ત. સં. ૧૭૪૮ વીરમગમ.

આ. શ્રી સીમંધર સાહિબા સન્મુખ.

અને ખીન્ન સ્તવન-ની પ્રત પાનાં, ૮ પં. ૧૩ ધો.

આ તેજસિંહ મુનિએ દૃષ્ટાંતશતક નામનો સંસ્કૃત પદ્યગ્રંથ રચેલ છે તેમાં પ્રશસ્તિ આ પ્રમાણે છે.

શ્રી લુંકાલ્યગણે ગણોશ્વરગુરુ શ્રી કેશવાંતસ્થિત
શિષ્યેણાશુકૃતં વરં નિજધિયા દૃષ્ટાંતકાન્તંશતં । છંદોલંકૃતિ
શબ્દ શાસ્ત્રરહિતં કાવ્યં યદા નિર્મિતં તત્સર્વં મુનિ તેજ-
સિદ્ધગણિના ધોરૈર્વિશોદ્યં વરં ॥ ૧૦૧ ॥

આની પ્રત ધોરાજી ભંડારમાં ટપાસહિત ૨૫-૧૫ છે; અને પ્રકરણ રતનાકરમાં પ્રકટ થયેલ છે.

૩૭૫ ચંદ્રવિજય (૧) (ત૦ હીરવિજયસૂરિ-કલ્યાણવિજય-
સાધુવિજય-જીવવિજય શિ૦)

(૬૬૦) ધન્ના શાલિસદ્ર ચૌપાઈ.

અંતે—

મહાવિદિહિં અવતરી શ્રી હીરવિજયસૂરિ ગુણનિલો,

તપગચ્છ ગગનનો બાણ;

શ્રી વિજયસેનસૂરીસર તસ પાટિરે અતિ ચતુર સુખણ કિ. ૯૮ દોષ૦

તસ પાટિ પ્રતપઈ સુખકર શ્રી વિજયદેવ સૂરોદ,

શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસર આચારિજ રે તપ તેજ દિણંદ,

કિ. ૯૯ દોષ૦

શ્રી હીરવિજય સૂરોદનો શિષ્ય લખધિનો ભંડાર,

શ્રી કલ્યાણવિજયગણિ વાયક વરે કવિજન સિરદાર, કિ. ૫૦૦ દોષ૦

પંડિત સાધુવિજય નામિં તેહનો શિષ્ય પ્રધાન,

તેહના સીસ યિ ગુણનિલા, દોષ જોડિલીરે શશિ સૂર સમાન,

કિ. ૧ દોષ૦

પંડિત જીવવિજય પ્રથમ સીસુ તે ટુંદમાંહિં લીહ,
લાવણ્યવિજય પંડિત નામિં બીજી શિખરે વાદી યુગસિંહ,

કિ. ૨ દોહો

પંડિત જીવવિજયતણે સીસ ચંદ્ર નિજ કરગોડિ,
કહ્યું મુનિવર ગુણુ આવતાં સહી પુહતારે માહરાં મનકોડ,

કિ. ૫૦૩ દોહો

(ઇડર બાઇઓનો ભંડાર).

(વિજયપ્રભસરિ-આચાર્યપદ સં. ૧૭૧૦ સ્વ. ૧૭૪૯.)

૩૭૬ અંદ્રવિજય (૨) (તં ઋદ્ધિવિજય-રત્નવિજય શિ.)

(૭૬૦) જંબુકુમાર રાસ સં. ૧૭૩૪ પોષ શુદ્ધ ૫ મંગલ કોરડાદેમાં.

આદિ— સકલગણિ શ્રી ૫ શ્રી રત્નવિજયગણિ ગુરુઓ નમઃ

દૂહા.

લામાનંદન પાસછ, ત્રિભૂવનનો આધાર,	
ચરણકમલ નમતા થકાં, લહીય સુખ અપાર.	૧
સાતફણે કરી સોમતા, મુખ પૂનિમનો ચંદ,	
નવકર કાયા પ્રભુતણી, લંછન જસ ફણીદ.	૨
મન સુધે પ્રણમું સદા, આણી અધિક ઉદ્દાસ,	
અશ્વસેન સુત ભેટતાં, પુહચ્છ મનતી આસ.	૩
વલી પ્રણમું સુધઈ મનઈ, માહાવીર ભગવંત,	
જસ ચરણાંબુજ સેવથી, લહીય સુખ અનંત.	૪
સિંહલંછન સિંહની પરઈ, પાલ્યો જેણુ ચારિત,	
ભવિ જનતારણુ લણી, ભાખ્યા સૂત્ર સિદ્ધાંત.	૫
પ્રથમ ગણધર વીરનોં, પૃથિવીનંદન જાણુ,	
ગૌતમ ગૌત્ર ગૌતમ નમું, જસ નામધ કોડિ કલ્યાણુ.	૬
હંસવાહન હસતી વદન, કવિજનની આધાર,	
સારદ મુઝ મયા કરી, દેજો પુદ્ધિ અપાર.	૭

સરસવચન દિઉ સરસતિ, કહું બે કરજોડિ,	
જંબુકુમર ગુણુ ગાયસં, માત પૂરિ મઝ કોડિ.	૮
નિજગુર પદપંકજ નમી, કરસું જંબુ વખાણુ,	
સાધુ ગુણુ ગાતાં થકાં, વાધે બુદ્ધિ વિજ્ઞાન.	૯
નવાણું કોડિ સોવન તણ, ધન તે જંબુકુમાર,	
આઠ કન્યા પ્રભવા સહિત, લીધો સંયમમાર.	૧૦
માતપિતા કન્યાતણા, પ્રતિ બૂઝવ્યા વલી તેહ,	
પંચસય સત્તાવીસસું, લિધે ચારિત્ર ગુણુજેહ.	૧૧
બાલપણે બુદ્ધિ આગલો, ધન તે જંબૂ સ્વામિ,	
તાસ ગુણુ ગાતા થકાં, વાધે મહીયજ મામ.	૧૨

*

*

*

**

અંતે—

હાલ વધાવાનો એ દેશી.

આજ મુઝ જન્મ સફલો થયો, આજ મુઝ પૂગી આસ,
દુખ દોહગ સવિ દુરધ ગયા, જવ ગાયો રે મેં જંબૂનો રાસ કે
ભવિરે ભવિ વંદો;

- જંબુકુમર આણુંદધ જસ સેવઈ મુનિવ્રહો. ૧
- નિજ પિતામાતા સહીત, સાસુ સસરો એહ,
આઠ કન્યા પ્રભવા સહિત, જેણે લીધીરે ચારિત્ર સસનેહ. ૨ ભ.
- પાંચસઘ સત્તાવીસસું જેણુધ, પાલ્યો સુદ્ધ ચારિત્ર,
તપ જપ ક્રિયા બહુ કરી, જેણુધ કીધો નિજજન્મ પવિત્રકિ. ૩ ભ.
- શ્રી વીરપટોધર પ્રથમ જયો, શ્રી સુધર્મા ગણુધાર,
તસ પટ પ્રભાવક ગુણુનિલો, મેં ગાયોરે શ્રી જંબૂગણુધારકે. ૪ ભ.
- નહડ દેસમાંહિ ભલો, ફેરડાદે નયર સૂખવાસ,
વસઈ શ્રાવક પુન્યવંત જિહાં, જે પુજધરે જિનવરશ્રી પાસકિ. ૫ ભ.
- પાસજિણુંદ પસાઉલે, આણી અધિક ઉલાસ,
વામાનંદન સાંનિધે મેં ગાયોરે, જંબૂસ્વામિનો રાસ કિ. ૬ ભ.

સંવત સત્તર ચૌત્રીસમઠ, પોસ માસ સુખકાર,
સુદિ પાંચમ મંગલ દિનઠ, મન પાયોરે અતિહર્ષ અપાર કિ. ૭ બ.
તપગછ રાજા જગજયો, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિંદ,
તસ પાટૈ ગુર દીપતો, આચાર્ય રે શ્રી વિજયરત્ન મુણિંદકે. ૮ બ.
પંડિત પ્રવર પંડિતવરો, શ્રી ઋદ્ધિવિજય ગુરરાસ,
શ્રી રત્નવિજય શિષ્ય તમ તણો, જમ જગતરે અતિ જસ
સર્વ કિ. ૯ બ.

તસ સેવક એણિપરિ, ચંદ્રવિજય ગુણુગાય,
વીર પટોધર જંબૂતણા, ગુણુગાતાં રે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ થીર થાય
કિ. ૧૦ બ.

એ રાસ થિર થાયજો, જિહાં લગે દુ રવિચંદ,
જેણુઠં ભણુધ ભાવિ સુણુધ એક ચિત્ત તેહનધ ધરિ રે નિત
હોઈ આણુંદ કિ. ૧૧ બ.

અંથાઅંથ એ રાસનો, આઠસઠ ખાવન,
સાધુ ગુણુ એક ચિત્ત જે ભણુઈ, તે પામદરે અવિચલ સુખધન
કિ. ૧૨ બ.

—સં. ૧૭૩૪ વર્ષે ફાગુણ સુદિ ૯ દિન આત્માઅર્થ, ૨૯-૧૫
અનંત; ૩૦ ચં.

૩૭૭ તેજપાલ. (લોં. ગુજરાતી તેજસિંહ-ઈંદ્રજી શિ૦)
(૧૬૧) રત્નપંચવીસી રત્નચૂડ ચૌપદ. ૧૭૩૫. નભ (માહ) ૧૩
રવિ. અહમદપુરમાં.

આદિ—

આસા રાગે દૂહા.

પ્રેમ ધરી પ્રણમું પ્રભૂ, આદીશ્વર અરિહંત,
શ્રી સારદ મુઝનઠં સદા, આપો બુદ્ધિ એકંત.
દાન શીલ તપ દાખીયા, ભાવ સહીત ભલભાય,
સરીખા છઈ તદ પણિ સુણો, દાન સદા સુખદાય.

અન્ન દાને જગિ અધિકાર, કરિત કરમ કલ્પેલ,
તંબા તુરી વસુ સ્ત્રીય થકી અન્ન સુધાન અમોલ.

x x x x

અતે—

ગુજરાતિ લોકાગણિ ગાજતો, પ્રભુ તેજસિંધ હો અણિ અધિક પ્રતાપ.
દિન દિન શ્રી ગુરુ દિલ સૂષમ સહી સમરમ હો તસ નાસમ સંતાપ—
૪૭૨

ગુણનિધિ ગિર્યા શ્રી ગુરુ પૂજ્ય ઇંદ્રજી હો સદા પૂજ્ય પવીત્ર,
અનુચર તેજ કહમ ઇમે ચતુર સુણો હો એહ રતનચરિત્ર—દાં ૪૭૩
સંવત બ્રાહ્મગુણ સુંદર, મકરાકર હો શસિ વધ વદીત,
તેરસિ નમ માસમ તિહાં, અહિમદગુરિ હો રચ્યો વાર આવીત. દાં ૪૭૪
પમણી દાલ પચવીસમી રસિક જન હો ગાજ્યો કંઠિ રસાલ,
સગવટ કવિયો સાંકલી, તુક સરસમ હોં ઇમ રતવર્ષ તેજપાલ દા ૪૭૫
—સં. ૧૭૪૨ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૦)) શનીવાસરે. ૧૬૧૬ દા.

૧૩ નં. ૪૦ જ. શા. અમ.

થાવચ્ચા મુનિ સ૦—ધો૦

૩૭૭ જ્ઞાનકીર્તિ. (વિનયદેવસૂરિ-વિનયકીર્તિસૂ. —વિજય-
કીર્તિસૂ. શિ.)

(૭૬૨) ગુરુરાસ. (અ.) સં. ૧૭૩૭ માધ શુદ્ધ ૬ ખંભાતમાં).

આદિ—

આદિનાથ આદિ નમું આપેં અવિચલ શર્મ.

નીતિપંથ પ્રગટાઇકે, વારિલ યુગલા ધર્મ.

x x x x

અતે—

દાલ ૧૯ રાગ ધન્યાસીરિ.

વિનયકારતિ સૂરિ વાંદમ ગુણચિરિ ગુરુરાજરે.

નામે જેહને નવનિધિ માર્ગે, સીકે સદ્ધર્માં ક્રમરે.

વિ. ૧

બ્રહ્મા રૂપિથી ગચ્છ બ્રહ્મામતી, વિનયદેવ તસ નામરે.
 સુરિ શિરોમણિ સમતા દરિએ, સવિગુણુ વિશ્રામરે. વિ. ૨
 તેહને પાટિ દીપક મહાપક, વિનયકારિતિ સુરિ જાણુરે.
 ગુર ગુણુ સકલવિધાનું આગર, તે હુજો આગમ જાણુરે. વિ. ૩
 તસ પટ સોહે જન મન મોહે, મોટા મહિમાવંતરે,
 સાધુ ક્રિયા તપ જપનુ દરિયુ, શ્રી વિજયકરિતિ સૂરિસંતરે. વિ. ૪
 તસ સીસ જ્ઞાનકરિતિ ભાષે, ગાયુ ગુર ગુણુરાસરે.
 ગુર નામેં સુખસંપદ લલઈઈ, પુંહચે સધલી આસરે. વિ. ૫
 સાચર ગુણુ અષિ ચંદ્ર સંવચ્છરિ, માધ માસિ સુદિ જાણુરે.
 અંભણુનયરે સધ આદેશે, છઠું દિન ચઢયો પ્રમાણુરે. વિ. ૬
 ભણુતાં ગુણુતાં સંપતિ થાઈ દુઃખ દાલિદ્ર સધિ જાઈરે.
 નવનિધિ સિદ્ધિ ધણુરી આઈ, હઠઈ હર્ષ નમાઈરે. વિ. ૭

ઇતિશ્રી ગુરરાસ સમાપ્ત—શ્રી તપાગચ્છે મહોપાધ્યાય શ્રી હિતરૂચિ
 ગણુ તન્મિષ્ટ્ય કવિ હસ્તરૂચિભિર્લિપીકૃતં, ભટ્ટારક શ્રી જ્ઞાનકીર્તિ સૂરીણું
 સ્વચાચનકૃતે (શ્લોક સં. ૩૫૧) પત્ર ૧૨. અમર. એ હસ્તરૂચિ વૈદ્ય
 વક્ષભ ગ્રંથના રચિયિતા સમજવા. તેને માટે જુઓ નં. ૩૨૩. વળી
 વિનયદેવસુરિ માટે જુઓ નં. ૧૧૧ પૃ. ૧૫૨ જૈન ગૂં ૬૦
 ભાગ ૧ ભો.

૩૭૭૬ રામચંદ (પદ્મરંગવાચક શિ૦)

(૭૬૨ ક) ૧૦ પચખાણુસ્ત. ૩૩ કડીનું સં. ૧૭૩૮ પોક્ષ શુ ૧૦

આદિ—

શ્રી સિદ્ધારથ નંદન નમું, મહાવીર ભગવંત,
 ત્રિગઢઈ બાહ્યા બિનવર, પરપદ બાર મિલંત. ૧

x

x

x

x

અંતે—

કલસ.

પચ્ચખાણુ દસવિધ ફલ પરખ્યા મહાવીર જિનદેવ એ,
જે કરમ બવિયણુ તપ અખડિત તાસ સુર પપ સેવએ,
સંવત વિધિગુણુ અશ્વિશસિ, વલિ પોસ સુદિ દશમી દિનમ્,
પદ્મરંગ વાયક સીસ ગણિવર રામચંદ તપવિધિ બણુમ્. ૩૩

—આવિકા મનમાં પઠનાર્ય. ૨-૧૩ મારી પાસે છે.

૩૭૮ જ્ઞાનવિમલ સૂરિ. (નયવિમલ) (ત૦ વિનયવિમલ- ધીરવિમલ શિ૦)

—આ ગૃહસ્થાવસ્થામાં ભિન્નમાલ શહેરના વતની અને વીશા
ઓસવાલ વંશના વાસવગોત્રી વાસવ શેઠ પિતાના અને કનકાવતી
માતાના પુત્ર હતા. જન્મ સં. ૧૬૯૪ માં થયો, ને નામ નાથુમલ્લ
આપ્યું. સં. ૧૭૦૨માં તપગચ્છના પંડિત વિનયવિમલગણીના શિષ્ય
પં. ધીરવિમલગણિ પાસે દીક્ષા લીધી ને દીક્ષાનામ નયવિમલ રાખ્યું.
અમૃતવિમલગણિ તથા મેરુવિમલગણિ પાસે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો. તેમને
સં. ૧૭૨૭ મહા શુદ્ધિ ૧૦ ને દિવસે મારવાડના સાદદી પાસેના ધાણે-
રાવ ગામમાં તપગચ્છના આચાર્ય વિજયપ્રભસૂરિએ ઉત્સવપૂર્વક પંડિત
(પંચાસ) પદ આપ્યું. ત્યારપછી તેમના ગુરુ ધીરવિમલગણિ સં. ૧૭૩૯
માં સ્વર્ગવાસ થયા. પોતે ઘણાઓને દિક્ષા અપાવી. સં. ૧૭૪૭માં
અણુહિલપુર પાટણુ આવ્યા. સં. ૧૭૪૮ (કેટલાકમાં ૧૭૪૯ છે)
ના દ્વાગણુ સુદી પાંચમ ગુરુવારે વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી મહિમાસા-
ગરસૂરિએ પાટણુ પાસે સડેસર (સડેર)માં ઋષભદેવના મંદિરમાં આ-
ચાર્ય પદની આગી નામ જ્ઞાનવિમલસૂરિ સ્થાપ્યું. આચાર્ય મહોત્સવ
ઐષ્ઠી નાગજી પારેખે ખૂબ દ્રવ્ય ખર્ચા કર્યો. તેના હુપદેશથી સં.
૧૭૭૭ માં સુરતના શેઠ ગ્રેમજી પારેખે સિદ્ધાયલ (શત્રુંજય)નો સંઘ
કાઢ્યો હતો કે જેનું વર્ણન કવિ દીપસાગરગણિના શિષ્ય સુખસાગર

કવિએ પોતાના પ્રેમવિલાસ નામના રાસમાં કરેલું છે કે જે રાસ નર-ભવદૃષ્ટાંત ઉપનયમાલામાં પ્રસ્તાવનામાં પ્રગટ થયો છે. તેમનો વિહાર ખડ્ગપા સુરત, ખંભાત, રાજનગર (અમદાવાદ), પાટણ, રાધનપુર, સાદડી, ધાણેરાવ, શિરોહી, પાલીતાણા, જુનાગઢ વગેરે સ્થળે ગૂર્જરાત-મારવાડ-સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં થયો હતો. સિદ્ધાચલ તીર્થની અનેક વખત યાત્રા કરી. જિનપ્રતિમાની ૧૭ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી.

અનુક્રમે સં. ૧૭૮૨ માં ખંભાત ચોમાસું કુર્યું તે વખતે સિદ્ધાચલની યાત્રા કરવાની અતિ ઉત્કંઠા ને તૈયારી કરી, પણ પરચક્રને લીધે અતી નહિ તેથી ખંભાતમાંજ રહ્યા. ને ત્યાંજ તે વર્ષમાં આશા વદ ગુરૂવારે ૮૯ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા. શ્રાવકોએ ખંભાત-સકરપરામાં સ્તૂપ (પગલાં યુક્ત દેરી) કરાવી !

તેમનો જ્ઞાન ભંડાર ખંભાતમાં ખારવાડામાં વિમલના ઉપાશ્રયમાં વિદ્યમાન છે. તેમના રચેલા ધણા ગ્રંથોની પ્રથમાદર્શ (પ્રથમ પ્રત) ઉપરોક્ત સુખસાગર કવિએ લખેલ છે. તેમણે સંસ્કૃતમાં શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્ર પર વૃત્તિ, શ્રીપાલચરિત્ર સંસ્કૃત ગદ્યમાં (સં. ૧૭૪૫) સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ પર વૃત્તિ, પ્રશ્ન દ્વાત્રિશિક્ષા સ્તોત્ર રચેલ છે. ગૂર્જર ભાષામાં ગદ્ય રૂપે નવતત્ત્વ પર સં. ૧૭૩૯માં, શ્રમણસૂત્ર પર સં. ૧૭૪૩ માં, પોતાના પ્રશ્ન દ્વાત્રિશિક્ષા સ્તોત્ર પર સ્વોપદ્ય, વશો-વિજયજીના ૩૫૦ ગાથાના ગૂર્જર ભાષાના સ્તવન પર, દીવાલી કંઠપર સં. ૧૭૬૩માં, આનંદધન ચોવીશી પર સં. ૧૭૬૯માં, ત્રણ ભાગ્ય પર, અધ્યાત્મકંઠપદુમ પર સં. ૧૭૭૦માં, પાક્ષિકસૂત્ર પર સં. ૧૭૭૩ માં અને યશોવિજયજીની યોગદૃષ્ટિની સઝાય પર-આલાવમોયો રચ્યા છે. ગૂર્જર ભાષામાં પદ્ય ગ્રંથો જે રચ્યા છે તે આમાં જણાવ્યા છે. તે ઉપરાંત સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સઝાયો, પદો આદિ ધણાં રચ્યાં છે તેમાંનો મોટો ભાગ પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભાગ. ૧ લા માં (પ્ર૦ શેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ-અમદાવાદ) પંચાસ મુક્તિ વિમલગણિએ સંગ્રહ

હીત કર્યો છે; અને આ હુંક ચરિત્ર પણ તેની પ્રતાવનામાંથી સાર-
રૂપે લીધું છે.)

(૭૬૩) સાધુવંદના ૧૭૨૮ કા. વ. ૧૦ ગુર.

અતે—

હાલ—શાંતિજિન ભામણ્યુડઈ જાઉં-એ દેશી.

પાટ પરંપરં જે વલી આયો, તપાખિરદ ઉપાયોજ,
જગતચંદ્ર સૂરીસર ગાયો, લલિતા દેનો જયોજ. ૪

ધન ધન સાધુ મહાંત એ મોટા.

ઉપશમ રસના ભોરાજ.

જિનમુનિવંદન પુણ્ય એ મોટા, નવિ માને તે ખોટાજ. ૫ ધન.

શ્રી આણંદવિમલ સૂરીસર, થયા છપનમધ પાટઈજ,
ક્રિયા ઉદ્ધાર કરીનઈ કાષી, જિજલી પ્રવચન વાટઈજ. ૬ ધ.

શુધ પરપક જિનમત થાપક, વાદ્રીક કુડકલંકોજ,
જગિ જસ વાદ ધણો દેખીનઈ, નાઠા કુમતી રકોજ. ૭ ધ.

શ્રી વિજયદાન સૂરીસર સુંદર મંદિર ગુણમણિ કેશોજ,
જ્ઞાનક્રિયાદિક ગુણની ગણના કરવાનઈ કુંજુ સૂરોજ. ૮ ધ.

હીરો હીરવીજય સૂરીસર, જેહના ધણા અવદાતઈજ,
જીવ અમારિ તીર્થકર મોચન, પ્રમુખ ધણી કરી વાતઈજ. ૯ ધ.

સાહિ અકબરનઈ પ્રતિબોધો, જસ જસ ખડુતો વાધોજ,
મેધજઈ ગુર હીરનઈ ચરણઈ, આવી વંછિત સાધોજ. ૧૦ ધ.

વિજયસેન તસ પાટિ સદ્ગાપ, તસપદિ ભાનુ સમાનજ,
વિજયદેવ સૂરીસર પ્રગટયો, દિનદિન ચડતઈ વાનઈજ. ૧૧ ધ.

આચારિજ વિજયસંધ સૂરીસર, પ્રગટયો યુવરાજા ધણું રાજજ,
અનુક્રમઈ તે સુરલોક પધાર્યા, સારી આત્મકાજ. ૧૨ ધ.

વિજયદેવ સૂરિ નિજપદ થાપઈ, શ્રીવિજયપ્રસ ગણધારજ,
સંપ્રતિ સૂર પરિઈ દીપતો, મુનિજનનો આધારજ. ૧૩ ધ.

- કુલિયુગર્ભ એ ગુર ગુણનો આગર, કેતાં કીજઈ વખાણુજી,
તેહ તણી આણુસિરિ વહતાં, દિનદિન કોડિ કમ્યાણુજી. ૧૪ ધ.
- શ્રી આણુદવિમલસૂરીસર, હસ્તલિખિત ગુણુ ધામજી,
હર્ષવિમલ પંડિત વૈરાંગી, ધર્મસિંહ શૃણુધરિનામજી, ૧૫ ધ.
- તાસ સીસ જયવિમલ અનોપમ, ગણિવર ગુણમણિ દરિહજી,
કીર્તિવિમલ કવિ તેહનો જાણો, જ્ઞાનચરિત્ર જલ ભરહજી. ૧૬ ધ.
- તપ જપ સંયમ પુણ્યે પૂરો, સીસ સનાહઈ સૂરોજી,
દિનદિન ચઢતઈ તેજ સનૂરો, મુનિ ગુંણુષ નહિ અધૂરોજી. ૧૭ ધ.
- સંવેગી સુધ પંચનો ચાપક, શ્રી વિનયવિમલ કવિ ધસજી,
સંપ્રતિ સુવિહિત મારગ પાલઈ, નહિ જસ સજનઈ રીસજી. ૧૮ ધ.
- તાસ સિખ્ય સંયમ કુરધોરી, કીરતિ અછછ જસ ઝોરીજી,
ધીરવિમલ પંડિત તતિ ધોરી, મુનિમારગ મત જ્યેડીજી. ૧૯ ધ.
- વર્ધમાન તપકારક તેહનો, લખધિવિમલ વૃદ્ધ સીપજી,
લઘુ સેવક નયવિમલ વિપુલવર, માંનઈ ગુરની સીપજી. ૨૦ ધ.
- સાધુવંદન તેણુઈ કીધી, ઢલ આણુ ઇછ સીધીજી,
જિણુઈ મુનિનંદ વંદણુ નવિ કીધી, તેણિ પ્રમાદ મદિરા પીધી. ૨૧ ધ.
- સિદ્ધાંતમાંહિ જે મઈ જાણ્યા, વહિલા તે ઈહાં આણ્યાજી,
કેતાએક પ્રકરણુથી જાણ્યા, નાંમ ચકી તે વખાણ્યાજી. ૨૨ ધ.
- નામ ઇસ કહકેતા એક મુનિવર, આણ્યા મઈ નિરધારજી,
પાંચ સય સાત અધિક છઈ ગાથા, એહની ચઉદશ ઢલ ઉદારજી. ૨૩ ધ.
- પાર નહી મુનિવર મુનિગણુનો, કહી કિમ સકીઈ સર્વજી.
મતિ સાર મઈ એણિમાં ગૂંથ્યા, ભક્તિ ભાવનો ગર્વજી. ૨૪ ધ.
- સંવત સંયમ ભેદ વખાણો વસુ ભુજ વરિસ વખાણોજી,
કાર્તિકિ વદિ દસમીતિથિ જાણો, ગુરવારે સુપ્રમાણોજી. ૨૫ ધ.
- લિખાં લિખાવઢ નઈ વધી નિસુંણુઈ તેહનઈ લાભ અનંતજી,
સાધુ વાંઘાનું ફલ તે લડસ્યમ, કરિસ્યઈ દુખનો અંતોજી. ૨૬ ધ.

ઉત્તમ તે એહને આદરસ્થઈ, મુનિવંદનને હેતિંજ,
 અવગુણુ કોષક મધ્યમ કહસ્યઈ, હાલસંબંધ સંકેતઈજ. ૨૭ ધ.
 ભાવિક કાન્નિ આદરસું કીધી, શ્રી સાયોર મઝારિજ,
 નયવિમલ કહધ મુનિ-ગુણુ ગાતાં, નિતુ નિતુ મંગલ ચ્યારિજ. ૨૮ ધ.
 —પત પત સાધું મહંત એ મોટા.

વસ્તુ ૧ શ્લોક ૬૦૫ સર્વગાથા ૫-૨ હાલ ૧૪ દૂહા ૪૭સત્રાયઃ
 —છતિ શ્રી સાધુવંદના સંપૂર્ણ સંપૂર્ણો ત્રિપીકૃતઃ કૃત શ્વ ૫. શ્રી
 ધીરવિમલગણિયરણુ મહત્ત્વ પત્ર પરાગ પર ભુગ રસિકમતમધુ કરાય-
 માએ પડિત નયવિમલગણિના છતિ મંગલ માલિકા આલિકાવદ્ધલિંગ
 તુસદાસ હૃદય રસિક હૃદયેષ્વિતિ શ્રેયઃ ॥

(આ કર્તાની સ્વલિખિત પ્રત શ્રીમદ્ પ્રવર્તક કાન્તિવિજયજી
 મહારાજશ્રી પાસે છે.)

(૭૬૪) નરભવદશ દૃષ્ટાંત સ્વાધ્યાય, ૧૭૭૪ પહેલાં.

આદિ—

- વિપ્રાક્ષ્યાન્યાનિ દુરોદરં ચ, રતેન્દુપાનં કિમુ ચક્રવેષઃ
 કૂર્મૈ યુગં સ્યાત્પરમાણ્ણરૂપં, દૃષ્ટાંતમેતન્મનુજત્વ લાભે. ૧
- એતે દશપિ દૃષ્ટાંતાઃ સોયનયાઃ પ્રાકૃત ભાષાયાં લિખ્યતે.
- દૂહા—પ્રેમે પાસ જિણુંદના, પદપંકજપ્રણુમેવિ,
 સાનિધકારી સારદા શ્રી સદગુરુ સમરેવિ. ૨
- દસ દૃષ્ટાંતે દોહિલો, માનવનો બવ એહ,
 પામી ધર્મનદ આદરઈ, અહલ ગમાવદ તેહ. ૩
- વાર અર્નતી ફરસીઈ, એ સદ્ગતો સંસાર,
 છાલી વાટક ન્યાય પરિ, વિણુ સમક્તિ આધાર. ૪
- કંચનગિરી ગિરીમાં વડો, નદીયાં માં જિમ ગંગ,
 જિમ ગજમાં એરાવણો, જિમ તનુમાંદિ વરાંગ. ૫
- તરમાંહિ જિમ કલ્પતર, તેજવંતમાં ભાણુ,
 પંખીમાં જોમ ગરુડખગ, જિમ ચક્રી નરરાણુ. ૬

જૈન ધર્મ જિમ ધર્મમાં, ઓષધમાં જિમ અન્ન,
દાતામાં જિમ જલધર, જિમ પાંડિતમાં મન. ૭
અહગણુમાં જિમ ચંદ્રમા, મંત્રમાંહિ નવકાર,
સગલા ભવ માંહેં ભલો, તિમ નરભવ અવતાર. ૮
ખોધિ લામ નીમી સમો, દાખ્યો નરભવ એહ,
તે હાર્યો નવ પામીઈ, જિમ નિધિ દુર્ગત ગેહ. ૯
વિપ્ર જિમણુ તિમ પાશકા, ^૧ધાનરાશિ નૈ ^૨જૂથ,
^૩રયણુ ^૪સુમિણુ નેં ^૫ચક્ર હરિ, ^૬ઝૂંસર ^૭પમાણુય. ૯
વિપ્ર જિમણુનો દાખીઉ, પહિલો એ દૃષ્ટાંત,
સુણુજ્યો તેહ ક્રહું હિવઇ, આલસ મુંકી સંત. ૧૦

x x x *

પહિલાં સિદ્ધ ઋષધ કરી, નરભવ ઉપનય સત્તરિ,
તે ખરી પ્રાકૃત ગાથા બંધ છઇ એ. ૯
તસ અનુસારિંએ કહ્યા, ઉપનય સધલાં તે તિહાં લહ્યા,
ધર્મ કહ્યા ભવિજનનેં ભણુવા ભણીંઈ; ૧૦
ઉત્તરાધ્યયનિં દાખીયા અન્ય ગ્રંથઈ છે બહુ સાખિયા,
ભાષિયા નયવિમલેં ઊલટી ધરીએ. ૧૧

ફહા—ઇણિ પરિભાવ કરી ભણી એ ભવિજન સર્જાય,
અંતર્ગત ઉપનય લહો, જિમ સમાધિ સુખ થાય. ૧
શ્રી ઉપદેશપદેં અછૈ, એહનો બહુ અધિકાર,
તિમ આવશ્યક ચૂણિંમાં, ઉપનયનો વિસ્તાર. ૨
ખીજઈ પિણુ ગ્રંથઈ અછૈ, નરભવ દસ સંગેધ,
ભાવિક કાળિ ભણુવા ભણિ, કાંધો પ્રાકૃત બંધ. ૩
વચનકલા તેહવી નહી, પણિ ઉપનય એહમાંહિ,
સજ્જન સગલા એહનઇ, આદરસ્થઈ ઉચ્છાહિ. ૪

એકનીસે દાલે કરી, એહનો આંધો બંધ,
વિસય બહોત્તરી એહની, ગાથા પ્રાકૃત બંધ.

૫

અંતે—

દાલ રાગ ધન્યાસી.

(યુણીઈ યુણીઈ રે મઈ રામ મુતીસર યુણીઈ એ દેશી.)

ભવિ ધરઈ રે ભવિ ઉપનય ચિત્ત ધરઈ,

x

x

x

x

(ધોરાજી પ્રત)

તપગચ્છિ અંબરિ તરણિ સમોચડિ શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ કરીઈ,
જેહની આણુ કુસુમચી માળા, શેષા પરિ સિરિ ધરીઈ રે. ૧૦
જસ અભિધાન મૃગાધિપ નિસુણી પ્રતિવાદી ગજ કરીઈ,
અહનિસિ કીર્તિકની મચ્છપતિ ત્રિભુવન મંડપિ દ્વિરીઈ રે. ૧૧
વિદ્યા ગુરુ વલી અમૃતવિમલ કવિ, મેરવિમલ મનિ ધરીઈ,
જસ હિત સીખ સુણીનઈ સાચી, ભવિજન હિચડઈ ક(વ)રીઈ. ૧૨
વિનયવિમલ કવિરાજ શીરોમણિ, સુવિહિત મુનિ ધુરધુરીઈ,
ધીરવિમલ પંડિત તસ સેવક જસ યશ ત્રિભુવન ભરીઈ. ૧૩
શ્રી નયવિમલ વિપ્રુધ તસ સેવક, તિણુ એ ઉદય કરીઈ,
એ, ઉપનય બણુતાં વલી સુણુતાં મંગલ કમલા વરીઈરે. ૧૪ ભાવિ.

(૧૫ પત્ર પ્ર૦ ક૦)

—સં. ૧૮૦૭ કા. વ. ૧૧ રવિવારે. ૨૪-૧૦ ધો.

—૩૦-૯ મો. ના.

(૭૬૪૬) +શાંતિ જિનસ્તવન. સં. ૧૭૩૬ અસાડ વ. ૯ શુક્રવાર
દહિઓદરપુર.

આદિ—

દૂહા.

ચંદ્રકિરણ પરિ ઉજલી, શ્રી જિનવરની વાંણી,
તે સમરી મનિ સારદા, લહીઈ અવિરલ વાંણિ. ૧
બાર ભવભેદઈ કરી, સ્તવશું શાંતિ જિણુંદ,
પરિધલ ધન કણુ સેપજઈ, પામઈ પરમાણુંદ. ૨

અંતે—

હહિઉદરપુર મંડ્યોએ, જયજય અચિરાનંદ,
શ્રી શાંતિ જિણેસર્યો. ૭૭
તપગચ્છ તરણિ સમોવડોએ, શ્રી વિજયપ્રભસરી,
રાજર્ધ જિન ગાધઓએ. ૭૮
સંવત સંચમ ભેદરચુંએ, મુનિગુણ વરસનું માન,
હહો છણિ ભેદરચું એ. ૭૯
માસ આષાઢ તણી કહીએ, વદી નવમી ભૃગુપુત્ર,
વારર્ધ જિન સંયુષ્યોએ. ૮૦

કલશ—

જગજંતુ કારણ કામદારણ મોહવારણ જિનવરો,
દુઃખ ક્ષતિ ટાલણ સુખ કારણ વંછિત પૂરણ સુરતરો;
શ્રી વિનયવિમલ કવિરાજ સેવક ધીરવિમલ પંડિતવરો,
તસ સીસ પ્રણમઈ શાંતિ જિણુવર નયવિમલ જયજયકરો. ૮૧

—છતિ શ્રી શાંતિ જિનસ્તવનં સંપૂર્ણ.

સંવત સત્તરસઈ સહી સત્તાવન અધિકાંતે હહી,
ચૈત્ર જિજ્ઞાસી ચઉદશ ધનં સ્તવન લિખ્યું અતિશે પવન. ૧
પાટણ માહા પવિત્ર ગાંમ, અંબાદત આહાણુત્રં નામ,
તેણે સ્તવન લિખ્યું અતિ ઉલ્લાસ, ભણે સુણે તેહની
પેઠેઠાંએ આસ. ૨

પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા. ૧ પૃ. ૯૩ અં. ૧૩૫. (પ્ર૦ કા૦)
(૭૬૫)+ જંબુરાસ સં. ૧૭૩૮ માગશર શુદ્ધ ૧૩ બુધ થિરપુરમાં
(થરાદમા)

આદિ—

હહા.

પ્રણમી પાસ જિણુંદના, ચરણ કમલ સુપકાર,
જંબૂસ્વામી તણો કહું, સરસ કથા અધિકાર.

૧

શીલવત પહિલાં ધરી, કરપીડણુ જિણિં કીધ,	
રાગ દામિ વયરાગીજી, અકહ કહાણી કીધ.	૨
જાંબુ છેલ્લો કેવલી, જે આ ભારત મઝારિ,	
સોભાગી મહિમાનિલો, સીલવંત સિરદાર.	૩
પ્રભવો પણિ પ્રતિબ્રૂજગ્યો, પંચ સયાં પરિવાર,	
શ્રી સોહમ ગણુધારતણો, પુણ્યવંત પટધાર.	૪
ભવિ જનનિં બણુવાભણી, તાસ સંબંધ કહેસિ,	
આઠે કન્યાની કથા, શાસ્ત્ર થકી લવલેશ.	૫

અંતે— દાલ. (શાંતિજિતેસર બામણુઈ જાઉં—એદેશ)

ધન ધન જાંબુ મુનિવર રાય, હું પ્રણમું તસપાયા એ	
કંચન કોડી કામિની છોડી, સંયમસું મન લાયા એ.	ધ૦ ૧૧
શીલવંત સિર મુગટ વિરાજિત, જગિ જસ વાદ ગવાયા એ,	
સોભાગી ગુણવંત મહામતિ, નામિં નવનિધ પાયા એ.	ધ૦ ૧૨
તપગણ નાયક સવિ સુખદાયક, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ રાયા એ,	
જમ આણા મનવંછિત પૂરણુ, કદપતરની છાયા. એ.	ધ૦ ૧૩
આચાર્ય (અ. પ્ર) વિજયરત્ન સૂરીસર, મુનિજન તે સુખદાયા એ,	
જસ પ્રતિભા સિંહનાદ સૂણીનિં, વારિ હારિ મનાયા એ.	ધ૦ ૧૪
તપ(તસ)ગણ શોભાકારક જાણો શ્રી નયવિમલ કવિરાયા એ,	
કલિયુગમાં પૂરવ મુનિ ઉપમ, સમરસપૂરિત કાયા એ.	ધ૦ ૧૫
સંપ્રતિ વિજયમાન તસ સેવક ધીરવિમલ કવિરાયા એ,	
તસ શેવક નયવિમલિં મતિસું, જાંબુ ગણુધર ગાયા એ.	ધ૦ ૧૬
પાંત્રીસેં (પાંચસે) દાલિં કરી રચીઉં, રાસ સરસ અધિકારી એ,	
સુખદાયક, થિરપુર નયર મઝારિં એ.	ધ૦ ૧૭
વસુ, કુશાનુ, જલનિધિ, સસી વર્ષઈ એહ રચ્યો સુપ્રમાણું એ,	
માર્ગશીર્ષ સિત તેરસ દિવસે, શશી સુતવાર વખાણુ એ.	ધ૦ ૧૮
કુશલવિજય પંડિત સંવંગી, તાસ કહણુથી કીધો એ,	
જાંબુસ્વામિ તણો લિવલેશે, એહ સંબંધ મિં સીધો એ.	ધ૦ ૧૯

એહ નીસુણા દ્વહસીલ જે થાવે, તાસ જનમ સુપ્રમાણા બે,
બણતાં સણુતાં મંગલમાલા, નિતુનિતુ કોડિ કલ્યાણુ. બે. ધ૦ ૨૦

ધન ધન જંબૂમૂનિવર રાયા.

ઇતિ શ્રી જંબૂકુમાર રાસ સંપૂર્ણા:

સર્વગાથા ॥ ૬૦ ૮ ॥ અંથાઅંથ શ્લોકમાન સંખ્યા ૧૨૩૫ ॥

સકલ ભદ્રારક પુરંદરભદ્રારકઃ બાલસ્થલ કાયમાં નાન ભદ્રારક
શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયરત્નસૂરીશ્વર શિષ્ય પંડિત શ્રિ પ પ્રવરપ્રધાન
શ્રી ગંગાવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. રૂપવિજય. પં કુંઅરવિજ
લિપિકૃતં શ્રી. ॥

—આલાપુર મધ્યે. સુઆવક પુન્ય પ્રભાવક સંધવિગોડીદાસ, તસ્ય લઘુ
બ્રાતા વિમલદાસજી તસ્ય પુત્ર ગુલાબદાસજી પઠનાર્થ. સંવત ૧૭૮૯
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને શુક્રો લિપિકૃતં (દે. લાલ કમલવિજય મુનિ
પાસેની) ખં ૧, લીં. ડે. રત્ન. ભા. રત્ન ડે. પા૦

—સં. ૧૭૯૮ આશ્વીન શુ. ૫ ગુરૂ લિ૦ સુરતિ અંદરે ૨૯-૧૫ વી.પા.

—સં. ૧૭૮૪ વર્ષે દ્વિતીય વૈશાખ શુદિ ૪ ને દિને ગુરવારે. લિપિકૃતં
શ્રી મહાવીર પ્રાસાદાત્ શ્રી કટારીયાનગરે મો૦

—સર્વગાથા ૬૦૮ અંથાઅંથ શ્લો. ૧૦૩૫ સં. ૧૮૦૮ ચૈત્ર વદિ ૧૩
સકલ પંડિત શિરોમણિ. પં શ્રી પુણ્યવિજયગણિ તત શિ૦ રત્નેન
લીપિકૃતં ૨૩-૧૭ ગારીયાધર.

—લિ૦ પં અંતિવિજય આંતા મધ્યે સં. ૧૮૫૮ રાષ્ટ્રેષ્ટ સુદ ૮ ભોમસીંગ

—લિ૦ સં. ૧૮૫૬ પત્ર ૩૫ શ્લો. ૬૪૮ અં. ૧૦૭૫ નં. ૬ દા. ૨૫ લીં.

—લિ૦ ૧૮૨૧ કાર્તિક વદ ૧૦ પાનાં ૧૦ ગ્રે. ૨૦.

પ્ર. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી. અમદાવાદ સંશોધિતા. દયાવિમલજી
અંથમાલા અંક ૧૧

—સં. ૧૭૭૫ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદિ ૧૫ શુક્રે શ્રી પત્તનનગરે લિ. ૩૬
-૧૧ દા. ૭૦ નં. ૨૯ ડે.

—સંવત ૧૭૮૫ વર્ષે શાકે ૧૬૫૨ પ્રવર્તમ્મને દક્ષણમ્મન મતે શ્રી સૂર્યે શરદતૌ મહામાંમ્મ્ય માસોત્તમમાસે શુક્લ પક્ષે કાર્તિકયા રત્નેત્સવે પંચમીદિને બુધવાસરે-શુભભૂયાત્. સકલ નિષ્ણાત જાત પારિજાત કાંતિ પુરંદર ભદ્રારકશ્રી શ્રીપાતિસાહ બિરહદત્ત જગદ્ગુરુ શ્રી હીરવિજય સૂરી-શ્વર તત્ત્વિષ્ય પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી પ વ(૨)સિંધ ઋષિ ગણિ તત્ત્વ શિષ્ય રામવિજય ગણિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી પ દેવવિજય ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જશવિજય ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જિનવિજય ગણિ શિષ્ય પં. ૩૫. વિજયેન વાચનાર્થે લિખાપિતા, શ્રીરસ્તુ. કલ્યાણમસ્તુ. રૂણીપુર નગરે લિખિત ઋષિ હીરકદ્યેન.

(૭૬૬)+ પારવત ગ્રહણ (ટીપ) રાસ સં. ૧૭૫૦ ચોમાસામાં
અમદાવાદમાં

આદિ—

હહા

પ્રભુમી પ્રેમે પાસના, પદપંકજ અભિરામ,
નવનિધિ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સંપન્ને, જેહનું સમરે નામ. ૧
સમકિત મૂલ જે વ્રત ધરે, તાસ જન્મ સુપ્રમાણુ,
ધર્મ હુ તિ ચક્ર પણુ આણુવતી, યાવત દોઈ દશમાન. ૨
જિમ ગુરુમુખથી કીજાએ, પારવત ઉચ્ચાર,
સંક્ષેપેં નિણિ વિધિ કહું, રાસચંદ્ર સુખકાર. ૩

x

x

x

x

અતે—

હાલ. ૮-નમો ભવિ ભાવયું એ દેશી

એ પારવત કેરડા એ સંખ્યાનું પરિમાણુ, કર્યું ગુરુ મુખ થકી એ,
ધન્ય દિવસ હું તે ગણું એ, જિહાં પામ્યું યોધિખીજ, અનોપમ રત્નથી
એ ૨૦૦

સાનનગરવાસી ભલોએ, જાનકરાજ સુત લીલચંદ, સદા આવક ગુણેંએ
તેહતણે કાને કરી એ, પ્રાકૃતમંદે ટીપ, ભાવિક ભાવે ભણે એ ૨૦૧
સંવત નવ આણુ મુનિ વિદુએ (૧૭૫૦), વરસેં રહ્યા ચોમાસ,
પુરે, નવાવાસમાં એ,

સંવેગી મુનિ પરિવર્ત્યએ, શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂત્રિંદ, રજા ઉશ્વાસમાં એ ૨૦૨
તિણિ ઉપકાર ભણી કર્યોએ, સહુને બળુતા કાઢિ, વધે વ્રતજ્ઞસનાએ,
એ પરિભાણે આદર્યોએ, બીજે પણ ઉચ્ચાર, ધરી બહુ ભાવનાએ. ૨૦૩
રાયસિંહ દીપચંદ જેવચંદ એ, લાધો ને ધનરાજ, પ્રમુખ વ્યવહારીયાએ.
તિણિ પણ એ અમિત્રહ કર્યાએ, એહ લિપ્યા પરમાણુ, આણુવ્રત

ધારોયાં એ ૨૦૪

વલી જે ભાવચક્રી મહે એ, સમકિતને અનુયાય, આણુવ્રત ગુણુવ્રતે એ.
તસ ધરે નવનિધિ સંપદાએ, પ્રસરે પૂરણુ પ્રેમ, મનોરથ સત્ય ફલે એ ૨૦૫
શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂત્રોદનાએ, મુખથી એ વ્રત લીધ, ધરી, સમકિત ભલુએ
એહ ભણુતાં સુણુતાં થકાંએ, વાધે ધર્મનો ઢાલ, વહે ગુણુ નિર્મલાએ. ૨૦૬

—આ અને જંબૂસ્વામિરાસ બંને વકીલ કેશવલાલ પ્રેમચંદ
મોદીથી સંશોધિત થઈ અમદાવાદમાં દયાવિમલજી જૈન અંથમાલા અંક
૧૧ માં સં. ૧૯૭૪ માં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. તે ત્યાંના વિમલના
અપાસરાર્થી મળી શકશે.)

(૭૬૭) તીર્થમાલા. ઢાલ ૮ સં. ૧૭૫૫ જેઠ શુ. ૧૦.

આદિ—

ઢાલ ૧ શાસના દેવીય એ દેશી

શ્રી જિનવર તણા લીજીઈ ભામણ્યાં, ચરણુપંકજ નમી ભાવચંદ એ,
ચૈત્ય પરવાડીમ, પુન્યની વાડીય, પમણીય પ્રેમ બહુ આવચંદ એ. ૧
મનમાં આનંદિયા જિનવર વંદિયા, સતર પંચાવન વરિસમાંહિ,
ઢાલ બંધિ કહું વંદિય ગહમહું, સયલ મુખ જિમ લહુ ધરી ઉચ્છાદિ. ૨

x

x

x

અંતે—

સંવત સતર પંચાવને સુ. સફલ મનોરથ સિદ્ધ, સા. ૦
જેષ્ટ શુકલ દશમી દિને, સુ. એ તીરથ રચના કીધ, સા. ૮૦

કલશ

ઈમ તીર્થઆલાં ગુણુવિજ્ઞાલા, કરી સંધે અતિ ભલી,
કદ્યાણુઆલાં ભવિષ્ય આલા, લહો જિમ મનની રલી,

પરભાતિ ઉઠી એહ જિનવર, નામગુણ કંઠિ ધરધ,
'જ્ઞાનવિમલ' ગુણૌષ્ઠ સમકિત, સહજ સ્ત્રીલા તે વરધ. ૮૧

—પ્રા० તી. સંગ્રહ. પૃ. ૧૩૨ થી ૧૪૦.

(કવિએ આ યાત્રા સૂરતથી શરૂ કરી રાતેર, ભરૂચ, ગંધાર, કાવી વગેરે તીર્થોનું વર્ણન કરી ગુજરાતનાં કેટલાંક ગામોનાં તીર્થો બતાવી પછી મારવાડનાં તીર્થોનું વર્ણન કરી ત્યાંથી સિદ્ધપુર, મહેસાણા અને અમદાવાદ થઇ પાછા છ માસે સૂરત આવ્યા છે.

(૭૬૮)+ શ્રી ચંદ કેવલી રાસ (આનંદ મંદિર રાસ) સં. ૧૭૭૦
માહ શુદ્ધ ૧૩ રાધનપુરમાં.

આદિ—

દોહા,

સુખકર સાહેબ સેવીયે,	શ્રી સંખેસર પાસ,	
જાસ સુજસ જગ વિસ્તર્યો,	મહિમા નિધિ આવાસ.	૧
વાસવ પૂજિત ચરણ કજ,	રજ પાવિત ભૂપિઠ,	
પરતા પૂરણ પરગડો,	એહવો અવર ન દીઠ.	૨
સંપ્રતિ કાલે તીર્થ છે,	જે મહિમા ભંડાર,	
પણ એ અતીત ચોવીશમે,	કહી ઉત્પત્તિ વિસ્તાર.	૩

x x x x

જિનગુરુ સરસતીને નમી,	તેમ પ્રણમી ઓંકાર,	
શ્રી શ્રીચન્દ કેવલી તણો,	કહું કથા અધિકાર.	૩૦
જેમ જાણ્યો છે શાસ્ત્રમાં,	ગુરુ ઉપદેશે રસાલ,	
નામદામ તસ દાખવું,	સુણ્યો થઇ ઉજમાલ.	૩૧

x x x x

અંતે—

ઢાલ પપ મી રાગ ધન્યાસી. તપગચ્છકો સુલતાન સુહાવે. એ દેશી.
તપગચ્છ નીર્મલ જિમ ગંગા જલ લાયક નાયક તેહનાળ,
શ્રી આનંદવિમલ સૂરીસર, સંપ્રતિ સવેગ ગુણ જેહનાળ. ૧

સુશુચો ભવીયત સાથ તણા શુભ.

ભયુચો ભાવ પરીનેછ,

જિન દર્શન સુની વંદન એ બેહુ, મોટાં ક્રણી ભવિનિછ. ૨ સુ.

કીયા ઉધાર કરીને જેણે સાક્ષન સોભ ચઢાઇછ,

કુમત જલ, ધીમા પડતાં જનને ગેવ દીઆ સુખદાઇછ. ૩

શ્રી વિજયદાન સુરસિર સુંદર, તસ પાટિ દિનકર સરીપાછ,

અદાર (અઢી) લાખ જિન જિંજ પ્રતિપ્તી, જમલે (જિનમતે) શુદ્ધ

પરિખાછ. ૪

હારો હીરવિજય જયો સુરી, કીર્તિ સછ જિણેં ગેવરીછ,

સાહિ અકબરનિં નીજવચણેં, જિનમતસ્યૂં મતિ બેરીછ. ૫

સાહિય સક્ષેમ આગલિં જય વરીઓ, શ્રી વિજયસેન સુરી ગુંણ

દરીઓછ,

ખિરદ સવાઇ જમતગુર ધરીઓ, મતિ સુરગુર અધીકરીઓ. ૬

શ્રી વિજયદેવસુરીધર તસ પાટે, ઉદયો અવિચલ(અમિનવ)ભાંણુછ,

આચારીજ શ્રી વિજયસિંહ સુરસર, દાંન ક્રિયા ગુણ જાંણુછ. ૭

અનુક્રમે તે આચારિજ સુરપતી, પ્રતિબોધનનેં પોહતાછ,

શ્રી વિજયદેવ સુરી નીજ પટે થાપેં, શ્રી વિજયપ્રભસુરી વિનીતાછ. ૮

સંપ્રતિ તે જયવંતા હતા, તસ પટેં (ગછ) સોભા કરીછ,

શ્રી આણંદવિમલ સુરી દીક્ષિત, કવિ ધર્મસિંહ મતિ સારીછ. ૯

તસ શિષ્ય શ્રી(વિ)જયવિમલ વિયુધવર, કીર્તિવિમલ કવિસીસ તેહનાછ,

શુદ્ધાચારી શુદ્ધાહારી, ખિરદ કહીજે તેહનાછ. ૧૦

શ્રી વિનયવિમલ પંડિત વૈરાગી, શીક્ષા તેહની લહીઇછ,

શ્રી વિજયપ્રભસુરીની આણા, સીસ ધરી નિરવહીઇછ. ૧૦

ધીરવિમલ પંડિત તસ સેવક, સમયમાને શુધિ વાણીછ,

શક્તિ પ્રમાણે ક્રિયા અનુસરતા, સીપવતા બની પ્રાણીછ. ૧૧

વર્દમાન તપ કારક તેહના, લખિધવિમલ તસ સીસાછ,

લઘુ સેવક નયવિમલ વિયુધછ, બુદ્ધિમાં સખલ જગીસાછ. ૧૨

સયાણુ સહાયે ચિત્ત નીરમાઇ, ઉપસંપદ કરી લીધુંજ,
 આચારીજ પદ જ્ઞાનવિમલ ઇતિ, નામ થયું સુપ્રસિદ્ધજ. ૧૩
 નિધિ યુગ મુનિ શશી સંવતમાને (૧૭૪૯) શગણુ સુદિ પંચમી દિવસેંજ,
 પત્તન નયરતણે તસ પાસે, પદ પામ્યા સુભ દેસેજ. ૧૪
 શ્રી વિજયપ્રભસૂરીને પાટે, પક્ષ સવેગી સુહાયાજ,
 જ્ઞાનવિમલસૂરી સંપ્રતિ દીપે, તેજે તરણી સવાયાજ. ૧૫
 તિણેં એ આનંદમંદિરનામે, રાસ કર્યો સુપ હેતેંજ,
 સાગર વિજય બીજ સમવાઈ, સુણવાને સંકેતેજ. ૧૬
 રાધનપૂર સહેરે પ્રારંભ્યો, સંપૂર્ણ થયો તિહાઈજ,
 નભ મુનિ મુની સિંધુ સંવત માને ૧૭૭૦, અધિક અધિક
 ઉજાહિજ. ૧૭

માહ સુદિ અનુઆલી તેરસ, પુષ્પારકને યોગેજ,
 સ્નાત્રૌચવદિનેંચઢયો પ્રભાણે, એહથી સુધીઓ સવિ લોગજ. ૧૮
 અરિહંત સિદ્ધ સુસાધુ સુધર્મના, મંગલ એહિ ચારજ,
 એ આનંદમંદિરમાં તેહથી, સુધીઓ બહુ સંસારજ. ૧૯
 એકશત એકાદશે છે ઢાઢાં, નવનવ અંધ રસાલાજ.
 સાર્દસહસ્ત્ર પટમાન અંધૈ, બણતાં મંગલમાલાજ. ૨૦
 શત છીહોત્તરિ ગુણ્યાલ અંધઇ.

—સર્વ ગાથા ૩૩૮૫ અંથાઅંથ શ્લોક સંખ્યા ૭૯૩૯ ઇતિ શ્રી
 ચંદ્ર પ્રખધે પ્રવાસચર્યાયાં.....અનેકવિચારસારમય આનંદ
 મંદિરનાગિન રાસકે ચતુર્થોધિકાર: સંપૂર્ણ:—

—શ્રી શ્રી વિદ્યાપુરે આમે લિપિતસ્પય વાચયા, શ્રીમદ્દેવસુરિય
 ગણે શ્રી ચિંતામણી પ્રસાદયેત્. સકલ ભટ્ટારક પુરંદર બ. શ્રી શ્રી વિ-
 જયપ્રભસૂરી તત્ શિષ્ય પં. શ્રી હેમવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. ગંગ-
 વિજય ગ. તત્ સુશિષ્ય પં. શ્રી ગજવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. શ્રી
 હંસવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. મુક્તિવિજય ગ. લિપિકૃત્ય: શિષ્યાદિહેતવે.

સંવત અહારઓગણોત્તરે રહ્યા વિદ્યાપુરે ચોમાસ,
હેત કરી ચિત્ત ચોપશ્યું, લખીઓ શ્રી શ્રી ચંદ્રનરાસ.

—સં. ૧૮૬૯ સાકે ૧૭૩૪ પ્રવર્તમાવે ફા. વદિ ૨ શુરા.

—સર્વગાથા ૨૩૯૪ અંથાઅંથ ૬૮૩૯. ઇતિ શ્રી ચંદ્રપ્રબધે પ્ર-
વાચ ચર્યાયાં. ઇત્યાદ્યનેક વિચારસારમય આનંદમંદિરનામ્નિ રાસકે ચતુ-
ર્થોધિકાર સમાપ્તઃ ૪ ઇતિ શ્રી ચંદ્ર કેવલી રાસ. આનંદમંદિરનામા
સંપૂર્ણો લિખિતઃ—પંડિત સુખસાગર ગણિના શ્રી રાજનગરે સંવત્ ૧૭૭૧
વર્ષે કાર્તિક વદિ ૪ દિને સોમવાસરે. પૃ. ૧૭૨ પં. ૧૫ આ. ૬.

—૨૩૪ ભો.

—સર્વગાથા ૨૩૯૪—અંથાઅંથમાન ૭૬૪૯ સકલ ભટ્ટારક પુરંદર
ભાંભણિ ભાલસ્થલ તિલકાયમાન ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયમાન સૂરી-
શ્વર શિષ્યપંડિત શ્રી ૫ મહિમાવિજય સ્વરશિષ્ય પંડિત શ્રી રૂપવિજય
ગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જીતવિજય લખિત. સં. ૧૭૮૩ વર્ષે ફાગુ સુદિ
૭ દિને વાર શુકરે લખિતોયં શ્રી ખંભાત બહેરે સકલ ભટ્ટારક શ્રી
શ્રી વિજયનકદિરી વિજયે રાજ્યે સુભં બંવતુ. ૨૬૦-૧૪ ભ.

—સં. ૧૮૩૬ શાકે ૧૭૦૧ ભાદ્રપદ માસે શુકલપક્ષે ૫ ભોમ-
વાસરે લિ. શ્રી લીંબડી મધ્યે. ૨૭૦-૧૪ લીં.

—સં. ૧૮૫૬ ચૈત્ર કૃષ્ણપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ ચંદ્રવાસરે લિ.
લીંબપૂરી મધ્યે. શ્રી શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. વોહરા જયરાજ જ્યેષ્ઠા લખા-
વીતં આત્માર્થે વાંચનાર્થે. ૩૫-૧૩ લીં.

—પત્ર ૩૮૪ ગ્રં. ૬૯૩૯ લ. સં. ૧૮૫૭ નં. ૧ ફા. ૨૫ લીં.

—સંવત્ ૧૮૮૪ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ દ્વાદશ્યાં તિથૌ ભોમવાસરદિને
લિખીકૃત શ્રી ફલવહી (ફલોધી) મધ્યે. ૧૪૪-૧૫ અનંત.

(પ્ર૦ ભીમશી માણેક)

(૭૬૯) રણસિંહ રાજર્ષિ રાસ.

આદિ—

સકલ સમિહિત સુરલતા, સીંચન નવજલધાર,
 શ્રી શંખેશ્વર પાસજી, પ્રણમી પ્રાણુ આધાર. ૧
 જિમ ઉપદેસમાલા થઈ, જિણ્ય હેતઈ જિણ્યઈ કીધ,
 જે પ્રકરણ છે રૂઝડો, આજલગે સુપ્રસિદ્ધ (સપ્રતિ સમે પ્રસિદ્ધ.) ૨
 તે રણસિંહ નરિદની, કહું કયા અભિરામ,
 સાંભલતા સવિ સુખ હુષ, સીઝે વંછિત કામ. ૩

x   x   x   x

અંતે.—

એ રણસિંહ નરિદને, હિત હેતે હો કરી ઉપદેશમાલ,
 તેહ સંબંધ પ્રકાસીઈ, સુણી સમજો હો ભવિઆલગોપાલ સાધુ.
 દુર્ધર્મી નામે વૃત્તિ છે, તેહ માહઈ હો કહું એહ ચરિત,
 તિહાંથી એ સંબંધ આણી છે, તે સુણતાં હો હોષ જન્મ પવિત્ર- ૨૮

x   x   x

ઢાલ ૩૮ મી સાંભરીયા ગુણ ગાવા મુઝમનિ હીરનાજી—એ દેશી.
 ભણ્યો ભવિ ઉપદેશમાલા હિત ધરીરે, જિમ હોઈ કોડિ કલ્યાણ,
 ઠહ લોકે તસ સુમતિ સુરચિ શુભ વાસનારે, આપતિ લહે નિર્વાણ.

ભણ્યો. ૧

x   x   x   x

શ્રી વિનયપ્રભસુરિ પુરંદર જાણીયેરે, શ્રી તપગચ્છ શિષ્યગાર,
 વિગલ શાપાઈ તસ ગજ શોભાકારકુરે, વારે યસ વ્યવહાર. ભણ્યો. ૪
 સુવિહિત મુનિ મર્યાદાગુણીલોરે, શ્રી વિનયવિમલ કવિરાય,
 તાસ વિનેય અમેય અન્ય ગુણાકરે, ધીરવિમલ કવિરાય. ભણ્યો. ૫
 તાસ સીસ નયવિમલ મતિ જેહનીરે, દેષીને ગુણજેહ,
 પુન્ય પસાઈ સુવિહિત આચરણ થકીરે, સરિ ખિરદ લહે (એહ). ભણ્યો. ૬

જ્ઞાનવિમલ સૂરિ નામે સંપ્રતિ જગદ્ગુરે, સન્નન જન સુખકાર,
રચના કીધી ભવિન્ન ભણુવા ભણુવારે, અનોપય એ અધિકાર. ભણુયો. ૭
અડત્રીસે હાલે કરી સુલલિત પદ બધસુંરે, સંપૂરણુ થયો એહ,
એ ઉપદેશમાલા અર્થ હૃદયમાં આવતારે, વાધઈ ધર્મસનેહ. ભણુયો. ૮
ભણું ભણાવેં લિખેં લિખાવેં સાંભલેં, તસ ધરિ મંગલમાલ,
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ નવ નિદ્ધિ સિદ્ધિ સંપદારે, લીલા લહેં વિશાલ. ભણુયો. ૯

—ધતિ શ્રી રણસિંહ રાજઋષિ રાસ સંપૂર્ણ—

—સંવત્ ૧૮૦૨ વર્ષે કાર્તિક માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશી રવિવાસરે
શુભંભવતુ—લિખતં સરતિચિંદરે લેખકપાઠકયોઃ કલ્યાણુ ભવતુ. પા. ૫૫
પં. ૧૩ આ-ક.

—સર્વ ગાથા ૧૧૨૨ ધતિ શ્રી રણસિંહ રાજઋષિ રાસ સંપૂર્ણ—
સં. ૧૮૧૩ પોસ વદ + ગુરૌ લિં મહેપાધ્યાય શ્રી સુંદર-
સૌભાગ્ય ગણિ શિં ખુશાલસૌભાગ્ય ગણિ શિં મુનિ રંગસૌભાગ્યેન
લિપિકૃતં સૂર્યપુર મધ્યે. ૪૫-૧૫ વીરબાઇ પાઠ.

—૬૩-૧૨ ઘ. ૪૨ નં. ૮ જ-કે.

(૭૭૦)+ અશોકચંદ્ર તથા રોહિણી રાસ. સં. ૧૭૭૪ માગશર
શુ. ૫ સુરત ખાસે સૈદપુરે.

આદિ—

દ્વિ.

સુખકર શ્રી સંજેશર, પાસ જિણુંદ દયાલ,
પ્રણુમી પદયુગ તેહના, મનવંછિત સુખ રસાલ. ૧
પરતા પૂરણુ પરગડો, મહિમા મહિમ નિવાસ,
ધરણુરાય પદમાવતી, પૂરો વંછિત આશ. ૨
પાસ જાપ્ય જસ શાસને, સાનિધ કરે કરગ્નેડ,
અલિય વિધન દૂરેં કરે, દુઃખ દોહગ મિવિ છોડ. ૩
કીડીને કુંજર કરે, તે શ્રી સુરુષ પ્રસાદ,
અહલિસ જે સંભારતું, ઉપજે અધિક આનંદ. ૪

નિમ અંજન નિર્મલ થકી, વાધે નયણે તેજ,	
તિમ મતિ દીપે દેખીછે, સકલ વસ્તુ ગુર હેજ.	૫
ગુણમણિ રોહિણી રોહણા, ચલ લુભિકા સમાન,	
રોહિણી નામે જે થઈ, તાસ પ્રબધ કહું આન.	૬
સુણતાં શ્રવણે સુખ હોઈ, ભણતાં નાવે શોક,	
આયત હિતને કારણે, સદાકાલ ત્રિહું લોક.	૭
ધર્મ ધર્મ ભણે સહુ, પણ પરમાર્થ ધર્મ,	
આત્મભાવિ આચરણુ કરે, દૂર કરઈ સવિ કર્મ.	૮

x   x   x   x

અંતે—

ઢાલ ૩૧ મી સાંભલિયા ગુણુ ગાવા મુઝ મનિ હીરના-એ દેશી.
 ધન ધન સુવિહિત તપગણ સાધુ પરંપરા, આણુંદવિમલ સૂરીચારે,
 ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી કર્યુ સાસન ઉજલારે, નિરમોહી ને નિરમાયરે. ધન. ૧
 શ્રી વિજયદાન સૂરીસ તસ પાટે યચારે, તે પણ તસ પ્રતિરૂપરે,
 શ્રી હીરવિજય સૂરી તસ પાટે સોહરે, પ્રતિભોધ્યા અકબર ભૂપરે.
 ધન. ૨

થોકે થોકે લોકાં તસ ગુણુ ગાવતારે, આગલગે વલી વિખ્યાતરે,
 શ્રી વિજયસેન સૂરીસ્વર સુગર સારિખારે, બુદ્ધિ સરસ્વતી સાક્ષાતરે.
 ધન. ૩

શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર તસ પટધારકૂરે, આચારજ વળયસિંહરે,
 અભિનવ જાણે સૂરપતિ સુરગુરને નિરયોરે, સુવિહિત મુનિ મનસાંહિ
 લીહરે. ધન ૪

તસ પાટ ઉદયાચલ ઉદયપ્રભા નિરયારે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરી ભૂરરે,

● સરખાવે આનંદધનનાં ધર્મનાથ સ્તવનમાંની કડી.

“ ધરમ ધરમ કરતો જગ સહુ ફિરે, ધર્મનો જાણે ન મર્મ, નિનેસર,
 ધર્મ જિણેસર ચરણુ શ્રદ્ધા પછી, કોઈ ન બાધે હો કર્મ, નિનેસર. ”

સંપ્રતિ સમયે જોતાં તેહના ગુણ ધણારે, કહેતાં વાધે વધી નરરે.

ધન. ૫

હવે શ્રી આણંદવિમલ સૂરિતથા વડસીસજેરે, ધરમસીહ અણુગારે,
વયરાગી ગીતારથ ગુર ગુણ રાગીયારે, સંવેગી સીણુગારે. ધન. ૬

તસ શિષ્ય ગણિ જ્યવિમલ નામે બહારે, કીર્તિવિમલ કવિ સીસરે.

... .. —ગૌરી આવે જસ જગીસરે. ધન. ૭

સીસ તેહનો નયવિમલ નામે કવિરે, વિનયી વહે ગુર આણુરે,

ઉપસંપદથી તિણું આચારિજપદ લહ્યુંરે, લહી શ્રી વિજયપ્રભસૂરી

આણુરે. ધન. ૮

નામ લહ્યું તિણું જ્ઞાનવિમલસૂરિ ધર્યુંરે, તેણે એ રચીઓ રાસરે,

ઢાલ બંધ એ ભવિજનને બણુવા બણીરે, જેહથા હોઈ બૂદ્ધ પ્રકાસરે.

ધન. ૯

સંવત યુગ મુનિ મુનિ વિધુ વર્ષ નામથીરે સૂરતિ ખિંદર પાસરે,

સૈદપૂર બંદિર તિલકને સારિખુંરે, તિહાં રહી ચોમાસરે, ધન. ૧૦

વિમલ શાંતિ જિન ચરણ સેવા સુપસાયથીરે, સંપૂરણ એ કોધરે,

માગસિર સુદ્ધિ જ્ઞાન પંચમી દિવસ સોહમણોરે, મનહ મનોરથ સીધરે.

ચન. ૧૧

સંતોષી સહુ સંધનણાં મન મન રીઝીયારે, સાંભલી એહ સંબંધરે,

ધમ જણીને તપજે અનિ દાંનથીરે, ઉપસમનો અનુબંધરે.

ધન. ૧૨

ઢાલ એકત્રીસ એમનું એકત્રીસ સીધાનારે, એક એકથી અધિકાયરે,

સુણતાં બણુતાં પાતિકડાં સર્વ પૂલાઈરે, મંગલમાલા યાયરે. ધન. ૧૩

શ્રી સુખસાગર ઉવગ્રાથે એ લખિઓ હર્ષથીરે, પ્રથમાદર્શે એ રાસરે,

સોવનકૂલે વધારેાં ભાવિં ભવિજનરે, જિમ પોહયે મન આસરે.

ધન. ૧૪

—ઘટિ શ્રી તપોવિષયે શ્રી અશોકચંદ્ર નૃપતિ રાહીણી રાણીચરિત્ર સંપૂર્ણ:—સંવત્ ૧૮૪૧ વર્ષે પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૧૫ દિને શુક્રવાસરે શ્રી સુરત બિહારે ચતુર્ભાસકૃત્ય સકલપાંડિત સીરોમણી પાંડિતશ્રી ૫ શ્રી દીપ-વિજય ગણી શીખ્ય સકલપાંડિતોત્તમ પાંડિત શ્રી ૫ શ્રી જયવિજયજી ગણી, શીખ્ય વીનયાત્ શીખ્ય નાયકવિજય ગણી લખીકૃત્ય સ્વઆત્માર્થે શ્રીગોડીમંડલ પાર્શ્વ જિન પ્રસાદાત્ (દે. લા.)

—સંવત્ ૧૭૭૫ વર્ષે પૌષ વદિ ૪ દિને શિવતોય. ૫૯. પં.
૧૩ આ. ક.

—સંવત્ ૧૮૫૨ વર્ષે શ્રી ચંદ્રાવતી નગરે માર્ગશીર્ષ સુદિ ૫ બુધે લિખિતં પં. દેવવિજય ગણી શ્રી બદેવા પાર્શ્વ પ્રસાદાત્ મંગલ.
૩૪-૧૭ (પાલજીપુર બં.)

—સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે આશો શુદિ દ્વાદશી દિને શ્રી રવિવાસરે શ્રી સુરતિ બિહારે શ્રી સૂર્યમંડલ પાર્શ્વપ્રસાદાત્ ઇતિ શ્રેયઃ શ્રેણ્ય શ્રીઃ—ચાદશં પુસ્તકં દૃષ્ટ્વા તાદૃશં લિખિતં મયા, યદિ શુદ્ધમશુદ્ધં વા મમ દોષો ન દીયતે. ૧ યાવદ્ભવણુ સમુદો યાવન્નક્ષત મડિતો મેર, યાવદ્ચંદ્રાદિતૈ તાવદ્દિ પુસ્તકં જયતુ. ૨. પાનાં ૪૭-૧૫ અનંત.

—સં. ૧૮૨૭ કાર્તિક પ્રતિપતિયૌ કૃષ્ણાયાં પદ્મપુરે ૫. તલભ-વિજયગણિના લિં ૫૨-૧૩ વિં ૦ ને. નં. ૩૩૪૬.

(પ્રકાશિત આમંદકાવ્ય મહોદધિ મૌકિતક ૧ લાખાં.)

(૭૭૧) કદપવ્યાખ્યાન.

આદિ— આજ અધિક આણુંદા એ દેશી.

શ્રી સુરસતી ધ્યાઈ, મનવંછિત પાઈ, શ્રી પર્વને ગાઈ હો રાજી. ૧

એ મુઝ મનરહી કરો ધર્મસન્નધ, આવી એહ અઝાધ, સુણે સહ

ચિત્ત લાધ હો રાજી. ૨

x

x

x

x

જ્ઞાનવિમલ વણાણિ, સુણે ભવિજન જાણિ, હોઈ કોડી કલ્યાણિ હો રાજી. ૩

—ઈતિ અઠાધિન ભાસ.

જ્ઞાસનદેવીય જો દેશી,

પુણ્યની પોષણ પર્વપળપણા, આવીયા ઇલિપરેં જાણીઈએ,
હીઅડલા હર્ષધરી, છઠ્ઠ અઠમકરી, ઉછવેં કલ્પ ધરિ આંલિપએ. ૧

x x x x

ત્રુટક.

ભાષીઓ પ્રભુને રહિ સનમુખ સિંહાસનથી ઉતરી,
નમુત્યુણું કહેં ભાવ આંણી, સાન આઠ પગ ઉસરી,
ધર્મસારથી પદેં સુણીઈ, કયા મેધકુમારની,
જ્ઞાનવિમલ પ્રભૂ ગુણની વાખ્યા, પ્રથમ એ અધિકારની. ૮

—છતિ કલ્પવ્યાખ્યાનાધિકારે પ્રથમ વ્યાખ્યાનભાસ.

* * * *

અંતે—

ફહા.

હવિ સુવિહિત પટ્ટાવલી, જિનજ્ઞાસન સિલ્પગાર,
આચારજ અનુક્રમેં થયા, નામ થકિ કહું સાર. ૧
એકેકાના ગુણ ધણા, કહતાં નાવે પાર,
પરંપરાગમે આવીયા, ધર્મતણા દાતાર. ૨

હાલ-તુમ સાથે નહિ ખોલું માહર વાલા તેં મુઝને વિસારીછ-એ દેશી.

વીરતણેં પાદિં જે પહિલા, સોહમગણિ ગુણ ખાંણીછ,
ખીજ જાંબુસ્વામી કહિઈ, છોકલા કેવલ નાંણીછ.

ત્રીજ પ્રમવ ગણી વલી ચોથા, કાચાંબવ ગણીમારીછ,
મનકપુત્રને કાજે કીધું, દશવૈકલિક સારછ.

ચશોભદ્ર ગણિ પંચમ જાણે, છઠા સંભતચિજ્યાછ,
ભદ્રગાહ એ ચૌદ પૂરવી, કલ્પસૂત્ર જેણે રચીઆછ.

દશ નિર્યુક્તિ અને ઉપસગહર, સ્તોત્ર કર્યું સંધહેતેછ,
શૂલભદ્ર ગણી સાતમી પાટે, જેહ થયા શુભવેતછ.

નાગરકુલિ આગર સવિ ગુણનો, કૈશ્વના જિણેં પ્રતિષેધાછ,

શીલવંત શિરદાર લુવનમાં, વિજયપતાકા લીધાળ.

આર્યમહાગિરિ આર્યસુહસ્તી, તસપદ અઠમ કહિઈળ,
દુમક દેખી સપ્રતી નૃપ કીધો, જિનકલ્પ લુલના લહીએળ.

નવ માસ સ્થિતિ સુપ્રતિપદ્ધા, દોઈ આચારજ ગળેળ,
કોડીવાર સૂરિમંત્ર જાપ્યાથી, કોડીક ખિરદ ધરાણેળ.

આઠ પાટ લગિ ખિરદ નિયંત્રનું, હવે દશમા ઇંદ્રદિનળ,
એકાદશમા દશ પૂરવધર, સૂરશ્રી વલી દિનળ.

ખારસમા શ્રી સિંહગિરિ સર, તેરસમા વપરસ્વામીળ,
અંતિમ દશ પુરવધરરી, લખિધ અનેક જિણિં પામીળ.

ઉ તો ગમીની વૈકિયર, વીરાશ્રવ સાસનકારોળ,
પ્રવચન રચના! જેણો સમારી, અતિશ્ચય ગુણુના ભારોળ.

બજસેન તસ પાટે ચૈદમા, જેણે સોપારાપુર નયરેળ,
કરી સુભીક્ષ ચઉસુતયુત એવી, વિષ ભક્ષણુથી વારેળ.

દિક્ષા દેઈ ભવજલથી તાર્યા, આરો આચારજ ચાખ્યાળ,
એકેકે એક વિસ એક વિસા, ઇમ ચુરાસી ગછ વ્યાપાળ.

અંદ્રસૂરિ પન્નરમે પાટે, અંદ્રમછ ખિરદ થયું ખીજુંળ,
સામંતભદ્ર સોલમાં વનવાસિ, ખિરદ થયું એ ત્રીજુંળ.

બૃહદેવસૂરી સતરમા, અદારમા પ્રધોતન સૂરીળ,

માનદેવ ઉગણીસમા ગણો, શાંતિ કરી જેણે ભૂરીળ.

માનતુંગ સૂરી વલી વીસમા, ભક્તભર જિણું કીધુંળ,
વીરસેન ઇકવિસમા ગણો, નિવૃત્તિ અભિગ્રહ લીધોળ.

જ્યાનંદસૂરિ આવીસમા, કેવાણુંદ નેવીસમાળ,

ચોવીસમા શ્રી વિક્રમસૂરિ, શ્રી નરસિંહ પંચવીસાળ.

સમુદ્રસૂરિ છવીસમા ગળેળ, માનદેવ વલી સગવીસાળ,

વિષુધપ્રભસૂરિ અડવીસા, જ્યાનંદ ગુણુ તીસાળ,

રવિપ્રભસૂરિ થયા વલી તીસા, ઇગતીસા જ્યદેવળ,

શ્રી ઉધોતનસૂરિ બત્રીસા, તિતીસા માનદેવળ.

વિમલચંદ સૂરિ યોગીસા, ઉદ્યોતન પશુતીસાળ,
 સર્વદેવસૂરિ છતીસા, દેવસૂરિ સગતીસાળ.
 વલી સર્વદેવસૂરિ અડતીસા, વડગછ બિરદ કહાવ્યુંલ,
 ગુણ્યાલીસ થશોભદ્રસૂરિ, રેવતતીર્થ સોહાવ્યુંલ.
 નેમિચંદ મુનિચંદ સૂરીસર, ચ્યાલીસ પટ દોય બાયાળ,
 અનિતદેવસૂરિ ઇગચ્યાલીસા, જિનવર ચરિત રચાયાળ.
 વિજયસિંહ બેતાલીસ પાટે, સોમપ્રભ મણિરયણાળ,
 દોઈ આચારજ ત્રેતાલીસમા, રચિઉ સિંદૂર પ્રકરણાળ.
 જગતચંદ્ર સૂરિ ચોમાલીસ પાટે, મહાતપા બિરદ ઉપાયુંલ.
 જવજીવ આંખિલ તપ સાધી, જિનમત સખ સોહાવ્યુંલ.
 કુર્મચંદ બાપ્યાદિક કીધા, દેવેંદ્રસૂરિ પણ્યાલળ,
 ધર્મધોષ સૂરિ છગચ્યાલીસા, કૈરંટ તીરથને વાલેલ.
 આરાધના પ્રકરણનો કર્તા, સોમપ્રભ સગયાલળ,
 સોમતિલક અડયાલ શ્રી સુંદરી, સૂરિ ગુણ વન્નમયાલળ.
 ઉપદેશરત્નાકર અધ્યાતમકલ્પદ્રુમ પ્રમુખ બહુ ગ્રંથાળ,
 કીધા તે પંચાસના જાણો, સોમસુંદર નિગ્રંથાળ.
 કર્તા શાંતિકરાના જાણો, મુનિસુંદર ઇગવન્નાળ,
 કીધા આદ્યવિધ્યાદિક ગ્રંથા, રચણુશેષર વાવન્નાળ.
 શ્રી લક્ષ્મીસાગર ઇતિગવન્ના, મુમતિ સાધુ ચૌપન્નાળ,
 હેમવિમલસૂરિ તિમ જાણો, ભદ્રકમતિ પણવન્નાળ.
 શ્રી આણંદવિમલ સૂરીસર, થયા છપન્નમે પાટેંલ,
 ક્રિયા ઉદ્ધાર કરીને કીધી, બિજલી પ્રવચન વાટીલ.
 વિજયદાનસૂરિ સત્તાવન્ન, પાટિં જે ગુણ પૂરાળ,
 અઠાવનમાં હીરવિજયસૂરિ, જસ ગુણ નહી અધૂરાળ.
 સાહી અકલ્પ્યરે જે બહુ માન્યા, સાસન સોહ ચડાવીળ,
 વિજયસેનસૂરિ ગુણસઠમે પાટે, નિજમતિ આત્મી હરાવીળ.
 પિઠી સાઠમે પુણ્યે પ્રગટયા, વિજયદેવ ગણધારળ,

આચારિજ વિજયસિંહને દાખ્યે, ઈશ્વરીપુર સિંચુઆરજ.
 સુર પ્રતિભોધન કાળે પુહતા, જાણી નિજ પટિ ચાપેજ,
 શ્રી વિજયપ્રભ સુરિ ધગસહિમા, વિજયદેવ સુરિ આપેજ.
 વિજયરત્ન સુરિ દુગસહિ પાટે, ઉદ્યા તપગઢ નાથજ,
 સંપ્રતિ કાલે જે ગુણ આગર, બહુ વિદ્યાયે સનાથજ.
 સંવેગી શુધ પંચ પ્રરપક, વિમલશાયા સિંચુગારજ,
 જ્ઞાનવિમલ આસહિમે પાટિ, જયવંતા સુખકારજ.
 પૂર્વાચાર્ય થયા ગુણવંતા, જ્ઞાનક્રિયા ગુણુ ભરીયાજ,
 શ્રદ્ધા જ્ઞાન કથકને કરણી, એ ઔવિધરયણુના ઠરયાજ.
 તે સુવિહિત મુનિવંદન કરતાં, નિરમલ સમકિત થાવેજ,
 અહનિસ આતમ ભાવ અનોપમ, જ્ઞાન અનંત પાવેજ—

—છતિ કલ્પ વ્યાખ્યાનાધિકારે ગુર પદ્માવલી કથનભાસ સજ્જમય.

૧૭. છતિ કલ્પસૂત્રન વ્યાખ્યાન કરણી વસરે સતર ઢાલીઓ નાથ શ્રી
 કલ્પસૂત્ર ભાસ:-એમાંહિ તિથ્યકરની ઢાલ એ તવન કહીઈ. સંવત ૧૯૩૫
 ત્રીસના આવણુ વહિ ૧૨ ગુરવાસરે. ૧૯-૧૩ (મારી પાસે છે.)

—આ ૧૦ અધિકારમાં છે. તે ફરેકમાં અનુક્રમે ૧૦, ૧૫, ૨૭,
 ૧૭, ૯, ૫૫, ૪૯, ૪૦, ૧૩, અને ૫૮ ફુલા છે. છેલ્લે પદ્માવલી-
 ભાસ-ગુર પરંપરા છે. ૨૬-૯ બી. ડી. ૧૦૮ રો. એ. સો. મુંસધ.
 નં. ૧૮૭૭.; પત્ર ૨૦ ડે,

(૭૭૨) +ઓવીસી. ૫૦ પ. ૨૯૪-૩૦૩ જૈન કાવ્યસાર. ચોવી-
 સીવીસી સંગ્રહ.

(૭૭૩)ક દિવાળી દેવવંદન.

અતે—છણિપરે પર્વ દિવાલિકારેભાવ, કરતા કોડિ કલ્યાણ,

જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સંગતિરેલાજ, પ્રગટે સમ્પદગુણુ ખાણુ. બ. ૯

જૈ. એ. ઈ. નીચેની પ્રતમાં—

ખ-ગણુઅરજીતથ દેવ દેવવંદન.

પત્ર ૪ શ્રી ૬ જૈ. એ. ઈ.

ગ-+ મૌનએકાદશીના દેવવંદન. પ્ર૦ દેવવંદનમાલા.

(૭૭૪) કલ્યાણુમંદિર સ્તોત્ર ગીતા.

આદિ—

રાગ જયજયવંતી.

કુશલસદન જિન, બાવિ ભવભયહરન,	
અશરનશરન જિન, સુજન ધરનત હે.	કું. ૧
ભવજલરાશિબરન, પતિત જનતાતતરન,	
પ્રવહન અતુકરન, ચરન સરોજ હે.	કું. ૨
કમઠ અસુર માન, ધૂમકેતુને સમાન,	
મહિમકો નિધાન જ્ઞાન, પાસ જિનરાજ હે.	કું. ૩
સકલતીરથ પ્રધાન, જસ ગુન ગન પ્રમાન,	
કરત ન સુરસુર માન, માતું વડ જિહાજ હે.	કું. ૪
પ્રભુ મેરો જીવ પ્રાન, જ્ઞાનવિમલ ગુનમાન,	
તારક તુંહિ નિધાન, એહિ સુજ કાજ હે.	કું. ૫

x

x

x

x

અંતે—

હાલ-ધન્યાશ્રી.

એહ કલ્યાણુમંદિર તણાં, ગીત રમ્યાં સુખકારીરે,	
મંગલમાલા તસ ધરે, જેહ બણે નરનારીરે.	૧
પાસ જિનેસર નામથી, દુરિત ઉપદ્રવ નાસે રે,	
સુમતિ સુયોગ સુસંપદા, સમકિત આતમવાસેરે.	૨ પાસ.
તપગચ્છ અંબર રવિ સમો, શ્રી વિજયપ્રભ ગચ્છધોરીરે,	
વિનયકમલ કવિ દિનમણી, જગે જસ કીરતિ ગોરીરે.	૩ પાસ.
ધીરવિમલ કવિ તેહનો, નયવિમલ તસ સીસરે,	
ધરધરે મંગલ યછવા, શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીશરે.	૪ પાસ.

(૭૭૫)+ સ્તવન સંગ્રહ—અનેક સ્તવનો પ્રકટ થયાં છે. જુઓ પ્રાચીન સ્તવન રત્ન સંગ્રહ. ભાગ ૧ લો. પ્ર૦ શેઠ જમનાભાઈ મગુભાઈ અમદાવાદ. સં. ૧૯૭૭.

(૭૯૬) +દશવિધ યતિધર્મ સ્વાધ્યાય મોટી.

(તીર્થમાલાની ચોપડી સાથે છે. જૈ. એ. આદિ ઇડિયા.)

કલસ.

ધર્મ ધર્મ મુનિવર તણો, દશવિધ કલો શ્રુત અનુસારે,
ભાવે આરાધો મુખ સાધો, જિમ લહો ભવ પાર એ. ૧
શ્રી જ્ઞાનવિમલ સુરોદ્ર ભણે, રહી મુરતિ ચડિમાસએ,
ધવિ સુખસાગર કહેણથી, એ કર્યો ઈશ્મ અભ્યાસએ. ૨
આદર કરીને એહ અંગે, ગુણુ આણેવા પપ કરેઈ,
ભવ પરેપર પ્રયલસાગર, સહજ ભાવે તે તરેઈ. ૩
એમ ગુણુ વિશાલા કુસુમમાલા જેહ જન કંઈ કવે,
તે સકલ મંગલ કુશલ કમલા સુજસ લીલા અનુભવે. ૪

—ઇતિ દશવિધ યતિ ધર્મ સંક્ષેપ સંપૂર્ણ સર્વગાથા ૧૩૬.

સંવત્ ૧૮૦૯ વર્ષે પોષ માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશ્યાં તિથિા બુધ-
વાસરે સિમિતં ૪૦ લાખાશ. (પ્ર. કા. પા. ૩)

—લ૦ સં. ૧૮૪૯ ફાગણ શુદ્ધ ૧૦ બુધ. નવાનગરે. માણિક્ય-
સાગરેણ. ધો. ૬-૧૩ (આ. ક.)

આઠ ગુણુ પર સ૦—સ્વોપચ ટપા સહિત. (આમાં સમકિત
પાગ્યા પહેલાં ૮ દોષ કુદ્રતા, લોભ, રતિ, દીનતા, મત્સર, ભય, શકતા,
અજ્ઞતા, ભવાભનદિતા નિવારવાના અને મંભીરતા, ધૃતિ, સૌમ્યતા, ભદ્ર-
કતા, ગુણુરાગીપણું, દક્ષતા, ધીરતા, ભવોદ્વિગ્નતા એ ગુણુ ધારવાના,
જણુવેલ છે)

આદિ—

પ્રણમી સરસની ભગવતી એ કહું વાત, અનુભવતણી જે છતીએ.
અ. ઉગે સમકિત સર, જ્ઞાનવિમલતણું નર,
બંધ તત્વના વૃદ્ધિ, સહિજ સભાવની સિદ્ધિ. ૧૫.

૫-૧૪ આ ક.

નવકારના પંચપદપર, અગોપાંગ અને અશ્વ સિત્તરી કરણ

સિતરી પર સજાયો લ. ૧૯૧૯ પ્ર. આ. શુ. ૧૫. ૫-૧૦ આ. ક.
યંદરતીથિ-અમાવાસ્યાની ૧૬ સ્તુતિ. લિ. વિજયગણિમિ. શ્રી

નવદ મધ્યે. પ્રાચીન ૩-૧૮ આ. ક. નવી ૫-૧૫ આ. ક.

સજયોની પોથી—મયલુરેહા, દમયંતી, સીતા, નંદા, યૌદ્ધર્વ, ગુરૂની
૩૩ આશાતના, આત્મ, શિક્ષા, ૨૦ અસમાધિસ્થાન, ૨૨ સખલ, પાપ-
શ્રુતિ, ૩૦ મહા મોહનીય, ૮ ગુણ, સમક્રિત, ૩૨ યોગસંગ્રહ, પૂર્વસેવા
લક્ષણ. મુક્તિ અદ્વેષ પ્રાધાન્ય, સચિત્તાચિત્ત વિચાર, ૩૨ દોષ સામાયિક,
આત્મશિક્ષા, નવકાર, ૮ દષ્ટિવિચાર, અષ્ટભંગી, ૧૫ નિધિ, વિગયની વિ-
ગય, મુંહપતિ પડિલેહણ, આવકગુણ, કાઉસગ ૧૯ દોષ, દેવસિય પડિકમણ
વિધિ, રાષ્ટ્રપ્રતિક્રમણવિધિ, આહિસુંદરી, ૭ વ્યસનપરિહાર, સુમતિશીખ,
કાયાકામની, સીમંધર, કુંજરરાજર્ષિ, મહાસેનમુનિ, જયભૂષણમુનિ, પદ્મ-
નાભનૃપ, સીમંધર જન ૩૨ શિષ્યકેવલી, ચતુર્વિધ આહાર પરિજ્ઞાન,
ધરિયાવહિકુલક. પાનાં ૩૨-૧૩. આ. ક.

+પ્રસિદ્ધ થયેલી સજાયો.

મનોરમા સતી	મોહનગારી મનોરમા.	૫. ૬૧ સ. મા. (ભી)
સચિત્ત અચિત્ત વિચાર	પ્રવચન અમરી સમરી	૭૮
વણુઝારા.	નરભવ નયર સોહામણું.	
આત્મા ઉપર	સુમતિ સદા સુકુલિણી.	૧૫૬
૧૬ સુપન	શ્રી ગુરૂપદ પ્રણમી કરી.	૨૨૩
નવકાર ફલ	એ નવકાર તણું ફલ સા.	૨૪૫
અષ્ટ ભંગી	સુગુર સુદેવ સુધર્મનું	"
ચેતન બોધ	ચેતન અગ્ન કહું ચેનીયે.	૨૪૬
આત્માને શિક્ષા	મહારા આતમ.	"
તે સુખીયા	તે સુખીયા ભાષ.	૨૫૦
પૂર્વસેવા લક્ષણ	ભવ્ય ને કમના યોગથી.	૨૫૧
સતાસતી	સુપ્રભાત નિત્ય વંદિયે	૨૬૨
રાત્રી ભોજન	શ્રી ગુરૂપદ પ્રણમી.	૨૬૩

હિત શિક્ષા	આપેં આપ સદા સમજાવે. ૩૬૫
કાચારૂપ કામિની	સુસુણ સોભાગી હો. ૨૬૬
શ્રી સુંદરી	રૂડે રૂપેં રે શીલ સેસહગણુ. ૩૯૨
નંદા સતી.	બેનાતર નયરે વસે. ૪૪૩
કૌશલ્યાજી.	દંશરથ તપ કૌશલ્યાને કહે. ૪૯૫
૭ વ્યસન.	વાર તું વાર તું વ્યસન. ૪૦૮

સીતા. જનક સુતા સીતા સતીરે. ૨-૨ અહાર્ય.
 છૂટક પ્રજાતીયાં. જગ જનરાજ કૃપા કરે મખ શિખ સુખ પાવે—
 ૧૭ જ. પ્ર.

નરેતવન. મહારૂ મન મોહું રે શ્રી સિધાયલેરે—૬૯ „
 સિદ્ધિગિરિ ધ્યાવો બવિકા સિદ્ધિગિરિ ધ્યાવો—૮૩ „
 ગિરિરાજકું સદા મેરી વંદના જિનજીકું—૩૫૦ „
 પ્રહસમે ભાવ ધરી ધણો— ૪૩ „

ગદ્ય અંથો.

૧ નદષ્ટિ વિચાર સઝાયનો બાહ્યાવબોધ.

અંતે—મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ કૃત દષ્ટિ વિચાર સઝાય હતી
 તેહનો લેશથી સુખેં અર્થ જણાવવાને કાજેં શ્રીમત્તપાગચ્છીય સંવિસ
 જન પક્ષીય બ૦ શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરિએ કરીને લખ્યો છે શ્રી ખંભાત
 બહિરે દોઁ મેધજી ઉદયકરણ તથા વડનગરીય સા. આમૂલકના અનુ-
 ગ્રહ હેતે (પ્રથમાદર્શિ) લખ્યો છે.

—સંવત ૧૭૯૭ વર્ષે અષાઢ વદિ ૩૦ દિને રાત્રો પ્રથમ પ્રહરે
 લિખીતં સકલતાકિકં ચક્ર ચૂડમણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૯ યશોવિજયગણિ
 તત્ શિષ્ય સકલ પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૭ ગુણવિજયગણિ તત્ શિષ્ય
 પં. શ્રી ૫ કેસરવિજયગણિ તત્ શિષ્ય શ્રી ૫ વિતીતવિજય ગણિ
 શિષ્ય દેવવિજય લિપીકૃત શ્રી ઘોષા બહિરે શ્રી નવપંડા પાર્શ્વનાથ
 પ્રસાદત્. (૧૬ પત્ર પ્ર.કા.)

આદિ—

ઐંદ્ર શ્રેણિ નતં પાર્શ્વં શ્રી શખેશ્વર નામકં
લિખામિ યોગદૃષ્ટિશ્ચ સ્વાધ્યાયા લોકભાષયા.

અતે—

શ્રીમદ્ યશોવિજય વાચકવર્યરાજવિનિર્મિતો દૃષ્ટિવિચારરૂપઃ,
સ્વાધ્યાય એષઃ પ્રથમં તતોયં, બાપામયો લેશતયા ટપ્યાર્થ. ૧ શ્રી
સ્તંભ-તીર્થેન્દ્ર તપાગણીય, નામનાય જ્ઞાનાદ્વિમલાભિધેન, શ્રી સુરિણ્યાભૂરી
(પ્રભુસૂરી રાજ્યે) સુખાવબોધાબોધાર્થમેષો લિખિતોહિ ભદ્રં. ૨

—મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગૃહ કૃત દૃષ્ટિ વિચાર સજ્જાયહી
તેહના લેશથી સુખે અર્થ જણાવવાને કાળે શ્રીમત્તપાગચ્છીય સંવિન
જન પક્ષીય શ્રી નયવિમલઈ કરીનઈ લિખ્યૌ છઈ શ્રી ખંભાયત બંદિરે.
લિ. સંવત ૧૮૬૨ વર્ષે વૈશાખ શુદ્ધ પક્ષી દિને શનિવાસરે શ્રી પાડલી-
પૂર નયરે. ૨૨-૧૪ આ. ક.

—સં. ૧૭૯૧ વર્ષે શાકે ૧૬૫૬ શ્રી પત્તને ચ વાસ્તવ્યો મોઢ
જ્ઞાતિ ઇતિ દ્વિજ અસ્ય અંથ ત્રંચિકેન લિપિકૃતા ચ હસ્તયો. ૨૩
આ. ક. (ટપાકારના સમયમાંજ આ પ્રત લખાયેલી છે.)

—ઇતિ કહેતાં એણું પ્રકારે યોગદૃષ્ટિની સજ્જ ટપ્યાર્થ સંપૂર્ણ.
લિ. પં૦ જ્ઞાનવિજય લિ૦; ગો. ના. રાજકોટ.

૨ +આનંદધન ચૌવીસી બાળાવબોધ. ગો. ના. રાજકોટ.

૩ સીમંધરજિન સ્ત૦ (યશોવિજયકૃત) ના પર બાલાવબોધ.

આદિ—

પ્રણમ્ય પાર્શ્વદેવસ્ય, પાદપદ્મમણીષ્ઠં

સીમંધર જિન સ્તોત્ર ટપ્યાર્થોયં લિખામ્યહં.

અતે—

શ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય ગણિ કીધી તેહનેા ટપ્યો લવલેશ
માત્ર બાલ યુદ્ધિ નઈ જણવા નઈ સકલ સંવિન જન શિરોવતંસ પં.

શ્રી વિનયવિમલગણી પંકજ બ્રમરસમ પં. શ્રી ધીરવિમલગણિ પદાં
 યુગ સેવા રસિક સેવક પં. શ્રી ધીરવિમલગણિઈ કીધો, અંથાઅંથ સૂત્ર
 ૩૫૪ ગાથા શ્લોક પ૩૫. ટપાર્ય અંથાઅંથ ૧૨૦૧ સવ ૧૭૩૬ તેહ
 ટપામધ્યે કેતલી એક ગાથા ધર્મરતન પ્રકરણની છઈ. કેટીવી એક ગાથા
 ઉપદેશ માલાની છઈ. કોઈ પંચકલ્પ સમિતિ યોગવીસી હિતોપદેશમાત્રા
 પ્રશમરતિ યોગશાસ્ત્ર યોગનિર્ણય સંબોધપ્રકરણ વષ્ટિશતક સંબોધ-
 સત્તરી, પંચવસ્તુ પ્રમુખ અંથની ગાથા શ્લોક મિત્રી ૧૫૭ છઈ. બીજાઈ
 આગમશાસ્ત્રની સાખિ છઈ, મચ્છર વિના પંડિત હોઈ તે સોધયો કૃપા
 કર્યો, જિમ ભવિકને ઉપગાર થાઈ. તે પુણ્ય થકી સર્વલોક સુખી
 થાઉ, એ આસીસ વચન મંગલીક જાણુવું. શ્રીસ્તુ. સ. ૧૮૧૯ શાકે
 ૧૬૮૪ પ્રવર્તમાને શ્રી બાદવા સુદિ ૧૦ રવિવાસરે લિખિત શ્રી સૂરનિ
 બંદિરે શ્રી અંચલ ગચ્છેશ પૂજ્ય ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી ઉદયસાગર સૂરી-
 શ્વર વિજયિરાજ્યે લિ. મુનિ તેજસાગર ગણિના સુશ્રાવક મં. શ્રી જીવ-
 નદાસ તત્પુત્ર મં. શ્રી હર્ષચંદ તત્પુત્ર મં. શ્રી વિજયચંદકસ્ય પકંતાર્ય.
 ૮૯-૧૪ આ. ક.

(૩૭૯) હેમસૌભાગ્ય (ત૦ સાગર શાખા સત્યસૌભાગ્ય--ઈંદ્ર-
 સૌભાગ્ય શિ૦)

(૭૭૭) રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ. સં. ૧૭૨૧ પહેલાં.

આદિ—

સકલ મનોરથ પૂરણો, મંડલ કેલિ નિવાસ	
વામાનંદન વંદિઈ, શ્રી શંખેસર પાસ.	૧
સિદ્ધારથ કુલમંડણો, ત્રિસલા દેવિ મલ્હાર	
વર્દમાન જિનવર જયો, મનવંછિત દાતાર.	૨
વીરપાટિ ગણધર હુઆ, સોહમ પદ મુણિંદ	
સવંસ મુગતામણી, તપગચ્છ કુવલય આંદ.	૩

શ્રી રાજસાગરસૂરીસર, સુવિહિત મુનિ સિણ્ણગર.

તેહ તણા નિર્વાણુનો, બણુસું રાસ ઉદારે.

૪

x

x

x

x

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

શ્રી વિજયસેનસૂરિ પદ પ્રભાકર, રાજસાગર સૂરીદળ,

સકલ ભટારહ સિર ચૂડમણિ, જગદ્દાનંદન ચંદળ.

૬૮

વિજયમાન તસ પદ ધુરંધર, અદ્ભુત લગ્નિષ નિધાનળ,

નાણુ રચણુ રચણાયર ગણુહર, ગોયમ સામિ સમાનળ.

૬૯

ઉદયવંત જસવંત વિશારદ, સુવિહિત સૂરિ લલામળ,

ભટારાજ શ્રી છુદ્ધિસાગર ગુર, સોહઈ પાવન નામળ.

૭૦

તસ ગચ્છ મંડન વાયક નાયક, સત્યસૌભાગ્ય ગુર સીસળ,

દંડિસૌભાગ્ય વાયક વર રાજઈ, દિનદિન અધિક જગીસળ.

૭૧

હુમસૌભાગ્ય તસ સીસ ધમ કહઈ, તિહાં લગિં એ ગુર રાસળ,

પ્રતિપો જિહાં લગિં મહિ મંડલિ, દિનકર કરિ પ્રકાશળ.

૭૨

૩-૧૫ વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૨૮.

—સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે કાતિક સુદિ ૧૩ રવેા શ્રી ઉસવંશ જ્ઞાતીય
આવિકા પકનાઈ. ૨૧-૯ લા૦ નં. ૩૮૪.

૩૮૦ ધર્મવર્દન (ધર્મસિંહ) ખ૦ જિનભદ્ર સૂરિની શાખા—

સાધુકીર્તિ—સાધુસુંદર—વિમલકીર્તિ—વિજયહર્ષ (શિ.)

આ કવિ સંસ્કૃત ભાષામાં પણ કવિ હતા. તેમણે શ્રી ભક્તામર
સ્તોત્ર સમયે ૩૫ શ્રી વીરજિન સ્તવન ૪૪ વસંતતિલકામાં રચેલ છે
ને તે પર સ્વોપજ સંસ્કૃત વૃત્તિ રચી છે, અને તેમાં એવી રચના કરી
છે કે ભક્તામર સ્તોત્રના દરેક વસંતતિલકાનું ચોથું ચરણ એજ આ
વીર સ્તવનના દરેક વસંતતિલકાનું પણ ચોથું ચરણ મુકયું છે. છેવટે
૪૫ મો માલિની છંદ મુદ્રા પેતાનો પરિચય અને તેની રચના સાલ
સં. ૧૭૩૬ આપેલ છે—

રસગુણ મુનિ ભૂમેષ્ઠે (૧૬૩૬) ડગ ભક્તામરરથે:

ચરમ ચરમપાદૈઃ પૂરયન્ સત્સમર્યા:

મુગુર 'વિજયહર્ષા' વાચકા સ્તદ્ વિનેય—

શ્વરમન્નિન તુતિ' શ્લો 'ધર્મસિંહો' વ્યધત:

—ઇત્યુપાધ્યાય શ્રી ધર્મવર્ધનગણિ કૃતં શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર સમ-
સ્પાર્શ્ય શ્રી વીરન્નિનસ્તવનં તદ્વૃત્તિશ્ચ. આથી એ પણ સિદ્ધ થાય
છે કે કવિના નામો ધર્મવર્ધન અથવા ધર્મસિંહ એ બંને હતાં. આ
સ્તવન આગમોદય સમિતિ તરફથી સં. ૧૯૮૨ માં સવોપન વૃત્તિ અને
ગુજરાતી ભાષાંતર સહિત મુદ્રિત થયેલ છે.

(૭૭૮) અમરસેન વૈરસેન ચોપધ.

આદિ—

અક્ષર રાજા જિમ અધિક, અક્ષર રાજા એહ	
ખેહું એક અનેક વિધિ, જગતિ સગતિ જેહ.	૨
સિદ્ધાં ધુરિ પદ જે સદા, ત્રિકરણ શુદ્ધે તેહ	
કરતા કોડિ કલ્યાણ હોષ, આશા ફલે અછેહ.	૩
અમરસેન અખીયાત જગિ, વૈરસેન તમ્હ વીર	
ગ્યાન એહ મુનિ ગાછયે, ગુરઆ ગુણહિ ગંભીર.	૪

x

x

x

x

અંતે—

ગરૂઓ શ્રી ખરતર ગછ ગાજે, શ્રી જિનચંદસુરિરાજેજી
શાખા જિનભદ્રસુરિ સહાજે, દોલતિ ચદિ દિવાજેજી
પાઠક પ્રવર પ્રગટ પુન્યાઈ, સાધુકીરતિ સવાઈજી
સાધુસુંદર ઉવઝાય સદાઈ, વિદ્યા જસ વસાઈજી
વાચક વિમલકીરતિ મતિવંતા, વિમલચંદ દુતિવંતાજી
વિજયહરણ જસુ નાન વધતા, વિજયહરણ ગુણઆપીજી
સદ્ગુર વચન તણો અનુસારી, ધરમસીખ મુનિધારીજી
કહે ધરમવરધન સુખકારી, ચક્રપાઈ એ સુવિચારીજી

ગુણવંતા જે એ ગુણુ ગાવે, ભાવના સુધ મન ભાવેજી
પૂરે પુન્ય તણો પરભાવે પરમાયુંદ સુખ પાવેજી.

—સં. ૧૮૨૫ આસો કૃષ્ણ પક્ષે ૧૧ તિથૌ વસંતવારે પૂજ્ય
ઉદેચંદ્ર પ્રસાદાત્ ૧૩-૧૫ વિ. ને. નં. ૪૫૦૪.

(૭૭૯) શનિશ્ચર વિક્રમ ચો. રાધનપુરમાં

આદિ—

સરસતિ સુમતિ દો મૃદનિ, વાણી અપૂરવ સાર;	
ગુણુ ભણુવા ઉલટ ધણો, વિક્રમ ભૂપ ઉદાર.	૧
કિ કિવા મનોરથ ઉપનુ, વિક્રમરાય ચરિત;	
અનેક ગુણુ અંગે ભર, ભણુતાં જીભ પવિત.	૨
મોટૂ કરણી તેહ તણું, શેત્રુંજય ઉદાર;	
સસી વમાન સમોવડિ કાયા, જિનધર અતિ વિસ્તાર.	૩
તાન ગુણુ તેમાહિ હુઆ, સુણુજ્યો તસ અવદાત;	
પરનારી સહોદરપણું, દાનિ બહત વખાત.	૪

x x x x x

અંતે—

રાય સિદ્ધસેન દિવાકર ગુરુવયણે કરીરે, પ્રીધુ શ્રી જિન ધર્મ
માહાકાલ વર તીરથ જિણિ ઉદ્ધરે રે, પ્રતિબોધ્યો વિક્રમ. ૧૪૬
રાધનપૂર નયર વપાણીધરે, જીહાં આવક બહુ વાસ;
જિનપૂજાદિક ધર્મ કાર્યજ હોધ ધણારે,

તાંહા મિં રચીઉ રાસ. ૧૪૭ રાય.

જે મુખિ પભણિ અવણે સુણિરે શનીની પીડા તાસ,

જન સજ પ્રમુખ ધર્મસી ભણિ, શનિ પુહ્યાડિ આસ. ૧૪૮ રાય.

—૯-૧૩ દા. નં. ૭૧ ડે.

(૭૮૦) (અમરકુમાર-) મુરમુંદરીનો રાસ. સં. ૧૭૩૬ શ્રા.

સુ. ૧૫ બેનાતટપુરમાં.

આદિ—

દૂહા.

સાસણુ જેહનો સવિ હિયૈ, આજ પ્રતિક્ષ પ્રમાંણુ,	
જગગુર વીર જિણુંદનૈ, પ્રણમું ઊલટ આંણુ.	૧
જેહનૈ સાધ સવેગધર, હવા ચવદ હગ્ગર.	
સહસ છત્રીસે સાધવી, જ્ઞાન ક્રિયા ગુણધાર.	૨
એક લાખ ગુણમકિ સહસ, આવક સદ્ સુષકાર,	
સહસ અઢારૈ લાખ ત્રિક, આવકણી સુવિચાર.	૩
પાટૈ વીરતણૈ પ્રકટ, શ્રી સુધરમ ગણધાર,	
આજ ચતુરવિધ સંધ પિણુ, તેહ તણો પરિવાર.	૪
વરતૈ છે તેહના વચન, આગમ અરથ વેપાર,	
તિણુમાહૈ જિણુ ઉપદિસ્યો, મંત્ર મહા નવકાર.	૫
ચવદે પૂરવ સાર એ, ભાળ્યો શ્રી ભગવંત,	
મૂલ મંત્ર નવકાર—છૈ એહનૌ આદ ન અંત.	૬
એક મના આરાધતા, કષ્ટ રહૈ નહી કાય;	
રિદ્ધ સિદ્ધ વાધૈ અધિક, વિજયહરપ સુષ હેાય.	૭
આગમમાંહિ અનેક છે, એહના ગુણુ અધિકાર,	
મુરસુદ્ધરીયૈ સુષ લલા, સુણુજ્યો તે સુવિચાર.	૮

અંતે—

હાલ ૧૨ ધન્યાસી. ઇણુ પરભાવ ભગતિ મન આંણી—એ દેશી.

ધરમ સીલ જિણુ સાચો ધાર્યો, વલિ નવકાર સંભાર્યોજ;

મુરસુદ્ધરીયૈ સર્વ સંભાર્યો નિજ આતમ ઉધાર્યોજ,

એક સદા જિન ધર્મ આરાધો. ૬

સીલતરંગણી ગ્રંથની સાખૈ એ રાસ અતિ લાખૈજ,

ધન જે સીલ રતનૈ રાખે ભગવંત ઇણુ પરભાખૈજ. ૭

સંવત સતરૈ વરસ છત્રીસૈ આંવણુ પૂનિમ દીસેંજ,

એહ સંઅંધ કલો સુજીસૈ સુણુતાં સદ્ મન હોસેંજ. ૮

ગણધર ગૌત્રે ગણપતિ માજે, જિનચંદ સૂર વિરજ્યેજી;
 શ્રી બેનાતર પુર સુખ સાજે, ચોપી કરી હિત કાજેજી. ૯
 સાખા જિનભદ્ર સૂરિ સવાઈ, ખરતર ગણ વરદાઈજી;
 પાલક સાધુકીરતિ પુન્યાઈ, સાધુસુંદર ઉવચાઈજી. ૧૦
 વિમલકીરત વાયક વડનામી, વિમલચંદ યશ કામીજી;
 વાયક વિજયહર્ષ અતુગામી, ધર્મવર્ધન ધર્મ ધ્યાનીજી. ૧૧
 ઉપદેશ હેયા મેં આણી, પુન્ય કરૈ જે પ્રાણીજી.
 આવી લછિ મિલે આશ્ણી, સાચી સદગુર વાંણીજી. ૧૨
 આરમી ઢાલ કહી બહુ રંગે, ચૌથે ખંડ સુચગોજી;
 જિનધર્મ શીલ તણે સુખ (શ્રુત) સંગે, આનંદ લીલ ઉમંગોજી. ૧૩

ઇતિ શ્રી અમરકુમર સિરસુંદરીના રાસ પ્રાકૃતચરિત્ર સંપૂર્ણમ્ ॥
 સંવત્ ૧૮૪૮ આસો જ વદિ ૮ દિનૈ પં-ધનવિજય લખિકૃત-॥ શ્રી
 સાદરાપૂરેન ચતુર્માસક કૃત પ્રથમ ખંડે ઢાલ ૮ દિતિયૈ ખંડે ૧૧
 તૃતીય ખંડે ૮ ચતુર્થે ખંડે ૧૨ સર્વગાથા ૬૩૨ સર્વસંલોક સંખ્યા ૬૦૦
 શ્રીરસ્તુ ॥ ૫ ॥ હીરવિજય ગ૦ નિજ આત્માર્થે । શુભંભવતુ ॥ કલ્યા-
 નુમસ્તુ । શ્રી રસ્તુ ॥ શ્રી. (દિ૦ લા-પં. કમળવિજયપાસેની પ્રત)

—સં. ૧૮૩૪ રા કાતી સુદ ૪-૨૨-૧૫ પ્ર. કા. નં. ૧૮૪.

—સંવત ૧૮૦૬ વર્ષે ફાગુણ વદ ૧૨ દનૈ, પં. શ્રી ગુલાલ-
 કુશલજી લખીકૃત. ૩૦-૧૪ જૈ. સે. ઇ. નં. ૧૦૫૮.

—સર્વગાથા ૬૧૯ શ્લોકૈ ૬૦૭ માત્યાદિ લખિત અમ્હદનગરે
 પંડિત શ્રી ૫ શ્રી સકલ પંડિતશિરોમણી પં. રૂપવિજયગણી. તત્
 શિષ્ય મુનિ ગુલાલવિજયેન લખિત સંવત ૧૭૮૧ વર્ષે પોષ સુદ ૩
 દિન વાર સોમે પન્થાસ ભાણવિજય ગણિ પાશ્વે લખિત. ૧૭ પાને.
 ૨૩-૧૭ ગુ. વિ; વિદ્યા.

લિ૦ શ્રી નગર રાડલા મધ્યે વાયક શ્રી હંસરાજ શિ૦ પં.
 ભીમરાજ શિષ્ય. મુ. કાનજી લિ. સંવત્ ૧૮૧૧ વર્ષે જેઠ વદ ૨ સોમ-
 વાસરે. ૨૨-૧૬ વિ. ને. નં. ૪૫૫૪.

(૭૮૦ક) દશાર્જુનલદ્ર (ચો.) ૧૭૫૭ મેડતામાં.

સંવત સતરે વરસ સતાવનૈ મેડતામ્ નગર મઝાર,

ચૌમાસે ગણધર જિનચંદ્રજી સુજસ લહે સંસાર.

ભટ્ટારકીયા ખરતર ગચ્છ ભલા શાખા જિનભદ્રસુરિ

વાચક વિજયહરષ વખતાવર પ્રસિદ્ધ પૂણ્યપટ્ટર.

તેહનૈ શિષ્યૈ એ મુનિવર સ્તવ્યો શ્રી પાઠક ધર્મસીહ;

શ્રી જિન ધર્મ તિકો શ્રી સંધને ચઉ સુખ દૌલતિ દીહ.

(૫ પત્ર પ્ર. કા) વિદ્યા.

(૭૮૦ખ) ૨૮ લખિંધ સ્તવન. સં. ૧૭૨૨ મેરતેરસ. લુણ્ણરણસરમાં—

સંવત સતરે સે બાવીસ (છવીસૈ) મેર તેરસ દિન ભલે,

શ્રીનગર સુખકર લુણ્ણકરનસર આદિ જિણુ સુપસાઉલે,

વાચનાચાર્ય સમર (સુગુર) સાંનિધ વિજયહરષ વિલાસ એ,

કહે ધરમવર્ધન તવન ભણુતાં પ્રગટ જ્ઞાન પ્રકાશ એ.

(સ્તવનામલિ. જૈ. એ. છંડિયા—મુંબઈ.)

—સં. ૧૯૦૬ શક ૧૭૭૧ ચૈ. શુ. ૧૩ ગુરૂ લિ. વંસીધર
સ્તલામ મધ્યે. ૨-૧૪ આ. ક.

(૭૮૦ગ.)+ ૧૪ ગુણ્ણસ્થાન સ્તવન સં. ૧૭૨૯ શ્રાવણ વદ ૧૧
બાહડમેરમાં—

આદિ—

હાલ ૧. થંભણુપુર શ્રી પાસ જિણુદો એહની—

સુમતિ જિણુદ સુમતિ દાતાર, મનસુધ બહુ બારોબાર.

x x x x

અં—

કલશ—

ધમ નગર બાહડમેર મંડણુ સુમતિજિન સુપસાઉલે,

ગુણુ દાણુ ચૈદ વિચાર વણુર્થો, ભેદ આગમને ભલે,

સંવત સતર આગણુત્રીસે શ્રાવણ વદિ એકાદશી,

વાચક વિજયહરષ સાંનિધ કહે એમ મુની ધરમસી.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. (સ્તવનાવલી-જ. એ. ઇંડિયા-મુંખ. —લિ. ૧૯૦૬ એ. શુ. ૧૩ ગુર, બંસીધર રતલામ મધ્યે ૩-૧૪. આ. ક. (૭૮૦૬)+ ૨૪ હંડક વિચાર ગણિત રતવન. ૪ ઢાળમાં સં. ૧૭૨૯ દીવાલી જેસલમેરમાં.

આદિ—પૂર મનૌરથ પાસ જિણેસર એહ કરે અરદાસ—
અં. (કલશ)

ધમિ સકલ સુખકરં નગર જેસલમીર મહિમા દિનદિને,
સંવત સત્તરે ઉગુણત્રીસે દિવસ દીવાલી તણે,
મણિ વિમલચંદ સમાન વાયક વિજયહર્ષ સુસીસ એ,
શ્રી પાસના ગુણુ ધમ ગાવે ધરમસી સુજગીસ એ. ૩૪
(સ્તવનાવલિ. જ. એ. ઇંડિયા. મુંખ. ૨-૧૪ આ. ક.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. ૧૮૫ થી ૧૧૮
(૭૮૦૬)+અઢી દ્વીપ વીસ વિહરમાનસ્તં ૩ ઢાળ, સં. ૧૭૨૯
જેસલમેરમાં.

આદિ—વંદ્ધ મન સુધ વિહરમાન જિનેસર વીસ.

દીપ અઢીમે દીપૈ, જયવંતા જગદીસ—

અતે—ધમિ અઢી દીપે પનરે કરમાંભૂમિ ક્ષેત્ર પ્રમાંણુ રે,
શ્રી સિદ્ધાંત પ્રકરણુ બાખ્યા, વીસ વિહરમાન એ,
શ્રી નગર જેસલમેર સંવત સતરે ગુણુત્રીસે સમે,
સુખ વિજયહર્ષ જિણુંદ સાનિધ નેહ ધરી ક્રમસી નમે. ૨૬
૨-૧૨ આ. ક.

પ્ર. રત્ન સમુચ્ચય પૃ. ૨૨૩ થી ૨૨૭.

(૭૮૦૭) + સમવસરણુ વિચાર ગણિત રતં

આદિ— દ્વહા.

શ્રી જિનસાસનસેહરો, જગગુર પાસ જિણુંદ
પ્રણુમિ જેહના પાય કમલ, આવી ચોસહ ઈંદ. ૧

x

x

x

x

૩૬

અહારની સહી. જૈન ગૂજર કલિયોગ.

અતે—

કલશ.

ધમિ સમવસરણૈ ઋદ્ધિ વરણૈ સહ જિનવર સારખી,
 સદ્વહે તે લહે શુદ્ધ સમકિત પરમ જિનધર્મ પારખી,
 પ્રકરણ સિદ્ધાંત ગુરૂ પરંપર સુણી સહુ અધિકાર,
 સંસ્તવ્યો ખાસ જિનંદ પાઠક ધર્મવર્દન ધાર એ. ૨૭

પ્ર. ૨૮૦ સમુચ્ચય પૃ. ૨૧૦ થી ૨૧૨.

(૭૮૦૭)+ આલોચણસ્ત. ૪ ઢાળનું. સં. ૧૭૫૪ ફલોધીમાં.

આદિ— ૧ લી ઢાળ સફલ સંસારની એ દેશી.
 એ ધન શાસન વીર જિનવર તણો, જસ પરસાદ ઉપગાર થાયે ધણો,
 સૂત્ર સિદ્ધાંત ગુરૂ મુખ થકી સાંભલી, લહિય સમકિત અને વિરતિ
 લહિયે વલી. ૧

ધર્મનો ધ્યાન ધર તપ જપ ખપ કરે, જિણુ થકી જીવ સંસારસાગર તરે;
 દોષ લાગા જિકે ગુરૂ મુખ આલોચયે, જીવ નિર્મલ હુવે વસ્ત્ર જિમ
 ધોષયે. ૨

x x x x

અતે

કલશ.

ધમ જેહ ધરમી ચિત્ત વિરમી, પાપ સર્વ આલોચનં,
 એકાંત પૂછે ગુરૂ ખતાવે, શકિત વય તસુ જોયનેં,
 વિધિ એહ ફરસી તેહ તરસે, ધરમવંતતણે ધુરે.
 એ તવન શ્રી ધર્મસિંહ કીધો, ચૌપને ફલવધીપુરે. ૩૦

પ્ર. ૨૮૦ સમુચ્ચય પૃ. ૨૧૬ થી ૨૨૨.

૩૮૧ વિનયલાભ (ખ. સુમતિસાગર—સાધુરંગ—વિનય

પ્રમોદ શિ.)

(૭૮૧) વહરાજ કેવરાજ ચોપઈ. સં. ૧૭૩૦ પોસ વદ ૨ સોમવાર
 મુલતાનવા.

આદિ—

પરમ નિરંજન પરમ પ્રભુ, પરમેશ્વર શ્રી પાસ,	
સો સાહિબ શ્રી નિત સમરતાં, અવિહડ પૂરે આસ.	૧
જનસુ ચરણુ સેવા કરે, રાત દિવસ કર જોડિ,	
ધરણુ રાજા પદમાવતી, મદ મચ્છર સહુ મોડિ.	૨
સમરતા સેવક બણી, સાનિધકારી હોઈ,	
તસુ સમરણુ તિહુ ભુવણુમેં, સુણ્યો ન બીજો કોઇ.	૩
અતુલબલી અરિહંત તો, સમરણુ કરતાં સિદ્ધિ,	
મંગલ દિન દિન પ્રતિ હુવે, અષ્ટ સિદ્ધિ નવનિધિ.	૪
વહરાજ રાજા કુંવર, પુણુ તણે પરબંધ,	
કહિસ યથામતિ જોડને, સગલો તસુ સંબંધ.	૫
પુણ્ય કરો સંસારમેં, પુણ્યે સંકટ દૂર,	
સુર માનવ સુખ પામીયે, પુણ્ય હુવે જો પૂર.	૬

x

x

x

x

અંતે— લાલ ૧૪ સુધર્મ સામિ પરંપરા એ દેશી.

ધણુ પરિ મુનિ વર્ણના, કરતાં જો હુવો ધર્મ	
ચોથ સુ લાભ મુઝને હુજ્યો, હલુવા દુઃકૃત કર્મ	
	સહુ કર્મ દુકૃત હુમજ્યો.

x

x

x

x

ચોથો ખંડ પૂરો થયો, સદગુર સાનિધિ બણી,	
ખરતર ગણ મેરે અડિનલો, મહિમા સકલ વખાણુ,	
ગુરરાજ જીગપ્રધાન જિણ્યદંસુરિ વડલાગી થયા,	
તિસ અકબ્બર સાહ રીઝિ, જગત વરતાવી દયા,	
વલી બિરદિ લાધા વડવડા તે કહ્યા, પાર ન પાંગિએ,	
મન સુખ અવિનિશ આવ આણી, ગુર ચરણે સિર ત્રામીયે.	૪

તાસુ સીસ જસ પરગડા, પાઠક પુણ્ય પ્રધાન,
 જુગવર ગુરૂ નિજગછ તણી, પદવી દીધ પ્રધાન,
 પરધાન પદવી જાસુ દીધી, સુજસ સહુ ભૂમંડલે,
 તસુ સીસ પાઠક સુમતિસાગર વાદિ દંભી નિરદલે,
 પંડિત સિરોમણુ બિરદ ધરતાં દાન ચિખ્યા દાયિકા,
 સહુ શાસ્ત્ર પાર ગામી ભણીયે, સરસ્વતી વર લાયકા. ૫
 સાધૂરંગ વાયક ભલા, તાસુ સીસ સુપ્રસિદ્ધ,
 જાણે પૂરવ અભ્યાસી ચઉદ્ધ વિદ્યા સિદ્ધ,
 અતિ સૂખમ મતિ કર અલ્પ વયમે સકલ વિદ્યા અભ્યસી,
 તિદેવ રૂપી મનુષ્ય ભવમે, પ્રણુમીયે મન ઉલસો,
 તાસુ સીસ વિનયપ્રમોદ પાઠક વિદ્યમાન વિરાજે,
 જસુ નામ સુણુ કુમતિ વાદિ જાઈ દહ ભાજે. ૬
 તેમ ગુરૂને પસાઉલે, નિજ મતિ સારે જોડ,
 કીધી શ્રી વજરાજની, ધર્મલા મન કોડિ,
 મન કોડિ આણી નિજ ચ ખાણી પૂર્વી રેખની વારતા,
 જસુ શ્રવણુ સુણુતાં હુવે મંગલ, દુરંત સંકટ વારતા.
 જોડ કરતાં પુણ્ય હોધજે, બોધ મુઝનૈ ભવ ભવે,
 નિત ધર્મ પ્રસાદે સફલ વંછિત વિનય હમ વીનવે. ૭
 શ્રી ખરતરગછના ધણી, બઢારક જિનચંદ,
 શ્રી જિનરતન પટોધર, પ્રતપો તેજ દિનંદ.
 ઈદ ને રવિચંદ જા લગિ મેર ધ્રુ ગ્રહ ગણુચરા,
 તાં લગિ વિરાજે પૂજ અવિચલ આણુ ચરતો સહુ ધરા,
 તસુ રાજ સહુ સુખ સાજ સેતી દિન દિને ચઢતી કલા,
 આસીસ વાયનૈ વિવિધ પ્રરિ, વિનયલાભ કહૈ ભલા. ૮
 સંવત સમૈસૈતીસે પોસ માસિ વદિ બીજ,
 તિણુ દિન કીધી ચોપઠ સોમવાર તિમ હીજ,
 શુભ ચાર સરસતિ તણિ (સાં)નિધ નગર મુલતાણે મુદા,

શ્રી સુમતિનાથજિણુંદ સાનિધિ પાર્શ્વનાથ ધરં હદા,
 શ્રી સિંધ ખરતર ગછ કરો જેથ પ્રચલ પંડુરે,
 જિનદત્ત શ્રી જિનકુશલ સાનિધિ સુખભર દૂરધં. ૯
 શ્રી વછરાજ કુમર તણો ચિહું ખડે સંખંધ,
 કીધો શ્રી મુલતાણુમે પ્રસિદ્ધ ધણે પ્રખંધ,
 પરખંધ વિરચ્યો વિનયલાભે, હાલ ખંધઉ અતિ ભલો,
 તસુ શ્રવણુ સુણુતાં અલિય દુહિદસ જાઈ, મનવંછિત ફલો,
 પસયલ કીધી ચોપઈ, શિષ્ય સુમતિવિમલને આશ્રહે,
 જે સુણે ભવિયણુ ભાવ આણી, તેહ સુખ સંગતિ લહે,
 ચિહું ખડે મિલને થઈ, બા(છા)સઈ હાલ રસાલ,
 ભાવ સહિત જે સાંભલે, ફલે મનોરથ માલ,
 મન આસ સફલી હુવે,
 સુણુતાં વછરાજ તણી પરે નવનવી સંપદ લહે.
 દિન પ્રતિ રિદ્ધિ સિદ્ધ વસે ધર, આણુંદ ઉછવ હુવે,
 અધિક જાઈ સહુ જંગલ હૈ, ઇમિ વિનયલાભે કહે,
 ભવિક નર ફલે મંગલ માલ હે.

૧૦

—ઇતિશ્રી વછરાજ કુમર પ્રખંધે ચતુર્થ ખંડ સમાપ્ત. સં. ૧૮૭૨ મિ
 કનિષ્ઠ વદિણુ નવમ્યાં તિથૌ ગુરવાસરે લિ૦ વિક્રમપુર મધ્યે. ૪૬-૧૮
 વિ. ને. નં. ૪૪૭૬. (જિનરત્નસૂરિ-આચાર્યપદ સં. ૧૬૯૯ સ્વ. ૧૭૧૧.)

૩૮૨ દેવવિજય (ત૦ વિજયસિંહસૂરિ-ઉદયવિજય શિ૦)

(૭૮૨) અંપક રાસ સં. ૧૭૦૪ શ્રાવણુ શુદ્ધ ૧૩ ધાણેરાવમાં.

આદિ— પૃષ્ઠ નથી.

અંતે—

રાગ ધન્યાસી.

શાલિભદ્ર ધન્તો રિષિરાયા, તાસ નમું નિત પાયાજી એ દેશી.

શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર રાજઈ, બીજો પટધર જાગમજી,

શ્રી વિજયપ્રભસૂરીશ વિરાજઈ, દિનદિન અધિકે દિવાજમજી.

૧

- શ્રી ગુરુ નામ જપો જયકારી, ક્રિયા ગુણભંડારી,
તસ પરધારી જગ હિતકારી, વિજયરત્ન ગણુ ધારી. શ્રી. ૨
- જયતારણુ ચોમાસ પધારઈ, એક મેડતા નયર મઝારઈ,
એહ ગુરુની આણુ સિર ધારઈ, તેહનધ પાર ઉતારઈ. ૩
- શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર રાય, તેહના શિષ્ય કહાયા,.
જ્ઞાન ક્રિયાદિક ગુણે સવાયા, ઉદયવિજય ઉવઝાયા. ૪
- એ ગુરુનધ સુપસાંઈ કીધી, ચંપક ચોપાધ સીધી,
શ્રી મહાવીરઈ મુઝ મતિ દીધી, સુખ સંપત્તિ વ સિદ્ધિ. ૫
- સાધુવિજય પુણ્યવિજય સખાધ, સૂધી સાધ ગુરુ ભાધ,
રાજશ્રી સાધવી મુઝ માંઈ, શ્રી જિનધર્મ સગાધ. ૬
- જ્ઞાનવિજયનઈ વાંચણુ સારઈ, શ્રાતાનઈ ઉપગારઈ,
દેવવિજય કવિ વયણુ વિચારઈ, ઘાણોરાનયર મઝારઈ. ૭
- સંવત સતર ચોત્રીસા વરષઈ, આવણુ શુદ્ધિ મન હરષઈ,
તેરસ દિન જલધર જલ વરસઈ, જયજય લક્ષી વરસ્યઈ. ૮

હૂહા.

એ ચંપકની ચોપાઈ, હાલ અડતાલીસ,

ગાથા હૂંહા બધસઈ ચાલીસ.

૧૨-૨૩ વિ. ને.

૩૮૩ દયાતિલક (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ શિ૦ રત્નવિજય શિ૦)

(૭૮૩) ધનાનો રાસ. સં. ૧૭૩૬ કાર્તિક શુદ્ધ ૯.

આદિ—

- વીર જિનેસર પાય નમી, પ્રણમી નિજ ગુરુમાય;
હંસગમણી ચિતમૈં ધરી, કહિસિં કથા ચિત લાધ. ૧
- દાન સીલ તપ ભાવના, ધરમના મારગ એહ,
ધહાં તઉ દાન બખાંણિસ્યું, દષણુહાર સિવગેહ. ૨
- ભલઇ પાત્ર જે દાન છે, નિજ શક્તઈ શુભ ભાવ;
તે નર યામે સુખ ભવને, જિમ ધનૌ વડાવ. ૩

દાન દેખ મુનિવર બણી, પછપ કરખં પછતાઇ;
તે દુખ બજે ન જગિ હુવે જિમ ધન્નાતા બાઇ. ૪

x x x x x

અતે— દાલ ૧૭ ધન્યાસિરી.

દાનધં સુપરિ દીજ્યે.....

x x x x x

સંવત મુનિ ગુણુ રિધિ સસી, કાતીનૌ ચૌમાસ;
તિણુ દિન પૂરી મધં કરી, એ ચૌપછ ઉક્લાસ—દા૦ ૫

શ્રી ખરતર ગછ રાજ્યઉ, શ્રી જિનચંદ સુરિંદ;
પ્રતિપદ અવિચલ યુજીજી, જાં લગિ રવિ પ્રભુ ચંદ. ૬

સકલ વિદ્યા કરિ સોભતા, વાચક પદવીધાર;
શ્રી રૂતનજય મુઝ ગુરૂ બલા, ભાવિક કમલ દિનકાર. ૭

તસ પરસાદે મેં કરી, એહ કથા પરસિધ;
દયાતિલક કહે જૈ સુણે, નિયા ધરિ અવિચલ સિદ્ધિ. ૮

સાલિભદ્ર ધના પરધં, દીજધ ધણુપરિ દાન;
પરભવ જાતા તે લહધ. અવિચલ કોડિ કલ્યાણ. ૯

—લિ૦ જીયો કીસનગદ મંચે આત્મા અર્થી શ્રી પુજ જી શ્રી
નાથુરામજીરૈ પ્રસાદ લિ૦ સં. ૧૮૩૧. ૯-૧૬ ધો.

૩૮૪ નયનશેખર (આં. પાલીતાણા શાખાના જ્ઞાનશેખર શિ૦)

(૭૮૪) યોગરત્નાકર ચૌપઈ સં. ૧૭૩૬ આ. શુ. ૩ બુધ.

અતે—

સંવત સતર છત્રીસઈ જાણિ, ઉત્તમ શ્રાવણ માસ વર્ષાણિ,
સુકલપક્ષ તિથિ ત્રીતિયા વલી, ખુધ્ધવારઈ શુભવેલા બલી. ૯૧

શ્રી અંચલગચ્છિ ગિર્યા અચ્છપતી, મહા મુનીસર મોટા યતી,
શ્રી અમરસાગર સરીસર જાણુ, તપ તેજઈ કરિ જીર્ણ બાણુ. ૯૨

સુવિહિત ગમ્મતણા સિલુગાર, જીલ્લું જીલ્લું કામ વિકાર;
 મોહરાય મનાળ્યો હારિ, કપાય દૂરઈ કીધા ચ્યાર. ૯૩
 આચાર્યના ગુણ છત્રીસ, તિલિ કરિ સોહમ વિસવાવીસ,
 યુગપ્રધાન બિરદ જેહનઈ, રાય રાણા માનઈ તેહનઈ. ૯૪
 તાસ તણુઈ પષિ શાખા ધણી, એક એક માંહિ અધિકી ભણી,
 પંચ મહાવત પાલઈ સાર, ઇસા અછઈ જેહના અણુગાર. ૯૫
 તે શાખામાંહિ અતિ ભલી, પાલીતાણી શાખા ગુણ નિલી,
 પાલિતાચાર્ય કહીઈ જેહ, હયા ગછપતિ જે ગુણુગેહ. ૯૬

આગળ ચાલતાં આ પાલીતાણીય શાખાના શ્રી પુણ્ય-તિલકસ-
 રિથી લઇને પોતા સુધીની પરંપરા બતાવી છે.

—ભાવનગરના શ્રી કસ્તુરસાગરજી ભંડાર.

—૬. સં. ૧૮૩૬ પત્ર ૧૪૧ શ્લો. ૯૦૦૦ દા. ૪૩. ન. ૧
 લીં. વૈદ્યકનો ચોપાઈબિદ્ધ સારો ગ્રંથ છે.

૩૮૫ રૂચિરવિમલ. (તં માનવિમલ-કેશરવિમલ-ભોજ-
 વિમલ શિ.)

(૭૮૫) મત્સ્યોદર રાસ. સં ૧૭૩૬.

આદિ—

શાંતિકરણ જિન શાંતિજી, સુખદાયક સંસાર,
 નામ થકી નિત પામીએ, સુખ સંપત્તિ ભંડાર. ૧
 સરસ વયલુ રસ વરસતી, સમરી શારદમાય,
 વયલુ અનોપમ આપળ્યે, જિમ જગમાં જસ થાય. ૨
 કાલિદાસ કવિતા લહે, તે તાહરો ઉપગાર,
 માતા તિમ મુઝ ઉપરે, ધરળ્યો હેજ અપાર. ૩
 ગુર ગિર્યો સંસારમાં, આપે વિદ્યાદાન,
 ભોજવિમલ કવિરાજનો પામી અવિહડ માન. ૪

પુણ્ય ઉપર સંબંધ એ, સુણ્યો સહુ નરનાર,	
સુણ્યતાં અચિરિજ ઉપજે, વાધે બુદ્ધિ અપાર.	૫
પુણ્યે ધણ કંચણ લહે, પુણ્યે ઇષ્ટ સયોગ,	
પુણ્યે સુરસેવા કરે, પુણ્યે પુરણ ભોગ.	૬
મચ્છોદર પુણ્યે કરી, પામ્યો સુખ ભરપૂર,	
તે સંબંધ સુણ્યતાં સદા, વાધે અધિકો તુર.	૭
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

ચવી સહુએ તિહાં થકી, જરયે મોક્ષદાર,	
શાંતિચરિતે ધનદનો, સંબંધ અપાર.	સા. ૧૭
મેં બાળ્યો સંપેપશ્યું, ભવિજન કૌતિકકાળ,	
અધિકું ઓહું જે કહ્યો, તે પમયો કવિરાજ.	૧૮
સંવત સત્તર છત્તીસમેં, એ બાળ્યો સંબંધ,	
સુણ્યતાં અચરિજ ઉપજે, વાધે અતિ આણુંદ.	૧૯
તપગણનાયક ગુણુનીયો, શ્રી વિજયપ્રભસૂર,	
નામ જપતાં તેહનુ, સુખ સંપત્તિ ભરપૂર.	૨૦
શ્રી આચારિજ જગજયો, શ્રી વિજયરત્ન ગણુધાર,	
નામ પ્રભાવે પામીઈ, દુસ્તર ભવનો પાર.	૨૧
પંડિત માંહિ સિરોમણી, માનવિમલ મુનીરાય,	
શિષ્ય પંડિત કરી કેસરી, કેસરવિમલ કહેવાય.	૨૨
વિદ્યાચુર ગુરનો ગુર, સમરતાં સુખ થાય,	
તાસ પટોધર દીપતો, ભોજવિમલ બુધિરાય.	૨૩
ઢાલ તેત્તીસમી એ કહી, રૂચિરવિમલ સ્વપરાંણ,	
ભણેં ગુણેં જે સાંભલે, તસ ધરિ કોડિ કલ્યાણ.	૨૪

—લિ० શ્રી પાટણનગરે પં. ગંગવિજયેન. સં. ૧૭૭૯ માર્ગ
સદિ ૩ દિને વાર શુક્ર. ૨૩-૧૭ લી.

—શિ૦ મુનિ કૃષ્ણવિમલેન શ્રી રતલામનગરે અર્જન શ્રી રતનાશ્રુ અર્જન શ્રી હીરાદેવી વાયનાથ સંવત્ ૧૭૪૭ વર્ષે શાકે સોલેખારા પ્રવર્તમાને દ્વિતીય વૈશાખ વદિ અષ્ટમ્યાં રવિવાસરે તિથૌ. ૨૫-૧૭ વિ. ને. નં ૪૪૯૦.

૩૮૫ કે કેશવદાસ (લાવણ્યરત્ન શિ.)

(૩૮૫ક) કેશવદાસ બાવની. સં. ૧૭૩૬ શ્રાવણ સુ. ૫ મંગળવાર.

અંતે—

ક્ષાલ વિનોદ વિદ્યા જપ્ત કો કરે, જ્યું લોક આયજી રે પેત પાકો,
મુંસીયમાર મરીયસો દીશત, કોજી ન પુછત નાંઉ જી તાકો,
દીગીય માર દેખી સમ ડરપતિ દેઉત હીડસ આદ દજકો,
કેશવદાસ તો સાચું કહે ભયા, ખાંડેકી પૃથવી ને દાન વિદ્યાકો. ૫
ખાઉન અક્ષર જોર કરી ભયા, ગાઉ પંખ્યાસહીમે મન ભાવેઃ
સતરસોંત છત્રીસકો સાઉન સુદિ પાંચુ ભૃગુવાર હહાવે.
સુખ સોભાગની કો તિતકો હુવે ખાઉન અછર જો ગુન ગાવે;
લાવનરતન ગુર સુપસાહસો કેશવદાસ સદા સુખ પાવે. ૬૦

—શ્રી કેશવદાસ કૃત બાવની સંપૂર્ણ. શ્રી ૬ શ્રી પૂજ્યજી ઋષિ શ્રી (પદ્મી ભુસીને ઉપર લખ્યું છે) ૬ કેશવ તત્ શિ. ઋ. ભૂપતજી લખીકૃત. (એકજ છેલ્લા પત્રની પ્રત મારી પાસે છે.)

આ કવિ અને નં. ૩૬૬ વાળા કુશલસાગર (કેશવ) અંતે એક જણાય છે. જીઓ ૪. ૩૬૦.

૩૮૫ ખ આણંદરૂચિ. (ત૦ ઉદયરૂચિ-પુષ્પરૂચિ શિ૦)

(૩૮૫ ખ) ૫૨ આર પુદ્ગલપરાવર્ત સ્વરૂપ સ્તવન. સં. ૧૭૩૬ દ્વહા.

શ્રી સિદ્ધાયલ નિત નમી, ઋષભ જિનેસર દેવ,
ભવભવવારણ જિનવર, સેવ કરી નિતમેવ.

વીનત કંઈ મિ માહરી, રવીંડ ભવ અમોત,
 સંસાર સાગર માંહિચિટ્હિ, અબ્યકત મિથ્યાતી કુંતા ૨
 જનમ મરણ કયાં ધણા, કહત ન લાભે પાર,
 પુદ્ગલપરાવરત અનંત જે, સૂક્ષ્મ તેહ વિચાર. ૩

x

x

x

x

અતે—

તપગચ્છ ગગનંગણુ ઉદ્યતિ રવિ અનુકાર,
 શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સાસન જિન સિણગાર,
 આચારિજ શ્રી વિજયરત્નસૂરિ યતીશ,
 તેહનઈ ગછવાસી ગાયઈ શત્રુંજ ઈશ.

કલશ.

સંસારતારણ દુખવારણ કલ્યાણકારણ જિનવશે,
 શત્રુંજનાયક મુક્તિદાયક પાપ તાપ દૂરી કરો,
 જે વાહિ ગજદલસીહ સાદુલ ઉદ્યરચિ પંડિત જયવશે,
 તસ સીસ સુહારક જ્ઞાનસાગર પુણ્યરચિ પંડિત ગુરો,
 તસ સીસલેસિ રતવીડિ ઉલસી આણુદરચિ આદીસરો,
 ઈદુ મુનિ ગુણ રસ સંખ્યા એહ સંવત્સર ચિત ધરો,
 ત્રિણુ જગમાંહિ તીરથ એહવડિ અવર ન કોઈ જાણીડિ,
 જૈન શૈવ જવન શાસ્ત્રિ, મહિમા તાસ વખાણીડિ.

—મુનિ હમીરરચિ પઠનાર્થ.—૮૫૫ સહિત ૨૮ પાનાં વિ. ને.

૩૮૬ અણતચંદ્ર. (તપ-ઉપકેશ ગચ્છ-અમીચંદ્ર શિ૦)

(૭૮૬) ચંદન મલયાગિરિ રાસ સં. ૧૭૪૬ આશ્વિન શુદ્ધ ૧૦ (રેવા
 તટે હોડીઓ નગરમાં-ધર્મપુરના આવક અભેચંદના કહેવાથી રચ્યો.)

૩૮૬ક ભાનુ(ણ)વિજય. (તં લઘ્વિવિજય શિ.)

(૭૮૬ક) મૌનએકાદશી સ્તં ૧૭૩૭ વૈ. શુ. ૩ ખંભાતમાં.

આદિ—

દ્વૈ.

સરસતી ભગવતી મનિં ધરી, પ્રણમી નિજ ગુરુપાય,
કલ્યાણુક જિનજી તણાં, શુંણતાં મન થિર થાય. ૧
દોઢશો કલ્યાણુક હુઆં, નેઉ જિનનાં જોહ,
માગસિર સુદિ ઇચ્છારસિં, દસ ખેત્રં સુણો તેહ. ૨

x

x

x

x

અંતે—

એકાદશી મહિમા ધણો, કહેતાં ન લાભે પાર, ૬૦
અંધાંતરથી જાણ્યો, વિધિનો વિશેષ વિચાર. ૬૦ ૬૯
ખંભનયર વાસી ભલો, સાહા શ્રી રામજી દાર, ૬૦
તસ સુત વાછડા કહેણથી, રચિઉં તવન ઉદાર. ૬૦ ૭૦
સંવત મુનિ જગ મુનિ શશિ, વૈશાખ શુદિ ત્રિધુ ત્રીજ, ૬૦
ભાણુવિજય વિજયીકર, સકલ કુશલનું ખીજ, ૬૦
લલના. ૭૧

કલશ,

હલ નેઉ જિનવર નમિત સુરવર, કલ્યાણુક મેં ગાધ્યાં,
પ્રથમ જ્ઞાન નેં જનમ દીક્ષા, જ્ઞાન દીક્ષાએં ધ્યાધ્યા,
તપગછનાયક કુશલદાયક, શ્રી વિજયરાજ સૂરોસર,
પુષ્પરાજ લઘ્વિવિજય સેવક, ભાનુવિજય મંગલ કરે. ૭૨

—૪. ૧૩ માં

(૭૮૬ખ) શાસ્ત્રતા અશાસ્ત્રતા જિનતીર્થમાળા. સં. ૧૭૪૯

ખંભાતમાં.

આદિ—

સરસતી ભગવતી મનિ ધરી, સુમતિજ્યોતિ દાતાર,
ચાર નિખેપઈ જીન તણી, ભાવપૂજા કરે સાર. ૧

x

x

x

x

અંતે—

ભાવ ધરીનઈ જનવર નમિઈ.

ત્રંબાવતીમાં રહી ચોમાસું, તવન કીધું અતિ ખાસરે.

ભવિજનને ભાવ ધરીને, આપઈ શિવપુર વાસરે.

મા. ૭૨

ત્રંબાવતી નગરીની વાસી, શ્રાવિકા સંઘખાઇ નામેરે,

તેહને ભણવા કારણે ભવિયાં, તવન રચું સુખકાઝેરે.

ભા. ૭૩

એહ તવન જે ભાવિં ભણુસ્યછ, તસ સમક્તિ શુદ્ધ થાસછરે,

હીસાઈ મન સુખ વલિ લહછશછ, દુરમતિ દૂરઈ જસછરે.

ભા. ૭૪

કલશ.

ધ્રુમિ ભાવ આણી ભગતિ જાણી, સંયુઆ મેં જનવરા,

સંવત સતર છગુણ પંચાસો, ખંભાતિ સંઘ સુખકરા.

શ્રી વિજયમાન સૂરીસ રાજ્યે વિજયપક્ષ સોહાકર,

યુધરાજ લખિધિવિજયસેવક ભાણુવિજય યુધ જયકર.

૭૫

—છતિ શાશ્વતા અશાશ્વતા જિનતીરથમાળા સંપૂર્ણ. સંઘખાઇ
પકનાઈ, કવિના સમયની જણાય છે. પત્ર ૫ અમર.

૩૮૭ કનકવિલાસ. [ખ૦ ક્ષેમશાખા ગુણવિનયઉ૦—મતિ-

કીર્તિ—સુમતિસાગર—કનકકુમાર શિ૦]

(૭૮૭) દેવરાજ વચ્છરાજ ચતુષ્પદિ. સં. ૧૭૩૮ માધવ માસે.

જેસલમેરમાં.

આદિ—

પ્રહસમિ પ્રણમું પ્રેમ ધરિ, પાસ જિણેસર પાય,

ઘોડીમંડળ ગુણભણી, તારણ ત્રિભુવન તાય.

જસુ પ્રસાદ પામી કરી, માનવ મહિમાવંત,

પારસ પામી લોહ જિમ, ધરે સુકંચન કંત.

વાગ વાણિ વર દાયિની, મહિર કરો મુઝ માય,

ધણુ અવસરિ આરાધતાં, સહસ વચન ઘો સાંય.

શ્રી જિનદત્ત સુરોદ ગુર, ગુણનિધિ વદ્ધિ ગણુધસ,
કુશલકરણુ તિમ કુશલ ગુર, નિત નામું હું સીશ.

x x x x

અંતે— દાલ શાંતિ જિન ભામણે ભઉં-એ દેશી.

ધરમ તણા ફલ ઇણુપરિ ધારી, ધરમ કરો હિતકારી એ. ૧

x x x x

સિદ્ધિ ઇસિરદગ ભૂધર પૃથ્વી, સંવત સંખ્યા કહવી એ.

માધવ માસની ઉજવલ તીથે, લાયક મેં યશ લીજે એ.

જેસલમેર નગર જયદાઇ, ખરતર સંઘ સદાઇ, એ.

યુગપ્રધાને શ્રી જિનચંદ યતીસર, શ્રી જિનસિંહ સૂરીસર. એ. ૧૨

શ્રી જિનરાજસુરિ રાજેસર, શ્રી જિનરતન મુનિસર એ. ૧૩

વરતમાન વરતે તસુ પાટે, શ્રી જિનચંદ યશ ખાટે એ. ૧૪

ચોપડા વંશ સરહસ સરીખો, પુણ્યે એહ પરીખો. એ.

શ્રી દ્વેમસાખે મહા ઉવચાયા, શ્રી ગુણુવિનય સુદામ એ. ૧૬

નૂતન અંધ ધણા જિએ કીધા, કવિયણુમેં યશ લીધા એ,

તસુ સીસ પાઠક શ્રી અતિકીર્તિ, પસરી જેહની કીરતી એ,

સીસ તીયાંરા પાઠક બધુર, ગણિ શ્રી મુખતિસિંધુર એ,

વાચક વર શ્રી કનકકુમારા, વિનય તીયાંરા ઉદારા એ. ૨૦

પસરી સોભા એહની પૂરી, દુરમતિ દિલથી દૂરી એ,

ગામી સહાય ઇયાંની પૂરી, સંબંધ કીયો મેં સનુરો એ.

ફડી દાક્ષાં વાત પિણુ રસરી, મીઠી દૂધ જ્યું મિસરી એ,

કનકવિલાસ ગણી ઇમ આખે, સુંદર શાસ્ત્રને શાખે એ. ૨૪

છયાલીસ હાલેં ચોપી ચાવી, ભવિયણુને મનભાવી એ,

આહો અધિકો છહાં જે આખ્યો, દુકડ મિથ્યા દાખ્યો એ. ૨૬

એ સંબંધ સુણુતાં ભાવે, ચિર કમલા ધરિ થાવે એ. ૨૭

—લિ. સં. ૧૮૨૧ વૈશાખ માસે. રાજકોટ પુ. અ.

—ભાણેક.

૩૮૭ ક મેધવિજય (લાલવિજય-ગંગવિજય શિ.)

(૭૮૭ ક) ચોથીસી જિનસ્તા ૦ સં. ૧૭૩૬ ચોઆસું. વજરપુરમાં.
આદિ— ગિફૂડાની દેશી.

અલખેલો આદિલ સેવીઈ રે, હાંજી, પેલી સુનંદા સુમંગલાકો કંત, એ રડો.
મરદેવારો નંદ, એ રડો, દીકઈ પરમાણુંદ, એ રડો
ઉંચપણે રે તન દીપતું રે, હાંજી પંચસયાં ધનુષરો તંતુ. એ. મ. દી. ૧

x

x

x

x

અંતે— રાગ ધન્યાસી મિત્ર-સુડા તે રડા સદેશડા-એ દેશી.

ચઉવીસઈ જિણુવર તણાં લાલા, સ્તવન કીધાં પ્રત્યેકઈ રે,
જીતી જનમ પાવન થયાં લાલા, ગાયતાં જિન સુવિવેકઈ રે, શાસન ૧૩
પારેષ આસકરણુ જિનરાગી લાલા, વજરપુર નગરનો વાસી રે.
તસ આગ્રહઈ કરી જિન સ્તવ્યા લાલા પાતિક ગયાં અતિ નાસી રે. શ્લો ૧૪
સંવત સતર ડિગણુઆલીસઈ લાલા, વજરપુર રલા ચોઉઆસી રે,
સકલ સંધનઈ સુખકર લાલા, યુણિઆ જિણુ ઉક્ષાસી રે. શ્લો ૧૫
સકલ પંડિત શિરસેહરો લાલા, લાભવિજય ગણિ ગિરઆરે,
તસ સીસ પંડિત રાજ તો લાલા, ગંગવિજય ગુણુ ભરીયારે રે. શ્લો ૧૬
તસ પદ પંકજમધુકર લાલા, મેધવિજય કહિ કોડી રે,
એ ચઉવીસ તીર્યકરા લાલા, ઘો સુખ મંગલીક કોડી રે. શ્લો ૧૭

(કવિ સ્વલિખિત)—૮-૧૫(વિ. ધ)

૩૮૮ આનંદસૂરિ.

(૭૮૮) સુરસુંદરી રાસ. સં. ૧૭૪૦ (પંડિત લાલચંદની નોંધમાંથી).

૩૮૯ હરખચંદ સાધુ.

(૭૮૯) શ્રીપાલ ચરિત્ર સં ૧૭૪૦ ચિત્ર.

૩૯૦ લક્ષ્મીરત્ન (હીરરત્ન શિ૦)

(૭૯૦)+ ખેમા હડાલિયાનો રાસ (ઐ.) સં. ૧૭૪૧ માગસર સુદ
૧૫ ગુર. ઉનામાં.

આદિ—

આઘ જિનેસર આઘ નૃપ, આઘ પુરૂષ અવતાર,
ભવભય ભાવદૃ ભગવંત નર, કશ્ણાનિધી કીરતાર. ૧
પ્રણમું તાસ પ્રથમ ચરણ, ઘો મુઝ વચન વિલાસ,
સાંભલજ્યો ભવીક જન્ન, હું રચું પે'મ રાસ. ૨
કવણ પેમો ક્યાં હુવો, પ્રગટયો કવણ પ્રકાર,
સાંનિધ કરજ્યો ગુર સદા, કહું કયા તસ સાર. ૩
ગુર માતા ગુર પીત્યા, કીજે ગર પાપે સેવ,
જાંન દીવાકર ગુર કલ્યા, નમો નમો ગુરદેવ.
કુંભે આંધું જલ રહે, જલ વિના કુંભ ન હોઈ,
જાને આંધું મન રહે, ગુર વિના જાંન ન હોઈ. ૫

x   x   x   x

અંતે—

રાગ ધન્યાસિરી.

ધન્ય ધન્ય પેમો દેદરાંણિ, જેની કીરત જગમાં જાણિજી,
દિધાં દાન તે ચઢતે પાંણિજી, કવિજને વાત વષાંણિજી. ધન્ય. ૧૨૯
પાતસાઈ ધણું માંનજ દીઈ, સાહ યરદ જેણે લીધુંજી.
જતાં યરદ જેણે રાખ્યાં સધલાં, દેઈ દાંન મમ પ્રધલાંજી, ધન્ય. ૧૩૦
વલી સેત્રુંજીરી જત્રા કીધી, રૂડો લાહો લીધોજી,
અંત સમે ચારીત્ર પદ લીધું, સરગથોક કારજ સીધુંજી. ધન્ય. ૧૩૧
ગર્યા સાધુ તણા ગુણ ગાયા, અને વલિ રીષિરાયાજી,
કવીજન મત કોઈ દોષણ મ દેજ્યો, ગુણ હુવા તે ગાયાજી. ધન્ય. ૧૩૨
સંવત સતર એકતાલિસા વરષે રાસ રચ્યો મન હરષેજી.
માગસર સુદ પુન્યમ ગુરવારે ગામ ઉનાઈ મોઝારજી. ધન્ય. ૧૩૩

પડીત હીરરત્ન પરસીધ્યા તસ પસાય રાસ કાધોજી,
છઠ્ઠી દાલ ધનાશ્રીમાં ગાવે સાંભલતાં સુષ પાવેજી, ધન્ય. ૧૩૪

... ..

કીજે ધર્મ ભવક જન જુદા, લખમીરત્ન કહંદાજી. ધન્ય. ૧૩૫

—સ. ૧૮૯૮ ના કાર્તિક વદ ૧૪ દને લખ્યું છે—પ્ર૦ ઐ. રાસ
સંગ્રહ ભા. ૧.

૩૯૧ લક્ષ્મીરત્નસૂરિ (જયકલ્યાણ—વિમલસોમ શિ૦)

(૭૯૧) સુરપ્રિયકુમારરાસ. સં. ૧૭૪૧ આશરે (પંડિત લાલચંદની
નોંધમાંથી.)

૩૯૨ તિલકચંદ (ખ૦ નયરંગ—વિમલવિનય—ધર્મમંદિર—
પુણ્યકલશ—જયરંગ શિ૦)

(૭૯૨) પરદેશી સંબંધ સં. ૧૭૪૧ જાણેરમાં.

અંતે—

રાયપસેણી સૂત્ર થકી રચ્યો એ સંબંધ સુવિશાલ,
સંવન સતર એકતાલે સમે નગર જાલોર મઝાર. ૩ વીર૦
ખરતર ગચ્છ જિનચંદ્રસૂરિ રાજ્યે શ્રી જિનમદ્રસૂરિ સાધ,
વાચક શ્રી નયરંગ શિષ્ય સુંદર વિમલવિનય મૃદુ ભાષ. ૪ વીર૦
વાચનાચારિજ શ્રી ધર્મમંદિર વૈરાગી વ્રતધાર,
મહોપાધ્યાય પદવીયે પરગણા પુન્યકલસ સિરદાર. ૫ વીર૦
તસ પાટે પાઠક જયરંગ ભલા તસ ચરણે ચંચરીક,
તિલકચંદ કહે એ આપને શ્રી સંધને મંગલીક, ૬ વીર૦

—ચેનવિજયજી ભં—ઉદયપુર.

૩૬૨

અમરવતી જાલી. જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૩૯૨ ક પ્રાગજી (ભીમ શિ૦)

(૩૯૨ક) બાહુબલ સત્તાય. સંવત્ ૧૭૪૧ વિજયાદશમી પાટણમાં
આદિ—

બાંધવજી વૈરાગેં પ્રત આદરી હો લાલ, બાહુબલ ખલવંત. બાં
અંતે—

મહિમંડલ મહિમાધરા હો લાલ, ગુરૂશ્રી ભીમ મુંણિદ, બાં
તસ સેવક પ્રાગજી હો લાલ, પામઈ પરમ આનંદ. બાં વી. ૧૪
ઈમ જિન મુનિ ગુણ ગાઢ્યા હો લાલ, પાટણ નમર મઝાર,
સતર ઇકતાલીસને હો લાલ, વિજયદશમિ દિનસાર. બાં વી. ૧૫

૩૯૨ ખ અમરવિજય (ત૦ વિજયરાજસૂરિ શિ.)

(૩૯૨ખ) પાર્શ્વનાથ સ્તુતિ.

અંતે—

ભદ્રારકશ્રી વિજયરાજસૂરિ તપગચ્છ કેરો રાયજી,
તસ પદ પંકજ મંધુકર સરિખો, અમરવિજય ગુણ ગાયજી.
(વિજયરાજસૂરિ સ્વ. ૧૭૪૨)

૩૯૨ ગ જીવરાજ (શ્રીપૂજ્ય જોવિંદ શિષ્ય.)

(૩૯૨ગ) ચિત્રસંભૂતિ સત્તાય. સં. ૧૭૪૨ કુમાર માસ એકમ
સોમ. વિક્રમનગર (વિકાનેર)માં.

આદિ—

પ્રણમું સરસતિ સામણી, માંચું વચન વિલાસ,
સાધુ તણા ગુણ વર્ણવું, કરજ્યો બુદ્ધિ પ્રકાસ. ૧
સદગુર સેવો પ્રાણી તુમહે, ચિત્રસંભૂતિ પરિ જ્ઞેય,
ગાવ ચરાવઈ ગુવાલિયા, બ્રહ્મ જિજ્ઞુ સુત દોય. ૨

x

x

x

x

અતે—

કલંસ.

એ ચિનિ ચંગઈ હરખ ચંગઈ અમણિ અધિક વિખસત એ,
ચિત નામ મુનિવરતણુ ગુણ બળુછ થાયે નિરમલ ગાલએ. ૪૮
સંવત સતર બિયાલ વરષે કુમાર માસ ઉલ્હાસએ,
એકમ સોમ એહ તવીયા, રાગ ઢાલ વિલાસએ. ૪૯
પૂજ શ્રી ગોવિંદ પ્રસાદે ચિકમનયર મઝાર એ,
છવરાજ આપઈ સંધકેરી વીનવી અવધાર એ. ૫૦

—સં. ૧૭૯૪ વર્ષે મિતી જેઠ વદિ ૭ વાર જ્ઞાન દિને લિપીકૃતમ્,

૨-૧૨ ક. મુ.

૩૯૩ ક્રિત્તિસાગરસૂરિ શિષ્ય.

(૩૯૩)+ ભીમજી ચોપઈ સં. ૧૭૪૨ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ પુજપુરમાં.

અપ્રદિ—

સરસ વચન ઘો સરસતિ, પ્રણમી વીનવું આપ,
અવિરલ મુઝ મતિ આપજો, કરજો એ સુપસીય. ૧
સરસન સોહગ સાદરી શ્રી વિધા સુભ રૂપ,
તે મન સમઈ જેહને સેવિ સૂર નર ભૂપ. ૨
મિઠાઈ મુઝ વાણીમાં તિં દીધી સિચ્છંગ,
વલી અવસેં કિં વીનવું દિસિં દિસિં રંગ અભંગ. ૩
ચતુર છયલ પંડિત પુરસ, તસ મન અધિક સુહાય,
બુધિ અકલિ આવિઅ કલિ, સાંભલતાં સુખ થાય. ૪
જાણુ હોસેં તે જાણુસે, અવર ન જાણું ભોય,
કાવ્ય ગીત ગુણુ ભરેં, મૂઢ ન આણું હેજ. ૫
દુઃખ દોહગ દૂરે હરેં, આપિ સુખ જરપૂર,
ઈણુ વીધી ચાલ જે નર, તે નર સદા સવર. ૬
દાની માંની મહાગુણી, ચતુર સદા સનેહ,
તેહ નર સુખ પ્રમેં સદા, કિંકરિ દીપે કેહ. ૭

લિખસાહ ભોગી ભર જે, અછે ઈણું સંસાર,
તેહ તણાં યુથુ વરણુવું, સાંભલજે નરનાર.

x

x

x

x

અતે—

ભીમ પુરંદર મોટો સાહજી રે આસપુર નગર સુવાસ,
ચતુર જોડાવિ રૂડી ચોપઇ રે કાધો હિતમ કામ. દાન. ૧૭૬
સકલ બહારક પુરંદર સિરોમણી શ્રી કીર્તિસાગર સૂરંદ,
તત્ શિષ્યે જોડિ ચોપઈ રે પુજપુર નગર મઝાર,
સંવત સતર અયતાલીસમે રે ચૈત્રી પુન્યમ સુખકાર,
જે નર ભણે ગુણે ને સાંભલે રે તસ ધર જયજયકાર. દાન. ૧૭૮

—સં. ૧૭૪૯ વર્ષે આસો માસે શુકલ પક્ષે ૧૪ દિસિ તિથુ
શુકલાસરે સકલ પં. શ્રી કપૂરસાગરજી તત્ શિષ્ય ગણિ મોહનસાગર
લિખિતં ગઝનગરે ચતુરમાસ ક્રિતં સાહ ભીમજીસાહ શ્રી સિંધજી
સુત ઋષભદાસ બલમજી રતનજીકસ્ય સુખં કુરૂં કલ્યાણમસ્તુ પર-
ઉપગારાય. પ્ર૦ અ. રાસ સંગ્રહ ભાગ. ૧

૩૯૪ જ્ઞાનસાગર. (૨)

(૧૭૯૪) ચોવીસી. સં. ૧૭૪૦ પહેલાં.

બંસં. ૧૭૬૦ પત્ર ૧૨ ગ્રંથમાન ૨૨૧ દા. ૨૩ લીં. જુઓ
જ્ઞાનસાગર શિષ્ય-હવે પછી નં. ૩૯૫.

૩૯૫ જ્ઞાનસાગર શિષ્ય. (જ્ઞાનઉદ્યોત?).

(૭૯૫)+ ૨૧ પ્રકારી પૂજા-સં. ૧૭૪૩.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી સુખ પૂરવા, કલ્પવેલી અનુહાર
પૂજા ભકિત જિનની કરો, એકવીશ ભેય વિસ્તાર.

સ્નાન વિલેપન ભૂષણું,	પુષ્પ વાસ ધૂપ દીવ,	
ફલ અક્ષત તેમ પત્રની,	પૂગ નૈવેદ્ય અતીવ.	૨
ઉદક વસ્ત્ર ચામર તથા,	હત્ર વાદ્ય ગીત જાણુ,	
નૃત્ય સ્તુતિ જિનકોશની,	વૃદ્ધિ એ એકવિશ ઠાણુ.	૬
શુચિ તત્તુ તૈલ જલાદિકેં,	પહેરી ચીવર સાર,	
પીઠત્રિકોપરિ જિન ઠવી,	જિન આણા શિર ધાર.	૪
ગંગા માગધ ક્ષીર નિધિ,	ઔષધિ મિશ્રિત સાર,	
કુસુમેં વાસિત શુચિજલેં,	કરો જિનસ્નાત્ર ઉદાર.	૫

x

x

x

x

૨૧ મી કોશ પૂજા.

અગણિત ગુણુમણિ આગર,	નાગર વંદિત પાય,	
શ્રુતધારી ઉપગારી,	જ્ઞાનસાગર ઉવઝાય,	
તાસુ ચરણુકજ સેવક,	મધુકર પરેં લયલીન,	
શ્રી જિનપૂજા ગાઈ,	જિનવાણી રસપીન.	૬૯

ચાલ—

સંવત ગુણુ યુગ અચલ ઈંદુ, હર્ષ ભરિ ગાઘયો શ્રી જિનેદુ,
તાસ ફલ સુકૃતથી સકલ પ્રાણી, લહે જ્ઞાનઉદ્યોત ધન શિવ નિશાની. ૭૦
દોહા.

એકવીશ શ્રાવકગુણુ વનેં	પૂજા પુષ્કર મેહ,	
સુરતર સુખ ફૂલે ફલે,	શિવસુખ લહે અછેહ.	૭૧

પ્ર. શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભાગ ૨ જો પૃ. ૮૭૩ થી ૮૮૩.

(૭૯૬)+ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા. સં. ૧૭૪૩.

આદિ—

દોહા.

ગંગા માગધ ક્ષીર નિધિ,	ઔષધ મંચિત સાર,	
કુસુમેં વાસિત શુચિજલેં,	કરો જિન સ્નાત્ર ઉદાર.	૧

x

x

x

x

અતે—

ધમિ અડવિધ જિન પૂજના, વિરમે ને ચિર ચિત,
માનવ ભવ સફલો કરે, વાંચે સમકિત વિત.

૧

ઢાલ.

અગણિત ગુણમણિ આગર, નાગર વંદિત પાય,
શ્રુતધારી ઉપગારી, જ્ઞાનસાગર ઉવગાય.
તાસુ ચરણકુજ સેવક, મધુકર પરે લયલીન,
શ્રી જિન પૂજ ગાઇ, જિનવાણી રસપીન.

ચાલ.

સંવત ગુણ યુગ અચલ ઇંદુ, હર્ષ ભરિ ગાઇયો શ્રી જિનેંદુ,
તાસુ ફલ સુકૃતથી સકલ પ્રાણી, લહે જ્ઞાનઉદ્યોત ધન શિવ નિશાની. ૩

પછી વલ્લ પૂજ, લાલુ ઉતારણુ, આરતિ તે મંગલ દીપક પર
કાવ્ય છે તેમાં છેવટે ઇણિપરે અષ્ટ પ્રકારી કીજે, પૂજ સ્નાન મહોત્સવ
ભણીજે. પ્ર૦ શ્રીમદ્ દેવચંદ્ર ભાગ ૨ જે પૃ. ૮૮૪-૮૮૧.

૩૯૬ કુશલસાગર (કેશવ) (ખ. જિનભદ્રશાખા-સાધુકીર્તિ—

મહિમસુંદર-નયમેરૂ—લાવણ્યરત્ન શિ.)

આ અને નં. ૩૮૫ ક વાળા કેશવદાસ ખંતે એક જણાય છે.

(૭૯૭) વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ. સં. ૧૭૪૫ વિજયદશમી
સોમવાર નવાનગરમાં.

આદિ—

સદગુરુ સાનિધ કરો, શ્રી જિનકુશલ સૂરીંદ
પરતા પૂરણુ તું પ્રભુ, પસનિખ સુરતર કંદ.
જસ મહિમા જમ તાહરિ, સમયે મહકી વાસ,
સમર્થા આસ્થા પૂરવે, સેવક મન ઉલ્લાસ.

૧

૨

ખિરદ ધણા છે તાહરા, મેં કહો કિમ કહિયામ,	
ખીર સમુદ્ર જલસુ ભર્યો, કહો કિમ ખિંદુ અણુપ.	૩
અરજ સુણેજ્યો સાહિબા, પ્રણયું બે કશ્નેડી,	
સાધુ તણા ગુણુ ગાધવા, મુજ મનમેં છે કોડિ.	૪
એ આસ્યા મુઝ પૂરવો, સાંભલિ મોત સ્વામિ,	
જોડિ સરસ વાંણિ સરસ, સદલ હોસે તુઝ નામ.	૫
મંદબુદ્ધિ છે માહિરિ, જોડી કરણુ પણુ દ્રંસ,	
થાંસું કયું છાંનો નહિ, જૂઠું કહું તો મુંસ.	૬
વીરભાણુ ઉદેભાણુનો, ચરિત્ર સુણો ચિત લાય,	
જિમ ઉતપતિ આગલ થઇ, કહિસે સંબધે બનાય.	૭
વીરભાણુતો દાનથી, લાખી લીલા ઋદ્ધિ,	
ઉદેભાણુ સેવા કરી, સાધૂ તણી મન સુદ્ધિ.	૮
સેવા દાન પ્રભાવથી, ફલીયાં વંછિત કાજ,	
ઉત્તમ કુલ તે અવતર્યા, પાયા દોનો રાજ.	૯
મહા મુનિસર ગાવતાં આરતિ ચિંતા નાય,	
દુષ્પ દોહગ દૂરેં ટલેં, નવ નિધ લક્ષમી થાય.	૧૦
સરસ કથા સુણુજો અતુર, વિક્રધા છોડી વાત,	
સાંભલતાં સુખ ઊપજે, નિર્ભળ થાર્યે ગાત્ર.	૧૧
કિણુ દેશે કિણુ નગર એ, કુંણુ રાજ કુંણુ નામ,	
તે ભયિયણુ તુમે સાંભલો, મન રાખીને ઠામ.	૧૨

અતે—

ઢાલ ૬૫ ધનાસી. ધનધન આર્દ્ર કુમરવર સજ્જતી. એ દેશી.

ધનધન વીરભાણુ ઉદેભાણુ મુનીવર, નામ થકી નિસ્તાર,
માહા મુનીસરનાં ગુણુ ગાવતાં, પાખીજે ભવપાર. ૧ ધન.

વિક્રમચરિત થકી એ ઉધર્યો, સરસ કલા રસ જોય,
ઓછો અધિકો જો મેં ઇલાં કલો, મિથા દુઝ્ઝ સોય. ૨ ધન.

મેં ચતુરાઈ કરીને માહરી, કીધો એહ પ્રબંધ,
 ઓછો અધિકો જિહાં તુમે દેખો, કહિજયો મેલ સંબંધ. ૩ ધન.
 એ અરજ છે રે કવિયણુ માહરી, થેં છો ચતુર સુગણુ,
 માહરી શોભા વધર્યે તુમ થકી, વાઝ્યાં સરસ વખાણુ. ૪ ધન.
 સતર પસતાલે સંવસરે, વિજયાદશમી સોમવાર,
 પુરણ રાસ કર્યો મેં તિણુ દિને, વર્ત્યો જ્યજ્યકાર. ૫ ધન.
 નવાનગર માહે એ મેં કરી, ચોપાર્ધ મન આણુંદ,
 મૂલનાયક શ્રી સંધનેં સુખકર, ધર્મનાથ સુખકંદ. ૬ ધન.
 શ્રી ખરતર ગછ દિન દિન દીપતો, દાદાને સુપસાય,
 જેહને નામે નવનિધિ સંપન્ને, આરતિ ચિંતા જ્ય. ૭ ધન.
 જિનભદ્રસૂરીની શાખા પરગડી, જેહના શિષ્ય વિનીત.
 સુધો સંયમ પાલે દિન પ્રતે રૂડી જેહની રીત. ૮ ધન.
 શ્રી સાધુકીર્તિ પાઠક સુખકર, જેહનો જશ વિખ્યાત,
 ચોપરવી પોસો જિણુ થાપીયો, જગ સહુ જાણેરે વાત. ૯ ધન.
 મહિમસુંદર વાણારસ તેહના, શિષ્ય મહા પ્રવીણુ,
 અધિક પંડિત ચતુરાઈ અતી ધણી, સીલ ગુણેં લયલીણુ. ૧૦ ધન.
 તેહના શિષ્ય વાયક નયમેરજી, જેહની અમૃત વાણુ,
 રૂપ કલા ગુણુ સોહે અતિ ભલા, દેખી રીઝે રાયરાણુ. ૧૧ ધન.
 તેહના શિષ્ય વાણારસ દીપતા, લાવણ્યરતન સુગણુ,
 તે ગુર માહરા ત્યાં લગે પ્રતપન્ને, જાં લગે ધ્રુભાણુ. ૧૨ ધન.
 તેહનો શિષ્ય સુવિનીત છે, કુશલસાગર ગણી જાણુ,
 સાધુ તણુ ગુણુ ગાયા સુદ્ધ મને, અધકી આસના આણુ. ૧૩ ધન.
 ભણે ગુણે જે ભવિયણુ સાંભલે, તેહની ફલસે આસ,
 આરત વિધન ચિંતા દૂરે ટલે, એ સાંભલતાં રાસ. ૧૪ ધન.
 ગુર લઘાજીના પરસાદથી, રાસ રચ્યો શ્રીકાર,
 કેસવને સુખસાતા છે ધણી, દિન દિન હરખ અપાર. ૧૫ ધન.

—લિ. ૧૮૭૮ શક ૧૭૪૪ વૈ. શુદ્ધ ૧૩ ગુર. રાજકોટ પૂ. અ.

—સંવત્ ૧૮૮૩ ના વર્ષે આસાદ વદિ ૧૩ સોમે. શ્રી જમ્બક
મધ્યે... ..શ્રી અન્નિતનાથ પ્રસાદત્. ૪૪-૧૭ શેઠ વર્ધમાન રામજી
પાસે-મુંબઈ.-લ. સં ૧૮૭૧ ધો. સ. બં.

૩૬૭ દીપસૌભાગ્ય [તપગચ્છ રાજસાગરસૂરી સંતાનીય
માણિક્ય સૌભાગ્ય-ચતુરસૌભાગ્ય શિ.]

(૭૯૮) ચિત્રસેન પદ્માવતી ચોપાઈ સં. ૧૭૩૯ ભાદ્ર. વદ ૯
મંગળ. નગીના નગરમાં.

આદિ—

દુહા.

પ્રણમ પ્રેમે પાસ જિન, શ્રી શંખેશ્વર દેવ,	
સુરનર વર કિંનર સદા; જોહની સારેં સેવ.	૧
તસ ગણધર ગીર્યા સવિ, આગમ વિરચત હાર,	
લખિધ નિધાન નિલુ પ્રણમીધ, ગુણ ગણ રચણ બંડાર.	૨
આગેં અનેક કવિજન હુયા, તેણેં સખરી તુંહી માય,	
મુરખ ઠેડી પંઠીત કીયા, પામ્યા તુઝ પસાય.	૩
તેણેં સમર શારદા, માતા પુરો આર્ય,	
મુઝ મતિનેં આપજ્યો, અવિરલ પુદ્ધિ પ્રકાશ.	૪
પદ પંકજ નિજ ગુર તણા, પ્રણમું હું સુખકાર,	
અગ્નિ તિમિર દીપક સમ, જ્ઞાનદષ્ટિ દાતાર.	૫
શ્રી ભગવતેં ભાષીકિ, ચક્ર ભેદે જિન ધર્મ,	
દાત શીલ તપ ભાવના, એહથી લહીઈ શીવ શર્મ.	૬
દાનાદિક સહુ સારિખા, પિણ ઉત્તમ શીલ વિશેષ,	
પરણીજેં તે ગાઇછે, ઉખાણો દેખ.	૭
રોગ સોગ વિયોગી નહિં, સંકટ શ્યાપદ દુષ્ટ,	
ટવેં ઉપદ્રવ શીલથી, જઈ અદારે કુષ્ટ.	૮

પાલો શીલ અખંડ નીલ, નો પાઉ શિવ લીલ,
ચિત્રસેન પદ્માવતી, તિમ પાલો શુભ શીલ. ૯

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૩૧ રાગ ધન્યાસરી.

દીઠો દીઠોરે વાગાકો નંદન દીઠો એ દેશી.

ગાયો ગાયોરે મેં શીલ તણો જસ ગાયો,
ચિત્રસેન પદ્માવતી દોઢ, તિનકો સંખંધ ખનાયોરે. ૧
તપગઢ ગગન દિનેસર સરીખો, સહુ સહુ જનકે મન ભાયો,
શ્રી વિજયસેનસૂરીશ્વર સુંદર, સૂરી સરદાર કહાયોરે. ૨
તસ પાટિં પ્રભુ પુન્ય પ્રતાપી, પ્રખલ પુન્યે પાયો,
દિન દિન અધિકો જગ જશ જે હતો, સાગર વંસ દીપાયોરે. ૩
વડ વયરાગી મુનિ ગુણુ રાગી, પ્રતિબોધેં નરનરી,
શુદ્ધ સરપક શુદ્ધ આચારી, પંચ મહા વ્રત ધારીરે ૪
સુવિહિત સાધુ શૃંગાર સોહાવે, તપગઢ ઠાકુર રાજે,
શ્રી રાજસાગરસૂરીસર મોટો, જોડિ ગાયમની છાજે. ૫
પદ્મ પ્રભાવક ઉદયો તેહને, મુનીગણુ હિયડેં ધ્યાયો,
શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીસ્વર જયવંતા, સકલ સૂરી સવાયોરે. ૬
તસ ગણુ માંહિ પોદા પડિત, માણુક સોભાગ્ય ખુધ સંત,
ખહુ શ્રુતધારી જન મનોહારી, મહિયલ માંહિ મહંતરે. ૭
તસ સીસ અતુરસોભાગ્ય ખુધ, મુઝ ગુરૂ જ્ઞાન દાતારે,
દીપસૌભાગ્ય મુનિ કહે, તસ સિસ એ ગુરૂ પરમ હિતકારીરે. ૮
સંવત નિધિ ગુણુ મુની સીસ વરધે ૧૭૩૯, રૂકે ભાદ્રપદ માસરે,
અસિત પદ્મ નવમી ભૃગુવારે, વિજય મુહુર્ત ઉદ્ઘાસરે. ૯
ખહુ જન કેરો આગ્રહ જાણી, નાગિના નયર મજારે,
રાસ રચ્યો મેં ગુરૂ સુપસાધ, શ્રી સરસ્વતી દેવી આધારે રે. ૧૦
પ્રત્યક્ષીર ગુણુ અંચાગર કીનો શ્લોક પ્રમાણુ,
ત્રીસે અધિકા નવસત ઉપરે, જાણુ જાણુ સુજાણુ રે. ૧૧

ચિત્રસેન કી ચોખાઇ કાની, ચુપેં ચરિત્ર મેં જોઇ,
 અવર અંગે જો હોઈ સુવિશેષો, તો રીસ મ કરજ્યો કાઇ રે. ૧૨
 સોધી સહુ કરજ્યો સુધી, ચતુર વિચારી જોજ્યો,
 શીલવંત નરના ગુણુ ગાવી, પાતક પરહો ખોજ્યો રે. ૧૩
 અણિ હિયડેં હુસ્ય ધણેરી, સહુ જન કે મન બાઈ,
 દોય મલી જણુ ગાયજ્યો, નવનરી એકત્રીસ ઢાંઝ બનાઈ રે. ૧૪
 મૂઠ પણે મેં અલિક જે ભાખ્યું, ઓછું અધિકું જાણિ,
 મિછા દુકડ સંધનિ સાખેં, દેહ તે હિત આણી રે. ૧૫
 સરસ સંબંધ સદા સુખદાઇ, સાંભલજ્યો નરનારી,
 ભણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં જનને, હોસે જયજયકારી રે. ૧૬
 રંગે રાસ રચ્યો રસદાઈ, કહેં મુની દીપ ઉલાસેં,
 કવિતા વક્તા શ્રોતા જનની, ફલજ્યો દિન દિન આસેં રે. ૧૭ મેં.

—સર્વગાથા ૬૦૦૭ અંચાઅંચ શ્લોક ૯૦૩૦ મુની દીપ સોભા-
 ગ્યેન કૃતા પટ્ટીપદનગરે સંવત્ ૧૭૩૯ વર્ષે ભાદ્રપદ માસે અસિત પક્ષે
 ૯ દીને ચૌપૈકૃતં. ચિત્રોડા મધ્યે પં. મોહન વિજયેન લપીકૃતં. ૨૬-૧૫
 લા૦ નં. ૪૯૩.

(૭૯૯)+ વૃદ્ધિસાગર સૂરિરાસ (અ૦) સં. ૧૭૪૭ આસપાસ.

આદિ—

સકલ સમિહિત પૂરાણો, સિદ્ધારથ કુલ સૂર,
 ત્રિસલાનંદન નામથી, ઋદ્ધિવૃદ્ધિ ભરપૂર. ૧
 જય જયદાયક જિનવર, શાસનનાયક વીર,
 પ્રણમું પદપંકજ સદા, મેરગિરિ પરિ ધીર. ૨
 શ્રી રાજસાગર સૂરીશ્વર, સુવિહિત મુનિ શિશુગાર,
 પ્રણમું પ્રેમેં તેહના, ચરણકમલ સુખકાર. ૩
 તાસ પાટઈ ઉદયાચલિં, પ્રગટ્યો અભિનવ સૂર,
 તપતેજિ કરી દીપતો, જેહનો અધિક પડૂર. ૪

વંછિત પૂરણુ સુરતર, શ્રી ગુરુજનું નામ,
 પાપનિવારણુ દુખહરણુ, મહીમંડલિ અભિહામ. ૫
 તે ગુરુતણા ગુણ ગાયનાં, સુઝ મનિ ધણો ઉલ્લાસ,
 સાંભલતાં જે સંપન્નઈ, સુખસંપતિ સુવિદ્યાસ. ૬
 સંજમ નિરમલ પાલીનઈ, તપ જપ કરી શુભ કાજ,
 શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીશ્વર, પામ્યા સુરપુર રાજ. ૭

x   x   x   x

છલ ૧૦ રાગ ધનાસી.

અંતે—ભવિયાં ભાવિં સાંભલો—

x   x   x   x

સકલ પંડિત માંહિ વિરાજઈ, ગુરુગુણ રચણુ સુધામરે,
 માણિયસૌભાગ્ય ખુષરાજગુ, કહીઈ જસ પુલકી પ્રસીધું નામરે—ભ. ૭
 તાસ સીસ મનમોહન પંડિત, અતુરસૌભાગ્ય ખુષઈદરે,
 તસ પદપંકજ સેવક મધુકર, દીપ કહેં સુખકંદરે. ભ. ૪
 શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરિ પુરંદર, જે પામ્યા સરગાવાસરે,
 ગુણુ ગુથીનઈ ભગતિં કીધો, તેહ તણો એ રાસરે. ભ. ૫
 ભણુર્યેં ગુણુર્યેં નઈ સાંભલસ્યઈ, તે ધરિ ઋદ્ધિ સુવિસાલારે,
 દીપ સૌભાગ્ય કહેં ગુણુ રદીયાજ્ઞા, ગાતાં મંગલમાજારે. ભ. ૬

—સં. ૧૭૫૫ કાર્તિક શુદ્ધિ ૧૧ ભૃગુવાસરે નવિનપુર મધ્યે પં.
 સત્યવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વૃદ્ધિવિજયગણિ શિ. પં. રૂપવિજ-
 યેત ત્રિપીકૃતઃ સર્વગાથા ૧૭૧ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૫૧ ૧૬-૯ વી. પા.
 નં. ૧૮૧૦.

નોટ—અમદાવાદના પ્રસિદ્ધ નગરશેઠ શાંતિદાસના ગુરુ રાજ-
 સાગરસૂરિના શિષ્ય આ વૃદ્ધિસાગર સં. ૧૭૪૭ના આસો સુદ ૩ ને
 દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ થયા તે અરસામાં આ રાસ રચાયો છે.
 વધુ માટે જુઓ ઐ. રા. સં. ભાગ ૩)

—મુનિ અમરવિજયેન નદીપદે સંવત્ ૧૭૭૨ વર્ષે આસો
શુક્લ ૧૫ રવિ. ૬-૧૫. વિ. ને. નં. ૩૨૨૯.

૩૯૮ અમરચંદ્ર (વિધિપક્ષ-આં. અમરસાગરસૂરિ-ગુણસા-
ગરપક્ષે રચણચંદ્ર-મુનિચંદ્ર શિ૦)

(૮૦૦) વિદ્યાવિલાસ ચરિત્ર (પવાડા) રાસ. ૩ ખંડમાં સં.
૧૭૪૫ ભાદ્રપદ શુ. ૮ બુધવાર રાધનપુરમાં,

આદિ—

(પહેલાં ત્રણ પાનાં નથી માટે મળી નથી)

અંતે—

વિધિપક્ષનો રાજાશ્રી, અમરસાગરસૂરિ જાણેજી,
તપ તેજ દિવાકર તે તપે, મુખ જપે અમૃત વાણેજી. પુ૦ ૭
ધીંગડમઘ ધર્મ ધુરંધર, પાટોધર પુન્યવંતેજી,
સૂર કલ્યાણનો શિષ્ય સવાઈ, ગુણસાગર મતિવંતેજી, પુ૦ ૮
તસ પશિમે મહા વ્રતધારી, વાયક શ્રી હિતકારીજી,
રચણચંદ્ર સુનામ અનોપમ, બહુલા તપ બ્રહ્મધારીજી. પુ૦ ૯
શિષ્ય તસુ નામે સુવિનીતા, શ્રી મુનિચંદ્ર મતિવંતાજી,
નામ ક્ષેપતે પાતિગ નાસે, ભાગે મનની ચિંતાજી. પુ૦ ૧૦
એ અધિકાર મેં એહવો ગાયો, શ્રી સંઘતણે મનિ ભાયોજી,
અમરચંદ્ર દે સંઘ આસીસા, હોજો સુજસ જગીસાજી, પુ૦ ૧૧
સંવત ૧૭૪૫ વરષે, ભાદ્રપદ માસ સુહરષેજી,
શુદિ અષ્ટમી સોહે બુધવારેં, રાસ રચ્યો હિતકારેજી. પુ૦ ૧૨
રાયધણપુરેં રંગિસું ગાયો, શ્રી સંઘ થયો સવાયોજી,
પાંચસેં સવા ચોપાઈ અનુમાનેં, રાસ મેં તે કહાયોજી. પુ૦ ૧૩
કુલ ૭૦૧

રસનાઈ જે અધિકું ઝોણું, ભાખું વયણ વિલાસોણ,
મિછા દુઝડ સંધની સાપે, ઘું આનંદ ધરી ઉઘાસોણ. ૭૦૨

—ઘતિશ્રી વિદ્યાવિલાસ ચરિત્ર તૃતીય ખંડ સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૭૮૩
વર્ષે ભાદ્રતા વિદિ ૧૨ રવૌ. શ્રી અંચગ્ગચ્છે પં. શ્રી દીપસાગરણ તત્
શિષ્ય મુનિ વિજ્ઞેસાગર મુ. મેઘસાગરેણુ લિખતં. શ્રી કુકારા મધ્યે
અંચામ્ર. ૯૬૦. પાનાં ૩ થી ૨૪—પંક્તિ ૧૩ વ. રા. મુખર્ધ.

૩૯૯ શીલવિજય. (ત૦ શિવવિજય શિ૦)

(૮૦૧)+ તીર્થમાળા સં. ૧૭૪૬ આસો.

આદિ—

દૂહા.

અરિહંતદેવ નમું સદા, જસ સેવિ ગુરરાય,
તીર્થમાલા યુણુચું મુદા, સદગુરતણિ પસાય. ૧
અરિહંતમુખકજ વાસિની, વાંણી વર્ણુવિલાસ,
કવિજનમાતા વિનવું, પૂરો મુઝ મન આસ. ૨
જગમાં તીરથ સુદર, જ્યોતિવંત ઝમાલ,
પભણીસ દીઠાં સામળ્યાં, મુણતાં અમી—રસાલ. ૩

x x x x

અતે—

ઋષભદેવ યોમુખિ યોસાવ, દીપે દરિસણુ અમીઅરસાલ,
પ્રગટમલ્લ પોરવાડમાંહિ, સંધવી સીપા સુ કહિવાય. ૫૮
મહાપુરૂષ મેહાજલ નામ, તીરથ થાપું અવિચત્ર કામ,
સંવત નેઉઈ સોલિ વલી, શેત્રુંજ યાત્રા કરી મનિ રલી. ૫૯

x x x x

સયણપુરિ રૂડે ચઉમુખ, નચિનીચુદ્ધમ વિમાન પ્રતપ્થ,
પ્રાગવંશ પુન્ય બહુ ભર્યો, કમલદે કુખિ અવતર્યો;
ધનધન ધરણો સંધવી નામ, જેણિ કીધાં ઉત્તમ કામ. ૬૬

સંવત ચૌદ છિતાલિ જાણિ, સોમસુંદર સરિ ગુણખાણિ,
 તસ ઉપદેશ સુણી ગહગહો, જિનસાસન સોભાવક થયો. ૬૭
 ચોમુખિ થાખ્યા નાભિ મદ્દાર, સરિપદ મહોછવ સુખકાર,
 સંઘતિલક વિમલાચલિ ધર્યું, ઈંદ્રિમાલ લેછ તત ઉચર્યું. ૬૮
 વરસ ખત્રીસે ભરયૌવને, નારીસંગ તજ્યો સુભ મનિં,
 ખાવન સંઘ મલ્યા તિણિ વારિ, ધરણિસાહ વરીઓ જયકાર. ૬૯
 કુંભારાણાનુ પરધાન, સકલ મુદ્ધિ સદા સાવધાન,
 ધન યૌવન કકુરાઇ લહી, ઉત્તમ કરણી કીધી સહી. ૭૦

*

*

*

*

કલશ.

ઇમ અનેક તીરથ અછિ સમરથ પછિમ દિસિ સોહામણાં,
 જય જય કારક શિવસુખકારક ત્રિભુવનનાયક જિનતણાં;
 સંવત સસી સુનિ વેદરસ (૧૭૪૬) આસોમાસિ અભિનવી,
 ખુધ શિવવિજય શિષ શીલ, સેવી વદિ આણુંદ વિનવી. ૮૫

(આ કૃતિનો આ છેલો કલશ લાગે છે, અને તેથી તે પછીનાં
 વર્ણનો તેની પહેલાં આવવાં જોઇએ, છતાં પછી છે; તો જેમ અનુક્રમ
 છપાયો છે તે પ્રમાણે તેમને પુરવણી તરીકે લખીને અત્ર મૂકાય છે)

(ખીજો ખંડ) દ્વિઠા. (પૂર્વ દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન)

પૂરણુ પુનિ પામીઉ, માનવમવ અવતાર,
 સદ્ગુર સાનિધિથી લલો, જ્ઞાનદષ્ટિ આધાર. ૧
 યુગતિ સંઘાતિ જોઇયાં, તીરથ દેશ અનેક,
 કલ્યાણકકારી કહું, પૂરવદિશિ વિવેક. ૨

*

*

*

*

કલસ.

તપગચ્છનાયક બહુ સુખદાયક વિજયપક્ષ ધુરધર,
 શ્રી વિજયરાજ સુરિંદ સોહિ સરિગુણે કરી સુંદરે,

તસ તણિ રાજિ અતિહિ છાજિ સવેગગુણ મણિસાયર,
ખુષ શિવવિજય સીસ શીત વીરને સદા આણુંદ જયકર. ૫૬
(ત્રીજો ખંડ.) દ્વહા (દક્ષિણ દેશનાં તીર્થોનું વર્ણન)

પરમપુરુષ પ્રણમ વલી, વાગેસરી વરદાય,
શ્રી ગુરુચરણ પસાઉલિં, સંકટ દૂરિ જય. ૧
દુષ્પણ દેસિ દીપતા, દોલિતદાઇ દેવ,
ગુણ ગાઉ તીરથતણા, ગામ દામ મુણો હેવ. ૨

* * * *

સારંગધર સંઘની પોરવાડ, યાત્રા કીધી ચૈત્ર પ્રવાદિ,
સતર ખત્રીસિ (૧૭૩૨) બહુલી ઋદ્ધિ, લપમીતણો લાહો ને લીદ્. ૮
તિહાં ગચ્છનાયક દીગંબરા, છત્ર સુખાસન આમરધરા.
વધેરવાલવંશિં સિણગાર, નામિ સંઘની ભોજ ઉદાર. ૨૩
સંવત સાતિ સતરિ (૧૭૦૭) સહી, ગઢ ગિરિનારિ જત્રા કહી.
બાહુબલીનું ખીજું નામ, લોકપ્રસિદ્ધ છિ ગોમટસ્વામિ. ૬૯
ચંદ્રકારિ નામિ ગચ્છધણી, ધનવંત શ્રાવક તિહાં બહુ ગુણિ.
કલિયુગમાહિ ઉ પિ આજ, દુષ્પણમાહિ તીરથરાજ. ૭૪
ઘાટ ઉતરી આવ્યા ખલઆરિ, કલિકોટ બંદિર અતિહિ ઉદ્ધર,
જિનમંદિર સ્વેતાંબરતણું, વ્યાપારી ગુજ્જર તિહાં ભણું. ૭૭
ચારવર્ણના શ્રાવક ભદ્ર, ક્ષમ ખ્યત્રી વૈરય નિ સુદ્ર,
નાતિતણો એહજ વિવહાર, મિથ્યા દેવતણો પરિહાર. ૮૩
રાજનગર શ્રાવક ચોસાલ, જગપ્રસીદ્ધ માનિં ભૂપાલ,
જિનસાસન સોભાવિ સદા, આશ્રિતવચ્છવ બહુ સંપદા. ૧૪૨
ઉસવંશ ભૂપણ શિરદાર, સૂરા રતન ખે બંધુ ઉદાર,
સત્યાસીઈ (૧૬૮૭) દીડિ સત્રુકાર, વિમલાચલના સંઘ અહાર. ૧૪૩
શ્રી શ્રી વંશિ ચડતિં વાનિં, દોસી મનીઓ પુન્યપ્રધાન. ૧૪૫
સંવત ચોગિં (૧૭૦૪) શત્રુકાર, વરસ એ લાગિ દીધો સાર,
દુરિ દુકાલ ગયો તિણિ વારિ, માણસ મિલિયાં સહિસ ક્રમાર. ૧૪૬

ઓસ વંશે શાંતિદાસ, શ્રી ચિંતામણિ પૂજ્યા પાસ. ૧૫૧
 વરતુપાલ મંત્રીસર વંશ, શિવા સોમજી કુલ અવતંસ,
 શેત્રુંજ ઉપર ચોમુખ કીઓ, માનવભવ લાહો તિણિ લીઓ. ૧૫૩
 સેરીસિં લોઢાણુ જિન પાસ, સંકટ ચૂરિ પૂરિ આસ,
 જૈનકાંચીથી આણી દેવ, મંત્રખલિ સેલાની સેવ. ૧૫૮
 સતર ઇગ્યારિ બારિ (૧૭૧૧-૧૭૧૨) ફિરી, પુરવહિસિની યાત્રા કરી,
 એકવીસિં અઠત્રીસિં (૧૭૨૧-૧૭૩૮) સહી, દુખ્યણુ દેવની
 સેવા લહી. ૧૬૮

ચઉદ પૂરવતો જે છિ સાર, તે પહિલાં પમણી નવકાર,
 પૂરવાચાર્યને વચને ધરી, દેવ દિગંબર વાંધા ફિરી. ૧૭૦
 કલશ.

એ તીરથમાલા ગુણુવિસાલા જે ભવિકજન કંઠિ ધરિ,
 સકલલચ્છી ધેનુ સુવચ્છી નિશ્ચલ આવિ તસ ધરિ,
 શુદ્ધ સવેગી સુગુણસંગી, યુધ શિવવિજય સાંનિધ કરી,
 કોવિદ શીલવિજય સોસ પમણિં, વીનવિ આણું ધરી. ૧૭૩
 (ચોથો ખંડ) દ્વહા (ઉત્તર દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન)

ઉત્તરદિસિ ઉપિ સદા, જૈનરાજ અગ્રેષ,
 મહાનગર રૂડાં ધણું, સુણુયો તેહ વિશેષ. ૧
 દુરગમ પંથ ઉલ્લંઘતાં, નદી નગર પાપાણુ,
 એસેજી રાજ્ય અછિ મોટાં, કહિસ્થું તાસ વખાણુ. ૨

* * * *

ગંગા તીરિ છિ કેદાર, કુશ્મેત્ર નિ વહી હરદાર,
 એ તીરથ શિવનાં છે સહી..... ૧૧
 સહિસચુખી ગંગાનિ પારિ, સોહિ જનરાજ્ય ઉદાર,
 સાતસય કોસે જમ્બઈ જમ, ચાલીસ કોસ વિસ્તારિ ગામ. ૨૭
 લાટદેસ તારાતંબોલ, જિનધરમી જન કરિ કદબોલ,
 સ્વરચંદ્ર રાજ્ય જિનમવી, ત્રણુલાખ સેના તસ દીપંતી. ૨૮

સોલ છિતાલિં (૧૬૪૬) શેત્રુંજભણી, કલ્યાણસેન રાજ તે ગુણી,
 સંધ સખલ લેછ મહામંડાણ, ત્રિણ વરસે કરી પંથ પ્રમાણ. ૩૯
 સમેતાયલ આવ્યા મનરંગ, જિનના ધૂમ નમ્યા તે અંગ,
 અંપાપુરિ પહોતા નરરાજ, વાસુપૂજ્ય પૂજ્યા જિનરાજ. ૪૦
 ભાનુચંદ વાયક તિહાં મિલ્યા, તેહના સંસય મનના ટલ્યા.
 લાહુરવાસી ખ્યત્રી સહી, એ વાત વિલાપી કહી. ૪૭
 સોલ ખ્યાસીછે સુપરિ જોહ, જોછ આવ્યો ઉલાસિ તેહ,
 નિજગુરુ મુખથી મિહં સાંભલી, અતિ આણુંદિ ખોલી વલી. ૪૮

*

*

*

*

કલસ.

હહ ચ્યાર દિગવધૂ કંઠિ રાજિં તીરથ મણીમય માલ એ,
 જસ દરિસ પરિમલ લહિં નિરમલ ભવિકભૂંગ રસાલ એ;
 બુધ શિવવિજય શિષ શ્રીલવિનદો અખય આણુંદ અતિધણું,
 કર વિમલ જોડી કુમતિ છોડી કર્યું તવન સોહામણું. ૫૫

—સંવત ૧૭૪૮ વરષે માગસર માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશીતિથૈ
 સોમવાસરે લિખિતં. પ્ર. પ્રાચીન તીર્થમાલાસંગ્રહ પૃ. ૧૦૧ થી ૧૩૧.

૪૦૦ યશોવર્ધન. (ખ૦ ખેમશાખા સુગુણકીર્તિ-રત્ન
 વલ્લભ શિ૦)

(૮૦૨) ચંદનમલયાગિરિ રાસ. સં ૧૭૪૭.

આદિ—

પુરિસાદાણી પદ નખી, પ્રણમી સદગુરુ પાય,
 સાસણનાયક સરસતી, સાનિધિ નૈ સુપસાય. ૧
 તપ ચંદન મલયાગીરી, કહિર્યોં કયા કિથોલ,
 સાંભલતાં સુગણા નરાં, જીપજસી ધલ્લોલ. ૨

કલિમાં હે આ કરમગતિ, નિરપૌ નાના બાંતિ,
તિણુ કારણુ પ્રાણી તુમ્હે, ધરૌ પરી ધરમ પાંતિ. ૩
પુન્ય થકી પાતિક ટલૈ, મિલૈ મનોરથ સિદ્ધ,
સુષ દુષ સિરજિત સંપન્નૈ, જિણુ જીવ જેહવા કિદ્ધ. ૪
ચંદન ચતુર મલ્યાગરી, સુત દો સાયર નીર,
જ્યાં જ્યાં પડે અવધડી, સા સા સહે સરીર. ૫

x x x x

અંતે—

દાલ ૩૨ ધન્યાસરી રાગે.

ભાવ ભગતિ ઇણુવિધ મન આણી, કર્મ તણી એ કહાણીરે,
વાર સાંભલિનૈ એ વાણી, પ્રતિબૂઝૌ થેં પ્રાણીરે, ભાવ. ૧
જિણુ જિણુ જેહવા કર્મ કમાયા, તિણુ તેહવા દ્વલ પાયા રે,
પાછે સમકી જૈ પછતાયા, પારગત તિણુ પાયા રે. ભાવ. ૨
કવિ કલ્પોદ્ધ ક્રિયા મૈં કેતા, સહુ સાચા છે જેતા રે,
ચોપા કરિ કરિ અપણા ચેતા, ઓલપિ લેજ્યો એતા જેતાંરે. ભાવ. ૩
સંવત સતરસૈતાલૈં વરસૈ, આવણુ સુદિ છઠિ દિવસૈંજી,
એ સંખંધ રવગો અતિ સરસૈં, સુણુતાં સહુ મન હરસૈંજી. ભાવ. ૪
શ્રી રતલાંમ સહર સુષકારી, અલકાપુર અવતારીજી,
સા વૈસાવી સમકિત ધારી, ગુર ભગતા ગુણુધારીજી. ભાવ. ૫
શ્રી ધરતર ગણુ નભસ ઓહછ, શ્રી જિનચંદ સુરિ ચંદ સમ સોહૈજી,
ગહગણુ સમ પાઠક સખ સોહૈ, મુનિગણુ તારા સમ મોહૈજી. ભાવ. ૬
ધેમ સાપ ગુર તર સુખદાઇ, ગરયા ગુર વરદાઇજી,
વાચક સુગુણુકીરતિ સવાઇ, 'વિસ્વકર્મા' બિરદ ખોલાઇજી. ભાવ. ૭
તાસુ સીસ પડિત બડ ચાતા, શ્રુતકેવલિ વિખ્યાતાજી,
રતનવલ્લભ ગણિ ગુણુ સુષ દાતા, મુઝ ધર્માચાર્ય કહાતાજી. ભાવ. ૮
તાસુ સીસ એ ચરિત રચાયો, સુગુણુ નરાંનૈ સુહાયોજી,
ગુણુવિણુ યશોવર્ધન ગુણુ ગાયો, નવરસમાંહિ બનાયોજી. ભાવ. ૯

બત્રીસ ઢાલ બણાઇ સારી, ચતુર નરાં ચમકારીજી,
 નવ નવ રાગેં એ મનહારી, આગમ ગુર મુખ અનુસારીજી. ભાવ. ૧૦
 જાણીનેં અંતરાય ન કીજે, પર ઉપગાર ધરીજેજી,
 ચશોવરધન હીચે જિન ધ્યાઇજે, જ્યોં અંતર સંસાર તરીજેજી. ભાવ. ૧૧
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સમૃદ્ધિ મિલે સુણતાં, ભાગ જાગે ઇણુ ભણતાંજી,
 મોટા સુખ પાવે મનગમતાં, અરિહંત આજ્ઞા સિર ધરતાંજી. ભાવ. ૧૨

—ઋષિ શ્રી ૫ રાજસિંહજી તત્ અંતેવાસી મુનિ બાલા ત્રિપી-
 કૃતં. ઈંદ્રપ્રસ્થ પુરાત્. સંવત સસિ અબ્ધિ બાણુ નિધિ (૧૭૫૯) પૌષ
 માસેતમપક્ષે તૃતીયા ગુર ઘસ્ટ્રે સંપૂર્ણકૃતઃ ૧૭-૧૪ ના. ભં.

૪૦૧ ઋષભસાગર. (૧) (ત૦ ચારિત્ર સાગર-કલ્યાણુ-
 સાગર--ઋદ્ધિસાગર શિ૦)

(૮૦૩) વિદ્યાવિલાસ રાસ.

(૮૦૪) ગુણમંજરી વરદત્ત ચોપઈ ૧૭૪૮ (?) કા. શુ. ૫ સોમ.

આદિ—

દૂહા.

આગ્રામાં.

પ્રણમું જગદ્દાનંદકર, જગનાયક જિનરાજ,	
સંભારતાં સંપન્ન, સકલ સુખ સિરતાજ.	૧
ગુણધર ગણધર લબધિકર, શ્રુત પુરવધર સાર,	
કંચન કંજસન રસ, ધ્યાન ધરઈ ધીધાર.	૨
દેવી સુપ્રસન હુવેં જદી, સેવેં ગુરના પાય,	
મનુષ્ય હુવેં મરિખને, કૃપા ચક્રી કવિ થાય.	૩
ગીર્વાણા નહિં ગુર વિના, વજ્રિ વિદ્યા સંસાર,	
પય પ્રણમું જિનગુર તણા, ગુર મોટા દાતાર.	૪
વલિ પ્રણમું વિદ્યાગુર, પંડિત શ્રી જસરાય,	
મહવાન હુમ મુજુનઈ, પંડિત કીયો પદાધ.	૫

ભવિક જીવ ઉપકાર ભણિ, જ્યું કલો પૂરવ સૂરિ,	
કાતિ સૂદિ પંચમિ તણો, કહિસ્યું મહિમા પૂર.	૬
પરમ ઝ્યાન જગમૈં કલો, ઝ્યાન સાધક સહુ અરથ,	
ઝ્યાનઈ અનિષ્ટ નિશ્ચય નહીં, સહુમૈં ઝ્યાન સમરથ.	૭
ઝ્યાન થકી પાવૈં મુગતિ, ઝ્યાનઈ પરમાનંદ,	
ઝ્યાન કલપતર સમ કલો, સૂણો ભવિકજન વંદ.	૮
સુજસ સુજણી સંપજે, જો હુવૈં ઘટમૈં ઝ્યાન,	
ઝ્યાનઈ સુર સુખ સેવઈ, ઝ્યાન વિના સ્યો ધ્યાન.	૯
તિકો ધ્યાન તો પાંમિજઈ, જો તપ પંચમિ હોય,	
પરિહરિનઈ પરમાદનઈ, તપ વિધ કરજ્યો જોષ.	૧૦
વરદત ગુણમંજરી, પંચમિ આરાધિ જિણુ ભાંતિ,	
તે દષ્ટાંત કહિસ્યું ઇહાં, ખરી ધરી મનિ ખાંતિ.	૧૧
તિથિ પનરે જગમઈ જિકે, સહુ અછૈં સિરદાર,	
પિણિ કાતિ સુદ પંચમિ તણો, મહિમા અગમ અપાર.	૧૨
ગુણમંજરી વરદતનો, સગલો હિ સંબંધ,	
કહિસ્યું હું તિણિ વિધિ ઇહાં, નવ નવ ઢાલૈં બંધિ.	૧૩
સજ્જનનઈ સુખ ઊપજઈ, દુર્જન હુવઈ મલીન,	
છઈ જેહતી તેહવી કહી, રૂપકી વાત રખીન.	૧૪
સરસ એહ સંબંધ છઈ, સુણત દુરિત સહુ જાય.	
પંચ પ્રમાદ છોડી પરા, તિણુ સુણિજ્યો ચિત લાધ.	૧૫

x

x

x

x

અંતે—

દાસ ૧૧ મી રાગ ધન્યાસી.

ઇણપરિ ભાવ ભગતિ અતિ આંણી, ગુણવંતના ગુણુ મંણીરે,	
અમૃત થકી મીઠી અધિકાંણી, કથા યથાર્થ કહાંણી રે.	૧
ઇણુ પરિ સુદ પંચમિ ગુણુ ગાયા, અધિક અધિક સુખ પાયાજી,	
જે જન જગમૈં નામ ગવાયા, ધન્ય ધન્ય જનની આયાજી.	૨ ઇણુ.
ઇહાં ગુણમંજરિ વરદત અધિકારા, નામ સુણત વિસ્તારાજી,	
આચરીયા જિણુ ધર્મે અપારા, સુખ પાંખ્યા શ્રીકારાજી.	૩ ઇણુ.

તપ તથા ફલ પરતપિ દેખો, હામ હામ છે લેખોજી,
 સુકૃત થકી તુમે સુખીયા દેખો, મત કોઈ કરો અદેખોજી. ૪ ઇ.શુ.
 પંચમિ પંચ ગ્યાનનૈં આપછ, પંચ પંચ સુમતિ સમ્મપઈજી,
 પંચ મહાવ્રત પંચમિથી હુવૈં, પંચમ અનુતર આપૈજી. ૫ ઇ.શુ.
 ગુણમંજરી વરદત ગુણ ગાવૈં, ભાવઈ જે નરનારીજી,
 પરથલ સુખ તે તેહ પાવૈં, દાવૈ કરો વિચારીજી. ૬ ઇ.શુ.
 એહથી અધિક અસાતા આંણી, પુણ્ય કરો સૌ પ્રાંણીજી,
 જ્યું પરણો શિવની પટરાંણી, એ છે આગમ વાંણીજી. ૭ ઇ.શુ.
 ગુણનિધિ ગીર્યો તપગછ ગાનૈં, સકલ ખિરદ તસ છાનૈંજી,
 વીર પરંપર વિજૈપ્રભસૂરીસર, પરગટ તસ પટ રાનૈંજી. ૮ ઇ.શુ.
 તાસ પટાધર વિજૈરત્ન સરોસર, ક્ષમા પંડિત મૈં ખ્યાતાજી,
 વડૈં વખત વડવખત વિરાજ્યા, દેખત હોવૈં સાતાજી. ૧૦ ઇ.
 તપગછમાંહિં વિષ્ણુ શિરોમણિ, ચારિત્રસાગર ચાવાજી,
 કલ્યાણસાગર તસ સીસ સિરોમણિ, વિદ્યાવિશારદ વાવાજી. ૧૧ ઇ.
 તાસ પરંપર પાટ પરગડા, ઋદ્ધિસાગર ગુરરાયાજી,
 પંચમહાવ્રત પરતપિ પાલૈં, પંડિત પદવી પાયાજી. ૧૨ ઇ.
 તસ પદ પંકજનૈં પરસાદૈં, સુણી સંખંધ સવાદૈંજી,
 ઋષભસાગર કહૈં મનનૈં રાગેં ભલમિલિયા મુઝ ભાગૈંજી ૧૩ ઇ.
 નગર આગરઈ સરસ સુહામઈ, સંધ વસૈ સુમ નામૈંજી,
 ઉસવંસ નિજનિજ ગોત્રા, પરતપિ પુણ્ય પવિત્રાજી. ૧૪ ઇ.
 આણુંદ કામદેવ સા દામ, કરૈં દેવ ગુર પૂજાજી,
 મુલસા રેવઈ સરસી કર્તા, સહુ આવિકા સાંતા દાંતાજી. ૧૫ ઇ.
 તિણ કલો વિનતી અમ માનીજૈ, પંચમિ ચૌપઈ કરિ દિનૈંજી,
 તસ વચન મનિ આંણી ફલગહુ નાંણી, એ ચક્રપદ્ય રચાંણીજી. ૧૬ ઇ.
 મિત્રભાવ જુગ ભાવ મદરપતિ, સસિતઈ સંવચર ખારનૈંજી,
 ઋષભ આગરૈં ચરિત રચૌ એ, કાતિ સિત સર નિધિ સસિવારૈંજી. ૧૭ ઇ.

ધરમી પાવેં ધરમ પ્રતિં બહુ, અરથી પાવેં અરથેંજી,
અભિલાષુક પાવેં અભિલાષે, સુણુસી જેહ સમરથઈજી. ૧૮ ઇ.
રોગી તણુ રોગ સૌ જાવેં, છુટ્ટેં બંધનથી બંધોજી,
ભીરુ પુરુષ તે ભયથી છુટ્ટેં, સુખ ઇણુસું જિણુ સંધોજી. ૧૯ ઇ.
ઋષભસાગર નિજમતિ અનુસારેં, એ કહી ઇણુ પ્રકારેં,
બણેં ગુણેં એ ચરિત પવિતઠ, આનંદ હુવેં તસ ચિત્તઈજી.

—ઈતિ શ્રી પંચમી તપ વિષયે ગુણુમંજરી વરદત ચૌપાઈ સંપૂર્ણે.
૨૦-૧૨ ધો.

૪૦૧ક વિનિતવિમલ. (ત૦ શાંતિવિમલ શિ૦)

૧૭૪૬ પહેલાં.

(૮૦૪ક)+ આદિનાથનો શલોકો.

આદિ—સરસતિ માતા ધો મુજ વાણી.

અંતે—ઈમિ વિધિ જત્રા કરી ધર આવો, ચક્રી મનમાં આનંદ પાવો.
પાણીની પાખની પોરવાડ આવો, નામ નગો ને ગામ હિમાવો.
પંડિત શાંતિવિમલો ચારિત્ર દીધો, પછી શ્રી પૂજ્યે પન્યાસ કીધો.
ધર્મના ઉદય બહુલા ત્યાં થાય, પાપ કર્મ તે દૂર પલાય.
તપગચ્છ નાયક શ્રીવિજયપ્રભસૂરિ, ગિરિઓ ગચ્છનાયક પુણ્યાધ પૂરી,
કહે વિનિતવિમલ કર જોડી, એ ભણુતાં આવે સંપત્તિ કોડી.

૪૦૨ સુમતિવિજય. (વડ ત૦ ભુવનકીર્તિસૂરિ-રત્નકી-
ર્તિસૂરિ શિ૦)

(૮૦૫)+ રત્નકીર્તિસૂરિ ચૌપાઈ. (ઐ૦) સં. ૧૭૩૯ આપાદ શુદ્ધ

આદિ—

૭ બુધ.

સંભવ જિનવર વિનયું, માયું એકજ માન.

દુરગતિ દુષ્ટ દૂર કરી, આપજો નિરમલ જ્ઞાન-

૧

શ્રી શ્રુતદેવી સાંનિધ કરે, દેજે વચન વિલાસ,
 કવિકલા તું કેલવિ, જો ભગવતી પુરિ આસ. ૨
 માતપિતાથી અધીક વલી, ગુરુ જે જ્ઞાનદતાર,
 ગુણુ ગાઉં હું તેહના, સારદાનિં આધાર. ૩
 શ્રી વૃદ્ધ તપાગચ્છ ગણુધર, શ્રી રતનકીર્તિ સૂરીરાય,
 ચરીય ભણું મન હેતસું, આણુંદ અગિ ન માય. ૪

અતે— ઢાલ નવમી. મન ભમરા રે-એહતી જાતિ.
 પંચ મહાવ્રત પાલીનિં સુણુ પ્રાણી રે,
 સાધી આતમ કાજ, સેવું જિન વાંણી રે.

તાસ ચંવત સંચમ ભેદ તે સું વર્ષ લુવનનિધિ સાર,

સખત વડવળ અમમી સું ૧૦૦૦ ૭૦૦ ૭૦૦ ૭૦૦
 આપાદ શુકલ શિરોમણિ હસનિદાન પુષ્પવૈર. સે. ૧૪
 શ્રી રતનકીર્તિસૂરી રતવ્યા સું ઢાલ નવે મનોહર, સે.
 સીસ સુમતિવિજય સદા સું પય પ્રણુમિ વારંવાર, સે. ૧૮
 નનાધિક જે ભાણીઉં સું જીવદા તણિ રસિ લીલ, સે.
 સકલ સભા સાખિ કરી સું મિચ્છામિ દુકક દીધ. સે. ૧૯
 ગુણુ ગાયા ભગતિ કરી સું સૂરીતણા સુગંણુ, સે.
 ભણિ સુંણિ નરનાર જે સું તેહ ધરિ કુસલ કલ્યાણ. સે. ૨૦

કલસ.

તપગચ્છ નાયક સુખદાયક શ્રી ભુવનકીર્તિ સૂરીધર,
 તસુ વંસભૂષણ વિમલ દૂપણુ શ્રી રતનકીર્તિ સૂરી પટધર;
 દિન દિન ગાથ અધિક દિવાજી તાસ શિષ્ય સોહાંમણા,
 ઇમ વદિ વાંણી સુમતિ આંણી ધરિ ધરિ રંગ વધામણા. ૨૧
 સર્વગાથા ૧૪૬ ઢાલ ૯ શ્લોક ૧૭૦.—પ્રેમ જૈન ઐં ગૂં

કાવ્ય સંચય.

૪૦૩ કમલહર્ષ (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિના પ્રશિષ્ય)

(૮૦૬) રાત્રિભોજન ચોપાઈ સં. ૧૭૫૦ માગસર લુણકરણસરમાં

આદિ—

શ્રી વરધમાન જિણ વંદિયે, અતુલખલિ અરિહંત,	
મદ પ્રમાદ ભય અઢાર દૂષણ, વરજિત અતિશયવંત.	૧
મન સુદ સારદ માતનો, ધરતાં નિશદિન ધ્યાન,	
કાલિદાસ પરિ કવિ હવો, આઉ જાણો ઉપમાન.	૨
પંચ મહાવ્રત પરગડા, ભાખ્યા શ્રી ભગવંત,	
શિવ સુખના દાયક સહુ, અતુકમે એકંત.	૩
છમ છડો પિણુ વ્રત છે, રાત્રિભોજન રૂપ,	
વીર જિણુંદ વખાણીયો, દાણું તાસ સરૂપ.	૪
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

રાત્રે ભોજન ટાલો ભવિયણુરે, શ્રાવકનો આચાર,	
વ્રત ક ફલ દીસે ઇણુ વ્રતનારે, સા સોનીહી લગાર.	૯
શ્રી ખરતરગછ નાયક દીપતોરે, શ્રી જિનચંદ સુ વરતમાન,	
દિન દિન વધતી કલારે, શિશિ જિમ તિસવાવીસ.	૧૦
શ્રી વાચન મવિ જો (?) નામે વડારે, તાસુ શીષ સુખદાય,	
વાચક કમલહર્ષે કલોરે, એ સંગંધ ઉદાર.	૧૧
અધકો ઓછો ઇહાં આણીયોરે, મિછામિ દુક્કડ તાસ,	
ભણુતાં સુણુતાં ભારે ધરિ ભલેરે, વાગે વિદ્યા વિલાસ.	૧૨
સતરેસે ખચાસે વચ્છરેરે મનરંગ મગસર માસ,	
ભૂણુકરણસરમે કાધી ચોપાઈરે, મન ધર અધકો ઉલાસ.	૧૩
જાં લગ વસુધાસાગર તાં લગેરે, અવિયલ રહેજે એમ,	
રાત્રિભોજન વ્રત પાઠ્યાં થકાં રે, દિન દિન લહીયે ખેમ.	૧૪

—૬-૨૭ વિ. ને. નં. ( )

૪૦૪ ઉદયરત્ન. [ત૦ વિજયરાજસૂરિ-વિજયરત્નસૂરિ-
હીરરત્નસૂરિ-લખિયરત્ન-સિદ્ધરત્ન-મેઘરત્ન-અમરરત્ન-શિવ-
રત્ન શિ૦)

(૮૦૭) જંબુસ્વામી રાસ. સં. ૧૭૪૯ ખીજ ભાદ્ર. શુ. ૧૩
ખેડા હરિયાલા ગામમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પરમ જ્યોતિ પરકાસકર, પરમ પુરૂષ પરબ્રહ્મ,	
ચિદ્ રૂપી ચિત્તમાહિ ધરં, અકલ સ્વરૂપ અગમ્ય.	૧
સકલ સિદ્ધિ સાંનિધ કર, ત્રિભુવન તિલક સમાન,	
સિદ્ધારથ કુલિં કેશરી, વંદુ શ્રી વર્દમાન.	૨
નીરજ અંગજ નંદિની, નિન મુખિ જેહનો વાસ,	
હંસાસણિ હરપિં કરી, ત્રિવિધિં પ્રણયું તાસ.	૩
જગ ઉપગારી જગગુરૂ, શ્રી હીરરત્ન સૂરીરાય,	
સરસ કથી રસ કેલવું, પામી તાસ પસાય.	૪
સંબંધ જંબુ સ્વામીનો, કથા બંધ કલ્પોલ,	
ચિત્તશું શ્રવણે આખતાં, અભિનવ અમૃતધોલ.	૫
ભરયૌવન માંહે ભામિની, આઠ તણ મદ મોડિ,	
જિણિં સોનઘડિા સામટા, તજ્યા નવાણું દોડિ.	૬
સોહમ સાંભિ સમીપ જિંણે, સંયમ લીધ સુગ્ધંબુ,	
ચોખું ચારિત્ર પાલીનિં, પામ્યો પંચમ નાંબુ.	૭
કર્મ આઠે ક્ષય કરી, પામ્યા પદ નિર્વાણ,	
તાસ ચરીત્ર સુણતાં સદા, ભાજિં ભવ બાંધાણુ.	૮
કિણી વિધિ સંયમ આદર્યો, માતપિતા કુણ ગામ,	
કવી ચતુરાષ્ટ્ર કેલવી, રાસ રચું અભિરામ.	૯

અતે—ઢાલ ૬૬. રાગ ધન્યાસી. શાલિભદ્રધનો ઋષિરાયા. એ દેશી.

- જંબુ સ્વામીતણા ગુણ ગાયા, સંઘતણિં સુખસાયાળ,
તપ જપ ષપ કરી કસિ જેણિં કાયા, કેવલ નાંણુ ઉપાયાળ. ૧
- ધર્મ આરાધિ કર્મ વપાયા. મનશું મૂકી માયાળ,
કરજોડી પ્રણમું સુરરાયા, શાશ્વત શિવ સુખ પાયાળ. ૨
- જંબુસ્વામીનું ચરિત્ર નિહાલી, દૂષણ દૂરિં ટાલીળ,
ઘટતા ઘટતો અર્થ સંભાલી, વાર વાત રસાલીળ. ૩
- ચરિત્ર તણો સંબંધ મિં ભાલી, રચના કરી રહ્યાલીળ,
એ ચૌપાદ રમી ચોસાલી, દુર્ભતિ દૂરિં ટાલીળ. ૪
- કવિ કેલવણી કરી મેલવણી, અધિકું ઓછું આખુંળ,
રચનાનિં રસિં નઘ પરવસિં, ડિંગલ ડોલી નાંખુંળ. ૫
- ચતુરવિધ સંધ તણી તે સાધિં, મિઝામિ દુકડ દાખુંળ,
હવ્ય કવ્યની વાત ન જાણું, મતિ અનુસારિં ભાખુંળ. ૬
- શુદ્ધ શુદ્ધ સંબંધ વિચારી, સુધા જન શોધિ લેયોળ,
મદ કવિ હું કાંઈ ન જાણું, મુઝ દૂષણ ન દેયોળ. ૭
- મદ મોડી કહું છું કરજોડી, અપરાધ માહરો પમયોળ,
શ્રોતા જન એ સુણી ચોપઈ, ઉપશમ રસમાં રમયોળ. ૮
- નવરસ સરસ સંબંધ મનોહર, એ મે રાસ બનાયાળ,
ચતુર તણિં કરિં ચડસ્યે એ તવ, લહિસ્યે મૂઝ સવાયાળ, ૯
- મસકતિનું ફલ માગી લીજિં, જંબુ પ્રતિ કરજોડીળ,
તુમે પામ્યા તે મૂઝનિં દેજો, ભવના બંધન છોડીળ. ૧૦
- સંવત સત્તર ઉગુણપંચાસિ, દ્વિતીય ભાદ્રપદ માસિંળ,
સિત તેરસિં સદા સુખ દિવસે, રાસ રચો ઉલ્લાસિંળ. ૧૧
- વામાનંદન ત્રિભોવન જન વંદન, લીડમંજન સાંનિધિળ,
પૂરણ રાસ રચો ચડયો પરમાંણિ, સુણતાં ધન સુખ વાધિંળ. ૧૨
- વાત્રક નદીય તણે ઉપકર્ધિં, પેકું હરીયાલું બિં ગામળ,
સુંદર ઠામ મનોહર મંદીર, ધનદ તણો વિઆમળ. ૧૩

- શ્રાવક સર્વ વસિં તિહાં મુખીયા, વીતશોકા વડમાગીજી,
ત્યાંગી ભોગી નિગુણ રાગી, સમકીતવંત સોભાગીજી. ૧૪
- જિનની ભગતિ કરિ મન શુદ્ધિં, સદ્ગુરૂની કરે સેવાજી,
આઠે પુહરેં ધર્મ આરાધિં, દાન દીર્ઘ નીતમેવજી. ૧૫
- આસ્તિક સૂત્ર સિદ્ધાંતના શ્રાતા, સાંભલવા રસીયાજી,
જીવાદિક નવ તત્ત્વને જાણે, ધર્મ કરે ધસમસિયાજી. ૧૬
- સંધ તણો આગ્રહ પામીનિં, રાસ રંગો મન રંગેજી,
સૂઝા સાધૂ તણા ગુણ ગાયા, ઉલ્લસ આણી અંગેજી ૧૭
- તપગચ્છ ગયણાંગણુ દીપાવણુ, દીણુયરનિ પરિ દીપેજી,
શ્રી રાજવિજયસૂરીશ્વર સદ્ગુરૂ, સકલ સૂરીનિં જીપેજી ૧૮
- તાસ પાટિ શ્રી રૂતવિજયસૂરિ, તેજનો અંગારજી,
શ્રી હીરરત્નસૂરીશ્વર જગગુરૂ, સોહિં તસ પટોધારજી. ૧૯
- તસ પાટિં તરણી તણી પરિં, પ્રતપિં શ્રી જયરત્નસૂરિંદોજી.
જયવંતા શ્રી ભાવરત્નસૂરી, ભવીયણુ ભાવેં વંદોજી. ૨૦
- શ્રી હીરરત્નસૂરીશ્વર કેરા, ગિર્યા પ્રથમ ગણુધારજી,
પંડીત લખ્ધીરત્ન મહા મુનિવર, ભવજલ તારણુધારજી. ૨૧
- તસ અન્ય વાચક પદ ધારી, શ્રી સિદ્ધરત્ન ઉવજાયાજી,
તસ ગણુધર વંદું ગુણવંતા, શ્રી મેઘરત્ન મુનિરાયાજી. ૨૨
- તાસ શિષ્ય શિરોમણિ સુંદર, શ્રી અમરરત્ન સુપસાદ્ધિજી,
જંબુકુમર તણા ગુણુ ગાયા, ઉલ્લટ ધરી મનમાંહિજી. ૨૩
- જિહાં લગેં દૂ મંડલ રહિં અરીચત્ર, જિહાં લગેં મેરૂ ગિરીંદોજી,
જિહાં લગેં ઈંદ્રાસણુ ગયણાંગણુ, જિહાં લગેં સાત સમુદોજી. ૨૪
- જિહાં લગે અવની ગ્રહગણુ તારા, નાગ લોક નાગિંદોજી,
તિહાં લગે એ ચોપાછ થીર યાચો, જિહાં લગેં સુર ને અદોજી. ૨૫
- દાલ છાસદિમી રાગ ધન્યાસી, પૂરણુ પૂગી આસોજી,
ઉદયરત્ન કહેં શ્રવણે સુણુતાં, કમલા કરે ઘરિ વાસોજી. ૨૬

એ સંબંધ જે ભાવેં બણસિં, એક મનાં સાંભલસિંજી,
રોગ શોગ દુખ દોહગ ટલસિં, મનના મનોરથ ફલસિંજી. ૨૭

—તપગચ્છાધિરાજ ભટ્ટાર્કે શ્રી દાનરત્ન સૂરીશ્વર તત્ શિ૦ પં.
કલ્યાણરત્નજી તત્ શિ૦ પં. કુશલરત્નજી તત્ શિ૦ પં. રંગરત્ન લિપી-
કૃતં. શ્રી ઉત્તેલીયાગ્રામે શ્રી ચંદ્રપ્રભુ પ્રાસાદાત્-શ્રી લિંબડીનગરે સંધ-
મુખ્યં વોહરા જેરાજ જેઠા વાંચનાથે. સંવત્ ૧૮૬૩ના કા૦ વ૦ ૧૩.
અંથમાન ૨૫૦૦ પત્ર ૮૪-૧૫ નં. ૫ દા. ૨૫ લી૦

(૮૦૮) અષ્ટ પ્રકારી પૂજા રાસ સં. ૧૭૫૫ પૌષ શુદ્ધ ૧૦
અણહિલપુર પાટણમાં.

આદિ—

દૂહા.

અનર અમર અકલંક જે, અગમ્ય રૂપ અનંત,
અલપ અગોચર નિત નમું, જે પરમ પ્રભુતાવંત. ૧
સુષ સંપતિ આવી મિલિ, જગમાં જેહનિં નાંમ,
પ્રણમું તે પ્રભુ પાસનિં, કરજેડિ શ્રુતકામિ. ૨
કમલનયના કમલાનના, કમલસું કોમલ કાપ,
તનયા કલજૂ તસ નમું, ચરણ કમલ ચિત લાય. ૩
અમર સરોવર જે વસે, તે હ્રદ વાહન જાસ,
સા સરસતિ સુપસાય કરિ, મુઝ મુષિં પૂરયો વાસ. ૪
ગુરુ દિણ્યર ગુરુ દીવડો, દુષમંજન ગુરુ દેવ,
પશુ ટાલિ પંડિત કરેં, નમીઈ તિણે નિતમેવ. ૫
જગ સધલિ જોતાં વલી, મુઝ ગુરુ મહિભાવંત,
શ્રી હીરરત્નસરી સેવતાં, ભાંજિ ભવભય તંત. ૬
જ્યોતિ રૂપ શ્રી પાસજન, સરસતિ સદગુરુ સાર,
તાસ પમ્રાઈ હું કહું, અર્યાનુ અધિકાર. ૭
અર્યા અરીહંત દેવની, અષ્ટ પ્રકારી જેહ,
ભાવ ભેદ યુગતિં કરી, વિધિશું વધાણું તેહ. ૮

પૂજા અષ્ટપ્રકારની, વિવિધિ વાત વિનોદ,	
સુઆવક તે સાંભલી, મનમાં લહસ્યેં મોદ.	૯
ભડિત ભાવ વધર્યે વલી, સાંભલી કથા સંબંધ,	
એક પૂજા અનિં શ્રવણ રસ, સોનું અને સુગંધિ.	૧૦
કવિ કેલવણ કેલવી, વાંણિં વિવિધ વિલાસ,	
ભવિયણુનિં હિત કારણિં, રચયું પૂજા રાસ.	૧૧

અંતે—

રાગ ધન્યાસી.

દીઠો દીઠો રે વામાનો નંદન દીઠો એ દેશી.

ગાયા ગાયા રે જિન પુજા ગુણુ એમ ગાયા,	
વિવિધ કથા સુ મેં કરી મેં, શ્રી જિનરાજ વધાયારે.	૧ એમ.
અષ્ટપ્રકારી ચરીત્રમાં નીર્મલ, વિજિયચંદ્ર મુનીરાયા,	
હુરિચંદ નૃપતા હેતનઈ કાજઈ, એ સંબંધ ખતાયારે.	૨ એમ.
ગાથા બંધ મેં ચરીત્રથી જોઈ, ભેદ સવે દિલમાં લાયા,	
જિનપૂજા ફલ દઢ થવા હેતઈ, દ્રષ્ટાંત એહ દેખાયારે.	૩ એમ.
મુલ ચરિત્ર રચના દેખી, વિધિ વિધિ ભાવ ભેલાયા,	
પ્રેમ જિનપુજા ગુણુ ખાતાં, દુઠીત દુરેં ગમાયારે.	૪ એમ.
સકલ મનોરથ સફલ ફલ્યા, અખ પુન્યે ભંડાર ભરાયા,	
કુસલ લતાશ શાખા પ્રસરી, મંગલ કોડિ ઉપાયારે.	૫ એમ.
આદિ ચરિત્રથી ન્યુન અધિક જે, સંબંધ એહ રચાયા,	
મિછા દુકડ હોજે મુઝનેં, સંધની સાખિં સુણાયારે.	૬ એમ.
જિન ગુણુ ગાવાને બુદ્ધિ ભગી, તેણિ મેં સત દોડાયા,	
મંદિ મતિ હું કાઈ ન જાણું, સોધી લેયો કવિરાયારે.	૭ એમ.
સંવત સતર પંચાવના વરષેં, પોસ માસઈ મનુભાયા,	
રચ(વિ)વાસરે વિ દિશમી દિવસઈ, પુરણ કલસ ચઢાયારે.	૮ એમ.
શ્રી તપગણુ ગયણાંગણુ હુપણુ, દિન દિન તેજ સવાયા,	
સકલ સૂરીસર અહગણુ દિનકર, શ્રી રાજવિજય સૂરિરાયારે.	૯ એમ.

તસ પાટે શ્રી રતનવિજયસૂરી, નરપતિ જેણે નમાયા,
 શ્રી હીરરત્નસૂરિ તસુ પાટે, મનવંછિત સુખદાયા. ૧૦ એમ.
 શ્રી જયરત્નસૂરી તસુ પાટિ, શ્રી તપગચ જેણું દીપાયા,
 સંપ્રતિ ભાવરત્નસૂરી વંદો, ભવિ જન ભાવ સખાચારે. ૧૧ એમ.
 શ્રી હીરરત્નસૂરિશ્વર કેરા, સીધ્ય પ્રથમ સોહાયા,
 પંડીત લખિધરત્ન મુનીવર સુધા, શિરતાજ કહાચારે. ૧૨ એમ.
 તસ અંતદય અવતંસ અનોપમ, શ્રી સિદ્ધરત્ન ઉવડ્ડાયા,
 તસ શિષ્ય મેઘરત્ન ગણિ ગિર પાયા, જીત્યા જેણું કષાચારે. ૧૩ એમ.
 તાસ વિનય ગુણાકર ગણિવર, અમરરત્ન અભીધાચારે,
 ગણિ શિવરત્ન તસુ સીધ્ય પ્રસીધા, પંડિત જેણે હરાચારે. ૧૪ એમ.
 પૂરણ રાસ ચડયો પરમાણુ તે, મુઝ ગુર સુપસાયા,
 બોધબીજ મઈ નીર્મલ કીધું, જીત નિસાણુ બળચારે. ૧૫ એમ.
 અણુદલપુર પાટણમાં એ મૈં, સરસ સંબંધ બણાચારે,
 પંચાસર પ્રભુ પાસની સાનિધિ, અગણિત સુખ ધરિ આચારે. ૧૬ એમ.
 ઉદયરત્ન કહિ આઠોતિરમી, ઢાલે ધન્યાસી ગવાયા,
 સંધ અતુર્વિધ ચઢત દિવાળ, સુખ સંપતિ બહુ પાચારે. ૧૭ એમ.

—છતિશ્રી અષ્ટપ્રકારી પૂજા રાસ સંપૂર્ણ સકલપ. પાનાં ૭૫ પં.

૧૪ આ. ક.

—સં. ૧૮૧૨ માગસર સુદ ૧ લિ. ૮૨-૧૭ દા. ૪૧ જા. ૩૦.

—સં. ૧૮૫૧ વર્ષ પોષ સુદ ૨ વાર ખુદે લ. શ્રી રાજનગર
 મધ્યે શ્રી ચિતામણુ પ્રસાદાત્-પં-ભાણુવિજય ગણિ લખિત-૮૧-૧૩ લીં.

—સર્વ અંથાગ્રંથ શ્લો. ૩૦૦૦ લખ્યા સં. ૧૮૫૫ ફાગણ વદ
 ૧૦ પ્રે. ૨.

—સં. ૧૮૯૦ ચૈત્ર સુદ પ્રતિપદા: વાદ ગુરૌ શ્રી સુર્યપર મધ્યે
 લ. મુ. તેજરત્નેન આત્મા અર્થે ૮૨-૧૩ ગ્રીષ્મવાડા ભંડારમાં.

(૮૦૮૬) સ્થૂલિભદ્ર રાસ સં. ૧૭૫૯ માગસર સુદ ૧૧ ઉના ગામમાં.

આદિ—

દૂહા.

- સુખ સંપત દાયક સદા, પાયક જાસ સુરિંદ,
સાસણનાયક સીવ ગતી, વાંદું વીર જિણુંદ. ૧
- જંખૂદ્ધિપના ભરતમાં, પાડલીપૂર નૃપનંદ,
સિકંગલ મહેતો તસ પ્રીયા, લાજલહે સુષકંદ. ૨
- ન્યાગર ન્યાતિ સીરોમણિ, નવ તેહને સંતાન,
સાત સૂતા સુત દોય સું, વંશ વધારણ વાંન. ૩
- શ્રી મ્થૂલભદ્ર ભોગી અમર, મૂનીવરમાં પીણુ સિંહ,
વેશ્યાવિલૂપો તે સહી, ન લહે રાત નિં દીહ. ૪

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ એહી.

આળ્યા ગુરૂ પાસ દુકરેરે, દુકરકાર ગૂરૂ ઉચરેરે.

x

x

x

x

ઉદ્યરતન કહે એમ મનનારે મનના મનોરથ વેગે ફલ્યારે.

—ધતિશ્રી શૂલભદ્ર મુંડી અણુગારનો ગ્રંથ-પંચ મહાવ્રત આરવ્રત-
ધારક કોરયા-કોરયા આરે વ્રત ધારક સીલગુણ સંપૂર્ણ-સંવત્ ૧૮૫૪
ના વર્ષે મતિ વૈશાખ સૂદી ૪ દીવસે લખીત ભગવાન-આત્મા અર્થ-
પાધૂ નગરે-૧ આ. ક. લીં.

ઢાલ ૬ રાગ મેવાડો ધન્યાસી.

પામી તે પ્રતિબોધ ચોથુરે (૨) વ્રત ચોથુ વલી ઉચરેરે

x

x

x

x

સત્તરસે ઉગણસાઠ માગશિરે, (૨) શુદી મૌન એકાદશીરે

(પાઠ પૂનિમ વાર શરીરે,

શીલ તણા ગુણ ગાયારે (૨) ઉનાઉઆ નિ (યરમારે.

૮

(પાઠ ગુણ એહ ગાયોરે ગાયોરે ઉનાઉયામાં ઉલસીરે)

શૂલભદ્ર રિષિરાય ગાતાંરે (૨) મુંહ માંગ્યા પાસા ઢલારે

ઉદ્યરતન કહે એમ મનમારે (૨) મનોરથ સધલા ફલારે.

૯

—૬-૧૦ ધો. ૩-૧૭. મારી પાસે છે.

એક ખીજી પ્રત ઉત્તર ધોરાજી બંડારમાંથી મળી છે તેમાં દીપવિજય કવિએ ઉદયરત્નની નવ ઢાલમાં પોતાના તરફથી દૂહાઓ ઉમેર્યા છે અને છેવટે જણાવેલ છે કે:—

દૂહા.

થુલિભદ્ર કોર્યા ગાવતાં, પોહ્યે વંછિત આસ,
ધર ધર ઓછવ અતિ વણા, નિતિ પ્રતિ લીલ વિલામ. ૧
ભણે ગુણે જે સાંભલૈ, લિખૈ લિખાવેં જોહ,
દુખ સયલ સવિ દૂરેં હરે, અજરામર લહેં તેહ. ૨
એક કરી થૂલીભદ્ર તણી, ઉદયરત્ન નંવ ઢાલ,
દૂહા દીપવિજયે કહ્યા, ગણતાં મંગલ માલ. ૩

—સંવત ૧૮૪૬ શાકે ૧૭૧૩ પ્રવર્તમાને ફાગણ સુદિ ૧૧ રવિ-વારે લિખિત પં. ખુમાણવિજયેન પરતાપગઢ મધ્યે પ્રત. ૨-૧૦ ધો. આજ પ્રમાણે મારી પાસેની બે પ્રતમાં છે. (૧) લ. સં. ૧૮૮૬ ચૈત્ર વદ ૬ ઋ. સુંદરજી સંધ્યજી. જીર્ણુગઢમાં. (૨) લિ. ધમકડા નગરે ઋ. રાજસી ઋ. ચાંપસિ. ઋ. સુંદરજી વૈરાગી પ્રેમજી પત્ર ૮ અમર-વિજય સીનોર. લપી કૃત.

(૮૦૮ખ) + શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનો શલોકો. સં. ૧૭૫૬ વૈ. વ. ૬

આદિ— માત જીવનેશ્વરી જીવનમાં સાચી.

અંતે—

ઓગણસાઠ ને ઉપર શતર વરસે, વઈશાખ વદી હીને દિવસે,
એહ શલોકો હરખે મેં ગાયો, સુખ પાયો ને દુરગતિ પલાયો.
નિત્ય નિત્ય નવલી મંગલ લાલા, દિનદિન દીજે દોલત રસાલા,
ઉદયરત્ન કહે પાસ પસાયે, કોડિ કલ્યાણા સન્મુખ થાય. ૨૩

—પ્ર. શલોકા સંગ્રહ. (બી. મા.)

(૮૦૮) મુણિ (મુનિ) પતિ રાસ સં. ૧૭૬૧ ફા. વ. ૧૧ શુક.

પ્રાણમાં.

આદિ—

દૂહા.

સકલ સુખ મંગલકરણુ, તરણુ બુદ્ધિ ભંડાર;	
સર્વ વસ્તુ વાદે સદા, આદિ પુરૂષ અવતાર.	૧
સ્વર્ગ અને શિવ પંથનો, પ્રગટ પ્રરૂપક જેહ;	
પુરૂષોત્તમ ત્રિભુવણુપતિ, ત્રિવિધે પ્રણુમું તેહ.	૨
સુર લલનાને લોચને, ન ચલિં જેમ ગરિંદ;	
શાસનનાયક તે નમું, શ્રી વર્ધમાન જિણુંદ.	૩
જડ પણિ બસ પસાયથી, મૂખર હુઈ તતખેવ;	
દુરમતિ દુર નિવારણી, સમરૂં સરસતિ દેવી.	૪
આગમ પંથ પરંપરા, પામઈ ગુરૂ સુપસાય;	
જ્ઞાન ઉપાયક ગુણનિધિ, પ્રણુમું તેહના પાય.	૫
વિધનહરણુ સંપતિ કરણુ, નમસ્કાર એ ચાર;	
મંગલરૂપ મનોહર, સકલ સમા સુખકાર.	૬
શ્રી હિરરત્નસૂરિંદના, પ્રણુમિ પદ અરવિંદ;	
રચસું મણિપતિ રાયનો, રાસ રસિક સુખકંદ.	૭

x x x x x

અંતે—

દ્વાગુણ વદિ એકાદસી દિવસે, સતરસે એકસદ્ધા વરસે,
 શુક્રવાસરને શ્રવણ નક્ષત્રે, સર્વ યોગે મન હર્ષધરે. તે મુનિ. ૧૫

પંચાસર પ્રભુ પાસ પ્રસાદે, શ્રી મણિપતિ મુનિ ગાયો,
 અણુહિલપુર પાટણમાં એ મેં, પૂર્ણ કલસ ચઢાયોરે. તે મુનિ. ૧૬

કુશલ લતા શત શાખા પ્રસરી, જીત નિસાંણુ વળ્ગથી,
 જયકમલા ગેલે મુઝ ગેહ, આજ ચાલીને આવિરે. તે મુનિ. ૧૭

તપગણ કમલ વિકાસન દિનકર, શ્રી રાજવિજયસૂરિ રાજે,
 તસ પાટે શ્રી રત્નવિજયસૂરિ, ગુણુરતનાકર છાજેરે. તે મુનિ. ૧૮

જવહર જાતિમાં હર્ષ જિમ હીરો, તિમ સૂરિવરમાં સાચઓ,
 શ્રી હીરરત્નસૂરી તસ પાટઈ, જાણો હીરો જયઓરે. તે મુનિ. ૧૯

તસ પાટક ઉપક જયકારી, શ્રી જયરત્ન સૂરિંદ્રો,
 શ્રી ભાવરત્નસૂરી તસ પાટક, ભવિ જન સંપ્રતિ વંદઉઓરે તે મુનિ. ૨૦
 શ્રી હીરરત્નસૂરિસર કેરા, શિષ્ય પ્રથમ સોહંદા,
 વિષ્ણુ સિરોમણી સમતાસાગર, શ્રી લગ્નધિરત્ન મુણિંદોરે. તે મુનિ. ૨૧
 તસ અનુચર વાયક પદ ધારી, શ્રી સિદ્ધરત્ન સોહાચારે,
 તસ અન્વય અભિનવ ગુણુમંદિર, શ્રી મેઘરત્ન સવાચારે. તે મુનિ. ૨૨
 સેવક તાસ દીપે વ્રત જોહનાં, દ્વપણ રહિત સદાઈ,
 અમરરત્નગણિ તસ વિનયથી, શિવરત્ન સવાધરે. તે મુનિ. ૨૩
 એ મુઝ રાસ ચડો પરમાણુઈ, તે શ્રી ગુરુ સુપસાંઈ,
 હાલ ત્રાણુમી રાગ ધન્યાશ્રી, સુણુતાં સુખ ચિર થાધરે તે મુનિ. ૨૪
 ઉદયરત્ન કહઈ આજ અનોપમ, મનવંછિત સુખ મિલિયા,
 શ્રી જિનધર્મ તણુઈ પ્રસાદઈ, સ્વયં મનોરથ ફલિયારે. તે મુનિ ૨૫

—સર્વ ગાથા ૨૮૨૧ હાલ ૯૩ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક સંખ્યા ૪૦૦૫.
 સં. ૧૮૨૧ શ્રાવણ કૃષ્ણ પક્ષ ૬ દિને ભૂમિવાસરે લિખિતં કૃત્તેયંદ સુર.
 સંધ શ્રી પાલણુપુર મધ્યે. પત્ર ૮૧ (પ્ર. કા.)

—સં. ૧૮૨૨ માગશર વદ ૧૨ વાર ચંદ્રે બ્રહ્મોલ આગ્રે પં.
 લક્ષ્મિવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં૦ જીવણુવિજય લખિતં. ૬૯-૧૭
 લા૦ ખંભાત. નં. ૪૦૫.

(૮૧૦) રાજસિંહ રાસ-નવકાર રાસ. સં. ૧૭૬૨ માગશર શુદ્ધ
 ૭ સોમ-અમદાવાદમાં.

આદિ—

અરિહંત આદિ દેહને, પરમેષ્ઠી જે પંચ
 પહિલે પ્રણયું તેહને, જિમ લહીષ સુખસંચ. ૧
 શાસનપતિ ચોવીસમે, જિનવર ત્રિશલા જાત,
 વિધનવિહારણુ વંદીએ, વર્ધમાન વિખ્યાત. ૨
 વલી વંદુ વાગેશ્વરી, કવીજન કેરી માય
 શ્રુતસાગર તરતાં સદા, તરી સમ જોહ સખાય. ૩

સુમતિ ઉપાયક કુમતિહર, ફેડણ દુરગતિ ફેાજ	
તિણુ નમીઈ ત્રિવિધિ કરી, શ્રી ગુરૂચરણ સરોજ.	૪
શ્રી હીરરત્ન સૂરીદના, પ્રણમું પદ અરવિંદ,	
આશા પૂરિ આશા રૂઠી, સદ્ગુર જે સુખકંદ.	૫
ભવસાગર તરવા ભણી, ભરવા સુકૃત ભંડાર	
નવ રસમય નવકારનો, રાસ રચું સુખકાર.	૬
ઐત્તા જન સુણુજ્યો તુમે, આદર કરી અપાર	
જિમ ઉદય એ માહરો, સફલ હુછ નિરધાર.	૭

x   x   x   x

સર્વ ગાથા ૮૬૧ ઢાલ ૪૧.

અંતે— શાંતિ જિન જાઉં ભામણું—એ દેશી.

શ્રી નવકાર તણુ ગુણુ ગાયા, મનચંછિત સુખ પાયા, એ.	
બીલ તણુ દૃષ્ટાંત બતાયા, પ્રગટ ફલ દેખાયા, એ.	૧ શ્રી.
નવનિધિ ચૈાદ રત્ન ધરિ આયા, અષ્ટ મહા સિદ્ધ ઉપાયા, એ	
દુર્ગતિનાં દુઃખ દૂર ગમાયા, પુણ્ય ભંડાર ભરાયા, એ.	૨ શ્રી.
પંચ કથા ગર્ભિત ગુણુ ધારી, અ બીલ ચરિત મનોહારી, એ.	
સુણુ નવકાર જપો નરનારી, સુર નર શિવ સુખકારી, „	૩ શ્રી.
ભવભય ભેદક ભાવે ભવિયાં, દાયક સુખ અણુભવિયાં, એ	
પંચ મંગલ મહા મંત્ર પસારે, ધ્યાવો દદ ચિત્ત થામ. એ.	૪ શ્રી.
વૃંદાઈ વૃત્તિ તણુ અનુસારે, જિન આગમ આધારે, એ,	
એ મેં રાસ રચ્યો વિસ્તારે, ધિર ચિત રાખી કારે, એ.	૫ શ્રી.
અધિકી ઓછી રચના રચામ, મૂલ ચરિતથી કાંમ, એ,	
પંડિત તે પરખીને લેજો, તે મિચ્છા દુકક મુઝ હોયે. એ.	૬ શ્રી.
શ્રી ગુણુસાગર નવકાર કહાવે, કોષ પાર ન પાવે, એ,	
મિંડા હરી મતીની માનીએ, રાસ રચ્યો ઉચ્છાહુ. એ.	૭ શ્રી.
સંવત્ સત્તરઆસક વર્ષે, માગશિર શુદ્ધિ સાતમે હરખે એ,	
સોમવાર નક્ષત્ર ધનીસ્થા, હર્ષણુ યોગ ગરિષ્ઠા એ.	૮ શ્રી.

ગુર્જર મંડલ માહિં ગાજે, ગઢ યોફેર ખિરાજે, એ,
 અહમદાવાદ નગીનો જે, ભૂષણ સાખરમતિનો એ. ૯ શ્રી.
 આવક લોક વસે સોભાગી, જિહાં જિન ધર્મના રાગી, એ.
 સંધ મુખ્ય સાહા વર્ધમાન વાર, દોલતવંત દિદાર એ. ૧૦ શ્રી.
 તેહનો સુત સાહા જગસી જણો, સમકિતવંત શાણો એ.
 તેહ આગ્રહે મે એહ, રાસ રચ્યો ગુણ ગેહ એ, ૧૧ શ્રી.
 શાંતિનાથ તણે સુપસાયા, પુરણ કલશ ચઢાયા એ,
 સક્લ લીલા સુખ સંપતિ લાધી, વલી શુભ વાસના વાધી એ. ૧૨ શ્રી.
 જ્યાં લગિ અવનિ ચહગણુ તારા, જ્યાં લગે શ્રી નવકારા એ,
 તિહાં લગે એ ચૌપાઈ, ધિર થાયો ભવિયણુ ભાવે. ૧૩ શ્રી.
 શ્રી તપગચ્છ ગયણુ વિષણુ ભાણું, શ્રી રાજવિજયસૂરિ જાણું એ,
 શ્રી રત્નવિજય સૂરિ તસ પાટે, સોહે સુંદર ધાટે એ. ૧૪ શ્રી.
 તાસ પટે ઉપાવણુ વીરો, શ્રી હીરરત્ન સૂરિ હીરો, એ
 તસ પાટે જયરત્ન સૂરીંદા, દીપે જેમ દીણુંદા. એ. ૧૫ શ્રી.
 સંપ્રતિ ભાવરત્ન સૂરિ વદો, તસ પાટે સોહે ચંદો એ,
 શ્રી હીરરત્ન સૂરીશ્વર કેરા, વાર શિષ્ય વડેરા એ. ૧૬ શ્રી.
 પંડિત લખિંધરત્ન ગુર રાયા, સિદ્ધિરત્ન ઉવઝાયા, એ,
 તસ અન્વયગણિ વર સોહેંદા, શ્રી મેઘરત્ન મુણીંદા એ. ૧૭ શ્રી.
 તસ અનુચર અમરરત્ન ગણીશ, શિવરત્ન તસુ સીસ એ,
 મુજ ગુરની સાનિધ્યે એ મેં, કહી કથા મન પ્રેમે, એ. ૧૮ શ્રી.
 એકત્રીસમી ઢાલે ભાયા, રાગ ધન્યાસી ગાયા,
 ઉદયરત્ન કહે મંગલ માલા, વાધે જય સુવિશાલા, એ. ૧૯ શ્રી.

—છતિ પંચપરમેષ્ઠીનો રાસ સંપૂર્ણ. સર્વ ગાથા ૮૮૦.
 શ્લોક સંખ્યા ૧૧૫૧ સંવત્ ૧૮૫૭ ના વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧ દને
 બૃહસ્પતિ વાસરે પૂર્વા ભદ્રપદ નક્ષત્રે લખિતં પં. શ્રી ૧૦૮ પં.
 શ્રી શાંતિવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રીપ પં. ખુશાલવિજયગણિ તત્શિષ્ય

મું. ધનવિજયેન લખીયકે મીઠું પરોપકારાય શ્રી અણુવદ પૂરા નગરે
શ્રી અજિતનાથ પ્રાસાદાત્. ૩૪-૧૫ મો. સં. લા.

—સં. ૧૮૦૭ ચૈત્ર શુ. ૧૩ ગુરવાસરે વાચનાર્થ મુનિ પદ્મ-
વિજય ૪૫-૧૪ દા૦ ૪૨ નં. ૨૯ ચ હે.

આ રાસનાં ખીજાં નામ રાજસિંહ રાજર્ષિરાસ યા પંચપરમેષ્ઠિ
રાસ છે.

(૮૧૧)+ બ્રહ્મચર્યની નવવાડ સંજાય. ૧૦ દાવ. સં. ૧૭૬૩
શ્રાવણ વદ ૧૦. ખંભાત ચોમાસું.

આદિ—

શ્રી ગુરુને ચરણે નમી, સમરી સારદ માત,
નવવિધ સીયલની વાડીનો, ઉત્તમ કહું અવદાત. ૧

x x x x

અંતે—

ધમ જાણી નરનારિ સીયલની સદ્વહણા શુદ્ધ દિલમાં ધારજો,
એહ દુરગતિનું મૂલ અબ્રહ્મ સેવામાં હો, જાતાં દિલને વારજો.
તપગચ ગયણુ દિણુંદ વંછિત ફલદાતા હોરે હીરરત્ન સૂરીસર
પાતી તાસ પસાય વાડ ભલી ભાંખી હો સીયલની એહ મનોહર
ખંભાતિ રહી ચોમાસ સત્તર ત્રેસડે હો શ્રાવણ વદિ (ખીજ)

દશમી ખુધે જાણી,

ઉદ્ધરત કરજેડિ સીયલવંત નરનારી હો તેને જાડે ભાંખણુ.

—૩. ૧૭ મારી પાસે છે. પ્ર૦ સ. મા. (ભી. મા.)

(૮૧૨) બારવત રાસ. સં. ૧૭૬૫

આદિ—

દૂહા

વડું અરિહંત સિદ્ધને, આચારય ઉવગાય,
સાધુ સવેનિં નિત નમું, શિવ પથિ જેહ સખાય. ૧

ઋષભાશ્વિ જિનરાજના, પદ પ્રણમું મદ મોડિ,
સરસતિ સદ્ગુરુ બોધકર, વડું બિ કરજેડિ. ૨

ગુણુનિધિ ગાજે ગછપતિ, ભાજે ભવભય ભૂરિ,	
શ્રી હીરરતન સરિવર નમું, ઉદ્ધટ આણી ઉરિ.	૩
દેશવિરતિનો ધર્મ જ, સમકિત મૂલ વ્રત પાર,	
રાસ રચું હું તેહનો, આલોવા અતિચાર.	૪
શ્રાતા સાંભલજ્યો સહુ, વરણ વિકથા વાત,	
મૂલ થકી માંડી કહું, શ્રાવક વ્રત અવદાત.	૫

x x x x

છેલ્લા પાનાં નથી. ૩૯. ૧૩ દા. ૪૩ નં. ૨૮ ચ. હે.

—ગાથા ૨૫૦૦ પાનાં ૫૫ અમ૦

(૮૧૩) મલયસુંદરી મહાખલ રાસ. અથવા વિનોદવિલાસ રાસ.
સં. ૧૭૬૬ માગ. શુ. ૮ સોમ. ખેડ હરીયાલા ગામમાં.

આદિ—

સકલ સમીહિત શ્રેયકર, જસુ કર પદ નખકંતિ,	
દુરિત તિમિર આકર દલિં, સો સાહિંબ નમું શાંતિ.	૧
અમેય ગુણે વામેય જિન, પારસનાથ પ્રસિધ,	
વંદુ વિપદ વિહારણો, સંપતિદાયક સિધ.	૨
ચોવિસે જિનરાજના, સુવિધિં ચરણ સરોજ,	
નીત નમીઈ મંગલ નિધી, મંગલદાયક મોજ.	૩
ગૌતમ આદિ ગણુધર, વિહરમાન જિન વીસ,	
સરસતિ સદગુર સંતના, પદ પ્રણમું નિશદીસ.	૪
કોડયં ગમે વર કામના, સકલ ક્ષેં જસ નામ,	
શ્રી હીરરતન સરિવો નમું, કરજોડિ શુભ કામ.	૫
ભવિક જીવના હિત ભણી, રતનત્રય આખ્યાંન,	
જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રના, આખું ગુણુ અસમાન.	૬
મલયસુંદરીનો મોહચૂં, નામિં વિનોદવિલાસ,	
અંથ આગમ ગુણુ લેઈને, રમ્ય રચું હું રાસ.	

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૧૩૩ મી સુણુ કરણારે નિધિ હેમલો—એ દેશી.

- ગુણુ ગાચારે ગુણુવંતના, જિણુ નિજકાજ સમાચારે,
રાજ તથા વ્રતનેં લજ, જિણું જનમ મરણુ દુખ વાચારે. ૧ ગુ.
- શ્રી પાર્શ્વનાથ નિર્વાણથી, વરસ એકસો જાતેરે,
મલયસુંદરી થઇ તે સમેં, તરીઈં તેહના ગુણુ ગાતિરે. ૨ ગુ.
- સંખંધ એહ છે સોહામણો, જે સુણુતાં સુકૃત જામેરે,
જિમ કેશી ગણુધારેં કલો, શ્રી શંખ આવકનેં આગેરે. ૩ ગુ.
- શ્રી જયતિલક સરીસર, આગમિક ગછનો ટીકારે,
તિણું એ ચરિત રચું ચોખૂં, નિર્મલ જોઈં તે નીકારે. ૪ ગુ.
- કહેવાણુ હુઈં જે કાઈં, ઉછં અધિકું અજાનેરે,
મિછામિ દુકડ તે હજ્યો, મુઝનેં જે કહું હુઈં માનેરે. ૫ ગુ.
- મત્રયસુંદરી મહાગલ તણુ, મેં માહરી મતિ અનુસારેરે,
ગુણુ નિર્મલ ગંગાજલ ગાયા, આગમ આધારેરે. ૬ ગુ.
- જિનાગમ જલનિધિ જર્યો, અપરંપાર અનંત અગાધારે,
પાર પામે કુંણુ તેહનો, સુરગુર પામેં જિહાં બાધારે. ૭ ગુ.
- પણિ જેહનું જેહવું ગળૂં, તેહવો તે કરઈં પ્રયાસોરે,
મુઝને પણુ તિમ જાણુજ્યો, જિમ પંખી કરેં પ્રકાસોરે. ૮ ગુ.
- સુધા જનનેં સિર નામીને, માગું છું એ તો માનેરે,
મેં અશુદ્ધ કલો હોઈં જે કાઈં, તે સોધજ્યો પૂરપ પ્રધાનેરે. ૯ ગુ.
- આજ અધિક ઉગ્રહ થયો, આજ પામી મંગલમાલોરે,
સુખ લીલા સંપતિ બાધી ફલી, કલ્પલતા સુવિશાલારે. ૧૦ ગુ.
- ધર ફણિ ધર મંદિર સિંધુ, શશિધર ધૂ દિનકર તારારે,
દિગપતિ સુરપતિ જિહાં લગેં, જિહાં લગેં કૂર્મ કરારોરે. ૧૧ ગુ.
- સર ખેચર વિધાધરા, વલી નક્ષત્ર માલા ગચણેરે,
વિચરેં તિહા લગેં વિસ્તરજ્યો, એ વિપુલ જનનેં વચણેરે. ૧૨ ગુ.

તપગચ્છ ગણુ દિવાકર, શ્રી રાજવિનય સરીરાગરે,
 શ્રી રાજવિનય સરી તસ પાટિ, દીપ જસુ પડત દિવાગરે. ગુ. ૧૪
 શ્રી હીરરત્ન સરીશ્વર, તસુ પાટિ પ્રખલ પ્રતાપીરે,
 જગ ઉપગારી જગગુર જેહની, કીરતિ જગમાં આપીરે. ૧૫
 શ્રી જયરત્ન સરી જયો, તસુ પાટિ સંપ્રતિ વાંદોરે,
 ભાવિ ભાવરત્ન સરીશ્વર, જે સૌમ્ય વદન જિમ ચંદોરે. ૧૬
 શ્રી હીરરત્ન સરિદનો યુધ, લખિધરત્ન અતિ સોહિરે,
 વાયક સિદ્ધિરત્ન તેહનો, ગણિ મેધરત્ન મનમોહિરે. ૧૭
 અન્વય અમરરત્નવાર, શ્રી શિવરત્ન તસુ સીસોરે.
 તે મુઝ ગુરનિં પસાહલી, આજ પાંખૈ સકલ જગીસોરે. ૧૮
 સંવત સતરૈસૈ છા(ખા)સહિ, માગસિર સુદિ આહમિ દિવસૈરે,
 પૂર્વાભદ્ર પદ નક્ષત્રે સિદ્ધિ, યોગ સોમવારનિં ફરિસેરે. ૧૯
 ખેડા હરીયાલા ગામમાં, જિહાં પ્રતિપિં પાસ જિણુદોરે,
 લીડિંબંજણુ નામિ પ્રભુ, પ્રતપિં જગ જેમ દિણુદોરે. ૨૦
 તે પ્રભુ પાસ તણિં પ્રસાદિં, મૈ પૂરણુ કલસ ચઢાચારે,
 આજ મનોરથ સહુ દ્રવ્યા, મિં તો જીત નિસાંણુ વજયારે. ૨૧
 ઢાલ એકસો તેત્રીસમી, ધન્યાસી રાગૈ ગાચારે,
 ઉદયરત્ન કહિં આજથી, વાધો દોલતિ સવાઈરે. ૨૨

—ગુણુ ગાચારે ગુણુવંતના

—ઈતિ શ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાન વિષયે શ્રી મલયાસુદરી મહા-
 બલ ચરિત્ર સંખ્યમ વિનોદવિલાસાખ્ય રાસ સંપૂર્ણમ્ સંવત્ ૧૮૭૮
 વર્ષે મિતી આશ્વિન-માસે કૃષ્ણ પક્ષે ત્રયોદશ્યાં તિથૈ સોમવાસરે શ્રી કલ-
 કતા બિંદરે, શ્રી શાંતિજનન, પ્રત ૫. ૧૫૧ પં. ૧૪. ગુ. વિ.

—સર્વ ગાથા ૨૯૭૫ શ્લોક જણુવા સંવત ૧૮૪૬ ફાગુણુ
 શુદિ ૨ દિને પોર સવા. ૧૪૩-૧૩ ઘો.

(૮૧૪) યશોધર રાસ સં. ૧૭૬૭ પોષ શુદ ૫ ગુરવાર. પાટણુ
 ના ઉણીકપુરામં.

આદિ—

દૂહા

કર આમલ પરિ જે કલિ, સકલ વિશ્વ સમકાલ,	
ત્રિકાલવેદી ત્રિવિધિં નમું, તે જિન સુવિધિ ત્રિકાલ.	૧
અચિંત્ય મહિમા કેવલનિધિ, રામા સુત અભિરામ,	
સેવક જાણી સાહિબા, આપો બોધદ નામ.	૨
સ્વર વ્યંજન સર્વે મિલી, બોલ્યા જે વાવન્ન,	
પ્રણવ આદિં તે પ્રણમીઈ, વણું જે વિશ્વપાવન્ન.	૩
જિનવર ગણુધર જયકર, સરસ્વતી સદગુર સાધ,	
સુધી જન આદિ તે સવિ, વંદુ જેહ અગ્યાધ.	૪
શ્રી હીરરત્ન સરી સાનિધિં, શાસનદેવ પસાય,	
રંગે ચશોધર રાયનું, ચરિત કહું ચિત લાય.	૫
દયા દુઃખ મહોદધિ, જગપાવન જગસાર,	
જિનભાષિત સહું જીવને, કેવલ જે હિતકાર.	૬
અષ્ટ ભવાંતર અતિ ગહન, કર્મ વિપાક વિચિત્ર,	
સાંભલતાં સુધિં મનિં, ચાર એહ ચરિત્ર.	૭
પરમ વૈરાગ્યને પામીઈ, જનમનાં પાતક જાય,	
એહના સુણતાં આઠ ભવ, આઠે કર્મ કપાય.	૮
હત્યા હરિભદ્ર સરિતેં, શિર ચઢી સેં સાત,	
સુરગતિ પામ્યા તે સહિ, એ કહિતાં અવદાત.	૯

x

x

x

x

અતે—

હાલ ૮૧ રાગ ધન્યાસી યોવન પાહુનાં એ દેશી.

મુનિગુણ ગાવનાં અહો ભવિ એકમનાં-મુનિ.

x

x

x

x

આણિયસરી કૃત ચરિતકારે જોધનિ રચનાં,

ચશોધરના ભવ અષ્ટ એ ગાયા અતિ ગહનાં.

૪

ન્યૂન અધિક જે ચરિતથીરે કલાં મેં કથનાં,	
મિત્રામિ દુઃક્રુ તે હોયોરે સંધ સાખિં સુમનાં.	૫
શ્રી રાજવિજય સૂરી રવિ સમેરે, તપિ તપગણુગમનાં,	
શ્રી રત્નવિજય સૂરીશ્વરે, તસુ પાટિં સુજનાં.	૬
સરિવર માંહિં હિતમ બજિરે હીરો જિમ રતનાં,	
ગુરુ શ્રી હીરરતન સૂરીરે, પ્રતપે તેજ ધનાં.	૭
તસુ પટ્ટોધર ગુણુનિલો, સૂરી શ્રી જમરતનાં,	
શ્રી ભાવરત સૂરીશ્વરે, સંપ્રતિ ચિરંજીવનાં.	૮
શ્રી હીરરતન સૂરીદનોરે, શિષ્ય પ્રથમ સુગુનાં,	
લખધિરતન પંડિત જયોરે, જે ધરિ ધર્મધનાં.	૯
વાચક શ્રી સિદ્ધિરતનોરે, અનુચર અધહરનાં,	
શ્રી એધરતન ગણીશનારે, નિત નમીએ ચરનાં.	૧૦
તસુ શિષ્ય અમરરતન નમેરે, શિવરતન અધુનાં,	
મુઠ ગુરુ સુયશે મહમહેરે, કુસુમ જ્યોં રતુ મધુનાં.	૧૧
સતરસે સતસઠા સમિરે, શુદ્ધિ પાંચમિ સુદિનાં,	
પોસ માસિં ગુરવાસરિરે, સિદ્ધિયોગ શુભ લગનાં.	૧૨
પાટણુ પુરને પરિસરિરે, ઉર્ણાકપુર સંધનાં;	
લીડિબંડન પ્રતપે પ્રભુ રે જિહાં શ્રી પાસ જિનાં.	૧૩
તે પ્રભુ પાસ પસાહિરે રસ આંણી રસનાં,	
રાસ એ રચના હવિરે વાજ્યાં વાજાં યજનાં.	૧૪
સંધ એહ સોહામણો રે મનશું થઇ મગનાં,	
જે નરનારી સાંભલિરે સુષ મહિ તે સધનાં.	૧૫
એકાસીમી એ દાલ હિરે, સુણો ચહુ ભવિકજનાં,	
ઉદયરતન કહિ સંધને રે સુષ સંપતિ સદનાં,	૧૬
મુનિ ગુન ગાવનાં...	

—છતિ દયા ધર્મ વિષયે અષ્ટમવ વર્ણુન શ્રી ચશોધર રાસ સંપૂર્ણ મિતિ. સર્વ ગાથા ૧૫૦૩ શ્લોક સંખ્યા અંથાઅ ૨૦૦૦ જાણુવા. મુ. રંગવિમલેન લખિતં છદં પુસ્તકં. ૫૮-૧૩. દા. ૪૨ નં. ૬ જ ડે.

(૮૧૫)+ લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ સ. ૧૭૬૭ આસો
વદિ ૬ સોમ. પ્રાટ્યુના ઉનાઉમાં.

આદિ—

હૂહા.

પરમ પુરુષ પ્રભુ પાસજિન, સરસતી સદ્યુર પાય,
વંદી ગુણ લીલાવતી, બોલીસ યુદ્ધિ બનાય. ૧
લીલાલહેર લીલાવતી, સુમતિવિલાસ સમુદ્ર,
દિવ્ય ગાસું એ દંપતિ, જે ઉત્તમ ગુણે અક્ષુદ્ર. ૨
કુંભુ તે દંપતિ કિહાં હવા, આદિ થકી આચરણુ;
કહું તેણેં જે જે કર્યા, સાંભલજો ધરી કર્યુ. ૩
ગુણ ગાતાં ગુણવંતના, નિર્ગુણ પિણુ ગુણવંત;
થાએ થોડા કાલમાં, લીલા સુગતિ લહંત. ૪

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૨૧ શાલિભદ્ર ધનો ઋષિરાયા—એ દેશો.

લીલાવતી ને સુમતિવિલાસે, સંયમ સૂધું આરાધીજી,
નરક તિર્યંચ એ ગતિ છેદી, સુરની લીલા સાધીજી. ૧
એક અવતારી થયા નરનારી, વંદણુ તેહને માહારીજી;
મન શુદ્ધે જે સંયમ પાલે, તેહની જાઉં બલીહારીજી. ૨
તપ ગણ રાજધાની કેરા શ્રી રાજવિજય સૂરીરાજીજી;
તસ પાટે શ્રી રતનવિજય સૂરીવર, મેરૂ સમી જસ માળીજી. ૩
ગુરૂમાંહિ શ્રી હીરરતનસૂરિ ગિરિઓ, ઝવેરમાં જિમ હીરોજી;
તસ પાટે જયરતન સૂરીદા, મંદિર ગિરિપર ધારોજી. ૪
સંપ્રતિ લાવરતન સૂરિ પ્રતપે, શ્રી હીરરતન સૂરિ કેરાજી;
પંડિત લખિધરતન મહા મુનિવર, વાર શિષ વડેરાજી. ૫
તસ અનુચર વાયકપદ ધારી, શ્રી સિદ્ધિરતન સુખકારીજી;
શ્રી મેધરતન ગણિવર તસ વિનયી, અમરરતન આચારી. ૬

શિવરત્ન તસ શિશ સવાયા, પામી તાસ પસાયાજી;
 એ મે વાર રાસ બનાયા, આજ અધિક સુખ પાયાજી. ૭
 વરસ સત્તરસે સતસહે આસો, વદ છઠિ સોમવારીજી;
 મૃગશિર નક્ષત્રે ને શિવચોમે, ગામ ડિનાકમઝારજી. ૮
 લીડમંજણ પ્રભુ પાસ પ્રસાદે લીલાવતીની લીલાજી;
 મુમતિવિલાસ સંયોગે આછ, સુણતાં આપે શિવ લીલાજી. ૯
 એહ કથા ભાવે જે બણસ્યે, એક મના સાંભલસ્યેજી;
 દુખ તેહનાં સર્વ દુર ટલસ્યે મનના મનોરથ ફલસ્યેજી. ૧૦
 ધન્યાસીરી રાગે સોહાવે, એકવીસમી ઢાલજી;
 ઉદયરત્ન કહે આજ મેં પામી, સુખ સંપતિ સુરસાગ્રજી. ૧૧

—લિ. ૧૮૭૬ શક ૧૭૪૧ ફાલ્ગુન શુ. ૧૩ શનિ. જ્ઞૈડિયા
 બિંદરે રાજકોટ યતિ અપાસરો.

—સં. ૧૮૫૮ પોસ માસે શુકલપક્ષે ૮ વાર રવિ. લિ. ધો. ૨૮.
 ચોપડી—૮-૧૬ દા. ૭૦ નં. ૭૧ ૩.

—૧૭-૧૩ માં; ૨૨-૧૧ યુ. વિ.

—પત્ર ૨૯-૯ અં. ૫૦૦ સં. ૧૮૫૬ નં. ૧૦ દા. ૨૫ લીં.

—સં. ૧૮૯૩ વર્ષે જેઠ વદ ૧૧ બુધવાસરે લખીકૃતં. ઠાકોર
 શીવરામ પાનાચંદ પોતાનેઅર્થે—શુભંભવતુ ૧૪-૧૬ પ્ર. કા. નં. ૩૨૨.

—૧૮૮૬ ના વરષે કાતી સુદ ૧૧ વાર જનૌ લ૦ ખીમચંદ વિદ્ય-
 માન જયચંદ્રજી સ્થિપ્રસાદાત્ લખ્યો છે શ્રી સુરત મધ્યે સ્વઅર્થે શ્રી
 પરોપગારાય શ્રી લૂંકાગ છે ગોપીપરા મધ્યે આઠમે ચોમાસે લખ્યો છે.
 એ રાસની પરત રીપ ખીમચંદની છે ॥ સહી ॥ ૧૮-૧૩ વિ. ને. નં. ૩૩૨૭.

—સંવત્ ૧૮૧૩ ના વર્ષે માગસીર સુદિ (?) અમાવાસ્યે સોમવારે
 જેતપુર મધ્યે લખીતં રત્નકુશલ શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ શ્રી સુભંભવતુ.
 પૃ. ૧૦ પં. ૧૮. ભાવ.

—સર્વ સંખ્યા ૩૪૮ સં. ૧૮૬૧ ફાલ્ગુ કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ ભેદમ.
 લિ. પં. સુખસાગરજી તત્ શિષ્ય ફત્તેસાગર ઋદ્ધિસાગર તત્ શિષ્ય

રાજેન્દ્રસાગરેણુ. નૌતનપૂરા મધ્યે ચાતુર્માસે સ્થિતઃ ૫. ૧૭-૧૫ બ.

+પ્રકાશિત ભીમશી માણેક

(૮૨૬)+ ધર્મયુદ્ધિ મંત્રી અને પાપયુદ્ધિ રાખનારા રાસ સં.

૧૭૬૮ માગશર શુદ્ધ ૧૦ રવિ. પાટણમાં.

આદિ—

દોહા.

શ્રી જિન સરસ્વતિ સંતને, પ્રણમું તજ પ્રમાદ,	
પાપયુદ્ધિ ધર્મયુદ્ધિનો, સુવિધે કહું સંવાદ.	૧
હીરરત્ન સુરિ સાનિધે, સદગુરને સુપસાય,	
રાસ રચું રણિયામણો. જેહથી પાતક જાય.	૨
ઐતાજન સુણજો સહુ, વિકથા વર્ણ વાત;	
તન મન વાચા નયણને, ઘિર કરી તજ વ્યાધાત.	૩
વસ્તા વચનામૃત જરિ, ઐતા ઉખર ખેત,	
ખીજ વાવ્યું જાયે ખળી, તિહાં કિમ ઉપજે હેત.	૪
ઐતા જિહાં રસ વેલડી, વક્તા વાણી નીર;	
સુમતિ-નીકે કરી સિંચતાં, થાયે ગહર ગંબીર.	૫
રસિયા સહુકો રાસના, રસની ન લહે રીત,	
નવરસના જે અતિ નિપુણ, પામે તે સુણી પ્રીત.	૬
ઐતા વક્તા ખે જિહાં, સરખા હોય સુખણ;	
કવિ અતુરાઈ તો લહે, પ્રગટે રસની ખાણ.	૭
ધર્મ થકી જસ વિસ્તરે, ધર્મે લહે શિવઐણિ;	
ધર્મે હોય સુખ સંપદા, ધર્મ કરો સહુ તેણ.	૮
સુરતઃ સુરમણિ સુરલતા, જે સુરધેનુ સમાન;	
સાધો તે સુધે મને, ધર્મે સદા ધીમાન.	૯

x

x

x

x

અંતે—

સક્ષેપે એ ચરિત્ર પ્રમાણે, રહસ્ય કથાનું દાખ્યું;

મિહામી દુકડ તે સુને હોજો, અધિકું ઓછું જે ભાખ્યું રે. ભવિં ૩

તપ ગઢ મંડળ તિલક સમોવડ, શ્રી રાજવિજય સુરી રાજે,
 તસુ પાટે શ્રી રત્નવિજય સુરી, રત્ન સરિખો છાજે રે. ભવિં ૪
 શ્રી હીરરત્ન સુરી તસુ પાટે, શ્રી જયરત્ન સુરિંદ;
 સાંપ્રત લાવરત્ન સુરિ બેટો, અધિક ધરી આણુદો રે. ભવિં ૫
 શ્રી હીરરત્ન સુરિશ્વર કેરા, વાર શિષ્ય સોહાયા;
 પંડિત લખિધરત્ન તસ વિનયી, સિદ્ધિરત્ન ઉવગ્યા રે. ભવિં ૬
 ગણિયર મેધરત્ન ગુણુ દરીયો,
 અમરરત્ન તસુ શિષ્ય શોહાવે, મુજ ગુર બહુલ જગીશ રે. ભવિં ૭
 સિદ્ધિ રસ મુનિ ઈંદુ સમયે (૧૭૬૮) એકાદસી અગ્નુઆલી,
 માગશિરસી રવિ દિન શિવયોગે, નક્ષત્ર અશ્વિની બાલીરે. ભવિં ૮
 એ મેં રાત રચ્યો અતિ રૂડો, મનોહર પાટણુ માંહે;
 પંચાસર પ્રભુ પાસ પસાયે, દુખ સવિ દુરે પલાયે રે. ભવિં ૯
 મંગલ વેલિ ફલી આજ માહારે, રાસ એ જે સુણે રગે;
 તસ ધર જયકમલા કરે વાસો, ઉત્તમ ગુણુ વસે અંગે રે. ભવિં ૧૦
 સત્તાવીસખી એહ શોહાવી, ઉદ્યરતન કહી દાલ,
 ધન્યાશ્રી રાગે શ્રી સંધને, નિત્ય હુઓ મંગલમાહરે. ભવિં ૧૧
 સર્વ ગાથા ૩૯૬. પ્ર. સવાઇચંદ રાધચંદ, અમદાવાદ.

(૮૧૭) રાત્રુજય તીર્થમાળા ઉદ્ધાર રાસ-સં ૧૭૬૯.

(૮૧૮)+ હુવનભાનુ કેવલીનો રાસ-સં. ૧૭૬૯ પો. વ. ૧૩

મંગળ-પાટણુના ઉનાઉમાં.

આદિ—

દોહા.

સકલ સિદ્ધિ દાયક સદા, અકલ અરૂપ અનંત,
 સિદ્ધ નમું હું તે સદા, આપે જે ભવ અંત. ૧
 વલિ વંદું વાર વિધે, ઋષભાદિક જિનરાય;
 બેટું દુર્ભતિ ભંજણા, ભાવી ભારતિ પાય. ૨
 ગુણુ ગણુધર ગુણુ આગલા, જે જે નર જગમાંહિ;
 શાસનદેવાદિક સહુ, પ્રણમું પરમ ઉત્સાહિ. ૩

જનકશાહ યજ્ઞવીર જસ, જનનિ ખિમાદે જસ,
 શ્રી હીરરતન સરી નમું, અસાર પૂરે આસ. ૪
 જે જગ રમણિક જાણિયે, તે તે વસ્તુ અનિત્ય,
 અલિરાગ પરે ખૂઝિને, ધર્મ કરો દૃઢ ચિત્ત. ૫
 ભુવનભાનુ જે ભૂતલે, કેવલિ કરણાધામ,
 પ્રગટ થયા છે પૂરવે, ગાઉં તસ ગુણગ્રામ. ૬
 અલિરાગ પહેલો હુનો, નામ જેનું અભિરામ;
 ભુવનભાનુ વલતો થયો, ગુણનિષ્પત્ત સુનામ. ૭
 ત્રિવિધેશ્વ હું તેહનો, રાસ રચું રસ રૂપ,
 શ્રોતા જન સુણજો તમે, આણી ભાવ અનુપ. ૮
 ચરિત્ર એ ચોખે ચિત્તે, સુણસે જેહ સુગ્ધય;
 મારી મોહ નરેંદ્રને, લેશે પરમ કલ્યાણ. ૯

x

x

x

x

અંતે—

દાસ ૯૭ મી.

મલધારી ગછ મંડણો, શ્રી હેમચંદ્ર રે સરિના ઈંદ;
 એ ચરિત્રની રચના તિણે, રચી છે રે રમણિક સુખકંદ. ૫૦ ૬
 તે ચરિત્રની લેઈ ચાતુરી, બલ ભલા રે લેઈ તેહના ભાવ;
 રાસ રચો મેં અભિનવો, એતો ભવજન્ય રે જાણે તારણ નાવ. ૫૦ ૭
 અધિકું ઝોણું કહ્યું દૂવે, મૂલ ચરિત્રથી રે જે એહમાં તેહ;
 મિચ્છા દુકડ મુઝ હતો, સહુ સંધની રે સાખે કરી તેહ. ૫૦ ૮
 અશુદ્ધ જે કાંઈ છતાં, મેં કલો જે હોય જાપાય;
 સૂધા જન તે શોધજો, મુઝ યુનહોરે વઝી કરજો માધ. ૫૦ ૯
 તપગચ્છ મંડણ તિલકસો, શ્રી રાજવિજય સરિરાજ;
 તરણિ નિરયો તસ પાટવી, રતનવિજય રે સરિ સ્થિરતાજ. ૫૦ ૧૦
 ગુરરાજ રાજ સમાજનો, દીવો સેવ્યો સદીવ;
 હીરરતન સરિ હેનશું, પૂરે આસ્થારે પ્રતાપે અતીવ. ૫૦ ૧૧

જ્યરત સરિ જ્યકર, સંપ્રતિ તેહને પાટે;
 ભાવરતન સરિ ભેટતાં, દુઃખ મેટરે નમીયે તે માટે. ધ૦ ૧૨.
 શ્રી હીરરતન સુરિંદ્રનો, સોહે વરેરો સીસ;
 લખિધરત પંડિત તે હતો, નમું વાચક રે જેની જગીસ. ધ૦ ૧૩
 શ્રી મેધરતન મુણિંદ્રનો, અમરરતન અનુચર તાસ;
 શિવરતન ગુરુ મુપસાહિલે, મેં ગાયો રે બલિ ઋષિ ગુણુ ખાસ. ધ૦ ૧૪
 સત્તરસે ઓગણુ થોતર (૧૭૬૯) સમે, વદિ તેરસ મંગળવાર;
 પોષ માસ પૂર્વાષાઢ મેં, હર્ષણુ યોગે રે થયો હર્ષ અપાર. ધ૦ ૧૫
 ગુણુનિધિ ઉનાઢિવા ગાગમાં, લીડમંજન શ્રી જિન પાસ,
 તાસ પ્રસાદે પૂરો થયો, રસલહરીરે નામે એ રાસ. ધ૦ ૧૬

x x x x

મુખત્રેણી મંગલમાલિકા, દીપાલિકા દિન જેમ,
 ભુવનભાનુ કેવલી તણા, ગુણુ ગાતારે લીલા લહિયે તેમ. ધ૦ ૨૦
 ધમ છન્નુમી હાલમાં, ઉદ્યરતન વે આશીષ,
 મુખસંપદ વાધો સહ, સહુ સંધનીરે પહોચો મુજગીશ. ધ૦ ૨૧
 પ્રતિશ્રી ઉદ્યરતનજી મહારાજ કૃત ભુવનભાનુ કેવલીનો રાસ સંપૂર્ણ.
 ગાથા ૨૪૨૪-૩૦ બીમશી માણીક જૈન કથારતન કોષ,
 —અધૂરી પ્રત ૨૪-૧૩-૪૩ ને ૫૦ જરે ૫. ૧૬૯ થી ૨૮૧

(૮૧૯)+ શ્રી નેમનાથનો શલોકો.

આદિ—

સિદ્ધિ બુદ્ધિ દાતા બ્રહ્મની બેટી,

અતે—

ઉદ્યરતન કવિ ધણીપરે બોલે, કોઈ ન આવે શ્રી નેમનાથને તોલે. ૫૭
 (૮૨૦)+ શ્રી શાલિભદ્રનો શલોકો. સં. ૧૭૭૦ માગસર શુદ્ધ
 ૧૩-આદ્રજમાં.

આદિ—

સરસતિ માતા કરીને જસાઈ પાસજી કરા પ્રણયું હું પાઉ,

અતે—

સંવત સત્તરશે સિત્તેરા વરશે, માગશિર શુદ્ધિ તેરશે હરશે;

ઉદયરતન કહે આદ્રજમાંહે, એહ શ્લોકો ગયો ઉચ્ચારે. ૬૬

(૮૨૧) + શ્રી ભરત બાહુબલનો શ્લોકો.

આદિ—

પ્રથમ પ્રણમું માતા બ્રહ્માણી,

અતે—

ઉદયરતન કહે વચનવિલાસ, બાહુબલ નામે લીલવિલાસ.

(૮૨૨) + શ્રી વિમલમેતાનો શ્લોકો. સં. ૧૧૫૬ જેઠ શુદ્ધ ૮
ખેડા હરિયાલે.

આદિ—

સરસતિ સમરૂં ખે કરજોડિ.

અતે—

ભૂતનંદને મુનિગણુ ઈંદુ, જેઠ શુદ્ધિ આઠમ વાર દિયુંદુ.

રૂડો શ્લોકો એહ રચાયો, ખેડે હરિયાલે કલશ ચઢાયો

હીરરતનસરિ વંદી ગણુધાર. ઉત્તમ એ મેં કીધો ગુણુધાર,

એકવાર તો આયુગઢ જોજો, હિમ્મત રાખીને સમકેતિ હોજો.

ભાવ ધરીને એહ જે બણુશે, લખશે ગણુશે ને સભામાં ગાશે,

વાચક ઉદયની એહવી વાણી, શુદ્ધિ સદ્વહજો શુભ ફલ જાણી. ૧૧૭

—પ્ર. શ્લોકોસંગ્રહ (ભી. મા.)

(૮૨૩) હરિવંશ રાસ-રસ રતનાકર રાસ સં. ૧૭૮૯ ચૈત્ર શુદ્ધ
૬ ગુરૂ ઉમરેઠમાં.

અતે—

ગુજરદેસમાં પાટણુવારેં, ઉનાડિયા છે ગાંમજી,

તિહાંતો વાસી મેહતા કેશવ, સુત ગોવિંદજી અભીરાંમજી. ૩

ભવાનીદાસ સુત શ્રામણુ, મેહતો તેહતણો આગ્રહેજી,

એ રાસ રચ્યો મેં રૂડો, સકલ શ્રોતા અનુગ્રહેજી. ૪

સંવત સત્તર નવાંજુયા વર્ષે, ચૈત્ર શુદ્ધ નવમી ગુરવારજી,	
પુખ્ત નક્ષત્રે સુકર્મો શુભયોગે, વત્સો જય જય કારજી.	૫
ચીડોત્તરમાં ઉંખરઠ ગામે, શ્રી શાંતિનાથ પસાયજી,	
પૂરણ રાસ ચડયો પરમાણે, સંપદ વાધી સવાયજી.	૬
એ કથા તિહાં લગે થીર થાળ્યો, જિહાં લગે સુરય ચંદજી,	
વિપુલ જિનવચને વીસ્તર્યો, જિહાં લગે મેર ગીરંદજી.	૭
શ્રી શૈત્રુંજય મહાત્મમાંથી, એ અધિકાર મેં લીધોજી,	
સકલ સંધને સાનધ કાજે, સૂત્ર અનુસારે સીધોજી.	૮
મુલ અંથથી અધીકું ઉછું, જે કાંઈ મેં ભાપ્યુંજી,	
અનુવિધ સંધ તણુઈ સાખે, મિચ્છા દુકડ મિં દાપ્યુંજી.	૯
‘રસરત્નાકર’ નામ છે એહનું, ગુરુમુખે દેસી લેધજી,	
વક્તાજન વાંચયો સભામાંઈ, શ્રેતા સુંણ્યો કાન દેધજી.	૧૦
તપગણ ગયણ વિભૂષણ ભાનું, શ્રી રાજવિજય સુરિંદજી,	
શ્રી રાજવિજય સુરિ તસુ પાટે, દીપે જેમ દીણુંદજી.	૧૧
શ્રી હીરરત્નસુરી ગુરહીરો, શ્રી જ્યારત તસુ પાટિજી,	
શ્રી ભાવરત સુરીસર વંદો, કાનરત મુલ લાટિજી.	૧૨
શ્રી હીરરત્ન સુરીધર કેરા, શિષ વડેરા સોહેજી,	
પંડિત લલિધરત શિષ્યવાચક, સિદ્ધિરત મન મોહેજી.	૧૩
એવરત તસુ અનુચર, શીવરત સોભાગીજી,	
તે મધ ગુર તિણું સુપસાધ, એ કથા કહી થધ રાગીજી.	૧૪
આજ મનોરથ વંછીત ફલીયા, પામી મંગલ માલાજી,	
દુખ દાલીદ્ર સર્વ દુરે નાકા, લીલા લાધી રસાલજી.	૧૫
ઉદયરત્ન વાચક ધ્રમ ખોલે, વાળે જીતના વાળંજી,	
ઉત્તમ પુરુષ તણાં ગુણ ગાતાં, ભવ દુખ દુરિં ભાળંજી	૧૬

—શ્રી ઇતિશ્રીવ હરીવંશ વિષયે રસ રત્નાકર નામા હરીવંસ વર્ણન પાંચ પાંડવ અધીકારે શ્રી હરીવંશ રાસ સંપૂર્ણ. સંવત ૧૮૫૮ ના વર્ષે શાકે ૧૭૨૩ પ્રવર્તમાને આસોષમ માસે શુભકારી આશ્વિન.

માસે શુકલપક્ષે અષ્ટમી તિથૌ ૮ શ્રી દેવાચાર્ય વાસરૈત-હિતરાધાદ નક્ષત્રે
 શુક્રમા યોગ્યે લપીચક્રે મિદં સકલ ભટ્ટારક પુરંદર ભટ્ટારક શ્રી શ્રી શ્રી
 ૧૦૦૮ શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય મહોપાધ્યાય ઔ શ્રી શ્રી
 શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી વિનયદેવ સૂરીશ્વરજી તત્ શિષ્ય મહોપાધ્યાય ઔ શ્રી શ્રી
 શ્રી ૧૦૮ શ્રી નયવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી પં. રાજવિજય ગ૦
 તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૧૦૮ પં. દેવવિજયગણિ ધનવિજયેન લપીકૃતં.
 શ્રી અણુવરપુર નગરેશ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત. પત્ર ૮૮ પ્ર. કા.

(૮૨૪)+મહિપતિ રાજા અને મતિસાગર પ્રધાન રાસ.

(પુનામાં છપાયેલ સન ૧૮૮૦)

(૮૨૫) સૂર્યયશાનો રાસ. ભાવ.

ભાભા પારસનાથનું સ્તવન સં. ૧૭૬૯ ભા. શુ. ૧૫

ત્રિભુવનનાયક ત્રિવિધિસું ત્રિભુકાલ, રાજ

ભાવે ને બેટારે ભાભા પાસનેરે

સમહીતપુરજી સુરતર સમ સારે, રાજ

સેવ્યેરે આપેરે શિવપુર વાસનેરે.

૧

સોવન કલસાને રૂપાનાં કચોલાં, રાજ

ન્હાધને પહેરારે નિરમલ ઘોતીયાંરે;

સૂકડ કેસર ફૂલડે રંગરોલ, રાજ

પ્રેમેને પૂજેરે પ્રભુના પનોતીયાંરે.

૨

નરનારિ નેહસું નિત્યમેવ, રાજ

એકરસુ વિક્ષરસ વિસારીનરે,

તાહરી આણુ વહે તતકાલ, રાજ

તુમ પદ આપેરે ભવજલ તારણે.

૩

કોડગમે સેવકના સાર્યાં કાંમ, રાજ

ગુણનિધિ ગુણવંત જે માણ્યો,

અણુહલ્લપૂર પાટણ માહે અભિરામ, રાજ

ભાભાને પાડે ભાભો રાજ્યારે.

૪

સત્તર ઓગણ્યાસીઈ ઉદ્યરતન ઉવઝાય રાજ

ભાદ્રવા સુદ પુન્યમ ભાવે ભણે

પુન્યયો પુન્યયો પારસનાથના પાય, રાજ

અમરની લીલાંરે જીમ વસે આંગણે.

૫.

માંગરાળ પ્રત.

છટાં સ્તવનો ધણાં સ્મ્યાં છે.

મહાવીરગીત (સાહિબની સેવામેં રહિસ્યું, કરિસ્યું સુખદુખ વાત.

ટળાસહિત મારી પાસે છે.)

પાર્થિવસ્ત. (ગોઠીડા બાર ઉઘાડ, વણુ (=વત) છે પૂજનોરે)

,, (પ્યારો પારસનાથ પૂજવો રસીયા)

+સિદ્ધાચલ સ્તવન (શેત્રુંજે જોવાનું હો જોર છે જી.)

પરથી સમજાય છે કે સં. ૧૭૮૯ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૨ શત્રુંજય યાત્રા કરી હતી.

સત્તર નેવ્યાશીયા સમેજ રાજ, જોર બની ઉત્તમ, મહારાજ
પ્રતિજ્ઞાનપુરે (?) પુન્યા તણીજ રાજ, અધિક આંગીનો ઉમંગ. મં ૫

ચૈતર શુદ્ધ બારસ દિનેજ રાજ, ઉદ્યરતન ઉવજમય,

પરીકરથું પ્રભુ પેખીતેજ રાજ, ગેવેશું ચુલુ ગાય.

મં ૬

+શત્રુંજયપદ. ૧ (દાદા મોરા સાસરીયે વલાવ્ય)

દેશમાંહે છે સોરઠ દેશ, તીરથમાંહે રે શેત્રુંજે તેમ લહો,

હાર માંહે હો હારમાં નગીનો જમ, ઉદ્યરતન કહે સાચું સદ્વહો. ૧૧

+શત્રુંજય સ્તવન નાભિરાયા વંશે વાર)

નાચી કુદી પાય વંદી ભવિજન ભાવે, ભગતિથું ભગવંતને શીશ નમાવે,

મુગતિની મોજ આપો માચું બે કરજોડ, ઉદ્યરતન કહે ભવદુઃખ છોડ. મં ૫

દંડકસ્તવન તથા અષ્ટભંગી સ. પા. ૩ પા. નં. ૩.

+સઝાયો—ભાંગવારક સઝાય ૧૭૯૫ ફા. શુ. ૨ પૃ. ૩૩૮ સ. મા. ભી.

બલભદ્ર મુનિ, પૃ. ૧૭, એકાદશી ૩૮, વૈરાગ્ય ૩૬, સીતાજી ૫૦,

જોબન અરિથર ૫૬, નારીને શિખામણ ૫૭, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ. ।

૬૪-૬૫, પ્રભાતે વહાણુલાં ૭૨, ચૈતન્ય શિક્ષાભાસ ૮૦, નિદ્રા ૮૧, અભવ્યને ઉપદેશ ન લાગના વિષે ૮૧, વૈરાગ્યકારક ૯૧, અત્તાન દોષ ૯૬, પરસ્ત્રીલાગ ૯૯, શિયલ ૧૨૬, સુમતિવિલાપ, ૧૨૮, આત્મહિત-શિક્ષા ૧૫૬, સ્ત્રી શિષ્યામણુ ૧૮૩, શિષ્યામણુ કોને આપવી ૨૦૦, તપ ૩૯૨, શિષ્ય વિષે શિષ્યામણુ ૧૫૭, (સ૦ મા૦ ભી૦). શિયલ ૧૫૮ ને તે પર ખીજ ખે (અહ્યર્થ) તે દિન ક્યારે આવશું સિદ્ધા-ચલ જનશું ૪૮, આખડીએ રે મેં આજ શેત્રુંજય દીડો ૮૨ (જૈ. પ્ર.)

‘ઉદયરતનજી ખેડાના રહીશ હતા એમ કહેવાય છે કે તેમનું મરણુ-મીઠ્યાંગમમાં થયું. સ્થૂલિભદ્રના નવરસો લખ્યા તેથી તેમના આચાર્યે સંધાડા બહાર કર્યાં, તેનું કારણ એકે આ રસો એટલા બધા શૃંગારથી રસ-ભરિત હતા કે દરેક નરનારીના કંઠે રહેતા. તેથી ષષ્ઠી નવવાડ અહ્યર્થની રચી ત્યારે તેમને સંધાડામાં પ્રવેશ કરાવ્યો.

એવી કંતકથા છે કે તેમને ઈદ્રિગળની શક્તિ એટલી બધી હતી કે શ્રીતીર્થંકરનું સમોવસરણુ કરી શકતા હતા અને ખીજ તેને જોઈ શકતા હતા.

ખેડામાં ત્રણ નદીની વચમાં કાઉસગ ગ્રામ માસ સુધી અખંડ કર્યો તેથી ત્યાં ખેટકું થઈ ગયું. તેનાથી ૫૦૦ ભાવસાર-વૈષ્ણવ આદિ જૈન થઈ ગયા. તેમણે સોજીત્રામાં પટેલનાં ઘરો છે તેને જૈન બનાવ્યા હતા.

ખેડાનો રત્નો નામનો ભાવસાર કવિ ઉદયરતન પાસે શીખેલ છે. જુઓ કાવ્યદોહનમાં.

કે જે રત્નાએ સં. ૧૭૯૫ માં વિરહના બાર માસ, શૃંગારના પદ રચ્યા છે.

‘હાલ ખેડામાં શાંતિનાથના દેરા પાસે બંડાર છે. તેમની પરંપરાના હાલ સુમતિરતન ગોરજીનેવા, ખેડામાં હમણાજ સ્વર્ગસ્થ થયા છે.’ (આટલું બુદ્ધિસાગર મહારાજ મુંબઈમાં હતા ત્યારે તેમની પાસેથી સાંભળી લખ્યું છે.)

તેમણે ૧૭૮૯ ચૈત્ર સુદ ૧૨ શત્રુંજયની યાત્રા કરી હતી.

ઉદયરતને પોતાની ગુરૂપરંપરામાં થયેલા આચાર્યો માટે ટૂંકી ભાસ

રત્ની છે તે મુનિ માણેકના એક ચોપડામાંથી શેઠ જીવણચંદ સાંકરચંદ
કારા મળી છે તેમાંથી સારલૂત હકિકત નીચે પ્રમાણે છે:—

હીર રત્નસૂરિ-સીયામાં જન્મ, ઓસવાલનાતમાં પિતા જસવીર-
માતા ખીમાદે; તેમની સ્થાપના શ્રીપુરની વાડીમાં છે.

જયરત્નસૂરિ-શ્રીમાલી માતા હીરાદે, પિતા હીરજી જન્મ કબોઈમાં;

ભાવરત્નસૂરિ-પોરવાડ ગાતીમાં પિતા સાહ દેવરાજ ને માતા નવરંગદે ગઢ
ગામમાં જન્મ તપગચ્છના નાયક, હીર રત્નસૂરિ છે-ભાસ સં. ૧૭૬૫;
ખીન્ને વૈશાખ વદ ૧૦ ને દિને ઉદયરત્ને ખનાવી.

દાનરત્નસૂરિ ઓસવાલ દૂગડગોત્ર દુગેલીમાં મહેતા કમોસિંધ એ પિતા,
અને આણુંદઆઇ માતા. નાગોરમાં જન્મ, ભાવરત્ન સૂરિને પાટે.
ભાસ સં. ૧૭૮૨ પોસ નવમિ દિને ખનાવી.

૪૦૫ દીપ્તિ(૫) વિજય(૧) (ત૦ વિજયદાનસૂરિ-રાજ
વિમલ-મુનિવિજય-દેવવિજય-માનવિજય શિ૦)
(૮૨૬)+ મંગલકલશ રાસ, સં. ૧૭૪૯ આસો સુદ ૧૫.

આદિ—

પ્રણમું સરસતિ સ્વામિની, કવિજન કેરી માય,	
વીણા પુસ્તક ધારણી, કવિયણુને વરદાય.	૧
કાશ્મીરે જગ જાણીયે, માતાનું અહિંદાણુ,	
ખીજું મરધર દેશમાં, અઝારીયે મંડાણુ.	૨
મનશુદ્ધે પ્રણમી કરી, માણું વયણુ વિલાસ,	
જેમ મુજને સુખ ઊપજે, પૂગે મનની આશ.	૩
મંગલકલશ કુમારનો, રાસ રચું મનરંગ,	
દેજ્યો વયણુ સોહામણું, મુઝ મન બહુ ઉછરંગ.	૪

વલી પ્રણયું નિજ ગુરુ સદા, જોહનો બહુ ઉપકાર,
 તે ગુરુ ઉપકારી સદા, જેમ જગમાં જલધાર. ૫
 ઉત્તમના ગુણ વરણવે, આખંડલ મહારાજ,
 દેવ સભામાંહે બેસિને, એમ બાળે જિનરાજ. ૬
 ઉત્તમના ગુણ બોલીયે, કીજે તીરથ યાત્ર,
 દાન સુપાત્રે દીછયે, નિર્મલ હોવે ગાત્ર. ૭

x x x x

બીજા ખંડને અંતે સંવત સાથે મિતિ આપેલી છે:—

સંવત સત્તરે જાણજો, સાં વરસ તે ઉગણપચ્ચાસ તો,
 આસો શુદ્ધ પૂનમ દિને, સાં એ મેં કીધો રાસ તો.

x x x x

અંતે— ખંડ ૩ હાલ. ૭ કાયા માયા કારમી એ દેશી.

પુણ્ય કરો તુમે પ્રાણીયા, પુન્યે નવે નિધાન.

x x x x

વિજયમાન સૂરીસર, તપગજનો સિણગાર રે.
 તેહને રાજયે રંગમ કરી, રાસ રચ્યો સુવિચાર રે.
 શ્રી વિજયદાન સૂરીસર, ઉત્તમ જોહનું નામ રે.
 મુનિવરમાંહિ વખાણીઈ, ભાગ્યવંત ગુણધામ રે.
 તેહના શિષ્ય સોહાંકર, શ્રી રાજવિમલ ઉવઝાય રે.
 તેહના સીસ વખાણીઈ, શ્રી મુનિવિજય ઉવઝાયો રે.
 તેહના શિષ્ય વખાણીઈ, સંવેગી સિરદાર રે.
 શ્રી દેવવિજય વાયક વડા, હિસ વંસ સિણગાર રે. ૫
 પ્રાગવંસ કુલ જોપના નિજ ગુરુને સુપદાયિ રે,
 શ્રી માનવિજય પંડિતવર, દોલતિ અધિકી સવાધ રે. ૬
 ગુરુ નામિ સુષ ઉપજે, મતિ બુદ્ધિ સધલી આવે રે,
 દીપ્તિવિજય સુષ કારણિ, રાસ રચ્યો સુખ ભાવ રે. ૭

નિજ સીસ ધીરવિજય તણું, વાંચવાનું મન જાણી રે,
રાસ રચ્યો રલીયામણો, મન માંહિં ઊઘટ આણી રે. ૮
સંવત સત્તરઈ જાણુજ્યો, વરસ તે ડિગણપત્યાસો રે,
ભણું ગણું જે સાંભલઈ, કવિ દીપ્તિની ફળજ્યે આસ.

—મતિ શ્રી મંગલકવસ રાસે તૃતીય ખંડ સમાપ્ત: સંવત
૧૮૧૩ વર્ષે મિતી પોસ માસ સુદિ ૧ બુધવાર સંપૂર્ણ. ?

—સં. ૧૭૮૮સીયા વર્ષે ભાદ્ર. શુદ્ધિ ૫ દિને પં. હર્ષવિજય
ગણિ શિ. પં. શ્રી પ્રેમવિજયગણિ શિ. પં. રાજવિજય લિ. રાનેર
ખંદિરે. ૩૧-૧૪ ધો.

—સંવત ૧૮૫૬ રા સ્ત્રગશિર વિદ ૧૧ રવિં શ્રી ભાડદા મધ્યે
શ્રી લિ. ધીરવિજય ગણી.—ઉદયપુર ચેનસાગરજી ભં.

(પ્ર૦ જીમશી માણેક.)

(૮૨૭) શ્રી શંખેશ્વરજીનો શલોકો. ૧૭૮૪ મહા શુદ્ધ ૫ શુક્ર.

આદિ—

દેવી સરસતિ પ્રણમું વરદાયા.

અંતે—

સંવત સત્તર ચૌરાશી વરષે, મહા શુદ્ધ પાંચમ શુક્રવારે.
દીપવિજય ગુરૂચરણ પસાયે, કીધો શલોકો મન ઉમાયે.
ભગવંતના જે ગુણ ગાય, દીપવિજય કહે મંગલ થાય.

૪૦૫૬ વિમલવિજય. (ત૦ વિજયપ્રભસૂરિશિ૦)

(૮૨૭ક)+વિજયપ્રભસૂરિ નિર્વાણ સ્વાધ્યાય. (ઐ.) ૧૭૪૯ પછી.

આદિ— ઢાળ-સરસ વચન દીઓ સરસતીરે-એ દેશી.

પ્રણમી પાસ જિણેસર એ, સમરી સરસતિ માય,
નિજગુરૂના આધારથી રે, ગાયત્યું તપગછરાયો રે.

ગુરુ ગુણુ ગાઘઈ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ રાયો રે,
જિનશાસન ધણી, નાંમે નવનિધિ ધાયો રે. ગુરુ. ૧

* x x x

અતે—

કલશ.

શ્રી વીરસાસન ગગન ભાસન, સુધ પરંપર પઠધરો,
ગુરુ નાંમે જપીઈ કર્મે ખપીઈ, વિમલસાર સંયમ ધરો,
તપગચ્છ દીપક કુર્માતિજપક, વિજયપ્રભ ગુરુ ગણુધરો.
તસ ચરણુ સેવક વિમલવિજયે, ગાયો જય મંગલ કરો. ૩૮

—૩૮ ટૂંક કુલ છે. વિજયપ્રભ સૂરિ સં. ૧૭૪૯માં ઉનામાં
સ્વર્ગરથ થયા તેથી ત્યાર પછી આ રચાયેલ છે. પ્ર. જ. ઐ. ગૂર્જર
કાવ્ય સંયય.

૪૦૬ સૌભાગ્યવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-સોમવિજય-
ચારિત્રવિજય-સત્યવિજય-લાલવિજય શિ.)

(૮૨૮)+ તીર્થમાલા સ્તવન. સં. ૧૭૫૦

આદિ—

આણુંદલાઈ આગરે, પ્રણમું પાસ જિણુંદ,
ચિંતામણિ ચિંતાહરણુ, કેવલજ્ઞાન દિણુંદ. ૧

x x x x

અતે—

હાલ ૧૩ આદર જીવ ક્ષમા-એ દેશી.

અનડ અકળખર યવન પાતિસાહ પ્રતિભોધ્યો ગુરુ હીરજી,
સંવત સોલોગતાલા ય વરસે, કૃત્તેપુરમાં સધીરજી. ૧૭
તાસ સીસ વાયકપદ ધારક, સોમવિજય સુખકારજી,
ચારિત્ર આદિ વિજય ઉવઝાયા, સત્યવિજય સુવિચારજી. ૧૮

તાસ સીસ પંડિત પદ ધારી, લાલવિજય ગણિરાયજી,	
દિલીપતિ અવરંગજેવરયું, મિલ્યા આગરેં આયજી.	૧૯
તપગછનિ પોસાલ વિશાલા, દેધ દિલીપતિ જસજી,	
નિજ પુરમાં દેધ પુરમાં મેં, રહિયે મદા સુખવાસજી.	૨૦
તે કવિ લાલવિજય સુખ પાયા, પાયા તીર્થ ઉદારજી,	
મોનવ જન્મ સફલ ભયો માહરો. સો તો ગુર ઉપગારજી.	૨૧
એ તીરથની માલા ક'ઠે, જે ધારેં નરનારિજી,	
ધર ખેઠાં તીરથ ફલ પાંખી, સફલ કરો અવતારજી.	૨૨

કલશ.

એ તીર્થમાલા અતિ રસાલા, પંચ કલ્યાણક તણી,
સંવત સતરસૈ પંચાશ વર્ષે, લાભ જાણિ મેં ભણી,
શ્રી વિજયરતનસૂરીસ ગછપતિ, મદા સંધ સુહકરો,
ગુર લાલવિજય પ્રસાદ પમણેં સૌમાગ્યવિજય જય કરો.

૧

—સં. ૧૮૧૭ વૈશાખ વદિ ૧ પુષ્પવાસરે. લિં અમૃતવિજયેન
સૂર્યપુરે સૂર્યમંડનપાર્વ પ્રસાદાત-૧૧-૧૨. મારી પાસે છે. પ્ર૦ પ્રા.
તી. સં. ૫. ૭૩ થી ૧૦૦.

(આમાં કવિએ પૂર્વ દેશનાં તીર્થો વર્ણવ્યા ઉપરાંત ગૂજરાત,
કાઠિયાવાડ અને મારવાડનાં તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે, તેમાં જણાવવા પ્રમાણે
યાત્રાનો આરંભ આગ્રાથી સં. ૧૭૪૬ ના ચાતુર્માસ પૂરે કર્યા પછી
વિજયપ્રભસૂરિની આગ્રાથી કર્યો છે તેમાં સમેતશિખરની યાત્રા કરી
પાછા ફરી પટણામાં તેજસૂરિની આગ્રાથી કવિ ચોમાસું કરી, ઉત્તરે
પટણાની આજુબાજુનાં બધાં તીર્થોની યાત્રા કરી. પંજી સોરઠ અને
ખીખાં તીર્થોનું વર્ણન છે.)

૪૦૬ ક હિન્મત.

(૮૨૮ ક)+ અક્ષરબત્રીશી (આત્મહિત શિક્ષારૂપ) સં. ૧૭૫૦

ઉદેપુરમાં.

આદિ—

કક્કા તે કિરિયા કરો, કર્મ કરો ચક્રચુર
કિરિયા વિણુરે જીવડા, શિવનગર છે દૂર. ૧

અંતે—

અક્ષર બત્રીશી એ કહી, સંબોધન અધિકાર,
દોહા અર્થ વિચારશો, પામે ભવતણી પાર. ૩૪
સંવત સત્તર પચ્ચાસમાં, સમકિત કિયો વખાણુ.
ઉદ્યાપુરે ઉદય કિયો, તે મુનિ હિમ્મત જાણુ. ૩૫
પ્ર૦ સજ્જન સન્મિત્ર પૃ-પર૭ થી પર૮.

૪૦૭ જિનવિજય (૨) (ત૦ દેવવિજય-જશવિજય શિ૦)

(૮૨૯) ગુણાવલિ રાસ સં. ૧૭૫૧ આસો શુદ્ધ ૧૦ સુરતમાં.

આદિ—

સકલ સુખદાયક સદા, ત્રેવીસમો જિનચંદ,
પ્રણમું પાસ સંખેસર, નામે પરમાણુદં ૧
વધી સમરે શ્રુતદેવતા, ભગવતિ આદિ જોદ,
ગાયમાદિક ગણધર નમે, હું પણિ પ્રણમું તેહ. ૨
શ્રી જસવિજય દોવિદવર, પ્રણમું મન ઉલ્લાસ,
જોદતા નામ થકી સરસ, જિમ લહુ વચન વિલાસ. ૩
પુણ્ય પ્રભાવે સુખ ધણું, પુણ્યે ધૃષ્ટિ સંયોગ,
પુણ્યે જગ જસ વિસ્તરે, પુણ્યે વંછિત યોગ. ૪

x x x x

અંતે—

તપ ગછ ગિર્યા ગછ નાયક શ્રી વિજયાણુદં સૂરીદં,
શ્રી વિજયરાજસૂરી તસ પાટ સવાઈ જે તપતેજે દિણુદં. ૬
અધિક પ્રતાપે તેહને પાટે વિદ્યમાન વિરાજે,
શ્રી વિજયમાનસૂરિ ગછ નાયક દોલતવંત દિવાજે. ૭

તસ ગજ ભૂષણ કવિસિર સોભાગી નાણુ ચરણુ ભંડાર,
 શ્રી દેવવિનય વાયક વયરાગી પાલે પંચ આચારે. ૮

સતર ભેદ સંયમના પાત્રક તેહ તણા સિધ્ધ સોહે,
 શ્રી જસવિનય વિપુલ યુગમણિ મુઝ ગુર જનમન મોહે. ૯

મુઝ મત સાર સતી ગુણુ ગાયા તેહ ગુરને સુપસાય,
 ગુણુવંતના ગુણુ ભણુતાં સુણુતાં ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પરિં થાયરે. ૧૦

વચત રસે કાંધ અધિકું ઓછું કહિવાણું હુધિ જોહ,
 હોયો ચતુર્વિધિ સંઘની સાળે ગિછામિ દુકડ તેહરે. ૧૧

સંવત સતર એકાવના વરસૈ વિનયદશમી બહુ નેહિં,
 મુરતિ બંદિરમાં રાસ રચ્યો એ, સાહ વિજસિંધ માણુકજી ગેહરે. ૧૨

કહે જિનવિનય મુનિ ધન્યાસીઈ સત્તાવીસમી હાથ,
 ઉપર વાડી પાસ પસાઈ ધરિ ધરિ મંગલમાલરે. ૧૩

—સર્વ ગાથા ૪૮૭ જ્ઞાન પંચમી તપવિષયે ગુણુવલિ રાસ-૧૯-
 ૧૫ દા. ૪૩ નં. ૭૪ ચ દે. ૨૩-૧૪ દા. ૭૦ નં. ૧૦૨ ડે.-મ૦

—સંવત્ ૧૮૧૨ વર્ષે ૧૮-૧૫ બી. ડી. ૧૪૯, ૧૭-૨૦ બી.
 ડી. ૧૫૪ રો-એ-સો. મુંબઈ નં. ૧૮૮૭; ને નં. ૧૮૮૮.

(૮૩૦) ધન્ના શાળીભદ્ર રાસ સં. ૧૭૨૭ ભા૦ ડે.

(૮૩૧) હરિખળની ચોપાઈ—ભાવ૦

પંચ મહાવ્રત સ. પત્ર ૫ ડે.

૪૦૮ આલ.

(૮૩૨) પાંચ ઈંદ્રિય ચોપાઈ સં. ૧૭૫૧ ભાદ્ર. શુ. ૨ આગ્રામાં.

આદિ—

દોહા.

પ્રથમ પ્રણમ જિનદેવકોં, બહુરિ પ્રણમી શિવરાય,
 સાધ સકલકે ચરણકોં, પ્રણમૌ શીશ નમાય.

૧

નમૌ જિનેશ્વર વીરકોં, જગત જીવ સુખકાર;
જસુ પ્રસાદ ઘટપટ ખુલૈ, લલિયૈ ખુલ્લિ અપાર. ૨

ધક દિન ધક ઉઘાનમૌં, જૈઠૈ શ્રી મુનિરાજ
ધર્મ દેશના દેત હે, ભવ્ય જીવકૈ કાજ. ૩

સમદૃષ્ટિ આવક તહાં, ઔર મિલે યહુ લોક;
વિદ્યાધરિ કીડા કરત, આય ગયે બહુ પ્યોક. ૪

ચલી ખાત વ્યાખ્યાનમેં, પંચે ઈંદ્રી દુખ,
ત્યૌં ત્યૌં એ દુખ દેત હૈ, જ્યૌં જ્યૌં કીજે પુષ્ટ.

x x x x

સીસ નમત જગદીસકૌ, પ્રથમ નમત હૈ નાક;
તૌહી તિલક વિરાજતો, સત્યારથ્ય જગવાક. ૧૬

(આમ હિંદીમાં મંગલાચરણ શરૂ કરી પછી ગૂર્જરાતીમાં ઢાલ
આવે છે.)

ચોપધની ઢાલ ગુજરાતી બાપા.

નાક કહૈ જગહુ વડો, મુઝ વાન સુણોં સખ કોઠરે,
નાક રહૈ પત લોકમાં, નાક ગયે પત ખોઠરે. નાં ૧૭

x x x x

અંતે—

સંવત સતરહુ એકાવને ૧૭૫૧, નગર આગરે માંહિ;
ભાદો સુદિ શુભ દુજકોં, ખાલ ખ્યાલ પ્રગટાંહિ. ૧૫૨

સુરસમાંહિ સખ સુખ વસૈ, કુરસમાંહિ કધુ નાહિ,
કુરસ વાતધ ના વહૈ, પુરસ પ્રગટ સમુ કાંહિ. ૧૫૩

ગુણ લીજે ગુણવંત નર, દોષ ન લીજે કોય;
જિનવાંણી હિરદૈ વસૈ, સખકોં મંગલ હોય. ૧૫૪

—૩-૨૧ અનંતં, ૩-૨૧ આશ્રા ભંં

(૮૩૩) સીતા રાસ પ્રત-સં. ૧૭૯૦ લીં.

૪૦૯ વિનયચંદ્ર (ખ૦ હર્ષનિધાન-જ્ઞાનતિલકના શિ૦)

(૮૩૬) ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર રાસ ઢાલ ૪૨ ગા. ૮૪૮ પાટણમાં
સં. ૧૭૫૨ ફા. શુ. ૫-અમ. રત્ન, ૩.

(૮૩૫) ધ્યાનામૃત રાસ.

(૮૩૬) મયણુરેહા રાસ.

(૮૩૭) ૧૧ અંગની સ્વાધ્યાય. દરેક અંગપર એમ ૧૧ સત્રાય
૧૭૫૫ શ્રાવણ માસ વદ ૧૦ અમદાવાદમાં.

અંતે—

હરખ અપાર ધરી હીયે સ૦ અહમદાવાદ મઝાર કિ,

ભાસ કરિ એ અંગની, સ૦ વરત્યા જ્યજ્યકાર કિ. ૪૫૦

સંવત સત્તર પંચાવનૈ, સ૦ વર્ષાન્તુ નમઃ માસકિ,

દશમી દિન વહિ પક્ષમાં સ૦, પુરણ થઈ મન આસ. ૫૫૦

શ્રી જિનધર્મ સૂરિ પાટવી સ૦ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસ.

અરતર ગચ્છના રાજ્યા સ૦, તસુ રાજે સુજગીસ. ૬૫૦

પાઠક હર્ષનિધાનજી સ૦ જ્ઞાનતિલક સુપસાયકિ

વિનયચંદ્ર કહે મેં કરી સ૦ અંગ ધર્મારે સિત્રાય. ૭૫૦

—પોથી ૬૪. પંચાયતી જૈ૦ શ્વે. ભં. જયપુર શહેર

(૮૩૭ક) શત્રુંજય તીર્થ બૃહત્સ્ત૦ ૨૦ કડી સં. ૧૭૫૫ પોશ ૧૦.

આદિ—

ધણીરી ખીંદલી લાગો એ દેશી.

હારે મોરાલાલ, સિદ્ધાયલ સોહામણુક,

ઉચો અતિહિ ઉતંગ મોરાલાલ.

સિદ્ધવધૂ વરવા બણી, માનું ઉન્નત કરિ ચંગ—૧ મોરાલાલ.

x

x

x

x

અંતે—

કલશ.

ધર્મ ભક્તિ પૂર્વકયુક્તિ સૈંતિ ચૂસ્યઉ શૈત્રુંજ તીર્થને;

સંવત સતર પંચાવનઠ વર પોસ દશમી દિને;
 શ્રી પૂજ્ય જિણચંદ સૂરિ પાઠક હર્ષનિધાન હર્ષધં ધણુધ,
 પરિવારિસું જિણુ યાત્ર કીધી, વિનયચંદ્ર મસિં બણુધ. ૨૦
 —ભારી પાસે છે.

૪૧૦ પ્રીતિસાગર.

(૮૩૮) ઋષિદત્તા શોપધ સં. ૧૭૫૨ —વિ. ધ.

૪૧૧ ગોડીદાસ (ત. શ્રાવક.)

(૮૩૯) નવકાર રાસ—અથવા રાજસિંહ રાજવતી રાસ સં.
 ૧૭૫૫ આસો શુદ્ધ ૧૦ ભોમ. વટપદ્ર (વડોદરા)માં.

આદિ—

હાહા.

સારદ શુભ મતિદાયિણિ, સારદ ચંદ વદનન;
 સારદ સોભાકારણિ, સારદ સદા પ્રસન્ન. ૧
 શશીકર નિં કર સમોવડિં, શ્વેત કર્યો સિણુગાર;
 સરસ વચન મુખ સરસતિ, વીણા પુસ્તકધાર. ૨
 બ્રહ્મવાદિની સરસતી, શાસ્ત્ર ધુરિ સમરેવિ;
 જ્યેષ્ઠકાર ધુરિ આદિ લિપિ, તે પ્રણમું નિર્તમેવ. ૩
 સારદ માત મયા કરો, કવિજન પૂરો આસ;
 સેવક જન હિત ચિત કરી, મુઝ મુખ વસયો વાસ. ૪
 કવિજન તે સાચું વદે, જો (તો) કવિ જૂઠા હોઈ;
 સાચ. જૂઠું પારિધું, વચન પ્રમાણે જોય. ૫
 ઊપગારિ અરિહંતજી, ચોવિસૈ જિનચંદ;
 સેવક જન સિવ સુષ દિધે, પ્રણમું પદ અરવિંદ. ૬
 ચિદાનંદ આણુંદમય, અપય અપંડિત વાસ;
 સિદ્ધ સદા ચિત સમરીધે, જિમ હોઈ શિલ વિલાસ. ૭

વર્તમાન કાસેં જિકે, સુવિહિત ગુર ગુણધાર;	
પ્રણયું તેહના વય જુગલ, જ્ઞાન દર્શિં દાતાર.	૮
સદગુર શિલાવટ પરિં, અધટિત આણ્યો ઘાટ;	
મુરખનેં પંડિત કરેં, સુદ્ધ દિષાડેં વાટ.	૯
શ્રી ગુરના સુપસાયધિ, નિર્મલ યુદ્ધિ રસાલ;	
રાસ રચું નવકારનો, જિમ હોવેં મંગલ માલ.	૧૦
પંચમગતિ આરાધવા, પંચ પરમેશી નવકાર;	
ગુણ અનંત ગ્યાની ભણ્યાં, કેહતાં નાવે પાર.	૧૧
એક જીભ હું કિમ કહું, એહના ગુણ વિસ્તાર;	
એક ચિતેં આરાધિઈ, ચૈદ પૂરવનું સાર.	૧૨
અષ્ટ મહાભય આકરા, અષ્ટ કરમ દલ પૂર;	
એહ જાપધિ ઉપશમેં, વાધેં આતમ તૂર.	૧૩
જિમ વિષધર વિષ ઉતરેં, ગણ્યતાં મંત્ર વિશેષ;	
તિમ નવપદના ધ્યાનધિ, પાપ ન રહે વિશેષ.	૧૪
રાજસિંહ રતનવતી, પામ્યા સુખ અપાગ;	
તાસ ચરિત સુણજ્યો સહુ, પહિલા ભવાઈ સાર.	૧૫
અંથ સાપ છુંદરવૃત્તિ, પંચકથા સુવિચાર;	
તણ્ય કથા ધંહભવતણિ, દો પરભવ સુપકાર.	૧૬

x   x   x   x

ઢાલ ત્રેવીસમી મેવાડે કહી રાસ રચ્યો નવકાર હો. મા.

ગાદી ગિરિઆરે પાસ પસાઉલેરે સંધ સયલ જયકાર મા. ૧૩

અંતે—

ઢાલ—રાગ બન્યાસી.

(ગિરિઆરે સદા મારી નિરમલ યાઈ દેહારે, ગિરિઆરે ગુણ તુમ તણા
એ દેશી.)

રાસ રચ્યો (રચ્યો) નવકાર રે, જે અંથ તણે અનુસાર રે;

રાજસિંહ રતનવતી, લહિરયે શિવરમણી સુખકાર રે. ગિ. ૬

રસના રસ મેં બાપીઓ, વલિ ઓહું અધિકું જોહરે;
 સંધ તણી સાધે કરી મુઝ, મિઠામિં દુકડ તેહરે. ગિ૦ ૭
 હાલ ચોવીસી (સમી) પૂરી થઇ, શ્રી ગોડી ગિરવો ગાજરે.
 સકલ સંધ મંગલ કરો, દિન દિન અધિક દિવાજૈરે. ગિ૦ ૮
 વર્તમાન શાસનપતી, શ્રી વર્ધમાન જિનરાયા રે;
 સોહમ સામી પટ પરંપરા, પ્રેમે પ્રણમું પાચારે. ગિ૦ ૯
 સુવિહિત ગમ્ઠ રઅણાયરં, શ્રી વિજયપ્રભ ગુર ધરે;
 તાસ પોટોંધર જગ જયવંતાં, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીશરે. ગિ૦ ૧૦
 તેહ તણે રાજૈ એ રચિઓં, નવ પદ રાસ રસાલરે;
 ઇહ ભવ પર ભવ સુધયો દાતા, નિત નિત મંગલ માત્રરે. ગિ૦ ૧૧
 સાત (ખટ)સેં ઉપરિ ચંચ મનોહર, ગાથા (સુ)ગુણી નૈ બોલીરે;
 ભવિજન માનસ કંઠ સુહાવો, દીસે ઝાક ઝમાશેરે. ગિ૦ ૧૨
 અખર ગુણુણા અંધિ કીધો, લોક સદ્દને સુપદાચારે;
 આઠ સહસ (સાતસે) ઉપરિ પંચાસી, લિપતાં સોહીલોં ચાસેરે. ગિ૦ ૧૩
 સંવત સત્તર પંચાવને આસો સુદિ દશમી કુંજવારે,
 વટપદ પાસ પસાડોલેં, રાસ રચ્યો નવકાર રેં. ગિ૦ ૧૪

કલશ.

એ રાસ નવપદ ભણેં નિસુણેં મંગલમાલા તસ ધરેં,
 નવનિધિ રિદ્ધિ સમૃદ્ધિ લીલા, કેવલ કમલા તસ વરેં;
 શ્રી વિજયદશમી વિજય મહરત, રાસ રચ્યો નવકારનો,
 પ્રભુ પાસ ગોડીદાસ પભણે, સકલ સંધ મંગલકરં. ૧૬

—ધતિશ્રી નવકાર રાસ સંપૂરણ શ્રી ૫ શ્રી મેધજી તત્ત ઋષિં
 કલ્યાણજી તત્ત સેષર ઋષિ જોષતા ઋષી લખિતં ચેલા રામચંદ પકંતા-
 રથં શુભં ભવતું આથી અશુદ્ધ છે. પત્ર ૩૬ પં. ૧૩ ભાવ. લીં.

—સંવત્ ૧૮૩૬ વૈ. શુ. ૯ લિ૦ રત્નપ્રભ મુનિના મુંદરા
 બિંદર મધ્યે. ૨૦-૧૭ આ. ક.

—સંવત ૧૭૯૩ વર્ષે કાર્તિક શુદ્ધ ૫ દિને પં० શ્રી ન્યાનવિજય ગણિ શિ. પં. શ્રી જીવવિજય ગણિ શિ० પં. મોહનવિજયગણિ લિપિ કૃતં શ્રી આદિગ્નિ પ્રસાદાત્ શ્રી ભુજનગર મધ્યે ઇતિ મંગલ માલિકા. ૧૯-૧૫ મો०

—લ૦ સંવત્ હેકી નાખેલ છે. ૨૦-૧૫ ગા૦

—સકલ બઢારક પુરંદર શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયમાન સૂરિસ્વર શિષ્ય શ્રી પ શ્રી પં આણુંદવિજય ગણિ શિષ્ય પુસાલવિજય વાયનાથ. લપીતં આમોદ નગર મધ્યે લિપીકૃતમ્. (વિ. ધ. બંડાર)

—પત્ર ૨૨ આઘત્રુટક. અમરવિજય—સીતાર.

—ઇતિશ્રી નવકાર વિષયે રાજસિંહ રતનવતી પંચમકથા સંપૂર્ણાઃ લિપિકૃતં ચૈતત્ સકલ બઢારક પુરંદર બઢારક શ્રી ૧૦૧૮ શ્રી હીરવિજય સૂરીશ્વરતત્ત્વરણુશેવી શિષ્ય પં. આણુંદવિજય શિષ્ય પં. મેરૂવિજય ગણિ તત્ શિષ્યોપાધ્યાયશ્રી ૧૦૮ શ્રી લાવણ્યવિજય ગણિ । તત્ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી પં. શ્રી લક્ષ્મિવિજય ગણિ તત્ બ્રાતા પં. હંસવિજય ગણિ તત્ શિષ્ય પં. તિલકવિજય ગણિ તત્ બ્રાતા લઘુ પંડિત શ્રી ૩ શ્રી હસ્તિવિજય ગણિ પંડિત શ્રી પં. શ્રી નેમિવિજય ગણિ તત્ત્વરણુશેવી શિષ્ય મેઘવિજય તત્ લઘુઅંધવ લલિતવિજયે— ન લિપીકૃત્ । શ્રેતિ. (દે૦ લા૦) કમળવિજય મુનિ પાસેની.

—સં. ૧૭૮૭ ના વર્ષે આવણ માસે શુકલપક્ષે ૫ પુષ્પવારે લિખિતં શ્રી પાટણ મધ્યે—ગુ. વિ. —ભ. લીં.

(એ કવિએ ગોડીપાસની અટક પોતાની કવિતા દર્શાવનાર ચિન્હ તરીકે રાખેલ હોય અથવા ગોડીદાસ એવું નામ દર્શાવ્યું હોય એ બે વિકલ્પ પૈકી ગોડીદાસ એ કવિનું નામ—આવક કવિનું નામ હતું એ યોગ્ય લાગે છે.)

૪૧૨ મોહનવિજય (ત૦ વિજયસેનસૂરિ-કીર્તિવિજય

માનવિજય-રૂપવિજય શિ૦)

(૮૪૦)+ નર્મદાસુદરીના રાસ સં. ૧૭૫૪ પોશ વદિ ૧૩ રવિ.
સમીનગરે.

આદિ—

દૂહા.

- પ્રભુ ચરણાંબુજ રજતણી, વજ્રજને (વજ્રજને) હોઈ ઢોક
માયો વલી જગ જોહનો, ખીજાં અક્ષરને શ્લોક. ૧
- ધારક અતિશય એહવા, જિન સુરિગિરી પરિ (પરે) ધીર,
હું પ્રણમું તે વીરને, જોતમ જાસ વજ્રર. ૨
- કવિ સુરતરે સોભાવવા, પરબૃત તનયા પૂત,
જાનં ચંદ્ર ને ચંદ્રિકા, કૃપા કરિ અતી નૂત. ૩
- જડતા લય સુદા ભણી, જગૂ રૂપા સ્વયમેવ,
શબ્દોદ્ભવિ તારણુ તરી, સા ભારતિ પ્રણુમેવ. ૪
- ગુરૂ ગૂણુભણી હારાવલિ, ધરિઈ હૃદય તટણુ,
કીધો તણુ પીપિલિકા, મત મતંગ જલેણુ. ૫
- જિન ગણુહર ભારિતિ સુગુર, પ્રણુમી ચરણુ રસેણુ;
ધર્મેધમ કોજે સદા, સવી સુષ લહિઈ જોણુ. ૬
- ચાર ભેદ તે ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ
તેમેં શીયલ વિશેષ છે, કષ રતનાગર નામ. ૭
- અક્ષૂ શ્રવણુ શીલેં કરી, થયો કુસુમની માલ,
પાવક પણ પાણિ થયો, શીલેં સીહ સીયાલ. ૮
- સીલ રૂપ સન્નાહથી, મનમથ નૃપનાં બાણુ,
વેધી ન સકે વૃક્ષને, રે મન મૃષા મ જાણુ. ૯
- શીલ તણે અધિકાર અથ, નમયાસુંદરી ચરિત
રચિસ શાસ્ત્ર અનુસારથી, વર્ણુવ કરી વિચિત્ર ૧૦
- સાંભલયો શ્રોતા નર, મિત્ર પુત્ર ચિર લાય
પિણુ પીતાં કરતાં રખે, મહીષી કિન્નર ન્યાય. ૧૧

x

x

x

x

અંતે—

હાલ. રાગ ધન્યાસી—દેસાવગાસિક વ્રત છે દશમું એ દેશી.
નમયાસુંદરી ગુણ મહાસે સૂધો સંજમ પાશેંજ
ધ્યાનાનલ સંયોગે સુપરે, કર્મ સમિધિ પ્રજલેંજ. ૧૧૦

x x x x

એહ સંબંધ છે શીલકુલકમેં, જોયો સુગુણ જગીસેંજ
ભરહેં સરઆહમલી વૃત્તિ, પ્રગટ સંબંધ એ દીસેંજ. ૧૨૧૦
એ સંબંધ છે સાચો પણ કોઈ, કલ્પિત કરી મત જણેજ,
આવીભૂત સંબંધ અપર જે, કવિ રચના તે પ્રમાણેજ. ૧૩૧૦
ધન ધન નમયા મહાસતી કેરી, સરસ કથા મેં ગાઈજ
કીધી પાવન સુંદર રચના, સરસ સુસ્વાદ ઉપાઈજ. ૧૪૧૦
એહ મહાસતીની પરિં કોઈ, પાલસૈ શીલ અમંગજ
તે પિણ વંછિત સુખ અનુભવસેં, લહસ્યે ગ્યાન તરંગજ. ૧૫૧૦
ચોથું વ્રત નિષ્ક્રિયું કરણ, તિમ સૌભાગ્યપ્રદાતાજ
યતિ ઉપદેસ્યે ધમિ મુખ હુંતિ, સીલે મરોદય સાતાજ. ૧૬૧૦
નમયાસુંદરી કેરું રચું છે, ચરીત્ર અનોપમ એહજ
કવિકુલ કોઈ હાંસુ ન કરસ્યો, કરજો શુચિ સસનેદજ. ૧૭૧૦
મે તો સુકવિ ભરસો આણી, રાસ રચ્યો છે સાચેંજ
નહી તો સી મતિ માહરી જે હું, હોડિ કર કરી વાચેજ ૧૮૧૦
તેહ કારણ એ રાસ રસીલો, નમયાસુંદરી કેરોજ
કંઠાભરણ પશેં સદ્ કરજો, પિણ દુપણ મત હેરોજ. ૧૯૧૦
વિધિમુષ શેંવમુ (શિવમુખ) ઋષિ ઈંદુ સંવત સંસા એહીજ.
માસ પોસ વદિ તેરસ દિવસે, ઉસના વાર ગુણ ગેહેજ. ૨૦૧૦
તુંગીયા નગરી ઉપમ પાંમૈ, સમીનયર સુવિસેસજ
ચતુરપણે ચોમાસું કીધું, સદગુરને આદેશેજ. ૨૧૧૦
તપગઢ ગગનિ વિકાસ દિનમણિ, વિજયરત્ન સુરિરાજેજ,
રચના રાસતણી એ કીધી, આગ્રહ સંધને પ્રાજેજ. ૨૨૧૦

શ્રી વિજયસેન સૂરીશ્વર સેવક, કીર્તિવિજય ઉવઝૂંયાણ
 તસપદ્મકંઠ પટપદ ઉપમા, માંતવિજય કરીરાઆણ. ૨૩૦૦
 તાસ સીસ કવિકુલ વક્ષસ્થન, મંડણ ભૂપણ દીન્યણ
 રૂપવિજય પંડિત સુપસાઈ, કીર્તિ સુત્રા સમ સન્યણ. ૨૪૦૦
 કૃપા પ્રસાદ લહીનેં તેહનો, મોહનવિજયેં ઉલાસણ
 ત્રેસદમી દાસેં કરી ગાયો, નર્મદા કેરો રાસણ. ૨૫૦૦
 જે કોઈ અણસેં ગુણસ્યે સુણસ્યે, તે લહેં પરમાણુંદણ
 મંગલ પ્રાપતિ સદા ધરિ અંગણે, સોભસ્યે સોભાવુંદણ. ૨૬૦૦
 ધર ધર મંગલ લિજા લહેં, ધર પ્રગટેં પુન્ય પ્રકાસણ.
 શ્રાતાગ્ન જુતિ ધરજો સદ્ગૌ, મોહન વચન વિલાસણ. ૨૭૦૦
 —સર્વગાથા ૧૪૫૪ સંવત્ ૧૭૯૬ના માહ શુદ્ધિ ૧ દિનેં વાર શુક
 લિખિતા પં. અમીવિજયેન. ૪૦-૧૭. (પાત્રણુપુર ભં.)

પ્ર. ભીમશી માણેક.

(છપાયેલી પ્રતમાં ૨૨યા સાલ સં. ૧૭૫૪ મૂકી છે પણ, શૈવમુ
 એ પશ્ચિમ-કાતિંકેય લાગે છે તો તેનો અંક છ ગણવો ઘટે એમ લાગે
 છે. એમ ગણતાં સાલ સં. ૧૭૬૪ થાય.)

(૮૪૧) હરિવાહન રાગનો રાસ—સં. ૧૭૫૫ કાર્તિક વદ ૯
 કવિવાર મહેસાણામાં.

આદિ—

દ્વા.

પરમાનંદમર્ધ પ્રભુ, ચિદ્રૂપી વિગ્નાન,
 જગહીત ધર્તા જ્યોતિમય, તેહનો ધરિઈ ધ્યાન. ૧
 અધ્યાતમ અભ્યાસથી, અનુભવ ઉદ્ધીક હોય,
 તેહથી સમ અમૃત પીયો, જેહથી દૂખ ન કોય. ૨
 એહ દીશા નો ઉપજે, જે ગુર કરણા હોય,
 જ્ઞાન દશા પ્રગટે તદા, સદ્ સદાગમ જોય. ૩
 આગમમેં જિનેં ઉપદિસ્યો, દર્શન લક્ષ સમૂલ,
 અતિ વિશુદ્ધ ગતેં આદર્યા, આતમ દૂઈ અનુકૂલ. ૪

લક્ષણતા સમ્મકત છઈ, નીર્દુષણ તસ સુદ્ધિ;
 લક્ષણ પંચ પ્રકાસ કૃત, બોધ ધરે હિત બુદ્ધિ. ૫
 ઉપસમાખ્ય આદિમ કલો, સંવેગાખ્ય અધીક્ય;
 નીર્વેદાનુકંપાખ્ય વલી, અંતિમાખ્ય આસ્તીક્ય. ૬
 દર્શનનો શબ્દાર્થ એ, જોવો સાસન અન્ય;
 કર્મમોહનો ક્ષય કરે, સમક્તિ વિના ન અન્ય; ૭
 સકલ ક્રીયા પરિશીલના, કર્યે નહી સિંધ્યર્થ;
 જો નહોં સમક્તિ સુદ્ધતા, સવી તો સૂક્ષ્મા વ્યર્થ. ૮
 આરાધે મન સુદ્ધથી, દર્શન સમક્તિ સાથ,
 તો નિશ્ચે શીવપુર તણી, પ્રભૂના તેહને હાથ. ૯

x x x x
 નીરવેદ જો અનુભવો નૃપ હુરી વાહને પવિત્ર;
 સૂય પામ્યો તિણે સારવતો સાંભલજ્યો એ ચરિત્ર. ૧૩
 x x x x

અતે—

હાલ ૩૧ જાન્યુઆરી ચાલિ.

મેં અબ્યાખ્યોરે, હુરીવાહન તણે;
 ચરિત્ર અપૂરવ અનઅ સુહાંમણો,
 (ચાલી) સોહાંમણો મેં ચરિત્ર બાખ્યો, સમકલ્પ તરી માંહેથી;
 માહરી મેં બુદ્ધિ સાર, વર્ણુ લેઈ જિહાં તિહાંથી.
 કવિકલા નથી મુઝ તેહવી, કોઈ હાસી મત કરો.
 કરી મેં એ બાલકીડા, રીસ કોઈ મત કરો. ૫
 કણે નિસુધ્યા છે વ્યાકરણેને ઝોલપતો નથી હું કાંઈ વર્ણુને;
 (ચાલી) વર્ણુને કાંઈ ઝોત્રખૂં નહોં મંદમતિ હું માંનવી,
 તેહ માટે સુકવી કોપેં નવિ હો હાસી માંનવી,
 વર્ણુ પોપરો હોઈ તેહજ સુગણુ તેહ સુધારયો,
 સુકવિપદ રજ સમો કહું છું પોટ દૂઈ તે વારયો. ૬

સંવત ૧૭ સંઘમ ગીરી પાંડવ મીતે, વર્ષે વર્ષા ધૂરી માસાકિતે,
 (ચાલી) માસ પહિલો સરદ ઋતુનો અસીતપક્ષ પ્રલક્ષ્યે,
 કર્મ વાટી નવમી વાર વાર કવિ મિત્યુકત એ;
 તૂર્ય માંસુ રયા સુપરે દ્રંગ મહિસાંણુક મહિં,
 એહ ચરીત્રની કરી રચના, ગુણી નિસુણી ગહગહે. ૭
 નૃપ હરીવાહન કેરે ચરિત્ર એ, વર્ણવી રચના માંહે વિચિત્ર એ,
 (ચાલી) વિચિત્ર રચના ચરિત્ર કેરી, નિસુણી પ્રાણી હરપીઈ;
 અન્ય વિકથા છાંડો પરીહી, જ્ઞાન આગમ પરપીઈ,
 કીર્તિવિજય ઉવઝાય જીતેંદ્રીયી, જસ પદ સેવા સુગુણ આશ્રઈ,
 (ચાલી) આશ્રઈ તસ ચરણ સેવા, માંનવિજય પંડિતવર,
 તસ સીસ પંડિત રૂપ પ્રગટીત સ્વકૂલ દીહ દીવાકરો,
 હરીનૃપના ચરિત્ર કેરી, એકત્રીસમી ઢાલ એ,
 કરી રૂઝે મોહનવિજયે હોઈ મંગલ માલ એ.

—ઇતિશ્રી હરિવાહન નૃપ ચરીત્ર રાસ સંપૂર્ણ. લિપિનોયં કટારિ
 આમ મધ્યે સંવત્ ૧૭૮૮ વા—પોસ વદિ ૧ દિને પત્ર ૧૯—પં ૧૭ ભાવ.

—પ્રત લ. સં. ૧૭૫૮ ત્રિધૃતપુરે જા.

—ધમડકા ગામ મધ્યે સકલ પં. શ્રી હિતવિજય ગણિ શિ૦ પં.
 ભાણુવિજય ગુરૂ બ્રાનુ ગ૦ જિનવિજયેન લિ૦ સં. ૧૭૭૩ વર્ષે શાકે
 ૧૬૩૮ કાર્તિક વદિ ૬ ગુરૂ પુણ્યે શ્રી મહાત્મીર પ્રસાદાનુ ૨૧-૧૪ માં.

(૮૪૨)+ રત્નપાલનો રાસ—સં. ૧૭૬૦ માગશ્વર શુ. ૫ ગુરૂ અ-
 ભુલિલપુર પાટણુમાં.

આદિ—

સકલ શ્રેણિ મેદુર (મેદુલીલા) તણી, દાયક અતુદિન જેહ,
 તે જે કોઇ રૂપ છે, તેહથી ધરીઈ નેહ. ૧

અવિનાસી અવ્યય અરૂજ, અક્ષય વલી અલક્ષ,
 નિરાકાર નિરૂપાધિ ગુણ, નવિ તસ કાંઈ પક્ષ. ૨

આદિ અનાદિ નીરપ તન, ન્યારો વલી નિવેદ;	
રૂપારૂપી રૂપનો, કુણુ દાખી સકે' ભેદ.	૩
નિત્ય અરૂપી પિણુ નથી, છે રૂપી ભગવાંન;	
નિકટ ધણી કો નવિ લખે, યથા નયન યુગ કાંન.	૪
રાખ્યો હું રૂપસ્થથી, માખ્યો જ્ઞાનથી નિલ,	
આતમ પદ હવે' ઓલખ્યો, મહી હવે સમકિત વૃત્તિ.	૫
ભાવાતીતા ભક્તને', છે એ તસ અનુકૂલ,	
મિથ્યામતી આહક મનુજ, તેહથી તો પ્રતિકૂલ.	૬
અધ્યાતમ આવાસમે', અનુભવ ગોખ પ્રલક્ષ;	
જ્ઞાન નયનથી ઊપજે', તિહાં તસ રૂપ પ્રલક્ષ.	૭
સ્થું પ્રાણી ભૂલા ભમો, નમો નાથ જિનરૂપ;	
ગમો દુખ ભવ સંબંધીયા, રમો અનુભવથી અનૂપ.	૮
દયા સુકિત સુકિતક મનુજ, પ્રોયો ગુણુ સમ્યક્ત;	
ઉકિત મુકિત પ્રતિયુકિતથી, લહીઈ થઈ અવ્યક્ત.	૯
શ્રી જિન ચ્યાર પ્રકારનો, ભાખ્યો દાખ્યો ધર્મ;	
દાન શીલ તપ ભાવના, એહ ધર્મનો મર્મ.	૧૦
દાન થકી કેઈ નર તર્કા, દાનથી લહીઈ સૂખ,	
દાને સવિ સંકટ ટલે', દાને ન હોઇ દુખ.	૧૧
દેતાં દાન સુપાત્રને, નવિ કરીઈ કાંઈ વાંણિ;	
ચિત્ત વિત્ત ને પાત્ર યુત, લહીઈ પદ નિરવાંણિ.	૧૨
દાન ઉપર સંબંધ અથ, કહિશ પ્રમાદ નિવાર;	
રત્નપાલ કેરૂં ચરિત, સુણો સહુ કરિ મન ઠાર.	૧૩

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૧૮ રાગ ધન્યાસી-આદરિજીવ ખિમા ગુણુ આદરિ-એ દેશી.
સંવત ખાંગ સંયમ કરી જાણો, માગસિર માસ સુહાયોજ;

તિથિ પંચમી ગુરુવાર તણે દિન, વિજય મહુર્ત મન ભાચેછ.
 તપગચ્છ મંડણુ કુમતિ ખંડણુ વિજયરત્ન ગુરુ રાજેછ;
 જસ દિવાળે પીસુણુ તણા મદ, સહસા દ્વારે ભાજેછ.
 વાયક કીર્તિવિજય પયસેવક, આનવિજય કવિરાયાછ;
 તાસ સીસ બુધ રૂપવિજય ગુરુ. તેહના પ્રણુમી પાયાછ.
 મોહનવિજયે રાસ એ ગાયો, પુરવર પત્તનમાંહિછ;
 રત્નપાલ મુનિરાય તણા ગુણ, ચ્યારે ખડે ભાયાછ.
 ચોથે ખંડ અઢારે ઢાલે, પૂરો થયો સુવિશાલ;
 ચ્યારે ખંડે સુપરે મેલી, નૌતન છાસડિ (અડસાડિ) ઢાલછ.
 વર્ણવીને જો કહિસ્યે વક્તા, હિત ધરી શ્રીતા સુણુસ્યેછ;
 તો ઉપજસ્યે રસ સહીજનને, દુખ દોહગ અવગણુસ્યેછ.
 હોસ્યે ધરિ ધરિ મંગલમાલા, સાંભળતાં એ રાસછ;
 ધણુ કણુ કંચણુ લીલા લક્ષ્મી, મોહનવિજય વિલાસછ; ૨૫

—સર્વ ઢાલ ૬૬ સર્વગાથા ૧૩૭૨ ૪૦-૧૭ મો.

—સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે શુક્લપક્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ દિને વાર સોમે લખીતંગ ભાલદેસે ગંગપૂરે આમે લખીત મહોપાધ્યાયશ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી સિદ્ધચંદ્ર ગણી તત્ શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી સમાચંદ્રગણી તત્ શિષ્ય સકલ પંડિતોત્તમ શ્રી ૫ શ્રી ભાગ્યચંદ્ર ગણી તત્ સીસુ ખુસ્યાલચંદ્રેણુ લખીકૃત આતા લખમીચંદ્રેણુ વાંચનાર્થે પત્ર ૩૧ પ્ર. કા. વડો. નં. ૬૫૫.

—સંવત ૧૭૯૬ વર્ષે પોસ સુદી ૧૧ શનૌ શ્રી પાર્શ્વચંદ્ર સૂરિ ગચ્છાધિરાજ ભટ્ટારક પૂજ્ય શ્રી અખયચંદ્ર સૂરીણાં શિષ્યર્ષિ પ્રતાપચંદ્રેણુ લિખિત સ્વવાચનાર્થે ખંભાયત બંદિરે. પત્ર ૫૬ નં. ૯૫૧ પ્ર૦ કા૦)

—સર્વગાથા ૧૩૮૭ શ્લોક સંખ્યા ૨૦૦૦ સં. ૧૮૨૨ આસાદ શુદ્ધ ૧ ભોમે શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદત્ ૫૧-૧૫ ધે.

—૪૮-૧૭ પાલજીપુરખં.

—સર્વગાથા ૧૩૮૯ સંવત ૧૮૧૭ વર્ષે પોસ માસે શુકલપક્ષે પાંચમિ દિન રવિવારે, પં. શ્રી ૫ શ્રી પંન્યાસ દિપતિવિજય પં. શ્રી હર્ષવિજય ગણિ અમરવિજયજી સેવક રૂપવિજય લખીતં શ્રી માણિક્યપુર માહા ગ્રામે આપ સ્વાર્થેનઃ શ્રી શુભંભવતુ, શ્રી રસ્તુ-૭૦-૧૨ અનંત.

—સંવત્ ૧૮૫૬ ના વર્ષે સાકે ૧૭૨૨ ના પ્રવતમાન જ્યેષ્ઠ માસે શુકલપક્ષે સપ્તમી તિથૈ ભૃગુરામરે તપાગછે ભદારક શ્રી હીરરત્ન સૂરીશ્વર તત્ શિષ્ય ગણી શ્રીપ ધનરત્નજી તત્ શિષ્ય શ્રીપ તેજરત્નજી તત્ શિષ્ય શ્રીપ જોધરત્નજી તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ લાવન્યરત્નજી તત્ શિષ્ય મુનિ ગોવિંદરત્નજી ભાવચારીત્રીયા મનજારામ લિપીકૃત આત્માર્થે સાયલા ગ્રામે ચોમાસું રહિને લખ્યું છે. શ્રી અર્જુનનાથ પ્રસાદાત્ ૩૫-૧૭ મો. સે. લા.

—સં. ૧૮૮૬ આસુ શુક્લ માસ તીથ વાર ૩ શુક. શ્રી ગોવિંદવિજયજી શિં મોહનવિજય તત્ શિષ્ય મુનિ હુકમવિજયેન રાયપુર સેર મધ્યે લિં શ્રી શાંતિનાથજી પ્રસાદાત્ શ્રી માણુમદ્રજી પ્રસાદાત્ ૫૯-૧૩ વિંનેન્ન-૩૨૯૭.

—લ. સં. ૧૯૨૫ ૩૪-૧૮ ખી. ડી. નં. ૧૫૬ રો. એ. સો મુંબઈ નં. ૧૯૫૪ અને પત્ર ૧૧૪થી ૩૬ પંક્તિ ૧૮ ખી. ડી. નં-૧૫૪ રો. એ. સો. નં. ૧૯૫૫.

—રત્ન; કે૦; ચં; લીં. માણિક. પ્ર૦ સવાહચંદ રાખચંદ અમદાવાદ.

(૮૪૨)+ માનતુંગ માનવતીનો રાસ. સં. ૧૭૬૦ અધિક માસ શુ. ૮ સોમ પાટણમાં.

(વિષય-મૃધાવાદ પરિહાર.)

આદિ—

દ્વિઠા.

ઋષભ જિણુંદ પદાંજુજે, મન મધુકર કરિ લીન,

આગમ ગુણુ સૌરભ્ય વર, અતિ આદરથી કીન.

૧

યાનપાત્ર સમ જિનવર, તારણુ ભવનિધિ તોય,

આપ તર્થા તારે અવર, તેહને પ્રણિપતિ હોય.

૨

(પછી સરસ્વતી, ગુરની સ્તુતિ છે.)

દ્વિપ્રભેદ તે ધર્મ છે, આગારી અણગાર,
 વ્રત પણ દ્વાદશ પંચ તિહાં, તેહના વિવિધ પ્રકાર. ૮
 મૃષાવાદ વ્રત દ્વિતીય એ, મૃષા તણો પરિહાર,
 સત્ય વચન આરાધિયે, તો વરિયે શિવનાર. ૯
 ફૂટ મૃષા તજતાં થકા, ધરિયે ધ્રમ પ્રતિબંધ,
 સત્ય વચન ઉપર સુણો, માનવતી સંબંધ. ૧૦
 અતિહિ કૌતુકની કથા, સાંભલજે ચિત લાય,
 મત કરજો શ્રાતા સકલ, બધીર ગીતનો ન્યાય. ૧૧

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૪૭ મી. વાથાના ભાવનની દેશી.

રામ દમ અંતિતણા ગુણ પૂરા, સંયમ રંગે રંગાણા હે,
 —સસનેહા ભવિજન, બીજું વ્રત ચિત લાખયે-આંકણી.

x x x x

સત્ય વચનનાં એહવાં ફલ છે, મન માનો તે આખો હે, સં
 મૃષાવાદ પરહરવા કેરી, પ્રજા સહુકો રાખો હે, સં ૯ સસનેહા
 માનવુંગ ને માનવતીનો, રાસ રચ્યો મેં રૂડો હો, સં
 લેજો કવિજન એહ સુધારી, હોયે ને અક્ષર કુડો હે. સં ૧૦
 મેં તો કરી છે બાલકીડા, હું શું બાણું જોડી હે, સં
 હાંસી કોઇ મ કરજો કોવિંદ, મત કો નાખો વખોડી હે. સં ૧૧
 ચઉવિહ સંધના આગ્રહ થકી મેં, કીયો (ધો) રાસ રસીલો હે, સં
 ને કોઇ બણુશે સુણુશે પ્રાણી, તે લહેશે શિવચીલો હે, સં ૧૨
 પુરણ કાય મુનિ અંદ સુવર્ષે (૧૭૬૦), વૃદ્ધિમાસ શુદ્ધ પક્ષેહે.
 અષ્ટમી કર્મવાટી ઉદયિક, સૌમ્યવાર સુપ્રત્યક્ષે હે, સં ૧૩
 શ્રી વિજયસેનસુરિ પયસેવક, કીર્તિવિજય ઉવચ્ચયા હે, સં
 તાસ શીસ સંયમ ગુણ લીના, માનવિજય યુદ્ધ રાયા હે, સં ૧૪

તાસ શિષ્ય પંડિત મુકુટમણિ, રૂપવિજય કવિરાયા હે. સં
 તાસ ચરણ કરણાથી કરિને, અક્ષર ગુણ મેં ગાયા હે. સં ૧૫
 અણહિલપુર પાટણમાં રહીને, માનવતી ગુણ ગાયા હે. સં
 દુર્ગાદાસ રાઠોડને રાજ્યે આણુંદ અધિક ઉપાયા હે. સં ૧૬
 સડતાલીશં ઢાલે કરિને, કીધો રાસ રસાલા હે. સં
 મોહનવિજય કહે નિત હોત્તે, ધર ધર મંગલમાલ હે. સં ૧૭ સસનેહાં
 (પત્ર ૩૧ પ્ર. કા.)

—સંવત્ ૧૭૮૩ વર્ષે માસોત્તમ પોષ માસે શુકલપક્ષે પ્રતિપદા
 ૧ તિથી કુંજવાસરે લિપીકૃતં શ્રીમદ્ અનહલપુર પત્તને સુભંભવતુ—
 ૪૮ પં. ૧૪ આ. ૩.

—સં. ૧૮૩૫ કા. શુ. ૨ સોમ પં. વિવેકવિજયેન લિ. આવક
 દેવગુરુભક્તિકારક હરખચંદ-પંડનાથે, પાદરા નગરે શ્રી શાંતિનાથ પ્રસા-
 દાત્-૫૮-૧૨ ભ.

—સર્વગાથા ૧૦૧૫ સં. ૧૮૦૭ માઘ વદિ ૬ ભોમ પં. પુણ્ય
 વિજય ગં શિ. રત્નેન લિં સલપુરે મરઘરે ૩૪-૧૫ મારીયાધર ભ.

—પં. શ્રી શ્રી માણિક્યવિજયજીના તત્ સીષ્ય મુ. જ્ઞાનવિજે
 લક્ષીતંગ શ્રી વડાવલી નગરે શ્રી માહાશીર સ્વામી પ્રસાદાત્ રવીવારે
 પાછીલે દીવસ પોહરે સંવત્ ૧૮૪૨ આવણુ સુ. ૯; ૪૫-૧૩
 પાલણુપુરમાં.

—૩૪-૧૭ છેલ્લું પાનું નથી. પ્રત જૂની છે, પાલણુપુર ભં.

—પત્ર ૪૨ અમરવિજય સીનોર.

—સં. ૧૮૫૬ માગશીર માસે શુકલપક્ષે ૧૩ તિથી સોમવાસરે
 ત્રિંમડી આમે વાહેરા ડોસા તનુસત વોહેરા થેશ તનુસત વોહેરા જયરા-
 જનિ કાન્નિ રાસ લખાગ્યો છિ. ૬૫-૧૦ લીં.

—ખી. ડી. ૧૫૭ રો. એ. સો. મુંબઈ નં. ૧૯૮૭ ૩૫-૧૫.

—સં. ૧૮૬૯ ભાદ્રવા વદિ લિ. સુની રંગસાગરેણુ વિસલપુર
 અધ્યે ૩૩-૧૫ વિ. ને. નં. ૪૫૨૩ તેમજ નં. ૪૫૨૨.

—સં. ૧૭૮૬ વર્ષે મહા શુદ્ધિ ૫ દિને લિં શ્રી પૂજ્ય શ્રી ઋષિ શ્રી ૬ કેશવજી તત્ શિષ્ય પૂજ્ય ઋષિશ્રી રાજસીહજી તત્ શિષ્ય શ્રી પંડિત પુજ્યજી ઋષિ શ્રી ૫ વસ્તાજી તત્ શિષ્ય શ્રી ૫ કર્મચંદ્રજી ઋં ધનજી ઋં વાધજી ઋં હીરજી ઋં સીવજી વૈ, કલ્યાણજી વૈં આચારિ, મુનિ ધનજી. ૨૮-૧૫ કોટ ઉ. પો-નાં. ૧૪૫.

(પ્ર. ભીમશી માણેક, તેમજ સવાધ્યંદ રાધ્યંદ.)

(૮૪૪) પુન્યપાલ ગુણસુદંરી રાસં સં. ૧૭૬૩ શુ. ૧૧ ગુરપત્તનમાં

અંતે—

શ્રી વર્ધમાન જિનપદ પ્રભાકર યસ ધન દિસોદિસિ ગાજેજી,
શ્રી વિજયરત્નસૂરીસર કેરા અતિ રમણિક રાજેજી.
કીધો રાસ તણી પરિ રચના ગુણ રસ સંજમ વર્ષેજી,
શુદ્ધિ એકાદશી સુરગુર દિવસે દિવસે પત્તન માહે લર્ષેજી.
શ્રી વિજયસેન સૂરીસર સેવક કીર્તિવિજય ઉવઝાયજી,
પંડિત માનવિજય તસ સેવક સાધુ તણા ગુણ ગાયાજી,
તાસ સીસ પંડિત મુગટમણિ રૂપવિજય ગુર રાયાજી,
ઝોહનવિજયે રાસ રચ્યો એ ખામી ચરણ પસાયાજી,
પંડિત લઘ્વિવિજય તણો સેવક માણિકવિજય ઉપદેશે,
કીધો રાસ સંબંધ સલુણો આણી હેન વિશેષેજી.

(૨૫ પત્ર. પ્ર-કાં.) મ.

(૮૪૫)+ અંદ રાજનો રાસ સં. ૧૭૮૩ પોષ શુદ્ધ ૫ શનિવાર
રાજનગરમાં.

આદિ—

દ્વહા.

પ્રથમ ધરાધવ તીમ પ્રથમ, તિર્થંકર આદ્ય,
પ્રથમ જિણુંદ દિણુંદ સમ, નમો નમો નાભેય. ૧
અમીત કાંતિ અદ્ભુત સિખા, સિર ભુષીત સોઝાહ,
પ્રગટયા પદમ દ્રહ થકી, સિધુ સલિલ પ્રવાહ. ૨

હુધા સહિ કેવલ લહી, દીધૂ પ્રથમજ માત,	
જનનીવહલ એમ જે, તે જગ જાત સુજાત.	૩
જાસ વંશ અવતંસ સમ, પ્રભુ તીયુક્તિ સુભૂક્તિ,	
વિલસી મુકુર નિવાસની, વરી વધૂ જે મુક્તિ.	૪
લઘુવયૈ ઇચ્છા ધ્રુવની, પારણ દિન પણ તૈહ,	
મિષ્ટ ઇષ્ટ પ્રભુને સદા, મીઠું મંજલ એહ.	૫
ગણધર દાદસ અંગીકા, ધારક સૂત્ર કહેવ,	
જંગમ નાણુ તણા જલધિ, પુંડરીક પ્રણમેવ.	૬
તું વરદાતા શારદા, સચરાચર આભાસ.	
કહેતાં શીયલ સંખંધનો, વસિ મુઝ મુખ આવાસ.	૭
ગુરુ દરીયો ભરીયો ગુણે, તરીયો કિણુવિધ જાય,	
જાસ અકથ ઉપગાર ભર, પ્રણમું તેહના પાય.	૮
અંદ નરિંદ તણો રચું, સીયલ ગુણે સુચરિત,	
ઓતા શ્રુતિ ભૂષણુ નિપુણ, પરમ ધરમ સુપવિત.	૯
એહ કથા રસ આગલેં, મુધા મુધા આયાસ,	
તે સાંભલિયો રસ રસિક, કવિજન વચન વિલાસ,	૧૦
મધુર કથા રચના મધુર, વક્તા મધુર તિમ હોય,	
મધુર એતો છે મધુરતા, હ્રુષ્ઠ જે ઓતા કોય.	૧૧

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૩૩.

તપગણ નાયક ગુણગણિ લાયક, વિજયસેન સુરિંદાળ,	
પ્રતિભોધે જાણે દિલ્લીનો પતિ અકબરસાહ ભૂમિંદાળ.	૧૬
તાસ ચરણ શતપત્ર સુમધુકર, કીર્તિવિજય ઉવચાયાળ,	
તાસ શીષ કવિકુળ મુખમંડન, માનવિજય કવિરાયાળ.	૧૭
તસપદ સેવક મતિશ્રુતસાગર, લખિષપ્રતિષ્ઠ કહાયાળ,	
પડિત રૂપવિજય ગુણ ગિરઆ, દિનદિન સુચશ સવાયાળ.	૧૮

તેહને બાળકે ઓહનવિજયે, અઠોતરસો ઢાળેજ,
 ગાયો અંદ ચરિત્ર સુરંગા, ચરિત્ર વચન પરનાલેજ. ૧૯
 કીધો ચોથો ઉલ્લાસ સંપૂરણ, ગુણ વસુ સંયમ વર્ષેજ,
 પોષ માસ સિત પંચમી દિવસે, તરણિજ વારે હર્ષેજ. ૨૦
 રાજનગર ચોમાસું કરીને, ગાયો અંદ ચરિત્રજ,
 શ્રવણ દેર્ધ શ્રોતા સાંભળશે, થાશે તેહ પવિત્રજ. ૨૧
 જે કોઈ બણશે ગણશે સુણશે, તસ ધર મંગલમાલાજ,
 દિન દિન વધતી વધતી થાશે, નિર્મળ કીર્તિ વિશાલાજ. ૨૨
 અધિકું ઓધું જે કહેવાણું, મિચ્છા દુકક તેહજ,
 ક્રુવ જગ અચલ હોળે ધરણીતલ, અંદતણા ગુણ એહજ. ૨૩

કળશ.

એ ચરિત્રસાગરહુંતી નિરખી યત્ન સુરગિરિ આદર્યો,
 અંદ તૃપ સંબંધ રાશિ જિમ અતિહી પ્રભાકર ઉદ્ધર્યો;
 શ્રી વિજયક્ષેમ સુરિંદ રાજ્યે, કરી પરમ ગુરવંદના,
 કવિ રૂપમેવક ઓહનવિજયે, વર્ણવ્યા ગુણ અંદના. ૧

—સકલ પંડિત શિરોમણિ પ્રવર પ્રધાન પંડિત શ્રી ૧૦૮ પંન્યાસ
 શ્રી રાજસાગરજી—તત્ શિ૦ પં. શ્રી યોગસાગરગણી—તત્ શિ૦ શિવ-
 સાગરેણુ લિપિકૃત. સં. ૧૮૫૦ વર્ષે મતિ આશ્વિન્ય સુદિ ૧૦ દિને
 શ્રી ધ્રાણુપુર નગરે શ્રી આદીશ્વર જિન પ્રસાદ—શ્રી મહાવીર જિનપ્રસા-
 દાત. શિવસાગરસ્ય વાચનાર્થ. શ્રી જીરાવલી પાર્શ્વજિન પ્રસાદાત્—
 ૧૨૬-૧૩ ધો.

—સકલ પંડિત શિરોમણી પંડિત શ્રી ૧૯ પં. શ્રી માણિક્ય-
 વિજયગણિ, તત્ શિષ્ય પંડિતશ્રીપ વિનયવિજયગણિ, શિષ્ય પં. ગ્રેમ-
 વિજય લિખિત. સંવત્ ૧૮૪૧ વર્ષે આશુશુ વિદ ૫ દિને રવિવાસરે
 સંપૂર્ણ: શ્રી મેલા નગરે. શ્રી પદ્મપ્રભુ જિન પ્રસાદાત્. મંગલ વાચક-
 સ્યાપિ લેખકસ્યાપિ મંગલ, મંગલ સર્વલોકાનાં ભૂર્ભુમિપતિ મંગલ. ૧

૧ ઇતિ શ્રેયં. શુભંભવતુ કલ્યાણઃ (આ પછી પાછળથી એવું ઉમેર્યું છે કે સં. ૧૮૭૫ શ્રાવણ વદ ૨ ચંદ્રનો રાસ ૧ માત્રા રાધવળને આપ્યો છે સાટે રમાલ ૧ લીધો છે તેનો કોઈ દરદાનો કરે તો જીવણ જીવવાળ કરે લી. જીવણજી.) ૯૭-૧૫. અનંત-ળીજ પ્રત પાનાં ૯૭-૧૫ પણ છેલ્લું ૯૭ મું પાનું નથી. અનંત.

—પંડિત ૨૧ પાનાં, ૧૯ પંક્તિ મો. સેં. લા.

—ઇતિશ્રી મોહન વિરચિતે ચંદ્યરિત્રે પ્રાકૃત પ્રખંધે ચંદ પ્રગટન ૧ વીરમતી વધ આભાગમન ૨ સંયમગ્રહણ ૩ શિવપદપ્રાપ્તિ ૪ રૂપાભિશ્રુતિર્નિ કલાભિઃ સમર્થોયં ચતુર્થોલ્લાસ ૪ ઇતિ શ્રી ચંદ્રરાસ સંપૂર્ણ સંવત ૧૮૮૧ ના વર્ષે મૃગશિર માસે શુકલપક્ષે ચૌદસ તિથૌ રવીવાસરે લિધીતં. સકલ પંડિત સમા શૃંગાર હારવિરાગમાન પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ પં. મેધવિજય ગ૦ તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૧૯ પં. હંસવિજય ગ૦ તત્ શિષ્ય પં. વિવેકી તેજસ્વી સમારંજનીક પં. શ્રી રત્નવિજય ગ. તત્ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ પં. તત્ શિષ્યપાયરજરેણુ સમાન કલ્યાણવિજય લિપનીયા ઈદ્ર પુસ્તિકા શ્લોક સંખ્યા ૫૦૦૦ પત્ર ૯૦ પં. ૧૬ આ. ક.:-૧૭૮-૧૨ ધો.

—સં. ૧૯૦૨ ફાગણ માસે શુકલપક્ષે ત્રીથૌ ૧૩ વાર ભોમવારે ૯૦-૧૬ ગો. ના.

—સકલ ભટ્ટારક પુરંદર ભટ્ટારક શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી વિજયદેવ સૂરીશ્વર ચરણસેવી મહોપાધ્યાય શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી ચિનીતવિજય ગણિ તચ્છિષ્ય વિબુધમુખમંડન પંડિત શ્રી. પં. તેજવિજયગણિ તચ્છિષ્ય પંડિત શ્રી ૫ શ્રી માનવિજયગણિ તચ્છિષ્ય પં. શુભ વિજયગણી તચ્છિષ્ય કનકવિજય લિખિતં. સંવત્ વસુ અહ સંયમ (૧૭૯૮) વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે રિક્તા તિથૌ ચતુર્દશીદિને ભૃગુવાસરે મધ્યાહ્ન સમયે વિજય મૂર્ત્તે રાજનગરે લખ્યો છે. ગ્રંથાગ્રં ૩૦૦૦ સંતોર અમરવિજયજી.

(૮૪૬)+ ચોરાશી.

આદિ—

ઋષમસ્ત.

પ્રભુજી એલભડે મત ખીજો.

આલપણે આપણુ સસનેહિ, રમતા નવ નવ વેષે

આજ તુમો પામ્યા પ્રભુતાઈ. અમે તો સંસારની વેષે હો. પ્રભુ

x x x x

અંતે—

મહાવીરસ્ત. પછેડાની દેશી.

દુર્લભ ભવ લડી દોહલોરે, કહો તરીયે કેણુ ઉપાયરે, પ્રભુજીને વીનવુંરે.

x x x x

વર્ધમાન મુજ વીનતીરે, કાંઈ માનજો નિશદીશરે;

મોહન કહો મનમંદિરેરે, કાંઈ વસિયો તું વિસવાવીશરે. પ્ર. ૮

—પ્ર. ચોવીશી વીશી સંગ્રહ પૃ. ૮૪ થી ૧૧૦.

૪૧૩ કેસરવિમલ [ત૦ શાંતિવિમલના શિષ્ય]

(૮૪૭)+ સૂક્તિમાલા. સં. ૧૭૫૪

આદિ—

સકલ સુકૃતવલ્લી વૃંદ જે મૂર્તિમાલા,

નિજ મનસિ નિધાય શ્રી જિનેન્દ્રસ્ય મૂર્તિ.

લલિત વચન લીલા લોકભાષા નિમજ્ઞે,

રિહ કૃતિપય પદે સુકૃતમાલા તનોમિ ॥

૧

તત્વજ્ઞાન મનુષ્ય સજ્જન ગુણુ ન્યાય પ્રતિજ્ઞા ક્ષમા,

ચિંતાઈ ચ કુલે વિવેક વિનયો ત્રિદોષપકારોધમા,

દાનકોષ દયાદિ તોષ ત્રિપયા સાક્ષ પ્રમાદસ્તથા,

સાધુ શ્રાવક ધર્મવર્ગ વિષયા જ્ઞેયા પ્રસંગા અમી ॥

૨

આમ જે શ્લોક આદિમાં સંસ્કૃત આપી પછી આપાના ૩૭ છંદો

છે તેમાં આદિનો

સકલ કરમ વારી, મોક્ષ કર્માધિકારી,
ત્રિભુવન ઉપગારી, કેવલજ્ઞાન ધારી;
ભવિજન નિત સેવો, દેવ તે ભક્તિ ભાવે,
ધ્વજ જિન ભજતાં, સર્વ સંપત્તિ આવે.

૧

*

*

*

*

અંતે—

ભવવિષય તણા જે ચંચલા સૌખ્ય જાણી,
પ્રિયતમ પ્રિયયોગા ભંગુરા ચિત્ત આણી,
કરમદલ ખપેછ કેવલ જ્ઞાન લેછ,
ધન ધન નર તેછ મોક્ષ સાધે જિ કેછ.

૩૭

ઈત્યેવ સુક્તા કિલ સૂક્તમાલા, વિભૂષિતા વર્ગશ્ચતુષ્ટયેન
તનોતુ શોભામધિકં જનનાં, કંઠે સ્થિતા મૌક્તિકમાલકેવ.

૩૮

આસીતુ સદ્ગુણસિદ્ધુપાર્વણુશશી શ્રીમત્તપાગચ્છેશ,
સૂરિ શ્રી વિજયપ્રભામિધ ગુરુ જ્યા જગદ્વંદન;

તત્પટ્ટોદય ભૂધરે વિજયતે ભાસ્ત્રાનિવોયપ્રભઃ

સૂરિ શ્રી વિજયાદિસ્ત સુગુર વિદ્વજજનનાનંદભૂ.

૩૯

વિખ્યાતાસ્તદ્રાજ્યે, પ્રાચા શ્રી શક્તિવિમલ નામાનિ,

તત્સોદરા બભ્રુવું, પ્રસો શ્રી કનકવિમલાશા.

૪૦

તેષામુભૌ વિનેયૌ, વિદ્વત્કલ્યાણુવિમલ ઇલાધ,

તત્સોદરો દ્વિતીયઃ, કેશરવિમલાભિધો વરજઃ

૪૧

તેન ચતુર્ભિવર્ગૌ, વિરચિતા ભાષાનિબદ્ધ રચિરેયં,

સૂક્તાનામિહમાલા, મનોવિનોદાય આલાનાં.

૪૨

વેદેદ્રિયર્ષિચંદ્રે (સંવત્ ૧૭૫૪) પ્રમિતે શ્રી વિક્રમ્બાદ્યતે વર્ષે,

અગ્રંથી સૂક્તમાલા, કેશરવિમલેન વિધુધેન.

૪૩

—સંવત ૧૮૧૧ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૧૨ રવૌ પં. શ્રી રત્નેન
વારાહી નગરે લિ. ૮-૧૬ પ્ર. કા. નં. ૨૪૦.)

—સંવત્ ૧૯૧૧ ના વર્ષે આસાદ વદ ૫ દને લખ્યો છે. ૯-૧૨ પ્ર. કા.

—સંવત ૧૮૬૮ વર્ષે પોસ વદ ૬ ભૂગૌ સકલપંડિત પ્રવર પંડિત પં. શ્રી શ્રી ૧૦૮ પં. શ્રી ભોજવિજયજી તત્ શિષ્ય પં. ઉત્તમવિજયજી તત્ શિષ્ય પં. શ્રી વનિતવિજયજી તત્ શિષ્ય એલા લખમીચંદ પઠનાથ. સુ. અમરવિજય પં. મેઘસક્ત લખીતે-રોહિણ મધ્યે શ્રી શાંતિનાથજી પ્રાસાદાત્ શુભંભવતુ. ૧૬-૧૭ ના. ભં.

—સકલ પંડિતચક્રચક્રચૂડામણિ પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી જસવંતવિજયજી શિષ્ય ચરણસેવી પં. ધનવિજયજી લિપિકૃત્વા. ભાવચારિત્રીયા મોતિચંદ વાંચનાર્થ આત્માર્થ, સં. ૧૮૬૦ રા મિતિ માહા ૫૬ સમ્પન્ન તિથો બુધવાસરે લીખીત્વા આમ દેવરિયા નગરે ઉદાયત રાજશ્રી ભૂપાલસિંહજી રાખ્યાત્. ૧૧-૧૪ ગો. ના.

(૮૪૮) વંકચૂડ રાસ સં. ૧૭૫૬

(ફાહા)

આદિ—ત્રિભુવનનાયક ગુણતિલો, પ્રણમું આદિ જિણુંદ;
જગજન તિમિર નિવારવા, ઉદયો પુંનિમ ચંદ. ૧
નીલમણિ પરિ નીલ ચુતિ, પ્રણમું પાસ જિણુંદ;
ભવિયજી વાંછિત પૂરવા, પરતિપ સુરતર કંદ. ૨
સિદ્ધારથ નૃપ કુલતિલો, ત્રિસલાનંદન વીર,
પ્રણમું જિન ચોવીસમો, સુરગિરિ જેમ સુધીર. ૩
સારદ શશિ જિમ નિરમલી, પ્રણમું સારદ માય
ભાવે નમું વધી નિજ ગુર. જે મનવાંછિત દાય. ૪
વંકચૂડ નરરાયનો, નિયમ તણે પરસંગિ,
તસ સંખંધી કુંડું હવે, સુણયો જન મનિ રંગ. ૫

હાલ. આજ અમારે આંગણુકે હું જાણું સુરતરે ફલિઓરે—એ દેશી.

અતે—

ભવિયણુ નિયમતણાં ફલ દેખો, નિયમ થકી સુખ હોવે રે;
 નિયમ તણાં વ્રત સાધ જે જે, શિવ રામા તસ જોવેરે ? ૧ બ.
 ભોગ અને ઉપભોગ તણા જે, નિયમ વ્રત આરાધેરે.
 શ્રી વંકચૂલ તણિ પરિ તે નર, સરગ તણાં સુખ સાધેરે. ૨ બ.
 વિનય કરી ગુરૂ પાય નમીજે, રાજ ઝઘડ સુખ લીજેરે;
 સંગત સરસા ફલ પામીને, સદગુરૂ સંગત કીજેરે. ૩ બ.
 શ્રી વંકચૂલ ચરિત્ર વપાંણ્યો, નિયમતણે પરસંગેરે,
 મનવંછિત ફલ હોય નિરંતર, સાંભળતાં મન રંગેરે. ૪ બ.
 સંવત સતરે છપ્પને ગાયો, શ્રી વંકચૂલ નરેસોરે;
 સુંદર મંદિર મતિ બંદિર, શ્રી સંઘ તણે આદેશોરે. ૫ બ.
 તપગણ ગયણુ દિવાકર સરિસો, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસોરે,
 સંપ્રતિ ગાયમ ગણુહર સરિસો, શ્રી વિજયરતન મુનીશોરે. ૬ બ.
 તેહ તણે રાજે જયવંતા, શ્રી શાંતિવિમલ કવિરાયા રે;
 તાસ સહોદર ઈણુ પરસંગે, કેસરવિમલ ગુણુ ગાયા. ૭ બ.
 ગુણુ ગાતાં ગુણુવંતા કેરાં, ફલય મનોરથમાલારે,
 ઈગિ વ્રતધરના ગુણુ ગાતાં, નિવસે ઘરે ઘરે લલિત વિશાલારે. ૮ બ.

—લિપિકૃતં મુનિ વિવેકસાગરેણુ. જ્ઞવાલપુર નગરે સંવત ૧૭૯૩
 વર્ષે આશુ વદિ ૧૫ દિને ૬-૧૨ પાલણુપુર બં.

[આ કવિના શિષ્ય કાંતિવિમલ થયા છે તે માટે હવે પછી જુઓ]

૪૧૪ દાનવિજય. (ત૦ તેજવિજય શિ૦)

(૮૪૯) લલિતાંગ રાસ. ૧૭૬૧ વિદ્યા.

૧ અષ્ટાપદ સ્ત્ર. ૧૭૫૬ પારેજ ચોમાસું.

અતે—

સંવત સતરને વરસ છપને, રહી ખારેજ ચોખાસ;
 ઋષભ શાંતિ જિનરાજ પદ્મે, સ્તવન રચ્યું ઉદ્ધાસ. ૧૪
 તપગણપતિ શ્રી વિજયરાજ સુરિ તસ પદ્મ સેવા કરી;
 દાનવિજય કહે સંઘને હોજો, એ તીરથ જયકારીરે. ૧૫

૨ સંવત્સરગીર્ણિત વીર જિનસ્ત. સં. ૧૭૭૨ વૈશાખ માસ
 આદિ—

સકલવાચક ચક્રવર્તી મહોપાધ્યાય શ્રી ૭ શ્રી બુદ્ધિસાગર ગણિ ગુરુચોનમઃ
 દ્વિહા.

સિદ્ધ સવે પ્રણમી કરી પરમાનંદ સ્વરૂપ,
 પરમેષ્ઠી પાંચે સદા, નિહચ્ચેસું અવિરૂપ. ૧
 ઋષભ આદિ જિનવર નમું, શ્રુતદેવી આધાર,
 વલી સંભાર નિજગુરુ, તેજ નભિં જયકાર.
 × × × ×

અતે—

શ્રી વિજયરાજ સૂરીસર રાગિં, થુણિઉં શ્રી જિનરાજરે,
 પંડિત આહિં પ્રધાન વિરાજે, શ્રી તેજવિજય બુધરાજરે. ૬૦ ભ૦
 તેહ ગુરુ પંકજ સેવી, બુધ દાનવિજય મન હરખેરે,
 ચોવીસમા જિનરાજનિં દૃષ્ટિ આણુંદ ઉપજે નિરખર્ણરે ૬૧ ભ૦
 કેલશી.

ધમ વીર જિનવર વિશ્વ હિતકર ગાઠઉં જન શંકરો,
 વૈશાખ માસિં અચલ લોચન સંયમ ભેદ સંવત્સરો,
 શ્રી તપગચ્છ રાજ બહુ દિવાળ શ્રી વિજયરાજ સૂરીસરો,
 તસ રાજે થુણિઉં વીરસામી દાનવિજય કવિ સુખકરો. ૬૨ ભા.

૩ ચૌવિસ જિન સ્તુતિ.

આદિ—

શ્રી ઋષભ જિજ્ઞેસર કેસર ચરચિત કાય,

ત્રિભુવન પ્રતિપાલે બાલકને જિમ માય. ૧

અંતે— શ્રી વિજયરાજસૂરિ ચરણ કમલ સુપસાય,

કહે દાનવિજય ધ્રમ મંગલ કર્યો માય.

—લિ. મોહનવિજય. ગુરુવારે રાતેર બંદરે. ૩-૧૩ આ. ક.

૫-૧૧ વિ. ધ.

૪૧૪ ક જસવંતસાગર (કલ્યાણસાગર-જશસાગર શિં ૦)

(૮૪૯ ક) કર્મસ્તવન રતન પૂર્વાર્ધ-સં. ૧૭૫૮ પહેલાં.

અંતે—

(કલસ)

ધ્રમ સયલ વેદી દુઃખ છેદી સ્ત્રીમંધરજિન દિનમણી,

વિનંયો ભગતિ બલીય જુગતિ ભાવના મનમૈ બણી,

કલ્યાણસાગર સુગુર સેવક જસસાગર ગુરુ ગુણનિલા,

કવિ કહે જસવંત સુણો ભગવંત તારિ તારિ ત્રિભુવન તિલા. ૪૭

—સં. ૧૭૫૮ વર્ષે મીતિ વૈશાખ વદિ ૩ અક્ષય તૃતીયા દિને

સકલ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી અજિતસાગરજી શિં ૦ ૫ શ્રી મહિલાસાગરજી

શિં ૦ ૫ શ્રી અનોપસાગરજી શિં ૦ ગણિ અજઅસાગરેણુ લિખિતા-શ્રી

રૂપનગર મધ્યે શુકલ પક્ષેતિ મંગલમાલિકા.

(વિ. ધ.)

૪૧૪ ખ કાહાનજી. (લેાં. તેજસિંહ શિં ૦)

(૮૪૯ ખ)+ સામાયિક દોષ સત્રાય સં. ૧૭૫૮ સુરતમાં.

અંતે—

પૂજ્ય શ્રી તેજસધજી, સુરત નગર ચોમાસે,

વરસ સત્તર અઠાવને, ગણી કાંહાનજી ધ્રમ ભાસે.

(૧૨ ગાથા પ્ર. કા.)

૪૧૫ લક્ષ્મણ (૨) (મલધારગચ્છ-વાચક લગવંત વિલાસશિ.)
(૮૫૦) છ આરાની ચોપાઈ-સં. ૧૭૫૮ કા. શુ. ૧૩ બુધ પટનામાં.
આદિ—

શ્રી જિનદેવ આરાધીયૈ રે લાલ, વંદી શ્રી ગુરુપાય સુખકારીરે.
માતા સરસતિ વીનમી રે લાલ, શ્રી ગણધર ગુરુપાય, સુખકારીરે
ભાવૈ જિનવર વંદીયૈ રે લાલ.

x

x

x

x

અંતે—

સંવત સતરહસૈ સમયે અઠાવનઘ રે, દાસ્યુન નૈ સિત પાધિરે
ત્રિતાપા બુધવારૈ રાસ રચ્યૌ, સુખ ભાવસૌ રે,
દેવશાસ્ત્ર ગુરુ સાધી રે. ૩૮ નમો.
પ્રાચી દિધિ મંડણુ પટણુ પુર પરગઠી રે,
ગંગા તટિ શુભ ચાંનરે,
તિહાં નિવસૈ સંઘ ચતુર્વિધ પુણૈ પરભાવસૌ રે,
ધરે ધર્મનો ધ્યાનરે. ૩૯ નમો.
વંશો શશિ રઘૌ ઠસ વંશજ રે, ગોત્ર ગહમડાં નાંમરે,
કરમચંદ પુત્ર હીરાનંદ ન્યાતમારે, તેહના દયા વિષૈ પરિણુમ રે. ૪૦ નમો.
તસ સુત દીપચંદ ગુન ગાયક બાણીયૈરે, આગ્રહ તેહને એહરે.
કરી ચોપડી ચિત ચોખૈ ભલ ભાવસૌરે, હુવે ઋદ્ધિ શુદ્ધિ ગુણુ ગેહરે. ૪૧ નમો.
કલસ.

શ્રી આદિ જિનવર સકલ સુખકર યુગલ ધરમ નિવારણો
સમકિત દાતા શુભ વિખ્યાતા ભવસમુદ્રહ તારણો,
ગણ શ્રી મલધાર મંડણુ દુહવિહંડણુ વાચક શ્રી લગવંતવિલાસજી
તરસ શિષ્ય મુનિશ્રી કહઠ લક્ષ્મણ શ્રી સંઘ પૂરૌ આસજી.

૪૧૬ નેમવિજય [ત૦ હીરવિજયચરિ-આણુંદવિજય-
એરવિજય-લાવણ્યવિજય-લક્ષ્મિવિજય-તિલકવિજય શિ૦)
(૮૫૧)+ શીલવતી રાસ (શીલરક્ષાપ્રકાશ રાસ) સં. ૧૭૫૦

આદિ—

દ્રઢા.

ઉઠકાર અક્ષર અધિક, જપતાં પાતિક જંત	
એહવી અધિકા કા નહિ, શિવપુર આપેં સંત	૧
અધ્યાપક આડે પુહર, આખેં આવસ છંડિ	
ચોતિરૂપ જગદીસ જે, માલે સમતા મંડિ.	૨
મંચ્છા રાષેં અતિ ધણી, લય આણેં ગુણ લીણ,	
અંતર ધરિઅ ગુર ગુર, છયલે કીધા છીણ.	૩

x

x

x

x

અંતે—

ગચ્છ ચોરાશી શિરોમણુ છાજે, તપગચ્છ અધિક દિવાજે હે,
ગચ્છપતિ શ્રી વિજયરતન સુરંદા, રાજ્યેં રચ્યો સુખકંદા હે સસનેહી. ૧૪
સતિય શિરોમણિ શીલવતીનો, સાચો વ્રત છે નગીનો હો,
રાસ સંપૂર્ણ સત્તરપંચાસે અખાતીજ રસ ધારસે પો. સ૦ ૧૫
કૂડ વચન મિથ્યાનાં દૂષણ, ભાખ્યો રસના પોષણ હે,
ત્રિવિધ કરી નેહુ ખમાવું, મિચ્છા દુકડ દિયો ઠાવું રે. સ૦ ૧૬
રસના દોષે અધિક કહાયે, પરભવ તે ન સુહાયે હે,
સતી ચરિત્રનું નામ સંભારી, હોજો મુજ સુખકારી હે. સ૦ ૧૭
પંડિત વાંચી સહી શુદ્ધ કરજો, એની કૃપાદષ્ટિ ધરજો હે,
ખંડ છટ્ટીની ઢાળ અદારે, પૂરી સમી ગુણુ લાગે હે. સ૦ ૧૮
બણે ગણે જે રાસ રસાલા, તે ધર મંગલમાલા હે,
નેમવિજય સતિ ગુણુ ગાજો, વૃદ્ધિ વૃદ્ધિ પદ થાજો હે. સ૦ ૧૯

—સર્વ ગાથા ૪૩૭ સર્વ ખંડે ઢાલ ૮૪ અંથાઅંથ ૨૫૬૭ સીલ-
વતિ મહાયરિત્રે મોક્ષગમનો નામ પળેા ખંડ સમાપ્ત. બદારક વિજ-

મગધપુરી ચરણસેવા પં. સુમતિવિજયગણી શિ. મં. મગધવિજયગણી
શિ. ચરણસેવિત રામવિજયેન લિ. સં. ૧૭૮૧ આદવા વદ ૧૧ ગુરુવા-
સરે કૃષ્ણપક્ષે. ૬૦-૧૭. પ્ર. કા.

—સં. ૧૮૪૭ વર્ષે વૈશાખ માસે શુકલપક્ષે વાર ગુરૂવાસરે
ભદારક શ્રી ૫ ઉદયસાગર સૂરીશ્વરાન્ સપરીકરાન્ પંડિત શ્રી ૫ ચારિત્ર-
સાગરજી સત્કેન લ૦ મૂં. હેમસાગર. ૪૫-૨૦ પ્ર. કા. નં. ૯૮૧.

—પ્ર૦ પ્રાચીન કાવ્યમાલામાં. વડોદરા.

(૮૫૨)+ નેમિ બારમાસ. સં. ૧૭૫૪ માધ શુ. ૮ રવિ. દીવ
બંદરમાં.

આદિ—

સમરીઈ શારદ નામ સાચું, એહ વિના જાણીએ સર્વ કાચું,
જ્ઞાન વિજ્ઞાન ને ધ્યાન આપે, મહિરની લહિર અજ્ઞાન કાપે. ૧
ચરણ નમી ગુરુતણે માસ ગાઉં, નેમ રાજુલને ચિત્ત ધ્યાઉં,
જે પ્રભુ સત્ય સંપતિજ્ઞાના, એ જિનજીવણુ સહી જીતજાતા. ૨
નેનના હેતચું નેહ જણાવે, માસ બારે કહી પ્રીડ મનાવે,
માસ એ માગસિર મન્ન બારે, રાજલ વચણુચું નેમ સુણાવે. ૩
x x x x

અંતે—

નેમ રાજુલ મેરે ગાધ્યાં, પાધ્યાં આનંદ આપ,
પરમેસર પદ ગાયતાં, જાધજે વિરચ્યાં પાપ,
તાપગણ વિબુધશિરોમણિ, તિલકવિજય ગુરુ જસ,
દીવ બંદિર માંહિ વિરચીઆ, નેમીના રે બારે માસ. ૫૭
વેહ પાંડવોને મન આણો, નય અંદ સંવત એ વખાણો,
ઉદોત અષ્ટમિ માસ માહ, માર્તઙવારે પૂરણુ ઉમાહ. ૫૮

—ધૃતિશ્રી રાજમતી ( ) કૃત નેમીશ્વર દાદશ માસ સંવત
૧૮૦૬ ના અષ્ટમ સુદ ૧૦ દીને પં. પ્રમોદકૃષ્ણલ લખીતંગ મંગલપૂર

મધે ઉભેકુશલ વસેલી પાશ્વ સોના અમુલક તલસીની શ્રી પકનારથે શ્રી.
એક ચોપડી પૃ. ૩૭ પાં. ૧૮ ના. બ.

પ્ર. જનયુગ પુસ્તક ૧ અં. ૪ પૃ. ૧૮૬.

(૮૫૩) વછરાજ ચરિત્ર રાસ સં. ૧૭૫૮ મામશર શુ. ૧૨ ખુબ.
વેલાકુલ (વેરાવળ) બંદરે.

આદિ—

અકલ મતિ અંતરીક જિન, પ્રણમું પ્રેમે પાસ,	
વિધન હરી સેવક તણાં, પૂરે પૂરણુ આસ.	૧
કરણવંત કૃપાલ તું, મોહનવલ્લી મયાલ,	
ચરમ જિન ચિત ચુપસ્યું, ભેટયો રંગ રસાલ.	૨
સુમુણુ સુદવણી સુંદરી, વાઘેસરી વિખ્યાત,	
તુલજા તું હિ ત્રિલોચની, મુઝ મુખ વસજો માત.	૩
સરસ વચન ઘો સરસતી, વાંણી તું પ્રમાણિ,	
કપટ તજો દિવેં ક્ષણિકા, ભારતી ગુણની વાંણિ.	૪
તું તુઠે નીરમલ હુવે, રસના કરણ સુચીત,	
વિમલ મતિ વછરાજમાં, વાચા રિયો ખવિત.	૫
તિલકવિજયના ચરણુ જુગ, પ્રણમું હું અહુ પ્રેમ,	
મહિમાવંત ગુર માહરે, કરજા હેમ ને જેમ.	૬
સરસ કથા કૌતક તણી, રાજા શ્રી વછરાજ,	
મન ધરજો મધુરી કથા, એ ભવજલ ધી જિહાજ.	૭

x

x

x

x

અંતે—

દાલ ૨૬ રાગ ધન્યાસી.

મે ગાયો રે ગીરજી અણુગાર,	
જનમ મરણુ જસ નામિ નાસઈ, ભાસ્યે જસ્ય ઉપગાર.	૧ મેં.
કમલ કોમલ સુરાધિપ સુર, ભોગવી દેસ સુખસાર,	
સાસ્વતિ સિધીસિદ્ધામે સીધારે, ટાલિ ભાવડિ ભાર.	૨ મેં.

- ઋષિયુણ રાસ એ શ્રવણ સુણતા, આપણને સખકાર,
વિષય તણા દલ દુર છંડાઈ, મંડાઈ ઋષિ સંસાર. ૩ મેં.
- એહ કથા સર્વા સાંભલી મનથી, મુકા વિષય વિકાર,
ધર્મ કરે તુમે દહતા પામી, પામે જિમ ભવ પાર. ૪ મેં.
- એહ ચરિત્ર શ્રી સાંતિચરિત્રથી, આંણ્યો અછે અધિકાર,
અધિક વચન અરિહંત આણા વિશુ, મિચ્છા દુકડ ભાર. ૫ મેં.
- નયવિનય પુષ્પનેહે ઉદધી, આગહ કર્યો છકતાર,
પંડિત વાંચી સુધિ કર્યો, જાણો કુટ લિગાર. ૬ મેં.
- ગછ ચઉરાસીમાં મુગટની ઉપમ, તપગણ તપત ઉદાર,
સુરી સદા ગુણુરેણુ સુગમણી, શ્રી વિજેપ્રભ ગણુધાર. ૭ મેં.
- પાટિ પટોધર સુરિ સવાઈ, અનંગતણે અનુદાર,
લખધિ ગુણુ ગોચમ સરિષા, વિદ્યા વયર કુમાર. ૮ મેં.
- શ્રી વીજયરત્ન સુરિ સદા સુમતી, તપગછનો સિણુગાર,
સયલ ગચ્છમાંહિ સોઈ સોભાકર, વંદીત પદ અણુગાર. ૯ મેં.
- તસ ગચ્છમાંહિ તેજ તપનપરિ, લખમીવીજય સિરદાર,
સુરી સોભાનીધી વાચક પદવી, વિદ્યા તણા જે ભંડાર. ૧૦ મેં.
- કોવિદ કોટિ રસ ભામિની, ભાલ તિલક ઉરહાર,
નેહ સમેવડિ છે ગુરુ માહરા, તિલકવિનય સુપકાર. ૧૧ મેં.
- તેહ તણા પદ અણુસરીને, રૂચે કર્યો અધિકાર,
શ્રી વેલાકુલ બહિર માંહિ, નેમિવિનય જયકાર. ૧૨ મેં.
- સંવત સતર અઠાવન માંહિ, સ્વેતપક્ષ અવધાર,
માસ મર્ગાસર કવિતા નનસુખ, બારસિ ને પુષ્પવાર. ૧૩ મેં.
- ભરણી નક્ષત્ર ભલા સિદ્ધિ યોગા, ભાનોદયથી ઉદાર,
સંતોષ વધે બહુ મિત્ર મિત્રાઈ, નવ નિદ્ધિ સિદ્ધિ ભંડાર. ૧૪ મેં.
- જૂ પીઠ દ્રુલગે એ થિર થાઓ, જમ લગે શશિ દિણુકાર,
વાચક વક્તા પામે ભદ્રક, લહિયો ઋદ્ધિ અપાર. ૧૫ મેં.

ચોથો પંડ મેં પુરણુ કીધો, હાલ છવીસમી ધારિ,
લક્ષી પાંખી શ્રવણુ સુણતાં, નેમિવિજય ધરઆરિ. ૧૬ મેં.

—પહેલોપંડ હાલ ૧૪ બીજાની ૧૨ ત્રીજાની ૧૧ ચોથીની ૨૬
સવેં હાલ ૬૩ શ્લો. ૨૦ (૦) ૨૧-સં. ૧૮૪૦ આસો સુદ ૮ દિને
ષંભાલીયા નગરે શાંતિનાથ પ્રસાદાત્ સકલ પં. શિરોમણી પ્રવર પં.
ન્યાનવિજયગણિ ચ સકલ પં. શિરોમણી પં. જીવવિજય ગ. પં.
જસવિજયગણિ તથા પં. શ્રી બ્રાતા મણીવિજય ગ૦ તથા પં. દયા-
વિજયગણિ ચરણાંન કમલાંન શ્રી તપાગઢૈ લખિતં મુની અનૃતવિજય-
૮૭-૧૫ મો.

(૮૫૪) ધર્મબુદ્ધિ પાપબુદ્ધિ મંત્રી નૃપ રાસ—કામઘટ રાસ.
સં. ૧૭૬૮ અષાઢ વદ ૭.

આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રકાસકર, પરમેશ્વર શ્રી પાસ,
પરતા પ્રભુતા પૂરવે, સકલ મનોરથ પાસ. ૧

x x x x

અંતે—

સોહમ સ્વામીની સુદ્ધ પરંપર, સોહૈ તપગઢ રાગરે,
હીરવિજયસૂરી સુરિપુરંદર, છાજે અધીક દિવાજેરે. મ. ૬
સાહ અમર બોધક 'જગગુર', જેહનો ગિરહ સવાધરે,
જુગપરધાન જે ગઢ ચોરાસી, અવતંસ ઓપમ પાધરે. મ. ૭
આણુંદવિજય બુધ સીસ વડેરા, મેરવિજય બુધરાયારે,
તસ સીસ વાચકમાંહિ સીરોમણિ, લાવન્યવિજય ઉવઝારે. મ. ૮
તાસ સીસ વાચિક અવતંસક, લક્ષ્મીવિજય પદ પાચારે,
તાસ સીસ વિધાના દરીયા, કવિકુલકોવિદ બાચારે. મ. ૯
બાલિ તિલક ભૂ બાંબિનિ કંઠે, હાર ઓપમ જસ છાજેરે,
તિલકવિજય બુધ ગુરવર ગીરયા, તપગઢમાંહિ જે રાજેરે. મ. ૧૦

તસ ચરણુ રજરેણું સેવાકર, નેમવિજય સીસ ભાસિરે,
 ભણિું ગણિું જોણુ હિજ રાસો, તસ ધરિ લખમી વાસેરે. મ. ૧૧
 આનંદસુંદર અંથ જો ગીરિઓ, એ અધિકાર તિણુ માંહિરે,
 અધિકો ઉછો જોહ મેં ભાષ્યું, મિચ્છા દુકડ પ્રાંહિરે. મ. ૧૨
 સંવત સતર અડસઠા વરષે, સાતીમ કૃષ્ણ આસાદિરે,
 નેમિવિજૈ બહુ લહો સંપદ, પરમાનંદ પદ ગાદિરે. મ. ૧૩
 શ્રી વિજયરત્ન સૂરીસર રાજિયાં, રાસ રચો સુખકારિરે,
 જિહાં લગિં સશિ સૂરજથિર એ, વક્તા શ્રોતા સુખકારીરે. મ. ૧૪
 —ઘતિ શ્રી ધર્મયુદ્ધિ પાપયુદ્ધિ મંત્રી નૃપરાસ કથા સંપૂર્ણા. સં.
 ૧૮૨૭ વર્ષે જોહ વ્રદિ ૨ દિને લિ. પં. શ્રીકૃષ્ણવિજય ગ. શ્રી રંગેન
 લીખીતં સ્વવાચનાર્થે પ્ર. કા.,—પત્ર ૧૯ અમરવિજય સીતાર.

(૮૫૫) તેજસાર રાજર્ષિરાસ સં. ૧૭૮૭ કાર્તિક વ. ૧૩ ગુર.

અંતે—

ગજ ચોરાસી મુકુટ નગીતો, તપ ગચ્છતો સિણુગાર,
 પરધલ પુષ્પ મહોદય મહિમા, વધતો સુજસ સદ્ધાર. મેં. ૮
 હીરવિજયસૂરિ સૂરિશિરોમણિ, તપગજ તખત ઉદાર,
 ભવિક દુમુદવન વદિન જગતી, જાણું ઉગ્યો દિનકાર. મેં. ૯
 જગતગુરુ જસ બહુત વડાંઈ, તાર્યા કઈ નરનારિ,
 મહાવયરાગી ગુરુ ગુણુરાજિત, સોભિત પર ઉપગાર. મેં. ૧૦
 રૂપ પુરંદર સુંદર કાયા, અનંગ તણો અવતાર,
 મોહા મુનિજન ગુણિજન સેવે, સૂરતિરી બલિહાર. મેં. ૧૧
 વડ વપતી વિદ્યાનો આગર, ભાગ્યતણો અંબાર,
 મહાનુભાવ સૂરીજન રંજન, જોર કીયો જોણિું માર. મેં. ૧૨
 સાહ અકપરકે પ્રતિબોધક, કીયા સુગતા વિહાર,
 તસ શિષ્ય આણુંદવિજય બુધ, ગિર્યા મેરવિજય બુધસાર. મેં. ૧૩
 શ્રી લસવણવિજય સુગુર ઉવઝાયા, વાચક લખિમી સાધાર,
 કવિ કુલ કોટીરધીર મહાકવિ, જિનાગમ સહચાર. મેં. ૧૪

તિલકવિજય યુધ યુધજનસેવિત, શૂરમણી ઉરહાર,
તાસ ચરણ રજરેણુ સેવાકર, નમિવિજય જ્યકાર. મેં. ૧૫
સંપ્રતિકાલેં ભાગ્ય વિશાલ, પ્રતિરૂપાદિ ગુણધાર,
શ્રી વિજયદયાસૂરિ નર અનોપમ, મરતિ કામણુગાર. મેં. ૧૬
સૂરિ સવાઈ અધિક પુણ્યાર્ધ, શ્રી વિજયક્ષમા ગણુધાર,
તસ પદ પાટિ પ્રભાકર પ્રતપો, જૈન તણા સિરદાર. મેં. ૧૭
તેહને રાજ્યેં રાસ એ કીધો, સરસ કથા અધિકાર,
મિચ્છાદુક્ક અલિક જે ભાખ્યું, સાખી કરી સંધ ચ્યાર મેં. ૧૮
સંવત સંચમ માતાપ્રવચન સુનય ચિત અવધારી,
કાર્તી માસ સુવાસ કૃષ્ણયોગેં, તેરસિ નેં ગુરવાર. મેં. ૧૯
એ હાનચંદ્ર શિષ્ય દોલતચંદનેં, કથનેં કીધો અધિકાર,
પંડિત વાંચીને સુદ્ધ કર્યો, ભવિક જીવ હિતકાર. મેં. ૨૦
જિહાં લગેં ભૂપીઠ સસિ રવિ પ્રતપો, ગ્રહ નક્ષત્ર યોગતાર,
તિહાં લગેં એ રાસ ધિર થાયો, નેમિ સદા સુખકાર. મેં. ૨૧

—સંવત ૧૮૭૭ ૮૭ વર્ષે કંબોઈ નગરે ફાગુણ શુદ્ધ ૨ શનિ-
વારે લિખિત. મહોપાધ્યાય ચૂડામણિ-ચક્ર-વર્ત્યોપાધ્યાય શ્રી લક્ષ્મી-
વિજયગણિ શિષ્ય સકત્ર પંડિત સમા ભામિની ભાલસ્થલ તિલકાયમાન
પંડિત શ્રી ૧૫ શ્રી તિલકવિજયગણિ શિષ્ય ચરણુરજરસિક પટ્ટપદાયમાન
પં. નેમિવિજયેન લિખિત. શ્રી દોલતચંદજી વાંચનાર્થે. પરોપકારાય પુણ્યાર્થે
કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત છે. પત્ર ૧૯ પ્ર. કા. વડો.

૪૧૬ ક ખેમચંદ (ત. મુકિતચંદ્ર શિ.)

(૮૫૫ક) ૨૪ જિનસ્તવ સં. ૧૭૬૧.

અતે—

શ્રી વિજયપ્રભસૂરિરાય, સૂરિ શિરોમણીરે સુ૦

શ્રી વિજયરાત સૂરીં, મુનિવરનો ધણીરે મુ૦

મુગતિયંદ ગુર સીસ, ષેમચંદ ઇમ ભણુધરે પેં

ગાયા જિન ચોવીસ, ઉલટ અતિ ધણુધરે રે ઉં

—પંડિતશ્રી મુકિતચંદ્ર ગણિ શિ૦ પં. ષેમચંદગણિ શિ. મુનિ
વીદચંદ્ર લિપતં. સં. ૧૭૬૧ ખુદિ મધ્યે.

—ગુલાબવિજયભંડાર ઉદયપુર.

૪૧૭ લક્ષ્મીવિનય (ખ૦ જિનચંદ્ર સૂરિ નં. ૪૭, ના
ગચ્છમાં લઘુ ખરતર શાખા -સાગરચંદ સૂરિ-જ્ઞાનપ્રમોદ-વિ-
શાલકીર્તિ-હેમહર્ષ-અમર અને રામચંદ-અભયમાણિક્ય શિ.)
(૮૫૬)+અભયકુમાર મહામંત્રીશ્વર રાસ સં. ૧૭૬૧ કા. શુ. ૫
મરોટ નગરમાં.

આદિ—

દોહા.

પરતખ સુરતશ સારિખો, પ્રણમું પાસ જિણુદં;

સુરનર કિનર સાસતા, પ્રણમે પય અરવિદં.

૧

વિધનવિદારણ સુખકરણ, પૂરણ વંછિત કોડ;

ધરણિદં ને પદમાવતી, સેવે બે કરજોડ.

૨

ચરમશરીરી ચરમ જિન, સંપ્રતિ શાસન જસ;

સમરીજે મન તે સદા, આણી મન ઉલ્લાસ.

૩

આ પછી સરસ્વતિ, ગુરની સ્તુતિ કરી કહે છે કે:—

અભયકુમાર ગુણ વર્ણવું, બહુ ખુબ ખુદિ વિલાસ,

સુણતાં અચરિજ ઊપજે, જગ જગે જસ વાસ.

૮

x

x

x

x

અંતે—

ચાર ખંડ છે. તેમાં છેલ્લા ખંડની.

ઢાલ ૨૧ મી લોકસરૂપ વિચારો આતમહિત ભણીરે—એ દેશી.

ખુદિ અને સમકિત અધિકારે ગાઇયેરે, મુનિવર અભયકુમાર,

સાધુતણા ગુણ કહેતાં ભાવશું રે, સદ્ગુણ હુવે અવતાર.

ખુ૦૧

- ગણુધર સોહમ સ્વામિ પરંપરા, વૈરી નામા સાખ;
શ્રી કૌટિક ગણુ ચંદ્રલાનિલોરે, ખરતર બિરદ જસુ ભાખ. ૫૦૦૨
- શ્રી જિનચંદ સૂરીસરે, જયવંતા જગ ભાણુ.
ગુણુ છત્રીશે શોભતારે, આગમ અર્થ સુગણુ. ૫૦૦૩
- તસુ ગચ્છમાંહે હુવા દીપતા રે, ગચ્છ જુગ રાખણુ ભાર,
છે આચારજ પદવી જેહને રે, સહુ જાણે સંસાર. ૫૦૦૪
- શ્રી સાગરચંદ સૂરીસરે, જસુ વર વીર મહંત;
તિણે પદ દીધું ભદ્ર સૂરોદને રે, ગચ્છ ગુણુ જસુ મહંત. ૫૦૦૫
- શ્રી સાગરચંદ સૂરીશનીરે, શાખા સખલ સવર;
તસુ પ્રસાદે દીસે દીપતીરે, દિન દિન તેજ પડૂર. ૫૦૦૬
- ફલ શિક્ષાદિક અનુક્રમેરે, વાચક જ્ઞાનપ્રભોદ;
પંડિત પૂરા પરગડારે, દાયક સકલ પ્રભોદ. ૫૦૦૭
- અતેવાસી તેહનારે, 'સરસ્વતિ' બિરદ સુગણુ;
ઈડરગઢ બૂપતિ સમારે, અતિ પંડિત બલમાણુ. ૫૦૦૮
- સરસ વચન જ્યું શાસ્ત્રે સરસ્વતીરે, શ્રી વિશાલકીર્તિ ઉવઝાય;
તાસુ શિષ્ય વાચક પદ ધરે રે, હેમહર્ષ કહેવાય. ૫૦૦૯
- તાસ શિષ્ય બે નિર્મલા રે, અમર અને રામચંદ;
સાધુ ધર્મ ધારક સદા રે, દીપે જ્યું રવિચંદ. ૫૦૧૦
- અભયમાણિક્ય જયવંત જાણિયેરે, સવિ ગુણુ સૂત્ર ભંડાર;
પ્રત્યક્ષ પદ વાચક ધરે રે, દિન દિન જસુ જયકાર. ૫૦૧૧
- તસુ પય પંકજ મધુકર સમોરે, લીણો રહે નિશ દીસ;
તિણે એ ચારિત્ર પ્રકાશિયું રે, લક્ષ્મીવિનય સુજગીશ ૫૦૧૨
- સંવત નભરસ મુનિ શશી (૧૭૬૧) રે, મરોટ નગર મઝાર;
ફાલ્ગુન શુદ્ધી પંચમીરે, તુંગીપતિ દિનવાર. ૫૦૧૩
- એ આવસ્યક સૂત્રથીરે, કાધો ચરિત્ર ઉલ્લાસ;
ઓહો અધિકો જે કહેારે, મિચ્છા દુક્કડ તાસ. ૫૦૧૪

ભણે સુણે એ ચરિત્ર ને ભાવસુરે, તસ ધર નવનિધ થાય,
 અલિય વિધન દૂરે ટલેરે, મનવંછિત ફલ થાય. ૫૦૧૫
 વીછડિયા સાજન મિલેરે, પૂગે મનની આસ;
 ચાર યુદ્ધિ ઉપજે અંગમેરે, પામે વહી જસવાસ. ૫૦૧૬
 (પ્ર૦ ભીમશી માણેક)

(૮૫૭) હુંદક મતોત્પત્તિ રાસ. (ઐ૦)

૪૧૮ લખિધવિજય(૨) પૌ૦ લક્ષ્મીચંદસૂરિ-વીરવિમલ શિ.)

(૮૫૮) સુમંગલાચાર્ય ચોપઘ સં. ૧૭૬૧ આગવા નગરમાં.

આદિ—

સકલ સુરાસુર સામી ભલઉ, સમરથ સાહિબ પાસ;	
દેવ દયાપર દાલિદ્રહર, નીલવરણ તતુ જસ.	૧
અશ્વસેન કુલિ મંડલુક, વામા બિયરિ મહાર;	
કમઠ મહાનંજન કેસરી, પ્રભાવતી બરિહાર.	૨
ત્રિગૂઠ લંછન દીપતુ, વાણુરસિ જિન અવતાર;	
સો પાસ પ્રણમું મુદા, જસ દીર્ઘ જયકાર.	૩
સરસતિ ભગવતી પય નમી, માંગી વચન વિલાસ;	
કરજોડિ સહિગુરતણા, પ્રણમું ચરણ ઉલ્હાસ.	૪
સિદ્ધ સાધુ પ્રણમી કરી, પ્રણમી આલિ લિપિ પાય;	
સુમંગલ સૂરિવર તણુઉ, બોલિસુ ચરિત સવાય.	૫

x x x x

અંતે— રાગ ધન્યાસી, રિખભ પ્રભુ પૂછએ-એ દેશી.

કૂર્માપુત્રના ચરિત્રથી એ, ઉધરીઓ એ અધિકાર,
 ધરમ હીએ ધરોએ, ટાલી સયલ પરમાદ-ભવિયણુ સાંભલો એ
 ધરમ૦ છડો કુડઉ વિવાહ, ધરમ૦ આંકણી.
 ધુરિ સંબંધ પ્રકરણુઈ કહિઉએ, છેહલુ સિદ્ધાંત મચ્છરી. ૬૬ ૫૦

અધિકું ઉછર્ડે જે કહિલે એ, બોલી અલીકન બાપ,
 તેહનું મિચ્છા દુકડ એ, શ્રીય સંધ કેરઈ સાખિ. ૬૭ ધ૦
 પૂનિમ ગછપતિ રાજ્યા એ, પાલઈ પંચાચાર,
 શ્રી લક્ષ્મીચંદ સૂરીસરેએ, જસુ દરસન છઈ સુખકાર. ૬૮ ધ૦
 પ્રથમ શિષ્ય મુખ્ય તેહના એ, વીરવિમલ મુનિંદ,
 વિનય વિવેકઈ આગલા એ, પ્રવર્તાવક માંહિ દીપઈ જિમ ચંદ. ૬૯ ધ૦
 તેહ ગુરની અનુમતિઈ, રચિઉ રાસ રસાલ, ધરમ૦
 શિવ દરિસનોદધિ ભૂ વત્સરઈએ, ભાગવા નયર મઝારિ. ૭૦ ધ૦
 એ રાસ સગસ જિકો ભણુઈએ, આણી હરખજ જાણુ,
 લખિવિજય વાયક ભણુઈએ, તેહનઈ કુશલ કલ્યાણ. ૭૧ ધ૦

—શ્રીમદ્રાકા ગણાધિરાજપાદ, શ્રી લક્ષ્મીચંદ્રસૂરીપ્રાણાં, શિષ્ય
 લખિવિજય મુનિ વિરચિતે શ્રી સુમંગલાચાર્ય ચતુઃપદી સંપૂર્ણા. સંવત્
 શિવ રસો દધિ પૃથ્વી (૧૭૬૧) વતેકો માંસે કૌમુદી પક્ષે પ્રાંતિકાર્ય
 સંગ્રા કર્મવાટયૌ દ્વાદશાચિ વાસરે શ્રીમદ્ ભાગવા ગામ મધ્યે લિખિતમ.
 ગ્રંથાચં. ૪૨૫-મયા કિંચિત્ પ્રજાનુસારેણ સુમંગલાચાર્યાખ્યાનં રચિતં
 વિમુઘૈરેતદ્ શોધનીયં પરોપકારાય રવ પુન્યાય-પત્ર ૯ પ્ર. કા. વડો.
 નં. ૪૧૪. કવિની રચનહસ્તલિખિત પ્રત લાગે છે. રચના સંવત્માંજ
 રચનારચલેજ લખાયેલી છે.

૪૧૯ ગંગ મુનિ-ગાંગજી. (લોં. રૂપકવિ-જીવ-વરસિંહ-
 જસવંત-રૂપસિંહ-દામોદર અને કર્મસિંહ-કેશવ-તેજસિંહ-
 ઝનહ-નાઠર-દેવજી-નરસિંહ-લખમીચંદ શિ૦)
 (૮૫૯) રત્નસાર તેજસાર રાસ સં. ૧૭૬૧ જેઠ સુ ૬ ગુર.
 હાલાર દેશમાં.

આદિ—

દ્વહા.

શ્રી શાંતિ જિનેંસર જયકર, પ્રણમું તેહના પાય,
 નાંમ જંપંતા જેહનો, પાતિક દૂર પલાય.

પુરસાદાણી પાસ જિન, સમયા સંપતિ કોડિ.	
ધરણેદર પદમાવતી, સેવે દો કર જોડિ.	૨
વરધમાન તીરથધણી, સાસનપતિ જિનદેવ,	
સુરનર સદ્દ સેવા કરે, નાંમે સંપતિ હેવ.	૩
તસ ગણુધર ગૌતમ નમું, લગધિ તણો બંડાર,	
સમઝાવી ભવ્ય જીવને, ઉતારે ભવપાર.	૪
હંસવાહની સમર સદા, મયા કરે મુઝ માય,	
હં સેવક છું થાહરો, કરજો વચન પસાય.	૫
ગુર ગિરવો ચિત્તમાં ધરું, જ્ઞાન તણો દાતાર,	
સેવકને સાંનિધ કરી, આપે સંપતિ સાર.	૬
દાંન શીયલ તપ ભાવના, શિવપુર મારગ ચ્યાર,	
સરપા છે તો પણિ ઇલાં, દાન તણો અધિકાર.	૭
દાંને સંપતિ પામીયે, કીરતી કરે કલોલ,	
અલીય વિધન દૂરે કરે, પગ પગ છાકાં છોલ.	૮
તીર્થકર પદ પામીયાં, દાંન તણે સુપસાય	
ઈદ્રિ ચંદ નાગેદ્ર જે, પામ્યા પૂન્ય પસાય.	૯
દાનોંપર સુણુયો કયા, સાંભલિતાં સુખ હોય,	
આલસ નિંદ્રા પરહરી, સાંભલિજો સદ્દ કોય.	૧૦
દાને સંપતિ પામીઓ, રાજઝદ્દે બહુ માંન,	
રત્નસાર તેજસાર વૃષ, દિન દિન ચઢને વાંન.	૧૧
કવણુ દેશ નગરી કવણુ, માંત પિતાનો નાંમ,	
કવણુ વંશ તે જાણીય, સાંભલિતાં સુખ તાંમ.	૧૨
દેસાં સિર અતિ દીપતો, કાસી દેસ વિસાલ,	
નગરી ભલી વાણુરસી, જિતશત્રુ ભૂપાલ.	૧૩
શ્રી હરિવંશ વિરાજતો, ન્યાયે નિપુણ રાજાંન,	
પ્રજા પ્રમોદિત જોહની, દિન દિન ચડતો વાંન.	૧૪

પ્રથમ ખંડ ઢાલ ૧૦ બીજો ખંડ ઢાલ ૬ ત્રીજો ખંડ ઢાલ ૧૧.

અતે—

ખંડ ૪ ઢાલ ૮ ધન્યાસી રાગ.

ધનિ ધનિ રે મુઠ આળૂનો દિન.....

x

x

x

x

ધન ધન લોકાંગણપતિ ગિરવો, શ્રી રૂપઋષિ સૂર્ગાણિ રે,
તાસ પાટ અવિચલ પદ ઉદયો, જીવઋષિ અમૃત વાંણિ રે. ૫ ધ૦
વરસિંહ પાટ વરસિંહ બિરાજે, ગાતમ ઉપમ તે જાજેરે;
દુષ દોહગ તે નામિ બાજે, તમ સુષ સંપતિ વિરાજેરે. ૬ ધ૦
જસ ધણો જસવંત મુનીરાયા, તાસ પાટ રૂપસિંહ સવાયારે;
દામોદર કૃમસિંહ બેઠ બાયા, એતો પ્રતપે સવાયારે. ૭ ધ૦
કરુણાસાગર કેશવ પાટે, શ્રી તેજસિંહ જસ પાટેરે;
કાન્હ મુની ગિરિ ઉં ગજના એકદા એક જસનો થાટરે. ૮ ધ૦
નાકર ઋષિના શિષ્ય સિરોમણિ, દેવજી ગુણનિધાનરે;
નરસિંહ તપસ્વી ગુણે ગિરિ ઉં, લિપમીચંદ બહુ માનરે. ૯ ધ૦
તાસ મુનીદોષે શિષ્ય બિરાજે, વિદ્યાગુણે કરી ગાજેરે;
પંડિત ગુણે પ્રગટ પ્રતાપી, ગંગમુની વિરાજેરે. ૧૦ ધ૦
સંવત સતર એકસઠા વરસે, જેઠ માસે મનિ હરખેરે,
શુકલ છઠિ ગુરવારે પરખે, ચરિત રચ્યો એ વર્ષેરે. ૧૧ ધ૦
દેસ હુલારમાં એહ વિરાજે, કલ્પવટ ગુણુ ગાજેરે,
સિંધ સિરોમણિ સદા પૂરણુ, ધર્મ કરે શિવકાજેરે. ૧૨ ધ૦
કથા સંબધ સુણી મેં પૂરણુ, ચરીત રચ્યો ઈમ જાણિરે;
નરનારી સુષ સંપતિ લહેસે, જે શુણુસે એહ વાણિરે. ૧૩ ધ૦
ચોથે પડે આઠમી દાલે, એહ દાંન તણાં ગુણુ જાણેરે;
ગંગમુની કહે જે ધર્મ કરસે, તે લહેસે કોડિ કલ્યાણરે. ૧૪ ધ૦

—સર્વગાથા અંથા અંથ ઢાલ દૂહા ચોપમની ૮૦૯ સર્વ ઢાલ ૩૮

ખંડ ૪ સં. ૧૭૬૭ કા. શુ. ૧૨ રવિ વાસરે લિ૦ પૂ. ઋષિ લખમસી
તત શિષ્ય પૂજ્યજી સ્વયંકૃત ઋષિ શ્રીપ ગાંગજીજી તત ગુરુ બ્રાતા ઋષિ

૪૬૨

અહારથી સહી. જૈન ગૂજર રહ્યા.

શ્રી ૫ જોતસીજી તરય શિ. લિ. મુની વિજયકર્ણેન સ્વયં પઠનાર્થ. પત્ર
૧૧ પં. ૨૧ ધો. સ. બં.

(૮૬૦) ધનાનો રાસ.

અંતે—

સહી સત્તરમીરે દાલમાં, દુખ દારિદ્ર દૂર ગમાયારે,
લિખમીચંદ પસાઉલે, એમ ગંગમુની ગુણ ગાયારે. ૮૬.

દૂહા.

વહુ... ગઇ, આવિ નહી એણીવાર;
ચિંતા તુરત મન ચિંતવે, ધરમી તે ધનસાર.

૪૨૦ જિનસુંદરસૂરિ (ખ. જિનસમુદ્રસૂરિ પટ્ટધર.)

(૮૬૧) પ્રજ્ઞોત્તર ચોપઈ સં. ૧૭૨૨ આસો વદ ૧ આગ્રામાં.

આદિ—

પહેલાં ગાથા છે, નમિગિણુ તિત્યનાહં...

દૂહા.

શ્રી શ્રુતદેવ નમી કરી, પ્રણમી પ્રવચન માત,	
ગુણુ ગાતાં માતા તણા, અલીય વિધન સહુ જાત.	૧
તીને ચોવિસી તણા, પ્રણમીજો જિણુદેવ,	
હંઆ હોસેં જો વલી, વર્તમાન કહેં સેવ.	૨
ઋષભાદિક વર્તમાન જો, પ્રણમું જિન ચક્રીસ,	
મહાવીર પ્રણમું સદા, વર્ધમાન જગદીસ.	૩
પ્રણમું વલિ સદગુર તણા, પાપપંકજ નિતમેવ,	
કાડીથી કુંજર કરે, તિણુ કહેં સાચિ સેવ.	૪
પ્રણમું વલિ માતા પિતા, જિણુ દીધો અવતાર,	
પાલિ પોરિ મોટા કર્યો, એ તિણુનો ઉપગાર.	૫

એ સહુને પ્રણમી કરી, ધરી આન મન સુદ,	
પ્રશ્નોત્તરની ચોપડી, સાંભલજ્યો બહુ બુધ.	૬
ચાન્કથા સાવી સુધ્ધિ, મુરખને ન સહાય,	
ચાનકથા જે આજખરસ, સાંભલજ્યો ચિત્ત લાય.	૭
આલસ હેંધ નિવારજ્યો, નિંદા કરજ્યો દૂર,	
સાંભલજ્યો સુધ ભાવસું, જિમ લહે આણુંદપૂર.	૮
હલુકર્મી જે બાંધીક, સાંભલસે એક ચિત્ત,	
ચાનકથાકો અતુપરસ સાંભલજ્યો ધર પ્રીત.	૯
બહુલકર્મી તે ઉંધર્યે, આલસ કર્યે અંગ,	
કે વિકથા વિચમે કરે, તે મુરખ મતિભંગ.	૧૦
ધમ સૂણુતે જે હિંસીયા, કહો કથા મુનિરાય,	
મનવચન કાયા કરી, સાંભલસૂં ચિત્તલાય.	૧૧
કિણુવિધ શ્રી મહાવીરજી, કિણુવિધ ગૌતમ સ્વામ,	
કિણુવિધ પ્રશ્નોત્તર કહ્યા, તે સૂણુજ્યો અભિરામ.	૧૨

x x x x

સત્તર આસઠે આવણુ વહેં, ખારસને શુકવાર હે,
શ્રી જિનસમુદ્ર સરીદનો, સુદરસરિ સ્પષ્ટાર હે.

—અષ્ટ પ્રશ્નોત્તરાધિકાર વર્ણનો નામ પ્રથમ ખંડ. સર્વ ગાથા ૬૩૪.

સંવત સત્તર આસઠસમે, આવણુ સુદી સોમવારેરે,
તેરસ દિને પૂરો થયો બીજો ખંડ સુવિચારેરે,
શીશ ગછ ખરતર ગુણુનિલો, બિરહ વેગડ શ્રીકારોરે,
ગછપતિ જુગવર જગજ્યો, શ્રી જિનસમુદ્ર સિરહારોરે,
તાસ પટાધર ગુણુ ભણ્યા, શ્રી ગાજપુર મઝારોરે,
મુનિ સુદર સંધને આગ્રહે, મેં એહ કહ્યો અધિકારોરે,
મહાજન લોક સખીયા વસે, ધરમ કરે શ્રીકારોરે,
સુદર સરિ ગુણુ સ્તવ્યા, ગૌતમ પૃચ્છા અધિકારોરે.

—સર્વ ગાથા પરક સોલમી પૃચ્છા અધિકાર વર્ણનો નામ
દ્વિતીય ખંડ.

સંવત સતરબાસઠા વરસે, આવણુ વદિ મન તરસ્યેજી,
છ દિવસ એ પૂરો કીધો, સોમવારેં સુપ્રસિધોજી,
વડ ગછ ને બલિ ચંદ્રની સાખા, મિરદ વેગડ ભાષાજી,
ગછપતિ યુગવર ચંદ્ર વિરાજે, તેહને પાટેં છાજેજી,
સિંધુ દેશ સવાલાખ કહિયેં, નયરપુર તિહાં લહિયેજી,
ચંદ્ર પાટે જિનસમુદ્ર સૂરીસા, સુજસ દીયો જગદીસાજી. ૨૮
તાસ પટોધર ગુણુ ગાયા, સહુ જનનેં મન ભાયાજી,
સુંદર સૂરી સદા ગુણુ ગાવે, તો મનવંછિત ફલ પાવે.

—ચતુવીસમી પૃચ્છાધિકારે ધનાસાલિભદ્ર કથાનક વર્ણનો નામ
તૃતીય ખંડ સંપૂર્ણ.

સંવત સતરે બાસઠા વરસે, ભાદ્રવ માસ સુહાવંદાહે,
શુકલ પક્ષ અને શનિવારે દશમી દિન ચિત ભાવંદાહે,
સિસ ગછ ધરતર મિરદ વેગડા, મહિમદપાતસાહ દિનાહે,
રાજનગરમેં બહુ ધન ખરચી, ઉત્તમ કારજ કીના હે,
અનુક્રમ પાટ વિરાજે છાજે, યુગવર સમુદ્ર કહાવંદારે;
ગંભીર સમુદ્ર તણી પરે રાચો સખ ગછપતિ દિલ ભાવંદાહે.
સિંધ સવાલાખ્ય દેશ વડા હે, મુનિ દિલ વિચ ભાવંદાહે;
સુંદર નગર ગાજપુર નીકો, ગ્રહણે ગાંઠે કરી સોભંદાહે. ૧૨
આવક ધરમ કરંદા રાગી, સુખી સૌભાગી કહાવંદાહે.
ચોથા ખંડ તિહાં પુરણ કિના, સુંદર સૂરિ ગુણુ ગાવંદાહે;

—ઇતિશ્રી જિનસમુદ્ર સૂરિ શિષ્ય શ્રી જિનસુંદર સૂરિ વિરચિતે
પ્રશ્નોત્તર ચોપઈ અથે દ્વાત્રિંશતિપૃચ્છા વર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ.

સિંધ સવાલાખ દેશ પ્રસિધ્ધો, મુને ગાજપુર સુહાયો;
સુંદર નગર તિરાજિત નીકો, આગ્રહ ચોમાસ કિયોહી.

સંવત સત્તર આસઠ વરસે, આસો માસ સુહાયો;
 વદિ એકમ દિન પૂરણ કીધો. પંચમ ખંડ સવાયોહી. ૧૧
 સિસ ગછ ખરતર ખિરદ વેગડ, મહમદ સાહ કહાયો;
 રાજનગરમે ખિરદ દીનો, જિનેસર સરી સુહાયોરી. ૧૨
 ચઉદસેં આવિસે વરસે, વેગડ ખિરદ ઉપાયો;
 મહમદ પાતસા જિનેસર સરીને, મહત દીઉં સવાયોરી. ૧૩
 અનુક્રમ પાટ હુઆ યુગવર, શ્રી આદિણા કુલે જાયો;
 શ્રી જિનચંદ પટોધર દીધ્યો, તે શ્રી શ્રીમાલ દહાયોરી. ૧૪
 યુગવર શ્રી જિનસમુદ્ર કહાણ્યો, તાસ તણે પાટ આયો;
 સુંદર સરી સદા સુખ રચાતા, પ્રશ્નોત્તર ગુણ ગાયો.

—આલિસમી પૃચ્છા વર્ણન નામ પંચમ ખંડ.

અતે—

સંવત સતરેસેં આસઠે, આગરા નગર મઝાર,
 આસોજ વદ એકમ દિનેં, એહ કહ્યો અધિકાર.
 સીસ ગછ ખરતર ગુણનિલો, ખિરદ વેગડ શ્રીકાર,
 શ્રી શ્રીમાલ કુલસહેરો, સાહ હરરાજ સિરદાર.
 તેહ તણો સુત જાણીયે, મહિમાસમુદ્ર વખાણુ,
 શ્રી જિનચંદ પાટે જયો, ચૈદ વિદ્યા ગુણ જાણુ.
 સવાલાખ સિંધજ દેસમેં, ગાઝપૂર સિરદાર,
 મહાજન લોક સુખીયા વસે, અતિ દાતાર ઉદાર.
 ચતુરપણે ચોમાસમેં, સુંદર આગહ કીધ,
 મન સુધે એ ગુણ કહ્યા, ગુણ કહિતાં જસ લીધ.
 છઠા ખંડ ચોવીસમી, દાલ કહી રસાલ,
 એકસો એકાસી દૂહા સહી, છઠો ખંડ દયાલ.
 શ્રી જિનસમુદ્ર સરોદને, પાટે સુંદર સરોદ,
 પ્રશ્નોત્તર કીધી ચૌપઠ, મન ધરી અણિક આણુંદ.

૧૫

—પ્રથમ ખડે કાલ ૨૪ માથા ૬૩૪, દ્વિતીય ખડે કાલ ૨૧ માથા ૫૩૬, તૃતીય ખડે કાલ ૨૨ માથા ૬૩૧ ચતુર્થ ખડે કાલ ૨૫ માથા ૬૭૦, પંચમ ખડે કાલ ૨૦ માથા ૫૫૯. પછ ખડે કાલ ૨૪ માથા ૬૫૬ સર્વ મલીને કાલ ૧૩૬ માથા ફુલા શ્લોક કવિત સવૈયા ગ્રંથાગ્રંથ ૩૬૮૬.

સંવત્સર ડિગણીસસે, વરસ સાતો સિરધર,
જ્યેષ્ઠ વદી સમમી દિને, રવિવાર મનોહાર. ૧
કીલા ધાર સહરમેં આવક સમકિતવંત,
દાન પુણ્ય ગુણ આગલા, ગુણ ગીરગ્યા જસવંત. ૨
શ્રી વિજયહીર ગુરૂ પરમડા, તાસ પરંપરા જાણુ,
સુકીર્તિવિજય અનુસીખ્ય તે, લિપીકૃત દાન પ્રમાણુ. ૩

—૧૫૧-૧૫ હં. વડોદરા.

૪૨૧ અણુયતિ.

(૮૬૨) હરિવાહન ચોપઈ (પ્રત સં. ૧૭૬૫).

૪૨૧ક કીર્તિવિજય.

(૮૬૨ક) ગોડીપ્રભુગીત. ૧૧ કડી. સં. ૧૭૬૬ વૈશાખ.

આદિ—

આજ દિવસ મુઝ સફલ જી ફલીયો સુખને પ્રભુજી મીલીયા. ૧
અતે—

સતરઈ સઈ જાસઠે સાખઈ, તવન રમ્યઉ વૈશાખઈ. ૧૦ સ્ત.

ગોડી પાસ તણા ગુણ ગાયા, સફલ થઈ મુઝ કાયા. ૧૧ સ્ત.

કીર્તિવિજય ધણુપરિ બોલઈ, પ્રભુજીનૈં કોઈ ન તોલઈ. ૧૨ સ્ત.

—સં. ૧૮૧૮ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે કૃષ્ણપક્ષે નવમી તિથિ ગ્રહવાસરે

પ્રત્યુપ સમયે શ્રી વિક્રમપુર મધ્યે શ્રી જિનધર્મ સ્મરિ સાધાયાં મ. ઉ. સિદ્ધવર્ધનજી તત્ શિષ્ય મુખ્ય મ. ઉ. સિદ્ધવિદ્યાસજી તત્શિષ્ય મુખ્ય પં. પ્ર૦ સિદ્ધતિલક મણિ તત્શિષ્ય મુખ્ય પં. પ્ર. સિદ્ધરંગમુનિના લિપિ-કૃતં. સાધવી મનાં પઠનાર્થ હેતવે. મારી પાસે છે.

૪૨૨ નેમિદાસ શ્રાવક (પિતાનું નામ રામજી, દશાશ્રીમા-લી વણિક.)

(૮૬૩)+ અધ્યાત્મસારમાલા સં. ૧૭૬ પ. વૈશાખ શુ. ૩

અંતે—

છપા.

સવિ ભવિજન એ ધ્યાન, પામિતે તમવ સુધારો,
જ્ઞાનવિમલ ગુર વયલુ, ચિત્તમાંહે અવધારો,
શ્રી શ્રીમાલી વંશ રત્ન, સમ રામજી નંદન,
નેમિદાસ કહે વાણિ લલિત, સિતલ જિમ ચંદન,
સર રસ મુનિ વિદ્યુ વરસ તો, માસ માધવ તૃતિયા દિને,
એ અધ્યાત્મસાર મેં ભણ્યો, ભાવ કરી શુભ મને. ૩

ગાહા પદ્ધતી.

દર્શન જ્ઞાન ચરિત્ર તવ ચક્રગુણ, જિન સિદ્ધ સૂરી વાયગ મુનિ ગુણી પણ,
નવપદ એકી ભાવે માલા, ત્રિપદી સૂત્ર થકી સુવિશાલા.

કલશ.

ધમ જિનમત આરાધો કામ સાધો ભવિક નિસુણી ભાવના,
ગુણ દાણિ વાધો સુણો સાધો નિજ મતિ પાવના;
અધ્યાત્મ ગુણની એહ માલા ભવિક જન કંઠિ ઠવો,
જિમ લહો મંગલ લીલ માલા અચલ અનુભવ અનુભવો.

—છતિ શ્રી અધ્યાત્મસાર માલા સંપૂર્ણા. અંશાઅંશ ૨૩૫ (પ્ર. બુદ્ધિપ્રભા માસિક સં. ૧૯૭૨ ના એક અંકમાં.)

(૮૬૪)+ ધ્યાનમાલા (પંચપરમેષ્ઠી) સં. ૧૭૬૬.

અતે—

કલશ.

ધમ ધ્યાનમાલા ગુણુવિશાલા ભવિકજન કઠે ઠવો,
જિમ સહજ સમતા સરલતાનો સુખ અનુપમ ભોગવો.
સંવત રસ ઋતુ મુનિ શશિ મિત માસ ઉજવલપખે,
પંચમી દિવસે ચિત લહો લીલા જમ સુખે,
શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુરુ કૃપા સહી. તસ વચન આધાર.
ધ્યાનમાલા ધમ રચી, નેમિદાસે વ્રતધારી.

—સુરતમાં સં. ૧૭૯૩ માં લખી પત્ર ૨૭ આ. ક.-૫૦

શ્રી. મા. જ્ઞાનવિમલ માટે જુઓ નં. ૩૭૮ પૃ. ૩૦૮.

(૮૬૫) ઐવિશી ચૌદાલિયું સં. ૧૭૭૩ કાર્તિક.

કલશ.

ચૌવીસ જિજ્ઞુવર સહિત ગણુધર સમરતાં જિજ્ઞુ વંદીએ,
ભવજલધિ તારણ દુખ નિવારણ ગુણુ જીધારણ વંદીએ.
સંવત સતરાસય તિહુત્તર માસ કાતક સુમકરી,
શ્રી નેમચંદ ગુન ઋષભેવારે થુને પાપ નાખે પુરી.

—લ. ૧૮૯૯ (પ્ર. કા.)

૪૨૩ તેજસિંહ (આગમિક. જ્ઞાનમેરૂ-સુમતિમેરૂ શિ.)

(૮૬૬)+ નેમ રાજિમતિનો વ્યારમાસો સં. ૧૭૬૬ પોષ શુદ્ધિ

૧૨ રવિવાર-કચ્છદેશ પ્રાગરાય રાજના રાજ્યમાં.

૪૨૪ કાન્તિવિમલ (ત૦ શાંતિવિમલ અને ગુરૂભાઈ કનક

વિમલ તેના બે કલ્યાણુવિમલ અને કેસરવિમલ તેના શિ.)

(૮૬૬) વિક્રમ કનકાવતિ રાસ સં. ૧૭૬૭ માગશરુ શુ. ૧૦ રવિ,

રાધનપુરમાં.

આદિ—

દૂહા.

સંકલ સમીહિત પૂરવેં, પરતિખ પાસ જિણુંદ,	
અલિય વિધન દૂરે હરેં, સેવેં સુર નર વૃંદ.	૧
નીલ મણિ તનું દીપતો, અતિશય જનસ યોત્રીસ,	
લોકાલોક પ્રકાશતો, પ્રણમું તે જગદીસ.	૨
નયણુ સુધા રસ સરસતી, કરતી નવ નવ ખેલ,	
રંગે રમે ત્રિહં લોકમેં, ભૂષિત સુરતર વેલ.	૩
પ્રણમીજે તે સરસ્વતી, કવિયણુ જન આધાર,	
સરસ કથા રસ દીછયેં, કીજે મુઝ ઉપગાર.	૪
પ્રવચન સરવર ઝીલતાં, નિરમલ જનસ શરીર,	
જિણુ આંણા સૂધી ધરે, સુરગિરિ જેમ સુધીર.	૫
શ્રુતદીપક કરી પરગડો, ભાસેં લોક સ્વભાવ,	
તે સદગુરુ નિત પ્રણમીઈ, ભવજલ તારણુ નાવ.	૬
ધર્મ વડો સંસારમાં, કરમ કરે સો હોય,	
સુરનર વિદ્યાધર અવર, સયલ પટંતર જોય.	૭
ભોગ ભલાં કરમેં લહેં, અવર ન કોઈ ઉપાય,	
આપદ ટલેં સંપદ હોવેં, જો હોવેં શીલ સહાય.	૮
શીલેં શિવસુખ પામીઈ, શીલેં વાંછિત હોય,	
સુખ પામ્યા કનકાવતી, તે સુણુજ્યો સદ્દ કોષ.	૯
વિક્રમરાયચરિત્રમાં, સરસ સુણો અધિકાર,	
રાસ રસું રલીયામણી, શ્રોતાજન સુખકાર.	૧૦

x

x

x

x

અંતે—

સાયર રસ મુનિ ચંદ્રમા એહવો સંવત્સર મનિ જાણિ હોરે હો રાજ,
 માગશિર શુદ્ધ દશમી દિને રવિવારે કીધ પ્રમાણુ હો રાજ. ૧૫

તપ ગચ્છ ગયણુ દિવાકર, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીંદ હો રાજ
 ગુણનિધિ ગિરિઓ સાહિબો, ગુરુ પ્રતપો જિહાં રવિચંદ હો રાજ,

તેહને રાજ્ય વિરાજતાં શ્રી શાંતિવિમલ કવિરાય હો રાજ,
 કનકવિમલ કવિરાજની રૂઠી બાંધવ જોડિ સુહાય હો રાજ,
 તસ પય કમલ મંદુકરા, બુધ કલ્યાણવિમલ સુખદાય હો રાજ,
 તસ બાંધવ કોવિદ વધી, શ્રી કૈસરવિમલ ગુરરાય હો રાજ,
 તાસ ચરણ સેવા લહી મેતો ગાયો અક્ષર એહ હો રાજ,
 આજ મનોરથ સફળ્યો એતો રહજ્યો દુર્ધર તેહ હો રાજ.
 ક્ષિતિ તજ મંડલ જાણિયે, રૂડો રાધનપુર શુભામ હો રાજ,
 સંધ તણે આગ્રહે કરી કીધા ઉત્તમના ગુણુઆમ હો રાજ,
 એકતાલીસ હાલે કરી, મેતો રચિયો રાસ રસાલ હો રાજ,
 કાંતિવિમલ કહે એહવું, હોજ્યો ધરિ ધરિ મંગલમાલ હો રાજ.

—સં. ૧૮૨૭ બાદ્ર ૦ વદ શીલીશાતેમ ૭ સોમવાર નૌતનપૂર
 બંદરે પ્રભાત સમયે બદારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયધર્મસરિ ચતુર્માસ સમે-
 તત્સેવાયાં સકલ પં. શિરોમણી શ્રી આગમસાગરજી શિ. ૦ વક્ષમસાગર-
 ગણિ લિપિકૃત. ધોરાજી તપસી માણેકચંદજીનો બંડાર.

—ઈતિ શીલ વિષયે વિક્રમસેન કનકાવતી રાસ. સર્વ ગ્રંથા ગ્રંથ
 શ્લોક સંખ્યા ૧૧૮૬ ગાથા ૮૬૦ લિ. પં. વિનૈવિજૈ ગ. સં. ૧૮૨૩
 ફાગણ સુદિ ૫, પં. રવિસાગર ગ. પદ્યનાથ શ્રી નાકુલ નગરે. ધો. ૨૯-૧૪

—સર્વ ગાથા સંખ્યા ૮૩૦. પોસ વદિ ૧૦ દિને મંગલવાસરે
 ભાવનગર બંદરે સમાપ્ત: ૨૭-૧૫ બાલવિજયજી.]

—સં. ૧૮૭૮ મધૂ માસે શુકલ પક્ષે અષ્ટમી તિથી ભોમવાસરે
 લખીત પં. જ્ઞાનવિજય લાલવિજયે સત્કે દધીઆમે વાસ્તવ્ય ઈદિપુસ્તક
 લખીકૃત. ૧૯-૨૦. દા-૧૩ નં. ૮ પદ્મસાગર ભં-જનશાલા. અમદાવાદ.

—સંવત ૧૮૬૭ સાકે ૧૭૩૨ પ્રવર્તમાને શુભ પૌષ માસે શુ-
 કલપક્ષે સપ્તમી તિથી ભોમવાસરે શ્રી રાધન્યપુર નગરે શુભ ચાતુર્માસ
 કૃતં લિ. પં. શ્રી રંગવિજય ગણી સીધ્ય ઋષભેન સ્વવાંચનાર્થે. ઉત્તમ
 પ્રતિ પત્ર ૩૪ ગાથા ૮૬૦ પ્ર. કા. વડો. નં. ૩૦૮.

૪૨૫ અવસાગર (ત. કુશલસાગર-હીરસાગર-ગંગાસાગર

(શિ.)

(૮૬૮) અમરસેન વયરસેન ચરિત્ર સં. ૧૭૬૮ આ. વ. ૪ મંગળ.

અંતે—

- ‘પાતસાહ પ્રતિભોધક સુંદર સોહમગુર અવતારરે,
હીરવિજય સૂરિ હીરા સાચો જૈન તણો શિશુમારરે. ૩
- પટધારિ તેહનો સુપકારક કુમતિમતંગજ સીહરે,
શુદ્ધાચાર ગુર શુદ્ધ પ્રરૂપક શ્રી વિજયસેન નીરીહરે. ૪
- તાસ પટોધર પ્રવર પ્રભાકર જ્ઞાનતણો મંડારરે,
વિજયદેવ સૂરિ ગચ્છ ધૂરધર સકલ લોક હિતકારરે. ૫
- ગુણુનિધિ ગચ્છાધિપતિ મતિસાગર ભવિક મનોકળ બાણુરે,
તાસ પટોધર મહિમા પંડિત શ્રી વિજયપ્રભ જાણુરે. ૭
- તાસ પટ ઉદયાચલ ભારકર સન્નિભ જ્ઞાનનિવાસરે,
પરવાહ માતાંગ વિદ્યારણુ કંઠરવ જસ વાસ રે. ૮
- સકલ ગચ્છ સિરદાર તપગચ્છ તપતે અપત દિણુંદરે,
રત્ન સમોવડ ચડત દિવાજરે શ્રી વિજયરત્ન સૂરીયરે. ૯
- વાચકચક ચક્રધર ઓપમ તપગચ્છ સોભાકારરે,
સર્વશાસ્ત્ર મહારથ બાપક ઉપસમ રસ જુંગારરે, ૧૦
- ગુણુ રચણાચર વિદ્યાસાચર કુશલમાગર ગુરરાજરે,
વડવપતી સોભાગીસુંદર સાચો ધરમ જહાજરે ૫. ૧૧
- તાસ સીસ પંડિત ગુણુમંડિત પાપરહિત શુભ જાતરે,
હીરસાગર ગુર હીરા સરિષો જસ પસરી જગ બ્યાતરે. ૧૨
- તાસ સીસ તસ તપઠ્ઠજ મધુકર પંડિતમે શિરતાજરે,
શ્રી ગંગસાગર શુભમતિ આગર માને જસ નરરાજરે. ૧૩
- પરતપ તેહ તણો સુપસાંછ મનવંછિત ફલ યાચરે,
શાંતિનાથ જગનાથ પસાયે કૃષ્ણ સરસ કહવાયરે. ૧૪

ભવત્યષ્ટિ તીરથવરસ જાણો માસ આવણુ ચંગરે,
 વદિ ચોથિ ભુગુવાર જાણો કલ્પો પ્રયંધ અભંગરે. ૧૫
 જે કાંઈ મિથ્યા મેં પ્રકાસ્યું આપ મતિ અનુસારે,
 તે સર્વે મિથ્યા દુકરેસું હું પામું નિરધારે. ૧૬
 એહ પંડ ત્રીજે હાથ ચારે સકલ પૂગી આસરે,
 કવિ જીવસાગર ઈમ જંપે ધરમથી જયવાસરે. ૧૭

—સંવત્ ૧૭૮૯ વર્ષે મતિ ફાગણ સુદિ ૧૫ દિને ચતુર્થ પ્રહરે
 ભટ્ટારક શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી વિજયરત્ન સરિસર તત્ શિષ્ય સકલ
 વાચિક સભા ભામિની ભાલરથલ તિલકાયમાન મહોપાધ્યાય શ્રી શ્રી ૨૧
 શ્રી હિતવિજય તત્ શિષ્ય શિશુઃ પં. ગુણવિજયેન લિપિકૃતં. શ્રી
 સોજિત નગરમધ્યે. ઉદયપુર ભં. ગોડીજનો.

૪૨૬ કીસન (કૃષ્ણહાસ મુનિ) (લોં. સિંધરાજ શિ.)

(૮૩૯) કીસન (ઉપદેશ) બાવની. સં. ૧૭૬૮ આશો સુદ ૧૦

શ્રી સીંધરાજ લોંકાગછ સિરતાજ આજ તિનકિં,
 કૃપાજ્યું કવિતાઇ પાઇ પાવનિ,
 સંવત સતર સત્તસઠે વિજે દસઈ કી,
 અંથકિ સમાપતિ ભઈ હે મનંબાવનિ,
 સાધવિ સૂવિગ્યાંન માકી જાઇ શ્રી રતન્નબાઇ,
 તજ દેહ તાપર રચી હે વિગતાવનિ,
 મત કિનમતિ લીની તતહીપે રચિ દિની,
 વાચક કિસન જીનિ ઉપદેશબાવનિ. ૬૧

—વ. સં. ૧૯૪૬ ચૈ. શુ. ૧૩ ધો. સ. ભં.

—લ. સં. ૧૮૩૩ દા. ૨૩. પત્ર ૧૪ લોં.

૪૨૭ દેવચંદ્ર.

[આ અધ્યાત્મરસિક કવિની સર્વ કૃતિઓ ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી ભાગ ૧ લો અને ૨ જો’ એ નામના પુસ્તકમાં પ્રકટ થયેલ છે. તેમાંની દેશી ભાષામાં રચાયેલી કૃતિઓ અત્ર નોંધવામાં આવેલી છે કે જે કૃતિઓ, ઉક્ત પુસ્તક પ્રકટ થયા પહેલાં જૂદે જૂદે સ્થલે અને આકારમાં મોટા ભાગે પ્રસિદ્ધ થઇ ગયેલ છે. ઉક્ત પુસ્તક બુદ્ધિસાગર ગ્રંથમાલામાં ૪૯ અને પ૩ મા મણુકા રૂપે અધ્યાત્મ જ્ઞાનપ્રસારક મંડલ તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. આમાં ૨૧ પ્રકારી પૂજા સં. ૧૭૪૭ ની કે જેમાં આવકના ૨૧ ગુણોનું આલેખન કર્યું છે તે તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા દેવચંદ્રજીની કૃતિઓ તરીકે ગણાવેલી છે તે બરાબર નથી; તે અન્ય કૃત હોવાનું જણાય છે. આના સંબંધમાં વિસ્તારથી ‘અધ્યાત્મરસિક પંડિત દેવચંદ્રજી’ પર મેં એક નિબંધ લખ્યો છે તે જોવો.

આ નિબંધ ઉક્ત બુદ્ધિસાગર સૂરિ ગ્રંથમાલા ગ્રંથાંક ૧૦૩-૧૦૪ માં પ્રકટ થયેલ ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર’ એ નામના પુસ્તકમાં વક્તવ્ય તરીકે પ્રસ્તાવનામાં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે.

આ આધ્યાત્મિક અને તત્ત્વજ્ઞાની કવિના સંબંધમાં એક ‘કવિચણું’ દેવવિલાસ નામનો રાસ કવિના મરણ પછી તેર વર્ષે (સં. ૧૮૨૫ આશી શુદ્ધ ૮ રવિવારે) રચેલો સુભાગ્યે હમણાંજ પ્રાપ્ત થતાં ઉક્ત ‘શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી જીવન ચરિત્ર’માં પ્રકટ થયો છે તે પરથી નીચેની હકીકત ટુંકમાં જણાવી છે.

મરૂસ્થલના વીકાનેર પાસેના એક ગામમાં ઝોશવંશીય લુણીયા ગોત્રના સાહુ તુલસીદાસજી હતા; તેમની સ્ત્રીનું નામ ધનબાઈ હતું. સાં રાજસાગર સુનિ પધારતાં ધનબાઈએ ગુરૂને જણાવ્યું કે પોતાને જે પુત્ર થાશે તેગુરૂને ભાવપૂર્વક બહારાવશે. ધનબાઈને ગર્ભ રહ્યો અને શુભ સ્વપ્ને આવવા લાગ્યાં. સાં (ખરતર ગચ્છના) આચાર્ય શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ વિહાર કરતાં કરતાં તે ગામે આવી ચડ્યા ને તેમને આ દંપતિએ સ્વપ્નો જણાવ્યા તે પરથી તેમણે સ્વપ્નશાસ્ત્રાધારે જણાવ્યું કે પુત્ર એક મહાન્

થશે-કાંતો તે છત્રપતિ થશે ને કાંતો પત્રપતિ થશે એટલે દીક્ષા લેશે. સૂરિ ગયા પછી સં. ૧૭૪૬ માં પુત્ર જન્મ્યો ને નામ દેવચંદ્ર આપ્યું. તે આઠ વર્ષનો થયો ત્યારે અતુલમે વિહાર કરતાં કરતાં ઉપરોક્ત રાજ-સાગર વાચક પદાર્થા. દેવચંદ્રને માતપિતાએ વ્હોરાવ્યો ને શુભ મુહુર્તે ગુરૂએ તેને સં. ૧૭૫૬ માં લઘુદીક્ષા આપી. જિનચંદ્રસૂરિએ પછી વડીદીક્ષા આપી, ને નામ રાજવિમલ આપ્યું. પછી રાજસાગરજીએ તેમને સરસ્વતી મંત્ર આપ્યો-તે. ધ્યાન શિષ્ય દેવચંદ્રે બેલાડુ ગામમાં રમ્ય વેણાતટે ભૂમિગૃહમાં યથાર્થ કરતાં સરસ્વતીએ પ્રસન્ન થઈ રસ-નામાં વાસ કર્યો. શાસ્ત્રાભ્યાસ શરૂ કર્યો. પડાવશ્યક સૂત્ર, અન્ય દર્શનનાં શાસ્ત્ર, પંચકાવ્ય-નૈપષકાવ્યાદિ, નાટક, જ્યોતિષ, ૧૮ કોષ, કૌમુદી મહા-ભાષ્યાદિ, વ્યાકરણ, પિંગળ, સ્વરોદય, તત્ત્વાર્થસૂત્ર, આવશ્યક બૃહ-દ્વૃત્તિ, વિશેષાવશ્યક, હરિભદ્રસૂરિ, હેમાચાર્ય અને યશોવિજયજીના રચેલા ગ્રંથો, છ કર્મગ્રંથ, કર્મ પ્રકૃતિ આદિ અનેક શાસ્ત્રોની જૈન આમ્નાયથી સુગંધ લઈ મતિજ્ઞાન અને જુતજ્ઞાન મેળ-વ્યું. સં. ૧૭૭૪ માં રાજસાગર વાચક દેવભોકે મયા; સં. ૧૭૭૫ માં જ્ઞાનધર્મ પાઠક સ્વર્ગસ્થ થયા. દેવચંદ્રે વિમલદાસની બે પુત્રી નામે માધજી અને અમાધજી માટે આગમસાર નામનો મઘમાં ગ્રંથ રચ્યો; તેઓ સં. ૧૭૭૭માં ગૂર્જરાત આવી પાટણમાં પદાર્થા. ત્યાં પૂર્ણિમ ગચ્છના શ્રાવક નગરશેઠ શ્રીમાલી વંશીય તેજસી દોસીએ પૂર્ણિમ ગચ્છના બાવપ્રભસૂરિના ઉપદેશથી સહસક્રૂટ જિનગિંય બરાવ્યાં. દેવચંદ્ર તેમને ત્યાં જતાં શેઠને પૂછ્યું કે સહસક્રૂટના જિનગિંય બરાવ્યાં તો તે સહ-સક્રૂટના ૧૦૨૪ જિનનાં નામ ગુરૂમુખે કદિ ધાર્યા છે ? શેઠે અબળપાણું બતાવ્યું. એ અવસરે સંવેગી જ્ઞાનવિમલસૂરિ (જીજ્ઞા નં. ૩૭૮ પૃ. ૩૦૮) હતા તેની પાસે જઈ શેઠે સહસ્ત્રક્રૂટનાં નામ પૂછ્યાં ત્યારે અવસરે જણાવશું એમ તેમણે કહ્યું. એક વખત પાટણમાં શાહની યોગમાં ચોમુખ વાડી પાર્શ્વનાથના મંદિરમાં સત્તરબેદી પૂજા ને સ્તવના થતી હતી ત્થં જ્ઞાનવિમલસૂરિ આવ્યા. સહસ્ત્ર નામ જ્ઞાનવિમલસૂરિને પૂછતાં તેમણે

જાણીએ કે પ્રાયઃ શાસ્ત્રમાં સહસક્રૂટનાં નામો નથી. કોઇ શાસ્ત્રે કદાચિત્ હોય. ત્યાં દેવચંદ્રજીએ પ્રતિરોધ કર્યો અને છેવટે પોતે સહસ્ત્ર નામો બતાવી આપ્યાં. આથી બંને મુનિઓ વચ્ચે પ્રીતિ જગી. રાજસાગરના શિષ્યની પ્યાતિ થઇ અને તે દેવચંદ્રે પછી બન્ધ્ય પ્રતિષ્ઠા અને નવા નવા ઓચ્છવ કર્યા અને ક્રિમોદ્ધાર કર્યો. તેમાં અપરિમલ પર બહુ ભાર મૂક્યો. સત્ત્વ પ્રજા માર્ગમાં મૂર્છા તજી. સં. ૧૭૮૭ (?) માં અમદાવાદ આવી નાગેરી સરાહમાં ઉતર્યા ને બગવતી સૂત્રની વાચના કરી. ત્યાં હુંદક માણેકલાલને મૂર્તિપૂજક કર્યો. નવું ચૈત્ય કરાવી તેમાં પ્રતિમા સ્થાપી. ત્યાં શાંતિનાથની પોળમાં સહસક્રૂટા બિંબ સ્થાપ્યું. સહસક્રૂટ જિનબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૭૭૯ માં ખંભાત આતુર્માસ કર્યું. પછી શત્રુંજય પર નવાં ચૈત્ય કરાવી જીર્ણોદ્ધાર કર્યો. મહાજને તે સિદ્ધાચલ પર કારખાનું મંડાવ્યું. ૧૭૮૧, ૧૭૮૨, અને ૧૭૮૩ માં શરીંગરો પાસે કામ કરાવી શત્રુંજયને મહિમા વધાર્યો. પછી ગુરૂ રાજનગર (અમદાવાદ) આવ્યા, ત્યાંથી સુરત આવ્યા ને સં. ૧૭૮૫, ૧૭૮૬, અને ૧૭૮૭ માં પાલીતાણામાં પ્રતિષ્ઠા કરી; પછી ફરી રાજનગર આવી આતુર્માસ રહ્યા. સં. ૧૭૮૮ માં આશાઢ શુદ્ધિ ૨ ને દિને દક્ષિણદ્રજી પાઠક સ્વર્ગે પધાર્યા. દેવચંદ્રજી (પરતર અચ્છના) પાસે તપગચ્છના વિવેકવિજય મુનિ બંધ્યા.

અમદાવાદમાં રત્નભંડારી સમો હતો તેનો ઇષ્ટ પ્રિય શેઠ આ-જીંદરામ દેવચંદ્રજી પાસે આવી ધર્મચર્ચા કરતો હતો. તેને ગુરૂએ ચર્ચામાં જીત્યો. આજીંદરામે ગુરૂની પ્રશંસા કરતાં રત્નસિંહ ભંડારીએ ગુરૂ પાસે વંદના કરી ત્યારપછી ત્યાં મૃગી ઉપદ્રવ-રોગચાળો આવ્યો, તે ભંડારીની અને મહાજનની વિનતિથી ગુરૂએ શમાવ્યો. ત્યારપછી રણકુંજીએ સૈન્ય લાવી ભંડારી સાથે યુદ્ધનો પડકાર કર્યો. ગુરૂએ બેદરિફર રહેવા ભંડારીજીને કહ્યું. યુદ્ધમાં ભંડારી જીત્યો. ધોલકાવાસી જયચંદ શેઠે એક વિષ્ણુયોગીને ગુરૂ પાસે આણ્યો તેને ગુરૂએ જૈન બનાવ્યો. સં. ૧૭૯૫ માં પાલીતાણા અને સં. ૧૭૯૬ માં નવાનગર ગુરૂ રહ્યા ને ત્યાં હુંદકને જીત્યા. નવાનગરમાં ચૈત્યો હુંદકે લોખ્યાં હતાં ને પૂજા બંધ થઈ હતી

તેનું નિવારણ કરી ફરી સ્થાપ્યાં. ત્યાંથી પડધરીમાં ત્યાંના ઠાકુરને પ્રતિ-
 ઓધ્યો. ત્યાંથી ફરી પાલીતાણે અને ફરી નવાનગરમાં ગયા. પછી સં.
 ૧૮૦૨ માં-૧૮૦૩ માં રાણારાવ રહ્યા. ત્યાંના અધીશ (રાણુ)ને ભગંદર
 રોગ હતો તે ગુરૂએ ટાળ્યો. સં. ૧૮૦૪ માં ભાવનગર આવી હુંદક
 મેતા ઠાકુરસીને મૂર્તિપૂજક કર્યો અને ત્યાંના રાજને જૈન ધર્મ પ્રત્યે
 પ્રીતિવાન બનાવ્યો. ત્યાંથી તેજ વર્ષમાં પાલીતાણા જઈ ત્યાંના મુગી
 નામનો રોગચાળો દૂર કર્યો. સં. ૧૮૦૫ અને ૧૮૦૬ માં લોમડી રહી
 ત્યાંના આગેવાન શેઠોને શાસ્ત્રાભ્યાસ કરાવ્યો. લોમડી, ધાંગધ્રા, અને
 ચુડા એમ ત્રણ સ્થળે બિંબપ્રતિષ્ઠા કરાવી. ધાંગધ્રામાં સુખાનંદજી મળ્યા
 હતા. સં. ૧૮૦૮ માં ગૂર્જરાતથી શત્રુંજય સંઘ કઢાવ્યો અને શત્રુંજયમાં
 બહુ દ્રવ્ય ખર્ચાવી પૂજાખર્ચા કરાવી. સં. ૧૮૦૯ અને ૧૮૧૦ માં
 ગૂર્જરાતમાં ચોમાસાં ગાળ્યાં. સં. ૧૮૧૧ માં કચરાશાહે શત્રુંજયનો
 સંઘ કાઢ્યો તે સાથે દેવચંદ્રજી પધાર્યા અને શત્રુંજય પર સાંઠહજાર
 દ્રવ્ય ખર્ચાં જિનમિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૧૧ માં લોંબડીમાં
 પ્રતિષ્ઠા કરી, અને વઢવાણમાં હુંદક આવકને બુઝાવ્યા. દેવચંદ્રજીના શિષ્ય
 મનરૂપજી અને તર્કશાસ્ત્રના અભ્યાસી વિજયચંદ હતા. મનરૂપજીના શિષ્ય
 વરુણજી અને રાયચંદ્રજી હતા. સં. ૧૮૧૨ માં ગુરૂ રાજનગર આવ્યા.
 ગચ્છનાયકને તેડાવી મહોછવ કર્યા. દેવચંદ્રજીને ગચ્છપતિએ વાયકપદ
 આપ્યું. દેવચંદ્રજી ઉત્તમ વ્યાખ્યાન તત્ત્વજ્ઞાનમય આપતા હતા. તેમણે
 શ્વેતાંબરીય હરિભદ્રસૂત્ર તથા યશોવિજય વાયક કૃત ગ્રંથોનો અભ્યાસ
 કરવા ઉપરાંત દ્વિગંબરીય શાસ્ત્ર-ગોમટસારાદિ વાંચ્યાં હતાં અને ગૂર્જ-
 રાત ઉપરાંત મુલતાન અને વીકાનેરમાં પણ ચોમાસાં કર્યાં હતાં. તેમણે
 નવા ગ્રંથ ટીકા સહિત કર્યાં તેનાં નામ દેશનાસાર (અપ્રકટ), નયચક્ર,
 જ્ઞાનસાર અષ્ટકની (સં. માં) ટીકા, કર્મગ્રંથ પર ટીકા વગેરે. આ દેવ-
 ચંદ્ર રાજનગરમાં દોશીવાડામાં બિરાજતા હતા ત્યાં એકદિન વાયુ પ્રકોપથી
 વમનાદિક વ્યાધિ થતાં નિજ શિષ્યોને બોલાવી રૂડી શિક્ષા આપી. શિષ્યોમાં
 મુખ્ય મનરૂપજી ને તેના શિષ્ય રામચંદ્રજી, વળી બીજા શિષ્ય વિજયચંદ્રજી

ને તેના શિષ્ય રૂપચંદ્રજી, તેમજ સભાચંદ્રજી વગેરે હાજર હતા. ‘સૂરિજીની આજ્ઞા વહેજે, સમયાનુસારે વિચરજે, પગ પ્રમાણે સોડ તાણી સંધની આજ્ઞા ધારજે’—આમ ઉપદેશ શિષ્યોને આપી દશવૈકલિક ઉત્તરાધ્યયનનાં અધ્યયન સાંભળતાં અરિહંતનું ધ્યાન ધરતાં સં. ૧૮૧૨ ભાદ્રપદ અમા-વારયાને દિને રાત એક પ્રહર જતાં દેવચંદ્રજી દેવગતિ પામ્યા. પાછળ ઉત્સવથી માંડવી કરી ધણું દ્રવ્ય દાનાર્યે ખર્ચી સર્વ શ્રાવકોએ મળી શખને દાહ દીધો. કર્તા કહે છે કે તેઓ આસનસિદ્ધ હતા ને અનુમાને સાત આઠ ભવ કરી મોક્ષે જશે; તથા તેમના મસ્તકમાં મણિ હતી, પણ હાથ આવી નહિ. મહાજને દાહસ્થળે સ્તૂપ કરાવી પાદુકા પ્રતિષ્ઠિત કરી ત્યારપછી થોડા દિવસે મનરૂપજી સ્વર્ગસ્થ થયા. તેમના શિષ્ય રામચંદ્રજી રહ્યા કે જે ગુરુ પ્રમાણે વર્તન રાખી ગુરુનું ધ્યાન ધરતા હતા. તેમણે કર્તાને ગુરૂની સ્તવના કરવા કહ્યું તેથી આ સં. ૧૮૨૫ આસો શુદ્ધ ૮ રવિવારે દેવવિલાસ રાસ રમી પૂર્ણ કર્યો.

દેવચંદ્રજીમાં ૨૨ ગુણ હતા તે કર્તાએ આરંભમાં જણાવ્યા છે તે નોંધવા લાયક છે:—૧. સત્યવક્તા ૨ બુદ્ધિમાન ૩ જ્ઞાનવંત ૪ શાસ્ત્ર ધ્યાની ૫ નિષ્કપટી ૬ અક્રોધી ૭ નિરહંકારી ૮ સૂત્રનિપુણ (આગમ, કર્મચંધ, કર્મપ્રકૃતિ આદિમાં નિષ્ણાત), ૯ અન્ય સકલ શાસ્ત્રના પારંગામી (અલંકાર, કૌમુદિ, ભાષ્ય, ૧૮ કોશ, સકળ ભાષા, પિંગલ, નૈષધાદિ કાવ્યો, સ્વરોદય, જ્યોતિષ, સિદ્ધાંત, ન્યાયશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્રાદિ સ્વ પર શાસ્ત્રમાં પ્રવીણ), ૧૦ દાનેશ્વરી (દીનપર ઉપકાર કરનારા), ૧૧ વિદ્યાના દાનની શાળા પદ પ્રેમી—(અનેક ગચ્છના મુનિઓને વિદ્યા-ધન દેનાર તેમજ અન્ય ધર્મોને વિદ્યા શિખવનાર), ૧૨ પુસ્તક સંગ્રહક ૧૩ વાચકપદ પ્રાપ્ત ૧૪ વાદીજીવક, ૧૫ વૃત્તન ચૈત્યકારક, ૧૬ વચનાતિ-શયવાળા (તેથી ધર્મસ્થાને દ્રવ્ય ખર્ચાવનાર), ૧૭ રાગેન્દ્ર પ્રધાનપૂજિત, ૧૮ મારિ ઉપદ્રવ ટાળક, ૧૯ સુવિખ્યાત, ૨૦ ક્રિયોદ્ધારક, ૨૧ મસ્તકમાં મણિધારક, ૨૨ પ્રજાવક. આ ચરિત્ર વસ્તુની મીમાંસા મારે મારે ઉક્ત નિબંધ જુઓ.]

(૮૭૦)+ ધ્યાનદીપિક ચતુષ્પદી સં. ૧૭૬૬ વૈશાખ વદ ૧૩ રવિ.
મુલતાનમાં.

આદિ—

પરમ જ્યોતિ પ્રભુમું પ્રગટ, સહજનંદ સરપ,	
વસતૌ નિજ પરિવારસં, પ્રભુમું ચેતન ભૂપ.	૧
શ્રી જિનવાણી મન ધરિ, પાપ નમી યુરરાજ,	
સાર બુદ્ધિદાતા સકલ, તારણ ભવીયણ જહાજ.	૨
પરમાતમ સમગ્રવિવા, ભવિક જીવ હિત કાજ,	
જ્ઞાનસમુદ્ર અગાધ ગુણ, દેષાડયો જિનરાજ.	૩
સંસ્કૃત વાણી વાચણી, કેષક જાણે જાણ,	
જ્ઞાતા જનને હિતમણી, ભાષા કરે વપાણ.	૪
ગુણતાં ભણતાં આવતાં, ટાઢી મન વિષવાદ,	
વિકથા જાણી વરજ્યો, મન કો કરો પ્રમાદ.	૫

x

x

x

x

અંતે— રાગ ધન્યાશ્રી. દેશી-છણુ પરિ ભાવ ભગત મન આણી.
ધ્યાન કથા મેં એહ વખાણી, આતમ રૂપ પિછાણીજી,   ધ્યાન. ૧
પૂરવ સૂત્ર તણી સહીનાણી, જિમ દીઠિ તિમ આણીજી.
પંડિત જન મન સાગર ઠાણી, પૂરણ ચંદ્ર સમાનજી,   ધ્યાન. ૨
શુભચંદ્રચારિજની વાણી, જ્ઞાની જન મન ભાણીજી.
ભવિક જીવ હિત કરણી ધરણી, પૂર્વાચારિજ વરણીજી,   ધ્યાન. ૩
અંથ જ્ઞાનાર્થુવ મોહક તરણી, ભવસમુદ્ર જલતરણીજી.
સંસ્કૃત વાણી પંડિત જાણે, સરલ જીવ સુખદાણીજી,   ધ્યાન. ૪
જ્ઞાતા જનને હિતકર જાણી, ભાષારૂપ વખાણીજી.
હાલ અઠાવન પડ અધિકાર, શુદ્ધાતમ ગુણ ધારજી,   ધ્યાન. ૫
આખે અનુપમ શિવસુખ વાર, પંડિત જન કરહારજી.
સંવત લેશ્યા રસ ને વારો ૧૭૬૬, જેવ પદાર્થ વિચારોજી.
અનુપમ પરમાતમ પદ ધારો, માધવ માસ ઉદારોજી.   ધ્યાન. ૬

- કૃષ્ણપક્ષ તેરમ રવિવાસર, એ અધિકાર પ્રકાશ્યોજી,
બહુતાં ગુણતાં સુણતાં સુખકર, જ્ઞાનગેહમે આરપોજી. ધ્યાન. ૭
- ખરનર આચારિજ ગચ્છ ધારી, જિજ્ઞાસુદં સરિ જયકારીજી,
તસુ આદેશ લહી સુખકારી, શ્રી મુલતાન મઝારજી. ધ્યાન. ૮
- અધ્યાતમ શ્રદ્ધાના ધારી, તિહાં વસે નરનારજી;
પર મિથ્યા મતના પરિહારી, સ્વપર વિવેચય કારીજી. ધ્યાન. ૯
- નિજગુણ ચરચા તિહાંથી કરતાં, મન અનુભવમે વરતાંજી;
સ્વાદવાહ નિજગુણ અનુસરતાં, નિત અધિકો સુખ ધરતાંજી. ધ્યાન. ૧૦
- હાણુસાલી મિદૂમલ જ્ઞાતા, આતમ સરજ ધ્યાતાજી;
તસુ આશ્રહ કરી ચઉપધ જોડી, સુણતાં સુખની કોડીજી. ધ્યાન. ૧૧
- નિજ શુદ્ધાતમ ધ્યાનને ધ્યાવો, યુગપ્રધાન ગુણુ ગાવોજી;
શ્રી જિનચંદ સરનો દાવો, મહરતમાહે પાવોજી. ધ્યાન. ૧૨
- નિજગુણ પાઠક પુણ્યપ્રધાના, સુમતિસાગર ગુણુ ચાના;
આતમ સાધુરંગ વખાના, વાચક શુભ અંચાના. ધ્યાન. ૧૩
- જયવંતા પાઠક ગુણુધારી, રાજસાર સુવિચારીજી;
નિર્મલ જ્ઞાન ધરમ સંભારી, વાચક સહુ હિતકારીજી. ધ્યાન. ૧૪
- રાજહંસ સહુ ગુર સુપસાવે, મુઝ મન સુખ નિત પાવેજી;
એહ સુઅંધ રચ્યો શુભ ભાવે, બહુતાં અતિ સુખ આવેજી. ધ્યાન. ૧૫
- અક્ષરતય ગુણુ ચાહ સુસંગે, નિજ મન તણે ઉમગેજી;
મિત્ર કુંભકરણુને સંગે, દેવચંદ્ર મન રંગેજી. ધ્યાન. ૧૬
- દાલ ખંધ એ અંથસુ કીધો, માનવ ભવફલ લીધોજી;
આશીર્વાદ એહ મે દીધો, જ્ઞાન લહો સહુ સિદ્ધોજી. ધ્યાન. ૧૭
- ધ્યાનદીપિકા એહવો નામો, અરથ અઝે અભિરામોજી;
રવિ શશિ લગિ ચિરતા એ પામો, દેવચંદ્ર કહે આમોજી. ધ્યાન. ૧૮

—છતિશ્રી જ્ઞાનાર્ણવે દાલ ભાષા બધે પંડિત દેવચંદ્ર મુનિ વિર-
ચિતે શુકલધ્યાને સ્વાદ્યાદિધિકાર વર્ણનો નામ પષ્ઠમો ખંડ સંપૂર્ણ:

(૮૭૧)+ દ્રવ્યપ્રકાશ ભાષા સં. ૧૭૧૭ ઋષભ નિર્વાણ દિને
(પોશ વદ ૧૩-મેરૂ તોરસ) વીકારેરમાં.

આદિ—

દોહા.

અજ અનાદિ અક્ષય ગુણી, નિત્ય ચેતના વાન;

પ્રણમું પરમાનંદમય, શિવસરૂપ ભગવાન

૧

સ્યાદવાદ નમસ્કાર સદૈયા ઇક્તીસા

ઝડે નિરખત સંતે ચિરતાસુ ભાવ ધરે,

વરે નિજ મોક્ષપદ હરે ભવતાવકા;

કરમકો ખંધ વારે મોહકો વિહાર ઝરે,

સારે નિજ શક્તિ વધારે જ્ઞાન દાવકો;

એકાનેક રૂપ જનૈ નિત્યાનિત્ય ભાવ કાનૈ,

આપા પર ભેદ કરી ગ્રહે સ્વ સુભાવકો;

અક્ષર ત્રિગુણુ ઈદે કર્મ જલસો અદ્વંદ,

નમતહે દેવચંદ સ્યાદવાદ ભાવકો.

૨

x

x

x

x

અંતે—

હિંદુ ધર્મ વીકારનયર, કીની સુખ ચૌમાસ,

તિહાં એ નિજ જ્ઞાનમે, કીનો ગ્રંથ અભ્યાસ.

૧૫૩

વર્તમાન કાલ થીત આગમ સકલ વીત,

જગમેં જ્ઞાનવાન સખ કહી હૈ.

જિનવર ધર્મ પરિ જાકી પરતીતિ ચિર,

ઔર મત વાતચિતમાંહિ નાહિ કહી હૈ.

જિનદત્ત સુરિવર કહી જો કિમ પ્રવર,

ખરતર ખરતર શુદ્ધ રીતિ વહી હૈ.

પુણ્ય કે પ્રધાન ધ્યાન સાગર સુમલિહિકે,

સાધુરંગ સાધુરંગ રાજસાર લહી હૈ.

૧૫૪

સખ પાઠક સિરસેહરો, રાજસાર ગુનવાન,
 વિચરે આરીજ દેશમે, ભવિજન છત્ર સમાન. ૧૫૫
 તાકે શીશ હૈ વિનીત પરબીત સૌ વિતીત,
 સાધુ રીત નીત ધારી ગુન અભિરામ હૈ,
 આત્મજ્ઞાન ધર્મધર વાયક સિદ્ધાંત વર,
 અતિ ઉપશાંત ચિત્ત જ્ઞાનધર્મ નામ હૈ,
 તાકે શિષ્ય રાજહસ રાજહસ માનસર,
 સુપ્રધાન ઉદ્યમાદિ ગુન ગન ધામ હૈ,
 અંતેવાસી દેવચંદ કીનો એ ગ્રંથવર,
 અપનો ચેતન રામ ખેલિવૈકું કામ હૈ. ૧૫૬
 કીનો યહાં સહાય અતિ. દુર્ગદાસ શુભચિત્ત;
 સમગ્ગવન નિજ મિત્તકૌ, કીનો ગ્રંથ પવિત્ત. ૧૫૭
 આતમ સમાવ મિહુમલ્લ કૌ પહારી દીઠો,
 ભેરદાસ ભેરદાસ મૂલચંદ ગન હૈ.
 જ્ઞાન લેખ રાજવર પારસ સ્વભાવ ધર,
 સોમશ્યવ તત્ત્વપરિ જાકિ સરધાન હૈ,
 જ્ઞાનાદિ ત્રિગુન મંત અધ્યાતમ ધ્યાન મંત;
 મુલતાંન થાંન વાસી શ્રાવક સુગ્ગન હૈ.
 તાકી ધર્મ પ્રીતિ મન આનિકૈ ગરથ કીનો,
 ગુન પરગ્ગય ધર જામે દ્રવ્યજ્ઞાન હૈ. ૧૫૮

x x x x

વિક્રમ સંવત માન યહ, બચ લેશ્યાકે ભેદ;
 શુદ્ધ સંચમ અનુમોદિકૈ, કરિ આશ્રવકો છેદ (૧૭૬૭).
 તાદિન યા પોથી રચી, વધ્યોં અધિક સંતોષ
 શુભ વાસર પૂરન થઈ, પ્રથમ જિનેસર મોહા. ૧૬૩

x x x x

જ્ઞાન ધ્યાન સુખ ચાન યહ, યહ મુગતિકો પંથ,

જીવદાર નવ યહ હૈ, પૂરન ભયો ગરંથ.

૧૬૭

†આગમસાર-ગદ્યગ્રંથ છે (સંવત્ ૧૭૭૬ ફાગણ શુદ્ધ ૩ ભોમવાર
મોટા કોટ મરોટમાં.

આ ગૂજરાતી ગદ્યમાં કરેલ ગ્રંથ છે તેમાં છેવટે પોતાના પરિ-
ચયરૂપે તેમજ ગ્રંથના હેતુ રૂપે નીચે પ્રમાણે પ્રશસ્તિ આપી છે:-

- અષ્ટ કર્મવન દાહકે, ભયે સિદ્ધ જિનચંદ;
તાસમ જો અપ્પા ગણે, વદે તાકો ઈંદ. ૧
- કર્મરોગ ઔષધ સમી, જ્ઞાન સુધારસ પુષ્ટિ;
શિવ સુખામૃત સરોવરી, જય જય સમ્યક્ દષ્ટિ. ૨
- એહિજ સદ્ગુર શીખ છે, એહિજ શિવપુર માગ,
લેજો નિજ જ્ઞાનાદિ ગુણ, કરજો પરગુણ ત્યાગ. ૩
- જ્ઞાન વૃક્ષ સેવો ભવિક, ચારિત્ર સમક્રીતમૂલ;
અમર અગમ પદ ફલ લહો, જિનવર પદવી ફૂલ. ૪
- સંવત સત્તરે છિહ્નતરે, મન શુદ્ધ ફાગુણ માસ;
મોટા કોટ મરોટમાં, વસતાં સુખ ચોમાસ. ૫
- સુવિહિત ખરતર ગચ્છ સૂચિર, યુગવર જિનચંદ સૂર,
પુણ્યપ્રધાન પ્રધાન ગુણ, પાઠક ગુણે પહૂર. ૬
- તાસ શિષ્ય પાઠક પ્રવર, મુખતિસાર ગુણવંત;
સકલ શાસ્ત્રજ્ઞાયક ગુણી, સાધુરંગ જસવંત. ૭
- તાસ શિષ્ય પાઠક વિખુધ, જિનમત પરમત જાણુ,
ભવિક કમલ પ્રતિષ્ઠાધવા, રાજસા(ગ)ર ગુર ભાણુ. ૮
- જ્ઞાનધર્મ પાઠક પ્રવર, શમદમ ગુણે અગાહ;
રાજહંસ ગુર ગુર શક્તિ, સપ્ત જગ કરે સરાહ. ૯
- તાસ શિષ્ય આગમરૂચિ, જૈન ધર્મકો દાસ;
દેવચંદ આનંદમે, કીનો ગ્રંથ પ્રકાશ. ૧૦

આગમસારોદ્ધાર એહ, પ્રાકૃત સંસ્કૃત રૂપ;	
અંથ ક્રિયો દેવચંદ્ર મુનિ, જ્ઞાનામૃત રસકૃપ;	૧૧
કર્થો ધર્મો સદાય અતિ, દુર્ગદાસ શુભ ચિત્ત;	
સમન્નવન નિજ મિત્રકું, કીનો અંથ પવિત્ર.	૧૨
ધર્મ મિત્ર જિન ધર્મ રતન, ભવિજન સમકિતવંત;	
શુદ્ધ અમર પદ ઝોળખણુ, અંથ ક્રિયો ગુણવંત.	૧૩
તત્ત્વજ્ઞાનમય અંથ યહ, જોવે બાલાબોધ,	
નિજપર સત્તા સખ લિખે, શ્રોતા લહે પ્રબોધ.	૧૪
તા કારણુ દેવચંદ્ર મુનિ, કીનો આગમ અંથ;	
બણુશે ગુણુશે જે ભવિક, લહેશે તે શિવપંથ.	૧૫
કથક શુદ્ધ શ્રોતાશ્રિય, મિલજો એહ સયોગ;	
તત્ત્વજ્ઞાન શ્રદ્ધા સહિત, વધી કાય નિરોગ.	૧૬
પરમાગમશું રાચજો, લહેશે પરમાનંદ;	
ધર્મ રાગ ગુરુ ધર્મ સૌં, ધરજો એ સુખકંદ.	૧૭
અંથ ક્રિયો મન રંગ સૌં, સિતપખ ફાગણુ માસ;	
ભોમવાર અરુ તીજ તિથિ, સફલ ફલી મન આસ.	૧૮
આગમસારની પ્રશસ્તિ પછી નીચે પ્રમાણે લેખકે જણાવ્યું છે:—	
સંવત સત્તર ત્રયાસીએ, વદિ તેરસ ગુરુ માસ;	
શ્રી જ્ઞાનોલ સુગ્મનકે, લિખિત મુનિ દુર્ગદાસ.	૧
શ્રી શિરાહવાસી સુધડ, આવક ચતુર સુગ્મણુ;	
અભયચંદ્રકે આગ્રહે, પુરતક લિખ્યો પ્રમાણુ.	૨
મુલચંદ્ર ટોકર પ્રમુખ, શુદ્ધ પરણુતિ ધારી;	
આગમ અધ્યાતમ અરથ, વાંચો વીસ્તારી.	૩
રક્ત વસ્ત્ર બાલપુરી, ધરજો આતમ ધર્મ;	
ઔર ધર્મ સખ ભર્મ હે, જસૌ બધે કર્મ.	૪
ક્ષેત્ર સ્પર્શનાકે ઉદે, પુમ હમ દર્શન હોય;	
મનો વર્ગણા કો મિલન, ચાહત હે નિત સોય.	૫

તુમ્હ જોસે જ્ઞાયક ગુણી, સમજો મુત સંતોષ;
 મિથ્યા જ્ઞાન બિમણો વધે, લહે જ્ઞાન રસ પોષ. ૬
 યા ચિતરમે નિત વાંચજો, શ્રી જિનાય નમ શુદ્ધ;
 સ્વામી તુમ્હ બાલપુરી, અહનિશિ જ્ઞાન વિશુદ્ધ. ૭
 ઇતિ મંગલં.

રાધા વર કે કર વસે, પાંચો અક્ષર એહ;
 આદક્ષરો દૂરિ કરિ, વચે સો હમકો દેહ. ૧
 સજન હમ તુમ જાનિયો, યહે પ્રીત વ્યવહાર;
 નવ કૌ અંકુ જા ના મિટે, નવ કે અંક પહાર. ૨
 દોનુકિ દૂહા સમ કે, ધરજ્યો જ્ઞાન સનેહ;
 પ્રત્યુત્તર પાછો દેયણુ, વૈશેષિક મુતી દેહ. ૩

—ઇતિ આગમસાર ગ્રંથ સમાપ્ત.

નનયચક્રસાર (ગદ્ય ગ્રંથ છે).

આ પણુ ગૂજરાતીમાં-લોક ભાષામાં ગદ્ય રૂપે છે તેમાં મંગલા-
 ચરણુ સંસ્કૃતમાં ત્રણુ શ્લોકમાં કર્યું છે કે.

પ્રણમ્ય પરમબ્રહ્મ-શુદ્ધાનન્દ રસાસ્પદમ્ ।
 વીરં સિદ્ધાર્થ રાજેન્દ્ર-નન્દનં લોકનન્દનમ્ ॥
 નત્વા સુધર્મસ્વામ્યાદિ, સંઘંસદ્વાચકાન્ધયં ।
 સ્વગુરુન દીપચન્દ્રાણ્ય પાઠકાન્ શ્રુતપાઠકાન્ ॥
 નયચક્રસ્ય શબ્દાર્થ કથનં લોકભાષયા ।
 ક્રિયતે વાલ્મીકીય સમ્યગ્માર્ગવિશુદ્ધયે ॥

અતે પ્રશસ્તિ પદમાં આપી છે કે:—

સૂક્ષ્મબોધ વિણુ ભવિકને, ન હોયે તત્ત્વ પ્રતીત,
 તત્ત્વાલંબન જ્ઞાન વિણુ, ન ટલે ભવ ભ્રમ ભીત. ૧
 તત્ત્વ તે આત્મ સ્વરૂપ છે, શુદ્ધ ધર્મ પણુ તેહ,
 પરભાવાનુગ ચેતના, કર્મગેહ છે એહ. ૨

તથા પરપરિણતિ રમણતા, ભજ નિજભાવ વિશુદ્ધ;	
આત્મભાવથી એકતા, પરમાનંદ પ્રસિદ્ધ.	૩
સ્વાદ્વાદ ગુણ પરિણમન, રમતા સમતા સંગ;	
સાધે શુદ્ધાનંદતા, નિર્વિકલ્પ રસ રંગ.	૪
મોક્ષસાધન તણુ મૂલ્ય તે, સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન;	
વસ્તુધર્મ અવમોઘ વિણુ, તુલ્યખંડન સમાન.	૫
આત્મમોઘ વિણુ જે ક્રિયા, તે તો બાલકચાલ;	
તત્ત્વાર્થની વૃત્તિમે, લેજો વચન સંભાલ.	૬
રતનત્રયી વિણુ સાધના, નિષ્ફલ કહી સદીવ;	
લોકત્રિજન્ય અધ્યયનમે, ધરો ઉત્તમ જીવ.	૭
ઈન્દ્રિય વિષય આસંસના, કરતા જે મુનિ લિંગ;	
ખૂતા તે ભવપંકજે, ભાખે આચારંગ.	૮
ઈમ્મિ જાણી નાણી ગુણી, ન કરે પુદ્ગલ આસ;	
શુદ્ધાત્મ ગુણમે રમે, તે પામે સિદ્ધિ વિલાસ.	૯
સત્યાર્થ નયજ્ઞાન વિતુ, ન હોવે સમ્યગ્જ્ઞાન;	
સત્યજ્ઞાન વિણુ દેશના, ન કહે શ્રી જિન બાણુ.	૧૦
સ્વાદ્વાદવાદી ગુરુ, તસુ રસ રસિયા શીસ;	
યોગ મિલે તો નીપજે, પૂરણુ સિદ્ધ જગીસ.	૧૧
વક્તા શ્રોતા યોગથી, શ્રુત અનુભવ રસ પીન;	
ધ્યાન ધ્યેયની એકતા, કરતા શિવ સુખ લીન.	૧૨
ઈમ્મિ જાણી શાસનરૂચિ, કરજો શ્રુત અભ્યાસ;	
પામી ચારિત્ર સંપદ, લહેશો લીલ વિલાસ.	૧૩
દીપચંદ્ર ગુરુરાજને, સુપસાયે ઉલ્લાસ;	
દેવચંદ્ર ભવિહિત ભણી. કીધો ગ્રંથ પ્રકાશ.	૧૪
સુણુસે ભણુસે જે ભવિક, એહ ગ્રંથ મન રંગ;	
જ્ઞાન ક્રિયા અભ્યાસતાં, લહેશે તત્ત્વતરંગ.	૧૫

દ્વાદશાર નયચક્ર છે, મલ્લવાદિ કૃત વૃદ્ધ;	
સમશતિ નય વાચના, કીધી તિહાં પ્રસિદ્ધ.	૧૬
અલ્પમતિના ચિત્તમે, નાવે તે વિસ્તાર;	
મુખ્ય સ્થૂલ નય ભેદનો, માખ્યો અલ્પ વિચાર.	૧૭
ખરતર મુનિ પતિ ગચ્છપતિ, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીશ.	
તાસ શીસ પાઠક પ્રવર, પુણ્યપ્રધાન મુનીશ.	૧૮
તસુ વિનયી પાઠક પ્રવર, મુમતિ સાર સસહાય;	
સાધુરંગ ગુણુ સંનિધિ, રાજસાર ઉવજ્જનય.	૧૯
પાઠક જ્ઞાનધર્મ ગુણી, પાઠક શ્રી દીપચંદ;	
તાસ સીસ દેવચંદ કૃત, ભણુતાં પરમાનંદ.	૨૦

(૪૭૨)+ સ્નાત્ર પૂજા (વિધિ સહિત કે જે ગદ્ય પદ્યમાં છે)

આદિ—

ઢાલ ૧

ચર્ચિત્તસે અતિસય જુઓ, વચનાતિસય જુત;
સો પરમેસર દેખિ ભવિ, મિંહાસણુ સંપત.

x x x x

અંતે—

ઢાલ ૮

પૂરણુ કલક શુચિ ઉદ્ધની ધારા, જિનવર અંગે નામે;
આતમ નિર્મલ ભાવ કરંતા, વધતે શુભ પરિણામે.

x x x x

ખરતર ગચ્છ જિન આણા રંગી, રાજસાગર ઉવજ્જાય;
જ્ઞાનધર્મ દીપચંદ સુપાઠક, સુચરતણે સુપસાય.
દેવચંદ્ર જિનભક્તે ગાયો, જન્મ મહોત્સવ છંદ;
બોધખીજ અંદ્રોરો ઉલ્લસ્યો, સંધ સકલ આનંદ.

૭

કલશ.

x x x x

દેવચંદ્ર જિન પૂજના, કરતાં ભવપાર;
જિનપડિમા જિન સારખી, કહી સૂત્ર મઝાર.

૪

(૮૭૩)+ નવપદપૂજા.

(હાલમાં યશોવિજયજીની શ્રીપાલ રાસાંતર્ગત નવપદપરનાં કાવ્યો, દેવચંદ્રજીનાં કાવ્યો અને જ્ઞાનવિમલસૂરિનાં કાવ્યો એમ ત્રણેનાં મળીને કહેવામાં આવે છે તે પૈકી આ દેવચંદ્રજીનાં જુદાં લઘુ શકાય. નવપદ એટલે અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, મુનિ, એ પાંચમાં દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપ એ ચાર મેળવતાં થતાં નવ પદ.)

આદિ—

૧ અરિહંત પદપૂજા. ઉલાલાની દેશી.

તીર્થપતિ અરિહા નમું, ધર્મધુરંધર ધીરોજી,
દેશના અમૃત વરસતા, નિજ વીરજ વડ વીરોજી.

ઉલાલો

વર અખય નિર્મલ જ્ઞાનભાસન, સર્વ જાવ પ્રેક્ષતા,
નિજ શુદ્ધ શ્રદ્ધા આત્મભાવે, ચરણચિરતા વાસતા.

x x x x

અંતે—

કલશ.

ધૃય સયલ સુખકર ગુણપુરંદર, સિદ્ધચક્ર પદ્મવલી,
સવિ હૃદયવિદ્યા સિદ્ધિ મંદિર, ભવિક પૂજે મન રૂલી.
ઉવઝાંચ વર શ્રી રાજસાગર, જ્ઞાનધર્મ સુરાજતા,
ગુરુ દીપચંદ સુચરણ સેવક, દેવચંદ સુશોભતા.

૨૧

(૮૭૪)+ અતીતજિન ચૌવીશી.

આદિ—

પ્રથમ કેવલજ્ઞાની સ્તોત્ર

નામે ગાજે પરમ આલ્હાદ, પ્રગટે અનુભવ રસ આસ્વાદ,
તેથી થાયે મતિ સુપ્રસાદ, સુણતાં બાજેરે કાંઈ વિષય વિષાદે
જિણ્યુંદા તાહરા નામથી મન ભીનો.

x x x x

અંતે—

૨૧ મા શુદ્ધમતિ જિનસ્ત૦

x x x x
 જે નિજ પાસે હો તે શું માગીએ ? દેવચંદ્ર જિનરાય,
 તોપણ મુજને હો શિવપૂર સાધતાં, હોજો સદા સુસહાય—
 શ્રી શુદ્ધ મતિ હો જિનવર પૂરવો.

(આ પછી ૨૨ મા, ૨૩ મા અને ૨૪ મા અતીત જિનપરનાં
 સ્તવનો પ્રકટ નથી થયાં, કારણ કે મળી નહીં શક્યાં હોય.)

(૮૭૫)+ અધ્યાત્મગીતા. [લીંબડીમાં].

આદિ— રાગ-હાલ બમર ગીતાની.

પ્રણમિએ વિશ્વ હિત જૈન વાણિ, મહાનંદ તરે સિંચવા અમૃત પાણી,
 મહા મોહપુર ભેદવા વળપાણિ, ગહન ભવફંદ છેદન કૃપાણી. ૧

અંત—

વસ્તુ તત્ત્વે રમ્યા તે નિચંચ, તત્ત્વ અભ્યાસ તિહાં સાધુ પંચ,
 તિણે ગીતાર્થ ચરણે રહિને, શુદ્ધ સિદ્ધાંત રસ તો લહિને. ૪૭
 શ્રુત અભ્યાસી ચોમાસિ ચાસી સિંબડી-ધામ,
 શાસન રાગી સોભાગી આવકનાં બહુ ધામ.
 અરતરગચ્છ પાકક શ્રી દીપચંદ્ર સુપસાય,
 દેવચંદ્ર નિજ હરખે ગાયો આતમરાય. ૪૮

(૮૭૬)+ વીર જિનવર નિર્વાણિ. દિવાલીદિને ભાવનગરમાં.

આદિ— મંગલાચરણ બે સંસ્કૃત શ્લોકમાં છે.

હાલ ૧.

આર વરસ તપસાધન કીનો, ત્રીસ વરસ શ્રુત વરસ્યો,
 અનુપમ જ્ઞાન પ્રકાશી જિનવર, મુનિવર તુંજ રસ ફરસ્યો હો પ્રભુછ. ૧

અંતે—

હાલ ૧૨.

ગાવો ગાવોરે જિનરાજતણા ગુણ ગાવો,
 સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન ચરણની નિર્મલ ચિરતા પાવોરે. જિ.

સુવિહિત ખરતરગઢ પરપર, રાજસાર ઉવઝાયો,
તાસ શિષ્ય પાઠક શમદમધર, જ્ઞાન ધર્મ સુખદાયોરે. જિ. ૪
દીપચંદ પાઠક ઉપગારી, શાસનરાગ સવાયો,
તાસ શિષ્ય શુચિ ભક્તિ પ્રસંગે, દેવચંદ્ર જિન યાચોરે. જિ. ૫
ભાવનગર શ્રી ઋષભપ્રસાદે, દીવાલિ દિન ધ્યાયો.
સંધ સકલ શ્રુતશાસનરાણી, પરમ પ્રમોદ ઉપાયોરે. જિ. ૬
શાસન નાયક વીર જિનેસર, ગુણ ગાતાં જયભાલો,
દેવચંદ્ર પ્રભુસેવન કરતાં, મંગલમાલ વિશાલોરે. જિ. ૭
—પોથી ૬૪-૫. જ. મ્ને. બં. જયપુર શહેર.

ગજસુકુમાલ સંગ્રામ.

આદિ—

દારિકા નગરી ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ, કૃષ્ણ નરેસર ભુવનપ્રસિદ્ધ.

* * * *

અંતે—

ખરતરગઢ પાઠિક દીપચંદનો, દેવચંદ્ર વદે મુનીરાયરે,
સકલ સિદ્ધિસુપકારણુ સાધુજીરે, ભવોભવ હોજ્યો સુગર સહાયરે.

ધન્ય. ૩૮

—સંપૂર્ણ લખ્યું છે બાઈ પુરી પઠનાયે શ્રી ગજસુકુમાલ સંગ્રામ
સમાપ્ત લખીત મુની મોહનરતનજી શ્રી દ્રાંગપુર નયરે મહારાણા શ્રી
રણુમત્રસિંધજી રાજ્યે શ્રી શુભ ભવત. પ. ૨ પં. ૧૨ ગુ. વિ.
૩૬ પદ્ય પ્ર. કા. —લિ. ૧૯૧૪ માગ. શુ. પ. ૩-૧૨ આ. ક.

દ્વાદશાંગી સંગ્રામ.

આદિ—

હાલ. એ ગુણુ વીરતણો ન વીસાઈ એ દેશી.

વીર જિજ્ઞેસર જગ ઉપગારી, ભાષા ત્રિપદી સારરે,
ગણુધર બોધ વધ્યો અતિ નિરમલ, પસર્યો શ્રુતવિસ્તારરે. વીર. ૧

અંતે—

શ્રુત સિઝાયે જિનપદ લહીયે, થાયે તત્ત્વની સોધિરે,
 દેવચંદ્ર આણાયે સેવો, જિમ લહો શુદ્ધ પ્રબોધરે. વીર. ૧૪
 —ગુ. વિ.

આત્મહિત શિક્ષા.

અંતે—

પરમ અધ્યાતમ જે લખે, સદગુરુ કરે સંગ,
 તિણકું ભવ સફલો હવે, અવિહડ પ્રગટે રંગ. ૧
 ધર્મધ્યાન કો હેત યહ, શિવ સાધનકો ખેત,
 ઐસો અવસર કય મિલી, ચેત સકે તો ચેત. ૨
 વક્તા શ્રોતા સખ મિલે, પ્રગટે નિજગુણ રૂપ,
 અખય ખજનો ગાનકો, તીન ભુવનકો ભૂપ. ૩
 એહ પત્ર અનૂપ છે, સમજે જે ચિત લામ,
 દેવચંદ્ર કવિ ધમ કહે, નિજ આતમ ચિર થાય. ૪

(૮૭૭)+ ચોવીશી. (૨૪ તીર્થંકરનાં સ્તવનો) સ્વોપન બાલાવબોધ
 અંતે— સહિત.

(કલશ.)

ચોવીશે જિનગુણ ગાધયે, ધ્યાધયે તત્ત્વસ્વરૂપોળ,
 પરમાનંદપદ પાધયે, અક્ષય ગ્ઞાન અનૂપોળ. ચો. ૧
 ચવદહસે બાવન બલા, ગણધર ગુણભંડારોળ,
 સમતામયી સાહુ સાહુણી, સાવય સાવયી સારોળ. ચો. ૨
 x x x x

શ્રી જિનચંદ્રની સેવના, પ્રગટે પુણ્ય પ્રધાનોળ,
 સુમતિસાગર અતિ ઉલ્લાસે, સાધુરંગ પ્રભુ ધ્યાનોળ. ચો. ૭
 સુવિહિત ખરતર ગચ્છવર, રાજસાર ઉવઝાયોળ,
 જ્ઞાનધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય સુરસ સુખદાયોળ. ચો. ૮

દીપચંદ્ર પાઠક તથા, શિષ્ય સ્તવે જિનરાજેજી,
દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પૂર્ણાનંદ સમાજેજી.

ગો. ૯

૧ રાજસાર-મરસ્થલમાં અનેક ચૈત્ય પ્રતિષ્ઠાકારક આવશ્યકોદ્ધાર પ્રમુખ યથોના કર્તા. ૨ જ્ઞાનધર્મ-જે ન્યાયાદિક ગ્રંથાધ્યાપક હતા. અને જેણે ૬૦ વર્ષ લગી જીમના રસ તથા શાકભાજી તથા સંવેગવૃત્તિ ધારણ કરી. ૩ દીપચંદ્ર-શત્રુંજય શિવાસોમજી કૃત ગ્રંથપ્રમુખ અનેક બિંબ પ્રતિષ્ઠા તથા પાંચ પાંડવના બિંબની સમોસરણ ચૈત્ય તથા કુંથુનાથ ચૈત્ય પ્રતિષ્ઠા કરી. રાજનગરમાં સહસ્ત્રકણ પાર્શ્વપ્રમુખની પ્રતિષ્ઠા કરી.

—મૂળ સ્તવનોની પ્રત ૧૬-૧૨. સં. ૧૭૯૮ ના વર્ષે પોસ સુદિ ૧૪ વાર શુક્રે, રાજનગરે. ગો. ના.-મો. સેં. લા.

—સં. ૧૮૧૫ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે ચતુર્દશ્યાં અર્ચુને પક્ષે લિખિતા ઇયં સ્તુતિ જિનાનાં. બાલાવબોધ સહિત. પત્ર. ૧૧૭૫. ૧૨ આ. કા.

(૮૭૮)+ વીશી (૨૦ વિહરમાન જિનની સ્તુતિઓ).

(કલશ)

વંદો વંદોરે જિનવર વિચરંતા વદો;

કીર્તન સ્તવન નમન અનુસરતાં, પૂર્વ પાપ નિકંદોરે. જિં ૧

x

x

x

x

સિંધાયલ ચૈમાસ રહીને, ગાયો નિજગુણ છદો;

જિનપતિ ભક્તિ મુગતિનો મારગ, અનુપમ શિવસુખ કંદોરે. જિં ૨

ખરતર ગચ્છ જિનચંદ્ર સૂરિવર, પુણ્ય પ્રધાન મુણિંદો;

મુમતિસાગર સાધુરંગ સુવાચક, પીધો શ્રુતમકરંદોરે. જિં ૩

રાજસાર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાનધર્મ દિણંદો;

દીપચંદ્ર સદગુરુ ગુણવંતા, પાઠક ધીર ગયંદોરે. જિં ૪

દેવચંદ્ર ગણિ આતમહેતે, ગાયા વીશ જિણુદો;

ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપત્તિ પ્રગટે, સુજસ મહોદય વંદોરે. જિં ૫

—ઇતિ વિંશતિ વિરહમાન જિન સ્તવનાનિ સંપૂર્ણ.

—સંવત્ ૧૮૫૨ શાકે ૧૭૧૭ વર્તમાને પં. ઇંદ્રભાણુ મુનિ એષા
પ્રતિ લિપીકૃતા શ્રીમજ્જેસલમેર વાસ્તવ્ય બ્રહ્મસર ગ્રામે રાવલશ્રી મૂલ-
રાજજી વિજયરાજ્યે વાચ્યમાનો ચિરંજીવાત્ ૩-૧૪ ગો. ના.

પ્રભંજના સં—લીંબડીમાં.

આદિ— ગિરિ વૈતાલ્યને ઉપરે, ચક્રાંકા નયરી લો અહો ચ.

x x x x

અંતે—

રાજસાર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાનધર્મ દાતારી;
દીપચંદ્ર પાઠક ખરતર વરે, દેવચંદ્ર સુખકારીરે.
નયર લિંબડી માંહે રહીને, વાચ્યંમ સ્તુતિ ગાઈ;
આતમ રસિક શ્રોતાજન મનને, સાધનશ્રિ ઉપગ્રહરે.
ધર્મ ઉત્તમ ગુણુ માલા ગાવો, પાવો હર્ષ બધાધરે;
જૈન ધરમ મારગ શ્રિ કરતાં, મંગલ લીલ સદાધરે.

(૨. પત્ર પ્ર. કા. ૪-૧૦ આ. ક.; રત્ન.)

+પાંચ ભાવના સ.

આદિ—સ્વરિત સીમંદર પરમ, ધરમ ધ્યાન સુખ દામ;
સ્યાદ્વાદ પરિણામ ધર, પ્રણમુ ચેતન રામ.

અંતે—

જયવંતા પાઠક ગુણુધારી, રાજસાર સુવિચારીજી;
નિર્મલ જ્ઞાનધર્મ સંભાલી, પાઠક સુવિહિત કારીજી.
રાજહંસ સુગુર સુપસાયે, દેવચંદ્ર ધર્મ ગાવેજી;
ભવિક જીવ જે ભાવના ભાવે, તેહ અમિત સુખ પાવેજી. ૫
જેસલમેરી સાહ સોભાગી, વરધમાન વડ ભાગીજી;
પુત્ર કલત્ર સકલ સોભાગી, સાધુ ગુણુના રાગીજી. ૬
તસુ આગ્રહે ભાવના ભાષ, હાલ બંધ મૈં ગાઈજી;
ભણુચ્યૈ ગુણુચ્યૈ જે એ ગ્યાતા, લહસ્યૈ તે સુખ સાતાજી. ૭

મન શુધ્ધ પાંચે ભાવના ભાવો, પાવન નિજ ગુણ પાવેજ;
મન મુનિવર ગુણ સંગ વસાવૌ, સુખ સંપતિ ગૃહ થાવેજ. ૮

—૫-૧૪ આ. ક. મો. સે. લા.

+ઢંઢણુમુનિ સ. (વનિતા વિહસીને વીનવે. દેશી).

આદિ—ધન ધન ઢંઢણુ મુનિવર, કૃણુ નરેસર પુત્રોરે;

અતે—દેવચંદ્ર પદ પામીયૈ, લહીયૈ પરમાનંદોરે. ૫૦ ૨૭

૨-૧૪ આ. ક.

ગિરનાર સ્તુતિ, સિદ્ધાચલ સ્તુતિ, પાર્થજિન નમસ્કાર—

૧. ૧૫. આ. ક.

+અષ્ટપ્રવચન માત સઝાય.

આદિ—

સુકૃત કલ્પતર શ્રેણિનિ, વર ઉતાર કુરે ભૂમિ;
અધ્યાતમ રસ સસિકલા, શ્રી જિનવાણિ નૌમિ. ૧

દ્વીપચંદ્ર પાઠક સુગર, પય વંદી અવદાત;

સાર શ્રમણુ ગુણ ભાવના, ગાર્હસ્થ પ્રવચનમાત. ૨

અતે—

x x x x

રાગ ધન્યાશ્રી.

તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા, જે જિનશાસન અનુસરિયારે;
જેહ કરે સુવિહિત મુનિ કિરિયા, જ્ઞાનામૃત રસ દરિયારે. ૧

x x x x

ખરતર મુનિ આચરણા ચરિયા, રાજસાગર ગુણુ ગિરિયાજ;
જ્ઞાનધર્મ તપ ધ્યાને વસિયા, શ્રુત રહસ્યના રસિયાજ. ૪

તે દ્વીપચંદ્ર પાઠક પદ ધરિયા, વિનયરણુ સાગરિયાજ;
દેવચંદ્ર મુનિ ગુણુ ઉચરિયા, કર્મ અરિ નિર્ગરિયાજ. ૫

સુરગિરિ સુંદર જિનવર મંદિર, શૌભિત નગર સવાહજ;
નવાનગર ચોમાસું કરિને, મુનિવર ગુણુથુતિ ગાહજ. ૬

મુનિ ગુણુ માલા ગુણુહ વિજ્ઞાલા, ગાવો દાલ રસાલાળ;
 ચૌવિહ સંધ સમણુ ગુણુ ગુણુતાં, ચાર્યે લીલ વિલાસળ. ૭
 કલશ.

ધમ દ્રવ્ય ભાવે સમિતિસમિતા, ગુમિગુમા મુનિવરા;
 નિર્મોહ નિર્મલ શુધ્ધ ચિદ્ધન, તત્ત્વ સાધન તપરા,
 દેવચંદ્ર અરિહા આણુ વિચરે, વિસ્તરે જસ સંપદા;
 નિર્ઐથ વંદન સ્તવન કરતાં, પરમ મંગલ સુખ સદા.

—લિ. ૧૯૧૮ આશો શુ. ૭ ભોમે. ૫-૧૪ આ. કા.

આઠરૂચિ સઝાય.

આદિ—

(ઉલાલાની દેશી)

સુરપતિ નતઃ દેવ અમિતગુણી, સવિભાવ પ્રકાશક દિનમણી.

અતે—દેવચંદ્ર આણુ રૂચિ હોળે, બાલગોપાલરે,

આતમ તત્ત્વ સંભાલરે, કરજ્યે જિનપતિ બાલરે;

ચાર્યો પરમ નિહાલરે. આ. ૧૨

(સ્થાનાંગમાં અષ્ટમખેલમાં આઠ રૂચિ કહે છે).

નિજગુણ ચિંતવન મુનિ સઝાય.

આદિ—

ધનધન જે મુનિવર સંયમવર્યાળ;

x x x x

અતે—સદ્ગુર પાઠક દીપચંદનોળ, શિષ મણી ભાખે દેવચંદરે. ધ. ૧૧

૨. આ. ક.

+ગુરુગુણ છત્તીસી બાલાવખેધ—ગદલોક ભાષામાં. મૂળઅંથ-પ્રાકૃત
 વ્રજસેન શિષ્ય કૃત.

આદિ—

પ્રણમ્ય પરમાત્માનં, શુદ્ધ રચાદવાદદેશકં;

શ્રી વીરં શાસનાધીશં, વિશ્વેશં પ્રણમામ્યહં.

શ્રીમદ્વાચ્યર્થવર્ષાણાં, ગુણાનાં પટ્ટત્રિંશકા;
ટપ્પાર્થ શિષ્યભોધાય, દેવચંદ્રેણ પ્રોચ્યતે. ૨

x x x x

અતે—

શ્રીમત્ત્વ ખરતર ગછે, પાઠકા રાજસાર સત્સંગા;
તત્ શિષ્ય પાઠકોત્તમ ધીરા, શ્રી જ્ઞાનધર્મોક્ષિઃ ૧
તેષાં શિષ્યપ્રવરા પાઠકા દીપચંદ્રાભાઃ
તેષાં શિષ્યોણાય બાલભોધા ત્રિનિર્મિતઃ ૨
મુણિગુણુ સ્મરણાલકૃતો, વિશુદ્ધચિત્તેન દેવચંદ્રેણ,
બલ્યજનનાનુગૃહકૃતે, કૃતસ્સદ્બ્યાસરસિકેન. ૩

—છતિશ્રી ગુરુ ગુણુ બાલભોધાર્થ સમાપ્ત. ૧૨ પં. ૧૬ ગુલામવિજયજી)
+વિચારસાર અંથ. પ્રાકૃત ગા. ૩૦૫ સ્વોપસ્ય સંસ્કૃત નવાનગરમાં
ટીકા તથા ટપ્પાસહીત સં. ૧૭૯૬ કર્ત્તિક શુદ્ધ ૧.

અતે—

ગાથા. ૨૯૭ નો અર્થ—એ વિચારસાર પ્રકરણુ તેહના અધિકાર
છે. તિહાં પહેલો અધિકાર ગુણુ કાણુનો, બીજો અધિકાર માર્ગણુનો છે.
એ અંથ રાધનપુરવાસી અધ્ધાવંત શાંતિદાસ નામે ગૃહસ્થ તેણે
ઉધ્ધાર સર્વ ગુણુકાણે, તથા માર્ગણુઈ બાવ સર્વ સંઘણા ધારી વિચારી
ચોખ્ખા કર્યા.

ગાથા ૨૯૮ તેહને અનુગ્રહને અર્થઈ ગાથા રચી વિચારસારની.
આગમની રીતે તે શુદ્ધ તે. શું ગ્યાનિ વાણી પ્રમાણુ છે.

ગાથા ૨૯૯ સુવિહિત યથાર્થી જગ આગમના અનુસારી સાસ
સમાચારી. તેહવો—એહવો ખર(તર) ગછ છે. તિહાં યુગપ્રધાન સદ્ગુરુ શ્રી
જિનચંદ્ર સૂરિ થયા. તેહની સાષા પરંપરા મધ્યે શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ
શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી પુન્યપ્રધાનજી, તેહના શિષ્યોપાધ્યાય સુકૃતિ
સાગરજી, તેહના શિષ્ય વાચક મુખ્ય શ્રી સાધુસારજી, તેહના શિષ્ય
જિનવર વચનનો જે તત્ત્વસાર તેહમે પ્રવીણુ ઉપાધ્યાય શ્રી રાજસારજ થયા.

ગાથા ૩૦૦ તેહના શિષ્ય જ્ઞાન તથા ધર્મ, જે ચારિત્ર તેહના ધરણુહાર ઉપાધ્યાય જ્ઞાનધર્મજી એહવે નામે થયા.

ગાથા ૩૦૧ તેહનો શિષ્ય અધ્યાત્મ તત્ત્વતો રસીક જિન આગમ પ્રમાણુ તત્ત્વ સ્વરૂપનો કથક આગમસાર જ્ઞાનસાર તત્ત્વાવબોધ પ્રમુખ ગ્રંથનો રચવેક આત્માને હીત કરવો, જીન જ્ઞાન રચિ, દેવચંદ્ર ગણી એહવે નામે એ તેણે સૂત્ર રચ્યો. ગાથા બંધ બળ્ય જીવને ઉપગાર કાળે.

૩૦૨ રસ ૬ નિધિ ૬ સંજમ ૧૭ એટલે સત્તરસૈ છન્ન વરસે શ્રી જોતમ સ્વામી કેવલ જ્ઞાન પામ્યા તે દિવસે એતલે કાર્તિક સુદ ૧ જૂહાર ભટ્ટારક પર્વ દિવસે આત્માનો બોધ કરવાને ઉચર્યો છે. સમય કહેતાં સિદ્ધાંત તે સમુદ્ર તેહથી સિદ્ધાંતસમુદ્રને પાર પામવાને દુર્લભપર એ અભ્યાસ કલ્યાણ છે.

૩૦૪ કમ્ભવયદી જે ગ્રાહણી પૂર્વનો ઉદ્ધાર છે. તથા શિવસર્વસૂરિ કૃત ભાષ્ય છર્દી તથા જિન વલ્લભસૂરિ કૃત કર્મગ્રંથ છે તેહની ટીકા પણ મલયગિરિ સૂરી કૃત છે તથા દેવેન્દ્રસૂરી કૃત છે ઇત્યાદિક પૂર્વ સૂરીના જે વચન તે સર્વ જોઇને અનુસારે એ વિચારસાર ગ્રંથ રચ્યો છે.

૩૦૫ જા જિણુ વાણિ વિજયધ, ભાવથી રચિકંઠ ઇમં વચણું,

નૂતણુપુરંભિ રધયં, દેવચંદ્રેણ નાણું,

૩૦૫

જાસીમ જિનવાણી જયવંતી વરતે તાંસીમ ચિર રહો એ ગ્રંથના વચનતી રચના, એ ગ્રંથના વચનતી રચના, એ ગ્રંથની પૂરણુતા નૂતનપુર નવાનગર મધ્યે પંડિત દેવચંદ્ર ગણિ પોતાને તથા પરને પણ જ્ઞાન વિશેષ વૃદ્ધિને અરથે કરી ૩૦૫

—પત્ર. ૧૩૪ પં. ૧૦ ગુ. વિ.

૪૨૮ લાધાસાહ (કડુઆગચ્છે-કડુવો-ખીમ-વીરો-જીવરાજ-
તેજપાલ-રતનપાલ-જિનદાસ-તેજ-કલ્યાણ-લધુજી-થોભણુ શિ.

(૮૭૯) જંબૂ કુમાર રાસ. સં. ૧૭૬૪ કા. સુ. ૨ ગુરુસોહીગામમાં
અંતે—

- કંટુક ગછે સાહા કંટુયો^૧, નાયક, ખીમ^૨ વિર^૩ મન ભાયા,
જીવંરાજ તેજ^૪ પાલ તણે^૫ પદ, રતનપાલ ગછરાયારે. ૯
- સાતમેં પાટે ધરમગુણુ ગ્યાયક, સાહા જિણુદાસ થપાયા;
તેજ^૬ કલ્યાણુ^૭ મહા બુદ્ધિધારક, કંટુક ગચ્છ દીપાપારે. ૧૦
- સાહા લધુજી ગુણુવંત વિરાજિત, દશમેં પાટે કહાયા;
એકાદશમેં સાર શ્રી થોમણુ, સીલવંત સોહાપારે. ૧૧
- તાસ શિષ્ય લાગા^{૧૨} મન મોહે, મુનીવર જંબૂમલાયા;
સોહી ગાંમ રહી મન પાંતે, સરસ સમંધ રચાયોરે. ૧૨
- ત્રંધાત્રંધ સકલ થયો ગુણુ લુંઠાવસેં (?) બત્રીસ અધિકાપારે;
ઢાલ બત્રીશઅ છે અતિ સુંદર, ગાવયો ગુણીજન રાયરે. ૧૩
- સંવત સતર ચૌસઠા વરસે, કાર્તિક સુદ સુપદાપારે;
ખીજ ગુરુ દિન પૂરણુ કીધો, સારદ સુગુરુ પસાપારે. ૧૪
- જે નરનારી ભણુસ્યેં સુણુસ્યેં, તસ ભવ પીડ મિટાપારે;
સાહા લાગ્યો કહે સંતને હોય, દિન દિન સુજસ સવાપારે. ૧૫

(છોટાલાલ વાડીલાલ અમદાવાદ.)

(૮૭૯ક) + સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી સં. ૧૭૯૩ માગશર વદ ૧૦
ગુરુ સૂરતમાં.

આદિ—

- પ્રણમી પાસ જિણુંદના, ચરણુ કમલ ચિત લાય;
રચના ચૈત્ય પ્રવાડની, રચસુ સુગુરુ પસાય. ૧
- સૂરત બંદીરમે અછેં, જિહાં જિહાં જિનવિહાર,
નામહામ કહી દાખવું, તે સુણુજ્યો નરનારિ. ૨

x

x

x

x

અંતે—

કુડુકગણે કલ્યાણુ વિરાજે, સાહા લહુણ ગુણચંદ્રણ,
 થોભણુસી તસ પાટ પ્રભાવિક, પંડિતમાંહે દિણ્દંદણ. ૭
 સંવત સતર ત્રાણુયા વરસે, રહી સૂરત ચોમાસેણ,
 માગસિર વદિ દશમી ગુરવારે, રચીઉ સ્તવન ઉલ્લાસેણ. ૮
 તપગછનાયક સુજન સુલાયક, વિનયદયાસુરિ રાજેણ,
 સાહા લાલચંદતણા આગ્રહથી, રચના અધિક વિરાજેણ ૯
 અધિકું ઉછ જે હોય એહમાં, શુદ્ધ કરજ્યો કવિરાયાણ;
 સાહાણ લાધો કહે સૂરતમાંહે, હરપસું જિનગુણુ ગાયાણ. ૧૦

—સર્વગાથા ૮૧ શ્રી સૂરતમધે દહેરા ૧૦ છે દેરાસર ૨૩૫ બૂયરા
 ૩ પ્રતિમા એકેકી ગણતા ૩૯૭૮ પંચ તીરથીની ૫ ચોવીસવટાની ૨૪
 એકલમલ પટ પાટલી સિદ્ધચક્ર કમલચૌમુખ સર્વે થઇને ૧૦૦૪૧ છંદ.
 —પ્ર. પ્રા. તી. સં. પૃ. ૬૨ થી ૬૯.

(૮૮૦) શિવચંદ્રણનો રાસ. (અ.) સં. ૧૭૯૫ આસો શુ. ૫
 રાજનગર.

અંતે—

અતિ આગ્રહ કીધો હીરસાગરે હિત આણી,
 કરી રાસની રચના સાતે દાલ પ્રમાણુ;
 કુડુયા મતિ ગચ્છપતિ સાહણ લાધો કવિરાય,
 તિણે રાસ રચ્યો એ સુણત બણી સુખ થાય. ૧૧

(કલશ).

ધમ રાસ કીધો સુજસ લીધો આદિ અંત યથા સુણી,
 શિવચંદ્રણ ગચ્છપતિ કેરો ભાવ જો ભવિ ગુણમણિ,
 સંવત સતરસે પંચાણુ આસો માસ સોહામણો,
 સુદિ પાંચમી સુરગુરૌ વારે એ રચ્યો રાસ રલિયામણો,
 નિરવાણુ ભાવ ઉલાસા સાથે રાજનગર માંહે કીઉ,
 કહે સાહણ લાધો હીર આગ્રહથી રાસ એહ કરી દીઉ. ૧
 —(ધડરની ખામ્ઓનો બંડાર).

आ साधनासाहे सं. १८०७ ना भागशर भासनी शुद्ध पंचमी
ते रविवारे राधनपुरभां योभासुं रवी पृथ्वीयंद शुष्यसागर यरित्र पर
आणावभोध रम्यो छे तेनी अंते नीये प्रभावे पोतानी प्रशस्ति
आपी छे:—

श्रीमद् वीरजिनेश्वरस्य सुगतादीशस्य तीर्थेवरे
गच्छे श्री कटुकाभिधे प्रथमतो विद्वत्कलाखंडलः ।
साहेभ्यः कटुकादिमः शुभमतिर्धर्मकतानोऽभवत्
तत्पदे बहुशास्त्रानीश्वितमतिः श्री स्त्रीमसाहाह्वयः ॥१॥
वीरशाह इति तत्पदेऽभवत्, जीवराज इति वा चतुर्थके ।
तेजपाल इति पंचमे पदे, रत्नपाल अभवत् षष्ठके ॥२॥
तत्पट्टधारी जिनदास नामा तेजादिपालोऽष्टमके बभूव ।
कल्याण नामा नवमे पदेच, दिक् संलम्बके भुक्तहुज्जीतिनामा ॥३॥
तदनुगे च पदे सुकुलोद्भवे कविकुलामगतो भणनामकः ।
तदनुलब्धक नामकसाहजी शुचिनयादियुतो हि राजते ॥४॥
प्रशस्तबोधशालिनः परोपकारकारिणो

गुरोः पदाम्बुजं मया प्रणम्य भक्तिपूर्वकम् ।

सुशिष्ययाचनेन मे जगज्जनोपकारतो

विशिष्टसचरित्रके कृतः सुबालबोधकः ॥५॥

अष्टशततमे (?) वर्षे प्रमिते सप्तमोत्तरे
मार्गशीर्षे क्षिते पक्षे पंचम्यां भानुवासरे ॥६॥
रचितोऽयं मया ग्रंथो विक्षेपरहितः क्षितौ ।
शोधनीयः सतां धुर्यै र्यदुत्सूत्रं भवोदिह ॥७॥
प्रमादाद् वीतरागाज्ञाविरुद्धं यन्मयोदितं
परोपकारेण पुण्य-वर्त्तिनः शोध्यतां बुधाः ॥८॥
राधकेति पूर्वद्वये चातुर्मास स्थितेन च ।
कटुगच्छेश लब्धेन कृतोऽयं बालबोधकः ॥९॥

૪૨૯ દેવવિજય (ત. હીરવિજય સૂરિ-કલ્યાણવિજય ઉ.-
ધનવિજય અને કુંઝરવિજય-દીપવિજય શિ.)

(૮૮૦૬)+ ૧ નેમરાણુલ ખાર માસ.

આદિ— મધુકર માધવને કહેજો-એ દેશી.

‘વલ્લાણી વર હું માગું, કર જોડી તુમ પાય લાગું;

સરિદ્ર દુઃખ હવે સુખ ભાગુ રે, નેમ જિનેસરને કહેજો. ૧

x x x x

અંતે—

શ્રી વિજયરત્ન સૂરિ રાયા, વાયક દેવે ગુણ ગાયા;

તુમ નામે સંપત્તિ પાચારે, નેમ જિનેસરને કહેજો. ૧૭

(૧૭કડીનું પદ છે. પ્ર. શીલાછાપ જગદીશ્વર છાપખાનું. સં. ૧૯૪૦.

(૮૮૦ખ)+ ૨ નેમરાણુલ ખાર માસ સં. ૧૭૬૦.

આદિ—

સરસતીને પાય લાગું, હું તો વચન સુધારસ માગું રે; સામલીયા.

નેમ રાણુલના ગુણ ગાઊં, હું તો કેતાં બહુ સુખ પાકરે. સામલીયા.

x x x x

અંતે—

એતો સંવત સત્તર સાહે, ગાયો મેં વિરહી માટેરે, સાં

શ્રી વિજયરત્ન સૂરિરાયા, એતો દેવવિજય ગુણ ગાચારે. સાં ૧૭

—(પ્ર. ઉપર પ્રમાણે)-જે. એ. તીર્થભાલા સાથે.

(૮૮૦ગ) શીતલનાથ સ્તવ સં. ૧૭૬૯ માંડવીમાં.

આદિ—

જોડી તે આવી ચારાં દેસમેં મારજી, ખીરણી દેઢ પાછી વાલ હો;

મુગાનેણીરા લમરા, થાંસુ નહિ ખોલાં મારજી. એ દેશી.

શ્રી સરસતી ચરણે નમી, સાહેબજી પ્રણમી સદગુર પાય હો

ઝીણા મારજીસં માહરો મન વસ્યો;

સીતલ જિનવર ગાયસ્ત્રું સાં નામેં નવનિધ થાય હો. ઝીણાં ૧

અતે—

સંવત સતર ઊગણોતરે સાર હી સા, માંડવિમાં ચોમાસ હો, ઝી.
 સીતલ જિનવર મેં સાવ્યા, સાં પૂરો સંધની આસ હો. ઝી. ૧૦
 શ્રી તપગછમાંહે સોભતા સાં શ્રી વિજયરત્ન સરિસાય હો. ઝી.
 દેવવિજય સૂખ દીનિઈ સાં તુમ નામેં સુખ થાય હો. ઝી. ૧૧
 પંડિત દેવ ઇમિ વિનવે સાં

—મુનિ ઋષિવિજય લખિત માંડવિ નગરે. ૧-૧૪ મારી પાસે છે.

(૮૮૧) રૂપસેન કુમાર રાસ (દાનવિષયે-સં. ૧૭૭૮ મહા શુદ્ધ ૭
 કવિવાર દડી નગરમાં)

આદિ—

દ્વહા.

વિશ્વ વિધાતા વીરજી, વર્ધમાન વૃદ્ધિ નામ;
 ભાવ ભગતિ દુરથી કરે, તસુ પદ જુગ પરિણામ. ૧
 વાંદું ગૌતમ વીરના, લખ્ધીવંત ગણધાર;
 હોળે અનુદિન સંધને, દાયક સુખ શ્રીકાર. ૨
 પય પ્રણયું પરમેશ્વરી, સરસતી સરસ વચન;
 આદિ શક્તિ મુઝ આપજો, થાયો માતા પ્રસન્ન. ૩
 ધર્મ મૂલ તે જ્ઞાન છે, જ્ઞાનેં શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ;
 ચારિત્ર તપ તેહથી લહી, ગુરુ સરસતિ વક્ત. ૪
 પ્રભુતા અધિકી જગી હુવે, જન માનેં કરી દેવ;
 નિત નમીછ પદ તેહના, કરીઈ ગુરની સેવ. ૫
 ગુરુ સરસતિ જિન ગણધર, પયકજ પ્રણમી ચ્યાર,
 ભવિંજન ભણસું તે સુણો, ધર્મતણો અધિદાર. ૬
 ચ્યાર ભેદ તે ધર્મના, દાન સીલ તપ આવ;
 પુન્ય વસેં મણુ ભવ લલો, તો ઉલખજો દાવ. ૭
 વીરે દાન વપાણીક, ધર્મ દુરેં સિરદાર;
 જિન પણિ સંયમ અવસરિ, સાચવેં દાનાચાર. ૮

(૮૮૧૬)+ ૩ નેમરાજીવ બાર માસ. સં. ૧૭૬૫ પોરબંદર.

આદિ—

ચૈત્રે તે ચતુરા નાર, ચિત્તથી વિભાસે રે;
કંત વિહુણી રાત, ક્રિમ કરી જશે રે. ૧

x

x

x

x

અંતે—

આ ફાગુણ આઠ્યો માસ, નાહ ન આઠ્યો રે;
અમીલ ગુલાલ જ તેહ, સહુ મેં છંટાવ્યો રે. ૧

આ પીયુ આઠ્યો ગિરનાર, મુજને છોડીરે;
આ શિવ રમણીયું રંગ, પ્રીત એણું જોડીરે. ૨

આ ખોટી જગમાંહે પ્રીતિ, જે નર કરશેરે;
થિર નહીં જગમાંહે ક્રોધ, સુકૃત હરશેરે. ૩

પામી તે મન વૈરાગ્ય, સંયમ લીધુંરે;
આ રાજીવ સતી ગુણ જણ, કારજ કીધુંરે. ૪

આ સંવત સત્તર પંચાહુ, રહી ચોમાસેરે;
આ પોરબંદર શુભ દામ, મનને ઉલાસેરે. ૫

શ્રી વિજયરત્ન સરિંદ, વાચક દેવ બોલેરે;
વારી હું નેમ જિજ્ઞંસ, નહીં તુમ તોલેરે. ૬

(પ્ર૦ જગદીશ્વર છાપખાનું. સં. ૧૬૮૦). દરેક માસ ઉપર એક
એક નાનું પદ એમ બાર પદ છે. કાવ્યમાં રસ છે.

આ કાવ્ય સાથે ગોડો તથા દાદા સ્તવનની પ્રત દા. ૨૩ લીંબડીના
ભંડારમાં છે.

૪૩૦ ભાવરત્ન ૨ (ભાવપ્રભસૂરિ) પા૦ ચંદ્રપ્રભસૂરિ
૫૨૫રામાં લલિતપ્રભસૂરિ-વિદ્યાપ્રભસૂરિ-લલિતપ્રભ-વિનય-
પ્રભસૂરિ-મહિમાપ્રભસૂરિ શિ૦)

(૮૮૨) હરિખલ મચ્છીનો રાસ. સં. ૧૭૬૯ કાર્તિક વદ ૩ ભોમ
૩૫પુરમાં.

અતે—

શ્રી વર્ષમાંન પરંપર પાટે શ્રી ચંદ્રપ્રભસુરિ રાયારે,
પ્રધાન શાખા પુનિમ ગચ્છ સોહૈ, ચરણ પવિત્ર જસ કાયારે. ૧૫
તસ પાટિ પરંપર સુપકાર, શ્રી વિદ્યાપ્રભ સૂરીસરે,
તસ પાટે ચૂડામણિ સરીયા, શ્રી લલિતપ્રભ યતીસરે. ૧૬
તસ પાટે ફલાચલ સુરજ, શ્રી વિનયપ્રભ સૂરિંદારે,
ચારિત્ર ગુણ રચણાયદ બરીયા, તપકીય તેજ અમંદારે. ૧૭
તતપદ કમલ કમલપ્રભ પાંખવ સમ શ્રી મહિમાપ્રભ સૂરીરે,
ગુણ રચણે રોહણાયલ જાણું, સંયમ સોભા પૂરીરે. ૧૮
સેવીસિં વિદ્યાએ સોહૈ, મોહિં ભવી ઉપદેશેરે,
જ્ઞાન તણા અવષ્ટમ હેતે, પરઉપગાર વિસેસેરે. ૧૯
પુસ્તકના બંડારે બરાબ્યા, વિવિધ શાસ્ત્ર લિખાવિરે,
શૂભ તરનો અવષ્ટમ જિનશાસન કિરતિ શોભાવી,

જ્ઞાન દિશા સમજવીરે. ૨૦

તે સદગુરની ચરણ સિવાઈ, મુઝમતિ જ્ઞાનેં વિલગીરે,
શૂભ તરનો અવષ્ટમ લહીનેં, વેલ હુધ કિમ અલગીરે. ૨૧
અંડ અંગ અન્ધચંદ્ર ૧૭૬૯ કલિજઈ, એ સંવચ્છર જાણોરે,
કાર્તિક શુદ્ધ ત્રીજ મંગલવારે, રાસ પ્રારંભ વખાણોરે. ૨૨
કાર્તિક વદિ તૃતીયા ભોમવારે, થયો સંપૂરણ રાસોરે,
મંગલ પણુ મંગલ થયો એ, એ ગુર મહિમા પ્રસાદેરે. ૨૩
૩૫પુર ગામ સદા રલીયાંમણો, લોક સહુ ઋદ્ધિવંતારે,
ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ મુદાતા ભોગતા, વ્યવહારીયા ગુણવંતારે. ૨૪
પુનિમ ગચ્છ દીપાવત રૂડા, અમ્મા પીય સમાનારે,
સાધુના પાત્ર પેપિ ઉલટાયો, આવક ગુણે પ્રધાનારે. ૨૫
શ્રી મહિમાપ્રભસુરિને શિષ્યે, જ્ઞાવરતઈ ઇમ બાબ્યોરે. ૨૬

રત્નસેવરગણિ કૃત પડિકમણ્યા, વૃત્તિનો સંબંધ એ જોધરે,
અધિકો ઝોછો મિચ્છા દુકક, તેત્રીસમી હાલ હોધરે. ૨૭
બણતાં ગણતાં સાંભળતાં વલી, મનવંછિત સુખ લહોઝરે,
શ્રી રાપતણી પરે ભવિયાં, અવિલયની (?) કહોઝરે. ૨૮

—સર્વ ગાથા ૮૪૬ ઇતિશ્રી હરીબલ રાસ સંપૂર્ણમ. ગુ. વિ.

(૮૮૩) સુભદ્રા સતી રાસ સં ૧૭૬૭ મહા શુ. ૩ શુક પાટણ.

આદિ—

દ્વહા.

મકલ અતિશયે શોભતા, શ્રી શંખેસર પાસ,
સેવકને સુરતર સમા, પરતક્ષ પૂરે આસ. ૧
આરાહુ અતિ આદરે, ગુરુ પય યુગલ પ્રધાન,
જાસ પસાયે પામીઈ, મહાજનમાં બહુ માન. ૨
ગુરુ અપૂરવ દીવલો, હરે અંર અંધાર,
જાસ દયાયે શિષ્ય કરે, શાસ્ત્ર સમુદ્રનો પાર. ૩
ચંદ્ર કિરણ જિમ ઉજલી, જોહની દેહની કાંતિ,
તે સરસતિ નિત સમરીએ, બાજે ભાવદિ બ્રાંતિ. ૪

x

x

x

x

સત્તરમો (શિષ્યગાર) જગિ જાંણીઈ, શીલ સદ્ગર સણુગાર,
એક વિના સોલે વૃથા, દીસે જોહવા છાર. ૧૧

જોહ સુભદ્રા મહાસતી, નિરમલ જાસ ચરિત્ર,
સરસ સંબંધ સુણતાં થકાં, ચારયે દેહ પવિત્ર. ૧૨

આલસ ઉંધ સદા તણ, ધરે શ્રોતા ગુણ જોહ,
ચેતના સન્મુખી સુખી, કલો સચેતન તેહ. ૧૩

x

x

x

x

અંતે—

હાલ ૨૦ ધન્યાસી.

દશવૈકલિક હારિભદ્ર વૃત્તિ, કલો સુભદ્રા તાતો
અંપાનયરે જિનદત્ત નામે, સિત્ત સંબંધ વિખ્યાતોરે. ૪

- ભિન્ન ભિન્ન સંયંધ છે કાંઈક, વધી અન્ય શાસ્ત્રમે ધારી,
શીલ કુલાદિક શાસ્ત્રને જોઇ, રાસ રચ્યો મેં વિચારીરે. ૫
- મુઝને કોઇ દૂષણ મત દેજ્યો, તે તે શાસ્ત્રને જોજો,
અધિકું ઓછું જે મેં ભાષ્યું, મિચ્છા દુષ્કડ હોજોરે. ૬
- શ્રી પુનિમગચ પ્રધાન શાખા શ્રી વિદ્યાપ્રભસરિરાયા,
ભટ્ટાચાર્ય જીતો જેણું, વાદી નામ ધરાયારે. ૭
- તસ પદ કમલ દિવાકર સરિખા, શ્રી લલિતપ્રભ મુણિંદો,
જેહની લલિત વાણી નિસુણોને, ભવિજન પામે આણુંદારે. ૮
- તસ પદ કુમુદ કલાધર કહીએ, શ્રી વિનયપ્રભ સૂરીશા,
વિનય કરીને નૃપજન સેવે, પામે પરમ જગીશારે. ૯
- તસ પદ ઉદયાચલ વર દિનકર, શ્રી મહિમાપ્રભસરિ રાજ
જેહનો મહિમા પડહો જગમે, વાજે અધિક દિરાગરે. ૧૦
- તે ગુર ચરણ સરોજ કૃપાએ, મુઝ મતિ જ્ઞાને વાસી,
શ્રી ભાવપ્રભ સૂરીશ સતીનો, સંયંધ કહે ઉદ્ધારીરે. ૧૧
- શ્રી પત્તનપુર ઢઢેરવાડે, પોલિ પ્રાસાદ ઉતંગા,
શ્રી વીર શામલો પાસ જિજ્ઞેશર, કલિકુંડ પાસ સુચંગારે ૧૨
- તુરંગ અંક તુરંગમ ભૂમી, ૧૭૬૭ માન સંવત્સર ધારો,
માહ શુદ્ધ ત્રીજ જયા તિથિ જણો, દિનવાર શુકે સંભારો. ૧૩
- શીલ સુવર્ણનાં ભૂષણ ભૂષિત, ગુણરયણે જે સુહાયો,
સતી સુભદ્રા નામ સુમંગલ, મનવંછિત સુખ પાયોરે. ૧૪
- ભણતાં ગુણતાં વધીય સાંભલતાં, સતી ચરિત રસાલા,
શ્રી ભાવપ્રભસરિ વીરુમી ઢાલે, ફલી મનોરથમાલારે
સતી સંયંધ સરસ ભાષ્યો. ૧૫

—શ્રી મહાવીર શામલા કલિકુંડ પાર્શ્વનાથાય નમઃ સંવત્ ૧૮૦૩
વર્ષે શકે ૧૬૬૮ પ્રવર્તમાને માહ વદિ ૪ વાર સોમે લિખિત પૂજ્યશ્રી
ઋષિ શ્રી ૫ મુકુંદજી તત્ શિષ્ય ઋષિ માણિક્યચંદ્રેન ૧૪-૧૮ દા.
૪૩ નં. ૮૩ ઘ. ૩.; ખં.

(૮૮૪) બુદ્ધિવિમલા સતી રાસ. સં. ૧૯૯૯ માગશર શુક્ર ગુરુવાર

અણ્ણહિલપુર પાટણમાં.

આદિ—

સકલ સુરવર મુગટ કુસુમ, અર્ચિત પય અરવિંદ,	
કેવલનાંણુ દિણેસર, જયજય પાસ જિણુંદ.	૧
નીલકમલદલ લોયણાં, નીલમણિ સમ કાંતિ,	
નવહાથ ઉન્નત તનુ, દાંત મુગતાફલ પાંતિ.	૨
નિરૂપમ આખ્યાગેહમૈ, સિંહાસન સોહંત,	
ભામંડલ નીલાસિમૈ, અશોક નીલ મિલંત.	૩
શ્રી વામારાણી વિમલ, કુક્ષિ કમલ કલહંસ,	
અમ્બસેન રાજેસર, કુલ ઉદયાચલ હંસ.	૪
અતિશય ચક્ર સહજન્મના, ધનધાતીઠી અગ્યાર,	
ઉગણીસ સુરકૃત ગાંણીઈ, અન્ય સુરમૈ ન લગાર.	૫
પાડિહેર આઠે ભલા, ગલિત અષ્ટદસ દોષ,	
પાંત્રીસ ગુણુ વાણી વદે, સ્યાદ્વાદ શુદ્ધ ધોષ.	૬
એહવા પાસ જિણેસર, નમતાં પાતિક જય,	
વિધન હરૈં સુખનૈં કરૈં, પાર્શ્વયક્ષ સદાય.	૭
વાણી વાણીમય તનુ, ધરીઈ હૃદય મગર,	
વંછિત અર્થ દીઈ સદા, જસ અભિનવ ભંડાર.	૮

યત:—

“અપૂર્વઃ કોપિ ભંડારે, દૃશ્યતે તવ ભાહે રતિ,	
અન્યથે વ્યયતાં યાતિ, વ્યથે યાતિ સુવિસ્તરાં.”	૯
નરભવ ઉત્તમ કુલ લહી, ધરે ઉજ્જવલ વ્યવહાર,	
નિર્મલ શીઘ્ર ભૂષણુ ધરે, તે પાંખે સુખસાર.	૮
કોષક શીલ ઉવૈ ધરૈ, કુલ આદીધ ધરે કોષ,	
આપ આપણું ધરૈ, તે જગ વિરલા કોષ.	૧૦

પદાલ આગમે—

અપ્પા એવ દમેઅવો, અપ્પા દુખલુ દુદમો,	
અપ્પા દંતો સુહી હોષ, અસિં લોએ પરત્યય.	૧૧
શીલ ધરેં લજ્જાદિકેં, તે વ્યવહારેં જાંણિ,	
આતમસાપે જે ધરેં, નિશ્ચયનય પ્રમાંણુ.	૧૨
પ્રાણાંતે પિણુ નવિ ડગેં, શીલ લક્ષણના જાંણુ,	
નર સુરનર સુખ અનુભવી, લહે પરમપદ ઠાંણુ.	૧૩
ત્રેષ્ટિ સુત યુદ્ધિલ નિપુણ, જિમ તસ ધરણી સાર.	
વિમલા નાંમ મહાસતી, જસ સદ્ગુણ અવતાર.	૧૪
કથાકાશ થકી લલો, મેં એહનો અધિકાર,	
ભાણું ભવિયણુ સાંભણો, એકચિતેં સુખકાર.	૧૫

x x x x

અંતે—

ઢાલ-વીર સુણો મોરી વીનતિ-એ દેશી.

રાગ ધન્યાસી.

દાન શીલ તપભાવના ધર્મભાળ્યો હો જીનશાસનમાંહિ,
શિલધર્મ છહાં વર્ણુઓ, ભવિ સુચુળ્યો હો ધરી મનમાં ઉછાંહિ.
શીલ પ્રભાવ મોટો જગેં.

x x x x

પ્રધાન શાખા જિહાં શોભતી, પુનિમ ગજ હો જગમાંહિ પ્રસિદ્ધ,	
શ્રી વિદ્યાપ્રભસૂરીસરા ભટ્ટ જીતી હો વાદિ પદ લીધ.	શી. ૮
તસ્સ પદ ઉદ્યાયલ રવિ ભટ્ટારક હો લલિતપ્રભ સૂરોદ,	
લલિતવાણી જેહના સુણિ ભવિ ભાંજે હો ભવભવનાં ફંદ.	શી. ૯
તસ્સ પદ કુવલ્લયચંદ્રમા ભટ્ટારક હો વિનયપ્રભ નાંમ,	
જનને દેઈ દેસના શીખવી હો કરેં વિનયનું ધામ.	શી. ૧૦
તસ પદ પદ્મપ્રભાકરા હો મહિમાપ્રભસુર,	
મહિમા મહીયલ જેહનો ઉતર્યો હો જિણેં વાદી નર.	શી. ૧૧

ગછ ચોરાસીઠ જેહની કીર્તિ વિસ્તરી હો નિરમલ ગોખીર,
 સકલ આગમ વેત્તાવર ગીતારથ હો બહુ ગુણે ગંભીર. શી. ૧૨
 ચિત્કોશ બહુલ લિખાવિયા, જેણે ભાવિયા હો સુદમનયભંગ,
 તે ગુરના સુપ્રસાદધિ વિદ્યા વામિત હો મુઝ ગાન સુરંગ. શી. ૧૩
 શ્રી મહિમાપ્રભ સૂરિના પટધારી હો ભાવપ્રભ સૂરિસ,
 રાસ રચ્યો રલીયામણો, સાંભલિતાં હો લઈઈ સુગંગીસ. શી. ૧૪
 સંવત નવ નવ ઘોડલો ચંદ્ર સમિત હો ગણો નરહ સુગણુ,
 મગસીર સુદ દિન ખીજડી ગુરવારે હો સુદર સુખખાંણુ. શી. ૧૫
 અણુહિલપૂર પાટણે ઢંદેરવાડે હો વસતિ સુવિશાલ,
 દીપે મનોહર દેહરાં પેખનાં હો ગર્ભ પાપની ઝાલ. શી. ૧૬
 તિહાં એ રાસ રચ્યો ભલો મતિ સાર હો આણિ વ્રતન દાલ,
 બુદ્ધિલ સતિ વિમલાતણો, મિટો રૂડો હો સંબંધ રસાલ. શી. ૧૭
 ખીજે ખડે સોલમી પૂરણુ થપરે, એ સુંદર ઝાલ,
 ભાવપ્રભસૂરિ કહેં સાંભલતાં હો હોઈ મંગલમાલ. શી. ૧૮

—છતિશ્રી પૂનિમાગછે પ્રધાનસાખીય ઢંદેરસંજિક બહારક શ્રી
 ભાવપ્રભસૂરિવર વિરચિતે શ્રી બુદ્ધિલવિમલા સતી ચરિત્રે રાસ સંબંધે
 દ્વિતીય ખંડ છે સમાપ્ત. પાટનનગરે, પ્રસાદાત્ શ્રી વિજયજિનેદ્ર સૂરીશ્વર
 પાશ્વે ઉતાવત લીપીકૃતં પંચાસર પ્રસાદાત્. ૩૮-૧૫ પ્ર. કા. નં.

(૮૮૫) અંબડ રાસ. સં. ૧૮૦૦ પા. ૩

+ નવવાડ સ. ૫. ૧૪૪ અહ્યર્થની ચોપડીમાં.

નવવાડ રૂડી પરે સાચવે, ધન સીલતણું જન જેહોરે,

શ્રી મહિમાપ્રભ સૂરીસના ભાવ જે સાધુચું નેહોરે.

૧૩ કાઠીયા સ.

+ અધ્યાતમ શુધ્ધ.

આદિ—ઉઠ સવારે સામાયિક કિંધૂ પણુ બારણુ નવિ દીધું.

અંતે—ભાવ પ્રભસૂરિ કહે નહિ કથલો અધ્યાતમ ઉપમવોજી.

આપાઠભૂતિ સં

+ ઝાંઝરીઆ મુનિની સઝાય. સં. ૧૭૫૬ આષાઢ (આસો?) વદ
૨ સોમ.

આદિ—

અનંતકાયની ચાલ.

સરસતી ચરણ સીસ નમાવી, પ્રણમું સહયુર પાયરે,
ઝાંઝરીઆ રૂપિના ગુણ ગાનાં, ઉલટ અંગ સવાયરે;
ભવીજન વાંદો મુનિ ઝાંઝરીઆ, સંસાર સમુદ્ર તરીયારે—
સખલ સહી પરિસહ મન શુદ્ધે, શીલ રચણ કરી ભરીયારે. ભરી.

x

x

x

x

અંતે—

ઢાલ ૪.

સંવત ૧૭૫૬ ના ફેરી, આસોજ (આષાઢ) વદ ખીજ,
સોમવારે સઝાય એ કીધી, સાંભલતાં મન મોહ કે; મું
શ્રી પુત્રમગ્ધ ગુરારે વિરાજે, મહિમાપ્રભ સૂરિંદ,
ભાવરત શિષ્ય ભણે ઇમ, સાંભલતાં આણુંદ કે; મું

—પા. ૬-૧૧ ક. સુ., પ્ર૦ સ. મા. બી૦ ૨૮૪

(આજ ભાવરત પંક્તિથી ભાવપ્રભસૂરિ થયા છે. તેમણે
યશોવિજયજી કૃત સંસ્કૃતમાંના પ્રતિમાશતક પર સંસ્કૃત ટીકા સં.
૧૭૯૩ માં શુક્લ અષ્ટમી ગુરવારે પૂર્ણ કરી છે અને તે ભાવનગરની
આત્માનંદ સભા તરફથી આત્માનંદ ગ્રંથ રત્નમાલાના ૪૩ મા રત્ન
તરીકે પ્રકટ થયેલ છે. તેમાંની પ્રશસ્તિ પણ હરિગ્વલ રાસમાં આપી
છે તેજ પ્રમાણે છે. વિશેષમાં શ્રીમાલી વીર વંશે રામાકૃષ્ણથી થયેલ
જયતસીના પુત્ર તેજસી શ્રેષ્ઠીએ ઘણું દ્રવ્ય ખર્ચી પદ (સૂરિપદ)
જેને અપાવ્યું છે એવા ભાવપ્રભસૂરિએ આ વૃત્તિ પૂર્ણ કરી.

આમનું સૂરિપદ પહેલાં ભાવરત નામ હતું અને તેમના પિતાનું
નામ માંડણુ ને માતાનું નામ વાદલા (?) હતું. તે વાત તેમની કાલિદાસ
કૃત જ્યોતિર્વિદ્યાબરણ્યપરની સુખખોષિકા નામની સંસ્કૃત ટીકાની નીચેની
પ્રશસ્તિ પરથી જણાય છે:—

જ્યોતિર્વિદ્યાભરણ નામ વરાગમસ્ય ।

સંતપ્યતે ગુરુ કૃપા સુખબોધિકેયં ॥

શ્રી પત્તને પ્રવર પૌર્ણિમિકાઢ્ઢગચ્છે

ઢંઢેર પાઢક શુભાશ્રય સંશ્રિતાનાં

શ્રીયુક્ત પૂજ્ય મહિમપ્રભ સુરિરાજ—

શિષ્યેણ ભાવમુનિના મયકા યથાશ્રિત્ ॥

—ઈતિ શ્રી કવિકુલચૂડામણિ શ્રી કવિ કાલિદાસો-
વિતે શ્રી જ્યોતિર્વિદ્યાભરણે ગ્રંથાધ્યાયનિરૂપણક્રમ નૃપ શ્રી
વિક્રમાર્કવર્ણનં નામ દ્વાવિંશતિતમોઽધ્યાયઃ ॥

ગચ્છે શ્રી મહિમપ્રમાણ્ય સુગુરોઃ શ્રીપૌર્ણિમીયામિધેઃ

શિષ્યઃ સુરિવરસ્ય માંઢણ સુતો યો ભાવરત્નામિધઃ ।

લાદુલા કુક્ષિ સમુદ્ભવઃ સ કૃતવાન્ શ્રી પત્તને પત્તને

હૃન્દો વ્યાકરણામિધા સ્મરણતોઽલંકારયુક્તામિમાં ॥

વતુવાલધિમારુઢો વરઢાહો મહાવલી ।

સુલાય ક્ષેત્રપાલોઽસ્તુ રાંકાપક્ષકધારણાં ॥

પછી પ્રશસ્તિ ગુરૂ પરંપરાની છે.

શ્રી વિક્રમાર્કા દહિષઢ્ ઢયોર્ધીમિતે

ગતેઽઢ્ઢે ચલુ રાધમાસે

શુક્લે તૃતીયેઽથ તિથૌ, ગમસ્તિ,

વારે સમાપ્તા સુખબોધિકેયં ॥૧૬॥

(પીટર્સન અલવાર રાગની લાયબ્રેરી જુઓ ફેટયોગ)

આમના શિષ્ય પુણ્યરત્ને ન્યાયસાગર સુરિ નિર્વાણુ રાસ સં. ૧૭૯૭
માં રચ્યો છે તે માટે જુઓ હવે પછી તે.)

૪૩૧ વેણીરામ (અં દયારામ શિ. રાઠોડ માધોસિંહ પીપાડ

(બેધપુર)ના બગીરઢારના આશ્રિત.

(૮૮૬) ગુણજિનરસ સં. ૧૭૬૯ માહ શુદ્ધ ૧૧ પીપાડમાં.

આદિ—

દુહા.

ગણિપતિ સારદ પાય નમી, આખું જિનરસ એહ;	
વિધનવિહારણુ સુખકરણુ, અવિરલ વાણી દેહ.	૧
નમણુ કરીને હું નમું, પ્રથમજ સદગુર પાવ;	
સાત્ત્વ કેરા સુખ અરથ, દીના મોહી ખતાવ	૨
પૂરવ પુન્ય જ પાછણ, વિધારૌ વરદાન,	
પુન્ય કીયાં પાતિક પુલૈ, સુખ વિલસત સુગમન.	૩
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

સંવત નિવંખડ સમુદ્ર અંદ, જિનરસ કીય રચના;
માધ સુકલ સન મહી તિથ ગુ એદાદસી નિરથા,
ગછ કોટિક ગુરંજ, પ્રસિદ્ધ શ્રી પુન્ય પંચાહણ;
જિનહરણ જિનલખ, પાટ હુમ્મીર પરાયણ.
વિનય હુરી લખરાજ હુવ, દયારામ દિલ સુદ્ધ લહી;
શિવ એમ પયપૈ ગુરૂ ભગતિ, કરજોડે વૈણીરાંમ કહી. ૧૯૦

દુહા.

નયરી પીપાડ જ નવલ, કમધજ માધોસિંધ,
કંમેતી સેભૌ અભૌ, ધરમ ધ્વજ ધયધીંગ. ૧૯૧

—સર્વગાથા ૧૯૧ ઇતિ શ્રી કવિ વૈણીરાંમ કૃત ગુણ જિનરસ સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૮૮૧ રા વર્ષે માસોત્તમ માસે ફાલ્ગુણ માસે શુકલપક્ષે એદાદસી તિથૌ ભોમવાસરે સુત્ર વેલાયાં સિપતં ભીમવિજૈ પાદર મધ્યે. શ્રી. પં. નિરંદ્રસોમજીરૈ પાઠ વાસ્તૈ લખ્યૌ છ. જખલગ મેર અડિગદે જખલગ શશીહર સૂર, તખલગ આ પોથી સદા, રહજો ગુણ ભરપુર. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણુ મસ્તુ-સુભં ભવતુ-શ્રી પારસનાથ પ્રસાદાત્-શ્રી. શ્રી. પા. ૯-૧૩ ક. સુ.

—સ. સં. ૧૮૦૨. હિંદી સાહિત્યના સને ૧૮૦૧ ની ખોજના રીપોર્ટમાં નં. ૧૦૮.

૪૩૨ સુખસાગર (ત૦ સત્યવિજય ગણિ સંતાનીય)

(૮૮૭)+ વૃદ્ધિવિજય ગણિરાસ (ઐ). સં. ૧૭૬૬.

આદિ—

રાગ ગોડી જંબૂદીપ મઝારિ—એ દેશી.
 પ્રેમે પ્રણમી પાય ચોવિસ જિનતણા,
 જગનાયક જગહિતકર એ,
 સિર ધરે જેહની આણુ સકલ સુરાસુરા,
 આદર આણી અતિધણો એ.
 વલી વલી સરસતિ માય પાયકમલ નમી,
 જેહથી મતિ અતિ પામીધ ઐ,
 ગાઉ ગુરુગુણરાસ આસ ઉમાહલો,
 એ માહરો પૂરણ કરો એ.

x x x x

અંતે—

હાલ-મનોહર હીરણ એ—

હવિ પ્રભાતિ વિધિ વષાંણુ ભવિ સાયનીરે.

x x x x

સત્યવિજય કવિ ગુરૂની જિહાં છદ્ધ પાદુકારે, તસ પાસે વલી કીધ,
 પગલાં વૃદ્ધિવિજય પડિત તણારે, સંધ મિલિ જસ લીધ. સં. ૯
 વયરાગી રસત્યાગી ભદ્રકે ગુણે ભર્યારે, ધર્મરૂચિ મંદકપાય;
 ધર્મવચન સુણી મનમાંહિ હરખે ધણરે, પ્રાયે નહી બહુ માય. સં. ૧૦
 સાની ગુરૂનાં વયણુ સુણી ચિત્તમાં કરેરે, ન કરે ગુણ ઉતકર્ષ;
 સંધાડામાંહિ તિલક સમોવડિ જણીધરે, દેખી જન લહે હર્ષ
 ન ધરે કાંઈ અમર્ષ. સં. ૧૧

ધર્મમિત્ર સુખસાગર કવિ ઇણિપરિ બહુરે, હંસવિજયને હેતિ;
તાસ કહણુથી ચરિત્ર કલાં એ તેહનોરે, પ્રીતિ તણે સકેત. સં. ૧૨
કલશ.

શ્રી સત્યવિજય કવિરાજ કેરા શ્રી સીસ મુંદર ગુણનિભા;
શ્રી વૃદ્ધિવિજય પંચાસ પદવી સોહતા ગુણ અતિભલા,
ગુણ તાસ ગાવે સુખ પાવે હંસવિજય સેવક સદા;
એ ભવિક ભાવે ધરી તે ભણિયા જિમ લહો સુખ સંપદા.

—આ રાસમાં પ્રખ્યાત ક્રિયોદ્ધારક સત્યવિજય પંચાસના શિષ્ય
વૃદ્ધિવિજયજીનો વૃતાંત છે. તે સં. ૧૭૬૯ ના કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યાને
દિને સ્વર્ગસ્થ થયા—તે વખતે આ રાસ રચાયો છે. વધુ માટે જુઓ
ઐ. રા. સં. ભાગ ૩.

સર્વ ગાથા ૮૪ શ્લોક ૧૦૧ પ્ર. જૈ. ઐ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય.
એક ખીજ સુખસાગર તે દીપસાગરના શિષ્ય થયા છે કે જેણે સં. ૧૭૬૩
માં જિનમુંદરે સં. ૧૪૮૩ માં રચેલા દિવાળી કલ્પ-કલ્પસૂત્ર પર યાજ્ઞા-
વળોધ નામે કલ્પપ્રકાશ રચ્યો છે. રચના ઠીક છે. તેની સં. ૧૮૨૪
ની, ૧૮૬૯ ની અને ૧૮૮૮ ની ત્રિખિત પ્રતો લોંચડી ભંડારમાં દાખડા
૨૮ અને ૩૪ માં મળી આવે છે. આ સુખસાગરે જ્ઞાનવિમલસૂરિની
પ્રતો પ્રથમાદર્શે લખી છે એમ જણાય છે.

૪૩૩ લખિધસાગર (૨) (ખ૦ જિનચંદ સૂરિના માણિક
શાખામાં કમલકીર્તિ—સુમતિમંદિર—જયનંદન શિ.
(૮૮૮) ધ્વજભુજંગ કુમાર ચોપઇ સં. ૧૭૭૦ આસો વદ ૫. શનિ
અતે— ચૂડામાં.

શ્રી જિનરંગ સૂરિ પાટવીરે શ્રી જિનચંદ સૂરિંદ;
ગિરવો મચ્છનાથક પરતર તણોરે, દીપે તેજ દિણંદ. ૭ રા૦
તસુ મચ્છ માહે માણિક સાપમૈરે, કમલ કીરતિ ગુરરાજ;
સુમતિલાભ વાચિક તસુ પાટવીરે, સુમતિ મંદિર સુપદાય. ૮ રા૦

તમ પાટે જ્યનનંદન ચિર જ્યોરે, લગ્નધસાગર શિખ તાસ;
 સંવત સતરૈસૈ સિતરે સમૈરે, ઉત્તમ આસ માસ. ૯ રા૦
 પથિ અંધારૈ પાંચિમ ધાવરૈ રે, ચૂગ ગામ મઝર;
 ચોપી કીધી પૂરી ચૂપસરે, આંણી હરપ અપાર. ૧૦ રા૦
 —વિજયધર્મસુરિ ભં.

૪૩૪ ચતુર (ગુજરાતી લોકાંગણ પૂજ્ય જસરાજ-રૂપરાજ—
 સોલા-મોહલા-પીથા-વીરજી-ધર્મદાસ-ભાઉજી શિ.)
 (૮૮૯) ચંદન મલયાગિરિ ચોપઈ સં, ૧૭૭૧ રાખી નગરમાં.
 આદિ—

શ્રી સદ્ગુરુજ્યો નમઃ ॥

ઝાયમ ગણધર પય નમી, લગ્નધિ તણો ભંડાર;
 જમુ પ્રણમઈ સવિ પાછયઈ, સ્વર્ગ મોક્ષ પદ સાર. ૧
 ગુરુ નમીયઈ ગુરતા બણી, જે વિદ્યા દતાર;
 કીડીથી કુંજર કરઈ, એ મોટો ઉપમાર. ૨
 પ્રણમું નિજ સદ્ગુરુ સદા, મમ ઉપમારી દેવ;
 સદ્ગુરુ તુસઈ પાછયઈ, ધર્મ કરમનાં ભેદ. ૩
 વધી પ્રણમું અલિ આડલા, મૂલ મંત્ર નમોકાર;
 ધરણેર અનઈ પદમાવતી, સુરપદ પામ્યા સાર. ૪
 હિવ ખોલસિ ગુણ સીલના, સીલ વડો સંસારિ;
 નિમ મલયાગરી રાણિયો, તે કહિસું સુવિચાર. ૫
 કહાં ચંદન કહાં મલયાગરી, કહાં સાયર કહાં નીર;
 જિઉં જિઉં પડઈ અવચ્છડી, તિઉં તિઉં સહઈ શરીર. ૬

અંતે—

ઢાલ એહવા સાધુ નમું.

કહિન માંહિ વ્રત રાપહી, વ્રત રાપહી, સોઈ ચતુર સુખાણુ,

ગુણવંત સાધુ નમું.

અનુક્રમઈ સુષ પામીયાજી, પામ્યો અમર વિખાણુ;

ગુ. ૧૦

દાનરીલ તપ ભાવના, ચારે ધર્મ પ્રધાન;	ગુ૦
સૂષ્ઠ ચિત જે પાલસ્યેજી, ચાર્યે સુષ કલ્યાણ.	ગુ૦ ૨
સતીયાંના ગુણુ ગાવતાંજી, જાવધ પાતિગ દૂરિ;	ગુ૦
ભલી ભાવના ભાવીયધજી, રહીયધ ઉપસમ પૂરિ.	ગુ૦ ૩
સંવત સત્રસઘ ઇકાતરધજી, કીધો પ્રથમ અભ્યાસ;	ગુ૦
જે નરનારી સાંભલધજી, તસ મન હોધ ઉલ્હાસ.	ગુ૦ ૪
રાપી નયર સુહાવજોજી, વસધ તિહાં આવક લોલ;	ગુ૦
દેવગુરનાં રાગીયાજી, લાભધ સધલા થોહ.	ગુ૦ ૫
ગુજરાતી ગજ જાણીયધજી, શ્રી પૂજ્ય શ્રી જસરાજ;	ગુ૦
આચારધ કરી સોભતાજી, આચારિજ રૂપરાજ.	ગુ૦ ૬
તસ ગજ માંહે સોભતાજી, સોભા ચિવર સુગ્ગાજી;	ગુ૦
ખાલ્હાજનાં જસ ધણજી, પીયા બુદ્ધિનિધાન.	ગુ૦ ૭
વીર વચન કહધ વીરજી હો, તસ પાટે ધર્મદાસ;	ગુ૦
ભાઉ ચિવર વખાણીયધજી, પંડિત ગુણેહિ નિવાસ.	ગુ૦ ૮
તસ સેવક ધમ વીનવધજી, ચતુર કહધ ચિત લાય;	ગુ૦
ભણુર્યે ગુણુર્યે ભાવસુંજી, તસ મનવંછિત થાય.	

ગુણુવંત સાધુ નમું. ૯

—લિખતં સ્થિવર ઋષિ શ્રી ૫ ભાઉજી શિષ્યેણુ વિદગ્ધાખ્યેના-
રોષિ હિંસારવિરોજે લિપીકૃતં. આર્યા ગૌરવ આર્યા ભાગું તી પઠનાર્ય.
શ્રીરસ્તુ લેખકસ્ય. ૧૨-૧૫ અનંત.

૪૩૫ જિનસુખ સૂરિ (ખ૦)

(૮૯૦)+ જેસલમેર ચૈત્યપાટી. ૪ હાલ સં. ૧૭૭૧.

આદિ—

હાલ ૧ રસીયાની.

જિનવર જેસલ જુહારીયૈ લીજૈ લિખમીનો લાહ; વિવેકી.

ગાજે બાજે બહુ ગડગાટસું ચૈત્રપ્રવાડે રે ચાહ. વિવેકી, જિ૦ ૧

f

x

x

x

x

અંતે—

સંવત બારેસે બારેતરે ઓ જેસલગઢ જાણુ;
યાધો સેઠે કીરતયંબ, જ્યૂં મોટો ચૈલ મંડાણુ.

જિ. ૨૧

કલશ.

ધર્મ મહા આઠ પ્રાસાદમાંહે બિંબિ પેંતાલીસ સૈં,
ચૌરાશી ઊપર સરવ જિનવર વંદતાં ચિત કલસૈં,
દુખ જાવ દૂરે સુખ પૂરે સંપને સંપતિ કરધ,
સંયુષ્ઠા શ્રી 'જિનસુખસૂરે' સતરે સૈ ઇકહોતરધ. ૨૮

(આમાં જેસલમેર સં. ૧૨૧૨માં સ્થપાયું એમ જણાવ્યું છે. તેનો સ્થાપક જેસલ કરીને હતો તે પરથી તેનું નામ પડ્યું છે એમ ઇતિહાસ જણાવે છે. જિનસુખ સૂરિનો જન્મ સં. ૧૭૩૮ માગશર શુ. ૧૫, પિતા અને માતાનાં નામ રૂપસી અને સુરૂપા, દીક્ષા સં. ૧૭૫૧ માંક શુ. ૫ પુણ્યપાલસરમાં, દીક્ષાનામ સુખકીર્તિ, સૂરિપદ સં. ૧૭૬૩ અને સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૮૦ જેઠ વદિ ૧૦ રીણીનગરમાં—રત્નસાગર ભાગ ૨ પૃ. ૧૩૦).

૪૩૬ ગંગવિજય (ત. વિજયદેવસૂરિ-લાવણ્યવિજય-નિત્ય વિજય શિ.).

(૮૮૧) ગજસિંહ દુમાર રાસ સં. ૧૭૭૨ કાર્તિક વદ ૧૦ ગુરૂ.

આદિ—

દ્વલ

પાસ પંચાસરો સેવીઈ, પ્રહિ ઊગમતે ભાણુ,
વામાનંદન પૂછઈ, દિનદિન ચઢને મંડાણુ. ૧
આદિ જિણુંદ શ્રી આદિ દે, ચૌવીસે જીણુંદ,
ચૌદરથે બાવન ચતુર, જિણુ ગણુવર સુખકંદ. ૨
ભાવે પ્રણમું ભારતી, આણિ હેડે ભક્તિ,
મુરખને પડિત કરે, એહની મોટી શક્તિ. ૩

મયા કરીને માતજી, આપો વચનવિલાસ,
 સમર્થા સેવક જનતણી, પુરેં મનની આસ. ૪
 જિન યૌવીસ તણા યતી, ભાખ્યા અઠાવીસ લાપ,
 અડતાલિશ સહસ અધિક, સૂત્રેં સિદ્ધાંતે સાપ. ૫
 તે માંહિ સુખ્ય જાણીઈ, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવજાય,
 તસ સીસ પંડિત જગજયો, શ્રી નિલવિજય કવિરાય. ૬
 એહ ગુરના સાહજોંથી, રચીસ્યું રાસ ઉદાર,
 દાન ઉપર સંબંધ છે, સરસ મીઠો અધિકાર. ૭
 ગજસિંહ કુમર તણો, કરીસ્યું ભાવેં ચરીત્ર,
 એક ચિત્તેં સવિ સાંભલો, જિમ હુઈ કાન પવિત્ર. ૮
 ગજસિંહ પુન્યવંતનાં, નામ થકી નિસ્તાર,
 અવર પ્રાણી એ બાપડાં, કાં સરજ્યાં ફિરતાર. ૯
 આહલ ફેરે ફૂલડેં, પગેં ન પૂજા હોઈ,
 ચંપક ફૂલ અમૂલિ ગુણ, શિર આડેં સહ કોમ. ૧૦
 તેહ ભણી પુન્યવંતનો, કરીસ્યું ગુણનો પંથ,
 ભવિષ્ય ભાવેં સાંભલો, સરસ મીઠો સંબંધ. ૧૧

* * * *

અતે— દાસ રર મી દેશી ધન્યાસીરી.

ધન ધન શ્રી ગજસિંહ મહામુનિ, પાલે શુદ્ધ આચારોજી,
 નિર્મલ ધ્યાને શુદ્ધ પ્રભાવે, પાલે પંચાચારોજી—૧ ધન.
 નિત્યં પંથ તે શુદ્ધ અનુવાલેં, નવિહુ લગાડે દોષજી,
 ઊપસર્ગાદિક દોષ જે ઉપજે, રાજેં ચિત્ત સંતોષજી.—૨ ધન.

* * * *

દાનપ્રબંધે ગજસિંહ મુનીનો, છે એહનો સંબંધજી,
 તિહાં થકી મેં જોધ કીધો, સરસ મીઠો એ બંધજી—૧૧ ધન.
 બાવીસ દાલેં અનુપમ સ્વાદેં, રચીયો રાસ રસીલોજી.
 હં તો સુરપ બાલ અન્નજી, હં સ્યું જાણું જોડીજી,

વિદ્ગજન તુમ્હે સોધી લેજ્યો, મતિ નાખો વિષોડીજી-૧૩ ધન.
 શ્રી ગજસિંધ મુનીનો આવ પ્રભાવે, દાન ઊપરિ ગુણ ગાયાજી,
 વૃદ્ધિ બંધવ પં. શ્રી દેવની સાથે, અક્ષર અંસ મેં પાયાજી-૧૪ ધન.
 સંવત સંયમ નગ મુખને વર્ષે, ક્રાંતિ માસ વદિ પક્ષેજી,
 ગુરુવારિ તિથિ દશમી દિવસે, પૂર્ણ કૃષિ સુપ્રત્યક્ષેજી-૧૫ ધન.
 તપગન્ધર્ભંડુજી જાનુ સમાનં, શ્રી વિજયદેવ સૂરીરાયાજી,
 ભવિયજી આવેં ગુરુ ગુણ ગાવે, નવનિધિ રિદ્ધિ સિદ્ધિ પાયાજી-૧૬.
 તસ સીસ વાયક સકલ ચૂડામણી, શ્રી હારવણવિજય ઉવગ્રાયજી.
 તસ શીઝ પંકજ મધુપરિ મનોહર, શ્રી નિત્યવિજયજી કવિરાયા-૧૭.
 શ્રી વિજયક્ષમા સૂરીશ્વર રાજ્યે, જયવંતા ગણધારજી,
 પુણ્ય ઊપર શ્રી ગજસિંહ મુનીનો, ગાયો રાસ ઉદારજી-૧૮-ધન.
 સકલ પંડિત શિરમુગટ ચૂડામણિ, શ્રી નિત્યવિજય કવિરાયજી.
 ત્રોજા ખંડની હાલ બાવીસમી, ગંગાનિર્ણયે ગુણ ગાયાજી-૧૯ ધન.
 —શ્રી બારેજ નગર મધ્યે લિ૦ હમદપૂર મધ્યે ૬૦—૧૪ દા.

૨૬ લીં.

(૮૯૨)+ કુસુમશ્રી રાસ. સં. ૧૭૭૭ કર્તિક શુ. ૧૩ શનિ આતરમાં.

આદિ—

શ્રી વરદાયેનમઃ દ્વહા.

પુરુષાર્ણવી ખાસજી, તેવીસમો જિનચંદ;
 સૂષ સંપતિ જિન નામથી, પામૈ પરમ આણુંદ. ૧
 વલી ગણધર આદે નમું, ચોદસે આવજ;
 સમરતા પાતિક મિટૈ, જપીઈ સાચે મન. ૨
 વીણા પૂસ્તક ધારણી, હંસવાહણી સુવિલાસ;
 પ્રણમું આવેં સારદા, આપેં વચનવીલાસ. ૩
 તીર્થકર ગણધર શારદા, વલી પ્રણમું ગૂરુરાય;
 શ્રી હારવણવિજય ઉવગ્રાય, નિત નમતાં પાતિક જાય. ૪
 તસ શીસ ચરણ સરોરહ, મધુકર પરિ મનોહાર;
 શ્રી નિત્યવિજય કવિરાયનો, જપિયે નામ ઉદાર. ૫

તેહ તણા સુપસાયથી, રચિયું રાસ ઉદાર;
 શીયલ સખલ ગુણ વર્ણવું, સાંભણે થઈ ઉજમાલ. ૬
 સીયલે શીવ સુષ પાંખીઈ, સીયલે નવહ નિધાન;
 સીયલે સૂર સેવા કરે, શીયલે લહીયે માંન. ૭
 સીયલ તણો મહિમા ધણો, કરતાં નાવે પાર;
 કુસમશ્રા રાણી તણો, કહિયું ચરિત્ર ઉદાર. ૮
 એહ ચરિત્ર સુણતાં થકાં, મટે પાપ અધાર;
 એ સુણતાં જે ઉદરથે, તે માણસ રૂપે દોર. ૯

અંતે—

રાગ ધન્યાસીરી.

રાજમહોત્સવ કરી દંપતી, આત્મા ગુરુને પાસેજ;
 પરહરી રાજ્ય મણિ માણક બહુ, સંયમ લઈ ઉદાસેજ. ધન ધન

+ x x x

વીરસેનને કુસુમશ્રીનો, રાસ રચ્યો રસીલોજ;
 એ સાંભલતાં શીયલ સાંભરે, તે લહે મુક્તિનો ચીલોજ. ૧૨૨૦
 હું તો બાલક મૂઠ અજાણ, હું સં જાણૂ જોડીજ;
 વિયુદ્ધજન સોધી સદ્ કરજ્યો, નવિ નાપજો વીણોડીજ. ૧૩૫૦
 સંવત સંયમ નગ સાયર વર્ષે, કાર્તિક માસ સદ્ પક્ષેજ;
 તેરસને દિવસે સૂમયોગે, વાર ત્યાવર સુ પ્રત્યક્ષેજ. ૧૪૫૦
 તપગછમંડણ ભાતુ સમાંણ, શ્રી વીજયદેવ શ્રી રાયાજ;
 તસ પાટે શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસર, તેજવંત સવાયાજ. ૧૫૫૦
 તસ પાટે પ્રગટ્યો જગવંદીત, શ્રી વિજયરત્ન સૂરીરાયાજ;
 શ્રી વિજયક્ષિમા સૂરીસર રાજ્યે, મેં સીલ તણાં ગુણ ગાયાંજ. ૧૬૫૦
 માતર નયરે ચૈમાસ રહિતે કુસુમશ્રી ગુણ સવાયાજ;
 વૃદ્ધિ અંધવ પં. શ્રી દેવની સાહજ્યે, અક્ષર અંસ મેં પાયાજ. ૧૭૫૦

+શનિવારને યાવરવાર એ મારવાડની લૌકિક-દેશી ભાષામાં ખાસ બોલાય છે.

હાંનપ્રખંધ અંધથી જોઇ, ખીજો ધર્મ ગુરોજી;
 નવ નવ હાલે એ મેં કીધો, નવલ રાસ સત્રોજી. ૧૮૫૦
 પંચાવનમી હાલે નવ નવ સ્વાદે, કીધો રાસ રસાલજી;
 ભણુર્યે ગણુર્યે જે સાંભલર્યે. તે લહર્યે મંગલીક માલાજી. ૧૮૬૦
 એ શીયલ ગુણુ અમૃલિક જગમાં, જાણું શીવરમણી એ માલાજી;
 એહવું જાણી શીલવત રસોપું, કરજો થઈ ઉજમાલાજી. ૨૦૫૦
 શ્રી વિજયદેવ સૂરીસર સેવક, શ્રી લાવણ્યવિજય ઉવઝાયાજી;
 શ્રી નિત્યવિજય કવિરાજ પાસાઈ, ગંગવિજય ગુણુ ગાયાજી. ૨૧૫૦
 —છતિશ્રી ગંગવિજય વિરચિતે કુસમશ્રી રાસ સંપૂર્ણ. (દે. લા.
 પં. કમલવિજયજી પાસેના) ૬૧. પં. ૧૩.

(પ્ર૦ આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌકિક ૧લામાં છપાયું).

૪૩૭ રામવિજય (૧) (ત. વિમલવિજય શિ૦)

(૮૯૨૬) આહુબલ સ્વાધ્યાય. સં. ૧૭૭૧ ભાદરવા શુદ્ધ ૧.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી વરવા ભણિ, પણુલા રીપભ જિણુંદ;
 ગાયત્ર્યુ તસ સુત અતિબલિ, આહુબલિ મુનિચંદ. ૧
 ભરતે સાદિ સહસ વરસ, સાધ્યાં પદ ખંડ દેશ;
 અતિ ઉછવ આણુંદર્યુ, વનિતા કિધે પરવેશ. ૨

x x x x

કલશ.

અતે—

ઋષભજિન પસાય ધણિપરે, સંવત સતર એકાતરે,
 ભાદર સુદ પડવા દિને રવિવાર ઉલટ ભરે.
 વિમલવિજય ઉવઝાય સદગુર શિષ્ય તસ શુભવરે;
 આહુબલ મુનિરાય ગાતાં, રામવિજય જય જય વરે.
 —અન્ય કૃતિ સાથે પાનાં ૬૩ ની પ્રત મો. સેં. સા.

(૮૯૨ખ) ગોડીપાસ સ્તાવન. સં. ૧૭૭૨ વિજયાદશમી.

સોરઠ.

નયણાં મુનિ મુનિ ચંદ વરસે વિજેશ્વરિ દિને;

રવિઓ રંગે છંદ કમલા કીર્તિ સંનિધિ.

વિમલવિજય ઉવઝાચ, શુભ સીસે રામે મુદા;

પાયા પરમ પસાય ગાયા ગોડીપાસ શુભ.

૬૩

રેહિણી સ૦

અંતે— વિમલવિજય ઉવઝાચનો સીસ,

રામવિજય લહે સકલ જગીસ.

તીર્થમાલા. જૈ. એ. ઈ. ૬

(૮૯૨ગ) વીર જિનપંચ કલ્યાણક. ૧૭૬૩ આષાઢ શુ. ૫ સુરતમાં.

અંતે—

એમ ચરમ જિણુવર સયલ સુખકર શુણ્યો અતિ ઉલટ બરે,

આષાઢ ઉજ્જવલ પંચમી દિન સંવત સત્તર તિહોતરે.

વિમલવિજય ઉવઝાચ પયકજ બમર સમ સીસએ;

રામવિજય જિન વીર નામે, લહે અધિક જગીસએ.

ફહા.

પંચ કલ્યાણક એમ વખાણ્યા, પ્રભુજના ઉલ્લાસે;

સંધતણે આગ્રહે હસ્યભરિ, સૂરત રહિ ચોમાસે.

(સ્તવનાવલિ નં. ૧૦૬૫ જૈ. એ. ઈંડિયા.)

(૮૯૩) ચોવીશી.

આદિ—

ઋષભદેવ જિનસ્ત૦

હારે મારે જોળનીયાનો લટકો દાહાડા ચારજો—એ દેશી.

હારે આજ મલિઓ મુજને તીન ભુવનનો નાયજ;

અંતે—

મહાવીર જિનસ્ત.

ભરતનૃપ લાવશું એ—એ દેશી.

આજ સફલ દિન માહરોએ, બેટયો વીરજિણુંદ કે. ત્રિભોવનનો ધણીએ.

x

x

x

x

વિમલવિજય ઉવગ્રામનો એ, રામ લહે સુખ પૂરકે. ત્રિ० ૫
પ્ર० ચોવીસી વીસી સંગ્રહ પૃ. ૪૫૨-૪૬૯
(૮૯૪)+ વિજયરત્ન સૂરિ રાસ.(ઐ)સં. ૧૭૭૩ બાદરવા વદ ૨ પછી.
આદિ—

સુપ્રસન્ન આલ્હાદકર, સદા જનસ સુખચંદ;
વંછિતપૂરણ કલ્પતર, સેવક શ્રી જિનચંદ.
શ્રી વામારાણી તણા, નંદન નિરૂપમ રૂપ;
સૂરતિભંડણ પાસણ, ત્રિલુવન તણા ભૂપ.
દોલતિદાઈ તેહના, પ્રણુમી પય અરવિંદ;
ગાસ્થુ ગિર્યા ગછપતિ, શ્રી રત્નવિજય સૂરીંદ.
x x x x

અતે—

કલશ.

વિજયરત્ન સૂરિંદ સુંદર ગચ્છ ગચ્છ દિવાયરો;
જગ ચિત્તરંજન કુમતિભંજન કુલ પયોજ કલાધરો.
સંપત્તિદાતા સુખવિધાતા કુસલવલ્લિ પયોહરો;
તસ ચરણ સેવક રામવિજયે ગાયો ગુરુ ગુરુ જય કરો.
પ્ર. જૈ. ઐ. ગૂર્જરકાવ્ય સંચય.

૪૩૮ મહાદ્વિવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ શિ.

(૮૯૫) રોહિણીરાસ. સ. ૧૭૭૨ (સંવત શશિ રૂપક હકલાઈ, ચં.)

(૮૯૫ ક) જિનપંચકલ્યાણક રત્ન સં. ૧૭૫૪ ઔરંગાબાદમાં.

આદિ—

સારદ માત નમી કરી, પ્રણુમી સદગુર પાય,
પંચકલ્યાણક જિનતણા, ભણનાં સિવ સુખ થાય. ૧
ચવન જનમ દિક્ષા દિવસ, નાંણ સિદ્ધિ મતિ નાંમ,
પંચકલ્યાણક માંણુયો, એ જિનના અભિરામ. ૨

માસ પૂનિમીઆ સૂત્રમે, તે તિથિનો અધિકાર,
જાણિતે યુગતે કરો, ભવિષ્ય તપ વિસ્તાર.

અતે—

(લાલ ૧૦ ગિરિસું નદીયાં ઉત્તરે રેલાલ એ દેશી)

સતર ચોપને પ્રેમસુંદરે લાલ, કર્યો ચોમાસો રંગરે, ય. ૫૬
શ્રી અવરગામ્યાદમાં રે લા, જિહાં જિનધર ઉત્તંગરે. ય. ૬૬
સંધતણી સુ વીનતીરે લા. તવન રચ્યો અતિસારરે; ય.
સંધે પણ સુંણી આદ્યોરે લા. તપ જપ ધરમ પ્રકારરે, ય. ૬૭
જે કલ્યાણક તપ કરેરે લાલ; તે પામે કલ્યાણરે, ય.
દિન દિન સુખ લીલા લહેરે લાલ, એહવી જિનની વાણિરે. ય. ૬૮
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીજરેલાલ, શ્રી જિનશાસન જયકારરે, ય.
વાચક શ્રદ્ધાવિજય નમેરે લાલ, શ્રી જિનગુરુ સુપકારરે,
ચતુરનર, ગણુણો કલ્યાણકનો ગણુરે. ય. ૬૯
લિ. કલ્યાણવિજય. ૨-૧૬. આ. ૬.

૪૩૯ વક્ષભકુશલ (ત૦ ધીરકુશલ-ગજકુશલ-પ્રીતિકુશલ
અને વૃદ્ધિકુશલ-સુંદરકુશલ શિ.)

(૮૮૬) શ્રેણિકશાસ સં. ૧૭૭૫ કા. વ. ૧૩ રવિ. જૂનાગઢમાં

અતે—

જીરણુગઢ વર ઉત્તમ નામે, શ્રી ગિરનાર સુકામે એ. ૧૧
જીરણુગઢનો સંધ સુધરમી, વ્યવહારી સુલ કરમી. એ. ૧૨
સંધની જેકરણ ઉપરેસે, રાસ રચ્યો શુભ વેસે, એ. ૧૩
તપગજ પતિ સુલતાન સતરો શ્રી વિજયરત્ન સરિસરો, એ. ૧૪
તસ પાટે વડ અધિક દિવાજે, શ્રી વિજયક્ષમાસરિ ગાજે. એ. ૧૫
પંડિત ધીરકુશલ ગુરરા તસ ગજ સોભ કહાયા, એ. ૧૬
શ્રી ગજકુશલ યુધ સુચર સુહાયા, તેહના પ્રણમ પાયા. એ. ૧૭

તસ શિષ્ય પ્રીતિકુશલ ગણિ કહીઈ નામે શિવ સુષ લહીઈ. એ. ૧૮
 ગુરુભાષ પંડિતપદ ધારી, શ્રી વૃદ્ધિકુશલ સુખકારી. એ. ૧૯
 તસ શિષ્ય સુદરકુશલ સુહાયા, ઇમ વલ્લભકુશલ સુખપાયા. એ. ૨૦
 સંવત્ર ૧૭ પંચોત્તરા વરણે, કાતી વદિ મનહરણે. એ. ૨૧
 વાર રવી તેરસિ દિન કહીઈ ઇમ જગ.....(અપૂર્ણ)

(૫. ૪૧ પં ૧૬. ગુ. વિ.)

(૮૯૭)+ હેમચંદ્ર ગણી રાસ (અ.) સ. ૧૭૯૩ માગશર શુ. ૨ ભોમ
 આદિ— દુહા.

સકલ સદા સુખદાયક, અરિહંત આદિ જિણુંદ	
પ્રણમું પ્રણુ પરમેસર, પરતપિ પરમાણુંદ	૧
સમર શ્રુતદેવી સધર, આણી ઉલટિ અંગ,	
વચનવિલાસ વિચિત્ર બહુ, દાયક એહ અભંગ.	૨
સહગુરને પ્રણમું સદા, જ્ઞાનદટિ દાતાર,	
કાડીથી કુંજર કર્યો, એ મુજ ગુર ઉપગાર.	૩
વલિ વંદુ સુધ સાધુને, જિણિ સમર્પા સુખ હોય,	
જૈન ધરમ સમર સદા, દોષ ન લાગે કોય.	૪
એ પંચે પ્રણમી કરી, ધરી ધરમનું ધ્યાન,	
સાધુ તણા ગુણ ગાયરયું, મુજ કવિ દેજ્યો માંન.	૫
હેમચંદ્ર મુનીશના, ગુણ કહિરયું અભિરામ,	
રાસ રચિય રક્ષિઆંબણો, જિમ સીજે સવિ કાંમ.	૬
કુણુ હેમચંદ્ર કિહાં હવા, કવણુ દેશ વિખ્યાત,	
ધરમતણી કરણી કરી, તે સુણીયો અવદાત.	૭

x x x x

અંતે—

હાલ દશમી.

ધન ધન હેમચંદ્ર રૂપિરાયા, જસ મન ધરમ સવાયારે,
 મહિયલમાંહિ સુચશ ગવાયા, ધરમીને મનિ બાયારે. ૧

x x x x

રાસ રમ્યો ભાવે સવિસેસે,	જવહરસાહ ઉપદેસેરે	
હેમચંદ્ર મુનિ દુષ્ખલુ દેસે,	હું પ્રણમું સુવિસેસેરે.	૭
અદ્યમતિ ને કરણા કીજે,	મુનિવર ધ્યાન રહીજેરે	
અધિકું ઓછું જે કહું ખીજે,	તે મિહામિદુકક દીજેરે.	૮
તપગછ પતિ વિજેક્ષેમ સુરિંદા,	દીપે જાણિ દિલુંદારે,	
તસ પટધર વિજેદયા મુણિંદા,	પ્રતપે સાંપ્રતિ ગણીંદારે.	૯
તસ ગછ પંડિત શિરોમણી સોહે,	વૃદ્ધિકુશલ બુધ સોહેરે,	
ગ્યાતા ગુરૂ સેવક પડિઓહે,	જ્ઞાન ગયવર આરોહેરે.	૧૦
તસ પદપંકજ સીસ કહાયા,	વસ્ત્રબકુશલ ગુણ ગાયારે,	
સતર તાણુંઆ વરસ મુહાયા,	સિત મૃગશિર સુખ પાચારે.	૧૧
દ્વિતીયા તિથિ ચંદ્રોદય દિવસે,	લોભવાર મુધિ સરસેરે,	
હેમચંદ્ર મુનિના ગુણ હરસે,	સકલ સંધ સુખ કરસેરે.	૧૨

—પ્ર. જૈન ઐ. ગૂ. રાસસંચય ૫. ૨૬૫-૨૮૪

૪૪૦ કાંતિવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ-પ્રેમવિજય શિ.)

(૮૯૮)+ મહાબલ મલયમુંદરીનો રાસ. સં. ૧૭૭૫ વૈશાખ
સુદ ૩ પાટણ.

આદિ—

સ્વસ્તિ શ્રી સુખસંપદા, પુરણ પરમકંદાર	
આદીશ્વર આનંદનિધિ, પ્રણમું પ્રેમ અપાર.	૧
ફણી મણી મંડિત નીલતન, કરણારસ ભરપૂર	
પારસ જલધર પલ્લવો, બોધખીજ અંકૂર.	૨
શાસનનાયક સાહિબો, ગિરઓ ગુણ વિલસંત,	
હરીલંછન હીયડેં ધરૂં, મહાવીર અકુવંત.	૩

અતે—

ઢાલ ૩૯ મી. દીઠો દીઠોરે વામાજીકા નંદન દીઠો એ દેશી.
 ભાવે ભાવેરે, ભવિ કરજો જ્ઞાન અભ્યાસ,
 જ્ઞાને સંકટ કોડિ પલાયે, જ્ઞાને કુમતિ ન વાધે,
 જ્ઞાને સુજસ લહે જગમાંહિ, જ્ઞાને શિવપદ સાધે. ભવિ. ૧
 યદપિ નાણાદિક સમુદિત ઇલાં, મુગતિહેતુ જિન બાંખ્યું,
 તોપણ યોગક્ષેમનું હેતુ, પહેલું જ્ઞાનજ દાખ્યું રે. ભ. ૨
 પાસતણા નિવાંણુ દિવમથી, વરિસ ગયાં શત એક,
 તેહવે હુધ સત્યશીલ સલૂણી, મલયાસુંદરી સુવિવેકરે. ભ. ૩
 શ્લોક એકનો ભાવ વિચારી, તેહ લહી ભવપાર,
 તે કારણુ શિવસાધન સાચું, જ્ઞાનજ એક ઉદાર રે. ભ. ૪

અતે—

શંખનરેશ્વર આગે પહિલું, શ્રી કેશીગણુધારે,
 મલયચરિત ભાખ્યું વિસ્તરથી, જ્ઞાનતણે અધિકારે. ૫
 તેહતણો રસ સર્વસ્વ લેઈ, શ્રી જ્યોતિલક સૂરિદિ,
 નૂતન મલયચરિત સંખેપે, ભાખ્યો અતિ આજુદેરે. ૬
 જ્ઞાનરતન વ્યાખ્યા ધતિ નામે, ત્રિણુ અધિકારધ પ્રસીધો,
 તેહમાંહે ઇમ સંખંધ સીંગો, ધૂરિ અધિકારે લીધારે. ૭
 શ્રી તપગણુ ગણુનાયક ગિર્યા, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિ,
 ગુણવંતા ગૌતમ ગુરૂ તોલે, મહિમા મહિમા સનરરે. ૮
 તાસ શિષ્ય કોવિદ કુલમંડન, પ્રેમવિજય ખૂંધરાયા,
 કાંતિવિજય તસ શિષ્યે ઇણિપરે, વિધવિધ ભાવ બજાવારે. ૯
 સંવત શરમુનિ મુનિ વિધુવર્ષે, રહી પાટણુ ચોમાસ,
 શ્રી વિન્નેક્ષમા સૂરીશ્વર રાજ્યે, ગાઇ મલયા ઉલ્લાસેરે. ૧૦
 આપાત્રીજતણે શુભદિવસે, રાસ હ્રો સુપ્રમાણુ,
 બાલકીડા નિરથી માહરી, હાસી ન કરસ્યો જાણુરે. ૧૧

શ્રી જયતિલક વચનથી જે મેં, ન્યૂનાધિક કાંઇ ભાષ્યું.

સંઘ સકલની શાખેં તેહનું, મિહા દુકક દાષ્યુરે. ૧૨

ઉત્તમના ગુણુ પારિચય કરતાં, હુંછી સમકીતનો શોધ,

ઉત્તમ લાભ વલિ ખામેં શ્રોતા જે પ્રતિભોધરે. ૧૩

પાટણુ નગરનો સંઘ વિવેક તસ આગ્રહથી સીધી

ચિદ્રં ખંડિ થઇ સર્વ સંખ્યાઇ, હાલ એકાણું કીધીરે. બ. ૧૪

જે ભવિ ભાવેં ભણુસયે ગુણુસયેં, લહિસયેં તે જયમાલ,

ઓગણુચ્યાલીસમી કહી કાંતિ, ચોથા ખંડની દાલરે. બ. ૧૫

—સર્વ શ્લોક સંખ્યાત ૩૪૮૮ પ્ર. ભીમશી માણેક.

—સર્વ ગાથા ૧૦૩૬ ઇતિશ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાનાપર નામનિ શ્રી મલ્લયસુંદરી ચરિત્રે પં. કાંતિવિજય દેવસૂરીશ્વર તત્ શિષ્ય પં. શ્રી પ શ્રી જ્ઞાનવિજય ગણિ શિષ્ય લલિતવિજય ગણિ લિખિતમ્ કાત્તિ શુદ્ધિ ૯ (પત્ર ૯૨ પ્ર. કા.)—(યુ. વિ. ભાવ.)

—ઇતિશ્રી જ્ઞાનરત્નોપાખ્યાનાં પર નામની મલ્લયસુંદરી ચરિત્રે પં. કાંતિવિજયગણિ વિરચિને પ્રાકૃત પ્રબંધે રસિલાવદાત પૂર્વભવ વર્ણુનો નામ ચતુર્થ પંડ પરિસમાપ્તો. સંવત ૧૮૬૦ ના વર્ષે કાત્તિક માસે શુકલપક્ષે અષ્ટમી તિથૌ રવિવાસરે શ્રી સુજનનગર મધ્યે શ્રી આદિનાથ જિનપ્રાસાદાત્ લિખીકૃતમ્ સકલ પંડિત શિરોમણી પં. શ્રી ૧૯ મેઘવિજયગણી તત્ શિષ્ય વિક્રાન્ વિનયી પં. શ્રી હંસવિજયગણી તત્ શિષ્ય પં. રત્નવિજય લિખીતં. આત્માયે વાંચેં તેનેં ત્રિકાલ વંદના છઈ. શ્રી. શ્લોકસંખ્યા ૫૦૦૦ છૈ. પૃ. ૯૨ પં. ૧૫ આ. ક.

—સં. ૧૮૮૧ પોષ શુ. ૫ બૃગુવાસરે પોરખંદિર મધ્યે શાંતિનાથ પ્રસાદાત્ ૧૨૦-૧૪ માં.

—લિ. ૧૮૧૮ આશો શુ. ૮ ભોમે પ્રહ્લાદનપુરે. ઋ..... રાજકોટ પુ. અ.

—પત્ર ૯૫ અમરવિજય સીનોર.

—સં. ૧૮૨૨ ચૈત્ર પ્રથમ શુ. ૧૩ દિને ૩૦ સંધવી ફત્તેહચંદ સરસંધ ૭૦-૧૪ દા. ૪૨ નં. ૩૨ થડે.

—સં. ૧૮૨૨ વર્ષે પોસ વદિ ૭ ને દિને લખિત સંધવી ફતે-ચંદ સરસંધ શ્રી પાલજીપુર મધે શ્રી પદ્મવીહાર પ્રાસાદે અંધાઅંધ શ્લોક ૪૦૦૦ ૭૬-૧૩ દા. ૪૧ નં. ૩૧ થડે.

—૧૨૭-૧૧ મો. સેં. લા.

—લિ. સં. ૧૮૫૪ માગશર વ. ૧૪ અમામતિ ગર્જે ઋષી લા-ધારણ તત્ સીક્ષ લક્ષ્મીકીર્તિ લિ. ૮૮-૧૬ વિ. ને. નં. ૪૫૮૦.

(૮૯૯) ચોવીશી (ચોવીશ જિનસ્ત૦) ૧૭૭૮ માગશર શુ. ૧ પહેલાં આદિ—

(અરજ અરજ સુણેનેં રૂડા રાજિયા હોણએ દેશી)

સુગુણ સુગુણ સોભાગી સાચો સાહિબો હોણ;

મીઠડો આદિ જિણુંદ.

મોહન મોહન મૂરતિ રૂડો દેખતાં હોણ,

વાધર્ધ પરમ આણુંદ. ૧ સુ૦

અતે—

હાલ સાલૂડાની દેશી.

વીરણ ઉમો મદ મોડી જોડી અરજ કરે લો.

x + x x

ત્રેમે જે ધ્યાવેં ગાવેં જિન ગુણુ આદરેરે લો, વીરણ.

કાંતિવિજય જયમાલા બાલાનેં વરેરે લો.

—વર્તમાન ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવનાનિ સમાપ્તા સં. ૧૭૭૮ માગશર શુ. ૧ ગુરવારે શ્રી અણુહિલ્લપુર પત્તાન મધ્યે ખરા કોઠડીયે લિખતા પ્રતિ. ૬-૧૪ આ. ક.

(૮૯૬૬) એકાદશી સ્તાં હાલખદ સં. ૧૭૬૬ માગશર શુ. ૧૧
આદિ— ડબોધ ચોમાસું.

પ્રથમ હાલ ચંદ્રાકલાની.

દ્વારિકા નયરી સમો સર્પારે, બાવીસમો જિનચંદ;
બૈ કરજેડી બાવચુંદે, પૂછે કૃષ્ણ નરિંદ;
પૂછે કૃષ્ણ નરિંદ વિવૈકિં, સ્વાંમી ઇગ્યારસ મૌન અનેક,
એહ તણો કીરણ મુખ બાષો, મહિમા તિથનો ચિર કરી દાષોળ.
જિણુંદળ જીરે. ૧

x

x

x

x

અતે—

કલશ.

મય સયલ સુષકર દુરિત દુષહર ભવિકતર નવજલધર,
ભવતાપવારણ જગતતારક જયો જનપતિ જગગર;
સતરસથ ઉગણોતર સમે રહી ડબોધ ચક્રમાસ એ,
સુદિ માશ મૃગશિર તિથ ઇગ્યારસ રચ્યા ગુણ સુવિસાલ એ. ૧
થય થુછ મંગલકોડિ ભવના પાપ રજ દૂરે હરે,
જયવાદ આપે કીર્તિ થાપે સુજશ દિશ દિશ વિસ્તરે;
તપગણનાયક વિજયપ્રભ ગુર શીસ પ્રેમવિજય તણો,
કહે કાંતિ ભણુતાં ભવિક સુણુતાં લહે મંગલ અતિ ધણો. ૨

—૨-૧૬ (મારી પાસે છે)

(૮૯૯૫) હીરાવેધ બત્રીશી.

આદિ—

રાજનગર સમ એહ નારિ કાં આદિ રિયાણો,
સાયો રહિ જસ વાચિં રાણુ મંડલ મહિસાંણો;
જૂનો ગદ મતિ ખોય સિષ રાવિ અકલેસિર,
રામ પરાંણે પાળિં બાંધિ લેસ્યે કૃત્તેપુર વાસણું એ.

x

x

x

x

અતે—

લિયેં થાલ ભરિં લાગ પાલે સુખજન પાલણુ,

પ્રિ સુંણુ રહી વાત નહિપે ધરી;

ખત્રીસી કાંતિ કહી વિખૂધ વાંચો હીરાવેધરી.

૩૨

(ગામનાં નામ આપી તે પરથી રાવણને મંદોદરી શીખામણુ આપે છે એવા પ્રકારની આ કૃતિ છે.) આ૦

(૮૯૯૯) જ્ઞાનાચપંચમી માહુત્મ્ય ગર્હિત શ્રી નેમિજિન-
સ્ત૦ સં. ૧૭૫૯ આવણુ શુદ્ધ ૫ રવિ. પાલણુપુરમાં.

આદિ—

સૂરતિના મહિનાની.

પ્રણમૂં પવણુ દેવીરે સૂર બહુ સેવીત પાસ,

પંચમીતપ મહીમા કહું, દેખ્યો વચનપ્રકાશ.

૧

જે સુણુતાં દુષ્પ નિકસેરે વિકસે સંપદ હેજ,

આતમ સાખિ આરાધતાં સાધતાં વાધે તેજ.

૨

*

*

*

*

અતે—

ઢાલ ૯ મી ધન્યાશ્રી વધાવાની.

સતર નવાણુઆં રહીએ, પાલ્લણુપુર ચોમાસ,

આવણુ સુદિ તિથિ પંચમીએ હસ્તારક દિન ખાસ.

જ. ૬

સંઘતણુ આચહ થકી એ કીધી તે દિનજોડિ,

જ.

કાંતિ કહે જે સાંભળેં એ તે ધરિ સંપદ કોડિ.

જ. ૭

કલશ.

ધમ ભુવનભૂષણુ દલિતભૂષણુ દૂરિતશોષણુ જિનપતિ,

શિરતાજ જમયદુરાય ગાતાં પાછાં સુખસંપતિ;

શ્રી વિજયપ્રભ ગુરચરણસેવક સીસ પ્રેમવિજય તણો,

કહિ કાંતિ સુણુતાં ભવિક ભણુતાં પામીઈ મંગલ ધણો.

—સં. ૧૮૫૮ પોસ શુ ૯ લ. પાટણુનગરે પં. પ્રતાપવિજય વાંચનાર્ય. શ્રી પંચાસરા પ્રસાદાત્ પ્ર. કા. નં. ૫૨૯-૪-૧૭ આ. ક.

(૮૯૯૫) + અષ્ટમી સ્ત.

આદિ—

હારે મારે યોવનીયાનો લટકો દાઢા મ્યારજો એ દેશી.
 હારે માહરે ઠાંમ ધરમના સાઢા પચવીસ દેસજો,
 દીપેરે તિહાં દેશ મગધ સહમાં શિરેરે. હારે.

*

*

*

*

અંતે—

કલશ.

ધ્રમ ત્રિજગભાસણુ અચલસાસણુ વર્ધમાન નિણેસરો,
 બુધ પ્રેમ ગુર સુપસાય પાંમી સંથુણ્યો અલવેસરો;
 જિનગુણુ પ્રસંગે ભણ્યું રંગે તવન એ આદિમતણું,
 જે ભવિક ભાવે સુણે ગાવે કાંતિ સુખ પામે ધણું.

—(પ્ર૦ કા. નં. ૫૨૯, વી. પા., જૈ. એ. ઇ. ની તીર્થ
 માલાની પ્રતમાં.)

—પ્રકાશિત—ચૈલ વંદનાદિ સંગ્રહોમાં પ્રસિદ્ધ છે.

+ ઋષભ જિન સ્ત૦ ૫. ૬૧૪ જૈ. કા. સાર.

(૮૯૯૬) ગોડી પાર્શ્વનાથ છંદ.

આદિ—

દૂહા.

સુવચન મુજ સારદા, સામિણુ તું સમરતથ,
 ગોડીરા ગુણુ ગાવતાં, ઉપજે સરસ અરતથ.

૧

x

x

x

x

અંતે—

પારકરો પરતા પ્રખલ, રોગભોગ સંકટ હરણુ,

પ્રેમવિજય પ્રભુતા દિયણુ, કાંતિવિજય જયજય કરણુ.

૫૧

—૩-૧૩ બી. ડી. ૨૦૯ રો. એ. સો. મું. નં. ૧૮૯૧.

(આ કવિની શિષ્યપરંપરા હતી. ભાવદેવ સૂરિના પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર પર ગૂર્જરાતી વ્યાલાવખોષ સં. ૧૮૦૦ માં ભાનુવિજયે ૨૨૫૦ તેની પ્રત લખનાર આ કવિની શિષ્યપરંપરામાંના એકે લખી છે તે નીચે પ્રમાણે:—

સં. ૧૮૬૨ ના વર્ષે શકે ૧૭૩૪ પ્રવર્તમાન દાયણુ વદિ ૧૪ દિને બુધવાસરે સકલ ભદારક શ્રી વિજયપ્રભ સરિસ્વર ચરણસેવી સિષ્ય પં. પ્રેમવિજય તત્સિષ્ય પં. શ્રી કાંતિવિજય તત્સિષ્ય રાજવિજય તત્સિષ્ય કૃષ્ણવિજય. તત્સિષ્ય પં. શ્રી ૫ રંગવિજય ગ૦ તત્સિષ્ય સેવક ઋષભવિજય ત્રિખિત આત્માર્થે શ્રી અણહિલપુર પાટણુ મધ્યે. પત્ર ૫૬૨ નં. ૭૪૨ (પ્ર. કા.)

૪૪૧ કેસર.

(૯૦૦) ચંદનમલયાગિરિ ચોપદ સં. ૧૭૭૬ લાસમાં.

આદિ—

સાનિધકારી સારદા, સમરું હું સુપ્રભાત,	
જોડિ કલા થો જીમતિસું, મયા કરેજ્યો માત.	૧
વિધનવિઝારણુ સુખકરણુ, આનંદ અંગ ઉલ્લાસ,	
ગવરીસુત પ્રણમું ગહર, પરતક્ષ પુરો આસ.	૨
કવિયણુ કરજોડી કહે, આઘ અરજ સુંણેહ,	
મનસા પુરો માહરી, કથા કહું ગુણુગેહ.	૩
કહાં ચંદણુ મલયાગરી, કહાં સાયર કહાં નીર,	
કહિસું તિણુકી વારતા, સુણુસી સહુ વડવીર.	૪
એહ કથા સુણુતાં અવસ, પરતક્ષ પાપ પુલંત,	
જગ જસ બહુલો વિસ્તરે, વંછિત ફલ જરસંત.	૫

*

*

*

*

અંતે—

મુનિવર મારગ સંચર્યોજી, તપ જપ કીધા અપાર,	
અંતસમે અણુસણુ ગ્રહીજી, એક વલિ અવતાર.	૫૭
સ્વર્ગ બારમે દેવતાજી, રાજરાણી થાઈ,	
સુખ ભુગતે દિન દિન પ્રતિજી, એહ કથા સુખદાઈ.	૫૮

ચંદનરા ગુણ ગાવતાંજી, પાગીજી ભવપાર,	
દુખ દોહગ દુરૈ ટલૈજી, તીરથનો કલસાર.	૫૯
સંવત ૧૭૭૬ તરેજી, લાહે નગર ચોમાસ,	
મહાનન સહુ સુખીયા વસેજી, દિન દિન લીલવિલાસ.	૬૦
ઠાકુર ગુણ કરી ગાજતોજી, કેસોજી યુધનિધાન,	
ખ્યાગ ત્યાગ અધિકા કલ્યાજી, વંસ વધારણુવાન.	૬૧
નુરોજી નગરી વિષેજી, સુખદાઘ સંસાર,	
આસો સાંમ, ધરમ સરદાર.	૬૨
ચાર પેટે ચીઠું બાજતીજી, ચોર ખોટ,	
રાજકાજ બહુ સાચવેજી, સોભે સોભ અપાર,	
નગરી બાઘ રાનીજી, દેસ મવાડ મઝાર. નં.	૬૩
તીણુ દીન ચૌપી રચીજી, ચંદન તૃપની એહ,	
જખ્દ પંચમ દિનેજી, સંપુર્ણ ગુણ ગેહ નં.	૬૪
ઢાલ ભણી ઇચ્છારમીજી, કવિ કેસર કરજોડ,	
જે સુણુસ્યૈ ભલ ભાવસુંજી, તે ધર સંપતિ કોડિ.	૬૫

—લિ. પં. અનોપવિજયેન સં. ૧૮૮૦ વર્ષે મિતિ જ્યેષ્ઠ વદ
૬ મધ્યાન્હે ૧૬-૧૩ વિ. ને. નં.

૪૪૨ રંગવિલાસ ગણિ.

(૯૦૧)+ અધ્યાતમકલ્પદ્રુમ ચોપદ્ય સં. ૧૭૭૭.

આદિ—

પરમ પુરૂષ પરમેસર રૂપ, આદિ પુરૂષનઉ અકલ સરૂપ;	
સામી અસરણુ સરણુ કલ્યાય, સકલ સુરાસુર સેવે પાય.	૧
પ્રણમી તાસ ચરણુ અરવિંદ, અરતર ગચ્છપતિ શ્રી જિણુચંદ;	
સંભારી શ્રી સદ્ગુર નામ, ભાષા લિખું સંસ્કૃત ઠામ.	૨
અધ્યાતમકલ્પદ્રુમ લલ્લઉ, શ્રી મુનિસુંદર સૂરે કલ્લઉ;	
પરમારથ ઉપદેશન કરી, નવમ શાંત રસ પતિ અણુસરી.	૩

x

x

x

x

અતે—

- લિખ્યો શાસ્ત્ર ભાષાપણે, સમજે સગલા લોગ;
ધમ નરવિજયતણે વચન, ધરમારથ ઉપયોગ. ૧૦
- દેખી દેખી વચન તે, લિખિયા મતિ અનુસાર;
પંડિત દેખી સોધજ્યો, દેઈ દષ્ટિ ઉપકાર. ૧૧
- સંવત સતર સતોત્તરે, માસ શુક્લ વૈશાખ;
રવિવારે પાંચમિ દિને, પૂર્ણ થયો અભિલાષ. ૧૨
- ખરતર ગછ માંહે સરસ, આચારજ ગણુધાર;
શ્રી જિણુચંદ સૂરીસવર, સૌમ્ય ગુણે સિરદાર. ૧૩
- તાસ સીસ ગુર ચરણુજ-સમ તે રંગવિલાસ;
નિજપર આતમહિત ભણી, કીનો આદરિ જાસ. ૧૪
- ભણિજ્યો ગુણુજ્યો વાંચજ્યો, એ અધ્યાતમ રાસ;
જિમ જિમ મનમાં ભાવસ્યો, તિમ તિમ થસ્યે પ્રકાસ. ૧૫
- લિ. ગણિ નરવિજયાય ૧૬-૧૪ દા. ૪૩ નં. ૪૮ જા રેં.

પ્ર૦ રા. મોતીચંદ ગિ. કાપડિયા વિવેચિત અધ્યાતમકલ્પદ્રુમમાં
છેવટે પૃ. ૪૯૬ થી ૫૧૮.

(આમાં જણાવેલા ખરતર ગછપતિ જિનચંદ્રસૂરિ અકબર પાસેથી
'યુગ પ્રધાનપદ મેળવનાર પ્રસિદ્ધ ૬૧ મા પદ્ધર જિનચંદ્રસૂરિ નથી પણ
ખરતર ગચ્છની પટ્ટાવલિમાંના ૬૫ મા પદ્ધર જિનચંદ્રસૂરિ જણાય છે
કે જેના પિતાનું નામ ગણુવર ચોપડા ગોત્રીય શાહ સહસ્રકરણુ અને
માતાનું નામ સુપિયાદેવી અને પોતાનું મૂળ નામ હેમરાજ તથા દીક્ષાનું
નામ હર્ષલાભ હતાં. સં. ૧૭૧૧ ભાદ્રવા શુદ્ધ ૧૦ ને દિને શ્રી રાજન-
ગરમાં નાહટગોત્રીય શાહ જયમલ્લ તેજસીની માતા બાર્ધ કસ્તુરબાઈએ
આચાર્ય પદવીનો મહોત્સવ કર્યો, ત્યાર બાદ સૂરિજીએ જ્ઞેષ્ઠપુર વાસી
શાહ મનોહરદાસે કાઢેલા સંધની સાથે શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થની યાત્રા
કરી તથા મનોહરદાસે બંધાવેલા ચૈલશૃંગાર શ્રી ઋષભાદિ ૨૪ તીર્થકરનાં
બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યારબાદ શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિજી સં. ૧૭૮૩ માં
શ્રી સૂરત બંદરમાં સ્વર્ગસ્થ થયા.)

૪૪૨ ક પ્રેમચંદ (કનકચંદ્ર ઉ. શિ.)

(૯૦૧૬) આપુરાજ સ્તવન. આદિકુમાર સ્તવન. સં. ૧૭૭૯
જેઠ શુ. ૨

અતે—

સંવત સતરે ઉગલાસીધ, ખીજને યુધવારે વાસ,
જેઠ મહિને જુગતસું, ગાયો શ્રી આદિકુમારે. લાલ. ૩૩
કનકચંદ ઉવઝાયનો, વાયક કહે પ્રેમચંદ્રે, લાલ.
વંદે પૂજે ભાવસું, પાલે પરમાણુદરે લાલ. ૩૪
લખ્યા સં. ૧૯૭૦ જેઠ શુદી ૧૧ શનિ પ્ર. કા.

૪૪૩ પુણ્યવિલાસ (ઉ૦ પુણ્યચંદન શિ.)

(૯૦૨) માનવુંગ માનવતી રાસ સં. ૧૭૮૦ શરદના ખીજ
માસમાં શુ. ૩ રવિ, લૂણકરણસરમાં.

આદિ—

દૂધા સોરઠા.

નમું સદા નિતમેવ, આદીસર અરિહંત પય,
દરસણુ શ્રીજિનદેવ, લૂણકરણસરમે લલો. ૧
કવિયણુ કેરી માય, વલિ પ્રણમું વાગેશ્વરી,
ચરણુ નમું ચિત લાય, વિધિ...વિધાયુર તણા. ૨
જિનવર ધરમ જિ કોષ, દોષ પ્રકારે દાખીયો;
સાયવતાં સુખ હોષ, શ્રાવકને વલિ સાધુને. ૩
દ્રાશ્ય વ્રત અગાર, પંચ મહાવ્રત સાધુના,
મુશો સદ્ અધિકાર, તિણુમાં ખીજ વ્રત તણો. ૪
માનવતી પરખધ, મૃષાવાદ બેપર કર્હું;
સુણો તાસ સંખધ, કુણુ માનવતી કિહાં થઇ. ૫
જીવ્યો તાસ પ્રમાણુ, વચન બોલિ પાલે જિઠે;
જીવત ધિગ્ તસુ જાણુ, વચન બોલિ બદલે જિઠે. ૬

રાખ્યો સીલરતન, પ્રગટ બોલિ જિણુ પાલીયો;

મનમાં હુસૈ મગન, મુણતાં તાસ સંબંધ સહુ.

૭

x

x

x

x

અતે—

સત્ય વચન ફલ તુમે જોઈજ્યો, પ્રિઉનૈ લગાયો ખાય;

ઈહ લોકનઈ પરલોકના, સુખ પાખ્યારે જિણુ વ્રતનઈ પસાય. ૧૬

એ રાસ મઈ રચીયો ભલો, દેખી ચરિત્ર અધિકાર,

ખીજ વ્રતનૈ જીપરઈ, મનમાંહરે આણી હરપ અપાર. ૧૭

સંવત સતરૈ અસ્સીયે, રહ્યા લૂણસર ચૌમાસ,

વાચક શ્રી પુન્યચંદનઈ, સુપસાઈરે કીધો એ રાસ. ૧૮

રવિવાર સુદિ દ્વિતીયા દિનઈ, રિતિ સરદ ખીજો માસ,

શિષ્ય પુણ્યશીલનઈ આચરઈ, ઇમ જંપઈરે કવિ પુન્યવિલાસ. ૧૯

કૃતં ચ લિખિતં ચ

—સં. ૧૭૮૨ વર્ષે શ્રાવણ માસે કૃષ્ણપક્ષે તિથૌ નવમ્યાં ૯

ગુરુવારે લિખતં વીકાનેર મધ્યે. આ કવિની પોતાની હસ્તલિખિત પ્રત છે. ૩૬-૧૫ સે. લા. વડોદરા નં. ૧૭૭૬.

૪૪૪ જ્ઞાનવિજય.

(૮૦૩) મહાયચરિત્ર. સં. ૧૭૮૧ મિશ્ર.

૪૪૫ નિત્યલાલ (આં.* વિદ્યાસાગરસૂરિ-મેરૂલાલ-સહજ-

સુંદર શિ.)

* પિતાનું નામ કર્મસિંહ અને માતાનું નામ કમલા હતું.

શા કર્મસિંહ કહેવું ત્રિદશપતિ સારિખો. માત કમલાતણું સુજસ દીપે,
વિષુધવર છત્રધર નમતિ જાકે સદા, અનડ લાડ કંકિન કંદર્પ ઝીપે-

+ નિત્યલાલ કૃત વિદ્યાસાગરસૂરિ સ્તવન.

જુઓ વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણ પૃ. ૪૫૧.

+ મૂર્ખની સજાય ૧૯૨ સ. મા. ભી.

+ મહાવીરના ૫ કલ્યાણકનું ચોદાગીતિ સં. ૧૭૮૧ સુરત.

૫. ૫૦ જૈ. પ્ર.

+ ચંદનબાળા સ. સં. ૧૭૮૨ આ. વ. ૬, રવિ સુરતમાં. ૫. ૨૮૭

સ. મા. ભી.

(૯૦૪)+ ચોવીશી સં. ૧૭૮૧ સુરતમાં.

અંતે—

સંવત સતર એકયાસીએજી, સૂરતિ રહી ચોમાસ,

ગુણ ગાતાં જિનજીતણાંજી, પહુતી મનની આસ. કિ. ૫ વી.

વિદ્યાસાગર સૂરીસજી, અંચલગચ્છ સિણુગાર,

વાચક સહજસુંદર તણેજી, નિત્યલાભ જયજયકાર. કિ. ૬ વી.

—સં. ૧૭૮૨ વર્ષે શ્રી સૂરતિ મધ્યે પં. શ્રી નિત્યલાભ
લિખિતં. ૯-૧૨ આ. ક. ૫૦ ચોવીશી વીશી સંગ્રહ.

+ વાસુપૂજ્ય સ્તવ સં. ૧૭૭૬ માં વાસુપૂજ્યની કચ્છ અંબારમાં
સ્થાપના કીધી.

કચ્છ દેશે ગુણુમલિ નીલોરે, રૂડું ગામ અંબાર,

તિહાં જિનવર પ્રાસાદ છેવે, મહિમાવંત ઉદાર. ૧૦

x x x x

પૂજતા જિનવર ભાવશુંરે, લલિયે શિવસુખ સાર,

સત્તર છહોંતેર થાપનારે, વદિ તેરસ ગુરવાર. ૧૩

અંચલ ગચ્છપતિ જાણિયેરે, વિદ્યાસાગર સૂરિરાય,

વાચક સહજસુંદર તણેરે, નિત્યલાભ ગુણુગાય. ૧૪

(૯૦૫) સદેવંત સાવલિંગા રાસ. સં. ૧૭૮૨ મહા શુદ્ધ ૭ બુધ,
સુરતમાં.

આદિ—

દ્વહા.

સકલ સુખસંપતિકરણુ, ગુણુનિધિ ગોડિપાસ,

પદ્મજ પ્રણમું તેહના, પ્રેમ ધરિ સુવિલાસ.

ત્રિન ભુવન રંઝે રમેં, સરસતિ સાચું રૂપ,	
ધ્યાન ધરૂં મન તેહનું, આપે વચન અનૂપ.	૨
વલિ પ્રણમું ગુરુદેવતા, જ્ઞાનતણા દાતાર,	
મુરખધિ પંડિત કરેં, એ મોટો ઉપમાર.	૩
રસિયા વિણુ શૃંગાર રસ, નવરસ વિના વખાણુ,	
લવણુ વિના જિમ રસવતી, તિમ ગુરુ વિના પુરૂષ અજ્ઞાણુ.	૪
સાર વસ્ત સંસારમાં, સિદ્ધિ બુદ્ધિ ગુણધામ,	
તે પ્રસાદ સુગુરુ તણો, ભગતેં કરૂં પ્રણામ.	૫
ચાર પદાર્થ ધર્મના, દાન શિયલ તપ ભાવ,	
વીર જિણુંદ વખાણિયા, ભવજલ તારણુ નાવ.	૬
એ ચારે સરિખાઅ છે, પણુ શિયલ સમો નહિ કોય,	
લોકોત્તર લોકિક સુખ, જસ પરસાદેં હોય.	૭
સદેવચ્છનિ વારતા, સરસ ઘણી શ્રીકાર,	
કવિ અતુરાષ્ઠ કેલવે, રસના રસ સુવિચાર.	૮
રસિક વિણુ શિણુગાર રસ, શોભ ન પાવેં શુદ્ધ,	
કાંમિણિ વિણુ કામિ પુરૂષ, દિસે શુદ્ધ વિસુદ્ધ.	૯
તિણુ રસ કો કામિણિ ત્રિયા, વલિ નાયક સુપ્રધાન,	
કવિયણુ તિણુ કારણુ કહેં, રસિક હેત ધરિ ગ્યાંન.	૧૦
મધુકર સમ જે નર કલ્યા, તે જાણે રસભાવ,	
ચૂં જાણે મૂરખ આપડા, ગોલ ખોલ એક દાવ.	૧૧

ઢાલ પેહલિ. ૧

(જંદાવતમાં કાંહન કુઅરજિ રાધાને મન ભાવેરે. એ દેશી.)	
ઘણિંહિં જાંબુદિપ મઝારેં, ભરતક્ષેત્ર ગુણુ ધુરોરે,	
સહસ અત્રિસ દેશ તેહમાંહિ, રૂડા આગમમાં અધિકારિરે.	૧
× × × ×	
પૂર્વદિસેં સોભતિ, પ્રથવિતિલક ઉપમાનોરે,	
કુકણુવિજય નાંમે નયરિ, ઉત્તમ પૂરૂષ પ્રધાનોરે.	૩
× × × ×	

તે નગરિમાંહિ રાજ્ય કરે છે, દિન દિન અધિક પ્રતાપિરે,
સાલિવાહન સુગુણ સોભાગિ, કિરત જગમાં વ્યાપિરે. ૧૧

ગુણમાલા પટરાંણિ તેહનિ, શિલવતિ જગગાંણિરે,
મંદિત ગતિ ગોરિ ગુણવંતિ, રૂપે રંભા સમાંણિરે. ૧૨

* * * *

તસ સુત ચંદ્રકલા દ્વિદ્વાર શાદેવચ્છ ધણે નામેરે,
બોગિ બમર જિમ ગુણનો રસિઓ, રતિપતિ ઉપમ પાંમિરે. ૧૫

x x x x

પદમો મેહતો તેહ ભૂપતિનો, મંત્રિ બુધિનિધાનોરે,
જનપદના સહુ કાંમ ચલાવે, રાગનો પણ માનોરે.
પદમાવતિ નામે તસ ધરણિ, પ્રિતમનું ચિતહરણિરે,

x x x x

સાવલંગા તનયા તસ રૂડી, અપછરેનૈ અવતારિરે.

અંતે—

અંચલગચ્છપતિ અધિક પ્રતાપિ, વિદ્યાસાગર સૂરીરાયારે,
જગવલ્લભ ગુરુ જ્ઞાનસવાયા, હિતવચ્છ સુખદાયારે. ૧૦

આણુ વહિં શિરે નિશદિન તેહનિ, પાટ ભક્તિ વર દાધરે,
મેરૂલાલ વાયકપદ ધારી, જગ જસ કિરતિ સોહાધરે. ૧૧ બ.

શિષ્ય તેહના સુખકારિ, વાયક સહેજસુંદર ગુરૂરાયારે,
તાસ કૃપાથિ રાસ એ ગાયો, નિત્યલાલ પંડિત સુખ પાયોરે. ૧૨

નગરમાંહે સુરતિ રંગીલો, આવક વસે નગિનારે,
દેવગુરૂના રાગિ દદ ધરમિ, જિનવર ભગતે બિનારે. ૧૩

તે સંધના આચ્છયિ મેં રાસ રચ્યો ઉલ્લાસેરે,
દેશિનિ ચતુરાછ આંણિ, અનુભવને અસાસેરે. ૧૪

સંવત સત્તરસેં બ્યાસીઈ (નેવાસીયૈ) સુંદર માધવ માસેરે,
સુદ સાતમ પુષ્પવાર અતોપમ, પૂરણ થયો સુવિસાલરે. ૧૫

ગોવીસેં હાલેં કરિને, રાસ એ રસિક પ્રભાણૌરે,
તે સુણતાં નિત હોજ્યો સહુને, ઘરઘર કોડી કલ્યાણૌરે. ૧૬

—શીલવિષયે છતિશ્રી પા. ૧૨-૧૬.

લા. ૧૮૪૭ મૃગશિર સુદ ૧ (પ્ર. કા.) ૧૯-૧૬ વી. પા. ૧૬-૧૪ માં.

—શીલવિષયે સદેવજી સાવલંગા રાસ સંપૂર્ણ. શ્રી અંચલગચ્છે
શ્રી પુણ્યસાગર સૂરીશ્વર વિજય રાજ્યે તસ આગ્રાકારી મુનિ શ્રી ૭
સત્યલાભજી ગણિ તત્ શિષ્ય મુન્ન્યાનવર્દનજી ગણિ લિખિતં શિષ્ય
મુ. રતનસુંદર પઠનાયક પં. શ્રી અમૃતવિજયજી ગણિના રાસ લિખ્યો છે
શ્રી જળજી બિંદર મધ્યે. સંવત ૧૮૫૪ ના ચૈત્ર વિદ ૫ દીને શ્રી
ઋષભદેવ પ્રાસાદાત્ ૧૯-૧૫ વ. રા. મુંબઈ.

(૯૦૬)+ વિદ્યાસાગર સૂરિરાસ સં. ૧૭૯૮ પોષ ૧૦ સોમ.
અંબારમાં.

આદિ—

પ્રણમી શ્રી શ્રુતદેવતા, નિજગુરુ સમરી નામ,	
ગજપતિના ગુણ વરણવું, મુખસંપતિ હિત કામ.	૧
પંચમ આરે પરગડા, સાચા સોહમ સ્વામિ,	
શ્રી ઉદયસાગર સૂરીસર, ભવિ આસ્થા વિસરામ.	૨
ગુણ બહુ ગજનાયકતણાં, કહિતાં નાવેં પાર,	
અદ્ય બુદ્ધિથી વરણવું, સાંભલજો નરનારિ.	૩

x x + x

અંતે— હાલ ૧૦ રાગ ધન્યાસી.

ગાયા ગાયારે મેં પરમ પટોધર ગાયા.	
શ્રી ઉદયસાગર સૂરીસર સાહિબ, પૂરવ પૂન્યેં પાચારે.	ગા. ૧
શ્રી અંચલગજપતિ તેજેં દિનમણિ, જગ યસપડહ વગ્નયા,	
એ ગુરના ગુણગામ કરંતા, પુન્ય ભંડાર ભરાયારે.	ગા. ૨
શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરીસ પટોધર, શ્રી ઉદયસાગર સૂરીરાયા,	
સંપ્રતિ કાલે સુરતર સરખા, દિન દિન તેજ સવાચારે.	ગા. ૩

સંવત ૧૭૯૮ ના વરષે, પોષ દશમ સોમવારે,
 ગજપતિના ગુણ વર્ણન કીધા, યોમાસ રહી અંજરે. ગા. ૪
 મેરલાભ વાચકપદ ધારક, શુદ્ધ સિદ્ધાંતી કહાયા,
 જ્ઞાનક્રિયા ગુણપૂરણ ભરીયા, પૂજ્યના માન સવાયારે. ગા. ૫
 શિષ્ય તેહજના સહજસુંદર વાચક, સીતલ પ્રકૃતિ સુહાયા,
 રાગદ્વેષ ન મમે કોઇ સાથે, સદ્ગુણે મન ભાપારે. ગા. ૬
 તસ પદ સેવક વાચક નિત્યલાભે, ગજપતિના ગુણ ગાયા,
 ગુરુસેવા કરતાં નિત્ય લહીઈ, નવ નિદ્ધિ શિદ્ધિ સવાયારે. ગા. ૭
 પ્ર૦—ઐ. રા. સં. ભા. ૩

૪૪૬ ન્યાયસાગર. [ત૦ ધર્મસાગર ઉ.—વિમલસાગર—
 પદ્મસાગર—ઉત્તમસાગર શિ.]

[ભિન્નમાલ (મરૂધર—મારવાડના)માં ઓસવાલ જ્ઞાતિના મોટા
 સાહ અને રૂપાં ને ત્યાં જન્મ સં. ૧૭૨૮ આવળુ શુદ્ધ ૮. નામ
 નેમિદાસ. ઉત્તમસાગર મુનિ પાસે દીક્ષા. ગુરૂનો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૫૮
 માં. કેશરીઆજના તીર્થમાં દિગંચર નરેન્દ્રકીર્તિ સાથે વાદવિવાદ કરી
 તેનો પરાજય. દેહત્યાગ સં. ૧૭૯૭ બાદપદ વદ ૮ અમદાવાદમાં
 હુહારની પોલમાં. તેમનો સ્તૂપ ત્યાં કદમપુરાની વાડીમાં કરવામાં આવ્યો—
 જન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્ય સંચય.]

(૯૦૭) સમ્યક્ત્વ વિચાર ગર્ભિત મહાવીર સ્તવન.—સમકિત
 સ્ત૦ હાલઅંધ સં. ૧૭૬૬ ભા. ૫

આદિ—

પ્રણમી પદ જિનવરતણા, જે જગને અનુકૂલ,
 જસ પસાઇ મિહં લહિઉં, સમકિત રચણ અમૂલ;
 તે જિમ વીરેં ઉપદિસ્યું, પરપદ મજા અનૂપ,
 તિમ હું વર્ણવસ્યું હવેં, સમકિત શુદ્ધ સ્વરૂપ.

x

x

x

x

અંતે— દાલ ૬. માઠ ધન સુપનનું—એ દેશી.

સંવત ૧૭૮૨ સુનિ ચંદ્ર ૧૭૬૬ સંવત્સર જાણી,
બાહરવે માસે સિત પંચમી ગુણુ ખાણી.

૫

શ્રી તપગણનાયક શ્રી વિજયરત્ન સરિદ,
સુરચુર જસ આગલિ કરજોડી મતિમંદ;
તસ રાજે પંડિત ઉત્તમસાગર સીસ,
કહૈ ન્યાયસાગર પ્રભુ પૂરો સંધ જગીસ.

૬

—મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી ભાણુવિજય ગ. શિષ્ય પં. શ્રી
મોહનવિજય ગ૦ લખિત, પ્રેમાપુરં. સં. ૧૭૮૨ વર્ષે માગશિર વદિ
૧૪ બુધે—એક પોથી ૪૬ પાનાની તેમાં પાના ૩૯ થી ૪૬ સુધીમાં
છે દા. ૭૧ નં. ૬૪ માં. આ મૂળ સ્તવન તેનાપર સ્વોપન આજાવ-
બોધ સહિત આ. ક. ના ભંડારમાં છે.

તેના પર સ્વોપન આલાવબોધ સં. ૧૭૭૪ રાજનગરમાં.

વેદ હયાદ્રીદુ ૧૭૭૪ મિતે, વર્ષે રાગદિનગરસ્થેન,
વિષ્ણુધોત્તમા સુશિશુના, ન્યાયાદિજલધિના નામના ॥ ૧ ॥
સમ્યક્ત્વ સ્તવનસ્થાસ્ય લોકભાષા નિબદ્ધે બંધસ્મ
સ્વપરેષાં સ્મૃતિ હેતોરકારિ આલાવબોધાય ॥ ૨ ॥

લ૦ ૧૯૩૧ કા. શુ. ૩ ગુરૂ. મુંબઈ. ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ
પ્રસાદાત્—પત્ર. ૪૩ પં. ૬૨. આ. ક.

૯૭ પિંડદોષ વિચાર સજ્જાય. સં. ૧૭૮૧ ભરચમાં.

આદિ—

પ્રભુમી જિનવર પદ્મમલ, સિદ્ધ નમી કરજોડિ,
પિંડ દોષ કહું લેશથી, પહોયધ વંછિત કોડિ.

અંતે—

સંવત સતર એકાદશીઈ વર્ષે ભરચચ રહી ચોમાસોજ,
એ સજાય કર્યો જગહેતે, ભણીઈ મનિ ઉલ્લાસોજ.

૧૨

તપગછમાં પંડિત ગીતારથ, ઉત્તમસાગર સીસોળ,
ન્યાયસાગર કહૈ સંજમ પાસો, દિન દિન અધિક જગીસોળ. ૧૩

—માં૦

(૯૦૭ ક) નિગોદવિચાર ગર્ભિત મહાવીર સ્તવ.

અતે—

હવે પ્રભું તુ મુઝને મિલ્યો, સિદ્ધાં સવિકાજ,
ન્યાયસાગર પ્રભુતેં કહેં, ધન દિન મુઝ આજ. સુધ.

—પં. રાજેન્દ્રવિજય-પં. જગમાલજી અર્થે સ્થંભતીર્થે સં. ૧૮૬૫
ભાદ્રપદસિત પ્રતિપદે લિ. ટળા સહિત. (૭-૧૧; ૩-૧૨ આ. ક.)

(૯૦૮) મહાવીર રાગમાલા સં. ૧૭૮૪ ધનતેરસ રાતેરમાં.

(જૂદા જૂદા રાગમાં જેવા કે માલવકોશ વગેરે.)

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

ધર ધર મંગલમાલ આજ મારે ધર ધર મંગલમાલ,	
વીર નિર્વાણને કેવલ ઉત્સવ, ઇંદ્ર કરઈ તતકાલ.	આજ. ૧
ધરિ ધરિ રંગવધાઈ મંડન, શોભા ઝાકઝમાલ.	આજ. ૨
રહિ રાનેર નયર ચોમાસું, જિહાં જિનભુવન વિશાલ.	આજ. ૩
વેદ વસુમુનિ વિદુ મિત, હવેં એ રંગમાલ.	આજ. ૪
ધનતેરસિ દિનિ પૂરણ કિંધી, છત્રીસ રાગ રસાલ.	આજ. ૫
સોમચંદ્રસાહ જયચંદ હેતઈ, એ ઉત્તમ ગુણુભાલિ.	આજ. ૬
પંડિત ઉત્તમસાગર સેવક, ન્યાયસાગર સુરસાલ.	આજ. ૭
મહાવીર સ્તવ્યા મેં પૂજી યુધ ગુણુમણિ ભરી થાલ.	આજ. ૮

કલશ.

જય જગત લોચન તમવિરોચન મહાવીર જિનેસરો,
મહેં યુદ્ધ્યો આગમ ભક્તિરાગઈ જગતઈ જગઅધહરો;
તપગછમંડન દુરિતખંડન ઉત્તમસાગર બુધવરો,
તસ સીસ ભાસઈ પુણ્ય આસય ન્યાયસાગર જય કરો. ૧

—સં. ૧૭૮૪ માર્ગ ૦ વ. ૭ ભૃગુ લેખ:-૬-૧૦ આ. ક.

(૯૦૯)+ ચોવીસી (૧)

આદિ—

આદિનાથ જિનસ્ત.

પ્રભુ તાહરી સુરતિ મેં ધરી ધ્યાનમાં,

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુ સેવટ માયે, વાણી અમૃત પાનમાં. પ્રભુ. ૭

અતે—

મહાવીરસ્ત.

નિરખી સાહિબકી સુરતિ, લોચન કેરે લટકે હો રાજ,

ધ્યારા લાગો.

x x x x

ઉત્તમ શીશે ન્યાય જગીશે, ગુણુ ગાયા રંગ રટકે હો રાજ

ધ્યારા લાગો. ૭

+ચોવીસી (૨)

આદિ—

આદિનાથસ્ત.

માહરૂં મન મોહુરે શ્રી વિમલાચલે રે-એ દેશી.

જગ ઉપગારીરે સાહિબ માહરોરે, અતિશય ગુણુમણિ ધામ.

x x x x

ન્યાયસાગર ગુણુઆગર સાહિબારે લળિ લળિ નમે નિતુ પાય. મો.

અતે—

મહાવીરસ્ત.

રાગ ધન્યાશ્રી.

વંદુ વીર જીનેસર રાયા, વર્ધમાન સુખદાયાળ

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુના ગુણુ ગાયા, સુજશ સુખોધ સવાયાળ.

૫

કલશ.

ચોવીશ જિનકર ભવિક હિતકર, સકળ મંગળ સુરતર

વિવિધ દેશી બધી અયા, ભકિતવશથી સુંદર,

તપગચ્છ શોભા કરણુ કવિવર ઉત્તમ સાગર પદકજે,

રસિક મધુકર ન્યાયસાગર શીષ જિન ગુણુને ભજે.

—અને પ્ર૦ ચોવીસીવીસી સંગ્રહ પૃ. ૧૪૪-૧૭૧.

તપગછમાં પંડિત ગીતારથ, ઉત્તમસાગર સીસોળ,
ન્યાયસાગર કહૈ સંજમ પાથો, દિન દિન અધિક જગીસોળ. ૧૩

—માં૦

(૯૦૭ ક) નિગોદવિચાર ગભિંત મહાવીર સ્તવ.

અતે—

હવે પ્રભું તુ મુઝને મિલ્યો, સિદ્ધાં સવિકાજ,
ન્યાયસાગર પ્રભૂતે કહે, ધન દિન મુઝ આજ. સુધ.

—પં. રાજેંદ્રવિજય-પં. જગમાલજી અર્થે રચંભતીથે સં. ૧૮૬૫
ભાદ્રપદસિત પ્રતિપદે લિ. ૮૫૫ સહિત. (૭-૧૧; ૩-૧૨ આ. ક.)

(૯૦૮) મહાવીર રાગમાલા સં. ૧૭૮૪ ધનતેરસ રાનેરમાં.

(જૂઠા જૂઠા રાગમાં જેવા કે માલવકોશ વગેરે.)

અતે—

રાગ ધન્યાસી.

ધર ધર મંગલમાલ આજ મારે ધર ધર મંગલમાલ,
વીર નિર્વાણુને કેવલ ઉત્સવ, ધ્રુવ કરઈ તતકાલ. આજ. ૧
ધરિ ધરિ રંગવધાર્ધ મંડન, શોભા ઝાકઝમાલ. આજ. ૨
રહિ રાનેર નયર ચોમાસું, જિહાં જિનભુવન વિશાલ. આજ. ૩
વેદ વસુમુનિ વિદ્યુ મિત, હવે એ રંગમાલ. આજ. ૪
ધનતેરસિ દિનિ પૂરણ કિધી, છત્રીસ રાગ રસાલ. આજ. ૫
સોમચંદસાહ જયચંદ હેતઈ, એ ઉત્તમ ગુણમાલિ. આજ. ૬
પંડિત ઉત્તમસાગર સેવક, ન્યાયસાગર સુરસાલ. આજ. ૭
મહાવીર સ્તવ્યા મેં પૂજી થુમ ગુણમણિ ભરી થાલ. આજ. ૮

કલશ.

જય જગત લોચન તમવિરોચન મહાવીર જિતેસરો,
મહેં થુંણ્યો આગમ ભક્તિરામઈ જગતઈ જગઅધહરો;
તપગછમંડન દુરિતખંડન ઉત્તમસાગર બુધવરો,
તસ સીસ ભાસઈ પુણ્ય આસય ન્યાયસાગર જય કરો. ૧

—સં. ૧૭૮૪ માર્ગ ૦ વ. ૭ ભૃગૌ લેખ:—૬-૧૦ આ. ક.

(૯૦૯)+ ચોવીસી (૧)

આદિ— આદિનાથ જિનસ્ત.

પ્રભુ તાહરી સૂરતિ મેં ધરી ધ્યાનમાં,

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુ સેવટ માયે, વાણી અમૃત પાનમાં. પ્રભુ. ૭

અતે— મહાવીરસ્ત.

નિરખી સાહિબકી સૂરતિ, લોચન કેરે લટકે હો રાજ,

પ્યારા લાગો.

x x x x

ઉત્તમ શીશે ન્યાય જગીશે, ગુણ ગાયા રંગ રટકે હો રાજ

પ્યારા લાગો. ૭

+ચોવીસી (૨)

આદિ— આદિનાથસ્ત.

માહરૂં મન મોહુરે શ્રી વિમલાચલે રે-એ દેશી.

જગ ઉપગારીરે સાહિય માહરોરે, અતિશય ગુણમણિ ધામ.

x x x x

ન્યાયસાગર ગુણગ્યાગર સાહિયારે લખિ લખિ નમે નિતુ પાય. મો.

અતે— મહાવીરસ્ત.

રાગ ધન્યાશ્રી.

વંદુ વીર જીનેસર રાયા, વર્દમાન સુખદાયાળ

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુના ગુણ ગાયા, સુજશ સુખોધ સવાયાળ.

૫

કલશ.

ચોવીશ જિનકર ભવિક હિતકર, સકળ મંગળ સુરતર

વિવિધ દેશી બધી મયા, ભકિતવશથી સુદર,

તપગચ્છ શાભા કરણ કવિવર ઉત્તમ સાગર પદકર,

રસિક મધુકર ન્યાયસાગર શીષ જિન ગુણને ભજે.

—અને પ્ર૦ ચોવીસીવીસી સંગ્રહ પૃ. ૧૪૪-૧૭૧.

+વીશી

આદિ—

૧ શ્રી સીમંધરજિનસ્ત.

રાગ બિહાગડો.

કહેજો વંદન જાય, દધિસુત કહેજો વંદન જાય.

x x x x

ન્યાયસાગર દાસકોં પ્રભુ, કીજીયે સુપસાય. દધિં

૭

અતે—

૨૦ શ્રી અજિતવીર્ય જિનસ્ત.

અરજ સુણો દુક મેરીરે યાદવકે ઘોઠા—એ દેશી.

અરજ કંઈ દિલ ગ્યાનીરે, સુણુ સાહિય મેરા,

x x x x

ન્યાયસાગર પ્રભુ વાંછિન પદવી, દાને કરો મહેરયાની. સુ.

૬

૬-૧૮ આ. ૬; પ્ર૦ ચોવીશીવીશી સંયહ પૃ. ૭૩૮-૭૪૮

૪૪૭ રામવિજય (૨) (તં હીરવિજયસૂરિ-કલ્યાણવિજય-

ધર્મવિજય—જયવિજય—શુભવિજય—સુમતિવિજય શિષ્ય).

(૯૧૧) તેજપાળ રાસ—સં. ૧૭૬૦.

(૯૧૨) ધર્મદત્તઋષિ રાસ—સં. ૧૭૬૬ પાનાં ૨૪. અમં

(૯૧૩) શાંતિજિન રાસ—૧૭૮૫ વૈ. શુ. ૭ ગુર રાજનગરમાં.

આદિ—

સકલ શ્રેયવર દાયિની, મુનિવર વંદિત જોહ;

જિનપદ લક્ષ્મી નિત નમું, આણિ અધિક સ્નેહ.

અતે—

તપગચ્છનાયક સુચર મુણિંદા શ્રી હીરવિજય સૂરિદારે,

યુઝ્યો અકબરશાહ નરિંદા, મોહનવેલ્લિકંદારે.

૧૩

પહહ અમારિ તણા વજડાયા, જીજ્યા કર છોડાપારે

ડાખર સરવર પુણ્ય અંકૂરા, ધર્મકરણ ચયા શરારે.

૧૪

- અકબરશાહ કર્યો જેણે સીધા, બિરદ ' જગત્પુર ' દીધોરે;
મહીયલમાં સખલો જસ લીધો, ચિંતિત કારત કીધોરે. ૧૫
- શ્રી વિજયદાન ગુર પાટ પટોધર, ઉદયો અધિક સવાહરે,
પંચ વિષય પરિહાર કર્યો જિણે. તપ તપિયા સુખદાહરે. ૧૬
- દોય સહસ અગિલ જસ કીધાં, ઇમ નિવિ તિમ જાણોરે;
ત્રિણ્ય સહસ પટ શત વલી ઉપર, તપ ઉપવાસ વખાણોરે. ૧૭
- ચાર દોડિ સંખ્યાએ કીધો, શ્રી સહગુર શિષ્ય બાયોરે,
અષ્ટોતર શત મુનિ જેણે દીખ્યા, એ ગુર પુન્યે પાયોરે. ૧૮
- પંચશત સંખ્યાએ જસ ઉપદેશે, દેહરાસર પ્રાસાદોરે,
ભવિજન ભાવ ધરીને માંડ્યા, દીડે હોવો આણુદોરે. ૧૯
- મિંબપ્રતિષ્ઠા કીધી ગુરજીએ, પંચાસવાર ઉદારે,
પાટણુ પ્રમુખ નયર બહુ ઉત્સવ, વરત્યો જય જયકારે. ૨૦
- યાત્રા દોય સિદ્ધાયલ ફેરી, દોય ગિરિનારે કીધીરે,
લાખ મિંબ જુહાર્યો જિનનાં, મહિયલે ઇજત લીધીરે. ૨૧
- માન તજ ઋષિ મેવજી નામે, હુકામતનો સ્વામીરે,
જિન પ્રતિમા આરાધક હુઓ, હીરગુરને પામીરે. ૨૨
- માગશિર સુદિ નવમી દિન સુંદર, શાહ કુંયરા કુલિ આયોરે,
પન્નર આસીએ પાલણુપુરમાં, નાથીએ કુંઅર જાયોરે. ૨૩
- પન્નર છન્નુએ કાર્તિક વદમાં, ખીજે દીક્ષા લીધીરે,
સત્તર સોલસાતે નાગોરે, પંડિત પદવી દીધીરે. ૨૪
- સત્તર સોલ આઠે વાયકપદ, મહાશુદિ પંચમીએ દીધૂરે,
વિજયદાન સૂરીશ્વર ઉત્તમ, ચિંતિત કારજ કીધૂરે. ૨૫
- સોલ દાહોત્તરે સીરોહિમાં, આચારિજ પદ પાયુરે,
સોભાગી મહિમાનિધિ મોટા, જિનજ્ઞાસન દીપાયુરે. ૨૬
- શ્રી હિરવિજયગુર પાટે પટોધર, શાહ કર્મોકુલ ચંદોરે,
મોત કોઇ ડાઈ કુખિ ઉપન્યા, શ્રીવિજયસેનસૂરિ વદોરે. ૨૭

સુમતિ ગુપતિ સુધી ગુરુ ધારે, સમતા રસ ભંડારોરે, જિણે એ ગુરૂને નયણે નિરખ્યાં, ધન તેહનો અવતારોરે.	૨૮
શાહિ સભામાંહિ વાદ કરિને, જિનમતિ થિરતા થાપીરે, મિરદ ‘ સવાઈ જગતગુરુ ’ પાપો, કીર્તિવ્રતા આરોપીરે.	૨૯
તાસ પાટે ઉદયાચલ ઉદયો, શુદ્ધ પ્રરૂપણકારીરે, શ્રી રાજસાગર સૂરી જયવંતા, ભવિયણે ઉપકારીરે.	૩૦
દેવીદાસ કુલ અંબર દિનમણિ, માત કોડમદે જયારે, મનમોહન સોભાગી સદગુરુ, મહિમાનિધિ મુનિરાયારે,	૩૧
સંવત સોલ પચાસીયા વર્ષે, આચારજપદ થાપીરે, શ્રી રાજસાગરસૂરિ નામ જયકંર, સાગરગચ્છ દીપાચારે.	૩૨
સાહ શિરોમણિ સહસકિરણ સુત, શાંતિદાસ સુમંજરે, જસ ઉપદેશે બહુ ધન ખરચ્યું, લખ ઇચ્છાર પ્રમાણુરે.	૩૩
કારતિકમલા શ્રી ગુરૂની, જગમાંહે ધણું પસરીરે, ભવિયણ મહીમાંહે અતિ હરખે, જસ ગુણમાલા સમરીરે.	૩૪
તેહ ગુરુ પાટ પટોધર પ્રગટયા, શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીદારે, પંચાચાર વિચારે ચતુરા, મોહનવલ્લીકંદારે.	૩૫
રૂપ અનોપમ સંગ મિરાજે, શુભ લક્ષણ અતિ રૂડારે. બહુ નરનારી જિણે પ્રતિબોધ્યા, વયણ ન ભાગે કૂડારે.	૩૬
ગુણનિધિ તેહને પાટે વિરાજે, શ્રી લક્ષ્મિસાગરસૂરિ બાજેરે, કારતિ જેહની જગમાંહે ગાજે, ભવિમન સંશય ભાંજેરે.	૩૭
સંપ્રતિ માનવિજય તે ગુરૂ સોભાગી સિરદારોરે, વૈરાગી વાહલા ભવિજનને, સમતારસભંડારોરે.	૩૮
તેહ તણે રાજ્યે એ રચિયો, શાંતિ પ્રભુનો રાસોરે, ભવિયણ ભાવ ધરિને નિસુણો, લહિએ સુખવિલાસોરે.	૩૯

દાલ—ધન્યાશ્રી.

શ્રી ગુરુ હીરસરિસર શીષ્ય કલ્યાણવિજય ઉવગ્રાય પુરંદર

દિન દિન ચઢતિ જગીસા. ૧ શ્રી.

- શા રૂપાનંદન સોભાગી સાચો વડ વૈરાગી
સંમતિ અરથ વિચાર સદ્ગુરૂ, સાચો શુભમતિ રાગી. ૨ શ્રી.
- ભાત પૂંછ બાઇ કુખે જાયો, નામે નવનિધિ થાયો,
વાચક ધર્મવિજયવર તેહના, દીપે અધિક સવાઈ. ૩ શ્રી.
- તસ અંતેવાસી ગુણુ એ ભરિયા, બોલ ન બોલે વિરચા,
શ્રી જયવિજય વિપુલ શ્રુત દરિયા, પાલે સૂધી કિરિયા. ૪ શ્રી.
- તસ પદપંકજ ભર સરિખા, શ્રી શુભવિજય કીશા,
ગુણુ ગંભીરમ મેર ગિરીશા, શ્રુતજલ સિંધુ મુનીશા. ૫ શ્રી.
- તસ ચરણાંબુજ સેવક સુંદર, શુભ કિરિયા ગુણુ શૂરા,
સાધે યોગ અબ્યાસ અખંડિત, નહિ ગુણુરયણુ અધૂરા. ૬ શ્રી.
- મહિમાવંત મહંત મુનીસર, ચરણુ નમે અવનીશા,
શ્રી ગુરૂ સુમતિવિજય ઉપગારી, પ્રતપો કોડિ વરીશા. ૭ શ્રી.
- તેથી ગુરૂ મહિમાનિધિ સાંનિધિ, રાસ રસીક મેં નિપાયા,
શાંતિ પ્રભુ ગુણુરાશિ ભણુતાં, નવનિધિ આણુંદ પાયા. ૮ શ્રી.
- પૂરવ ચરિત તણે અનુસારે, એ સંબંધ બનાયા,
લાભ અનંત લલો એ રચતાં, દિન દિન સુજશ સનાયા. ૯ શ્રી.
- સકલ સંધને મંગલકારી, શાંતિ જિણુંદ સુખદાયા,
રામવિજય કહે એ જિનવરને, હરખ ધરી ગુણુ ગાયા. ૧૦ શ્રી.
- સંવત સત્તર પંચાસીયા વર્ષે, વૈશાખ માસ કહાયા,
શુદ્ધિ સાતમ ગુરૂ પુણ્ય સંયોગે, પ્રણુ કલશ કહાયા. ૧૧ શ્રી.
- અધિક ન્યૂત જે કાંઈ ઈચ્છમે, આણુઉપયોગે લિખાયા,
સુકવિ સવિ શોધી લેજ્યો, કરિ સુનિ જરિ સુપસાયા. ૧૨ શ્રી.
- શ્રીરાજનગરનો સંધ સોભાગી, તેહને પ્રથમ સુણાયા,
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પ્રગટિ અધિકેરી, આણુંદ અધિક ઉપાયા. ૧૩ શ્રી.

(ગુ. વિ. રત્ન ભાવ.)

—સં. ૧૮૯૦ માગ. શુ. ૧૧ રવિ બાઇ મુરારજી વાસુદેવ તથા
બાઈ કચરા. વિજયદેવ સૂરીશ્વર શિ. મહોપાધ્યાય વિનીતવિજય ગણિ

શિ. પં. તેજવિજય શિ. માનવિજય ગણિ શિ. શુભવિજય શિ. કનક વિજય લિ. શિ. રાજેન્દ્રવિજયસ્વાર્થે ૪૦૧ પં. ૧૧ ધો.

—સંવત્ ૧૮૭૧ ના વર્ષે શાકે ૧૭૩૬ પ્રવર્તમાને પ્રથમ ભાદ્રવ સુદિ ૧ દને મોહપધ્યાય શ્રી શ્રી શ્રી રામવિજય ગણિ તત્ શિષ્ય પં. પ્રતપવિજયગણિ તત્ શિષ્ય વવેકવિજય ગણિ તત્ શિષ્ય પં. હેત-વિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. લખમીવીજયજી લખાવીતં, શ્રી રાધનપૂર મધ્યે આતમાડથે ૨૬૬-૧૫ વિ. ને. નં. ૩૧૬૫

—સં. ૧૮૫૦ પોસ વદિ ૧૩ ભોમે લિ૦ ભાવનગર ખિંદરે પત્ર ૩૧૪-૧૧ દા. ૨૬ લીં,

—પા. ૧૧૦, તથા ખીજી પ્રત પા. ૨૦૪ પ્રે. ૨.

—પાનાં ૧૧૩ ત્રીજા ખંડ સુધી. અમરવિજય-સીતાર.

—સંવત ૧૭૯૮ વર્ષે ફાલગુન માસે કૃષ્ણપક્ષે પંચમી ચંદ્રવારે લખિતંગ શ્રી અમદાવાદ નગરે લૂણસાવાડા મધ્યે સા. ભુપલુદાસ સુભ-ચંદ વારનાર્થ. ૨૨૧-૧૫ દા. ૮૩ નં. ૧૯૫ હાલાભાઈ ભંડાર પાટણ.

(૯૧૪) + લક્ષ્મીસાગરસૂરિ નિર્વાણરાસ. (ઐ.) સં. ૧૭૮૮ પછી. આદિ—

શ્રી યુગાદિ જિનવર તણા, પદ પ્રણમું કરજોડિ	
ભવિ મન વંછિત પૂરવા, કલ્પતરૂની જોડિ.	૧
શાંતિનાથ પ્રભુ સોલમા, વિશ્વસેન કુલચંદ	
અચિરાનંદન જગલણી, પ્રણમું પરમાણંદ.	૨
x x x	
તપગણ નાયક જિનવર, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ	
ગુણુ તેહના ગાર્યું ધણા, આણી આણુંદપૂર.	૭
x x x	

અંતે— હાલ ગિરિયારે ગુણુ તુમ્હ તણા એ દેશી
ભવિજન સંભવ જિનની સેવા, ભાવ ધરીને કીજોરે
રાજપૂરામાં એ જિન પૂજા, મણ્ય જનમ ફલ લીજોરે. ૧ ભ.

x x x

બુધ શ્રી સુમતિવિજય ગુરૂ સેવક, કહેં ઇણું પરિ કરજોડીરે;
વાચક રામવિજય ગુરૂ ધ્યાનેં, લહીઈ સંપતિ કોડીરે. ૫

—સં. ૧૭૯૨ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૧૫ દિને લખિતં મુનિ મહિમા-
વિજય ખંભાયત બંદરે. ૧૨-૧૪ લાંખં.

પ્ર જૈ. ઐ. રાસમાળા ભા. ૧ (મારી પ્રયોજેલી)

(૯૧૫) +ચોવીશી—મહેસાણામાં.

આદિ—

યોગમાયા ગરબે રમેરે—એ દેશી

ઓલખડી આદિનાથની જો, કાંઈ કિન્ને મનને કોડિયો

અંતે—

કલશ.

ઇમ ભૂવનભાસન દ્વરીતનાસન વિમલશાસન જિનવરા,
ભવભીતિચુરણ આસપુરણ સુમતીકારણ શંકરા,
મેં થુણ્યા ભગતેં વિવિધ જુગતેં નગર મહિસાણેં રહી,
શ્રી સુમતીવિજય ચરણ સાંનિધિ રામવિજય જયસીરી લહી.

—૭-૧૭ આ. ક.; ૧૪. ૯. દા. ૧૧ નં. ૭૬ લેક્ષ્મી વક્ત્રી-
લનો પાટણનો ભં. પ્રાં. ચો. વી. સંગ્રહ. પૃ. ૧૨૬-૧૪૪.

(૯૧૫ક) ૨૦ વિહરમાન સ્તવનો.

આદિ—

ભવિ તુમે વદોરે સુમતિ શાંતિ જિણુંદા—એ દેશી.

સુણિ ભવિ પ્રાણિરે શ્રી સીમધર જિન ધ્યાવો,

પ્રથમ પ્રભૂ વિચરત વિદેહેં, ગુણ તસ અહનિસિ આવો.

સણો.

* * * *

શ્રી સુમતિ સુગુરૂ સેવા શુદ્ધ મનથી કરતાં સુજસ ઉપાવો,

વાચક રામવિજય કહે જગમાં જીત નિસાન બળવો.

સણો.

* * * *

૫૫૨

અઢારમી સદી. જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

અતે—

શ્રી અઢિતવીર્યઢિન વીર્ય અનંતૂં પ્રકટયું ક્ષાયક બાવેરે,
સહજસમાધિની લીલા વિલસે, તે પ્રભુ એક સમાવેરે.

* * * *

સદ્ગુરુ સુમતિવિજયકવિ સાંનિધિ, જગિ લહીઈ જસવાદોરે,
વાચક રામવિજય કહે એ પ્રભુ, ધ્યાને અમૃત આસ્વાદોરે. ૭

—માણુકવિજૈ પઠનાર્થ શ્રીચંદ લખીકૃત. ૧૦-૧૨ દા. ૮૩
નં. ૧૦૩ હાલાભાષા બંડાર પાટણ.

૪૪૮ રંગવિજય (ત. વિજયદેવ સૂરિ-લખિધવિજય-રત્ન-
વિજય-માનવિજય-વિવેકવિજય-અમૃતવિજય શિ.)

(૯૧૬) સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ પંચકલ્યાણુક ગાલિત પ્રતિષ્ઠા કદપ
સ્ત૦ સં. ૧૯૭૯.

* * * *

આદિ—

લગ્નઅયમાં ઉકેશ લલુ, લાલા રયામહવંત,
તાસ તનય પ્રેમચંદ વલી, મૂલચંદ મતિમંત. ૫

પ્રેમચંદના દો તનુજ, ખુશાલચંદ દેવચંદ,
મૂલચંદ તે ગુણનિલય, અંગજ તારાચંદ. ૬

ખુશાલચંદને કુલતિલય, પૂત્ર સવાષ્ટચંદ,
ધર્ક દિન ગુર મુખથી સુણ્યા, શંખેશ્વર ગુણુવંદ. ૭

પિતા પુત્ર ઉદય કરી, ખરચી દ્રવ્ય ઉદાર
મૂર્તિ શંખેશ્વર પાસની, પ્રગટ કરી મનોહાર. ૮

તાસ પ્રતિષ્ઠા કારણે, સામગ્રી, સહુ જોડ
વિધિપૂર્વક ઓચ્છવ કરે, દશ દિન મને કોડ. ૯

x x x

અતે—

જનશાસન ઉત્તત પરસંસા, ખટ દરસનમેં વાધિજી,
 ધમ સદ્વ્યય કરી લખમી જેણે, સુર સિવ પદવી લાધિજી,
 તપગઢકુર ગૂણુમણીઆગર, શ્રીવિજયદેવ સુરિંદાજી,
 પ્રતયા તપ લગેં નામ એ ગુરનું, જય લગેં મેરગિરીંદાજી. ૯
 તાસ સીસ શ્રી લખિધવિજય વર, પંડિતમાંહે લીહાજી,
 રત્નવિજય ખૂધ વિનયિ તેહના, વાદિમત્તંગજી સિંહાજી,
 તાસ સીસ ખૂધ માનવિજયના, વિવેકવિજય વડભાગીજી,
 તેહના ખૂધ ગીતારથ સારથ, અમૃતવિજય સોભાગીજી. ૧૦
 તસ ચરણાંયુજ મધુકર સેવી, રંગવિજય કહે હેતેજી.
 કર્યું પ્રતિષ્ઠાકલ્પ તવન મેં, લહિ કારણુ સકેતેજી;
 ખીજું મંદમતિને હેતે, દશ દિનનું એ વિધાનજી,
 કીધું તો પિણુ સદ્ગુર સગે, કરજો થમ સાવધાનજી. ૧૧
 વિધિકારક વિધિ એહ સુણીનેં, મત કોષ દૂષણુ દેખોજી,
 નામ માત્ર એ રચના કિધી, સુકવિ સુધારી લેજોજી;
 નરનારી ઉપયોગપણાથિ, બલુરયેં જે હિત આણીજી,
 મંગલમાલા લલિતવિસાલા, લહેરયેં તે ભવી પ્રાણીજી. ૧૨

કલસ.

ધમ સયલ સુખકર દુરિત બયહર પાસજી સંખેસરો,
 નિધિ અખિધ વસુ સસી માન વરખે ગાધયો અલવેસરો,
 એહ પ્રતિષ્ઠાકલ્પ તવન સાંભલી જે સદ્વહે,
 તે રહિ વૃદ્ધિ સુસિદ્ધિ સધલે સદા રંગવિજય લહે. ૧૩

—ચંદવતી રંગે લખીકૃત બટેવા પ્રભૂ પ્રસાદાત્ મતિ અં. (અં.) ૩૬૪
 (પત્ર ૧૪ પ્ર. કા.)

૪૪૯ ગજવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિ-પ્રીતિવિજય શિ.)

(૯૧૭) જયસેનકુમાર ચોપદ—સં. ૧૭૭૪ આશો. શુ. સોમ.
 ફલોધીમાં.

અતે—

શ્રી તપગછમાંહે રાજ્યો એ, શ્રી વિજયક્ષમા સૂરિકે,
જંયુ થૂલભદ્ર જિમ ગુણવરએ, નામૈ નવનિધિ પૂરકે,
શ્રી તપગછમાંહી રાજ્યોએ. ૫

રાજ્યોશ્રી તપગછમાંહિ, શ્રી વિજયદેવ સૂરીસરો,
તસ પટ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સુલબ્ધ ગાયમગણુહરો,
તસુ સીસ પંડિત સુગુણમંડિત શ્રી પ્રીતિવિજય ગુરારાજએ
તસ સીસ ભાસૈ ધણું ઉલાસૈ, ગજવિજય કવિરાજએ. ૬
સંવત સતર ગુણ્યાસીઈ માસ આસોજ મઝર કૈ,
તિથિ સાતમ શુકલ ગિણોએ, ઉદ્ધિસુત કલ્હો વારકે

સંવત સતર ગુણ્યાસીઈ એ. ૭

ગુણ્યાસીઈ એ વરસમાંહે, નગર ફલવરધી સહી
શ્રી શાંતિનાથ જિણુંદ મૂરતિ તાસ પસાઈ એ કહી,
સદ્દ ગ્રંથનો એ માંન જાણો, ચ્યારસેં ઉપરે,
ઈમ સંધ આગેં ભાષી રાગેં સુંણુચૌ ચિત્ત ભલી પરે. ૮
જિહાં લગ સૂરજ મહી તપેં એ જિહાં લગ મેર આડગ કૈ
તિહાં લગ એ રહિજ્યૌ સદાએ ધૂની પરેં ચિર જગ કૈ. —જિહાં ૯
જિહાં લગે એ શાસ્ત્ર સુણતાં બોધબીજ હુઈ નિરમણો,
દહ લોક ને પરલોકમાંહૈ, વિરતવંત કહીઈ ભલો,
ઈમ ભવિક પ્રાણી ચિત્ત આણી દોષ જાણી પરિહરૌ,
ઈમ ગ્રંથ સાષેં સુગુર ભાષેં મુગતિ વરમણી વરો. ૧૦

—ઈતિશ્રી રાત્રીભોજન વિષયે જયસેનકુમાર ચોપર્ધ સંપૂર્ણ.
સં. ૧૭૯૬ વરષે મિતિ કાતી વદ ૭ શુક્રે લિપત દુગોલી મધ્યે શ્રી
પાર્શ્વદેવપ્રસાદાત્ પા. ૧૩ પં. ૧૭ ગુ. વિ.

(૯૧૮) ગુણ્યાવલી સં. ૧૭૮૪ વિદ્યા૦

જિનેંદ્રસાગર.

અઢારમી સદી.

૫૫૫

૪૫૦ જિનેંદ્રસાગર (ત૦ જશવંતસાગર શિ૦)

ઋષભ સ્ત૦ ૫ કડી સં. ૧૭૮૦ કા. શુ. ૯

આદિ—

પૂજે ઋષભ જિણેસર ભાવધરિ સુવિશાલ, પૂજે૦

અંતે—

સંવત ૧૭ એસીયા વરસે સુદિ કાગણ નોમિ રસાલ, પૂજે.

જેનેંદ્રસાગર જિનવર પૂજ્યાં હારે લહીઈ મંગલમાલ, પૂજ. ૫

—પં. વિનયમણી શિષ્ય લખ્ખવિજ્ઞય ત્રિખતાં શિવપૂરી મધે.

મારી પાસે છે.

પર્યુષણ સ્તુતિ.

આદિ—

વરસ દિવસ માંહે સારજ માસ, તિણુમાંહે વહી ભાદ્રવ માસ

આઠ દિવસ અતી ખાસ, પરવ પળુસણુ કરિયે ઉદ્ધાસ,

પોસા લ્યો ગુર પાસ, વડા કલપનો ખેલો કીજે

તેહ તણો વખાણુ સુંણીજે, ચવટે સુપન વંચિજે,

પડવે દિવસે જનમ વંચાવો, ઉછવ મહોછવ મંગલ ગાવો

વીર જિણેસર ધ્યાવો. ૧

x

x

x

x

અંતે—

શ્રી વિજયરત્નસૂરી ગણધાર, જસવંતસાગર સુગુર ઉદાર,

જિનેંદ્રસાગર જયકાર. ૪

૧-૧૧ મારી પાસે છે.

સીમંધર સ્ત૦

આદિ—

સિમંધરજીકું વંદના નિત હોજ્યો હમારી.

અતે—

કવી જસવંતસાગરતણો, જોણુંદ થુણુંદારે સી. ૭
—લિખીતં મુનિ ભક્તિસાગરેણુ સંવત ૧૯૦૭ રા ચૈત્ર વદ ૩ દને.
મારી પાસે છે.

ચિંતામણિ પાર્થનાથ રત. ૫ કડી. સં. ૧૭૮૧ ચૈ. શુ. ૧૫.
ડુંગરપુરમાં.

આદિ—

ગિરિપુર નગરે સોહો હો, મનમોહન ભવિયણુના સદા શ્રી
ચિંતામણિ પાસ.

અતે—

શ્રી તપગછના નાયક હો, ગુરુલાયક જાત્ર સાહિબો શ્રી વિજય-
ક્ષમા સૂરીંદ,
તે તુઝ દરસણુ કરવા હો આવ્યા છે ઉદ્યાપૂરથકી સાથે મુનિજન-
વંદ. ૪ ગિ.
સંઘ સવાઇ ગિરપુરનો હો પ્રભુ પાસ પસાઈ, દીપતો નિત પ્રણમે
પ્રભુ પાસ.
સતરેસેં એકયાસીયેહો સુદ ચૈત્રી પૂનમને દિન, જિણુંદ્રસાગર
ગુણુગાય. ૫ ગિ.
—મારી પાસે છે.

અનંતજિનરત.

આદિ—

પ્રભુ આગલ નાચે સરપતિ—આંકણી,
અનંત તીર્થકર શંકર કેરિ, આણા લેઇ ગુણુવતી—પ્રભુ.

અતે—

એહ નાટિક જિણું દીહુ રે હોરયેં ધન ધન ધન્ય તે ગૃહપતિ,
જસવંત સીસ જૈનેંદ્ર તે નાટિક, જોવણુ ઉચ્છક છે અતિ ૬ પ્રભુ.

+શાંતિનાથ ચક્રવર્તિ રિદ્ધિ વર્ણન સ્ત૦

આદિ—

ચંદ્રાવળાની દેશી.

અચિરાનંદન પ્રભુમીએરે, સમય સમય સોવાર,
સેવાથી સુખ લહેરે, એહ ભવ જશ વિસ્તાર,
એહ ભવ જશ વિસ્તાર તે પામે, શાંતિ જિનેશ્વર સાહેબ નામે
જગમાં શાંતિ થઇ તિલુ સાટે, નામ ઈચું પ્રભુનું તીલુ માટે.
શ્રી શાંતિ જિનેશ્વરૃ. ૧

અતે—

તપગચ્છનાયક વંદીએરે, વિજયક્ષમા સૂરિરાય,
કાંતિસાગર પંડિત વરેરે, તાસ તણે સુપસાય,
તાસ તણે સુપસાય કહાયા, સમર્થ શાંતિ જિનેશ્વર ધ્યાયા,
જસવંતસાગર પંડિતરાયા, શિષ્ય જિનેશ્વર સાગર ગુણ ગાયા. શ્રી. ૨૬
—૫૦ શામળ માસ્તરના સર્જન સન્મિત્રમાં પૃ. ૫૮૧-૫૮૫.

૪૫૧ માણેકવિજય (ત૦ રૂપવિજય શિષ્ય)

(૯૧૯) ૨૪ જિનસ્તવન-ચોવીશી સં. ૧૭૮૮ પહેલાં.

આદિ—

દેસી-વારિ માહરા સાહિયા.

શ્રી નાભિરાયાં કુલ દિનમણી હો રાજ, મારદેવી માતમલાર,
વારિ મારા સાહિયા.
સકલ તીરથ સિરસેહર હો રાજ, શેત્રુંજિગિરિ સણુગાર,
વારિ મારા સાહિયા.

* * * *

શ્રી રૂપવિજય કવિરાજનો હો રાજ, માંણિક કહૈ મુઝ તાર.

વારિ મારા સાહિયા. ૭.

અતે—

૨૫ મું-સિદ્ધાર્થરાય કુલતણો એ દેશી.

રિપભ જિણેસર નિત નમું એ, ધીજ્ઞ અજિત જિણુંદો,

* * * *

શ્રી રૂપવિજયગુરુ સેવતાં એ, માંલિકને મંગલમાલનો. ૭

—છતિ શ્રી ચક્રવીસ તીર્થકર સ્તુતિ: ૨૫ સં. ૧૭૮૮ વર્ષે માગ-
શિર વદિ ૫ તિથી. ૯-૧૩ દા. ૮૨ નં. ૧૩૩ હાં ૫૮૭.

૪પર તિલકસૂરિ (વિજયગચ્છ-ક્ષેમસૂરિ-પદ્મસૂરિ-કલ્યાણ-
સાગરસૂરિ-સુમતિસૂરિ-વિજયસાગરસૂરિ-ભીમસૂરિ શિષ્ય.)
(૯૨૦) બુદ્ધિસેન ચોપદી સં. ૧૭૮૫ કાર્તિક શુ. ૧૨ ગુરવાર
જગરૌટીમાં.

અતે—

“ વિજૈકરણુ વિજૈરાજજીરે જિણુ કીધી ગચ્છની થાપ,
સખ ગચ્છ માંહે દીપતૌરે, દિન દિન વંચતો રે તેજપ્રતાપ-કિ સં.
ધર્મધુરંધર ધર્મદાસજીરે નામ સદા જયવંત
જેમસૂરિજ પ્રગટારે અકચરે આવી પાપ નમંત કિ સં.
પદ્મસૂરિ પાપમેટણીરે ગુણસાગર ગુણપાણુ કિ સં.
કલ્યાણુકારી છે ભલૌરે સાગરસૂરિ કલ્યાણુ,
સુમતિસૂરિ મતિ આગલૌરે ઉપગારી હો પરમારથ જાણુ કિ સં
વિદ્યાવંતજ ગુણનિલૌરે શ્રી વિન(જ)યસાગરસૂરિ
ભીમસૂરિ ભયભંજણૈ વડમાગીરે સોભાતો અતિ ભૂરિ કિ સં
સંવત સતરૈ પચ્ચાસીયેરે ક્રાતિગ માસ વષાંણુ
શુકલપક્ષ તેરસિ ભલી શુભવારિ આર ભલૌ ગુરુ જાંણુ, કિ સં
જગરૌટીમે દીપતૌરે શ્રીવીરજિણુંદ
ચંદણપુર મહિમા ધણી પદપંકજ રે સેવૌ સુરનરવંદ, કિ સં
હીરાપુરી સુહામણીરે સુખ સાતા કેા થાંન
આવક તૌ સુધીયા વસૈ ધનવંતારે ધર્મતણુ પરિમાણુ, કિ સં
ચોપદ તો બુધસેણુ તણીરે રચી ઢાલ રસાલ
તિલક સૂરિ તો વર્ણવીરે ભવિ સુણુતારે હોજ્યો હર્ષ વિસાલ કિ સં.

ઢાલ તો બાસી બલીરે, સાઈ મહા સુષ કાર
આદિ તો સોરઠ બલીરે કાંઠ અતૈરે ધન્યાસી સાર-કિ સં.

કલસ

બુધસેંણુ ગાયો ભવિ સુહાયો મન સુષ પાયો આપણો
એ કથા મીઠી નરિ દીઠી સુણુત ચરિત સુધામણો
વિનૈ ગછમંડણુ દુરિતપંડણુ સીમ સૂરિંદ જુ દીપએ
તિલકસૂરિ કહૈ સુણો ભવિયણુ દિનદિન મહિમાં જીપ એ. ૭૧

—ઋષિજી શ્રી ૧૦૮ શ્રી મલૂકચંદજી તતશિષ્ય ઋષિ રતનચંદ
લપીકૃત સિલાવદ નગરી મધ્યે સં. ૧૮૦૦ વર્ષે મિતી માહ સુદિ ૭
કા મંગલવાર.

+ સરખાવો આ ગચ્છના એક લેખકની નીચેની પ્રશસ્તિ.

સં. ૧૭૬૩ વર્ષે શ્રીવિઙ્ગચંદ્રે શ્રીલક્ષ્મિકં શ્રીપૂજ્ય શ્રીસુમતિસાગર
સૂરિજી તત્ શિષ્ય ઋષિ શ્રીવીરચંદ્રજી, ઋષિશ્રી ભવાંનીદાસજી ઋષિશ્રી બાલ-
ચંદ્રજી તત્ શિષ્ય ઋષિશ્રી ચતુરાજી તત્ શિષ્ય ઋષિશ્રી મયાચંદ્રજી, આસો
૯ માસે દુષ્ણપદ્મ દ્વાદશી તિથૌ રવિવાસરે મીમચ નગરે લિપીકૃત પીતાંબર
શ્રી મહારાજાધિરાજ રાણા શ્રી અમરસીંધ રાજ્યૈઃ-ગૌતમ પૃચ્છા બાલાવબોધ
ચેનસાગરજી ભં. ઉદયપુર.

સરખાવો આ ગચ્છના એક સૂરિનો ઉદયપુર પાસેના કેસરીયાનાથ-
ઋષભદેવનો પ્રતિષ્ઠા લેખ:—

૯૦૦ શ્રી ગણેશાય નમઃ । સ્વસ્તિ શ્રી (મ) જિનેન્દ્રાય, સિદ્ધાય
પરમાત્મને । ધર્માત્મચક્રેશાય ઋષભાયનમો નમઃ । સંવત્ ૧૭૩૨ વર્ષે
શાકે ૧૫૮૭ પ્રવર્તમાને વૈશાખ શુક્લ પચ્ચમ્યાં ગુરૌ પુષ્યનક્ષત્રે શ્રીમેદપાટ
દેશે શ્રીવૃહત્તશકે શ્રી ચ (ચિ)ત્રકોટપતિ સીસોદીયા ગોત્રે મહારાણા શ્રી
જગતસિંહજી તદ્વંશોદ્ધરણધીર મહારાજાધિરાજ મહારાણા શ્રી રાજસિંહજી
વિજયરાજ્યે શ્રી વૃહત્ ઓસવાલ જ્ઞાતીય સીસોદીયા ગોત્રે સુરપુરીયા વંશે
સંઘવી શ્રી તેજાજી-ચતુર્થ પુત્ર સં. દયાલદાસજી તદ્ધાર્યા સૂર્યદેપાતમદે
પુત્ર સાંબલદાસજી તદ્ધાર્યા મૃગાદે સમજુ પરિવાર સહિતૌ શ્રી ઋષભદેવ-

શ્રી વિજયગચ્છે શ્રી પૂજ્ય કલ્યાણસાગર સૂરીન્દા: તત્પદે શ્રી પૂજ્ય શ્રી
પૂજ્ય શ્રી સુમતિસાગર સૂરિવર તત્પદે શ્રી આચાર્ય શ્રી વિજયસાગરસૂરિભિઃ
શ્રી ઋષભદેવવિંબં પ્રતિષ્ઠિતં ।

૪૫૩ ઉદયસમુદ્ર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ સંતાનીય કમલહર્ષ શિ.)

(૯૨૧) રસલહરી—કુલધ્વજ કેવલિ ચરિત્ર. સં. ૧૭૮૬

કાં શુદ્ધિ ૯ રવિ

અંતે—

જિનચંદ્ર સૂરી સંતાનીયા કમલરે હર્ષે ગુરુરાય,
વાચનાચારિજ પદ ધરે જસુ બેટયાં રે ભાવકિ સદ્ગ જાય. ૧૦ સ.
તાસ પસાયેં ઈમ કહે ઉદયસમુદ્ર ઉવઝાય,
અધિકો ઓહો ઈહાં કહો, મિન્હા દુકકડ રૈ હોજ્યો શુભ ભાય. ૧૧ સ.

—ઇતિ શ્રીમદ્વાવચ્ચકવૃત્તૌ શીલાવિકારે ઉપાધ્યાય શ્રીઉદયસમુદ્રગણિ
વિરચિતં દાલ ૨૯ ભાષાત્મકં રસલહરી નામકં કુલધ્વજ કેવલી ચરિત્રં
સમાપ્તં. સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે કાલ્યુન સુદિ ૯ નવમ્યાં રવિવાસરે.

—એનસાગર ભં. ઉદયપુર—૩૦

૪૫૩ ક કુશલસિંહ (રામસિંહ શિ.)

(૯૨૧ ક) દશાર્ણભદ્ર ચોદાગીયુ. સં. ૧૭૮૬ સોજતમાં

આદિ—

દૂહા

સારદ સમરૂં મન રલી, સમરૂં સદગુરૂં પાય,
વચન અમીરસ સારિષા, મુઝ દીજ્યો ચિત લાય. ૧
દેસ દસારણુનો ધણી, દસારણુભદ્ર નરિંદ્ર
સંયમ લીધો યુ'પસું, જીતો સુરવર ઈદિ. ૨

x

x

x

અંતે—

નગર ભલો સુખદાય હો, સેષિત સહિર વખાણીયે, રા. ૦
 ગુણ ગાયા ભલે ભાવસું હો, સંવત સત્તર છયાસીયે રા. ૫
 મછ નાયક ગુણવંત, મહિમાસાગર સેવીયે, રા.
 રામસિંધળ ગછરાય હો, કુસલ સીસ ગુણ ગાધ્યા. રા. ૬
 રાજનળ હો.
 —તાનાં પાનાં ૪-૧૩ ક. મુ.

૪૫૪ હંસરત્ન (ત. વિજયરાજસૂરિ-જ્ઞાનરત્ન શિ.)

(૯૨૨) +ચોવીસી સં. ૧૭૫૫ માધ વદ ૩ મંગળવાર.

આદિ—

શ્રી રૂપમદેવ સ્ત. ૦

અજળ રંગાવો સાહેબા ચૂનડી-એ દેશી
 સકલ વંછિત સુખ આપવા, જંગમ સુરતર નેહ
 x x x

અંતે—

કલસ

દીડો દીડો રે વામાકો નંદન દીડો-એ દેશી.
 મેં ગાયારે ધમ જિન ચોવિશે ગાયા.
 x + x

સંવત સતર પંચાવન વરખે, અધિક ઉમંગ બહાયા,
 માધ અસિત તૃતીયા કુંજવાસરે, ઉધમ સિદ્ધ ચઢાયારે— ઇ. ૫
 તપગણુ ગગન વિમાન દિનકર, શ્રી રાજ્યવિજય સૂરીરાયા,
 શિષ્ય લેસ તસુ અન્વય ગણિવર, જ્ઞાનરત્ન મન ભાયારે— ૬
 તરય અતુચર મુનિ હંસ કહે ધમ, આજ અધિક સુખ પાયા,
 જિનગુણ જ્ઞાને ખોધે ગાવે, લાભ અનંત ઉપાયારે. ૭

પ્ર. ચોવીસી વીસી સંગ્રહ પૃ. ૩૬૮-૩૮૯

(૯૨૩) શિક્ષાશતકોષકા: (આમાં સો ઉપર દ્વા છે) સં. ૧૭૮૬

ફાગણુ વદ ૫ ગુર. ઉનામાં

આદિ—

દ્વલ.

સકલ શાસ્ત્ર જે વર્ણવ્યો, વર્ણનમાત્ર અગમ્ય	
અનુભવગમ્ય તે નિતિ નમું, પરમરૂપ પરશ્વલ.	૧
સોપાધિક દષ્ટિ ગ્રહો, દીસે જેહ અનૈક,	
નિરૂપાધિક પદ ચિંતતાં, જે અનેક થઇ એક.	૨
ભૂવર્ણાદિક ભેદથી, જિમ જલ નાના ભાંતિ,	
પણ સ્વાભાવિક ગુણ યકી, જલ ભાલિ ઇક જાતિ.	૩
x x x	

અતે—

સૂર્ય ગમિ નહિ ધુંકને, જલદ જવાસા ગાત્રિ	
તોપણિ મહિમાં તહનો, ન ઘટિ ઇક તિત્ર માત્ર.	૧૦૭
જે અયુક્ત ભાષ્ય ઇલાં, મિં કાંઇ મંદબુદ્ધિ,	
તે સમદષ્ટિ સંતજન, શોધી કરજ્યો શુદ્ધિ,	૧૦૮
નયપ્રમાણ રતે ભર્યો, જે ગંભીર અગાચ	
જિન મત રત્નાકર જયો, અવિત વાક્ય અમાધ.	૧૦૯
સત્તરસેં છયાસી સમેં, એ શિક્ષાશત સાર,	
દ્વાગુણ વદિ પંચમ ગુરો, રચ્યો ઉતાકિ મોઝાર.	૧૧૦
એ શિક્ષાશત જે સુગુણ, ભણી ધરી મનભાવ	
હંસરતન કહિ તસુ ધરિ, જયકંભલા થર થાય.	૧૧૧

—સં. ૧૮૪૬ પોશ શુ. ૭ પુથે શ્રી દ્રાક્ષા મધ્યે
લિ. પં. નેણ્યંદ્રણુ ધો. ૨-૨૦.

૪૫૫શાંતસૌભાગ્ય (તંત્રાજસાગરસૂત્ર-વૃદ્ધિસાગર-લક્ષ્મી-
સાગર-કલ્યાણસાગરસૂત્રિ-સત્યસૌભાગ્ય ઉ.-ઈંદ્રસૌભાગ્ય ઉ.-
વીરસૌભાગ્ય-પ્રેમસૌભાગ્ય શિષ્ય.)

(૯૨૪) અગડદત્ત ઋષિની ચોપાઇ—સં. ૧૭૮૭ પાટણમાં.
(પ્રત—ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ. પુના.)

(ઈંદ્રસૌભાગ્ય માટે જુઓ આ ગ્રંથમાં નં. ૩૦૪ પૃ. ૧૪૧).

૪૫૬ જિનવિજય* (૩). (ત૦ સત્યવિજયપંચાસ-કપૂર-
વિજય-ક્ષમાવિજય શિ.)
(૯૨૫)+ કપૂરવિજય ગણિનો રાસ (અં) સં. ૧૭૭૯ વિજયા-
દશમી. શનિ, વડનગરમાં.

આદિ—

પ્રણમી પ્રેમે પાસ જિન, પુરિસાદાણી દેવ
ચરણકમલ નિત જોહના, સેવે ચઉવિધ દેવ. ૧
કમલમુખી કમલે સ્થિતિ, કમલશી કોમલ કાવ,
વાણી રસ મુજને દિયો, શારદ કરી સુપસાય. ૨

x x x x

અંતે—

હાલ ૯ રાગ આશાવરી.

ધન્ય ધન્ય શ્રી ગુરુ જયકારી, હું જાઉં તોરી અલોહારીરે.
ઉપદેશે કરી જનને તારી, પુન્યવંત પર ઉપગારીરે. ધન્ય. ૧
તાસ શિષ્યમણી મુગટ મનોહર, ક્ષમાવિજય કવિરાયરે
જોહતી સેવા કલિયુગમાંહી, કંપતરની છાંયરે. ધન્ય. ૨
તાસ ચરણ સુપસાય લહીતે, વડનગર રહી ચોમાસોરે
પાસ પંચાસર સાહિય સંનિધિ, સફલ કીડ અબ્યાસરે. ધન્ય. ૩
નિધિ મુનિ સંયમ ભેદી સંવત્સર, વિજયદશમી શનિવારે
ગણિ જિનવિજય કહે ગુરુ નામે, શ્રી સંધતે જયકારરે. ધન્ય. ૪
બલુશે ગુણશે જે સાંભળશે, તસ ધરે મંગલમાલરે,
અધુર સિંધુર તેજ તુખારા, કમલા ઝાકઝમાલરે. ધન્ય. ૫

—૬-૧૧ દા. ૮૨ નં. ૧૧૫ હાં ૫૮૭. (પ્ર૦ મારી જૈન
ઐ. રાસમાળા ભા. ૧ કે જેમાં કવિનું ચરિત્ર પણ આપેત છે.
જુઓ ડુટનોટ.)

*રાજનગરમાં શ્રીમાળી વણિક ધર્મદાસ અને લાડકુંવરના પુત્ર મૂળ-
નામ ખુશાલ જન્મ સં. ૧૭૫૨. દીક્ષા સં. ૧૭૭૦ કાર્તિક વદ ૬ બુધ
અમદાવાદમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૯૬ આવણ શુદ્ધ ૧૦ મંગળવાર પાદરામાં.

(૯૨૬)+ ક્ષમાવિજય નિર્વાણસ (અં.) સં. ૧૭૮૬ પંજી.

આદિ—

સ્વસ્તિશ્રી વરદાયિની, જિનપદ પદ્મનિવાસ
સુરવર નરવર સેવતા, સા શ્રી દો ઉદ્ધાસ. ૧

શારદ ચરણે જે રહો, તે હોયે પંડિત ખ્યાતિ
હંસજાતિ જિમ જગ કરે, ખીર નીર દોય ભાંતિ. ૨

જિન શારદ ચરણે નમી, યુણુચું મુનિ મહિરાણુ,
ક્ષમાવિજય પન્યાસનો, સાંભલજ્યો નિર્વાણુ. ૩

x x x x

અંતે—

હાલ ૧૦મી.

સુગુણ સોભામી સહી ગુર સાંભરેરે, જનકસુતા જિમ રામ,
કામ હું રતિને ધામ હું પંથોને રે, વ્યાપારી મની દાસ. સુ. ૧

x x x x

કમ સંઘ સુખકર સાત ભયહર, સાત સુખવર દાયકો
ક્ષમાવિજય પન્યાસ પાવન સાધુમંડલી નાયકો
તસુ હસ્ત સુદીક્ષિત પેરે શિક્ષિત, જિનવિજય ગણિ જગે જયો,
સુમતિવિજય કહેણુથી એ વચન રસ સફલો થયો.

—પ્ર૦ મારી જૈ. અ. રાસમાળા ભા. ૧.

(૯૨૭)+ ચોવીસી. (૧) આદિ જિનસ્ત૦

આદિ—

વારિ રંગ દોલણું—એ દેશી.

નાભિ નરેશર નંદના હો રાજ, ચંદન શીતલ વાણી,
વારિ માહરા સાહિબા.

x x x x

ખિમાવિજય કવિ જિન કહે હો રાજ, દીજે સમકિત દાન. વા. ૫

અતે—

મહાવીરસ્ત૦

રામ ધન્યાશ્રી—તે તરીયાની દેશી.

વંદો વીર જિનેશ્વર રાયા, ત્રિશલા દેવી જયારે,

પંડિત ક્ષમાવિજય સુપસાયા, સેવક જિન સુખદાયારે. વા. ૭

(૯૨૮)+ ચોવીસી (૨)

આદિ—

પ્રથમ જિજ્ઞેસર પૂજવા સહિયર મહારી અંગ ઉલટ ધરી આવી.

અતે—

ક્ષમાવિજય જિન વીર સદાગમ, પામ્યો સિદ્ધિ નિદાનજી.

—લ. સં. ૧૮૫૫ મહાવદ ૧૪ વાર ભોમે પંડિતકુશલ; ૮-૧૪
ગા. ના. ૮-૧૩ આ. ક.—અને પ્ર૦ ચોવીસી વીસીસંગ્રહ પૃ. ૧૮૬-૨૨૩.

(૯૨૯)+ વીસી સં. ૧૭૮૬ રાજનગરમાં.

આદિ—

સીમંધર સ્ત.

સુગુણ સુગુણ સોભાગી, જંતુદ્રીપમાં હોજી,

અતે—

શ્રી વિહરમાન જિનસ્ત૦

સત્તર નવ્યાસી, રાજનગર ચોમાસો,

મુનિ દીપવિજયના કહેણથી કિધિ વીસી. ૬

તપગણ ઉદ્યાયલ તરણ, તરણી ઉપમાન,

વિજયસિંહ સરીશ્વર, જિનશાસન સુલતાન. ૧૦

નિજહસ્તે દિક્ષિત, શિક્ષિત આગમ રાસ,

સંવેગ સુરંગી, સત્યવિજય પંન્યાસ. ૧૧

ગંગાજલ ઉજવલ, ફીરતિ કામિની કંત,

શ્રી કંપુરવિજય કવિ, મહીમંડળ જયવંત. ૧૨

વયરાગી ત્યાગી, ભદ્રક ગુણરાગી,

શ્રી ક્ષમાવિજયગણી, સેવાથી મતિ જગી. ૧૩

આજ પુણ્યોદય સુજ, પરમેસર ગુણ ગાયા,

જિનવિજય સુભક્તે, ધર્મધ્યાન સુખ પાયા. ૧૪

પ્ર. ચોવીસી વીસીસંગ્રહ. પૃ. ૭૨૨-૭૩૭.

+ જ્ઞાનપંચમી સ્તવન સં. ૧૭૯૩ પાટણમાં-જૈ. પ્ર.

+ એકાદશી સ્તવ સં. ૧૭૯૫ (પાણનંદ મુનિચંદ વરસે)

રાજનગરમાં-જૈ. પ્ર.

પંચમહાવ્રત ભાવના સ. ૫

આદિ—

વાસવવંદિત વીરજ, વસુધા પાવન કારીરે,

પ્રથમ મહાવ્રત ઉપદિશે, સુણે ગાયમ ગુણધારીરે.

x

x

x

x

અંતે—

ભરતાદિક લહે કેવલ સિદ્ધિ, ખિમાવિજય જિનપાસેં સિદ્ધિ.

અન્ય સંગ્રાથો નામે.

દુ મપત્રીયાધ્યયન—(વીરવિમલ કેવલધણીજી, સકલ જંતુ હિત-
કાર, ઉત્તરાધ્યયન દશમે કહેજી હિતશિક્ષા અધિકાર), ભગવતી પંચમ
અંગ (ધન્ય કુંઆર ત્રિશલાતણે બહેન મારી, ભાખ્યો ભગવતી અંગનો.)
સંગ્રાથ (તે બલિયારે તે બલિયા, મોહ મહાભડ ઢલીયારે), ભગવતીસૂત્ર
(ભાવેં ભવિયણુ ભગવદ્ધ સાંભલો), ૧૧ ગણધર (દિલ્હીતિ પહેલો ગણ-
ધાર), સામૈયા ભાસ (કઠારા આયા ગુરૂજી પ્રાહુણ), અનાથી મુનિ
(મગધદેશ વસુધાધિપ શ્રેણિક), ગૈાતમ ગણધાર (તો સુ પ્રીતિ બંધાણુ
જગતગુરૂ), જિનપ્રતિમા (ભોલા લોકારે ભરમે મત પડો), આવક ૧૨
વ્રત (શ્રુત અમરી સમરી સુહકરી, ક્ષિમાવિજય ગુરૂપદ અનુસરી, કહિરયું
આવકના વ્રત બાર, આરાધો ટાલી અતિચાર), ક્ષિમાવિજય ગુરૂ (સમરે
ભગવતી ભારતી), ૨૦ સ્થાનક (સુઅદેવી સમરી કહું વીસ સ્થાનક
અધિકાર), સુઆહુકુમર (જંપુદીપના ભરતમાં).

(સંગ્રાથસંગ્રહ. આ. ક.)

૪૫૭ માણિકવિજય (ત. ક્ષમાવિજય શિ.)

(૯૩૦) ૨૪ જિનસ્ત-ચોવીશી.

આદિનાથસ્ત.

આદિ— માનીતી કાગલ મોકલઈએ દેશી.

પ્રથમ જિનેસર પ્રાહુણુ જગવાહલા વાર આવો અમહુય ગેહરે
મનમોહનગારે,
ભગતિ કંડે ભલી ભાંતિસું, જગવાહલા વાર, સાહિયજી સસનેહરે.
મનમોહનગારે. ૧

x

x

x

x

અંતે—

સંપ્રતિ શાસન ધસિ, ચરમ જિણેસર વાંદીઈ,
શ્રી પીમવિજય બુધ સીસ, કડિ માણિક ચિર નંદીઈ.

—ધ્રતિ ચઢવીસ જિનસ્તવાનાનિ લિખિતાનિ કૃતાનિ ચ (કવિની
સ્વહસ્તલિખિત પ્રત) પત્ર ૭-૧૨ દા. ૮૩ નં. ૫ હા.

૪૫૮ જિનવિજય (૪) (ત. વિજયસિંહસૂરિ-ગજવિ-
જય-હિતવિજય-ભાણુવિજય શિ.)

(૯૩૧) શ્રીપાળ ચરિત્ર રાસ સં. ૧૭૯૧ આશો શુદ્ધ ૧૦ ગુરૂ.
નવલખ બંદરે.

આદિ—

દ્વહા.

સ્વરિત શ્રી સોભાસુમતિ, દાયક વીરજિણુંદ,
કામિતપૂરણુ કામધટ, પ્રણમું પરમાણુંદ. ૧
સિદ્ધચક્ર સમરે સદા. પ્રણમું સદગુરૂપાય,
સારદ નાંમ સદા જપું, વચનસિદ્ધી સુપસાય. ૨
જગમાંહે મોટો અછે, નવપદનો આધાર,
જે સેવતાં પાંખિઈ, રાખ્ય ત્રહ્વિ જયકાર. ૩

દુષ્ટ કષ્ટ દૂરેં ટલે, સુચલુ મિલે સુવિચાલ,
 શ્રી શ્રીપાલ તણી પરે, પાંમે ભોગ રસાલ. ૪
 તે શ્રીપાલ નરિંદના, ગુણ વર્ણન અધિકાર,
 આગમ પાઠ થકી કહું, નિસુણો સહુ નરનાય. ૫

અંતે— ૪૧ હાલ-શાંતિજીને આમણે જાઉં. એ દેશી.
 સિદ્ધચક્ર આરાધો બનિયણ.....

x x x x

એ શ્રીપાલ ચરીત્ર વખાણ્યો, સદગુરને સુપસાયેરે,
 નવલપ ખિંદરમેં મનરંગે, નવલપ પાસ પસાઈરે. સિ. ૬
 તપગણપતિ જયવંતા સોહે, શ્રી વિજયદયા સરીરામરે,
 જેહના મહિયલમેં પ્રતિયાસર, વાજે સુયસના વાગરે. સિ. ૭
 સત્તરસેં એકાણું વરસેં, આસો શુદ્ધિ તિથિ પ્યારીરે,
 વિજયદસમી ગુરવાર અનોપમ, રચના કીધી સારીરે. સિ. ૮
 શ્રી વિજેદેવ સુરીસ પટોધર, તપગણ તિલક સમાનરે,
 શ્રી વિજયસિંહ મુનીસર પુરંદર સાચો યુગ પરધાનરે. સિ. ૯
 મેદપાટપતિ રાંણુ જગતસિંધ સુદ્ધો શ્રાવક કીધોરે,
 પદ્મ આખેટકનો વ્રત દેઈ લાભ અનોપમ લીધોરે. સિ. ૧૦
 તે શ્રી વિજયસિંહ ગુર કેરા, ખુધ ગજવિજય સવાધરે,
 વિનય વિવેક વિચાર તણી જસ, જમમેં કીર્તિ મવાધરે. સિ. ૧૧
 તસ સેવક શ્રી હિતવિજય ખુધ, ખુદેસર ગુર તોલેરે,
 પટ્ટર્શન આગમનો વેતા, ઈમ સદ્ પંડિત બોલેરે. સિ. ૧૨
 જસ વાંણી સાકરપેં સારી, સુણુ સદ્ના મન મોહેરે,
 તસપદ સેવક ભાંણુવિજય ખુધ, સકલ કલા ગુણુ સોહેરેં સિ. ૧૩
 તસ સતીર્થ પંડિત જિનવિજયેં, રાસ રચ્યો હિત આંણીરે,
 બાવ ધરી સિદ્ધચક્ર આરાધો, લાભ અનતો નાંણીરે. સિ. ૧૪
 એ એકતાલીસ હાલેં સુંદર, રાસ સંપૂરણુ કીધોરે,
 જિન કહે શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રતાપેં, સકલ મનોરથ સિદ્ધોરે. સિ. ૧૫

—મતિ શ્રી સિદ્ધમક મહાત્મ્યે શ્રી સિદ્ધચક્રરાધને શ્રીપાલ ચરિત્ર શાસ સંપૂર્ણ. સં. ૧૮૫૫ ના માગસિર વદિ ૫ દિને શ્રી દ્વીપઅંદરે સકલ બદારક પુરંદર પૂજ્ય શ્રી જગદ્ગણ તત્ શિ. પ્રવરપંડિત સિરોમણી પૂજ્યશ્રી વાલ્હણ તત્ શિ. લિખીતં ૪૬૦ પીમા. શુભં ભવતુ.

પત્ર ૩૧ પં. ૧૫ ધો. સ. બં.

—લખ્યા સં. ૧૮૧૬ માગસર વદ ૮. પાનાં ૪૧ પ્રે. ૨.

—લિ. ૧૮૪૫ કા. શુ. ૧૦ પૃષ્ઠ. રાગકોટ પુ. અ

(૯૩૨) નેમિનાથ શ્લોકો. સં. ૧૭૯૮ દીવાલી. પ્રેમાપુરમાં (અમદાવાદ) આદિ—

વાણી વરસતિ સરસતિ માતા, કવિજન ત્રાતા કીરતિદાતા,
ઈક્ષ્વાકુ વંસ જિન વર બાવીસ, સુનિસુવત નેમિ દોષ હરિવંસ. ૧
બાવીસમે જિનવર નેમિકુમાર, બાલ બ્રહ્મચારી રાગુલ નારિ,
પરણ્યા નહી પિણુ પ્રીતઠી પાલી, કહિસ્યું સલોકો સૂત સંભાલી. ૨

x

x

x

x

અતે—

સત્તર અઠાણું દીવાલી ટાણું, સહરને પાસે પ્રેમાપુર જાણું,
સંભવ સુખ લહરી કુશલ કલ્યાણી, મોતીમાં ઉજલ કવિ જિન વાણી. ૭૨

—લોકબાણાં ૧૦-૭ દા. ૭૬ નં. ૨૦ દા.

(૯૩૩) ધનાશાલિભદ્ર રાસ સં. ૧૭૯૯ આવણુ શુદ્ધ ૧૦
ગુરુ સુરતમાં.

આદિ—

દ્વિ. ૬૬.

ઐંદ્ર ઐશ્વિનત કમ કમલ, સ્વસ્તિ શ્રી ગુણધામ
વીર ધીર જિનપતિ પ્રતે, પ્રેમે દર્શ પ્રણામ. ૧
વસુધામે વિદ્યા વિપુલ, વરદાતા નિલયમેવ
સમર્થ ચિત ચોખે કરી, તે પ્રતિદિન શ્રુતમેવ. ૨

- ગુરુ ચરણાંયુજ સેવવા, મુઝ મન મધુકર લીન
ઉપગારી અવનીતલે, ગુરુ સમ કો ન પ્રવીન. ૩.
- સિદ્ધાયલ વૈભારગિરિ, અષ્ટાપદ ગિરનાર
સમંતાદિ એ પંચવર, તીર્થ નમું નિત સાર. ૪
- સંધ ચતુર્વિધે સદા, ત્રિકર્ણ શુદ્ધિ ત્રિકાલ
વંદુ વિધિવંદન થકી, સુકૃત કરણ સુવિશાલ. ૫
- ધર્મ ચતુર્વિધ ઉપદિસ્યો, જગપતિ જનહિત કાજ
દાન શીયલ તપ ભાવના, ભવજલ તરણુ ત્રિહાજ. ૬
- પ્રથમ દાન પદ ધર્મનો, તેહના પંચ પ્રકાર
અભય સુપાત્ર અનુકંપ તિમ, ઉચિત કીર્તિ સુવિચાર. ૭.
- ઘડલોકે સુખ સંપન્ને, લહિયે નિત્ય નવનીધ
અભયદાન દેતે થકે, પરભવ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ. ૮
- એક શશક ઉગારતે, પામ્યો ઋદ્ધિ ઉદાર
ગજભંવથી નરભવ લલ્લો, મેધકુમાર મનોહાર. ૯
- તિમ સુપાત્ર દાને કરી, શિવ સુખ પામ્યો જીવ.
ચિત્ત વિત્ત શુભપાત્રથી, ત્રિકરણ શુદ્ધિ અતીવ. ૧૦
- પાયસાન્ન દાને કરી, પામ્યો ભોગ રસાલ
ધન્ય શાહ ધર્માચરણી, પદપદ મંગલમાલ. ૧૧
- શાલિભદ્ર પિણુ દાનથી, સુખ પામ્યો શ્રીહાર
શ્રેણિક કીયાણે કીધો, નરભવ સુર અવતાર. ૧૨
- દીજે દાન દયા ધરી, કરી ચિત્ત સુપ્રકાશ
મનવંજિત સુખ પામીએ, કલ્પદ્રુમ પરિ ખાસ. ૧૩
- ધન્ય શાહ ગુણ વર્ણવું, વચન થકી લવલેશ
નિદ્રા વિકથા છોડિને, સુણો ઓતા સુત્રશેષ. ૧૪

અંતે—

તસ પદ શ્રી વિજયસિંહ ગુર, મુનિજનકૈરવચંદ્ર,
 ગુણમણિરોહણ બૂધર ઉપમ, સંધ સંકલ સુખકંદ.
 મેદપાદ પતિ રાણા જગતસિંહ, પ્રતિભાધી જશ લીધો,
 પલ આખેટક નિયમ કરાવી, આવક સમ તે કીધોરે.
 તાસ શિષ્ય સુવિહિત મુનિપુંગવ, યુધ ગજવિજય સવાયા,
 શાંતિ સુધારસ પરમ મહોદધિ, ઉત્તમ સુયશ કિપાચારે.
 તસ સેવક કોવિદ શિર શખર, હિતવિજય ગુરરાયા,
 પટ દર્શન આગમ જલનિધિમાં, બુદ્ધિ જિહાજ તરાચારે.
 તાસ શિષ્ય પંડિત જિનસિંધૂર, ભાણુવિજય મન ભાયા,
 તાસ સતીર્થ વિબુધ જિનવિજયે, ગિર્યાના ગુણ ગાચારે.
 શ્રી મહાવીરને વારે મનોહર, પંચ પુરુષ સુકહાયા,
 લખિપાત્ર શ્રી ગૌતમ ગણુધર, બુદ્ધે અભય સુહાચારે.
 માને દશાર્ણભદ્ર મહાખલિ, કયવન્નો સૌભાગ્યે,
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિથી શાલિભદ્ર તિમ, નામ લીય ભય ભાગે.
 શાલિભદ્ર જન્નો ઋષિરાયા, જેહના મુજશ મવાયા,
 નામ લિયંતાં પાતિક નાસે, નિર્મલ થાયે કાચારે—
 તપગચ્છમાં પંડિત વૈરાગી, દીપવિજય યુધરાયા,
 તેહના શિષ્ય સંવેગી સુંદર, કવિ દયાવિજય સવાયા.
 તસ પદ સેવક કૃષ્ણવિજયવર ભર ધર્મ થકી ધરે (ભાયા)
 તસ આગ્રહથી રાસની રચના, કીધી ગુર સુપસાચારે.—
 ઉત્તમ એહ ચરિત્રજ નાંણી, ભાવ અનોપમ લાયા,
 સુવિહિતના ગુણ ગુણુતેં મુણુતેં, શ્રોતા અતિ સુખદાચારે. ૧૯ મેં
 વૃક્ષોપરિ એ દાલ પતાકા, રૂપ કહી મન રંગે,
 સૂરતિમંડળ પાસ પસાથે, સૂરતિમેં સુખ સગેરે. ૨૦ મેં
 ચ્યાર ઉલ્લાસે અધિક વિલાસે, દાંનકલ્પદ્રુમ ગાયો,
 યુધ જિનવિજય કહે વિસ્તરિયો, શતશાષાઠી સુહાચારે. ૨૧ મેં

—ઇતિ શ્રી ધન્યશાલિ ચરિત્રે પ્રાકૃત પ્રમધે દાનકલ્પદ્રુમાખ્યે ચતુર્થે શાખાર્ણવે ધન્યશાલિ સંયમગ્રહણુ અનશનગ્રહણાદિ વર્ણનાભિધો ચતુર્થો ઉદ્ધાસઃ સર્વ ગાથા ૭૪૫ દાલ ૨૬ અસ્મિન્ પ્રમધે દાલ ૮૫ ઉદ્ધાસ ૪ ગાથા ૨૧૪૨ સૂક્ત ૧૦૮ સર્વ ગાથા ૨૨૫૦ અંથાઅંથ સંખ્યા ૩૦૪૫ પરિમિતો સંપૂર્ણઃ સંવત્ ૧૮૩૪ વર્ષે માસોત્તમ માસે શ્રાવણમાસે વદિ પક્ષે તૃતીયાયાં તીથૌ સોમવાસરે લિ. શ્રી પાદરાનગરે શ્રી શાંતિનિનપ્રસાદાત્ લેખકવાચકયોઃ શુભાં.—પત્ર ૧૨૫ પં. ૧૨ આ. ૬.

—સં. ૧૮૭૦ ચૈ. વ. ૧૩ લ. ગાંધી પુખ પ્રાગજી જોતપુર મધ્યે. પત્ર ૭૫ પં. ૧૬ ધો.

—પ્રથમોદ્ધાસે દાલ ૧૭ ગાથા ૪૪૦ દ્વિતીયોદ્ધાસે દાલ ગાથા ૩૯૨ તૃતીયોદ્ધાસે દાલ ૨૨ ગાથા ૫૪૫ ચતુર્થોદ્ધાસે દાલ ૨૬ ગાથા ૭૪૫ સર્વ દાલ ૮૫ સર્વ ગાથા ૨૧૫૮ સર્વમાન અંથાઅંથ ૩૦૦૦. સં. ૧૮૫૫ વર્ષે માસોત્તમ માસે કૃષ્ણ પક્ષે દ્વિતીયા તીથૌ માર્ગડવારે લિ. પૂજ્ય પ્રવરપંડિત શ્રી સ્થવજી પૂજ્ય ઋ. ભીમસેનજી તત્પટે સ્થવરજી પ્રવર પં. પૂજ્ય ઋ. સુજાંજીજી તત્પટે પૂ. જા. અમીધરજી તત્પટે પૂ. ઋ. મનજી ઋ. તથા બાતા પૂજ્ય ઋ. ગંગાધરજી તત્ ગિ. લિ. ઋ. દેવજી શ્રી મવા મિંદરે રાસ લખ્યો છે જી શ્રી વાલાંકદેશ મધ્યે રાજશ્રી વખતસંધજીનો અમલ મધ્યે લખ્યો છે,

પા. ૭૪. ૧૭ ગારીયાધર.

—સં. ૧૯૩૭ માહા શુદ્ધિ ૧૨ લિ. પં. ભીમવિજયજી તત્ શિ. પં. રાજવિજયજી તત્ શિ. પં. તેજવિજયગણી.

પા. ૬૮ પં. ૨૧ ગારીયાધર.

—સકલ પંડિત શિરોમણિ શ્રી હસ્તીવિજયગણિ તત્ શિ. શ્રી સુમતિવિજયગણિ તત્ શિ. શ્રી લક્ષ્મીવિજયગણિ તત્ શિ. રૂપવિજયમણિ લિખિત શ્રી આધાર્ણ નગરે શ્રી અજીતનાથ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૮૦ ફાગણ વદ પ. ૬૬-૧૭ (આ. ૦).

—સં. ૧૮૧૦ વર્ષે માર્ગશીર્ષ શુદ્ધિ ૫ ગુરો સકલ પં. વિશ્વાસ્થ વિશદ્દીધીતી પં. શ્રી ૫ શ્રી લાલસાગરગણિ તત્તિષ્ઠ્ય પં. શ્રી જયસાગર ગણિ તત્તિષ્ઠ્ય પં. શ્રી હસ્તિસાગર ગણિ તત્તિષ્ઠ્ય ગણિ અમૃતસાગરેણુ લિખિતમસ્તિ. શ્રી સૂરતિખિંદરે વાસ્તવ્યઃ વિનયવિવેકાદિ સદ્ગુણભૂષિતાન્ સમસ્તશ્રાવકાચારવિચારનિરતાન્ શ્રેષ્ઠ સકલગુણુગરિષ્ઠાન્ સંધનાયક શ્રેષ્ઠ શ્રી ૫ શ્રી લાલદાસ અભીચંદ સાહચ્યાત્. ૧૦૭-૧૩ ના. બં.

૪૫૮ ક રધુનાથ. (વિદ્યાનિધાન શિ૦)

ગોડી પાંચનાથસ્ત૦ ત્રણ સં. ૧૭૯૨ ચૈત્ર શુ. ૧૫ ગુરુ.

૧ આદિ—

ધીંગધવલ ગોડી ધણીજીલો, પરતા પૂરણહાર હો.

અંતે—

સતરે બાણુવૈ સંવતે જીલો, વરદાયક ગુરુવારહો,
ચૈત્ર પૂનિમ નિસિ ચાંદણીજીલો, સપરિવાર શ્રીકાર. ૮
અવસર જાણી આપણો જીલો, મહિર કરી નિતમેવહો,
નિજસેવક રૂઢનાથનેજી, સુખદાયક ઘો સેવહો. ૯

૨ આદિ—

ધીંગ ધવલે મુઝ ધરતા ધ્યાન, આવીયા દરસણુ આપરે.

અંતે—

સતર સંવતતણુ બાણુવૈ સાર, ચૈત્ર પૂનિમ નિસ ચોંપસું.
સિદ્ધિ ચોગે લલો દરસ શ્રીકાર, હરપ થયો મુઝ હીયડો. ૮
સુગુર શ્રી વિદ્યાનિધાન પસાય, જાત્ર કરી જિનરાયની,
વંદતાં જિનવર સદૃલ વિહાય, વિનયસું રૂઢપતિ વીનવે. ૯

૩ આદિ—

સખલો થલવટ દેશ સુહાવો હો, ગોડીઆ રાયજી

અતે—

નિત નિત ત્રિવિધ ત્રિવિધ સિરનામી હો,

પરચો પામી હો ગાને રૂપપતિ ગણી ૫.

—મિતિ આષાઢ, ત્રિદિ ૧૧ પં. ગણેશ ત્રિપત. ૧-૧૩ ક. મુ.

મુગુણખતીસી.

આદિ—

દાવ ઉતપત્તિની.

મુગુણ ખુદાપો આવીયો, લખાયો નહી બાઇ.

રાતદિવસ ધધે રહ્યાં, કેઇ કીધ કમાઇ.

૧ મુગુણ.

* * * * *

અતે—

મુગુણાંને સમજાવણી, ખતીસી એદ

પાઠક શ્રી રૂપપતિ કહે, મુષ્ટિઓ સસનેદ.

૩૨ મુગુણ.

—સિ. પં. સિદ્ધરંગેણ મુનિ ૨-૧૬ મારી પાસે છે.

૪૫૯ જ્ઞાનસાગર (પછીથી) ઉદયસાગર સૂરિ (આં. કલ્યાણસાગર સૂરિ-અમરસાગર સૂરિ-વિદ્યાસાગર સૂરિ શિ૦)

*આ પોતાના ગુરૂ વિદ્યાસાગર સૂરિના પદ્ધર થયા ને તે વખતે ઉદયસાગર સૂરિ નામ રાખ્યું. નવાનગર (નમનગર)ના શા કલ્યાણજી ને તેનાં પત્ની જયવંતીના પુત્ર, સં. ૧૭૬૩ માં જન્મ, સં. ૧૭૭૭ માં દીક્ષા સં. ૧૭૯૭ માં કાર્તિક શુદ્ધિ ૩ રવિને દિને સુરતમાં જ્ઞાનસાગરને આચાર્ય પદ મળ્યું ને નામ ઉદયસાગર સૂરિ રાખ્યું. આચાર્ય પદોત્સવ ખુશાલશાહ, મંત્રી ગોહીદાસ અને જીવજીદાસે મહા સમારંભથી કર્યાં અને સં. ૧૭૯૭ ના માગશર શુદ્ધિ ૧૩ ને દિને ગચ્છેશ પદ. સં. ૧૮૨૬ આશ્વિન શુક્લપીજના દિને સુરતમાં સ્વર્ગવાસ. આમણે સ્નાતૃ પંચાશિકા નામનો ગ્રંથ સંસ્કૃતમાં સં. ૧૮૦૪ ના પોષ શુદ્ધિ ૧૫ સોમને દિને પાલીતાણામાં શ્રીમાલી કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સંધની સાથે યાત્રા કરતાં રચ્યો. જી. રા. સં. ભાગ ૩. વળી સિદ્ધસેન દિવાકરની વર્ધમાન કોત્રિશિકા પર સંસ્કૃત ચૂર્ણિ રચી છે કે જે ભાવનગરની જૈનધર્મપ્રસારક સભાએ છપાવી છે.

(૯૩૪)+ સમકિતની સઝાય—૫ ઠાળ. સં. ૧૭૮૬ ચોમાસું ધુરહાનપુર.

આદિ—

ઢાલ ચઉપાઠની.

શ્રી શ્રુતદેવી પ્રણુમી કરી, શ્રી સદ્ગુર ચિતમાહે ધરી;
સમકિત રૂપ કહું મનરૂલી, જિન જિન વીર પ્રરૂપું વલી. ૧
તિમહી કહિવે કરીને સ્વામિ, સ્તવના કરસું આતિ અભિરામ;
તેહથી લહીઈ સમકિત રચણુ, સાખિ દીઈ શ્રી ઉત્તરાધ્યયન. ૨
x x x x

અંતે—

જગનાયક જિન વીર જિણેશર, જસ શાસન બહુ રાજેરે;
જહાં લગે મેર મહીધર જાગે, તિહાં લગે એ પણુ ગાગેરે. ૧૧

કલશ.

ધમ સ્તવ્યા શ્રી જિન વીરસ્વામી, સમકિત રૂપ કહી કરી;
ધુરહાનપુર ચોમાસ રસગાં મુનિશશિ વરણે કરી.
શ્રી અચલગણપતિ તેજ દિનપતિ, શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરી;
તસ શિષ્ય પ્રભણું જ્ઞાનસાગર, દીજઈ સમકિત વર. ૧૨

—પ્ર. પૃ. ૧૨૦ થી ૧૨૭ વિધિપક્ષ જિનપૂજ સ્ત. સંબંધ. ભી. મા.

(૯૩૫)+ ભાવપ્રકાશ (અથવા છ ભાવ સઝાય) સં. ૧૭૮૭ આસો
માસ ગુરવાર ધુરહાનપુરમાં.

આદિ—

રાગ દેશી ચોપાઠ.

શ્રી સદ્ગુરના પ્રણુમી પાય, સરસ્વતિ સ્વામિની સમરી માય;
છએ ભાવનો કહું સુવિચાર, અનુયોગદ્વાર તણે અનુસાર. ૧
પહેલો જણો ઉદયિક ભાવ, બીજો કહીએ ઉપશમ ભાવ;
ત્રીજો ક્ષાયિક ભાવ પવિત્ર, ચોથો ઉપસમ ભાવ વિચિત્ર. ૨

પારિણમિક તે પંચમ જામ્ય, છડા સન્નિપાતક સુવખાણુ;
એહનો હવે યથાર્થ કહું, જેહનો ગુર આગમથી લહું.

૩.

x x x x

અતે—

હાલ હ મી હો મતવાલે સાજના એ દેશી.

તે તરીયા ભવિ તે તરીયા, જે ભાવ વિચારે ભરીઆરે;
સૂત્ર આગમ પંચાંગી, સમ ભંગીના દરીઆરે.

તે. ૧

x x x x

ધર્મધુરંધર પુણ્યપ્રભાવક, કસતુરચંદ સૌભાગીરે;

જિન પૂજે જિન ચૈલ કરાવે, સૂત્ર સિદ્ધાંતના રાગીરે.

તે. ૬

શા ભોજન ને દોશી દુર્જાન, ખીજન મહુ ભવિ પ્રાણીરે;

શ્રી મહાભાષ્ય વિશેષાવશ્યક, સાંભલે ચિત્તમાં આણીરે.

તે. ૭

તેહ તણા આગ્રહથી એ શુભ, ભાવસ્વરૂપ વિચાર્યોરે;

અનુયોગદાર ષડ્શીતિકમાંથી, આણ્યો અતિ વિસ્તારોરે.

તે. ૮

ભણતાં ગુણતાં સુણતાં સંપત્તિ, લીલા લઈ ભંડારોરે;

જિનવાણી રંગે સાંભલતાં, નિત નિત જય જયકારોરે.

તે. ૯

અંચલગન્ઢે ગિરિઆ ગન્ઢપતિ, વિદ્યાસાગર સૂરિરાયારે;

ભુરહાનપુર શહેરે ગુર મેહરે, ભાવપ્રકાશ મેં ગાયારે.

તે. ૧૦

કલશ.

ધર્મ કલા ભાવ વિચાર સુંદર, જેહવા ગુર મુખે સુણ્યા;

જિનરાજ વાણી હીએ આણી, નિર્જરા કારણુ થુણ્યા.

સત્તર નયમદ આશ્વિન, સિદ્ધિયોગ ગુરવાસરે;

શ્રી સૂરિ વિદ્યા તણા વિનથી, જ્ઞાનસાગર મુખ કરે.

૧૧

પ્ર. પૃ. ૨૦૩-૨૦૬ સ. મા. બી; પૃ. ૬૯-૮૦ વિધિપક્ષ ગચ્છીય
મુનિકૃત શ્રી જિનપૂજ સતવન સંગ્રહ. બી. મા.

(૯૩૬) +ગુણુવર્મા રાસ સં. ૧૭૯૭ આષાઢ શુદ્ધિ ૨ સુરતમાં.
આદિ—

દુહા.

સુખ સંપત્તિદાયક સદા, પાયક જસ સુરિંદ;	
પ્રણમું પાસ જિનેસર, જોડી સુરતર કંદ.	૧
શાસનનાયક પ્રણમીએ, વર્ધમાન જિનચંદ;	
સિદ્ધારથ વૃષ કુલતલક, ત્રિશલાદેવી નંદ.	૨
વળી ખાલી લીપિ પ્રણમીએ, ભગવર્ધ અંગે જેહ;	
જોતમ સરીખા જસ નમે, હું પણ પ્રણમું તેહ.	૩
અચંચ ગચ્છે અધિપતિ, વિદ્યાસિંધુ સુરિંદ;	
પદપંકજ તે ગુર તણા, પ્રણમ્યા પરમાણુંદ.	૪
સદ્ગુરના સુપસાયથી, પૂજનો અધિકાર;	
ગુણુવર્મા રાજ તણો, રાસ રચું સુવિચાર.	૫
x	x
x	x
x	x
x	x

અંતે—

(બાલ ૧૫ દીડો દીડો રે વામાકો નંદન દીડો—એ દેશી)

પાયો પાયોરે ભલે મેં જિનશાસન પાયો.

રયાદવાદ અનંત નયાત્મક આગમ મુઝ મન ભાયોરે—ભલે મેં. ૧

ધન ધન વિધિ પક્ષ ગચ્છ પરંપરા, આર્યરક્ષિત સુરિરાય;

ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી કર્યું શાસન, ઉજવલ નિર્મોહી નિર્ભાય—

ભલે મેં જિનશાસન પાયો. ૨

શ્રી જયસિંહ પાટે તે પણ તસ પ્રતિરૂપ,

વાદ કરી દ્વિગપદને જાત્યા, પ્રતિઓધ્યો જયસિંહ ભૂપ રે—ભલે. ૩

સાત કોટિ ગ્રંથ મુખે જેહને, કીધા આવક વંદ;

તસ પાટે ધર્મધોષ સૂરીસર, જસ નમે બહુ નરિંદ રે. ભલે. ૪

જસ ઉપદેશે વિમલ મંત્રીસર, ત્રીજો તીર્થ નિપાયો,

અર્ચુદાયલ ઉપર હરખે, જિનપ્રસાદ કરાયોરે. ભલે. ૫

- સુવર્ણ પ્રમાણે પૃથ્વી તલમાં, વિહાર કર્યા મન રંગે,
 ગુર પ્રસાદે છે નામોજ રાખ્યો જિનશાસનપ્રસંગેરે. ભલે. ૬
 તસ પદ ઉદયાચલ દિનકર, શ્રી ગુર મહેંદ્રસિંહ;
 સૂર શિરોમણિ સિંહપ્રભ ગુર, તસ પદે અન્વિતસિંહરે. ભલે. ૭
 શ્રી દેવેંદ્રસિંહ સૂરીસર, ધર્મપ્રભ સૂરીંદ;
 સિંહતિલક ગુર મન્દપતિ સોહતાં, મહેંદ્રપ્રભ મુનીંદરે. ૮
 ગણનાયક મેરુતંગ સૂરીસર, જસ મહિમા અત્યંત;
 નાગર વાણિયા આવક કીધા, પ્રણમત સુર મુનિ સંતરે. ૯
 તસ પદ ગચણુંગણુ શશિ સરિખા, સૂર શ્રી જ્યકીતિ;
 શ્રી જ્યકેશર સૂરિ સુખાકર, અદ્ભુત ધર્મની મૂર્તિરે. ૧૦
 શ્રી સિદ્ધાંતસાગર મુનિપતિ, જાણે જૈન સિદ્ધાંત;
 જ્ઞાનસાગર ગુર ભવનારણુ ભણી, અદ્ભુત નાવ મહંતરે. ૧૧
 જ્ઞાનાદિક ગુણુ મણિ રોહણુ સમ, ગુણુનિધાન ગુરરાજ;
 મહાવ્રત પાલી નિજ અબુઆલી, સાચી આતમ કાજરે. ૧૨
 તસ પદ ઉદયાચલ વાસરમણિ, ધર્મમૂર્તિ સૂરીંદ;
 ક્રિયા ઉદ્ધાર કરી ચારિત્ર ચિત્તધરી, જીલા વાદીના વૃંદરે. ૧૩
 થોકે થોકે જન તસ ગુણુ ગાવે, આજ લગે વિખ્યાત,
 શ્રી કલ્યાણોદધિ સૂરિશિરોમણિ, બુદ્ધિ સરસ્વતી સાક્ષાતરે. ૧૪
 તસ પદ ગગને ચંદ્ર સુધાસ્રવી, અમરસાગર સૂરિરાય,
 અભિનવ જાણે સુરપતિ સરિખા, સહુ જનને સુખદાયરે. ૧૫
 તસ પદ અંબુજ વિકસત, ભાસ્કર વિદ્યાસાગરસૂરિ,
 સંપ્રતિ સમયે તસ ગુણુ અતિધણા, કહેતાં વાઘે તરરે. ૧૬
 આગમ નિગમને જાણે જે ગુર, જૈન ન્યાય લહે જોડે,
 લક્ષણુ સાહિત્ય અલંકાર છંદનાં, પાર લક્ષ્યાં ગુણુ ગેહરે. ૧૭
 તસ પદ પંકજ મધુકર સરિખા, વિતથી વહે ગુરઆણુ,
 જ્ઞાનસાગર કહે સુગુર કૃપાથી એ ભાખી સવિ ઠાણીરે. ૧૮

- રસના વસે જે પુન્યાધિકપણું, પ્રભુ મારમથી વિરહ,
તે સહુ ચક્રવિહ સંધને સામે, મિછાદુકડ સુધરે. ૧૯
- સંવત નય નિધિ મુનિ શશિ (૧૭૯૭), સુરતી રહી ચોમાસ,
અપાડશુદ્ધિ દ્વિતીયા સિદ્ધિ, જોગે પૂરણ કીધે એ રાસરે. ૨૦
- શ્રી શ્રીમાલી જ્ઞાતી શિરોમણિ, સંધાનાથજી સાર,
આપુ સીધાંચલનાં સંધ કાઢ્યા, ખચ્યાં દ્રવ્ય અપારરે. ૨૧
- તસ સુત રવિસમ કપૂરચંદ્રશા, લક્ષ્મિવંત ઉદાર,
આચાર્યપદ મહોત્સવ કીધા, સંધનાયક શ્રીકારરે. ૨૨
- ચોરાસી ગચ્છના સાહમી જમાડયા, કરી પકવાન અનેક,
હું બડના પણ સામી સંતોખ્યા, રાખી જિનધર્મ ટેકરે. ૨૩
- તેહના પુત્ર શશિ સમ નિર્મલ, શાહ ખુશાલચંદ સાર,
ગચ્છનાયકને ચોમાસું રાખી, ધન ખરચે શ્રીકારરે. ૨૪
- નવે ક્ષેત્રે ધન બહુ વાવરે, જાયકને દીએ દાન,
સિદ્ધચલની જાત્રા કરી ભલી, ઇણી જુગે ભરત સમાન. ૨૫
- તિમ વળી પેરવાડ જ્ઞાતે સોહતા, મહેતા ગોડીદાસ,
જીવણદાસ એ બેહુ અંધવ, ગુરૂ ધર્મરાગી જસરે. ૨૬
- જીવદયાદિક ધર્મક્રિયા કરે, દિયે સુપાત્રે દાન;
સંધમકિત ગુરૂમકિત કરે સદા, આપે વચન અન્નપાન. ૨૭
- ઓશવાલજ્ઞાતે અતિ બણું દીપતા, ધર્મચંદ્ર ધર્મવંત,
ગુરૂ ઉપદેશે અતિ આડંબરે, કીધા પ્રતિષ્ઠા મહંત. ૨૮
- વ્રતધારી ગુરૂ રાગી અતિ બણ્યાં, હાંસશાના સુત સાર,
સુગુરુએ કૃપાએ જીવાદિક તણ્યાં, અર્થ લહે સંવિચારરે. ૨૯
- શાહ ગુલાબ(લ)ચંદ જૈનાગમ રચિ, પંડિતશું ધરે પ્રીતિ,
આગ્રહથી રાસ રચ્યો ભલો, ધરી આગમની પ્રતીતિ. ૩૦
- ચક્રવિહ સંધતણ્યાં મન હરખ્યા, સાંભલી એહ સંધ;
આદરજો ભવી શ્રીજિનસેવા, એ ઉપસમ અનુબંધરે. ૩૧

છઠે અધિકાર એ ઢાલ પન્નરમી, સિદ્ધના ભેદ સમાન;
 સુણતાં ભણુતાં પાતિક નાસે, મંગલ લહે પરધાનરે. ૩૨
 સર્વ ત્રિલીને ઢાલ પંચાણું, ઇક એકથી અભિખાસ;
 અંથાગર બહુતર સત સાધિક, શ્લોક પ્રમાણે રાસરે. ૩૩
 શ્રી ગોડી પ્રભુ પાસની સંનિધે, મનહ મનોરથ સિદ્ધ;
 સુખ સંપતિ વધતી દિન દોલત, નવનિધિ ને અડસિદ્ધિરે. ૩૪
 ન્યાયસાગર ને સકલચંદ્ર લખ્યો, પ્રથમાદર્શ એ રાસ;
 સોવન દુલે વધાવો ભવીજન, જિમ પુહયે મન આસરે. ૩૫

—ધતિશ્રી અંચલગચ્છાધીરાજ સકલ ભદ્રારક ચક્રવર્તિ સમાન
 વિદ્યપર્ષદ્ ભામતી ભાલચલતિલકાયમાન પુન્ય પુરંદર પુન્ય ભદ્રારક
 શ્રી શ્રી શ્રી. ૧૦૮ શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરીસ્વરાણાં શિષ્ય પંડિત શ્રી જ્ઞાન-
 સાગરાણિ વિરચિતે શ્રી પૂજાધિકારે ગુણુવર્મા ચરિત્રે પ્રાકૃત બંધે પુન્ય
 પવિત્રે સમદસ પૂજા કથા વર્ણનો નામ પદ્મભોધિકાર સંપૂર્ણ.

—પ્રથમ ખડે સર્વ ૬૬૬ દ્વિતીય ખડે ૯૬૫ તૃતીય ખડે
 સર્વ ૮૩૧ ચતુર્થ ખડે સર્વ ૬૬૯ પંચમ ખડે સર્વ ૭૨૪ પદ્મખંડે
 સર્વ શ્લોક ૫૧૬ અંથાઅંથ ૬૨૨૫ વિશુદ્ધ છે. સં. ૧૮૫૧ માધવ
 માસે શુકલ પક્ષે ૩ તિથૌ લિખિતમીદં પુસ્તકં શ્રી ભાવનયરે.

—૨૨૮-૧૧ આ. કે. ૨.

—સં. ૧૮૨૭ માહ શુદ્ધિ ૭ બુધવારે લિ. સંધવી ફત્તેચંદ સૂર-
 સંધ પાલણુપુર મધે. ૧૧૦-૧૫ દા. ૪૧ નં. ૩૦ જી કે.

એટલે સર્વ ગાથા લિખિતે ૪૩૭૧. અંથાઅંથ શ્લોકમાન ૭૨૨૫.
 ધતિશ્રી ગુણુવર્મા રાસ સંપૂર્ણ,

સંવત્ ૧૯૨૪ ના વર્ષે ભાદ્રપદ માસે શુકલપક્ષે ૧૩ ત્રયોદશી
 તિથૌવાર બુધે શ્રી ભાવપુર નગરે શ્રી તપાગચ્છે મું । શ્રી થી પં.
 હેમવિજેશ્વ મોતિવિજેયશ્ચ શ્રી ભાવપુરે લખીકૃત્વં ॥ શ્રી શાંતિનાથ
 પ્રસાદાત્ । શ્રી નેમિનાથ પ્રસાદાત્ । શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રસાદાત્ । શ્રી શ્રી શ્રી ॥

રથુલિલદ સ૦ —વિદ્યા

ચોત્રીસ અતિશયનો છંદ.

+ષઠાવશ્યક સ૦ (શ્રી સદ્ગુરને સદા પ્રણુમીજે) ૨૦૧-૨૧૩
સ. મા. ભી.

+શીયલ સ૦ સુણુ સુણુ પ્રાણી શીખડી ૧૯૫-૧૯૭. સ. મા. ભી.

૪૬૦ ત્રિલોકસિંહ (ગુજરાતી લોં. જયરાજજી શિ૦)

(૯૩૭) ધર્મદત્ત ધર્મવતી ચોપદ્ય સં. ૧૭૮૮ આષાઢ વદ ૧૩ સોમ.

આદિ—

પ્રથમ નમું ચોત્રીસ જિન, તારણુ તરણુ જિહાજ	
ભવિજન સમરે ભાવસું, સીઝે વાંછિત કાજ.	૧
સમરું સદ્ગુર સરસ્વતી, ગ્યાંન અક્ષર દાતાર	
તાસ પ્રસાદે અંથ રચું, ચોપી ઢાલ રસાલ.	૨
સાંભલિજ્યો અતિ હેતસું, વિકથા વાત નિવાર	
આલસ નીંદ દૂરે તજો, સરસ સુણો અધિકાર.	૩
દાન સીલ તપ ભાવના, ચારે સરસ અધિકાર	
પિણુ ઇણુ જગ્યા દાનનો, અતિ મોટો ઉપકાર.	૪
દાંતે દોલતિ જિમ લહી, અંદ્રધવલ મહારાપ	
તિમ વલિ ધર્મદત્ત ગ્રહપતિ, તે સુણુજ્યો ચિત લાય.	૫

x x x x x

અંતે—

સંવત સતરે અઠ્યાસી, અસાઢ મહિનૈ વિમાસીહો
નગર નગીનો નીકા, તિહાં અવિચલ રાજ હીંદૂકો.
આયે નીત ગુણુ રાગી મહારાજ ભયો વડ ભાગી
વખતસિંધજી તિહાં રાજ, વાજે નિત નોખત વાજ
લુંકાગજ ગુરરાજે, ગુજરાતી અધિક દિવાના

જયરાજજી ગઢનાયક આચારિજ બહુ ગુણુ લાયક
તાસ તણે પરભાવે, મુનિ તિલોકસિંહ ગુણુ માવે
ચતુર સુણે નરનારી, તિહાં સુણતાં લાગે પ્યારી
દેશી રાગ વખાણી, નરનારી અધિક સુહાણી
વદિ તેરસ શશિવારે, સંપૂર્ણ કરી અધિકાર
ખંડ ચ્યાર દોય સારા, સાંભલતા લાગે પ્યારા
ઢાલ જાણી હોય તીસ, કવિજન મન અધિક જગીસ. ૧૩

—૧૧-૧૩ વિ. ને. નં. ૪૪૯૨. ખંભાત.

૪૬૧ અમર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ-ઉદયતિલક શિ૦)

(૬૩૮) સુપ્રતિષ્ઠા ચોપઢ સં. ૧૭૯૪ માગશર રવિ મરોટમાં.

અંતે—

શ્રી ખરતર ગચ્છની પરંપરા, શ્રી જિણચંદ મુનીસ
ઉદયતિલક પાકક જગ પરગડા, વાર વિચક્ષણુ સીસ. ૧૧ ધ.

અમર ભમર સમ ગુરૂપદ કમલનું, અહિનિસ સેવત રંગ,
ગુરૂદેવ અનુચહથી જસ ગાધયો, સાધુ મહાગુણુ ચંગ. ૧૨ ધ.

લાભકુશલ ગુલાલ આગ્રહ કરી, સુપ્રતિષ્ઠતણો સુભ રાસ,
કીયો શ્રી મરોટજ કોટમેં, સુખચું રહ્યા ચોમાસ. ૧૩ ધ.

સંવત સત્તરેસો ચોશણુવૈ, રવિ દિન મગસિર માસ,
ચઢી પ્રમાણુ બલીયા ચોપાઢ હુઓ જ્ઞાન પ્રકાશ. ૧૪ ધ.

જાં લગે સેસ ધરા સુસુમે રહી, જાં લગે સૂરજચંદ,
જાં લગે ક્રુવનો તારો અટલ છે, તાં લગે અંથ ઓ નંદ. ૧૫ ધ.

—સંવત ૧૭૯૯ પ્રવર્તમાને મૃગશિર વદિ ૫ દિને શુક્રવારે
પોથી ૬૪. પં. જૈ. શ્વે. ભં. જયપુર શહેર. (ડા. ત્રિભોવનદાસ
લહેરચંદના પ્રશસ્તિસંગ્રહમાંથી).

(૯૩૯) સુદર્શન ચોપાઇ સં. ૧૭૯૮ ભાદ્ર. શુ. ૫.

અંતે—

વીર સુધર્મા જંબુહિ સ્વામી કેવલ સીમા કારી
તાસ પરંપર થયા પટોધર, સૂરિ ઉદ્યોતકારી. ધ. ૯

અનુક્રમ પાટ ત્રયા જિજ્ઞાસુચંદ્ર, શીતલ ચંદ્ર જિ સારી,
તસુ શિષ શીલ સોભાહિ સોભિત, ઉદયતિલક ઉવઝારી. ધ. ૧૦

તસુ વિનયી અમરગણિ પમણે, ગુરુદેવ પાપ દયારી,
કાકીથી જિજ્ઞા કુંજર કીયો, અધડ હી ધાટ ધટારી. ધ. ૧૧

ગુરુ પ્રસાદ કરિય સદા સુખ, ગ્રંથ પ્રમાણ ચઢારી,
જયવંતો હો જૈન મહાધર્મ, ધૂ શશિ સૂરજ ભારી. ધ. ૧૨

મૂલ નાયક શ્રી અન્નિતદેવજી, દરસય જય અધારી,
પરમ રિદ્ધિ સિદ્ધિ પાવે પૂજે, પૂરણ હોત ઇચ્છારી. ધ. ૧૩

વિધવસ રહે ચોમાસના પાસર, પાણી સુખ અધારી,
સદગુરુ શ્રી જિનકુશલ પ્રાસાદે, ઇતર ભીત નઢારી. ધ. ૧૪

સંવત સત્તર અઠાણવા વરસે, ભાદવ શુકલ મઝારી,
તિથિ પંચમ કવિ સિધ વૃદ્ધિ યોગે, પૂરણ ભન્ન કથારી. ધ. ૧૫

આઠમ સરગ કરિ રાસ રચ્યો, રસ લહે અડસિદ્ધ વરારી,
સરધા સેંતી સુણહિ સુણાવે, સુખ પાવે નરનારી. ધ. ૧૬

પંચ પરમેષ્ઠી જે સમરેસી, મંગલિક આચારી,
તે નર અમર મુગતિ સુખ વિલસે, જૈનધર્મ ઉપકારી. ધ. ૧૭

—ઇતિશ્રી સુદર્શન ચરિત્રે કવિ અમર વિરચિતે સુદર્શન ચંતરી
કૃતોપસર્ગ સહન મોક્ષગમન નામાષ્ટમે સર્ગ સમાપ્ત સમજનિ. ઇતિશ્રી
સુદર્શન ચોપાઇ સંપૂર્ણ. સં. ૧૭૯૯ વર્ષે શ્રાવણ વદી ૮ પોથી ૬૪-
૫. જૈ. શ્વે. ભં. જયપુર શહેર. (૩૦ ત્રિં ના પ્રશસ્તિ સંગ્રહમાંથી.)

૪૬૨ રાયચંદ (૨) (લોં. ભાગચંદ શિ.)

(૯૩૯૬) અવતિ સુકુમાલ ચોઢાલીઉં. સં. ૧૭૯૭ આસો
વદ ૦)) માંડવીમાં.

અંતે—

અંતગડ સૂત્રે અધિકાર. ગજસુકુમાલનો વિસ્તાર,
કલો જનવરજી હિતકાર. હો ગજ. ૭
સતર સતાજી અને આસુ માસ, કીધું માંડવી સહેર ચોમાસ;
દિવાલી દિન ગાયાં ઉલાસ. હો ગજ. ૮
શ્રી પૂજ્ય ભાગચંદજી લોકાંગજી રાયા, ઋષિ ગોવર્ધનજી
સાસન સુષદાયા,
સિધ્ધ રાયચંદ સાધુ ગુણગાયા. હો ગજ. ૯
કસશ.

પીમા ગુણ ગાયા મન સવાયા ઉત્તમ ગુણ ગજસુકુમાલ એ,
ભજે ભાવે સજે હિતચુ તે વરે સુખ વરમાલ એ. ૧૦

સર્વગાથા ૪૮ પ્રતિ. (પત્ર. ૨. ગુ. વિ.)

(૯૩૯૫)+ થાવચ્ચા કુમાર ચોઢાલીઉં ૩૨૭ સ. મા. ભી.

૪૬૩ ગુણવિલાસ (સિદ્ધિવર્ધન શિ.)

(૯૪૦)+ ચોવીસી સં. ૧૭૯૭ માહ શુ. ૨ જસલમેરમાં.

આદિ—

રાગ દેવ ગંધાર.

અખ મોહિ તારો દીનદયાલ,

સખ હી મતમે દેખેં જિતતિત, તુમહી નામ રસાલ. અ.

x

x

x

x

અંતે—

રાગ-ધન્યાસી.

સંવત સતર સતાજીવે વરસે, માલ શુકલ દુતીયાએ,

જસલમેર નયરમે હરેખેં, કરિ પૂરન સુખ પાએ.

પાઠક શ્રી સિધિવરધન સદ્ગુર, જિહ્વિં વિધિ રાગ ખતાએ,
 ગુણવિલાસ પાઠક તિહિં વિધિ સૌ, શ્રી જિનરાજ મદ્દહાએ
 ઇહિ વિધ યૌવીસે જિન માએ. ૫
 (ખધાં ચૌવીસે સ્ત૦ રાગ રાગણીમાં હિંદી ભાષામાં છે.)
 ૫-૧૩ આ. ક.; પ્ર. ચૌવીસી વીસી સંગ્રહ પૃ. ૪૯૭-૫૦૭

૪૬૪ પુણ્યરત્ન (૨) (પૌં ભાવપ્રભસૂરિ શિં)

(૯૪૧)+ પં. શ્રી ન્યાયસાગર નિર્વાણરાસ સં. ૧૭૬૭ આસો
 વદ ૫ રવિવાર.

આદિ—

સકલ શ્રેય લતા તતી, પ્રભુ પુષ્કર જલધાર	
દુરિત ધામને ટાલવા, સહસકરિણ અનુકાર.	૧
અશ્વસેન કુલધ્વજ સમો, વામા કેરો નંદ	
શ્રી સંજેશ્વર પ્રભુમતાં. હોવૈ નિતિ આણુંદ.	૨
દૈવં સરસતિને પ્રભુમીયૈ, આપૈ વયણુ વિલાસ	
મુરખને પંડિત કરૈ, જ્યુ કીયો કાલિદાસ.	૩
ભાવૈ ગુરને વાંદીયૈ, ગુર વિણુ જન નહી કોષ,	
દેવદાણુવ ગુર શિર ધરૈ, ગુરવિણુ જ્ઞાન ન હોષ.	૪
શ્રી ગુરના સુપસાયથી, ઉપજ્યો જ્ઞાન વિશાલ,	
પં. શ્રી ન્યાયસાગરતણું, રચું નિર્વાણુ રસાલ.	૫

x x x x

અંતે— હાલ ૧૦ ધન ધન શ્રી રૂપિરાય અનાથી—એ દેશી.

તપગણ માહે અધિક વિરાજૈ, આનંદવિમલસૂરી ગાજરે
 તેહ સમે ઉવગ્રાય તે જાણો, શ્રી વિદ્યાસાગર મન આણોરે
 ભવિષ્ય ભાવ ધરીને વંદો,
 છઠું છઠું આંખિલનો તપ કીધો, સ્વર્ગતણો સુખ લીધોરે. ૭૦ ૧

તત્પટે ધર્મસાગર ઉવઝાય, સહુ પ્રણમે જેહના પાથારે.
 તત્પટે વિમલાંબોધી ધીરા, તત્પટે પદ્માબ્ધિ હીરાંરે. ૭૦ ૨
 તાસ પાટ ઉવઝાયા સુખકર, શ્રી કુશલસાગર ધુરંધર,
 તત્પટે ઉત્તમસાગરજી સોહે, સવિ પંડિતનાં મન મોહરે. ૭૦ ૩
 તાસ પાટ પંકજ સમ જાણો, થયા ન્યાયસાગરજી ભાણોરે
 જિનવર ધર્મ બહુ અનુઆલે, કુમતિ વાસનેં યલ્યોરે. ૭૦ ૪
 શ્રી પુનિમગજ અધિકા ગાજે, ઠંઢેર શાખા છાજેરે,
 શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ તપત ઝિરાજે, વાદિ મદનેં ભાજેરે. ૭૦ ૫
 સંધે વિનતી ગુરને કહાતી, શિષ્ય મોહ્યો ચિતમાં ઠરાવીરે
 ગુર આદેશે શિષ્ય પુણ્ય આપ્યા, પુનિમ ગજ સંધ મન ભાવ્યારે. ૭૦ ૬
 શ્રી પુણ્યરત્નને વાણી સુંદર, સંધે કહી અતિ સારીરે
 શ્રી જયસાગરજીના કહાતી, નિર્વાણ રચ્યો સુષકારીરે. ૭૦ ૭
 શ્રી પુણ્યરત્ને ગુરપસાયે પં. ન્યાયસાગર ગુણગાથારે
 સંવત સત્તરે સત્તાજીઆ વર્ષે, આશ્વિનવદિરવિવાર સોહાપારે. ૭૦ ૮
 પંચમિ દિન સંપૂર્ણ કીધો, વિધન રહિત ઉજમાલોરે
 ભણુરચે ગણુરચે જે સાંભલિરચે તસ ધર લીલ વિશાલોરે. ૭૦ ૯

—પ્ર૦ જૈ એ. ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

(તપગચ્છના મુનિનું વર્ણન પુનિમગચ્છના મુનિ કરે એ ઉદાર દૃષ્ટાંત આ કાવ્ય પૂરે પાડે છે.)

આ કવિના ગુર ભાવપ્રભસૂરિ માટે જુઓ આ પહેલાં નં. ૪૩૦ પૃ. ૫૦૩ કાવ્યનાયક ન્યાયસાગર માટે જુઓ આ પહેલાં નં. ૪૪૬ પૃ. ૫૪૨).

(૯૪૧૬) શાંખેશ્વર પાર્થનાથ સ્ત૦ સં. ૧૭૯૭ વૈ. વ. ૪ ગુર આદિ—
 દ્વહા.

સુખકર દુખહર ગુણનિધિ, શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ;

એહ સુગુર પસાયથી, ગાર્હસ સ્તવન સન્નર.

ગામ સંખેસર દીપતું, નામ સંખેસર પાસ;
તેહતણો સંધ જે, તે કહું છું ઉવાસ. ૨
સરસતિ દેવી માતજી, તાહરો સરણો લીધ;
વયણુ વિલાસ દેજે સરસ, નિમ હોઇ કારજ સિદ્ધ. ૩

x x x x x

અતે—

સંવત સત્તરસત્તાણ્ણ, વૈશાખ વદિ હો ચોખીને ગુરવાર કિ. ૬
શ્રી યાત્ર કરી ભલી ભાંતિસુ, સંધજનની હો પુહચી મન આસ.
ભાવપ્રભસૂરિ શિષ્ય પુણ્ય કહે, મુઝ તુઝા હો સંખેસર પાસ. કિ. ૧૦
શ્રી સંખેસર ગામમાં પુણ્યે રચીયો હો એ તવન રસાલ,
બણે ગણે જે સાંભલે, તે પામે હો વધી લગ્નિ વિશાલ. કિ. ૧૧
કલસ.

શ્રી સંખેસર પાસ નિનવર દુરિત તિમિર સવિ ખંડણો,
અશ્વસેન રાય કુલતિલક ત્રિભોવન દુખદોહગવિહંડણો;
સકલ સંધ વંછિત પૂરણ સુરદ્રુમથી અધિકો થયો,
શ્રી ભાવપ્રભસૂરિ શિષ્ય જપે, પુણ્યે સંખેશ્વર લલ્લો.
શંખેસર સ્તવ ૭ કડી.

આદિ—

સુખકારી સંખેસર સેવાજી.

અતે—

સાહા શ્રી રતનજીના સંધને સાથે, યાત્રા કરી સુખ લેવાજી.
ભાવપ્રભસૂરિ કે પુણ્ય ધમ જપે સકલ સંધ સુખ કરેવાજી.
—ઉપરની બંને કૃતિ ૪-૧૫ ઘા. ૮૩ નં. ૧૨૫ ઘા.

૪૬૫ મહિમાવર્ણન (કુલવર્ણનસૂરિ શિ.)

(૯૪૨) ધનદત્તરાસ સં. ૧૭૯૬ જેઠ વદ ૫ મંગલ-ખં., લીં.

૪૬૫૬ ઉદયસાગરસૂરિ (૨) (વિજયગચ્છ-વિજયમુનિ-
ધરમદાસ-ખેમરાજ-વિમલસાગરસૂરિ શિ.)
(૯૪૨૬) મગસી પાર્શ્વનાથ સ્તો

અંતે—

શ્રી વિજયગચ્છ મુનિવર અતિ ભલા તત્ર ક. શ્રી નૂનરાજ રૂપિરાયતો,
શ્રી વિજય મુનીસર જાણીયધ તસ સેવે સુરનર પાય તો. ૫૭
શ્રી ધરમદાસ મુનિ ગુણભર્યાતો, શ્રી ખેમરાજ પથ ધારતો,
શ્રી વિમલસાગરસૂરી સેવી તત્ર ક., શ્રી ઉદયસૂરિ સાધારતો. ૫૮
કલશ.

ધય પાસસામી સિદ્ધિગામી માલવદેસઈ જાણીયધ,
મગસિય મંડળુ દુરિતખંડળુ નાંમ હિયડછ આણીયધ;
શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ પાય પ્રભુમધ અહનિસ પાસ જિણુંદએ,
જિનરાજ આજ દયા દીઠ તું મન હુવઈ આણુંદએ. ૧૯
(પત્ર ૨ પ્ર. કા.)

૪૬૬ સત્યસાગર (ત. લોજસાગર અને રત્નસાગર શિ૦)
(૯૪૩) વજરાજ રાસ સં. ૧૭૯૯ ચોમાસું સુરતમાં.

અંતે—

શાંતિનાથ ચરિત્રથી, રચ્યો એ રાસ રસાલ
વજરાજ નરપતિ તણો, અનુપમ ગુણગણમાલ.
ઢાલ ૧૬ ભવિજણુ વાંદો ભાવે ગણધર એ દેશી.
તપગચ્છમંડન દુરિતવિહંડળુ, હીરવિજયસૂરિ રાજેજ
આજ લગે પુહવીમંડલમાં, જસનો પડદો વાજેજ
અકબર સાહ અસુર પ્રતિબોધી, જૈન નિસાણુ વાજયા. ૧
તાસ પદ ઉદયાચલ ઉદયો, સૂરિજ જેમ પ્રતાપીજ
વિજયસેન ગુરૂ ગુણમણિ દરિયો, જસ મહિમા જગ વ્યાપીજ

વિજયદેવ ગુર તાસ પટોધર, વિજયપ્રભ સૂરિગયાળ
વિજયરતન ગુર નિજ વિદ્યાયે, વાદી અનેક હરાયાળ. ૨

ક્ષાંત્યાદિક દશ ધર્મ ધુરંધર, વિજયક્ષમા ગુણુવંતાળ
એકલુ જીભ ગુણ્યા નવિ જાયે, સાચરચણ અનંતાળ
તાસ પદ પૂર્વાચલ ઉદયો, બાનુ સમોતડ તેજેળ
વિજયદયાસુરિ ગુણુરચણાચર, વાંદે બવિજન હેજેળ. ૩

લક્ષ્મીસાગરસૂરી પરંપર, વિદ્યાસાગર ઉવઝાયાળ
આણુંદવિમલસૂરિ સંમત શાસન, તપગચ્છ તેજ દીપાયાળ
સહજ વિનય મીતિ જ્ઞાનવદ્વી વીરભાવ સુખદાયાળ
વિનીતસાગર ગુણુ ગિર્યા ઇણુવિધિ, તપગચ્છમાંહિ કહાયાળ. ૪

સુગુર વિનીત મહાગુણુવંતા, મોટા મહીમા ધારીજી
પાંચ શિષ્ય તેહનાં પરગટ, નામ કહું હિતકારીજી
ધીર ભોજ સુરજ રતનાભિષ, જયંત પંચ ગુરભાષજી
તેમાંહિ એક ભોજસાગર યુધ, પાઠક પદવી પાધજી. ૫

સંવત સતરસેં નિન્નાણુજી, સૂરતિ સહર ચોખાસુંજી
શ્રી પૂજયજી પ્રભુ આપ ગિરાન્યા, તેહોને રહીયા પાસેજી
આવકના ગુણુ ઇકવીસ કહીયે, તેહ ગુણું કરી પૂરોજી
સાહ લાધોજી વિનયવિવેકે, સગલી વાત સતરોજી. ૬

તેહતણા આગ્રહથી કીધો, વછરાજ નૃપરાસજી
કવિયણુ દેખી કોઈ મત હસજ્યો, જેહવો બુદ્ધિપ્રકાશજી
સુગુર રત્નસાગર સુપસાયે, રાસ રચ્યો સુવિશાલજી
સત્યસાગર કહે સકલ સંધને, થાજ્યો મંગલમાલજી. ૭

—સુંબાજ બંદરે લિખિતં શ્રી ઉ. સુંદરસૌભાગ્ય ગણિ તત્ શિષ્ય
પંડિત શ્રી ૧૯ પં. ખુશાલસૌભાગ્ય ગ૦ શિષ્ય મુ૦ રંગસૌભાગ્યેન
લિ૦ ૬૧-૧૩ લા૦ નં. ૪૦૧. ખંભાત.

વિક્રમ ૧૮મા શતકની ગદ્યકૃતિઓ.

૫૯૦

અહરમી સદી.

જૈન ગ્રંથોર કવિઓ.

આ શતકમાં બનેલા બાલાવ્યોત્રિ અનેકનેક છે પણ અહીં તે પૈકા તેમની ટીપમાંથી જેનો રચના કે લખ્યા સંવત ઉલ્લેખિત કર્યો નજરે પડ્યો તેનો માત્ર નામનિર્દેશ કરેલ છે. આની ટીપ મુખ્યત્વે જૈન-શ્વેતામ્બર કોન્ફેસન ઓફિસમાં ભંડારનાં નામવાર તૈયાર કરાયેલી મોજૂદ છે. વિશેષમાં પ્રવર્તક કાન્તિવિજય મહારાજશ્રીના વડોદરા તથા છાણીના ભંડારોની ટીપો મળી તેમાંથી જે સાલવાળા મળ્યા છે તેનો પણ નામ નિર્દેશ કર્યો છે.

સંવત્	કૃતિ	પત્ર ને ગાથા	દાખડો અને તેમાં ભંડારનું સ્થાન
૨. ૧૬૬૫ (૧)યશોવિજય	લોકનાલ આ. લ. સં. ૧૭૦૭	૧૪	નંબર
લ. ૧૭૦૨	ઉપાસક દશાંગ બા.	૬૧-૨૨૫૦	પ્ર. કા. વડો.
૨. ૧૭૦૭ લેખવિજય	કલ્પસૂત્ર બા.	૧૭૪	લો.
"	"	૨૦૭	પા૦
૨. ૧૭૦૯ કેશવજી મં.	દશાશ્રુતસ્કંધ બા.	-૨૫૦૦	ચં. (અમ.)
લ. ૧૭૧૦	દશવૈકાલિક બા.	૬૫	કોડાય
૨. ૧૭૧૪ કુંવરવિજય	રતનાકર પંચવિંશતિ બા.	૫	પ્ર. કા. (વડો).
લ. ૧૭૧૪	દશાશ્રુતસ્કંધ બા.	૬૯-	હા. પાટણ
"	ચંડિશરણ રતનક.	૧૯-	પ્ર. કા. (વડો).
			"

લ. ૧૭૧૫	પટ્ટપંચાશિકા આ.	૧૬-	નં. ૧૦૮૫	પ્ર. ભી. મા.
ર. ૧૭૧૬	જયસોમ			પાં
	"			હો.
લ. ૧૭૩૧	કનકસુંદર	૧૩-૭૪૫	દા. ૧૯	પ્ર કા. (વડો.)
લ. ૧૭૩૨	"	૫૭	નં. ૧૧૮૭	
લ. ૧૭૩૨	કર્મવિપાક	૩૧૦-૧૩૯૧૦	નં. ૧૧૧૪	"
ર. ૧૭૩૩	સાતાધર્મકથાંગ આ.	૬-	૩૧-૨	હો.
	દાનકુલક આ.			પા.
	કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર આ.	૧૬-૭૭૧		ભાવ.
	મહાવીરસ્તં આ.	૩૧	૬૩-૨૦	હા. પાટણ
	તત્ત્વાર્થ આ.	૫૯		લાક્ષત પાસે
	ગોનસાર સ્વોપસ આ.	૨૨-૩૫૫		પાટણ
	"			
	"			
	"			
	" ની સહાયથી			
ર. ૧૭૧૦	પદ્ધિવિનય	૧૮૫-	નં. ૮૯૮	પ્ર. કા. (વડો.)
	"		દા. ૭૨ નં. ૧૬	હો.
	માનવિનય	૨૧-	નં. ૯૯૪	પ્ર. કા. (વડો.)
	"	૪૩-૧૩૫૦	દા. ૪૧-૩	હો.
લ. ૧૭૩૬	ચઉશરણુ આ.	૮	નં. ૬૪૧	"
"	ઉત્તરાધ્યયન આ.	૩૪૬-૧૧૦૦૦	નં. ૧૨૧૬	"

૨. ૧૭૪૪	જીતવિમલ	ત્રપભપંચાશિકા આ.	૯		પાટથુ
૨. ૧૭૪૬	અમૃતસાગર	ધર્મસાગરકૃત સર્વ સંજ્ઞતક આ.	૯૨	દા. ૨૦	હીં.
		"	૭૧	"	"
૨. ૧૭૪૮		નવતત્ત્વ આ.	૭-૨૫૦	જે.	જે.
૨. ૧૭૫૪	માનવિમલસૂરિ	દેવવંદનાદિ ત્રણુ બાહ્ય આ.	૫૯-૧૭૦૦	દા. ૩૪-૪	હીં.
(૫૮૩૬૪)					
	"	યોગદૃષ્ટિસંખ્યા. લ. સં. ૧૮૧૨	૨૮-૧૦૦૦	દા. ૨૨	હીં.
	"	પાલિકસૂત્ર આ. તથા સમનય વિવરણુ	૧૭૩		પાટથુ
	"	લોકનાલ આ.	૧૧		ખં.
	"	યશો. કૃત ૩૫૦ ગાથાસ્તંભાં	૪૯		અમં
૨. ૧૭૫૬		વૃંદાશૃતિ સરતખંડ	૧૪૮-૫૯૭૦	નં. ૮૮૨	પ્ર. કા. (વડો.)
		લ. સં. ૧૭૭૯			
		આગમોદ્ધતરી આ.	૧૧	નં. ૧૩૬૯	"
૨. ૧૭૬૧	ખરતરગન્ધીય..	નવતત્ત્વ આ. લ. સં. ૧૯૦૩	૧૬૭-૩૦૦૦	દા. ૩૮-૨	હીં.
લ. ૧૭૬૨		યોગશતક આ.	૧૫	નં. ૧૭૫૪	પ્ર. કા. (વડો.)
૨. ૧૭૬૩	સુખસાગર	કલ્પસૂત્ર આ.	૨૨૫-૧૭૬૩	દા. ૧૨	હીં.
	"	" લ. સં. ૧૮૮૨	૪૧	નં. ૩૧૫	પા.
	"	દીવાળી " આ.	૪૦-૧૨૦૦	નં. ૧૦૭૦	પ્ર. કા. (વડો.)
લ. ૧૭૬૩	નિનહર્ષ	શુભશીલકૃત પૂર્ણપંચાશિકા આ.	૨૫-૧૧૫૦	દા. ૩૧-૨૩	હીં.

૨. ૧૭૬૩	નિનહર્ષ	દીવાળી કલ્પ આ. લ. સં. ૧૭૬૫	દા. ૧૧૨-૧૨ પા.
૬. ૧૭૬૬		સંબોધસપ્તતિકા આ. ૭-	નં. ૧૦૮૪ પ્ર. કા. (વડો.)
૨. ૧૭૮૨	નિનવિનય	જીવાભિગમ આ. શ્લો. ૧૪૧૦૦	કોડાય
૨. ૧૭૭૩	સુખસાગર	પાક્ષિક સૂત્ર આ. લ. સં. ૧૮૮૨ ૧૫-	નં. ૧૧૩૭ પ્ર. કા. (વડો.)
૬. ૧૭૭૪		યોગસાર ભાષા આ. ૧૦-	નં. ૭૧૭ "
૬. ૧૭૮૧		યુથુસ્થાનવિચાર ગદ્ય ૫-	નં. ૧૦૭૯ "
૬. ૧૭૮૬	સોમવિમલ	કલ્પસૂત્ર આ. ર. સં. ૧૬૬૫ ૧૪૩-	નં. ૫૦૨ "
"	"	" ૧૪૭-	નં. ૮૮૦ "
૬. ૧૭૮૮	મેધરાજ	સમવાયાંગ સૂત્ર આ. ૧૫૫-	નં. ૮૮૧ "
૬. ૧૭૮૯		સ્થાનાંગસૂત્ર વાર્તિક-અધ્ય ૨૭૫-	નં. ૭૩૩ "
૬. ૧૭૯૧		ભોજપ્રત્યંધ આ. ૧૮૭	નં. ૬૯૫ "
૬. ૧૭૯૪	હંસરાજ	દ્રવ્યસંગ્રહ આ. ૧૫-	ગો. ના.
"	"	" ૧૦	નં. ૬૬૬ પ્ર. કા. (વડો.)
૬. ૧૭૯૬		નંદીસૂત્ર આ. ૮૯-	નં. ૫૧૦ "
૨. ૧૭૯૮	ભોજસાગર	રત્નશેખરસૂત્રિકૃત આચારપ્રદીપ આ.	પોથી નં. ૫૭ નં. કો. ઇ.
	(વિનીતસાગરશિ.)		પ્રત નં. ૧૬ મુંબઇ
૨. ૧૭૯૯	લક્ષ્મીવિનય	અનિતપ્રભસૂત્રિકૃત શાંતિનાથચરિત્ર આ.	કન્હૈયા લહીઆ
	(ગંગવિનય-મેધવિનય-ભાણુવિનય શિ)		પાસે અમ.

લ. ૧૭૬૯	મૌનઐકાદશી કથા યા.	૧૩	નં. ૮૫૩	”
લ. ૧૭૬૯	દેવચંદ્ર મયોવીસી સ્વોપગ્ન યા.	૧૩૩-૨૬૦૦	દા. ૨૨	હીં.
”	”	૧૦૨		અમ.
”	૧-વિચારસારગદ્ય	૭૪		અમ.
લ. ૧૭૬૯...	અર્તુહરી ત્રણુ શતક યા.	૨૭	દા. ૨૮	હીં.
૨. ૧૮૦૦	પાર્શ્વનાથચરિત્ર યા.	૪૬૨-૧૯૦૦૦	નં. ૨૫૫	પ્ર. કા. (વડો).
	લ. સં. ૧૮૫૯			
લ. ”	નંદીસૂત્ર યા.	૪૯-૨૨૬૫	નં. ૧૭૦૫	”

[આ શતકમાં લોકાગમ્બના રત્નસિંહ શિં દેવજી શિખ્ય પ્રસિદ્ધ ધર્મસિંહે પોતાના ગરુડ માટે ૨૭ સૂત્રપર ૮૫૫ પૂર્વા. ઉપરાંત ગદ્યમાં સમવાયાંગ સૂત્રની હુંડી વગેરે કૃતિઓ રચી, જન્મ જન્મનગરના દશા-શ્રીમાળી વણિક જિનદાસને ત્યાં તેની શિવા નામની પત્નિથી સં. ૧૬૮૫ માં, દીક્ષા સં. ૧૭૦૦ માં, સ્વ. સં. ૧૭૨૮. તેમણે સં. ૧૭૨૫ ના ક્રાંતિક વદી ૯ સોમવારે ૫૭ હિંદી સંવત્ષમાં ‘ધર્મસિંહ આવની’ પદ્મમાં રચી છે, જુઓ ધર્મસિંહ આવની પ્રં ૨૧૦ વા. મો. શાહ સને ૧૯૧૧.]

જૈન ગૂર્જર કવિઓ-ભાગ ૨ જો.

વિક્રમ અઢારમી સદી.

૧ કવિઓની અનુક્રમણિકા.

(નં. ૨૮૮ થી નં. ૪૬૬ ના ૧૭૯ મોટા કવિઓ, અને લગભગ ૩૫ નાના કવિઓ કુલ ૨૧૪ કવિઓ.)

અમળતચંદ ૩૮૬-૩૫૫

અમ્ભયસોમ ૩૦૫-૧૪૨

અમર ૪૬૧-૫૮૨

અમરચંદ ૩૯૮-૩૭૩

અમરવિજય ૩૯૨ખ-૩૬૨

અમીચંદ ૩૦૯અ-૧૫૨

અમૃતસાગર ૩૬૦-૨૭૧

આણંદ ૨૯૫-૧૨૪

આણંદમુનિ ૩૬૬-૨૮૩

આણંદરચિ ૩૮૫ખ-૩૫૪

આણંદવર્દન ૩૦૭-૧૪૯

આનંદધન ૨૮૮-૧

આનંદસૂરિ ૩૮૮-૩૫૯

ઈશ્વરસૌભાગ્ય ૩૦૪-૧૪૧

ઉત્તમચંદ ૩૦૪અ-૧૪૨

ઉત્તમસાગર ૩૦૬-૧૪૭

ઉદયરત્ન ૪૦૪-૩૮૬

ઉદયવિજય ૩૫૫-૨૫૫

ઉદયસમુદ્ર ૩૫૮-૨૬૮,

૪૫૩-૫૬૦

ઉદયસાગરસૂરિ (૧) ૪૫૯-૫૭૪

„ (૨) ૪૬૫ક-૫૮૮

ઉદયસૂરિ ૩૨૪-૧૮૬

ઋદ્ધિવિજય ૪૩૮-૫૨૩

ઋષભસાગર (૧) ૪૦૧-૩૮૦

કનકનિધાન ૩૫૬-૨૬૩

કનકવિલાસ ૩૮૭-૩૫૭

કમલહર્ષ ૪૦૩-૩૮૫

કર્મસિંહ (૨) ૩૬૧-૨૭૧

કાન્તિવિજય (૧) ૩૨૧-૧૮૧

„ (૨) ૪૪૦-૫૨૬

કાન્તિવિમલ ૪૨૪-૪૬૮

કાલાનં ૪૧૪ખ-૪૪૭

કીર્તિવિજય ૪૨૧ક-૪૬૬

કીર્તિસાગરસૂરિ શિ. ૩૯૩-૩૬૩

કીસન (કૃષ્ણદાસ) ૪૨૬-૪૭૨
 કુશલધીર ૩૫૬-૨૫૯
 કુશલસાગર ૩૯૬-૩૬૬,
 ૩૮૫૬-૩૫૪
 કુશલસિંહ ૪૫૩૬-૫૬૦
 કૃષ્ણદાસમુનિ ૪૨૬-૪૭૨
 કેશવદાસ ૩૮૫૬-૩૫૪,
 ૩૯૬-૩૬૬
 કેસર ૪૪૧-૫૩૩
 કેસરકુશલ ૩૧૩-૧૫૮,
 ૩૧૮-૬૭૪
 કેસરવિમલ ૪૧૩-૪૪૨
 ક્ષમાસાગર ૩૬૫૫-૨૮૩
 ખેતો ૩૬૭-૨૮૬
 ખેમચંદ ૪૧૬૬-૪૫૫
 બજકુશલ ૩૧૦-૧૫૩
 બાળવિજય ૪૪૯-૫૫૩
 બાંગમુનિ (બાંગળ) ૪૧૯-૪૫૯
 બાંગવિજય ૪૩૬-૫૧૭
 બાંગળ ૪૧૯-૪૫૯
 બુણ્ણવિલાસ ૪૬૩-૫૮૪
 બુણ્ણસાગર ૩૪૦-૨૨૮
 ગોડીદાસ ૪૧૧-૪૨૪
 ચતુર ૪૩૪-૫૧૫
 ચંદ્રવિજય (૧) ૩૭૫-૩૦૨
 „ (૨) ૩૭૬-૩૦૩
 જયરંગ ૩૧૫-૧૬૫
 જયસાગર ૩૬૯-૨૯૧

જયસોમ ૨૯૭-૧૨૬
 જયચંતસાગર ૪૧૪૬-૪૪૭
 જિનદત્તસૂરિ ૩૪૬-૨૪૩
 જિનદાસ ૩૨૫-૧૮૭
 જિનદેવસૂરિ ૩૪૫-૨૪૩
 જિનરંગ ૩૬૧૬-૨૭૩
 જિનવિજય (૧) ૩૭૩-૨૯૭
 „ (૨) ૪૦૭-૪૨૦
 „ (૩) ૪૫૬-૫૬૩
 „ (૪) ૪૫૮-૫૬૭
 જિનસુખસૂરિ ૪૩૫-૫૧૬
 જિનસુન્દરસૂરિ ૪૨૦-૪૬૨
 જિનહર્ષ ૨૯૩-૮૧
 જિનેન્દ્રસાગર ૪૫૦-૫૫૫
 જીતવિજય ૩૪૯-૨૪૬
 જીવરાજ ૩૯૨૩-૩૬૨
 જીવસાગર ૪૨૫-૪૭૧
 જ્ઞાનકીર્તિ ૩૭૭૬-૩૦૬
 જ્ઞાનકુશલ ૩૧૯-૧૭૪
 જ્ઞાનવિજય ૪૪૪-૫૩૭
 જ્ઞાનવિમલસૂરિ (નયવિમલ)
 ૩૭૮-૩૦૮
 જ્ઞાનસાગર (૧) ૨૯૨-૫૭
 „ (૨) ૩૯૪-૩૬૪
 „ (૩) ૪૫૯-૫૭૪
 જ્ઞાનસાગર શિ. ૩૯૫-૩૬૪
 ઔઞ્ણયતિ ૪૨૧-૪૬૬
 તત્ત્વવિજય (૧) ૩૩૯-૨૨૪

તત્ત્વહંસ ૩૬૩-૨૭૫
 તિલકચંદ ૩૬૨-૩૬૧
 તિલકસાગર ૩૨૨-૧૮૩
 તિલકસૂરિ ૪૫૨-૫૫૮
 તેજમુનિ ૨૯૯-૧૩૦
 તેજપાલ ૩૭૭-૩૦૫
 તેજસિંહ (૧) ૩૭૪-૩૦૦
 " (૨) ૪૨૩-૪૬૮
 ત્રિલોકસિંહ ૪૬૦-૫૮૧
 દયાતિલક ૩૮૩-૩૫૦
 જ્ઞાનવિજય ૪૧૪-૪૪૫
 દીપસૌભાગ્ય ૩૬૭-૩૬૯
 દીપ્તિ(પ)વિજય (૧) ૪૦૫-૪૧૫
 દેવચંદ્ર ૪૨૭-૪૭૩
 દેવવિજય (૧) ૩૧૩અ-૧૫૮
 " (૨) ૩૮૨-૩૪૯
 " (૩) ૪૨૯-૫૦૦
 ધર્મમંદિર ૩૪૪-૨૩૪
 ધર્મવર્દન ૩૮૦-૩૩૯
 ધર્મસિંહ " "
 નયનશેખર ૩૮૪-૩૫૧
 નયનપ્રભોદ ૩૦૯-૧૫૨
 નયવિમલ (જ્ઞાનવિમલ)
 ૩૭૮-૩૦૮
 નિત્યલાલ ૪૪૫-૫૩૭
 નિત્યવિજય ૩૭૩ક-૨૯૯
 નિત્યસૌભાગ્ય ૩૬૫-૨૭૯
 નેમવિજય ૪૧૬-૪૪૯

નેમિદાસશ્રાવક ૪૨૨-૪૬૭
 ન્યાયસાગર ૪૪૬-૫૪૨
 પદ્મ ૩૦૨-૧૩૯
 પદ્મચંદ્ર ૩૧૧-૧૫૫
 પદ્મનિધાન ૩૭૨-૨૯૬
 પદ્મવિજય (૨) ૩૧૨-૧૫૮
 પરમસાગર ૩૩૭-૨૧૭
 પુણ્યરત્ન (૨) ૪૬૪-૫૮૫
 પુણ્યવિલાસ ૪૪૩-૫૩૬
 પ્રીતિસાગર ૪૧૦-૪૨૪
 પ્રેમચંદ ૪૪૨ક-૫૩૬
 પ્યાલ ૪૦૮-૪૨૧
 ભાનુ(ભુ)વિજય ૩૮૬ક-૩૫૬
 ભાવરત્ન (૨) } ૪૩૦-૫૦૩
 ભાવપ્રભસૂરિ }
 મતિકુશલ ૩૫૭-૨૬૫
 મતિસાગર ૨૯૧-૫૬
 મતિસાર ૨૯૨ક-૮૦
 મહિમાઉદય ૩૨૮-૧૯૩
 મહિમાવર્દન ૪૬૫-૫૮૭
 મહિમાસૂરિ ૩૨૯-૧૯૫
 મહેશ ૩૪૧ક-૨૩૦
 માણિકસાગર (?) ૩૬૯ક-૨૯૪
 માણિકવિજય (૧) ૪૫૧-૫૫૭
 " (૨) ૪૫૭-૫૬૭
 માન ૩૬૫ક-૨૮૨
 માનવિજય (૧) ૨૯૮-૧૨૮
 " (૨) ૩૩૫-૨૦૯

„	(૩)	૩૪૩-૨૩૨
„	(૪)	૩૫૩-૨૫૩
માનસાગર		૩૩૮-૨૨૦
માહાવજી		૩૧૭-૧૭૧
મેઘવિજય		૩૨૬-૧૮૮
મેરલાભ		૩૧૭-૧૭૧
મેરવિજય		૩૨૭-૧૯૦
મોહનવિજય		૪૧૨-૪૨૮
યશોનંદ		૩૪૨-૨૩૦
યશોવર્દન		૪૦૦-૩૭૮
યશોવિજયજી		૨૯૦-૨૦
રંગવિજય		૪૪૮-૫૫૨
રંગવિલાસ		૪૪૨-૫૩૪
રઘુનાથ		૪૫૮૬-૫૭૩
રાજસાર		૩૧૬-૧૬૯
રાજહર્ષ		૨૯૬-૧૨૫
રામચંદ		૩૭૭ખ-૩૦૭
રામવિજય (૧)		૪૩૭-૫૨૧
„	(૨)	૪૪૭-૫૪૬
રાયચંદ (૨)		૪૬૨-૫૮૪
રૂચિરવિમલ		૩૮૫-૩૫૨
લક્ષ્મણ (૨)		૪૧૫-૪૪૮
લક્ષ્મિરતન		૩૯૦-૩૬૦
લક્ષ્મિવલ્લભ		૩૪૭-૨૪૩
લક્ષ્મિવિજય		૩૫૨-૨૫૧
લક્ષ્મિવિનય		૪૧૭-૪૫૬
લક્ષ્મિસુરિ		૩૯૧-૩૬૧
લખ્મિરૂચિ		૩૦૭ખ-૧૫૦
લખ્મિવિજય (૧)		૨૯૪-૧૧૯

„	(૨)	૪૧૮-૪૫૮
લખ્મિસાગર (૨)		૪૩૩-૫૧૪
લખ્મીદાય		૩૦૦-૧૩૪
લાધાશાહ		૪૨૮-૪૯૬
લાભવર્દન		૩૩૬-૨૧૦
લાલચંદ		૩૩૬-૨૧૦
વલ્લભકુશલ		૪૩૯-૫૨૪
વિજયસુરિ		૩૫૧-૨૫૧
વિદ્યારૂચિ		૩૧૪-૧૫૯
વિનયચંદ્ર		૪૦૯-૪૨૩
વિનયવિજય		૨૮૯-૪
વિનયલાભ		૩૮૧-૩૪૬
વિનીતકુશલ		૩૩૩-૨૦૪
વિનીતવિજય		૩૬૯-૨૯૩
વિનીતવિમલ		૪૦૧૬-૩૮૩
વિષ્ણુવિજય		૩૬૪-૨૭૮
વિમલવિજય		૪૦૫૬-૪૧૭
વિવેકવિજય (૨)		૩૬૨-૨૭૩
વીરજી		૩૫૪-૨૫૩
વીરવિજય		૩૦૧-૧૩૮
વીરવિમલ		૩૩૦-૧૯૬
વૃદ્ધિવિજય (૧)		૩૦૮-૧૫૦
„	(૨)	૩૫૯-૨૭૦
વેણીરામ		૪૩૧-૫૧૧
શાંતસૌભાગ્ય		૪૫૫-૫૬૨
શાંતિદાસ		૩૬૮-૨૯૦
શીલવિજય		૩૯૯-૩૭૪
શુભવિજય (૨)		૩૨૦-૧૭૬

સલસાગર ૪૬૬-૫૮૮
સમયકીર્તિ ૩૪૧-૨૨૮
સુખસાગર (૧) ૩૬૮-૨૮૭
" (૨) ૪૩૨-૫૧૩
સુમતિરંગ ૩૩૧-૧૯૭
સુમતિવલ્લભ ૩૩૨-૨૦૨
સુમતિવિજય ૪૦૨-૩૮૩
સુમતિહંસ ૩૦૩-૧૪૦
સુરજી ૩૩૪-૨૦૬
સુરવિજય ૩૭૧-૨૯૪

સૌભાગ્યવિજય (૧) ૩૨૦૬-૧૮૦
" (૨) ૪૦૬-૪૧૮
હરખચંદસાધુ ૩૮૯-૩૫૯
હસ્તિચિ ૩૨૩-૧૮૪
હિમ્મત ૪૦૬૬-૪૧૯
હીરઆવક ૩૫૦-૨૪૮
હીરાણુંદ આવક ૩૫૦-૨૪૮
હેમરાજઆવક ૩૪૮-૨૪૬
હેમસૌભાગ્ય ૩૭૯-૩૩૮
હંસરત્ન ૪૫૪-૫૬૧

૨. કૃતિઓની અનુક્રમણિકા.

અગડદત્ત યો. ૯૨૪-૫૬૨
અન્નપુત્ર રાસ ૬૪૫-૧૨૧
અન્નિતસેન કનકાવતી રાસ
૬૨૪-૧૦૦
+અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમ યો. ૯૦૧-૫૩૪
+અધ્યાત્મસારમાત્રા ૮૬૩-૪૬૭
અનિરૂદ્ધ હરજી ૭૫૫-૨૯૧
અભયકુમાર રાસ ૬૩૧-૧૦૮
+ " ૮૫૬-૫૪૬
અમરકુમારચરિત્ર રાસ ૭૨૦-૨૪૩
અમરકુમાર સુરસુંદરી રાસ
" " ૬૮૦-૧૮૬
" " ૭૮૦-૩૪૧
અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ ૬૧૭-૯૪
" " ૭૦૪-૩૩૯

અમરસેન જયસેનરાસ ૬૩૨-૧૦૯
અમરસેન વૈરસેન યો. ૬૭૦-૧૬૫
" ૭૭૮-૩૪૦
" ૮૬૮-૪૭૧
અમૃતમુખી યો. ૭૨૬-૨૪૮
અમ્બડ રાસ ૮૮૫-૫૦૯
+અર્હન્નક રાસ ૬૪૭-૧૨૪
" ૬૬૪-૧૫૨
+અશોકચંદ્ર શેહિણીરાસ ૭૭૦-૩૨૫
અષ્ટપ્રકારી પૂર્ણરાસ ૮૦૮-૩૮૯
આગમસાર ગદ્ય પૃ. ૪૮૨
આત્મમદ્દપ્રકાશ ૭૧૫-૨૪૨
+આર્દ્રકુમાર યો. ૫૯૭-૭૬
+આનંદમંદિર રાસ ૭૬૮-૩૨૦

આરામશોભા રાસ ૬૩૬-૧૧૩	ગુણનિનરસ ૮૮૬-૫૧૨
આપાદભૂતિ રાસ ૫૯૩-૬૮	ગુણમંજરીવરદત્ત ચો. ૮૦૪-૩૮૦
ઇન્દ્રભાનુપ્રિયારાસ ૭૫૨-૨૮૭	+ગુણવર્મા રાસ ૯૩૬-૫૭૭
ઇલાચીકુમાર ચો. ૫૮૭-૭૧	ગુણાવલી રાસ ૮૨૯-૪૨૦
+ઉત્તમકુમાર રાસ ૬૧૫-૬૦	” ૯૧૮-૫૫૪
” ૬૪૪-૧૧૯	ગુરુરાસ (ચૈ) ૭૬૨-૩૦૬
” ૭૪૫-૨૭૫	ગૌતમરાસ ૭૫૪-૨૯૦
” ૮૩૪-૪૨૩	+ચંદ્રકેવલી રાસ ૭૬૮-૩૨૦
ઉપદેશરત્નકોશ ચો. ૭૨૬-૨૪૮	ચંદનમાલા ચો. ૭૦૬-૨૨૮
ઋષિદત્તા ચો. ૮૩૮-૪૨૪	ચંદન મલયાગિરિ ચો. ૬૦૨, ૮૧.
કન્યા ૬૦૦ ચો. ૬૦૬-૮૩	” ૬૧૮-૯૪
+કંચવન્ના (કૃતપુણ્ય)રાસ ૬૭૧-૧૬૫	” ૬૫૫-૧૪૦
કર્પૂરવિજય રાસ (ચૈ.) ૬૨૫-૫૬૩	” ૭૮૬-૩૫૫
+કર્મવિપાક રાસ ૭૩૧-૨૫૩	” ૮૦૨-૩૭૮
કલ્પવૃક્ષ્યાન ૭૭૧-૩૨૮	” ૮૮૯-૫૧૫
+કાન્હડ કઠિયારા રાસ ૭૦૩-૨૨૨	” ૯૦૦-૫૩૩
કામઘટ રાસ ૮૫૪-૪૫૩	ચંદ્રાન્ન રાસ ૬૫૧-૧૩૦
+કુમારપાળ રાસ ૬૧૮-૯૦	” ૬૬૯-૩૧૪
કુલધ્વજ કુમારરાસ ૬૭૨-૧૬૯	+ ” ૮૪૫-૪૩૮
” ૭૪૦-૨૬૮ ૮૮૨૧-૫૬૦	ચંદ્રસેખા રાસ ૬૭૩-૧૭૧
+કુસુમશ્રી રાસ ૮૯૨-૫૧૯	” ૭૩૯-૨૬૫
+ક્ષેમાવિજય રાસ (ચૈ.) ૬૨૬-૫૬૪	ચંપક રાસ ૭૮૨-૩૪૯
ખંભાત તીર્થમાળા ૫૮૪-૫૬	ચિત્રસંભૂતિ ચો. ૫૮૯-૬૪
+ખેમા હડાલીઆ રાસ (ચૈ.)	ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ ૬૭૯-૧૮૪
૭૯૦-૩૬૦	” ૭૯૮-૩૬૯
ગાજસિંહ કુમાર રાસ ૮૯૧-૫૧૭	+જગદુપ્રમંથ ચો ૬૬૮-૧૫૮=
ગાજસિંહ રાસ ૬૭૬-૧૭૯	૬૭૪-૧૭૪
ગણિતસાર ૭૪૯-૨૮૩	જંખુ કુમારરાસ ૮૭૯-૪૯૭
ગુણકરંડ ગુણાવળી રાસ ૬૨૫-૧૦૩	+જંખુપૃષ્ઠા રાસ ૭૩૧-૨૫૩
” ૬૬૫-૧૫૩	

+જંબૂરાસ	૫૬૭-૪૦	"	૭૬૦-૩૦૨
જંબૂરાસ	૬૩૫-૧૧૨	"	૭૮૩-૩૫૦
"	૬૬૬-૧૫૫	"	૮૩૦-૪૨૧
"	૬૮૬-૧૯૭	"	૮૬૦-૪૫૨
"	૭૬૦-૩૦૩	"	૯૩૩-૫૬૯
+ "	૭૬૫-૩૧૫	ધર્મિલરાસ	૫૮૬-૫૮
"	૮૦૭-૩૮૬	ધર્મદત્ત ઋષિરાસ	૯૧૨-૫૪૬
જયવિજય પ્રમંથ	૭૫૮-૨૯૭	ધર્મદત્તધર્મવતી ચો.	૯૩૭-૫૮૧
જયસેન કુમારરાસ	૯૧૭-૫૫૩	ધર્મબુદ્ધિ પાપબુદ્ધિરાસ	૬૯૯-૨૧૫
જિતારી રાસ	૬૫૨-૧૩૨	+ "	૮૧૬-૪૦૬
જીવવિચાર રાસ	૬૫૬-૧૪૧	"	૮૫૪-૪૫૩
+જેસલમેર ચૈત્યપાટી	૮૯૦-૫૧૬	+ધ્યાનદીપિકા ચો.	૮૭૦-૪૭૮
જ્ઞાનકલા ચો.	૬૯૦-૧૯૭	ધ્યાનામૃતરાસ	૮૩૫-૪૨૩
+તીર્થમાળા	૮૦૧-૩૭૪	દ્વજભુજંગકુમાર ચો.	૮૮૮-૫૧૪
+ "	રત. ૮૨૮-૮૧૮	નન્દયત્રીશી	૭૪૭-૨૭૯
તેજપાળ રાસ	૯૧૧-૫૪૬	નન્દિષેષુ રાસ	૫૯૫-૭૧
તેજસાર રાસ	૮૫૫-૪૫૪	"	૭૧૭-૨૪૩
ત્રિભુવનકુમાર રાસ	૬૬૧-૧૪૭	નયચક્રરાસ	૭૨૩-૨૪૬
થાવચ્ચા શુકસેલગ ચો.	૬૪૮-૮૨૫	નયચક્રસાર ગદ્ય પૃ.	૪૮૪
દયાદીપિકા ચો.	૭૧૨-૨૩૬	+નયવિચાર રાસ	૭૦૯-૨૩૨
દેવરાજ વચ્છરાજ ચો.	૭૮૧-૩૪૬	+નર્મદાસુંદરી રાસ	૬૮૫-૧૯૩
"	૭૮૭-૩૫૭	"	૮૪૦-૪૨૮
+દ્રવ્યગુણપર્યાય રાસ	૫૫૭-૨૮	નવકાર રાસ	૬૧૨-૮૭
+દ્રવ્યપ્રકાશ ભાષા	૮૭૧-૪૮૦	"	૭૦૮-૨૩૦
ધનદત્ત રાસ	૯૪૨-૫૮૭	"	૭૧૬-૨૪૨
ધન્નાચારિત્ર ચો.	૬૦૦-૭૯	"	૮૧૦-૩૯૫
"	૬૦૧ગ-૮૦	"	૮૩૯-૪૨૪
"	૭૧૮-૨૪૩	+નવપદ પૂજા	૮૭૩-૪૮૭
"	૭૫૧-૨૮૬	+નવવાડ સ.	૮૧૧-૩૯૮
		નલાયણુ	૫૯૯-૭૯

+નેમરાજીલ આરભાસ ૮૮૦૬-૫૦૦	મંગલકલશ રાસ ૭૩૪-૨૫૭
+ " ૮૮૦૫-૫૦૦	" ૭૪૬-૨૭૮
+ " ૮૮૧૬-૫૦૩	+ " ૮૨૬-૪૧૫
+ન્યાયસાગર રાસ (ઐ.) ૬૪૧-૫૮૧	મત્સ્યોદર રાસ ૬૦૫-૮૩
પંચોપાખ્યાન ચો. ૭૪૮-૨૮૧	" ૭૮૫-૩૫૨
પદ્મિની ચરિત્ર ૬૫૩-૧૩૪	મયણુદેહી રાસ ૮૩૬-૪૨૩
પરદેશી રાગ રાસ ૫૯૪-૭૦	મલ્લયચરિત્ર ૯૦૩-૫૩૭
" ૭૯૨-૩૬૧	મહાખલ મલ્લયસુંદરી રાસ
પરમાત્મ પ્રકાશ ચો. ૭૧૪-૨૪૦	૬૨૬-૧૦૫
પાંચ ઈન્દ્રિય ચો. ૮૩૨-૪૨૧	" ૮૧૩-૩૬૯
પાંડવ ચરિત્ર ચો. ૭૦૦-૨૧૫	+ " ૮૯૮-૫૨૬
પાર્શ્વનાથ પ્રતિષ્ઠા ૬૭૫-૧૭૪	+મહિપતિરાગ ને મતિસાગર
પુણ્યસાર ૬૫૪-૧૩૯	પ્રધાન રાસ ૮૨૪-૪૧૨
પુન્યપાલ ગુણસુંદરીરાસ ૮૪૪-૪૩૮	+માનતુંગ માનવતીરાસ ૬૬૦-૧૪૭
પ્રભોધચિંતામણી રાસ ૬૯૦-૧૬૭	" ૮૪૨-૪૩૫
+ " ૭૧૩-૨૩૭	" ૯૦૨-૫૩૬
પ્રશ્નોત્તર ચો. ૮૬૧-૪૬૨	સુનિપતિ ચરિત્ર ૭૧૧-૨૩૪
+આરવ્રતઅહણ્ય રાસ ૭૬૬-૩૧૮	" ૮૦૯-૩૯૩
આરવ્રત રાસ ૮૧૨-૩૯૮	મૃગાંકલેખા રાસ ૬૨૨-૬૯
બુદ્ધિવિમલ સતીરાસ ૮૮૪-૫૦૭	" ૭૪૪-૨૭૩
બુદ્ધિસેન ચો. ૯૨૦-૫૫૮	મોહવિવેક રાસ ૬૯૦-૧૬૭
+બ્રહ્મચર્ય નવવાડ સ. ૮૧૧-૩૯૮	+ " ૭૧૩-૨૩૭
+લક્ષ્મીમયરતોત્ર ભાષા ૭૨૪-૨૪૬	ચરોધર રાસ ૮૧૪-૪૦૧
ભાવિનીકર્મરેખા રાસ ૬૮૮-૧૬૬	ચોગરત્નાકર ચો. ૭૮૪-૩૫૧
+લીમજી ચો. (ઐ.) ૭૯૩-૩૬૩	રણસિંહ રાજર્ષિરાસ ૭૬૯-૩૨૪
+ભુવનભાનુકેવલી રાસ ૮૧૮-૪૦૭	રતનહાસ ચો. ૭૧૯-૨૪૩
ભોજચરિત્ર ચો. ૭૩૭-૨૬૦	+રતનકીર્તિસરિ ચો. (ઐ) ૭૬૯-૩૨૪
" ૭૪૮-૨૮૧	

રતનચૂડ રાસ ૬૨૬-૧૦૮
 + " ૭૩૮-૨૬૩
 " ૭૬૧-૩૦૫
 રતનપંચવીસી રતનચૂડરાસ
 ૭૬૧-૩૦૫
 રતનપાળ રાસ ૭૫૬-૨૬૪
 + " ૮૪૨-૪૩૨
 રતનસાર તેજસાર રાસ ૮૫૯-૪૫૯
 રતનસાર રાસ ૬૩૩-૧૧૦
 રતનસિંહ રાજર્ષિરાસ ૬૧૨-૮૭
 રતનચુંદરી રાસ ૭૫૨-૨૮૭
 રસરતનાકરરાસ ૮૨૩-૪૧૦
 +રાજસાગરસુરિ રાસ (ઐ)
 ૬૭૮-૧૮૩
 " ૭૭૭-૩૩૮
 રાજસિંહ કુમાર રાસ ૭૦૮-૨૩૦
 " ૮૧૦-૩૬૫
 " ૮૩૯-૪૨૪
 રાજસિંહ રાજવતી રાસ
 ૮૩૯-૪૨૪
 રાત્રિભોજન પરિહારક રાસ
 ૬૩૩-૧૦૯
 " ચો. ૭૨૨-૨૪૫
 " રાસ ૭૪૨-૨૭૧
 " ચો. ૮૦૬-૩૮૫
 રામચંદ્ર લેખ પદ્મ-૬૭
 રૂપસેનકુમાર રાસ ૮૮૧-૫૦૧

રોહિણીરાસ ૭૩૩-૨૫૭
 " ૭૪૩-૨૭૧
 + " ૭૭૦-૩૨૫
 " ૮૯૫-૫૨૩
 +લક્ષ્મીસાગરસુરિ નિર્વાણરાસ (ઐ)
 ૮૧૪-૫૫૦
 લલિતાંગ રાસ ૮૪૯-૪૪૫
 લીલાધરરાસ (ઐ.) ૬૯૪-૨૦૬
 લીલાવતી ચો. ૬૫૯-૧૪૪
 " રાસ ૬૯૮-૨૧૩
 " " ૭૩૬-૨૫૯
 +લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ
 ૮૧૫-૪૦૪
 વંકચૂડરાસ ૮૪૮-૪૪૪
 વજરાજ ચરિત્રરાસ ૮૫૩-૪૫૧
 વજરાજ દેવરાજ ચો. ૭૮૧-૩૪૬
 " ૭૮૭-૩૫૭
 વજરાજ રાસ ૯૪૩-૫૮૮
 વસ્તુપાળ તેજપાળ રાસ ૬૮૩-૧૬૦
 વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.
 ૬૫૯-૧૪૪
 વિક્રમ ચો. ૬૯૬-૨૧૦
 વિક્રમાદિત્ય કન્યાવતી રાસ
 ૮૬૭-૪૬૮
 " ચરિત્ર ૬૯૫-૨૦૯
 " પંચદંડ ચો. ૭૨૧-૨૪૩
 " રાસ ૭૦૧-૨૧૭
 " શનિશ્વર ચો. ૭૭૯-૩૪૧
 " સુત વિક્રમસેનરાસ
 ૭૦૨-૨૨૦

વિક્રમસેન ખાપરા ચોર ચો.	શિવચંદ્ર રાસ (ઐ.) ૮૮૦-૪૬૮
૬૦૬-૮૩, ૬૫૮-૧૪૩	શીલપ્રકાશરાસ ૬૬૭-૧૫૮
+વિજયદેવ નિર્વાણરાસ (ઐ)	શીલવતી રાસ ૬૩૦-૧૦૮
૬૮૨-૧૮૮	+ " ૮૫૧-૪૪૬
+વિજયરત્નસૂરિ રાસ (ઐ.)	+શુકરાજ રાસ ૫૮૫-૫૭
૮૯૪-૫૨૩	" ૬૧૦-૮૫
વિદ્યાવિલાસ રાગ ચો. ૬૦૩-૮૨	શ્રીનિર્વાણરાસ (ઐ.) ૬૯૨-૨૦૨
અને પૃ. ૬૭	+શ્રીપાલ રાસ ૫૫૫-૧૭
" ૮૦૦-૩૭૩	શ્રીપાલ રાસ ૫૬૬-૭૩
" ૮૦૩-૩૮૦	" ૬૧૧-૮૬
+વિદ્યાભાગરસૂરિ રાસ (ઐ)	" ૬૧૩-૮૮
૬૦૬-૫૪૧	" ૬૫૦-૧૨૮
વિનોદવિલાસ રાસ ૮૧૩-૩૬૬	" ૬૮૪-૧૯૨
+વીરગિનવર નિર્વાણ ૮૭૬-૪૮૮	" ૭૨૯-૨૫૧
વીરભાણુ હિંદયભાણુ રાસ	" ૭૩૨-૨૫૫
૭૬૭-૩૬૬	" ૭૫૫-૨૯૪
+વીસ સ્થાનકનો રાસ ૬૨૧-૬૮	" ૭૮૬-૩૫૬
+વૃદ્ધિવિજયગણિ રાસ (ઐ.)	" ૮૩૧-૫૬૭
૮૮૭-૫૧૩	એણિકરાસ ૮૯૬-૫૫૪
+વૃદ્ધિસાગરસૂરિ રાસ (ઐ.)	+સત્યવિજય નિર્વાણરાસ ૬૨૮-૧૦૭
૭૬૬-૩૭૧	સદેવંત સાર્વલિંગા રાસ ૬૦૫-૫૩૮
વૈદર્ભી ચો. ૬૫૭-૧૪૨	સનતયકી રાસ ૫૬૮-૭૭
+વ્યાપારી રાસ ૬૮૧-૧૮૭	+સમકિતના છ સ્થાન ચો. ૫૬૨-૩૪
શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર રાસ ૮૧૭-૪૦૭	સાગરદત્ત રાસ ૭૨૭-૨૪૬
+શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ ૬૨૭-૧૦૬	સાધુવંદના ૭૬૩-૩૧૦
શાનીશ્વર વિક્રમ ચો. ૭૭૯-૩૪૧	સુદર્શનશૈલ રાસ ૬૨૩-૧૦૦,
શાન્તિનાથરાસ ૫૮૮-૬૩	" ૯૩૯-૫૮૩
+ " ૬૧૩-૫૪૬	સુપ્રતિષ્ઠ ચો. ૬૩૮-૫૮૨
શામપ્રદુમ્ન રાસ ૬૦૧-૭૬	સુમદ્રા સતી રાસ ૮૮૩-૫૦૫
	સુમંગલાચાર્ય ચો. ૮૫૮-૪૫૮

મુરપ્રિય કુમાર રાસ ૭૯૧-૭૬૧	હરિદેશી સાધુસંઘી ૬૯૧-૨૦૧
મુરસુંદરી અમરકુમાર રાસ ૬૮૦-	હરિપલ માછી રાસ ૬૨૦-૬૬
૧૮૬	" ૮૮૨-૫૦૪
" ૭૮૦-૩૪૧	" રાસ ૭૨૫-૨૪૬
" ૭૮૮-૩૫૯	હરિવાહન ચો ૮૬૨-૪૬૬
+સૂરત ચૈત્યપરિપાટી ૮૭૯ ક-૪૯૭	" રાગ રાસ ૮૪૧-૪૩૦
સૂર્યયશનો રાસ ૮૨૫-૪૧૨	હરિવંશ ચરિત્ર ૭૫૦-૨૮૪
+સ્નેહાત્ર પૂજા ૮૭૨-૪૮૬	" ચો ૮૩૧-૪૨૧
+સ્નેહાનક ૨૦ રાસ ૬૨૧-૯૮	" રાસ ૮૨૩-૪૧૦
+સ્નેહૂલભદ્ર નવરસો ૫૯૧-૬૬	હરિશ્ચંદ્ર રાસ ૬૧૯-૯૫
" રાસ ૮૦૮ ક-૩૯૧	+હૃદયપ્રગણિ રાસ (ચો) ૮૯૭-૫૨૫

૩ નાની કૃતિઓની અનુક્રમણિકા.

અક્ષર બત્રીશી ૭૦૭ ક-૨૩૦	+અધ્યાત્મ શુભ પૃ. ૫૦૯
+ " ૮૨૮ ક-૪૧૬	અધ્યાત્મઆવની ૭૪૩ ક-૨૭૩
અમિભૂતિ ભાસ ૫૬૪ ખ-૩૮	+અધ્યાત્મ સારમાલા ૮૬૩-૪૩૭
અગિયાર અંબ સ્વા. ૫૬૦-૩૨,	અનંત જિન સ્ત. પૃ. ૫૫૬
૮૭૭-૪૨૩,	અનાયી મુનિ સ. પૃ. ૨૫૮
અંગોપાંગ સ. પૃ. ૫૩૫	+અમૃતવેલી સ. ૫૭૭ ક-૪૯
અંજનાસુંદરી સ. પૃ. ૩૦૯	અવતિ સુકુમાલ સ. ૬૧૪-૮૯
+અહાર પાપસ્થાનક સ. ૫૭૭-૪૯	" ચોદાલીઈ ૯૩૯ ક.-૫૮૪
+અહી દ્વીપ સ. ૭૮૦ (ક)-૩૪૫	અષ્ટ પ્રકારી પૂજા ૭૯૬-૩૬૫
અતિયાર સ્ત. ૭૫૫-૨૯૩	+અષ્ટ પ્રવચનમાત સ. પૃ. ૪૯૩
અતિશય ૩૪ છંદ પૃ. ૫૮૧	અષ્ટમી સ્તો ૮૮૯ ઘ-૫૩૨
અધ્યાત્મ ગીતા. ૫૫૨-૧૫,	અષ્ટપદ સ્તો પૃ. ૪૪૫
+ " ૮૭૫-૪૮૮	અઝ ગુણ સ. પૃ. ૩૩૪

+આદિ દષ્ટિ સ. ૫૬૬-૩૯

આદિમદ સ. પૃ. ૨૩૩

આદિ રચિ સ. પૃ. ૫૯૪

આત્મહિતશિક્ષા પૃ. ૪૯૦

આદિનાથ વિનાંતિ ૫૫૦ ક-૧૪

+આદિનાથ શ્લોકો ૮૦૪ક-૩૮૩

આન્તરાસ્ત ૭૫૮ ખ-૩૦૦

+આનંદધન અષ્ટપદી ૫૭૯-૫૧

આનુરાગ સ્ત. ૯૦૧ ક-૫૩૬

આંખિલ સ્ત, ૫૫૦ ગ-૧૫

આરા છતી યો. ૮૫૦-૪૪૮

+આરાધના સ્ત. ૫૪૮-૧૨

આશયણ સ્ત. ૭૮૦ છ-૩૪૬

+આવસ્યક છ સ્ત. ૫૪૯-૧૩,

પૃ. ૫૮૧

આષાઢભૂતિ સ. પૃ. ૫૦૯

ઈદ્રભૂતિ ભાસ ૫૬૪ ખ-૩૮

ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ સ. ૭૩૫-૨૫૮

ઉપદેશ આવની ૮૩૯-૪૭૨

+ઉપધાન સ્ત. ૫૪૬-૧૦

ઋષિબ્રીહી પૃ. ૧૧૮

ઋષભ સ્ત. ૫૮૨ક-૫૭, ૬૦૧ ખ-

૮૦, પૃ. ૩૦૧, પૃ. ૫૩૨

+એકવીસ પ્રકારી પૂજન ૭૯૫-૩૬૪

એકસો યોવીસ અતિયાર સ્ત.

૭૫૫-૨૯૪

એકદશાંગ સ્થિતિકરણ સ.

૭૫૮ ક-૨૯૯

એકાદશી સ્ત ૮૯૯ ક-૫૩૦

કર્મસ્તવન ૮૪૯ ક-૪૪૭

કલ્યાણમંદિર સ્તોત્રગીતો ૭૭૪-૩૩૩

કાઠીઆ ૧૩ સ. પૃ. ૫૦૯

+કારણ ૫ પર સ્ત ૫૫૦-૧૩

કીસન આવની ૮૩૯-૪૭૨

કુગુર સ. ૫૭૭ ગ-૫૦, ૫૮૨-૫૭

કુમતિ ખંડન ૧૦ મત સ્ત.

૫૮૩-૫૫

કેશવદાસ આવની ૭૮૫ ક-૩૫૪

ગજસુકુમાલ સ. પૃ. ૪૮૯

ગણધર સ્તવ દેવવંદન ૭૭૩ખ-૩૩૨

ગિરનાર સ્તુતિ પૃ. ૪૯૩

ગુણસ્થાન ૧૪ સ્ત. ૫૪૮ ક-૧૨,

૭૮૦ ગ. ૩૪૪

ગોડીપાસ સ્ત ૮૯૨-ખ-૫૨૨,

૮૯૯ ક-૫૩૨ પૃ. ૫૭૩

ગોડીપ્રભુગીત ૮૬૨ ક-૪૬૬

+ગડતી પડતી સ. ૫૮૨ ક-૫૪

ગન્ધન્યાસા સ. પૃ. ૫૩૮

ગાર આહાર સ. ૫૭૭-૫૦

ચિત્રસંભૂતિ સ. ૭૯૨ ગ-૩૬૨

ચિન્તામણી પાર્શ્વસ્ત પૃ. ૫૫૬

ચોખોલી કથા કવિત દૂહા પૃ. ૧૧૮

ચોવીસ જિન સ્ત ૫. ૧૫૮,

૫. ૩૦૧, ૮૫૫ ક-૪૫૫

ચોવીસ જિન સ્તુતિ પૃ. ૪૪૭

„ દંડક સ્ત ૭૮૦ ધ-૩૪૫

ચોવીશી (૧) + આનંદવન ૫૪૨-

„ આં પૃ. ૩૩૭

(૨) આનંદવર્દન ૬૬૨-૧૪૯

(૩) ક્રાંતિવિજય ૮૯૯-૫૨૯

(૪) ગુણુવિલાસ ૯૪૦-૫૮૪

(૫) જિનવિજય (૩) ૮૨૭, ૫૬૪,
૯૨૮-૫૬૫

(૬) જ્ઞાનવિમલ ૭૭૨-૩૩૨

(૭) જ્ઞાનસાગર (૨) ૭૯૪-૩૬૪

(૮) તત્ત્વવિજય ૭૦૫-૨૨૦

(૯) + દેવચંદ્ર ૮૭૪-૪૮૭

„ ૮૭૭-૪૯૦

(૧૦) નિલલાલ ૯૦૪-૫૩૮

(૧૧) + ન્યાયસાગરની બે ૯૦૯-

૫૪૫

(૧૨) + માણિકવિજય ૯૧૯-૫૫૭

„ ૯૩૦-૫૬૭

(૧૩) માનવિજય ૭૧૦-૨૩૩

(૧૪) મેઘવિજય ૭૮૭ ક-૩૫૯

(૧૫) મોહનવિજય ૮૪૬-૪૪૨

(૧૬) + યશોવિજય ૫૭૨-૪૭

+ „ ૫૭૩-૪૭

+ „ ૫૭૪-૪૮

(૧૭) + રામવિજય (૧) ૮૯૩-૫૨૨

(૧૮) + „ (૨) ૯૧૫-૫૫૯

(૧૯) + વિનયવિજય ૫૫૩-૧૫

(૨૦) વૃદ્ધિવિજય ૬૬૩-૧૫૨

(૨૧) સુખસાગર ૭૫૩-૨૮૯

(૨૨) હંસરતન ૯૨૨-૫૬૧

ચોવીસી ચોઢાલીઉં ૮૬૫-૪૬૮

ચૌદ ગુણુસ્થાન સ. પૃ. ૧૨૭

જસરાજ બાવની ૬૪૩-૧૧૬

જિનપંચ કલ્યાણુક સ્ત. ૮૯૫૬-૫૨૩

જિન પ્રતિમા હુંડી ૬૪૨-૧૧૫

+ જિન સહસ્ર નામ છંદ ૫૮૨ ધ-૫૪

જીવવિચાર સ્ત. ૬૬૨ ખ-૧૫૦

+ જોસલમેર ચૈત્યપાટી ૮૯૦-૫૧૬

જ્ઞાનછત્રીશી ૬૦૧ ક-૭૯

જ્ઞાનપંચમી સ્ત. પૃ. ૧૨૩, સ્તુતિ ૨૮

જ્ઞાતાસૂત્ર સં ૬૦૮-૮૫

+ ઠંઠણુ મુનિ સં પૃ. ૪૯૩

આવચ્ચાકુમાર ચોઢાલીઉં પૃ. ૫૮૪

હંડક ૨૪ સ્ત. ૭૮૦ ધ-૩૪૫

દશ પચખાણુ સ્ત. ૭૬૨ ક-૩૦૭

દશ વૈકાલિક અધ્યયન ગીત પૃ. ૧૬૮

„ ચૂલિકા ગીત પૃ. ૧૬૯

દશ શ્રાવક ગીતો પૃ. ૧૬૮

દશાર્ણુભદ્ર ચોઢાળાયું ૯૨૧ ક-૫૬૦

„ ચોપછ ૭૮૦ ક-૩૩૪

+ દિકપટ ૮૪ ખોલ ૫૬૮-૪૨

દીવાળી દેવવંદન ૭૭૩ ક-૩૩૨

દ્વાદશાંગી સં પૃ. ૪૮૯

ધના સ. ૫૯૦-૬૬

ધર્મનાથ સ્ત. ૫૪૭-૭૧

+ ધ્યાનમાલા ૮૬૪-૪૬૮

નર્મદાસુંદરી સ. ૬૩૮-૧૧૩

નવતત્ત્વવિચાર સ્ત. ૬૬૨ ગ-૧૫૧	પિંડદોષ ૯૭ સ. પૃ. ૫૪૭
નવપદ પૂજા પૃ. ૫૪, ૮૭૩-૪૮૭	+પુણ્યપ્રકાશ સ્ત. ૫૪૮-૧૨
નવવાડ સ. પૃ. ૫૦૯	+પૂજા ૮ પ્રકારી ૭૯૬-૩૬૫
નિગોહ વિચાર વીર સ્ત. ૯૦૭૩-૫૪૪	+પૂજા ૨૧ પ્રકારી ૭૯૫-૩૬૪
નિશ્ચયવ્યવહાર શાંતિ સ્ત. ૫૬૪-૩૭	+પ્રભંજના સ. પૃ. ૪૯૨
નેમનાથ સ્ત. ૭૫૮૩-૩૦૦	પ્રતિક્રમણ હેતુ સ. ૫૫૯-૩૧
નેમિનાથ આરમાસ ૫૪૭૬-૧૧,	અંભણુવાડ મહાવીર સ્ત.
૮૫૨-૪૫૦, ૮૬૬-૪૬૮,	૬૫૩૬-૧૩૮
૮૮૦૬-૫૦૦, ૮૮૦ખ-૫૦૦	બાહુબલ સ. ૭૯૨૬-૩૬૨
૮૮૧૬-૫૦૩	૮૯૨૬-૫૨૧
નેમિનાથ ભ્રમરગીતાસ્ત. ૫૪૪૬-૬	બ્રહ્મગીતા ૫૬૬૬-૪૦
+ " શ્લોકો ૮૧૯-૪૦૯	+ભગવતી સૂત્ર સ. ૫૫૧૬-૧૫
" " ૯૩૨-૫૬૯	+ભરત બાહુબલ શ્લોકો ૮૨૧-૪૧૦
પદ્યબાણુ સ. ૫૫૦ ખ-૧૪	ભાભા પાર્શ્વસ્ત. પૃ. ૪૧૨
" સ્ત. ૭૬૨૬-૩૦૭	મગસી પાર્શ્વ સ્તં ૯૪૨ ક-૫૮૮
પદ્યકલ્યાણુક સ્ત. પૃ. ૧૨૪	મહાવીર ગીત પૃ. ૪૧૩
પદ્ય પરમેષ્ઠી ગીતા ૫૯૦-૫૨	" છંદ પૃ. ૧૧૬
પદ્યમહાવ્રત ભાવના સ. પૃ ૫૬૬	" પાંચકલ્યાણુક સ્ત. પૃ. ૫૩૮
પદ્યમહાવ્રત સ. પૃ. ૪૨૧	મહાવીર રાગમાળા ૯૦૮-૫૪૪
પદ્યવલિ સ. ૫૪૫-૮	" સ્ત. ૫૬૩-૩૬
પર્યુષણુ સ્તુતિ પૃ. ૫૫૫	મૂર્ખની સ. પૃ. ૫૩૮
પાંચમાવના સ. પૃ. ૪૯૨	મેઘકુમાર ચોઢાલીઈ. પૃ. ૧૧૯
પાર્શ્વજિન નમસ્કાર પૃ. ૪૯૩	મોન એકાદશી દેવવંદન
" સ્ત. ૯૧૬-૫૫૨	૭૭૩૩-૩૩૩
પાર્શ્વનાથ ઘર નિસાંણી પૃ. ૧૧૭	મોનએકાદશી સ્ત. ૫૬૧-૩૩,
" છંદ ૬૬૨૬-૧૫૦	૬૪૬-૧૨૩, ૭૮૬૬-૩૫૬
" નામમાલા ૬૮૨૬-૧૮૬	રાજગીતા સ. પૃ. ૨૫૮
" સ્તુતિ ૭૯૨ખ-૩૬૨	

રોહિણી સ. પૃ. ૫૨૨
 લાખિ ૨૮ સ્તં ૭૮૦ ખ-૩૪૪
 વયર (વજ) સ્વામી સ. ૬૩૪-૧૧૭
 વાડી પાર્શ્વનાથ સ્ત. પૃ. ૧૧૭
 વાયુભૂતિ ગીત ૫૬૪ બ-૩૮
 +વાસુપૂજ્ય સ્ત. પૃ. ૫૩૮
 +વિજયદેવસૂરિ સ. ૬૭૬ ક-૧૮૦
 +વિજયપ્રભસૂરિ નિર્વાણ સ.
 ૮૨૭ ક-૪૧૭
 +વિજયસિંહસૂરિ ,, ૬૫૩ ખ-૧૩૮
 +વિનયવિલાસ ૫૫૧-૧૫
 +વિમલ મેતાનો શ્લોકો ૮૨૨-૪૧૦
 વીર જિન નિર્વાણ ૮૭૬-૪૮૮
 ,, ,, પંચ દ્વ્યાણુક ૮૬૨ ગ-૫૨૨
 વીર સ્ત. પૃ. ૩૦૧
 વીરશી
 (૧) ઉદયવિજય (ચોવીસી નહિ)
 પૃ. ૨૫૮
 (૨) જિનવિજય (૩) ૮૨૬-૫૬૫
 (૩) જિનહર્ષ ૬૩૭-૧૧૩
 (૪) દેવચંદ્ર ૮૭૮-૪૬૧
 (૫) ન્યાયસાગર પૃ. ૫૪૬
 (૬) યશોવિજય ૫૭૫-૪૮
 (૭) રામવિજય (૨) ૬૧૫ક-૫૫૧
 (૮) વિનયવિજય ૫૫૪-૧૬
 વ્યક્ત ગણધર સ. ૫૬૪ ડ-૩૮

+શાખેશ્વર પાર્શ્વનાથશ્લોકો
 ૮૦૮ ખ-૩૬૩
 ,, સ્લોકો ૮૨૭-૪૧૭
 ,, પાર્શ્વસ્ત પૃ. ૨૪૨, પૃ.
 ૨૫૭, પૃ. ૨૫૮, પૃ.
 ૨૭૧, ૬૧૬-૫૫૨,
 ૬૪૧ ક-૫૮૬
 શાંતુજય ગીત પૃ. ૨૪૨, પૃ. ૨૪૩
 શાંતુજય સ્ત. પૃ. ૨૦૫, પૃ. ૨૮૩,
 પૃ. ૪૧૩, ૮૩૭ક-૪૨૩
 શાંતિગિન સ્ત. પૃ. ૩૦૧,
 ૫૬૪-૩૭
 શાંતિનાથ ચક્રવર્તિરિદ્ધિ વર્ણન સ્ત.
 પૃ. ૫૫૭
 +શાલિભદ્ર શ્લોકો ૮૨૦-૪૦૬
 શાશ્વતજિન બાષ ૫૫૪ક-૧૭
 શાશ્વતાશાશ્વત જિનતીર્થમાળા
 ૭૮૬ ખ-૩૫૬
 શિક્ષાશતદોષકા: ૬૨૩-૫૬૧
 શીતલ સ્ત. ૫૮૨ ખ-૫૭,
 ૮૮૦ ગ-૫૦૦
 શીયલ નવવાડ સ. ૬૦૭-૮૪
 ,, સ. પૃ. ૫૮૧
 શ્રાવકના એકવીસ ગુણ સ. પૃ. ૨૩૩
 ,, આર વ્રત સ. પૃ. ૨૩૩
 શુદ્ધ આર પુદ્ગલ પરાવર્ત સ્ત.
 ૭૮૫ ખ-૩૫૪

સાગ્રાથો-કુંદમરત્ન પૃ. ૪૧૩	„ સ્વામી સ્ત. ૫૬૫-૩૮,
„ જ્ઞાનવિમલ પૃ. ૩૩૫	૫૮૧-૫૨
„ જ્ઞાનવિજય પૃ. ૨૩૪	મુગુલુ ખતીસી પૃ. ૫૭૪
સત્તરસો જિનનામ સ્ત. ૬૬૮અ-	મુગુરુ સ્ત. ૫૭૭અ-૫૧
૧૫૮	મુજસવેલી ૬૭૭-૧૮૧
સમભંગી વીરસ્ત. પૃ. ૪૪૬	મુધર્મા સ્ત. ૫૬૪અ-૩૮
સમકિત સત્તરી સ્ત. ૬૦૯-૮૫	મુખતિકુમતિ સ્ત. પૃ. ૨૩૩
+ „ સ. ૬૩૪-૫૭૫	+સૂક્તિમાલા ૮૪૭-૪૪૨
+સમતા શતક ૫૭૦-૪૩	+સૂર્યપુર ચૈત્યપાટી ૫૪૪-૪
+સમાધિશતક ૫૬૬-૪૩	સૌભાગ્ય પંચમી નેમિસ્ત. ૮૬૯ગ-
સમવસરણુ સ્ત. ૭૮૦અ-૩૪૫	૫૩૧
+સમુદ્રવહણુ સંવાદ ૫૫૬-૨૭	„ સ. પૃ. ૨૭૩
સમ્યક્ત્વ સ્ત. ૯૦૭-૫૪૨	„ સ્ત. ૬૪૬ (૧)-૧૨૩
સાધુ વંદણા ૫૫૮-૩૦	સંયમ શ્રેણિ વિચાર સ.
+સામાયિક દોષ સ. ૮૪૯અ-૪૪૭	૫૬૪ક-૩૮, પૃ. ૫૫
સિદ્ધાચલ સ્ત. પૃ. ૪૧૩	સંયોગખતીસી ૭૪૮ક-૨૮૨
„ સ્તુતિ પૃ. ૪૬૩	સંવેગરસાયન બાવની ૬૭૬અ-૧૮૧
સીતા મુદ્રડી ૬૪૧-૧૧૪	સ્તવનો-જ્ઞાનવિમલ ૭૭૫-૩૩૩
સીમંધર જિનવિગ્રહિ ૬૬જઅ-	સ્થૂલભદ્ર રાસ ૮૦૮ક-૩૬૧
૧૫૨	„ સ. ૬૩૬-૧૧૨,
„ સ્ત. પૃ. ૫૫૫	„ પૃ. ૫૮૧
„ સ્વામી વિનતિ સ્ત.	+સ્નેહાત્રપૂજા ૮૭૨-૪૮૬
૫૭૧-૪૪, બા. પૃ. ૩૩૭	+હરિયાળી પૃ. ૫૫
	હીરાવેષ છત્રીશી ૮૯૯અ-૫૩૦

૪ સંવત્વાર અનુક્રમણિકા.

[+ = મુદ્રિત, આ૦=આશ્રમે, આસપાસ. ચો૦=ચોપાષ, બા૦= બાલાવબોધ, ટમો. લ૦=લખ્યા સંવત્; લે૦=લેખક. સ૦=સત્રાય, સ્ત૦= સ્તવન.]

રચ્યા સંવત્	કૃતિ	કર્તા	પૃષ્ઠ.
૧૬૮૦ થી ૧૭૦૦ }	+ચોવીસી ને બહોતેરી	આનંદધન	૧-૨
૧૬૯૮	+સૂર્યપુર પરિપાટી	ચિનયવિજય	૪
૧૭૦૦ (૧૧૭૧૭) }	+સમુદ્રવહાણ સંવાદ	યશોવિજય	૨૭
૧૭૦૦	અમરસેન વયરસેન ચો.	જયરંગ	૧૬૫
૧૭૦૧	+શુકરાજ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૫૭
„	ઉત્તમકુમાર રાસ	લખિયવિજય	૧૭૯
૧૭૦૨	+અર્ધનક રાસ	આણંદ	૧૨૪
૧૭૦૨(૪)	શ્રીપાલ રાસ	માનવિજય	૧૨૮
૧૭૦૩	જ્ઞાનછત્રીશી	જ્ઞાનસાગર	૭૯
„	અગ્નિપુત્ર રાસ	લખિયવિજય	૧૨૧
„	શાવરચા શુકસેલગ ચો.	રાજહર્ષ	૧૨૫
„	બારમાવના સ૦	જયસોમ	૧૨૬
૧૭૦૪	ચંદનમલયાગિરિ ચો.	જિનહથ	૮૧
„	કુલધ્વજકુમાર રાસ	રાજસાર	૧૬૯
„	ચંપક રાસ	દેવવિજય (૨)	૩૪૯
૧૭૦૫	ચંદ્રલેખા રાસ	મેરલાભ-મહાવજ્ર	૧૭૧
„	„	લે૦ કર્તા „	૧૭૩
૧૭૦૬	નેમ અમરગીતા	ચિનયવિજય	૬
„	જ્ઞાનગીતા	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૧

૧૭૦૬ (?)	નગગડુ પ્રમંથ ચો.	કેસરકુશલ	૧૫૮, ૧૭૪
૧૭૦૭	ચંદ્રાજા રાસ	તેજમુનિ	૧૩૦
"	પદ્મિની ચરિત્ર	લક્ષ્મીદાય	૧૩૪
"	પાર્શ્વપ્રમંથ	જ્ઞાનકુશલ	૧૭૪
૧૭૦૮	ખંભણુવાડા વીરસ્ત.	વીરવિજય	૧૩૮
૧૭૦૯	+વિજયસિંહસૂરિ સ.	વીરવિજય	૧૨૮
"	પુણ્યસાર	પદ્મમુનિ	૧૩૯
૧૭૧૦ (?)	ધન્ના ચો.	મતિસાર	૮૦
૧૭૧૦	પદ્મી પદ્માવલિ સ.	વિનયવિજય	૮
"	" +ઉપધાન સ્ત.	"	૧૦
"	" +છ આવશ્યક સ્ત.	"	૧૩
"	" +૧૪ ગુણસ્થાન વીર સ્ત.	"	૧૨
૧૭૧૧	+દ્રવ્યગુણપર્યાય રાસ	યશોવિજય	૨૮
"	વિદ્યાવિલાસ ચો.	જિનહર્ષ	૮૨, ૬૭
લ. "	+દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ	જો. નયવિજય	૩૦
૧૭૧૧	ચંદનમલયાગિરિ ચો.	સુમતિહંસ	૧૪૦
"	ઉપધાનવિધિ સ્ત.	ઉત્તમચંદ	૧૪૨
૧૭૧૧	વૈદર્ભી ચો.	અભયસોમ	૧૪૨
"	ઉપપદી	લાભવર્દન	૨૧૩
૧૭૧૧ થી ૧૭૧૭ }	ચંદ્ર રાજા રાસ	વિદ્યારથિ	૧૬૯
૧૭૧૨	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	ઉત્તમસાગર	૧૪૭
"	+ચોવીસી	આણુંદવર્દન	૧૪૯
"	પાર્શ્વનાથ છંદ	લક્ષ્મીરથિ	૧૫૦
"	જીવવિચાર સ્ત.	વૃદ્ધિવિજય (૧)	૧૫૦
૧૭૧૩	નવતત્ત્વ વિચાર સ્ત.	વૃદ્ધિવિજય (૧)	૧૫૧
"	અર્હનક મુનિ પ્રમંથ	નયપ્રભોદ	૧૫૨

અહારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૧૩

„	સીમંધર વિનતિ	અમીચંદ	„
„	ગજસિંહ રાસ	શુભવિજય (૨)	૧૭૯
૧૭૧૩	પછી + વિજયદેવસૂરિ સ.	સૌભાગ્યવિજય (૧)	૧૮૦
„	„	મેધવિજય	૧૮૮
૧૭૧૪	મંગલકલશ ચો.	જિનહર્ષ	૮૨
„	ગુણાવલી ગુણકરંડ રાસ	ગજકુશલ	૧૫૩
„	જંબૂસ્વામી રાસ	પદ્મચંદ્ર	૧૫૫
૧૭૧૫	ધમ્મલ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૫૯
• ૧૭૧૫	શ્રીપાલ રાસ		૧૩૦
૧૭૧૫	શીલપ્રકાશ રાસ	પદ્મવિજય (૨)	૧૫૮
૧૭૧૫	પછી + રાજસાગર નિર્વાણ રાસ	તિલકસાગર	૧૮૩
૧૭૧૬ (?)	+ જગદુપ્રત્યંધ રાસ	કેસરકુશલ	૧૫૮, ૧૭૪
૧૭૧૬	૧૭૦૦ જિનનામ રત.	દેવવિજય	૧૫૮
„	અંજનાસુંદરી સ.	કર્તા અને શ્રે.	૨૦૯
		માનવિજય	
૧૭૧૭	ધનના ચો.		૮૧
૧૭૧૭	ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ	હસ્તિશયિ	૧૮૪
„	+ ઝંઝરિયા મુનિ સ.	„	૧૮૬
૧૭૧૯	ધલાચીકુમાર ચો.	જ્ઞાનસાગર	૬૧
„	સુરસુંદરી રાસ	ઉદયસૂરિ	૧૮૬
„	+ ત્યાપારી રાસ	જિનદાસ શ્રાવક	૧૮૭
૧૭૨૦	શાંતિનાથ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૬૩
„	શ્રી નિર્વાણરાસ (ઐ).	સુમતિવલ્લભ	૨૦૨
૧૭૨૧	પહેલાં રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ (ઐ.)	હેમસૌભાગ્ય	૩૩૮
૧૭૨૧	સાધુવંદણા	યશોવિજય	૩૦
„	ચિત્રસંભૂત ચો.	જ્ઞાનસાગર	૬૪

„	ધન્ના અણુગાર સ.	„	૬૬
„	સ્થૂલભદ્ર રાસ (નવરસો)	„	૬૬
„	+કયવન્ના (કૃતયુષ્ય રાસ)	જયરંગ	૧૬૫
„	+પાર્શ્વનાથ નામમાલા	કર્તા અને લે. મેધવિજય	૧૮૯
„	+વસ્તુપાલ તેજપાલ રાસ	મેરવિજય (૧)	૧૯૦
લ. „	પાર્શ્વપ્રગ્ધ	લે. કર્તા જ્ઞાનકુશલ	૧૭૯
૧૭૨૨	નવપદ (શ્રીપાલ) રાસ	મેરવિજય (૧)	૧૯૨
„	શ્રીપાલ રાસ	મહિમાઉદય	૧૯૩
„	+ચૈત્યપરિપાટી	મહિમાસૂરિ	૧૯૫
„	ભાવીની કર્મરખારાસ	વીરવિમલ	૧૯૬
લ. „	„	લે. ધીરવિમલ	૧૯૬
૧૭૨૨	પ્રભોધચિંતામણિ રાસ	સુમતિરંગ	૧૯૭
„	+શત્રુંજય તીર્થમાલા	વિનીતકુશલ	૨૦૪
„	+શત્રુંજય સ્તં	„	૨૦૫
૧૭૨૨ (?)	વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર	માનવિજય	૨૦૬
„	૨૮ લખિધ સ્તં	ધર્મવર્દન	૩૪૪
૧૭૨૨ } (? ૧૭૪૪)	પ્રતિક્રમણ સ.	યશોવિજય	૩૧
„	૧૧ અંમ સ.	„	૩૨
૧૭૨૩	રામચંદ્ર લેખ	જ્ઞાનસાગર	૬૭
„	૯૦૦ કન્યા યો. } વિક્રમ ખાપરા યો. }	જિનહર્ષ	૮૩
„	વિક્રમચરિત્ર ખાપરા યો.	અભયસોમ	૧૪૩
„	વિક્રમ યો.	લાભવર્દન=લાલચંદ	૨૧૦
૧૭૨૪	આષાઢભૂતિ રાસ	જ્ઞાનસાગર	૬૭
„	પરદેશીરાજ રાસ	„	૭૦
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)યો.	અભયસોમ	૧૪૪

અધારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૬૩

„	વિક્રમાદિત્ય રાસ	પરમસાગર	૨૧૭
„	વિક્રમસેન ચો.	માનસાગર	૨૨૦
„	અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ	તત્ત્વવિજય	૨૨૪
„	ચોવીસી	„	૨૨૭
„	ચંદનઆલા ચો.	ગુણસાગર	૨૨૮
૧૭૨૫	નંદિષેણુ રાસ	ગ્વાનસાગર	૭૧
„	જિનપ્રતિમા હુંડી	જિનહર્ષ	૧૧૫
„	સીતામુદ્રડી	„	૧૧૪
૧૭૨૫	જિતારીરાગ્ન રાસ	તેજમુનિ	૧૩૨
„	ભુવનાનંદ ચો.	સમયકીર્તિ	૨૨૮
૧૭૨૫	અક્ષરજ્ઞત્રીશી	મહેશ	૨૩૦
„	મુનિપતિ ચરિત્ર	ધર્મમંદિર	૨૩૪
„	નંદિષેણુ મુનિ	જિનદેવસૂરિ	૨૪૩
„	ધના ચો.	જિનહત્તસૂરિ	„
„	રત્નહાસ ચો.	લક્ષ્મીવલ્લભ	„
„	અમરકુમાર ચરિત્ર	„	„
૧૭૨(૪)૫	સાગરદત્તરાસ	હીરાણુંદ	૨૪૯
૧૭૨૬	શ્રીપાલરાસ	ગ્વાનસાગર	૭૩
„	રાજસિંહ રાસ	યશોનંદ	૨૩૦
„	નયચક્ર રાસ	હેમરાજ	૨૪૬
„	ભક્તામર ભાષા	„	„
૧૭૨૬	હરિચલ રાસ	જીતવિજય	૨૪૬
લ. „ આ.	„	„ શિ. જસવિજય	૨૪૭
૧૭૨૭	+આર્દ્રકુમાર ચો.	ગ્વાનસાગર	૭૬
„	ધનાચારિત્ર	„	૭૮
„	શાંખપ્રદુમ્ન રાસ	„	૭૯
૧૭૨૭	માનતુંગમાનવતી ચો.	અભયસોમ	૧૪૭

„	હરિકેસી સાધુસંધી	સુમતિરંગ	૨૦૧
„	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ	લક્ષ્મીવલ્લભ	૨૪૩
૧૭૨૭	ઉપદેશરત્ન કોશ અમૃતમુખી ચો.	હીરાણુંદ	૨૪૮
„	રોહિણી ચોદાળ	વિજયસુરિ	૨૫૧
„	શ્રીપાળ મયણાસુંદરી રાસ	લક્ષ્મીવિજય	૨૫૧
„	ઋષભ સ્તં	તેજ	૩૦૧
„	ધનાશાલિભદ્ર રાસ	જિનવિજય (૨)	૨૪૧
લ. ૧૭૨૭	આપાઢભૂતિ રાસ	લે. સુંદરસાગર	૬૯
૧૭૨૮ ચા.	સાતનય રાસ	માનવિજય (૩)	૨૩૨
૧૭૨૮	લીલાવતી રાસ	લાભવર્ધન	૨૦૩
„	શંખેશ્વર મોટું સ્તં.	ધર્મમંદિર	૨૪૨
„	પાંડવ ચરિત્ર રાસ	માનવિજય (૪)	૨૫૩
„	+કર્મવિપાક જંબુપૃથ્વી રાસ	વીરજી	„
„	શ્રીપાલ રાસ	ઉદયવિજય	૨૫૫
„	લીલાવતી રાસ	કુશલધીર	૨૫૬
„	+રત્નચૂડ રાસ	કનકનિધાન	૨૬૩
„	ચંદ્રલેખા રાસ	મતિકુશલ	૨૬૫
„	કુલધ્વજ રાસ	ઉદયસંમુદ્ર	૨૬૮, ૫૬૦
„	સાધુવંદના	નયવિમલ=જ્ઞાનવિમલ	૩૧૦
લ. „	નંદિષેણુ ચો.	લે. વિનીતકુશલ	૭૩
લ. „	સુમતિકુમતિ સ્તં	માનવિજય (૩)	૨૩૩
૧૭૨૯	+પુણ્યપ્રકાશ સ્તં	વિનયવિજય	૧૨
„	+શીયલ નવવાડ સ્તં	જિનહર્ષ	૮૪
૧૭૨૯	ભોજચરિત્ર ચો.	કુશલધીર	૨૬૦
„	+૧૪ ગુણસ્થાન સ્તં	ધર્મવર્ધન	૩૪૪
„	+અઢીઢીપ સ્તં	„	૩૪૫

અદારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૧૭

લ. ૧૭૨૬	ધર્મનાથ સ્તં		૧૧
" "	ધર્મિય રાસ		૬૧
" "	ઉપદેશરત્નકોથ= } અમૃતમુખી ચો. }	લે. મનોહર	૨૪૯
૧૭૩૦ આ.	દશવૈકલિક સ.	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૦
૧૭૩૦	સનત્યક્તી રાસ	જ્ઞાનસાગર	૭૭
"	શંખેશ્વર સ્તં	વૃદ્ધિવિજય (૨)	૨૭૧
"	રોહિણી ચો.	કર્મસિંહ (૨)	૨૭૧
"	રાત્રિભોજનપરિહાર રાસ	અમૃતસાગર (૧)	"
"	મૃગાંકલેખા રાસ	વિવેકવિજય (૨)	૨૭૩
"	વહગજ દેવરાજ ચો.	વિનયલાભ	૩૪૬
લ. "	શ્રીપાલ રાસ		૭૫
" "	"		૭૫
૧૭૩૧	અધ્યાત્મઆવની	જિનરંગ	૨૭૩
"	ઉત્તમકુમાર ચો.	તત્ત્વહંસ	૨૭૫
"	નંદબત્રીશી	કર્તા અને લે. નિત્ય- સૌભાગ્ય	૨૭૬
"	પંચાખ્યાન ચો. (કર્મરેખા ભાવિની ચો.)	નિત્યસૌભાગ્ય	૨૮૧
"	સંયોગ અતીતી	માન	૨૮૨
"	ગણિતસાર ચો.	આણંદ	૨૮૩
"	શત્રુંજય સ્તં	ક્ષમાસાગર	"
લ. ૧૭૩૧	શ્રીપાલ મયણાસુંદરી રાસ	લે. કર્તાશિષ્ય લક્ષ્મી- વિજય	૨૫૨
૧૭૩૨	પંચકારણ સ્તં	વિનયવિજય	૧૩
"	મંમલકલશ રાસ	વિષ્ણુવિજય	૨૭૮
"	ઈંદ્રિયાતુ...ચો.	સુખસાગર	૨૮૭
"	ચોવાસી	"	૨૮૬

૧૭૩૨	ગૌતમસ્વામી રાસ	શાંતિદાસ શ્રાવક	૨૯૦.
"	અનિરૂદ્ધ હરણુ	જયસાગર (દિ.)	૨૯૧
"	૧૨૪ અતિચારમય વીર સ્તં	વિનીતવિજય	૨૯૩.
"	શ્રીપાળ રાસ	માણિક્યસાગર	૨૯૪
"	રત્નપાળ રાસ	સુરવિજય	૨૯૪
લ. ૧૭૩૨	ધર્મિભલ રાસ		૬૧
" "	શ્રીપાલ રાસ		૭૬
" "	ગૌતમસ્વામી રાસ		૨૯૧
" "	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો. લે. કૃતેકુશલ		૧૪૬
૧૭૩૨(૧૭૩૪)	નિશ્ચલ વ્યવહારશાંતિ સ્તં	યશોવિજય	૩૭
" "	દશમત સ્તં	" (?)	૫૫
" (૧૭૩૬)	મૌન એકાદશી ૧૫૦ કલ્યાણુક સ્તં	"	૩૩
૧૭૩૩	+સમકિત છસ્થાન સ્વરૂપ સં	યશોવિજય	૩૪
"	+મહાવીર (હુંડી) સ્તં	"	૩૬
"	વીર સ્તં	તેજ	૩૦૧
"	શાંતિ સ્તં	"	"
લ. "	ભુવનાનંદા ચો.	લે. રંગવિજય	૨૨૯
૧૭૩૪ પહેલાં	નરભવદશ દૃષ્ટાંત સ.	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૨.
" આ.	ધનાશાલિભદ્ર ચો.	ચંદ્રવિજય (૧)	૩૦૨
૧૭૩૪	આર વ્રતવિચાર	પદ્મનિધાન	૨૯૬
"	જયવિજય પ્રત્યધ	જિનવિજય (૧)	૨૯૭.
"	એકાદશાંગ સ.	નિત્યવિજય	૨૯૯
"	૨૪ જિન સ્તં	તેજ	૩૦૧
"	જંયુકુમાર રાસ	ચંદ્રવિજય (૨)	૩૦૩
લ. ૧૭૩૪	ચિત્રસંભૂતિ ચો.		૬૬
" "	જંયુકુમાર રાસ		૩૦૫.
૧૭૩૫	આંતરા સ્તં	તેજસિંહ	૪૦૦.

અહરમી સદી, જૈન મૂર્તિ કવિઓ.

૬૧૯

,,	રત્નપંચવીસી રત્નચૂડ ચો. તેજપાલ	૩૦૫
લ. ૧૭૩૫	ધર્મિય રાસ	૬૨
,,	દીપ્તભાનુ...ચો. લે. કર્તા સુખસાગર	૨૮૯
૧૭૩૬	ચાતાસૂત્ર સં	જિનહર્ષ ૮૫
,,	સમક્રિતસિતરી	,,
૧૭૩૬	+શાંતિ સ્તં	જ્ઞાનવિમલ ૩૧૪
,,	ચુરસુંદરી રાસ	ધર્મવર્દન ૩૪૧
	અમરસેન વૈરસેન રાસ	,, ૩૪૦
	રાનિશ્વર વિક્રમ ચો.	,,
૧૭૩૬	ધના રાસ	દયાતિલક ૩૫૦
,,	યોગ રત્નાકર ચો.	નયનશેખર ૩૫૧
,,	મત્સ્યોદર રાસ	રચિરવિમલ ૩૫૨
,,	કેશવદાસ આવની	કેશવદાસ ૩૫૪
૧૭૩૬	છઆરા સ્તં	આણુંદરચિ ૩૫૪
,,	ચંદનમલયાગિરિ રાસ	અણતચંદ ૩૫૫
લ. ૧૭૩૬	શ્રીપાલ રાસ	લે. અમૃતકુચલ ૭૫
,,	સમક્રિતસિતરી	૮૫
,,	ત્રિભુવનકુમાર	૧૪૯
૧૭૩૭	શુકરાજ રાસ	જિનહર્ષ ૮૫
,,	ગુરૂ રાસ (ઐ.)	જ્ઞાનકીર્તિ ૩૦૬
,,	મૌન એકાદશી સ્તં	ભાનુ (ણ) વિજય ૩૫૬
૧૭૩૮	ભગવતી સૂત્ર સં	વિનયવિજય ૧૫
	અધ્યાત્મગીતા, ચોવીસી, વિનય	
	વિલાસ, વીશી	,, ૧૫-૧૬
૧૭૩૮	+શ્રીપાલ રાસ	વિનયવિજય તથા ૧૭
,,	જસરાજઆવની	જિનહર્ષ ૧૧૬

”	રાત્રિભોજન ચો.	લક્ષ્મીવલ્લભ	૨૪૫
”	હરિવંશ ચરિત્ર	આણુંદ	૨૮૪
”	૧૦ પચખાણુ સ્ત૦	રામચંદ	૩૦૭
”	+જંબૂ રાસ	જ્ઞાનવિમલ	૩૧૫
”	દેવરાજ વછરાજ ચો.	કનકવિલાસ	૩૫૭
લ. ”	રત્નપાળ રાસ	લે. કનકસોમ	૨૯૬
૧૭૩૯	+જંબૂરાસ	યશોવિજય	૪૦
”	ચિત્રસેન પદ્માવતી ચો.	દીપસાભાગ્ય	૩૬૯
”	ચોવીસી	મેઘવિજય	૩૫૯
”	+રત્નકીર્તિ ચો. (ઐ.)	સુમતિવિજય	૩૮૩
લ. ૧૭૩૯	ચિત્રસેન પદ્માવતી ચો.	લે. મોહનવિજય	૩૭૧
૧૭૪૦	પહેલાં ચોવીસી	જ્ઞાનસાગર (૨)	૩૬૪
૧૭૪૦(૪૨)	શ્રીપાત્ર રાસ	જિનહર્ષ	૮૬
૧૭૪૦	દયાદીપિકા ચો.	ધર્મમંદિર	૨૩૬
”	સુરસુંદરી રાસ	આનંદસરિ	૩૫૯
”	શ્રીપાલ ચરિત્ર	હરખચંદ	૩૫૯
લ. ૧૭૪૦	શ્રીપાલ રાસ	લે. વૃદ્ધિકુશલ	૭૫
લ. ”	”		૧૯૩
લ. ”	+અર્હન્નકરાસ	લે. વિજયાનંદ	૧૨૫
૧૭૪૧ આ.	સુરપ્રિયકુમાર રાસ	લક્ષ્મીરત્નસરિ	૩૬૧
૧૭૪૧	રત્નસિંહ રાજર્ષિ રાસ	જિનહર્ષ	૮૭
”	અવંતિ સુકુમાલ સ.	”	૮૯
”	+પ્રમોધચિંતામણિ- મોહવિવેકરાસ }	ધર્મમંદિર	૨૩૭
”	+મેખા હડાલીયા રાસ (ઐ.)	લક્ષ્મીરત્ન	૩૬૦
”	પરદેશી સંબંધ	તિલકચંદ	૩૬૧
”	બાહુબલ સ.	પ્રાગજી	૩૬૨

અહારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૨૩

૧૭૪૨	નાનો શ્રીપાળ રાસ	જિનહર્ષ	૮૮
"	+કુમારપાળ રાસ	"	૯૦
"	ધર્મયુદ્ધિ પાપયુદ્ધિ રાસ	લાભવર્ધન	૨૧૫
"	પરમાત્મપ્રકાશ યો.	ધર્મમંદિર	૨૪૦
"	ચિત્રસંભૂતિ સ.	જીવરાજ	૩૬૨
"	+ભીમજી યો. (ઐ.)	કીર્તિસાગર શિ.	૩૬૩
લ. "	રત્નચૂડ યો.		૩૦૬
૧૭૪૩	+૨૧ પ્રકારી પૂજા	ગાનસાગર શિ.	૩૬૪
"	+અષ્ટપ્રકારી પૂજા	"	૩૬૫
લ. "	ચાવચ્ચા શુકસેલગ યો.	લે. સમયમાણિક્ય	૧૨૭
"	સત્રાય સંગ્રહ	કર્તા-માનવિજય (૩)	૨૩૪
૧૭૪૪	અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ	જિનહર્ષ	૯૪
"	ચંદનમલયાગિરી રાસ	"	૯૪
"	હરિશ્ચંદ્ર રાસ	"	૯૫
લ. "	ચંદનામલયાગિરિ રાસ	કર્તા. લે. જિનહર્ષ	૯૫
૧૭૪૫	ઉત્તમકુમાર રાસ	જિનહર્ષ	૯૦
"	વીશ્વી	"	૧૧૩
"	વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ	કુશલસાગર (કેશવ)	૩૬૬
"	વિદ્યાવિલાસ (પવાડો) રાસ	અમરચંદ	૩૭૩
" આ.	સુજસવેલી	કાંતિવિજય	૧૮૧
૧૭૪૬	+હરિયલ માછી રાસ	જિનહર્ષ	૯૬
"	+કાન્હડ કઠિયારો રાસ	માનસાગર	૨૨૨
"	+તીર્થમાલા	શીલવિજય	૩૭૪
લ. "	જિતારી રાજા રાસ	લે. કાકુર	૧૩૪
૧૭૪૭ આ.	+વૃદ્ધિસાગર રાસ (ઐ.)	દીપસૌભાગ્ય	૩૮૧
૧૭૪૭	ચંદનમલયાગિરિ રાસ	યશોવર્ધન	૩૭૯
લ. "	મત્સ્યોદર રાસ		૩૫૪

૧૭૪૮	+વીરસ્થાનક રાસ	જિનહર્ષ	૯૮
"	મૃગાંકલેખા રાસ	"	૯૯
"	સીમંધર સ્તં	તેજ	૩૦૨
૧૭૪૮ (?)	ગુણમંજરી વરદત્ત ચો.	ઋષભસાગર	૩૮૦
	વિદ્યાવિલાસ રાસ	"	"
લ. ૧૭૪૮	+તીર્થમાલા		૩૭૮
૧૭૪૯ પહેલાં	+આદિનાથ શલોકો	વિનીતવિમલ	૩૮૩
૧૭૪૯	સુદર્શન રાસ	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૦૦
"	જંખુસ્વામી રાસ	ઉદયરત્ન	૩૮૬
"	શાશ્વતાશાશ્વત તીર્થમાલા	ભાનુ (શુ) વિજય	૩૫૬
"	+મંગલકલસા રાસ	દીપ્તિ (પ)વિજય	૪૧૫
લ. ૧૭૪૯	આપાદભૂતિ રાસ	લે. કુંગરસાગર	૬૯
" "	૨૪ જિનસ્તં		૧૫૮
" "	+ભીમજી ચો. (ઐ.)	લે. મોહનસાગર	૩૬૪
૧૭૪૯ પછી	+વિજયપ્રભ નિર્વાણ સં.	વિમલવિજય	૪૧૭
૧૭૫૦	+આરવત ટીપ રાસ	શાનવિમલ	૩૧૮
૧૭૫૦	રાત્રિભોજન ચો.	કમલહર્ષ	૩૮૫
"	તીર્થમાલા સ્તં	સૌભાગ્યવિજય (૨)	૪૧૮
"	+અક્ષર બત્રીશી	હિંમત	૪૧૯
"	+શીલવતી રાસ	નેમવિજય	૪૪૯
લ. ૧૭૫૦	શ્રીપાલ રાસ		૭૫
૧૭૫૧ પહેલાં	દીવાલી કલ્પ વાર્તિક ગદ્ય	જિનહર્ષ	૯૦
૧૭૫૧	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	"	૧૦૦
"	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	"	૧૦૩
"	મહાબલ મલયસુંદરી રાસ	"	૧૦૫
"	ગુણાવલિ રાસ	જિનવિજય (૨)	૪૨૦
	હરિમલ ચો.	"	૪૨૧

અહારથી સદી. જૈન મૂર્તિર કવિઓ.

૬૨૩

૧૭૫૧	પાંચઈ દ્રિય ચો.	બાલ	૪૨૧
લ. ૧૭૫૧	દીવાલીકલ્પ વાતિક ગણ		૯૦
„	+અર્હનક રાસ	લે. માનરતન	૧૨૫
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)ચો.	લે. લાલચંદ	૧૪૬
૧૭૫૨	ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર	વિનયચંદ્ર	૪૨૩
	ધ્યાનામૃત રાસ	„	„
	મયલુરેહા રાસ	„	„
૧૭૫૨	ઋષિદત્તા ચો.	પ્રીતિસાગર	૪૨૪
લ. ૧૭૫૨	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
લ. „	લીલાવતી રાસ	લે. પ્રભુકુશલ	૨૬૦
લ. ૧૭૫૩	જીવવિચાર પ્રકરણ		૧૪૧
„ „	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. કેસરવિજય	૧૪૯
૧૭૫૪	+આલોચણ સ્ત.	ધર્મવર્દન	૩૪૬
૧૭૫૪ (?)	+નર્મદાસુંદરી રાસ	મલિવિજય	૪૨૮
૧૭૫૪	+સૂક્તમાલા	કેસરવિમલ	૪૪૨
„	+નેમિ બારમાસ	નેમવિજય	૪૫૦
„	જિનકલ્યાણુક સ્ત.	ઋદ્ધિવિજય	૫૨૩
લ. „	વિદ્યાવિલાસ રાસ	લે. અમરવિજય	૯૮
૧૭૫૫	+શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૦૬
„	અષ્ટપ્રકારી પૂજા	ઉદયરતન	૩૮૯
„	+તીર્થમાલા	માનવિમલ	૩૧૯
„	૧૧ અંગ સ.	વિનયચંદ્ર	૪૨૩
„	શત્રુંજય સ્ત.	„	„
„	નવકાર રાસ	ગોડીદાસ	૪૨૪
„	હરિવાહનરાગ્ન રાસ	મોહનવિજય	૪૩૦
લ. „	સુરસુંદરી રાસ		૧૮૬
„ „	ષ્ટદિસામર રાસ (ઐ.)	લે. રૂપવિજય	૩૭૨

૧૭૫૬	+સત્યવિજય નિવલિરાસ [એ.] જિનહર્ષ	૧૦૭
"	વંકચૂલ રાસ	૪૪૪
"	અષ્ટાપદ સ્ત.	૪૪૫
"	+ગ્રંઝરીઆ મુનિ સ.	૫૧૦
૧૭૫૭	રત્નચૂડરાસ	૧૦૮
"	દશાર્જુભદ્ર ચો.	૩૪૪
૧૭૫૮	પહેલાં કર્મસ્ત	૪૪૭
૧૭૫૮	અભયકુમાર રાસ	૧૦૮
"	+સામાયિક દોષ સ.	૪૪૭
"	૭ આરા ચો.	૪૪૮
"	વછરાજ રાસ	૪૫૧
લ. "	પદ્મિની ચરિત્ર	૧૩૭
લ. "	હરિવાહન રાસ	૪૩૨
લ. "	કર્મસ્તવ	લે. અજબસાગર ૪૪૭
૧૭૫૯	રાત્રિભોજન પરિહાર (અમરસેન જયસેન) રાસ } જિનહર્ષ	૧૦૯
"	રત્નસાર વૃષરાસ	" ૧૧૦
"	વધરસ્વામી સ.	" ૧૧૧
"	સ્થૂલભદ્ર સ.	" ૧૧૨
"	" નવરસો	ઉદયરત્ન ૩૯૧
"	+શંખેશ્વર સ્ત.	" ૩૯૩
લ. "	+ચોવીસી	લે. આલુંદવિજય ૧૪૬
" "	ચંદનમલયાગિરિ રાસ	લે. બાલા ૩૮૦
૧૭૬૦	જંબુસ્વામિ રાસ	જિનહર્ષ ૧૧૨
"	+રત્નપાલ રાસ	મોહનવિજય ૪૩૨
"	+માનવુંગ માનવતી રાસ	" ૪૩૫
"	નેમરાજુલ આરમાસ	દેવવિજય (૩) ૫૦૦

અહારમી સહી. જોન ગુર્જર કવિઓ.

૬૨૫

૧૭૬૦	તેજપાલ રાસ	રામવિજય (૨)	૫૪૬
લ. "	ચંદ્રલેખા ચો.	લે. લેખવિમલ	૨૬૬
લ. "	એકાદશાંત સ.	લે. દેવવિજય	૨૬૮
લ. "	ચોવીસી		૩૬૪
૧૭૬૧	નર્મદાસુંદરી સ.	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૧૨
"	આરામશેખા રાસ	" "	૧૧૩
"	સુનિષતિ રાસ	ઉદયરત્ન	૩૬૩
"	લલિતાંગ રાસ	દાનવિજય	૪૪૫
"	૨૪ જિન રત્ન.	ખેમચંદ	૪૫૫
"	+અભયકુમાર રાસ	કર્તા અને લેખક	
		લક્ષ્મીવિજય	૪૫૬
"	સુભંગલાચાર્ય ચો.	લક્ષ્મિવિજય (૨)	૪૫૮
"	રત્નસાર તેજસાર રાસ	ગંગ	૪૫૯
લ. ૧૭૬૧	વીથી	કર્તા અને લે. જિનહર્ષ	૧૧૩
" "	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. પુન્યસાગર	૧૩૮
" "	૨૪ જિન રત્ન.	લે. વીરચંદ્ર	૪૫૬
૧૭૬૨	વસુદેવ રાસ	જિનહર્ષ	૧૧૪
૧૭૬૨	રાજસિંહ (નવકાર)રાસ	ઉદયરત્ન	૩૬૫
"	પ્રત્નોત્તર ચો.	જિનસુંદરસુરિ	૪૬૨
લ. "	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. વાહલચંદ્ર	૧૦૩
" "	રત્નસાર વૃપરાસ		૧૧૧
૧૭૬૩	+અલચર્ય નવવાડ સ.	ઉદયરત્ન	૩૬૮
"	પુન્યપાલ ગુણસુંદરી રાસ	મોહનવિજય	૪૩૮
લ. "	અજિતસેન કનકાવતિ રાસ		૧૦૩
" "	સંયોગ બત્તીથી		૨૮૨
૧૭૬૪	જાંબુ રાસ	દાધા સાહ	૪૯૭
લ. "	શાંતિનાથરાસ	લે. કેસરવિજય	૬૪

” ”	मयीस रथानक रास	ले. जयकलश	६६
१७६५	आरमत रास	उदयरत्न	३६८
”	मध्याह्निकसामावा	नेमिदास आवक	४६७
ल. ”	यंद्रलेखा यो.	ले. जेतसिंह	२६७
” ”	हरिवाहन यो.	आंजल्य	४६६
१७६६	मलयसुंदरी रास (विनोदविदास रास) }	उदयरत्न	३६६
”	गोडी प्रभुगीत	कीर्तिविजय	४६६
”	मध्याह्निकमावा	नेमिदास आवक	४६८
”	मध्याह्निकपिका यो.	देवयंद्र	४७८
”	सम्भक्त वीर स्त.	न्यायसागर	५४२
”	धर्मदत्त ऋषिरास	रामविजय (२)	५४६
ल. ”	यंद्रलेखा रास	ले. हरिकुशल	२६६
१७६७	पांडवचरित्र यो.	लाभवर्द्धन	२३५
”	यशोधर रास	उदयरत्न	४०१
”	मयीलावती सुमतिविदासरास	”	४०४
”	नेमराजिमति आरमास	तेजसिंह (२)	४६८
”	विष्णु कनकावती रास	कान्तिविमल	४६८
”	मध्याह्निकप्रकाश भाषा	देवयंद्र	४८०
ल. ”	रत्नसार तेजसार रास	ले. विजयकल्य	४६१
१७६८	मध्याह्निकपिका पापमुक्ति रास	उदयरत्न	४०६
”	” कामधट रास	नेमविजय	४५३
”	अमरसेन वयरसेन चरित्र	शुवसागर	४७१
”	कीसन (उपदेश) आवनी	कीसन	४७२
ल. ”	जयविजय प्रबंध		२६८, २६९
१७६९	शत्रुंजयतीर्थ रास	उदयरत्न	४०७
”	मलयनमानु देवलीरास	”	४०७

અહારમી સદી, જૈન ગ્રંથોના કવિઓ.

૬૨૭

	શીતલનાથ સ્ત.	દેવવિજય (૩)	૫૦૦
	હરિપદ માછીરાસ	ભાવરાત	૫૦૪
	ગુણગિન રસ	વેણીરામ	૫૧૨
	+દક્ષિવિજય રાસ (ઐ).	મુખસાગર	૫૧૩
	એકાદશી સ્ત.	કાંતિવિજય (૨)	૫૩૦
લ.	નાનો શ્રીપાલ રાસ		૮૯
	વિક્રમચરિત્ર ખાપરા ચો.		૧૪૪
૧૭૭૦	+શ્રીચંદ્રકેવલી (આનંદમંદિર)		
	રાસ	જ્ઞાનત્રિમલ	૩૨૦
	રણસિંહ રાજધિરાસ	"	૩૨૪
૧૭૭૦	+શાલિભદ્ર શલોકો	ઉદયરાત	૪૦૯
	+તેમનાથ "	"	"
૧૭૭૦	ધ્વજભુજંગ ચો.	લલિતસાગર (૨)	૫૧૪
લ.	શ્રીપાલરાસ		૭૫
લ.	પંચાખ્યાન ચો.	લે. યશશ્રદ્ધ	૨૮૨
૧૭૭૧	ચંદનમલયાગિરિ ચો.	ચતુર	૫૧૫
	+જેસલમેર ચૈલપાટી	જિનસુખ	૫૧૬
	બાહુબલ સ.	રામવિજય (૧)	૫૨૧
લ.	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. ગાંગુ	૧૩૮
"	વિક્રમાદિત્યરાસ		૨૧૬
"	+આનંદમંદિર રાસ	લે. મુખસાગર	૩૨૩
૧૭૭૨	સમજંગી વીરસ્ત.	જ્ઞાનવિજય	૪૪૬
"	ગજસિંહ રાસ	ગંગવિજય	૫૧૭
"	ગોડીપાસ સ્ત.	રામવિજય (૧)	૫૨૨
"	રેહિણીરાસ	ત્રદક્ષિવિજય	૫૨૩
લ.	+ત્રદક્ષિસાગર રાસ (ઐ.)		૩૭૩
૧૭૭૩	ચોવીસી	નેમિદાસ આવક	૪૬૮

..	વીરકથ્યાણુ સ્ત.	રામવિજય (૧)	૫૨૨
	ચોવીસી	"	"
લ. ૧૭૭૩	શ્રીપાલરાસ		૭૬
" "	પદ્મિની ચરિત્ર	લે. ન્યાનવિજય	૧૩૮
" "	વિક્રમસેન રાસ		૨૨૨
" "	ચંદ્રલેખા ચો.		૨૬૬
" "	હરિવાહન રાસ	લે. જિનવિજય	૪૩૨
૧૭૭૩ પછી	+વિજયરતનસૂરિ રાસ	રામવિજય (૧)	૫૨૩
૧૭૭૪	+અશોકચંદ્ર રોહિણી રાસ	જ્ઞાનવિમલ	૩૨૫
	કલ્પવ્યાખ્યાન	"	૩૨૮
	ચોવીસી	"	૩૩૨
	દીવાળી ને ગણધર વંદન	"	"
	મૌન એકાદશી વંદન તથા		
	અનેક બાળાવબોધ વગેરે	"	૩૩૩-૩૩૮
૧૭૭૪	સમ્યક્ત્વ સ્ત. સ્વોપજ્ઞાલા.	ન્યાયસાગર	૫૪૩
૧૭૭૫	શ્રેણિક રાસ	વલ્લભકુશલ	૫૨૪
"	+મહાબલ મલયસુંદરી રાસ	કાંતિવિજય (૨)	૫૨૬
લ. "	+જંબુ રાસ		૩૧૭
લ. "	+અશોકચંદ્ર રાસ		૩૨૮
૧૭૭૬	+આગમસાર ગદ્ય	દેવચંદ્ર	૪૮૨
"	ચંદન મલયાગિરિ ચો.	કેસર	૫૩૩
"	વાસુપૂજ્ય સ્તં	નિત્યલાભ	૫૩૮
૧૭૭૭	+કુસુમશ્રી રાસ	મંગલવિજય	૫૧૬
"	+અધ્યત્પકલ્પદ્રુમ ચો.	રંગવિદાસ	૫૩૪
૧૭૭૮	રૂપસેનકુમાર રામ	દેવવિજય (૨)	૫૦૧
"	ચોવીસી	કાંતિવિજય (૨)	૫૨૬
લ. "	ચોવીસી		૫૨૬

અહારમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ.

૬૨૯

૧૭૭૯	ભાભાપાર્શ્વનાથ સ્ત.	હિંદયરાન	૪૧૨
"	આયુરાજ સ્ત.	પ્રેમચંદ	૫૩૬
"	જયસેનકુમાર ચો,	ગજવિજય	૫૫૩
લ. "	શાંતિનાથ રાસ	લે. રત્નવિજય	૬૪
લ. "	મત્સ્યોદર રાસ	લે. ગંગવિજય	૩૫૩
૧૭૮૦	માનતુંગમાનવતી રાસ	પુણ્યવિલાસ	૫૭૬
"	ઋષભસ્તવ	જિનેન્દ્રસાગર	૫૫૫
૧૭૮૧	મલયચરિત્ર	જ્ઞાનવિજય	૫૩૭
"	મહાવીર કલ્યાણુક ચોદાલ	નિત્યલાભ	૫૩૮
"	ચોવીસી	"	"
"	હૃદય પિંડદોષ સ.	ન્યાયસાગર	૫૪૩
"	ચોવીસી ખે	"	૫૪૫
"	વીસી	"	૫૪૬
૧૭૮૧	ચિંતામણી પાર્શ્વસ્ત,	જિનેન્દ્રસાગર	૫૫૬
લ. ૧૭૮૧	અનિરુદ્ધરણુ	લે. માનરાજ	૨૬૩
" "	સુસ્તુંદરીરાસ	લે. ગુણાલવિજય	૩૪૩
" "	શીલવતીરાસ	લે. રામવિજય	૪૫૦
૧૭૮૨	ત્ર્યંદનખાળા સ.	નિત્યલાભ	૫૩૮
"	સદેવંત સાંવલિંગા રાસ	"	"
લ. "	માનતુંગમાનવતી ચો.	લે. સંતોષવિજય	૧૪૭
" "	દશશ્રવક ગીતો	લે. લાખણુસી	૧૬૮
લ. "	માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. કર્તા પુણ્યવિલાસ	૫૩૭
" "	સમ્યક્વવીર સ્તવ	લે. મોહનવિજય	૫૪૩
લ. ૧૭૮૩	શ્રીપાલ રાસ		૮૭
" ૧૭૮૩	વધરસ્ત્રામી સ.	લે. જિનેન્દ્રસોમ	૧૧૨
" "	મકાન્હડ કઠિયારા રાસ		૨૨૪
" "	રોહિણી રાસ	લે. કલ્યાણુવિજય	૨૫૭

„ „	+આનંદમંદિર રાસ	લે. જીતવિજય	૩૨૩
„ „	વિદ્યાવિલાસ રાસ	લે. મેલસાગર	૩૭૪
„ „	+માનતુંગમાનવતી રાસ		૪૩૭
„ „	+આગમસાર મઘ		૪૮૩
૧૭૮૪	શંખેશ્વર શલોકો	દીપવિજય	૪૭૧
„	ગુણ્યાવલી	મળવિજય	૫૫૪
લ. „	+જંબૂરાસ		૩૧૭
„ „	મહાવીરરાગમાલા		૫૪૪
૧૭૮૫	સાંતિનિરનરાસ	રામવિજય (૨)	૫૪૬
„	યુદ્ધિસેન ચો.	તિલકસૂરિ	૫૫૮
લ. ૧૭૮૫	ચંદ્રરાગરાસ	લે. બાણુજી	૧૬૪
„ „	ચંદ્રલેખારાસ		૨૬૭
૧૭૮૬ (૨૮)	કુલધ્વજરાસ	ઉદયસમુદ્ર	૫૬૦, ૨૬૮
૧૭૮૬	દશાણુમઢ ચો.	કુસલસિંહ	૫૬૦
લ. „	જીવનિચાર સ્ત.		૧૫૧
„ „	વિક્રમાદિત્ય રામ	લે. પુશાલવિજય	૨૧૬
„ „	રત્નપાત્ર રાસ	લે. પુશાલચંદ્ર	૨૬૬
„ „	જંબૂરાસ		૩૧૮
„ „	+રત્નપાલ રાસ	લે. પુશાલચંદ્ર	૪૩૪
„ „	+માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. ધનજી	૪૩૮
„ „	કુલધ્વજચરિત્ર		૫૬૦
૧૭૮૭	તેજસાર રાસ	કર્તા અને	
		લે. નેમવિજય	૪૫૪
લ. „	પરમાત્મપ્રકાશ ચો.	લે. લાખણુસી	૨૪૨
„ „	નવકાર રાસ		૪૨૭
૧૭૮૮	પહેલાં ચોવીસી	મણ્યુકવિજય	૫૫૭
લ. ૧૭૮૮	ધમ્મલસાર	લે. સિવજી	૬૨

અહારમી સ્ત્રી, જૈન મૂર્તિ કવિઓ.

૬૩૧

„ લ. ૧૭૮૮	વિક્રમસેનરાસ		૨૨૨
„ „	+રતનચૂડ રાસ		૨૬૪
„ „	+મંગલકલશ રાસ	લે. રાજવિજય	૪૧૭
„ „	હરિવાહન રાસ		૪૩૨
„ „	ચોવીસી		૫૫૮
૧૭૮૮	પછી+લક્ષ્મીસાગરસૂરિ રાસ (અ.)	રામવિજય (૨)	૫૫૦
૧૭૮૯	+સિદ્ધાયલ સ્ત.	ઉદયરત્ન	૪૧૩
લ. „	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. અખયકુશલ	૧૪૮
„ „	+જંબુરાસ	લે. કુંઅરવિજય	૩૧૭
„ „	અમરસેન વયરસેન ચરિત્ર	લે. ગુણવિજય	૪૭૨
લ. ૧૭૯૦	સીતારાસ	બાલ	૪૨૨
લ. ૧૭૯૧	ચંદ્રલેખારાસ	લે. સલલાલ	૨૬૬
„ „	દક્ષિણાય બાલાં	લે. ત્રંબક	૩૩૭
લ. ૧૭૯૨	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.		૧૪૬
„ „	+લક્ષ્મીસાગરસૂરિ રાસ (અ.)	લે. મહિમાવિજય	૫૫૧
૧૭૯૩	+સૂરત ચૈત્યપાટી	લાધાસાહ	૪૬૭
„ „	+હેમચંદ્રમણી રાસ (અ.)	વલ્લભકુસલ	૫૨૫
લ. „	વિક્રમસેન રાસ	લે. જિનેન્દ્રહર્ષ	૨૨૨
„ „	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
„ „	નવકાર રાસ	લે. મોહનવિજય	૪૨૭
„ „	વંકચૂડ રાસ	લે. વિવેકસાગર	૪૪૫
„ „	+ધ્યાનમાલા		૪૬૮
લ. ૧૭૯૪	ત્રિભુવનકુમાર રાસ	લે. રાજસાગર	૧૪૯
૧૭૯૫	+વિમલમેતા શલોકો	ઉદયરત્ન	૪૧૦
૧૭૯૫	+શિવચંદ્ર રાસ (અ.)	લાધાસાહ	૪૯૮
„ „	નેમરાણુલ બારમાસ	દેવવિજય (૩)	૫૦૩
લ. „	શ્રીપાદ રાસ	લે. નાનજી	૧૩૨

૧૭૯૫	ખવિચારસાર ગદ્ય	દેવચંદ્ર	૪૯૫
લ. ,,	પરદેશી રાજ રાસ	લે. પ્રેમચંદ	૭૧
,, ,,	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)ચો.	લે. ઉદયવિજય	૧૪૬
,, ,,	નનર્મદાસુંદરી રાસ	લે. અમીવિજય	૪૩૦
,, ,,	નરતપાલ રાસ	લે. અખયચંદ્ર	૪૩૪
,, ,,	જયસેન ચો.		૫૫૪
૧૭૯૭	સુભદ્રા રાસ	ભાવરતન	૫૦૫
લ. ,,	નૃદક્ષિણાચ બા.	લે. દેવવિજય	૩૩૬
૧૭૯૮	ખવિદ્યાસાગરચરિત્ર રાસ (ચિ.)	નિત્યલાભ	૫૪૧
લ. ,,	નશુકરાજરાસ		૫૮
,, ,,	નજાંબૂરાસ		૩૧૭
,, ,,	નચંદરાજ રાસ	લે. કનકવિજય	૪૪૧
,, ,,	નચોવીસી		૪૯૧
,, ,,	શાંતિજિન રાસ		૫૫૦
૧૭૯૯	હરિવંશ રાસ	ઉદયરતન	૪૧૦
	મહિષતિમતિસાગર રાસ	,,	૪૧૨
૧૭૯૯	પુદ્ગલિવિમલા રાસ	ભાવરતન	૫૦૭
,,	સૌભાગ્યપંચમી સ્ત.	કાંતિવિજય (૨)	૫૩૧
લ. ૧૭૯૯	ચંદરાજ રાસ	લે. વિનયરતન	૧૬૪
૧૮૦૦	અખંડ રાસ	ભાવરતન	૫૦૯
,,	પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર બા.	ભાનુવિજય	૪૩૨
લ. ,,	પુદ્ગલિસેન ચો.	લે. રતનચંદ	૫૫૯
	[હવેથી લખ્યા સંવતજ આવશે.]		
લ. ૧૮૦૧	ઉપધાનવિધિ સ્ત.		૧૪૨
,, ,,	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ		૨૪૪
લ. ૧૮૦૨	અમાધિશતક દોહા, સમનય		
	રાસ અને સામ્યશતક લે. સંધવી કૃત્યચંદ		૪૪

અહારમી સહી, જૈન ગુર્જર કવિઓ.

૬૩૩

„	રણસિંહ રાસ		૩૨૫
„	+અશોકચંદ્ર રાસ		૩૨૮
„	ગુણબિનરસ		૫૧૩
લ. ૧૮૦૩	સુભદ્રા રાસ	લે. માણિક્યચંદ	૫૦૬
„ ૧૮૦૪	ગુણરથાનક સ.	લે. સદાસાગર	૧૨૮
લ. ૧૮૦૬	+નેમિઆરમાસ	લે. પ્રમોદકુશલ	૪૫૦
લ. ૧૮૦૭	૧૪ ગુણરથાન સ્ત.		૧૩
„	+આહદદિ સ.	લે. અમૃતસાગર	૩૯
„	રાજસિંહ રાસ		૩૬૮
„	+માનતુંગ માનવતી રાસ	લે. રત્ન	૪૩૭
લ. ૧૮૦૮	ધર્મિભલ રાસ	લે. નાથા	૬૨
„	સુદર્શન રાસ		૧૦૦
લ. ૧૮૦૯	સનત્યકી રાસ	લે. વિનોદવિજય	૭૯
„	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. ભીમવિજય	૧૦૩
લ. ૧૮૧૧	+દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ.		૩૦
„	+સૂક્તિમાલા	લે. રત્ન	૪૪૩
લ. ૧૮૧૨	મહાપદમલપસુંદરી રાસ		૧૦૫
„	ગુણાવલી રાસ		૪૨૧
લ. ૧૮૧૩	રણસિંહ રાસ	લે. રંગસૌભાગ્ય	૩૨૫
„	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. રત્નકુશલ	૪૦૫
„	+મંગલકલ્પ રાસ		૪૧૭
લ. ૧૮૧૫	શ્રીપાલ રાસ	લે. રંગસૌભાગ્ય	૧૯
„	+ચોવીસી		૪૯૧
લ. ૧૮૧૭	+દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ	લે. અમૃતવિજય	૩૦
લ. „	અજિતસેન કનકાવતી રાસ	લે. મોહન	૧૦૩
„	વચસ્વામી સ.		૧૧૨
„	તીર્થમાલા સ્ત.	લે. અમૃતવિજય	૪૧૯

લ. ૧૮૧૮	+મલયસુંદરી રાસ		૫૨૮
લ. ૧૮૧૯	મૃગાંકલેખા રાસ	લે. પીતાંબર	૯૯
"	મેઘકુમાર ચોદાલ	લે. ગણેશ	૧૧૯
"	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી)ચો.		૧૪૫
લ. ૧૮૨૧	+કુમારપાલ રાસ	લે. જનસાગર	૯૪
લ. ૧૮૨૨	+મલયસુંદરી રાસ	લે. કૃતોદયંદ	૫૨૯
"	"	"	"
લ. ૧૮૨૩	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. વિનયવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૨૪	+કુમારપાલ રાસ		૯૩
લ. ૧૮૨૬	નવસો કન્યા ચો.		૮૪
૨. ૧૮૩૦	સીમંધર સ્તંભાં	પદ્મવિજય	૪૫
લ. ૧૮૩૦	અજીતસેન કનકાવતી રાસ	લે. દયારામ	૧૦૨
લ. ૧૮૩૩	કીર્ત્તિઆવતી		૪૭૨
લ. ૧૮૩૫	+કુમારપાલ રાસ		૯૩
લ. ૧૮૩૫	+માનતુંગ માનવતી રાસ	લે. વિવેકવિજય	૪૩૭
લ. ૧૮૩૬	યોગરત્નાકર ચો.		૩૫૨
"	નવકાર રાસ	લે. રત્નપ્રભ	૪૨૬
લ. ૧૮૪૦	વહરાજ રાસ	લે. અમૃતવિજય	૪૫૩
લ. ૧૮૪૧	શ્રીપાલ રાસ		૮૭
"	+ચંદ્રાની રાસ	લે. પ્રેમવિજય	૪૪૦
લ. ૧૮૪૨	+માનતુંગ માનવતી રાસ	લે. જ્ઞાનવિજય	૪૩૭
લ. ૧૮૪૬	મલયસુંદરી રાસ		૪૦૧
લ. ૧૮૪૭	નંદિપ્રેષુ ગસ		૭૩
"	મંગલકલશ ચો.	લે. લક્ષ્મીરત્ન	૮૩
"	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. કુલીચંદ	૧૦૪
લ. ૧૮૪૭	+શીલવતી રાસ	લે. હેમસાગર	૪૫૦
"	સદેશંત સાવલિંગા રાસ		૫૪૧

અહારમી સહી જોન મુર્તર કવિચોડ

૬૩૬

લ. ૧૮૪૯	મહાવીર સ્તં		૩૭
"	સ્થૂલભર રાસ	લે. ખુમારુવિજય	૩૯૩
લ. ૧૮૫૦	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. કીર્તિવિજય	૧૦૪
"	+ચંદ્રરાગ રાસ	લે. શિવસાગર	૪૪૦
"	શાંતિગિન રાસ		૫૫૦
લ. ૧૮૫૧	+ગ ખુરાસ	લે. રાધવજી	૪૨
"	+શુકરાગ રાસ	લે. તીર્થવિજય	૫૮
"	ધર્મિભ રાસ	લે. મોહનવિજય	૬૨
"	અષ્ટપ્રકારી પૂજારાસ	લે. બાણુવિજય	૩૯૧
લ. ૧૮૫૨	+રતનચૂડ રાસ	લે. માણિક્યવિજય	૨૬૪
	+વીરી	લે. દંદ્રમાણુ	૪૯૨
લ. ૧૮૫૪	+મલયાસુંદરી રાસ	લે. લક્ષ્મીકીર્તિ	૫૨૬
"	સદેવંત સાવલિંગા રાસ	લે. અમૃતવિજય	૫૪૧
લ. ૧૮૫૫	+ગ ખુરાસ		૪૨
"	અષ્ટપ્રકારીપૂજા રાસ		૩૯૧
લ. ૧૮૫૬	+મંમલજ્વલશ રાસ	લે. ધીરવિજય	૪૧૭
"	+રતનપાલ રાસ	લે. મંછાસમ	૪૩૫
"	+માનતુંગમાનવતી રાસ		૪૩૭
લ. ૧૮૫૭	+કુમારપાલ રાસ		૬૪
"	રાજસિંહ રાસ	લે. ધનવિજય	૩૯૮
લ. ૧૮૫૮	+વીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ		૪૦૫
"	હરિવંશ રાસ	લે. ધનવિજય	૪૧૨
"	સૌભાગ્યપંચમી સ્તં.		૫૩૧
લ. "	ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ	લે. રૂપચંદ	૧૦૫
	+સુકિતમાલા	લે. ધનવિજય	૪૪૪
	મલયાસુંદરી રાસ	લે. રતનવિજય	૫૨૮
લ. ૧૮૬૧	+વીલાવતી સુમતિવિલાસરાસ	લે. રાજેન્દ્રસાગર	૪૦૬

લ. ૧૮૬૨	પાર્થનાથ ચરિત્ર વ્યા૦	લે. ઋષભવિજય	૫૩૩
લ. ૧૮૬૩	જંબૂરાસ	લે. રંગરાત્રી	૩૮૬
લ. ૧૮૬૭	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. રંગવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૬૮	+સુક્રિતમાલા	લે. અમરવિજય	૪૪૪
લ. ૧૮૬૯	નર્મી શ્રીપાલ રાસ		૮૯
"	+આનંદમંદિર રાસ		૩૨૩
"	+માનતુંગમાનવતી રાસ	લે. રંગસાગર	૪૩૭
લ. ૧૮૭૦	વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ	લે. હેતુવિજય	૨૪૫
લ. ૧૮૭૧	મૃગાંકશેખા રાસ		૨૭૫
"	હરિવંશ ચરિત્ર	લે. વેલજી	૨૮૬
"	શાંતિનિર્મલ રાસ		૫૫૦
લ. ૧૮૭૨	વજ્રરાજ દેવરાજ ચો.		૩૪૬
લ. ૧૮૭૩	આનંદધન ચોવીસી.		૧
"	લીલાવતી ચો.	લે. પુલ્કંડસ	૨૧૫
લ. ૧૮૭૪	વિક્રમાદિત્ય રાસ		૨૨૦
લ. ૧૮૭૬	સીમંધર સ્ત.	લે. મોતીવિજય	૩૬
"	" +લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ		૪૦૫
લ. ૧૮૭૮	વીરભાણુ ઉદયભાણુ રાસ		૩૬૮
"	મલ્લયસુંદરી રાસ		૪૦૧
"	વિક્રમકનકાવતી રાસ	લે. જ્ઞાનવિજય	૪૭૦
લ. ૧૮૭૯	આપાદભૂતિ રાસ		૬૮
"	જંબુરવામી રાસ		૧૫૦
"	કયવત્તા રાસ		૧૬૭
"	વિક્રમ ચો.	લે. મોતીસાગર	૨૧૩
"	રત્નપાલ રાસ	લે. ઝવેરચંદ	૨૬૬
લ. ૧૮૮૦	ચંદનમલ્લયાગિરિ ચો.	લે. અનોપવિજય	૫૩૪
લ. ૧૮૮૧	+ચંદરાજ રાસ	લે. કલ્યાણવિજય	૪૪૧

અહારમી સદી, જૈન ગુર્જર કવિઓ.

૬૩૭

„	ગુણજિનરાસ	લે. જીમવિનય.	૫૧૨
„	મલયાસુંદરી રાસ		૫૨૮
લ. ૧૮૮૨	અન્નપુત્ર રાસ	લે. સા ખીમરાજ	૧૨૨
„	વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી) ચો.	લે. અતુલુજ	૧૪૬
„	વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર		૨૧૦
લ. ૧૮૮૩	+શ્રીપાલ રાસ		૧૯
„	યશોવિનય વીથી	લે. રાજવિનય	૪૯
„	મૃગાંકલેખા રાસ	લે. માણેકચંદ	૧૦૦
„	વીરભાષુ હિદયભાષુ રાસ		૩૬૯
લ. ૧૮૮૪	+આનંદમહિર રાસ		૩૨૩
લ. ૧૮૮૫	+પંચકારણુ સ્ત.		૧૪
„	કુલધ્વજ રાસ	લે. દેવવિમલ	૨૭૦
લ. ૧૮૮૬	સ્થૂલભદ્ર રાસ	લે. સુંદરજી	૩૯૩
„	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. ખીમચંદ	૪૦૬
„	+રત્નપાલ રાસ	લે. હુકમવિનય	૪૩૬
લ. ૧૮૮૯	મંગળકલશ રાસ	લે. રામવિનય	૨૭૯
લ. ૧૮૯૦	અષ્ટપ્રકારી પૂજા રાસ	લે. તેજરત્ન	૨૯૧
„	શાંતિજિન રાસ	લે. કનકવિનય	૫૫૦
લ. ૧૮૯૩	+લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ	લે. શિવરામ	૪૦૫
લ. ૧૮૯૪	+કુમારપાલ રાસ		૯૨
લ. ૧૮૯૬	સનત્વચક્રી રાસ		૭૯
લ. ૧૮૯૮	+ખેમા હાલીઆ રાસ		૩૬૧
લ. ૧૮૯૯	ચોવીસી ચોદાલ		૪૬૮
લ. ૧૯૦૦	જીવવિચાર સ્ત.		૧૫૧
લ. ૧૯૦૨	+ચંદરાજ રાસ		૪૪૧
લ. ૧૯૦૬	૨૮ લખિંધ સ્ત.	લે. વંશીધર	૩૪૪
„	+૧૪ ગુણસ્થાન સ્ત.	„	૩૪૫

લ. ૧૯૦૭	આનંદધન બહોતરી	લે. જોસી મનોરદાસ	૨
„	પ્રમોત્તર ચો.	લે. દાનવિજય	૪૬૬
„	સીમધર સ્ત.	લે. ભક્તિસાગર	૫૫૬
લ. ૧૯૧૧	+સુક્ષ્માવા		૪૪૪
લ. ૧૯૧૨	રૂપસેન રાસ	લે. રતનસી	૫૦૨
લ. ૧૯૧૪	દયાદીપિકા ચો.	લે. રૂપચંદ	૨૩૭
લ. ૧૯૧૬	૧૪ ગુણસ્થાન વીર સ્ત.		૧૩
„	ઉચ્ચમકુમાર ચો.	લે. રતનચંદ	૨૭૭
લ. ૧૯૧૮	+મુદ્ર પ્રવચનમાતા સ.		૪૯૪
લ. ૧૯૧૯	અભયકુમાર રાસ	લે. તેજવિજય	૧૦૯
લ. ૧૯૨૦	+સીયલ નવવાડ સ.	લે. પ્રમોદસાગર	૮૪
લ. ૧૯૨૩	સાધુ વંદણા	યશોવિજય	૩૦
લ. ૧૯૨૪	ધર્મિભલ રાસ	લે. સુરજમલ	૬૨
„	કર્મવિપાક (જામૃદૃષ્ટા) રાસ	લે. ભાષ્યચંદ	૨૫૫
લ. ૧૯૨૫	+રત્નપાલ રાસ		૪૩૫
લ. ૧૯૩૦	કલ્પ વ્યાખ્યાન		૩૩૨
લ. ૧૯૩૧	+કુમારપાલ રાસ		૯૩
„	સમ્યક્ત્વ વીર સ્તં બાં		૫૪૩
લ. ૧૯૩૫	મહાત્મલ મલયસુંદરી રાસ		૧૦૬
લ. ૧૯૩૬	ગૌતમ રાસ	લે. પ્રેમવિજય	૨૯૭
„ ૧૯૩૯	+કુમારપાલ રાસ	લે. ખુશાલવિજય	૯૩
લ. ૧૯૪૩	+આર્દ્રકુમાર ચો.	મુદ્રક. જગદીશ્વર પ્રેસ	
		શિલા છાપ	૭૭
લ. ૧૯૪૬	ક્રીડનગાવતી		૪૭૨
લ. ૧૯૫૧	+કુમારપાલ રાસ	મુદ્રક ડાહ્યાભાઈ લલુ-	
		ભાઈ ને બીજા	૯૪
લ. ૧૯૭૦	આખુરાજ સ્તં		૫૩૬

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૨ નો.

પરિશિષ્ટ ૧ લું.

જૈન કથા નામ કોષ.

રામાયણ, મહાભારત, પુરાણો ઇત્યાદિ જૈનેતર ધર્મગ્રંથોમાં જે ચરિત્રો આવે છે તેનો હુંક સાર અક્ષરાનુક્રમ પ્રમાણે નામ વાર સ્વર્ગ-સ્થ કવિવર્ય શ્રી નર્મદાશંકર લાલચંકરે પોતાના 'નર્મ કથા કોષ' એ નામના પુસ્તકમાં સુષ્ટિત રીતે આપેલ છે. એવીજ રીતે જૈન કથાઓનો કોષ એજ દયમાં હજી સુધી કોઈ પણ વિદ્વાન જૈન કે જૈન સંસ્થા તરફથી બહાર પડેલો નથી એ શોચનીય બીના છે. શા. લીનમશી માણેક તરફથી 'જૈન કથારત્ન કોષ' એ નામના પુસ્તકોના આઠ દશ ભાગ બહાર પડ્યા છે, પણ તેમાં માત્ર અમુક ગ્રંથો કે રાસાઓ આપી તે અંગે જે કથાઓ આવે તે આપેલી છે.

જૈન કથાઓનો કોષ થવાની ધણી જરૂર છે, પણ અહીંનો એવો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે કે બની શકે તેટલા ગ્રંથોમાંથી કથાઓનાં ચરિત્ર નાયકોનાં નામ પ્રમાણે ગોઠવી તે કથા તે પૈકી કયા ગ્રંથમાં જોવાથી મળી શકશે તે પુસ્તકનું નામ હુંક અક્ષરમાં જણાવેલું છે. આટલું ક્યાં પહોં ભવિષ્યમાં કોઈ વિદ્વાન નીકળી આવશે કે જે 'નર્મકથાકોષ'ની પદ્ધતિ પર જૈનકથાકોષ ધડી કાઢશે અને કોઈ જૈન સંસ્થા તેને બહાર પાડશે, એવી હૃદયપૂર્વક આશા રાખીએ છીએ. આવાં અનેક ચરિત્રો પરથી રાસ, ચોપાઇ આદિનાં વસ્તુ ધડાયાં છે તેથી તે ક્યાં ક્યાં આવ્યાં છે તેનાં રચાનો મળી શકે તે માટેનો આ અપૂર્ણ કોશ પણ ઉપયોગી થશે. આધાર માટે જે જે પુસ્તકો મળી શક્યાં અને મારાથી જોવાયાં છે તેનાં હુંક નામ મૂકવામાં આવ્યાં છે. તે નીચે પ્રમાણે—

આ+પ્ર૦=આત્મ પ્રબોધ બાષાંતર પ્રિ૦ જૈન આત્માર્નદ સભા, બાવનગર,
ઋ૦=ઋષિમંડળવૃત્તિ-બાષાંતર. પૂર્વાર્ધ.

(પ્રકાશક-જૈન વિદ્યાશાળા અમદાવાદ સં. ૧૯૫૮).

ઉ૦=ઉપદેશમાળા-બાષાંતર (પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા. બાવનગર.
સં. ૧૯૬૧).

ઉ૦ પ્રા૦=ઉપદેશ પ્રાસાદ (પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા.)

ચ૦ પ્ર૦=ચતુર્વિંશતિ પ્રબંધ-બાષાંતર (પ્ર૦ વડોદરા કેળવણી ખાતું.)

ત્રિ૦ શ૦ પુ૦=ત્રિપષ્ઠિ શલાકા, પુરુષ ચરિત્ર, બાષાંતર

(પ્ર૦ જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા.)

પ્ર૦ ચ૦=પ્રભાવક ચરિત્રમ્-સંસ્કૃત મૂળ.

(પ્ર૦ નિર્ણય સાગર પ્રેસ, મુંબઈ.)

ભ૦=ભરતેશ્વર બાહુબલી વૃત્તિ-બાષાંતર (પ્ર૦ મગનલાલ હડીસંગ,
અમદાવાદ. સં. ૧૯૬૫.)

ચ૦=ચૈાગશાસ્ત્ર-બાષાંતર (પ્ર૦ શા બીમશી માચેક.)

શ્રી૦મા૦=શ્રીશોપદેશમાળા (પ્ર૦ જૈન વિદ્યાશાળા, અમદાવાદ.

સને ૧૯૦૦.)

આંકડા જે મૂક્યા છે તે ઉપદેશ પ્રાસાદ નામના મંથ સિવાયના સંબંધે પૃષ્ઠ સૂચવે છે. ઉપદેશ પ્રાસાદનું બાષાંતર પાંચ ભાગમાં છપાયેલું બહાર પડ્યું છે, તેથી તેના ભાગ ૧ લામાં સ્તંભ ૧ થી ૪, ભાગ ૨જમાં સ્તંભ ૫ થી ૯, ભાગ ૩જમાં સ્તંભ ૧૦ થી ૧૪, ભાગ ૪ થામાં સ્તંભ ૧૫ થી ૧૯ અને ભાગ ૫ મામાં સ્તંભ ૨૦ થી ૨૪ છે. આ દરેક સ્તંભ જૂદા જૂદા વ્યાખ્યાનમાં વહેંચાયેલા છે, તેથી તે સ્તંભ અને વ્યાખ્યાન દર્શાવવા માટે બે આંકડા ઉપદેશ પ્રાસાદના સંબંધે મૂકવામાં આવ્યા છે તેમાં પ્રથમ આંકડો સ્તંભ, અને બીજો આંકડો વ્યાખ્યાન સૂચવે છે.

અગડદત્ત. ૩૮૨ શ્રી૦મા૦

અગ્નિબૂતિ (મહાવીરના બીજા ગણધર) ૪-૫૬ ઉ૦ પ્રા૦

અંગારમહાકાવ્ય ૨૩૦ ઉ., ૪-૬૦ ઉ. પ્રા.

અવ્યકારી (અચુકારી) બદા, ૪-૫૦ ઉ. પ્રા.

અન્નનામુંદરી ૭-૯૨ ઉ. પ્રા., ૩૨૩ થી ૩૨૫ ભ.,

૨૧૩ શી. મા.

અતિમુક્ત મુનિ ૩૦૯ આ. પ્ર., ૧૧-૧૫૮ ઉ. પ્રા., ૬૪ ભ.

અધિકૃષ્ટિયુ રાગના પુત્રો ૩૪૫ ઋ.

અન્નિકા પુત્ર તથા ઉદાયી રાગ ૫૮ થી ૬૪ ભ. (જુઓ
અલ્પિકા પુત્ર.)

અનાથી મુનિ. ૩-૪૨ ઉ. પ્રા.

અભયકુમાર. ૧-૫ ઉ. પ્રા., ૩૪ થી ૫૩ ભ., ૨૨૦ થી ૨૨૧

અભયદેવ સુરિ (સ્તંભન પાર્શ્વનાથ ઉત્પત્તિ) ૧૮-૨૬ ઉ.

પ્રા., ૨૬૧ પ્ર. સ.

અમ્બડના શિષ્યો ૮-૧૧૪ ઉ. પ્રા.

અમ્બિકા શ્રાવિકા ૧૧-૧૬૨ ઉ. પ્રા.

અમરચંદ્ર કવિ. ૧૦૯ ચ. પ્ર.

અમરદત્ત ને મિત્રાનંદ ૧૭-૨૪૧ ઉ. પ્રા.

અર્જુનમાળી જુઓ સુદર્શન ને અર્જુનમાળી.

અલ્પિકાપુત્ર ૨૩૫ ઉ., જુઓ અન્નિકાપુત્ર.

અર્હદત્ત ૨૧-૩૦૫ ઉ. પ્રા.

અર્હન્નિત્ર ૨૨-૩૧૯ ઉ. પ્રા.

અર્હત્તક મુનિ ૨૦-૨૬૩ ઉ. પ્રા.

અરનાથ ૧૨૯ થી ૧૩૧ ઋ.

અવ્યકાતવાદી (ઉત્તે નિહવ) ૧૮-૩૬૨ ઉ. પ્રા.

અર્વાત સુકુમાળ ૧૫૯ ભ.

અશોકચંદ્ર

અશોકરાજ } ૧૮-૨૬૪ ઉ. પ્રા., ૨૧૦ આ. પ્ર.

અમ્બિકા મુનિ (૪ થા નિહવ) ૧૮-૨૬૯ ઉ. પ્રા.

અપાદાચાર્ય ૧૭-૨૫૨ ઉ. પ્રા.

અહમ્મદ બાદશાહ ૯-૧૨૯ ઉ. પ્રા.

આદિનાથ ૩ થી ૨૯ ઋ. જુઓ ઋષભદેવ.

આણંદ આચક ૨૬૦ આ. પ્ર. ૨-૧૬ ઉ. પ્રા., ઉપાસક દશાંભસૂત્ર.

આનંદ બલદેવ ૧૫૧ ઋ.

આબલ ૧૭૮ ચ. પ્ર.

આભિરિવંચક વણિક ૨૨-૨૩૦ ઉ. પ્રા.

આરોચ્ય વિપ્ર ૪-૫૧ ઉ. પ્રા.

આર્દ્રકુમાર ૫-૭૨ ઉ. પ્રા. ૨૧૭ ભ., ૬૦ શી. મા.

આર્યઅપુતાચાર્ય ૧૫ ચ. પ્ર.

આર્ય નંદીલ ૩૧ પ્ર. ચ.

„ અને કાપક ૮ ચ. પ્ર.

આર્ય મહાગિરિ ૨૧૮ ઉ., ૧૮૨ ભ.

આર્ય રક્ષિત સૂરિ ૨૨-૩૨૮ ઉ. પ્રા., ૧૩ પ્ર. ચ., ૧૮૭ થી ૧૮૯ ભ.

આર્ય સમિત સૂરિ (સિદ્ધ પ્રભાવક) ૯૨ આ. પ્ર.

આર્ય સુહસ્તિ સૂરિ ૧૮૨ થી ૧૮૭ ભ.

આપાદભૂતિ મુનિ ૧૭-૨૪૩ ઉ. પ્રા., ૨૫૭ ભ.

ઇંદ્ર ૫૧ શી. મા.

ઈલાચી કુમાર } ૭-૧૦૦ ઉ. પ્રા.

ઈલાચી પુત્ર } ૧૭૧ થી ૧૭૩ ભ.

ઉજિતમુનિ ૨૩-૩૩૧ ઉ. પ્રા.

ઉત્તમચરિત્ર કુમાર ૨૪૧ થી ૨૫૨ ભ.

ઉદ્યન (વત્સરાજ) } ૧૫૫ ચ. પ્ર.

ઉદ્યન રાજર્ષિ } ૧૮૯ ભ.

ઉદ્યપી રાજા (હેલ્લા રાજર્ષિ) ૧૦-૧૪૯ ઉ. પ્રા. ૫૮ થી

૬૪ ભ.

ઉદાથી રાજ (કોણિક) અને વિજયસ્થ ૩-૩૮ ઉ. પ્રા.

ઉદાથી રાજને મારનાર ૭૧ ઉ.

ઋષિદત્તા ૩૧૦ થી ૩૨૨ ભ., ૨૪૩ શી. મા.,

ઋષભદત્ત શ્રેષ્ઠી ૧૩-૧૯૨ ઉ. પ્રા.

ઋષભદેવ ૩-૨૬ ઋ. ૨૬ ચો. તથા ત્રિ. શ. પુ. ચ. પર્વ ૧.

જુઓ આદિનાથ.

ઋષિસુંદરી ને રતિસુંદરી ૨૧-૩૧૧ ઉ. પ્રા.

કદંબવિપ્ર ૨૨-૩૨૪ ઉ. પ્રા.

કનકકેતુ ૨૦૪ ઉ.

કપટક્ષપ તપસ્વી ૩૧૮ ઉ.

કપિલમુનિ (કેવળી) ૧૫-૨૨૦ ઉ. પ્રા.

કમલા ૨૮૮ શી. મા.

કચવન્ના (જુઓ કૃતપ્રણય).

કરકંડુ ૧૦૯ ભ., ૨૪-૩૪૯ ઉ. પ્રા.

કલાવતી ૩૫૧ ભ. ૨૯૪ શી. મા., ૭-૯૮ ઉ. પ્રા.

ક્ષપક જુઓ આર્યતદ્વિલ

ક્ષપકમુનિ ૨૩-૩૨૪ ઉ. પ્રા.

શુક્લકુમાર ૧૬-૨૩૨ ઉ. પ્રા.

શુક્લકમુનિ ૧૮-૨૬૭ ઉ. પ્રા. ૨૫૩ ભ.

„ (બીજા) અને મુલોચના ૨૫૪ ભ.

શુક્લશિષ્ય ૧૮-૨૬૯ ઉ. પ્રા.

દ્વેષકંઠમુનિ ૨૫૨ ભ.

દ્વેષર્ષિ (વિચિત્ર અભિગ્રહ ધારક) ૧૯-૨૮૩ ઉ. પ્રા.

કામેદેવ (મહાતીરના બીજા શ્રાવક) ૨૬૩ આ. પ્ર., ૩૭

ઉ., ૧૯-૨૭૨ ઉ. પ્રા.

કાકળંધ ને કોકાસ ૪-૫૯ ઉ. પ્રા.

કાર્તિક શેઠ ૩૩૫ થી ૩૪૮ ઋ., ૪-૪૮ ઉ. પ્રા.

કાલવૈશિક મુનિ ૨૧-૩૧૫ ઉ. પ્રા.

કાલસરિ પ્રબંધ ૩૬ પ્ર. ચ.

કાલિકાચાર્ય (પેલા) ૧૯૨ ભ. } ૧૬૫ ઉ., ૨-૧૭ ઉ. પ્રા.,
 „ (મીળા) ૧૯૩ ભ. } ૩૪૫ આ. પ્ર.
 „ (ત્રીજા) ૧૯૬ ભ.

કાષ્ઠમુનિ ૩-૩૧ ઉ. પ્રા.

કીર્તિધર અને સુકોશલમુનિ ૩૩૮ થી ૩૪૫ ઋ.

કુચિકર્ણુ (પરિચક્ષ) ૯-૧૦૮ ઉ. પ્રા. ૨૧૬, ચો.

કુંડકોલિક (મહાવીરના ૬ ઠા આવક) ૨૬૯ આ. પ્ર.

કુંડરિક અને પુંડરિક ૧૦૫ ભ., ૨૭૨ ઉ. ૧૫-૨૨૧ ઉ. પ્રા. ૭

કુંડલિક આવક ને રતનાકરસરિ ૧૮-૨૬૫ ઉ. પ્રા.

કુન્તી ૩૩૮ ભ.

કુન્થુનાથ ૧૨૬ થી ૧૨૯ ઋ.

કુમેરહત (સંસારભાવના) ૩૫૪ આ. પ્ર.

કુમેરહત ને કુમેરહત્તા (અઢાર નાતરાં) ૭-૯૫ ઉ. પ્રા.

કુમાર ને દેવચંદ્ર (એ રાજપુત્રો) ૬-૮૬ ઉ. પ્રા.

કુમારપાલ—ઉ. પ્રા. નાં વ્યાખ્યાનો ૬૨, ૬૩, ૬૮, ૮૧, ૧૧૧,

૧૨૯, ૧૬૯, ૧૮૩, ૧૮૫, ૨૧૬-૧૭, ૨૫૯, ૨૬૪, ૨૭૪,

૨૭૬ અને જુઓ હિમચંદ્રસરિ-

કુરગડુ (કૂરઘટ) મુનિ-૩-૪૧ ઉ. પ્રા., ૨૨૮ ભ.

કુરૂડ ઉકુરૂડ મુનિ (રૌદ્રધ્યાન) ૯-૧૩૧ ઉ. પ્રા.

કુરૂહત ૨૨-૩૧૬ ઉ. પ્રા.

કુલવાલુકમુનિ ૧-૧૪ ઉ. પ્રા., ૩૩૮ શી. મા.

કૂર્માપુત્ર ૧૨-૧૮૦ ઉ. પ્રા.

કૃતપુણ્ય (કયવના) કુમાર ૧૨-૧૬૭ ઉ. પ્રા. ૯૭ ભ.

કૃપણ ૨૫૬ ભ.

કૃષ્ણ પ્રબંધ ૨૨૭ ઉ.

કૃષ્ણ વાસુદેવ ૪-૫૮ ઉ. પ્રા.

કૃષિખલ ૧-૩ ઉ. પ્રા.

- કેશરી ચોર (૬મું વ્રત) ૧૦-૧૪૪ ઉ. પ્રા.
 કેશવ (શ્રાવક પ્રતિમા) ૨૭૮ આ. પ્ર.
 કેશીગણુધર ને પ્રદેશીરાજ ૧૬૦ ઉ., ૧૦૬ ભ.
 કૌણિક રાજ ૨૦૭ ઉ.
 કૌશા ગણિકા (રાજભિયોગ) ૧૪૯ આ. પ્ર., ૪-૪૮ ઉ. પ્રા.
 કૌશિક તાપસ ૬-૭૭ ઉ. પ્રા., ૧૫ થો.
 ગંગાચાર્ય (૫ મા નિન્હવ) ૧૮-૨૬૮ ઉ. પ્રા.
 ગજસુકુમાળ ૧૨૨ ઉ., ૧૫૬ ભ.
 ગાન્ધારી ૩૫૭ ભ.
 ગુણકરસુરિ ૧૦૩ આ. પ્ર.
 ગુણમંજરી ને વરદત ૧૫-૨૧૫ ઉ પ્રા.
 ગુણસુંદર ૮-૧૧૯ ઉ. પ્રા.
 ગુણસુંદરી ૨૧-૩૧૩ ઉ. પ્રા.
 ગુણસુંદરી અને પુણ્યપાલ ૬ શી. મા.
 ગોવિન્દવાચક ૨૫ આ. પ્ર.
 ગોશાસ્ત્ર ૧૭-૨૫૪-૨૫૫ ઉ. પ્રા.
 ગોષ્ઠાભાહિલ (૭મા નિન્હવ) ૧૬-૨૩૮ ઉ. પ્રા.
 ગોતમસ્વામી ૧-૮ ઉ. પ્રા, ૪-૫૫ ઉ. પ્રા.
 ગારી ૩૫૭ ભ.
 ચંદ્રકૌશિક ૨૪૩ આ. પ્ર, ૩-૪૪ ઉ. પ્રા.
 ચંડાળ (શ્રેણિક ઉપદેશક) ૧-૧૩ ઉ. પ્રા., ૨૭૯ ઉ.
 ચંદ્રદ્ર આચાર્ય ૨૨૯ ઉ, ૧૮-૨૫૮ ઉ. પ્રા.
 ચંદ્રતમાળા ૩૧ ઉ. ૨૬૮ ભ.
 ચંદ્ર ૫૦ શી. મા.
 ચંદ્રકુમાર જુઓ સુર.
 ચંદ્રા અને સર્ગ ૫-૬૯ ઉ. પ્રા.
 ચંદ્રાવતંસક રાજ ૧૮૦ ઉ., ૧૦-૧૧૧ ઉ. પ્રા. ૨૫૪ થો.

ચંપક શ્રેષ્ઠી ૧૧-૧૬૫ ઉ. પ્રા.

ચાણાક્ય ૨૦૯ ઉ, ૨૩-૩૪૦ ઉ. પ્રા.

ચાર્લ્સ ૮-૧૧૨ ઉ. પ્રા.

ચિત્રકાર ૧૩-૧૯૧ ઉ. પ્રા.

ચિત્રગુપ્ત કુમાર ૧૦-૧૩૭ ઉ. પ્રા.

ચિલાતીપુત્ર ૯૪ ઉ. ૧-૧૦ ઉ. પ્રા., ૧૭૩ ભ., ૬૪ થો.

ચિલ્લણા ૩૩૪ ભ.

ચુલણી રાણી ૨૦૦ ઉ.

ચુલની પિતા (મહાવીરના ૩૦૦ આવક) ૨૬૬ આ. ઉ. ૨૫૬ થો.

ચુક્રશતક (મહાવીરના ૫ મા આવક) ૫૦ શી. મા.

જગદુશા ૧૫-૨૧૬-૧૭ ઉ. પ્રા.

જમાલી (૧ લો નિન્હવ) ૩૪૭ ઉ., ૧-૭ ઉ. પ્રા.

જમ્બૂવતી ૩૫૭ ભ.

જમ્બુ સ્વામી ૭૭ ઉ., ૨૪-૩૫૨ ઉ. પ્રા. ૧૩૬ થી ૧૫૪ ભ.

જય ચક્રવર્તી ૧૪૧ ઋ.

જયદેવ ૩૮૧ આ. પ્ર.

જયન્તી ૩૪૧ ભ.

જયધોષ દ્વિજ ૨૧-૩૦૧ ઉ. પ્રા.

જયસેના ૧-૧૫ ઉ. પ્રા.

જયેષ્ઠા ૩૪૬ ભ.

જાલિ વગેરે કુમારો ૩૬૦ ઋ.

જાસાસાસાનું દર્શાંત ૭૩ ઉ.

જિનદાસ ને સૌભાગ્યદેવી ૧૫-૨૧૯ ઉ. પ્રા.

જિનદાસ આવક ૫-૬૪ ઉ. પ્રા.

જિનદાસ શ્રેષ્ઠી ૧૩-૧૯૦ ઉ. પ્રા. ૧૯-૨૮૨ ઉ. પ્રા.

જિનપાલ ને જિનરક્ષિત ૬-૮૮ ઉ. પ્રા.

જીર્ણશ્રેષ્ઠી ૩-૩૬ ઉ. પ્રા.

અર્ધવસર ૧૧ થી ૧૫ ચ. પ્ર. ૭૮ પ્ર. ચ.

દંડયુક્તિ (કૃષ્ણપુત્ર) ૨૨-૩૨૫ ઉ. પ્રા.

દંડયુક્તિમાર ૬૭ ઉ. ૩૭૩ ઝ. ૫૩ લા.

દુર્લભત ઉત્પત્તિ ૧૬-૨૪૦ ઉ. પ્રા.

ત્રિદંડી ૨૮૩ ઉ.

ત્રિવિક્રમ ૩-૪૦ ઉ. પ્રા.

તામલી તપાસ ૧૪૧ ઉ. ૧૬-૨૩૬ ઉ. પ્રા.

તિલ્લપુત્ર (૨ જો નિન્હવ) ૨-૧૬ ઉ. પ્રા.

તિલક ૮-૧૦૮ ઉ. પ્રા. ૨૧૬ ચો.

તિલભટ્ટ ૬-૧૨૪ ઉ. પ્રા.

તેતલીપિતા (મહાવીરના ૧૦ મા આવક) ૨૭૫ આ. પ્ર.

તેતલીપુત્ર ૧૨-૧૭૭ ઉ. પ્રા.

દત્ત ને કાલિકાચાર્ય (સત્ય) ૩૪૫ આ. પ્ર.

દત્તહિતા ૩૬૨ શી. મા.

દત્તમુનિ ૧૫૬ ઉ.

દમદંત મહામુનિ ૩૬૩ થી ૩૬૭ ઝ.

દમયંતી ૨૮૬ થી ૨૬૨ લા. ૧૫-૨૧૨ ઉ. પ્રા.

દવદંતી ૨૬૨ શી. મા.

દુર્લભક દેવ ૩૩૪ ઉ.

દુર્લભભટ્ટ ૧૨૬ થી ૧૨૮ લા. ૧૩-૧૮૧ ઉ. પ્રા.

દ્રાવિડ ને વાલિખિલ્લ ૧૫-૨૨૫ ઉ. પ્રા.

દુર્લભક ૧૮૮ ઉ.

દ્રાપદી ૩૪૫ થી ૩૫૦ લા.

દ્વિમુખમુનિ (૩ જ પ્રત્યેકયુદ્ધ) ૨૪-૨૪૬ ઉ. પ્રા.

દ્વિપાનકૃષ્ણ ૧૮ શી. મા.

દામન્નક ૧૭-૨૪૬ ઉ. પ્રા.

દાસીપુત્ર ૫-૬૭ ઉ. પ્રા.

દુર્ગધા (શ્રિલિક્ષણની રાણી થઇ તે) ૨-૨૧ ઉ. પ્રા.

દ્વપ્રહારી ૧૯-૨૮૫ ઉ. પ્રા. ૧૯૩ ઉ. ૨૨૫ ભ.

૬૦ થો.

દેવકી ૩૪૪ ભ.

દેવકીના છ પુત્રો ૩૬૧ થી ૩૭૩ નં.

દેવપાળ ૩-૩૭ ઉ. પ્રા.

દેવર્દિગણિ (પ્રવચન પ્રભાવક) ૮૦ આ. પ્ર.

દેવસૂરિ પ્રબધે ૨૭૮ પ્ર. ચ.

દેવસેનની માતા (દીપકપૂજા) ૫૨ આ. પ્ર.

ધનદત્ત શેઠ ૯-૧૨૯ ઉ. પ્રા.

ધનદેવ અને ધનમિત્ર ૨૩૮ થી ૨૪૧ ભ.

ધનપાળ પંડિત-પુરોહિત ૧૩૯ આ. પ્ર., ૨-૨૩ ઉ. પ્રા.

ધનશર્મા સાધુ ૧૯-૨૮૦ ઉ. પ્રા.

ધનશેઠ (તીર્થયાત્રાપર) ૬૫ આ. પ્ર.

ધનશેઠ (પાંચમું વ્રત) ૨૦૫ આ. પ્ર.

ધનશ્રી ૪૩૮ શી. મા.

ધનસાર (પુણ્ય પૂજા) ૪૮ આ. પ્ર.

ધનસાર ત્રણિક ૨૨-૩૩૩ ઉ. પ્રા.

ધન્યકુમાર ૧૬૦ થી ૧૭૧ ભ. જુઓ ધનો

ધન્યમુનિ (અનશનતપ) ૧૯-૨૮૪ ઉ. પ્રા.

ધનાવહ શ્રેષ્ઠી ૧૨-૧૬૮ ઉ. પ્રા.

ધનેશ્વરસૂરિ ૨૦-૨૯૦ ઉ. પ્રા.

ધનો (શાળભદ્રનો અનેવી) ૧૫-૨૧૮ ઉ. પ્રા.

ધનોત્રણિક ૧૫-૨૧૩ ઉ. પ્રા.

ધર્મબુદ્ધિ-પાપબુદ્ધિ ૯-૧૨૮ ઉ. પ્રા.

ધર્મરાજ (૭ મું વ્રત) ૯-૧૨૨ ઉ. પ્રા.

ધર્મશ્રિ ૯-૧૨૧ ઉ. પ્રા.

ધારિણી (૧ લી ને ૨ જી) ૩૫૦ લ.

થાવચ્ચા પુત્ર ૩૭૬ થી ૩૮૯ ઋ.

નગમનિ મુનિ (૪થા પ્રત્યેકબુદ્ધ) ૨૪-૩૫૦ ઉ. પ્રા.

નન્દ (નવ) ૮-૧૦૮ ઉ. પ્રા.

નન્દ (પરિચ્છ) ૨૧૬ ચો.

નન્દનબલદેવ ૧૫૨ ઋ.

નન્દનઋષિ (મહાવીરનો જીવ) ૨૩-૩૩૬ ઉ. પ્રા.

નન્દની પિતા (મહાવીરના ૯ માં શ્રાવક) ૨૭૫ આ. પ્ર.

નન્દ અણ્ણિકાર ૧૧-૧૫૯ ઉ. પ્રા.

નન્દયન્તી ૩૬૮ લ. ૩૨૪ શી. મા.

નન્દા ૩૦૩ લ.

નદિષેણુ મુનિ (પેલા) ૯૩ લ. } ૮૬ આ. પ્ર. (વસુદેવ) ૧-૧૧
 „ (ખીજા) ૯૫ લ. } ઉ. પ્રા. ૨-૨૬ ઉ. પ્રા. ૬૯
 „ } શી. મા. ૨૬૬ ઉ.

નમીરાજર્ણિ (ખીજા પ્રત્યેકબુદ્ધ) ૨-૫૨ ઉ. પ્રા.

નર્મદાસુંદરી ૨૯૨ થી ૨૯૮ લ. ૨૨૫ શી. મા.

નાગદત્ત (પેલા) ૬૫ લ. }
 „ (ખીજા) ૬૭ લ. } ૧૮૭ આ. પ્ર.

નાગશ્રી ૧૨-૧૭૨ ઉ. પ્રા.

નાગાજુન ૧૫૨ થી ૧૫૫ ચ. પ્ર.

નાગિલ ૬-૮૫ ઉ. પ્રા.

નારદઋષિ ૩૮૯-૩૯૩ ઋ. ૨૫ શી. મા.

નુપૂર પંડિતા ૭-૧૦૩ ઉ. પ્રા. ૩૫૧ શી. મા.

નેમિનાથના નવ ભવ ૮૧ શી. મા.

પંચકશેઠ (સુપાત્રદાન) ૨૫૨ આ. પ્ર.

પદ્મ બલદેવ ૧૫૨ થી ૨૭૬ ઋ.

પદ્મશેખર રાજા ૩-૪૫ ઉ. પ્રા. ૧૩૪ આ. પ્ર.

પદ્માવતી ૩૨૨ ભ. ૩૫૭ ભ.

પંચકશિખ્ય-સેલકાચાર્ય ૨૬૫ ઉ.

પરદેશી સભા જુઓ પ્રદેશીરાજ

પર્વતીથિ પર વ્યાખ્યાનો:—

ચોમાસી ૭-૧૦૪, અઠાઈ-પર્યુષણ પર્વારાધન ૧૦-૧૪૭, વાર્ષિક
કૃત્યો ૧૦-૧૪૮, પર્વારાધન અવસ્ય કરવા વિષે ૧૧-૧૫૧-૫૨, દીપો-
ત્સવી ૧૪-૨૧૦, ખેસતું વર્ષ ૧૫-૨૧૧, જ્ઞાનપંચમી ૧૫-૨૧૪,
કાર્તિકી પૂણિમા ૧૫-૨૨૫, મૌન એકાદશી ૧૭-૨૫૧, રોહિણીવ્રત
૨૩-૩૩૭, હુતાશની ૨૩-૩૪૫ ઉ. પ્રા.

પશુપાળ (ધર્મદુર્લભતા) ૩૮૧ આ. પ્ર.

પ્રદ્યુમ્ન કુમાર ૧૯૮ ભ.

પ્રદેશી રાજ ૧૨-૧૭૧ ઉ. પ્રા. ૩૯૬ શી. મા.

પ્રભવસ્વામી ૨૧૫ ભ.

પ્રભાકર વિપ્ર (સત્સંગ) ૪૫-૨૨૨ ઉ. પ્રા.

પ્રભાવતી ૩૫૭ ભ.

પ્રભાસ મણુધર ૪-૫૭ ઉ. પ્રા.

પ્રભાસ ચિત્રકાર (આત્મશુદ્ધિ) ૨૭ આ. પ્ર.

પ્રહ્લાદનં રાજ ૨૪-૩૫૫ ઉ. પ્રા.

પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્ષિ ૪૧ ઉ, ૧૨૮ થી ૧૩૪ ભ.

પ્રિયંકર રાજ ૧૬-૨૨૬ ઉ. પ્રા.

પાર્શ્વલક્ષ્મી સરિ ૧૯ થી ૨૫ ચ. પ્ર. ૪૭ પ્ર. ચ. ૩-૩૩ ઉ. પ્રા.

પાણ્ડવ ૩૯૭ ચુ.

પાલક અમલ્ય (૫૦૦ મુનિ પીલનાર) ૧૭-૨૫૩ ઉ. પ્રા.

પુણ્ડરિક-કુંડરિક ૧૦૫ ભ.

પુણ્યપાલ (ગુણસુંદરી) ૬ શી. મા.

પુણ્યસાર ૬-૭૮ ઉ. પ્રા.

પુષ્પચૂડા ૧-૬ ઉ. પ્રા. ૩૫૭ ભ.

પૂરણ તાપસ ૧૭૪ ઉ..

પૂરણ શેઠ (સુપાતદાન) ૨૫૩ આ. પ્ર.

પૃથ્વીપાળ રાજ ૧૧-૧૬૪ ઉ. પ્રા.

પેથડ શ્રાવક ૮-૧૦૭ ઉ. પ્રા.

ખમ્ખટીસુરિ ૩-૩૫ ઉ. પ્રા., ૪૮ થી ૮૨ ચ. પ્ર., ૧૨૮ પ્ર. ચ.

ખલદેવ રથકાર ૧૭૧ ઉ.

ખલમદ્ર ખળદેવ ૨૭૬ થી ૨૯૫ ઋ.

ખલદત્ત ચક્રી ૫૦૭૧ ઉ. પ્રા.

ખલ્લા ૪૯ શી. મા.

ખાહુઅલિ ૪૯ ઉ., ૧૭-૨૪૨ ઉ. પ્રા., ૧-૧૦ ભ.

ખાલી ૩૩૬ ભ.

ખુદ્દિસુંદરી ૨૧-૩૧૨ ઉ. પ્રા.

ભદ્ર ખલદેવ ૧૪૯ ઋ.

ભદ્રખાહુ સ્વામી ૨-૩૦ ઉ. પ્રા. ૨ ચ. પ્ર. ૧૨૪ ભ.

ભદ્રા ૩૦૩ ભ.

ભરત ચક્રી ૩૮ ઉ., ૧ થી ૧૦ ભ. ૨૯ થો.

ભર્તૃહરી રાજ (ત્રણ શતક કર્તા) ૬-૯૦ ઉ. પ્રા.

ભવદેવ (જખૂસ્વામીનો જીવ) ૨૪-૩૫૧ ઉ. પ્રા.

ભાવડઁષ્ઠી ૯-૧૨૬ ઉ. પ્રા.

ભુવનતિલક મુનિ ૧-૧૨ ઉ. પ્રા.

ભુવનાનંદ રાણી ને રિપુમર્દન રાજ, ૩૪ શી. મા.

ભૂતદિના ૩૬૦ ભ.

ભૂતા ૩૬૦ ભ.

ભૂમિપાલ રાજ ૨૨-૩૨૩ ઉ. પ્રા.

ભોગસાર ઁષ્ઠી ૧૮-૨૭૦ ઉ. પ્રા.

મધવાન ચક્રવર્તી ૬૭ ઋ.

મંગલકુમ્ભ (મંગલકલ્પ) ૨૪-૩૫૬ ઉ. પ્રા.

મંગુસરિ ૨૪૬ ઉ., ૨૦-૨૮૬ ઉ. પ્રા.

મંદુક આવક ૨૯૯ આ. પ્ર.

મત્સ્યોદ્ધર ૧૭-૨૫૦ ઉ. પ્રા.

મદનકીર્તિ કવિ (દિગંધર) ૧૧૩ ચ. પ્ર.

મદનરેખા ૨૭૩ ભ.

મદનવર્મા ૧૬૪ ચ. પ્ર.

મનકપુત્ર ૧૯૧ ભ.

મનોરમા ૨૭૩ ભ.

મામલુશેઠ ૭-૧૦૮ ઉ. પ્રા.

મરિચિકુમાર ૨૨-૩૨૧ ઉ. પ્રા.

મરદેવા ૨૩૯ ઉ., ૬૦ ચો.

મધ્યવાદી ૩૬ ચ. પ્ર., ૧૨૩ પ્ર. ચ.

મધ્વીનાથજી ૨૯૫ થી ૩૨૮ નં., ૭-૧૦૧ ઉ. પ્રા., ૧૨૦

શ્રી. મા.

મહાભુસિંહ (માયાકપટ વિરમણ) ૯-૧૨૮ ઉ. પ્રા.

„ (પ્રતિક્રમણ) ૧૦-૧૩૯ ઉ. પ્રા.

મહાપદ્મ ચક્રવર્તી ૧૩૧ થી ૧૪૦ નં.

મહાનંદ કુમાર) ૯-૧૧૩ ઉ. પ્રા.

મહાપદ્મ કુમાર ૧-૨ ઉ. પ્રા; ૧૪૩ નં.

મહાશતક ૨૭૨ આ. પ્ર. ૧૧-૧૬૧ ઉ. પ્રા.

મહાશાલ ૧૧૭ ભ. જ્યોત્સો સાલ.

મહાવીર ૨૯ થી ૫૯ નં. ત્રિ. શ. પુ. ચ. ૧૦ મું પર્વ,
૨ થી ૧૮ ચો.

મહાવીરના પૂર્વભવો ૧૬૮ ઉ.

મહેન્દ્રસૂરિ પ્રબંધ ૨૨૪ પ્ર. ચ.

માતંગપુત્ર ૨૦-૨૮૮ ઉ. પ્રા.

માનવુંગસૂરિ પ્રબંધ ૧૮૦ પ્ર. ચ. ૩-૩૫ ઉ. પ્રા.

- માનદેવસૂરિ   ,,   ૧૯૧ પ્ર. ચ.
 માપતુષ મુનિ ૧૮-૨૬૧ ઉ. પ્રા. ૨૪ આ. પ્ર.
 મુગ્ધશ્રેષ્ઠી પુત્ર ૯-૧૨૬ ઉ. પ્રા.
 મુનિસુવ્રત સ્વામી ૫-૭૦ ઉ. પ્રા.
 મુજરાજ ૭-૧૦૫ ઉ. પ્રા.
 મૂળદેવ ૧૨-૧૭૫ ઉ. પ્રા. ૨૦૫ ભ.
 મૃગસુંદરી ૯-૧૩૪ ઉ. પ્રા. ૨૩૧ આ. પ્ર.
 મૃગાપુત્ર ૫-૬૬ ઉ. પ્રા. ૨૧-૩૦૭ ઉ. પ્રા.
 મૃગાવતી ૭૫ ઉ. ૩૨૯ ભ.
 મેધકુમાર ૨૨૦ ઉ. ૨૨૯ ભ.
 મેતાર્યમુનિ ૧૪૮ ઉ, ૬૯ થી ૭૪ ભ.
 મક્ષદિત્તા ૩૬૦ ભ.
 યક્ષા ૩૬૦ ભ.
 યવ રાજપિ ૧૫-૨૧૪ ઉ. પ્રા.
 યશોધર રાજ ૧૩-૧૮૮ ઉ. પ્રા.
 યશોભદ્રસૂરિ ૨૪-૩૪૬ ઉ. પ્રા., ૧૩૪ ભ.
 યશોવર્મ રાજ ૯-૧૨૫ ઉ. પ્રા.
 યાસા સાસા (દૃષ્ટાંત) ૭-૯૧ ઉ. પ્રા. જુઓ જાસા સાસા.
 યુગબાહુ મુનિ ૧૭૫ ભ.
 રેન્ગની સાધ્વી (ભાષાસમિતિ) ૧૯-૨૭૯ ઉ. પ્રા.
 રતિસુંદરી ૩૭૨ ભ., ૨૩૮ શ્રી. મા.
 રતિસુંદરી ને ઋષિસુંદરી ૨૧-૩૧૧ ઉ. પ્રા.
 રતનચૂડ ૧૨-૧૭૮ ઉ. પ્રા.
 રતનશ્રાવક ૧૬૯ અ. પ્ર.
 રથનેમિ ૩૪૬ થી ૩૬૦ ઋ., ૭૪ શ્રી. મા.
 રવિગુપ્ત આહાલ્ય ૨૨-૩૪૨ ઉ. પ્રા.
 રાજપિં (ઉપશમ) ૧૨૦ આ. પ્ર.

રાજિમતી ૩૦૬ થી ૩૧૦ લા., ૨૧-૩૦૩ ઉ. પ્રા.

રાવણ ૧૬-૨૩૦ ઉ. પ્રા., ૧૫૨ ચો.

રિપુમર્દનરાજ ને ભુવનાનંદ રાણી ૩૪ શી. મા.

રૂકિમણી ૩૫૮ થી ૩૬૦ લા.

રેણા ૩૬૦ લા.

રેવતી ૩૩૮ લા.

રોહક ૨૩-૩૪૧ ઉ. પ્રા.

રોહયુગ (૬ઠા નિન્હવ) ૧૮-૨૬૩ ઉ. પ્રા.

રોહિણી (વિક્રયા પર) ૯-૧૩૩ ઉ. પ્રા.

રોહિણી (જના નામથી તપ પ્રવર્ત્યો છે) ૨૩-૩૩૭ ઉ. પ્રા.

રોહિણી સતી ૬-૮૭ ઉ. પ્રા., ૨૭૦ લા.

રોહિણેય (રોહિણેય) ચોર ૬-૮૦ ઉ. પ્રા. ૩૭૦ આ. પ્ર.

૧૬૯ ચો.

લક્ષ્મણા ૩૫૭ લા. જુઓ મુજ્જસિરિ.

લક્ષ્મીપુંજ ૬-૮૪ ઉ. પ્રા.

લક્ષ્મીરાણી ને વિજયપાલ રાજ ૪૧ શી. મા,

લેપશ્રેષ્ઠી ૧૬-૨૭૧ ઉ. પ્રા.

લોહપુર ચોર ૬-૮૩ ઉ. પ્રા.

લોહજંઘ ૧૦-૧૪૬ ઉ. પ્રા.

લંકા ૮-૧૨૦ ઉ. પ્રા., ૨૧૬ આ. પ્ર. ૧૮૧ શી. મા.

૧૫૪ લા., ૧૩૪ થી ૧૪૧ ચ. પ્ર.

લંચકશ્રેષ્ઠી ૫-૮૨ ઉ. પ્રા.

લજ્જકર્ણ ૨-૧૮ ઉ. પ્રા.

લજ્જપ્રબંધ ૧ પ્ર. ચ., ૮૧ લા., ૧૫૪ ઉ., ૧૫૧ થી. મા.

લજ્જમુનિ ૧૧૧ ઉ.

લજ્જસૂરિ ૨-૨૪ ઉ. પ્રા.

લરદત્તમુનિ ૧૭૫ ઉ., ૧૬-૨૭૮ ઉ. પ્રા.

- વરાહમિહિર જુઓ ભદ્રબાહુ.
 વલ્કલચીરી ૭-૯૪ ઉ. પ્રા.
 વસુ(રાજ) ૬-૭૫ ઉ. પ્રા., ૧૬૨ ચા., ૧૭૭ આ. પ્ર.
 વસુભૂતિ ૨૦-૨૯૬ ઉ. પ્રા.
 વસેમિરા ૯-૧૩૦ ઉ. પ્રા.
 વસ્તુપાલ ૧૮૪ થી ૨૩૩ ચ. પ્ર.
 વાર્તાકમુનિ ૩૭ આ. પ્ર.
 વાદીદેવસૂરિ ૨-૨૭ ઉ. પ્રા.
 વિક્રમનૃપ ૪-૫૪ ઉ. પ્રા., ૧૪૧ થી ૧૫૨ ચ. પ્ર.
 વિનય (બલદેવ) ૧૪૮ ઋ.
 વિનયપાલરાજ ને લક્ષ્મીરાણી ૪૧ શી. મા.
 વિનયશેઠ અને વિનયાશેઠાણી ૬-૮૬ ઉ. પ્રા.
 વિનયસિંહસૂરિ પ્રખ્યાત ૬૬ પ્ર. ચ.
 વિદ્યાપતિ ૮-૧૦૬ ઉ. પ્રા.
 વિપુલમતિ ૨૦-૨૯૪ ઉ. પ્રા.
 વિપુલસિંહસૂરિ ૨૦-૨૯૯ ઉ. પ્રા.
 વિષ્ણુકુમારમુનિ ૧૫-૨૧૧ ઉ. પ્રા.
 વિહલકુમાર ૧૮૪ ભ.
 વારપ્રખ્યાત ૨૭૨ જુઓ શ્રીચીર.
 વૃદ્ધવાદીસૂરિ અને સિદ્ધસેન દિવાકર ૨-૨૯. ઉ. પ્રા. ૬૧
 પ્ર. ચ., ૨૫ થી ૨૬ ચ. પ્ર.
 વેગવતી ૬-૭૭ ઉ. પ્રા.
 વેણા ૩૬૦ ભ.
 શકટાલમંત્રી ૨૧-૩૧૪ ઉ. પ્રા.
 શંખશ્રાવક ૧૦-૧૫૦ ઉ. પ્રા.
 શશિપ્રભ રાજ ૨૭૪ ઉ.
 શ્રમણમદ્ર ૨૨-૩૧૮ ઉ. પ્રા.

શ્રીકાંત શ્રેષ્ઠી ૬-૭૬ ઉ. પ્રા.

શ્રીકૃષ્ણ પ્રબંધ જીઓ કૃષ્ણ.

શ્રીદત્ત શ્રેષ્ઠી ૨૩-૩૪૪ ઉ. પ્રા.

શ્રીદેવી ૩૨૫ ભ.

શ્રીધરશેઠ ૨-૨૦ ઉ. પ્રા.

શ્રીમતી ૩૭૫ ભ.

શ્રીયક ૫૪ થી ૫૮ ભ.

શ્રીવિજયસિંહ સૂરિ પ્રબંધ ૬૯ પ્ર. ચ.

શ્રીવીરપ્રબંધ ૨૦૬ પ્ર-ચ.

શ્રેણિકરાગ ૧-૪, ૨૫-૩૫૪ ઉ. પ્રા૦

શ્રેયાંસકુમાર ૨૧૭ થી ૨૨૫ ભ.

શાન્તિનાથ ૭૭ થી ૧૨૬ ઋ, ૫-૭૦ ઉ. પ્રા૦

શાન્તિસૂરિ પ્રબંધ ૨૧૭ પ્ર. ચ.

શામ્બકુમાર ૧૯૮ ભ.

શાલમુનિ ૧૧૭ ભ.

શાલિમદ્ર ૧૧-૧૬૪ ઉ. પ્રા૦, ૧૧૯ થી ૧૨૪ ભ. ૧૪૨ ઉ.

શાલિવાહન રાગ ને કાળકાર્ય ૧૬-૨૩૩ ઉ. પ્રા.

શિતળાચાર્ય ૧૬-૨૩૪ ઉ. પ્રા.

શિવાસતી ૩૪૧ ભ.

શીલવતી (પેલી) ૬-૮૬ ઉ. પ્રા. } ૩૬૧ થી ૩૬૮ ભ.
(ખીજી) ૭-૯૭ ઉ. પ્રા.

શુભંકરશેઠ (દિવદ્રવ્ય) ૧૩-૧૯૨ ઉ. પ્રા.

સૂરસેન મહિસેન (અનર્થ દંડ) ૧૦-૧૩૬ ઉ. પ્રા.

શેણા ૩૬૦ ભ.

સકડાલપુત્ર (શ્રાવક) ૪-૪૭ ઉ. પ્રા.

સગર (પરિગ્રહ) ૨૧૬ થી.

સગર ચકીના પુત્રો ૨૩-૩૪૩ ઉ. પ્રા.

- સંગમક (મુનિદાન) ૨૬૪ થો.
 સંપ્રામશ્ચર રાગ ૪-૪૬ ઉ. પ્રા.
 સત્યકી વિદ્યાધર ૨૨૪ ઉ.
 સત્યકી ને મુખ્યેષ્ઠા ૭-૧૦૨ ઉ. પ્રા.
 સત્યભામા ૩૫૮ ભ.
 સદાલપુત્ર શ્રાવક (મહાવીરના ૭ મા શ્રાવક) ૨૬૯ આ. પ્ર.
 સર્વર્થ રાગ ૪-૪૯ ઉ. પ્રા.
 સનતકુમાર ચક્રી ૫૮ ઉ., ૨૧-૩૦૪ ઉ. પ્રા., ૬૮ થી ૭૭ શ્લોક.
 સમપ્રતિ રાગ ૧૩-૧૮૬ ઉ. પ્રા.,
 સમ્પ્રાધન રાગ ૩૫ ઉ.
 સમુદ્રપાલ ૨૨-૩૧૭ ઉ. પ્રા.
 સંયતમુનિ ૨૨-૩૨૯ ઉ. પ્રા.
 સત્યભવસૂરિ ૨૨૯ ભ., ૧૩-૧૮૯ ઉ. પ્રા.
 સર્વશસૂરિ (શ્રેષ્ઠીપુત્ર) ૨-૨૫ ઉ. પ્રા.
 સહસ્ત્રમલ ૧૯૫ ઉ.
 સહસ્ત્રમલ (૮મા નિહવ-દિગંધર) ૧૬-૨૩૯ ઉ. પ્રા.
 સાગરશેઠ (દેવદ્રવ્ય) ૫૭ આ. પ્ર., ૧૩-૧૯૩ ઉ. પ્રા.
 સાગરશેઠ (લોભ) ૧૭-૨૪૪ ઉ. પ્રા.
 સાગરચંદ્ર (પૌષ્પ) ૧૧-૧૬૦ ઉ. પ્રા.
 સાગરચંદ્રકુમાર ૧૮૧ ઉ.
 સાગરાચાર્ય ૧૮-૨૫૬ ઉ. પ્રા.
 સાતવાહનભૂપતિ ૧૧૮ ચ. પ્ર.
 સાન્તુમંત્રી ને એક સાધુ ૨૪-૭૫૫ ઉ. પ્રા.
 સામ્યકુમાર (કૃષ્ણપુત્ર) ૨૪-૭૫૭ ઉ. પ્રા.
 સાવધાચાર્ય ૧૩-૧૬૪ ઉ. પ્રા.
 સાલને મહાસાલ ૨૧-૩૦૬ ઉ. પ્રા.
 સિદ્ધિસૂરિ પ્રમંથ ૧૯૬ પ્ર. ચ.

સિદ્ધસેન દિવાકરે ૨-૨૬ ઉ. પ્રા., ૬૫ આ. પ્ર.,
જુઓ જુદવાદી.

૬૦૫.

સિંહગિરિ ૬૭ ભ. પ્રા.

સિંહચુકાવાસી મુનિ ૧૩૨ ઉ.

સિંહચેષ્ઠી ૮-૧૧૦ ઉ. પ્રા.

સીતા ૨૬૮ થી ૩૦૩ ભ.

મુકુમારિ(લિ)મ્ ૨૪૧ ઉ, ૨૧-૩૦૯ ઉ. પ્રા.

„ (બીજી) ૭-૯૩ ઉ. પ્રા.

મુકોરાલમુનિ ૩૩૮ થી ૩૪૫ ઋ., ૧૦૩ ભ.,

૨૨-૩૨૬ ઉ. પ્રા.

મુજ્જસિરિ તથા લક્ષમણા સાધ્વી ૨૦-૨૬૧ ઉ. પ્રા.

મુજ્જેષ્ઠા ૩૨૭ ભ.

મુદર્શન (બલદેવ) ૧૫૧ ઋ.

મુદર્શનશેઠ ૧૧૪ થી ૧૧૭ ભ.

મુદર્શનશેઠ ને અનુર્નમાણી ૧-૯ ઉ. પ્રા.

મુદર્શનશેઠ ને અભયારાણી ૪-૫૩ ઉ. પ્રા., ૨૦૩ થો.

મુધર્મ (ત્રેષ્ઠી) ૨૦-૩૦૦ ઉ. પ્રા.

મુધર્મ રાજ (અનુકંપા) ૧૨૦ આ. પ્ર.

મુનક્ષત્ર મુનિ ૧૫૮ ઉ.

મુન્દરશેઠ ને એક બ્રાહ્મણી ૬-૭૭ ઉ. પ્રા.

મુન્દરી ૩૨૬ થી ૩૨૮ ભ., ૨૦૮ શી. મા.

મુપ્રભ (બલદેવ) ૧૫૧ ઋ.

મુભદ્ર ૨૧-૩૦૮ ઉ. પ્રા.

મુભદ્રા સતી (૪થું પ્રત) ૧૯૬ આ. પ્ર., ૩૦૩ થી ૬ ભ.

મુભદ્રા સાધ્વી (બહુપુત્રિકા દેવી અથ તે) ૨૦-૨૯૫ ઉ. પ્રા.

મુમાનુકુમાર ૨૧-૩૧૦ ઉ. પ્રા.

સુભ્રમચક્રી-પરશુરામ ૨૧૪ ઉ. ૧૭-૨૪૫ ઉ. પ્રા.,
૧૨૨ ચો.

સુમંગલ મુનિ (પ્રમાદ) ૩૪૭ આ. પ્ર.

સુમતિ ને નાગિલ ૧-૯ ઉ. પ્રા.

સુમિત્ર (૧૦ મુ પ્રત) ૧૦-૧૪૫ ઉ. પ્રા.

સુર ને ચંદ્રકુમાર ૫-૭૪ ઉ. પ્રા.

સુરાદેવ શ્રાવક (મહાવીરના ૪થા શ્રાવ) ૨૬૭ આ. પ્ર.

સુલસ (કાળસૌકરિક પુત્ર) ૩૪૨ ઉ. ૪-૫૧ ઉ. પ્રા. ૧૪૯ ચો.

સુલસા ૩-૩૬ ઉ. પ્રા., ૨૬૧ થી ૮ ભ.

„ (પ્રથમ પ્રત) ૧૯૧ આ. પ્ર.

સુલોચના ૨૫૪ ભ. જુઓ કુલ્લક.

સુવ્રત શેઠ ૧૭-૨૫૧ ઉ. પ્રા.

સુશીમા ૩૫૭ ભ.

સુસ્થિત મુનિ ૨૦-૨૯૭-૮ ઉ. પ્રા.

સુરાચાર્ય પ્રખંધ ૨૪૫ પ્ર. ચ.

સૂર્યનીકથા ૫૦ શી. મા.

સૂર્યયશા ૧૧-૧૫૨ ઉ. પ્રા.

સેલકાચાર્ય ને પંચકશિષ્ય } ૨૬૬ ઉ.

સેલગાચાર્ય } ૧૫-૨૨૪ ઉ. પ્રા.

સોમવસુ ૨૧-૩૦૨ ઉ. પ્રા.

સૌદાસ (હિપ્રિયલોલુપતા) ૩૪૯ ચો.

સૌભાગ્યદેવી ને જિનદાસ જુઓ ૧૫-૨૧૬ ઉ. પ્રા.

સ્કંધકુમાર ૨૩૧ ભ., ૧૬૭ ઉ.

સ્કંધકુમુનિ (૫૦૦ શિષ્યવાળા) ૨૨-૩૨૦ ઉ. પ્રા., ૧૦૦ ઉ.

સ્કંધક સાધુ (મહાવીરના શિષ્ય) ૨૦-૨૮૭ ઉ. પ્રા.

સ્કંધકાચાર્ય ૨૩૨ ભ. ૩૩૮ થી ૩૫ ઝં.

સ્થૂલભદ્ર ૧૨૫ ઉ., ૭૪ થી ૮૧ ભ., ૩૧૫ ચો.,

૧૮-૨૫૮, ૨૩-૩૩૬ ઉ. પ્રા., ૧૩૬ શી. મા.

- હરિકેશી બળમુનિ ૨૩૪ થી ૨૩૮ ભ.
 હરિકેશી મુનિ ૧૦૪ ઉ., ૨૦-૨૬૬ ઉ. પ્રા.
 હરિબળ માઝી ૫-૬૫ ઉ. પ્રા.
 હરિભદ્રસૂરિ ૩-૩૪ ઉ. પ્રા., ૪૪ ચ. પ્ર., ૧૦૩ પ્ર. ચ.
 હરિવાહન ૩-૪૩ ઉ. પ્રા.
 હરિષેણ ચક્રવર્તિ ૧૪૦ નં.
 હરિહર કવિ ૧૦૪ ચ. પ્ર.
 હર્ષકવિ ૯૭ ચ. પ્ર.
 હલ્લકુમાર ૧૧૪ ભ.
 હંસ રાજા ૬-૭૬ ઉ. પ્રા.
 હીરવિજયસૂરિ (ચરિત્ર) ૨૪-૩૫૬-૬૦ ઉ. પ્રા.
 ૧૦-૧૪૭ ઉ. પ્રા.
 હેમચંદ્રસૂરિ ૩-૩૨, ૧૮-૨૬૫, ૧૯-૨૭૩ ઉ. પ્રા.,
 ૮૨ ચ. પ્ર., ૨૬૬ પ્ર. ચ.

પરિશિષ્ટ ૨.

જૈનગચ્છાની ગુરૂપદાવલીઓ.

પ્રસ્તાવ—

Indian Antiquary નામના પુરાતત્વ સંબંધીના અંગ્રેજી માસિકના પુસ્તક ૧૧ ના સપ્ટેમ્બરના અંકમાં પૃ. ૨૪૫ થી ૨૫૬ માં Extracts from the Historical Records of the Jainas એટલે ‘જૈનોની ઐતિહાસિક નોંધોમાંથી ઉતારા’ એ નામના વિષય નીચે Jⁿo Johannes Klatt Ph. D. (બર્લિન) એ નામના વિદ્વાને ખરતરગચ્છ અને તપગચ્છની પદાવલીઓ અંગ્રેજીમાં સારરૂપે લખેલી પ્રકટ થઇ છે, આ પૈકી પહેલીનું ગૂજરાતી બાષાંતર ‘સનાતન જૈન’ નામના માસિકનો હું ‘ઉપતંત્રી’ હતો ત્યારે તેના ૧૯૦૭ ના જુલાઇના અંકમાં ‘ખરતરગચ્છની પદાવલી’ એ મથાળા નીચે, અને બીજીનું તે પત્રના ડીસેમ્બર ૧૯૦૭-ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ (પુ. ૩ અંક ૬-૭)માં ‘તપગચ્છની પદાવલી’ એ મથાળા નીચે મેં કરેલું પ્રગટ થયું હતું. તેમાં રહેલી અશુદ્ધિઓ દૂર કરી અનેક ટિપ્પણો મારા તરફથી ઉમેરી આ બંને પદાવલીઓ તેમજ મેં તૈયાર કરેલી તે બંને ગચ્છની કેટલીક શાખાઓની પદાવલીઓ પરિશિષ્ટરૂપે અત્ર આપવામાં આવી છે.

ડાક્ટર કલાટે ખરતરગચ્છના આચાર્યોની નોંધ લખવામાં ક્ષમા-કલ્યાણજીની ખરતરગચ્છ પદાવલીનો, અને તપગચ્છના આચાર્યોની નોંધ લખવામાં મુનિસુંદરકૃત ગુર્જવલી તથા ધર્મસાગરકૃત પદાવલીનો મુખ્યત્વે આધાર લીધો છે એમ સરખાવતાં માલૂમ પડે છે. દરેક ગચ્છની જૂદી જૂદી પદાવલીઓ છે અને એક એક ગચ્છની પણ જૂદા જૂદા વિદ્વાનોએ તૈયાર કરેલી જૂદી જૂદી પદાવલીઓ છે, છતાં આ પૈકી એક મુનિસુંદરસર કૃત ગુર્જવલી (પ્ર. શ્રી યશોવિજય અંબાલા)

સિવાય એકે મૂળસ્વરૂપે ને અખંડપણે પુસ્તકાકારે હજુ મુદ્રિત થઈ બહાર પડેલ નથી, તે ઓછું શોકજનક નથી. પ્રકાશિની સંસ્થાઓએ આવાં ઐતિહાસિક મૂલ્યવાન સાધનો પ્રત્યે કેવલ ઉપેક્ષા કરી છે તે અદ્વિત્ય ને અસહ્ય છે.

અમદાવાદના પુરાતત્ત્વમંદિરના આચાર્ય શ્રી જિનવિજયજીએ પોતાના ત્રિમાસિક નામે 'જૈન સાહિત્ય સંશોધક'માં ખંડ ૨ અંક ૧માં મૂળ સંસ્કૃતમાં ઉપકેશ ગચ્છની પટ્ટાવલી પ્રકટ કરી છે, તથા પોતે ખરતરગચ્છની સંસ્કૃતમાં ચાર પટ્ટાવલીઓ (કે જેમાં સં. ૧૫૮૨ની, તથા ક્ષમાકલ્યા- જીજ્ઞની રચના સં. ૧૮૩૦ નો સમાવેશ કર્યો છે) અલગ છપાવી છે પણ હજુ તેમાં તે ગચ્છની વિશેષ બે એક પટ્ટાવલીઓ ઉમેરવાની હોવાથી તે પુસ્તકરૂપે બહાર પડી શકી નથી. આશા છે કે થોડા સમયમાં તે પ્રકાશમાં આવશે.

ગૂજરાતી ભાષામાં તપગચ્છાદિની પટ્ટાવલીઓ પ્રથમ બહાર પાડવાનો પ્રયાસ ઉપર જણુવેલ 'સનાતન જૈન' દ્વારા મેં કર્યો હતો; ત્યારપછી મેં 'જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ હેરલ્ડ'ના તંત્રી તરીકે 'તપ-ગચ્છની પટ્ટાવલી' વિસ્તૃતરૂપમાં એક હસ્તપ્રત (જરા અધૂરી મળી તે) માંથી અક્ષરશઃ કિતારી તે પત્રના સને ૧૯૧૫ ના પુસ્તક ૧૫માં પ્રકટ કરેલા ખાસ 'જૈન ઇતિહાસ-સાહિત્ય અંક'માં પૃ ૩૨૮ થી ૩૭૩માં પ્રકટ કરી હતી. આજ 'વીરવંશાવલી' એ નામે પૂર્ણ પ્રત મળી તેમાંથી ઉક્ત શ્રી જિનવિજયજીએ પોતાના ઉક્ત ત્રિમાસિક 'જૈન સાહિત્ય સંશોધક'માં ખંડ ૧ અંક ૩ માં પ્રકટ કરી. ખરતરગચ્છની પટ્ટાવલી 'મહાજનવંશ મુક્તાવલિ' (રામલાલ ગણિ કૃત પ્ર. વીકાનેર જૈનવિદ્યાશાલા સં. ૧૯૬૭) અને 'રત્નસાગર' એ નામનાં પુસ્તકોમાં બહાર પડી ગઈ હતી. આ સર્વેની પહેલાં અંચલ ગચ્છની પટ્ટાવલી સ્વર્ગસ્થ ભીમશી માણેકે તે ગચ્છના પંચપ્રતિકમણુ સૂત્રનું પુસ્તક બહાર પાડતાં તેમાં પ્રકટ કરી હતી (કે જે ઉપરથી ઉપરોક્ત ડૉક્ટર કલાટે 'અંચલગચ્છની પટ્ટાવલી' અંગ્રેજીમાં સારરૂપે લખેલી તે Indian Antiquary ના

પુસ્તક ૨૩ ના જુલાઈ ૧૮૯૪ના અંકમાં પૃ. ૧૭૪ થી ૧૭૮ માં પ્રકટ થઈ, કે જેની સાથે સાથે ગાયરક્ષ શાખાની, તપ ગચ્છની, વિજયા-નંદસુરિ ગચ્છની, વિજય શાખાની, વિમલ ગચ્છની, પાર્શ્વચંદ્ર ગચ્છની પદાવલીઓનો પણ જૂદા જૂદા મથાળાથી ઉલ્લેખ કરી ક્યાંક ક્યાંક સાર આપ્યો છે. સં. ૧૯૬૮ (સન ૧૯૧૨)માં 'સુવર્ભગચ્છ પરીક્ષા' એ નામની પાર્શ્વચંદ્ર સુરિના પ્રશિષ્ય બ્રહ્મર્ષિએ વિક્રમ સત્તરમી સદીમાં બનાવેલી ગૂજરાતી પદ્યકૃતિ કચ્છના રવજી દેસરે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી. સં. ૧૯૭૩ માં અમદાવાદના જૈનયુવકમંડળે નાગપુરીય તપાગચ્છની પદાવલી પ્રકટ કરી, અને તેજ વર્ષમાં અત્રત્રથી એકઠું કરી 'ગચ્છમત-પ્રબંધ' એ નામની ચોપડી (હાલ ૨૨૦) શ્રી બુદ્ધિસાગરસુરિએ લખેલી તે અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંડળ તરફથી પ્રકટ થઈ.

મૂલ જે જે પદાવલીઓ-ગુરૂપરંપરાઓ-ગુર્વાવલીઓ હોય તે પ્રકટ થાય, તેને બીજાં ઐતિહાસિક સાધનોથી-અંથ પ્રશસ્તિઓ, પ્રતિમાલેખો વગેરેથી કરી તેનાં પર ટિપ્પણો વિસ્તૃત પ્રમાણમાં કરવામાં આવે-અલામલ ને સત્કાસલનો નિષ્ક્રમ કરવામાં આવે તો જૈન ઇતિહાસપર ભારે પ્રકાશ પડી શકશે એ નિર્વિવાદ છે.

આ અંથમાં અમુક ગચ્છના અમુક સુરિના રાજ્યમાં આ કૃતિ થઈ, એમ અનેક સ્થલે કવિઓએ પોતાની કૃતિની અંતની પ્રશસ્તિમાં નોંધ કરી છે, તેથી તે તે સુરિનો સમય જાણતાં કૃતિની રચનાનો સમય નિર્ણય કરવામાં ઘણી સહાય મળી શકે; તેથી અત્ર જૈન શ્વેતામ્બરીય મુખ્ય ગચ્છોની જે પદાવલીઓ મારાં ટિપ્પણો સાથે આપી છે તે હિપયોગી નિવડશે.

મુંબઈ ૧૬-૯-૨૭.

મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ.

॥ ૐ અર્હમ્ ॥

(૧) ખરતર ગચ્છની પદ્માવલી.

અંગ્રેજીમાં લેખક:-ડૉક્ટર કલાદ પી. એચ. ડી. (બલિન.)

ડૉક્ટર લાઉડાલએ રાયલ એશિયાટિક સોસાયટીની મુંબઈ શાખા પાસે નિબંધ વાંચ્યો હતો તેમાં તેણે મેરુતુંગની શિરાવલિ અને ખીજાં પુસ્તકોને આધારે જૈનોના પ્રાચિન ઇતિહાસપર ઘણું પ્રકાશ પાડ્યું હતું. આ પૃષ્ઠોમાં જૈનોના બે મુખ્ય ગચ્છ ખરતર અને તપગચ્છની પદ્માવલીઓમાંથી સૌથી અગત્યની તારીખ-કાલ હું આપીશ. આ સર્વ ૨૨ હસ્તલિખીત પ્રતોમાંથી લીધું છે. તેમાંથી ૨૦ પ્રતો મુંબઈથી મુંબઈના કેળવણી ખાતાના ડાયરેક્ટર કે. એમ. ચૈટ્ટોપાધ્યાયની સહાયતાથી મળી છે તેથી તેનો ઉપકાર માનું છું અને બીજી બે પ્રતો બલિનમાંથી મેળવી છે.

[બૃહત્] ખરતર ગચ્છની પદ્માવલી.

મહાવીર—કુલ ઇન્દ્રવાક્ર, ગોત્ર, કાશ્યપ, પિતા ક્ષત્રિયકુંડ આમના રાજા સિદ્ધાર્થ, માતા ત્રિશલા, જન્મ ચૈત્ર શુદ્ધ ત્રયોદશીમાં, નિર્વાણ ચતુર્થ આરાના અંત પહેલાં ૩ વર્ષ અને ૮૫ મહિને પાપા શહેરમાં ૭૨ વર્ષની ઉંમરે કાતિક અમાવાસ્યાને દિને થયું તેમને ૧૧ મુખ્ય શિષ્યો—ગણધરો હતા.

તેમના પ્રથમ શિષ્ય ગૌતમ ઉર્ફે ઇન્દ્રભૂતિ હતા. તેમના ગોત્રનું નામ ગૌતમ, પિતાનું નામ બ્રાહ્મણ વસુભૂતિ, માતાનું નામ બ્રાહ્મણી પૃથ્વી હતા. જન્મ મગધના ગોખર આમમાં થયો. નિર્વાણ વીરના નિર્વાણ પછી વીરાત્ ૧૨ વર્ષ ૯૨ વર્ષની ઉંમરે રાજગૃહમાં પામ્યા. ગૌતમે દીક્ષિત કરેલા સાધુઓ પોતાની પહેલાં ગત થવાથી, અને બીજા નવ ગણધરોએ પોતાના શિષ્ય સાધુઓ મુઘ્ધમાને સોંપી દેવાથી, ૫ મા

મણુધર સુધર્માની પાટ મણુધર્ અને તે પાટ પાંચમા આરાના અતે થનાર દુઃખસહસ્રરિ સુધી ચાલશે.

વીર પછી ૧૫ વર્ષ ગયાં પછી જન્માલિ નામનો પહેલો નિન્હુવ થયો. અને ૧૬ વર્ષ ગયાં પછી તિબ્યગુપ્ત (પ્રાદેશિક) નામનો બીજો નિન્હુવ થયો.

૨ સુધર્મા—જન્મ કોણાકગ્રામમાં, ગોત્ર અગ્નિવૈશ્યાયન, પિતા ધર્મિભક્ષ, માતા ભદ્રિકા; ગૃહસ્થપણે ૫૦ વર્ષ, છઠ્ઠસ્થ તરીકે ૪૨ વર્ષ અને કેવલી તરીકે આઠ વર્ષો રહ્યા. વીર નિર્વાણ પછી—વીરાત્ ૨૦ વર્ષે ૧૦૦ વર્ષની વયે નિર્વાણ પામ્યા.

૩ જમ્બૂ—જન્મ રાજગૃહમાં, ગોત્ર કાશ્યપ, પિતા શ્રેષ્ઠી ઋષ-ભદ્ર, માતા ધારિણી; ગૃહસ્થ તરીકે ૧૬ વર્ષ, છઠ્ઠસ્થ તરીકે ૨૦ વર્ષ અને કેવલી તરીકે ૪૪ વર્ષ રહ્યા. નિર્વાણ વીર પછી ૬૪ વર્ષે* ૮૦ વર્ષની વયે પામ્યા. આ છેલ્લા કેવલી હતો.

૪ પ્રભવ—ગોત્ર કાત્યાયન, પિતા જયપુરના રાજા વિંધ્ય, ગૃહ-સ્થપણે ૩૦ વર્ષ, સામાન્ય વ્રતી તરીકે ૪૪ (કોઈ કહે છે ૬૪) વર્ષ અને આચાર્ય તરીકે ૧૧ વર્ષ રહ્યા. મરણ વીરના નિર્વાણ પછી એટલે વીરાત્ ૭૫ વર્ષે ૮૫ (અથવા ૧૦૫) વર્ષની વયે થયું.

૫ સત્યઘ્નવ—જન્મ રાજગૃહ, ગોત્ર વાત્સ્ય; તેમણે શાંતિજિ-નની પ્રતિમાનાં દર્શન કરવાથી જૈન દીક્ષા લીધી, પોતાના પુત્ર મનક વાસ્તે દશ વૈકાલિક સૂત્ર રચ્યું. ૨૮ વર્ષ ગૃહસ્થાશ્રમમાં, ૧૧ વર્ષ વ્રતી તરીકે અને ૨૩ વર્ષ આચાર્ય તરીકે ગાળ્યાં. વીરાત્ ૬૮ વર્ષે ૬૨ વર્ષની વયે સ્વર્ગ પામ્યા.

૩ * સરખાવે હેમાચાર્યનું પરિશિષ્ટ પર્વ ૪, ૬૧

શ્રી વીરમોક્ષદિવસાદપિ હાયનાનિ

ચત્વારિ ષષ્ટિમપિ ચ વ્યતિગમ્ય જમ્બૂઃ ।

કાત્યાયનં પ્રભવમાત્મપદે નિવેશ્ય

કર્મક્ષયેણ પદમવ્યયમાસસાદ ॥

૬ યશોભદ્ર—ગોત્ર લુંગીયાયન, ગૃહસ્થપણે ૨૨ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૧૪ વર્ષ, અને આચાર્ય તરીકે ૫૦ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૧૪૮ વર્ષે ૮૬ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા.

૭-૮ સમ્ભૂતિવિજય અને તેના લઘુ ગૃહભાતા ભદ્રમાહુ.

સમ્ભૂતિવિજય—ગોત્ર માહર, ગૃહસ્થપણે વર્ષ ૪૨, વ્રતી તરીકે ૪૦, યુગપ્રધાન તરીકે ૮ વર્ષ ગાળ્યાં અને વીરાત્ ૧૫૬ વર્ષે ૯૦ વર્ષની ઉંમરે ગત થયા.

ભદ્રમાહુ—ગોત્ર પ્રાચીન. તેમણે ઉપસર્ગહસ્તોત્ર, કંઠપસુત્ર અને આપસ્યક, દશવૈકલિક વગેરે ૧૦ શાસ્ત્રો પર નિર્યુક્તિઓ રચી. ગૃહસ્થપણે વર્ષ ૪૫, વ્રતી તરીકે ૧૭ અને યુગપ્રધાન તરીકે ૧૪ વર્ષ રહ્યા. અને વીરાત્ ૧૭૦ વર્ષે ૭૬ વર્ષની વયે દેવગત થયા.

૯. રથૂલભદ્ર—(સમ્ભૂતિવિજયના શિષ્ય, અહીં ભદ્રાબાહુના શિષ્યો મૂકી દીધા છે) જન્મ પાટલીપુત્ર, ગોત્ર ગૌતમ, પિતા શકકાલ (તપગચ્છની પદ્માવલીમાં શકકાલ) કે જે નવમા નંદના મંત્રી હતા, માતા લાછલદેવી (હિમચંદ્રના પરિશિષ્ટમાં લક્ષ્મીવતી). તેઓ કોશ્યા નામની વેશ્યાને જૈનધર્મમાં લાવ્યા. તે ૧૪ પૂર્વના જાણનારમાં હોવા હતા. પશુ તેમાં ફેરફાર નીચે પ્રમાણે કરવો જોઈએ:—

દશ પૂર્વાણિ વસ્તુદ્વયેન ન્યૂનાનિ સૂત્રતોડર્થતઃ પપાઠ, અન્યાનિ ચત્વારિ પૂર્વાણિ તુ સૂત્રત પવાધોતવાજ્ઞાર્થતઃ इति बृद्धप्रवादः

તેઓ ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૦ અને સૂરિ તરીકે ૪૯ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૧૯ વર્ષે ૯૯ વર્ષની વયે દેવગત થયા.

વીરાત્ ૨૧૪ વર્ષે અવ્યક્ત નામનો ત્રીજો નિન્હવ આપાદાચાર્ય ઉત્પન્ન કર્યો. વીરાત્ ૨૨૦ વર્ષે સામુચ્છેદિક નામનો ચોથો નિન્હવ અર્ધમિત્રે ઉત્પન્ન કર્યો. અને વીરાત્ ૨૨૮ વર્ષે ગંગા

૯ x ગંગને એકસ્મિન્ સમયે અનેક ક્રિયાપથોગવાદી જણાવેલ છે.
 ધ્વ. = ક્ષમાકલ્યાણકૃત અરતર ગચ્છની પદ્માવલી. ભદ્રમાહુ ૧૪ પૂર્વધર હતા.
 મે. દ. દે.

(દિક્કિય) નામનો પાંચમો નિન્હવ થયો.

૧૦-૧૧ આર્યમહાગિરિ અને તેના લઘુગુરુઆતા આર્યસુહસ્તિ.

૧૦. આર્યમહાગિરિ—ગોત્ર એલાપત્ય ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૪૦ વર્ષ, અને સૂરિ તરીકે ૩૦ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૪૯ વર્ષે (સામાન્ય રીતે વીરાત્ ૨૪૫ વર્ષે) ૧૦૦ વર્ષની ઉંમરે દેહત્યાગ કર્યો.

૧૧. સુહસ્તિતન—ગોત્ર વાશિષ્ઠ. ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૪ વર્ષ અને સૂરિ તરીકે ૪૬ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૨૬૫ વર્ષે ૧૦૦ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા. તેઓ વીરાત્ ૨૩૫ × વર્ષે રાજ્ય કરતા અને શ્રેણિકની ૧૭ મી પેઢીએ હતરી આવેલા સંપ્રતિ રાજાને પોતાના જૈનધર્મમાં લાવ્યા, અને ત્રિપ્પણ-ત્રણે ખંડને પ્રાસાદ, બિમ્બો આદિથી સુશોભિત કર્યું અને અનાર્થ દેશમાં વિહાર સ્થાપના કરી. અવન્તિસુકુમાલ અને બીજા ધણુઓને તેમણે જૈન દીક્ષિત કર્યા.

૧૨. આર્યસુસ્થિત—(આ સુહસ્તિના શિષ્ય હતા. આર્યમહાગિરિને બહુલ અને બલિસ્સહ નામના બે શિષ્યો હતા. બલિસ્સહના શિષ્ય પરંપરાની ટીપ આવશ્યક અને નન્દીસુત્રની સ્થવિરાવલિમાં આપેલ છે.) આર્યસુસ્થિતને કૌટિક (કોટિવાર સૂરિમંત્ર જપવાથી) અને કાકન્દિક (કાકંદાનગરીમાં જન્મવાથી) નામના બે બિરદ હતાં. જોત્ર વ્યાધાપત્ય; ગૃહસ્થ તરીકે વર્ષ ૩૧, વ્રતી તરીકે ૧૭ અને સૂરિ તરીકે ૪૮ વર્ષ રહ્યા. અને વીરાત્ ૩૧૩ વર્ષે ૬૬ વર્ષની વયે પંચત્વ પામ્યા. તેમનાથી કૌટિકગચ્છ જન્મ પામ્યો. તેમના લઘુઆત્મનું નામ સુમ્ભતિયુદ્ધ હતું.

૧૧ × ટોડરાજસ્થાન વૉ. ૧ પૃ. ૨૦૭ (બીજા આવૃત્તિમાં) આ સંખ્યાનું વર્ષ વીરાત્ ૨૦૨ આપે છે. સંપ્રતિ તે ચંદ્રગુપ્ત પુત્ર બિન્દુસારના પુત્ર અરોકના કુણ્ડલનો પુત્ર. મો. દ. દે. * તેણે સવાહાળ પ્રતિમા-નવીન જિનપ્રાસાદ કરાવ્યા. સવા કશૌડ બિંબો કરાવી તેની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, તેજહનર જ્યોત્સનાર, ૬૫ હજાર પિત્તલની પ્રતિમા, ૭૦૦ સત્રાચાર, બેહનર ધર્મશાલા કરાવી. ' સં.

૧૩. ઇન્દ્રદિનન.

૧૪. દિનન.

૧૫. સિંહગિરિ—જાતિરમરણજ્ઞાનવાન.

આ વખતે પાદસિખાચાર્ય, વૃદ્ધવાદિસૂરિ અને વૃદ્ધવાદિ-
સૂરિના શિષ્ય સિદ્ધસેન દિવાકર (કે જેમણે દીક્ષા નામ કુમુદવ્યંદ
પ્રાપ્ત કર્યું હતું પ્રભાવકચરિત્ર ૮, ૫૭) થયા. સિદ્ધસેન દિવાકરે
પોતાના કલ્યાણમંદિર સ્તવના પ્રભાવે ઉજ્જયિનિના મહાકાલ મંદિરમાં
૩૬૨નું લિંગ તોડી તેમાંથી પોતાના પાર્શ્વનાથની પ્રતિમા પ્રગટ કરી બતાવી.
તેમણે વીરાત્ ૪૭૦ વર્ષે વિક્રમાદિત્યને જૈન બનાવ્યા.+

૧૬. વજ્ર—ગોત્ર ગૌતમ, પિતા ધનગિરિ, માતા સુનન્દા. જન્મ
નુમ્બવનગ્રામમાં વીરાત્ ૪૯૬ વર્ષે થયો. ગૃહસ્થ તરીકે ૮ વર્ષ, વ્રતી
તરીકે ૪૪ વર્ષ અને સૂરિ તરીકે ૩૬ વર્ષ રહ્યા. વીરાત્ ૫૮૪ વર્ષે
૮૮ વર્ષની ઉમરે કાલવશ થયા. તેઓ સિંહગિરિ પાસેથી ૧૧ અંગ
શિષ્યા. સાર પછી તેઓ ૧૨ સું દક્ષિવાદાંગ દશપુરથી આવન્તિ
(ઉજ્જયિનિ)માં ભદ્રગુપ્ત પાસે શિખવા ગયા. ૧૦ પૂર્વ ગણનારામાં
તે છેલ્લા હતા. ચઙ્ગસ્વામિતો દશમપૂર્વ-ચતુર્થસંહનનાદિ વ્યુ-
ત્કલેષઃ) અને તેમણે જૈન ધર્મનો પ્રસાર દક્ષિણ તરફના બૌદ્ધ રાજ્યમાં
કર્યો. આ વજ્રમાંથી વજ્રશાખા થઇ,

૧૨ બલિસ્સહના શિષ્ય હમાસ્વાતિ (તત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્રના કર્તા) હતા;
હમાસ્વાતિના શિષ્ય શ્યામાચાર્ય (પ્રજ્ઞાપનાના કર્તા) હતા કે જેમનો સ્વ-
ર્ગવાસ વીરાત્ ૩૭૬ માં થયો એમ મનાય છે. મો. દ. દે.

૧૫ + પદ્માવલિમાં વિક્રમને જૈન બનાવવાનું ૪૭૦ વીરાત્ એ વર્ષ
આખુંજ નથી. તેમાં એ વાત જણાવી ઉમેર્યું છે કે વિક્રમરાજ્ય વીરાત્
૪૭૦ વર્ષે થયું. વિક્રમાદિત્ય રાજ વીરાત્ ૪૭૦ વર્ષે થયો. જ્ઞ.

૧૬ + જેમણે આકાશગામિની વિદ્યાથી સંધરક્ષા કરી, દક્ષિણ દિશામાં
ભૌદ્ધરાજ્યમાં જિનેન્દ્રપૂજનનિમિત્તે યુગ્પાદિ લાવીને પ્રવચન પ્રભાવના કરી,
જેઓ દેવથી વંદાયા, અને જેઓ દશપૂર્વવિદ્યામાં અપશ્ચિમ-છેલ્લા હતા. જ્ઞ.

વીરાત્ ૫૨૫ વર્ષે શંકેજય તીર્થનો ઉચ્છેદ થયો. અને વીરાત્ ૫૭૦ માં તે તીર્થનો પુનરુદ્ધાર જાવડે કર્યો. વીરાત્ ૫૪૪ માં ત્રૈરાશિક નિનહવને શેહગુપ્તે હતપત્ર કર્યો.

૧૭. વજ્રસેન—જોત ઉત્કાશિક? તેમણે સોપારકમાં શ્રેષ્ઠી જિનહત અને તેની સ્ત્રી ઇશ્વરીના ચાર પુત્ર નામે નાગેન્દ્ર, ચન્દ્ર, નિવૃત્તિ અને વિદ્યાધર કે જે ચારે, ચાર કુલોના સ્થાપક હતા, તેમને જૈનધર્મ દીક્ષિત કર્યા.

૧૮. ચન્દ્ર—ગૃહસ્થ તરીકે ૩૭ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૩ અને સૂરિ તરીકે ૭ વર્ષ એટલે બધાં મળી ૬૭ વર્ષ જીવ્યા.

૧૭ 'એકદા બાર દુકાળી અતે વ્રજસ્વામિના વચનથી સોપારકે જહને જિનહત શ્રેષ્ઠીની લાર્યા નામે ઇશ્વરીએ લક્ષ મૂલ્યનું ધાન્ય લાવી રસોઇ માટે અગ્નિપર ચડાવી હાંડલીમાં વિષ નાંખેલું જોધને 'પ્રાતઃકાલે સુકાલ થશે' એવું જણાવી વિષનિરૂપ નિવારી નાગેન્દ્ર-ચન્દ્ર-નિવૃત્તિ-વિદ્યાધર નામના ચાર સકુટુંબ શ્રેષ્ઠિપુત્રોને પ્રવ્રજ્યા આપી. તે પરથી સ્વ સ્વનામથી અંકિત ચાર કુલો' થયાં.'ક્ષ.

નાગેન્દ્ર કુલાદિની પરંપરા નહી થઈ છે પણ તેની અખંડ પદ્ધતરંપરા ઉપલબ્ધ નથી. નાગેન્દ્રકુલમાં જંભુએ જિનશતક રચ્યું ને તેના પર તેના શિષ્ય સામ્યમુનિએ કીકા રચી સં. ૧૦૨૫. નાગેન્દ્રગચ્છમાં મહેન્દ્રસૂરિ-શાંતિ-સૂરિ-આનંદ અને અમરસૂરિ-હરિભદ્રસૂરિ-વિજયસેનસૂરિ (કે જેમણે સં. ૧૨૮૮ માં વસ્તુપાલ તેજપાલના ગિરનાર પરના મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી.) થયા. મો. દ. દે.

૧૮ 'ચન્દ્રથી ચાન્દ્રકુલ પ્રસિદ્ધ થયું. આથીજ અમારા ગચ્છમાં હજુ પણ બૃહદ્દીક્ષા અવસરે અમ્હણે કોડિઓ ગણો, વયરી સાહા, ચંદ્ર કુલ, અમુગ ગણનાયગા, અમુગ મહોજ્ઞાયા સંતિ, મહત્તરા નત્થિ' એવો પાઠ નવીન શિષ્ય પ્રતિ આચાર્ય પાસે રહેલા વૃદ્ધો સંભળાવે છે' એવો સંપ્રદાય છે. ક્ષ.

'આર્યરક્ષિતે સાધિક નવ પૂર્વ શિષીને સમગ્ર નિજકુટુંબને પ્રતિબોધ્યું' અને જિનસાસન પ્રલાવના કરનાર તેઓ થયા. તેમના શિષ્ય દુર્બલિકા પુબ્યમિત્રસૂરિ થયા. ક્ષ.

તેજ સમયે પુરોહિત સોમદેવ અને તેની ભાર્યા રૂદ્રસોમના પુત્ર આર્યરક્ષિત રૂપુરમાં વસતા હતા. તે પોતે વજ્ર પાસેથી નવ પૂર્વ અને ૧૦ માં પૂર્વનો એક ખંડ શીખ્યા અને પોતે તે સર્વ પોતાના શિષ્ય દુર્ધલિકાપુષ્પ મિત્રને શિખવ્યા.

વીરાત્ ૫૮૪ વર્ષે ગોષ્ઠામાહિલ નામનો સાતમે નિન્હવ ઉત્પન્ન થયો. વીરાત્ ૬૦૯ વર્ષે દિગમ્બરેશની ઉત્પત્તિ થઈ.*

૧૯. સમન્તભદ્ર—તેનું વનવાસી પણ નામ હતું.

૨૦. દેવ—અપરનામ વૃદ્ધ.

૨૧. પ્રદોતન.

૨૨. આનંદેવ—શાન્તિસ્થવના કર્તા.

૨૩. આનંદુંગ—ભક્તાચર અને હાયહર સ્તોત્રોના કર્તા.

૨૪. વીર—વીરાત્ ૯૮૦ વર્ષે વસન્તી પરીપદમાં લોકહિલ સૂરિના શિષ્ય દેવધિંગણિ ક્ષમાશ્રમણે+ સિદ્ધાંતો લેખખદ કર્યા. દેવધિના સમયમાં એકજ પૂર્વ રહ્યું હતું.

વીરાત્ ૯૯૩ વર્ષે કાલકે બાદપદ શુક્લ પંચમીમાંથી ચતુર્થાપર પર્યુષણ પર્વ ફરવ્યું. અહીં હસ્તલિખિત પ્રતો Intercalate થાય છે કે એકજ નામના બે આચાર્યો કાલક નામના આ કાલક પહેલાં થયા. તેમાંના એક નામે ડે રચામે પ્રજ્ઞાપના રચી હતી અને નિગોદોનો અર્થ કર્યો હતો અને બીજાએ મર્દલિલિને વીરાત્ ૪૫૩ વર્ષે હાંકી કહાડયો.

૧૮ * સાત નિન્હવો સંબંધી જુઓ વેબરનો ધર્મસાગરકૃત કુપક્ષ કૌશિકાદિત્યપર લેખ. બર્લિન એકેડેમિ ૧૮૮૨. પૃ. ૭૯૪ દિગમ્બરે સંબંધી તેજ લેખ પૃ. ૭૯૬-૮૦૧.

૧૯-૨૦ પછી સમન્તભદ્ર વનવાસી, પછી દેવસૂરિ વૃદ્ધ આમ પદાવલિમાં છે. ક્ષ

૨૪ + બીજી રીતે તેમજ નામ દેવવાચક અને તેમના ગુરુનું નામ દ્વિષગણિ કહેવામાં આવે છે.

૨૪ ડે રચામાચાર્ય વીરાત્ ૩૭૬ માં થયા. ક્ષ.

વળી હસ્તલિખિત પ્રતો વધારે ઉત્તરે છે કે જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ હતા. તેઓએ વિશેષાવસ્થાદિ બાબ્ય રચ્યું છે. તેના શિષ્ય નામે શિલાંક અપર નામ કોટયાચાર્યે પ્રથમ અને દ્વિતીય અંગે ઉપર વૃત્તિઓ રચી છે, ÷

હરિભદ્ર—જન્મે આજ્ઞાણ હતા. તેમને જિનભદ્રે જૈન ધર્મમાં દીક્ષા આપી હતી. હરિભદ્રના બે શિષ્યો હંસ, અને પરમહંસને ભોટ-દેશના યૌધ્યોએ મારી નાંખ્યા હતા. તેમણે ૧૪૪૪ (કેટલાક ૧૪૦૦ કહે છે. જિનદત્તના ગણધર સાર્ધશતક ઉપર થયેલી દીક્ષામાં હરિભદ્રના લગભગ ૩૦ ગ્રંથોની ટીપ આપી છે તેમાંના ધણી હસ્તલિખિત છે) ગ્રંથો લખ્યા છે જેવાં કે—અષ્ટક, પંચાસક.

૨૫. જયદેવ. [વીરસૂરિપદે]

૨૬. દેવાનન્દ.

૨૭. વિક્રમ.

૨૮. નરસિંહ.

૨૯. સમુદ્ર.

૩૦. માનદેવ.

૩૧. વિષ્ણુપ્રભ.

૩૨. જયાનન્દ.

૩૩. રવિપ્રભ.

૩૪. યશોભદ્ર.

૩૫. વિમલચંદ્ર.

× જુઓ કિલ્હોર્ન સંસ્કૃત હસ્ત પ્રતોનો રીપોર્ટ ૧૮૮૦-૮૧ પૃ. ૩૭. [આ લાખ્ય યશોવિજયજી ગ્રંથમાલામાં છપાઈ ગયું છે. મો.]

÷ પ્રભાવક અરિત ૯. શ્લોક ૧૦૫ પ્રમાણે તેમણે ૧૧ અંગોપર વૃત્તિઓ રચી કે જેમાં બે અંગોપરની વૃત્તિ સિવાયની બધી હુત થઈ છે. આચાર્યશ્રી વૃત્તિચંદ્ર રચ્ય સંવત્ ૨૧૬ ૭૬૮ છે, પણ જે શ્લોકમાં તે સંવત્ આપેલ છે તે શ્લોક હસ્તપ્રતની પ્રત્યક્ષ જાણી હોયેલા હોવાથી બહુ વળ્લવાળા ગણાય નહિ એમ લાગે છે. કલાટ હાલની શોધ પ્રમાણે તે વર્ષ ખરું લાગે છે.

૩૬. દેવ. સુવિહિત પક્ષ ગચ્છના સ્થાપક.

૩૭. નેમિચન્દ્ર.

૩૮. ઉદ્યોતન.* તેમના શિષ્યોથી વર્તમાન ૮૪ ગચ્છાની ઉત્પત્તિ થઈ. ઉદ્યોતને માલવક દેશથી શત્રુંજય જઈ ઋષભને વાંદવાની યાત્રા કરવા માથે લીધું હતું; તે યાત્રાએ જતાં તેઓ દેવગત થયા.

૩૯. વર્ધમાન—ખરતરગચ્છ ના પ્રથમ સૂરિ. તેઓ પહેલાં ચૈત્યવાસી જિનચંદ્રના શિષ્ય હતા પણ પાછળથી ઉદ્યોતનના થયા હતા.

૩૯ તેમનું સુવિહિત માર્ગે આવરણ હોવાથી ‘સુવિહિત પક્ષ ગચ્છ’ એમ પ્રસિદ્ધિ થઈ.

૩૮ * સુસ્થિતના મરણ અને ચિત્તમાદિત્ય વચ્ચેના ૧૫૭ વર્ષના આંતરમાં ૧૩ થી ૧૫ નંબરના ઉપરોક્ત ત્રણ આચાર્યો થયા. વજ્રના સ્વર્ગવાસથી અને દેવર્ષિના વચ્ચેના ૪૦૦ વર્ષનો સમય ૧૭ થી ૨૪ નંબરના ઉપરોક્ત આઠ આચાર્યોએ લીધો; અને દેવર્ષિ અને ઉદ્યોતન વચ્ચેના ૫૫૦ વર્ષોનો કાલ ઉપરોક્ત ૨૫ થી ૩૮ નંબરના ચૌદ આચાર્યોએ લીધો. આ ગણતરીમાં સ્પષ્ટ રીતે મોટા ગાળડાં (Gaps) છે.

૩૯ § ખરતરગચ્છની હસ્તલેખિત પ્રતોની પ્રશસ્તિઓમાં પોતાના આદ્ય પુરૂષ તરીકે સામાન્ય રીતે આરંભ વર્ધમાનથી થાય છે.

એકઠા ઉદ્યોતનસૂરિને મહા વિદ્વાન અને શુદ્ધ ક્રિયાપાત્ર જાણી બીજા ૮૩ સ્થવિરોના ૮૩ શિષ્યો પઠનાર્થે આવ્યા તેમને સારી રીતે ગુરૂ ભણાવતા હતા. તે અવસરે અમ્બોહર દેશમાં સ્થવીરમંડળીમાં વૃદ્ધ જિનચંદ્રાચાર્ય ચૈત્યવાસીના શિષ્ય નામે વર્ધમાને સિદ્ધાંતનું અવગાહન કરી ૮૪ આશાતનાનો અધિકાર આવ્યો ત્યારે પોતાના તે ગુરૂને એમ કહ્યું ‘સ્વામિ હું ચૈત્યમાં વસતા અમોની આશાતના ટલે તેમ નથી, તેથી તે વ્યવહાર મને રચતો નથી’ એ સાંભળી ગુરૂએ જેમ તેમ સમજાવ્યો કે જેથી સ્વશ્રદ્ધાથી ભ્રષ્ટ ન થાય. પછી ઉદ્યોતનસૂરિને શુદ્ધ ક્રિયાવંત સાંભળી તેની પાસે આવી તેનોજ શિષ્ય થઈ ઉપસંપદ્ધ મૂકણ કરી. પછી ગુરૂએ યોગાદિક વહન કરાવી સર્વ સિદ્ધાંતો ભણાવ્યા. અનુક્રમે યોગ્ય જાણી તે વર્ધમાનને આચાર્યપદ આપ્યું વગેરે ક્ષ. પદ્ધતિ જુઓ.

તેણે સોમ નામના બ્રાહ્મણના શિવેશ્વર અને બુદ્ધિસાગર નામના બે પુત્રોને અને કલ્યાણવતી નામની પુત્રીને જૈન દીક્ષા આપી હતી. દીક્ષા વખતે શિવેશ્વરે જિનેશ્વર નામ ધારણ કર્યું.

તથા ત્રયોદશસુરત્રાણછત્રોદ્ધાલકચન્દ્રાવતોનગરીસ્થા-
પક-પોરવાહજ્ઞાતીય શ્રી વિમલમન્નિજ્ઞા શ્રી અર્જુનાચલે
ઋષભદેવપ્રાસાદઃ કારિતઃ.....તત્રાઘાપિ વિમલવસહી રૂતિ
પ્રસિદ્ધિરસ્તિ । તતઃ શ્રોવર્ધમાનસૂરિઃ સંવત ૧૦૮૮ મધ્યે
પ્રતિષ્ઠાં કૃત્વા પ્રાન્તેડનશનં ગૃહીત્વા સ્વર્ગં ગતઃ ॥ *

૪૦. જિનેશ્વર(૧)—પોતાના બ્રાતા+ બુદ્ધિસાગરને લઈ મર-
દેશથી ગુર્જરદેશમાં ચૈત્યવાસીઓ સાથે વાદ કરવા ગયા.

૩૯ * આમાં આપેલ ૧૦૮૮ ની સાલ શિલાલેખોથી પ્રમાણિત થાય છે. જુઓ હંટર, ઈન્ડી. ગેઝે. આયુ વોલ્યુ. ૧ પૃ. ૪ ૩૧. બર્નેસે આ-
પેલ વર્ણન.

હવોતનસૂરિનો શિલાલેખ સં. ૯૩૭ નો પ્રાપ્ત થયો છે તેમાં મચ્છનો નામ નિર્દેશ નથી તેથી તે વખતે મચ્છની હતપત્તિ થઈ ન હતી એમ અનુ-
માન કોઈ કરે છે. જુઓ ના. ૨. પૃ. ૧૬૪

૪૦ + શ્રી બુદ્ધિસાગરસૂરિશ્વકે વ્યાકરણ નવં ।

સહસ્રાષ્ટકમાનં તત્ શ્રી બુદ્ધિસાગરામિધં ॥

—પ્રભાવક ચરિત્ર ૯-૬૧.

ચૈત્યવાસીઓ પરાજય પામવાથી કોમલાઃ—‘કુંવલા’ એ નામ પામ્યા.
આ રીતે સુવિદિત પક્ષધારક જિનેશ્વરસૂરિ વિ. સં. ૧૦૮૦ માં ‘ખરતર’
ખિરદધારક થયા. સં. જ્યારે બીજી પટ્ટાવલીઓમાં આ ખિરદપ્રાપ્તિનું વર્ષ
સં. ૧૦૨૪ આપે છે. જમકે:—

- (૧) હસસય ચિહ્નુ વીસેહી નયર પાઠય અણહલપુરિ,
હુઓ વાદ સુવિદિત ચર્ધવાસીસુ બહુપરિ,
હુલભ નરવધ સલા સુમુખિ જિણિ હેલધ વનિતહ,
ચિત્તવાસ હમખિઅ દેશ ગુરુજર હિવ કિત્તઉ,

વિક્રમ સં. ૧૦૮૦માં ગુર્જર દેશમાં અણહિલપુરના રાજા દુર્લ-
ભની રાજસભામાં સરસ્વતિલાંડાગારમાંથી દક્ષવૈકલિક સૂત્ર લાવી સાધ્વા-
ચાર વિષયપરની ગાથાઓ વાંચી સમજાવી, જિનેશ્વર ચૈત્યવાસીઓનો
પરાભવ કર્યો. આથી તેમણે ખરતર એ નામનું ‘ગિરદ’ મેળવ્યું.

૪૧. જિનચંદ્ર (૧)—સંવેગરંગશાલા પ્રકરણના કર્તા.

૪૨. અભયદેવ—જિનચંદ્રના લઘુ ગુરુ-બ્રાતા, પિતા ધારા
નગરીના શ્રેષ્ઠ ધન અને માતા ધનદેવી, તેમનું મૂળ નામ અભયકુમાર
હતું. અતિશય દેહદમન કરવાથી (પદ્માવલિમાં-પૂર્વના કર્મના ઉદયથી)
તેમને કોઠ થયો હતો, હાથ તૂટી પડ્યા હતા પણ એક ચમત્કારથી
સર્વ રોગ નાશ પામ્યો હતો. તેમણે સ્તંભનક પાસે પાર્શ્વની પ્રતિમાને

સુવિહિત ગચ્છ ખરતર ગિરદ દુલભ નરવધ તિહાં દિયહ,

શ્રી વર્ધમાન પદ્મ તિલહ સૂરિ જિણેસર ગહગહહ.

—સં. ૧૬૭૫ આસપાસની ૫૦ પદ્માવલી.

(૨) શ્રી પત્તને દુર્લભરાજ રાજ્યે વિજિત્ય વાદે મઠવાસિસૂરીન ।

વર્ષેડન્ધિ પક્ષાન્નશશિ પ્રમાણે લેમેડપિ ચૈઃ સ્વતરો વિરુદ્ધયુગ્મં (૧) ॥

—સં. ૧૫૮૨ ની ૫૦ પદ્માવલી.

પરંતુ સં. ૧૦૨૪ કે સં. ૧૦૮૦ એ બંને પૈકી એક પણ વર્ષ ખરે
લાગતું નથી. કારણ કે દુર્લભરાજે સં. ૧૦૬૬ થી સં. ૧૦૭૮ સુધી રાજ્ય
કર્યું છે.

મો. દ. દે.

૪૧. જિનચંદ્ર એકદા દિલ્હી નગરે ગયા. ગુરુએ કહેલ હતું કે તું દિલ્હીપતિ
થઈશ. મૌનદિન સુરત્રાણે તેમનો પ્રવેશોત્સવ કર્યો, અને ધનપાલ શ્રીમાલના
ગૃહે નિવાસ કરાવ્યો. ધનપાલ આવક થયો, તેના સંબંધીઓ ખીન્ન ધણા
શ્રીમાલી આવક થયા. અન્યજ્ઞાતિના પણ કેટલાક રાજ્યાધિકારીઓ આવક
થયા. તેમને પાદશાહે બહુ મહત્વ આપ્યું. તેથી તેઓનું ‘મહતીયાણુ’ એ
ગ્રામ રચાયું. એથી એથી પાદે ‘જિનચંદ્ર’ નામ આપણું એમ
પદ્માવલીએ પ્રત્યક્ષ થઈ કહ્યું. ત્યારથી તેવી બ્યવસ્થા થઈ. ક.

જયતિહુયણુ સ્તોત્રથી પ્રકટ કરી હતી. તેમણે નવ અંગ્ર પર ટીકાઓ રચી; અને ગૂર્જર દેશમાં કપડવણિજ આમમાં સ્વર્ગવાસ કર્યો.

૪૩. જિનવલ્લભ—પહેલાં તેઓ જિનેશ્વરસુરિ કે જે કૂચપુર-મચ્છના ચૈલવાસી હતા તેમના શિષ્ય હતા પછીથી અમયદેવના શિષ્ય થયા. તેમના રચિત ગ્રંથો આ છે:—પિંડવિશુદ્ધિ પ્રકરણ, ગણધરસાર્થશતક, ષડશીતિ વગેરે. સંવત્ ૧૧૬૭માં તેમને (ચિત્રકૂટમાં) દેવભદ્રાચાર્યે સુરિપદ આપ્યું (પદસ્થાપના કરી) અને ત્યાર પછી તેઓ છ મહિને સ્વર્ગે ગયા.

તેમના વખતમાં મધુ ખરતરશાખા ગુદી ચર્ધ (નીકળી) અને આથી પહેલો મચ્છભેદ થયો,

૪૪. જિનદત્ત—પિતા વાહિગ મંત્રી, માતા વાહડ દેવી, (ધંધૂ-કા નગર વાસી.) ગોત્ર હુમ્મડ, જન્મ સંવત્ ૧૧૩૨, મૂલ નામ સોમ-ચંદ્ર, દીક્ષાકાલ સંવત્ ૧૧૪૧ (વાયક ધર્મદેવ પાસે) અને સુરિમંત્ર સંવત્ ૧૧૬૬ના વૈશાખ વદિ છઠ્ઠે દિને ચિત્રકૂટમાં દેવભદ્રાચાર્ય પાસેથી મળ્યો. તેમણે ધણું શહેરોમાં ચમત્કાર દર્શાવ્યા; આથી જૈનધર્મ ધણું ફેલાયો. તેમણે સંદેહદોષાવલિ અને બીજા ધણા ગ્રંથો રચ્યા (જેવી રીતે ગણધર સાર્થશતક કે જે જિનવલ્લભે રચ્યો હતો તેજ નામનો ગ્રંથ તેમણે પણ લખ્યો હતો), સંવત્ ૧૨૧૧ના આષાઢ શુદ્ધ એકાદશિએ અજયમેશમાં મરણવશ થયા.

૪૨. ચએટલે કે કેળ થી ૧૧મા (અંગો) ઉપર, તદુપરાંત ૧લા ઉપાંગ ઉપર. પ્રો. જેકોબી અભયદેવસૂત્રિની ૨ ના ઉપાંગ ઉપરની વૃત્તિનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે. Z. D. M. G. વૉલ્યુ. ૩૩ પૃ. ૬૯૪ પરંતુ તે સંબંધી મને શંકા છે. બર્લિન હસ્તલિખિત પ્રતોની પ્રશસ્તિઓ અનુસાર તેણે સ્થાન અને જ્ઞાતાધર્મકથા પર સંવત્ ૧૧૨૦માં, સમવાય અને ભગવતી ઉપર સં. ૧૧૨૮ માં અણુહિલપાટકમાં વૃત્તિઓ રચી.

૪૩. દશહજાર જેટલા વાગડના આક્રોને પ્રતિજોધ્યા. ચિત્રકૂટમાં ચંડિકા પ્રતિજોધી. સુરિમંત્રબદ્ધી ધનવાન થયેલા સાધારણ નામના આવકે કરા-વેલા ૭૨ જિનાલયમંડિત વીરસ્વામિ ચૈત્યની પ્રતિષ્ઠા કરી. ક્ષ.

સંવત્ ૧૨૦૪ માં જિનશેખરાચાર્યે રૂપક્ષિમા રૂપપદ્મીય ખર-
તરશાખા+ સ્થાપી. આ બીજો ગચ્છસેદ થયો.

૪૫. જિનચન્દ્ર (૨)—જન્મ સંવત્ ૧૧૬૭ ભાદ્રપદ શુદ્ધ અષ્ટમી,
પિતા શાહ રાસલ અને માતા દેહલણદેવી. દીક્ષાકાલ અજયમેરમાં સંવત્
૧૨૦૩ના ફાલ્ગુન વદિ નવમીને દિને. આચાર્યપદ જિનહતે વિક્રમપુરમાં

૪૪ + આ ગચ્છમાં સોમતિલકસૂરિ થયા હતા કે જેમણે શિલોપદેશ-
માલા પર વૃત્તિ રચી; અને તેમના શિષ્ય દેવેન્દ્રે અત્રાતર રત્નમાલા પર
વૃત્તિ સં. ૧૪૨૯ માં રચી, બર્લિન હસ્તલિખિત પ્રતોના અંતે આપેલાં.
વંશવૃક્ષો જુઓ. કલાટ.

તેમણે વિક્રમપુર (વીકાનેર)માં મારિ નિવાર્યો, અને તેથી માહેશ્વરી
લોકોને પ્રતિબોધી જૈન કર્યા. (સં. ૧૫૮૨ ની પદ્મવલિ તથા ક.) ૫૦૦
સાધુ અને ૭૦૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી. તેમણે ઘણાં નગરોમાં નાહટા,
રાખેયા, ભણુશાલી, નવલખા, ડાગા, લૂણીયા આદિ ગોત્રવાળા એક લાખથી
અધિક આવકો કર્યા. ખરતર ગચ્છના તેમને 'મોટા દાદા' તરીકે કહે છે.
દીક્ષા નામ પ્રબોધચંદ્ર. અજમેરના રાજા અર્જુનરાજથી બહુ માન મેળવ્યું
હતું. અજમેરમાં વીસલપુર નામે તળાવને કાંઠે તેમનો સ્તૂપ કરવામાં આવ્યો
હતો. તેમણે રચેલ ગ્રંથો:-સંદેહદોષાવલી, ગણધર સમ્પતિ, ચર્યારી,
ઉત્તરપદોદ્ધટનકુલક, ગણધર સાર્થશતક; ગુરૂ પારતંત્ર્ય સ્તોત્ર, તંત્ર્યો
સ્તોત્ર, પદસ્થાપનવિધિ, પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર, પ્રબોધોદય વગેરે.-જુઓ ધન-
પતસિંહ ભણુશાલી લિખિત તેમનું જીવન.

૪૫ જિનચન્દ્રને જિનહતસૂરિએ વિક્રમપુરમાં સં. ૧૨૦૫ માં આચાર્ય
પદ આપ્યું એમ ૧૫૮૨ ની પદ્મવલિમાં જણાવ્યું છે:—

વર્ષે વાળસ્પક્ષચન્દ્ર સુમિતે શ્રી વિક્રમાચાર્યે પુરે

યસ્યોદારમહોત્સવઃ સમમવત્ પદ્મામિવેકક્ષણે ।

ચંચલચન્દ્રનિમાનનો નરમણી માલો વિશાલો ગુણે:

સોડયં શ્રી જિનચન્દ્રસૂરિ તિલકો જીયાન્મનોમીષ્ટદઃ ॥

આમાં જન્મ સંવત્ આપ્યો નથી. ક્ષમાકર્યાણુની પદ્મવલિ (કે જે
પરથીજ કલાટે પોતાનો લેખ તૈયાર કર્યો જણાય છે) તેમાં સં. ૧૨૧૧ નીજ
સાલ આચાર્યપદની આપી છે. તે આચાર્યપદનો ઉત્સવ રાસલે કર્યો હતો.

સંવત્ ૧૨૧૧ ના વૈશાખ શુદિ છઠ્ઠે દિવસે આપ્યું (ઉમર ૧૪. ની હતી). મરણ સંવત્ ૧૨૨૩ના માદ્રપદ વદી અતુર્દશીને દિને દિલ્હિમાં થયું. ત્યાં તેમના નામનો સ્તૂપ કરવામાં આવ્યો. તેમના મસ્તકમાં મણિ હોવાનું કહેવાય છે.

૪૬. જિનપતિ—જન્મ સંવત્ ૧૨૧૦ ચૈત્ર વદિ ૮, (ગિત્ર માલ્હ), પિતા શાહ યશોવર્ધન, માતા સુહવદેવી. દીક્ષા સંવત્ ૧૨૧૮ના ફાલ્ગુન વદિ ૮ને દિને દિલ્હીમાં લીધી. સંવત્ ૧૨૨૩ના કાર્તિક શુદિ ત્રયોદશીએ તેમનું પદ સ્થાપન જયદેવાચાર્યે કર્યું. અને સંવત્ ૧૨૭૭માં ૬૭ વર્ષની વયે પાલ્હણપુરમાં મરણ થયું.

સંવત્ ૧૨૧૩ માં આંચલિકમતની ઉત્પત્તિ થઈ અને સંવત્ ૧૨૮૫માં ચિત્રવાલગમ્હના જગન્ન્યાંદ્રસૂરિથી તપાગણની ઉત્પત્તિ થઈ.

૪૭. જિનેશ્વર ૬ (૨)—જન્મ મરોટમાં સંવત્ ૧૨૪૫ માર્ગશીર્ષ શુદિ ૧૧, (મરોટ વાસી) પિતા ભાંડાગારિક નેમિચન્દ્ર, અને માતા લક્ષ્મી, મૂળનામ અગ્ન્યડ. ખેડનગરમાં સંવત્ ૧૨૪૫માં દીક્ષા લીધી તે સમયે વીરબ્રહ્મ નામ ધારણ કર્યું. સંવત્ ૧૨૭૮ના માધ શુદિ ૬ને દિને સર્વ-દેવાચાર્યે તેમની જલોર (જવાલપુર) નગરમાં પદસ્થાપના કરી. સંવત્ ૧૩૩૧ના આશ્વિન વદિ ૬ને દિને મરણ થયું.

તેજ વર્ષમાં જિનસિંહસૂરિએ ત્રીજો ગમ્હલેદ નામે લઘુ ખરતર શાખા સ્થાપી.

૪૬ ૧૫૮૨ ની પદાવલિમાં મ્લો. ૫૭ જણાવ્યું છે કે ૧૨૨૩ માં આ-હવારક નગરે (સૂરિ) પદ મળ્યું. બખ્ષેર ગામમાં ૩૬ વાદીઓ પર જય મેળવ્યો. નાગપુરમાં બિધરણ મંત્રિએ કરાવેલ દેવગૃહમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. તે મંત્રીના પુત્ર કુલધરે બાહડમેરમાં મોહું મંદિર બંધાવ્યું. કા.

૪૭ ૬ તેમના શિષ્ય ધર્મતિલકમણિએ સં. ૧૩૨૨ માં જિનવલ્લભના 'ઉક્ષાસિકમ'થી શરૂ થતા અનિતશાંતિ સ્તવ ઉપર વૃત્તિ રચી. જુએ તે વૃત્તિની પ્રશસ્તિ-કલાદ. જિનેશ્વરસૂરિનો આચાર્યપદોત્સવ માલ્હ ગોત્રીય સાહ ખીમસીએ ૧૨ હજારના ખર્ચે કર્યો. કા. આ સૂરિના પિતા નેમિચંદ્ર ભાંડાગારીક પઠીસતક પ્રાકૃતમાં રચ્યું છે. મો. દ. દે.

૪૮. જિનપ્રબોધ—દુર્ગપ્રબોધવ્યાખ્યાના કર્તા પિતા શાહ શ્રીચંદ, માતા સિરીયાદેવી. જન્મ સંવત્ ૧૨૮૫, મૂલનામ પર્વત. દીક્ષા સંવત્ ૧૨૯૬ના કાશ્યુન વદિ પંચમીને દિને ચિરાપદ્ર (ચરાદ) નગરમાં લઘુ પ્રબોધભૂતિ નામ ધારણ કર્યું. તેમનો પટ્ટાભિષેક સંવત્ ૧૩૩૧ના આશ્વિન વદિ પંચમીને દિને (સંક્ષેપે) થયો અને તેજ વર્ષના કાશ્યુન વદિ અષ્ટમીને દિને તેમનો પદમહોત્સવ થયો. તેઓ સંવત્ ૧૩૪૧માં સ્વર્ગ પામ્યા.

૪૯. જિનચન્દ્ર (૩)—જન્મ સંવત્ ૧૩૨૬ના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધ ચતુર્થીને દિને, સ્થાન સમિયાણાગ્રામમાં, પિતા મન્ત્ર દેવરાજ, ગોત્ર છાજ હડ, માતા કમલાદેવી, મૂલનામ ખંભરાય. દીક્ષા જલોરમાં સં. ૧૩૩૨ માં, પદમહોત્સવ સંવત્ ૧૩૪૧ વૈશાખ શુદ્ધ ત્રીજ ને સોમવારે. તેમણે ચાર રાજ્યોને જૈન કર્યા, અને ‘કલિ કેવલી’ નામના બિરુદથી પ્રસિદ્ધ થયા. મરણ સં. ૧૩૭૬માં કુસુમાણાગ્રામમાં થયું.

૫૦. જિનકુશલ—(ચૈત્યવંદન કુલ વૃત્તિના રચનાર) પ્રસિદ્ધ

૪૮ તેમનો પણ આચાર્યપદ મહોત્સવ જલોરવાસી માહ્દ ગોત્રીય સાહ ખીમસીએ ૬૫ હજાર ખર્ચી કર્યો. ક.

૪૯ તેમનો પણ આચાર્યપદ મહોત્સવ હજી ખીમસીએ ૧૨ હજાર ખર્ચી કર્યો. ક, તેમના વારામાં ખરતર ગચ્છ રાજગચ્છ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યો ક. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૫૧-૬૬ જુઓ પુ. ૨.

૫૦ ક. પટ્ટાવલિમાં જન્મસાલ સં. ૧૩૩૦ છે. માતાનું નામ જયંતશ્રી આપેલ છે. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૮૧, ૧૩૮૭, ૧૩૯૯ ? જુઓ ના. ૨, સં. ૧૩૮૦, ૧૩૮૧ ના માટે જુઓ પુ. ૧.

તેઓ ‘નાના દાદા’ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. (મોડ દાદા જિનદત્તસૂરિ). તેમના શિષ્યોમાં જયધર્મ, લખ્મિનિધાન, વિનયપ્રભ આદિ ઉપાધ્યાયો, જિનપદ્મસૂરિ-એ મુખ્ય હતા. તેમણે તરૂણપ્રભને સૂરિપદ આપ્યું હતું; સં. ૧૩૮૧ માં જિનપ્રબોધસૂરિની મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી કે જે મૂર્તિ ઉદેપુર પાસે દેલવાડાના મંદિરમાં છે. જુઓ. રત્નસાગર બીજે ભાગ પૃ. ૧૧૮.

૫૦ આચાર્ય પદોત્સવ પાટણવાસી સાહ તેજપાલે કર્યો. ૨૪૦૦ સાધુ સાધ્વીને તથા ૭૦૦ વેષધારી દર્શની પ્રમુખને વસ્ત્રો આપ્યાં, તથા તે અવ-

‘દાદોજી’ નામથી થયા. જન્મ સંવત્ ૧૩૪૭ સમિયાણા ગ્રામમાં, પિતા મત્રિ જલ્હાગર. માતા જયતિશ્રી, ગોત્ર જાજહડ, દીક્ષા સંવત્ ૧૩૪૭ માં, સૂરિમંત્ર રાજેન્દ્રાચાર્ય પાસેથી સં ૧૩૭૭ના જ્યેષ્ઠ વદિ એકાદશીને દિને લીધો. મરણ દેરાજીરામાં સં ૧૩૮૯ના ફાલ્ગુન વદિ અમાવાસ્યાને દિને થયું.

૫૧. જિનપદ્મ—વંશ જાજહડ, જન્મ પંચગમમાં. સૂરિમંત્ર તરણપ્રભાચાર્ય પાસેથી લીધો અને પાટણમાં સં ૧૪૦૦ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૧૪ ને દિને મરણ થયું.

૫૨. જિનલખિષ—નાગપુરમાં સંવત્ ૧૪૦૬ માં મૃત્યુ થયું.

સરે દિલ્લી વાસી મહતીયાણુ ગોત્રના વિનયસિંહ આવકે ત્યાં આચાર્ય ને તેણે પણ ધણું ધન ખર્ચી તે ઉત્સવ કર્યો. સં. ૧૩૮૦ માં સાહ તેજપાલે કાઠેલ સંઘ સાથે શત્રુજય તીર્થ ગયા, ને ત્યાં માનવુંગ નામના ખરતરવસતિ-પ્રાસાદે ૨૭ અંગુલ પ્રમાણુ શ્રી આદિનાથબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા વળી જલોર નગરમાં પાર્શ્વનાથ પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા આગરા વાસી સંઘના આચાર્ય હથી તેની સાથે શત્રુજય યાત્રા કરી ભાદ્રપદ વદિ ૭ ને દિને પાટણનગરે આવ્યા. તે ગુરૂને ૧૨૦૦ સાધુને ને ૧૦૫ સાધ્વીને સપ્રદાય થયો. તેમણે વિનયપ્રલ આદિ શિષ્યોને ઉપાધ્યાય પદ આપ્યું. તે વિનયપ્રલ ઉપાધ્યાયે નિર્ધન થયેલ પોતાના ભાઈની સંપત્તિમાં વૃદ્ધિ થાય તે અર્થે મંત્ર ગર્ભિત ‘કૈલતમરાસો’ (જુઓ જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૧. પૃ. ૧૫) રચ્યો ને તેથી તેમને ભાઈ ફરી ધનવાન થયો. કા.

૫૧. સં. ૧૩૮૬ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૬ દેરાહરપુરમાં સાહ હરપાલે નંદિ મહોત્સવ કર્યો. પછી આઠમે વર્ષે તરણપ્રભાચાર્યે સૂરિમંત્ર આપ્યો. પાટણ પાસે ‘ખાલધવલ કૃષ્ણલ સરસ્વતી’ બિરૂદ તેમણે પ્રાપ્ત કર્યું. કા.

તરણપ્રભે જિનચંદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી હતી. યશઃ કીર્તિ અને રાજેન્દ્રચંદ્ર પાસે અભ્યાસ કર્યો હતો. તેમણે આવક પ્રતિક્રમણુ સૂત્ર વિવરણુ સં. ૧૪૧૧ માં રચ્યું હતું, મો. દ. દે. જિનપદ્મના પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૯૧—જુઓ ના. ૨

૫૨. તેમને આચાર્ય પદોત્સવ પાટણ વાસી નવલખા ગોત્રીય સાહ ઉશ્વરે કર્યો. તરણપ્રભાચાર્યે સૂરિમંત્ર આપ્યો. કા.

૫૩. જિનચન્દ્ર(૪)—સ્તમ્ભતીર્થમાં સંવત્ ૧૪૧૫ ના આષાઢ વદિ ૧૩ ને દિને મૃત્યુ થયું.

૫૪. જિનોદય—પિતા સાહ રૂંદપાલ પાલણપુરમાં વસતા હતા, માતા ધારલદેવી, જન્મ સં ૧૩૭૫, મૂળનામ સમરો. તેમનું પદસ્થાપન સ્તમ્ભતીર્થમાં તરણપ્રભાચાર્યે સંવત્ ૧૪૧૫ ના આષાઢ સુદિ ૨ ને દિને કર્યું. તેજ જગ્યાએ જિનોદયે અજિતનું ચૈત્ય સ્થાપિત (પ્રતિષ્ઠિત) કર્યું અને શત્રુંજય ઉપર તેમણે પાંચ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. મરણ સં ૧૪૩૨ ના ભાદ્રપદ વદિ એકાદશીને દિને પાટણમાં થયું.

તેમના સમયમાં સં ૧૪૨૨ માં ચોથો ગમ્હલેદ નામે વેગડ ખરતર શાખાની ઉત્પત્તિ થઇ. તેના સ્થાપક ધર્મવલ્લભ ગણિ હતા.

૫૫. જિનરાજ (૧)—સં ૧૪૩૨ ના ફાલ્ગુન વદિ ૬ ને દિને પાટણમાં તેમને સૂરિપદ મળ્યું. સ્વર્ગગમન દેલવાડામાં સં. ૧૪૬૧માં થયું.

૫૩ સં. ૧૪૦૬ માધ શુદિ ૧૦ ને દિને નાગપુરવાસી શ્રીમાલ સાહ હાથીએ કરેલ નંદિ મહોત્સવ સહિત પદસ્થાપના થઇ. તરણ પ્રભાચાર્યે સૂરિ મંત્ર આપ્યા. ક. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૪૧૨ ના. ૧.

૫૪ પદસ્થાપનનો ઉત્સવ લૂણીયા ગોત્રના સાહ જેસલે કરેલ નંદિ મહોત્સવથી થયો. તેમણે સ્તમ્ભતીર્થમાં અજિત જિનચૈત્ય પ્રતિષ્ઠિત કર્યું, તથા શત્રુંજય યાત્રા કરી ત્યાં પાંચ પ્રતિષ્ઠા કરી. ક.

સં. ૧૩૮૨ માં ભીમપલ્લી (ભીલડી)માં જિનકુશલસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. દીક્ષા નામ સોમપ્રજ. સં. ૧૪૦૬ માં જેસલમેરમાં વાચનાચાર્ય પદ. દિલ્લીવાસી રતના, પૂનિગે પદ સ્થાપનાનો ઉત્સવ કર્યો ને જેસલે તો અજિત ચૈત્ય કરાવ્યું તેમાં આ સૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરી.—જુઓ જિનોદય વિવાહલો.

૫૫ સૂરિપદ નંદિ મહોત્સવ પાટણમાં સાહ ધરણે કર્યો. સવાલાખ પ્રમાણ ન્યાય ગ્રંથ તેમને મોઢે હતા. શ્રી સુવર્ણપ્રજ, ભુવનરત્ન અને સા-મરચંદ્રને (આચાર્યપદ આપી) આચાર્યપદે સ્થાપ્યા હતા. ક. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૩૩૮-૪૧-૫૬ જુઓ ના. ૧ અને સં. ૧૪૫૮ જુઓ બુ. ૧.

૫૬. જિનભદ્ર—પહેલાં જિનવર્ધનસૂરિને સં. ૧૪૬૧ માં જિનરાજની પાટે સ્થાપિત કર્યા હતા. પણ ચતુર્થ વ્રતનો ભંગ કર્યાથી તેમને અપાત્ર ઠરાવ્યા અને તેમની જગ્યા જિનભદ્રને સં. ૧૪૭૫ના માધ શુદ્ધિ પૂર્ણિમાને દિને આપવામાં આવી. જિનભદ્રનું ગોત્ર ભણુશાલિક હતું. મૂળનામ ભાડે. તેમણે ઘણી પ્રતિમાઓ સ્થાપી, ઘણાં મંદિરો અને ભંડારો—પુસ્તકાલયો સ્થાપ્યાં અને સંવત્ ૧૫૧૪ ના માર્ગશીર્ષ વદિ નવમીને દિને કુમ્ભલમેર (તાળે ઉદયપુર) માં સ્વર્ગવાસ પામ્યા.

ઉપર્યુક્ત જિનવર્ધન સૂરિએ સં. ૧૪૭૪ માં પાંચમો ગચ્છ બેદ નામે પિરપલક ખરતર શાખા સ્થાપી.

૫૭. જિનચન્દ્ર (૫)—પિતા શાહ વચ્છરાજ, માતા વાહલાદેવી,

૫૬ સૂરિપદે સ્થાપ્યા ત્યારે ભણુસાલિક નાહડા સાહે સવાલાખના ખર્ચે નંદિમહોત્સવ કર્યો. અર્ચુદાયલ, ગિરિનાર, જસલમેર પ્રમુખ સ્થાને બિંબ પ્રાસાદની પ્રતિષ્ઠા કરી. ભાવપ્રભાચાર્ય, કીર્તિરત્નાચાર્યને સ્થાપ્યા હતા. સ્થાને સ્થાને પુસ્તક ભાંડાગારો સ્થાપ્યા હતા. કં.

પુસ્તક ભંડારો, જસલમેર, ભળાવિપુર, (ભલોર), દેવગિરિ (દોલતા-બાદ), અહિપુર (નાગોર) અને પત્તન (પાટણ)માં સ્થાપ્યા. સૂરિપદ ફાગણ વદ ૬ ૧૪૩૨ (ખીજ પ્રત ૧૪૩૩) લોકહિતાચાર્યે આપ્યું. સં. ૧૪૪૪ માં ચિતોડગઢ પર આદિનાથ બિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. વિશેષ મારે-જુઓ જિનવિજયજી સંપાદિત વિજ્ઞાપિ ત્રિવેણી પ્રસ્તાવના પૃ. ૪૬-૬૨.

જિનભદ્રના પ્રતિમાલેખો પુષ્કળ સાંપડે છે: સં. ૧૪૭૬-૮૪-૯૭, ૧૫૦૩-૦૪-૦૭-૦૯-૧૧-૧૨-૧૫ જુઓ ના. ૧ સં. ૧૪૮૨-૯૩-૯૬, ૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૧૧-૧૭ જુઓ ના. ૨; ૧૫૦૫-૦૬ જુઓ પુ. ૨. ૧૪૭૬-૮૮-૯૨-૯૬-૯૯-૧૫૦૫-૦૬-૧૦-૧૧-૧૨ જુઓ પુ. ૧.

૫૭ આચાર્ય પદ આપ્યું ત્યારે કુંભલમેરવાસી કંકડ ચોપડા ગોત્રના શાહ સમરસિંહે નંદિમહોત્સવ કર્યો હતો. અને કીર્તિરત્નાચાર્યે પદસ્થાપના કરી હતી. પછી અર્ચુદાયલ ઉપર નવકંજ પાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. ધર્મ-રત્ન, ગુણરત્નસૂરિ પ્રમુખ અનેકની (આચાર્ય) પદ પર સ્થાપના કરી. કં. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૫૧૬-૨૮-૧૫૩૨ ?-૩૩ ? જુઓ પુ. ૨; ૧૫૧૫-

ગોત્ર ચમ્મ, જન્મ સંવત્ ૧૪૮૭ જસલમેરમાં; દીક્ષા સં ૦ ૧૪૬૨, સરિપદ સં ૦ ૧૫૧૪ ના વૈશાખ વદિ ૨. મરણ જસલમેરમાં સં ૦ ૧૫૩૦ માં.

સં ૦ ૧૫૦૮ માં લેખક લોકે અહમદાબાદથી મૂતિ ઉત્થાપી, અને સંવત્ ૧૫૨૪ માં પોતાના નામથી ઓળખાતો મત ઉભો કર્યો.

(તદ્વારકે સં ૦ ૧૫૦૮ અહમદાવાદે લૌકાલ્યેન લેક્ષકેન પ્રતિમા ઉત્થાપિતાઃ ।

૫૮. જિનસમુદ્ર—પિતા દેકાશાહ, માતા દેવલદેવી, ગોત્ર પાર્શ્વ, દીક્ષા સં ૦ ૧૫૨૧, પદસ્થાપના સં ૦ ૧૫૩૦ માધ શુદ્ધિ ૧૩, મરણ સં ૦ ૧૫૫૫ અહમદાવાદમાં.

૫૯. જિનહંસ—પિતા શાહ મેધરાજ, માતા કમલાદેવી, ગોત્ર

૧૬-૧૬-૨૬-૨૬-૧૫૩૧ ?-૩૨ ?-૩૩ ? જુઓ ના. ૨; ૧૫૧૭-૧૬-૨૮-૨૬-૩૨-૩૪-૩૫-૩૬ ના. ૧; ૧૫૧૬-૧૬-૨૩-૨૪-૨૮-૩૨ જુ. ૧. ૧૫૧૫-૩૪ જિ. ૨.

૫૮ આચાર્યપદ લીધું ત્યારે જસલમેર વાસી સંવપતિ સોનપાલે નંદિ મહોત્સવ કર્યો અને જિનચંદ્રસૂરિએ સ્વહસ્તે તે પદ પર તેમની સ્થાપના કરી. ક્ષ. તેમના આદેશથી કમલસંયમોપાધ્યાયે (જિનમદ્રસૂરિ શિષ્યે) ઉત્તરાધ્યયન સત્ર પર ૧૪૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ દીકા રચી ને તેનું સંશોધન જાનુચંદ્ર વાચકે કર્યું. પ્રતિમાલેખ સં. ૧૫૪૭-૪૬ જુ. ૧, ૧૫૩૬-૩૭-૪૮-૫૧-૫૩ ના. ૧; સં. ૧૫૫૩ અને ૧૫૫૫ ના. ૨. સં. ૧૫૩૬ જિ. ૨.

૫૯ પિતા શાહ મેધરાજ સેત્રાવા નગરના વાસી અને ચોપડા ગોત્રીય હતા. સં. ૧૫૫૬ વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ રોહિણી નક્ષત્રે વીકાનેર નગરમાં કરમસી મંત્રીએ પીરોજ લાખ (૩.)ના વ્યયથી પુનઃ પદસ્થાપના-મહોત્સવ કર્યો. આગરા સંઘના આગ્રહથી ત્યાં ગયા ત્યારે પાતસાહે મોકલેલા હાથી, અશ્વ, પાલખી વાદિત્ર આદિ આડંબરથી તેમનો પ્રવેશોત્સવ થયો. પાછળથી કોઇના ભંભેરવાથી પાતસાહે ગુરૂને બોલાવ્યા. ધવલપુરમાં રક્ષા થઈ. ગુરૂએ પાતસાહનું દિલ રંજિત કર્યું. ૫૦૦ બંદિજન છોડાવી અમારિ લોપણા કરાવી ઉપાશ્રયે આપ્યા, તેમણે ત્રણ નગરે પ્રતિષ્ઠા કરી હતી, અનેકને સંઘપતિ સ્થાપ્યા હતા. ક્ષ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૫૫૭ જુ. ૧, સં. ૧૫૫૮-૬૦-૬૩-૬૫-૬૮-૭૬ ના. ૧, ૧૫૫૬-૬૨ ના. ૨.

ચોપડા, જન્મ સં. ૧૫૨૪, દીક્ષા સં. ૧૫૩૫, પદસ્થાપના સં. ૧૫૫૫
અમદાવાદમાં, મરણ સંવત્ ૧૫૮૨ પાટણમાં થયું.

સં. ૧૫૬૪ માં મર દેશમાં છુટ્ટે ગચ્છભેદ નામે આચાર્યિક
ખરતાર શાખા આચાર્ય શાન્તિસાગરે સ્થાપી.

૬૦. જિનભાણિકુચ—પિતા શાહ જીવરાજ, માતા પદ્માદેવી,
ગોત્ર કુકડા ચોપડા, જન્મ સં. ૧૫૪૯, દીક્ષા સં. ૧૫૬૦, પદસ્થા-
પના સં. ૧૫૮૨ ના બાદપદ વદિ ૯, મરણ સં. ૧૬૧૨ ના આષાઢ
શુદ્ધિ પંચમીને દિને થયું.

૬૧. જિનચન્દ્ર—(૬) પિતા શાહ શ્રીવન્ત, માતા સિરિયાદેવી,
ગોત્ર રીહડ, જન્મ તિમરી નગર (જોધપુર) પાસેના વડલી ગામમાં સંવત્

૬૦ સૂરિપદ વખતે સાહ દેવરાજે નંદિ મહોત્સવ કર્યો હતો ને જિન-
હંસ સૂરિએ રવલસ્તે પદસ્થાપના કરી. પછી ગુર્જર દેશ, પૂર્વદેશ, સિંધુ
દેશાદિમાં વિહાર કર્યો; સં. ૧૫૯૩ માં વીકાનેરવાસી વચ્છા સુત મંત્રિ
કર્મસિંહે કરાવેલા નમિનાય ચૈત્યે બિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. જેસલમેરમાં કેટલાક
વર્ષો રહ્યા. ત્યારે મુનિમાં શિયિલાચાર થયો, પ્રતિભોત્થાપક મત બહુ વિસ્તાર
પામ્યો, પછી વીકાનેરવાસી વચ્છાવત મંત્રિ સંગ્રામસિંહે ગચ્છસ્થિતિરક્ષ-
ણાર્થે બોલાવ્યા. પોતે દેરાહર નગરે જિનકુશલસૂરિ યાત્રા કરી પછી ત્યાં
જવા વિચાર રાખ્યો. દેરાહર ગયા. દર્શન કરી જેસલમેર આવતાં જલના
અભાવથી પિપાસા પ્રરિપદ થયો. તે વખતે સ્વર્ગવાસ થયો. કી. પ્રતિમા
લેખ સં. ૧૫૮૩-૯૩-૯૮ છુ. ૧, ૧૫૮૪ છુ. ૨, ૧૬૦૬ ના. ૨.

૬૧ સૂરિપદ વખતે જેસલમેર નગરે રાહિત માલદેવ (રાળ) એ નંદિ
મહોત્સવ કર્યો. ગચ્છનું શિયિલત્વ જોઈ મંત્રિ સંગ્રામસિંહ પુત્ર કર્મચંદ્રના
આગ્રહથી વીકાનેર ગયા. ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. પ્રતિભોત્થાપક મતને ટાળ્યો. અહ-
મદાવાદ નગરમાં ચીલડાના વ્યાપારથી આજીવિકા કરનાર અન્યદર્શની
પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સિવા-સોમજી નામના બે બાઈઓને પ્રતિબોધી સકુટંબ
મહા ધનવંતે આવક કર્યો. શાસ્ત્રવાદ ટક ગચ્છના મુનિ સમક્ષ કર્યો. સર્વેએ
નવાંગીવૃત્તિ કરનાર અભયદેવસૂરિ ખરતારગચ્છે થયા એમ સ્વીકાર્યું. કુમતિ
કુદાલ અંચ અશુદ્ધ બન્યો. તથા ક્ષોધિમાં પાર્શ્વનાય મંદિરે તપાગચ્છનાએ

૧૫૯૫, દીક્ષા ૧૬૦૪, સૂરિપદ જોસલમેરમાં સં. ૧૬૧૨ ના ભાદ્રપદ શુદ્ધિ નવમીને (ગુર) દિને. તેમણે અકબર ખાદશાહને જૈન ધર્મી બનાવ્યા એમ કહેવાય છે. તેમને ૯૫ શિષ્યો હતા—સમયરાજ, મહિમારાજ, ધર્મનિધાન, રત્નનિધાન. જ્ઞાનવિમલ વગેરે; અને તેમનું મરણ વેનાતટ (બિલાડા-મારવાડમાં) સંવત્ ૧૬૭૦ ના આશ્વિન વદિ ખીજને દિને થયું.

સં. ૧૬૨૧ માં ભાવહર્ષોપાધ્યાયે ૭મો ગચ્છલેહ નામે ભાવહર્ષીય અરતર શાખા સ્થાપી.

૬૨. જિનસિંહ—પિતા શાહ ચાંપસી, માતા ચતુરંગાદેવી, ગોત્ર ગણધર ચોપડા, જન્મ ખેતાસર ગ્રામમાં સંવત્ ૧૬૧૫ ના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધિ પૂર્ણિમાને દિને, મૂલનામ માનસિંહ, દીક્ષા વીકાનેરમાં સંવત્ ૧૬૨૩ ના માર્ગશીર્ષ વદિ ૫, વાયકપદ જોસલમેરમાં સં. ૧૬૪૦ માધ શુદ્ધિ ૫, આચાર્યપદ લાહોરમાં સં. ૧૬૪૯ ફાલ્ગુન શુદ્ધિ ૨, સૂરિપદ વેનાતટમાં (બિલાડા-મારવાડ) માં સં. ૧૬૭૦, મરણ મેડનામાં સં. ૧૬૭૪ પૌષ વદિ ૧૩ ને દિને થયું.

દીધેલ તાળાં કલાડયાં. વળી એકલા મંત્રિ કર્મચંદ્રના મુખથી ગુરનું મહત્વ સાંભળી પાતસાહે દર્શનાયે બોલાવ્યા તેથી લાહોર નગરે જઈ અકબરને પ્રતિબોધી સકલદેશે દુરમાણ્ય કલાવી અષ્ટાન્ધિકામાં અમારિપાલન કરાવ્યું; તથા (એક) વર્ષ સુધી ખંભાતના સમુદ્રના મત્સ્યોને જોડાવ્યા. પાતસાહે યુગપ્રધાનપદ આપ્યું. તે વખતેજ અકબરના આગ્રહથી ગુરએ જિનસિંહસૂરિને સ્વહસ્તે આચાર્ય પદે સ્થાપ્યા. તે વખતે કર્મચંદ્ર મંત્રિએ મહોત્સવ કર્યો. ૯ ગામ, ૯ હાથી, ૫૦૦ ઘોડા ચાચકોને આપી સવા કરોડ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. સં. ૧૬૫૨ માં પંચ નદી સાધી અનેક દેવાદિ સાધ્યા. સં. ૧૬૬૯ સલેમ પાતસાહે મુનિઓ સામે એક ફરમાણ્ય કાઢ્યું; ગુરએ જઈ તે ફરમાણ્ય રદ કરાવ્યું. ક્ષ. જુઓ કર્મચંદ્ર મંત્રી પ્રબંધ; પ્રતિમા લેખ સં. ૧૬૨૩-૬૧-૬૪ છુ. ૧, ૧૬૫૩-૬૬ ના. ૨. ૧૬૬૧-૬૪ જિ. ૨.

૬૨ લાહોરમાં આચાર્યપદ વખતે વીકાનેરવાસી મંત્રિ કર્મચંદ્રે મહોત્સવ કર્યો. ક્ષ. સં. ૧૬૬૭-૭૭ ના પ્રતિમા લેખ જુઓ છુ. ૨.

૬૩. જિનરાજ (૨)—પિતા શ્રી ધર્મસી, મતા ધારલદેવી, ગોત્ર બોહિતથરા, જન્મ સં. ૧૬૪૭ વૈશાખ શુદિ ૭, દીક્ષા વીકાનેરમ્ સં. ૧૬૫૬ ના માર્ગશીર્ષ શુદિ ૩, દીક્ષાનામ રાજસમુદ્ર, વાયકપદ સં. ૧૬૬૮ અને સૂરિપદ મેડતામાં સં. ૧૬૭૪ ના ફાલ્ગુન શુદિ ૭ ને દિને મળ્યું. તેમણે ઘણી પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. દાખલા તરીકે સં. ૧૬૭૫ વૈશાખ શુદિ ૧૩ ને શુક્રવારે (રાજનગરવાસી પ્રાગ્જાટ સાતિના સંઘપતિ સોમજીપુત્ર રૂપજીએ કરાવેલ ચતુર્દાર વિહારમાં) શત્રુંજય ઉપર તેમણે ઋષભ અને ખીજા જિનોની ૫૦૧ મૂર્તિઓ બનાવરાવી. તેમણે નૈપધીય કાવ્યપર 'જૈનરાજ' નામની વૃત્તિ રચી છે અને ખીજા ગ્રંથો રચ્યા છે; મરણ પાટણમાં સં. ૧૬૯૯ ના આષાઢ શુદિ ૯ ને દિને થયું.

સં. ૧૬૮૬ માં આચાર્ય જિનસાગર સૂરિથી આદ્યો ગચ્છભેદ નામે લલવાચાર્યાર્થ્ય ખરતર શાખા ઉત્પત્ત થઇ અને સમયસુંદરના શિષ્ય હર્ષનન્દને વધારી (હર્ષનન્દન ઋષિમંડલ ટીકાના કર્તા હતા.)

સં. ૧૭૦૦ માં રંગવિજયગણીએ નવમો ગચ્છભેદ નામે શ્રી રંગવિજય ખરતર શાખા ઉત્પત્ત કરી. અને આ શાખામાંથી શ્રી-સારોપાધ્યાયે ૧૦ મો ગચ્છભેદ નામે શ્રીસારીય ખરતર શાખા

૬૩ વાયકપદ આસાહલિપુરમાં જિનચંદ્રસૂરિએ આપ્યું. સૂરિપદવખતે મેડતામાં ચોપડા ગોત્રના સાહ આસકરણે મહોત્સવ કર્યો, ને જિનરાજસૂરિ નામ રાખ્યું. તથા ખીજા શિષ્ય બોહિતથરા ગોત્રના સિદ્ધગણિને પણ આ-ચાર્યપદ આપી જિનસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. જિનરાજસૂરિએ લોદ્રવપત્તને જેસલમેરવાસી ભણુસાલિક સાહે થાહરેએ ઉદ્ધાર કરેલ વિહારમાં શ્રી ચિંતા-મણિ પાર્શ્વની પ્રતિષ્ઠા કરી. (શત્રુંજય પર પ્રતિષ્ઠા કર્યા પછી) લાગુ(ણ)-વડ ગામે સાહ ચાંપસીએ કરાવેલ દેવગૃહમાં શ્રી અમૃતચરા પાર્શ્વનાથ પ્રમુખ ૮૦ ખિજોની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા મેડતામાં ગણુધર ચોપડા ગોત્રના સંઘપતિ આસકરણે સાહે કરાવેલ ચૈત્યમાં અધિષ્ઠાયક શ્રી સાંતિનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. અંબિહલત્ત વરસી ધંધાણીપુરમાં બંદની મૂર્તિઓ પ્રકટ કરી. સં. ૧૬૭૫-૮૬-૯૮ ના. ૨, ૧૬૭૭-૮૧-૮૮-૯૦ ના. ૧. ૧૬૭૫-૭૭-૮૨ જિ. ૨.

ઉત્પન્ન કરી. વક્રાદશસ્તુ બૃહત્સરતર નામામૂલગચ્છ એવમેકા-
દશમેદઃ સરતરગચ્છઃ

૬૪. જિનરત્ન—વાસી સેરણુઆમના, પિતા શાહ તિલોકશી, માતા તારાદેવી, ગોત્ર લૂણીય, મૂળ નામ રૂપચંદ્ર, સૂરિમંત્ર સંવત્ ૧૬૬૯ આષાઢ શુદ્ધ ૭ ને દિને મળ્યો. મરણુ અકબરાબાદમાં સંવત્ ૧૭૧૧ ના શ્રાવણ વદિ ૭ને દિને થયું.

૬૫. જિનચન્દ્ર (૭)—પિતા શાહ આસકરણુ, માતા સુપિયા-
રદેવી, ગોત્ર ગણધર ચોપડા, મૂળનામ હેમરાજ, દીક્ષાનામ હર્ષલાલ.
પદસ્થાપના સંવત્ ૧૭૧૧ ના ભાદ્રપદ વદિ ૧૦ ને દિને થઈ અને
મરણુ સૂરતમાં સંવત્ ૧૭૬૩ માં થયું.

૬૬. જિનસૌખ્ય—પિતા શાહ રૂપસી, માતા સુરૂપા, ગોત્ર
સાહલેઆ બુહરા, વાસ ફાગપત્તનમાં, જન્મ સં ૧૭૩૯ ના માર્ગશિર્ષ
શુદ્ધ ૧૫ ને દિને થયો, દીક્ષા પુણ્યપાલસર આમમાં સં ૧૭૫૧ ના
માઘ શુદ્ધ ૫ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ સુખપ્રીતિ, સૂરિપદ સં ૧૭૬૩
ના આષાઢ શુદ્ધ ૧૧ ને દિને મળ્યું, મરણુ રિણીમાં સં ૧૭૮૦ ના
જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૦ ને દિને થયું.

૬૪ પોતાની માતા સહિત દીક્ષા લીધી હતી. સૂરિમંત્ર જિનરાજસૂ-
રિએ આપ્યો હતો. ક.

૬૫ પદસ્થાપનામાં રાજનગરે નાહટા ગોત્રના સાહ જયમહા તેજસીની
માતા કસ્તૂરબાઈએ મહોત્સવ કર્યો હતો. ત્યાર પછી તેમણે બેઘપુરવાસી
સાહ મનોહરદાસ કાઢેલા સંઘ સાથે જઈ શત્રુંજય યાત્રા કરી હતી અને
મડોવર નગરે સંઘપતિ મનોહરદાસે કરાવેલા ચૈત્યમાં ઋષભાદિ ૨૪
જિનોની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. ક.

૬૬ દીક્ષા નામ સુખપ્રીતિ. સૂરિપદ વખતે સૂરત બિંદરવાસી ચોપડા
ગોત્રના પારિણ સામીદાસે ૧૧ હબર રૂપીઆ ખર્ચા પદમહોત્સવ કર્યો હતો.
પછી એકલા ઘોઘા બંદરે નવખંડ પાર્શ્વનાથની યાત્રા કરી. ક.

૬૭. જિનભક્તિ—પિતા શાહ હરિચંદ્ર અને માતા હરિસુખ-
દેવી, ગોત્ર શેઠ, વાસ ઇન્દ્રપાલસર ગ્રામમાં, જન્મ સં ૧૭૭૦ના જ્યેષ્ઠ
શુદ્ધિ ૩ને દિને થયો. મૂલનામ જીમરાજ. દીક્ષા સં ૧૭૭૯ના માધ
શુદ્ધિ ૭ ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ ભક્તિભક્ત, સુરિપદ રિણીમાં સં ૧૭૮૦
ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૩ને દિને (દશ વર્ષની વયે!) મળ્યું; મરણ
કચ્છ દેશના માંડવીમાં સંવત્ ૧૮૦૪ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૪ને દિને થયું.

૬૮. જિનલાલ—પિતા શાહ પચામણદાસ, માતા પદ્માદેવી,
ગોત્ર ભોહિત્યરા, વતન વિશ્વનેર (પણ) જન્મ વાપેક ગ્રામમાં સં.
૧૭૮૪ના અવળ શુદ્ધિ ૫ને દિને થયો, મૂલનામ લાલચંદ્ર, દીક્ષા જ્યેષ્ઠ-
મેરમાં સંવત્ ૧૭૯૬ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૬ને દિને લીધી, દીક્ષાનામ

૬૭ સુરિપદ મહોત્સવ રિણીપુરના સંધે કર્યો અને પદ્મધર આચાર્યે
પોતાના હસ્તથી આચાર્યપદ આપ્યું. ગૂઢા નગરમાં અજિતજિન ચૈત્યમાં
પ્રતિષ્ઠા કરી હતી તેમના ભક્તિમાન શિષ્યો નામે રાજસોમ ઉપાધ્યાય,
રામવિજય ઉપાધ્યાયાદિ પાસે સેવા કરતા હતા ત્યારે સ્વર્ગવાસ થયા. ક.

૬૮ પદસ્થાપના વખતે છાજડહ ગોત્રના શાહ ભોજરાજે નંદિમહોત્સવ
કર્યો હતો. ત્યાંથી જસલમેર વીકાનેર આદિ અનેક પુરે વિહાર કરી સં.
૧૮૧૬ જ્યેષ્ઠ વદ ૫ ને દિને ૭૫ સાધુ સાથે શ્રી ગોડીપાર્શ્વની યાત્રા કરી.
પછી સં. ૧૮૨૧ ફાગણ સુદિ ૧ ને દિને ૮૫ મુનિઓ સહિત અર્જુનદાયલ
યાત્રા કરી. પછી ધાણેરાવસાહી ગામે આવી પરપક્ષીને જીત્યા. પછી તે
દેશના રાણપુરાદિ પંચતીર્થ વંદી વેનાતટ, મેડતા, રૂપનગર, જયપુર, ઉદ-
યપુર આદિ નગરે વિહાર કરી સં. ૧૮૨૫ વૈશાખ સુદ ૧૫ ને દિને ૮૮
મુનિ સાથે શ્રી મૂલેવગઢના અધિષ્ઠિત ઋષભદેવની યાત્રા કરી. પછી પશ્ચિકા,
સત્યપુર, રાધનપુર આદિ સ્થલે વિહાર કરી શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વની યાત્રા
કરી શેઠ ગુલાબચંદ શેઠ બાઈદાસ શ્રી સંઘના આગ્રહથી સૂરત ગયા. ત્યાં
સં. ૧૮૨૭ વૈશાખ સુદિ ૧૨ દિને આદિ ગોત્રીય શાહ નેમિદાસના પુત્ર
બ્રાહ્મદાસે કરાવેલ ત્રણ ભૂમિના પ્રાસાદમાં શીતલનાથ, સહસ્રકલ્પ પાર્શ્વ,
ગોડી પાર્શ્વ આદિ ૧૮૧ બિળાની પ્રતિષ્ઠા કરી. તથા સં. ૧૮૨૮ વૈશાખ
સુદિ ૧૨ ને દિને ત્યાંજ દેવગૃહમાં શ્રી મહાવીર આદિ ૮૨ બિળાની પ્રતિષ્ઠા

લક્ષ્મીલાભ, પદસ્થાપના માંડવીમાં સં. ૧૮૦૪ના અષ્ટ શુદ્ધિ અને દિને થયે. તેમણે ઘણી યાત્રાઓ અને પ્રતિષ્ઠાઓ કરી. તેમનું મરણ ગુદામાં સંવત્ ૧૮૩૪ના આશ્વિન વદી ૧૦ને દિને થયું.

૬૯ જિનચન્દ્ર (૮)—પિતા રૂપચન્દ્ર, માતા કેસરદેવી, ગોત્ર વજ્ર-વતમુંહતા, ગામ વીકાનેર, જન્મ કલ્યાણસરગ્રામમાં સં. ૧૮૦૬માં થયો. મૂલનામ અનૂપચન્દ્ર, દીક્ષા મડોવરમાં સંવત્ ૧૮૨૨માં લીધી, દીક્ષા-

કરી. ભરૂચ, રાજનગર. ભાવનગર, ધોધા, પાલિતાણા યાત્રાએ ગયા. ત્યાં શત્રુંજયની યાત્રા ૭૫ મુનિસહિત સં. ૧૮૩૦ માઘ વદિ ૫ દિને કરી, ત્યાંથી જૂનાગઢ આવી તેજ વર્ષના ફાગણ સુદિ ૯ દિને ૧૦૫ સાધુસહિત ગિરનાર-મંડન નેમિજિનની યાત્રા કરી. ત્યાંથી વેલાકલપત્તન (વેરાવલ), નવાનગર જઈ, કચ્છદેશ માંડવીમાં શુરપદ સ્થાપનાને વંદી ક્રમે રાઠપુર નગરે ચિંતામણિપાર્શ્વ વંદી સં. ૧૮૩૩ ચૈત્ર વદિ ૨ને દિને ગોડીપાર્શ્વની યાત્રા કરી. જ. પ્રતિમા લેખ સં. ૧૮૨૧ જુઓ ના. ૧.

૬૯ દીક્ષાનામ આ પ્રતમાં દયાસાર આપ્યું છે. સૂરિપદ વખતે ગુદામાં કૂકટ ચોપડા ગોત્રીય હોસી લકખાસાહે ઉત્સવ કર્યો હતો. ત્યાંથી મહેવાદિ-પુરનાં ચૈત્ર વંદી ગોડીપાર્શ્વને નમી ક્રમે જસલમેર વીકાનેરમાં ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથાદિની યાત્રા કરી. જસલમેરમાં આવશ્યાદિ યોગક્રિયા કરી. પછી અયોધ્યા કાસી ચંદ્રાવતી પાટલીપુત્ર ચંપા મકસુદાબાદ સંમેતશિખર પાવાપુરી રાજગૃહ મિથિલા દુતારા-પાર્શ્વનાથ ક્ષત્રિયકુંડ કાકંદી હસ્તિનાય-પુરાદિ યાત્રા કરી. તે પૂર્વદેશમાં લક્ષ્યાહ નગરે નાહટા ગોત્રના સુશ્રાવક રાજ નામે વચ્છરાજે ત્રણ ચાતુર્માસ મહોત્સવથી કરાવ્યાં. ત્યાં બહુ ફેલાયલ પ્રતિમોત્સાહક મત નિરાકૃત કર્યો. તે નગરના ઉદ્યાનમાં રાજાએ જિનકુરાલ સૂરિનો સ્તૂપ કરાવ્યો. ત્યાંથી ગિરનાર શત્રુંજય તીર્થની યાત્રા કરી. પાદ-લિપ્તપુર (પાલીતાણુ)માં પરપક્ષીય સાથે વિવાહ કરી તેમને જીત્યા, રાજાએ બહુમાન કર્યું. ત્યાંથી એક વર્ષ પછી મોરવાડ અમમાં ગોડીપાર્શ્વની યાત્રાએ આવેલ એક લાખથી વધારે માણસોના સંઘમાં ત્યાંના અમાત્યાદિ પ્રધાન પુરખના વચનથી બંને લક્ષરકોનો પરસ્પર મેલ થયો. ત્યાંથી દક્ષિણદેશમાં અંતરિક્ષ પાર્શ્વની યાત્રા કરી. સૂક્તમાં સં.....માં સ્વર્ગવાસ કર્યો. જ.

પ્રતિમા લેખ સં. ૧૮૪૪-૪૮-૪૯-૫૧ ના. ૧; ૧૮૪૬ ના. ૨

અહારમી સદી. જૈન ગૂર્જર કવિઓ. ૬૮૯

નામ ઉદયસાર, સૂરિપદ ગુહામાં સં ૧૮૩૪ના આશ્વિન વદિ ૧૩ ને દિને મેળવ્યું. મરણ સૂરતમાં સં ૧૮૫૬ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૩૦ ને દિને થયું. (આના રાજ્યમાં ક્ષમાકલ્યાણ સં. ૧૮૫૦ માં વીકાનેરમાં જીવવિચાર વૃત્તિ રચી.)

૭૦. જિનહર્ષ—જન્મ વાલીનાગ્રામમાં થયો. પિતા શાહ તિલો-કચ્છ, અને માતા તારાદેવી, ગોત્ર મીઠડીયા બુહરા, દીક્ષા આજીઆમમાં સં ૧૮૪૧માં લીધી, સૂરિપદ સૂરતમાં સં ૧૮૫૬ ના જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૧૫ ને દિને મળ્યું.

અહીં ક્ષમાકલ્યાણ મુનિની પદ્માવલિ મુખ્યપણે સં. ૧૮૩૦ ફાગણ સુદિ ૯ દિને જીર્ણગદમાં રચાયલી પૂર્ણ થાય છે. તે મુનિ, જિનલક્ષ્મીસૂરિના શિષ્ય પ્રીતિસાગરના શિષ્ય અમૃતધર્મના શિષ્ય હતા. તેમણે આના રાજ્યમાં સં. ૧૮૫૦ માં વીકાનેરમાં જીવવિચાર વૃત્તિ રચી હતી.

૭૦ ઉક્ત પદ્માવલિની અનુપૂર્તિમાં આપેલ છે તે પ્રમાણે:—સૂરિપદ લીધા પછી સૂરતમાંજ ચૈત્ય બિંબ પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તથા સં. ૧૮૬૦ અક્ષય ત્રીને દેવીકોટ વાસી સંઘે બનાવેલ દેવગૃહમાં ૧૫૦ બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૬૬ ચૈત્ર સુદિ ૧૫ ને દિને ગિડિયા સંઘપતિ રાજરામ, લૂણીયા ગોત્રના સાહ તિલોકચંદે કાઢેલા સંઘ કે જેમાં સવાલાખ આવક, ૧૧૦૦ સાધુ હતા તેની સાથે ગિરનાર-પુંડરીકાદિની યાત્રા કરી. સં. ૧૮૭૦ શિખરગિરિની યાત્રા કરી. વળી સં. ૧૮૭૬ માં સંઘ સાથે તેજ ગિરિની યાત્રા કરી. ત્યાર પછી કક્ષિણ દેશમાં અંતરીક પાર્શ્વનાથ, મગસી પાર્શ્વનાથ, ધુલેવગદ ઇત્યાદિ તીર્થ યાત્રા કરી. સં. ૧૮૮૭ આષાઢ સુદિ ૧૦ દિને શ્રી વીકાનેરમાં સીમંધર સ્વામિના મંદિરમાં ૨૫ બિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૮૮૯ મા. સુ. ૧૦ દિને વીકાનેરમાં સેઠિયા ગોત્રના સાહ અમીચંદે કરાવેલ સમ્મેતશિખર ગિરિના ભાવવાળા મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. સિદ્ધાચલગિરિ પ્રતિ જતાં મંડોવરમાં સં. ૧૮૯૨ કા. વ. ૯ દિને સ્વર્ગવાસ કર્યો. આ જિનહર્ષસૂરિના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૬૩-૬૪-૭૧-૭૩-૭૫-૭૭-૮૫-૮૯ જુઓ ના. ૨, તથા ૧૮૫૫-૬૧-૭૧-૭૪-૭૫-૭૭-૧૯૦૦ માટે જુઓ ના. ૧ તથા સં. ૧૮૮૫-૮૭-૮૮-૯૧ જુઓ ગે. રે. આના રાજ્યમાં આ પદ્માવલિકાર ક્ષમાકલ્યાણ સં. ૧૮૬૦ માં નેસલમેરમાં પર્યુષણાષ્ટાન્દિક રચ્યું.

અહિં હસ્તલિખિત પટ્ટાવલિ આટકે છે, કે જે સંવત ૧૮૭૬માં લખાયેલી છે. કલાટ.

૭૧. જિનસૌભાગ્ય—મારવાડ વાસ્તવ્ય સ્વાધ સેરકાચામે સ. ૧૮૬૨માં જન્મ, મૂલનામ સુરતરામ, ગણુપર ચોપડા કોઠારી ગોત્રના આહ કરમચંદ પિતા, કર્ણાદેવી માતા, સં. ૧૮૭૭માં સિંધિયા દોલતરાવના લશ્કરમાં દીક્ષા, સૌભાગ્યવિશાલ દીક્ષાનામ, સં. ૧૮૯૨ માર્ગશીર્ષ શુદ્ધ ૭ ગુરવારે વિક્રમનગરે (વીકાનેરે) ખમનચી સાહ લાલચંદ સાલમસિંહના કરેલા મહોત્સવપૂર્વક સૂરિપદ મળ્યું. (એક ખરતરગઝ પટ્ટાવલિમાંથી.)

યાવજીવ એકલકાણું. શાત્રુશાલા વગેરે ઓઢવાનો ત્યાગ અને પાદ-વિહારનો નિયમ સાચવ્યો. વીકાનેરના મહારાજ રતનસિંહ અને સરદાર-સિંહ અત્યંત બક્તિવાળા થયા ને સુવર્ણમુદ્રિકાવડે ચરણકમલની પૂજા કરી. મુશ્કિલાખાદમાં ચોમાસું ને નેમિનાથના જિંબની પ્રતિષ્ઠા. કલકત્તા-ત્યાં દૂગડખાખુ પ્રતાપસિંહનો ઉત્સવ. ખલુચરમાં ઈંદ્રચંદ્રજીએ તેમના ઉપદેશથી શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો. રરતામાં ચંપાનગરીમાં વીકાનેરના સંઘે બનાવેલા જિનમંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૯૦૨માં સિદ્ધગિરિ. તે વર્ષમાં વીકાનેર આવ્યા ત્યાં સુપાર્શ્વનાથના મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૦૪ માધ શુદ્ધ ૧૦. ને ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથના મંદિરનાં જિન-જિંબોની પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૦૫ વૈશાખ શુદ્ધ ૫. મડોવરમાં ખરતરગઝ અધિષ્ઠાયક ગોરા નામના ક્ષેત્રપાલને પ્રસન્ન કર્યો સં. ૧૯૦૬ માગસર શુદ્ધ ૧૩. વીકાનેરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૧૪ આષાઢ શુદ્ધ ૧, નાલગામમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૧૬ વૈશાખ વદિ ૬. વીકાનેરમાં સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૧૭ માધ શુદ્ધ ૩. આ સૂરિના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૯૩, ૧૯૦૫ ના. ૨, સં. ૧૯૦૦-૦૩-૦૪-૦૭-૧૦ ના. ૧. સં. ૧૯૧૦ ગે. ૩.

[સં. ૧૮૯૨ માં જિનમહેન્દ્રસૂરિથી ૧૧ મો ગઝલ્લેદ નીકળ્યો—મહાજન વંશમુક્તાવલી]. આ જિનમહેન્દ્રના પ્રતિમા લેખો સં. ૧૮૯૩-૯૬-૯૭-૧૯૦૬-૧૦-૧૩-૧૪ માટે જુઓ ના. ૨.; સં. ૧૮૯૩-૧૯૦૩ ગે. ૩.

૭૨. જિનસિંહ—કુલટી ગામના ગોતાણી ગોત્રના શાહ મન-
સુખ પિતા, જયદેવી માતા. જન્મ સં. ૧૯૦૦, મલનામ હિતરામ. દીક્ષા
વીકાનેરમાં સં. ૧૯૧૭ ફાગણ વદિ ૫, તે ઉત્સવ ચોપડા કોઠારી
ગોવરચંદ્રે કર્યો. દીક્ષાનામ હિતવલ્લભ. પછી આચાર્યપદ. તેનો ઉત્સવ
વચ્છાવત અમરચંદ્ર તથા ગ્રાહારાપાટણ નિવાસી છાજેડ સુરામલજી
તથા ગોલચ્છા જ્ઞાનચંદ્ર વગેરેએ કર્યો. વીકાનેરના મહારાજાએ બે
ચાર વખત સૂરિનાં દર્શન કર્યા, અને ગજનેરાદિમાં ભક્તિ કરી. સૂરિ
મુર્શિદાબાદ ગયા ત્યાં સં. ૧૯૨૪ ફાગણ વદિ ૪ દૂગડ પ્રતાપચંદ્રના
પુત્ર રાવબહાદુર લક્ષ્મીપતિસિંહ અને ધનપતિસિંહની બનાવેલ ચાર
જિનપાદુકાઓ સમેતશિખરજીપર પ્રતિષ્ઠિત કરી. અજીમગંજમાં પ્રતિષ્ઠા
સં. ૧૯૨૬ ફાગણ શુદ્ધિ ૭. વીકાનેર આવ્યા સં. ૧૯૨૯. ત્યાં કુંથુ-
નાથજી મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૩૧ જેઠ શુદ્ધિ ૧૦, તથા ચિંતા-
મણિજીના દેરાસરમાં જિનત્રિંચ પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૯૩૨. સ્વર્ગગમન
વીકાનેરમાં સં. ૧૯૩૫ કાર્તિક વદિ ૧૨.

૭૩. જિનચંદ્ર (૯)—ગોલચ્છા ગોત્રીય. આચાર્યપદ સં.
૧૯૩૫ માધ શુદ્ધિ ૧૧. હાલ વિવ્રમાન છે.

(નં. ૭૧ના બીજા પારાથી તે ૭૩ સુધીની હકીકત ‘ગચ્છમત-
પ્રબંધ’માંથી લીધી છે. તેમાં આખી પટ્ટાવલિ ૪૨મા પટ્ટપરથી આપી
છે કે જેમાં ક્ષમાકલ્યાણની પટ્ટાવલિનો સાર આવે છે. જુઓ પૃ.
૨૩૪ થી ૨૭૯).

(નં. ૭૧ પછી મહાજનવંશ મુક્તાવલીમાં નીચે પ્રમાણે પટ્ટપર
આપેલ છે:--)

૭૨ જિનહંસ પ્રતિમા લેખો સં. ૧૯૨૦-૨૧-૨૫-૩૨-૩૪
જુઓ ના. ૨.

૭૩ જિનચંદ્ર પ્રતિમા લેખો સં. ૧૯૫૦-૫૧-૫૬ ના. ૨.

૭૪ જિનકીર્તિ (વર્તમાન ભટ્ટારક.)

૧ ક. ચોથી ખરતર વેગડશાખાની પદ્મપરંપરા.

(આ શાખાની સ્થાપના ધર્મવલ્લભ ગણિએ કરી. જુઓ મૂલ પદ્મવલિ નં. ૫૪ જિનોદયની નીચે.) તે પોતાને ૫૩મા જિનચંદ્રસૂરિના શિષ્ય-પદ્મધર ગણાવે છે.)

૫૪. ધર્મવલ્લભ (અપર નામ પછીથી) જિનેન્દ્રસૂરિ—
સં. ૧૪૨૨માં વેગડગચ્છની સ્થાપના. છાજડકા મૂલગોત્ર, પિતા ઝાંઝણ માતા ઝાંઝુ, તેમણે માલૂનો મદ ઉતાર્યો. અણહિલવાડમાં ખાનને પરતો પૂર્યો ને મહાજનના બંદ છોડાવ્યા. રાજનગરમાં મહમદશાહ (બેગડો?) ને પ્રતિબોધ્યો ને શાહે તેને વેગડનું બિરદ આપ્યું. સાચોર વગેરે સ્થાને વિહાર કર્યો. સકિતપુરમાં સં. ૧૪૩૦માં સ્વર્ગવાસ કર્યો.

૫૫. જિનશેખર.

૫૬. જિનધર્મ.

૫૭. જિનચંદ્ર.

[આ સૂરિના રાજ્યમાં સં. ૧૫૮૮માં પં. દેવભદ્રગણિએ સ્વશિષ્ય પં. મહિમમંદિરમુનિના પઠનાથે દુર્ગસિંહકૃત કાતંત્ર બચાકરણુ વૃત્તિની પ્રત લખી છે.]

૫૮. જિનમેરૂ.

૫૯. જિનગુણ.

૬૦. જિનેન્દ્ર.

૬૧. જિનચંદ્ર. બાફણા ગોત્ર, પિતાનું નામ રૂપસી.

૬૨. જિનસમુદ્ર.

(આ સૂરિના પસાયથી ગુરજિન ગણિત ચતુર્વિંશતિ સ્તવ વેગડશાખાનાજ મહિમાહર્ષે સં. ૧૭૨૨ના સંવત્સરી દિને (બાદ્રપદ શુદ્ધિ ૫) સ્તંભતીર્થમાં બાષામાં રચ્યું છે. તે ઉપરથી ઉપરની પદ્મ-પરંપરા લીધી છે. આ જિનસમુદ્રસૂરિએ બાષામાં કેટલીક નાની નાની કૃતિઓ રચી છે જેવી કે ઉદયપુરસ્થ શ્રી શાંતિનાથ જિનસ્તોત્ર (૨૧

કડીનું), પાર્શ્વનાથગીત, વિધિ ચૈત્રી પૂર્ણિમા ગમિત શત્રુંજય તીર્થ-
સ્તવન, પંચમી તપ રૂપક વર્ધમાન જિનસ્તોત્ર સં. ૧૬૯૮માં સમી-
યાંજ્ઞાનગરે, સ્થૂલભદ્ર સન્ન્યાય બે એક ૧૪ અને બીજી ૧૭ કડીની,
જીવ અને કરણીનો સંવાદ, પંચમી સ્તોત્ર ૬ કડી, ચંદ્રોપમા ગમિત
પાર્શ્વનાથ સ્તવ ૧૩ કડી, સીમંધર સ્વામિ વિનતિ સ્તોત્ર સં. ૧૬૯૮
શિવાજીમાં. અધ્યાત્મપત્તીસી વગેરે. વગેરે.)

(ઉપરની હકીકત ‘ખરતરગચ્છ વેગડશાખાની કંઈક માહિતી’
એ નામના પં. હરગોવિન્દદાસ ત્રિ. શેઠના લેખમાંથી એકઠી કરી છે.
—જીઓ જૈન શ્વેં કૉન્ફરન્સ હેરલ્ડ પત્રનો ખાસ ઇતિહાસ ચંક જીલાઈ-
આંકટોબર સને ૧૯૨૫.)

૧ જી. પાંચમી શાખા પિપ્પલક ખરતરની પરંપરા.

૫૭. જિનવર્ધન—પિપ્પલક ખરતર શાખાના સ્થાપક સં. ૧૪૭૪.
તેમના સં. ૧૪૬૯, ૧૪૭૩, ૧૪૭૫ ના પ્રતિષ્ઠા લેખો મળી આવે છે.
જીઓ નાહરકૃત જૈન લેખસંગ્રહ અને ખંડ. સં. ૧૪૭૩ ગે. રે.

સં. ૧૪૬૯માં જિનદેવ સૂરિ શિષ્ય મેશનંદન ઉં ની મૂર્તિની
પ્રતિષ્ઠા કરી (દેવકુલપાટક પૃ. ૨૧).

સં. ૧૪૭૩માં ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫ ના દિવસે જસલમેરમાં જિનખિં-
બોની પ્રતિષ્ઠા કરી. (જીઓ શ્રીધર રામકૃષ્ણ કૃત બીજો રીપોર્ટ પૃ. ૬૩).

પૂનાના બાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં તાત્પર્યપરિચ્છદિ નામનું પુસ્તક તાડ-
પત્ર પર લખાયેલું છે તેની અંતે સંવત્ ૧૮૭૧ વર્ષે શ્રી સ્વરતરગચ્છે
શ્રી જિનરાજસૂરિપટે શ્રી જિનવર્ધનસૂરીનાં પુસ્તકં । લખેલું છે

૫૮. જિનચંદ્ર.

સં. ૧૪૮૬ માં તેમણે જિનવર્ધનસૂરિની મૂર્તિ બનાવરાવી અને
આદિનાથપ્રાસાદમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. જીઓ ઉક્ત સંગ્રહ. આ સંગ્રહના
બીજા ખંડમાં સં. ૧૪૬૯ અને ૧૪૭૬ ના પ્રતિષ્ઠા લેખો છે. ના. ૨.

૫૯. જિનસાગર.

સં. ૧૪૦૧ થી ૧૫૧૦ સુધીના પ્રતિષ્ઠા લેખો મળે છે. એટલે કે ૧૪૯૧—૯૪—૯૫—૯૬—૯૭, ૧૫૦૧—૦૩—૦૭—૦૯—૧૦ ના. ૨, ૧૪૯૫—૧૫૦૩—૧૦, ૧૫૨૦ (?) ખુ. ૧. સં. ૧૫૦૫ જિ. ૨.

સં. ૧૪૮૯ના કાલ્પુન સુદિ ૩ના દિવસે જાઓરમાં સુપાર્થજિન-યુત દેવકુલિકાની, ૧૪૯૧માં દેવકુલપાટકમાં સ્વગુરુ જિનચંદ્રસૂરિની મૂર્તિની, સં. ૧૪૯૪માં નાગદા ગામમાં શાંતિ બિંબની, તથા ૧૪૯૬ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૩ બુધવારે કરેડા (કરહેડા)ના મંદિરમાં વિમલનાથની દેવકુલિકાની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. (બુઓ તે તે ગામેના શિલાલેખો, દેવકુલપાટક પૃ. ૧૭-૨૧.

તેમણે પં. ઉદયશીલ ગણિના આચરથી હૈમલલુચ્છતિના ચાર અધ્યાયની દીપિકા બનાવી છે; વળી કર્પૂરપ્રકરણ પર અવચૂરિ વગેરે રચેલ છે. તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૪૯૫ના કાર્તિક સુદિ ૧૧ દિને ધર્મોપદેશ-માલાવૃત્તિની પ્રત લખાયેલી લોબડીના ભંડારમાં છે; તેમજ સં. ૧૪૯૨ માં મેદપાટ દેશના દેવકુલપાટકપુરમાં કુંભકર્ણુ રાજ્યે ઉદ્દેશવંશી શ્રાવકે આવશ્યક બૃહદવૃત્તિ લખાવી (પી. રી. ૩, ૧૮૮૭).

૬૦. જિનસુંદર. પ્રતિમા લેખો સં. ૧૫૧૫-૧૬ ના. ૧, અને ખુ. ૧.

૬૧. જિનહર્ષ.

સં. ૧૫૨૩ અને ૧૫૨૮ના લેખો ના. ૨ માં, સં. ૧૫૧૬-૨૭-૨૮-૩૧-૫૧ ના. ૧ માં, ૧૫૧૬-૪૩-૪૯-૫૫ ખુ. ૧ અને ૧૫૨૩ જિ. ૨ માં મળે છે.

૬૨. જિનચંદ્ર.

સં. ૧૫૬૭ અને ૧૫૭૨ ના લેખો ના. ૨ માં મળે છે, અને ૧૫૬૬-૬૭ ના ના. ૧ માં મળે છે.

—આ આચાર્યના સમયમાં સં. ૧૫૭૩માં મહાખંડન ટીકા વિદ્યાસાગરીની પ્રત લખાઈ છે તેમાં આ શાખાના મૂળથી તે આ આચાર્ય સુધીની પદ્મપરંપરાનો ક્રમ આપેલ છે કે:—

‘સંવત્ ૧૫૭૩ વર્ષે પ્રાચિન કાતૌ શ્રાવણિકે માસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયા તિથૌ સૂર્યવાસરે પ્રાતઃકાલે શ્રી ચિત્રકૂટ ક્ષેત્રોત્તમે શ્રી સંશ્રામરાસો વિજયિનિ રાજ્યે શ્રી ખરતરગચ્છે સ્વચ્છે તુચ્છેતરે શ્રી જિનવર્દનસૂરિ પદે શ્રી જિનચંદ્ર સૂરયસ્તપદે શ્રી જિનસાગર સૂરય સ્તપદાંબોજમાર્તંડાઃ શ્રી જિનસુંદર સૂરય સ્તત્ પદોદયાદ્રિનિસ્તંદ્રમિત્રાઃ શ્રી જિનહર્ષ સૂરયોડલુવન । અથ તત્પટ્સતકૈરવાકર વિકરવર ક્રિયોદયતેષુ સાંપ્રતં શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિષુ નિજગણાધીશત્વં કુર્વત્સુ તત્સતીર્થેઃ શ્રી કમલસંયમોપાધ્યાયૈઃ સ્વહસ્તેનૈષા શ્રી મહાખંડન રીકાં વિદ્યાસાગરીમિત્યભિધાનાં સ્વસ્માન્યસ્ય લોધાયા લેખિતમ્ ॥ (પાટલુના સંધના બંડારની પ્રત).

આજ પ્રમાણે કમલસંયમના ઉપદેશથી સં. ૧૫૭૦ વૈશાખ વદિ અમાવાસ્યા બૃગુવારે અણુહિલપુરપત્તને ડાણ્યાંગ વૃત્તિ લખાઇ છે. તેમાં પણ ઉપરોક્તજ ક્રમ છે.

૬૩. જિનશીલ. સં. ૧૫૮૫ નો લેખ ખુ. ૧

૬૪. જિનકીર્તિ.

૬૫. જિનસિંહ. સં. ૧૬૬૦ લેખ ના. ૨.

૬૬. જિનચંદ્ર. આના રાજ્યમાં સં. ૧૭૦૨ માં હૈમવ્યાકરણનો પ્રાકૃત અષ્ટમ અધ્યાય લખાયો.

ગુરૂપદ્મવલી અઉપધ.

સમરં સરસતિ ગૌતમ પાપ, પ્રણમું સહિયુર ખરતર રાય,
જસુ નામઈ હોયઇ સંપદા, સમરંતા નાવમ આપદા. ૧

પહિલા પ્રણમું ઉદ્યોતનસૂરિ, ખીજ વર્દમાન પુન્ય પૂરિ,
કરિ ઉપવાસ આરાહિ દેવી, સૂરિમંત્ર આપ્યો તસુ હેવિ. ૨

વહરમાન શ્રીમંધર સ્વામિ, સો ધાવિ આવ્યઉ શિરનામિ,
ગૌતમ પ્રતઈ વીરઇ ઉપદિસ્યઈ, સૂરિમંત્ર સૂધઉ જિન કલઈ. ૩

શ્રી સીમંધર કહઇ દેવતા, ધૂરિ જિન નામ દેખ્યો થાપતાં,
તાસ પદિ જિનેશ્વર સૂરિ, નામઈ દુખ વલી જાઇ દૂરિ. ૪

પાપણુ નયર દુહામરાય યદા, વાદ દુઓ મહપતિસ્યું તદા,
સંવત દસ અસીયદી વલી, ખરતર ખીરદ દીયદ મનિ રલી. ૫
ચક્રધર્ પદિ જિનચંદ સૂરિંદ, અભયદેવ પંચમર્ મુણિંદ,
નવંગિ વૃત્તિ પાસ થંભણુઉ; પગટયો રોગ ગયુ તનુ તણુઉ. ૬

શ્રી જિનવલ્લભ છકર્ જાણી, ક્રિયાવંત ગુણુ અધિક વખાણી,
શ્રી જિનદત્ત સૂરિ સાતમધ, ચોસઠિ જોગણી જસુ પય નમધ. ૭
આવન વીર નદી વલી પંચ, માણુભદ્રસ્યું થાપી સંચ,
વ્યંતર ખીજ મનાવી આણુ, થૂલ અજમેર સોહધ જિમ ભાણુ. ૮

શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ આઠમધ, નરમણિ ધારક દીક્ષી તપધ,
તાસ સિસ જિનપતિ સૂરિંદ, નવમધ પદિ નમું સુખકંદ. ૯
જિનપ્રબોધ જિનેશ્વરસૂરિ, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ યશ પૂરિ,
વંદું શ્રી જિનકુશલ મુણિંદ, કામકુંભ સુરતર મણિકંદ. ૧૦

ચક્રદસમર્ જિનપદ્મસૂરિસ, લખિંધ સૂરિ જિનચંદ મુનીસ,
સતરસમધ જિનોદયસૂરિ, શ્રી જિનરાજ સૂરિ ગુણુ જૂરિ. ૧૧
પાટિ પ્રભાકર મુકુટ સમાણુ, શ્રી જિનવર્દન સૂરિ સુખણુ,
શીલદી સુદરસણુ જંપુકુમાર, જસુ મહિમા નવિ લાભધ પાર. ૧૨

શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિ વીસમધ, સમતા સમર દીંદ્રી દમધ,
વંદો શ્રી જિનસાગર સૂરિ, જસ પસાધ વિધન સવિ દ્વરિ. ૧૩
ચક્રરાસી પ્રતિષ્ઠા કીદ્, અમ્હમદાબાદ થૂલ સુપ્રસિદ્ધ,
તાસુ પદ્મ જિનસુંદર સૂરિ, શ્રી જિનહર્ષ સૂરિ સુય પૂરિ. ૧૪

પંચવીસમધ જિનચંદ્ર સૂરિંદ, તેજ કરિ નધ જાણુર્ ચંદ,
શ્રી જિનશીલ સૂરિ ભાવધ નમો, સંકટ વિકટ થકી ઉપસમઉ. ૧૫
શ્રી જિનકીર્તિસૂરિ સૂરીસ, જગ ચલઉ જસુ કરધ પ્રશંસ,
શ્રી જિનસિંહસૂરિ તસુ પદ્મ ભણું, ધન આવધ સમરંતા ધણું. ૧૬

વર્તમાન વંદો ગુરુપાય, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરિસર રાય,
જિનશાસન ઉદયો એ ભાણુ, વાદીભંજણુ સિંધસમાણુ. ૧૭

એ ખરતર ગુર પદાવલી, કાધી ચઉપદ મનનિ રલી,
ઓમણત્રીસ એ ગુરનાં નામ, લેતાં મનવંછિત થાએ કામ. ૧૮
પ્રહ બી નરનારી જેહ, બણુપ ગુણુપ ઋદ્ધિ પામઈ તેહ,
રાજસુંદર મુણિવર ઇમ બણુપ, સંઘ સદ્ગનધ આણુંદ કરેહ. ૧૯

—ઇતિ શ્રી ગુર પદાવલી ચઉપદ સમાપ્ત ॥ શ્રા૦ કીજ્ઞાપ પદ-
નાથે ૧-૧૩ મારી પાસે છે. મો. ૬. દે.

—આ પદાવલી શ્રી જિનચંદ્રના શિષ્ય પં. રાજસુંદર દેવકુલ
પાટનમાં સં. ૧૬૬૯ના વૈશાખ વદિ ૬ સોમવારે શ્રાવિકા થોબણુદેના
માટે લખેલી છે—જુઓ દેવકુલપાટક પૃ. ૧૬.

૧ ગ. આઠમીશાખાના જિનસાગરસૂરિની પદૃપરંપરા. *

[જિનસાગર માટે મુખ્ય પદાવલી નં. ૬૩ જિનરાજસૂરિમાં જુઓ.]

૬૩ જિનસાગર—બોહિત્યરા ગોત્રના વીકાનેર વાસી સાહ વચ્છ-
રાજ પિતા, મિરગાદે માતા. સં. ૧૬૫૨ કાર્તિક સુદિ ૧૪ રવિને દિને
જન્મ, ચોલા મૂલનામ. સં. ૧૬૬૧ માહ સુદિ ૭ ને દિને અમરસ-
રમાં જિનસિંહ સૂરિએ દીક્ષા આપી. શ્રીમાલ ચુહરા અચૂકા શ્રાવકે
નંદીમહોત્સવ કર્યો. વાદી શ્રી હર્ષનંદનગણિએ બાલ્યપણુથી સર્વશાસ્ત્રો
શીખવ્યાં. સં. ૧૬૭૪ ફાગુણ સુદ ૭ ને દિને મેડતા નમરમાં ચોપડા
ગોત્રના સાહ આસકરણે કરેલા મહોત્સવ પૂર્વક સૂરિપદ લીધું, ને નામ
જિનસાગરસૂરિ રાખ્યું; અને બીજા શિષ્ય બોહિત્યરા ગોત્રના રાજસમુદ્ર-
ગણિ-તેણે આચાર્યપદ લઇ જિનરાજસૂરિ નામ રાખ્યું. ચારપછી બાર
વર્ષ શ્રી પૂજ્યની આજ્ઞામાં રહ્યા. પછી આચાર્ય જિનરાજસૂરિ સમયમાં
ત્રણુથી ત્રણુ મચ્છ જુદા થયા. તેની વ્યવસ્થા આ પ્રમાણે:—સં. ૧૬૯૯માં

* આ પુરાતત્ત્વમંદિરના આચાર્ય શ્રી જિનવિજયજીએ છપાવેલ
ખરતર મચ્છ પદાવલિ સંગ્રહમાંથી તેના સંસ્કૃતનું ગૂજરાતી લાખાંતર છે.
મો. ૬. દેશાધ.

બૃહત્ ભટ્ટારક શ્રી રંગવિજયથી રંગવિજય ખરતર શાખા ભિન્ન થઇ. આ નવમો ગચ્છભેદ. પછી તેમાંથી શ્રીસાર ઉપાધ્યાયથી શ્રીસારીય ખરતર શાખા ભિન્ન થઇ તે દશમો ગચ્છભેદ. પછી સં. ૧૭૧૨ માં આચાર્ય જિનરાજસૂરિના બીજા શિષ્ય રૂપચંદ્રથી લઘુ ભટ્ટારક ખરતર શાખા ભિન્ન થઇ, તે અગિયારમો ગચ્છભેદ થયો. ભટ્ટારક શ્રી જિન-સાગર સૂરિએ સં. ૧૬૭૪ વૈશાખ સુદિ તેરસ ને શુક્રે શ્રી રાજનગર વાસી પ્રાગવાટ જ્ઞાતિના સંઘપતિ સોમજી પુત્ર રૂપજીએ કરાવેલા શ્રી શત્રુંજય ઉપરના ચતુર્ધાર વિહાર માટે શ્રી ઋષભાદિ જિનની ૫૦૧ પ્રતિમા પ્રતિષ્ઠિત કરી. આવા જિનમતની ઉત્પત્તિ કરનાર, અંબિકાએ આપેલ વર ધારણ કરનાર, સમસ્ત તર્ક વ્યાકરણ છંદ અલંકાર કવિ કાવ્ય આદિ વિવિધશાસ્ત્રના જ્ઞાતા, શ્રાવકોથી સ્થાને સ્થાને માન્ય, પરમ સંવેગી, ભાગ્ય સૌભાગ્યવાળા ભટ્ટારક શ્રી જિનસાગર સૂરિ અહમદાવાદ નગરે સં. ૧૭૨૦ ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૩ ને દિને ૧૧ દિન અનશન કરી સ્વપદ્મે જિનધર્મસૂરિને સ્થાપી સર્વ શિષ્યોને શિખામણ આપી સ્વર્ગે ગયા. આ આડમો બૃહત્ખરતર નામનો મૂલગચ્છ. આ રીતે ૧૧ ગચ્છભેદ ખરતર ગચ્છના.

૬૪. જિનધર્મ—ભણુશાલી ગોત્રના શ્રી વીકાનેરવાસી શાં રિણુમલ ભાર્યા રતનાદેના પુત્ર, સં. ૧૬૮૮ પૌષ સુદિ ૨ અભિજિત નક્ષત્રે જન્મ, ખરહથ મૂલનામ. સં. ૧૭...વૈશાખ સુદિ ૩ દિને જિન-સાગરસૂરિ પાસે દીક્ષા, વાદિ હર્ષનંદન ગણિ પાસે બાહ્ય વયમાં શા-સ્ત્રોત્તું પઠન કર્યું. સં. ૧૭૧૧ માઘ સુદિ ૧૨ આચાર્ય પદ મહોત્સવ ચર્ક (?) ભાર્યા વિમલાદેએ કર્યો. સં. ૧૭૨૦ માં વિક્રમપુરે ભટ્ટારકપદ મહોત્સવ ગોલવચ્છા અચલદાસજીએ કર્યો. પછી ભટ્ટારક જિનધર્મ સૂરિએ સાહ ઉચસેન રતનકૃત શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સંઘયાત્રા કરી; વળી શત્રુંજયે પણ અષ્ટમાદિ તપ કર્યા, સર્વ દેશે વિહાર કર્યો. સં. ૧૭૪૬ મૃગસિર વદિ ૮ જિનચંદ્ર સૂરિને ગચ્છભાર આપી સ્વપદ્મે સ્થાપી ભૂણ-કરણસરમાં સ્વર્ગસ્થ થયા.

૬૫. જિનચન્દ્ર—ચાવડીય આમવાસી વુહરા ગોત્રના શાહ સામલદાસ સાહિબતાના પુત્ર, સં. ૧૭૨૯ માં જન્મ, સુખમલ્લ નામ. સં. ૧૭૩૮ માં જિનધર્મસૂરિ પાસે દીક્ષા. સં. ૧૭૪૬ માગસર સુદિ ૧૨ લૂણકરણ્યસરમાં બદારક પદ, તેનો ઉત્સવ હાજહડ રતનસી જોધાણી એ કર્યો. દેશવિહાર. સં. ૧૭૮૫ વીકાનેરમાં જિનવિજયસૂત્રને આચાર્ય પદ પોતે આપ્યું. પછી પોતે સં. ૧૭૯૪ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૧૫ વીકાનેરમાં ૬૫ વર્ષની ઉંમરે સ્વર્ગે ગયા.

૬૬. જિનવિજય—નાહટા ગોત્રના શાહ કુંગરસી દાડિમદેના પુત્ર સં. ૧૭૪૭ માં જન્મ, નામ રતનસી. સં. ૧૭૫૩ માં જિનચન્દ્ર સૂરિ પાસે દીક્ષા; સં. ૧૭૮૫ માં વીકાનેરમાં આચાર્યપદ, તેનો ઉત્સવ હાજીખાનડેરાવાસી ડેહરા ચાહરમલ્લે કર્યો. સં. ૧૭૯૪ માં વીકાનેરમાં બદારકપદ, તેનો ઉત્સવ ડાગા પુંજણીએ કર્યો—પ્રભાવના બાઈ કૂલાએ કરી. સં. ૧૭૯૭ આસો વદિ ૬ દિને જેસલમેર દુર્ગે સ્વર્ગવાસ.

૬૭. જિનકીર્તિ—મારવાડવાસી ખીવસરા ગોત્રના શાહ ઉચસેન પિતા, ઉચ્છરગ દેવી માતા, સં. ૧૭૭૨ વૈશાખ સુદિ ૭ ફલવર્ધ્ધી (ફલોધી) માં જન્મ, કિસનચન્દ્ર મૂલનામ, સં. ૧૭૯૭ માં જેસલમેરમાં બદારક પદ, અનેક દેશમાં વિહાર, પૂર્વ દેશ સમેતશિખરાદિ તીર્થયાત્રા કરી મુકસુદાગ્રાદમાં ત્રણ ચોમાસાં કર્યા. પછી વિહાર કરી વિક્રમપુરે આવ્યા. પછી સં. ૧૮૧૯ માં વિક્રમપુરે સ્વર્ગવાસ કર્યો. સં. ૧૮૦૩ નો તેમનો પ્રતિષ્ઠા લેખ મળે છે જુઓ. ના. ૧.

૬૮. જિનચુકત—મારવાડવાસી વુહરા ગોત્રના શાહ હંસરાજ પિતા, લાહલદેવી માતા, સં. ૧૮૦૩ વૈશાખ સુદિ ૫ જન્મ, મૂલનામ જીમણ. સં. ૧૮૧૫ જિનકીર્તિસૂરિ પાસે દીક્ષા. અનેક શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ. સં. ૧૮૧૯ બદારક પદ વિક્રમપુરમાં, તેનો ઉત્સવ ગોલેચ્છાએ કર્યો. ત્યાંથી વિહાર કરી જેસલમેર દુર્ગમાં સં. ૧૮૨૩ આસો ૧૨ દિને સ્વર્ગવાસ.

૬૯ જિનચન્દ્ર—આમ ભગૂવાવાસી રેહડગોત્રના શાહ ભાગચન્દ્ર

પિતા, માતા ભક્તાદેવી. સં. ૧૮૦૩ ચૈત્ર સુદિ ૧૩ જન્મ, સં. ૧૮૨૦ જિનયુક્તસૂરિ પાસે દીક્ષા. વ્યાકરણાદિમાં અભ્યાસ, પરમતપ્પંડન પ્રવીણ. સં. ૧૮૨૪ જેસલમેરમાં આચાર્યપદ, તેનો ઉત્સવ લાખ ખર્ચા બૂપાલ મૂલસિંધે કર્યો. અન્યદા રતલામમાં ચાતુર્માસ, ત્યાં જિનબિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યાંથી શત્રુંજ્યાદિ યાત્રા કરી વિક્રમપુર આવ્યા. એકદા તેમના મુખથી ધર્મ સાંભળી વિક્રમપુરનો રાગ પરમ શ્રાવક થયો. આ સૂરિ જેસલમેરમાં સં. ૧૮૭૫ કાર્તિક સુદિ પૂણિમા સ્વર્ગવાસ પામ્યા.

૭૦. જિનઉદય—સૌવમપાલ ગામના વોત્થરા ગોત્રના શાહ જયરાજ પિતા, જયદેવી માતા, સં. ૧૮૩૨ માધ સુ. ૭ જન્મ, સં. ૧૮૪૭ માગસર સુદિ ૩ જિનચંદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા. સં. ૧૮૭૫ માગસર સુદિ ૫ જેસલમેર દુર્ગમાં આચાર્યપદ, ઉત્સવ સંધવી તિલોકચંદે હજાર ખર્ચો કર્યો. અન્યદા મંદસોર ગયા, ત્યાં સં. ૧૮૬૩ વૈશાખ સુદિ ૩ ઋષભજિન બિંબ પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. વિક્રમપુરે સં. ૧૮૬૭ વૈશાખ સુદિ ૬ શાંતિનાથબિંબની પ્રતિષ્ઠા. સં. ૧૮૬૭ વૈશાખ સુદિ ૧૩ વિક્રમપુરે સ્વર્ગગમન.

૭૧. જિનહૈમ—સાણિયાલા ગામના વાસી શાહ પૃથ્વીરાજ બાર્યા પ્રભાદેવીના પુત્ર, સં. ૧૮૬૬ આષાઢ શુદ્ધ ૧ પુષ્ય નક્ષત્રે જન્મ, હુકમચંદ મૂલ નામ. સં. ૧૮૮૩ વૈશાખ સુદિ ૩ જિનઉદયસૂરિ પાસે દીક્ષા, કસ્તુરચંદ્ર ગણિ પાસે બાલ્યાવસ્થામાં શાસ્ત્રનું પઠન. સં. ૧૮૯૭ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૫ વિક્રમપુરે ભટ્ટારક પદ, તેનો ઉત્સવ ડાગા સુરતરામજીએ કર્યો. ત્યાર પછી ભટ્ટારકે ઈંદોરમાં ઋષભબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યાં સંધનો દ્વિધાભાવ નિવાર્યો, પછી મનોદગામમાં પાર્શ્વબિંબ પ્રતિષ્ઠા કરી. પછી શત્રુંજ્યાદિ તીર્થયાત્રા કરી વિક્રમપુરે આવ્યાં. ત્યાં ઘણા વખત સુધી પદ ભોગવ્યું. [અહીં પટ્ટાવલિ અટકે છે.]

(૨) તપાગચ્છની પદ્માવલી.

અંગ્રેજીમાં લેખક—ડૉક્ટર જ્ઞાનસ કલાટ, પી. એચ. ડી. (અલ્લિન)

તપાગચ્છની પદ્માવલી પણ મહાવીરથી તે ખરતર ગચ્છના ૩૮ મા સુરિ ઉઘોતન સુધીના આચાર્યોની સરખીજ ટીપ આપે છે. પરંતુ તેમાં ઘોડા ફેરફાર આવે છે. પહેલાં મહાવીરનો સમાવેશ કરેલો નથી.

તીર્થકૃતો હ્યાચાર્યપરિપાઠ્યા ઉત્તસિદ્ધેતવો મવન્તિ । ન પુનસ્તદન્તર્ગતા ॥

૧ સુધર્મા પ્રથમ ઉદયના પહેલા આચાર્ય.

૨ જમ્બૂ-આના સંબંધી નીચેના શ્લોકો ટાંક્યા છે.

સકૃતે જમ્બુના ત્યક્તા નવોઢા નવ કન્યિકાઃ ॥

તન્મન્યે મુક્તિવધ્વાન્યો ન જૃતો ભારતો નરઃ ॥૧॥

ચિત્તં ન નીતં વનીતાવિકારૈઃ ચિત્તં ન નીતં ચતુરૈશ્ચ ચૌરૈઃ ।

યદેહગેહે દ્વિતયં નિસ્રીયે જમ્બૂકુમારાય નમોઽસ્તુ તસ્મૈ ॥૨॥

મળ ૧ પરમોહિ ૨ પુલાહ ૩ । આહરગ ૪ સ્વલગ ૫ ઉવસમ ૬ કપ્પે ૭ ।

સંજમતિગ ૮ કેવલ ૯ સિજ્ઞના ય ૧૦ જંબુમિ બુચ્છિજ્ઞા ॥૧॥

૩ પ્રભવ.

૪ શર્યલવ-તેના સંબંધી નીચેના શ્લોકો ટાંક્યા છે.

કૃતં વિકલવેલાયાં દશાધ્યયનગર્ભિતં ।

દશવૈકાલિકમિતિ નામ્ના શાસ્ત્રં વમૂવ તત્ ॥૧॥

અતઃ પરં મવિષ્ય પ્રાણિનો હ્યલ્પમેધસઃ ।

કૃતાર્થાસ્તે મનકવદ્ધવન્તુ ત્વત્રસાદતઃ ॥૨॥

શ્રુતામ્મોજસ્ય કિજ્જત્કં દશવૈકાલિકં હ્યદઃ ।

આચમ્યાચમ્ય મોદન્તામનગારમધુવ્રતાઃ ॥૩॥

૧ સુધર્મા સ્વામી-જુઓ આવશ્યક આદિ.

૨ જમ્બુસ્વામિ માટે જુઓ પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૧ થી ૪.

૩ પ્રભવ-પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૨ અને ૫.

૪ શર્યલવ-૫૦ ૫૦ સર્ગ ૫ તેમજ દશવૈકાલિક સૂત્ર.

इति संघोपरोधेन श्रीशार्ङ्गभवसूरिभिः ।

दशवैकालिकग्रन्थो न संवत्से महात्मभिः ॥४॥

[હેમચંદ્ર પરિશિષ્ટ પર્વ ૫, ૮૬, ૧૦૩-૫.]

૫ યશોભદ્ર.

૬ સમ્ભૂતવિજય અને ભદ્રબાહુ ઉમાવપિ ષષ્ટપદ્ધતૌ.

૭ સ્થૂલભદ્ર—આહિંઆ ખરતર ગચ્છ પદ્ધતિમાં આપેલ કાલથી જરાક બિન્ન વર્ષો જોવામાં આવે છે. તેઓ ગૃહસ્થ તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૨૪ અને યુગપ્રધાન તરીકે ૪૫ વર્ષ રહ્યા. સ્વર્ગગમન વીરાત્ ૨૧૫ વર્ષે ૯૯ વર્ષની વયે થયું. (આજ વર્ષમાં તવમા નન્દનો વધ ચંદ્રગુપ્તે કર્યો હતો) પરંતુ આની સાથે ખરતર ગચ્છ પદ્ધતિમાં આપેલ વર્ષો પણ ખતાવ્યાં છે.

૮ આર્ય મહાગિરિ અને આર્ય સુહસ્તિ (જને ગુરુબ્રાતા)—આમાંથી પહેલા, ગૃહસ્થી તરીકે ૩૦ વર્ષ, વ્રતમાં ૪૦, યુગપ્રધાન તરીકે

૫ યશોભદ્ર—૫૦ પર્વ સર્ગ ૫-૬.

૬ સમ્ભૂતિવિજય—૫૦ પર્વ સર્ગ ૮.

૬ સંભૂતિવિજયના ખાર સ્થવિર-૧ સ્થવિર નંદનભદ્ર ૨ ઉપનંદ ૩ તીશભદ્ર ૪ યશોભદ્ર ૬ સુમનભદ્ર ૬ અણ્ણિભદ્ર ૭ પૂર્ણભદ્ર ૮ સ્થૂલભદ્ર ૯ ઋણુમતિ ૧૦ જંખૂ ૧૧ દીર્ઘભદ્ર અને ૧૨ પાંડુભદ્ર. સ્થવિર (ચેર) એટલે મહા આચાર્ય.—જેન મતવૃક્ષ.

૬ ભદ્રબાહુ—જુઓ પરિશિષ્ટ પર્વ સર્ગ ૬ અને ૯ તથા આવશ્યક સૂત્ર, તેમના પ્રથમ શિષ્ય ગોદાસથી ગોદાસ નામનો ગચ્છ નીકળ્યો. તે ગચ્છની ચાર શાખાઓ (૧) તામલિપ્તિ (૨) કોટિવર્ધિકા ૩ પાંડવર્ધનિકા ૪ અને દાસીપર્પટિકા નીકળી. ભદ્રબાહુના બીજા શિષ્યો (૨) સ્થવિર અગ્નિદત્ત ૩ સ્થવિર ચક્ષુદત્ત ૪ સ્થવિર સોમદત્ત.—જેનમતવૃક્ષ.

૭ સ્થૂલભદ્ર—જુઓ ૫૦ પર્વ સર્ગ. ૮, ૯, ૧૦.

૮ આર્ય મહાગિરિ અને આર્ય સુહસ્તિ—જુઓ ૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૧.

આર્ય મહાગિરિના મુખ્ય ૮ સ્થવિર શિષ્યો (૧) સ્થવિર ઉત્તર (૨) બહુલ અને બલિસ્સહ. તે પૈકી બલિસ્સહથી ઉત્તર બલિસ્સહ ગચ્છ થયો ને તે

૩૦ એટલે અધાં મળી ૧૦૦ વર્ષ જીવ્યા. ખીજા, ગૃહસ્થ તરીકે વર્ષ ૩૦, વ્રતી તરીકે ૨૪, અને યુગપ્રધાન તરીકે ૪૬ અધાં મળી ૧૦૦ વર્ષ જીવ્યા અને વીરાત્ ૨૯૧ વર્ષ સ્વર્ગ પામ્યા. પદાવલિના કતો નીચેની વાતની અશક્યતા પર ધ્યાન ખેંચે છે.

ગચ્છની ૪ શાખા નામે કોશાખિકા, સુપ્રવર્તિકા, કોટખાની, અને ચંદ્રનગરી થઈ, (૩) ધનાર્ધ (૪) ઋષ્ઠ (૫) કૌડિન્ય (૬) નાગ, (૭) નાગમિત્ર (૮) ષટ્કલ્લુક રોહગુપ્ત. આ રોહગુપ્તે દ્રવ્યગુણાદિ છ પદાર્થ માનનાર વૈશેષિક મત કાઢયો. જુઓ આવશ્યકસૂત્ર, કલ્પસૂત્ર, ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર, સમ્યક્ત્વ સૂત્ર-તિકા વગેરે.—જૈનમતવૃક્ષ.

આર્યસુહસ્તિના મુખ્ય સ્થવિર શિષ્યો ૧૨ (૧) આર્ય રોહણ સ્થવિર—તેમાંથી ઉદ્દેહ ગચ્છ નિકળ્યો. તે ગચ્છની ચાર શાખા નામે ઉદંબ-રિશ્ચિયા, માસપૂરિકા, મતિપત્રિકા અને પન્નપતિયા થઈ તથા છ કુલો નામે નાગભૂત, સોમભૂત, ઉલ્લગચ્છ, હસ્તલિહ, નંદિન્યમ અને પરિહાસ થયાં. (૨) સ્થવિર યશ—તેમાંથી ઋતુવાટિકા ગચ્છ થયો ને તેની ૪ શાખા નામે ચંપિજિયા, ભદિજિયા, કાકંદિયા અને મેહતિજિયા, તથા ૩ કુલ નામે ભદ્રજસિય, ભદ્રગુત્તિય, યશભદ્ર થયાં. (૩) સ્થવિર મેઘગણિ (૪) સ્થવિર કમર્દિ—તેમાંથી વેષવાટિકા ગચ્છ થયો કે જેની ૪ શાખા નામે સાવશ્ચયા, રન્નપાલિયા, અંતરિજિયા અને ખેમલિજિયા તથા ૪ કુલ નામે ગણિય, મહિય, કામક્રિય અને ઇદપુરગ થયાં. (૫-૬) સ્થવિર સુસ્થિત અને સ્થવિર સુમતિભદ્ર—આ બેથી કોટિક ગચ્છ નિકળ્યો તેની ૪ શાખા નામે ઉચ્ચનાગરી, વિદ્યાધરી, વયરીય અને મજ્જિમિલા તથા ૪ કુલ નામે બંભલિ-ગ્ગ, વચ્છલિગ્ગ, વાણિગ્ગ અને પચ્છેહ વારણ થયાં (૭) સ્થવિર રક્ષિત (૮) સ્થવિર રોહગુપ્ત (૯) સ્થવિર ઋષિગુપ્ત કે જેમાંથી માણવગચ્છ થયો—તેની ૪ શાખા નામે કાસવજિયા, ગાયમજિયા, વાસક્રિયા, સોરક્રિયા તથા ૩ કુલ નામે ઋષિગુપ્ત, ઋષિદત્તિક અને અલિન્યત થયા (૧૦) સ્થવિર શ્રીગુપ્ત તેમાંથી ચારણગચ્છ ને તેમાંથી ૪ શાખા નામે હારીય માલાગારી, સંકા-સિયા, ગવેધુઆ ને વિન્નનાગરી તથા ૭ કુલ નામે વચ્છલિગ્ગ, પીઠધમ્મીય, હાલિગ્ગ, પુષ્કમિત્તિગ્ગ, માલીગ્ગ, અન્નવેડીય અને કચ્છેહ થયાં. (૧૧) સ્થવિર ધક્ષગણિ, અને (૧૨) સ્થવિર સોમગણિ. કલ્પસૂત્ર આદિ જુઓ.—જૈનમતવૃક્ષ.

યદ્યપિ શ્રીસ્થૂલભદ્રસ્ય ૨૧૫ વર્ષે સ્વર્ગે ગુર્વાવલ્યનુસારેણોક્તઃ શ્રી મહાગિરિસુહસ્તિનૌ ત્રિશદ્વર્ષગૃહસ્થપર્યાયાવપિ શતવર્ષજીવિનૌ દુષ્યમાસં-
ઘસ્તોત્રયંત્રકાનુસારેણોક્તૌ તથા ચ સતિ શ્રી આર્યસુહસ્તી શ્રી સ્થૂલભદ્ર-
દીક્ષિતો ન સંપદ્યેત તથાપિ ગૃહસ્થપર્યાયવર્ષાણિ ન્યૂનાનિ વ્રતવર્ષાણિ ચાધિ-
કાનીતિ વિભાવ્ય ઘટનીયં । ક્વચિજીર્ણપટ્ટાવલ્યાં સપાદશતદ્વયે ૨૨૫
શ્રી સ્થૂલભદ્રસ્ય સ્વર્ગ ઉક્તો દૃશ્યતે । તથા ચ ન કિંચિદનુપપન્નં ॥

૯ સુસ્થિત અને સુપ્રતિબુદ્ધ—સુહસ્તિના શિષ્યો, અપરનામ
કોટિક અને કાકડિક, તે સમયથી નિર્મથાનું નામ બદલાઇ કોટિક
ગચ્છ પડ્યું.

સુધર્મસ્વામિનોડઠૌ સૂરીન્યાવન્નિર્મન્યાઃ સાધવોડનગારાદિત્યાદિસામા-
ન્યાર્થાભિધાયિન્યાહ્યાસીત્ । નવમે ચ પટ્ટે કોટિકા इति विशेषार्थवबोधकं
द्वितीयं नाम प्रादुर्भूतं ॥

હસ્તલેખો એવું જણાવે છે કે નન્દીની સ્થવિરાવલિમાં અને આવ-
શ્યક સૂત્રમાં એમ કહેલ છે કે જોડીઆમાઇ બહુલ અને બલિસ્સહ
મહાગિરિના શિષ્યો હતા; તત્વાર્થ અને અન્ય ગ્રંથોના રચનાર સ્વાતિ,
બલિસ્સહના શિષ્ય હતા; પ્રજાપનાના રચનાર શ્યામાર્થ જે વીરાત્
૩૭૬ વર્ષે (ખ્રીજ ૩૮૬ વર્ષે કહે છે) સ્વર્ગવાસ પામ્યા હતા તે સ્વા-
તિના શિષ્ય હતા અને જીતમર્યાદાના રચનાર +શાહિડિય શ્યામાર્થના
શિષ્ય હતા. (શ્યામાર્થ માટે સરખાવો ખરતર પદા. નં. ૨૪ ના પેટામાં.)

+ શાહિડિય પછીની પરંપરા આ પ્રમાણે છે:—(જીતધર)—સમુદ્ર—મંડુ
[ધર્મ—ભદ્રશુભ—વજ્ર—આર્યરક્ષિત] નંદિલ ક્ષાપણુ—નાગહસ્તિ—રેવતિ—સિંહ
(બ્રહ્મદીપિક શાખા)—રુકંડિલાચાર્ય (આથુરી વાચના)—હિમવત્—નાગાન્નુન-
ગિર્વિન્દ—જીતદિન્ન—લોહિત્ય—દેવવાચક (નંદીસૂત્રના કર્તા.)—નંદિસ્થવિરા-
વલી જુઓ.

૯ સુસ્થિત સુપ્રતિબુદ્ધના પાંચ સ્થવિર થયા (૧) સ્થવિર હૃદ્વદિજ
(૨) સ્થવિર ત્રિયગ્રંથ—તેનાથી માધ્યમિકા શાખા નીકળી. (૩) સ્થવિર વિદ્યા-
ધર ગોપાલ—તેનાથી વિદ્યાધરી શાખા નીકળી (૪) સ્થવિર ઋષિદત્ત (૫)
સ્થવિર અરિહટ્ત. કદંપસૂત્ર જુઓ. શ્યામાચાર્ય માટે જુઓ કદંપસૂત્ર પદા-
વલી.—જૈનમતવૃક્ષ.

૧૦ ઇન્દ્રદિન.

ગર્હભિલ્લના ઉચ્છેદક કાલકસ્તુરિ વીર પછી ૪૫૩ વર્ષમાં વિદ્યમાન હતા. બીજા હસ્તલેખો પ્રમાણે તેજ કાલકે પર્યુષણ તીથિ ફેરવી હતી. આની સાબીતી તરીકે સ્થાનકવૃત્તિ, ધર્મોપદેશમાલાવૃત્તિ, પુષ્પમાલાવૃત્તિ, સમસ્ત કાલકાર્ય કથા અને પ્રભાવક ચરિત્ર (શૃંગ ૪) નાં પ્રમાણ આપે છે.

આર્યઅપુત જીર્ણ પટ્ટાવલિ પ્રમાણે તેજ સમયમાં એટલે વીરાત્ ૪૫૩ વર્ષે વિદ્યમાન હતા પણ તે ઉપરાંત એમ કહેવામાં આવે છે કે વર્ષ વીરાત્ ૪૮૪ માં હતા એમ પ્રભાવકચરિત્ર આપે છે.

શ્રી વીરમુક્તિઃ શતચતુષ્ટયે ચતુરશિતિ સંયુક્તે ।

વર્ષાણાં સમજાયત સ શ્રી માનાર્યપુતગુરુઃ ॥૬-૭૭॥

વીરાત્ ૪૬૭ વર્ષમાં આર્ય મંડુ, વૃદ્ધવાદી, અને પાઠલિપ્ત વિદ્યમાન હતા. તેજ સમયમાં કલ્યાણમંદિર સ્તવના કર્તા અને વિક્ર-ભદ્રિયને જૈન ધર્મમાં લાવનાર સિદ્ધસેન દિવાકર વિદ્યમાન હતા. (વીરાત્ ૪૭૦). અહીં પ્રાકૃત ગાથાઓ આપે છે. આ પ્રોફે. બુહલરે ઇ. એ. વો. ૨, પૃ. ૩૬૨ માં (શ્લોક ૩ માં નહવાહણને બદલે નહ-વાણ વાંચવું) ટાંકી છે. બૃહદ્ ગચ્છની એક ગુર્વાવલિમાં નીચેની બે ગાથાઓ ઉમેરી છે.

સુજ્ઞમુર્ણિવયજુતા ૪૭૦ જિણકલા વિક્રામો વરિસસટ્ટી ॥ ૬૦ ॥

ધમ્માઈચ્છો ચાલીસ ૪૦ ગાઈલ પળવીસ ૨૫ નાહહે અટ્ટ ૮॥

ઈક્કંમિ ૩ વાસસણ ગયંમિ પળતીસ વચ્છરસદિણ ૧૩૫ ।

વિક્રમકાલાઊ સાગા ણ વચ્છરો પુણ વિ સંજાઓ ॥

૧૧ દિન.

૧૦-૧૧ ઇન્દ્રદિન (વીરાત્ ૪૨૧) તથા દિન માટે જુઓ કલ્પસૂત્ર પટ્ટાવલી. દિનના એક સિધ્ધ શાંતિત્રેણિક કે જેનાથી ઉચ્ચ નામરીશાખા નીકળી; અને બીજા સિંહગિરિ.

૧૨ સિંહગિરિ.

૧૩ વૃજ-જન્મ વીરાત્ ૪૬૬, સ્વર્ગવાસ વીરાત્ ૫૮૪, વગેરે
અરતર પદ્ધતિ નં. ૧૬ જુઓ.

તત્ર શ્રી વીરાત્ ૫૩૩ વર્ષે શ્રી આર્યરક્ષિતસૂરિણા શ્રીમદ્રગુપ્તાચાર્યો
નિર્યામિતઃ સ્વર્ગભાગિતિ પદ્ધતિયાં દૃશ્યતે । પર દુષ્યમાસંઘસ્તવયન્ત્રકાનુ-
સારેણ ૫૪૪ વર્ષાતિક્રમે શ્રી આર્યરક્ષિતસૂરીણાં દીક્ષા વિજ્ઞાયતે ॥ તથા
ચોક્કસંવત્સરે નિર્યામણં ન સંભવતીત્યેતદ્બહુશ્રુતગમ્યં ॥ તથા ૫૪૮ વર્ષાન્તે
ત્રૈરાશિકજિત્ શ્રી ગુપ્તસૂરિઃ સ્વર્ગમાક્ ॥

પણ ખીજ હસ્તલેખો પ્રમાણે ભદ્રગુપ્તેનું સ્વર્ગગમન વીરાત્
૫૫૩ માં અને આર્યરક્ષિતનું ૫૫૭ માં અને શ્રી ગુપ્તનું વીરાત્
૫૮૪ માં થયું.

૧૪ વૃજસેન-ગૃહસ્થી તરીકે ૯ વર્ષ, વ્રતી તરીકે ૧૧૬ (!),
યુગપ્રધાન તરીકે ૩ ગાળ્યાં; સ્વર્ગગમન ૧૨૮ વર્ષની વયે (!) વીરાત્

૧૨ આર્યસિંહગિરિના ૫ સ્થવિર શિષ્ય (૧) સ્થવિર ધનગિરિ (જુઓ
૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૨) (૨) સ્થવિર આર્ય વૃજસેનાની-તેમાંથી વયરી શાખા
નીકળી (૩) સ્થવિર આર્યસમિત-તેમાંથી બ્રહ્મદીપિકા શાખા નીકળી (૪)
સ્થવિર અરિહરિન્ન અને (૫) સ્થવિર આર્યશાંતિ શ્રેણિક-તેમાંથી હવ્યનાગરી
શાખા નીકળી. તે શાંતિશ્રેણિકના ચાર શિષ્ય નામે આર્યશ્રેણિક કે જેમાંથી
આર્યશ્રેણિક શાખા નીકળી, આર્યતાપસ કે જેમાંથી આર્યતાપસી શાખા
નીકળી, આર્ય કુબેર કે જેમાંથી આર્ય કુબેરી શાખા નીકળી, અને આર્ય
ઋષિપાલિત કે જેમાંથી આર્યઋષિપાલિત શાખા નીકળી. કલ્પસૂત્ર પદ્ધતિ
જુઓ.-જનમતવૃક્ષ.

૧૩ વૃજસ્વામી-જુઓ કલ્પસૂત્ર, આવશ્યકસૂત્ર, ૫૦ પર્વ સર્ગ ૧૨
અને ૧૩, પ્રભાવક ચરિત્ર.

૧૪ વૃજસ્વામીના શિષ્ય સ્થવિર વૃજસેનથી નાગલી શાખા નીકળી,
અને ખીજ શિષ્ય આર્યપદ્મ સ્થવિરથી આર્યપદ્મ શાખા નીકળી અને ત્રીજી
શિષ્ય આર્યરથથી આર્યજયંત શાખા નીકળી. વહ્નિવાચનાનુસાર કલ્પસૂત્રમાં
આર્યરથથી તે દેવર્ષિજણે ક્ષમાશ્રમજી સુધીની પદ્ધતિ પરા આ પ્રમાણે છે -

૧૨૦ માં થયું.

આર્યરક્ષિતના મરણ વર્ષ સંબંધી નીચલા પર ભાર મૂકાય છે:-

શ્રીમદાર્યરક્ષિતસૂરિ: ૫૧૭ વર્ષાન્તે સ્વર્ગભાગિતિ પદાવત્યાદૌ દૃશ્યતે । પરમાવશ્યકવૃત્ત્યાદૌ શ્રીમદાર્યરક્ષિતસૂરિણાં સ્વર્ગગમનાન્તરં ૫૮૪ વર્ષાન્તે સત્તમનિહ્નવોત્પત્તિરુક્તિસ્તિ ॥ તેનૈદ્બહુશ્રુતગમ્યમિતિ ॥

દુર્બલિકાપુષ્પ વીરાત્ ૬૧૬ વર્ષે સ્વર્ગમાં ગયા. વીરાત્ ૬૧૭ વર્ષે પહેલો ઉદય પુરો થાય છે, અને બીજો શરૂ થાય છે. વીરાત્ ૬૨૦ વર્ષે ઉજ્જયન્તનિરૌ જાવડ્યુદ્ધાર:

૧૫ ચન્દ્ર તસ્માન્નન્દગચ્છતિ તૃતીયં નામ પ્રાદુર્ભૂતં ॥

આર્યરથ-તેના આર્ય-પુષ્પગિરિ-ફલગુમિત્ર, -ધનગિરિ-શિવભૂતિ-(દુર્બલિકાપુષ્પ-કોટિક)-ભદ્ર, નક્ષત્ર, નાગ-જેહિલ-વિષ્ણુ-કોલિક-[સંપલિત તથા ભદ્ર]-જુહ્વ, -સંધપાલિત-હસ્તિન-(કારયપગોત્ર)-ધર્મ(સુવ્રત ગોત્ર)-[હસ્ત-ધર્મ] સિં-હધર્મ-શાંડિલ્ય (જંબૂ-નંદિત, દેશિગણિ, સ્થિરગુપ્ત, કુમારધર્મ, દેવર્ધિગણિ ક્ષમાશ્રમણુ વહ્નિભીવાચના કરનાર) જુઓ કલપસૂત્ર. જુઓ રા. કે. પ્ર. મોહીનો ઉપોદ્ધાત-તત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્ર (જૈન એમ મંડલ, મહેસાણા). તથા જુઓ નં. ૨૧ વીર.

શ્રી હેમચંદ્રસૂરિ પરિશિષ્ટ પર્વમાં વજ્રસ્વામિના વજ્રસેન સંબંધી કંઈક જણાવી વજ્રસ્વામિનો વંશ વિસ્તાર પામ્યો, એમ કહી ત્યાંજ અટકે છે તે સકારણ લાગે છે.

૧૫ થી ૩૧ એટલે વજ્રસેનના શિષ્ય ચંદ્રથી યશોદેવસૂરિના બધા મળી ૧૭ આચાર્યો થયા તેમાં ચંદ્રસૂરિના ગુરૂ વજ્રસેનનો કાલ વીરાત્ ૬૨૦ ગણાય છે ને યશોદેવના સમયમાં વીરાત્ ૧૨૭૨ માં પાટણની સ્થાપના થાય છે તેથી લગભગ ૬૫૨ વર્ષ જાય છે. તો દરેકને સરાસરી ૩૮ વર્ષ અપાય ત્યારે તેમ બને.

વિજયસેનસૂરિપ્રત્યોત્તર (શુભવિજય સંગ્રહીત) માં એક પ્રશ્ન એવો પૂછાયો છે કે સ્થવિરાવલીમાં વજ્રસેનના ચન્દ્રાદિ શિષ્યો કેમ નથી બતાવ્યા અને બીજા શિષ્યો જણાવ્યા છે? વળી તે બીજા શિષ્યો ચાલુ પદાવલીમાં કેમ નથી?—તેનો ઉત્તર એવો ત્યાં આપ્યો છે કે માથુરી અને વાલસી એમ બે વાચના થઈ તેથી સ્થવિરાવલીમાં પાઠભેદ થયો સંભવિત છે વગેરે વગેરે.

૧૬ સામ-તલદ્ર તસ્માચ્ચતુર્થ નામ વનવાસીતિ પ્રાદુર્ભૂતં ॥

૧૭ વૃદ્ધદેવ-કોરણ્ટકે નાહ્લમન્ત્રિ નિર્માપિતપ્રાસાદં શ્રીમદ્દાવીર-
પ્રતિષ્ઠાકૃત્ । સા ચ પ્રતિષ્ઠા વિક્રમાત્સપાદશતવર્ષાન્તે ગુર્વાવલ્યામુક્તા ।
તથા ચ સતિ વીરાત્ ૫૯૫ વર્ષાણિ સંપદ્યતે । તત્ત્વ સમ્યગ્ ન વિદ્યઃ
યતસ્તત્રૈવ વીરાત્ ૬૨૦ વર્ષે શ્રી વજ્રસેનસ્ય સ્વર્ગો નિગદિતઃ । પશ્ચાન્ન
શ્રી ચન્દ્રસૂરિઃ સામન્તભદ્રસૂરિશ્ચેતિ પટ્ટધરદ્વયં સંજાતં । તતશ્ચ શ્રી વૃદ્ધ-
દેવસૂરિણા વીરાત્ ૫૯૫ વર્ષે પ્રતિષ્ઠા કૃતેતિ કથં ઘટતે । ઇતિ વિચાર-
ણયા મૂયાત્ કાલઃ સંપદ્યતે ઇતિ ભાવઃ ॥

૧૮ પ્રઘોતન.

૧૯ માનદેવ.

૨૦ માનતુંગ માલવેશ્વરચૌલુક્યવયરસિંહદેવામાત્યઃ તેણે આજુ
અને મયૂરની ધન્દગલથી છેતરાયેલા તે રાગને વારણસીમાં ભક્તા-
મર સ્તવનથી જૈન બનાવ્યો હતો, અને નાગરાજની ભયહરસ્તવનથી
આત્રી કરી આપી હતી. તેમણે ભક્તિમરથી શરૂ થતું એક સ્તવન
પણ રચ્યું છે.

શ્રી પ્રભાવકચરિત્રે પ્રથમં શ્રીમાનતુંગચરિત્રમુક્તં । પશ્ચાન્ન વૃદ્ધદેવ-
સૂરિશિષ્યશ્રીપ્રઘોતનસૂરિશિષ્યશ્રીમાનદેવસૂરિપ્રબન્ધ ઉક્તઃ । પરં ન તત્ર
શક્ત્વા યતસ્તત્રાન્યેઽપિ પ્રબન્ધા વ્યસ્તતયોક્તા દૃશ્યન્તે ॥

૨૧ વીર.

નાગપુર નેમિમવનપ્રતિષ્ઠયા, મહિતપાણિ સૌભાગ્યઃ ।

અમવદ્વીરાચાર્યશ્ચિમિઃ શતૈઃ સાધિકૈઃ રાજઃ ॥ ૧ ॥

(અરતર પદ્ધતિ પ્રમાણે વીર, દેવધિગણિના સમકાલિન હતા-
વીરાત્ ૬૮૦ અથવા સંવત્ ૫૧૦)

૨૨ જયદેવ.

૨૩ દેવાનન્દ.

શ્રીવીરાત્ ૮૪૫ વલમી મજ્જઃ । §૮૨૬ ક્વચિત્ ૮૮૬ વ્રજ્જહી-
પિકાઃ । ૮૮૨ ચૈત્યસ્થિતિઃ ॥

૨૪ વિક્રમ.

૨૫ નરસિંહ.

નરસિંહ સુરિરાસીદતોઽખિલગ્રન્થપારગો યેન ।

વક્ષો નરસિંહપુરે માંસરતિં ત્યાજિતઃ સ્વગિરા ॥ ૧

૨૬ સમુદ્ર.

શ્વોમાળરાજકુલજોઽપિ સમુદ્રસૂરિર્ગચ્છં શશંસ કિલ યઃ પ્રવળપ્રમાણી ।

જિત્વા તદા ક્ષપણકાન્ સ્વવશં વિતેને નાગહ્રદે ભુજગનાથનમસ્ય તીર્થ ॥ ૧

૨૭ માનદેવ.

વિદ્યાસમુદ્રહરિભદ્રસુનીંદ્રમિત્રં

સૂરિર્બભૂવ પુનરેવ હિ માનદેવઃ ।

માન્યાત્પ્રયાતમપિ યોઽનઘસૂરિમન્ત્રં

લેમેઽમ્બિકામુખગિરા તપસોજ્જયન્તે ॥ ૧

વીરાત્ ૧૦૦૦ માં સત્યમિત્ર સાથે છેલ્લું પૂર્વ નષ્ઠ થયું.

નાગહસ્તી, રેવતીમિત્ર, બલદ્વીપ, નાગાણુન, ભૂતકિન્ન અને વીરાત્

૨૩ § સરખાવો પ્રભાવક ચરિત્ર શ્લો. ૭૬, ૮૦.

શ્રી વર્ધમાન સંવત્સરતો વત્સરશતાષ્ટકેઽતિગતે ।

પંચાધિકચત્વારિશતાધિકે સમજનિ વલમ્યાઃ ॥

મંગસ્તુરૂપકવિહિતઃ

૨૬ સરખાવો મુનિસુંદર શુર્વાવલી પૃ. ૪.

શ્વોમાળ મૂમૃત્કુલજસ્તતોઽમૃત સમુદ્રસૂરિઃ સ્વવશં ગુરુર્યઃ

ચકાર નાગહ્રદ પાર્શ્વતીર્થ વિદ્યામ્બુધિર્દિગ્વસનાન્ વિજિત્ય ॥૩૧॥

—ખોમાણ રાજના કુલમાં થયેલ સમુદ્રસૂરિએ દિગ્મંથરેને જીતીને નાગ-
હ્રદ (નાગદ-દેવવાડા) પાસે આવેલા એકલિંગજના કુંભરની તળેટીમાં
આવેલું) નું પાર્શ્વનાથનું તીર્થ પોતાને સ્વાધીન કર્યું હતું.

૯૯૩ માં પર્યુપણુ પર્વને ફેરવનાર કાલક-આ છએ યુગપ્રધાનો વળસેન
(નં. ૧૪) અને સત્યમિત્રની વચ્ચમાં થયા.

વીરાત્ ૧૦૫૫ માં એટલે સં. ૫૮૫ માં યાક્રિનીના પુત્ર હરિ-
ભદ્રસૂરિએ સ્વર્ગરાસ કર્યો.

નિશીથબૃહત્કલ્પમાધ્યાવશ્યકાદિચૂર્ણિકારાઃ શ્રીજિનદાસગણિમહત્તરા-
દયઃ પૂર્વગતશ્રુતધર શ્રીપ્રયુમ્નક્ષમાશ્રમણાદિશિષ્યત્વેન શ્રી હરિભદ્રસૂરિતઃ
પ્રાચીના એવ યથાકાલમાવિનો બોધ્યાઃ ।

વીરાત્ ૧૧૧૫ માં (ખીજી હાથપ્રત પ્રમાણે ૧૧૫૦) યુગપ્રધાન.
જિનભદ્રગણિ વિદ્યમાન હતા તેમણે જિનભદ્રીય ધ્યાનશાતક નામનું
પુસ્તક બનાવ્યાથી તેમને બિન્ન ગણવામાં આવતા. તસ્ય ચતુરુત્તરશત-
વર્ષાયુષ્કલ્પેન શ્રીહરિભદ્રસૂરિકાલેऽપિ સંભવાન્નાશંકાવકાશ ઇતિ ॥

૨૮ વિષ્ણુધ્રમલ.

૨૯ જય્યાનન્દ.

૩૦ રવિપ્રભ—તેમણે વીરાત્ ૧૧૭૦ માં એટલે સં. ૭૦૦માં
નડેલપુરમાં નેમિનાથનું મંદિર બનાવ્યું.

વીરાત્ ૧૧૯૦ માં ઉમાસ્વાતિ યુગપ્રધાન વિદ્યમાન હતા.
(શ્રાવકપ્રજ્ઞપ્ત્યાદિકરણાદન્યઃ)

૩૧ યશોદેવ.

વીરાત્ ૧૨૭૨ માં એટલે સં. ૮૦૨ માં વનરાજે અણહિ-
લેલપુર પાટણ સ્થાપ્યું.

વીરાત્ ૧૨૭૦ માં એટલે સં. ૮૦૦ માં ભાદ્રપદ શુકલ ૩ ને
દિને આમ રાજાને જૈન ધર્મમાં લાવનાર * અર્યુભદ્રિનો જન્મ થયો
હતો, અને તેમનું સ્વર્ગગમન વીરાત્ ૧૩૬૫ માં એટલે સં. ૮૬૫ ના
ભાદ્રપદ શુકલ ૬ ને દિને થયું હતું,

---

૩૧ * આ વખતે લક્ષ્મણાવતિમાં (ગૌડદેશમાં) ગૌડવધના કર્તા વાક-
પતિરાજ, તથા કન્યકુબ્જના રાજા યશોવર્મન વિદ્યમાન હતા. બુદ્ધો પ્રભા-
વક્યરિત ૯.

૩૨ પ્રધુમ્ન.

૩૩ માનદેવ—ઉપમાનવાચ્ય અને ખીજા પ્રધોના કર્તા.

૩૪ વિમલચંદ્ર.

૩૫ ઉદ્યોતન—વીરાવ ૧૪૬૪ એટલે સં. ૯૯૪ ડ માં સર્વદે-
વસૂરિને (ખીજા કહે છે કે આઠ સૂરિઓને) મોટા વડ નીચે અર્ધુદાયક
ઉપર આવેલ ટેલીગ્રામમાં સૂરિપદ આપ્યાં. આંહીથી વૃહદ્ અથવા વડ
(વટ) ગરુડ (પાંચમું નામ) ઉત્પન્ન થયો.

૩૬ સર્વદેવ.

અયં ચ શ્રી સુધર્મસ્વામિનઃ પચ્ચદશપટ્થૃતશ્ચન્દ્રગચ્છસંજાહેતોઃ શ્રી
ચન્દ્રસૂરેરેકવિંશતિતમો બૃહદ્ગચ્છસંજાયાઃ પ્રથમ આચાર્યઃ । કેચિત્તુ શ્રી
સંભૂતવિજયશ્રીમદ્રબાહુ ૨ શ્રીઆર્યમહાગિરિસુહસ્તિનૌ ૨ શ્રી સુરિચિતસુપ્ર-
તિબદ્ધસૂરિ ૩ ચેતિ યુગલત્રયાણામપ્યાચાર્યાણાં પૃથક્ પૃથક્ પટ્થરત્ત્વ-
વક્ષયા શ્રી મહાવીરસ્થાપિ ગણનાપંક્તૌ પ્રક્ષેપાન્ન શ્રી મહાવીરત્ત્વ એકોનવિ-
ંશતિતમં શ્રીચન્દ્રસૂરિં વદન્તિ । તદિહ ન વિવક્ષિતં તીર્થકૃતઃ કસ્યાપિ
પટ્થરત્ત્વાભાવાત્ । યુગલત્રયે ચૈકૈકસ્યૈવ સંતાનસ્ય પ્રવર્તનાત્ । તસ્માત્
શ્રીસુધર્મસ્વામિતઃ શ્રી સર્વદેવસૂરિઃ ષટ્તૃંશત્તમ પટ્થરત્ત્વમ્મિતિ બોધ્યં । કેચિત્
શ્રી પ્રધુમ્નસૂરિસુપધાનપ્રકરણપ્રણેતૃશ્રીમાનદેવસૂરિં ચ પટ્થરત્તયા ન મન્યન્તાં ।
તદભિપ્રાયેણ ચતુસ્તૃંશત્તમમ્મિતિ ॥

આ ઉપરાંત નીચેનાં શ્લોકો પણ (મુનિસુન્દરસૂરિએ સં. ૧૪૬૬
માં બનાવેલી ગુર્વાવલિમાંથી) ટાંક્યા છે.

ચરિત્રશુદ્ધિં વિધિવજ્જનાગમાત્ વિધાય ભવ્યાનમિતઃ પ્રબોધયત્ ।

ચકાર જૈનેશ્વરશાસનોજ્ઞતિં યઃ શિષ્યલબ્ધ્યામિનવો નુ ગૌતમઃ ॥ ૧

૩૫ ડ ખરતર પદાવલી પ્રમાણે ઉદ્યોતનના એક શિષ્ય વર્ધમાન સં.
૧૦૮૮ માં સ્વર્ગસ્થ થયા. તે સાથે ખરી હોય તો સર્વદેવને સૂરિપદ આપ-
વાની સાથે મોક્ષ લેધા.

નૃપાદશાગ્રે શરદાં સહસ્રે ૧૦૧૦, યો રામસૈન્યાહપુરે ચકાર ।

નામેયચૈત્યેડઘમતીર્યરાજબિમ્બપ્રતિષ્ઠાં વિધિવત્સદર્ચ્યઃ ॥ ૨

ચન્દ્રાવતી† મૂપતિનેત્રકલ્પં શ્રી કુંકુળં મન્ત્રિણમુચ્ચ ઋદ્ધિં ।

નિર્માપિતોતુંગવિશાલાચૈત્યં, યોડવીક્ષયચ્છુદ્ધગિરા પ્રબોધ્ય ॥ ૩

—સં. ૧૪૬૬ ની મુનિસુંદરની ગુર્વાવલીમાંથી.

સંવત્ ૧૦૨૯ માં ધનપાલે દેશી નામમાલા રચી. §

સં. ૧૦૯૬ માં શાન્તિસૂરિ (થારાપદગચ્છના. વાદિવેતાલ) સ્વર્ગ
પામ્યા તેમણે ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રપર ટીકા રચી છે. (જુઓ પ્રભાવક
ચરિત્ર શૃંગ ૧૬).

૩૭ દેવ અપરનામ રૂપશ્રી.

૩૮ સર્વદેવ.

૩૯ યશોભદ્ર અને નેમિચંદ્ર (ગુરુબ્રાતાઓ)

સંવત્ ૧૧૩૫ માં (ખીજાઓ ૧૧૩૯ કહે છે) નવ અંખપર
વૃત્તિઓ રચનાર અભયદેવસૂરિ દેવલોક પામ્યા.

તથા કૂર્ચપુરગચ્છીયચૈત્યવાસિજિનેશ્વર સૂરિશિષ્યો જિનવલ્લભશ્ચિત્રકૂટે
ષષ્ટકલ્યાણકપ્રરૂપણયા વિધિસંઘો વિધિધર્મ કલ્યાણ નામ્ના નિજમતં પ્રરૂપ્ય
પ્રવચનબાહ્યો જાતઃ । સા ચ પ્રરૂપણા વિ. ૧૧૪૫ તથા ૧૧૫૦ વર્ષે
સંભાવ્યતે ॥

(ખરતર-પદ્મવલિ નં. ૪૩ મો સરખાવો)

૪૦ મુનિચંદ્ર—તેમના ગુરુ, નેમિચંદ્રના ગુરુબ્રાતા વિનયચંદ્ર
હતા. આ સંખંધી નીચેના શ્લોકો (મુનિસુંદરની ગુર્વાવલિમાંથી ૬૬-
૬૯ અને ૭૨) ટાંક્યા છે.

૩૬ † સંપ્રતિ મીમપણી.

§ પ્રભાવકચરિત્ર ૧૭, ૧૮૪.

સર્વજ્ઞ પુરતસ્તત્રોપવિરય સ્તુતિમાદધો,

જય જંતુકપ્પેત્યાદિ ગાયા પંચાશતમિમાં ॥

આમાં પ્રાકૃત શબ્દો છે તે ઋષભ પંચાશિક્ષના આદ્ય શબ્દો છે.

सौवीरपायीति तदेकवारिपानाद्विधिशो विरुदं बभार ।
जिनागमाम्भोनिधिधौतबुद्धिर्यः शुद्धचारित्रिषलब्धरेखः ॥ १
संविग्नमौलिर्विकृतीः समस्तास्तत्याज देहेऽप्यममः सदा यः ।
विद्वद्दिनेयालिङ्गितः प्रभावप्रभागुणौघैः किलगौतमाभः ॥ २
हरिभद्रसूरिरचिताः श्रीमदनेकान्तजयपताकायाः ।
ग्रन्थनगा विबुधानामप्यधुना दुर्गमा येऽत्र ॥ ३
सत्पञ्जिकादिपद्याविरचनया भगवता कृता येन ।
मन्दधियामपि सुगमास्ते सर्वे विश्वहितबुध्या ॥ ४
अष्टहयेश १११८ मितेऽब्दे विक्रमकालाद्विवं गतो भगवान् ।
श्रीमुनीचन्द्रमुनीन्द्रो ददातु भद्राणि संघाय ॥ ५

श्री मुनिचन्द्रसूरिगुरुभ्राता चन्द्रप्रभाचार्यः संविग्नत्वादिगुणगरिष्ठेषु
श्रीमुनिचन्द्रसूरिषु बहुमानपरायणस्य कस्यचिन्महर्द्धिकभ्रादस्य जिनबिम्ब-
प्रतिष्ठाभसि श्रीमुनिचन्द्रसूरिमहिमानं दृष्ट्वा मात्सर्यात् श्राद्धप्रतिष्ठां व्यव-
स्थाप्य मतभेदकरणाय पूर्णिमापाक्षिकं प्ररूपयन् संघेन निवारितोऽपि श्राद्ध-
प्रतिष्ठा पूर्णिमापाक्षिकं चेत्युभयमप्यनादिसिद्धं त्वं प्ररूपयेति मम स्वप्ने
पद्मावत्योक्तमित्यसद्भाषणपुरस्सरं स्वामिनिवेशमत्यजन् श्री संघेन बहि-
ष्कृतः । ततो वि. ११९५ वर्षे पौर्णिमीयकमतोत्पत्तिः तत्प्रतिबोधाय च
श्री मुनिचन्द्रसूरिभिः पाक्षिकसप्ततिका कृतेति ॥

मुनियन्त्रे पोतानां सगां आनन्दसूरिअने जीमशोने धर्मदीक्षा आपी.

मुनियन्त्रेना ओऽ शिष्य देवसूरिने। द्विगंय २ कुमुदयद्राचार्य साथे
अष्टुल्लिखपुर ५६७नुना राग ७४सिंहदेव (जेतुं अपर नाम सिद्धराज
छे राग्य सं. ११५०-११६६ सुधी; सभक्ष वाऽ सं. ११८१ मां थयो जेम.

चन्द्राष्टशिव वर्षेऽत्र वैशाखे पूर्णिमादिने ।

आहूतौ वादिशालायां तौ वादिप्रतिवादिनो ॥

—આ શ્લોકમાં તે વિષે કહેલ છે) સભામાં વાદ થતાં છતાં મેળવી આથી તે મહેશમાં દિગંબરોના પ્રવેશનો અટકાવ થયો. સં. ૧૨૦૪ માં દેવસૂરિએ ફલવધિ (ફલોધી બા. ક) ગ્રામમાં ચૈત્ય બંધાવ્યું. (તત્તીર્થ સંપ્રત્યપિ પ્રસિદ્ધ) અને આરાસણમાં નેમિનાથ પ્રતિષ્ઠા કરી. તેમણે સ્થાપવાદ રત્નાકર નામનો એક પ્રમાણગ્રંથ રચ્યો કે જેમાંથી ચતુર્વિંશતિસૂરિ શાખા જન્મ પામી. દેવસૂરિનો જન્મ સં. ૧૧૪૩, દીક્ષા ૧૧૫૨, સૂરિપદ ૧૧૭૪, સ્વર્ગ ૧૨૨૬ ના શ્રાવણ વદિ ૭ ગુરૂં.

આજ સમયે દેવચંદ્રસૂરિના શિષ્ય હેમચંદ્રસૂરિ વિદ્યમાન હતા તેમણે કુમારપાલને જૈન બનાવ્યા હતા. તેમણે ત્રણ કોટિગ્રંથો (ગાથા પ્રમાણ) રચ્યા છે. જન્મ સંવત્ ૧૧૪૫ ના કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫, દીક્ષા ૧૧૫૦ માં, સૂરિપદ ૧૧૬૬ માં અને સ્વર્ગ ૧૨૨૬+

૪૧ અજિતદેવ.

તત્સમયે વિ. ૧૨૦૧ વર્ષે જિનદત્તેન જિનવલ્લભવ્યવસ્થાપિતં વિધિ-સંઘમેવ (સરખાવો ખરતર પદ્ધ. નં. ૪૩, ૪૪) શરણીકૃત્ય તદ્વૃદ્ધયે

૪૦ § સરખાવો પ્રજાવક ચરિત્ર ૨૧, ૨૮૭.

શિલિવેદશિવે જન્મ દીક્ષા, યુગ્મશ્વરેશ્વરે ।

વેદાશ્વ શંકરે વર્ષે સૂરિત્વમન્નવત્પ્રભોઃ ॥

રસયુગ્મરવૌ, વર્ષે ધ્રાષણે માસિ સંગતે ।

કૃષ્ણપક્ષસ્ત્ર સપ્તમ્યામપરાહ્ને ગુરોર્દિને ॥

મર્ત્યલોકસ્થિતં લોકં પ્રતિબોધ્ય પુરંદર- ।

બોધકા ઇવ તે જમુર્દિવં શ્રીદેવસૂરયઃ ॥

૪૦ + સરખાવો પ્રજાવક ચ. ૨૨ પૃ. ૮૫૧.

શરવેદેશ્વરે વર્ષે કાર્તિકે પૂર્ણિમાનિશિ ।

જન્મભવત્પ્રભોવ્યૌમનાણશંભૌ વ્રતં તથા ॥

રસપદ્મીશ્વરે સૂરિપ્રતિષ્ઠા સમજાયત ।

નન્દદ્વયરવૌ વર્ષેજ્ઞાનસમભવત્પ્રભોઃ ॥

મિથ્યાદક્ ચામુણ્ડારાધિતા । તતો વિધિસંઘસ્યેવ ચામુણ્ડિક્ હિતિ । નામ તથા પત્તનેX જ્ઞીજિનપૂજોત્થાપનન સંઘતાહનમયાદુષ્ટવાહના જાવલપુર ગતઃ । તતો લોકે સ એવૌષ્ઠિક્ હત્યુક્તન્નામ શ્રવણાજ્ઞાતકોધેન સરોષં ભાષમાણઃ ચરતરપ્રકૃતિકત્વાજ્ઞાતઃ । ચરતર હત્યાશ્યાસ્યાતઃ (સરખાવે ૫૨૫૨ પદાવલિ નં. ૪૦).

ચારસવાસસણું વિક્રમકાલાઽ જલહિઅહિણું ।

જિણવલ્લહકોહાઓ કુચ્ચયરગણાઽ ચરહરયા ॥ ૧ ॥

હિતિ વૃદ્ધસંપ્રદાયગાથાયાં જિનવલ્લભાત્ચરતરોત્પત્તિરુક્તા । તત્ત્વ જિન-વલ્લભસ્થાપિતો વિધિસંઘ એવ જિનદત્તદૌષ્ટિકચરતરાદિશ્યાતિભાક્ । વિધિ-સંઘસ્ય તુ મૂલં જિનવલ્લભ એવેત્યભિપ્રાયેણોક્તં બોધ્યં ॥

તથા વિ. ૧૨૧૩ વર્ષે વિઝણપગ્રામે પૌર્ણિમીયકૈકાક્ષનરસિહોપા-ધ્યાયનાઠીશ્રાવિકામ્યામાશ્વલિકમતોત્પત્તિઃ ।

વિ. ૧૨૩૬ વર્ષે પૌર્ણિમીયકનરસિહસૂરિતઃ સાર્ધપૌર્ણિમીયકોત્પત્તિઃ ।

વિ. ૧૨૫૦ વર્ષે પૌર્ણિમીયકાશ્વલિકમતનિર્ગતામ્યાં દેવમદ્રશીલગુણામ્યાં શ્રીશત્રુંજયપરિસરે આગમિકમતોત્પત્તિઃ । યદુક્તં ।

હું નન્દેન્દ્રિયરુદ્રકાલ ૧૧૫૯ જનિતઃ પક્ષોડસ્તિરાકાંકિતો । વેદા-આરુણકાલ ૧૨૦૪ ઔષ્ઠિકમવો વિશ્વાર્કકાલો ૧૨૧૩ઽશ્વલઃ । ષટ્ત્ર્ય-કેષુ ૧૨૩૬ ચ સાર્ધપૌર્ણિમિ હિતિ વ્યોમેન્દ્રિયાર્કે ૧૨૫૦ પુનઃ । કાલે ત્રિસ્તુતિકઃ કલૌ જિનમતે જાતાઃ સ્વકીયાગ્રહાત્ ॥ ?

નોટ—(બીજા ગચ્છ એટલે તપગચ્છની પદાવલિનો પાઠ એમ છે કે કાલે ત્રિસ્તુતિકોડક્ષમંગલરવૌ ૧૨૮૫ મોઘક્રિયાસ્તાપસાઃ ॥ આ પાંચ ગચ્છ માટે વેગર જુઓ પૃષ્ઠ ૮૦૨-૮૦૭).

૪૨ વિજયસિંહ—તેમણે વિવેકમંજરી (વૃત્તિ) સંશોધી.*

૪૧ * એટલે અણહિલપુર પાટણમાં.

૪૨ * આમ હું ધર્મસાગર કહે છે, પણ આ જ્ઞાતિયુક્ત છે. આસડ કવિએ પ્રાયઃ સં. ૧૨૪૮ માં વિવેકમંજરી રચી, અને તેના પર શતિ રચનાર આલમ્બાદેસુરિ મંત્રી વસ્તુપાલના સમકાલીન સં. તેરમી સદીના

૪૩ સોમપ્રભ અને મણિરત્ન.

૪૪ જગચ્ચંદ્ર-તપાગચ્છના પ્રસિદ્ધ સ્થાપક.

ક્રિયાશિથિલમુનિસમુદાયં જ્ઞાત્વા ગુર્વાજ્ઞયા વૈરાગ્યરસૈકસમુદ્રં ચૈત્રગ-
ચ્છીય શ્રીદેવમદ્રોપાધ્યાયં સહાયમાદાય ક્રિયાયામૌઘ્યાદ્ હીરલાજગચ્ચન્દ્ર
સૂરિ રિતિ સ્થ્યાતિભાગ્ બભૂવ । કેચિત્તુ આઘાટપુરે દ્વાત્રિંશતા દિગમ્બ-
રાચાર્યૈઃ સહ વિવાદં કુર્વન્ હીરકવદમેયો જાત ઇતિ રાજા હીરલાજગચ્ચન્દ્ર-
સૂરિરિતિ મળિત ઇત્યાહુઃ । તથા યાબજીવમાચામ્લતપોડમિપ્રહી દ્વાદશવર્ષે
તપાવિરુદ્ધમાપવાન્ । તતઃ ષષ્ઠં નામ વિ. ૧૨૮૫ વર્ષે તપા ઇતિ પ્રસિદ્ધં ।
તથા ચ નિર્ગ્મન્થ ૧ કૌટિક ૨ ચન્દ્ર ૩ વનવાસિ ૪ બૃહદ્રચ્છ ૫ તપા
૬ ઇતિ ષણ્ઠાં નામ્નાં પ્રવૃત્તિહેતવ આચાર્યાઃ ક્રમેણ શ્રી સુધર્મ સ્વામિ ૧
શ્રી સુસ્થિત ૨ શ્રી ચન્દ્ર ૩ શ્રી સામન્તમદ્ર ૪ શ્રી સર્વદેવ ૫ શ્રી
જગચ્ચન્દ્ર ૬ નામાનઃ ષટ્ સૂરયઃ ॥ વેળરતું પૃ. ૮૦૫ જુઓ.

૪૫ દેવેન્દ્ર.

આ સમયે વિજયચ્ચંદ્ર વિદ્યમાન હતા તેઓ વસ્તુપાલના ગૃહમાં
લેખ્યકર્મ કરનાર મંત્રિ હતા. એમને સૂરિપદ જગચ્ચંદ્રે આપ્યું.

લોકૈશ્વ વૃદ્ધશાલાયાં સ્થિતત્વાત્ શ્રીવિજયચ્ચન્દ્રસમુદાયો વૃદ્ધશાલિક
ઇત્યુક્તઃ । તથા લઘુશાલાયાં સ્થિતત્વાત્ શ્રી દેવેન્દ્રસૂરિમિશ્રિતસમુદાયસ્ય
લઘુશાલિક ઇતિ સ્થ્યાતિઃ । યથા પૌર્ણિમીયકમતોત્પત્ત્યનન્તરં તત્પ્રતિપક્ષ-
ભૂતસ્ય તીર્થસ્ય ચતુર્દશીયક ઇતિ નામ ॥

સં. ૧૩૦૨ માં દેવેન્દ્ર ઉજ્જયિનિના મહેશ્વ જિનચંદ્રના બે
પુત્રો નામે વીરધવલ અને ભીમસિંહને જૈનદીક્ષા આપી અને સં.
૧૩૨૩ માં (કવચિત્ ૧૩૦૪ માં) વીરધવલનું વિદ્યાનન્દસૂરિ નામ

ઉત્તરાર્ધમાં વિદ્યમાન હતા. એટલે એ સદીના પ્રારંભમાં વિદ્યમાન આ વિ-
જયસિંહ સૂરિ, તેના સ્વર્ગવાસ પછી રચાયેલા એ શ્રેયનું શોધન ન
કરી શકે એ સ્વાભાવિક છે. આલચંદ્રસૂરિએ પોતાની વૃત્તિના સંશોધક
કરીકે પોતાના સમકાલીન નાગેન્દ્રગચ્છીય વિજયસેનનો નિર્દેશ કરેલ છે.
- 'સિદ્ધરાજ અને જૈનો' એ નામનો પાંડિત લાલચંદ્રનો લેખ.

આપી સ્પરિપદ આપ્યું; અને ભીમસિંહનું ધર્મકીર્તિ નામ આપી ઉપાધ્યાયપદ આપ્યું. વિદ્યાનન્દે વ્યાકરણ બનાવ્યું. કહ્યું છે કે:—

વિદ્યાનન્દાભિધં યેન કૃતં વ્યાકરણં નવં ।

ભાતિ સર્વોત્તમં સ્વલ્પસૂત્રં બહુર્થસંગ્રહં ॥

—મુનિસુંદરની ગુર્જાવલિમાંથી શ્લોક ૧૭૧.

દેવેન્દ્રે નીચલા અથો રચ્યા:—

શ્રાદ્ધ દિનકૃત્ય સૂત્રવૃત્તિ ૨, નવ્યકર્મ અથ પંચકસૂત્રવૃત્તિ ૨, સિદ્ધપંચાશિકા સૂત્રવૃત્તિ ૧, ધર્મરત્નવૃત્તિ ૧, સુદર્શનાચરિત્રમ્ ૧, ત્રીણિ બાળ્યાણિ-ત્રણ બાળ્ય-૩, સિરિ ઉસહવદ્ધમાણુપ્રભૃતિસ્તવાદયઃ કેવિંતુ શ્રાવકદિનકૃત્યસૂત્રં ચિરન્તનાચાર્યાન્તરકૃતમિત્યાહુઃ ॥

દેવેન્દ્રનું સ્વર્ગગમન માલવામાં સં. ૧૩૨૭ માં થયું, અને તેમના નીમાયલા ઉત્તરધિકારી વિદ્યાનન્દસૂરિનું વિદ્યાપુરમાં તેને ૧૩ મે દિવસે થયું, તેથી વિદ્યાનન્દના બાઇ ધર્મકીર્તિ ઉપાધ્યાયે ધર્મધોપનું નામ ધરી સ્પરિપદ લીધું.

૪૬ ધર્મધોપ.

અહીં સાંધુ પૃથ્વીધર અને તેના પુત્ર ઝાંઝણની કથા કહી છે. ધર્મધોપના અંથો નીચે પ્રમાણે છે:—

સંધાચારાખ્ય ભાષ્યવૃત્તિ, સુઅધમ્મેતિ સ્તવં, કાષ્ઠસ્થિતિ અને ભવસ્થિતિ પર સ્તવનો, ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવ ૨૪, શાસ્તાશર્મેતિ નામનું આદિસ્તોત્ર, દેવેન્દ્રૈરનિશમ્ નામનું શ્લેષસ્તોત્ર, યુથં યુવા ધૃતિ શ્લેષસ્તુતયઃ, જય વૃષભેતિ આદિસ્તુત્યાદયઃ. તેમનું સ્વર્ગગમન સં. ૧૩૫૭માં થયું.

૪૭ સોમપ્રભ. જન્મ, સં. ૧૩૧૦, વ્રત ૧૩૨૧, સ્પરિપદ ૧૩૩૨ અને સ્વર્ગવાસ ૧૩૭૩.

તેમના અંથો નીચે પ્રમાણે છે:—

નમિઝ્ઞ મજ્ઞૈ एवं इत्यादि आराधनासूत्रं, सविस्तर-यतिजीतकल्प-सूत्रं, यत्राखिलेत्यादि २८ स्तुतयः, जिनेन येनेति स्तुतयः, श्रीमच्छर्म-त्यादयः ।

તેમણે પોતાના શિષ્ય વિમલપ્રભને સૂરિપદ સં. ૧૩૫૭ માં આપ્યું, અને તે શિષ્ય સ્વર્ગસ્થ થવાથી તેમના શિષ્યો-પરમાનંદ અને સોમતિલકને સૂરિપદ આપ્યાં. સોમતિલક તેમની પાટે બેઠા.

૪૮ સોમતિલક. જન્મ સં. ૧૩૫૫ માઘ, દીક્ષા ૧૩૬૯, સૂરિપદ ૧૩૭૩, સ્વર્ગ ૧૪૨૪.

રચેલા ગ્રંથો:—

બૃહજ્ઞવ્યક્ષેત્રસમાસસૂત્રમ્, સત્તરિસયઠાણમ્, યત્રાખિલ-જયવૃષભ-શાસ્તાશર્મ-વૃત્તયઃ, શ્રીતીર્થરાજ-ચતુરર્થા સ્તુતિ: તદ્વૃત્તિશ્ચ: શુભમાવાનત: શ્રીમદ્વીરં સ્તુત્વે इत्यादि कमलबन्धस्तव, शिवशिरसि० श्री नाभिसंभव० श्रीशैवेय इत्यादिनि बहूणि स्तवनानि ॥

તેમણે અનુક્રમે પદ્મતિલકને, ચન્દ્રશેખરને, જયાનંદને અને દેવ-સુન્દરને સૂરિપદ આપ્યાં.

પદ્મતિલક એક વર્ષ પછી સ્વર્ગ પામ્યા.

ચન્દ્રશેખરનો જન્મ સં. ૧૩૭૩, વ્રત ૧૩૮૫, સૂરિપદ સં. ૧૩૯૩, (સુનિસુંદરની ગુરોવૃત્તિ પ્રમાણે), સ્વર્ગગમન સં. ૧૪૨૩ અને ચન્દ્રશેખરના રચેલા ગ્રંથો:—

ઉષિતમોજનકથા (= વાસિક મોજ્ય કથાનક), ચવરાજર્ષિકથા, શ્રીમત્સ્તંભનકહારબન્ધાદિસ્તવનાનિ (શત્રુંજય રૈવતસ્તુતિ).

જયાનંદ. જન્મ સં. ૧૩૮૦. વ્રત ધારા (નગરી) માં ૧૩૯૨ ના આષાઢ શુદ્ધ ૭ શુક્રે. સૂરિપદ અણહિલપુર પાટણમાં સં. ૧૪૨૦ વૈશાખ શુદ્ધ ૧૦, સ્વર્ગગમન સં. ૧૪૪૧. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—

સ્થૂલમદ્રવરિત્ર, દેવા:પ્રમો યં પ્રમૃતીનિ સ્તવનાનિ.

૪૯ દેવસુંદર. જન્મ સં. ૧૩૯૬, વ્રત ૧૪૦૪ મહેશ્વર ગ્રામમાં, સૂરિપદ અણહિલપુર પાટણમાં ૧૪૨૦; તેમને પાંચ શિષ્ય હતા:—ગાનસાગર, કુલમંડન, ગુણુરત્ન, સાધુરત્ન અને સોમસુંદર.

૪૯ દેવસુંદરસૂરિનો પ્રતિષ્ઠા લેખ મળે છે. સં. ૧૪૫૮ નો ના ૨. ૧૪૬૬ છુ. ૧. ગુણુરત્નનો સં. ૧૪૬૯ છુ. ૧

જ્ઞાનસાગર—જન્મ સં. ૧૪૦૫, દીક્ષા ૧૪૧૭, સૂરિપદ ૧૪૪૧, સ્વર્ગ ૧૪૬૦. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—આવશ્યક, ઓધનિર્ધુક્તિ અને ખીન્ન ગ્રંથો ઉપર અવયુષ્ણિઓ, શ્રીમુનિસુવ્રતસ્તવ, ધનૌક્ષનવખંડ—પાર્શ્વનાથસ્તવ ઇત્યાદિ.

કુલમંડન—જન્મ સં. ૧૪૦૯, વ્રત ૧૪૧૭, સૂરિપદ ૧૪૪૨, સ્વર્ગ ૧૪૫૫ ના ચૈત્રમાં. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—

સિદ્ધાન્તાલાપકોદ્ધાર, વિશ્વશ્રીધરેત્યાયદ્વાદશારચક્રબન્ધસ્તવ, ગરિયો હારબન્ધસ્તવ—વગેરે. તથા વિચારામૃતસંગ્રહ સં. ૧૪૪૩.

ગુણુરત્ન—તેમના રચેલા ગ્રંથો:—કિયારત્નસમુચ્ચય, ષટ્તદર્શન-સમુચ્ચય વૃહદ્વૃત્તિ, લઘુક્ષેત્રસમાસ અવચૂર્ણિ વગેરે.

સાધુરત્ન—તેમણે યતિજીતકદ્દપ પર વૃત્તિ સં. ૧૪૫૬ (નં. ૪૭ સરખાવો) ઇત્યાદિ ગ્રંથો રચ્યા.

૫૦ સોમસુન્દર—જન્મ સં. ૧૪૩૦ માધ વદિ ૧૪ શુક્રે, વ્રત ૧૪૩૭, વાયકપદ ૧૪૫૦, સૂરિપદ, ૧૪૫૭, સ્વર્ગ ૧૪૯૯. ૧૪૯૬ માં રાણુપુર પ્રતિષ્ઠા. ભાવનગર શિલાલેખો પૃ. ૧૧૩, ૧૧૭.

તેમણે રચેલા ગ્રંથો:—યોગશાસ્ત્ર-ઉપદેશમાલા-પદાવશ્યક—નવ-તરવ ઇત્યાદિ ઉપર ખાલાવબોધ કર્યા. તેમના શિષ્યો ૧ મુનિસુન્દર, ૨ જયસુન્દર, (ખીન્ન જયચંદ્ર કહે છે. આ સમયે પ્રખ્યાત દ્વૈમંકર વિદ્યામાન હતા. તેઓ સંભવિત રીતે સિંહાસન દ્વાત્રિશિકાની જૈન

૫૦ સોમસુન્દર સૂરિના પ્રતિષ્ઠાલેખો પુષ્કળ મળે છે. સં. ૧૪૭૫-૮૫-૯૬-૯૯-ના. ૧; ૧૪૮૨-૮૪-૮૫-૮૭-૮૮-૮૯-૯૧-૯૨-૯૪ ના. ૨; ૧૪૪૯-૭૨-૭૪-૭૬-૭૮-૮૧-૮૨-૮૩-૮૪-૮૫-૮૬-૮૭-૮૮-૮૯-૯૦-૯૧-૯૩--૯૪-૯૫-૯૬-૯૮ જુ. ૧, ૧૪૭૧-૭૪-૭૬-૮૦-૮૫-૮૬-૮૭-૮૮-૮૯-૯૦-૯૧-૯૩ જુ. ૨; ૧૪૮૫-૧૪૯૬ (રાણુકપુર) જિ. ૨.

જયચંદ્રના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૦૩-૦૪-૦૫ જુ. ૧, ૧૪૯૬-૧૫૦૨-૦૩-૦૪-૦૫-૦૬ જુ. ૨, ૧૫૦૩-૦૪ ના. ૧, ૨.

ભુવનસુન્દર—પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૪૮૩ ના. ૧.

પદ્ધતિની વાર્તાના કર્તા હતા.) ૩ ભુવનસુંદર અને ૪ જિનસુંદર જયસુંદરનું કૃષ્ણ સરસ્વતિ ખિરદ હતું. જિનસુંદર દીપાલિકા કલ્પના કર્તા હતા.

('મીઝાઓ એમ આપે છે કે જ્ઞાનસાગર ૫૦ મા, કુલમંડન ૫૧ મા, અને સોમસુંદર ૫૨ મા પદ્ધતિ છે).

૫૧ મુનિસુંદર—(ખિરદ કલિસરસ્વતિ-શ્યામસરસ્વતી) જન્મ સં. ૧૪૩૬, વ્રત ૧૪૪૩, વાયકપદ ૧૪૬૬, સૂરિપદ ૧૪૭૮, સ્વર્ગ ૧૫૦૩ કાર્તિક સુદિ ૧. તેમણે નીચેના ગ્રંથો રચ્યા છે:—

ઉપદેશ રત્નાકર, સર્તિકર ઇતિ સમહિમશાન્તિસ્તવ, શુર્વાવલિ. (સં. ૧૪૬૬માં એક વ્રત પ્રમાણે) ઇત્યાદિ.

૫૨ રત્નશેખર—(ખિરદ બાલ સરસ્વતિ), જન્મ સં. ૧૪૫૭ (કવચિત્ ૧૪૫૨), વ્રત ૧૪૬૩, પંડિતપદ ૧૪૮૩, વાયકપદ ૧૪૯૩, સૂરિપદ ૧૫૦૨. સ્વર્ગવાસ ૧૫૧૭ પૌષ વદિ ૬.

તેમણે રચેલા ગ્રંથો—શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણવૃત્તિ (સં. ૧૪૯૬) શ્રાદ્ધ-વિધિસવૃત્તિ (સં. ૧૫૦૬) આચારપ્રદીપ (સં. ૧૫૧૬) (તથા લઘુ-ક્ષેત્રસમાસ વગેરે)

૫૧. મુનિસુંદરના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૦૧ ના. ૧, ૧૪૮૮-૧૫૦૦-૦૧ ના. ૨; ૧૪૯૭-૯૯-૧૫૦૦-૦૧ બુ. ૧, ૧૪૮૯-૯૯-૧૫૦૧ બુ. ૨.

૫૨. રત્નશેખર-સ્તંભતીર્થ બાળી નામના ભટ્ટે બાલ્યવયમાં બાલસર-સ્વતી એવું નામ આ સૂરિને આપ્યું. ૧૧ વર્ષ યુગપ્રધાન પદવી રાખી. (લ. પૌ. પદ્ધતિ) તેમણે બે નામે લક્ષ્મીસાગરસૂરિ અને સોમદેવસૂરિને આચાર્યપદવી આપેલી હતી. રત્નશેખરને ઉપાધ્યાય પદ દેવગિરિવાસી મહા-દેવે દેવવાડા (મેવાડ) માં કરેલા ઉત્સવપૂર્વક સોમસુંદરસૂરિએ આપ્યું હતું (બુઝા સોમસૌભાગ્ય કાવ્ય)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬ બુ. ૧, ૧૫૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૫-૧૭ બુ. ૨, સં. ૧૫૦૭-૧૦-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬ ના. ૧; સં. ૧૫૦૨-૦૪-૦૬-૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૬-૧૭ ના. ૨, ૧૫૦૮-૧૩ જિ. ૨.

સં. ૧૫૦૮માં લુંકા અથવા લુંપાકમત, લેખક લુંકાએ સ્થાપ્યો, અને આ મતમાંથી 'વેશધરો' ઉત્પન્ન થયા. સં. ૧૫૩૩.

૫૩ લક્ષ્મીસાગર—જન્મ સં. ૧૪૬૪ ભાદ્ર ૨, દીક્ષા ૧૪૭૦, પંચાસપદ ૧૪૯૬, વાયકપદ ૧૫૦૧, સૂરિપદ ૧૫૦૮, ગન્ધનાયકપદ ૧૫૧૭.

૫૩. લક્ષ્મીસાગર—મુંડસ્થલમાં મુનિસુંદરસૂરિએ આપેલ વાયકપદ, પેથાપુરમાં પદસ્થાપના. વિદ્યાપુર લાટાપલ્લિમાં પદાનિ (પદસ્થાપના). સાહ નગરાજે પદમહોત્સવ કર્યો. સં. ૧૫૧૮ માં યુગપ્રધાન પદવી લાટાપલ્લી (લારોલ) માં સંઘવી મહાદેવે (જીઓ દેવકુલપાઠક પૃ. ૮, તથા ગુરુગુણરત્નાકર કાવ્ય સર્ગ ૩ શ્લો. ૫-૭) કરેલા મોટા ઉત્સાહપૂર્વક આ સૂરિએ સુધાનંદન અને હેમહંસને વાચનાચાર્યની અને ચૂલા ગણિની સાંઘવીને મહત્તરાની પદવી આપી હતી. લ. પૌ. પદ્મવલીમાં લખ્યું છે કે તે મહાદેવના ઉત્સવપૂર્વક બેને ઉપાધ્યાયની અને ૧૧ ને આચાર્ય પદવી આપી હતી. ગિરિપુર (હુંગરપુર) માં શાહ સાહ્યાકે પ્રતિમા ત્રણ કરાવી તે પ્રતિષ્ઠિત કરી. તેમાં એક ગભારાપાર્શ્વને પ્રાસાદ હતો. (પા-શ્વપ્રભુના મંદિરનો ઉદ્ધાર સાહ્યાકે કર્યો એ સં. ૧૫૨૫ ના આંતરીના શાંતિનાથ મંદિરની પ્રશસ્તિમાંથી જણાય છે—ઓઝાજી). મંડપ (હુંગ) માં સં. ચાંદાકે ૭૨ દેવાલય ૩૬ પૂજેપકરાદય ૨૪ પદ કરાવ્યા તેમાં પ્રતિષ્ઠા કરી સુમતિસાધુને સૂરિપદ આપ્યું, તેનો ઉત્સવ મંડપના સં. સૂરા અને વીરાએ કર્યો. ઉબરહટમાં ૨૪ પદપ્રતિષ્ઠા કરી. શુભરતનને સૂરિપદ આપ્યું—પત્તનમાં દેવગિરિના સંઘવી નગરાજ અને ધનરાજના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક. અમદાવાદના શ્રી સંઘમુખ્ય સંઘવી ગદાકે અર્ચુદમાં પરિકર સહિત ૪૦ અંશુલની પ્રતિમા કરાવી. ખીબજોને સૂરિપદ સીરોહીમાં સં. ખીમકે આપવાનો ઉત્સવ કર્યો. પેથાપુરમાં ચારને ઉપાધ્યાય પદવી આપી. તેમાં પંડિત ચરણપ્રમોદગણિ શિષ્ય પ્રમુખ ૨૪ ને પંડિતપદવી આપી. તે ચરણપ્રમોદગણિએ ઘણા સાધુપરિવારને કલ્પપ્રદાન કર્યું. વિશુધ, મહત્તરા, પ્રવર્તિનીની પદવી ઘણાને આપી. ૫૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી, આમ મહાભાગ્યસૂરિ થયા. (લ. પૌ. પદ્મવલી). પુનઃ માલવદેશમાં ધારનગરે તેમના ઉપદેશથી પ્રાગ્ગાટ જઈ સં. હર્ષસિંહે સત્તધી સુવર્ણ સુકૃતિ પ્રાપ્તિ અગ્યાર નિખળવ્યા. સં. ૧૫૪૭

૫૪ સુમતિસાધુ.

માં ગુર્જરદેશે ધાનધાર ખંડે (પાલણુપુર પાસેના દેશમાં) શ્રીયક્ષની ઉત્પત્તિ થઇ. સૂરિએ ભુતગામે બલદુર્ઠે પાંચ પ્રાસાદ પ્રતિષ્ઠવા. સં. ૧૫૩૭ (?) માં હાડોતીદેશે સુમાહલી ગામમાં શ્રી સૂરિનો સ્વર્ગવાસ થયો. સોમદેવસૂરિનો વાગડદેશના વઢિયાર નગરમાં સ્વર્ગવાસ થયો. (વીરવંશાવલી જ્ઞે. સા. સંશોધક ખંડ ૧ પૃ. ૪૬-૫૦)

તેમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૫૧૭-૧૬-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૬-૩૦-૩૨-૩૩-૩૪-૩૫-૩૬-૩૭-૩૮ ના ૧; ૧૫૧૮-૧૬-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૬-૩૦-૩૪-૩૫-૩૬-૪૧-૪૨-૫૦ ના. ૨, ૧૫૧૭-૧૮-૧૬-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૭-૨૮-૨૬-૩૦-૩૧-૩૨-૩૩-૩૪-૩૫-૩૬-૩૭-૩૮-૪૦-૪૨ જુ. ૧; ૧૫૧૮-૨૧-૨૨-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧-૪૨-૪૩ જુ. ૨. ૧૫૧૮-૧૫૨૫ જિ. ૨.

તેમણે ૧૧ ને આચાર્યપદ આપેલ તેનાં નામઃ—સુધાનંદન, રત્નમંડન, શુભરત્ન, સોમજય-જિનસોમ-જિનહંસ-સુમતિમંદિર-સુમતિસાધુ, ઇન્દ્રનંદિ, રાજપ્રિય આદિ.

૫૪. સુમતિસાધુ—જન્મ સં ૧૪૬૪ મેવાડના ભલ્લર (ભલ્લર) માં પિતા ગજપતિશાહ, માતા સંપૂરીદેવી, મૂલનામ નપરાજ. દીક્ષા રત્નશેખરસૂરિ પાસે સં. ૧૫૧૧, દીક્ષાનામ સુમતિસાધુ. લક્ષ્મીસાગરસૂરિએ પંડિતપદ આપ્યું ને તેજ સૂરિએ પછી સં. ૧૫૧૮ માં ઇડરમાં શ્રીપાલ આદિના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક આચાર્યપદ (ગચ્છનાયકપદ) આપ્યું. સ્વર્ગવાસ (ખમણુર ગામમાં) સં. ૧૫૫૧-જુઓ ‘સુમતિસાધુસૂરિ વિવાહલો’ એ૦ રા. સં. ભાગ ૧.

‘વીરવંશાવલી’ માં એમ આપ્યું છે કેઃ—જન્મ અર્જુનદાસને વેલાંગરી નગરે પ્રા. વ. નારણગોત્રે શા. ટિહુ, સ્ત્રી રૂડી કુળે સં. ૧૪૬૪, દીક્ષા સં. ૧૫૧૧, ગચ્છનાયકપદ ૧૫૧૮ (? ૧૫૩૮ હોય). તેમણે જસલમેર, કૃષ્ણગઢ, અર્જુનદાસન, દેવકપદ્મજી, ગઢનગર, ખંભાયત, ગંધાર, ઇડર નગરે જ્ઞાનદોશ ગીતાર્થ પાસે શોધાવ્યા. તેમના ઉપદેશથી માલવદેશે માંડવગઢે પ્રા. વ. સર-હડીયા ગોત્રે સા. સહસ્રાએ અર્જુનદાસને ઉપર અચલગઢમાં પાંચલાખ મનુષ્યોના સંઘ લઈ ઋષભદેવનો ચતુર્મુખ પ્રાસાદ નિપજવી તેમાં ચાર બિંબ કરાવ્યાં. તેમાં ૮ બિંબ દાહસગિયા ને ૪ બિંબ ચતુર્મુખ પ્રાસાદના.

૫૫ હેમવિમલ.

સં. ૧૫૬૨માં ત્રિસ્તુતિક મતમાંથી કટ્ટક મત જુદો પડ્યો.

સં. ૧૪૫૪ (૧ ૧૫૪૪)માં સૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરી. સં. ૧૫૫૧ માં ખમણર ગામમાં સ્વર્ગવાસ 'જે. સા. સંશોધક ખંડ ૧ અંક ૩ પૃ. ૫૧.

‘લ પૌ. પદ્મવલી’માં જણાવ્યું છે કે:—‘તેઓ મંડપ (દુર્ગ) ગયા ત્યાં પ્રવેશોત્સવ મહાડંબરથી કરવામાં આવ્યો. ૧૧ શેર સુવર્ણ ને ૨૨ શેર રૂપાની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરી. વટપદ્મીમાં સૂરિમંત્ર આરાધી હેમવિમલ-સૂરિને પદ્મધર સ્થાપ્યા. તેની પૂર્વે સૂરિપદ્મધર ઈશ્વરનંદિ તથા કમલકલશને સ્થાપ્યા હતા, પણ તે ગચ્છભેદ કરશે એમ જાણી પોતાના પદ્મધર તે પૈકી કોઇને સ્થાપ્યા નહિ. ૬૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી. ૧૮૦૦ સાધુનો પરિવાર હતો.’

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૪૪-૪૬-૪૭-૪૮ જી. ૧; ૧૫૪૦-૪૬-૪૭ જી. ૨.

૫૫. હેમવિમલ-જન્મ મારવાડના વડગામમાં સં. ૧૫૨૨ કાર્તિક સુદ ૧૫, પિતા ગંગરાજ, માતા ગંગારાણી, મૂલનામ હાદકુમાર, દીક્ષા લક્ષ્મીસાગરસૂરિ પાસે સં. ૧૫૩૮, દીક્ષાનામ હેમધર્મ, આચાર્યપદ પંચવાસ (ગૂર્જરાત)માં શ્રીમાલી પાતાએ (પાતાકે) કેરેલા ઉત્સવપૂર્વક સુમતિસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૫૪૮, સૂરિનામ હેમવિમલ, કિયોદ્ધાર સં. ૧૫૫૬, પછી ઈડરવાસી કોઠારી સાયર અને શ્રીપાલે તેમનો ગચ્છનાયક તરીકે પદમકોત્સવ કર્યો કે જેમાં ત્યાંના રાજા રાયલાણે ભાગ લીધો હતો. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૫૬૮-જે. રા. સં. ૩ પૃ. ૮૦ આ સ્વર્ગવાસનો સંવત્ ૧૫૬૮ ખોટો છે ને તે સં. ૧૫૮૩ (માર ૧૫૮૪) જોઇએ. વીરવંશાવલીમાં ૧૫૬૮ જ જૂલથી છપાયો ભાગે છે તે પરથીજ આ એ૦ રા. સંમહકારની ભૂલ થયેલી.

‘વીરવંશાવલી’માં વિશેષ આપ્યું છે કે ‘સં. ૧૫૫૫ વર્ષે ગૂર્જરાતે વઢિયાર ખંડે પંચાસરા નગરછે શ્રીમાલી વ. સં. પાતર્થ સૂરી પદ્મોત્સવ કીધો.’

તેમના શિષ્ય હર્ષકુલે સં, ૧૫૮૩માં સુયગડાંગ દીપિકા રચી.

તેમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૫૪૧-૪૬-૪૭-૪૮-૫૧-૫૨-૫૩-૫૪-૫૫-૫૬-૫૭-૫૮-૬૧-૬૩-૬૪-૬૭-૭૧-૭૨-૭૬-૭૭-૭૮-૮૧-૮૪ જી. ૧; ૧૫૫૧-૫૩-૫૫-૫૬-૬૩-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮-૭૭-૮૦-૮૪-૮૭ ? જી. ૨. ૧૫૫૯-૬૪-૬૬-૭૧-૭૬ ના. ૧; ૧૫૫૨-૫૪-૫૭-૬૦-૬૧-૬૫-૬૬-૮૦ ના. ૨.

તેના સ્થાપક ગૃહસ્થ કટુક (કડવો) હતો. સં. ૧૫૭૦માં હુંકામતમાંથી વીજા નામના વેશધરની અસરથી વીજામત જુદો પડ્યો; અને સં. ૧૫૭૨માં નાગપુરીય તપાગજીમાંથી ઉપાધ્યાય પાર્શ્વચંદ્ર (યા પાશચંદ્ર)ની અસરથી તેના નામ પરથી કહેવાતો પાર્શ્વચંદ્રમત (પાશચંદ્રમત) જુદો પડ્યો.

૫૬ આનન્દવિમલ—જન્મ સં. ૧૫૪૭ ઇલાહુર્ગ (ધડર) માં,

૫૬ આનન્દવિમલ—પિતા એસવાળ મેધજી, માતા માણેકદે, મૂળ નામ વાધજી, દીક્ષા હંમવિમલસૂરિ પાસે, દીક્ષાનામ આનંદવિમલ (અમૃતમેર-વીરવંશાવલી), ઉપાધ્યાયપદ તેજસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૫૬૮, પછી સિદ્ધ-પુરમાં આચાર્યપદ, સં. ૧૫૭૦ ડાળલામાં ખંભાતવાસી સોની જીવુ અને નગરાજે કરેલા ઉત્સવપૂર્વક પદરથાપના થઇ. આ સમયે શિથિલતા પ્રવર્તતી હતી. તપક્રિયા વગર મોટી પદવી ધરાતી હતી, જિનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ આચરણ હતાં. કથણી કંઈ, ને રહેણી કંઈ એમ છતાં લોક પાસે વંદના કરાવાતી. અભિમાન વિરોધ, પરિગ્રહનું ગ્રહણ આદિથી શુદ્ધ સાધુતા નહોતી. આથી તેમણે શુદ્ધ સાધુનો ઉગ્ર આચાર પાલી અને સ્થળે સ્થળે જઈ ઉગ્ર વિહાર કરી ક્રિયાદ્ધાર સં. ૧૫૮૨ માં પાટણ પાસે વડાવલીમાં કર્યો. તેમાં શિષ્ય વિનયભાવની મદદ લીધી. સોમપ્રભસૂરિએ પૂર્વે મરૂભૂમિમાં પાણીના દુર્લભ-પણાથી સાધુવિહાર બંધ કરેલો. તે તેમણે મરૂભૂમિમાં વિહાર કરી ખુલ્લો કર્યો. જેસલમેરનાં ૬૪ દેરાસરો બંધ હતાં તે ઉધડાવી તેમાં પૂજા ચાલુ કરાવી. સં. ૧૫૯૬ ના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૭ ને દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ. તેઓએ ઉપવાસઆદિ બહુ તપ કર્યો હતા.

તેમણે સં. ૧૫૮૨ માં ગચ્છભાર પોતાના ગુરૂભાઈ સૌભાગ્યહર્ષને આપ્યો કે જેમણે લઘુશાલા લઘુપાશાલ નામની એક શાળા કાઢી પોતાની પાટે સોમવિમલસૂરિને સ્થાપ્યા હતા. બીજી બાજુ આ આણંદવિમલસૂરિએ પોતાની પાટે વિજયદાનસૂરિને સ્થાપ્યા. (જુઓ આણંદવિમલ સૂરિરાસ ઐ. રા. સં. ભાગ ૩, તે સૂરિની સગાઈ ઐ. સગાયમાળા, તથા જૈન ઐ. ગુર્જરકાવ્ય સંચય.)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૫ ના. ૨, સં. ૧૫૯૦-૯૫ જી. ૧, ૧૫૯૫ જી. ૨,

વ્રત ૧૫૫૨, સૂરિપદ ૧૫૭૦, સ્વર્ગસ્થ ૧૫૮૬ ચૈત્ર સુદિ ૭ અહમ્મ-મદાવાદમાં. સં. ૧૫૮૭ માં દો. કર્મોએ શત્રુંજયોદ્ધાર કર્યો.

૫૭ વિજયદાન—જન્મ સં. ૧૫૫૩ જામલામાં, દીક્ષા ૧૫૬૨, સૂરિપદ ૧૫૮૭, સ્વર્ગસ્થ ૧૬૨૨ વૈશાખ સુદિ ૧૨ વટપટ્ટીમાં (વડલીમાં).

૫૮ હીરવિજય—કે જેમણે અકબર બાદશાહને જૈન કર્યો (સરખાવો ખરતર પટ્ટાવલિ નં. ૬૧ ના પેટામાં) જન્મ સં. ૧૫૮૩

૫૭ વિજયદાન—જામલા ગામ ગૂર્જરાતના હિમ્મતનગરથી ઉત્તરમાં ૬ મૈલ પર છે. પિતા ભાવડ, માતા ભરમાદે. મૂલનામ લક્ષ્મણ. દીક્ષા દાનહર્ષ પાસે સં. ૧૫૬૨, દીક્ષાનામ હૃદયધર્મ. દાનહર્ષની રત્નથી આનંદવિમલસૂરિએ તેમને આચાર્યપદ શીરોહીમાં આપ્યું સં. ૧૫૮૭, સૂરિનામ વિજયદાવસૂરિ, સ્વં વડાવલી ગામ-પાટણ પાસેનું.

તેમણે ધણા દેશ ગામમાં વિહાર કરી અનેક જિનપ્રતિષ્ઠા કરી હતી. તેમના ઉપદેશથી સુલતાન મહમ્મદના મંત્રી ગલરાજ (ઉર્ફે મલિકશ્રી નગદલે) છ મહિનાનો કર છોડાવી શત્રુંજયનો મોટો સંઘ કાઢ્યો; વળી ગંધારના રામજીશાહે તથા અમદાવાદના કુંવરજીશાહે શત્રુંજયપર ચોમુખ, અષ્ટાપદ વગેરેનાં મંદિરો અને દેરીઓ કરાવી. ગિરિનારના જીર્ણપ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો. સં. ૧૬૧૬ માં ધર્મસાગરને ગચ્છબહાર ને તેના ગ્રંથ નામે 'કુમ-તિકંદકુદાલ' ને જલશરણુ કરેલ હતા.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૦૩-૧૬૧૨ ના. ૧; સં. ૧૫૯૬-૧૬૦૧-૧૬-૧૭-૧૯-૨૨ ના. ૨ ૧૫૯૬-૧૬૧૫-૧૭ યુ. ૧, ૧૫૯૨-૯૫-૯૬-૯૮-૧૬૦૪-૧૨-૧૭ યુ. ૨. ૧૬૨૦ ગે. રે.

૫૮ હીરવિજય—વીસા ઓશવાલ કુંરા (કુંવરજી) પિતા, નાથી માતા, મૂલ નામ હીરજી, સૂરિપદ સં. ૧૬૧૦ પૌષ સુદિ ૫. અકબરબાદશાહને એકંદર ત્રણ વખત મળ્યા. તેમાં પહેલા સં. ૧૬૦૯ જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૩ ફતેપુર-સીક્રીમાં, તે વખતે બાદશાહે પ્રસન્ન થઈ પુસ્તકોનો ભંડાર ભેટ કર્યો કે જે આગ્રામાં સ્થાપિત કર્યો. આ પછી અમુક સમયે પર્યુષણના આઠ દિવસોમાં કોઈ પણ જીવની હિંસા ન થાય એવા હુકમની માગણી કરી. બાદશાહે ચાર દિવસ પોતાની તરફથી ઉમેરી એકંદર બાર દિવસ (શ્રા. વદિ ૧૦ થી ભા. સુદિ

માર્ગશીર્ષ સુદિ ૯ પ્રહલાદનપુર (પાલણપુર) માં, દીક્ષા ૧૫૯૬ કાર્તિક વદિ ૨ પાટણમાં, વાયકપદ ૧૬૦૮ માધ સુદિ ૫ નારદપુરિમાં (નાડ-લાઇમાં), સુરિપદ ૧૬૧૦ શિરોહીમાં, સ્વર્ગગમન ૧૬૫૨ ભાદ્રપદ સુદિ ૧૧ ઉન્માનગરમાં (ઉના-કાઠિયાવાડમાં).

૫૯ વિનયસેન—જન્મ સં. ૧૬૦૪ નારદપુરિમાં. દીક્ષા ૧૬૧૩, બાદશાહ અકબર પાસેથી 'કાલિ સરસ્વતી'નું બિરુદ મેળવ્યું, સ્વર્ગસ્થ ૧૬૭૧ જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૧ સ્તંભતીર્થ (ખંભાત) માં.

૬ સુધી) માં પ્રાણીવધ બંધ રહે તેનાં છ ફરમાન કાઢી ગુજરાત, માળવા, અજમેર, દીલ્લી, ફતેપુર અને લાહોર એમ પાંચ સ્થળે મોકલી, છઠું સૂરિ-જીને આપ્યું. પછી વર્ષમાં છ માસ સુધી જીવંત પાળવાના, ઘોડા, ગાય, બળદ, ભેંસ અને પાડા એ જીવોનો વધ બંધ કરવાના, ઘણા કેદીઓના મુક્ત કરવાના, જીજ્યા વેશે બંધ કરવાના, રાત્રીજ્યાદિ તીર્થ કરમુક્ત કરવાના રાજહુકમ મેળવ્યા હતા. 'જગદગુર'નું બિરુદ મળ્યું.

તેમણે જંબૂદ્વીપ પ્રજ્ઞાપિ દીકા, અંતરીક પાર્શ્વનાથ સ્તવ આદિ કૃતિઓ રચી છે. આ મહા પ્રભાવક આચાર્ય થયા છે. સ્વર્ગવાસ પછી ઉનામાં લાડકીબાઈએ સૂરિનો સ્તૂભ બનાવી પગલાંની સ્થાપના કરી હતી. વિશેષ માટે જુઓ સંસ્કૃત હીરસૌભાગ્ય કાવ્ય (નિર્ણુસાગર મુદ્રિત), ઋષભદાસ કૃત હીરવિજય સૂરિનો રાસ (આ. કા. મહોદધિ), સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ (મુનિ વિદ્યાવિજયજી), તે સૂરિપદની સગાયાદિ (એ. સગાયમાળા અને જ. એ. ગ. કા. સં.). તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો પુષ્કળ છે:—સં. ૧૬૧૧-૨૩-૨૮-૩૦-૩૪-૩૮-૪૪-૪૭ ના. ૧; સં. ૧૬૧૭-૨૪-૨૭-૨૮-૩૩-૩૭-૩૮-૪૧-૪૨-૪૪-૫૧ ના. ૨; ૧૬૨૪-૨૮-૩૦-૩૬-૩૭-જી. ૧; ૧૬૨૨-૨૪-૨૬-૨૭-૨૮-૩૦-૩૧-૩૨-૩૭-૩૮-૪૪-૫૩ જી. ૨; ૧૬૨૦-૪૨-૫૦ ગે. ૨.

૫૯ વિનયસેન—જન્મ ૧૬૦૪ ડા. સુ. ૧૫ નાડલાઈ મારવાડમાં. કદ્ય-સિંહના રાજ્યમાં ઓશવાલ વંશે વૃદ્ધશાખામાં શાહ કલાશા પિતા, કોડાં દે માતા. મૂલનામ જયસિંહ, દીક્ષા ૧૬૧૩ જ્યેષ્ઠ સુ. ૧૧ સૂરતમાં વિજયદાનસૂરિ પાસે. દીક્ષા નામ જયવિમલ, પંડિતપદ ખંભાતમાં આવિકા પૂનીના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક સં. ૧૬૨૬, ઉપાધ્યાય પદસહિત આચાર્યપદ અમદાવાદમાં મૂલા

૬૦ વિજયદેવ—જન્મ સં. ૧૬૩૪, દીક્ષા ૧૬૪૩, પંન્યાસ પદ ૧૬૫૬; જહાંગીર આદશાહ તરફથી ‘મહાતપા’ બિરૂદ મેળવ્યું. સ્વર્ગસ્થ સં. ૧૭૧૩ આષાઢ સુદિ ૧૧ ઉમ્ના નગર (ઉના) માં. પોતે નીમેલા ઉત્તરાધિકારી વિજયસિંહ પૌતાની પહેલાં સ્વર્ગસ્થ થયા.

શેઠ અને દીપા પારેખે કરેલા ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું સં. ૧૬૨૮ ફાલ્ગુ શુદ્ધિ ૭. તેમની પાટસ્થાપના પાટણમાં સં. ૧૬૩૦ પૌષ વદિ ૪. સ્વર્ગવાસ ખંભાતના અકબરપુરમાં સં. ૧૬૭૨ ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૧.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો, સં. ૧૬૪૩-૫૨-૫૩-૫૮-૬૭ ના. ૧; ૧૬૩૩-૪૩-૫૨-૫૬-૬૧-૬૭-૭૦ ના. ૨; સં. ૧૬૪૨-૪૩-૫૪-૫૫-૫૬-૬૩ જી. ૧; ૧૬૩૨-૪૨-૪૩-૪૪-૫૪-૫૬-૫૮-૫૯-૬૧-૬૨-૬૮ જી. ૨; ૧૬૫૦-૫૨ ગે. રે.

૬૦ વિજયદેવ—જન્મ ઇડરવાસી ઓશવાલ સાહ ચિરાને ત્યાં રૂપાઈમી. દીક્ષા અમદાવાદમાં વિજયસેનસૂરિ પાસે. પંન્યાસ પદ સિન્દરપુરમાં; સૂરિ-પદ સં. ૧૬૫૬ ના વૈશાખ સુદિ ૪ ખંભાતના શ્રીમદ્ભ શાહે અદાર સહસ્ત્ર ખર્ચી કરેલા ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું. પાટણના પારેખ સહસવીરે પાંચ હજાર ખર્ચી ગણાજ્ઞાનો નંદમહોત્સવ કર્યો સં. ૧૬૬૧ પૌષ વદિ ૬ રવિ. ભદ્રારક પદ સં. ૧૬૭૧. જહાંગીરઆદશાહે ‘મહાતપા’ બિરૂદ માંડવગઢમાં આપ્યું સં. ૧૬૭૪. તેમના ઉપદેશથી ઉદેપુરના રાણા જગત્સિંહજીએ પીછાલા અને ઉદયસાગર એ બે તળાવમાં માછલાંની જળ બંધ કરી, રાજ્યાભિષેક દિને, જન્મભાસમાં, ભાદ્રપદમાસમાં કોઈ જીવ ન મારે તેવો રાજ્યમાં હુકમ કર્યો. મર્યાદદુર્ગમાં કુંભારાણાએ કરાવેલ જિનચૈત્યનો ઉદ્ધાર કર્યો. ૧૬૭૫ માં આરાસજીમાં (કુંભારીઆમાં) પ્રતિષ્ઠા કરી. ૬૪ પંડિતો ઇડરમાં કર્યા સં. ૧૭૦૫; સ્વર્ગગમનના સ્થાન ઉનામાં શેઠ રાયચંદ બજારાણીએ તેમનો સ્તૂલ હીરવિજયસૂરિના સ્તૂલ પાસે કરાવ્યો. વિશેષ માટે જીઓ વિજયદેવ માહાત્મ્ય આદિ ગ્રંથો.

તેમના પુષ્કળ પ્રતિષ્ઠાલેખો છે:-સં. ૧૬૫૮-૬૮-૭૪-૭૭-૮૩-૮૪-૮૫-૮૬-૮૭-૮૪-૧૭૦૦-૦૩ ના. ૧; સં. ૧૬૫૧-૬૭-૭૪-૭૭-૮૫-૮૬-૮૭-૮૪-૮૭-૮૯-૧૭૦૧-૦૫-૦૭ ના. ૨; ૧૬૬૩-૭૦-૭૨-૭૪-૭૫-૭૭-૭૮-૮૧-૮૨-૮૩-૮૬-૧૭૦૧-૦૫-જી. ૧; ૧૬૬૬-૭૭-૮૩-૮૩-૮૭-૧૭૦૦ જી. ૨. ૧૬૬૫-૬૬-૭૪-૭૫-૮૧-૮૬-૮૭ જી. ૨. ૧૬૭૬-૮૬-૬૬ ગે. રે.

વિજયસિંહ—જન્મ સં. ૧૬૪૪ મેડતામાં, દીક્ષા ૧૬૫૪, વાયકપદ ૧૬૭૩, સૂરિપદ ૧૬૮૨. સ્વર્ગસ્થ ૧૭૦૯ આષાઠ સુદિ ૨.

૬૧ વિજયપ્રભ—જન્મ સં. ૧૬૭૭ કચ્છના મનોહરપુરમાં, દીક્ષા ૧૬૮૬, પંચાસપદ ૧૭૦૧, સૂરિપદ ૧૭૧૦ ગંધાર બંદિરમાં, સં. ૧૭૩૨ માં નાગોરમાં પોતાના પટ્ટધર તરીકે વિજયરત્નની નિમણુક કરી.

અહીં હસ્તલિખિત પ્રત પૂરી થાય છે.

અક્ષિત માર્ચ ૧૮૮૨.

કલ્પાટ.

વિજયસિંહ—પિતા ઓસવાળ નયમલ્લ, માતા નાયકદે. મૂલનામ કર્મચંદ્ર. પિતા સાથે વિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા સં. ૧૬૫૪ મહા સુદિ ૨, દીક્ષાનામ કનકવિજય, પંડિતપદ સં. ૧૬૭૦, ઉપાધ્યાય-વાચકપદ પાટણમાં શાવિકા લાલિયે કરાવેલી પ્રતિષ્ઠા વખતે વિજયદેવસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૭૩. સૂરિપદ ૧૬૮૧ (૨) વૈશાખ સુદિ ૬ ઇડરમાં વિજયદેવસૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૮૪ પૌષ સુદિ ૬ બુધે જલોરમાં મંત્રી જયમલ્લે ગણાનુજ્ઞાનો નંદિ-મહોત્સવ કર્યો. મેડતા, કિશનગઢમાં પ્રતિષ્ઠાઓ. સ્વર્ગવાસ અમદાવાદના નવીનપુરા (નવાપુરા)માં થયો. જુઓ અ. સત્રાયમાળા.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો, સં. ૧૬૮૪-૮૬-૮૭-૮૮-૯૩-૯૭-૧૭૦૧ ના ૧; સં. ૧૬૮૬-૯૩-૯૬-૧૭૦૧-૦૩ ના. ૨; ૧૬૯૩-૧૭૦૫ ખુ. ૧, ૧૭૦૦ જિ. ૨. ૧૬૮૯-૯૬-૧૭૧૦ ગે. ૨.

૬૧. વિજયપ્રભ—કચ્છદેશ વરાહી ગામે પિતા ઓશવાલ શા શિવગણુ, માતા ભાણી. માધ સુદિ ૧૧. દીક્ષા વિજયદેવસૂરિ પાસે લઈ નામ વીરવિજય રાખ્યું. મૂરિપદ સં. ૧૭૧૦ (૧૭૦૯) વૈશાખ સુદ ૧૦ ગંધારમાં, તેનો ઉત્સવ અમદાવાદવાસી અખેચંદ દેવચંદની પત્નિ સાહિબદેએ કર્યો હતો. સં. ૧૭૧૧ માં અમદાવાદમાં સુરાના પુત્ર સા. ધનજીએ આઠ હજાર ખર્ચી ગણાનુજ્ઞાનો નંદિમહોત્સવ કર્યો હતો. (વંદન મહોત્સવ અમદાવાદમાં ૧૭૧૧ કાર્તિક વદિ ૨ દિને થયો હતો.) સં. ૧૭૪૬ માં ઉનામાં સ્વર્ગવાસ. (જેઠ સુદિ ૧૨).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો. સં. ૧૭૧૩-૧૭૧૪ ના. ૨; ૧૭૧૩ ખુ. ૨, ૧૭૨૧ જિ. ૨. ૧૭૧૦ ગે. ૨.

૬૨ વિજયરત્ન—પિતા પાલણુપુર વાસી ઓસવાલ હીરા, માતા હીરાદે. મૂલનામ જોડો યા જયતસી. જન્મ સં. ૧૭૧૧, ગિરનાર યા-ત્રાએ જન્મી માતા સહિત દીક્ષા સં. ૧૭૧૭, દીક્ષાનામ જીતવિજય, સં. ૧૭૨૬ માં તેર વર્ષની વયે પંચાસ પદ લીધું. આચાર્યપદ સં. ૧૭૩૨ માધ વદિ ૬ રવિ દિને નાગોરમાં મૂળોત મોહનદાસે બાર હજાર ખર્ચો કરેલા ઉત્સાહપૂર્વક વિજયપ્રભ સૂરિએ આપી પાટ પર સ્થાપ્યા. સં. ૧૭૩૩ વર્ષે નડુલાઈમાં શ્રાવક સા. રાયકરણે મેડતા મધ્યે વાંદણા મહોત્સવ કીધો. સ્વર્ગવાસ ઉદયપુરમાં સં. ૧૭૭૩ બાદરવા વદિ ૨. ત્યાં થૂમ કરાવી છે. તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૭૬૫-૧૭૭૧ ના. ૧.

૬૩ વિજયક્ષમા—જન્મ મારવાડના પાલીમાં પિતા ચતુરજી, માતા ચતુરંગદે, જન્મ સં. ૧૭૩૨, નામ ખીમસી; સં. ૧૭૩૯ માં પાલિમાં વિજયરત્નસૂરિ પાસે દીક્ષા, સં. ૧૭૫૬ માં પંચાસ પદ, આ-ચાર્યપદ ઉદયપુરમાં મહારાણા સંત્રામસિંહની હાજરીમાં સં. ૧૭૭૩ બાદરવા સુદિ ૮ મંગળને દિને વિજયરત્ને આપ્યું. તે વખતે દેવવિજય, લખિંધવિજય અને હિતવિજયને પાઠકપદ (ઉપાધ્યાય પદ) અપાયાં. આ ઉત્સવમાં ઉદેપુર સંઘે વીસ હજાર ખર્ચ્યા. મહા શુદ્ધ ૬ દિને પદ મહોત્સવ ઉદયપુરના સંઘે કર્યો તે વખતે ત્રણસો સાધુઓને પંચાસ પદ અપાયું. (જુઓ જિજ્ઞાંસાગરકૃત વિજયક્ષમાસૂરિનો શ્લોકોકો). સં. ૧૭૮૫ માં દીવમાં સ્વર્ગવાસ.

૬૪ વિજયદયા—સૂરિપદ દીવબંદરે સં. ૧૭૮૫. માંગરોળમાં પાટ પર સ્થપાયા. સૂરતમાં ૧૪ (કોષ્ટ નવ કહે છે.) ચોમાસાં કર્યા. સ્વર્ગવાસ સોરઠના ધોરાજીમાં સં. ૧૮૦૯ વૈશાખ વદ ૭, ત્યાં થૂમ કરવામાં આવ્યો. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૮૫-૯૫ ખુ. ૧. ૧૭૮૮-૮૫ ગે. ૩.

૬૫ વિજયધર્મ—જન્મ મેવાડના રૂપનગરમાં ઓસવાલ પ્રેમ-ચંદ સુરાણાને ત્યાં માતા પાટમદેવી થયો, સં. ૧૮૦૩ માં માગસર

શુદ્ધિ ૫ ને દિને ઉદેપુરમાં આચાર્યપદ, સં. ૧૮૦૬ માં મારવાડના કછોલી ગામમાં (આયુપાસે) ગચ્છનાયક પદ. સં. ૧૮૨૬ માં સુરતના વાસી કચ્છરાબાઇ તારાચંદે સિદ્ધાયલ-શત્રુંજય પર આચાર્ય પાસેધણું જિનબિં-ભોની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તેમણે ભુજનગરના અધિપતિના અન્યાય મટાડી તેને જિનમાર્ગ પર રક્ત અને મધમાં સત્યકત કર્યો હતો. સં. ૧૮૪૧ માર્ગશીર્ષ વદિ ૧૦ દિને મારવાડના બલુંદઠ ગામમાં સ્વર્ગવાસ. સં. ૧૮૪૧ મેડતા મધ્યે બંડારી ભવાનદાસે બે સહજ ખરચી નિર્વાણ મહોત્સવ કર્યો હતો. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૮૦૮ ના. ૨; ૧૮૨૫-૨૮-૩૯ યુ. ૧;

૬૬ વિજયજિનેન્દ્ર—મારવાડમાં શુદ્ધાંતિ (સોજલ) માં જન્મ સં. ૧૮૦૧, મેતા હરખચંદ પિતા, ગમાનઆઇ માતા, દીક્ષા સં ૧૮૧૭, સુરિપદ સં. ૧૮૪૧ માગસર સુદિ ૫; અને પાટપર સ્થપાયા. માગસર શુદ્ધ ૧૦ દિને બદારક પદ જોતારણુ મધ્યે સુરિમંત્રારાધન. સુરતના મોદી પ્રેમચંદ લવજીએ વિજયધર્મસૂરિના ઉપદેશથી સિદ્ધાયલ પર આંધેલા આવન જિનાલય મંદિરમાં અનેક જિનબિંભોની પ્રતિષ્ઠા કરી સં. ૧૮૪૩ માધ સુદિ ૧૧, વિહારમાં પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૮૪૫, પાટણમાં સહસ્રકૂટ આદિ બે હજાર બિંબની પ્રતિષ્ઠા સં. ૧૮૫૭ માધ સુદિ ૭ વગેરે અનેક સ્થલે પ્રતિષ્ઠા કરી. સ્વ. સં. ૧૮૮૪ પોસ વદિ ૧૧ સિરોહીમાં. તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૮૪૫ ના. ૧; સં. ૧૮૪૮-૭૩-૭૬-૮૦ ના. ૨; ૧૮૪૫-૫૪-૬૧-૭૩ યુ. ૧; ૧૮૪૩-૪૫-૬૦ ગે. રે.

૬૭ વિજયદેવેન્દ્ર. મારવાડના સેત્રાવનગરમાં જન્મ, દીક્ષા શત્રું-જ્યમાં સં. ૧૮૭૭, સુરિપદ સીરોહીમાં સં. ૧૮૮૪ માધ સુદિ ૧, ઉદયપુરના મહારાણા ભીમસિંધજી યુવાનસિંધજીએ ચંગીર, આમર, છડી, દુસાલા અને પાલખી મોકલી, મહારાજ શિવસિંધજીએ પણ દુસાલા વગેરે ચીજો મોકલી.

(૬૭-૬૮ ની હકીકત બાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં એક પટ્ટાવલીની પ્રત કે જે સં. ૧૮૮૮ ના પોસ વદ ૧ ને દિને આણેકવિજય ઉપાધ્યાયે

લખી છે તે પરથી લીધી છે.) પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૮૮૦-૮૮-૯૨ ખુ.
૧. ૧૮૯૭-૧૯૦૫-૧૧-૨૪ ગે. રે.

૬૮ વિજયધરજીન્દ્ર. તેમનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૩૧ નો મળે
છે (જીઓ નં. ૧૪૬૯ ના. ૨ એટલે નાહરકૃત જૈન લેખ સંગ્રહ
ખંડ ૨ જો).

૬૯ વિજયરાજ.

તેમનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૪૯ ના. ૧, ૧૯૪૩-૧૯૪૮ ના.
૨. મળે છે.

૨ ક વૃદ્ધ (પૌરાણિક) તપાગચ્છની પદ્માવલી.

[મૂલ શ્રી મહાવીર પ્રભુથી માંડીને આ ગચ્છની પદ્માવલી સંસ્કૃ-
તમાં ગૂજરાત પુરાતત્ત્વ મંદિરના આચાર્ય સાક્ષર શ્રી જ્ઞાનવિજયજી
પાસેથી મળ્યા છે તેમાંથી આના સ્થાપકથી શરૂ કરી નીચે ગૂજરાતીમાં
સાર રૂપે આપવામાં આવેલ છે.]

૪૩ વિજયચંદ્ર—(જીઓ મૂળ તપાગચ્છ પદ્માવલી નં. ૪૫
નીચે) દેવેન્દ્ર સૂરિ અને આ બંને શ્રી જગચંદ્રસૂરિના ગુરુબ્રાતા થાય.

૪૩. વિજયચંદ્રને ૪૩ મા પદ્મધર દેહ્યા છે કારણકે આ પદ્માવલીમાં
૩૮ મા સર્વદેવસૂરિ છે, તેજ મૂલ પદ્માવલીમાં ૩૮ મા છે. પછી આ
પદ્માવલીમાં ૩૯ મા ધનેશ્વરસૂરિ, ૪૦ મા ભુવનચંદ્રસૂરિ, ૪૧ મા દેવભદ્ર
ગણિ અને ૪૨ મા જગચંદ્રસૂરિ જણાવ્યા છે, કે જેના સંબંધી વિગત
આગલી પદ્માવલીમાં ડ્રુટનેટ નીચે જણાવી છે. આગલી પદ્માવલી પ્રમાણ:-

વિજયચંદ્ર તે મૂળ પ્રસિદ્ધ ગૂજરાત મંત્રીવર્ધ વસ્તુપાલને ત્યાં હિસાબ
લખન.ર મહેતા હતા. ખંભાતમાં વસ્તુપાલની પાસે તેની સ્ત્રી અનોપદેએ
એવો આગ્રહ કર્યો કે દેવભદ્ર ઉપાધ્યાય (જગચંદ્રસૂરિના ગુરુ) પાસે તેને
દીક્ષા લેવરાવી તે મહેતાને ઝણઝૂકત કરવો. આથી વસ્તુપાલે દેવભદ્રજીને
વિનંતિ કરતાં તેમણે દીક્ષા આપી. પછી અનોપદેની વિનંતિથી તેમને આ-

કારણ કે બધા દેવભદ્રના શિષ્યો, એમ વિજયચંદ્રના પદ્મર ક્ષેમકીર્તિ-એ પોતાની વૃહત્કલ્પવૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે. (પદ્માવલીમાં આ પ્રશસ્તિ, તેમજ દેવેન્દ્રસૂરિ કૃત ધર્મરત્નપ્રકરણ વૃત્તિ અને શ્રાદ્ધદિનકલ્પ-વૃત્તિની પ્રશસ્તિઓ તથા ગુણુરતનસૂરિ કૃત ક્રિયારત્ન સમુચ્ચયની પ્રશસ્તિ-માંથી ઉતારા આપી તે હકીકત પુરવાર કરવા પ્રયત્ન કર્યો છે.)

હવે દેવભદ્ર અને જગચંદ્ર બંને ગુરુઓ સ્વર્ગરથ થયા. પછી તેવામાં દેવેન્દ્રસૂરિ માલવામાં વિચરતા હતા. વિજયચંદ્રસૂરિ સ્તંભતીર્થમાં હતા ત્યારે દેવેન્દ્રસૂરિને બોલાવ્યા પણ કારણવશથી ન આવ્યા તેથી સ્તં-

ચાર્યપદ પણ આપ્યું. દેવેન્દ્રસૂરિએ પ્રથમ આચાર્યપદ લીધું હોવાથી તેમના પ્રત્યે ભક્તિભાવ વિજયચંદ્ર કરવા લાગ્યા. વિજયચંદ્ર ખંભાતમાંજ વર્ષોવર્ષ મોટા ઉપાશ્રયમાં રહેવા લાગ્યા. દેવેન્દ્રસૂરિએ વર્ષોવર્ષ એક ગામમાં રહેતું એ શાસ્ત્રવિરૂદ્ધ છે એ પ્રત્યે વખતોવખત ધ્યાન ખેંચ્યું છતાં તે પર લક્ષ ન દેવાયું. દેવેન્દ્રસૂરિ ખંભાત આવ્યા, પણ મોટા ઉપાશ્રય વિજયચંદ્રે રોકેલ હોવાથી ચોતે નાના ઉપાશ્રયમાં, ઉતર્યા. વિજયચંદ્ર દેવેન્દ્રને વંદન કરવા ન ગયા તેમ વિધિવિધ પ્રરૂપણા કરવા લાગ્યા, જેવી કે વૈદ્યક ક્રિયા, મંત્રતંત્રાદિ કરવાની કરી. ધર્મસાગર ઉપાધ્યાયની શોધિત પદ્માવલી તેમની પ્રરૂપણા સંબંધી એમ કહે છે કે:-૧ ગીતાથો વચ્ચની પોટલીઓ રાખી શકે,-૨ હંમેશાં ધી દૂધ વગેરે ખાઈ શકે-૩ કપડાં ઘોઈ શકે-૪ ફળ અને શાક લઈ શકે-૫ સાંધીએ આણેલો આહાર વાપરી શકે અને-૬ આવકોને આવ-જિત (પુશી) કરવા તેમની સાથે બેસીને પ્રતિક્રમણ પણ કરી શકે. આમ સુખશીલ મુનિધર્મની પ્રરૂપણા થઈ એમ જણાવવામાં આવે છે-જુઓ મુનિ-સુંદર કૃત ગુર્વાવલી ૧૨૩-૧૩૬, ઋષભહાસ કૃત હીરવિજયસૂરિ રાસ પૃ. ૨૫૮-૨૬૩. ૬૯૫સૂત્ર-લાવણ્યલદ્રે લખેલ. અંતભાગ. પી. રી. ૪ (૧૮૯૪).

બ્રહ્મ ઋષિ ચિત્રાવાલગચ્છ-(કે જેમાંથી તપાગચ્છ થયા) મૂળ એવો હોવાનું જણાવે છે કે 'તેમાં ગચ્છની આચરણાનું વિજ્ઞાન નહોતું, માલારો-પણ ઉપધાનની ક્રિયા નહોતી. આવકને ચરવલો રાખવાનો અધિકાર નહોતો, સમાચારી સૂત્રપંથને લીલો કરી રાખવામાં આવી હતી અને સૂત્રવિરૂદ્ધ કંઈ થાય તો પરંપરાને આગળ કરવામાં આવતી.'-જુઓ બ્રહ્મ ઋષિકૃત સુધર્મ-ગચ્છ પરીક્ષા ચોપઈ ગાથા ૧૧૮-૧૨૨.

ભતીર્યમાં સંઘે વિજયચંદ્રને મણુધર પદે સ્થાપ્યા. આ સાંભળી દેવે-
દ્રસૂરિ પણ સ્તંભતીર્યે આવ્યા ને જુદા સ્થાને ઉતર્યા. ત્યાં હેમકલશ
આદિ સાધુએ વિજયચંદ્રસૂરિના સમુદાયને વૃદ્ધશાલિકાઃ એમ કહ્યો અને
દેવેદ્રસૂરિનાને લઘુશાલિકાઃ કહ્યો. એ પ્રમાણે બંને સમુદાયની
ખ્યાતિ થઈ.

વિજયચંદ્રનો વ્યતિકર-અહેવાલ એ છે કે પૂર્વે માણસા નગરમાં
ઓસ વંશના મંત્રી ગજરાજકુલમાં વીરભવલ નૃપતિ રાજવ્યાપારી પાં-
ચસો ગામના અધિપતિ જૈન મંત્રી વિજયપાલ હતા. એક અવસરે તેઓ
દેવભદ્ર ગુરુને વિદ્યાપુર (હાલનું વીંગપુર ગાયકવાડનું)માં વિચરતા સાંભળી
૨૫ નૈગમના પરિવાર તેમજ અન્ય પરિવાર સહિત વિદ્યાપુરમાં ગુરુ
સમીપે ચતુર્દશી પૌષઘોષવાસ લેવા આવ્યા. દેશના સાંભળી વૈરાગ્ય
આવતાં ઘેર જઈ મંત્રી વસ્તુપાલને સર્વાધિકાર આપી પુષ્કળ દ્રવ્ય પુર-
સ્સર વસ્તુપાલે કરેલા સંયમોત્સવપૂર્વક ૨૫ નૈગમ સહિત પુત્ર કલત્ર
સાથે દેવભદ્રગુરુના હાથે સંયમ-દીક્ષા લીધી. ગુરુ પાસે શાસ્ત્રાભ્યાસ
કરેલો જોઈ વસ્તુપાલ મહામાલ હર્ષિત થયા ને દેવભદ્ર અને જગચ્ય-
દ્રસૂરિને વિનંતિ કરી એટલે દેવેદ્રસૂરિ સાથે વિજયચંદ્રને પણ સુરિપદ
આપ્યું. તેનો ઉત્સવ વસ્તુપાલજીએ કર્યો એમ વૃદ્ધો કહે છે. સ્તંભતી-
ર્યમાં ચતુઃપથ પર આવેલ કુમારપાલ-વિહારમાં વ્યાખ્યાનમાં ૧૮૦૦
મુખવસ્ત્રિકાસહિત મંત્રી વસ્તુપાલ આદિ ગુરુને વાંદવા આવતા ને બહુ-
માન કરતા ! +

૪૪ હેમકીર્તિ—વિજયચંદ્રસૂરિના પદધર. તેમણે સં. ૧૩૩૨ના
જેઠ શુદ્ધ ૧૦ મીએ ૪૨૦૦૦ શ્લોકની (આદિના ૪૬૦૦ શ્લોક મલય-

+ આ પછી પદાવલીકાર હમેરે છે કે 'જે ન્યૂનાધિક કહે છે તેની
વાત તે જાણે, અમે તો બંને ગુરુઓ (દેવેદ્ર અને વિજયચંદ્ર)ના ગુણરાગી
છીએ. વૃદ્ધાન્નાયથી આ વ્યતિકર લખ્યો છે. તત્ત્વ કેવલિગમ્ય છે.'—આ
પરથી જણાય છે કે વિજયચંદ્ર વિરૂદ્ધ જે કંઈ તપગચ્છની મૂળ પદાવલીમાં
કહેવામાં આવ્યું છે તે આ પદાવલીલેખકના સમયમાં પણ કહેવાતું હશે.

ગિરિકૃત અને આશીના પોતાના) બૃહત્કલ્પસૂત્ર પર વૃત્તિ રચી. + ભૂપ સભામાં વાદીઓને જીત્યા. તે વૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં પોતે જણાવ્યું છે કે:— વિજયચંદ્રસૂરિનો ગચ્છભાર ત્રણ સિંખ્યો વહતા હતા. ૧ વજ્રસેન ૨ પદ્મચંદ્ર ૩ ક્ષેમકીર્તિ.

આ ક્ષેમકીર્તિના શિષ્ય નયપ્રભે ગુરુતત્વપ્રદીપ યાને સૂત્રકંદકુહાલ નામનો ગ્રંથ રચ્યો.

૪૫ હેમકલશ—સારંગદેવ ભૂપે અનેક પંડિતજનને લક્ષને કાર્ણવિતીમાં પ્રભાતથી સાંજ સુધી આ ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળ્યો હતો, અને તે તેમજ ઘણા સમ્યક્ત્વવાસિત થયા હતા.

આ સૂરિએ રથાપેલા આચાર્ય યશોભદ્ર પણ વિખ્યાત પ્રભાવક થયા છે.

૪૬ રત્નાકર—આ યથાર્થનામા ગુણવાળા હતા અને તેમના નામથી વૃદ્ધ તપગણુ રત્નાકર ગચ્છથી ખ્યાતિ પામ્યો. સ્તંભતીર્થ વાસી વ્યવહારી શાહ શ્રી શાણુરાજે ગિરિનાર પર વિમલનાથ પ્રાસાદ બંધાવ્યો તેમાં આપેલી પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે કે ‘તેમની પાસેથી ધર્મ પ્રાપ્તિ કરી પૃથ્વીધરે (પેથડે) દર વિહાર રચ્યા તથા સિદ્ધાચલ પર ઋષભનાથ મંદિર હેમકલશવાળું બંધાવ્યું; ગિરિનાર પર હેમમય ધ્વજ ચડાવી. રત્નાકરસૂરિએ સં. ૧૩૭૧માં સમરા શાહે કરાવેલા શત્રુંજય

૪૪ + જુઓ મુનિસુંદર કૃત ગુર્વાવલી શ્લોક: ૧૪૦-૪૧.

૪૫ ઉક્ત ગુર્વાવલીના શ્લોક ૧૪૨-૪૬ માં એવો ક્રમ છે કે: હેમકલશ, યશોભદ્ર, રત્નાકર, રત્નપ્રભ, મુનિશેખર, ધર્મદેવ, જ્ઞાનચંદ્ર, અભયસિંહ, હેમચંદ્ર જયતિલક, માણિક્ય, ન્યારે આ પટ્ટાવલીના ક્રમમાં હેમકલશ પછી યશોભદ્ર નથી ને ત્યારપછી અભયસિંહ સુધી બરાબર ક્રમ આવે છે, પણ ત્યારપછી હેમચંદ્ર નથી આવતા. જયતિલક પછી માણિક્યનું નામ નથી. હેમચંદ્ર માટે જુઓ ૪૭ કુટનોટ, તથા ૫૧ મા અભયસિંહમાં છેવટનો પારા.

૪૬ પ્રસિદ્ધ આત્મનિંદા—આલોચના ૩૫ હૃદયદ્રાવક રત્નાકર યંચવિ-શતિકાના કર્તા આ રત્નાકરસૂરિ સંભવે છે.

મૂલનાયક ઋષભનાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠાનો ઉત્સવ કર્યો ને તે સ્થાપી તેનો શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે:—

વર્ષે વિક્રમતઃ કુસત્તદહનૈકસ્મિન્ ૧૩૭૧ યુગાદિપ્રમુઃ

શ્રી શત્રુંજયમૂલનાયકમતિ પ્રૌઢે પ્રતિષ્ઠોત્સવમ્ ।

સાધુ શ્રી સમરામિધન્નિભુવની માન્યો વદાન્યઃ ક્ષિતૌ

શ્રી રત્નાકરસૂરિર્મિર્ગણધરૈર્યઃ સ્થાપયામાસિવાન્ ॥ ૭૨ ॥ +

+આજ ગચ્છના પં. વિવેકધીરગણિએ સં. ૧૫૮૭ માં રચેલ શત્રુંજય તીર્થોદ્ધારમાં આ શ્લોક ઉતારી મૂક્યો છે અને તેની ઉપર એક શ્લોક એ મૂક્યો છે કે—

આસન્ વૃદ્ધતપાગણે સુગુરવો રત્નાકરાશ્વાઃ પુરા

ડયં રત્નાકરનામમૃત્પ્રવવૃતે ચેભ્યો ગણો નિર્મલઃ ।

તૈશ્વકે સમરાસ્ય સાધુરચિતોદ્ધારે પ્રતિષ્ઠા શશિ—

દ્વીપત્ર્યેકમિતેષુ ૧૩૭૧ વિક્રમનૃપાદબ્દેષ્વતીતેષુ ચ ॥૬૩॥

જુઓ શ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત પ્ર. જૈ આ. સ. ભાવનગર.

આજ ગચ્છના કવિ નયસુંદર શત્રુંજયરાસ ટાલ ૯ કડી ૯૩-૯૪ માં તેજ પ્રમાણે લખે છે. આ પ્રમાણે પોતાના ગચ્છના એ ઉક્ત કથનની પરંપરા ચાલુ રાખી છે.

પરંતુ કક્કસૂરિએ સમરાશાહના સમયમાંજ રચેલ નામિનંદનોદ્ધારપ્રબંધ માં જણાવ્યું છે કે મૂલનાયક આદીશ્વર પ્રભુની પ્રતિષ્ઠા કરનાર તેમના ગુરૂ ઉપકેશ ગચ્છના સિદ્ધસરિજ મુખ્ય છે. ભક્તે તેમાં રત્નાકરસૂરિનો ઉલ્લેખ આ પ્રમાણે છે કે ‘જૃહ્દગચ્છના રત્નાકરસૂરિ સંઘ સાથે ચાલ્યા હતા’ એટલે પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગમાં અન્ય આચાર્યો સાથે આ આચાર્ય પણ સંમિલિત હતા. આ જૃહ્દગચ્છના રત્નાકરસૂરિ અને વૃદ્ધ તપાગચ્છના રત્નાકરસૂરિ એ બન્ને એક હોય તોપણ પ્રતિષ્ઠા કરનાર સિદ્ધસૂરિજ હતા એમ જણાય છે. આ પ્રસંગમાં રત્નાકરસૂરિએ અન્ય પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હોય એમ સંભવી શકે. પં. લાલચંદ બ. ગાંધી. જુઓ ‘શ્રી શત્રુંજય તીર્થનો ઉદ્ધારક સમર-સિંહ’ એ લેખ જૈનયુગ ૧, પૃ. ૨૫૮-૨૫૯.

આ સંબંધે એવી એક વાત પદ્મવક્ત્રીમાં આપી છે કે ‘આ ગુરુ એક વખત ગિરનાર તીર્થે નેમિયાત્રાર્થે જતાં અંબિકાદેવીએ તેમની પરીક્ષા કરવા ચિંતામણિને પર્વતપર દેખાડ્યો. શિષ્યે પૂછ્યું કે પૂજ્ય ! આ મણિ કેવો છે ? ગુરુએ કહ્યું કે ચિંતારત્ન છે. શિષ્યે પૂછ્યું કે તેની પરીક્ષા શું ? ગુરુએ કહ્યું ‘હે મણિ ! સ્તંભતીર્થના જ્ઞાનભંડારમાંથી સૃષ્ટિક ભગવતી સૂત્ર લાવ’ ત્યારે તેજ ક્ષણે તે લાવવામાં આવ્યું. આ પરીક્ષાથી તે ચિંતામણિ છે તેમ જણાયું. ગુરુએ નિર્લોભતાથી મણિને લાંબે ત્યાંજ મૂકી ગયા, ને તે અદૃષ્ટ થયો, કોઈએ પૂછ્યું કે કોઈ શ્રદ્ધાલુને આપવામાં કેમ ન આવ્યો ? ગુરુએ કહ્યું કે તે નિરીહનો આચાર નથી. આથી બધા ચમત્કૃતિ પામ્યા.

૪૭ રત્નપ્રભ—રત્નાકરસૂરિના પદ્મ પર આ સૂરિ થયા. કોઈ એમ કહે છે તે માત્ર આચાર્ય હતા પણ ઉક્ત પ્રશસ્તિમાં પદ્મધર તરીકે જણાવેલ છે. +

૪૮ મુનિશેખર.

૪૯ ધર્મદેવસૂરિ—આરાસન તીર્થની પ્રતિષ્ઠા કરનાર; એમ ઉક્ત પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે.

૫૦ જ્ઞાનચંદ્ર—આ પદ્મધર ધર્મદેવના હતા. ક્યાંક તેને માત્ર આચાર્ય કહ્યા છે, તથા ધર્મદેવસૂરિએ સ્થાપેલ આચાર્ય સિંહદત્તસૂરિ હતા, કે જેમણે મેદપાટ, ખડ્ગ, વાગડ દેશમાં વિચરીને ત્યાં અનેક પ્રાસાદ પ્રતિમા કરાવી તે હજી સુધી જોવામાં આવે છે.

૪૭ + સં. ૧૪૨૯ ના એક પ્રતિમાલેખમાં રત્નાકરસૂરિના પદ્મધર હેમચંદ્રસૂરિ મળે છે ? સં. ૧૩૯૧ના એક લેખમાં રત્નાકરસૂરિના શિષ્ય સોમતિલકસૂરિ જોવાય છે. હેમચંદ્રસૂરિ માટે જુઓ પૃ ૫૧ મા અભયચંદ્રમાં છેવટનો પાસ.

રત્નાકરસૂરિથી તે જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ સુધીના આચાર્યોનો પદ્મક્રમ ખતાવનારા પ્રતિમાલેખો મળ્યા નથી પરંતુ અભયસિંહથી તે ત્યારપછી ઠેઠ જીવન-કીર્તિ સુધીનો (૫૧ થી ૬૨) પદ્મક્રમ પ્રતિમાલેખોથી બરાબર મળે છે.

૫૧ અભયચંદ્ર—ઉપરોક્ત ગિરનાર પ્રશસ્તિ પ્રમાણે જ્ઞાનચંદ્ર-સૂરિના પદે આ સૂરિ છે જ્યારે પદાવલી અનુસાર ધર્મદેવસૂરિના પદે આ સૂરિ છે. તેમણે મહાવીર તપ કર્યું હતું. કહ્યું છે કે:—

અમૂચ્ચરમ તીર્થકૃત સમસ્ત માસ્વત્તપાઃ ।

તતસ્તપમહોદય સ્વમયસિંહસૂરિર્ગુરુઃ ॥

આચાર્ય પદ લીધા પછી હવે વિકૃતિઓને તજી હતી, વળી પંચ પંચાશત આચાર્ય (આચંખિલ) તપ નિરંતર ત્રીજે વારે કરતા હતા અને દુઃસાધ્ય એવી અંગ વિધાનું પુસ્તક અર્થસહિત સારી રીતે વાંચ્યું હતું.

ઉપરોક્ત પદાવલીમાં એક સ્થળેથી લઈ જળાબ્યું છે કે:—

આખૂ તારણુ ગઢ ગિરિહિં છઠ ક્રિયા ધ્રમવીસ,
વિમલાચલિ મિત્તરી કીઆ, રેવઘગિરિ અડવીસ. ૧

સિવ કુમારના છઠ ક્રિય, દોસય એગુણીતીસ,
દુસમ રૂવાલસ વિવિધ તપ, સોસીઅ તાણુ નિસિદ્ધિસ. ૨

તવ સિંગાર અલકિય દેહં, નિમ્મલ ચરણુ કરણુ વરગેહં,
અમયસિંહ સુરિ હરિસિયં, કરીઅસુ તપ છ માસી વરસીય. ૩

પટ પદ વરસી તપ સિરિ, મુગટ ખેડિ છમ્માસી,

કુંડલ ચક્રમાસી દોમાસી, હાર અધ હારસુ,

નિમ્મલજલદ મહાભદ્ર ખેડિ, બાહિરયા વખાણું;

પ્રતિમા સર્વતોભદ્ર રૂદય, સિરિ વસુ જાણું.

અખિલ નિરંતર પંચ સદ્ય, મહારયણુ મયહાર ખય,

શિરિ અમયસિંહ સૂરિં ચુરિ કિહ દેહ સિણુગાર તપ. ૪

વળી કુમારપાલ વૃપના પ્રતિબોધક હેમચંદ્રસૂરિના સંભારણા તરીકે આ સૂરિએ એક હેમચંદ્ર નામના આચાર્ય રચાયા હતા.

૫૨ જયતિલક—કર્પૂરિયક્ષે મહિમા પ્રકટ કર્યો. અનેક આચાર્ય ઉપાધ્યાય પંડાશ (? પંચાસ) મુનીશ્વર મહત્તરા વગેરે ૨૨૦૦ સાધુ સાધ્વીના પરિકરવાળા, ૨૧ વાર શત્રુંજયાદિ તીર્થયાત્રા કરનાર, ૧૨૫

આવકને સંઘપતિનું તિલક આપનારા થયા. તેમણે ત્રણને આચાર્ય અનાવ્યાઃ—ધર્મશેખરસૂરિ, માણિક્યસૂરિ, રત્નસાગરસૂરિ; (પછી કરેલા) ચોથા આચાર્ય સંઘતિલકસૂરિ પ્રભાવક થયા કે જેમણે નિર્વિકલ્પ સૂરિ-મંત્રકલ્પ કાઢ્યો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૪૫૯ યુ૦૨.

૫૩. રત્નસિંહ—આના સંબંધમાં (ઉપરોક્ત ગિરિનાર પ્રશસ્તિમાંથી) સંસ્કૃત શ્લોક ૭૭ થી ૮૨ મુક્યા છે તેનો સાર એ છે કે જયતિલક સૂરિના પદે રત્નસિંહ થયા, તેમણે સં. ૧૫૦૯ માઘ શુદ્ધ ૫ ને દિને વિમલનાથના પ્રાસાદમાં ગિરનાર પર પ્રતિષ્ઠા કરી. (તે સંબંધી ૭૯ મો શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે.)

પ્રાસાદં વિમલાર્હદાદિ સકલ શ્રી તીર્થકુન્ડલ્લી

પ્રત્યષ્ટાદતિશાયિલિન્ધિનિલયઃશ્રી રત્નસિંહ પ્રમુઃ ।

નંદાકાશતિથિપ્રમેય સમયે ૧૫૦૯ શ્રી વિક્રમાદ્ વાસરે

પંચમ્યાઃ સિત માઘ માસિ વસુધા-ધીશાર્ચિતાંદ્રિદ્યઃ ॥૭૯॥

તેમના ત્રણ મોટા શિષ્યો થયાઃ ૧ હેમસુંદરસૂરિ, ૨ ઉદયવદ્ધ-ભસૂરિ અને ૩ જ્ઞાનસાગર સૂરિ. [સાર પછી ઉક્ત પ્રશસ્તિના ૬ થી ૩૭ શ્લોક ટાંક્યા છે તેનો સાર એ છે કેઃ] ‘સ્તંભતીર્થ (ખંભાત) ના શ્રીમાલી વંશના શાશુરાજની વંશાવલી આપી છે કે પૂના-જગત-વાધ-છુનો પુત્ર વિક્રમાદિત્ય થયો કે જેણે તિમિરપુરમાં પાર્શ્વનાથનું હિંચું વિશાલ મંદિર બંધાવ્યું. તેના પુત્ર માલદેવે સંઘ કાઢી શત્રુંજય ને ગિરનારની યાત્રા કરી ‘સંઘપતિ’ બિરૂદ મેળવ્યું; તેના પુત્ર વયરસિંહને બાર્યા ધવલદેવી પાંચ પુત્રો થયા. ૧ + હરપતિ, ૨ વયર, ૩ કર્મસિંહ, ૪ રામ

+ હરપતિ સંબંધી ગિરનાર ઉદ્ધાર રાસમાં નયસુંદરે જણાવ્યું છે કેઃ—

શ્રી જયતિલકસુરોદ, જસ ઉપદેશે આણંદ,

શ્રી શ્રીમાલી વિભૂષણ, હરપતિ સાહ વિચક્ષણ;

વિક્રમ રાયથી વરસે, ચૈદશે ઓગણપચાશે,

રેવત પ્રાસાદે નેમ, ઉધરિયો અતિ પ્રેમ.

૫ અંક. હરપતિને બે ભાર્યા નામે હેમાદે અને નામત્રદેથી ૭ પુત્રો સન્નજનાદિ થયા; અને હરપતિએ સં. ૧૪૪૨ માં પડેલા દુકાળમાં બહુ અન્ન વસ્ત્રદાન કર્યું. પિષ્પલકું ગામના રહીશોને ત્યાંના અધિપે બંદીવાન કર્યા હતા તે છોડાવ્યા; ગુર્જર પાતશાહ પાસે સારી ખ્યાતિ મેળવી અને જયતિલકસૂરિના ઉપદેશથી સં. ૧૪૪૯ માં ગિરનાર પર નેમિપ્રાસાદને ઉદ્ધાર કર્યો. પાતશાહનું દુરમાન લઈ ૭ દેવાલય સાથે સિદ્ધગિરિ અને ગિરનાર પર સંઘ લઈ યાત્રા કરી અને સં. ૧૪૫૨ માં સ્તંભતીર્થમાં જયતિલક સૂરિએ રત્નસિંહને આચાર્યપદ આપ્યું તેનો મહોત્સવ કર્યો. રત્નચૂલા સાધવીને મહત્તર પદ આપ્યું. તેના ઉક્ત પુત્ર સન્નજનસિંહને કૌતુગદેથી શાલુરાજ નામનો પુત્ર થયો, કે જેણે પોતાની બહેન કર્માદેવીના શ્રેયાર્થે મહેસાણામાં ઋષભદેવનો પરિકર રચાવ્યો. મોટરાપુર વાસી દિજ ને વણિક જાતિના બદિવાનને છોડાવ્યા. તેણે વિમલનાથ પ્રાસાદ ગિરનાર પર બંધાવ્યો. ચાર ગુર્જર પાતશાહ અહમદાદિની પાસે સાઈ માન મેળવ્યું.

રત્નસિંહસૂરિના ઉપદેશથી સાધુશ્રી શાલુરાજે સાતે ક્ષેત્રમાં ધન ખર્ચ્યું. તે સૂરિએ ગિરિપુર (ડુંગરપુર) નગરમાં ‘ધીઆ વિહાર’ નામના વૃષભદેવ પ્રાસાદમાં ૧૨૫ થી અધિક મણુના પિત્તલના સપરિકર ઋષભદેવ બિંબની ચૈત્ય પ્રતિષ્ઠા કરી. તેજ ચૈત્યમાં હજુ પણ (પદ્માવલીકારના સમયમાં) શેર બાર રૂપાની આરતી, મંગલપ્રદીપ, બે ચામર તે વખતના જોવામાં આવે છે. તથા કોઠ નગરમાં પિત્તલમય સંભવજિન બિંબ ને પ્રાસાદની પ્રતિષ્ઠા કરી. એમ માલવક, મેદપાટ, ખડગ, વાગડ, ગૂર્જર, સૌરાષ્ટ્ર, કુંકણ, દક્ષિણાપથ વગેરે દેશોમાં સ્થાને સ્થાને રત્નસિંહસૂરિનાં પ્રતિષ્ઠિત ચૈત્યબિંબો જોવામાં આવે છે. કહ્યું છે કે:

તત્પદ્મે સૂરયઃ શશ્વદ્ રત્નસિંહાદિ લીપિરે ।

સદમ્યઃ સ્વેષ્ટપ્રદાનેન ચૈ લેન્ધ્યા ગૌતમામિતં ॥

જાયતે સ્માઽહમ્મદા વાદાધિપઃ શાહિરહિમ્મદઃ ।

તં પ્રબોધ્ય મહીપીઠે ચક્રિરે શાસનોન્નતિ ॥

—એટલે અમદાવાદના સુલતાન આદશાહ અહમ્મદને પ્રતિબોધ્યો ને શાસનની ઉન્નતિ કરી. એમ કહેવાય છે કે રત્નસિંહસૂરિ સોળ વર્ષ સુધી પૃથ્વીમાં વિચરતા હતા, તે સમયે અહમ્મદ આદશાહે અહમ્મદનગર વસાવ્યું. તેને પથરનો દુર્ગ બંધાવ્યો. તે દુર્ગમાં ૬૪ કોણક (કોણ) કર્યા હતા. તેમાં ૬૪ જોગણીનો નિવેશ થયો. રાત્રે સુરત્રાણુ પલંગ પરથી ભૂમિ પર પડતો. આથી સુલ્તાના વચનથી બધા જૈન દર્શનીઓને દેશ બહાર કર્યા. અહીં રાજનગર—અહમદાવાદમાં શેક શ્રીમાલી ભાઇઓ વ્યવહારી રત્ના કૃતા નામના રત્નસિંહસૂરિના ભક્ત ભાઇઓ હતા. તે સમયે સુરત્રાણુ સર્વે અન્ય દર્શનીક બોલાવી પૂછ્યું કે યોગિનીનો ઉપદ્રવ નિવારનાર કોણ છે? તેઓએ અનેક ઉપાયો બતાવ્યા પરંતુ એકે ઉપાયથી આ ઉપદ્રવ શમ્યો નહિ. (અહીં સુધી આવી પટ્ટાવલી અટકે છે. પટ્ટાવલી અપૂર્ણ હતરી લાગે છે.) (આ પછી રત્નસિંહસૂરિએ આ ઉપદ્રવ શમાવ્યો હશે અને તેથી અહમ્મદશાહની પ્રીતિ મેળવી હશે એમ જણાય છે.)

આ સુલતાન અહમદશાહે સં. ૧૫૦૯ માં શુદ્ધિ પ ને દિને આ આચાર્યના પગની પૂજા કરી. તેમના ઉપર જણાવેલ મહાશિષ્યો ઉપરાંત અન્ય શિષ્યો નામે શિવસુંદર ગણિ,† ઉદયધર્મ (વાઙ્યપ્રકાશના કર્તા સં. ૧૫૦૭), ચારિત્રસુંદર (મહીપાલ ચરિત, કુમારપાલ ચરિત આદિના કર્તા—જુઓ કુમારપાલ ચરિતની પ્રસ્તાવના) વગેરે હતા.

† શિવસુંદર પંડિત મુખ્ય, શ્રી શિવસુંદર ગ્રંથદં દક્ષ
હેમસિદ્ધિ વિદ્યાનુ ધણી, બીજી લખાધિ સુણીજિ ધણી
શ્રી ગિરનારિ પાજ બંધાઈ, વૃ જુ તે શુર સદ્ગુણ પસાય,
શિવસુંદરી પાજનું નામ, આજ લગિ દીસઈ અભિરામ.

—સં. ૧૬૬૨ કનકસુંદરકૃત કર્પૂરમંજરી રાસપ્રસસ્તિ.

ચારિત્રસુંદર પોતાના કુમારપાલચરિતની પ્રશસ્તિમાં જણાવે છે કે: રત્નાકરસૂરિના પદ્ધર અનુક્રમે યોગીંદ્ર ચૂડામણિ અભયસિંહ તેમની પાટે જયપુન્ડ્ર (જયતિલક)સૂરિ-તેમની પાટે રત્નસિંહસૂરિ (વાદીને જીતનારા) થયા કે જેના અનેક શિષ્યો પૈકી એક પોતે એટલે ચારિત્રસુંદર ગણિ હતા. રત્નસિંહસૂરિના શિષ્ય માણિક્યસુંદર ગણિ એ સં. ૧૫૦૧ માં મલધારી હેમચંદ્ર કૃત ભવભાવના સૂત્ર પર ગૂજરાતી આશાવર્ધોષ દેવકુલપાટક (મેવાડ)માં રચ્યો હતો.

રત્નસિંહસૂરિના પ્રતિમા લેખો મળે છે. સં. ૧૪૮૯, ૧૫૧૦-૧૧-૧૨-૧૩ ના. ૨ સં. ૧૪૮૧-૮૯-૧૫૧૩ ના. ૧. ૧૪૫૯ (?)-૮૪-૮૫-૮૭-૮૮-૯૩-૧૫૦૦-૦૩-૦૪-૦૫-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૪-૧૫-૧૭-૧૮ યુ. ૧, ૧૪૮૧-૮૬-૮૮-૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૧૦-૧૧-૧૩-૧૬-૧૭ યુ. ૨.

૫૪ ઉદયવદ્ધલ.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૧૯ ના. ૧, સં. ૧૫૨૧ ના. ૨, ૧૫૧૪-૧૯-૨૧ યુ. ૧, ૧૫૧૯-૨૧ યુ. ૨.

૫૫ જ્ઞાનસાગર. સં. ૧૫૧૭ માં ખંભાતમાં વિમલનાથ ચરિત્ર રચ્યું.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૨૫-૨૮ ના. ૨, સં. ૧૫૩૨-૩૬-૪૯-૫૧ ના. ૧, ૧૫૨૦-૨૩-૨૪-૨૭-૨૮-૩૧ યુ. ૧, સં. ૧૫૨૪-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧ યુ. ૨; ૧૫૦૦ જિ. ૨.

૫૬ ઉદયસાગર.

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૩૩-૩૫-૫૨-૫૩ ના. ૨, સં. ૧૫૩૩-૩૫-૩૬-૪૨-૪૩-૪૬-૪૯-૫૪ યુ. ૧, ૧૫૩૨-૩૬-૪૬-૫૧ ના. ૧, ૧૫૩૩-૩૪-૩૭-૪૯-૫૨-૫૩-૫૪-૭૩ યુ. ૨.

૫૭ લલિતસાગર.

તેમણે સં. માં શ્રીપાલ કથા રચી સં. ૧૫૫૭ પોશ શુદ્ધિ ૮ સોમ. આ કથાની પ્રશસ્તિમાં જયતિલકથી પોતાના સુધીની પદ્ધરપરા

આપી છે. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૧-૬૨-૬૬ યુ. ૧; ૧૫૫૬-૬૦-૬૧-૬૪-૬૫ યુ. ૨.

૫૮ ધનરત્ન.

પ્રતિમાલેખ સં. ૧૫૭૦, સં. ૧૫૮૨ ના. ૧. ૧૫૦૬ (૧૧૫૮૬) ૧૫૭૨-૭૬-૮૪-૮૭-૮૮-૯૧ યુ. ૧; ૧૫૭૬ યુ. ૨.

આના બીજા પદ્યર સૌભાગ્યસાગરસૂરિ થયા કે જેના પ્ર. લેખ સં. ૧૫૭૬-૮૪ મળે છે.

૫૯ અમરરત્ન.

પ્રતિમાલેખ સં. ૧૬૦૪ યુ. ૨.

૬૦ દેવરત્ન.

આ સૂરિના શિષ્ય રાજસુંદરના શિષ્ય પદ્મસુંદરે ભગવતી સૂત્રપર સુંદર અને સરલ ગૂજરાતી ગદ્યમાં બાલાવબોધ-ટપ્પો રચેલ છે.

૬૧ જયરત્ન.

૬૨ ભુવનકીર્તિ.

પ્રતિમા લેખ સં. ૧૭૦૩ યુ. ૧. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૧૦.

૬૩ રત્નકીર્તિ,

પિતા શ્રીમાલી પુનઃશાલ, માતા પ્રેમલદે; જન્મ સં. ૧૬૭૯ રાજનગરમાં, મૂલ નામ રામજી. દીક્ષા લાંબ રાજપુરામાં સં. ૧૬૮૬ વૈશાખ શુદ્ધ ૫, દીક્ષાનામ રાજકીર્તિ, આચાર્યપદ સં. ૧૭૦૭ વૈશાખ શુદ્ધ ૩ અમદાવાદમાંજ, સ્વર્ગવાસ ઉભોઈમાં સ. ૧૭૩૪ પોસ વદી ૨.

આના રાજ્યમાં રાજસુંદર ઉપાધ્યાય શિષ્ય ઉપરોક્ત પદ્મસુંદરગણિએ ભગવતી અંગપર સુંદર ગુજરાતી બાલાવબોધ રચ્યો છે.

૬૪ ગુણસાગર—દીક્ષા નામ ગંગવિજય. સૂરિપદ રાજનગરના સંઘે આપ્યું સં. ૧૭૩૪ના પોશ પછી. [ગુણે શ્રીજિનવિજયજી સંપાદિત જૈન ઐ. ગૂ. કાવ્ય સંયમ પ્રસ્તાવના પૃ. ૨-૫, વિશેષમાં આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌ. ૬ની પ્રસ્તાવનામાં મારો ‘કવિવર નયસુંદર’ ઉપર નિબંધ.]

(૨) સ્વ લઘુપૌશાલિક ગચ્છની પદાવલી.

૫૫ હેમવિમલ—(ગુઓ નં. ૫૫ મૂલ તપાગચ્છ પદાવલી.)

તેમના સમયમાં ઇંદ્રનંદિસૂરિ+ અને કમલકલશસૂરિએ* કુતુબપુરા અને કમલકલશા એમ અનુક્રમે ગુદા ગચ્છ કાઢ્યા. મૂલ શાખા પાલણુ-પુરા એમ ત્રણ શાખા થઈ. હેમવિમલસૂરિની હેમ શાખા વધુ જામી. સં. ૧૫૫૦ માં દેવદત્તના સ્વપ્રાનુસાર સ્તંભતીર્થના શ્રી સંઘ સાથે શત્રુંજયની યાત્રા હેમવિમલસૂરિએ મહોત્સવપૂર્વક કરી. સં. ૧૫૫૨માં સોની જીવા જાગાએ કરેલી પ્રતિષ્ઠા. દાનધીરને સૂરિપદ આપ્યું પણ તે છ માસમાં સ્વર્ગવાસ પામ્યા; ત્યારપછી ગુરુએ લાલપુર ચોમાસું કર્યું. ત્યાં સં. ૦ ધિરા સમક્ષ સૂરિમંત્ર આરાધ્યો; તે પ્રમાણે સં. ૧૫૭૦ માં ડાભિલા ગામમાં સ્તંભતીર્થના સોની જીવા જાગાએ આવી કરેલા મહોત્સવપૂર્વક આનંદવિમલને સૂદિપદવી અને દાનશેખર તથા માણિક્ય-શેખરને વાચક પદવી આપી. સં. ૧૫૭૨માં સ્તંભતીર્થ જવા ઇડરથી ચાલતાં કર્પટવાણિજય (કપડવંજ) આવતાં સંઘે મોટો પ્રવેશોત્સવ કર્યો. કોઇ ચાડીઆએ આવા પ્રવેશોત્સવ માટે પાતશાહ મુદાફર પાસે

+ ઇંદ્રનંદિસૂરિ પ્ર. લેખ સં. ૧૫૫૨ અને ૧૫૬૯ ના. ૧, ૧૫૫૬-૫૮-૬૧-૬૩ જી. ૨, ૧૫૬૩ જી. ૧, તેના શિષ્ય સૌભાગ્યનંદિ સૂરિ (સં. ૧૫૭૧ થી ૧૫૯૦) પ્ર. લેખ સં. ૧૫૭૧ જિ. ૨, ૧૫૯૧ ના. ૧, ૧૫૭૬-૮૯-૯૦-૯૭ જી. ૧, અને પ્રમોદસુંદર પ્ર. લેખ ૧૫૭૧ ના. ૧. ઇંદ્રનંદિ નિગમ પ્રાદુર્ભાવક-નિગમીઆ તપાગચ્છ કાઢનાર અને કુતુબપુરા ગચ્છના ઇંદ્રનંદિ કદાચ એક હશે. સં. ૧૫૫૫ માં ઉપદેશ કલ્પવલ્લીના કર્તા નિગમીઆ ઇંદ્રલંકગણિ (ઇંદ્રનંદિ શિષ્ય ધર્મલંક વાચકના શિ.) પોતાની પ્રશસ્તિમાં ઇંદ્રનંદિને લક્ષ્મીસાગરસૂરિ-સોમદેવસૂરિ-રત્નમંડનસૂરિ-સોમજ-સસૂરિ અને તેના શિષ્ય તરીકે જણાવે છે.

* કમલકલશ (લક્ષ્મીસાગર તથા સોમજસૂરિ શિ. સુમતિસુંદરસૂરિ શિષ્ય) ગચ્છનાયક (પ્ર. લે. ૧૫૫૨-૫૩-૧૬૦૩ ના. ૧); તેના શિષ્ય જય-કલ્યાણસૂરિ પ્ર. લેખ સં. ૧૫૬૬ જિ. ૨, ૧૫૬૩ જી. ૨.

વાત કરી; તેણે પકડવા બંદિ મોકલ્યા. ગુરુ ચુણેલી આવતાં આ વિધનની ખચર પડતાં રાતોરાત નિકળી સોજત્રા ને ત્યાંથી ખંભાત પહોંચી ગયા. ખોજકાએ ગુરુને બંદીસ્થાનકે રક્ષિત કર્યા. સંઘપાસેથી બાર હજાર લીધા. પછી તેમણે સુરિમંત્ર આરાધ્યો. સારપછી શતાર્થો પં. હર્ષકુલ-ગણિ, પં. સંઘર્ષગણિ, પં. કુશલસંયમગણિ, શીઘ્રકવિ પં. શુભશીલ-ગણિ એ ચારને ચંપકદુર્ગે (ચાંપાનેર) મોકલ્યા. તેમણે સુવ્રતાનને સ્વકાબ્યથી રંજીત કરી દ્રવ્ય પાછું વળાવ્યું ને સૂરિને સુવ્રતાને વંદન કર્યું. સં. ૧૫૭૮ માં પત્તનમાં ચોમાસું કર્યું. સ્તંભતીર્થમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. પુનઃ પત્તને દો. ગોપાકે જિનપટ્ટ કરાવ્યા, ને સૂરિએ પ્રતિષ્ઠિત કર્યા. વિદ્યાનગરે કોઠારી સાચર શ્રીપાલે કરાવેલ પ્રાસાદમાં પ્રતિષ્ઠા કરી. ૫૦૦ સાધુને દીક્ષા આપી. તે વર્ષમાં આહુંદવિમલ સૂરિએ કુમરગિરિમાં ચોમાસું કર્યું ને શ્રીપૂજ્યની આજ્ઞા વિના નાની વયની સાધ્વીને દીક્ષા આપી, ને પછી મિદ્ધપુર સિરોહીમાં ૪ ચોમાસાં આહુંદવિમલે કર્યાં. ગૂજરાતમાં આવી શ્રીપૂજ્યને પૂછ્યા વગર ૧૫૮૨ વૈશાખ શુદ્ધ ૩ ને દિને જુદા ઉપાશ્રયમાં રહ્યા. ત્યાં તેલ ધૂસરથી મલિન વસ્ત્રોની ઋષિ-મતિ જેવી પ્રવૃત્તિ થઇ. શ્રીપૂજ્ય ૧૫૮૩ માં વીસલનગરમાં અસમાધિ થતાં વટપલ્લિથી ચોમાસું રહેલા આહુંદવિમલને ખેલાવી ગચ્છમાર લેવા કહ્યું. પોતાને ગચ્છમારની જરૂર નથી એમ કહ્યું એટલે હેમવિમલસૂરિએ સ્વહસ્તથી સૌભાગ્યહર્ષસૂરિને પોતાના પટ્ટે સ્થાપ્યા. સં. ૧૫૮૩ આશ્વિન શુદ્ધ ૧૩ દિને સ્વર્ગસ્થ થયા. ૧૫૮૩ માં ઋષિમતની ઉત્પત્તિ થઇ. ઋષિમતમાંથી બિવંદનીક ગચ્છમાં આવેલા રાજવિજયસૂરિએ લઘુ ઉપાશ્રયમત કાઢ્યો. લ. પૌ. ૫.

૫૬ સૌભાગ્યહર્ષ—જન્મ સં. ૧૫૫૫, પં. હર્ષદાનગણિ વિહાર કરતાં વૃદ્ધનગર આવ્યા ત્યાં સં. ૧૫૬૩ માં હેમવિમલસૂરિએ આપેલ દીક્ષા, તેજ સૂરિએ સૂરિપદ આપી નિજપટ્ટે સ્થાપ્યા સં. ૧૫૮૩ આશ્વિન શુ. ૧૦. તે વખતે વ્યવહાર ભીમસી રૂપા દેવદત્ત કયા જયવત પ્રમુખે એક લાખ ખર્ચાં ૫૬ મહોત્સવ કર્યો. સં. ૧૫૮૬

માં અલવરનગરથી આવેલ ને વૃદ્ધનગરમાં રહેતા ટંકસાલીય સા. ડહા પ્રમુખ બધરવદાસ ભવાનીદાસ ત્યાંના ગૂજરાતના શ્રી સંઘ સહિત આ સૂરિ સાથે પત્તનથી માંડી શત્રુંજય ગિરિનાર સુધી દરેક નગરે સુવર્ણ ટંક ખર્ચી સ્તંભતીર્થની યાત્રા કરી. સ્તંભતીર્થમાં સં. ૧૫૮૯ જ્યેષ્ઠ શુ. ૯ રવિવારે ગચ્છનાયક પદ મહોત્સવ થયો. વિદ્યાપુર (વીજાપુર)માં સં. ૧૫૯૫ પોષ શુદ્ધ ૫ ગુરુ પુણ્ય યોગે અમદાવાદના સંઘને મળીને પં. સોમવિમલને વાચકપદ આપ્યું. તેજ વર્ષે છડરમાં ૫૦૦ પાષાણ્ય પ્રતિમાને ૭૦૦ દિગંબર, ૫૦૦ અન્યગચ્છીય ચતિ, ૭૦૦ દર્શન પરિધાપનિકાપૂર્વક પ્રતિષ્ઠિત કરી.

સં. ૧૫૯૬ માં અમદાવાદ આવ્યા. શ્રી સંઘે સં. ૧૫૯૭ આશ્વિન શુદ્ધ ૫ દિને વાચક સોમવિમલ તથા સકલહર્ષ મુનિને સૂરિ-પદવી આપી. તેનો મહોત્સવ શા. ગંગાદાસ પુત્ર દેવચંદે કર્યો. વિજય-કુલ અને વિનયકુલને ઉપાધ્યાય પદવી આપી. સં. ૧૫૯૭ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૨ સ્વર્ગવાસ. તેમણે ઓસવંશના ૩૦૦ ને સાધુ દીક્ષા આપી.

[પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૫૮૪ ખુ. ૨, ૧૫૯૦ ખુ. ૧.

આ સૂરિના રાજ્યમાં આગમ ગચ્છીય લક્ષ્મીકલ્પોલે આચારંગની અવચૂર્ણિનો ઉદ્ધાર સં. ૧૫(૮)૯ માં કર્યો. જુઓ તેની પ્રશસ્તિ. રો. એ. મુંબઈ.]

૫૭ સોમવિમલ—ખંભાત પાસે કંસારી ગામના વૃદ્ધ પ્રાગ્વાટ મંત્રી સમધરવંશે મંત્રિ રૂપા (કરચિત્ત શ્રીવંત) બાર્યા અમરાદે કુખે જન્મ સં. ૧૫૭૦, હેમવિમલ સૂરિપાસે દીક્ષા અમદાવાદમાં સં. ૧૫૭૪ વૈ. શુદ્ધ ૩. તેનો દીક્ષા મહોત્સવ સં. જૂનમ્બ જસુકે કર્યો. ખંભાતમાં પ્રાગ્વાટ સા. કીકાએ ગણિપદ સં. ૧૫૯૦ ફા. વદ ૫ ને દિને બહુ પ્રયત્ને વ્યય કરી અપાવ્યું. સીરોહીમાં સં. ૧૫૯૪ ફા. વ. ૫ ને દિને સૌભાગ્યહર્ષસૂરિએ ગાંધી રાણા જોધાએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક પંડિતપદ આપ્યું. અજહરીમાં શારદા આરાધી વર લીધો. ત્યાંથી ગુરુ સાથે

વિદ્યાપુર આવ્યા. ત્યાં દો. તેજ માંગાએ ઉત્સવ કરી વાચકપદ અપાવ્યું. સં. ૧૫૬૫. અમદાવાદમાં સૌભાગ્યહર્ષસૂરિએ સ. ૧૫૬૭ માં સૂરિપદ આપ્યું. તેજ વર્ષમાં ચૈત્ર માસે વીળપુરના દો. તેજએ બહુ ગામના સંઘ સાથે ૩૦૦ સાધુ સહિત સોમવિમલસૂરિ સાથે વિમલાચલ યાત્રા ૪ લાખના વ્યયથી યાત્રા કરી. સં. ૧૫૬૯ પાટણમાં ચાતુર્માસ. સં. ૧૬૦૦ કાર્તિક શુદ્ધ ૧ દિને પતનના સંઘ સાથે શત્રુંજય, રૈવતાચલની યાત્રાએ ગયા. ત્યાંથી દીવ બંદર જઈ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૪ દિને અભિગ્રહ લીધો. તે પૂરા થયા પછી શત્રુંજય યાત્રા કરી ઘોળકા, પછી ખંભાત, ને ત્યાંથી કાન્હમ દેશે વણુછરા ગામે આવ્યા. ત્યાં આણંદપ્રમોદને વાચકપદ દીધું. પછી આત્રપદ (આમોદ) આવીને સં. માડણના કરેલા ઉત્સવપૂર્વક વિદ્યારત્ન, વિદ્યાજયને વિમુક્ષની પદવી આપી. અમદાવાદ ચાતુર્માસ સં. ૧૬૦૨. પછી વાગડદેશમાં ગોલનગર, ત્યાંથી ઇડર. સં. ૧૬૦૫ માં ખંભાત ચોમાસું. ત્યાં ૧૬૦૫ ના માઘ શુદ્ધ ૫ દિને ગમ્જાધીશ પદ મળ્યું. સં. ૧૬૦૮ રાજપુરમાં ચોમાસું. પછી હાથિદ-પુરમાં માસકલ્પ. સં. ૧૬૧૦ માં પાટણમાં ફરી ચોમાસું. પછી ત્યાં વૈશાખ શુદ્ધ ૩ ને દિને ચીઠીઆ અમીપાલે કરાવેલી પ્રતિમાઓ પ્રતિષ્ઠી. સં. ૧૬૧૭ માં અક્ષયદુર્ગે ચોમાસું. ત્યાં આશો શુદ્ધ ૧૪ દિને અશુભ સૂચક જોતાં સંઘને જણાવ્યું કે તે દુર્ગને ભંગ થશે, એમ કહી સાતમે ગુરૂ હાથિલ ગામમાં જઈ હુંડપદની મરકી નિવારવા ત્યાંના સંઘથી હુંડ-પદમાં જઈ મરકી નિવારી. સં. ૧૬૧૯ માં ખંભાત ચોમાસું પછી દુરપારમાં. સં. ૧૬૨૩ અમદાવાદમાં છ વિગયને ત્યાગવાનો અભિગ્રહ. અનેક અભિગ્રહો ધર્યા ને તે પાળ્યા. અધ્યાવધાની, ઇચ્છાલિપિ વાચક, વર્ષમાન વિદ્યા સૂરિમંત્ર સાધક, ચૌર્યાદિભય તથા કુટાદિરોગ નિવારક. કલ્પમુત્ર ટપાર્યાદિ બહુ સુગમ ગ્રંથકારક, શતાર્થચિરદ્ધારક થયા. સં. ૧૬૩૭ માર્ગશીર્ષ માસે સ્વર્ગવાસ. કુલ ૨૦૦ ને સાધુદીક્ષા આપી, તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૬૦૩-૨૨ પુ. ૨ જુઓ.

આણ્ઠસોમ—જન્મ સં. ૧૫૯૬ કા. શુ. ૧૫., દીક્ષા સં. ૧૬૦૧ કા. શુ. ૧૫., પંડિતપદ પા. સાંડાએ કરેલ ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું. સં. ૧૬૨૫ વૈ. શુ. ૫ દિને પતનમાં સં. દેવજકૃત ઉત્સવથી શ્રી સોમવિમલસૂરિએ સૂરિપદ આપ્યું. અમદાવાદમાં સં. ૧૬૩૦ માધ શુ. ૫ આચાર્યવંદન મહોત્સવ થયો, તે વખતે હંસસોમ અને દેવસોમને વાચક પદવી આપી. તે ઉત્સવ વૃદ્ધનગરના સંઘની લખમણુ પુત્ર નાનજી આદિએ કર્યો. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૩૬ ભાદ્ર. વદિ ૫ દિને થયો. આથી સોમવિમલસૂરિએ પછી હેમસોમને સૂરિપદ આપ્યું.

૫૮ હેમસોમ—ધાણધાર (પાલણપુર પાસેનો) દેશમાં પ્રાગ્વાટ વૃદ્ધ સા. જોધરાજના પત્ની રૂડી શ્રી સં. ૧૬૨૩ માં જન્મ, મૂલનામ હરખો (હર્ષરાજ) આઠ વર્ષની વયે વડગામ આવેલ સોમવિમલસૂરિને વાંદવા જતાં ત્યાં દીક્ષા સં. ૧૬૩૦, દીક્ષાનામ હેમસોમ, પંડિતપદ સં. લખમણુ કરેલા ઉત્સવ પૂર્વક સં. ૧૬૩૫, સૂરિપદ સં. ૧૬૩૬ વૈશાખ વદિ ૨ દિને સં. લખમણુ વૃદ્ધનગરવાસી બધા સંઘે મળીને સોમવિમલસૂરિના હસ્તે આપ્યું.

અહીં પદ્માવલી અટકે છે અને ત્યાર પછી જે પદ્ધતિ આવ્યા તેનાં નામે ઉમેરાયાં છે તે નીચે મુક્યાં છે.

[હેમસોમસૂરિના રાજ્યમાં સં. ૧૬૫૪ માં સંઘવીરગણિ શિષ્ય ઉદયવીર ગણિએ સં. પાર્શ્વનાથ ગદ્યબંધ લઘુચરિત રચ્યું. (મુદ્રિત પ્ર. જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા ભાવનગર.)

હેમસોમના પ્રતિષ્ઠા લેખો સં. ૧૬૬૭-૮૭ ખુ. ૧.]

૫૯ વિમલસોમ. પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૬૭૧ ખુ. ૧.

૬૦ વિશાલસોમ.

+ આ પદ્માવલીની પ્રત પ્રવર્તકે મુનિ મહારાજશ્રી કાન્તિવિજયજીના વડોદરાના ભંડારમાં છે અને તે પરથી ઉતારેલી પ્રત શ્રીમત્ જિનવિજયજી પાસેથી મને મળી તેનો અત્ર હપયોગ કર્યો છે.

૭૪૮ ૨ ગ વિજયાણુંદસૂરિ ગચ્છની પદાવલી.

- ૬૧ ઉદયવિમલ.
 ૬૨ ગજસોમ,
 ૬૩ મુનીંદ્રસોમ.
 ૬૪ રાજસોમ,
 ૬૫ આણુંદસોમ,
 ૬૬ દેવેન્દ્રવિમલસોમ.
 ૬૭ તત્ત્વવિમલસોમ.
 ૬૮ પુણ્યવિમલસોમ.

૨ ગ વિજયાણુંદસૂરિગચ્છ (આણુંદસૂર ગચ્છ) શાખા.

૫૯ વિજયસેન—(જુઓ મૂળ તપગચ્છપદાવલી નં. ૫૯)
 તેમની પાટે જુદા જુદા આચાર્ય થયા ૧ વિજયદેવસૂરિ ૨ વિજયતિલક-
 સૂરિ ૩ રાજસાગરસૂરિ.

૬૦ વિજયતિલક—ત્રીસલનગરના પોરવાડ પિતા દેવજી શાહને
 ત્યાં માતા જયવંતીથી જન્મ સં. ૧૬૩૫, મૂળ નામ રામજી. દીક્ષા
 વિજયસેનસૂરિ પાસે સં. ૧૬૪૪, દીક્ષાનામ રામવિજય. આચાર્યપદ
 વિજયસેનસૂરિ સ્વર્ગસ્થ થતાં કેટલાક મુનિઓએ ભેગા મળી રાજનગરમાં
 આપ્યું સં. ૧૬૭૩ પૌષ સુદિ ૧૨ યુધ. મકરગખાને સાઈ માન આપ્યું.
 સં. ૧૬૭૬ ના પૌષ સુદિ ૧૪ શીરોહીમાં ૨૫૦. તેમનો પાદુકાલેખ
 સીરોહીમાં સં. ૧૬૭૬ ફાગણ સુદિ ૨ નો છે.

(વીર વંશાવલીમાં કહે છે કે પિતાનું નામ પ્રા. જ. હલસર
 ગોત્રીય દેવરાજ હર્તુ, જન્મ સં. ૧૬૫૧. દીક્ષા પાવાગઢમાં સં. ૧૬૨૨
 દીક્ષાનામ રામવિજય, પંડિતપદ જીર્ણગઢમાં સં. ૧૬૬૭, ગચ્છનાયક
 ખંભાતમાં સં. ૧૬૭૩.)

૬૧ વિજયાણુંદ—મારવાડના રોહ ગામમાં જન્મ સં. ૧૬૪૨
 આવળુ સુદ ૮, (ચાણુસા ચઢ્યાણુ ગોત્ર-વીર વં.) પોરવાડ શ્રીવંત

પિતા, સિણુગારદે માતા, મૂલનામ કલો, દીક્ષા હીરવિજયસુરિ પાસે સં. ૧૬૫૧ મહા શુદ્ધ ૬, દીક્ષાનામ કમલવિજય, પંડિતપદ વિજયસેનસુરિએ આપ્યું. સં. ૧૬૭૦, આચાર્યપદ વિજયતિલકસુરિએ શિરોહીમાં આપ્યું, સં. ૧૬૭૨ પૌષ સુદિ ૧૩ (૧૪ શુક) સુરિનામ વિજયાણુંદસુરિ.+ તેમણે દેવસુરિ સાથે મેલ કર્યો સં. ૧૬૮૧ પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૯. વળી બેદ-ભાવ રહ્યો, એટલે વિજયરાજને પોતાની પાટપર સ્થાપ્યા. ધણાં તીર્થોની યાત્રા કરવા ઉપરાંત ધણાં જિનગિઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. એકલા કચરવાડામાં એક સાથે ૨૫૦ ગિઓની પ્રતિષ્ઠા કરી (સં. ૧૬૮૦-સં. ૧૬૮૪ માં વીરપ્રતિમા પ્રતિષ્ઠિત કરી.) *

+ તપાગચ્છમાં ધર્મસાગર ઉપાધ્યાયની ચળવળ આ પહેલાં બહુ થઈ ને તેમા અનેક કલહ બેદભાવ તેને પરિણામે થયા, તેમાં હવે બે ભાગ પડ્યા. દેવસુર (વિજયદેવસુરિની આજ્ઞા માનનારનો), અને આણુંદસુર (વિજયા-ણુંદસુરિની આજ્ઞા માનનાર.)

*દેવવિજય કચરવાડા વીરસ્તવન રચ્યું છે તેમાં જણાવ્યું છે કે:—

તપગચ્છ મંડાણારયે સંતિ સોદમ, શ્રી વિજયાણુંદસુરી વદિષ્યએ. ૩૬
.....વિજયદસમી દિનઈ, સંવત સોલિંચાસીઈએ. ૩૯

માણિકવિજય (વિદ્યમાન સં. ૧૭૨૯ માં) પોતાના હાથથી લખિત પોતાની કચરવાડા વીર સ્તુતિમાં કહે છે કે:—

મૈધરોઠ મોટઈ મંડાણમ, પ્રતિષ્ઠા કરી સુખકારીજ,
સંવત સોલચોરાસિ વરસે, જિનગિંબ બરાબ્યો સારોજ;
શ્રી વિજયઆણુંદ સુરીસ્વર હાથઈ, વ્રત ઉચાર ત્યાં કીધોજ,
કનકપુરઈ સંધ સદા વિવેશી, સમલો જસ ત્યાં લીધોજ.

આ કનકપુર તે કચરવાડાનું બીજું નામ છે કે જે આ માણિક-વિજયના ગુરૂ મેરવિજયે આપ્યું હતું, જ્યારે તે પહેલાં વિજયરાજસુરિએ શ્રી બારેગથી સમસ્ત સંધને કાગલ મોકલ્યો ત્યારે કચરવાડાનું નામ કપૂરવિજય પોતે સ્થાપ્યું હતું એમ આ કવિ જણાવે છે. પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૬૮૩ ખુ. ૧

સ્વં ખંભાતમાં સં. ૧૭૧૧ આષાઢ વદિ ૧ મંગળવાર. (જુઓ મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા નિવેદન પૃ. ૩૦-૩૧ ઐ. સમ્રાટ-માળા ભાગ ૧ પ્રસ્તાવના પૃ. ૧૮-૨૦)

(વીર વંશાવલીમાં વિશેષમાં કહ્યું છે કે પંડિતપદ અણુહિલ્લપ-તને શ્રી પંચાસર પાસ પ્રાસાદે મળ્યું.) સીરોહીમાં પદ મહોત્સવ પ્રા. ૪. પોશ્વિત્યા ગોત્રે સં૦ મેહોજલે કાધા. તે મેહોજલે ૭ તીર્થ-સિદ્ધા-ચલ, ગિરિનાર, તારણગિરિ, અર્જુનગિરિ, ઘોઘા નવખંડ પાસ, શંખેશ્વર પાસ, બંબણવાડ સંઘ કાઠી પોતે સંઘાધિપતિ થયો. વધુ માટે જુઓ વીરવંશાવલી. આ સૂરિના પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૭૦૬ ના. ૨, ૧૬૮૩-૧૭૦૬ યુ. ૨.

૬૨ વિજયરાજ.

જુર્જરદેશના કડી વાસી શ્રીમાલી વંશીય ખીમા શાહ પિતા, ગમતાદે માતા, મૂળ નામ કુંવરજી, જન્મ સં. ૧૬૭૯ વૈશાખ શુદ્ધ ૩, દીક્ષા વિજયાણુંદ સૂરિ પાસે પિતા સહિત રાજનગરમાં લીધી સં. ૧૬૮૯ આષાઢ શુદ્ધ ૧૦, દીક્ષા-ઉત્સવ રાજનગરમાં શાહ મનજીએ કર્યો, દીક્ષા નામ કુશલવિજય, સૂરિપદ સં. ૧૭૦૪ (૧૭૦૩)માં સિરોહીમાં વિજયાણુંદસૂરિએ આપી પોતાના પટ્ટધર બનાવ્યા; સા રાઉતે પદ મહોત્સવ કર્યો. (સં. ૧૭૦૫ માં ખંભાતમાં વિમલાદે શ્રાવિકાએ વાંદણા મહોત્સવ કર્યો.) ૧૭૦૬ માં ભદ્રારકપદ ખંભાતમાં. ૧૭૨૦ માં કાળ પડતાં અમદાવાદના મનિયા સુત શાંતિદાસે તે માટે પુષ્કળ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. ૨૩૦ સં. ૧૭૪૨ આષાઢ વદિ ૧૩ ખંભાતમાં.

મોઢ શાતીય શ્રીવંત લાલજી પિતા તથા લલિતાદે માતાના બે પુત્રો નામે માલજી અને રામજીએ અમદાવાદથી શત્રુજયનો સંઘ કાઢ્યો ને સૂરિ સાથે યાત્રા કરી સં. ૧૭૨૩ ફાગણ સુદ ૭. (જુઓ વિજયરાજસૂરિ રાસ પરથી હકીકત જૈનયુગ કાં-માગશ્વર ૧૯૮૩ નો અંક).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૦૬-૧૭૧૦ ના. ૨; ૧૭૦૬-૨૧
પુ. ૧, ૧૭૦૬-૧૦-૨૧ પુ. ૨, ૧૭૨૧ જિ. ૨.

૬૩ વિજયમાન.

બરાનપુરમાં પોરવાડ શાહ વાધજીને ત્યાં વિમલાદે (વીરમદે) થી
જન્મ સં. ૧૭૦૭, મૂલનામ મોહન, દીક્ષા પોતાના મોટા ભાઈ છદ્દજી
સાથે લીધી સં. ૧૭૧૯, દીક્ષા નામ માનવિજય. આચાર્યપદ સિરો-
હીમાં વિજયરાજ સૂરિએ સં. ૧૭૩૬ માં મહા શુદ્ધ ૧૩ આપ્યું અને
તેનો ઉત્સવ સા. ધર્મદાસે કર્યો હતો. પટ્ટધર પદ વિજયરાજ સૂરિની
પાટે સં. ૧૭૪૨ ફાગણ વદ ૪. સ્વં સાણંદમાં સં. ૧૭૭૦ મહા
શુદ્ધ ૧૩.

૬૪ વિજયચંદ્રિકા.

મારવાડમાં આયુ પાસે સ્થાણના વતની વીશા પોરવાડ મૂલનામ
જશવંત શાહ. અમદાવાદમાં વિજયમાનસૂરિ પાસે દીક્ષા, દીક્ષાનામ
સૂર વિજય, આચાર્યપદ તેજ સૂરિએ સિરોહીમાં આપ્યું સં. ૧૭૬૬.
સ્વં સં. ૧૭૯૭.

વીરવંશાવલીમાં કહ્યું છે કે:—વૃદ્ધ મરૂધર દેશે બેટાહલ્લા નમરે
શ્રીં વૃં લિખ ગોત્રે સા. જશવંત સ્ત્રી યશોદા તેહનો પુત્ર સં. ૧૭૨૭
વર્ષે જન્મ, સં. ૧૭૪૨ વર્ષે પિતા સા. જશવંત પૂત્ર સહિત શ્રી રૂક-
પુરે દીક્ષા, સં. ૧૭૬૬ વર્ષે સીરોહીમાં આચાર્યપદ, સાં હરરાજ
ખીમકરજી પદોત્સવ કર્યો. સં. ૧૭૭૧ ગચ્છનાયક પદ સાણંદમાં,
મહેતા દેવચંદ મહેતા મદને પાટ મહેત્સવ કર્યો. સં. ૧૮૦૬ માં સુરત
બંદરે સ્વર્ગવાસ થયો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૭૯૮ ત્રૈશાખ શુદ્ધ ૧. નં. ૧૭૪૫ નાં ૨.

[આ આચાર્યના બે પટ્ટધર થયા. ૧ સૌભાગ્ય સૂરિ. ૨ પ્રતાપ-
સૂરિ. વિજયસૌભાગ્ય સૂરિના વિજયચંદ્રિકાસૂરિ અને વિજયપ્રતાપ
સૂરિના પટ્ટધર વિજયહૃદયસૂરિ થયા.]

વિજયઉદય સૂરિ—જન્મ મારવાડના બાંકલી ગામમાં આચાર્ય-
પદ મુદાગમાં. મુખ્ય દક્ષિણ દેશમાં વિચર્યા. ત્યાં ઉપકાર કરી સુરત
આવ્યા ત્યાં સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૩૭ પોષ શુદ્ધિ ૧૦.

૬૫ વિજયસૌભાગ્ય.

પાટણના ઓસવાલ. સં. ૧૭૯૫ પોસ સુદ ૨ રવિને દિને
ગોડવાડના સાદડી ગામમાં (અન્યત્ર સિરોહીમાં) આચાર્યપદ; અને વાંદણા
મહોત્સવ અમદાવાદમાં મનીઆ દોસીને ત્યાં થયો હતો. સ્વર્ગવાસ
સીનોરમાં સં. ૧૮૧૪માં ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૦ (આ મિતિની તેમની પાદુકાનો
લેખ સીનોરમાં છે.)

તેમની પાદુકાનો લેખ ૧૮૧૫ યુ. ૨.

૬૬ વિજયલક્ષ્મી.

મારવાડમાં આયુ પાસેના પાલડી ગામના રહીશ પોરવાડ વણિક
હેમરાજ પિતા, આણ્દ માતા, જન્મ સં. ૧૭૯૭ ચૈત્ર શુદ્ધ ૫, મૂલ-
નામ સૂર્યદં, દીક્ષા સં. ૧૮૧૪ મહા શુદ્ધ ૫ શુક્ર વિજય સૌભાગ્ય-
સૂરિ પાસે સીનોરમાં- દીક્ષાનામ સુવિધિવિજય. સૂરિપદ તેજ વર્ષમાં
ચૈત્ર શુદ્ધ ૯ ગુરૂ સીનોરમાં, ને તેનો ઉત્સવ ત્યાંના છીતા વસનજી તથા
સંધે કર્યો. સ્વર્ગવાસ પાલીમાં સં. ૧૮૬૯

(ઉપર જણાવ્યું તેમ જુદા પટધર વિજય ઉદયસૂરિ થયા. તેમનો
સ્વર્ગવાસ થયા પછી સં. ૧૮૪૯ માં તેમની પણ પાટપર વિજયલક્ષ્મી
સૂરિને સ્થાપી ખંને પરંપરાને એક કરી દીધી. વિશેષ હકીકત માટે
જુઓ દીપવિજયજી કૃત સોહમકુલ પદાવલી રાસ રચ્યા સં. ૧૮૭૩,
કે જેપરથી ‘આણ્દસૂર ગચ્છ સંબંધી કંપક માહિતી’ એ નામનો લેખ
જૈન ૧૦-૧-૧૯૧૫ના અંક પૃ ૨૫ થી ૨૮ પ્રકટ થયો છે, ‘વિજય
લક્ષ્મીસૂરિ’ એ લેખ જૈનયુગ ફાગણ ૧૯૮૨નો અંક પૃ. ૨૪૯ થી
૨૫૪, મારી જૈન ઐ. રાસ માળા. તેમની પાદુકાનો લેખ સં. ૧૮૬૮
યુ. ૨. પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૮૪૪ જિ. ૨.

૬૭ વિજયદેવેન્દ્ર.

સુરતના શ્રીમાળી હતા. સૂરિપદ ને વાંદણા મહોત્સવ વડોદરામાં સં. ૧૮૫૭. સ્વ. અમદાવાદમાં સં. ૧૮૬૦ (૧૮૬૧).

૬૮ વિજયમહેન્દ્ર.

ઓસવાળ દીક્ષા ભિન્નમાલના આમોદમાં જ્યાં ગાંધીને ત્યાં સં. ૧૮૨૭, સૂરિપદ ને વાંદણા મહોત્સવ અમદાવાદમાં સં. ૧૮૬૦ (૧૮૬૧), સ્વ. સં. ૧૮૬૪ (દીપવિજયજી પોતાના ઉપરોક્ત રાસમાં સ્વ. ૧૮૬૫ વાગ્ગપુરમાં થયો એમ જણાવે છે.)

૬૯ વિજયસૂરીન્દ્ર.

જન્મ ગોદાણુ દેશના ઝવણા ગામમાં, પિતા હરનાથ, માતા પુરાદે, સૂરિપદ પુતામાં સં. ૧૮૬૫ માગશર. દક્ષિણ-ગૂજરાત-મારવાડમાં વિહાર, અનેક તીર્થોની જાત્રાઓ કરી. તેમના રાજ્યમાં સં. ૧૮૭૩માં દીપવિજયજીએ સોહમકુલ રતન પટ્ટાવલી રાસ સુરતમાં રચ્યો.

આ ગચ્છમાં (વિજય) ધર્મેશ્વરસુરિનો સં. ૧૮૯૩ નો પ્રતિષ્ઠા લેખ છે ખુ. ૧. ગે. ૨. તથા તેના પટ્ટધર (વિજય) વિદ્યાનંદનો સં. ૧૯૧૧નો લેખ ગે. ૨.

(૨) ઘ તપગચ્છ વિમલ શાખા પટ્ટાવલી.

વિજયપ્રભસૂરિ-જીઓ મુખ્ય તપગચ્છ પટ્ટાવલી નં. ૬૧ પૃ. ૭૨૮.

૬૨ જ્ઞાનવિમલ—ભિન્નમાલના વીસા ઓસવાલ વાસવગોત્રી વાસવ શેઠ પિતા, કનકાવલી માતા, જન્મ સં. ૧૬૫૪, મૂલ નામ નાથુમલ. દીક્ષા ધીરવિમલગણિ (તપાગચ્છ નં. ૫૬ના આનંદવિમલસૂરિ-હર્ષવિમલ-જયવિમલ-કીર્તિવિમલ-વિનયવિમલ શિષ્ય) પાસે સં. ૧૭૦૨, દીક્ષાનામ નયવિમલ; પંન્યાસ પદ વિજયપ્રભ સૂરિએ ધાણેરાવમાં સં.

૧૭૨૭ મહા શુદ્ધિ ૧૦, આચાર્યપદ વિજયપ્રભસુરિની આજ્ઞાથી મહિમા-
સાગરસુરિએ સડેસરમાં સં. ૧૭૪૮ (૧૭૪૯) ફાગણ સુદિ ૫ ગુર.
૨૧૦ ખંભાતમાં ૮૯ વર્ષની વયે ૧૭૮૨ આસો વદ ૪ ગુર.

તેમના ઉપદેશથી સુરતના શેઠ પ્રેમજી પારેખે શત્રુંજયનો સંધ
કાઢ્યો હતો. સં. ૧૭૭૭. (જુઓ સુખસાગરકૃત પ્રેમવિલાસ રાસ)
તેમણે અનેક સંસ્કૃત, પ્રાકૃત, ગૂજરાતી કૃતિઓ રચી છે. (જુઓ
પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ પ્ર. શેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ અમદાવાદ).

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૬૪ નાર; ૧૭૫૧-૫૯ યુ. ૧,
૧૭૬૪-૬૫-૮૪ યુ. ૨.

વીરવંશાવલીમાં કહેલું છે કે સં. ૧૭૪૯માં ૫. નયવિમલ થકી
સંવિષ્ણ મત થયો.

૬૩ સૌભાગ્યસાગર.

૬૪ સુમતિસાગર.

૬૫ વિષ્ણુધવિમલ.—જન્મ સીતપુરના પોરવાડ ગોકલ મહેતાને
સાં, ૨૪આ ભાર્યાથી મૂલ નામ લખમીચંદ. દીક્ષા આલપણે ઋદ્ધિવિમલના
શિષ્ય કીર્તિવિમલ મુનિ પાસે. દીક્ષા નામ લખમીવિમલ. સં. ૧૭૯૮
વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ સુમતિસાગર સુરિએ શંખેશ્વરમાં સુરિપદ આપ્યું. સં.
૧૮૧૪ માગશર વદી ૩ ઔરંગાબાદમાં સ્વર્ગવાસ. તેમણે સમ્યક્ત્વપરીક્ષા
ગ્રંથપર ગૂજરાતીમાં આલાવબોધ રચ્યો છે. [જુઓ વિષ્ણુધવિમલસુરિ
રાસ-જૈન ઐ. ગૂર્જર કાવ્ય સંચય] તેમણે સં. ૧૭૮૦ વિજયાદશ-
મીને દિને ગૂજરાતીમાં વીક્ષી (૨૦ વિહરમાન જિન સ્તવન) રચ્યેલ છે.

૬૬ મહિમાવિમલ.

સં. ૧૮૧૩ ફાગણ સુદિ ૫ વિષ્ણુધવિમલસુરિએ સુરિપદ ઔરંગા-
બાદમાં આપ્યું. [જુઓ ઉપરોક્ત સમ્યક્ત્વપરીક્ષા આલાવબોધની પ્રશસ્તિ.]

(૨) ઠ તપગચ્છ સાગર શાખા પદ્મવલી.

વિજયસેન—(જુઓ મુખ્ય તપગચ્છ પદ્મવલી નં. ૫૯ પૃ. ૭૨૬).

૬૦ રાજસાગર.

ગૂર્જર દેશના સિદ્ધપુર (વડનગર પાસેનું શીપુર) ગામમાં ઓસ-
વાલ દેવીદાસ પિતા, કોડાં (કોડમદે) માતા. મૂળ નામ મેષજી, જન્મ
સં. ૧૬૩૭, દીક્ષા પ્રસિદ્ધ ધર્મસાગરના શિષ્ય લક્ષ્મિસાગર પાસે લીધી;
દીક્ષા નામ મુક્તિસાગર, પંડિતપદ મળ્યું સં. ૧૬૬૫ નાડલાઇમાં, કેપા-
ધ્યાય પદ સં. ૧૭૬૯, સૂરિપદ વિજયદેવસૂરિથી આપવામાં આવ્યું
રાજનગરમાં સં. ૧૬૮૬ જ્યેષ્ઠ માસમાં, તેના કિસવ વર્ધમાનના પુત્ર
વસ્તુપાલે કર્યો હતો. પ્રસિદ્ધ શાંતિદાસ શેડે આમ ખાસ ભાગ લીધો
હતો, તેમણે આ સૂરિની સહાયથી સાગરચ્છ કાઢ્યો અને તેમણે આ
સૂરિના ઉપદેશથી ૧૧ લાખ ૩. ધર્મ કાર્યમાં ખર્ચ્યા હતા. શાંતિદાસ સ્વર્ગસ્થ
સં. ૧૭૧૫. સૂરિનો સ્વં સં. ૧૭૨૧ ભાદ્રપદ શુદ્ધ ૬ અમદાવાદમાં.
[જુઓ મારી જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા ભા. ૧, અને જૈન ઐતિ-
હાસિક ગૂર્જર કાવ્ય સંચય.]

લક્ષ્મિસાગરનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૬૧, ૧૬૬૫-૬૬ જિં ૨.

આના રાજ્યમાં અને વૃદ્ધિસાગરસૂરના યૌવરાજ્યમાં સં. ૧૭૦૭
માં શાંતિસાગર (ધર્મસાગર ઉ.-શ્રુતભાગર શિ.) વાચકે કલ્પક્રૌંમુદી રચી.

૬૧ વૃદ્ધિસાગર.

ગૂજરાતના ચાણુસમામાં શ્રીમાલી શા. ભીમજી પિતા, ગમતાદે
માતા. જન્મ સં. ૧૬૪૦ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૧ રવિ. મૂળ નામ હરજી, દીક્ષા
ખંભાતમાં પાટણના રૂપજી દોસીએ કરેલા કિસવપૂર્વક સં. ૧૬૮૯,
દીક્ષાનામ હર્ષભાગર, આચાર્ય પદ અમદાવાદમાં શાહ શ્રીપાલના પુત્ર
વાહજીએ કરેલા કિસવપૂર્વક રાજસાગર સૂરિએ આપ્યું સં. ૧૬૯૮
પૌષ સુદિ ૧૫, સૂરિનામ વૃદ્ધિસાગર, લાજ વંદના મહોત્સવ સં. ૧૭૦૭
વૈશાખ સુદ ૭. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૪૭ આસો સુદિ ૩ અમદાવાદમાં ૬૭
વર્ષની વયે (જુઓ વૃદ્ધિસાગર રાસ ઐ ૦ રાસ સંગ્રહ ભાગ ૩).

તેમના રાજ્યમાં અમૃતસાગરે (ત. ધર્મસાગર ઉ.—શ્રુતસાગર—
શાંતિસાગર શિં) સર્વજ્ઞશતક પર ગૂં બાલાવબોધ (લી. બં.) રચ્યો.
૬૨ લક્ષ્મીસાગર.

મારવાડના સિવાજીચી ગામ વાસી છાજડ ગોત્રના ઓસવાલ વણિક
હેમરાજ પિતા, રાજબાઇ માતા, ખંભાતમાં જન્મ સં. ૧૭૨૮ ચૈત્ર
સુદિ ૫, મૂલ નામ ધનજી. દીક્ષા વડોદરામાં વૃદ્ધિસાગરસૂરિ પાસે સં.
૧૭૩૬ વૈશાખ શુદિ ૩, દીક્ષા નામ નિધિસાગર, સૂરિપદ અમદાવાદમાં
શાંતિદાસ શેઠના પુત્ર લખમીચંદ શેઠના ઉત્સવપૂર્વક સં. ૧૭૪૫ વૈશાખ
વદ ૨. સૂરિનામ લક્ષ્મીસાગર, ૨૪૦ સુરતમાં સં. ૧૭૮૮ આશો વદ
૭. (જુઓ મારી જૈન ઐં રાસમાળા ભા. ૧ નિવેદન પૃ. ૨૦-૨૧).

૬૩ કલ્યાણસાગર.

મારવાડના શ્રીપુર ગામના વાસી ઓસવાલ સોલંકી ગોત્રના સા.
સામલજી પિતા, સૌભાગ્યદે માતા. દીક્ષા અમદાવાદમાં લક્ષ્મીસાગરસૂરિ
પાસે બાલવયમાં સં. ૧૭૫૨ વૈ. શુ. ૧૦ ગુરૂ. દીક્ષાનામ પ્રમોદસાગર,
પંડિત પદ પછી ઉપાધ્યાય પદ સુરતમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૮૮ વિ-
જયાદશમી ગુરૂ સુરતમાં, ૨૪૦ સં. ૧૮૧૧ જેઠ વદ ૨ સુરતમાં. ૬૭
વર્ષની વયે [જુઓ કલ્યાણસાગરસૂરિ રાસ. જૈન ઐં ગૂ. કાવ્ય સંચય].

૬૪ પુણ્યસાગર.

સૂરિપદ અમદાવાદમાં કલ્યાણસાગરસૂરિના હાથે સં. ૧૮૦૮ વિજ-
યાદશમી ગુરૂ. તેમના ઉપદેશથી રાધનપુરમાં શાંતિનાથ મંદિર થયું તે
ત્યાં તેમણે સં. ૧૮૩૮માં મૂર્તિઓ તેમજ ગુરૂપાદુકા પ્રતિષ્ઠિત-સ્થાપિત
કરી. જુઓ જિનવિજયજીકૃત પ્રાચીન લેખ સંગ્રહ ભા. ૨ લેખ
નં. ૪૬૦.

૬૫ ઉદયસાગર. પ્રતિષ્ઠા લે. સં. ૧૮૪૫ યુ. ૧.

૬૬ આર્જુનસાગર.

૬૭ શાંતિસાગર.—પ્રતિષ્ઠાલેખ ૧૮૯૨-૯૩ યુ. ૧; સં.
૧૯૦૫ ના. ૨; સં. ૧૮૮૬-૮૯-૯૩-૧૯૦૫ ગે. રે.

(૨) ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પટ્ટાવલી.

[આ પટ્ટાવલિ મુખ્યપણે અમદાવાદના જૈનયુવક મંડળ (કાર્યાલય અને લાયબ્રેરી) તરફથી પ્રસિદ્ધ થએલ આચાર્ય શ્રી બ્રાતૃચંદ્રસૂરિ અંચમાલા નં. ૧. તરીકેના શ્રીમન્નાગપુરીય તપાગચ્છની પટ્ટાવલીમાંથી ઉતારેલ છે.]

તપાગચ્છની મૂલ પટ્ટાવલિમાં મુનિચંદ્રસૂરિ (નં. ૪૦) થયા તેના શિષ્ય વાદિદેવસૂરિ થયા., તેમના સમયમાં એટલે વિ. સં. ૧૧૭૪ (કવચિત્ ૧૧૭૭) માં નાગપુરીય તપા એ નામ પડ્યું. તે એવી રીતે કે તેમના શિષ્ય પદ્મપ્રભ સૂરિએ ગુરૂની આજ્ઞાથી વિચરતાં નાગોર નગરમાં સં. ૧૧૭૭ માં આવીને ઉચ તપ કર્યો અને ઉપદેશથી રાણાને જૈનધર્મો કર્યો તેથી તે રાણાએ ‘નાગપુરીય તપા શ્રી પદ્મપ્રભસૂરિ’ એ નામ આપ્યું. વાદિદેવ સૂરિએ એવીસને આચાર્ય-પદે સ્થાપ્યા હતા તેમનાં નામ:—પદ્મપ્રભ, મહેન્દ્ર (આવશ્યક સમતિ ટીકાના કર્તા), રત્નપ્રભ (રત્નાવતારિકા ટીકા ને ઉપદેશમાત્રા ટીકાના કર્તા), મનોરમ, બદ્ધેશ્વર, માનતુંગ, શાન્તિ, વર્ધમાન, ચંદ્રપ્રભ, જયપ્રભ, પૂર્ણભદ્ર, પરમાનંદ, દેવેન્દ્ર, પૂર્ણદેવ, યશોભદ્ર, વજ્રસેન, પ્રસન્નચંદ્ર, કુમુદ, પદ્મદેવ, માનદેવ, પેણુ, હરિપેણુ, અને સોમ (વૃત્તરત્નાકર ટીકાના કર્તા). વાદિ દેવસૂરિના જન્મબાદિ વર્ષ મૂળ પટ્ટાવલિમાં આપેલ છે. તેમનું દીક્ષા નામ રામચંદ્ર હતું અને કહેવાય છે કે ૩૫ હજાર ધરને જૈન બનાવ્યા હતા. તેમણે નાગપુરના રાજા આલ્હાદનને પ્રતિ-બોધ્યો જેથી એ આચાર્ય ઉપર પૂર્ણ શ્રદ્ધા થઇ હતી.

૪૧ × વાદિ દેવસૂરિ.

× આજ ગચ્છના ચંદ્રકીર્તિ સૂરિ છંદઃકાશ પરની પોતાની વૃત્તિની પ્રશસ્તિમાં જણાવે છે કે:—

વર્ષે: ચતુ: સપ્તતિ યુક્તરુદ્ર શતૈ ૧૧૭૪ રતીતૈરથ વિક્રમાર્કત્ ।

વાદિન્દ્રમુખ્યો ગુરુ દેવસૂરિ: સૂરીશ્વતુર્વિંશતિમભ્યષિંચત્ ॥

તેષાં ચ યો દીપકશાસ્ત્રકર્તા પદ્મપ્રભ: સૂરિવરો વમ્ભૂવ ।

યદિય શાસ્ત્રા પ્રથિતા ક્રમેણ સ્થાતા ક્ષિતૌ નાગપુરી તપેતિ ॥

૭૫૮ ૨ ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પદ્મવલી.

તેમના સમયમાં શ્રીહેમચંદ્રાચાર્યના ગુરુ દેવચંદ્રસૂરિ સ્વર્ગસ્થ થયા સં. ૧૧૬૭. એવામાં અનેક ગ્રંથના રચનાર નંદીસૂત્ર ટીકા વગેરેના કત્તા મલયાગિરિસૂરિ સ્વર્ગે ગયા. કુમારપાલ મંત્રી ઉદયનસુત વાઝમદે શત્રુઞ્ચ પર ‘આહુવસહી’—એ નામના દેરાં ત્રણ કરોડના ખર્ચે કરાવ્યાં. આ વાગમદ મંત્રી બહુ વિદ્વાન હતા. તેણે કાવ્યાનુશાસન રચેલ છે.

૪૨ + પદ્મપ્રભા—સં. ૧૧૯૪ આચાર્યપદ. ભુવનદીપક નામનો જ્યોતિષનો ગ્રંથ સં. ૧૨૨૧ માં રચ્યો; ૬૫૦૦ રજપૂતોને પ્રતિબોધ્યા. તેમના ગુરુભાઈ રત્નપ્રભસૂરિએ ઉપદેશમાલા પર દોષદ્વી વૃત્તિ, અને પ્રમાણુનયતત્વાલોકાલંકાર પર રત્નાવતારિકા વૃત્તિ, નેમિનાથ ચરિત્ર પ્રાકૃત વગેરે ગ્રંથો રચ્યા. પદ્મપ્રભનો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૨૪૦.

૪૩ પ્રસન્ન (પ્રમ) ચંદ્ર—આચાર્યપદ સં. ૧૨૩૬. તેમણે ૫૦૦ ધર મોઢ માહેશ્વરીનાં, જૈન કર્યાં. સં. ૧૨૮૬માં સ્વર્ગસ્થ,

૪૪ ગુણસમુદ્ર—આચાર્યપદ પાટણમાં. સ્વ૦ સં. ૧૩૦૧.

૪૫ જયશેખર—આચાર્યપદ નાગોરમાં સં. ૧૩૦૧. ૧૨ ગામ પ્રતિબોધ્યા.

પદ્મપ્રભસૂરિના ભુવનદીપકપર વૃત્તિ વિષુધચંદ્રસૂરિ શિ૦ સિંહતિલક સૂરિએ સં. ૧૩૨૬ માં રચી; વળી તેમણે વર્ધમાન વિદ્યાકલ્પ રચ્યો.

૪૬ વજ્રસેન—સં. ૧૩૪૨ માં સારંગ ભૂપતિએ તે વર્ષમાં ‘દેશના જળધર’ એ ગિરદ આપ્યું. તેજ વર્ષમાં આચાર્યપદ (કવચિત્ સં. ૧૩૫૪). લોહાગોત્રીય એક હજાર ધર જૈન કર્યાં. સિંહડ મંત્રીને પ્રતિબોધ્યો તેથી અલ્લાહદીનની શ્રદ્ધા થઈ રણુગામમાં કેટલીક સનાતનો મળી. તેમણે લઘુ ત્રિપટી શલાકા પુરપચારિત્ર, તથા ગુરુગુણ પટ્ટત્રિશિકા રચેલ છે. આવશ્યક સમતિની ટીકા રચવામાં મહેશ્વરસૂરિને સહાય કરી હતી. એમના શિષ્ય હરિમુનિએ કર્પૂર પ્રકર, નેમિનાથચરિત્ર વગેરે ગ્રંથો રચ્યા છે. સં. ૧૩૮૩ માં સ્વર્ગસ્થ.

૪૭ હેમતિલક—આચાર્ય પદે સં. ૧૩૮૨. સં. ૧૩૯૯ સુધી વિધમાન. તેમણે બાટી રાગને તેમજ દુલચીરાયને ઉપદેશી જૈનધર્મ-રક્ત કર્યા હતા.

૪૮ રત્નશેખર—જન્મ સં. ૧૩૭૨, દીક્ષા સં. ૧૩૮૫, ૧૩૯૯ (યા ૧૪૦૦)માં ખીલાડા નગરે આચાર્યપદ. ‘મિથ્યાંધકાર નભોમણિ’ નામનું ખિરદ દતું. એક હજાર થ્ર જૈન કર્યાં. સં. ૧૪૦૭ માં દિક્ષીની બાદીપર ફિરોજશાહ તખલખ ગાદશાહને પ્રતિબોધ્યો. તેમના રચેલા ગ્રંથો:—ગુણરથાનક ક્રમારોહ સ્વોપનવૃત્તિ, લઘુક્ષેત્ર સમાસ સ્વોપનવૃત્તિ, ગુરૂ ગુણપટ્ટત્રિશિકા વૃત્તિ, શ્રીપાલચરિત્ર પ્રાકૃત, સંભોધસિતરી સદીક, છંદઃકાશ, સિદ્ધયંત્ર ચક્રોદ્ધાર, વગેરે. આ મૂળ તપગચ્છના મુનિસુંદર સૂરિના પદ્મધર રત્નશેખર સૂરિ (સં. ૧૫૦૨ થી ૧૫૧૭ સુધીમાં થયેલા)થી ભિન્ન જાણવા.

આ નાગોરી રત્નશેખરસૂરિના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૪૨૨ ના. ૨.

૪૯ હેમચંદ્ર—પોતાના ઉપરોક્ત ગુરૂના શ્રીપાલચરિત (આદિ) ગ્રંથનો પ્રથમાદર્શ સં. ૧૪૨૮ માં લખ્યો.

૫૦ પૂર્ણચંદ્ર—હિંગડગોત્રીય, આચાર્યપદ સં. ૧૪૩૦ (ખીજે ૧૪૨૪).

૫૧ હેમહંસ—ખડેવાલતાત્રીય (તથા અત્રરણુ શાખા હિંગણુ ગોત્રીય) જન્મ સં. ૧૪૩૧, દીક્ષા સં. ૧૪૩૯, આચાર્યપદ સં. ૧૪૫૩ તેમણે કલ્પાંતરવાચના વગેરે ગ્રંથ લખ્યા.

તેમના એક શિષ્ય રત્નસાગરને સૂરિપદ આપ્યું. તે રત્નાકરસૂરિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયા. તેમણે રત્નાકર પંચવિંશતિ રચી (?)

હેમહંસસૂરિના પ્રતિષ્ઠાલેખો મળે છે તે સં. ૧૪૮૫-૯૦-૧૫૦૭ ના. ૧, સં. ૧૪૫૩-૬૬-૭૫-૯૦-૯૬-૯૮-૧૫૦૧-૦૪-૧૦-૧૧-૧૩ ના. ૨;

હેમહંસસૂરિની પદે હેમસમુદ્રસૂરિ થયા કે જેના પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૫૧૭-૧૫૨૧ મળે છે ના. ૧; અને હેમસમુદ્રની પાટે હેમરત્નસૂરિ

૭૬૦ ૨ ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પદ્માવલા.

થયેલા કે જેનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૩૭ ના. ૨ મળે છે; અને જેના રાજ્યમાં ક્ષમાસમુદ્દે સં. ૧૫૩૨ માં લખેલ પ્રત સુનીજના બં. નયાધાટ કાશીમાં છે.

૫૨ લક્ષ્મીનિવાસ—આચાર્યપદ સં. ૧૪૭૦ માં વિદ્યમાન.

૫૩ પુણ્યરત્ન—આચાર્યપદ સં. ૧૪૯૯ માં વિદ્યમાન.

૫૪ સાધુરત્ન—સંઘવી ગોત્રીય સં. ૧૫૩૭ આચાર્યપદ. સ્વ. સં. ૧૫૬૫. આ સમયમાં આ નાગેરી ગચ્છમાં સોમરત્નસૂરિ પણ હતા એમ તેમના સં. ૧૫૪૫ અને સં. ૧૫૭૯ ના. ૧ ના પ્રતિષ્ઠાલેખ પરથી જણાય છે.

૫૫ પાર્શ્વચંદ્ર—હમીરપુરવાસી પ્રાગવશ વેલ્લગશાહ પિતા, વિ-મલાદે માતા. જન્મ સં. ૧૫૩૭, દીક્ષા સં. ૧૫૪૬, ઉપાધ્યાય પદ સં. ૧૫૫૪, આચાર્યપદ સં ૧૫૬૫; યુગપ્રધાનપદ સં. ૧૫૯૯, સ્વર્ગગમન સં. ૧૬૧૨ માગસરશુદ્ધિ ૩ જ્યેષ્ઠપુર. અનેક ગૂર્જરભાષામાં ગદ્યપદ્ય કૃતિઓ રચી. તેમના એક શિષ્ય વિજયદેવ સૂરિ હતા કે જેના શિષ્ય બ્રહ્મર્ષિ (વિજયદેવ સૂરિ) થયા કે જેમણે દશાશ્રુત 'ચંદ્ર' સૂત્રવૃત્તિ, જંબુદ્વીપ પત્રાતિ વૃત્તિ, પાખી સૂત્રવૃત્તિ વગેરે રચેલ છે. વળી તેમના સંઘાણમાં રાજરત્નસૂરિ, ને તેમના શિષ્ય ચંદ્રકીર્તિસૂરિ, વગેરે હતા.

આ પાર્શ્વચંદ્રથી પાર્શ્વચંદ્ર (પાયચંદ) ગચ્છશાખા નીકળી.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૭૭ ના. ૨;

૫૬ સમરચંદ્ર—સિદ્ધપુર પાટણ (અણહિલપુર પાટણ) વાસી શ્રીમાલી પિતા ભીમાશાહ, માતા વાલાદે. જન્મ સં. ૧૫૬૦ માગસર શુદ્ધિ ૧૧, દીક્ષા સં. ૧૫૭૫ માગસર સુદ ૫, ઉપાધ્યાય પદ સં. ૧૫૯૯, સૂરિપદ સં. ૧૬૦૪, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૨૬ જેઠ વદી ૧ ખંભાતમાં.

તેમના સમુદાયમાં વિનયકીર્તિસૂરિ, માનકીર્તિસૂરિ (જય(રાજ)શેખર-સોમરત્ન-રાજરત્ન-ચંદ્રકીર્તિ શિ.), હર્ષકીર્તિસૂરિ (ચંદ્રકીર્તિ શિ.)

વગેરે વિચરતા હતા. હર્ષકીર્તિએ સારસ્વતની ટીકા, મિંદૂરપ્રકરણ વૃત્તિ, કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર વૃત્તિ સં. ૧૬૬૮, યૃક્તશાંતિ વૃત્તિ સં. ૧૬૫૫, અનિટકારિકા વિવરણ સં. ૧૬૬૩, ધાતુપાઠ તરંગિણિ-ધાતુપાઠ વિવરણ, શારદી નામ માળા, શ્રુતખોષ વૃત્તિ, યોગચિંતામણિ (વૈદક), વૈદક સારોદ્ધાર (વૈદક) રચેલા છે.

વળી આનંદમેરૂ શિષ્ય પદ્મમેરૂ સૂરિના શિષ્ય પદ્મસુંદર ગણિ થયા તેમણે રાયમલ્લાબ્યુદય મહાકાવ્ય, સં. ૧૬૧૫, પાર્શ્વનાથ મહાકાવ્ય સં. ૧૬૨૬, જંબુસ્વામિચરિત્ર (પ્રાકૃત), પ્રમાણસુંદર ન્યાય ગ્રંથ, પદાર્થચિંતામણિ, શબ્દાર્ણવ, સુંદરપ્રકાશ, જ્ઞાનચંદ્રોદય નાટક, આદિ રચેલ છે. અકબરની સભામાં તેઓ પ્રસિદ્ધ થયા છે; વિદ્યમાન સં. ૧૬૧૨ થી ૧૬૩૫ સુધીમાં. તેમનો ગ્રંથમંડાર તેમની હયાતીખાદ દરબારમાં ગયેલો તે અકબર ખાદશાહે હીરવિજય સૂરિને આપવા માંગ્યો, તે તેમણે ન રાખ્યો એટલે આગરામાં તે પુસ્તકમંડાર ખેલવામાં આવ્યો [પ્રમાણસુંદર આ પદ્મસુંદરે સં. ૧૭૩૨ (કરાચિ જલધોદુ વર્ષે, રચ્યો નં. ૭૨ પ્ર. કા. વડો. તો ઉપરોક્ત અકબરની વાત આદિ કેમ ધટે? એ પ્રશ્ન થાય છે.)

૫૭ રાજચંદ્ર—જંબુગામે શ્રીમાલી દોશી ભાવડ (જવડ) પિતા, કમલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૬૦૬ ભાદરવા વદિ ૧, દીક્ષા સં. ૧૬૨૫ (૧૬૨૬), આચાર્યપદ સં. ૧૬૨૬ વૈશાખ સુદિ ૬ ખંભાતમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૬૯ જેઠસુદ ૬ ખંભાતમાં. આ આચાર્યે સંચારો શાસ્ત્રોક્ત રીતે કર્યો હતો.

તેમની સં. ૧૬૫૦ માં લખેલી પ્રત વઢવાણના વિજયકેસરસૂરિના હંડારમાં છે. તેમના રાજ્યમાં મેઘરાજે (શ્રવણ શિ.) ગૂ. માં સાધુ સમાચારી સં. ૧૬૬૯ માં રચી. (વૃદ્ધિચંદ્રજી ભં. ભાવનગર.)

૫૮ વિમલચંદ્ર—રાજનગરના શ્રીમાલી સંઘવી રાજપાલ પિતા, સુખમાદે માતા, દીક્ષા સં ૧૬૫૬ વૈશાખ શુદ્ધ ૬, આચાર્યપદ સં.

૭૬૨ ૨ ચ નાગપુરીય તપાગચ્છની પદ્ધતિ.

૧૬૬૯ વૈશાખ સુદિ ખંભાતમાં, સ્વર્ગ. સં. ૧૬૭૪ આસો સુદ ૧૩ રાજનગરે.

તેમના ગુરુભાઈ રતનચંદ્રના શિષ્ય વચ્છરાજે શાંતિનાથ ચરિત્ર સંસ્કૃતમાં, સમ્યક્ત્વકૌમુદી રાસ આદિ રચેલ છે. આ સમયમાં ઉચ્ચતપધારી પુંજ ઋષિ થયા.

૫૯ જયચંદ્ર—વીકાનેરના રાકગોત્રીય ઓશવાલ જેતાશાહ પિતા, જેતલદે માતા. દીક્ષા વીકાનેરમાં સં. ૧૬૬૧ મહાસુદિ ૫, આચાર્યપદ સં. ૧૬૭૪ આસો સુદિ ૧૩ ખંભાતમાં (વા શ્રીરાજનગરમાં). સ્વર્ગવાસ સં. ૧૬૯૯ અષાઢ સુદિ ૧૫.

માનકાતિસુરિ શિષ્ય અમરકાતિસુરિએ સંપ્રેષસિતરીપર ટીકા રચી. અને સં. ૧૬૭૭ માં સૌદર્થલહરી સટીકની પ્રત લખી.

૬૦ પદ્મચંદ્ર—રાજનગર શ્રીમાલી સંઘવી શિવજી પિતા, સુરિભાદે (સુરમહે) માતા, જન્મ સં. ૧૬૮૨ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૫, દીક્ષા સં. ૧૬૯૮ કાગણ સુદ ૩, આચાર્યપદ સં. ૧૬૯૯ આસાઢ સુદિ ૧૫ (વૈશાખ સુદિ ૩) રાજનગરમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૪૪ આસો વદિ ૧૦ વીરમગામમાં.

૬૧ મુનિચંદ્ર—જેઠપુરના સોનિગોત્રે ઓશવાલ શાહ ધનરાજ પિતા, ધારલદે માતા, જન્મ સં. ૧૬૯૩ જેઠ સુદ ૭, દીક્ષા સં. ૧૭૦૭ માગસર સુદ ૫ આગ્રામાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૨૨ અસાઢ સુદ ૧૦ ખંભાતમાં (ગચ્છ પ્રબંધમાં સં. ૧૭૩૭), બદારક પદ સં. ૧૭૪૪ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગ. સં. ૧૭૫૦ આસોવદ ૧૦ વીરમગામમાં.

[સં. ૧૭૨૮ માં આ આચાર્યના શિષ્ય પં. ગોવિંદજી તત્ શિષ્ય ત્રીકમજીએ અંતગડ સૂત્રની પ્રત લખી. રો. એ. સો. મુંમઇ પાસેની.]

૬૨ નેમિચંદ્ર—રતનપુર (સુરપુર) ના નાહાડ ગોત્રીય ઓશવાલ શાહ ભારમલ પિતા. ભક્તાદે માતા, જન્મ સં ૧૭૩૧ ચૈત્ર વદિ ૫, દીક્ષા સં. ૧૭૪૦ વૈશાખ શુદિ ૩ વીકાનેરમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૭૫૦

બાહરવા સુદિ ૧૫ વીરમગામમાં, બદારક પદ સં. ૧૭૫૦ આસો વદી ૧૧, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૬૭ વૈશાખ વદિ ૫ વીકાનેરમાં.

૬૩ કનકચંદ્ર—વીકાનેર (દહીરવાસ) ના મુણીત ગોત્રીય શા માધ-
દાસ પિતા, મહિમાદે માતા. જન્મ સં. ૧૭૪૬ શ્રાવણ સુદિ ૩, દીક્ષા સં.
૧૭૫૭ મહા સુદિ ૫, આચાર્યપદ સં. ૧૭૬૬ મહાશુદિ ૧૩ વીકાનેરમાં,
બદારક પદ સં. ૧૭૬૭ આષાઢ સુદ ૨ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગવાસ સં.
૧૮૧૦ મહાવદ ૬ વીકાનેરમાં.

૬૪ શિવચંદ્ર—માંડલના શ્રીમાલી ગાંધી શા દીપચંદ પિતા, ધન-
બાધ માતા, જન્મ સં. ૧૭૫૬ કાર્તિક સુદ ૬, દીક્ષા સં. ૧૭૭૪ અસાડ
શુદ ૨, આચાર્યપદ સં. ૧૮૧૦ મહાવદ ૬ વીકાનેર, ત્યાંજ બદારકપદ
સં. ૧૮૧૧ મહાસુદ ૫, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૨૩ પ્રથમ ચૈત્ર સુદ
૬ વડુ ગામે.

૬૫ ભાનુચંદ્ર—કરમાવાસના ઓસવાલ ભણશાલી શા પ્રેમરાજ
પિતા, પ્રેમાદે માતા, જન્મ સં. ૧૮૦૩, દીક્ષા સં. ૧૮૧૫ વૈશાખ
સુદ ૭ વીકાનેર, આચાર્યપદ સં. ૧૮૨૩ પ્રથમ ચૈત્ર સુદ ૬ વડુ
ગામમાં, બદારક પદ તેજ વર્ષમાં ખીજ ચૈત્ર સુદ ૫ સોમ; સ્વર્ગવાસ
સં. ૧૮૩૭ કાર્તિક વદ ૬ વીરમગામમાં.

૬૬ વિવેકચંદ્ર—જલોરના ઓસવાલ સંધવી શા મુળચંદ પિતા,
મહિમાદે માતા, જન્મ સં. ૧૮૦૬ સં. ૧૮૨૦ નાગોરમાં, આચાર્યપદ
સં. ૧૮૩૭ આસો સુદ ૨ વીરમગામ, બદારક પદ સં. ૧૮૩૭ મહા
સુદી ૫ વીરમગામ, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૫૪ શ્રાવણ વદિ ૧૩ ઉજ્જૈણીમાં.

૬૭ હળધિચંદ્ર—વીકાનેરના ઓસવાલ હાજેડ ગોત્રના પિતા શા.
ગિરધર, માતા ગોરમદે. જન્મ સં. ૧૮૩૫ શ્રાવણ વદ, દીક્ષા સં.
૧૮૪૯ વૈશાખ સુદ ૩ ખંભાત, આચાર્યપદ સં. ૧૮૫૪ શ્રાવણ વદ
૬ ઉજ્જૈણીમાં, બદારકપદ સં. ૧૮૫૪ માગસર વદ ૫ ઉજ્જૈણીમાં,
સ્વર્ગવાસ સં. ૧૮૮૩ કાર્તિક વદ ૧૦ વીકાનેર. તેમણે સિદ્ધાન્ત-
રત્નિકા વ્યાકરણ જ્યોતિષ ઋતક્ર અંથ વગેરે રચ્યા. એમના ઉપદેશથી

ઉદેપુર વાસી પઠવા જોરાવરમલ્લજીએ ૨૫ લાખ ખર્ચો શત્રુંજયનો સંધ કાઢ્યો.

૬૮ હેમચંદ્ર—અંગાલના સાધાસર (સાધાસણ) ગામના ઓસવાલ સંધવી ગોત્રીય શગતા શાહ પિતા, વપ્તાદે માતા. દીક્ષા સં. ૧૮૮૧ મહા શુદ્ધ ૧૩, આચાર્યપદ સં. ૧૮૮૩ કારતક વદિ ૭ વીકાનેરમાં— તેજ વર્ષમાં ભટ્ટારક પદ મહા શુદ્ધ ૫, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૧૩ ફાગણ વદ ૧૩ શંખેશ્વરમાં. સં. ૧૯૦૮ નો પ્રતિષ્ઠાવેષ ગે. રે.

તેમના ઉપદેશથી મુશિંદ્રાદ વાળા પ્રતાપસિંહ આપુએ સં. ૧૯૦૪ માં કેશરીઆજીનો સંધ કાઢ્યો. આના શિષ્ય કુશલચંદ્ર ગણિ (કચ્છ કોડાય વીશા ઓસવાળ જેતસિંહના ભીમમાધવી પુત્ર જન્મસં. ૧૮૮૭, દીક્ષા સં. ૧૯૦૭ માગશર શુદ્ધ ૨, સ્વ. ૧૯૭૦ ભાદરવા શુદ્ધ ૧૦ કચ્છ કોડાયમાં) થયા.

૬૯ હેમચંદ્ર—કચ્છ કોડાયના ઓસવાળ તાતિ શાહ હુંગરશી પિતા, દીક્ષા સં. ૧૯૧૪ વૈશાખ શુદ્ધ ૩, આચાર્યપદ સં. ૧૯૧૫ વીકાનેરમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૬૭ ચૈત્ર વદી ૭ વીકાનેરમાં.

૭૦ બ્રાતૃચંદ્ર—જન્મ વાંકડીયા વડગામ (મરધર દેશમાં) બ્રાહ્મણ ઔદિચ્ય દાનમલજી પિતા, વિજયા માતા, જન્મ સં. ૧૯૨૦, દીક્ષા સં. ૧૯૩૫ ફાગણ શુદ્ધ ૨ વીરમગામમાં, આચાર્યપદ સં. ૧૯૬૭ વૈશાખ શુદ્ધ ૧૩ શિવગંજમાં, સ્વર્ગવાસ સં. ૧૯૭૨ ના વૈશાખ વદ ૮ ખુધ રાજનગર—અમદાવાદમાં.

૭૧ દેવચંદ્ર—હાલ વિદ્યમાન છે. કે જેમણે સં. ૧૯૮૨ માં મુંબઈમાં ભરાયેલી યતિપરિપદમાં પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું.

[આ પટ્ટાવલીની હકીકત મુખ્યત્વે કરી ગચ્છપ્રત્યંધમાં છપાયેલ તે પટ્ટાવલિ પૃ. ૧૭૨ થી ૧૮૯, તથા શ્રીમન્નાગપુરીય તપાગચ્છની— પ્ર૦ જૈન યુવકમંડળ અમદાવાદ એ બંને પરથી ટૂંક સાર રૂપે સમન્વય કરી લીધી છે.]

૩ વિધિપક્ષ ગચ્છ-અંચલ ગચ્છની પદ્ધતિ.

ઉદ્યોતનસૂરિ.

૩૬. સર્વદેવ.

૩૭. પદ્મદેવ.—શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથની યાત્રાએ આવતાં ત્યાં સાંખ્ય દર્શનીઓને વાદમાં જીતવાથી તેમનું બીજું નામ સાંખ્યસૂરિ પડ્યું, અને શંખેશ્વરમાં એ વાત બની તેથી શંખેશ્વર ગચ્છની સ્થાપના થઇ.

૩૮ ઉદયપ્રભ.

૩૯ પ્રભાનંદ.

નાણક ગામમાં ત્યાંના શ્રાવકોએ ધણાં નાણાં ખર્ચી મહોત્સવ પૂર્વક તેમનો નગર પ્રવેશ કરાવ્યો. નાણક ગામ પરથી યા ધણું નાણું ખર્ચ્યું તેથી નાણક ગચ્છની સ્થાપના થઇ.

+૪૦ ધર્મચંદ્ર

૪૧ સુવિનયચંદ્ર

૪૨ ગુણસમુદ્ર

૪૩ વિજયપ્રભ

૪૪ નરચંદ્ર

૪૫ વીરચંદ્ર

૪૬ જયસિંહ

+૪૭ આર્યરક્ષિત

ભાંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૩૨૧

માં નીચેની પરંપરા આપે છે:—ઉદ્યોતન, સર્વદેવ, પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાનંદ, ધર્મચંદ્ર, સુમતચંદ્ર, ગુણચંદ્ર, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, મુનિતિલક, જયસિંહ, આર્યરક્ષિત.

મેરુતુંગની પ્રાચીન ચિંતામણીની પ્રસ્તાવનામાં પૃ. ૧૦ એમ છે કે—ઉદ્યોતન, સર્વદેવ, (ધનપાલ વિ. ૧૦૨૯) પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, નરચંદ્ર, શ્રીગુણસૂરિ, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, આર્યરક્ષિત.

આત્મારામજીના વંશવૃક્ષમાં એમ છે કે:—

સર્વદેવસૂરિના સમયમાં આઠ શાખા થઇ—સર્વદેવ, પદ્મદેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાનંદ, ધર્મચંદ્ર, સુવિનયચંદ્ર, ગુણસમુદ્ર, વિજયપ્રભ, જયસિંહ, નરચંદ્ર, વિજયચંદ્ર, આર્યરક્ષિત.

૭૬૬ ૩ વિધિપક્ષ ગચ્છ-અચ્છ ગચ્છની પદ્ધતિ.

+આર્યરક્ષિત-દંત્રાણા ગામમાં પ્રાગ્વાટ વણિક નામે કોણુ પિતા, જન્મ સં. ૧૧૩૬ મુલનામ ગોદુ, દીક્ષા સં. ૧૧૪૬ (મેરુંગના પ્રખ્યાતિતામણી ની અમદાવાદ આવૃત્તિની પ્રસ્તાવનામાં સં. ૧૧૪૧, શતપદી સમુદ્ધારમાં સં. ૧૧૪૨)-જયસિંહ સૂરિ પાસે દીક્ષા નામ વિજયચંદ્ર. દશવૈકલિક આદિ સૂત્ર વાંચી સાધુ આચાર પ્રમાણે શુદ્ધ-નિરવધ આહાર લેવો, તપ કરવું વગેરે ક્રિયા કરવા લાગ્યા. ગુરૂએ ઉપાધ્યાય પદ આપ્યું. અમુક વખત સુધી શુદ્ધ આહાર ન મળ્યો. પાવાગઢ પાસે ચક્રેશ્વરીદેવીના કથનથી બાલેજ નગરમાં આહાર મળ્યો. ત્યાં યશોધન ભણુશાલીએ મોટું નવું દેરાસર બંધાવો પ્રતિષ્ઠા કરાવી. ઉપાધ્યાયજીની વિધિમહિત શુદ્ધ ક્રિયાનો પ્રશંસા દેવાણીએ કરી. ને ત્યાંથી સં. ૧૧૬૬ મા વર્ષે, મૂળ નાણુક ગચ્છને બદલે વિધિપક્ષ ગચ્છની સ્થાપના થઈ. (ગુઓ ભાંડા-રકર રીપોર્ટ સન ૧૮૮૩-૪ પૃ. ૪૪૨).

વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાયે માલવદેશમાં વિહાર કર્યો. ૨૧૦૦ સાધુને, ૧૧૦૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી. ગુરૂએ (જયસિંહ સૂરિએ) વિજયચંદ્રને મદાકર નગરે આચાર્યપદ આપી આર્યરક્ષિત સૂરિ નામ રાખ્યું. સં. ૧૨૦૨. સ્વર્ગવાસ સં. ૧૨૩૬ માં થયો.

સૂરિપદ લીધા પહેલાં આ વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાયે વિણુપ નગરમાં ઢોડી (કાટી) વ્યવહારીને પ્રતિષ્ઠાધ્યો. તેની પુત્રી-સમયશ્રીએ દીક્ષા લીધી. આ વ્યવહારીને જોસિંગદે (સિદ્ધરાજ જયસિંહે) પોતાનો ભંડારી કર્યો હતો. તે કુમારપાલના સમયમાં પ્રતિક્રમણ કરતાં હેમાચાર્યને પોતાના વસ્ત્રો છોડી રાખીને વાંદણાં દેવા લાગ્યો. કુમારપાલ રાજ્યે તેને વસ્ત્રાચર્ય કેમ વાંદણાં આપે છે એમ પ્રશ્ન કરતાં હેમચંદ્રાચાર્યે કહ્યું કે તે પ્રમાણે

+ મેરુંગની લઘુશતપદીમાં એવો ક્રમ છે કે:-ઉદ્ધોતન, સર્વદેવ, પદ્મ-દેવ, ઉદયપ્રભ, પ્રભાતંદ, ધર્મચંદ્ર, સુશુભચંદ્ર, શુભસમુદ્ર, વિજયપ્રભ, નરચંદ્ર, વીરચંદ્ર, મુનિતિલક, જયસિંહ, આર્યરક્ષિત. ભા. ક. શા ૨૧૭ દેવરાજ સુદ્રિત સં. ૧૬૫૧.

સિદ્ધાંતનો માર્ગ છે. આરે કુમારપાત્ર રાજ્યએ વિધિપક્ષ ગચ્છ એવું નામ સાર્થક છે એમ કહી પ્રશંસા કરી વિધિપક્ષ નામ રાખવાને ઉત્સુક થઈ અચ્ચલ ગચ્છ નામ સ્થાપ્યું છે.

આ સૂરિએ ૨૧૦૦ સાધુને ૧૧૩૦ સાધ્વીને દીક્ષા આપી, ૧૨ સાધુને આચાર્યપદ, ૨૦ સાધુને ઉપાધ્યાય પદે, ૭૦ સાધુને પંડિત પદે, ૧૦૩ ને—(સમયશ્રી આદિ સાધ્વીઓને મહત્તરા પદે, ૮૨ મોટી સાધ્વી ને પવત્તણી—પ્રવર્તિની પદે) સ્થાપિત કર્યા—કુલ ૩૫૧૭ સાધુ આદિનો પરિવાર થયો.

૪૮ જયસિંહ. (૨)

કુંકણદેશે સોપારાપુરમાં કોટિ દ્રવ્યનો ધણી દાદડ શેક પિતા, નેહી માતા, જન્મ સં. ૧૧૭૯ મૂલનામ જેસિંહકુમાર, દીક્ષા વિજયચંદ્ર ઉપાધ્યાય પાસે થિરાદ્ર (થરાદ) માં સં. ૧૧૯૩ (મેર. પ્ર. તથા શત. ૧૧૯૭), સૂરિપદ સં. ૧૨૩૬, સ્વર્ગ સં. ૧૨૬૮ ઉમર વર્ષ ૭૯.

આ સૂરિએ મુંગીપટ્ટણથી કુમારપાત્ર રાજ્યએ બોલાવેલા ને પીરાણા પાટણમાં પેતાના બદારક સહિત આવેલા દિગંબરી સાળવીઓને તેના બદારક સાથે વાદ કરી તેને જીતી શ્વેતાંબર કર્યા. આ દિગંબરી શાખાના—યતિઓ હમણાં પણ હર્ષના સંઘાડાના કહેવાય છે. તે સર્વ અચ્ચલ ગચ્છના જાણુવા.

તેમના સ્વર્ગવાસનું વર્ષ ભંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૩૨૩ માં ૧૨૪૯ નું આપે છે ને વળી ઉપદેશચિંતામણીની પ્રશસ્તિ પૃ. ૪૪૨ ઉતારે છે કે:—

મૌલિં ધુનોતિ સ્મ વિલોક્ય યસ્ય નિઃસંગતાં વિસ્મિતચિત્તશ્રુતિઃ ।

શ્રી સિદ્ધરાજઃ સ્વસમાજમખ્યે સોડમૂત્તતઃ શ્રી જયસિંહસૂરિઃ ॥

૪૯. ધર્મધાપ—(મરદેશે) માહવપુરે ચંદ્ર વ્યવહારી પિતા, રાજલદે માતા, જન્મ સં. ૧૨૦૮, દીક્ષા સં. ૧૨૧૬, સૂરિપદ સયં-ભરી નગરીમાં સં. ૧૨૩૪, સ્વ. સં. ૧૨૬૮ ઉમર વર્ષ ૫૯.

૭૬૮ ૩ વિધિપક્ષ ગચ્છ-અંચલ ગચ્છની પટ્ટાવલી.

તેમણે શાકંભરી (સાંભર) દેશમાં રાજને દાર અને આહેડા (શિકાર)નું વ્યસન મૂકાવી પાર્શ્વપ્રતિમા પૂજનો કીધો. સં. ૧૨૬૩માં શતપદી (અષ્ટાદશ પ્રશ્નોત્તર ૩૫) અંથ પ્રાકૃતમાં રચ્યો (ગુઓ પીટર્સન રીપોર્ટ ૧, પૃ. ૬૩ પરિશિષ્ટ પૃ. ૧૨). તેમનું 'વાદિસિંહ શાદ્દલ' એ મિશ્ર હતું.

૫૦. મહેંદ્રસિંહ—સર નામના નગરમાં શ્રેષ્ઠ દેવપ્રસાદ પિતા, ખીરદેવી માતા (શત૦ સ્થિરાદેવી), જન્મ સં. ૧૨૨૮ (મેર. પ્ર. સં. ૧૨૨૦), મૂલ નામ મહેંદ્ર. દીક્ષા સં. ૧૨૩૭, આચાર્યપદ સં. ૧૨૬૩, ગચ્છનાયકપદ સં. ૧૨૬૯, સ્વ. ૮૨ વર્ષની વયે તથરવાડે સં. ૧૩૦૯. તેમણે પોતાના ગુરૂના શતપદી અંથપર સં. ૧૨૯૪માં દીકરા રચી કે જેને બૃહત્ શતપદી કહેવામાં આવે છે, અને ૧૧૧ પ્રાકૃત ગાથાનું તીર્થમાલાસ્તવન રચ્યું કે જે વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયું છે.

૫૧. સિંહપ્રભ—વીઝપુરના શ્રેષ્ઠ અરિસિંહ પિતા, પ્રીતમનિ માતા, જન્મ સં. ૧૨૮૩, દીક્ષા સં. ૧૨૯૧, આચાર્ય તથા ગચ્છનાયક પદ સં. ૧૩૦૯ (મેર. પ્ર. સં. ૧૩૦૮), સ્વ. ૩૦ વર્ષની વયે સં. ૧૩૧૩.

૫૨. અજિતસિંહ—રોડ ગામમાં (મેર. પ્ર. સં. ૧૨૦ તથા શત૦ માં શ્રેષ્ઠ ગામમાં) જિનદેવ શેઠ પિતા, જિનદેવી માતા, જન્મ સં. ૧૨૮૩, દીક્ષા સં. ૧૨૯૧, આચાર્ય ૧૩૧૪ (અણહિલપાટણમાં), ગચ્છનાયકપદ ગલોરમાં સં. ૧૩૧૬, સ્વ. ૫૬ ની વયે સં. ૧૩૩૯.

તેમણે સુવર્ણ નગરી(ગલોર)ના રાજ સમરસિંહને પ્રતિભેદી દેશમાં ચતી જીવહિંસા અંથ કરાવી. (શિલાલેખ સં. ૧૩૪૨ અને ૪૪ કોલ્હોર્ન.

+ધર્મધોષસૂરિ અનેક થયા છે. બોધિત-શાકંભરીભૂપ: એવા ધર્મધોષ-સૂરિ તે શીલભદ્રસૂરિના શિષ્ય હતા તે ધર્મધોષસૂરિના શિષ્ય ચશોભદ્રસૂરિના શિષ્ય દેવસેનગણિના શિષ્ય પૃથ્વીચંદ્રસૂરિએ પોતાના કલ્પટિપ્પનની પ્રશસ્તિમાં જણાવ્યું છે. નં. ૧૬૩ સન ૧૮૮૧-૮૨ કિલ્હોર્ન રીપોર્ટ.

અહાંરમી સદી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ. ૭૬૯

ઈ. એ. વો. ૧૪ પૃ. ૩૪૫-૫૫, વો. ૨૦ પૃ. ૧૩૭. જૈન શિલા-
લેખ જ. એ. સો. મુંબઈ વો. ૫૫, ભાગ ૧ પૃ. ૪૭). ૧૫ ને એક
સાથે આચાર્ય પદવી આપી.

૫૩. દેવેન્દ્રસિંહ—પાલણપુરમાં શ્રીમાલી સાંતુશેઠ પિતા, સંતોષ-
શ્રી માતા, જન્મ સં. ૧૨૯૯, દીક્ષા ચિરાદ્ર (ચરાદ)માં ૧૩૦૬, આ-
ચાર્યપદ તિમિરપુરમાં ૧૩૨૩, ગચ્છનાયકપદ ૧૩૩૯, સ્વ. ૧૩૭૧
અણહિલપુર પાટણમાં ૭૨ વર્ષની વયે.

૫૪. ધર્મપ્રભ—ભિત્રમાલમાં શ્રીમાલી સીંખારેઠ પિતા, વિજલદે
માતા, જન્મ સં. ૧૩૩૧, દીક્ષા જ્ઞાનેશ્વરમાં ૧૩૪૧, આચાર્યપદ ૧૩૫૬,
ગચ્છનાયકપદ અણહિલપુર પાટણમાં ૧૩૭૧,

ભુવનગુપ્તસૂરિ શાખાચાર્ય થયા. તેને રાઉલ ખેંગારની સમક્ષ
જુનાગઢમાં (ખેંગાર ૪ થો રાજ્ય સં. ૧૩૩૬-૯૦ જુઓ આર્કાઈવ
સર્વે વેસ્ટ ઈંડિયા ૨, પૃ. ૧૬૪-૫) તક્ષનાગને પ્રત્યક્ષ આણી ૧૬
ગાર્હીઓના વાદ જીત્યા ને તેમની પાસે જીંદગી સુધી સર્પ પકડવાનો
ને ખેલાવવાનો ધંધો ન કરવો એવો નિયમ કરાવ્યો. પાતસાહની મંજૂ-
રીયાતથી સવાલાખ જાલ છોડાવી, ૫૦૦ ભઠી ખંધ કરાવી.

ધર્મપ્રભનું ખીજું નામ પ્રજાતિલકસૂરિ હતું. તે આચાર્ય ૬૩વર્ષની
વયે આસોડી ગામમાં સ્વર્ગસ્થ થયા. સં. ૧૩૯૩.

તેમણે અંકાદ્યક્ષ (સં. ૧૩૮૯)માં કાલિકાચાર્ય કથા રચી (જુઓ
જયસોમનો વિચારરત્નસંગ્રહ, અને સમયસુંદરનું સામાચારી શતક). આ
કથાનું સંશોધન જર્મન ડા. લાયમને કરી જર્નલ જર્મન ઓર. સો.
વો. ૪૭ પૃ. ૫૦૫-૬માં પ્રકટ કર્યું છે.

૫૫. સિંહલિલક—મરદેશે અમ્બવપુરે (મેર. પ્ર. અને જીત
આહિલવાટકે) આશાધર શેઠ પિતા, ચાંપલદે માતા, જન્મ સં. ૧૩૪૫,
દીક્ષા ૧૩૫૨, આચાર્ય ૧૩૭૧ આણંદપુરમાં, ગચ્છનાયકપદ પાટણમાં
૧૩૯૩, સ્વ. સ્તંભતીયે ૫૦ વર્ષની વયે ૧૩૯૫.

૩ વિધિપક્ષ ગચ્છ-અચલ ગચ્છનો પદ્મવલી.

૫૬. મહેન્દ્રપ્રભ—(શત૦ મહેન્દ્રપ્રભુ)-વડગામમાં ચોસ૦ આશા શેઠ (મેરૂં પ્ર૦ પારેખ આભા) પિતા, જીવણાદે માતા, જન્મ સં. ૧૩૬૩, દીક્ષા વીળપુરે ૧૩૭૫ (મેરૂં પ્ર૦ અને શત૦ ૧૩૬૫), આચાર્યપદ ૧૩૯૩ (મેરૂં પ્ર૦ ૧૩૮૫) અણહિલપુર પાટણમાં, ગચ્છનાયકપદ સ્તંભતીર્થખંભાત યંદેરે ૧૩૯૮, સ્વ૦ ૮૧ વર્ષનું આયુષ્ય ભોગવી સં. ૧૪૪૪ (મેરૂં પ્ર૦ અને શત૦ ૧૪૪૩).

તેમના સમયમાં શાખાચાર્ય અભયસિંહસૂરિ થયા. તેના ઉપદેશથી સં. ૧૪૩૨ માં પાટણવાસી મીઠડિયા ગોત્રના શા૦ ખેતો નોડીએ પાર્શ્વપ્રતિમા બરાવી કે જે શ્રી ગોડી પાર્શ્વનાથજી હાલ વિઘ્નમાન છે. (જુઓ ગોડીપાર્શ્વનાથ ચોઢાલીઉં-વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયું છે તે, તથા બંડારકર ૧૮૮૩-૮૪ નો રીપોર્ટ પૃ. ૩૨૩).

મહેન્દ્રપ્રભનો પ્રતિષ્ઠાલેખ ૧૪૫૪ યુ. ૧.

૫૭. મેરૂંતુંગ—નાણી (મરદેશે જીર્ણુપુરમાં) ગામમાં પોરવાડ વોરા વધરસિંહ પિતા, નાહલણદે માતા, જન્મ સં. ૧૪૦૩, દીક્ષા ૧૪૧૮, આચાર્યપદ ૧૪૨૬, ગચ્છનાયક પદ ૧૪૪૬, સ્વ૦ ૬૮ વર્ષની વયે ૧૪૭૧.

એમણે વઢીયાર દેશમાં શંખેશ્વર પાસે લોલાડ ગામમાં જીરીકાપક્ષી પાર્શ્વનાથના પોતે રચેલા ઝૂં નમો દેવદેવાય એથી શરૂ થતા સ્તોત્રથી તેની સ્તવના કરી વિઘ્ન નિવાર્યું અને તેજ ગામમાં બાદશાહ મહમદની ફોજ લાઇ આવતાં તેની ફોજને પાર્શ્વનાથના મહિમાથી પાછી વાળી. વડનગરના નાગર વાણીઆનાં ત્રણસો ઘર ત્યાંના નગરશેઠના પુત્રને ડંખેલ સંપત્તિ એર પોતાના ઉપરોક્ત સ્તોત્રથી નિવારી આવક કર્યા. આ સ્તોત્ર વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયું છે.

પ્રતિષ્ઠાલેખો સં. ૧૪૫૬-૬૮-૭૦ યુ. ૧, ૧૪૪૫-૬૮ યુ. ૨. ૧૪૬૬ ના. ૨, ૧૪૪૭-૪૯ ના. ૧.

તેમના ગ્રંથોન—કાલિદાસ માધ આદિનાં ધંધકાવ્ય પેઠે પોતે પાંચ કાવ્ય રચ્યાં (૧) નાભિવંશકાવ્ય. (૨) યદુવંશસંભવ કાવ્ય. (૩) નેમિકૃત કાવ્ય વગેરે. ઉપરાંત નવીન વ્યાકરણની રચના કરી. સૂરિમંત્ર કદંબ (જુઓ પીટર્સન રીપોર્ટ ડ પૃ. ૩૬૪-૫) અને બીજા ગ્રંથો રચ્યા. મેઘદૂતકાવ્ય પણ (જુઓ તેજ રીપોર્ટ પૃ. ૨૪૮) રચ્યું, શતપદીસમુદ્ધાર પોતાની પંઝમા વર્ષની વયે (એટલે સં. ૧૪૫૬) અથવા તે શતકના પંઝમા વર્ષે (એટલે સં. ૧૪૫૩માં), (લઘુશતપદી સં. ૧૪૫૦ માં) શ્રી કંકાલય રસાધ્યાય (જુઓ વેબર વર્ક. ૧, પૃ. ૨૬૭) રચ્યાં.

કલાટ કહે છે કે પ્રબંધચિંતામણી, ઉપદેશ-શત અને કાતંત્ર-વ્યાખ્યાન આ સૂરિથી મોટા મેરુતુંગસૂરિ કે જે નાગેન્દ્ર ગચ્છના હતા તેમણે રચ્યા છે.

લૅવિડીબંડારમાં મેરુતુંગસૂરિનો રાસ (દા. ૪૨ નં. ૨૫) છે તે આ સૂરિના સંબંધમાં વધારે પ્રકાશ પાડી શકે તેમ સંભવ છે.

જયશેખરસૂરિ—આના સમયમાં શાખાચાર્ય થયા. તેઓ મહેન્દ્ર-સૂરિના શિષ્ય હતા. તેમણે (શેકડા ગ્રામમાં) ઉપદેશચિંતામણિ ૧૨૦૦૦ શ્લોકમાં (સં. ૧૪૩૬ જુઓ બાંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૪ પૃ. ૧૩૦, ૪૪૨-૩), પ્રબોધચિંતામણિ-સં. ૧૪૬૨ (કીલહોર્ન રીપોર્ટ પૃ. ૬૫ જુઓ), સંબોધસત્તરી (જુઓ પીટર્સન પહેલો રીપોર્ટ પૃ. ૧૨૫), આત્માવમોષકુલક અને બીજા (કુલક ૧૨) તેમજ બીજા નાની કૃતિઓ જેવી કે બૃહદ્વ્યાતિયાર (વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણમાં છપાયેલો છે. પૃ. ૮૮-૨૨૮), અજીતશાંતિસ્તવન (તેમાં પૃ. ૩૫૭-૬૫) રચેલ છે.

+ આ મેરુતુંગસૂરિએ સમ્પતિલાખ્યટીકા સં. ૧૪૪૬ માં રચી છે તેમાં પોતાના જે અન્ય ગ્રંથોનો ઉલ્લેખ કરે છે તેનાં નામ:-મેઘદૂત સપ્તતિ, યદુવંશ સમુચ્ચય બાહ્યવમોષવૃત્તિ, અને ધાતુપારાયણ.

૭૭૨ ૩ વિધિપદ્ય ગચ્છ-અંબલ ગચ્છની પદ્યવલી.

વિશેષમાં કુમારસંભવ કાવ્ય, + તથા ધમ્મલ ચરિત્ર (સં. ૧૪૬૨) છે. પ્રતિષ્ઠા લેખ ૧૫૧૭ બુ. ૧.

માણિક્યસુંદર સૂરિ—બીજા શાખાચાર્ય મેરતુંગના શિષ્ય છે. તેમણે ગુણવર્મા ચરિત્ર (જુઓ બેન્ડલ. જર્નલ પૃ. ૬૪), સતરબેદી પૂજા કથા, પૃથ્વીચંદ્ર ચરિત્ર (જુઓ વેળર વર્ડ ૦ ૨ પૃ. ૧૭૫ નં. ૨૪૧ સન ૧૮૭૩-૭૪ બુલ્લરરી; કસ્ટૂરસાગર ભં. ભાવનગર), ચતુર્પર્વ કથા ધર્મદત્તસ્થાનક આદિ રચેલ છે. વળી શુકરાજ કથા (૧૮૮૦-૮૧ રીપોર્ટ પૃ. ૨૭), મલયસુંદરી કથા-ગૂજરાતના શંખરાજની સભામાં (પીટર્સન પહેલો રીપોર્ટ પૃ. ૧૨૩), સંવિભાગ-વ્રત-કથા (મિત્ર, નોટી-સજ ૮, પૃ. ૨૩૭-૮) પણ રચેલ છે.

માણિક્યશેખરસૂરિ—નામના મેરતુંગના શિષ્યે આવશ્યક નિર્ધુક્તિદીપિકા રચી (નં. ૩૭૬-સન ૧૮૭૬-૮૦ ભં. ઇ.) તેમાં તેણે પોતાના અન્ય ગ્રંથોનો ઉલ્લેખ કરેલ છે તેનાં નામ:-પિંડનિર્ધુક્તિદીપિકા, ઓધનિર્ધુક્તિદીપિકા, દસવૈકલિક દીપિકા, ઉત્તરાધ્યયનદીપિકા, આચાર્ય-ગદીપિકા અને નવતત્ત્વ વિવરણ. પિંડનિર્ધુક્તિદીપિકા (નં. ૩૮૬ સન ૧૮૭૬-૮૦ ભં. ઇ.) વિશેષમાં કલ્પનિર્ધુક્તિ પર અવચૂરી (નં. ૧૬ સન ૧૮૭૭-૭૮ ભં. ઇ.) રચી.

પદ જયકીર્તિ—તિમિરપુરમાં શ્રીમાલી બ્રૂપાલ શેઠ પિતા, ભરમાદે માતા, જન્મ સં ૧૪૩૩, દીક્ષા ૧૪૪૪, સૂરિપદ ખંભાત બંદરે ૧૪૬૭, ગચ્છનાયકપદ પાટણમાં ૧૪૯૩, સ્વં ૬૭ વર્ષની વયે સં. ૧૫૦૦.

+ તેમના શિષ્ય ધર્મશેખરે કુમારસંભવ કાવ્ય પર દીકા સં. ૧૪૮૨ માં રચી છે. તેમાં આ પ્રમાણે છે.

શ્રીમદંબલગચ્છે શ્રી જયશેખર સૂરયઃ ।

ચત્વારસ્તૈ મહાપ્રંયાઃ કવિશ્ચકૈર્વિનિર્મિતાઃ ॥

પ્રબોધશ્રોપદેશશ્ચ ચિંતામણિ કૃતોત્તારો ।

કુમારસંભવં કાવ્યં ચરિત્રં ધમ્મલસ્ય ચ ॥

તેમના શિષ્ય શ્રીલક્ષ્મણસુરિએ મેરુતુંગના મેધદૂત કાવ્યપર ઇતિ રચી સં. ૧૪૬૧ ચૈત્ર વદ ૫ પુષ્પ અણ્ણહિલ્લપુર પાટણમાં. તેને ઉપરોક્ત માણિક્યસુંદરસુરિએ સંશોધી. (જુઓ પીટર્સન ત્રીજી રીપોર્ટ પૃ. ૨૬૬-૫૦ તથા ઈ. એ. વૉ. ૧૯ પૃ. ૩૬૬).

જયકીર્તિના પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૪૮૧-૮૭-૮૮-૯૩-૯૬-૧૫૦૩-૦૫ પુ. ૧; ૧૪૭૩-૮૪-૮૭-૯૦-૯૧-૯૬ પુ. ૨; ૧૪૮૧-૮૩ ના. ૧, ૧૪૮૩-૯૦-૯૪ ના. ૨.

૫૯ જયકેસરી—પાંચાલદેશે શ્રીધાન (ધાન)નગરે શ્રીમાલી દેવસિંહ શેઠ પિતા, લાખણદે માતા, જન્મ સં. ૧૪૬૧, મૂલ નામ ધનરાજ, દીક્ષા સં. ૧૪૭૫, આચાર્યપદ ૧૪૯૪, ગચ્છનાયકપદ ચાંપાનેરમાં ૧૫૦૧, સ્વ. ૮૧ વર્ષની ઉમરે ૧૫૪૨. તેમણે અનેક ચમત્કાર કર્યા છે.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૫૦૭-૦૮-૦૯-૧૦-૧૧-૧૩-૧૬-૧૭-૧૯-૨૦-૨૨-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૨-૩૬ પુ. ૧; ૧૫૦૪-૦૮-૧૨-૧૩-૧૭-૨૦-૨૧-૨૨-૨૭-૨૮-૨૯-૩૧ પુ. ૨; ૧૫૦૩-૦૭-૦૯-૨૨-૨૩ ૩૦-૩૧-૩૨-૩૬ ના. ૧; ૧૫૦૫-૦૯-૧૩-૧૫-૨૩-૨૪-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦ ના. ૨.

૬૦ સિદ્ધાંતસાગર—પાટણ નગરે ઓસવાલ સોની, જન્મ પિતા, પૂરલદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૦૬, મૂલ નામ સોનપાલ, દીક્ષા ૧૫૧૨, આચાર્યપદ ૧૫૪૧, ગચ્છનાયક પદ ૧૫૪૨, સ્વ. ૫૪ વર્ષની વયે સં. ૧૫૬૦.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૪૫-૪૭-૪૮-૪૯-૫૨-૫૩-૫૫ પુ. ૧, ૧૫૪૨-૪૮-૫૧-૫૩-૫૭-૬૦ પુ. ૨; ૧૫૫૧ ના. ૧; ૧૫૪૫-૫૪-૫૫ ના. ૨.

૬૧ ભાવસાગર—મારવાડ દેશે નરસાણી ગામે શ્રીમાલી વોરા સાંગા પિતા, સિંગારદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૧૦, મૂલ નામ ભાવડ, દીક્ષા જયકેસરીસુરિને હાથે ખંભાયત બંદરે ૧૫૨૦, આચાર્ય ને ગચ્છેશ્વ પદ માંડલ ગામમાં ૧૫૬૦, સ્વ. ૭૩ વર્ષની વયે સં. ૧૫૮૩.

૭૭૪ ૩ વિધિપદ્ય ગચ્છ-અચલ ગચ્છની ચક્રાવલી.

તેમના રાજ્યમાં વિનયદસે સં. ૧૫૭૨ માં દશવૈકલિક પર વૃત્તિ રચી (જુઓ મિત્ર, નોટીસઝ ૮, પૃ. ૧૬૮-૯.)

તેમના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૬૦-૬૪-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮ ખુ. ૧; ૧૫૬૦-૬૧-૬૩-૮૧ ખુ. ૨; ૧૫૬૧-૬૫-૭૪-૭૬ ના. ૧;

ફર ગુણનિધાન—પાટણનગરે શ્રીમાલી નગરાજ પિતા, લીલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૪૮ મૂલ નામ સોનપાલ, દીક્ષા સિક્કાંતસાગર-સરિ હાથે ૧૫૫૨, સૂરિપદને ગચ્છેશપદ સ્તંભતીર્થે ૧૫૮૪, સ્વ. ૫૪-વર્ષે સં. ૧૬૦૨.

તેમના રાજ્યમાં સં. ૧૫૯૮ માં એક પ્રત તે ગચ્છના દયાશીલને આપવામાં આવી (ધોધા બં.)

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૫૮૭-૯૧ ખુ. ૧, ૧૫૮૪-૮૭-૯૧-૧૬૦૦ ખુ. ૨; ૧૫૭૯ ના. ૨.

ફ૩ ધર્મમૂર્તિ—ત્રંબાવતી-ખંભાતના શ્રીમાલી હંસરાજ વણિક પિતા, હાંસલદે માતા, જન્મ સં. ૧૫૮૫, મૂલ નામ ધર્મદાસ, દીક્ષા ૧૫૯૯, આચાર્યપદ અમદાવાદમાં ૧૬૦૨, ગચ્છનાયક પદ એજ વર્ષમાં. સ્વં પાટણમાં ૮૫ વર્ષે સં. ૧૬૭૦.

તેઓ ઉચ્ચ લાગી હતા. તેમના રાજ્યમાં ઉત્તરાધ્યયન-દીપિકાની પ્રત સં. ૧૬૪૭-૪ માં લખાઈ હતી. (જુઓ વેઅર વર્ક. ૨, પૃ. ૭૧૮) અને વ્યવહારસૂત્રની પ્રત સં. ૧૬૬૫ માં લખાઈ હતી. (જુઓ તેજ પૃ ૬૩૮). તેમણે પોતે વૃદ્ધચૈત્યવંદન (શ્રાવક પ્રતિક્રમણાદિ સૂત્ર ૧૮૮૬ મુખ્ય પૃ. ૪૮-૫૫ માં સુદ્રિત) અને પ્રદ્યુમ્ન ચરિત (જુઓ. કુતે રીપોર્ટ ૧૮૮૧, પૃ. ૪૪) રચેલ છે.

તેમના રાજ્યમાં સં. ૧૬૬૬ માં સૂત્રકૃતાંગ નિર્મુક્તિની પ્રત લખાઈ. (વઢવાણ શહેર વિદ્યાશાલા બંડાર.)

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૬૨૯ ખુ. ૧; ૧૬૪૪-૫૪ (અલાઈ ૪૨) ખુ. ૨; ૧૬૨૧ ના. ૨

૬૪ કલ્યાણસાગર.

લોલાડા મામના શ્રીમાલી કોઠારી નાનિમ પિતા, નામિલદે માતા,
જન્મ સં. ૧૬૩૩, ચૂલ નામ કોડણ, દીક્ષા ધવલપુરે સં. ૧૬૪૨,
આચાર્યપદ અમલવાદે ૧૬૪૯, ગચ્છેશપદ પાટણે ૧૬૭૦, ૨૧૦ જુજ
નગરમાં ૮૫ વર્ષની વયે ૧૭૧૮.

તેમણે કચ્છના અધિપતિને પ્રતિબોધ આપી આહોડો (શિકાર)
મૂકાવ્યો. સં. ૧૬૭૬ માં લાલણુ ગોત્રે ઓસવાલ શાતિના શા વર્ધમાન
પદમસીએ નવલાખ મહમુદી ખર્ચા આ ચુરના ઉપદેશથી નવાનગરમાં
મોટો જિનપ્રાસાદ કરાવ્યો. તેમાં ૯૧ મોટાં બિંબ પધરાવ્યાં, ૪૪૧
નાનાં બિંબ ભરાવ્યાં; તથા તેજ શા વર્ધમાન પદમસીએ જનુંજય પર
મોટું જિનાલય કરાવ્યું ને ત્યાં બીજા સાત દેરાસરમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

વળી સં. ૧૬૭૫ ના વૈશાખ શુદ્ધ ૮ રવિવારે નવાનગર વાસી
ઓસવાલ શાતિ નાગડગોત્રના અચલમચ્છના શા રાજસીએ ૫૫૧ જિન
બિંબ ભરાવી એક મોટું બાવન જિનાલય ચૈલ કરાવ્યું તેમાં પ્રતિષ્ઠા
વખતે આજ આચાર્ય હતા. એક દેરાસર પર નવલાખ મહમુદી
ખર્ચા તથા ૨૧ પ્રાંસાદ બીજા કરાવ્યા તેમાં ચોરાશી લાખ કોરી ખર્ચા.

તેમના ઉપદેશથી આગ્રાથી કેનપાલ અને સોનપાલે સમેતશિખ-
રનો સંઘ કાઢ્યો ને ત્યાં વીસે તીર્થંકરનાં પગલાં સમરાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી.
તે યાત્રા સં. ૧૬૭૧ માં થઇ. આ બંને બાઇઓએ સં. ૧૬૭૧ માંજ
આ સુરિના હસ્તથી જિનબિંબો પ્રતિષ્ઠિત કરાવ્યાં છે. જુઓ 'કુરપાલ
સોણપાલ પ્રશસ્તિ' એ લેખ પૃ. ૨૫ થી ૩૫ જૈન સાહિત્યસંશોધક
ખંડ ૨-અંક ૧.

તેમના રાજ્યમાં જાતકપદ્ધતિ વૃત્તિ સં. ૧૬૭૩ માં રચાઇ (જે-
કોપીનો સંગ્રહ) અને અભિધાન-ચિંતામણિ પરની બ્યુતપતિ રત્નાકર
નામની વૃત્તિ સં. ૧૬૮૬ માં દેવસાગરે (અ. પુણ્યચંદ્ર-માણિક્યચંદ્ર-
વિનયચંદ્ર-રવિચંદ્ર શિ.) રચી (જુઓ વેપર વર્ગ ૦ ૨, પૃ. ૨૫૭).

૭૭૬ ૩ વિધિપદ્ધતિ ગૃહ-અચલ ગૃહની પદ્ધતિ.

આ સૂરિના શિલાલેખો સં. ૧૬૭૫ અને ૧૬૮૩ માટે (જુઓ એપિ-
ગ્રાફિકા ઇડિકા વૉ. ૨, ૩૬) ગે. રે.

તેમણે પોતાના શિષ્ય વિનયસાગર માટે મિત્રલિંગકોશ રચ્યો (પ્ર.
કા. છાણી.)

અને તે શિષ્ય વિનયસાગરે ભોજવ્યાકરણ રચ્યું (જુઓ વેબર વર્ક.
પૃ. ૨૦૩-૪ સરખાવો પૃ. ૧૨૦૬) તથા સારસ્વતનાં સૂત્રોને છંદમાં
મૂકી વૃદ્ધચિંતામણિ રચ્યો.

પ્રતિષ્ઠા લેખ સં. ૧૬૬૭-૮૧-૮૩ પુ. ૨; ૧૬૭૧-૭૬-૭૮-
૧૭૦૨ ના. ૨.

૬૫ અમરસાગર—મેવાડના ઉદયપુરમાં (કરહટપુરમાં) શ્રીમાત્રી
(ઓસ) ચોધરી ચોધા પિતા, સોના માતા, જન્મ સં. ૧૬૯૪ મૂલ
નામ અમરચંદ્ર, દીક્ષા ૧૭૦૫, આચાર્યપદ ખંભાયતમાં ૧૭૧૫,
ગૃહસ્થપદ કચ્છના ભુજનગરમાં ૧૭૧૮, ૨૫. ધોલકામાં ૬૮ વર્ષની
વ્યાયુએ સં. ૧૭૬૨ માં.

તેમના રાજ્યમાં ઉપદેશ-ચિંતામણિની પ્રત સં. ૧૭૩૬ માં
લખાઈ (જુઓ ભંડારકર રીપોર્ટ ૧૮૮૩-૮૪ પૃ. ૪૪૩)

[પાલીતાણીય શાખા આ સૂરિથી નીકળી છે. જુઓ નયશેખરની
ચોગરતનાકર ચોપાઈની પ્રશસ્તિ]

[સં. ૧૭૩૮ માં અચલગૃહના ધર્મસાગરસૂરિ શિષ્ય હેમસા-
ગરસૂરિ શિષ્ય લાલજીએ લખેલ પ્રત ભાવનગરના સંઘના ભંડારમાં છે.]

૬૬ વિદ્યાસાગર—કચ્છદેશે ખીરસરા બંદરમાં ઓસવાલ
શા કર્મસિંહ (કરસના) પિતા, કમલાદે માતા, જન્મ સં. ૧૭૪૭
આસોવદ ૪, મૂલ નામ વિદ્યાધર, દીક્ષા ૧૭૫૬ કાલ્પુન શુદ્ધિ ૨, આ-
ચાર્ય ધોલકામાં ૧૭૬૨ આવણ્ય શુદ્ધ ૧૦ કે જેને મહોત્સવ વેારા

+ જુઓ વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસ (એ૦ રાસ સંગ્રહ ભાગ ૩) નિલકાલ
કૃત રચ્યા સં. ૧૭૬૮ પોસ ૧૦ અંબરમાં.

અભયચંદ્રે કર્યો, ભદ્રારક પદ માતર ગામમાં ૧૭૬૨ કાર્તિક વદ ૪
બુધ, સ્વ. ૫૦ વર્ષની વયે ૧૭૬૭ કાર્તિક શુદ્ધ ૫.

પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૭૮૫ યુ ૧.

વિદ્યાસાગરસૂરિસ્તવન નિલલાભકૃત વિધિપક્ષ પ્રતિક્રમણ મુંબઇ
૧૮૮૬ની આવૃત્તિ પૃ. ૪૫૧માં પ્રકટ થયું છે.

વિદ્યાસાગર શિષ્ય જ્ઞાનસાગર ગણિયે (પછીથી ઉદયસાગરસૂરિયે)
ગુણવર્મા ચરિત્ર (જુઓ મિત્ર, નોટીસીઝ ૮, પૃ. ૧૪૫-૬) અને
ચોત્રીશ અતિશયનો છંદ (જૈન કાવ્ય પ્રકાશ ભાગ ૧ મુંબઇ ૧૮૮૩
આવૃત્તિ પૃ. ૭૪-૫માં મુદ્રિત) રચ્યા છે.

સત્યસાગર ગણિ માટે જુઓ આ પદ્માવલીનો નં. ૬૯.

૬૭. ઉદયસાગર—નવાનગરમાં(જામનગરમાં) ઓશવંશના શા.
કલ્યાણજી પિતા, જયવંતી માતા, જન્મ સં. ૧૭૬૩, મૂલનામ ઉદય-
ચંદ, દીક્ષા સં. ૧૭૭૭, દીક્ષાનામ જ્ઞાનસાગર, આચાર્યપદ ૧૭૬૭
કાર્તિક શુદ્ધ ૩ રવિ, ગચ્છેશ પદ તેજ વર્ષ ભાગશર શુદ્ધ ૧૩, સ્વં ૬૩
વર્ષની વયે ૧૮૨૬ આસો શુદ્ધ ૨ સુરતમાં. (વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસમાં આ
સૂરિનું મૂલ સંસારી નામ ગોવર્ધન હતું એમ જણાવ્યું છે).

તેમણે રનાત્ર પંચાસિકા સં. ૧૮૦૪ (અખિંધ ખાખેડુમિતે
વર્ષે) પાલીતાણામાં શ્રીમાલી કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સંધની સાથે
યાત્રા કરતાં રચેલ છે (પીટર્સન ત્રીજે રીપોર્ટ પરિશિષ્ટ પૃ. ૨૩૬-૯).

ક્ષમાસાગરગણિ માટે જુઓ આ પદ્માવલીનો નં. ૬૯.

૬૮. કીર્તિસાગર—કચ્છના દેસલપુરમાં ઓસવંશી સાહ માલ-
સિંહ પિતા, આસબાઇ માતા, જન્મ સં. ૧૭૬૬ મૂલનામ કુંઅરજી,
ઉદયસાગરસૂરિના શ્રીવક્રપણે શિષ્ય થયા સં. ૧૮૦૪, દીક્ષા સં. ૧૮૦૬
માંડવી બંદરમાં, આચાર્યપદ સુરતમાં ૧૮૨૩ કે જે વખતે શા. ખુશા-
લચંદ તથા જુખણુદાસે ૭ હજાર ખર્ચો મહોતસવ કર્યો, ગચ્છેશપદ
અંજારમાં ૧૮૨૬, સ્વં ૪૮ વર્ષની વયે સુરતમાં ૧૮૪૩ બાહરવા શુદ્ધિ ૬.

૭૭૮ ૩ વિધિપદ્ધતિ ગચ્છ-અચલ ગચ્છની પદ્ધતિ.

૬૯. પુણ્યસાગર—ગૂજરાતના વડોદરાના પોરવાડ સા. રામસી પિતા, મીડીબાઈ માતા, જન્મ સં. ૧૮૧૭, મૂલનામ પાનાચંદ, કીર્તિ-સાગર સૂરિના શ્રાવકપણે શિષ્ય સં. ૧૮૨૪, દીક્ષા જુનમાં ૧૮૩૩, આચાર્ય અને ગચ્છેશ પદ સુરતમાં ૧૮૪૩ કે જેનો મહોત્સવ શા. લાલચંદે કીધો. સ્વ. પાટણમાં ૫૩ વર્ષની વયે ૧૮૭૦ કાલિક શુદ્ધ ૧૩.

તેમનો શિલાલેખ ૧૮૬૧ નો (એપિ. ૪. વૉ. ૨, ૩૬) ગે. રે.

તેજસાગરે સુરત બહિરે સં. ૧૮૪૪ શક ૧૭૦૬ આષાઢ શુદ્ધ ૫ યુધે બલિન સંઘડની ૨૦૧૩ નંબરની વ્રત લખી છે. તેજસાગર, અમરસાગરસૂરિ (નં. ૬૫) ના શિષ્ય સત્યસાગર ગણિના શિષ્ય ક્ષમા-સાગર ગણિના શિષ્ય હતા.

૭૦ રાજેન્દ્રસાગર—સુરતમાં જન્મ; સ્વ. માંડવીમાં સં. ૧૮૯૨. તેમનો સં. ૧૮૮૫ નો શિલાલેખ (એપ. સિટ ૩૬) સં. ૧૮૮૬ નો ગે. રે.

૭૧ મુક્તિસાગર—માલવદેશે ઉજ્જૈનીના ઓસવાલ શા ખીમચંદ પિતા, ઉમેદ માતા, જન્મ સં. ૧૮૫૭, મૂલ નામ મોતીચંદ, દીક્ષા ૧૮૬૭ વૈશાખ શુદ્ધ ૩, આચાર્ય ને ગચ્છેશ પદ પાટણમાં ૧૮૯૨ વૈશાખ શુદ્ધ ૧૨ કે જેનો મહોત્સવ શેડ નથુ ગોકલજીએ કર્યો; સ્વ. ૫૭ વર્ષની વયે સં. ૧૯૧૪ માં.

તેમણે સં. ૧૮૯૩ માં પાલીતાણામાં શેઠ ખીમચંદ મોતીચંદે અંજન શલાકા કરી તેમાં ૭૦૦ ચિંતની પ્રતિષ્ઠા કરી. ૧૮૯૭ મહા શુદ્ધ ૫ ને દિને નલિનપુરમાં (કચ્છના નલિયામાં) શેઠ નરસિંહ નાથા (લઘુરાતીય નાગડા ગોત્રીય) એ કરાવેલ ચંદ્રપ્રભની પ્રતિષ્ઠા કરી. તે શેડે સિદ્ધાયલ પર દેરાસર કરાવ્યા વગેરે અનેક સુકૃત કર્યાં. સં. ૧૮૯૭ ફાગણ શુદ્ધ ૩ ને દિને શા ચાપશી બીમશીવીસા ઓસવાલે ચિંતામણી પાર્શ્વનાથના ચિંતની પ્રતિષ્ઠા ગુરૂ પાસે કરાવી, ખંભાતની પાસે વટાં-દરામાં ગોડીજીની પ્રતિષ્ઠા ગુરૂએ કરી. સં. ૧૯૦૫ મહાશુદ્ધ ૫ ને દિને જખોમાં શ્વરાજ રતનસિંહે કરાવેલ મહાવીર ચૈત્યમાં પ્રતિષ્ઠા કરી.

શેઠ ત્રણ લાખ કેરી ખર્ચો પુસ્તકોનો ભંડાર કરાવ્યો. સં. ૧૯૧૦ નલિયામાં ભારમલ તેજસીએ દેરાસર કરાવ્યું ને ગામ સાંધાણમાં શેઠ માંડણ તેજસીએ નવું દેરાસર કરાવ્યું વગેરે.

શિલાલેખ સં. ૧૯૦૫ (એપિ. ઇ. વૉ ૨, ૩૯) ગે. રે.

૭૨ રત્નસાગર—કચ્છના મોથારા ગામના શા લાડણ પચાણ પિતા, જુમાખાઇ માતા, જન્મ સં. ૧૮૯૨, દીક્ષા ૧૯૦૫, આચાર્યપદ ને ગચ્છેશ પદ ૧૯૧૪, ૨૫૦ સુચરીમાં ૩૬ વર્ષની વયે ૧૯૨૮ આવણ શુદ્ધ ૨

એમના સમયમાં ઓસવંશીય શેઠ નરસિંહ નાથાએ સાતે ક્ષેત્રમાં પુષ્કળ દ્રવ્ય ખર્ચ્યું તથા એજ ગાતિના શેઠ કેશવજી નાયકે દશલાખ રૂપીઆ ખર્ચો પાલિતાણમાં અંજનશલાકા કરીને ૬૦૦૦ જિન-ખિંખ ભરાવ્યાં.

આના શિલાલેખ સં. ૧૯૧૮ (જુઓ ડી. પી. ખખખરનો રીપોર્ટ કચ્છપ્રાંત. પૃ. ૭૫), સં. ૧૯૨૧ નો (જુઓ એપિગ્રાફિકા ઇડિકા વૉ. ૨ ૩૬)—ગે. રે.

અન્ય પ્રતિષ્ઠાલેખ—સં. ૧૯૨૧ ખુ. ૧; ૧૯૨૧ રત્નશેખર (૧ રત્ન-સાગર) સિદ્ધક્ષેત્રે કેશવજી નાયકની પ્રતિષ્ઠા ના. ૨.

૭૩. વિવેકસાગર—કચ્છના આશંખીયા ગામના ઓસવાલ શા. ટાકરસિંહના પુત્ર, જન્મ સં. ૧૯૧૧, આચાર્યપદ ને ગચ્છેશપદ મુંબઈમાં સં. ૧૯૨૮. ૨૫૦ મુંબાઈમાં ૩૭ વર્ષની વયે સં. ૧૯૪૮ ફાગણ શુદ્ધ ૩. પ્રતિષ્ઠાલેખ સં. ૧૯૪૦ ગે. રે.

૭૪. જિનેન્દ્રસાગર.—કચ્છના ગોધરા ગામના ઓસવાળ સા કલ્યાણજીના પુત્ર.

ગૌતમસાગર.

[આ અંચલગચ્છની પદ્માવલી માટે કચ્છકોડામવાળા આવક રવજી દેવરાજે શતપદી ભાષાંતર સં. ૧૯૫૧ માં પ્રકટ કરેલ તેમાં છેવટે આપેલ પદ્માવલી વર્ગે જોઈ. આમાં આવશ્યક સુધારો વધારો કર્યો છે, છતાં તે જોઈ જવા બલામણુ છે. વળી જુઓ ઇ. એ; વૉ. ૨૩ પૃ. ૧૭૪-૧૭૮.]

પરિશિષ્ટ ૪.

રાજવલી.

૧ [શ્રીમેદ્વિગ્નસૂરિની વિચારશ્રેણી—સ્થવિરાવલીમાંથી.]
જેન સાહિત્ય સંશોધક ખંડ ૨-અંક ૩-૪.

‘ જ’ રચણું કાલગઓ અરિહા તિત્યંકરો મહાવીરો,
તં રચણિમવંતિવર્ષ અહિસિતો પાલગો રાયા. ’

—જે રાત્રિએ શ્રી અર્હન તીર્થંકર મહાવીર કાલગત થયા—મોક્ષ
પામ્યા તે રાત્રિએ [ઉજ્જયિનીમાં અંડપ્રદોત મરણ પામતાં તેના પદે
તેનો પુત્ર] પાલક રાજ્ય અવંતિપતિ તરીકે અભિષિક્ત થયો.

‘ સદ્ગી પાલગરન્નો પણવન્નસયં તુ હોઈ નંદાણું
અર્દસયં મુરિયાણું તીસમ્યય પૂસમિતસસ. ।
બલમિત-ભાણુમિતાણુ સર્દિ વરિસાણિ ચત નહવહણે
તહ ગદ્દભિદ્ધરજ્જં તેરસ વાસે સગરસ ચજી. ’

—પાલક રાજનું ૬૦ વર્ષ રાજ્ય થયું. નદોનું ૧૫૫ વર્ષ, મૌ-
ર્યોનું ૧૦૮, પુષ્યમિત્રનું ૩૦, બલમિત્ર-ભાણુમિત્ર બનેનું ૬૦, અને
નભોવાહનનું ૪૦ વર્ષ. પછી ગદ્દભિદ્ધનું રાજ્ય ૧૩ અને શકોનું ૪.
[એમ કુલ ૪૭૦ વર્ષ]

તે પાટલી પુત્રમાં કૃણિકના પુત્ર ઉદાયિ તૃપને કોષ્ટએ મારી
નાંખ્યા પછી ગણિકાપુત્ર નંદ વીરાત ૬૦ વર્ષ તૃપ થયો. જુઓ
પરિશિષ્ટપર્વ:—

અનન્તરઃ ચર્દ્ધમાનસ્વામિનિર્વાણવાસરાત્ ।

ગતાયાં ષષ્ઠિવત્સયામિષ નમ્મ્હોડમવન્નુપઃ ॥

નવ નદો પાટલીપુરમાં અનુક્રમે થયા. તેમનું રાજ્ય ૧૫૫ વર્ષ
રહ્યું. આમ કુલ ૨૧૫ વર્ષ. પરિશિષ્ટપર્વમાં જે કહ્યું છે કે:—

‘एवं च श्री महावीरमुक्तेर्वर्षशते गते ।

पंचपंचाशदधिके चन्द्रगुप्तो ऽभवन्नृपः ॥

એટલે કે મૌર્ય ચંદ્રગુપ્ત મહાવીરના નિર્વાણથી ૧૫૫ વર્ષે રાજ થયો’ તે વિચારવા યોગ્ય છે. આથી આમ ૬૦ વર્ષ તૂટે છે, અને અન્ય ગ્રંથો સાથે વિરોધ આવે છે.

ત્યારપછી ૧૦૮ વર્ષ મૌર્યોનું રાજ્ય. મૌર્યો તે નવમા નંદને ઉથાપી ચાણક્યે પાટલીપુત્રમાં ચંદ્રગુપ્તાદિ સ્થાપ્યા તે. કુલ આમ ૩૨૩. ત્યારપછી—મૌર્ય રાજ્ય પછી પુષ્યમિત્ર રાજનું ૩૦ વર્ષ રાજ્ય. પછી બાલમિત્ર—ભાતુમિત્ર એ બંને રાજનું ૬૦ વર્ષ રાજ્ય. આ તેજ કે જેઓ કલ્પચૂલિમાં ચતુર્થી પર્વના કરનાર કાલકાચાર્યને કાઢી મૂકનારા ઉજ્જયિનીમાં હતા જણાવ્યા છે તે. ત્યારપછી નભોવાહનનું ૪૦ વર્ષ રાજ્ય. આ કોઇ નરવાહન રાજ થયો કહેવાય છે. એમ વીર નિર્વાણથી ૪૫૩ વર્ષ થયાં આ વર્ષમાં ગર્દભિલ્લના ઉચ્છેદક કાલકાચાર્યની સ્મરિપદે પ્રતિષ્ઠા થઈ. તથા નભોવાહન રાજ પછી ગર્દભિલ્લનું રાજ્ય ૧૫૨ નર્ષ જણવું. એવો ભાવ છે કે ગર્દભિલ્લ વગેરેનું રાજ્ય તે ગર્દભિલ્લરાજ્ય. અહીં જ્યારે જે રાજ ખ્યાતિમાન થયો ત્યારે તેનું રાજ્ય ગણાય છે. તેમાં પટ્ટાનુક્રમ નથી.

તેથી નભોવાહન પછી ગર્દભિલ્લે ઉજ્જયિનીમાં ૧૩ વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તે વખતે શ્રી કાલકાચાર્ય બહેન સરસ્વતીના પ્રવરૂકમાં ગર્દભિલ્લને ઉચ્છેદી ઉજ્જયિનીમાં શકરાજ્યો સ્થાપ્યા. તેઓએ ૪ વર્ષ રાજ્ય કર્યું. એમ ૧૭ વર્ષ. ત્યારપછી ગર્દભિલ્લનાજ પુત્ર વિક્રમાદિત્ય રાજ્યે ઉજ્જયિનીનું રાજ્ય મેળવી સુવર્ણપુર-સિદ્ધિબલથી પૃથિવીને અનુણી કરી વિક્રમસંવત્સર પ્રવર્તાવ્યો. તે વાષિક દાનના વર્ષથી શ્રી વીરસંવત્સરથી ૫૧૨ વર્ષે થયેલો જણાવો. વિક્રમનું રાજ્ય ૬૦ વર્ષ, પછી તેના પુત્ર વિક્રમચરિત્ર અપરનામ ધર્માદિત્ય રાજનું રાજ્ય ૪૦ વર્ષ. પછી ભાષકરાજનું રાજ્ય ૧૧ વર્ષ. પછી શ્રી નાઇલ (નાઇલ)નું રાજ્ય ૧૪ વર્ષ. પછી શ્રી નાહકનું રાજ્ય ૧૦ વર્ષ રહ્યું. તેના વારામાં

૯૯ લક્ષ ધનપતિઓએ અપ્રાપ્તનિવાસ એએ જાણીરપુર સમીપના સુવર્ણગિરિના શિખરે શ્રી મહાવીર નાથનો શ્રીચક્ષુવસંતિ નામનો મહા-પ્રાસાદ બનાવરાવ્યો.

વિક્રમાદિત્ય પછી વર્ષ ૧૩૫. તેમાં ૧૭ વર્ષ ક્ષિપ્ર થતાં સર્વ વર્ષ ૧૫૨.

વિક્રમરાજ્ય પછી ૧૭ વર્ષે વત્સરની પ્રવૃત્તિ થઇ. શા માટે ? નબોવાહન રાજ્યથી ૧૭ વર્ષે વિક્રમાદિત્યનું રાજ્ય અને તે રાજ્ય પછી ત્યારેજ વત્સરપ્રવૃત્તિ થઇ. પછી ૧૫૨ માં ૧૭ વર્ષ જતાં બાકી ૧૩૫ વિક્રમકાલમાં ઉમેર્યાં; એટલે વિક્રમાદિત્યથી અંકિત સંવત્સરથી શ્રાવણ સંવત્સર સુધીનો જોડસો કાલ તે વિક્રમકાલ. તે પૂર્વોક્ત ૧૩૫ વર્ષનું માન.

વિક્રમરજ્જ્વરંભા પરઓ સિરિ વીરનિવૃધ્ધિ ભણિયા,

સુન્ન-સુણિ-વેય-જુતો વિક્રમકાલાઉ જિજ્ઞાસો.

[તિથ્યગ્રાહી પ્રકાર્યુંક]

વિક્રમકાલના વર્ષમાં શૂન્ય (૦), મુનિ (૭), વેદ (૪) એટલે ૪૭૦ વર્ષ તે શ્રી મહાવીર અને વિક્રમાદિત્યની વચ્ચેનું અંતર છે. વિક્રમ રાજ્યના આરંભથી શ્રી વીરનિવૃત્તિ-નિર્વાણ આ રીતે ગણવી:—

પાલક	૬૦	તે પછી વિક્રમાદિત્ય	૬૦
નંદ	૧૫૫	ધર્માદિત્ય	૪૦
ઔર્ય	૧૦૮	ભાઈલ	૧૧
પુષ્યમિત્ર	૩૦	નાઇલ	૧૪
બાલમિત્ર-માનુમિત્ર	૬૦	નાહડ	૧૦
નબોવાહન	૪૦		
ગર્દભિલ	૧૩	એ રીતે	૧૩૫
શક	૪		
	૪૭૦	અને મળી	૬૦૫

ત્યારથી શક સંવત્સર પ્રવૃત્તિ થઇ.

શ્રી વીરનિર્વૃત્તેર્વૈઃ શ્દ્ધિ પંચોત્તરૈઃ શતૈઃ ।

શાકસંવત્સરસ્યૈષા પ્રવૃત્તિ મેરતેઽમવત્ ॥

એટલે વિક્રમ સંવત્માં ૪૭૦ ઉમેરવાથી અને શક સંવત્માં ૬૦૫ ઉમેરવાથી વીર સંવત્-વીરનિર્વાણ સંવત્-વીરાત્ આવે.

શ્રી વીરના ઉપાસક શ્રેણિક (મિત્રિયસાર)નો પુત્ર કૃણિક (અગત-શત્રુ) તેનો પુત્ર ઉદાયિ-તેની પછી પાટલીપુત્રમાં નવ નદે રાજ્ય કર્યું. તેને ઉત્થાપી ચાણક્યે ચંદ્રગુપ્તને રાજ્ય સ્થાપ્યો. તેનો પુત્ર મિન્દુસાર, તેનો પુત્ર અશોકશ્રી, તેનો પુત્ર કુણ્ડાલ અષ હતો. તેનો પુત્ર સંપ્રતિરાજ ઉજ્જયિનીમાં થયો. તેના વંશમાંજ મર્દભિલ્લ રાજ્ય થયો. તેનો ઉચ્છેદ કરી શક રાજ્ય થયો. પછી મર્દભિલ્લનાજ પુત્ર વિક્રમાદિત્યે શકને ઉચ્છેદી ત્યાંજ રાજ્ય કર્યું. તેણે શ્રી વીરમોક્ષથી ૪૭૦ વર્ષે સંવત્સર અંકિત કર્યો-કાઢ્યો.

+ [આવડા વંશ]

ત્યાર પછી ૮૨૧ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૨ સોમે આવડા વંશમાં ઉત્પન્ન થયેલ શ્રી વનરાજે શ્રી અર્જુહિલ્લપુર સ્થાપ્યું.

વનરાજ	સં.	૮૨૧ થી ૮૮૧	(૬૦ વર્ષ)
યોગરાજ	સં.	૮૮૧—૮૯૦	(૯ વર્ષ)
રત્નાદિત્ય	,,	૮૯૧—૮૯૪	(૩ વર્ષ)
વૈરસિંહ	,,	૮૯૪—૯૦૫	(૧૧ વર્ષ)
ક્ષેમરાજ	,,	૯૦૫—૯૪૪	(૩૯ વર્ષ)
આમુંડરાજ	,,	૯૪૪—૯૭૧	(૨૭ વર્ષ)
ધાધડ	,,	૯૭૧—૯૯૮	(૨૭ વર્ષ)
પૂઅડ	,,	૯૯૮—૧૦૧૭	(૧૯ વર્ષ)

કુલ ૮ રાજા

૧૬૬ વર્ષ

+ રામવલી-કોટકમાં એમ જણાવ્યું છે કે:—

‘વનરાજ સં. ૮૦૨-૮૬૨, યોગરાજ ૮૬૨-૮૯૭, ક્ષેમરાજ ૮૯૭-૯૯૨,

§ [સોલંકી વંશ]

મૂલરાજ	સં. ૧૦૧૭—૧૦૫૨	(૩૫ વર્ષ)
વલ્લભરાજ	૧૦૫૨—૧૦૬૬	(૧૪ વર્ષ)
દુર્લભરાજ	૧૦૬૬—૧૦૭૮	(૧૨ વર્ષ)
ભીમદેવ	૧૦૭૮—૧૧૨૦	(૪૨ વર્ષ)
કર્ણદેવ	૧૧૨૦—૧૧૫૦	(૩૦ વર્ષ)
જયસિંહદેવ	૧૧૫૦—૧૧૬૯	(૪૯ વર્ષ)
કુમારપાલ	૧૧૬૯—૧૨૨૯	(૩૦ વર્ષ)
અજયપાલ	૧૨૨૯—૧૨૩૨	(૩ વર્ષ)
લઘુમૂલરાજ	૧૨૩૨—૧૩૩૪	(૨ વર્ષ)
ભીમદેવ	૧૨૩૪—૧૨૩૬	(૨ વર્ષ)

(પછી ગજજનક-ગીઝનીનું રાજ્ય થયું)

ભૂયડ ૯૯૨-૯૫૧, વૈરિસિંહ ૯૫૧-૯૭૬, રતનાદિત્ય ૯૭૬-૯૯૧ સામંતસિંહ ૯૯૧-૯૯૮.

§ રાજવલી-કોષ્ટકમાં જણાવ્યું છે કે:—

‘વૃક્ષમૂલરાજ સં. ૯૯૮-૧૦૫૩, ચામુંડરાજ ૧૦૫૩-૧૦૬૬, દુર્લભરાજ ૧૦૬૬-૧૦૭૮, ભીમરાજ ૧૦૭૮-૧૧૨૦, કર્ણદેવ ૧૧૨૦-૧૧૫૦, જયસિંહ ૧૧૫૦-૧૧૬૯, કુમારપાલ ૧૧૬૯-૧૨૩૦, અજયપાલ સં. ૧૨૩૩-૧૨૬૩. (અજયપાલના બે સૂત લઘુમૂલ-ભીમ અત્ર ધણા વિસંવાદ દેખાય છે. અમે કીર્તિકૌમુદી અનુસારે લખ્યું છે.) લઘુમૂલરાજ સં. ૧૨૬૬ (?) ૧૨૭૪ લઘુભીમ સં. ૧૨૭૪.....આમ ૨૭૬ વર્ષમાં ૧૧ ચૌહુકયરાજ થયા.’

ઐઝાજ જણાવે છે કે:—

‘મૂલરાજ સં. ૧૦૧૭-૧૦૫૨, ચામુંડરાજ ૧૦૫૨-૧૦૬૬, વલ્લભરાજ ૧૦૬૬ (છમાસ), દુર્લભરાજ ૧૦૬૬-૭૮, ભીમદેવ ૧૦૭૮-૧૧૨૦, કર્ણ ૧૧૨૦-૧૧૫૦, સિદ્ધરાજ જયસિંહ ૧૧૫૦-૧૧૬૯, કુમારપાલ ૧૧૬૯-૧૨૩૦, અજયપાલ ૧૨૩૦-૩૩, મૂલરાજ (૨) ૧૨૩૩-૩૫, ભીમદેવ (૨) ૧૨૩૫-૯૮, અને ત્રિલુવનપાલ ૧૨૯૮-૧૩૦૦.’

*(વાઘેલાવંશ)

વીસલદેવ (વીરધવલખંધુ) સં. ૧૩૦૦—૧૩૧૮

અર્જુનદેવ ૧૩૧૮—૧૩૩૧

સારંગદેવ ૧૩૩૧—૧૩૫૩

લઘુકર્ણ ૧૩૫૩—૧૩૬૦

સં. ૧૩૬૦ માં માધવ નાગરવિપ્ર યવનોને લાગ્યો.

૨. હવે પછીનું રાજાવલીકોષ્ટકમાંથી (લ. સં. ૧૫૮૭ ગુઓઃ શ્રીજિનવિજય સંપાદિત શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર પ્રબંધનું પરિશિષ્ટ.)

ગૂજરાતમાં ઉભરા થયા. અલૂખાન. પછી જાડુરે (જલોરમાં) કાન્હડદે અડિઆણુ. ખાનખાના, ફરખાન, તતારખાન.

* ‘વાઘેલા વંશમાં આનજી, મૂલજી, સીહરણુ, વસ્તુપાલાદિએ સ્થાપેલ વીરધવલરાજ થયો સં. ૧૨૮૨-૧૨૯૪, વીસલદેવ ૧૨૯૪-૧૩૨૮, અર્જુનદેવ ૧૩૨૮-૧૩૩૦, સારંગદેવ ૧૩૩૦-૧૩૫૧, અધિલકર્ણ સં. ૧૩૫૧-૧૩૫૭.

આ રીતે અલુહિલપુરની સ્થાપનાથી સં. ૧૩૪૯ વર્ષ, ૧ માસ ને દિન ૨૫ માં ૫૩૭ વર્ષ ૮ માસ ૨૯ દિનમાં ૨૪ છત્રપતિ (રાજા.) તેમાં અધિલ (ધેલો) એવો કર્ણુભયત્રસ્ત હતો. સં. ૧૩૫૧ વર્ષે માસ ૧ દિન (?) સ્વ પ્રભવતી પદ્મિની લઈ જવાથી રૂઢ નાગરમંત્રી માધવના પ્રયોગથી ગૂર્જરાતમાં યવનપ્રવૃત્તિ થઈ. ’
—રાજવલી કોષ્ટક.

એત્રાજી:—‘અણેરાજને કુમારપાલે વાઘેલા ગામ આપ્યું. તેનો પુત્ર લવણપ્રસાદ ભીમદેવનો મંત્રી થયો. ને જગીરમાં ધોલકા મળ્યું. પછી તેનો પુત્ર વીરધવલ પછી રાજસંચાલક થયો. તેના મંત્રીઓ વસ્તુપાલ-તેજપાલ થયા. ઘણા હેરા છતી સં. ૧૨૯૪ કે ૯૫ માં સ્વર્ગસ્થ. પછીથી તેના પુત્ર વીસલદેવે ૧૩૦૦ માં પાઠણનું રાજ્ય ત્રિભુવનપાલ પાસેથી છીનવી લઈ સં. ૧૩૧૮ સુધી રાજ્ય કર્યું. અર્જુનદેવ ૧૩૧૮-૩૧; રામદેવ-થોડો સમય, સારંગદેવ ૧૩૩૧-૫૩, કર્ણુદેવ ૧૩૫૩-૧૩૫૬.’

દિલ્લીના પાદશાહો.

૧ સુલતાન મહમદ	સં. ૧૦૪૫ થી ૧૧૦૭ વર્ષ	૬૨
૨ સાબર	સં. ૧૧૦૭ થી ૧૧૮૩	,, ૭૬
૩ મોજદીન	સં. ૧૧૮૩-૧૨૨૨	,, ૩૯
૪ કુતબદીન વૃદ્ધ	સં. ૧૨૨૨-૧૨૪૦	,, ૧૮
૫ સહાબદીન	૧૨૪૦-૧૨૬૬	,, ૨૬

વીસવાર જોણે સહાબદીનને ક્રેદ કરી છોડેલ છે એવા પૃથ્વીરાજને તેણે ક્રેદ કર્યો.

૬ રૂકમદીન	૧૨૬૬-૧૨૬૭	,, ૧
૭ ખીખી જૂઆં	૧૨૬૭-૧૨૭૦	,, ૩
૮ મોજદીન	૧૨૭૦-૧૨૯૮	,, ૨૮
૯ અલાવદીન	૧૨૯૮-૧૩૧૬	,, ૨૧
૧૦ નસરત વૃદ્ધ	૧૩૧૬-૧૩૩૨	,, ૧૬
૧૧ આસદીન વૃદ્ધ	૧૩૩૨-૧૩૪૪	,, ૧૨ માસ ૬
૧૨ મોજદીન	૧૩૪૪-૧૩૪૬	,, ૨
૧૩ સમસદીન	૧૩૪૬-૧૩૪૭	,, ૧
૧૪ જલાલદીન	૧૩૪૭-૧૩૫૪	,, ૭
૧૫ અલાવદીન	૧૩૫૪-૧૩૭૩	,, ૧૯ માસ ૬

સં. ૧૩૫૪ વર્ષમાં અલાવદીન. ૮૪ રાજને જીતનાર હમીરદેવને

ગોઝનીવંશ—સુલતાન મહમૂદ ગઝની સં. ૧૦૫૮-૧૦૮૭ (મૃત્યુ), મસૂદ ૧૦૮૭-૧૦૯૬, મૌદૂદ ૧૦૯૬-૧૧૦૫. પછી ૧૧૦૫ થી ૧૧૭૪ માં ૭૦ વર્ષમાં ગઝનીની ગાદીપર ૮ સુલતાન થયા. પછી બહેરામશા સં. ૧૧૭૫ તેને અલાવદીન ઘોરીએ હત્યા. —આગ્રાજી.

ઘોરીવંશ:—અલાઉદ્દીન પછી આસુદ્દીનઘોરી. પછી શાહજુદ્દીન યા મહમૂદ ઘોરીએ હિંદપર ઘણી ચઢાઈઓ કરી. મરણ સં. ૧૨૬૩. તેના ગુલા-મજલિના સેનાપતિ કુતુબુદ્દીને વિ. સં. ૧૨૫૦ માં દિલ્લી લઈ ત્યાં રાજધાની કરી, ને પોતે સં. ૧૨૬૩ માં ગાદીપર બેઠા. —આગ્રાજી.

જીવ્યો. રણથંભોરનો દુર્ગ લીધો. ગૂર્જરાત્રામાં ઉલૂખાનને મોકલ્યો અલા-
વદીન આદિ ૭ સુરત્રાણોએ દિલ્લી અને ગૂર્જરાત્રા ભોગવી.

૧૬ કુતબદીન	૧૩૭૩-૧૩૭૭	વર્ષ ૪
૧૭ સહાબદીન	૧૩૭૭-૧૩૭૮	,, ૧
૧૮ ખસરબદીન	૧૩૭૮-૧૩૭૮	માસ ૬
૧૯ આસદીન	૧૩૭૮-૧૩૮૨	,, ૪
૨૦ મહિમુંદ	૧૩૮૨-૧૪૦૭	,, ૨૫
૨૧ પીરોજ	૧૪૦૭-૧૪૪૫	,, ૩૮
૨૨ ખુવક	૧૪૪૫-૧૪૪૬	,, ૧
૨૩ તુગલક	૧૪૪૬-૧૪૪૭	,, ૧
૨૪ મહિમુંદ	૧૪૪૭-૧૪૪૮	,, ૧

દેશે દેશે યવનો થયા.

ગુલામવંશ:—હુતુલુદ્દિન સં. ૧૨૬૩-૧૨૬૭, આરામ ૧૨૬૭-૬૮, અલ્તમસ ૧૨૬૮-૬૩, રૂકનુદ્દીન ૧૨૬૩-૨જીયાબેગમ ૧૨૬૩-૬૬, મવજુદ્દીન ૧૨૬૬-૬૮, અલાઉદ્દિન ૧૨૬૮-૧૩૦૩, નાસરુદ્દિન ૧૩૦૩-૨૨, વ્યાસુદ્દીન ૧૩૨૨-૪૪, હેકુબાદ ૧૩૪૪-૪૭.

ખીલજીવંશ:—જલાલુદ્દિન સં. ૧૩૪૭-૫૨, અલાઉદ્દિન ૧૩૫૨-૭૨, ઉમર ૧૩૭૨-૭૩, મુબારક ૧૩૭૩-૭૭, ખુશરૂ ૧૩૭૭-૮૭.

તઘલખવંશ:—વ્યાસુદ્દિન સં. ૧૩૮૭-૯૨, મહમદતઘલખ ૧૩૬૨-૧૪૦૮, ફીરોજુદ્દિન ૧૪૦૮-૪૫, વ્યાસુદ્દિન (૨) ૧૪૪૫-૪૬, અબુબકર ૧૪૪૬, નાસરુદ્દિન ૧૪૪૬-૪૯, મહમદ (૨) ૧૪૪૯-૬૯, સરદાર દોલતખાં ૧૪૬૯-૭૧.

સૈયદવંશ:—ખીજરખાં સં. ૧૪૭૧-૭૮, મુબારક ૧૪૭૮-૯૦, મહમુદ ૧૪૯૦-૧૫૦૦, અલાઉદ્દિન ૧૫૦૦-૦૭.

લોદીવંશ:—ખહીલોલખાં સં. ૧૫૦૭-૪૫, સીકંદર ૧૫૪૫-૭૪, ઇબ્રા-
હીમ ૧૫૭૪-૮૩

મુગલવંશ:—ખાબર સં. ૧૫૮૩-૮૭, હુમાયું ૧૫૮૭-૧૬૧૩, અકબર ૧૬૧૩-૬૨, જહાંગીર ૧૬૬૨-૮૪, શાહજહાં ૧૬૮૪-૧૭૧૫, ઔરંગઝેબ (આલમગીર ૧) ૧૭૧૫-૬૪, ખહાદુરશાહ (શાહઆલમ ૧) ૧૭૬૪-૬૯,

* ગૂર્જરાત્રામાં સુરત્રાણ (ગૂર્જરાતના સુલતાનો.)

મુજ્જફર	સં. ૧૪૩૦—૧૪૫૪ વર્ષ ૨૪
(તેનાં ખીજાં બે નામ મલમલેગતિસદ્મલિક અને ઉગ્ગહેલ.)	
આને ઉપરના પીરોજશાહે ગૂર્જરાતનું રાજ્ય આપ્યું.	
અહિમદ	૧૪૫૪—૧૪૮૫ વર્ષ ૩૨
(અમદાવાદના સ્થાપક સં. ૧૪૬૮ વૈશાખ વદિ ૭ રવિ પુબે)	
મહિમુંદ	૧૪૮૫—૧૫૦૭ વર્ષ ૨૧
કુતુબદીન	૧૫૦૭—૧૫૧૫ ,, ૮ માસ ૧૧
મહિમુંદ બેગડુ	૧૫૧૫—૧૫૬૭ ,, ૫૨
(પાવાગઢ-જૂનાગઢ લેનાર)	

જહાંઘારશાહ ૧૭૬૬-૭૦, ફરોકશીર ૧૭૭૦-૭૬, મહમદશાહ ૧૭૭૬-૧૮૦૫, અહમદશાહ ૧૮૦૫-૧૧, આલમગીર (૨) ૧૮૧૧-૧૬, શાહઆલમ (૨) ૧૮૧૬-૬૩, અકબર (૨) ૧૮૬૩-૬૪, મહમદ બહાદુરશાહ ૧૮૬૪-૧૯૧૪ [કે જે વર્ષ ઈ. સ. ૧૮૫૭ નું પ્રખ્યાત વર્ષ છે. તે વખત પછી બ્રિટિશ રાજ્યની સત્તા સમગ્ર હિંદ પર નભી.]

(હુમાયુના સમયમાં સુરવંશ દિલ્લીની ગાદી પર આવી ગયા તે વંશના શિરશાહ સં. ૧૫૬૭-૧૬૦૨, સલીમશાહ ૧૬૦૨-૧૦, ને આદીલશાહ ૧૬૧૦-૧૩ થયા ને પછી હુમાયુ ને અકબર આવ્યા).

—જુઓ મોહનલાલ જે. આરોઠ કૃત હિંદના ઇતિહાસનો મુખ્યેસર હેવાલ.

* ગૂર્જરાતના સુલતાનોની વંશાવળી શ્રી યુદ્ધિસાગર કૃત વિજયપુર રત્નાંતમાં આપેલી છે તેમાં આપેલ ઇ. સ. ના વર્ષમાં ૫૭ ઉમેરી વિ. સં. કરતાં રાજ્યવર્ષો એ છે કે:—મુજ્જફરશાહ (૧) સં. ૧૪૬૪-૧૪૬૮, અહમદશાહ (૧) ૧૪૬૮-૧૪૬૮, મહમદશાહ ૧૪૬૮-૧૫૦૬, કુતુબદીનશાહ ૧૫૦૬-૧૫૧૬, ઇબ્રહીમશાહ ૧૫૧૬, મહમૂદશાહ (૧) ૧૫૧૬-૧૫૭૦, મુજ્જફરશાહ (૨) ૧૫૭૦-૧૫૮૩, સિકંદરશાહ ૧૫૮૩, મહમૂદશાહ, બહાદુરશાહ લતીફખાન પછી મહમદશાહ શાહ (૨) ૧૫૮૩, મહમદશાહ (૩) ૧૫૮૩-૧૬૧૧, અહમદશાહ (૨) ૧૬૧૧-૧૬૧૮, મુજ્જફરશાહ (૩)=ખોટો હબો કરેલો ઓકરો નથુ ૧૬૧૮-૧૬૩૦.

અદારમી સહી, જૈન ગૂર્જર કવિઓ. ૭૮૯

મુજ્જદ્દર	૧૫૬૭—૧૫૮૨ „ ૧૫ માસ ૭ દિન ૪
શકંદર	૧૫૮૨, ચૈત્ર શુ. ૩ માસ ૨ દિન ૭
મહિમુંદ	૧૫૮૨—૧૫૮૩ માસ ૨ દિન ૧૧ રાજ્ય જ્યેષ્ઠ વદ ૬ ભુવ્યુવાર.
બાધરશાહ	૧૫૮૩ રાજ્યાભિષેક બાદપદ શુદ્ધિ ૨ ગુર મધ્યાહ્ને.

પરિશિષ્ટ ૫

જૈન ગૂર્જર કવિઓ-પ્રથમ ભાગ સંબંધી અભિપ્રાયો.

૧ ગૂર્જર સાક્ષર શિરોમણિ દિ. બ. કેશવલાલ હર્ષદરાય દ્રુવ. બી. એ. આ પુસ્તકની પહેાંચ સ્વીકારતાં.

(૧) જૈન શ્રવેન્ કોન્ફરન્સના સ્થાનિક જનરલ સેક્રેટરીઓને પોતાના ૨૫-૧૧-૨૬ ના પત્રથી જણાવે છે કે:—

“ આપશ્રીના તરફથી ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ-પ્રથમ ભાગ’ એ નામનું પુસ્તક આજે ભેટ મળ્યું, તેની પહેાંચ આનંદ તથા આભાર સાથે આપતાં લખવાની રમ લેણી છું કે કોન્ફરન્સે એ પુસ્તક બહાર પાડી પરમ ઉત્સાહી સંશોધક મોહનલાલ દલીયંદ દેશાધ્યએ અંતરના

દિલ્લીના મોગલ બાદશાહ અકબરે ગૂર્જરાત છતી લીધું સં. ૧૬૩૦. (જુઓ મુગલવંશ આદિ) અત્ર વડોદરાની ગાદી પર રાજ્યકર્તા જણાવવા યોગ્ય છે:—દામાજીરાવ, પછી પીલાજીરાવ સં. ૧૭૮૧-૮૬, દામાજીરાવ ૧૭૮૬-૧૮૨૫, સયાજીરાવ ૧૮૨૫-૩૫, ફત્તેહસિંહરાવ ૧૮૩૫-૫૦, ગોવિંદ-રાવ ૧૮૫૦-૫૭, આનંદરાવ ૧૮૫૭-૭૬ સયાજીરાવ (૨) ૧૮૭૬-૧૯૦૪, ગણપતરાવ ૧૯૦૪-૧૩, ખડેરાવ ૧૯૧૩-૨૭, મહાદેવરાવ ૧૯૨૭-૩૨, સયાજીરાવ ૧૯૩૨ થી આજી.

ઉમંગથી લીધેલા પરિશ્રમની કદર કરી છે અને ગૂજરાતી જૈન સાહિત્ય વિષે માહિતી સર્વસુલભ કરી ગૂજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસને અપૂર્વ અનુકૂળતા પૂરી પાડી છે. મહાભારત, રામાયણ અને પુરાણના આધારનું ગૂજરાતી સાહિત્ય ચોટે ચક્રે ગવાતું હતું. પરંતુ પુષ્ટિમાર્ગીય, સત્સંગી અને જૈન સાહિત્ય મંદિર અને ઉપાશ્રયમાં જ તેની પવિત્રતાની સુવાસ ફેલાવતું હતું. આ કારણથી ઇતર પંથ અને ધર્મની જાણબહાર તે અત્યારસુધી રહ્યું છે. આ સૂચિથી તે સંબંધી અજ્ઞાન ધણે દરજ્જે દૂર થશે. ખંડિત મૂર્તિરૂપે, ધસાઈ ગયેલા સિક્કા રૂપે, ત્રુટિત પાનાં રૂપે જૂનાં સંસ્મરણો જનતાનો અને સાહિત્યનો ઇતિહાસ ધડવામાં બહુ ઉપયોગી નીવડે છે, તો જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યના બંડાર વિષે શું કહેવું? ફરીને એક વાર મોકલેલી અમુલ્ય ભેટ માટે આભાર પ્રદર્શિત કરી તથા 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ-દ્વિતીય ભાગ' વેળાસર મારા જેવા વૃદ્ધ મનુષ્યથી લાભ લેવાય એમ પ્રગટ થવાની વિજ્ઞાપના કરી વિરમું છું.

લે. આધીન સેવક,

કેશવલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ.

(૨) તથા આ પુસ્તકના પ્રયોજકને પરબારા તેજ તારીખના એક કાંડથી તેઓશ્રી જણાવે છે કે:—

સદા સ્નેહી મોહનલાલભાઈ,

આજે, બહુ દિવસથી જેની હું વાટ જોતો હતો તે જૈન ગૂર્જર કવિઓ-પ્રથમ ભાગ મને મળ્યો. તમારી મહેનત અથાગ છે. તમે જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યની જેવી સેવા બજાવી છે તેવી જૈનેતર ગૂજરાતી સાહિત્યની સેવા બજાવનાર કોઈ નથી-શેષપૂતિ ક્યારે થશે તેનો પણ ખ્યાલ આવતો નથી. **બીજો ભાગ** હવે ક્યારે સોરો બહાર પડશે?

તમારી સૂચિ હું આદ્યંત અવકાશમાં વાંચી જઈશ. પણ અવસ્થાએ મારા (પર) અમલ જમાવવા માંડ્યો છે તેથી તમારી સૂચનાઓ મારાથી કેટલે દરજ્જે પળાશે તે શક પડતું છે.....”

(૩) તથા તા. ૮-૩-૨૮ ના તાળ પત્રથી જણાવે છે કે:—

‘જૈન ગુર્જર કવિઓ’ નું બીજું પુસ્તક અહાર પડી ચૂક્યું કે શું ? જૈન સાહિત્યને પ્રકાશમાં લાવવાના તમારા બગીરથ પ્રયત્નને ધન્યવાદ ધટે છે.

૨—વડોદરાથી પંડિત લાલચંદ લગવાનદાસ ગાંધી જણાવે છે કે:—

‘શ્રીમતી જૈન શ્રવેઠ કાઠ ઓફિસે આવા અંથને પ્રકાશમાં મૂકીને અને સાહિત્યરસિક ઇતિહાસપ્રેમી મધ્યસ્થ સજ્જન સાક્ષરવર્ગમાં અમૂલ્ય વિતરણની યોજના કરીને અતીવ પ્રશંસાપાત્ર કાર્ય કર્યું છે એમ સહજ ઉદ્ગાર પ્રકટ થાય છે. પ્રકાશક સંસ્થાને મહારાં અન્તરનાં અભિનંદન છે, તે સાથે સંપ્રાદક અને સંપ્રયોજક શ્રીયુત મોહનલાલ દ. દેશાઈના સુપ્રશસ્ત પ્રયત્ન માટે ધન્યવાદ ઉચ્ચાર્યા સિવાય રહી શકાતું નથી. આ અંથ સંગ્રહમાં મહારો વિશેષ અભિપ્રાય અંથનું આંતર અવલોકન કર્યા પછી આગળ ઉપર જણાવીશ.’

૩—પ્રસિદ્ધ લેખક શ્રીયુત ‘સુશીલ’ ૧૮-૧૨-૨૬ ના દૂક પત્રમાં જણાવે છે કે:—

‘ગુર્જર જૈન કવિઓ વાળું પુસ્તક પણ રા. દેવચંદભાઈ (જૈન પત્રના તંત્રી) પાસેથી માગી લીધું. મેં તેા ધાર્યું કે પાંચ-પચીસ દાર-મનો અંથ હશે. પણ મોટું દળદાર વૉલ્યુમ નીહાળી હું તેા દંગજ થઈ ગયો—આ ડીક્શનેરી જેવડો અંથ હું ક્યારે વાંચી શકીશ ? આપની ધીરજને પણ ખરેખર ધન્યવાદ ધટે છે. સાહિત્ય એક સાધના છે—તેમાં અનંત ધૈર્ય કેટલું આવશ્યક છે તે તમારા આ પ્રકાશન ઉપરથી સમ-જ્ઞય છે. સમાચોચનાની આતર નહીં તેા પણ મારા પોતાના વિનોદની આતર વાંચીશ. દારણુકે મને પોતાને તેમાંથી બહુ નવું જાણવાનું મળશે.’

૪—સાક્ષર શ્રી કૃષ્ણલાલ મોહનલાલ ઝવેરી. M. A. L. L. B. મુંબઈની સ્કોલ કૉલેજ કોર્ટના વડા જનસાહેબે જે અભિપ્રાય ૧૯૨૬ ના ડીસેમ્બરમાં આપ્યો તે જન્યુઆરીના ૨૭ના મોડર્ન રિવ્યુમાં પ્રકટ થયો છે:—

JAIN GURJAR POETS. PART I: + *By Mohanlal Dalchand Desai, B. A. LL. B., Vakil, High Court, Printed at the Diamond Jubilee Printing Press, Ahmedabad. Cloth Cover. Pp. 320 + 656. Price Rs. 5-0-0 (1926).*

This is a treasure house of old poems written by Jain poets in Gujarati between the XIIth and XVII centuries of the Vikrama Era. The collection is the 'result' of Mr. Desai's persistence and assiduity as he has left hardly a single Jain Bhandar unexplored, wherever and whenever he could help it. His opinion is that prior to the XIIIth century, the literature of Gujarat was written in *Apabramsha* (very old Gujarati) and hence he has taken that century as the starting point for his collection. A preface of staggering volume consisting of 320 pages, containing a *short* history of old Gujarati forms an important part of this book. If the author calls this a *short* history we wonder what the 'size' his preface would have been, had it been a full one. He passes in rapid review the different stages of the development of the language from Sanskrit to Prakrit, thence to Shaurseni and Paishachi, Apa-

bramsha, old Gujarati to its present state. He asserts the principle that the prior or older forms of the language were not dying or becoming dead, but that they were developing and presenting an altered exterior. The preface is replete with quotations, from very old writers in support of the facts stated by the writer who is at pains to show that so far as the language or vehicle for expression was concerned there was no difference or distinction between the writings of Jain and Non-Jain (Brahmin) writers in those far off days, just as there is none now. We congratulate Mr. Desai in his *magnum opus*, and await the second part with great interest.

K. M. J.

Modern Review January 27.

આનું ગૂજરાતી આપાંતર એ છે કે:—

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૧લો—કર્તા મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ બી. એ. એલ એસ. બી. વકીલ હાઇકોર્ટ. મુદ્રિત—ગાયમંડ જ્યુનિવર્સિટી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ અમદાવાદ. લુગડાનું પુઠું ૫. ૩૨૦+૬૫૬ કિંમત રૂ. પાંચ (૧૯૨૬)

આ પુસ્તક વિક્રમ સંવત્ ૧૩ મા સૈકાથી તે ૧૭ મા સૈકા સુધીના ગૂજરાતીમાં જૈન કવિઓએ લખેલાં જૂનાં કાવ્યોનો એક ખજાનાનો સંગ્રહ-મહા સંગ્રહનિધિ છે. આ સંગ્રહ મી. દેશાઈના સતત આયત્ન અને ખાંતવાળા ઉદ્યમનું 'પરિણામ' છે કારણ કે તેણે પોતાથી બની શક્યું ત્યાં ત્યાં અને ત્યારે ત્યારે કોઈ પણ જૈન ભંડારને તપાસ્યા વગરનો ભાગ્યેજ રાખેલ છે. તેનો અભિપ્રાય એ છે કે ૧૩ મા સત-

કની પહેલાં ગૂજરાતનું સાહિત્ય અપભ્રંશ (ધણી જૂની ગૂજરાતી) માં લખાયું હતું અને તેથી તેણે પોતાના આ સંગ્રહના પ્રારંભના અગ્રખંડ તરીકે તેજ-તેરમા શતકને લીધું છે. જૂની ગૂજરાતીના ‘સંક્ષિપ્ત’ ઇતિહાસ વાળી ૩૨૦ પૃષ્ઠોની આંજ નામે તેટલા મોટા પ્રમાણવાળી પ્રસ્તાવના એ આ ગ્રંથનો એક અગત્યનો ભાગ સારો છે. જે કર્તા આને ‘સંક્ષિપ્ત’ ઇતિહાસ કહે છે તેો અમને અચરજ એ થાય છે કે તે પૂરો ઇતિહાસ હોત, તેો પોતાની પ્રસ્તાવનાનું ‘કદ’ કેવડું હોત ! તે સંસ્કૃતમાંથી પ્રાકૃતમાં, પછી શૌરસેની અને પૈશાચી, અપભ્રંશ, જૂની ગૂજરાતી તે અત્યારની વર્તમાન સુધીના ભાષાના વિકાસની જુદી જુદી ક્રમિક અવસ્થાઓનું ઝડપથી અવલોકન કરે છે. ભાષાનાં પૂર્વનાં યાતો વંદુ જૂનાં રૂપો મરતાં નહોતાં યા મૃત થતાં નહોતાં પરંતુ તેઓ વિકાસ પામીને ફેરફાર થયેલો-વિકૃત થયેલો બાલ ઘાટ દાખવતા હતા એ મુખ્ય સિદ્ધાંતને તેણે સિદ્ધ-સ્થાપિત, યા નિશ્ચયપૂર્વક પ્રતિપાદિત કરેલ છે. આ પ્રસ્તાવના લેખકે મૂકેલી હકીકતોના સમર્થનમાં લીધેલાં ઘણા પ્રાચીન લેખકોનાં અવતરણોથી ભરપૂર છે. કર્તાએ શ્રમ લખતે બતાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી ભાષા અથવા વિચારપ્રદર્શન માટેના વાહનને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી જેવી રીતે વર્તમાનમાં બીલકુલ નથી તેજ પ્રમાણે તે જૂના કાલમાં પણ જૈન અને જૈનેતર (બ્રાહ્મણ) લેખકોનાં લખાણોમાં કંઈ પણ તફાવત કે ભેદ હતો નહિ. મી. દેશાઈને તેના આ મહાભારત ગ્રંથ માટે અમે અભિનંદન આપીએ છીએ અને તેના બીજા ભાગની અતિ રસપૂર્વક રાહ જોઈએ છીએ.

કૃ. મો. ઝં.

મોડર્ન રિવ્યુ જાન્યુ. ૨૭.

૫—શ્રીયુત મંજુલાલ રણછોડલાલ મજમુદાર B. A. LL. B.—તેમની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના જૂની ગૂજરાતીના સંમંથમાં હકીકતની ખાણ ૩૫ છે. હું ધારું છું, તેમાં આવી છે તેવી અને તેટલી હકીકત

એક ઠેકાણે તો માત્ર તહમારા પુસ્તકમાંજ કેન્દ્રસ્થ કરવામાં આવેલી છે. વળી તહમે સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત અપભ્રંશના અર્થનો સફાટ પણ ગૂઝ-શતીમાં આપ્યો છે તેથી તહમારી પ્રસ્તાવનાનો ઉપયોગ ખૂબ બહોળો થવા સંભવ છે. આટ આટલી હકીકતોને એક ઠેકાણે આપવા માટે, ખરેખર તહમારા પ્રેમ-પરિશ્રમને અભિનન્દન જ ઘટે છે.’
વડોદરા તા. ૩૧-૧૨-૨૬

૬—સૌરાષ્ટ્રમાં ‘કલાને મંદિરે’ એ મથાળા નીચે વિદ્વાન્ લેખક રા. કેતુ નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:—

જૈન સાહિત્યકારોએ ગુર્જરી વાણીની શી શી સેવા કરી તેની આજ પ્રતીતિ પડે છે. નરસિંહ મહેતાની પૂર્વે પણ પાંચ-છ સદીઓ સુધી ગુર્જર સાહિત્યનું ગૌરવ, મધપૂડામાં મધુ પૂરતી મધમાખીઓની માફક પુષ્કળ જૈન કવિઓ સંઘરી રહ્યા હતા—અને તે કેવળ એક જ દિશામાં નહિ: ઇતિહાસ, વાર્તા, કાવ્યો, સુભાષિતો, અલંકારશાસ્ત્રો અને કહોર વ્યાકરણ: એવી સર્વદેશીય સાહિત્ય-આરાધનામાં સાધુઓ સુદાં શામિલ હતા. બેશક, ભાષા તે વખતે અપભ્રંશ હતી. પણ તે અપભ્રંશ હોવાને કારણે જ શિષ્ટ અશિષ્ટ સહુ નરનારીઓને સુગમ્ય હતી. અપ-ભ્રંશ હતી, છતાં અર્થવાહિની, ઉંડાણવાળી, મનરમાન અને સુમિષ્ટ કેવી હતી તે એનાં સુભાષિતો ખતાવે છે:—

મહુ કન્તહો એ દોસડા, હેલ્લિ મ ઝંખાહિ આલુ

કેન્તહો હર્ષો પર ઉવરિઅ જુજ્જન્તઓ કરવાલુ

[હે સખી ! મારા કંથના એ દોષ : આજ મ દે : એક તો તેના (દાન) દેતાં દેતાં હું જ ફક્ત ઉગરી. અને ઝુઝતાં ઝુઝતાં ફક્ત તલવાર જ બચી !]

જીણુ મારગ કેહરિ પુવો, રજ લાગી તિરણાંહ

તે ખડ ઉભી સખસી, નહિ ખાસી હરિણાંહ

આજ એ દુહો ભાષા-પલટા ખાધને એમ બોલાય છે કે,

જે મારગ કેસરી મગ્ગો, રજ લાગી તરણાં
તે ખડ ઉમાં સૂકશે, નવ ખાશે હરણાં.

ન ભૂલીએ કે એક દિવસ આ ભાષા જીવતી હતી. લોકોના પ્રાણમાંથી વહેતી હતી. આ દર્શાવે તો ચિન્હુ સમાનજ છે. એક પ્રચુર સાહિત્ય-ખાણની એ નિશાની છે.

*

*

*

*

પાંચ સદીઓની આ અંધારી ગુફામાં મશાલ લાઇ જવાનો યશ રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઇને મળે છે. આ દટાયેલ સમૃદ્ધિની મૂળ ભાળ દેનાર તો સ્વ. મનસુખભાઇ. પરંતુ બા. દેસાઇના અપરિશ્રાંત ઉદ્યમ વિના એ રતનાકર ઉખેળવાનો સમય આટલો નજીક કોણ લાવત ! સવા વર્ષથી એ બંધુ 'જૈનયુગ' નામનું તાસિક કાઢી, ઇતિહાસ, ભાષા અને સંસ્કૃતિની દૃષ્ટિએ ચુપચાપ સંગીન સંશોધન કર્યે જાય છે. પણ કમભાગ્યે જનસમુદાયની આંખો આડે પંથ-દૃષ્ટિના કાચો જડાવા હોવાથી એમના પ્રયાસો બહુ થોડાનીજ નજરે ચડતા હશે. દરમીઆન આજ એમણે 'જૈન ગુર્જર કવિઓ' નામનો છસો પૃષ્ઠોનો સંશોધન-ગ્રંથ ગુજરાતને ખોળે મેલ્યો છે. અને એની પાછળ ખીજે ભાગ પણ ચાલ્યો આવે છે. અમને લાગે છે કે ગ્રંથ-દૃષ્ટિની સંકુચિતતા ભેદી અન્યોન્ય સેવા-વિનિમયનો ભાવ જગાડવામાં આ પ્રયાસ મોટો ફાળો આપશે.

સૌરાષ્ટ્ર ૫-૨-૨૭.

૭. 'નવો ફાલ' એ મથાળાથી નીચે પ્રમાણે તા. ૫-૨-૨૭ના સૌરાષ્ટ્રમાં વળી સમાલોચના પ્રકટ થઇ છે:—

સંશોધન.

જૈન ગુર્જર કવિઓ (પ્રથમ ભાગ): પ્રયોગક મોહનલાલ દલી-
યંદ દેસાઇ. ખી. એ. એલ એલ. ખી, પ્રકાશક શ્રી જૈન કોન્ફરન્સ
ઓફીસ, મુંબાઇ. પાકું પૃષ્ઠ, ૬૫૬, મૂલ્ય પાંચ રૂપિયા.

ગુર્જર સાહિત્યમાં પ્રાંતિક અસ્મિતાની જે જ્વાલી પ્રગટ થઇ છે, તેને અજવાળે અજવાળે આપણી ભાષા તથા ઇતિહાસના ઉંડા ભૂત-કાળની ગુફામાં પ્રાચીનતાના અનેક આશ્ચકો આજે પરિભ્રમણ કરી કરી, આપણા અસલી બળતું પ્રેરણા-સ્થળ શોધી રહ્યા છે. એ ત્વરિત ગતિથી ખોદાઇ રહેલા સંશોધન પ્રદેશમાં પ્રસ્તુત ગ્રંથના કર્તાએ કરેલું અપૂર્વ સાહસ આજે ગુજરાત સહર્ષ વધાવી લેશે. નરસિંહ મહેતાની પૂર્વે તો કેમ જાણે ગુજરાતી સાહિત્ય જીવતુંજ નહોતું, એવી તમામ જિમણા-ઓને વિદારીને આ ગ્રંથ હસમી સદીથી માંડીને સત્તરમી સદી સુધીના અપખંડિત સાહિત્યના વિપુલ ખજાનાને આપણી સમક્ષ ખુલ્લો મૂકી દે છે. આશ્ચર્ય ઉપજાવે તેટલા બધા પ્રાચીન રાસાઓ અને હસ્તલિખિત પુસ્તકોમાંથી અવતરણો ટાંકી ટાંકી, પ્રકરણોવાર એ વિષયને ક્રમશઃ બહેચી નાખી, ગુર્જર સાહિત્યના પાયામાં બળવાન ચલુતર કરનાર તથ્યસો જેટલા જૈન કવિઓનાં કાવ્યો ઉતારી, ગ્રંથકાર વિદ્વાત્મેર સિદ્ધ કરે છે કે અપખંડિત વાણી વાટે વિકસેલું ગુર્જર સાહિત્ય સારી પેઢે સમૃદ્ધિવંત હતું. ભાષાના ધડતર ઉપર તો આ ગ્રંથ અત્યંત ઉજ્જવલ જ્યોતિ પાથરે છે, અને ગુર્જર સાહિત્યને જનવલ્લમાન બનાવવામાં જૈન કવિ-ઓનો મહાન્ હિસ્સો પૂરવાર કરે છે. ગ્રંથકારના આવા ભગીરથ પરિ-શ્રમ માટે ઉચ્ચ આદર ઉપજે છે.

સૌરાષ્ટ્ર તા. ૫-૨-૨૭.

૮. શ્રીયુત નાનાલાલ ચીમનલાલ મહેતા આઇ. સી, એસ. ડેપુટી કમિશનર પર્તાગઢ, અવધ તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૭ના પત્રથી આ સંગ્રહે જણાવે છે કે:--

I have read the introduction of your book which alone I am in a position to appreciate. Your book is really a book for the book-makers. There is so much matter new and interesting

that nobody interested in Jaina and Prakrit literatures can afford to ignore it. The only criticism I have to make is that the presentation might have been more concise and systematic with a detailed Synopsis at the beginning. A few footnotes for the old verses would have been also useful.

—મેં તમારા પુસ્તકની પ્રસ્તાવના વાંચી છે, કે જે એકજની કદર કરવાની રીથિતિમાં હું છું. તમારું પુસ્તક ખરેખર પુસ્તકના કર્તા થવા માંગતાને માટે છે. તેમાં એટલું બધું નવું અને રસપ્રદ દ્રવ્ય-વસ્તુ છે કે જેન અને પ્રાકૃત સાહિત્યોમાં રસ લેનાર કાઢને પણ તેથી અગ્નિ-જ્વાલા રહેવાનું પાસવે નહિ. ફક્ત એક ટીકા-સૂચન મારે કરવું પડે છે કે આરંભમાં વિગતવાર સારાંશ આપીને વસ્તુનિવેદન-પ્રતિપાદન વધુ સંક્ષિપ્ત અને વધુ વ્યવસ્થિત કદાચ થઈ શકત. જૂની કવિતા માટે થોડી 'ફુટનોટ' પણ ઉપયોગી નિવડત.

૯. માર્ચ ૧૯૨૭ ના 'સાહિત્ય'માં ત્રીયે પ્રમાણે 'અંધાવલોકન'માં પ્રગટ થયું છે:—

જૈન ગુજરાત કવિઓ—પહેલો ભાગ સંધરનાર મોહનલાલ દક્ષી-ચંદ દેશાઈ, મુંબાઈ. જૈન શ્વેતામ્બર કોનફ્રન્સ ઓફિસ કિંગ્મન ર. ૫) આ સાલમાં બહાર પડેલાં પુસ્તકોમાં આને અમે સૌથી અગત્યનું ગણીએ છીએ; તેનાં બે કારણો આ: આમાં જુની ગુજરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ એ નામનો નિબંધ ભાઈ મોહનલાલે લખ્યો છે, અને વિક્રમના તેરમા સૈકાની કવિતા પહેલી વાર બહાર પાડી છે. એ ખરૂં, કે નિબંધ જૂદી જૂદી તૈયાર સામગ્રી પરથી ઘડાયો; પરંતુ મુદ્દાની વાત એ કે તૈયાર સામગ્રીની યથાયોગ્ય ચાળવણી કરીને ઉપયોગી સાધ-નોને એકઠાં કરી તે પરથી માન્ય થઈ શકે એવા સિદ્ધાંતો આંધવા એ

અહારમી સદી, જૈન ગુર્જર કવિઓ. ૭૯૯

સુરકેલ કામ ભાષા મોહનલાલે કર્યું છે. એમનો આ નિબંધ ભાષાશાસ્ત્રીને જેમ આપે તેવો અને ભાષાશાસ્ત્રના અભ્યાસીને કામમાં લાગે તેવો છે. એમાં વિદ્વતા, વાંચન અને મનનનાં પરિણામો સ્પષ્ટ તરવરી રહે છે. એઓ સાચું કહે છે કે “જૂની અપભ્રંશ સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત સાથે મળતી છે અને પાછળની અપભ્રંશ જૂની ગુજરાતીને મળતી છે.” આગળ ચાલતાં તેઓ સારી રીતે સાબીત કરી શક્યા છે કે “તેરમી યૌદ્ધમી સદીમાં ગુજરાતીનું વાંગમય નિર્માણ થયું, નેથી ગુજરાતી ભાષા તેટલી પ્રૌઢ થઈ હતી એવું જણાય છે. તે પૂર્વે ત્રણ સદી તો તે ભોલાતી હોતી જોઈએ. + + આ સંબંધે કેવળ અનુમાન પર તે વાતનો આધાર રાખવા જેવું નથી રહ્યું. + + સંવત ૮૩૫ માં રચાયેલી કુવલયમાળામાં મુખ્ય દેશમાં + + ગુર્જર લોક ને તેમની ભાષાનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ છે:—

‘ ન ઉરે ભલ્લઉ જાણિરે અહ પેઝછઈ ગુજ્જરે અવરે

એટલે—પછી ગુર્જર લોકોને જોયા. એ લોકો x x ન ઉરે ભલ્લઉ એમ બોલનારા હોય છે. ’ મતવ્રત્ય કે અમારી માન્યતા છે કે ગુજરાતી ઘણી જુની છે.—પારસીઓના હિંદમાંના વસવાટ જોટલી જુની છે, તે બીજી રીતે ભાષા મોહનલાલ સાબીત કરી શક્યા છે. હવે જોવાનું છે, કે પૂ. નરસિંહરાવ ભાઈ કેવી રીતે આનું ખંડન કરે છે.

આ નિબંધમાંના એક મતવ્રત્યનો અમારે વિરોધ કરવો જોઈએ. ભાષા મોહનલાલ માને છે, કે જૈનો અને બ્રાહ્મણોનાં સાહિત્ય જુદાં જુદાં ખીલ્યાં નહોતાં આને માટે કશો આધાર તેઓ આપી શક્યા નથી. પોતાની વિરુદ્ધનો પુરાવો એમણે પ્રગટ કરેલી આ ચોપડીથી મળી રહે છે. ‘જૈન ગુર્જર કવિઓ’ એ નામ સંપ્રદાયનું, તેમ અંદરની કવિતા પણ સંપ્રદાયની છે. એથીજ અમે કહીએ છીએ, કે જૈન ગુજરાતીને જુની ગુજરાતી માનવાની બૂલ ન કરો. જૈન ગુજરાતી એજ તે તે કાળના હિંદુ લખનારની ભાષા હતી અને હાલનાં રૂપ તો બહુ—પ્રતના (?) ક્રમને લીધે લાઘ્યાં એમ કહેવું ન્યાયયુક્ત નથી. એ અર્થ જવા

દર્શનું, અને આ ચોપડીમાંથી સંવત ૧૨૪૧ માં લખાયેલ કવિતાની બે ચાર લીટી વાનગી તરીકે રજુ કરી અટકાવું.

“ ગુણ ગણુહં એ તણુઉં ભંડાર, સાલિભદ્રસરિ જાણીધએ
કાંધીઉં એક તિણી ચરિતુ બરહ નરસર રાસુ છંદિધ

* * * * *
સંવત એ બાર એકતાલિ ફાગણ પંચમિષ્ઠ એઉ કાઉએ
સાહિત્ય. માર્ચ. ૨૭.

૧૦—‘ગુજરાત’માં મી. જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે M. A. ‘નવું સાહિત્ય’ એ નામના વિભાગમાં ફાલ્ગુન સં. ૧૯૮૩ ના અંકમાં નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ:—પ્રથમ ભાગ: પ્રયોજક: રા. મોહનલાલ દલીપદે દેસાઈ: પ્રકાશક: શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ડ્રસ ઓરીસ, મુંબાઈ. મૂલ્ય રૂ. પાંચ.

જૈન સાહિત્યના પ્રખર અભ્યાસક તરીકે રા. મોહનલાલનું નામ સુપરિચિત છે. સંસદ પ્રયોજિત ‘ગુજરાતી સાહિત્ય’ના પાંચમા ખંડમાં તેમણે મધ્ય યુગના જૈન કવિઓનો પરિચય કરાવ્યો છે.

આ પુસ્તકમાં વિક્રમના તેરમા શતકથી તે સત્તરમા શતક સુધીના ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિમાંથી નમુના આપીને ઝાળખાણ કરાવી છે.

આપણા આદિ કવિ નરસિંહ મહેતા પહેલાં અનેકાનેક જૈન કવિઓ થઈ ગયા છે; અને ત્યાર પછી પણ ઘણા થઈ ગયા છે. એ સર્વની કૃતિઓનું પરિશીલન કરીને તેમાંથી સારદોહન કરવાનું કાર્ય કેટલું કઠણ છે તે સહજ સમજાય એમ છે. પ્રસ્તુત સંગ્રહ તૈયાર કરતાં રા. મોહનલાલને કેટલો પરિશ્રમ કરવો પડ્યો હતો, કેટકેટલી પ્રતોનું અવલોકન કરવું પડ્યું હતું તેનો જાંખો ખ્યાલ ‘નિવેદન’ વાંચ્યાથી આવે એમ છે. આ અંધને જૈન સાહિત્યની Encyclopedeanું નામ આપીએ તો તેમાં જરા પણ અતિશયોક્તિ નથી.

આ ઉપરાંત ગ્રંથના આરંભમાં ‘ગુજરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ’ આપ્યો છે તે બહુ ઉપયોગી છે. એના સાત વિભાગ પાડ્યા છે. પહેલા વિભાગમાં સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત ભાષા સંબંધી વિવેચન છે. બીજા વિભાગમાં દશમી સદીથી માંડી સોળમી સદી સુધી અપભ્રંશ સાહિત્યનો પરિચય કરાવવામાં આવ્યો છે. ત્રીજા વિભાગમાં હેમચંદ્રાચાર્ય તથા તેના વ્યાકરણ પર વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરવામાં આવી છે. ચોથા વિભાગમાં સોમપ્રભાચાર્યના કુમારપાલ પ્રતિભોધ વીરો, પાંચમામાં પ્રયંધ ચિંતામણિ વીરો બહુજ ઉપયુક્ત માહિતી આપવામાં આવી છે. છઠ્ઠા વિભાગમાં ‘અપભ્રંશ સંબંધી કેટલીક હકીકતો’ અને સાતમામાં ‘જુની ગુજરાતી સંબંધી કેટલીક હકીકતો’ આપવામાં આવી છે. ૩૨૦ પાનાનો આ વિસ્તૃત નિબંધ ઘણી રીતે ઉપયોગી છે. વર્ષોના અભ્યાસનું એ પરિણામ છે એમ તરત જણાઇ આવે છે. આખો નિબંધ રા. મોહનલાલ છુટ્ટો છપાવશે તો ગુજરાતી ભાષાના અભ્યાસીઓ પર એમનો મોટો ઉપકાર થશે.

રા. મોહનલાલ આનો બીજો ભાગ સત્તર પ્રગટ કરશે એવી આશા સાથે વિરમીશું.

ગુજરાત—ફાલ્ગુન ૧૯૮૩.

૧૧--જૈન સાહિત્ય સંશોધક નામના ત્રિમાસિકના ફાલ્ગુન સં. ૧૯૮૩ ના અંકમાં તેના વિદ્વાન તંત્રી ગૂજરાત પુરાતત્ત્વ મંદિરના આચાર્ય શ્રી જિનવિજય ‘નવ પ્રકાશિત ગ્રંથપરિચય’માં પોતાના વિચારો અને ઉદ્ગારો નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:-

જૈન ગૂજર્ કવિઓ—પ્રથમ ભાગ. [ચિકમ તેરમા શતકથી તે સત્તરમા શતક સુધીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિ સહિત વિસ્તૃત સૂચિ. ‘જૂની ગૂજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ’ ની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સમેત સંગ્રાહક અને સંપ્રયોજક શ્રીયુત મોહનલાલ દલ્દીચંદ દેસાઈ. બી. એ. એલ્એલ. બી. વકીલ હાઈકોર્ટ મુંબઈ. પ્રકાશક જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ ઓફીસ, મુંબઈ.]

આ ગૌરવ ભરેલા અંથના 'સંપ્રયોજક' શ્રીયુત મોહનલાલ, ૬-દેશાષ્ટ આ વિષયમાં, અમારા સમવ્યસની અને સમસ્વભાવી ચિરમિત્ર છે. જૈન સાહિત્ય અને જૈન ઇતિહાસના પરિશીલનનો તેમને ધણો જૂનો રાગ છે. જે વખતે અમને ક્લમયે ઝાલતાં નહોતી આવડતી તે વખતના એ જૈન ઇતિહાસ અને જૈન સાહિત્યના વિચારધેલા અને અનન્ય આશાક યનેલા છે. કેાદ ૨૦-૨૨ વર્ષથી જે એક પોતાના પ્રિય-વિચારરૂપ સુપુત્રની એ પ્રતિપાલના કરતા આવ્યા છે તેના લગ્નોત્સવ સમાન સૌભાગ્ય ભરેલા સુપ્રસંગ જેવો, આ અંથને પ્રકાશમાં મૂકવાનો તેમના માટે સુઅવસર આવેલો ગણાય. અને એ સુઅવસરને જેવા મોહનભાઈ સફળ થયા તે માટે અમે એમને વધામણી આપીએ છીએ.

આ યુગના જૈન વ્યવસાયી ગૃહસ્થોમાં મોહનભાઈ જૂના જૈન ગૂજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસી તરીકે સર્વાંચ છે એમ જે કહીએ તો તેમાં જરાયે અમને અતિશયતા નથી લાગતી. ક્યાં તો વકીલાતને વહેતો ધધો અને ક્યાં આ અખંડ સાહિત્ય સેવા! ખરી રીતે જ્યાં આ એ પ્રવૃત્તિઓને જરાયે મેળ નથી ત્યાં મોહનભાઈ આવું અત્યુત્તમ ફળ નીપજવી શક્યા તે માટે એમના ઉદ્યોગની શી વર્ણના કરી શકાય. કેવળ સાહિત્ય પ્રવૃત્તિ એજ જેમના જીવન નિર્વાહને ખાસ ઉપાય હોય અને એજ જાતનું જીવન જીવવા માટે જેઓ સરળતા હોય તેવા પુરુષો પણ, જે કાર્ય મોહનભાઈએ કરી બતાવ્યું છે તે, કરી બતાવવા લાગ્યેજ ભાગ્યશાળી નીવડે છે. મોહનભાઈ જે ન જન્મ્યા હોત તો કદાચ જૈન ગૂર્જર કવિઓની ઝાંખી કરવા જગતને ૨૧ મી સદીની વાટ જરૂર જેની પડત.

હવે મુદ્દા ઉપર આવીએ; આ અંથમાં ગૂજરાતી ભાષામાં ૧૬૩ રૂપે જે જે જૈન વિદ્વાનો, જે કંઈ લખી ગયા છે તેની વિગતવાર યાદિ આપવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ રાખેલો છે. આ ભાગમાં ૨૮૦ લેખકોની ૫૪૦ કૃતિઓની નોંધ આવેલી છે અને તેણે લગભગ ૬૦૦ પાનાં રોકેલાં છે. એ એકલી નોંધજ નથી પણ ખરી રીતે ૫૦૦ વર્ષના માળખાં

અયેલા ૩૦૦ જેટલા ગૂજરાતી ભાષાના ઉત્કર્ષ અને પોષક એવા જૈન વિક્રાનોના જીવનકાર્યનું સારભૂત તારણ છે. આ ૬૦૦ પાનાના મૂળગ્રંથ ઉપર ૩૦૦ કરતાંયે વધારે પાનાની 'પ્રસ્તાવના(!)' છે. એનું નામ પ્રસ્તાવના છે, પણ વાસ્તવિકમાં ગૂજરાતી ભાષાના બંધારણ અને ઇતિહાસ ઉપર પ્રશ્ન પાડનારા અનેકાનેક પ્રસ્તાવો—પ્રકરણો—પ્રમંથોના સંગ્રહનો આ એક મોટો ગ્રંથ જ બનેલો છે. સુંદતા ગાંધિયે ગાંધી જેવા બનેલા સાક્ષર વર્ગમાંના મોટા ભાગને તો આ ગ્રંથનાં પૂરાં પાનાં ફરવી જવાં જેટલું ધૈર્ય પણ હોવું કઠણ છે ત્યારે મોહનભાઈ તો આવા અનેક ભાગો લખી, સુધારી, છપાવી બહાર પાડવાના હજી તો મોટા મનોરથો કરી રહ્યા છે. ભગવતી શ્રુતદેવતા એમના એ મહત્તીય મનોરથોને સફળ કરવાની શુભ તક આપે.

—જૈન સાહિત્ય સંશોધક-દાદગુન સં. ૧૯૮૩.

૧૨, શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ, પુ. ૨૪, બંક ૮ પ. ૨૩૪-૩૫.

જૈન ગુર્જર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ—સંગ્રાહક અને પ્રયોજક મોહનલાલ દલીપદે દેશાઈ બી. એ. એલ. એલ. બી. જૈનયુગના તંત્રો, પ્રકાશક શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ-મુંબઈ કિંમત રૂ. ૫-૦-૦] આપણી વિજયવતી જૈન કોન્ફરન્સ સાહિત્ય માટે જે પ્રયાસો કરે છે તેની આ એક વૃદ્ધિ છે. જૈન ગ્રંથાવલી, જૈન રાસમાળાની ટીપ એ પ્રકાશ થયેલ હતા તેમાં આ ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કરી ગુર્જર સાહિત્યમાં જૈનોનો મોટો ફાલો પ્રથમથી જ છે તેવી ઉદ્ઘોષણા કરી છે. આ ગ્રંથમાં શતકવાર રચના કાળના અનુક્રમ પ્રમાણે કવિઓની સંકલના કરી છે. તેરમા સૈકાથી પ્રારંભ કરી સત્તરમા સૈકા સુધીનો સંગ્રહ આ પ્રથમ ભાગમાં આપવામાં આવેલ છે. કર્તાનામ, તેમનો ગચ્છ અને કોના શિષ્ય તેનો પરિચય, કૃતિનો રચના સમય, સ્થલ, આદિ ભાગ, પ્રશસ્તિ વિભામ, પાનાં, પંક્તિ વગેરે અનેક હકીકત બરાબર ગોઠવેલ હોવાથી સુંદર રચના હોવા સાથે નિઃશ્ચયોને પકન પાકન માટે સુર-

લતા કરી આપેલ છે. ભાષા શ્રી મોહનલાલની આ ઉત્તમ રચના સાથે પ્રસ્તાવનામાં જુની ગુજરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ નામનો લખા-
યેલો નિબંધ તેમનું પ્રયત્નપૂર્વકનું સંશોધનપણું અને વિદ્વતા જણાવે
છે, તેટલુંજ નહિ પરંતુ તે નિબંધનું અવલોકન કરનાર ગમે તે મનુ-
ષ્યને ગુજરાતી સાહિત્યની શરૂઆત જૈનોથી થયેલી હોય તેના મૂલ
પાયા ૩૫ જૈન સાહિત્ય જ છે તેમ જણાયા સિવાય રહેશે નહિ.
અનેક પ્રતો, ગ્રંથો, સાધનો અને અનેક ભંડારોની તપાસણીને આ તે
લખાયેલ આ ગ્રંથ ખરેખર વિશેષ અગત્યનો અમો માનીએ છીએ.
જુદી જુદી સામગ્રીઓ અને સાધનો મેળવી ભાષા મોહનલાલે તૈયાર
કરેલી આ વાનીમાંથી ભાષાના અભ્યાસીઓને નવીન અને રસપ્રદ
જાણવા જેવું ધારુંજ મળી આવશે. આવી તૈયાર કરેલી વસ્તુને શ્રીમતી
જૈન કૉન્ફરંસ ઓરીસ અને તેના મુખ્ય કાર્યવાહકોએ પ્રગટ કરવા
ખતાવેલી હિદાયતા અને કાર્યક્ષતા માટે ધન્યવાદ લેવો છે. દરેક જૈન કે
જૈનેતર મનુષ્યે અવશ્ય તેનો લાભ ખાસ લેવા જેવું છે. કિંમત થોડી
છે. મળવાનું રચણ શ્રી જૈન કૉન્ફરંસ ઓરીસ, પાયધુતી-મુંબાઈ.

—શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ દાદ્યુન. વીરાત્ ૨૪૫૩.

૧૨. શ્રી જૈન ધર્મ પ્રકાશ. પુસ્તક ૪૩. અંક ૧. પૃ. ૩૬.

જૈન ગુર્જર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ—પ્રયોજક મોહનલાલ
હલીચંદ હેશાઈ-પ્રકાશક શ્રી જૈન પ્રવેશ કોંગ્રેસ ઓરીસ-મુંબઈ. કિંમત
રૂ. ૫) આ સંગ્રહમાં પ્રયોજકે અત્યંત પ્રયાસ કર્યો છે. પ્રારંભમાં ૭
વિભાગમાં જુદાં જુદાં પ્રકરણો પાડીને તેમાં ભાષા સંબંધી તેમજ જૈન
વિદ્વાનો સંબંધી અનેક હકીકતો સમાવી છે; ત્યાર પછી ૫૪ પૃષ્ઠ ૫૦૩માં
જૈન ગુર્જર કવિઓ ૨૮૭ ની અનુક્રમણિકા, તેમની કરેલી કૃતિઓ ૫૪૧
ના પ્રારંભમાં તે અંતના થોડા થોડા ભાગ સાથે આપેલી છે. ત્યારબાદ
એ કૃતિઓની અક્ષરવાર અને કર્તાઓની અક્ષરવાર અનુક્રમણિકા આપી
છે. છેવટે સંવતવાર અનુક્રમણિકા આપી છે. કુલ ૫૪ ૧૦૦૦ છે.

આનો ખીજો ભાગ હજુ હવે બહાર પડનાર છે. ગુજરાતી ભાષામાં જૈન સાહિત્ય કેટલું છે તેનો આ ધણો પ્રશંસાપાત્ર ચિતાર આપે છે. આ બુક દરેક શ્રીમંતોએ ખરીદ કરીને ઘરમાં રાખવા લાયક છે. અમે એના પ્રયોજકને અંતઃકરણથી ધન્યવાદ આપીએ છીએ.

—જૈનધર્મ પ્રકાશ ચૈત્ર સં. ૧૯૮૩.

૧૪. પ્રાકૃત શબ્દ મહાર્ણવ નામનો પ્રાકૃત કોશ રચનાર કલકતામાં પ્રાકૃત ભાષાના પ્રોફેસર પંડિત શ્રી હરગોવિન્દલાલ જળ્યાવે છે કે:—

‘ જૈન ગુર્જર કવિઓ ’નો પ્રથમ ભાગ મારા જોવામાં આવ્યો. રા. રા. દેશાઈએ આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં ભગીરથ પ્રયત્ન કર્યો છે એમ, તેમાં આપેલી ૩૨૦ પૃષ્ઠોની સુવિસ્તૃત પ્રસ્તાવના અને વિક્રમની તેરમી સદીથી લઈને સતરમી સદી સુધીના ૨૮૭ જૈન કવિઓની ૫૪૧ નાની મોટી પદ્યકૃતિઓના નમૂનાઓ સાથે કરવામાં આવેલા ઉલ્લેખો ઉપરથી, ૨૫૯ રીતે જળ્યાઈ આવે છે. પ્રસ્તાવનામાં અર્ધમાઝથી, મહા-રાષ્ટ્રી, શૌરસેની, પૈશાચી, અપભ્રંશ અને જુદી ગુજરાતી ભાષા સંબંધે ઘણી ઉપયોગી હકીકતોનો સંગ્રહ કરવામાં આવેલ છે. ચિરકાળથી પ્રાકૃત ભાષાને તો જૈનોએજ અપનાવી છે અને સંસ્કૃત ભાષાના સાહિત્યની વૃદ્ધિમાં જૈન ગ્રંથકારોએ મોટો ફાળો આપેલ છે આ તથ્ય જેમ પશ્ચિ-મના અને પૂર્વના વિદ્વાનોના પરિશ્રમથી પ્રકાશમાં આવ્યું છે તેમ ‘ પ્રાચીન ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યની શ્રીવૃદ્ધિ પણ મોટે ભાગે જૈનો-નેજ આભારી છે ’ આ સત્યને બહાર લાવવામાં રા. દેશાઈનું આ એકજ પુસ્તક પૂરતું છે, એમ કહેવું અત્યુક્તિ ભરેલું નથી.

કલકતા, ૫ જોકસન લાઇન,
તા. ૫-૮-૨૭.

} —હરગોવિન્દ ત્રિકમચંદ શેઠ.

૧૫. ‘ ગુજરાતી ’ પોતાની સાહિત્યપૂતિ તા. ૨૭-૧૧-૨૭ માં તેના વિદ્વાન ઉપતંત્રી સાક્ષરશ્રી અંબાલાલ બુલાખીરામ જાની

બી. એ. વિસ્તૃત સમાયોચના લે છે અને તેમાં પહેલો હપ્તો નીચે પ્રમાણે આપે છે:—

“ જૈન ગુર્જર કવિઓ ”

(૧)

પ્રથમ ભાગ: [વિક્રમના તેરમા શતકથી તે સત્તરમા શતક સુધીના ગુર્જરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી] ‘ જુની ગુર્જરાતી ભાષાના ઇતિહાસ’ની વિસ્તૃત પ્રસ્તાવના સમેત સંપ્રાદાય અને સંપ્રયોગક રા. મોહનલાલ દલ્દીયાંદ દેશાધી, બી. એ. એલ. એલ. બી વકીલ હાઇકોર્ટ, મુંબાઇ [જૈન રાસમાળા પૂરવણી, જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા, જૈન કાવ્યપ્રવેશ “ જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરંસ હેરોલ્ડ ” અને ચાલુ “ જૈનગુર્જર ” ના તંત્રી] વિ. સં. ૧૯૮૨. ઇ. સ. ૧૯૨૬, ૫૪ ૨૪+૩૨૦+૬૫૬=કુલ ૧,૦૦૦; કિંમત રૂ. પાંચ. પ્રકાશક શ્રી જૈન શ્વે. કોન્ફરંસ ઓફિસ, ૨૦, પાયધુની, મુંબાઇ.

મનુષ્ય જેમ કાળને આધીન છે તેમ કોઇ ધારેલું કાર્ય પાર ઉતરવું તે પણ કાલ અને સંજોગના બળને આધીન છે. ધણીક વખત એમ બને છે કે કોઇ કાર્ય વિલંબને ધડકે કદિમદિ ચઢી ગયું હોય છે તો તે વિલંબની આંટાફેરીમાંથી સહજ મુક્ત થઇ શકતું નથી અને દૂર ને દૂર ધક્કેલાયાં જાય છે. આમ થવામાં કેટલાકો મનુષ્યને, તે નિમિત્ત લેખાતો હોઇને, દોષપાત્ર ગણે છે. અલબત્ત મનુષ્ય કંઈક અંશે દોષપાત્ર ખરો એની ના કહેવાય નહીં, પરંતુ વાસ્તવિક રીતે તો જે ચોક્કસ કાર્ય જે એક ચોક્કસ સમયે થવાને નિર્માયું હોય છે, તે સમય આવે ત્યારેજ પરિણત થાય છે. અસ્તુ. ગમે તેમ પણ અકરણાત્ મંદકરણ વરમ્ એ નીતિસૂત્ર અનુસાર સં. ૧૯૮૨ ના આષાઢ-શ્રાવણમાં પ્રકટ થયેલા આ મહત્વના અને ઉપયોગી પુસ્તક “ જૈન ગુર્જર કવિઓ ” ના પ્રથમ ભાગનો પરિચય આટલે અસુરેથી થોડો થોડો પણ કરાવવો એ આવશ્યક છે. તેમ થતાં જૈન ધર્મશાસ્ત્ર, જૈન સાહિત્ય,

જૈન તત્ત્વજ્ઞાન, જૈન ઇતિહાસ આદિના પ્રખર અભ્યાસી અને પર્યેષક રા. રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈને તેમના ભૂરિ પરિશ્રમ અને ઇષ્ટ કર્તવ્યપાલન માટે યથાયોગ્ય ન્યાય મળે છે, એટલુંજ નહીં પણ સાથે સાથે ગુજરાતી સાહિત્યના એક મુખ્ય અને મહત્વના અંગ જૈન સાહિત્ય અને જૈન ગુર્જર ગ્રંથકરોને પણ આવશ્યક ન્યાય મળે છે.

આ મોટા ગ્રંથને પહેલી નજરે જોતાં એ સત્ય તરતજ નજરે તરી આવે છે કે રા. રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈએ પ્રાચીન જૈન સાહિત્ય રૂપી અત્યાર સુધીમાં અપ્રકાશિત રહેલી રત્નખાણુમાંથી મહાન અનેક મૂલ્યવંતાં કવિરત્નોત્તો, અલ્પપત્ત અત્યલ્પ પ્રમાણમાં, પરિચય કરાવ્યો છે. એ સાધુજીવન જીવનારા મહાત્મા જૈનકવિઓએ પોતાના સમયમાં પોતાના સહર્ષંધુ, અલ્પગ્રંથ વા જિજ્ઞાસુ અને જ્ઞાનપિપાસુ જન-સમૂહને પોતાની આખ્યાન કૃતિઓ દ્વારા ધર્મ, તત્ત્વ, સાહિત્ય, ઉપ-દેશ, ભક્તિ, નીતિ, સંસાર સંબંધમાં આવશ્યક માર્ગદર્શક જ્ઞાનગ્યોત્તિ દાખવી, અને તેમનામાં ઉન્નત જીવન જીવવાનું બળ ઉદ્ભાવ્યું અને સદાગ્રહ પ્રેર્યો છે. એ નિરભિમાની, લોકહૃદયગ કવિઓની અત્યાર સુધી જૈન ભંડારોમાં સચવાઈ રહેલી કૃતિઓની તેના રચનસંવતવાર યાદી વ્યવસ્થિત રીતે આનુપૂર્વી અને સંકલના અનુસાર ગોઠવી આ પ્રથમ ભાગમાં રા. મોહનલાલે પ્રકટ કરી છે; અને તેમ કરવામાં રા. મોહન-લાલે પરિશ્રમની કાંઈ કચાશ રાખી નથી. તે ઉપરાંત તેમણે પોતાના ધંધા અને અન્ય કર્તવ્યનો પણ ભારે ભોગ આપી, જૈન સાહિત્ય પ્રત્યેના પ્રીતિકાર્યની સાધના સિદ્ધ કરી છે.

વળી તેમણે આ ગ્રંથ સાથે જૂની ગુજરાતી ભાષાનો વિશાળ અને સર્વઆહી ઇતિહાસ આલેખ્યો છે. અને ને માટે જરૂરી સામ-ગ્રીઓ અને સાધનો એકઠાં કરવામાં, અવલોકવામાં અને તેનાં અવ-તરણોનો યથાયોગ્ય સ્થળે ઉપયોગ કરવામાં વિશેષ બુદ્ધિપરિશ્રમ પણ કર્યો છે; તેમ તેમણે સાથે સાથે આ ગ્રંથ ‘રેફરન્સ’ તત્ત્વદર્શી સૂચક-આકર ગ્રંથ તરીકે અભ્યાસકોને તેમ પર્યેષકોને પણ ઉપયોગી

થઇ શકે તે સાર તેના અંત ભાગમાં વિવિધ સૂચિઓ અને અનુક્રમણિકાઓ અને આરંભમાં પણ વિસ્તૃત વિષયાનુક્રમણી સંયુક્ત કરી છે. આટલાથી રા. મોહનલાલને સંતોષ થયો નથી જણાતો. તેઓ ધર્મગ્રંથ અને કર્તવ્યનિષ્ઠ હોખને હવે પછી આ ગ્રંથના તૈયાર થતા બીજા ભાગમાં “જૈનો અને તેમનું સાહિત્ય” એ સંબંધી એક વિસ્તૃત નિબંધ તથા ખરતર, અંચળ વગેરે ગરુડોની પદ્માવલીઓ, શતકનાર કવિઓની કાવ્યપ્રસાદી વગેરે ‘ધણી ઉપયુક્ત ખાજો’ પ્રકટ કરવા ધારે છે.

આટલો અછરતો પરિચય પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના જ્ઞાતા અને પર્યેષકને આ ઉપયોગી ગ્રંથ પ્રત્યે આકર્ષશે એટલુંજ નહિ પણ સંતુષ્ટ હૃદયથી તેને સાધનત્વે અવલોકવાને ઉત્કંઠિત કરશે, એટલી ખાતરી રહે છે. છતાં તેના સર્વ સાધારણ પરિચય કરાવવાને તેના ઉડાણમાં વિગતસર ઉતરવાની અપેક્ષા જણાય છે.

વાસ્તવિક રીતે જોને પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની સ્પષ્ટ સંજ્ઞા આપી શકીએ, એ ગદ્યપદ્યમય સાહિત્યનો ઉદય ક્યારથી થયો, અને કાણે-આલણી સાહિત્યના સર્જકોએ કે જૈની સાહિત્યના સર્જકોએ, તેનો આરંભ કર્યો, તેનું પરિણામ કયું, તે ચોક્કસ કહી શકાતું નથી, એનાં કારણો ધણું છે તેમાંનું વિશેષ કરીને મુખ્ય કારણ તેના પૂર અને વિષય સંબંધી અજ્ઞાન-અપરિચય, એ છે; જે કંઈ પ્રાચીન ગદ્ય-પદ્ય સાહિત્ય જૈન તેમજ આલણી ભંડારોમાં કે જાહેર તેમજ ખાનગી સંગ્રહાલયોમાં સુરક્ષિત સચવાપડ્યું છે અને વ્યવસ્થિતપણે ગોઠવાપડ્યું છે તે બધાની વિષયવાર, કવિવાર અને સંવતવાર સંયોજિત યાદીઓ થઇ નથી. આ એક શોચનીય વસ્તુસ્થિતિ છે. વળી જે કંઈ યાદીઓ કે નોંધો છૂટક છૂટક પ્રકટ થઇ છે તે પણ જિજ્ઞાસુ અભ્યાસીઓના જાણવામાં વા અવલોકવામાં આવી નથી. આથી પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું પૂર કેટલું છે અને તેમાં કયા કયા વિષયો, કયાં કયાં દક્ષિણિન્દુઓથી, કયા કયા આશયથી, કેવા કેવા સ્વરૂપમાં આવેખાયા

છે, તેની માહિતી તન્મોને મળી શકી નથી. આવી સ્થિતિ ઉપલબ્ધ અને સંગ્રહિત સાહિત્ય સંબંધમાં છે. અને તે એના સ્વરૂપનો વાસ્તવ ક્યાસ બાંધતાં અન્યાસકરે અટકાવે છે; અને એ કારણે પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદયસમય સુનિશ્ચિત થઈ શક્યો નથી તેમ તેના સ્વરૂપનો ક્યાસ બાંધાઈ શક્યો નથી. પદ્યગદ્ય હજીયે ધણુક સંગ્રહો અપ્રકટ અને દુર્ભિન્ન છે તે સંશોધાવાની અને તેમાંના ગ્રંથોની સૂચીઓ પ્રકટ થવાની અગત્ય છે; વિદ્યારસિક ગુજરાતમાં હજી જોછએ તેવો અને તેટલો ખતીલો અને ઉત્સાહી પ્રયાસ આ દિશામાં થયો નથી. પ્રસ્તુત ગ્રંથના સંયોજક રા. મોહનલાલેજ થોડાંક વર્ષ ઉપર જે “જૈન રાસમાળાની પૂરવણી” પ્રકટ કરી હતી તેના કરતાં તેમના સાંપ્રત ગ્રંથમાં મોટા પ્રમાણમાં માહિતી જૈન કવિઓ અને તેમની કૃતિઓ સંબંધમાં મળે છે. તેનું પરિશીલન કરતાં જે કાંઈ ફલિતાર્થ સાહિત્યના સ્વરૂપ અને બાંધારણ સંબંધમાં તેમણે તે વેળાએ બાંધ્યો હતો તેમાં પ્રસ્તુત ગ્રંથના પરિશીલનથી, તેમનેજ ધણુક પલટો કરવો પડ્યો છે. અલગત, આ વિષયજ એવો વિષય છે કે વિશેષ માહિતી મળતાં સાચા સાહિત્યશોધકને એમ કરવું પડે. અર્થાત્ હજીયે સંગ્રહાયલું સાહિત્ય-જૈની તેમજ બ્રાહ્મણી જે પ્રકટ અને ઉપલબ્ધ પણ અપ્રકટ સાહિત્ય કરતાં પૂરમાં વિશેષ હોવું સંભવે છે તેને રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ જેવા સંગ્રાહકો અને સંયોજકો સાહિત્યરસિક ધનિકો અને સંસ્થાઓના આશ્રયથી શોધી બહાર આવણે ત્યાર પછીજ ગુજરાતી સાહિત્યના ઉદયસમય અને સ્વરૂપ વિષે ચોક્કસ, યથાયોગ્ય ક્યાસ બાંધી શકાશે. દરમ્યાન જે કાંઈ ક્યાસ બાંધાયો છે તેથી અને બાંધાતો જાય છે તેથી તેને ખીલવનારી, અંગભૂત ચોક્કસ કોમોને પોતાની કોમના કવિઓની કદર યથાયોગ્ય થયેલી લાગતી નથી, અને ઉત્તરો એવો ક્યાસ અન્યાય કરનારો લાગ્યો છે, એ સાહિત્યપ્રકાશનની નીચેની ટુંકી તવારીખથી જણાઈ આવશે.

રખડપટ્ટીના અને અલ્લાયારના વમળે ચઢાવનારી પેષાઈ ગુજરાતમાંથી મયા પછી ઇંગ્રેજ અમલમાં ચાલે પડતાં ગુજરાતી પ્રજાની

સાહિત્યરસિક વૃત્તિ પુનઃ ઉત્તેજિત થઇ અને લીધો પ્રેસમાં નરસિંહ, મીરાં, અખો, પ્રેમાનંદ, શામળ, વલ્લભભટ્ટ, દયારામ આદિની કૃતિઓ પ્રકટ થવા માંડી. પછી છાપાકળા વધતાં પ્રકાશકોએ તે કાર્ય ઉપાડ્યું; અને શુદ્ધિ અશુદ્ધિનો, સવ્યાપસાવ્યનો વિચાર સરખોએ ન કરતાં પૂરપાટ ગ્રંથો છપાવી પ્રસાવવા માંડ્યાં; પછી નર્મદાશંકર, દક્ષપતરામ, રા. બ. હરગોવિંદદાસ કાંટાવાળા, રા. ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાધ આદિએ કાવ્યમાળા અને કાવ્યદોહનો કાઢ્યાં; ધીરે ધીરે પ્રગ્નનો સાહિત્યરસ પૂરપાટ ખીલ્યો અને બહુદયો.

આમ થતાં પ્રકટ થયલા ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ તારવવાની વૃત્તિ અભ્યાસીઓને ઉગી આવી અને શાસ્ત્રી વ્રજલાલ, પંડિત ડાહ્યાભાઈ, કવીશ્વર દક્ષપતરામ, કવિ નર્મદાશંકર, રા. બ. હરગોવિંદદાસ, રા. છોટાલાલ નરભેરામ, રા. ઇચ્છારામ સૂર્યરામ દેશાધ, રા. હરિલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ, રા. ગોવર્ધનરામ માખવરામ ત્રિપાઠી, રા. કેશવ હર્ષદ ધ્રુવ આદિએ પ્રકટ અને ઉપલબ્ધ પણ અપ્રકટ કૃતિઓ અવલોકી કવિઓ અને તેમની કૃતિઓનો પરિચય કરાવવા માંડ્યો. એમ થતાં કંઈક નિશ્ચિત સ્વરૂપમાં ગુજરાતી સાહિત્યના ત્રણ યુગ પડ્યા છે: (૧) પ્રાચીન ગુજરાતી કે અપભ્રંશ યુગ. વિક્રમના દશમા, અગીઆરમા, શતકથી ચૌદમા શતક સુધીનો; (૨) મધ્યકાલીન કે જૂની ગુજરાતીનો યુગ પંદરમા શતકથી સત્તરમા સૈકા સુધીનો; (૩) અર્વાચીન ગુજરાતી યુગ સત્તરમા શતકથી આગણીશમા શતક સુધીનો. વળી એ સહુ વિવેચકોએ જૂની ગુજરાતીના યુગની કાવ્યકૃતિઓનું અવલોકન કરી જૂનાગઢના ભક્ત કવિ નરસિંહ મેહેતાને આદિકવિપદે મૂક્યા છે. પરંતુ વખત જતાં જેમ જેમ નવાનવા આહ્વાણી અને જૈની કવિઓની સાહિત્યકૃતિઓ વિશેષને વિશેષ પ્રકાશમાં આવતી ગઈ અને તેનાં અવલોકનો થતાં ગયાં તેમ તેમ જણાયું કે જૂની ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદયસમય નરસિંહ મેહેતાના સમયથી પણ પૂર્વે આગળ જમ છે અને એ કાળના આહ્વાણી સાહિત્યને અવલોકીને બિચાયલો ખ્યાલ જૈન સાહિત્યના અવલોકનથી બદલવો પડે.

એમ છે; તેમજ કેવળ વિષ્ણુલક્ષિતનું સાહિત્યજ લખાયું છે એ ખમાલ પણ બદલવો પડે એમ છે.

પરંતુ આ સંક્રાંતિકાલમાં જે કંઈક નિશ્ચિત આલેખન થયું તેથી જૈન ભાષાઓ, કે જેમના મુનિ મહારાજો સરિઓએ પણ અથાક અને અગાધ પ્રમાણમાં ગુજરાતી સાહિત્યની અભિપ્રેત અને પ્રશસ્ત સેવા બજાવેલી છે તેમની તેમજ તેઓની કૃતિઓની જાણી પુઝીને અવગ્ના અને અનાદર કરાયાં છે, એવી ફર્યાદ ઉઠી; જે કે વારતવમાં તેવું કાંઈ હેતુપૂર્વક થયલું હતુંજ નહીં અને હોષ ન શકે. જૈનો ભલે અન્ય બ્રાહ્મણી ધર્મીઓથી ધર્મના સ્વરૂપમાં ભિન્ન માર્ગે હોય; છતાં નિત્યના સર્વ વ્યવહારોમાં તો સરળ રીતે સંયુક્ત છે, તેમની સાહિત્ય-કૃતિઓ અને સાહિત્યભાવનાથી બ્રાહ્મણી સાહિત્યના રસિકો અલિપ્ત રહી શકે નહીં, અને વસ્તુસ્થિતિથી પૂરવાર કરે (? થાય) છે તેમ જૈની સાહિત્યસર્જકો અને ઉપદેશકો તેમજ બ્રાહ્મણી સાહિત્ય-સર્જકો અને ઉપદેશકો પરસ્પરની સાહિત્યપ્રવૃત્તિથી અલિપ્ત રહી શક્યા નથી, અને ભવિષ્યમાં અલિપ્ત રહી શકશે પણ નહીં.

આથી જણાશે કે જાણી પુઝીને પણ અન્યાય કરવા ખાતર, અનાદર અને અવગણના ખાતર જૈન સાહિત્યકારો અને તેમની સંખ્યા-કૃતિઓ તરફ ઉપેક્ષાપુર્વક બ્રાહ્મણી સાહિત્યના અવસોકનકારોએ અને અભ્યાસીઓએ દ્વાખવી નથી. માત્ર સમયની તાણુ, સાધનોની તંગી, સ્ફુરણુ-પ્રેરણાબળની બિણ્ણ એજ એવા દેખાતા અનાદરનું કારણ છે.

છતાં કેટલાક જૈન વિદ્વાનોને એમ લાગ્યું અને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના રાજકોટના તૃતીય અધિવેશનથી રા. રા. મનસુખલાલ કીરતચંદ મહેતા, રા. મનસુખલાલ રવજીભાઈ મહેતા આદિએ જૈન સાહિત્યનો ગુજરાતી સાહિત્યમાં ફાળો, ગુજરાતી સાહિત્યના આરંભનો જૈનોનો યશ, એવાં એવાં દૃષ્ટિબિંદુઓવાળા, સારા વિચારણીય નિમંધો લખવા લખાવવા માંડ્યા, અને જૈન રાસમાળાની સૂચિઓ; જૈન બૃહ-

ત્રાવ્યદોહન, આદિ સંગ્રહો પ્રકટ કરવા માંડ્યા. ભાવનગર પરિષદમાં તે સંબંધી નિબંધોની અતિશયિતા થઇ હતી.

પરંતુ એનું એક સુફળ આપણે અત્યારે જોઇએ છીએ. જૈન સાહિત્યરસિક લેખકોની આવી સ્તુત્ય આતુરતા અને ઉત્સાહને પરિણામે અનેક જૈન રાસાઓ, રાસાસંગ્રહો, કાવ્યસંગ્રહો તેમ ગદ્યકૃતિઓ પ્રકટ થવા માંડી છે અને ગુજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસીઓ પણ તેનું પરિશીલન રસપૂર્વક કરતા થયા છે. આનંદ કાવ્યમહોદ્ધવિનાં સાત મૌક્તિકો શેઠ શ્રી દેવચંદ લાલચંદ જૈન પુસ્તક બંડાર તરફથી શેઠ શ્રી જીવણચંદ સાકરચંદ ઝવેરીએ ભારે પરિશ્રમ લેઈ પ્રકટ કર્યા છે અને પોતાની સદ્બુદ્ધિ અને ઉંચી કર્તવ્યનિષ્ઠાનો પરિચય ગુર્જરી સાહિત્યરસિક જનતાને કરાવ્યો છે, અને દજી નવાં મૌક્તિકો પ્રકટ કરવાનો તેમનો ઉત્સાહ સતત સચેત રહ્યો જાણાય છે.

તેમજ રા. રા. મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈએ જે પરમ સ્તુત્ય પરિશ્રમ લેખને પ્રસ્તુત વિસ્તૃત ગ્રંથનો પહેલો ભાગ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે અને બીજો ભાગ પણ ટુંક સમયમાં પ્રકટ કરનાર છે, તે પણ એનું બીજું મહાન સુફળ છે.

જેમ જૈન બંધુઓની પોતાના સહધર્મી સાહિત્યસર્જકોને અન્યાય થયાની આવી ફર્યાદ છે તેમ મુસલમાની બંધુઓ, જેમનો નિકટ પરિચય ગુજરાતી પ્રજાને ત્રિકમની ૧૪ મી સદીથી થતો રહ્યો છે, તેમણે પણ ગુજરાતી સાહિત્ય ઉપર સીધી નહીં તો આડકતરી અસર અવસ્થે કરેલી છે, ગુજરાતી ભાષાના બંધારણમાં તો એ અસર સ્પષ્ટ છે, તેમની સેવાનો પરિશોધ થવો અને યથાએક્ય કદર પણ થવી ઘટે છે. સં. ૧૯૮૩ના “ગુજરાતી”ના વિજયાંકમાં એક સાહિત્યરસિક મુસ્લીમ લેખક રા. કોકીએ એ સંબંધી કંઇક સૂચન પણ કર્યું છે. ગમે તેમ પણ જો મુસલમાની સાહિત્યસર્જકોની અસર અને જ્ઞાનોનો ઘટતો પરિશોધ અને કદર થશે, તથા એમના ગુર્જરી સાહિત્યનું પરિશીલન અને અવલોકન

થશે ત્યારે પોતાના પ્રાચીન મુસલમાની સાહિત્યકારોને થયેલા અન્યાયનો જે આક્ષેપ ગુજરાતી સાહિત્યજોને શિરે મૂકાય છે તે દૂર થશે.

આટલું તવારીખી દિગ્દર્શન પ્રાપ્ય ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રકાશન અને સંશોધનને અંગે બંધાયેલા કેટલોક ભ્રમજનક ક્યાસ દૂર કરશે.

ટુંકમાં ઉપર કહ્યું તેમ નરસિંહ મહેતાને પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના આદિકવિનું પદ અપાય છે, તે માત્ર લાક્ષણિક છે, દિગ્મંધન વિધિને અતુસરતું છે. જૈન કવિઓની કૃતિઓ તેમાં નરસિંહ મહેતાના પૂર્વના અને સમકાલીન બ્રાહ્મણી કાવ્યસાહિત્યના અપૂરતા પરિચયથી એ મત બંધાયો છે, અને જૈનોથી ગુજરાતી સાહિત્યનો પુરો સંશોધ હજી થયો નથી, તથા આસમાની સુલતાનોથી તેમજ ખંતીલી ચિવ્વટની ઉણપથી ધણુંક સાહિત્ય નષ્ટ થઈ ગયું છે. (ધણુંક) તો અનોબ્રષ્ટ તતો-બ્રષ્ટ થયું છે, તેમજ ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, શ્રી કાર્પ્સ ગુજરાતી સભા, શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારનું પ્રાચીન પુસ્તક સંગ્રહ ખાતું આદિ સંસ્થાઓએ, પ્રાચીન સાહિત્યરસિક સંશોધકોએ (જેને) ઉત્તેજ, હજીએ એળે જતું, અસ્તવ્યસ્ત થતું, કીડા ઉધામ્ઓના ખોરાક થતું, વા જલપ્રલયોમાં તણાઈ જતું સાહિત્ય સંગ્રહાવું અને સંશોધાવું ઘટે છે. (અપૂર્ણ)

‘ગુજરાતી’ની સાહિત્યપૂર્તિ ૨૭-૧૧-૨૭

(આનું અતુસંધાન હવે પછી ‘ગુજરાતી’માં બહાર પડશે ત્યાર-પછી તે અમો વાચકો સમક્ષ સાદર રજુ કરીશું. વિદ્વાન અવસોકનકાર હજી ધણું ધણું લખી નવો પ્રકાશ ફેંકનાર છે તેની રાહ આતુરતાથી જોવાય છે.)

૧૬. પ્રસ્થાનના તંત્રી સાક્ષરશ્રી રામનારાયણ પાઠક સં. ૧૯૮૩ ના દીપોત્સવી અંકમાં પોતાનો અભિપ્રાય પ્રકટ કરે છે કે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ:—સંગ્રહક અને સંપ્રયો-જક: મોહનલાલ દલીયદં દેસાઈ બી. એ. એલ. એલ. બી. વકીલ, હાઇકોર્ટ મુંબઈ. કિંમત પાંચ રૂપીઆ.

જૈન સાહિત્યના વિષયના અભ્યાસી તરીકે આ કર્તાનું નામ સાહિત્યમાં સુપ્રસિદ્ધ છે. આ ગ્રંથ તેમની અધ્યાગ મહેનતના ફલરૂપ છે. આ મોટા ગ્રંથમાં વિક્રમ તેરમા શતકથી સત્તરમા શતક સુધીના ગૂજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની વિસ્તૃત સૂચી આપેલી છે. ગ્રંથના પ્રારંભમાં ૩૨૦ પૃષ્ઠનો જૂની ગૂજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ આપેલો છે જે આપણી ભાષાના ઇતિહાસમાં એક મૂલ્યવાન ઉમેરો ગણાવો જોઈએ. આ ગ્રંથ સ્વતંત્ર પુસ્તક તરીકે પણ બહાર પાડ્યો હોત તો સાફ એમ લાગે છે. ગૂજરાતીનો અપભ્રંશ જોડેનો સંબંધ બતાવેલો છે. અને વિષયની ચર્ચામાં સદગત ડૉ. ગુણે અને ચિમનલાલ દલાલ તથા શ્રી ગૌરીશંકર ઓઝા જેવા પ્રમાણભૂત વિદ્વાનોના લેખોનો ઉપયોગ કર્યો છે તેથી ઇતિહાસનો ભાગ અભ્યાસીને સારી રીતે ઉપયોગી બન્યો છે.

મૂળ પુસ્તકમાં ધણોખરો ભાગ પદ્યાત્મક જ છે અને છેવટનાં થોડાં પાનાં ગદ્યનાં છે. અતે કવિઓની, મોટી કૃતિઓની, નાની કૃતિઓની અને સંવતવાર એમ ચાર અનુક્રમણિકાઓ આપેલી છે.

પુસ્તક જૈન કવિઓનું જ છે પણ ગૂજરાતી ભાષાના સર્વ અભ્યાસીઓને ઉપકારક છે.

આ પુસ્તકને માટે સંગ્રહકર્તાએ અમે અભિનંદન આપીએ છીએ. આવા સંગ્રહની કદર સામાન્ય રીતે વાંચનાર કરતો નથી. સંગ્રહની ગણના મૌલિક ગ્રંથથી ઉતરતી કરાય છે પણ આવા શાસ્ત્રીય સંપાદનની કિંમત સાહિત્યમાં ધણી મોટી છે અને તેની મહેનત તો તે પ્રકારનું કામ જેણે થોડું ધણું કર્યું હોય તે જ સમજે છે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે ગૂજરાત આ સાહિત્યસેવાની કદર કરશે.

પ્રસ્થાન-દીપાત્સવી અંક ૧૯૮૩.

૧૭. પાટીદારના વિદ્વાન તંત્રી શ્રીયુત નરસિંહલાલ ઇશ્વરલાલ પટેલ (ગ્રંથ પરિચય) માં જણાવે છે કે:—

જૈન ગુજર કવિઓ. પ્રથમ ભાગ:—પ્રયોગક-મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈ, બી. એ., એલ. એલ. બી., વકીલ હાઈકોર્ટ, મુંબઈ; પ્રકાશક-શ્રી જૈન શ્વે. કૉન્ફરન્સ ઓફીસ, મુંબઈ; પૃ. ૨૪+૩૨૦+૬૫૬, પાકું પૂઠું; કીમત પાંચ રૂપીઆ. આર્યોની વેદભાષા પૂર્વે કષ્ટ ભાષા હતી તેનાં સ્પષ્ટ લક્ષણ હજી પ્રત્યક્ષ રીતે સિદ્ધ નથી થયાં. વેદ ભાષા પણ લોકભાષા નહોતી, સાહિત્ય ભાષા હતી; છતાંયે લોકભાષાથી બહુ દૂર નહોતી. તે સમયની લોકભાષામાંથી રૂપરૂપાન્તર પામતી પામતી ભાષાઓ આજે વિવિધ પ્રાન્તોમાં બોલાય છે. અને તેમાં વેદભાષાનાં અનેક તત્ત્વો-પાણિનિની સંસ્કૃત ભાષામાં નહિ ઉતરેલાં એવાં અનેક તત્ત્વો-ઉતરી આવ્યાં છે, સચવાઈ રહ્યાં છે. વેદભાષામાંથી બીજી બાજુએ સંસ્કાર પામતી પામતી સાહિત્યની સંસ્કૃત ભાષા ઉત્પન્ન થઈ ને તેને પાણિનિ આદિ આચાર્યોએ વ્યાકરણબદ્ધ કરી દીધી. એ ભાષા પંડિતોની હતી, લોકસમાજમાં કદી પણ બોલાતી નહિ. આમ લોકભાષા તે પ્રાકૃત અને પંડિતભાષા અથવા સાહિત્યભાષા તે સંસ્કૃત. સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણના નિયમોથી બંધાએલી તે સરોવરના જેવી સ્થિર થઈને એનું સાહિત્ય આજ સુધી સચવાઈ રહ્યું. પ્રાકૃતભાષા નહીતી પેઠે વહેતી ચાલી ને તેમાંથી દેશકાળને અનુસાર જુદી જુદી-મુખ્ય છ-પ્રાકૃતભાષાઓ બોલાતી થઈ. માણસ બાળક મટી કિશોર અને કિશોર મટી યુવાન કયે વર્ષે, કયે દિવસે ને કષ્ટ પળે થયો તે જેમ સ્પષ્ટ રીતે કહી શકાય નહિ, તેમ જ કયે વર્ષે, દિવસે ને પળે પાછલી પ્રાકૃત બોલાતી બંધ થઈ ને નવી બોલાતી શરૂ થઈ એ પણ કહી શકાય નહિ. એ વિકાસ તો ધીરે ધીરે જ થાય, લોકમુખે બોલાતાં ધસાઈ ધસાઈને ભાષા ધીરે ધીરે સ્વરૂપ બદલે. પાંચસો વર્ષ ઉપર, આજથી જુદી જ તરેહની ગુજરાતી ભાષામાં રચાએલાં નરસિંહ મહેતાનાં ને મીરાંબાઈનાં ભજન રૂપિઆની પેઠે ધસાઈને આજનું સ્વરૂપ પામ્યાં છે. લોકમુખે ચઢેલે સાહિત્યે અમમ ધમ્મતાં વર્તમાન સ્વરૂપ ધારણ કર્યું, પણ એમ લોકમુખે નહિ ચઢેલું સાહિત્ય મૂળ સ્વરૂપમાં જ બંધાઈ રહ્યું. નરસિંહની અને મીરાંની સહેજ પાછી થએલા પદ્યમંત્ર 'કાન્હડે પ્રમંથ'ની ભાષા લોકમુખે નહિ અમમથી

મૂળ સ્વરૂપે જ બંધાયેલી છે. બેશક લલિયા નકલ કરતાં તેમાં કરી નામે એટલો ફેરફાર તો થાય જ. આ ગ્રંથમાં ૨૪મા પૃષ્ઠ ઉપર ‘પ્રમો-ધચિન્તામણિ’ની શરૂઆત આમ છે:

“ પહિલું પરમેસર નમી, અવિગતુ અવિચલ ચિત્તિ;
સમરિસુ સમરસિ ઝીલતી, હંસામણિ સરસતિ. ”

ત્યારે સાક્ષરથી કેશવલાલના અહુણા જ પ્રસિદ્ધ થએલા ‘પ્રાચીન ગુજરાત કાવ્ય’માં પૃષ્ઠ ૯૬ ઉપર એનો પાઠ આમ છે:

“ પહિલઉં પરમેસરો નમી અવિકલ અવિચલ ચિત્તિ;
સમરિસુ સમરસિ ઝીલતી હંસામણી સરસતિ. ”

પણ આ તો જે તે સમયની લોકભાષાનું જ પ્રતિબિંબ જ છે.

વળી લોકમુખે ન ચઢેલું સાહિત્ય લાંબે કાળે લુલાયું. જૈનકથા ‘તરંગવતી’ ધણું કરીને પહેલા ખીમ્બ સૈકામાં આચાર્ય પાદ્મકિષ્તે પોતાના સમયની લોકભાષામાં રચેલી, તે વખત જતાં ભાષા બદલાતી ચાલી એટલે સમજવી કઠણ થઈ પડી, ને ત્યાર પછી હજારેક વર્ષે નેમિચન્દ્ર ગણિએ પોતાના સમયની લોકભાષામાં એ કથાનો ‘તરંગમોલા’ને નામે પુનરુદ્ધાર ના કર્યો હોત તો મૂળ કથાનો ક્યારેનોય લોપ થઈ ગયો હોત. આમ આપણું પુષ્કળ લોકસાહિત્ય-પ્રાકૃત સાહિત્ય-નાશ પામી ગયું છે. બહુ પ્રાચીન કાળનું આપણું સાહિત્ય આજે મળવું વિરલ થઈ ગયું છે. જે સાહિત્ય મળે છે તે ધણું કરીને દશમા સૈકા પછીનું જ છે. બેશક આપણા પ્રાચીન સમૃદ્ધ પ્રમાણે ત્યારે પણ ‘ગુજરાતી’નું સ્વરૂપ ધારણ કરતા જતા શુદ્ધ લોકપ્રાકૃતમાં તેમજ પંડિતોના સાહિત્યપ્રાકૃતમાં-અપ-ભ્રંશમાં-સાહિત્ય રચાતું. અને એ પ્રાકૃત ભાષા પણ લોકમાં બોલાતી ભાષા કરતાં તો ઉંચી, એટલે સાહિત્ય ગુજરાતી (High Gujarati) હતી. સં. ૧૫૨૧ ના અરસામાં યશઃકીર્તિએ અપભ્રંશમાં રચેલા ચંદ-પ્રહરચરિતો આદિભાગ: “ ભુમિજિણુ વિમલકેવલલક્ષ્મી સંવર્ગદિસ્ય પરિરંભ, ” સં. ૧૫૧૬ માં ત્યાયસુંદરે સાહિત્યગુજરાતીમાં રચેલી

ચોપાદ: "સંવત પ્રતર સોલ વરસંમિ, સંધ વેળુ એવિહિય મુરામ"૨ અને વળી એજ સાલમાં મોડાસાની ભાગેળે બોલાતી ગુજરાતીમાં લખા-એલો હીરવાવનો લેખ: " સંવત ૧૫૧૬ માહે કાગણુ વદી ૬ .: આ લવાવ બાધ હીરની બંધાવી. ગાઉ હરાના વાવ રામુની દીકરી તે શ્રી બીકાના સેટિની દીકરીની દીકરી. "૩ આ નમુનાથી એક જ સમયે વપ-રાએલી ત્રણે ભાષા વચ્ચેનો બેદ સ્પષ્ટ સમજાશે. તે સમયે મારવાડી ને ગુજરાતી એ બે રાજસ્થાનીની પુત્રીઓ ક્યારનીયે જુદી પડી મઠ હતો. અપભ્રંશ અને જે તે કાળની ગુજરાતી એ બંને ભાષાઓમાં આદ્યલુ તેમ જ જૈનસંપ્રદાયના સાહિત્યરસિકોએ ધણું લખ્યું છે ને જૈન સાહિત્ય તો જૈનોના સરસ્વતિ બંડારોમાં ધણું સચવાઈ પશુ રહ્યું છે.

ભાઈ મોહનલાલે એ અનેક અન્યોનું શોધન ને દોહન કરી, વિક-મના ૧૩માથી ૧૭મા સૈકા સુધીના જૈન ગુર્જર કવિઓની કૃતિઓને તારી કાઢી, તેના નમુના આ ગ્રંથમાં કાળક્રમે ગોઠવ્યા છે. આમ કરવામાં એમણે અગ્રાધ શ્રમ લીધો છે તે સ્પષ્ટ રીતે જણાઈ આવે છે. પણ એથીયે ઉપયોગી તો ૩૨૦ પૃષ્ઠમાં અપભ્રંશ અને જુની ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ સંબંધે કરેલી ચર્ચા છે. ખેશક એમાં ઇતિહાસની દૃષ્ટિ છે એટલી બાષાતત્ત્વની નથી, પણ છતાંયે એ ભૂમિકા ભાષાના અભ્યાસીને અતિ ઉપયોગી છે. કોઈ સ્થળે શંકા થાય પણ ખરી: (૧) લેખક લખે છે કે "કન્ કે જેનો અર્થ નાનું છે, ...કન્યામાં તે મોજુદ છે."૪ મને લાગે છે કે કન્યામાં કન્ ધાતુ પ્રીતિઅર્થે છે અને એ જ ધાતુમાંથી એ જ અર્થે કનક અને કાનન શબ્દો નિપજ્યા છે.૫ (૨) "જૂના લહીઆઓ દિત્વવાળા અક્ષર બતાવવા માટે બે વાર અક્ષર (જોડાક્ષર) લખવાના પરિબ્રમથી બચવા માટે અક્ષર ઉપર અતુસ્વાર

૧ ભૂમિકા પૃ. ૮૫. ૨ અંબ પૃ. ૫૧. ૩ 'સાહિત્ય' નવેમ્બર ૨૭ પૃ. ૭૭૪. ૪ ભૂમિકા પૃ. ૧૧૭. ૫ તારાનાથ તર્કવાચસ્પતિનો શબ્દસ્તોમ-મહાનિધિ: ।

જેવું મોંડું મૂકતા હતા, તે કેટલાક શબ્દોમાં તેને ભ્રમથી 'ન' શ્રુતિ
 મળવામાં આવી. જેમકે સં. મકંટ, પ્રા. મકડ; તેને મંકડ લખવામાં
 આવ્યું, પછી ભ્રમથી મંકડ સમજાયું. "૧ આ વાત સાચી નથી લાગતી.
 મોટે ભાગે તો બોલેલી ભાષા લખાય છે, લખેલી ભાષા બોલાતી નથી.
 મંકડ શબ્દ બોલાતો થયા પછીજ લખાયો હોવો જોઈએ. સં. અક્ષિ,
 પ્રા. અક્ષી, ગુ. આંખ; સં. દ્વિકા, પ્રા. દ્વિજા, ઇટ; સં. પૃથુકા;,
 પ્રા. પહુજા, ગુ. પહુવા; સં. પાશક, પ્રા. પાસર, ગુ. ફાંસો; સં.
 છાયા, પ્રા. છાજા, ગુ. છાંયડો અને એવા અનેક શબ્દો છે કે જેમાં
 દ્વિવ અક્ષર લખવાના પરિશ્રમમાંથી બચવા ૦ લખવાનું છે જ નહિ.
 કોઈ નિયમે ગભીર-ગંભીર, સતત-સંતત, તીર્થકર-તીર્થકર એમ બેવડાં
 સ્વરૂપ છે; કોઈ નિયમે સંસ્કૃત હિન્દુ ધાતુઓ રૂપાખ્યાનમાં અનુનાસિક
 લે છે: ઘટ્ અવાજ કરવો, એ ધાતુ હિન્દુ છે માટે ઘટ્ટયતે; પણ ઘટ્
 એણ કરવી, એ હિન્દુ નથી, માટે ઘટ્ટતે. વળી અમે ચરોતરમાં તો
 ગામને ગાંમ, નામને નાંમ અને માણસને માંણસ બોલીએ, ત્યાં
 વળી જુદો જ નિયમ છે અને એમ અનુનાસિક થવાના તો અનેક
 નિયમ છે, પણ આવી આવી શંકાઓ તો નજીવી છે ને લેખકના
 અથાગ શ્રમમાં કયાંય ઢંકાઈ જાય છે. વળી અંથને છેડે (૧) કવિ.
 ઓની, (૨) તેમની કૃતિઓની અને (૩) તેમના કાળક્રમની સૂચિઓ
 આપીને વાચકને બહુ સરળતા કરી આપી છે. આ અંથને આમ અનેક
 રીતે શાસ્ત્રીય સ્વરૂપે રચવા માટે ગુજરાતના સાહિત્યસેવકોએ બાંધ
 મોહનલાલને ખરેખર ધન્યવાદ આપવો ધટે. આશા છે કે બાંધ મોહ-
 નલાલ આ અંથનો ૨ જો ભાગ પણ વહેલે મોડે પ્રસિદ્ધ કરશે જ. શ્રમ
 અતિશય પડશે, પણ એટલો સેવાશ્રમ ઉઠાવી ગુજરાતને ઝલ્લી કરશે
 એવી આશા અનુગતી નથી.

—પાટીદાર, પોષ ૧૯૮૪.

૧૮. 'જૈન' પોતાના ૧૮-૨-૨૮ ના અંકમાં જણાવે છે કે:—

જૈન ગુર્જર કવિઓ (અથમ ભાગ)

પ્રયોજક:—મોહનલાલ દલીયદ દેશાઇ

પ્રકાશક:—શ્રી જૈન શ્વે. કોન્કરન્સ ઓરીસ. મુંબઇ. મૂલ્ય
રૂ. ૫-૦-૦.

પ્રયોજકે આ ગ્રંથ તૈયાર કરવામાં લગભગ પંદર વર્ષ ખર્ચ્યા છે એ એક જ વાત આ પુસ્તકની મહત્તા સૂચવવા બસ થશે. ભાષાનો ક્રમિક વિકાસ કેવી રીતે થયો, કયા કયા કવિએ ભાષા સાહિત્યના અંગને કેવી રીતના શૃંગાર સજ્જ્યા અને એ દરેક કવિની પ્રતિભા કેટલી ધારદાર હતી તે બતાવવા માટે પ્રયોજકે પ્રસ્તાવનામાં કહ્યું છે તેમ " ધૂળધોયા " તરિકેનો આનંદ અનુભવી શકે તેજ કઇક પોતાનો અધિકાર રચાવી શકે અને અમને જાણીને આનંદ થાય છે કે માત્ર જૈન સાહિત્યસેવકોએ જ નહોં પણ ગુજરાતી સાહિત્યના સર્વ ઉપાસકોએ રા. દેશાઇના આ ગ્રંથ તેમજ તે પાછળના અતન્ય પ્રીતિપરિશ્રમનો મુક્તકંઠે પ્રશંસા કરી છે. જૈન ગુર્જર કવિઓ એ એકી સાથે પ્રશસ્તિ-એનો વિશાળ સંગ્રહ જ નથી, કવિઓ અને ઐતિહાસિક તથ્યોનો એક સરસ કોષ પણ છે એમ ખુશીથી કહી શકાય. નવી જીવનચરિત્રો કરતાં જે સાહિત્યે એ ચરિત્રો વિકસાવવામાં સદાય કરી હોય તે સાહિત્ય ઇતિહાસનું મુખ્ય પ્રેરક બળ બની રહે છે. ભાઇ દેશાઇએ એકે એક પ્રાચીન સદીને છૂટી પાડી કાચ્ય, ઇતિહાસ ને ભાષાની દૃષ્ટિએ તેની વિશિષ્ટતા બતાવી આપી છે. જૈન સાહિત્યના દરેક અભ્યાસીને માટે આ ગ્રંથ એક માર્ગદર્શક રૂપ થઇ પડશે એવી અમને સંપૂર્ણ ઉમેદ છે. જૈન શ્વે. કોન્કરન્સ ઓરીસે આવાં ગ્રંથ પ્રકટ કરવા પાછળ જે ખંત બતાવી છે તે પણ નેટલીજ સ્તુત્ય છે. ભાઇ દેશાઇ જૈન ગુર્જર કવિઓના બીજા ભાગ પણ આજ પ્રમાણે સાહિત્ય-સરસ્વતીના ચરણે ધરવાને વિશેષ શક્તિમાન થાય એમ અંતઃકરણપૂર્વક ઇચ્છીએ છીએ.

— જૈન તા. ૧૮-૨-૨૮.

૧૯. શ્રીયુત ઉમરાવસિંઘ ટંક, પ્લીડર, માલવારા દિલ્હી, પ્રયોજક પરના ૭-૨-૨૮ના પત્રમાં જણાવે છે કે:—

I heartily admire your wonderful energy, patient labour and critical sense.

—હું આપની આશ્ચર્યકારક કાર્યશક્તિ, ધૈર્યપૂર્વક મહેનત અને વિવેક બુદ્ધિને અંતઃકરણપૂર્વક વખાણું છું.

૨૦. શ્રી અભેચંદ કાલીદાસ, વકીલ, જેતપુર (કાઠિયાવાડ) પ્રયોજક પરના પોતાના ૧૫-૬-૨૮ ના પત્રથી જણાવે છે કે:—

ઉપર ઉપરથી આ પુસ્તક જેતાં તથા ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ સંબંધીનાં પ્રકરણો જેતાં આપની અથાક મહેનત તથા અવલોકનશક્તિની ખાત્રી થાય છે; અને તેની સાથે અધારામાં રહેલા જૈન કવિઓ તથા તેમના સાહિત્યને અજવાળામાં લાવી વાસ્તવિક ઇનસાફ આપેલો છે. આપના આવા પરિશ્રમને માટે ધન્યવાદ છે.

૨૧. રા. મધુસુદન ચિમનલાલ મોદી M.A. એ અંગ્રેજીમાં લખેલા 'Origin and Nature of the Dialect (or Dialects) called Apabhramsha'—'અપભ્રંશ નામની ભાષા (યા ભાષાઓ) ની ઉત્પત્તિ તથા સ્વરૂપ' એ નામના નિબંધમાં નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું છે:—

The awakenment and consciousness among Jains of the vast literature that their religion has produced have led to the establishment of societies like Jain S'wetambar Conference &c. for the publication of this ignored literature. The Gujarat Sahitya Parisad has recognised the great importance of the contributions of Jainas. The most important outcome of these activities is the publication of 'Jain Gurjara Kavis' Part I with an introductory essay on Apabhramsa and Old

Gujarati by M. D. Desai, published by Jain S'wetambar Conference 1926. The publication is the most monumental bibliographical work. The second part of the same work is in press. It is an outcome of fifteen years of strenuous and hard labour. He has examined almost all the Bhandars of Gujarat and some of Rajputana to which he got free access as a Jain. He also examined the collections of old Mss. in the private possession of Jain priests and congregations. He says that so many collections of Mss. in private possessions of priests remain to be examined both in Rajputana—in the places like Jesalmere, Bikaner, Jodhpur etc, in Gujarat in the places like—Patan, Cambay, Ahmedabad etc. (Preface p. 8.) If all this booty he gathered, what a vast literature will be revealed! It would be really a wonder to stare at. It is reported that Prof. Velankar of Wilson College, Bombay is preparing the detailed catalogue of Jain works (preface p. 7). It will be, we expect, a land-mark in the history of Jain literature as a whole, and so also in the history of અપભ્રંશ literature. We have within these last ten years unearthed most valuable and great bulk of અપભ્રંશ literature. And the flood-gates, as it were, for the study of અપભ્રંશ, as hundreds of books in Mss. have seen the light of the day, are opened for the persevering specialists to work upon.

—જૈનોમાં જનમૃતિથી અને પોતાના ધર્મે કૃત્યન કરેલા વિશાલ સાહિત્ય સંબંધી પ્રતીતિથી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ આદિ જેવી મહાસંસ્થાઓની સ્થાપના આ ઉપેક્ષિત સાહિત્યના પ્રકાશન માટે થઈ છે. ગૂજરાત સાહિત્ય પરિષદે જૈનોના સાહિત્ય-દ્રાણની મહાન ઉપયોગિતા પીછાણી છે. આ સક્રિય ચળવળોનું સૌથી મહત્વનું પરિણામ અપભ્રંશ અને જૂની ગૂજરાતી ઉપર પ્રસ્તાવનામાં આપેલા નિબંધ સહિતનો એમ. ડી. દેશાઈ કૃત ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ પ્રથમ ભાગ એ નામનો જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સે પ્રકટ કરેલો ગ્રંથ છે. આ પ્રકટ થયેલ ગ્રંથ સૌથી મોટા કીર્તિસ્થંભરૂપ-શકવર્તી પુસ્તક-વર્ણનની માહિતીવાળો ગ્રંથ છે. આજ ગ્રંથનો બીજા ભાગ પ્રેસમાં છપાય છે. આ ગ્રંથ, ગ્રંથકારની જહેમત બરી સખત મહેનતવાળાં પંદર વર્ષોનું પરિણામ છે. તેણે જૈન તરીકે છૂટથી જોવાની તક મળી તેવા ગૂજરાતના લગભગ બધા અને રાજપૂતાનાના થોડા ભંડારો તપાસ્યા છે. વળી તેણે જૈન સાધુઓ અને સંધોના અંગત-ખાનગી કમળમાં જૂની હસ્તલિખિત પ્રતોના સંગ્રહો પણ તપાસ્યા છે. તે જણાવ છે કે સાધુઓના તેમજ અંગત કમળના ભંડારો—જેસલમેર, વિકાતેર, જોધપુર વગેરે રાજપુતાનાનાં સ્થલોમાં અને પાટણ, ખંભાત, અમદાવાદ વગેરે ગૂજરાતનાં જોવાનાં બાકી છે. (નિવેદન પૃ. ૮). જો આ મેળવેલી નિધિ એકઠી કરવામાં આવે તો કેતું વિશાલ સાહિત્ય પ્રકાશમાં આવે! તે પ્રત્યે નગર રાખી રહેતાં આશ્ચર્ય થાય! એમ કહેવામાં આવે છે કે મુંબઈની વિલ્સન કોલેજના પ્રૈફેસર વેલણકર જૈન પુસ્તકોનું વર્ણનાત્મક કૃત્યોગ તૈયાર કરે છે (નિવેદન પૃ. ૭). આપણે આશા રાખીએ છીએ કે સમગ્ર જૈન સાહિત્યના ઇતિહાસમાં, તેમજ અપભ્રંશ સાહિત્યમાં તે એક સીમાચિન્હ થશે. આપણે આ છેલ્લાં દશ વર્ષોમાં આ અપભ્રંશ સાહિત્યનો અત્યંત મૂલ્યવાન અને મોટો જથ્થો છૂપો હતો તે બહાર કાઢ્યો છે. અને હસ્તલિખિત સેંકડો પ્રતો પ્રકાશમાં આવ્યાથી અપભ્રંશના સાહિત્ય માટે જલ્દિપ્રવાહનાં દારો ખાંતથી સતત કાર્ય કરનારા વિશ્વારોહને માટે ખુલ્લાં થયાં છે.

❧ મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈ કૃત પુસ્તકો. ❧

૧ **Shrimad Yashovijayaji**—આ શ્રીમદ્ યશોવિજયજીના સંક્ષિપ્ત ચરિત્રરૂપે અંગ્રેજીમાં નિબંધ છે. કિંમત ચાર આના. મેઘજી હીરજી બુકસેલર પાંચધુની મુંબઈથી મળી શકશે.

૨ **જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા**—આમાં અમદાવાદના નગરશેઠ પ્રસિદ્ધ ઐતિહાસ શેઠ તેમજ તેમના કુટુંબમાં થયેલ નામાંકિત પુરૂષોનું, કેટલાક જૈનાચાર્યો તેમજ સાધુઓના પદ્યમય ચરિત્રો છે ને તેનો સાર પ્રસ્તાવનામાં ટિપ્પણો સહિત મૂકેલો છે. પ્રૌ અધ્યાત્મ જ્ઞાન પ્રસારક મંડળ, પાદરા, પાસેથી મળશે.

૩ **જિનદેવદર્શન**—જિન પ્રભુનાં ખરાં દર્શન કરવાની હત્તમ રીત જોઈતી હોય તો આમાં છે. ચૈત્યવંદન, તેનો અર્થ, અને વિધિમાં રહેલ હત્તમ હેતુ આમાં ખાસ બતાવેલ છે. પ્રભુપૂજા કરનાર દરેક શ્રાવક શ્રાવિકાને અવશ્ય વાંચવા યોગ્ય છે. બીજી આવૃત્તિ હમણાંજ બહાર પડી છે. કિં. ૭ આના પ્ર. મેઘજી હીરજી બુકસેલર પાંચધુની મુંબઈ.

૪ **જૈન કાવ્ય અવેશ**—આમાં આપણા વિદ્વાન સાધુ પુરૂષોનાં રચેલાં ૮૮ કાવ્યો છે. તેમાં સ્તવન, સગાય, પદ વગેરે ચુદી કાઢી તેનો સર્વ અર્થ પૂરેલ છે. દરેક શ્રાવક શ્રાવિકાને “સ્વાધ્યાયકાળ”-“ભાવના”માં હપયોગી થાય તેમ છે તેમજ જૈનશાળાના વિદ્યાર્થીઓને હપયોગી થાય તેવું શાળાપ-યોગી પુસ્તક છે. આની નકલ ખપી ગઈ છે. બીજી આવૃત્તિ બહાર પડનાર છે.

૫ **નયકર્ણિકા**—આમાં મૂળ શ્લોકો, તેનો અર્થ, સાતે નયો પર વિસ્તારપૂર્વક વિવેચન આપેલ છે. આના કર્તા કલ્પસુખોદિકાકાર શ્રી વિન-યવિજયજીનું જીવનચરિત્ર છે. જૈન તત્ત્વજ્ઞાનમાં પ્રવેશ કરવા અર્થે આ હપ-યોગી છે. કિં. ૭ આના. મેઘજી હીરજી, પાંચધુની મુંબઈ.

૬ **Naya Karnika**—આ હપરના ગ્રંથની અંગ્રેજી આવૃત્તિ છે. જૈન ગેઝેટ, મદ્રાસને ત્યાંથી મળશે.

૭-૮ **જૈન ગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ અને બીજો ભાગ**—પહેલામાં એક હજાર પૃષ્ઠનો દળદાર શકવર્તી ગ્રંથ વિક્રમ ત્રીસમી સદીથી સત્તરમી સદીના જૈન કવિઓ તેમની ગૂર્જરાતી કૃતિઓ સહિતનું વર્ણનાત્મક સચિ-પત્ર—તેમજ ગૂર્જરાતી ભાષાની ઉત્પત્તિ-વિકાસમાં જૈનોએ શું જબર ફાળો આપ્યો છે તે, સર્વ કવિઓ ને કૃતિઓના સમય-નિર્દેશ—તે જ્યાં મળી શકે છે તે સર્વ આપ્યું છે. બીજામાં ૧૮ માં સૈકાના કવિઓનું તે પ્રમાણે છે ને તેમાં જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ પણ છે. પ્રૌ જૈન શ્રેતાંગર કૉન્ફ-રન્સ આફિસ, પાંચધુની મુંબઈ, દરેકની કિંમત રૂ. પાંચ, મેઘજી હીરજી બુકસેલર, પાંચધુની મુંબઈ પાસેથી પણ મળી શકશે.

જૈન શ્વે૦ કૉન્ફરન્સ ઓફિસથી પ્રકાશિત પુસ્તકો.

શ્રી જૈન અંથાવલી—૪૮૦ પાનાનો દળદાર રૉયલ ઓક્ટોવો અંથ
પાકું પુંદું. તેમાં આગમો તેમજ ખીજું
સંસ્કૃત પ્રાકૃત જૈન સાહિત્યનું સ્વચિત્ર છે.
પુસ્તકનું નામ, તેનું શ્લોક પ્રમાણ, કર્તા,
રચ્યા સંવત્ અને કયા ભંડારમાં તે મળી
શકે છે તેનો નિર્દેશ કરી ઘણી ઉપયોગી
માહિતી ઘણાં વર્ષોના પરિશ્રમથી મેળવી પૂરી
પાડી છે. મુદ્રિત સં. ૧૯૬૫ માં. તેની મૂળ
કિં.ત્રણ રૂ. હતી તે ઘટાડીને કિંમત રૂ. ૧-૮-૦

શ્રી જૈન હિરેકટરી ભાગ ૧ અને ૨ સાથે. રૂ. ૧-૦-૦

શ્રી જૈન હિરેકટરી ભાગ ૧. રૂ. ૦-૮-૦

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મંદાવલી. રૂ. ૦-૧૨-૦

જૈન ગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ ભાગ. રૂ. ૫-૦-૦

જૈન ગૂર્જર કવિઓ ખીજો ભાગ. રૂ. ૫-૦-૦

જૈન ન્યાયાવતાર-સવૃત્તિ with English Notes

by Dr. P. L. Vaidya.

પ્રેસમાં છે

પાઠ્ય લક્ષ્મીનામમાલા-મહાકવિ ધનપાલકૃત પ્રાકૃત

નામનો કોશ. સં. પંડિત બહેચરદાસ.

રૂ. ૧-૦-૦

લખો

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કૉન્ફરન્સ.

૨૦ પામધુની પોસ્ટ નં. ૩ મુંબઈ.

वीर सेवा मन्दिर

पुस्तकालय

काल नं० २११ देशाई

लेखक देशाई, मोहन लाल

शीर्षक ४७ जी, गुजर कावियों

२ ५८५